ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΟ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΑΡΑ

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΥΠΟ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2020

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ

CENTRE FOR RESEARCH AND PROMOTION OF GREEK MUSIC TRADITION
MUSIC, FOLKLORE AND LITERATURE ARCHIVES OF
SIMON AND ANGELIKI KARAS

SIMON KARAS' COLLECTION OF OLD PSALTIC MANUSCRIPTS

ANALYTICAL DESCRIPTIVE CATALOGUE

BY
EMMANOUIL ST. GIANNOPOULOS

ATHENS 2020

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.
ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΑΡΑ

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΥΠΟ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2020

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΟ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΙΜΩΝΟΣ
ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΑΡΑ

Ἡ συλλογὴ παλαιῶν Ψαλτικῶν χειρογράφων τοῦ Σίμωνα Καρά.
Ἀναλυτικὸς περιγραφικὸς κατάλογος
ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Στ. Γιαννοπούλου,
Ἀθήνα 2020.

ISBN ἠλεκτρονικῆς ἔκδοσης: 978-960-99648-5-2

© ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Μουσικό, Λαογραφικὸ καὶ Φιλολογικὸ Ἀρχεῖο Σίμωνος
καὶ Ἀγγελικῆς Καρὰ
Ἔρσης 9 & Πουλχερίας, 114 73 Ἀθήνα
τηλ. 210 823 7447, 210 881 1930
www.kepem.org | info@kepem.org

© Ἐμμανουὴλ Στ. Γιαννόπουλος
Παπάγου 41, Φίλυρο, 570 10, Θεσσαλονίκη
http://users.auth.gr/mangian
emmgiann@gmail.com

Στὴν μνήμη τοῦ Σίμωνα Καρὰ
ὁ ὁποῖος μὲ αὐτοθυσία καὶ περισσὴ ἀγάπη καὶ φροντίδα
διέσωσε τὰ μνημεῖα τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς
τὰ ὁποῖα περιγράφονται σὲ αὐτὸν τὸν τόμο
καὶ στὴν ἀκούραστη σύζυγο καὶ συνοδοιπόρο του
Ἀγγελική.

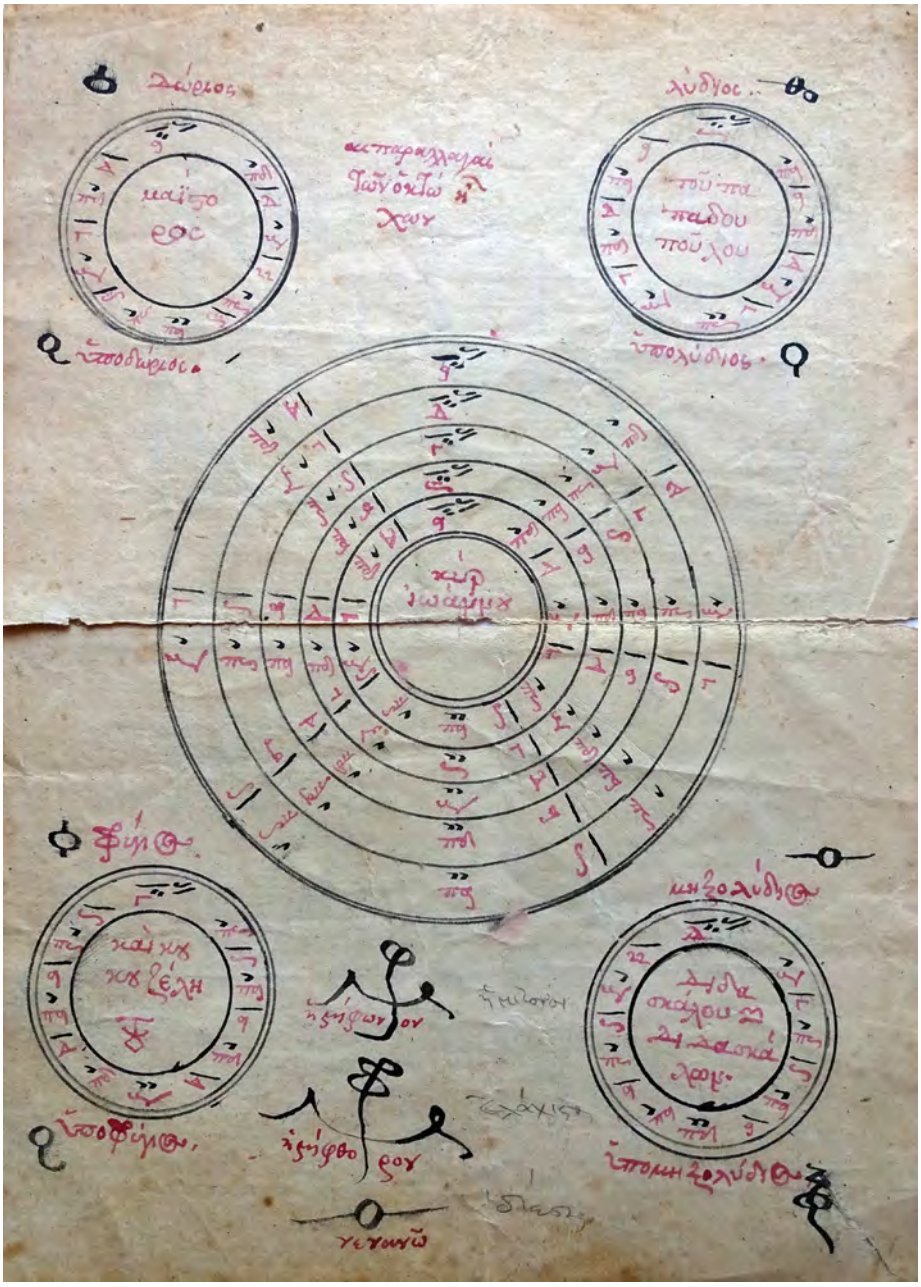

Χφ. Καρὰ 1β. «Αἱ παραλλαγαὶ τῶν ὀκτὼ ἤχων κὺρ Ἰωάννου
μαΐστορος τοῦ Παπαδοπούλου καὶ Κουκουζέλη
τοῦ διδασκάλου τῶν διδασκάλων».

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ Κέντρο Ἔρευνας καὶ Προβολῆς τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς βρίσκεται στὴν ἰδιαίτερα εὐχάριστη θέση νὰ παραδίδει στὸ φιλόμουσο κοινὸ τὸν Ἀναλυτικὸ Περιγραφικὸ Κατάλογο τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων τῆς συλλογῆς τοῦ Σίμωνος Καρά.

Ὁ Σίμων Καρὰς μὲ ἴδια ἔξοδα ἀρχικὰ καὶ μετρημένες δωρεὲς ἀργότερα, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος καὶ οἱ συνεργάτες του, κατάφερε νὰ μαζέψει μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ μεράκι τὰ χειρόγραφα αὐτὰ προκειμένου νὰ μελετήσει τὴν χειρόγραφη παράδοση τῆς μουσικῆς μας, μιᾶς καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ πρόσβαση σὲ τέτοιου εἴδους χειρόγραφα ἦταν πολὺ δύσκολη.

Μὲ τὴν βοήθεια τῶν χειρογράφων αὐτῶν, ὅπως μαρτυροῦν τὰ πολλὰ ἔνθετα σημειώματα ποὺ βρίσκουμε μέσα σὲ αὐτά, ἀλλὰ καὶ ἄλλων χειρογράφων ἀργότερα, ὅπως αὐτὰ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, συνδυάζοντας ἐκ παραλλήλου καὶ τὴν προφορικὴ παράδοση τῶν Μικρασιατῶν καὶ Κωνσταντινουπολιτῶν ψαλτῶν ποὺ τὴν περίοδο μετὰ τὴν μικρασιατικὴ καταστροφὴ εἶχαν κατακλύσει τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν ἐπαρχία, ἀλλὰ καὶ ντόπιων ψαλτῶν, ὅπως π.χ. τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀνθίμου τοῦ Μεσολογγίτου, κατόρθωσε μέσα σὲ ἕνα περιβάλλον ὄχι καὶ τόσο φιλικὸ γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ παραδοσιακή μας μουσική, νὰ ἀνασύρει πλῆθος μαθημάτων ἀλλὰ καὶ αὐθεντικῶν τρόπων ἐκφράσεως τῆς ψαλτικῆς τέχνης καὶ νὰ διαμορφώσει μία ὀργανωμένη μέθοδο διδασκαλίας, προκειμένου νὰ βοηθήσει τὴν σύγχρονη κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν νὰ ἐπαναδιαχειριστεῖ ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦτο, ὁ ὁποῖος στοὺς λόγιους κύκλους τῆς ἐποχῆς ἀπαξιωνόταν ἐπιδεικτικά. Καὶ τὸ κατάφερε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο μετερχόμενος τρόπους καὶ μεθόδους ποὺ ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἀποδεχόταν, ἀνοίγοντας ἔτσι διάπλατα τὰ δύσβατα ἕως τότε μονοπάτια στὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἀλλὰ καὶ στὴν πράξη τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ψαλτικῆς ἔκφρασης γενικότερα.

Ἡ ἀγωνία τοῦ δασκάλου φαίνεται στὸ παρακάτω γραπτὸ κείμενό του: «*Τὴν ὥρα καθ᾽ ἣν ἐπιστήμονες ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου ἀσχολοῦνται μὲ τοὺς κώδικας καὶ τὴν παράδοσιν τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἐρήμην ἡμῶν, ἐμεῖς ἀσχολούμεθα μὲ μινοράκια καὶ πριμοσεγοντάκια, μὲ μουσικοὺς ἐξευρωπαϊσμοὺς καὶ ἐκσυγχρονισμούς, μὲ φαιδρότητας καὶ κοσμικότητας ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίοδον τῶν μουσικῶν ἐκλεβαντινισμῶν, μακάριοι ὅσοι κρατήσουν τὴν ἀρχαιοελληνικὴν καὶ*

βυζαντινὴν μουσικὴν παράδοσιν ἀνόθευτον καὶ ἀμόλυντον, διὰ νὰ τὴν παραδώσουν ἀδιάφθορον εἰς τὰς ἐπερχομένας ἑλληνικὰς γενεάς. Μίαν ἡμέραν, ἡ ὀρθόδοξος πίστις, ἡ πατρίς, ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη θὰ τοὺς χρεωστῶσιν μεγάλην χάριν».

Ὁ κατάλογος αὐτὸς εἶναι τὸ χρέος τὸ δικό μας στὴν χάρη ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ δάσκαλος νὰ μᾶς παραδώσει ὅλα αὐτὰ ποὺ μᾶς παρέδωσε, προκειμένου καὶ ἐμεῖς μὲ δεδομένα ὅλα αὐτὰ νὰ πᾶμε λίγο παρακάτω. Μὲ τὸ ἔργο αὐτὸ τῆς καταλογογράφησης τῶν χειρογράφων ἀνοίγει ὁ δρόμος τῆς μελέτης τους ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ προκύψουν ὠφέλιμα συμπεράσματα γιὰ τὴν ψαλτικὴ τέχνη.

Τὸν κατάλογο συνέταξε μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια καὶ ὑπευθυνότητα ὁ λίαν ἀγαπητὸς ἐπίκουρος καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς μουσικολογίας στὸ Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Ἐμμανουὴλ Γιαννόπουλος. Θὰ ἤθελα νὰ τὸν εὐχαριστήσω μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου γιὰ τὸ ὅτι ἀνέλαβε καὶ ἔφερε σὲ πέρας τὸ ἐπίπονο ἔργο τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ τοῦ καταλόγου, ποὺ ἀριθμεῖ μάλιστα ἱκανὸ ἀριθμὸ χειρογράφων. Ἡ ἐμπειρία τοῦ συντάκτη, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ὑπευθυνότητα, ἡ συνέπειά του καὶ προπαντὸς τὸ μεράκι τῆς ψυχῆς του γιὰ τὴν ψαλτικὴ τέχνη, τὸν βοήθησαν νὰ ὑπερπηδήσει τὶς ὅποιες δυσκολίες καὶ νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς παρουσιάσει πλέον τοὺς καρποὺς τῆς πολύμοχθης ἐργασίας του.

Τέλος, θὰ ἤθελα νὰ τὸν εὐχαριστήσω καὶ γιὰ κάτι ἄλλο, πολὺ σημαντικότερο καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐργασία τῆς σύνταξης τοῦ καταλόγου. Θέλω νὰ τὸν εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ἄψογη συνεργασία ποὺ εἶχε μὲ τὸ Κέντρο. Ἂν ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὴν ἐργασία μία φορά, τὴν συνεργασία τὴν εὐλογεῖ ἑκατονταπλάσια. Γιατὶ ἐκεῖ –στὴν συνεργασία– ἀπεργάζεται ἡ ἑνότητα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ συντάκτης ἔκανε πράξη τὸ τελευταῖο, τὸ γευθήκαμε κατὰ τὸν χρόνο τῆς συνεργασίας μας καὶ τὸν εὐχαριστοῦμε ἐκ βάθους καρδίας γιὰ αὐτό.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΚΕΠΕΜ
Μιχαὴλ Μαντζούρης

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
Ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΠΕΜ Μιχαὴλ Μαντζούρη σελ. 7

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ..... » 9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ (α′-ιδ′)..... » 10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ (1-129)..... » 10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ (Α′-ΛΒ′)..... » 18
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... » 21
ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ..... » 33
ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΤΩΝ ΗΧΩΝ..... » 34

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... » 35

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ..... » 85

NOTE ABOUT THE BOOK..... » 823

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ Α′-ΛΒ′..... » 825

Α′. ΓΕΝΙΚΟ ΛΗΜΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ..... » 859
Β′. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΜΕΛΩΝ..... » 874
Γ′. ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ..... » 877
Δ′. ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ.... » 879

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ 6 ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

... – *Χφ. Καρὰ 1β. «Αἱ παραλλαγαὶ τῶν ὀκτὼ ἤχων...»* σελ. 6

α′ – *Ἡ παλαιότερη ἀρίθμηση (Νο 26) στὸν κώδικα ὑπ' ἀριθμὸν 96*..... » 43

β′ – *Ἡ προμετωπίδα τῆς ἀντιγραφῆς τοῦ χειρογράφου τοῦ Κυρίλλου Μαρμαρηνοῦ ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά*..... » 52

γ′ – *Ὁ κολοφῶνας τοῦ ἴδιου χειρογράφου τοῦ Σίμ. Καρά*..... » 53

δ′ – *Ἡ σημείωση τοῦ Σ. Καρὰ στὸν πρῶτο κώδικα ποὺ ἀγόρασε*..... » 54

ε′ – *Ἡ ὠοειδὴς ἐτικέτα στὴν ράχη τοῦ κώδικα 161 τῆς συλλογῆς*..... » 60

ϛ′ – *Ἡ σημείωση τοῦ πρωτοψάλτη Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ στὸ χειρόγραφο 54*..... » 61

ζ′ – *Τὸ πρῶτο μέρος τῆς σημείωσης τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ στὸ χφ 93, φ. 1α*..... » 62

η′ – *Ἡ σημείωση τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ στὸ χειρόγραφο 43*..... » 64

θ′ – *Ἡ σημείωση τοῦ πρωτοψάλτη Κωνσταντίνου στὸ χειρόγραφο 59, φ. 83α*..... » 64

ι′ – *Ἡ καταγραφὴ τοῦ Ἄγγελου Βουδούρη τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ γιὰ τὴν τύχη πολλῶν χειρογράφων τοῦ πατέρα του*..... » 66

ια′ – *Οἱ σημειώσεις τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὴν ἀρχὴ τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Γερμανοῦ (χφ. 28)*..... » 72

ιβ′- ιγ′ *Οἱ δύο ὄψεις τοῦ σημειώματος τοῦ Σίμωνα Καρὰ τὴν 24η Δεκεμβρίου τοῦ 1987*..... » 76

ιδ′ – *Χειρόγραφο 23: ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρὰ ἡ ἐξήγηση καὶ ἡ ἀποτύπωση πάνω στὸ πεντάγραμμο τῆς μελωδικῆς κίνησης τῆς ὑποστάσεως «σύναγμα» (σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ **Θεῷ**), ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὸ σχῆμα του*..... » 78

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ ΠΑΡΕΝΘΕΤΑ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ

1. – *Χφ. Καρὰ 7, φ. 285β. Ἐπιγραφὴ πρὶν ἀπὸ μέλος τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη, ἀπὸ τὸν μαθητή του Παύλο*..... σελ. 96

2. – *Χφ. Καρὰ 7, φ. 300β. «Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ τοῦ κὺρ Πέτρου [Μπερεκέτου] ὀκτάηχος»*..... » 97
3. – *Χφ. Καρὰ 8, φ. 24α. Ἡ ἀρχὴ τῶν ἰδιομέλων τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῶν Χριστουγέννων*..... » 100
4. – *Χφ. Καρὰ 8, φ. 47α. Ὁ δεύτερος γραφέας, Σταυρῆς ἢ Σταυράκης*..... » 101
5. – *Χφ. Καρὰ 11, φ. 79α. Ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ γραφέα Ἀντωνίου: «...Ὕμνον εὐχαριστήριον προσάγει τῇ Παρθένῳ...»*..... » 107
6. – *Χφ. Καρὰ 11, φ. 81β. Μελοποίηση τοῦ Παναγιώτου Χρυσάφου «...δι᾽ ὀπτασίας ἱερομονάχου κὺρ Νεοφύτου...»*..... » 108
7. – *Χφ. Καρὰ 12, φ. 18α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀνθολογίου τοῦ Στιχηραρίου Νέων Πατρῶν*..... » 111
8. – *Χφ. Καρὰ 13, φ. 173α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Κανόνα «τῆς Λαμπρᾶς» καὶ τῶν Καταβασιῶν τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν*..... » 114
9. – *Χφ. Καρὰ 14, φ. 3α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Νοεμβρίου ἀπὸ τὸ Στιχηράριο τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν*..... » 119
10. – *Χφ. Καρὰ 17, φ. 96α. Μάθημα «εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον... κὺρ Χρυσάφου τοῦ νέου»*..... » 127
11. – *Χφ. Καρὰ 18, φ. 58β. Πολυέλεος Πέτρου «τοῦ Περεκέτι Τζελεμπῆ τοῦ Βυζαντίου»*..... » 130
12. – *Χφ. Καρὰ 19, φ. 234α. Ὁ κολοφώνας τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πέτρου τοῦ Μπερεκέτη, Παύλου, στὰ 1714*..... » 138
13. – *Χφ. Καρὰ 21, φ. 379α. «Δοξολογία ... ὑπ᾽ ἐμοῦ Θεοδούλου»*..... » 147
14. – *Χφ. Καρὰ 22, φ. 2α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Εὐαγγελινοῦ Σκοπελίτη*..... » 151
15. – *Χφ. Καρὰ 22, φ. 129β. «Ἕτερον παρ᾽ ἐμοῦ Εὐαγγελινοῦ Σκοπελίτη»*..... » 153
16. – *Χφ. Καρὰ 23, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας ἀπὸ τὸ πρῶτο χειρόγραφο τοῦ Σίμωνα Καρά, ἀγορασθὲν τὸ 1925*..... » 157
17. – *Χφ. Καρὰ 24, φ. 28β. Χαρακτηριστικὸ πρωτόγραμμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ τρίτου ἤχου*..... » 159
18. – *Χφ. Καρὰ 25, φ. 120α. Ἑωθινὰ Ἰωάννου Γλυκέος-Δημητρίου Ταμία*..... » 162

19. – *Χφ. Καρὰ 26, σ. 1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Κρητικοῦ κώδικα*..... » 164
20. – *Χφ. Καρὰ 26, φ. Α΄β. Σημείωση τοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη*..... » 166
21. – *Χφ. Καρὰ 29, φ. 513α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Δοξολογίας τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη*..... » 183
22. – *Χφ. Καρὰ 29, φ. 556α. Τὸ πρῶτο τμῆμα τοῦ κολοφώνα τοῦ Μελχισεδέκ, ἔτος 1729*..... » 185
23. – *Χφ. Καρὰ 29, φ. 556β. Τὸ τέλος τοῦ κολοφῶνα*..... » 186
24. – *Χφ. Καρὰ 30, φ. 114β. Ὁ κολοφώνας τοῦ ἱερομονάχου Ἰωαννικίου στὰ 1678*..... » 189
25. – *Χφ. Καρὰ 30, φ. 119α. «...ὁ ὁσιακὸς πολυέλεος καθὼς ψάλλεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος»*..... » 190
26. – *Χφ. Καρὰ 32, φφ. 161β-162α. «Αὐτὸς εἶναι μουραμπὰς καλός»*..... » 197
27. – *Χφ. Καρὰ 33, φ. 44α. «Ἀντωνίου ἱερέως Καλλιάρχου καὶ Οἰκονόμου Χίου οἱ λόγοι καὶ τὸ μέλος»*..... » 200
28. – *Χφ. Καρὰ 33, φ. 209α. Ὁ κολοφώνας τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ κώδικα μὲ τὴν ψαλτικὴ παράδοση τῆς Χίου*... » 205
29. – *Χφ. Καρὰ 34, φ. 490α. Ἡ ἀρχὴ τῶν Μαθημάτων*..... » 209
30. – *Χφ. Καρὰ 34, φ. 660β. Ὁ β΄ γραφέας, Θεόδουλος*..... » 210
31. – *Χφ. Καρὰ 35, φ. 280α. Ἡ μελοποίηση τοῦ Μπερεκέτη γιὰ τὸν Μέγα Πέτρο, μὲ λανθασμένη χρονολογία*.... » 218
32. – *Χφ. Καρὰ 36, φ. 188β. «...τοῦ Χρυσάφη ὅπερ ἐποιήθη ἐν τῇ Σερβίᾳ, πάνυ καλόν»*..... » 233
33. – *Χφ. Καρὰ 36, φ. 227α. Ὁ κολοφώνας τοῦ ἱεροδιακόνου Καλλινίκου στὰ 1749*..... » 235
34. – *Χφ. Καρὰ 37, σ. 809. Ἡ ἀρχὴ τοῦ πολυελέου τοῦ Μπερεκέτη ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ γραφέα Γαβριήλ*..... » 241
35. – *Χφ. Καρὰ 40, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τῶν Ἁπάντων τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη «κατὰ τάξιν αὐτῶν»*... » 257
36. – *Χφ. Καρὰ 41, σ. 1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Μπαλάση*..... » 260
37. – *Χφ. Καρὰ 41, σ. 401. Ὁ κολοφώνας τοῦ κώδικα στὰ 1739*..... » 261
38. – *Χφ. Καρὰ 42, σ. 1. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας*..... » 265
39. – *Χφ. Καρὰ 42, σ. 105. Ἀρχὴ «τοῦ πολυελέου τοῦ ἐπονομαζομένου Κουκουμᾶ, ἔχων τὴν κλῆσιν ἐκ τοῦ ποιητοῦ»*..... » 266
40. – *Χφ. Καρὰ 43, φ. 19β. Χαρακτηριστικὸ φύλλο τοῦ κώδι-*

κα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰωάννου τοῦ Τραπεζουντίου.... » 269
41. – *Χφ. Καρὰ 44, φ. 191α. Δοξολογία ἀπὸ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα (Παρθένιο τὸν Μηλαῖο;)*..... » 274
42. – *Χφ. Καρὰ 46, φ. 180α. Δοξολογία τοῦ Ἀναστασίου τοῦ Ραψανιώτου ἀπὸ μαθητή του*..... » 291
43. – *Χφ. Καρὰ 47, φ. 272β. Πασαπνοάριον «ἡμέτερον»*..... » 301
44. – *Χφ. Καρὰ 48, φ. 222β. Τὸ τέλος τοῦ κώδικα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κολοφώνα τοῦ Καλλινίκου Λαυριώτη*..... » 307
45. – *Χφ. Καρὰ 48, φ. 223α. Τὸ τέλος τοῦ κολοφῶνα στὰ 1784*..... » 308
46. – *Χφ. Καρὰ 49, σ. 670. «...ἐξηγήθη δὲ παρὰ δομεστίκου κὺρ Γρηγοράσκου»*..... » 314
47. – *Χφ. Καρὰ 49, σ. 696. Ὁ κολοφώνας τοῦ Κυπριανοῦ τοῦ Γανοχωρίτου στὶς 16 Ἰανουαρίου 1805*..... » 316
48. – *Χφ. Καρὰ 50, φ. 116α. Τὰ κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ τοῦ Δημητρίου Μαρούκα ἀπὸ τὸ χέρι του*..... » 319
49. – *Χφ. Καρὰ 51, φ. 1α. Ἡ σημείωση τοῦ Γ. Ραιδεστηνοῦ γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ κώδικα στὶς 4 Μαρτίου 1873*..... » 324
50. – *Χφ. Καρὰ 51, φ. 123α. Τὸ τελευταῖο μέλος τοῦ κώδικα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ περίφημου κολοφῶνα*..... » 326
51. – *Χφ. Καρὰ 51, φ. 123β. Ἡ συνέχεια καὶ τὸ τέλος τοῦ κολοφῶνα, ὅπου τὸ χρονικὸ τῆς σύνθεσης τῶν Ἁπάντων τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου*..... » 327
52. – *Χφ. Καρὰ 53, φ. 143β. Χαρακτηριστικὸ φύλλο τοῦ κώδικα τοῦ Ἱεροδιακόνου Νεοφύτου*..... » 333
53. – *Χφ. Καρὰ 54, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ ἡ σημείωση ἀγορᾶς τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου τοῦ Ραιδεστηνοῦ*..... » 336
54. – *Χφ. Καρὰ 55, φ. 186β. Ἡ αὐτόγραφη ἐξήγηση τοῦ κρατήματος τοῦ Μανουὴλ Χρυσάφη ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Πέτρο τὸν Βυζάντιο «δι᾽ αἰτήσεως τῶν μαθητῶν»*..... » 343
55. – *Χφ. Καρὰ 56, φ. 1α. Ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας καὶ τοῦ κώδικα*..... » 347
56. – *Χφ. Καρὰ 57, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*..... » 355
57. – *Χφ. Καρὰ 59, φ. 1β. Ἡ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ συντόμου Ἀναστασιματαρίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοπον-*

νησίου ἀπὸ τὸν Πέτρο Βυζάντιο..... » 360
58. – *Χφ. Καρὰ 59, φ. 43α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ πλ. α'*..... » 361
59. – *Χφ. Καρὰ 60, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας ἀπὸ τὸν γραφέα Πέτρο τὸν Βυζάντιο*..... » 363
60. – *Χφ. Καρὰ 61, φ. 133α. Ο κολοφώνας τοῦ κώδικα «διὰ χειρὸς ἐμοῦ Πέτρου δομεστίκου» τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1783*..... » 366
61. – *Χφ. Καρὰ 63, φ. 1α. Τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ κώδικα, πιθανῶς ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*..... » 370
62. – *Χφ. Καρὰ 64, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Δοξαστικαρίου τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου*..... » 372
63. – *Χφ. Καρὰ 65, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Στιχηραρίου τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου*..... » 375
64. – *Χφ. Καρὰ 67, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου*..... » 379
65. – *Χφ. Καρὰ 68, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ συντόμου Εἱρμολογίου τοῦ πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*..... » 382
66. – *Χφ. Καρὰ 69, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ ἱεροδιακόνου Νεοφύτου*..... » 384
67. – *Χφ. Καρὰ 69, φ. 135α. Ὁ κολοφώνας τοῦ Νεοφύτου στὶς 30 Μαΐου του 1804*..... » 386
68. – *Χφ. Καρὰ 71, φ. 144α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κολοφώνα τοῦ δομεστίκου Ἀθανασίου τοῦ Πελοποννησίου*..... » 391
69. – *Χφ. Καρὰ 71, φ. 144β. Τὸ τέλος τοῦ κολοφώνα (30 Μαΐου τοῦ 1784) καὶ ἡ δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρά*..... » 391
70. – *Χφ. Καρὰ 72, φ. 93α. «Ἐξήγησις τοῦ Βύζαντος»*..... » 395
71. – *Χφ. Καρὰ 73, 1α. Ἡ ἐξήγηση τῶν παλαιῶν κεκραγαρίων ἀπὸ τὸν Πέτρο τὸν Πελοποννήσιο*..... » 398
72. – *Χφ. Καρὰ 73, φ. 39α. Ὁ β' γραφέας*..... » 399
73. – *Χφ. Καρὰ 73, φ. 72β. Ἡ ἀρχὴ τοῦ πολυελέου Δοῦλοι Κύριον τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου σὲ ἦχο βαρύ* » 400
74. – *Χφ. Καρὰ 75, φ. 12β. Ἡ ἀρχὴ τῶν συντόμων κεκραγαρίων τοῦ πρωτοψάλτου Δανιήλ*..... » 408
75. – *Χφ. Καρὰ 76, φ. 22β. «Ὁ παρὼν πολυέλεος συνετέθη παρὰ Δανιὴλ πρωτοψάλτου»*..... » 413
76. – *Χφ. Καρὰ 77, φ. 289α. «Χερουβικά ... ἡδύτατά τε καὶ ἔντεχνα παρὰ ... Δανιήλ»*..... » 421
77. – *Χφ. Καρὰ 78, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν α'*

γραφέα..... » 426
78. – *Χφ. Καρὰ 78, φ. 91α. «...ἐξηγήθη δὲ [παρά] κὺρ Γρηγορίου νῦν λαμπαδαρίου»*..... » 428
79. – *Χφ. Καρὰ 79, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα*..... » 431
80. – *Χφ. Καρὰ 80, φ. 60α Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνότητος τῶν κοινωνικῶν τῶν ἑορτῶν ἀπὸ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα Σταυρῆ*..... » 434
81. – *Χφ. Καρὰ 81, σ. 1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν γραφέα Ἰωάννη*..... » 437
82. – *Χφ. Καρὰ 81, σ. 248. Ὁ κολοφώνας τοῦ Ἰωάννη τὴν 1η Ἀπριλίου τοῦ 1796*..... » 439
83. – *Χφ. Καρὰ 84, φ. 68β. Ὁ κολοφώνας τοῦ Δημητρίου Μαρούκα στὸ τέλος τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ κώδικα*..... » 447
84. – *Χφ. Καρὰ 86, φ. 341α. «Ἐξήγησις τῶν κοινωνικῶν τοῦ κὺρ Δανιήλ»*..... » 468
85. – *Χφ. Καρὰ 87, σ. 283. Ἡ ἀρχὴ τῶν ὕμνων τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου*..... » 475
86. – *Χφ. Καρὰ 92, φ. 85β. «Κοινωνικὰ μελισθέντα παρὰ κὺρ Γεωργίου Χουρμουζίου»*..... » 493
87. – *Χφ. Καρὰ 93, φ. 19α. Ἡ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ κώδικα*..... » 496
88. – *Χφ. Καρὰ 95, φ. 103α. Ὁ κολοφώνας τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Ζαγκλιβερινοῦ στὶς 22 Μαρτίου 1796*..... » 503
89. – *Χφ. Καρὰ 98, φ. 2α. Ἡ ἀρχὴ τῶν μελῶν τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ἀπὸ τὸν ἐξηγητῆ καὶ γραφέα Γρηγόριο*..... » 513
90. – *Χφ. Καρὰ 98, φ. 135α. «Ἐμελοποιήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γρηγορίου λαμπαδαρίου»*..... » 514
91. – *Χφ. Καρὰ 99, σ. 387. «Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος σύντομα κατ᾽ ἦχον, τὰ μὲν κὺρ Πέτρου, τὰ δὲ ἡμέτερα Πέτρου»*..... » 517
92. – *Χφ. Καρὰ 100, σ. 77. Ἡ ἀρχὴ τῶν ὕμνων τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου*..... » 521
93. – *Χφ. Καρὰ 103, φ. 222α. «Χερουβικὰ ... Γρηγορίου ... ἅτινα διεδόθησαν παρ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν 1817»* » 534
94. – *Χφ. Καρὰ 104, φ. 35β. «Μακάριος ἀνὴρ σύντομον ... Χουρμουζίου διδασκάλου»*..... » 538
95. – *Χφ. Καρὰ 106, φ. 43α. Δοξολογίες τῶν ἐξηγητῶν*..... » 546

96. – *Χφ. Καρὰ 107, σ. 247. Μελοποίηση πολυελέου ἀπὸ τὸν γραφέα Στυλιανὸ Βλησίδη στὰ 1853*..... » 554
97. – *Χφ. Καρὰ 108, φ. 37α. «Ἀνοιξαντάρια συνοπτικὰ μελισθέντα μὲν παρ᾽ ἀνωνύμου τινός, ἐξηγηθέντα δὲ κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς παρὰ Ἰωάννου Κεφαληναίου»*..... » 559
98. – *Χφ. Καρὰ 109, φ. 210α. Σημαντικὴ σημείωση τοῦ γραφέα Ἀποστόλου Κώνστα τοῦ Χίου*..... » 566
99. – *Χφ. Καρὰ 111, φ. 18α. Ἐξήγησις τοῦ «Κωστῆ»*..... » 573
100. – *Χφ. Καρὰ 112, φ. 87α. Καλοφωνικὸς εἱρμὸς «ἐμοῦ Ἀποστόλου Κώνστα»*..... » 581
101. – *Χφ. Καρὰ 116, φ. 112α. Σύνθεσις κὺρ Πέτρου πρωτοψάλτου [Βυζαντίου]*..... » 591
102. – *Χφ. Καρὰ 120, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Μουσικῆς Τεχνολογίας τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα στὰ Καραμανλίδικα*..... » 599
103. – *Χφ. Καρὰ 124, σ. 183. Δοξολογία τοῦ ἁγίου Δρύστρας Κυρίλλου ἐξηγηθεῖσα παρὰ Ἀνθίμου Γανοχωρίτου*..... » 609
104. – *Χφ. Καρὰ 131, σ. 353. «Κὺρ Γεωργίου Χουρμούζη καὶ Χαρτοφύλακος»*..... » 624
105. – *Χφ. Καρὰ 133, φ. 112α. Ὁ κολοφώνας τοῦ ἱερομονάχου Ἰωσὴφ Θεολογίτου*..... » 630
106. – *Χφ. Καρὰ 140, φ. 53α. Ἀναστάσιμα ἑσπέρια σὲ μέλος Γεωργίου τοῦ Κρητὸς ἀπὸ τὸν γραφέα Ἀντώνιο τὸν Κύπριο*..... » 652
107. – *Χφ. Καρὰ 142, φ. 7α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸν Νεόφυτο Χιλανδαρινό*..... » 659
108. – *Χφ. Καρὰ 144, φ. 67α. Δοξολογία Ματθαίου Βατοπαιδινοῦ, «ἐμελοποιήθη ἐν Κύπρῳ», ἀπὸ τὸ χέρι του* » 667
109. – *Χφ. Καρὰ 146, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα*..... » 673
110. – *Χφ. Καρὰ 147, φ. 47α. «Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Βασιλείου Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου»*..... » 678
111. – *Χφ. Καρὰ 149, σ. 441. Ἡ ἀναφορὰ τοῦ γραφέα Χουρμουζίου στὸν δάσκαλό του πρωτοψάλτη Ἰάκωβο: «φιλοτιμούμενος νὰ φυλάξῃ τὸ νόημα πολλάκις παρέβλεπε τὸν ρυθμὸ τῶν προσομοίων»*..... » 683
112. – *Χφ. Καρὰ 149, σ. 442. Ἡ συνέχεια τῆς προηγούμενης*

ἀναφορᾶς τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος..... » 684
113. – *Χφ. Καρὰ 150, φ. 59α. Ὁ εἱρμὸς Ἐποίησε κράτος σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Γρηγορίου*..... » 687
114. – *Χφ. Καρὰ 152ζ, φ. 13α. Ἡ ΙΒ' κλίμακα τῆς λεγόμενης* Ἑρμηνείας τῶν κλιμάκων *τοῦ πρωτοψάλτου Γρηγορίου*..... » 693
115. – *Χφ. Καρὰ 155, φ. 90α. Ὁ κολοφώνας τοῦ Ζήση στὶς 6 Ἀπριλίου τοῦ 1823*..... » 699
116. – *Χφ. Καρὰ 156, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸν γραφέα Φώτιο Ἀντωνιάδη*..... » 701
117. – *Χφ. Καρὰ 156, φ. 74β. Ὁ κολοφώνας τοῦ Φωτίου Ἀντωνιάδου στὶς 23 Ἀπριλίου τοῦ 1822*..... » 702
118. – *Χφ. Καρὰ 157, σ. 1. Χαρακτηριστικὴ διακόσμηση καὶ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας*..... » 704
119. – *Χφ. Καρὰ 159, φ. 1. Καλαίσθητη διακόσμηση καὶ ἀρχὴ τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου*..... » 715
120. – *Χφ. Καρὰ 170, φ. 1α. «Στίχοι καλοφωνικοὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ψαλμοῦ ... ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Χουρμουζίου...»*..... » 749
121. – *Χφ. Καρὰ 171, φ. 133α. «...μελουργηθεῖσα παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Ζαφυρίου τοῦ Σμυρναίου»*..... » 753
122. – *Χφ. Καρὰ 173, φ. 112β. Ὁ κολοφώνας τοῦ Κωνσταντίνου διδασκάλου ἐκ κώμης Ἄρτης*..... » 758
123. – *Χφ. Καρὰ 174, φ. 27α. Ἀντίφωνα τοῦ πρωτοψάλτου Ἐμμανουὴλ παραδοθέντα παρὰ Μάρκου, ἐξηγηθέντα ἀπὸ τὸν Πέτρο (Ἐφέσιο)*..... » 760
124. – *Χφ. Καρὰ 177, φ. 363β. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Πεντηκοσταρίου τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου*..... » 770
125. – *Χφ. Καρὰ 177, φ. 394β. Ὁ κολοφώνας τοῦ Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου τοῦ Λημναίου στὶς 14 Μαΐου 1834* » 771
126. – *Χφ. Καρὰ 182, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ παπαδικοῦ μέλους*.. » 789
127. – *Χφ. Καρὰ 195, φ. 30β. «Ποίημα Ἀρσενίου [διδασκάλου (;)] τοῦ Νέων Πατρῶν*..... » 816
128. – *Χφ. Καρὰ 196, σ. 1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα μὲ τὰ συνοπτικὰ κεκραγάρια τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*..... » 819
129. – *Χφ. Καρὰ 196, σ. 59. Τὰ κατ' ἦχον κοινωνικὰ τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου (τοῦ Πελοποννησίου)*..... » 820

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ ΕΓΧΡΩΜΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

Α΄. – *Χφ. Καρὰ 3, φ. 161α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου*..... σελ. 827

Β΄. – *Χφ. Καρὰ 6, φ. 143β. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἐπισκόπου Ῥαιδεστοῦ Μελχισεδέκ*..... » 828

Γ΄. – *Χφ. Καρὰ 9, φ. 84α. Μικρὸ ἐπίτιτλο καὶ πρωτόγραμμα*.. » 829

Δ΄. – *Χφ. Καρὰ 10, φ, 8α. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος ἀπὸ τὸν χαρακτηριστικὸ γραφέα* » 830

Ε΄. – *Χφ. Καρὰ 16, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα, μᾶλλον ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ καλλιγράφου Σεραφεὶμ Λαυριώτη*..... » 831

Ϛ΄. – *Χφ. Καρὰ 18, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα (Προθεωρία) τοῦ καλαίσθητου καὶ καλλιτέχνη κωδικογράφου*... » 832

Ζ΄. – *Χφ. Καρὰ 21, φφ. 15β-16α. Διακοσμήσεις πρωτογραμμάτων ἀπὸ τὸν α΄ γραφέα*..... » 833

Η΄. – *Χφ. Καρὰ 30, φ. 4α. Ἡ ἀρχὴ τῶν Κεκραγαρίων τῶν ὀκτὼ ἤχων ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἰωαννίκιο*..... » 834

Θ΄. – *Χφ. Καρὰ 35, φ. 104α. Ἡ ἀρχὴ τῶν πολυελέων τῆς σπουδαίας αὐτῆς Παπαδικῆς*..... » 835

Ι΄. – *Χφ. Καρὰ 36, φ. 103α. Ἡ ἀρχὴ τῶν κρατημάτων ἀπὸ τὸ χέρι «τοῦ ευτελοῦς καλλινίκου ἱεροδιακόνου, εἰς τοὺς 1749:-»*..... » 836

ΙΑ΄. – *Χφ. Καρὰ 39, φ. 201α. Πολύχρωμο ἐπίτιτλο καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν*..... » 837

ΙΒ΄. – *Χφ. Καρὰ 43, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰωάννου τοῦ Τραπεζουντίου*..... » 838

ΙΓ΄. – *Χφ. Καρὰ 44, φ. 16α. Ἡ ἀρχὴ τῆς σημαντικῆς αὐτῆς Ἀνθολογίας, πιθανῶς ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Παρθενίου τοῦ Μηλαίου*..... » 839

ΙΔ΄. – *Χφ. Καρὰ 49, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ ἔτους 1805 ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Κυπριανοῦ τοῦ Γανοχωρίτου*.... » 840

ΙΕ΄. – *Χφ. Καρὰ 50, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Δημητρίου Μαρούκα, περὶ τὸ 1800*..... » 841

ΙϚ΄. – *Χφ. Καρὰ 53, φ. 88α. «Κεκραγάρια σύντομα καὶ δοξαστικὰ ἐκκλησιαστικὰ κὺρ Δανιήλ» ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἱεροδιακόνου Νεοφύτου*..... » 842

ΙΖ΄. – *Χφ. Καρὰ 54, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ χαμηλὰ ἡ σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου τοῦ Ραι-*

δεστηνοῦ..... » 843

ΙΗ'. – *Χφ. Καρὰ 56, φφ. 7β-8α. Ὁ τροχὸς τῶν ὀκτὼ ἤχων καὶ ἐκεῖνος τῶν χρωματικῶν*..... » 844

ΙΘ'. – *Χφ. Καρὰ 71, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ δομεστίκου Ἀθανασίου τοῦ Πελοποννησίου*..... » 845

Κ'. – *Χφ. Καρὰ 83, φ. 9α. Ἡ ἀρχὴ τῶν Κεκραγαρίων τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*..... » 846

ΚΑ'. – *Χφ. Καρὰ 85, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τῶν νέων μαθημάτων ἀπὸ τὸ χέρι πολὺ συγκροτημένου κωδικογράφου*..... » 847

ΚΒ'. – *Χφ. Καρὰ 95, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Ζαγκλιβερινοῦ (1796)*..... » 848

ΚΓ'. – *Χφ. Καρὰ 97, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν ποὺ ἐξηγήθηκαν «νεωστί» κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου. Γραφέας ὁ Μελέτιος Ἐφέσιος (μετέπειτα Ματθαῖος Βατοπαιδινός)*..... » 849

ΚΔ'. – *Χφ. Καρὰ 109, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα, μὲ περίτεχνη διακόσμηση*..... » 850

ΚΕ'. – *Χφ. Καρὰ 114, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Ἰωάννη Χατζηπαρασκευᾶ τὸ ἔτος 1812*..... » 851

ΚϹ'. – *Χφ. Καρὰ 115, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Δοξαστικαρίου τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα*..... » 852

ΚΖ'. – *Χφ. Καρὰ 120, φ. 41α. Κανόνιο τῶν ἤχων ἀπὸ τὸ χειρόγραφο τῆς «Μουσικῆς Τεχνολογίας» τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα, στὰ Καραμανλίδικα (ἔτος 1809)*.... » 853

ΚΗ'. – *Χφ. Καρὰ 136, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Ματθαίου τοῦ Βατοπαιδινοῦ μὲ καλαίσθητη διακόσμηση*..... » 854

ΚΘ'. – *Χφ. Καρὰ 141, φφ. 2β-3α. Λαϊκότροπη παράσταση καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ Ὄρθρου ἀπὸ τὸν «ταπεινὸ καὶ ἁμαρτωλό» γραφέα Διονύσιο*..... » 855

Λ'. – *Χφ. Καρὰ 160, φ. 103α. «Κρατήματα ὡραῖα ἕνεκεν τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν» ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη καὶ καλαίσθητο γραφέα*..... » 856

ΛΑ'. – *Χφ. Καρὰ 171, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Δοξασταρίου τοῦ*

πρωτοψάλτου Ἰακώβου, μὲ τὴν περίφημη παράσταση ὅπου χειρίζεται τὴν πανδουρίδα..... » 857

ΛΒ'. – *Χφ. Καρὰ 195, φ. 9α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ χερουβικοῦ τοῦ Κυριακοῦ Σκουλιδᾶ σὲ ἦχο α'*..... » 858

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Α'. Μελέτες, βιβλία

ΑΔΑΜΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΓΡΙΤΣΑΝΗ» 1966-67:
Ἀδάμη Μιχαὴλ Γ., «Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Βιβλιοθήκης Παν. Γριτσάνη ἀποκειμένης νῦν ἐν τῇ Ἱερᾷ μητροπόλει Ζακύνθου», *Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 35 (1966-67), σσ. 313-365.

ΑΝΤΩΝΕΛΛΗ, *Η ΒΥΖ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ*, 1956:
Ἀντωνέλλη Παναγιώτη, *Ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσική*, Ἀθήνα 1956.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, *ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ* 2002:
Ἀποστολοπούλου Θωμᾶ, *Ὁ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος καὶ ἡ συμβολή του στὴ θεωρία τῆς μουσικῆς τέχνης* (Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας-Μελέται 4), Ἀθήνα 2002.

ΒΟΥΔΟΥΡΗ, *ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ* 1998:
Βουδούρη Ἀγγέλου, *Μουσικολογικὰ Ἀπομνημονεύματα*, Ἀθήνα 1998 (πανομοιότυπη ἔκδοση τοῦ ὁμότιτλου χειρογράφου τοῦ Ἀγγέλου Βουδούρη τοῦ ἔτους 1947).

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, «ΚΟΡΕΣΣΙΟΣ»:
Γιαννακοπούλου Ἑλένης, «Κορέσσιος Γεώργιος. Χίος λόγιος, ἰατρός, θεολόγος καὶ φιλόσοφος τοῦ 16ου αἰῶνα», *Μεγάλη Ὀρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια*, τόμος 10, σσ. 191-192.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΑΝΘΗΣΗ* 2004:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Ἡ ἄνθηση τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης στὴν Κρήτη (1566-1669)* (Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας-Μελέται 11), Ἀθήνα 2004.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΡΣΕΝΙΟΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ», 2004:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Ὁ Ἄνδριος μελοποιὸς Ἀρσένιος Βατοπαιδινὸς "ὁ μικρός„», *Ἄγκυρα* 2 (2004), σσ. 7-37. Ἀναδημοσιευμένο μὲ νέες πληροφορίες στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 103-130.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΤΑΜΕΙΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ* 2005:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Ταμεῖον χειρογράφων Ψαλτικῆς τέχνης* (Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν-Ἐπιστημονικαὶ πραγματείαι-Σειρὰ Φιλολογικὴ καὶ Θεολογική, ἀρ. 20), Θεσσαλονίκη 2005.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Τὰ χειρόγραφα ψαλτικῆς τέχνης τῆς νήσου Ἄνδρου. Ἀναλυτικὸς περιγραφικὸς κατάλογος*, [Ἀνδριακὰ Χρονι-

κὰ 36], Καΐρειος Βιβλιοθήκη Ἄνδρου, Ἄνδρος 2005.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» 2006:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Ἡ συμβολὴ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων στὴν Ψαλτικὴ Τέχνη στὰ τέλη τοῦ 18ου καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα», *Ἅγιον Ὄρος. Πνευματικότητα & Ὀρθοδοξία. Τέχνη.* Β' Διεθνὲς Συμπόσιο, Θεσσαλονίκη, 11-13 Νοεμβρίου 2005, [Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Μακεδονικὴ Βιβλιοθήκη, Ἀρ. 102], Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 55-69. Ἀναδημοσιευμένο στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 181-196, 566-571.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ-ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ* 2007:
Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς κατὰ τὴν νέαν τῆς μουσικῆς μέθοδον, συντεθεῖσα μὲν παρὰ Χρυσάνθου τοῦ ἐκ Μαδύτων, ἐπιδιορθωθεῖσα εἰς πολλὰ ἐλλείποντα δέ, καὶ μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ ἁπλούστερον παρὰ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἑνὸς τῶν ἐφευρετῶν τῆς ῥηθείσης νέας μεθόδου, Εἰσαγωγή, κριτικὴ ἔκδοση κειμένου ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Στ. Γιαννοπούλου, Θεσσαλονίκη 2002 [β' ἔκδοση, μετὰ προσθηκῶν ἐκ δύο ἀκόμη αὐτογράφων κωδίκων τοῦ Χουρμουζίου: Θεσσαλονίκη 2007].

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ-ΑΓΓΛΙΑ* 2008:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἀγγλία. Περιγραφικὸς κατάλογος τῶν χειρογράφων ψαλτικῆς τέχνης τῶν ἀποκειμένων στὶς Βιβλιοθῆκες τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου* (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 2008.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ*, 2008:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Ἡ Ψαλτικὴ Τέχνη. Λόγος καὶ μέλος στὴ λατρεία τῆς Ὀρθόδοξης ἐκκλησίας*, β' ἔκδοση μὲ προσθῆκες: Θεσσαλονίκη 2008.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΥΠΗΧΗΣΕΙΣ*, 2011:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Θεωρητικὲς ὑπηχήσεις καὶ μουσικὲς κλίμακες Γρηγορίου τοῦ πρωτοψάλτου*, Θεσσαλονίκη 2011.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» 2011:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Χειρόγραφα Ψαλτικῆς Τέχνης ἀποκείμενα στὴν Γεννάδειο Βιβλιοθήκη», εἰσήγηση σὲ ἡμερίδα γιὰ τὶς συλλογὲς χειρογράφων τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης (Ἑλληνικὴ Παλαιογραφικὴ Ἑταιρεία-Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Δευτέρα 10 Μαΐου 2004). Δημοσιευμένη στὰ ἑλληνικά: *Ἐξερευνήσεις στὰ χειρόγραφα τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης* [Μονογραφίες Γενναδείου VI], Ἐπιμέλεια: Μα-

ρία Πολίτη καὶ Ἑλένη Παππᾶ. Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν στὴν Ἀθήνα καὶ Ἑλληνικὴ Παλαιογραφικὴ Ἑταιρεία, Princeton, New Jersey, USA, 2011, σσ. 21-33 καὶ πίνακες 16-22), καὶ στὰ ἀγγλικά: *Exploring Greek Manuscripts in the Gennadius Library* [Gennadeion Monographs VI], Edited by Maria L. Politi and Eleni Pappa. American school of classical studies at Athens in collaboration with the Greek Paleographical Society, Princeton, New Jersey, 2011, pp. 21-32 and Plates 16-22). Τὸ ἑλληνικὸ κείμενο ἀναδημοσιευμένο στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 137-153, 544-553.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΡΟΥΚΑΣ» 2012:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Δημήτριος Μαρούκας, μελοποιὸς καὶ κωδικογράφος ἀπὸ τὴν Ὕδρα», *Μεγάλη Ὀρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια,* τόμος 6 (2012), σ. 110.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΘΕΟΤΟΚΕ ΠΑΡΘΕΝΕ» 2013:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Θεοτόκε Παρθένε τοῦ Μπερεκέτη», *Μεγάλη Ὀρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια* τόμος 8 (2013), σσ. 203-205.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟ»:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., "«Γεώργιος Χουρμούζιος, Χαρτοφύλακας τῆς Μ.Χ.Ε.» καὶ παρουσίαση τοῦ τόμου *Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Αὐτόγραφα τοῦ θεωρητικοῦ. Ἠχογραφημένα μέλη* [Βατοπαιδινὴ Μουσικὴ βίβλος-Μουσικολογικὰ μελετήματα 2]", Κεντρικὴ ὁμιλία στὴν ἔναρξη τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου *Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ μέσα ἀπὸ τὴν Νέα Μέθοδο Γραφῆς (1814-2014). Καθιέρωση-Προβληματισμοί-Προοπτικὲς* (Θεσσαλονίκη-Βελλίδειο Συνεδριακὸ Κέντρο, 30-10-2014). Δημοσιευμένη στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 445-457.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΠΤΥΧΕΣ ΕΡΓΟΥ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ», 2016:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Πτυχὲς τοῦ ἔργου τοῦ Γεωργίου Χουρμουζίου, Χαρτοφύλακος τῆς Μ.Χ.Ε.», εἰσήγηση στὸ συνέδριο *Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ μέσα ἀπὸ τὴν Νέα Μέθοδο Γραφῆς (1814-2014). Καθιέρωση-Προβληματισμοί-Προοπτικὲς* (Θεσσαλονίκη 30-10-2014 / 1-11-2014. Δημοσιευμένη στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 459-472.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ» 2015:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Σύμμεικτα περὶ Νέας Μεθόδου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς», εἰσήγηση στὸ *ΣΤ' Διεθνὲς Συνέδριο Μουσικολογικὸ καὶ Ψαλτικό*-«Οἱ τρεῖς διδάσκαλοι: Χρύσανθος, Γρηγόριος,

Χουρμούζιος καὶ ἡ Νέα Μέθοδος Σημειογραφίας. 200ή ἐπέτειος: 1814 / 15-2015» (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 21-23 Ὀκτωβρίου 2015. Δημοσιευμένη στὸ ἠλεκτρονικὸ περιοδικὸ τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. *Σύνθεσις* τόμ. 4, τεῦχος ΙΙ (Δεκέμβριος 2015), σσ. 1-29 (http://ejournals. lib.auth.gr/synthesis καὶ συγκεκριμένα ἐδῶ:
http://ejournals.lib.auth.gr/synthesis/article/view/5174/5079).
Ἀναδημοσιευμένη -κατόπιν σχετικοῦ αἰτήματος- τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2018 μὲ προσθῆκες, στὴν ἰστοσελίδα www.pemptousia.gr καὶ συγκεκριμένα ἐδῶ:
https://pemptousia.gr/vivliothiki/giannopoulos2_book/index.html

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., *Ἡ ψαλτικὴ τέχνη. Λόγος καὶ μέλος στὴ λατρεία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Β'*, Θεσσαλονίκη 2016.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 2016:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Ἡ ἐπίδραση τοῦ ἔργου τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου († 1808) στὴν διαμόρφωση τῆς Νέας Μεθόδου τῆς Ψαλτικῆς (1814 κ.έ.)». Εἰσήγηση στὸ 8ο Διατμηματικὸ Μουσικολογικὸ Συνέδριο "Ἐπιδράσεις καὶ ἀλληλεπιδράσεις" (Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν, 25/27-11-2016) [Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν ΕΚΠΑ, Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν ΑΠΘ, Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν Ἰονίου Πανεπιστημίου, Τμῆμα Μουσικῆς Ἐπιστήμης καὶ Τέχνης Πανεπιστημίου Μακεδονίας]. Δημοσιεύτηκε στὰ ἠλεκτρονικὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου (https://musicology.mus.auth.gr/wp-content/uploads/2019/04/ConfProc2016.pdf, σσ. 533-545).

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΕΡΕΥΣ» 2016:
Γιαννοπούλου Ἐμμανουὴλ Στ., «Ἀντώνιος ἱερεὺς καὶ Μέγας Οἰκονόμος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας», εἰσήγηση στὸ 2ο Ἱεροψαλτικὸ Συνέδριο Κρήτης: *Ἡ Ψαλτικὴ Τέχνη στὴ σύγχρονη ἐκκλησιαστικὴ καὶ κοινωνικὴ πραγματικότητα* (Χανιά, 2-4 Δεκεμβρίου 2016). Δημοσιευμένη στὸ ἠλεκτρονικὸ περιοδικὸ τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. *Σύνθεσις* (*Synthesis*) Vol. 6-No 1 (2017), σσ. 73-110 καὶ στὸ περιοδικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης *Ἀπόστολος Τίτος*, περίοδος Γ', τεῦχος 39 (2019), σσ. 115-145.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΠΕΤΡΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΠΟΛΥΕΛΕΟΙ ΚΑΙ ΕΩΘΙΝΑ* 2019:
Πέτρου Μανουὴλ Ἐφεσίου (†1840) Πολυέλεοι καὶ ἐκλογές. Ἀναστάσιμα ἑωθινὰ δοξαστικὰ μετὰ βιο-εργογραφίας τοῦ μελοποιοῦ ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Γιαννοπούλου, Θεσσαλονίκη 2019.

ΔΡΑΓΟΥΜΗ, *Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ 1* 2003:
Δραγούμη Μάρκου Φ., *Ἡ παραδοσιακή μας μουσική. τόμος 1*, Ἀθήνα 2003.

ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933:
Καρὰ Σίμωνος Ἰ., *Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ σημειογραφία (μετὰ 4 παλαιῶν μουσικῶν πινάκων)*, Ἀθήνα 1933.

ΚΑΡΑ, *ΓΕΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ* 1970:
Καρά Σ., *Γένη καὶ διαστήματα εἰς τὴν Βυζαντινὴν μουσικήν*, Ἀθῆναι 1970.

ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976:
Καρά Σίμ., *Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ παλαιογραφικὴ ἔρευνα ἐν Ἑλλάδι*, Ἀθήνα 1976.

ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α΄* καὶ *Β΄* 1982:
Καρὰ Σίμωνος Ἰ., *Μέθοδος τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς. Θεωρητικόν. Τόμος Α΄, Τόμος Β΄*, Ἀθῆναι 1982.

ΚΑΡΑ, «Η ΟΡΘΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ» 1990:
Καρὰ Σίμωνος Ἰ., «Ἡ ὀρθὴ ἑρμηνεία καὶ μεταγραφὴ τῶν βυζαντινῶν μουσικῶν χειρογράφων», εἰσήγηση στὸ Θ΄ Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸ Συνέδριο Θεσσαλονίκης τοῦ ἔτους 1953, ἡ ὁποία ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν Σύλλογο πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς σὲ ἰδιαίτερο τεῦχος τὸ ἔτος 1990.

ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992:
Καρὰ Σίμωνος Ἰ., Ἰωάννης Μαΐστωρ ὁ Κουκουζέλης καὶ ἡ ἐποχή του (μετὰ 63 ἀποδεικτικῶν πινάκων), [Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς], Ἀθήνα 1992.

ΚΑΡΑ, *ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ* 1994.
Καρὰ Σίμωνος Ἰ., *Σειρὰ πρώτη. Βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσική. 1. Ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου. Ἐπιμελείᾳ Νικολάου Κλέντου* [Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς-Πανομοιότυπος ἔκδοσις ἔργων τοῦ διδασκάλου τῆς Ἐθνικῆς μουσικῆς Σίμωνος Ἰ. Καρά], Ἀθῆναι 1994.

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ, *ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΕΞΗΓΗΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΧΕΡΟΥΒΙΚΩΝ* 2003:
Καραγκούνη Κωνσταντίνου, *Ἡ παράδοση καὶ ἐξήγηση τοῦ μέλους τῶν χερουβικῶν τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς μελοποιίας* (Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας-Μελέται 7), Ἀθήνα 2003.

ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΤΑΜΗΪΣ Α΄* 1995:
Καρακατσάνη Χαραλάμπους, *Βυζαντινὴ ποταμηΐς. Τόμος Α΄. Θεωρητικὸν Ἀποστόλου Κώνστα τοῦ Χίου. Κώδιξ Ε.Β.Ε. 1867 τοῦ 1820*, Ἀθῆναι ,αϑϟε΄ (=1995).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ ΜΕΓ. ΛΑΥΡΑΣ 1925:
Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς Μεγίστης Λαύρας (τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει) συνταχθεὶς ὑπὸ Σπυρίδωνος μοναχοῦ Λαυριώτου ἰατροῦ ἐπεξεργασθεὶς δὲ καὶ διασκευασθεὶς ὑπὸ Σωφρονίου Εὐστρατιάδου μητροπολίτου πρ. Λεοντοπόλεως, ἐπλουτίσθη καὶ διὰ τῶν ἐν τέλει δύο παραρτημάτων καὶ τῶν ἀναγκαιούντων εὑρετηρίων πινάκων, Paris 1925.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, «ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ» 2013:
Κωνσταντίνου Γεωργίου, «Τὸ σύντομο Ἀναστασιματάριο τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου», [*Crossroads. Greece as an intercultural pole of musical thought and creativity*. CONFERENCE PROCEEDINGS Edited by Evi Nika-Sampson, Giorgos Sakallieros, Maria Alexandru, Giorgos Kitsios, Emmanouil Giannopoulos. Thessaloniki 2013. Διαθέσιμα ἐδῶ: http://crossroads.mus.auth.gr/proceedings], σσ. 1055-1076.

ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ, *Ο ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ* 2003:
Μπαλαγεώργου Δημητρίου Κων., *Ὁ Θεόδουλος μοναχὸς καὶ τὸ ἔργο τῶν συντμήσεων*, Ἀθήνα 2003.

ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ-ΚΡΗΤΙΚΟΥ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΣΙΝΑ, Α΄* 2008:
Μπαλαγεώργου Δημητρίου-Κρητικοῦ Φλώρας, *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Σινᾶ. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων Βυζαντινῆς μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων στὴν βιβλιοθήκη τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ. Τόμος Α΄*, [Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας] Ἀθήνα 2008.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *ΛΕΞΙΚΟΝ* 1995:
Παπαδοπούλου Γεωργίου, *Λεξικὸν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς*, Ἀθήνα 1995.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ, *Ιεροσολυμιτική Βιβλιοθήκη Ε΄*, 1915:
Παπαδόπουλου-Κεραμέως Αθανασίου, *Ιεροσολυμιτική βιβλιοθήκη, ήτοι κατάλογος των εν ταις βιβλιοθήκαις του αγιωτάτου αποστολικού τε και καθολικού ορθοδόξου πατριαρχικού θρόνου των Ιεροσολύμων και πάσης Παλαιστίνης αποκειμένων Ελληνικών κωδίκων*. Τόμος πέμπτος, Εν Πετρουπόλει 1915.

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994:
Πολίτη Λίνου καὶ Πολίτη Μαρίας, «Βιβλιογράφοι 17ου-18ου αἰῶνα. Συνοπτικὴ Καταγραφή», *Δελτίον τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Παλαιογραφικοῦ Ἀρχείου-Μορφωτικὸ Ἵδρυμα Ἐθνικῆς Τραπέζης* ΣΤ΄ (1988-1992), Ἀθήνα 1994, σσ. 313-645.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α΄* 1975:
Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἅγιον Ὄρος. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων βυζαντινῆς μουσι-*

κῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τόμος Α΄, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 1975.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Β΄* 1976:

Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἅγιον Ὄρος. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων βυζαντινῆς μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τόμος Β΄*, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 1976.

ΣΤΑΘΗ, *Η ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΣ* 1977:

Στάθη Γρηγορίου Θ., *Ἡ δεκαπεντασύλλαβος ὑμνογραφία ἐν τῇ βυζαντινῇ μελοποιία*, (Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας-Μελέται 1), Ἀθήνα 1977.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ΄* 1993:

Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἅγιον Ὄρος. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων βυζαντινῆς μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τόμος Γ΄*, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 1993.

ΣΤΑΘΗ, «ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΕΡΕΚΕΤΗΣ» 1995:

Στάθη Γρηγορίου Θ., «Πέτρος Μπερεκέτης ὁ μελωδός», *Μελουργοὶ τοῦ ιζ΄ αἰῶνα. Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν 1995-1996. Κύκλος Ἑλληνικῆς Μουσικῆς*, [Ἀθήνα 1995], σσ. 17-21.

ΣΤΑΘΗ, «ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ», 1995-96:

Στάθη Γρηγορίου Θ., «Γερμανὸς ἀρχιερεὺς Νέων Πατρῶν», *Μελουργοὶ τοῦ ιζ΄ αἰώνα. Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν 1995-1996. Κύκλος Ἑλληνικῆς Μουσικῆς*, [Ἀθήνα 1995], σσ. 31-41.

ΣΤΑΘΗ, «"ΑΜΦΟΙΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ"» 1996:

Στάθη Γρηγορίου Θ., «"Ἀμφοῖν τὴν τιμήν". Τὸ Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τιμᾶ τὴν Ἐθνικὴν Μουσικήν. Ἀναγόρευση σὲ ἐπίτιμους διδάκτορες τῶν Διδασκάλων τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς Σίμωνος Καρὰ καὶ Σπυρίδωνος Περιστέρη», *Ἐκκλησία* ΟΓ΄ (1996), σσ. 650-652, 701-705, 742-745, 781-783, ΟΔ΄ (1997), σσ. 28-30, 86-96. Καὶ σὲ ἀνάτυπο μὲ τὸν ἴδιο τίτλο: [Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν-Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν], Ἀθήνα 1997.

ΣΤΑΘΗ, «ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ», 1998:

Στάθη Γρηγορίου Θ., «Ζ΄ Μουσικολογικὴ σπουδὴ μὲ θέμα Γερμανὸς ἀρχιερεὺς Νέων Πατρῶν (β΄ ἥμισυ ΙΖ΄ αἰῶνος). Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του», *Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, Ἀνάτυπο ἀπό*

τὸν 30ό τόμο «Ἐπίσημοι Λόγοι» περιόδου ἀπὸ 31-8-1988 ἕως 31-8-1991 (πρυτανεία Μιχ. Π. Σταθοπούλου), Ἀθήνα 1998, σσ. 387-418.

ΣΤΑΘΗ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ* 2006:
Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Μετέωρα. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων τῆς ἑλληνικῆς ψαλτικῆς τέχνης, βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς, τῶν ἀποκειμένων εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν ἱερῶν μονῶν τῶν Μετεώρων*, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 2006.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Δ'* 2015:
Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἅγιον Ὄρος. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων βυζαντινῆς μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τόμος Δ'*, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 2015.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Α'* 2016:
Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ πρωτόγραφα τῆς ἐξηγήσεως εἰς τὴν Νέαν Μέθοδον σημειογραφίας. Α' τόμος. Τὰ Προλεγόμενα* [Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας], Ἀθήνα 2016.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Β'* 2016:
Στάθη Γρηγορίου Θ., *Τὰ πρωτόγραφα τῆς ἐξηγήσεως εἰς τὴν Νέαν Μέθοδον σημειογραφίας. Β' τόμος. Ὁ κατάλογος* [Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας], Ἀθήνα 2016.

ΣΤΟΥΠΑΚΗ, *ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΕΣΣΙΟΣ* 2000:
Στουπάκη Νικολάου, *Γεώργιος Κορέσσιος (1570 ci - 1659/60): ἡ ζωή, τὸ ἔργο του καὶ οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες τῆς ἐποχῆς του*, Χίος 2000.

ΣΤΡΟΥΜΠΑΚΗ, «ΑΓΝΩΣΤΑ ΙΔΙΟΜΕΛΑ», 2017:
Στρουμπάκη Μιχαήλ, «Ἄγνωστα ἰδιόμελα ἐπιγραφόμενα Πέτρου Βυζαντίου», *2ο Διεθνὲς Μουσικολογικὸ καὶ Διεπιστημονικὸ Συνέδριο «ἀπὸ χοροῦ καὶ ὁμοθυμαδόν»* Τόμος εἰσηγήσεων [Τομέας Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ Μουσικολογίας-Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου], Βόλος 2017, σσ. 400-419 [ἀναρτημένος σὲ ἠλεκτρονικὴ μορφὴ στὴν ἱστοσελίδα τοῦ Τομέα].

ΣΩΤΗΡΟΥΔΗ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΦΦ ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ* 2012:
Σωτηρούδη Παναγιώτη, *Κατάλογος ἑλληνικῶν χειρογράφων* [Ἱερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρας], Ἅγιον Ὄρος 2012.

ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004:
Τερζοπούλου Κωνσταντίνου, *Ὁ πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Κωνσταντίνος Βυζάντιος († 30 Ἰουνίου 1862)*, (Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας-Μελέται 9), Ἀθήνα 2004.

ΧΑΒΙΑΡΑ-ΜΕΛΙΔΩΝΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ» 1909:
Χαβιαρᾶ Νικήτα-Μελιδώνη Βασ., «Κατάλογος τῶν μουσικῶν χειρογράφων εὑρισκομένων ἐν Σύμῃ», *Φόρμιγξ*, περίοδ. Β', ἔτ. Ε'(Ζ') ἀρ. 11-12 (15-30 Σεπτεμβρίου 1909), ἀρ. 13-14 (15-31 Ὀκτωβρίου 1909), ἀρ. 17-18 (15-31 Δεκεμβρίου 1909).

ΧΑΛΔΑΙΑΚΗ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ* Α' 2014:
Χαλδαιάκη Ἀχιλλέως Γ., *Βυζαντινομουσικολογικά, τόμος Α'. Θεωρία*, Αθήνα 2014.

ΧΑΛΔΑΙΑΚΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΥΔΡΑΣ* 2005:
Χαλδαιάκη Ἀχιλλέως Γ., *Τὰ χειρόγραφα βυζαντινῆς μουσικῆς. Νησιωτικὴ Ἑλλάς. Τόμος Α'. Ὕδρα*, (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Ἀθήνα 2005.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ* 1975:
Χατζηγιακουμῆ Μανόλη, *Μουσικὰ χειρόγραφα τουρκοκρατίας*, Ἀθήνα 1975.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980:
Χατζηγιακουμῆ Μανόλη, *Χειρόγραφα Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς 1453-1820*, Ἀθήνα 1980.

ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ, *ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1998:
Χατζηθεοδώρου Γεωργίου Ι., *Βιβλιογραφία τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Περίοδος Α' (1820-1899)*, [Πατριαρχικὸν Ἵδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν], Θεσσαλονίκη 1998.

ΨΑΧΟΥ, *Η ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗ* 1917:
Ψάχου Κωνσταντίνου Ἀ., *Ἡ παρασημαντικὴ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἤτοι ἱστορικὴ καὶ τεχνικὴ ἐπισκόπησις τῆς σημειογραφίας τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς*, Ἐν Ἀθήναις 1917, καί: Ψάχου Κωνσταντίνου Α., *Ἡ παρασημαντικὴ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἤτοι ἱστορικὴ καὶ τεχνικὴ ἐπισκόπησις τῆς σημειογραφίας τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων μέχρι τῶν καθ' ἡμῶν*. Ἔκδοσις δευτέρα ὑπερηυξημένη μετὰ ἐκτενοῦς βιογραφίας καὶ εἰσαγωγῆς συνταχθείσης ὑπὸ τοῦ ἐπιμεληθέντος τὴν ἔκδοσιν Γεωργίου Χατζηθεοδώρου, καθηγητοῦ μουσικῆς, Ἀθήνα 1978.

Σίμων Καράς: ἕνας αἰῶνας γιὰ τὴν ἑλληνικὴ μουσική, (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς), Ἀθήνα 2001.

GIANNOPOULOS, "THE STABILITY" 2008:
Giannopoulos Emmanouil, "The stability and continuity of the old tradi-

tion in the Cretan psaltic art in the 17th century and generally in the following centuries", *Tradition and Innovation in Late and Postbyzantine Chant, Acta of the Congress held at Hernen Castle, the Netherlands, in April 2005,* edited by G. Wolfram (Eastern Christian Studies 8), Leuven-Paris-Dudley [MA], A.A. Bredius Foundation-Peeters, 2008, pp. 159-190.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010:
Giannopoulos Emmanouil, «A legendary collection of Greek Manuscripts. First approach to Simon Karas᾽ archives», *The legacy of Bernard Montfaucon: Three Hundred Years of Studies on Greek Handwriting. Proceedings of the Seventh International Colloquium of Greek Palaeography* (Madrid-Samalanga, 15-20 September 2008). Edited by Antonio Bravo García and Inmaculada Pérez Martin with the assistance of Juan Signes Codoñer [*Bibliologia. Elementa ad librorum studia pertinentia. Volume 31 A*, σσ. 403-423 καὶ ἡ περίληψη: *Volume 31 B*, σ. 620], 2010, Brepols Publishers n.v., Turnout, Belgium. Ἐπανέκδοση τοῦ κειμένου μὲ πολλὲς προσθῆκες καὶ ἀκριβέστερες ἀναφορές: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σ. 217-238.

GIANNOPOULOS, "TRACING THE SOURCES" 2015:
Giannopoulos Emmanouil, "Tracing the Sources of the Enormous Oeuvre of the Famous Ecclesiastical Musician Petros the Peloponnesian (ca. 1735-†1778)", εἰσήγηση στὸ Διεθνὲς Μουσικολογικὸ Συνέδριο (IMC 2013: *International Musicological Conference) Musical Romania and the neighbouring cultures: traditions, influences, identities*, Iasi 4-7 July 2013. Δημοσιευμένη στὸ *Muzica. Romanian musicology magazine* serie nouă, Anul XXVI, Nr. 3-4 (Aprilie-Iunie 2015), pp. 121-142. Ἀναδημοσιευμένη στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 345-362.

GIANNOPOULOS, "ORTHODOX LITURGICAL MUSIC' S BREEZE" 2016:
Giannopoulos Emmanouil, "Orthodox liturgical music's breeze blows over the Aegean: Over one-thousand years of musical tradition in a sea with over a thousand islands", διάλεξη στό: *Boston Byzantine Music Festival 2014* τὴν Δευτέρα 24-2-2014 στο *Maliotis Cultural Centre* (Hellenic College, Holy Cross, Greek Orthodox School of Theology). Δημοσιευμένη στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 395-410.

GIANNOPOULOS, "MUSICAL WORK OF PETROS VYZANTIOS":
Giannopoulos Emmanouil, "The musical work of Petros Vyzantios, protopsaltēs of the Great Church of Christ", εἰσήγηση στό: *International Conference on Musical Writing of the Christian World-Books, Notations, Problems of Interpretation* (for the 150th anniversary of the Moscow State Conserva-

tory), Μόσχα 12-17 Μαΐου 2014. Δημοσιευμένη στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 415-421, 590-592.

GIANNOPOULOS, "MELETIOS-MATTHAIOS EPHESIOS", 2019:
"Some observations on the musical work of monk Meletios-Matthaios Ephesios (1st half of 19th c.)", International Musicological Conference: *MUSICAL AND CULTURAL OSMOSES IN THE BALKANS*, Bucharest, 2–6 September, 2019. Υπό έκδοση.

KALAITZIDIS, *Post-Byzantine music mss* 2012:
Kalaitzidis Kyriakos, *Post-Byzantine Music manuscripts as a source for Oriental secular music (15th to early 19th century)*, Würzburg 2012.

OLIVIER, *RÉPERTOIRE* 1995:
Olivier Jean-Marie, *Répertoire des bibliothèques et des catalogues de manuscrits grecs de Marcel Richard*, troisième édition entièrement refondue par Jean-Marie Olivier, Brepols-Turnhout 1995.

PATRINELIS, "PROTOPSALTAE" 1967:
Patrinelis Christos, «Protopsaltae, Lampadarioi, and Domestikoi of the Great Church during the Post-Byzantine Period (1453-1821)», *Studies in Eastern Chant*, Vol. III (London 1976), pp. 141-170.

SCHARTAU, "Mss OF BYZANT. CHANT IN DENMARK" 1984:
Schartau Bjarne, «Manuscripts of Byzantine Music in Denmark», *Cahiers de l' Institut du Moyen-Âge Grec et Latin* 48 (1984), pp. 15-104.

ШЕХОВЦОВА, "ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЙ СПИСОК" 2013:
ШЕХОВЦОВА И. П., «ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЙ СПИСОК К КАТАЛОГУ ГРЕЧЕСКИХ ПЕВЧЕСКИХ РУКОПИСЕЙ МОСКОВСКИХ СОБРАНИЙ», *МУЗЫКАЛЬНАЯ АРХЕОГРАФИЯ* - 2013 [РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ МУЗЫКИ ИМЕНИ ГНЕСИНЫХ], МОСКВА 2013.

Β'. Ψαλτικὰ βιβλία (χρονολογικὴ σειρά)

ΔΟΞΑΣΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ 1820:
Σύντομον δοξαστάριον τοῦ ἀοιδίμου Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, μεταφρασθὲν κατὰ τὴν νέαν μέθοδον τῆς μουσικῆς τῶν μουσικολογιωτάτων διδασκάλων τοῦ νέου συστήματος. Ἤδη εἰς φῶς ἀχθὲν ἀναλώμασιν τῶν ἐκδοτῶν. Ἐν τῷ τοῦ Βουκουρεστίου νεοσυστάτῳ τυπογραφίῳ, 1820.

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠ., ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 1825:
Εἱρμολόγιον τῶν καταβασιῶν Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου μετὰ τοῦ συντόμου Εἱρμολογίου Πέτρου πρωτοψάλτου τοῦ Βυζαντίου. Ἐξηγημένα κατὰ τὴν νέαν τῆς μουσικῆς μέθοδον μετὰ προσθήκης ἱκανῶν μαθημά-

των, ὧν ἐστεροῦντο εἰς τὸ παλαιόν. Ἐπιθεωρηθέντα ἤδη, καὶ ἀκριβῶς διορθωθέντα παρὰ τοῦ διδασκάλου Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος ἑνὸς τῶν ἐφευρετῶν τῆς ῥηθείσης μεθόδου, ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ ἰδίου νῦν πρῶτον ἐκδοθέντα εἰς τύπον ἀναλώμασιν ἰδίοις καὶ Ἰσα[ά]κ Δε Κάστρο, Κωνσταντινούπολις, ,αωκε' 1825.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ 1830:

Τόμος δεύτερος τῆς Ἀνθολογίας περιέχων ἅπασαν τὴν ἱερὰν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὄρθρου. Ἐπεξηγηθεὶς εἰς τὸ ἀναλυτικώτερον, καὶ ἤδη πρῶτον χαρτογραφεὶς παρὰ Πέτρου Μανουὴλ τοῦ ἐκ Κουσάντασι τῆς Ἐφέσου, Ἐν Βουκουρεστίῳ ,αωλ' [=1830] καὶ φωτοαναστατικὴ ἐπανέκδοση ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Βυζαντινὴ Χορωδία στὰ 1997.

ΠΑΝΔΕΚΤΗ 1850-1851:

Πανδέκτη τῆς ἱερᾶς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνωδίας τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἰωάννου λαμπαδαρίου καὶ Στεφάνου Α' δομεστίκου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τόμος 1. Περιέχων τὰ μαθήματα τοῦ Ἑσπερινοῦ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ,αων' (=1850)· *τόμος 2. Περιέχων τὰ μαθήματα τοῦ Ὄρθρου.* Ἐν Κωνσταντινουπόλει ,αωνα' (=1851)· *Τόμος 3. Περιέχων τὰ μέγιστα μαθήματα τῆς τε Παπαδικῆς καὶ τοῦ Μαθηματαρίου.* Ἐν Κωνσταντινουπόλει ,αωνα' (=1851)· *Τόμος 4. Περιέχων ὅλα τὰ μαθήματα τῆς ἱερᾶς Λειτουργίας,* Ἐν Κωνσταντινουπόλει ,αωνα' (= 1851). Φωτομηχανικὴ ἀκριβὴς ἀνατύπωση ὅλων τῶν τόμων: ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις ΤΕΡΤΙΟΣ (Τόμος 1 στὰ 1993, Τόμος 2 χωρὶς ἔνδειξη χρονολογίας) καὶ ΕΠΕΚΤΑΣΗ (Τόμος 3 στὰ 1997 καὶ Τόμος 4 στὰ 2001).

ΧΕΡΟΥΒΙΚΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ 2016:

Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος Πέτρου λαμπαδαρίου (σειρὰ β') κατ' ἐξήγησιν Γρηγορίου πρωτοψάλτου, κωδικογράφησιν Ἀποστόλου Κώνστα καὶ ἀπόδοσιν Δημητρίου Νεραντζῆ. Τὸ πρῶτον νῦν ἐκδιδόμενα ὑπὸ Ἀνδρέου Ἀθ. Γιακουμάκη (Ἑταιρεία Ἑλληνικῆς γλῶσσας καὶ μουσικῆς-Ὑμνολογικὲς πηγὲς καὶ μελέτες), Ἡράκλειον Κρήτης 2016.

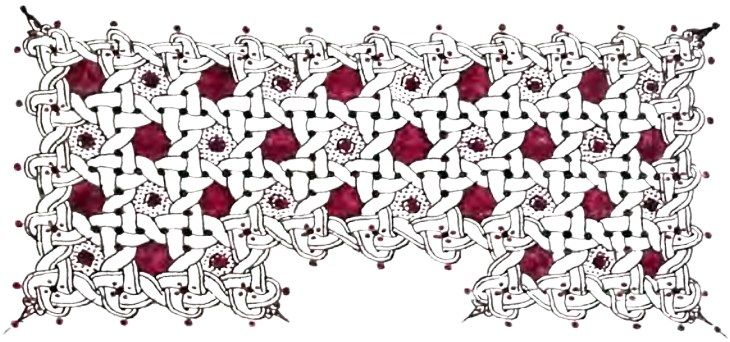

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

α	ὅταν ἕπεται ἑνὸς ἀριθμοῦ φύλλου χειρογράφου, ἐννοεῖται ἡ ἐμπρὸς ὄψη τοῦ φύλλου (recto).
β	ὅταν ἕπεται ἑνὸς ἀριθμοῦ φύλλου χειρογράφου, ἐννοεῖται ἡ πίσω ὄψη τοῦ φύλλου (verso).
ἀρ.	ἀριθμός
βλ.	βλέπε
κ.ἄ.	καὶ ἄλλα
κ.ἑ.	καὶ ἑξῆς
κ.λπ.	καὶ τὰ λοιπά
περ.	περίπου
πλ.	πλάγιος
σ.	σελίς
σσ.	σελίδες
ὑποσ.	ὑποσημείωση
φ.	φύλλο
φφ.	φύλλα
χαρτ.	χαρτῶος
χφ.	χειρόγραφο/χειρογράφου
χφφ.	χειρόγραφα/χειρογράφων
(!)	τοποθετεῖται (ὅταν καὶ ὅπου κρίνεται σκόπιμο) μετὰ ἀπὸ αὐτούσια μεταφορὰ ἐκ τοῦ χειρογράφου λανθασμένης λέξης ἢ πληροφορίας, γιὰ τὴν κατάδειξη τοῦ συγκεκριμένου λάθους.
( )	κοινὴ χρήση παρενθέσεων ἀπὸ τὸν συγγραφέα τοῦ παρόντος καταλόγου.
[ ]	προσθήκη ἀπὸ τὸ συγγραφέα λέξεως, ἢ ὀνόματος, ἢ κάποιας ἄλλης πληροφορίας, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ στὴν καλύτερη κατανόηση ἢ συμπλήρωση μιᾶς ἐπιγραφῆς τοῦ χειρογράφου.
...	ὅταν σημειώνεται ἐνδιαμέσως δύο λέξεων ἐπιγραφῆς πρὶν ἀπὸ μέλος, σημαίνει παράλειψη γιὰ λόγους συντομίας κοινῆς ἢ συχνότατα ἐπαναλαμβανόμενης φράσεως (π.χ. «τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν, ἐνδόξου καὶ θαυματουργοῦ»)
ΑΠΘ	Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΕΒΕ	Ἐθνικὴ (-ῆς) Βιβλιοθήκη (ς) τῆς Ἑλλάδος
ΜΠΤ	Μετόχιον Παναγίου Τάφου
Μ.Χ.Ε.	Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία

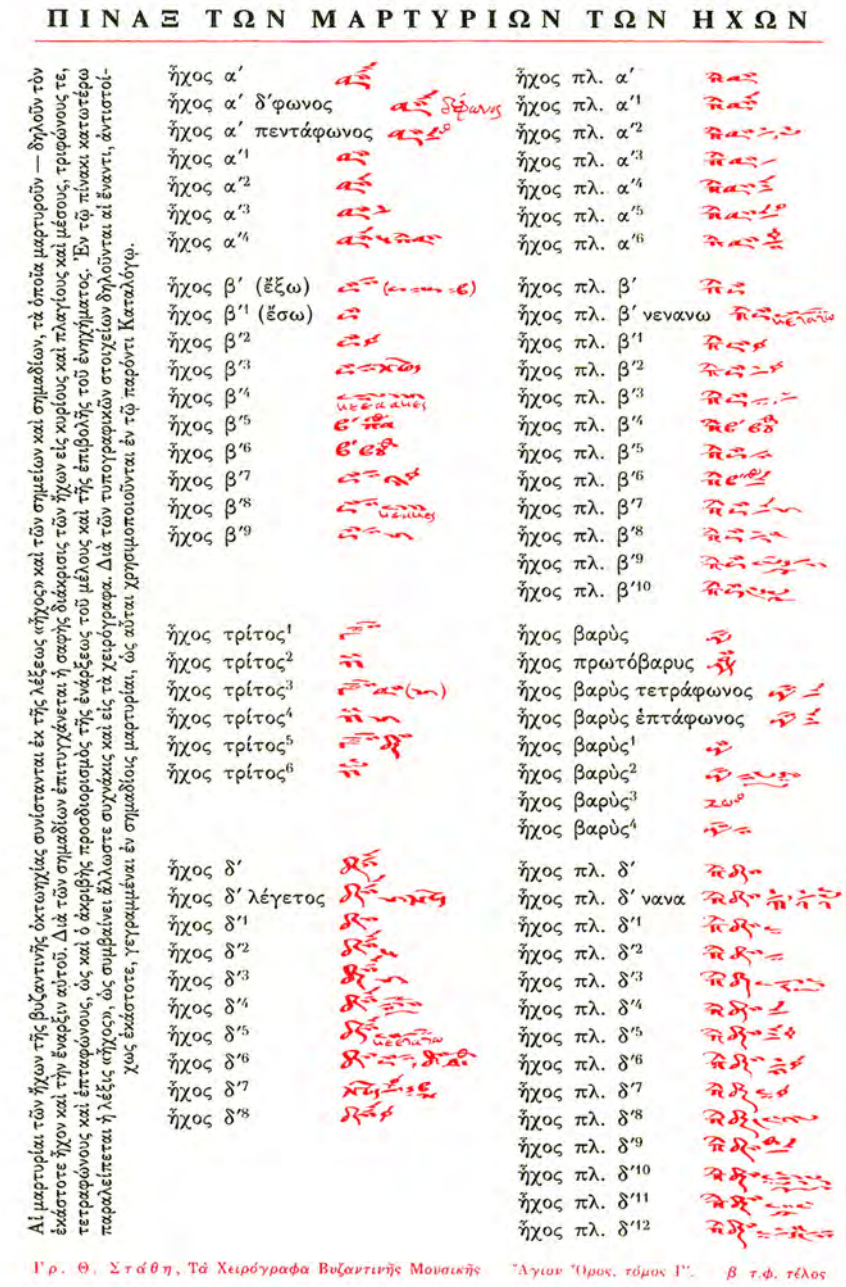

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΤΩΝ ΗΧΩΝ

Αἱ μαρτυρίαι τῶν ἤχων τῆς βυζαντινῆς ὀκτωηχίας συνίστανται ἐκ τῆς λέξεως «ἦχος» καὶ τῶν σημείων καὶ σημαδίων, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν — δηλοῦν τὸν ἑκάστοτε ἦχον καὶ τὴν ἐναρξίν αὐτοῦ. Διὰ τῶν σημαδίων ἐπιτυγχάνεται ἡ σαφὴς διάκρισις τῶν ἤχων εἰς κυρίους καὶ πλαγίους καὶ μέσους, τριφώνους τε, τετραφώνους καὶ ἑπταφώνους, ὡς καὶ ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῆς ἐνάρξεως τοῦ μέλους καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐνηχήματος. Ἐν τῷ πίνακι κατωτέρω παραλείπεται ἡ λέξις «ἦχος», ὡς συμβαίνει ἄλλοστε συχνάκις καὶ εἰς τὰ χειρόγραφα. Διὰ τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων δηλοῦνται αἱ ἔναντι, ἀντιστοίχως ἑκάστοτε, γεγραμμέναι ἐν σημαδίοις μαρτυρίαι, ὡς αὗται χρησιμοποιοῦνται ἐν τῷ παρόντι Καταλόγῳ.

ἦχος α′		ἦχος πλ. α′	
ἦχος α′ δ′φωνος	δ′φωνος	ἦχος πλ. α′¹	
ἦχος α′ πεντάφωνος		ἦχος πλ. α′²	
ἦχος α′¹		ἦχος πλ. α′³	
ἦχος α′²		ἦχος πλ. α′⁴	
ἦχος α′³		ἦχος πλ. α′⁵	
ἦχος α′⁴		ἦχος πλ. α′⁶	
ἦχος β′ (ἔξω)		ἦχος πλ. β′	
ἦχος β′¹ (ἔσω)		ἦχος πλ. β′ νεναvω	
ἦχος β′²		ἦχος πλ. β′¹	
ἦχος β′³		ἦχος πλ. β′²	
ἦχος β′⁴		ἦχος πλ. β′³	
ἦχος β′⁵		ἦχος πλ. β′⁴	
ἦχος β′⁶		ἦχος πλ. β′⁵	
ἦχος β′⁷		ἦχος πλ. β′⁶	
ἦχος β′⁸		ἦχος πλ. β′⁷	
ἦχος β′⁹		ἦχος πλ. β′⁸	
		ἦχος πλ. β′⁹	
		ἦχος πλ. β′¹⁰	
ἦχος τρίτος¹		ἦχος βαρὺς	
ἦχος τρίτος²		ἦχος πρωτόβαρυς	
ἦχος τρίτος³		ἦχος βαρὺς τετράφωνος	
ἦχος τρίτος⁴		ἦχος βαρὺς ἑπτάφωνος	
ἦχος τρίτος⁵		ἦχος βαρὺς¹	
ἦχος τρίτος⁶		ἦχος βαρὺς²	
		ἦχος βαρὺς³	
		ἦχος βαρὺς⁴	
ἦχος δ′		ἦχος πλ. δ′	
ἦχος δ′ λέγετος		ἦχος πλ. δ′ νανα	
ἦχος δ′¹		ἦχος πλ. δ′¹	
ἦχος δ′²		ἦχος πλ. δ′²	
ἦχος δ′³		ἦχος πλ. δ′³	
ἦχος δ′⁴		ἦχος πλ. δ′⁴	
ἦχος δ′⁵		ἦχος πλ. δ′⁵	
ἦχος δ′⁶		ἦχος πλ. δ′⁶	
ἦχος δ′⁷		ἦχος πλ. δ′⁷	
ἦχος δ′⁸		ἦχος πλ. δ′⁸	
		ἦχος πλ. δ′⁹	
		ἦχος πλ. δ′¹⁰	
		ἦχος πλ. δ′¹¹	
		ἦχος πλ. δ′¹²	

Γρ. Θ. Στάθη, Τὰ Χειρόγραφα Βυζαντινῆς Μουσικῆς Ἅγιον Ὄρος, τόμος Γ′. β τ.φ. τέλος

Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Γρ. Θ. Στάθη, *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἅγιον Ὄρος. Τόμος Γ′*, Ἀθήνα 1993.

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Γ Ε Ν Ι Κ Η Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Ἡ συλλογὴ παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων τοῦ ἀειμνήστου Σίμωνα Καρὰ (1903-1999) εἶναι ἡ μία ἀπὸ τὶς δύο μεγαλύτερες ἰδιωτικὲς συλλογὲς τέτοιων κωδίκων, γιὰ τὶς ὁποῖες πολὺς λόγος γινόταν μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν μουσικολογούντων σχεδὸν καθ᾽ ὅλο τὸν 20ο αἰῶνα. Ἡ ἕτερη, τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου, εἶναι μεγαλύτερη σὲ ὄγκο, σχηματίστηκε παλαιότερα (κυρίως στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ 20ου), καὶ ἤδη τὰ τελευταῖα χρόνια βρίσκεται στὴν κατοχὴ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὅπως θὰ παρουσιαστεῖ καὶ θὰ ἀναλυθεῖ παρακάτω, ἡ συλλογὴ τοῦ Σίμωνα Καρὰ ἄρχισε νὰ σχηματίζεται στὰ 1925, στὰ ἀμέσως ἑπόμενα χρόνια αὐξήθηκε κατὰ πολύ, στὰ 1951 ἀριθμοῦσε ἤδη ἑκατὸν τριάντα ἑπτὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα καὶ δώδεκα μὲ ποικίλο περιεχόμενο[1] καὶ κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1970 εἶχε μᾶλλον πάρει τὴν τελική της μορφή.

Ἡ σημασία τῆς συλλογῆς αὐτῆς γιὰ τὴν ἐπιστήμη τῆς Βυζαντινῆς μουσικολογίας εἶναι ἰδιαιτέρως μεγάλη. Μεταξὺ τῶν κωδίκων οἱ ὁποῖοι τὴν ἀπαρτίζουν ὑπάρχουν σπουδαῖα αὐτόγραφα κορυφαίων μελοποιῶν τοῦ 18ου καὶ 19ου κυρίως αἰῶνος, πλούσιο μουσικολογικὸ καὶ ψαλτικὸ ὑλικὸ (μέρος τοῦ ὁποίου εἶναι σπάνιο ἢ καὶ μοναδικό), ἐξηγήσεις παλαιῶν συνθέσεων ἢ μεμονωμένων θέσεων ἀπὸ τὶς παλαιότερες μορφὲς τῆς ψαλτικῆς σημειογραφίας σὲ νεώτερες, ἢ καὶ στὴν Νέα Μέθοδο ἡ ὁποία καθιερώθηκε ἀπὸ τὰ 1815 καὶ μετά. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἰδιαίτερα ὑμνογραφήματα, θεωρητικὰ κείμενα, ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικὰ μέλη σὲ παλαιότερα ἢ νεώτερα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς.

Ἡ ἀνάγκη ἀκριβοῦς γνώσης ἀρχικά, καὶ ἐπιμέρους μελέτης κατόπιν ὅλου αὐτοῦ τοῦ πολύτιμου ὑλικοῦ, θεραπεύεται τώρα σὲ πρῶτο στάδιο μὲ τὴν σύνταξη ἑνὸς ἐντελῶς ἀπαραίτητου ἀναλυτικοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων. Ἄλλωστε, καὶ ὁ ἴδιος ὁ συλλογέας τῶν κωδίκων αὐτῶν, σχολιάζοντας τὴν ἀνάλογη συστηματικὴ ἐργασία τοῦ Γρηγορίου Θ. Στάθη μὲ τὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔγραψε σὲ ἀνύποπτο χρόνο: «ἐπιθυμῶ ᾽νὰ ἐξάρω τὴν σημασίαν τῶν καταρτιζομένων καταλόγων, διὰ τὴν περαιτέρω ἔρευναν τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐκκλησιαστικήν μας μουσικήν»[2], ὅπως δὲ θὰ μνημονευτεῖ παρακάτω, ὁ ἴδιος προχώρησε στὴν περιγραφὴ κά-

1. OLIVIER, *RÉPERTOIRE* 1995, σ. 122.

2. ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976, σ. 19, στὴν ὑποσημείωση.

ποιων χειρογράφων τῆς συλλογῆς του (μιὰ ἐργασία, ὡστόσο, ἡ ὁποία παρέμεινε ἀνέκδοτη).

Πρόκειται περὶ ἑνὸς ἔργου ποὺ δὲν ἀπαιτεῖ ἁπλὰ μιὰ «καταγραφὴ περιεχομένων» ὅπως κάποτε ἀφελῶς καὶ ἀνεπιγνώστως λέγεται (ἐξαιρετικὰ κοπιαστική, ἀπαιτητικὴ καὶ πολύχρονη οὕτως ἢ ἄλλως ἐργασία καὶ αὐτή), ἀλλὰ εἰδικὲς κωδικολογικές, παλαιογραφικὲς καί, κυρίως, μουσικολογικὲς γνώσεις σὲ ἐπίπεδο ἱστορίας, ἐξέλιξης τῶν μελῶν, θεωρίας, σημειογραφίας, ρεπερτορίου, ὑμνογραφίας, ψαλτικῆς ἀνθρωπογεωγραφίας.

Μὲ βάση τὰ παραπάνω δεδομένα καὶ μὲ κόπους πολλοὺς παρουσιάζεται στὸν μετὰ χεῖρας τόμο ὁ ἀναλυτικὸς περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων τὰ ὁποῖα συνέλεξε καὶ διέσωσε μὲ ἄξια ἰδιαίτερου ἐπαίνου προσωπικὴ καὶ οἰκογενειακὴ αὐταπάρνηση ὁ ἀείμνηστος Σίμων Καράς.

Μελέτη τῆς συλλογῆς καὶ σύνταξη τοῦ καταλόγου

Τὸν χειμῶνα τοῦ 2003-2004 εἰσηγήθηκα στὴν ἐκλεκτὴ φίλη καὶ μέλος, τότε, τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς, φιλόλογο-παλαιογράφο κ. Μαρία Λ. Πολίτη νὰ ξεκινήσουμε μιὰ διαδικασία γιὰ τὴν σύνταξη ἀναλυτικοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῆς συλλογῆς παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων τοῦ ἀειμνήστου Σίμωνα Καρά. Τὸ θέμα ἐτέθη ἀπὸ τὴν κ. Πολίτη στὴν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου κ. Ἀγγελικὴ Καρά, καθὼς καὶ στὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ κ. Καρὰ ἀπάντησε ὅτι εἶναι ἕτοιμη νὰ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καὶ ὅτι μᾶς περιμένει γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἐργασίας.

Πράγματι, ἐργαστήκαμε μὲ τὴν κ. Πολίτη ὄρθρου βαθέος ἕως καὶ βαθείας νυκτὸς τὰ διήμερα 14 καὶ 15 Ἀπριλίου καὶ 6 καὶ 7 Σεπτεμβρίου τοῦ 2004, κάνοντας μιὰ ἀρχικὴ ταξινόμηση-τακτοποίηση τῶν κωδίκων καὶ συντάσσοντας μιὰ σύντομη περιγραφή τους, μὲ τὴν συγκινητικὴ συμπαράσταση καὶ φιλοξενία τῆς κ. Ἀγγελικῆς. Διαπιστώσαμε τὸν ὄγκο τοῦ ὑλικοῦ, κάναμε τὶς πρῶτες ἐκτιμήσεις καὶ ἡ κ. Μαρία Πολίτη ἀσχολήθηκε κυρίως μὲ τὴν μεταγραφὴ στὰ σχετικὰ δελτία μας (μεγέθους Α4) μερικῶν μεταγενέστερων σημειώσεων στὰ παράφυλλα τῶν κωδίκων καὶ μὲ τὸν σύντομο σχολιασμὸ τῆς στάχωσης κάποιων ἀπὸ

αὐτά. Ἀκόμη, μελέτησε σὲ μιὰ πρώτη φάση τὰ μὴ μουσικὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς, συντάσσοντας μιὰ συνοπτικὴ περιγραφή τους.

Ἀπὸ τὴν μεριά μου ἀσχολήθηκα ἀποκλειστικὰ μὲ τὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα: σημείωσα διαστάσεις, ἀριθμὸ φύλλων, τίτλο χειρογράφου μὲ βάση τὸ περιεχόμενο, κωδικογραφικὰ σημειώματα τῶν γραφέων, ἔκανα ταυτίσεις ἄδηλων γραφέων ἀλλὰ καὶ μελῶν, σημείωσα τύπο μουσικῆς σημειογραφίας, καὶ πραγματοποίησα δειγματοληπτικὴ φωτογράφηση. Σὲ ἐπιλεγμένες περιπτώσεις προχώρησα σὲ ἀναλυτικότερη περιγραφὴ περιεχομένου καὶ σημείωσα ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσες μελοποιήσεις.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ συνεχίστηκε μόλις τὸν Ἰούνιο τοῦ 2008, ὅταν φάνηκε ὅτι διαμορφώνονταν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν συνέχιση, ὁλοκλήρωση καὶ ἔκδοση ἑνὸς ἀναλυτικοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων αὐτῶν, καὶ ἐν ὄψει τῆς εἰσήγησης-παρουσίασης ἀπὸ ἐμένα τῆς συλλογῆς στὸ 7ο Διεθνὲς Συνέδριο Ἑλληνικῆς Παλαιογραφίας στὴν Μαδρίτη, τὸν Σεπτέμβριο τοῦ ἴδιου ἔτους.

Τὸ ἑπόμενο ἔτος, καὶ ἐνῶ συνέχιζα τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ, ἱδρύθηκε τὸ ΚΕΠΕΜ (Κέντρο Ἔρευνας καὶ Προβολῆς τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς-Μουσικό, Λαογραφικὸ καὶ Φιλολογικὸ Ἀρχεῖο Σίμωνος καὶ Ἀγγελικῆς Καρά) μὲ Πρόεδρο τὴν κ. Ἀγγελικὴ Καρὰ καὶ μέλη τοὺς Μιχάλη καὶ Νίκο Μαντζούρη. Ἔχοντας ὡς ἕνα βασικὸ μέλημα τὴν ἀξιοποίηση καὶ ἀνάδειξη συνολικὰ τοῦ ἀρχείου τοῦ Σίμωνος Καρὰ καὶ μὲ βάση μιὰ παλαιὰ γνωριμία μας μὲ τὸν Νίκο Μαντζούρη στὸ Λονδίνο καὶ στὴν μονὴ Προφήτου Ἠλιοῦ Θήρας, τὰ μέλη τοῦ Κέντρου προχώρησαν σὲ μιὰ πρώτη ἐπαφὴ μὲ ἐμένα γιὰ τὴν διερεύνηση τῆς δυνατότητας συνέχισης καὶ ὁλοκλήρωσης τοῦ ἔργου.

Πράγματι, μετὰ τὶς σχετικὲς συνεννοήσεις καὶ τυπικὲς διευθετήσεις, ἡ ἐργασία συνεχίστηκε πιὸ συστηματικὰ καὶ ἐπίπονα στὸ διαμέρισμα τοῦ Σίμωνα Καρὰ ὅπου φυλλάσσεται ἡ συλλογὴ τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων, σὲ διάφορες περιόδους: τὸ ἔτος 2012 (3-5 Ἰουλίου, 20-23 Αὐγούστου, 14-15 Δεκεμβρίου), τὴν τελευταία ἑβδομάδα τοῦ Αὐγούστου τοῦ 2013, τὸν Ἰούνιο καὶ Σεπτέμβριο τοῦ 2014, τὸν Αὔγουστο καὶ Σεπτέμβριο τοῦ 2015. Ὅλες αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἦταν ἐξαιρετικὴ καὶ ἀδελφικὴ ἡ φιλοξενία, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συναντίληψη τῆς κ. Ἀγγελικῆς, τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ Μιχάλη Μαντζούρη καὶ τῶν ἄλλων στελεχῶν τοῦ Κέντρου. Ὅλοι κατέβαλαν κάθε προσπάθεια καὶ ἔδειξαν πλήρη

ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ πρόσωπό μου, ὥστε ἡ ἐργασία νὰ προχωρήσει καὶ νὰ εὐοδωθεῖ.

Στὰ ἐνδιάμεσα τῆς ἐπιτόπιας ἐργασίας ἐξελισσόταν κατὰ μόνας ἡ σύνταξη τοῦ τόμου μὲ πολύμηνη κοπιαστικὴ ἐπεξεργασία καὶ πληκτρολόγηση τοῦ ὑλικοῦ, διασαφήσεις, ταυτίσεις συνθέσεων καὶ γραφέων, ὁμαδοποίηση πληροφοριῶν, σημειώσεις καὶ προγραμματισμὸ ἐλέγχου ἄλλων τεκμηρίων, ὥστε νὰ διασταυρωθοῦν δεδομένα καὶ νὰ ἐξαχθοῦν ἀσφαλῆ συμπεράσματα.

Ἡ κοπιαστικὴ αὐτὴ ἐργασία ἄρχισε πλέον νὰ σχηματοποιεῖται πρὸς μία τελικὴ μορφὴ τὸ καλοκαίρι τοῦ 2016, ὅταν σχεδιάστηκαν οἱ τελευταῖες ἐνέργειες πρὸς τὴν πορεία γιὰ τὴν ἔκδοσή της: ἔλεγχος ἐκκρεμοτήτων στὶς περιγραφὲς τῶν κωδίκων, ὀργάνωση καλῆς φωτογράφησης ἐπιλεγμένων φύλλων ὥστε νὰ περιληφθοῦν στὴν ἔκδοση τὰ σχετικὰ πανομοιότυπα, σύνταξη τῆς παρούσης Εἰσαγωγῆς, τῶν λημματικῶν καταλόγων, κ.ἄ. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ πραγματοποιήθηκε ἄλλη μιὰ ἐπιτόπια πολυήμερη ἐργασία τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 2016 καὶ τὸν Νοέμβριο τοῦ 2017, ὅπου, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἔκανα καὶ τὶς λήψεις τῶν φωτογραφιῶν ποὺ ἐνσωματώθηκαν στὴν παροῦσα ἔκδοση.

Μέσα ἀπὸ τὴν πορεία αὐτῆς τῆς ἐργασίας διαπιστώθηκε τελικὰ ὅτι στὴν πολυθρύλητη συλλογὴ τοῦ Σίμωνος Καρὰ ὑπάρχουν 196 παλαιὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα. Εἶναι ἐνδεικτικὸ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν σχετικὲς ἀναφορὲς ἀνέβαζαν τὸν ἀριθμό τους σὲ «περίπου 300»[3] ἤ, πιὸ ἀόριστα, σὲ «ἑκατὸν τόσα»[4]. Μετὰ δὲ τοὺς 196 αὐτοὺς κώδικες, στὰ ράφια τῆς βιβλιοθήκης βρέθηκαν πέντε-ἕξι αὐτόγραφα τοῦ ἴδιου τοῦ Σίμωνα Καρὰ (κυρίως ἀντιγραφὲς ἄλλων χειρογράφων τὶς ὁποῖες ἔκανε στὰ νεανικά του χρόνια), ἀλλὰ καὶ ἕνας φάκελος μὲ πίνακες τοὺς ὁποίους σχεδίασε γιὰ νὰ συνοδεύουν τὶς εἰσηγήσεις του σὲ διάφορα συνέδρια καὶ δημοσιεύσεις. Τέλος, πέρα ἀπὸ τὰ καθαρὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα, στὴν συλλογὴ ὑπάρχουν καὶ δεκαοκτὼ χειρόγραφα μὴ μουσικοῦ περιεχομένου, μὲ τὰ ὁποῖα, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, ἀσχολήθηκε ἡ κ. Μαρία Πολίτη.

Στὴν παρουσίαση τῆς συλλογῆς στὸ ἀναφερθὲν συνέδριο τῆς Μαδρίτης ἀναλύθηκε ἁδρομερῶς τὸ μουσικολογικὸ περιεχόμενο τῶν παλαιῶν κωδίκων, ἡ σπουδαιότητα τῆς συλλογῆς γιὰ τὴν ἐπιστήμη τῆς ψαλτικῆς, καθὼς καὶ λίγα θέματα παλαιογραφικοῦ ἐνδιαφέροντος.

3. ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 21.

4. ΣΤΑΘΗ, «"ΑΜΦΟΙΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ"» 1996, σ. 17.

Στὴν δημοσίευση τοῦ κειμένου προστέθηκε μιὰ πρώτη συνοπτικὴ ἀναγραφὴ τῶν ψαλτικῶν κωδίκων, καταγράφηκαν καὶ τὰ πέντε-ἕξι αὐτόγραφα τοῦ Καρά, καθὼς καὶ τὰ δεκαοκτὼ μὴ μουσικὰ χειρόγραφα σύμφωνα μὲ τὴν ὀνομασία τοῦ καθενὸς ἀπὸ τὴν κ. Μ. Πολίτη (μὲ τὴν σύμφωνη γνώμη της)[5]. Στὸν παρόντα κατάλογο, βέβαια, τὸ ἐνδιαφέρον ἐπικεντρώνεται στὰ 196 παλαιὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα.

Ἡ ἀρίθμηση-ταξινόμηση τῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς

Στὰ περισσότερα ψαλτικὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς τοῦ Σίμωνα Καρὰ ὑπάρχουν δύο βασικὲς ἀριθμήσεις ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἴδιου (μιὰ ἀρχική-παλαιότερη καὶ μιὰ μεταγενέστερη-νεώτερη ποὺ εἶναι καὶ ἡ ὁριστική), ἐνῶ σὲ ἀρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ ὑπάρχει καὶ μιὰ τρίτη ἀπὸ ἄλλον, ἀκόμη παλαιότερη, ποὺ σημειώνεται πάντα μὲ παρόμοιο τρόπο.

Ἡ ἀρχική-παλαιότερη ἀρίθμηση τοῦ Σ. Καρὰ ἐμφανίζεται σὲ πολλά, ἀλλὰ ὄχι σὲ ὅλα τὰ χειρόγραφα, μὲ τὴν μορφή: παύλα, ἀριθμός, παύλα (π.χ.: -74-)[6]. Μὲ βάση τὶς διαπιστώσεις ποὺ ἔχουμε τώρα στὴν διάθεσή μας γιὰ τὸν σχηματισμὸ τῆς συλλογῆς, οἱ ὁποῖες παρουσιάζονται στὴν συνέχεια αὐτῆς τῆς Εἰσαγωγῆς, θεωρῶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀρίθμηση ξεκίνησε νὰ σημειώνεται ἀρκετὰ ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἀπόκτηση ἱκανοῦ ἀριθμοῦ χειρογράφων ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά, μᾶλλον πρὸς τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1960[7], καὶ δὲν ἀκολουθοῦσε τὴν χρονολογικὴ σειρὰ προσθήκης κάθε κώδικα στὴν συλλογή του. Ἐπίσης, γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχουν λίγες περιπτώσεις χειρογράφων ποὺ ἔχουν δύο διαφορετικὲς ἀριθμήσεις μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, κάτι ποὺ δείχνει ὅτι στὴν πάροδο τῶν ἐτῶν ἔγιναν λάθη καὶ διπλοεγγραφὲς στὴν ταξινόμηση τῶν κωδίκων.

Ἡ δεύτερη (μεταγενέστερη-νεώτερη) ἀρίθμηση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρὰ ἔγινε μὲ ἀριθμοὺς μέσα σὲ κύκλο. Κατὰ τὶς πρῶτες ἐργασίες στὴν συλλογὴ διαπίστωσα ὅτι αὐτὴ ἡ ἀρίθμηση σταματοῦσε

5. GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010. Ἡ εἰσήγηση αὐτὴ ἀναδημοσιεύτηκε πρόσφατα μὲ συμπληρώσεις καὶ ἀκριβέστερα στοιχεῖα στὴν συνοπτικὴ περιγραφὴ τῶν κωδίκων: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β΄* 2016, σσ. 217-238.

6. Ὑπάρχουν καὶ λίγες περιπτώσεις ὅπου αὐτὴ ἡ παλαιὰ ἀρίθμηση ἐμφανίζεται χωρὶς τὶς παῦλες, ὅπως στοὺς κώδικες 117, 119, 122, 142, 151, 158, 168, 172, 177.

7. Γιὰ τὴν ἐκτίμηση αὐτὴ βασίζομαι στὸ γεγονὸς ὅτι κώδικες ὅπως οἱ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 48 καὶ 53 ποὺ τοὺς ἀπέκτησε τὰ ἔτη 1950 καὶ 1968 ἀντίστοιχα ἔχουν ἀρχικὴ ἀρίθμηση Καρὰ -48- καὶ -53-, ἐνῶ οἱ κώδικες 122, 175, 176, 152β ποὺ τοὺς ἀπέκτησε τὸ 1932 ἔχουν ἀρχικὴ ἀρίθμηση Καρὰ -79-, -98-, -98α-, καὶ -100- ἀντίστοιχα.

στὸν ἀριθμὸ 129, καὶ ἀπὸ τὸ σημεῖο ἐκεῖνο καὶ ἑξῆς οἱ ὑπόλοιποι κώδικες ἦταν τοποθετημένοι ἀπὸ τὸν ἴδιο στὰ ράφια τῆς βιβλιοθήκης, μὲ μιὰ σειρὰ ἀνεξάρτητη ἀπὸ τοὺς τυχὸν παλαιότερους ἀριθμοὺς μέσα σὲ παῦλες ποὺ ἔφεραν. Αὐτὴ τὴν σειρὰ τοποθέτησης τήρησα καὶ συνέχισα, ἀριθμώντας τοὺς ὑπόλοιπους κώδικες ἀπὸ τὸ 130 ἕως τὸ 196 ἐπίσης μὲ ἀριθμοὺς μέσα σὲ κύκλο. Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι σὲ πενήντα περίπου κώδικες οἱ δύο ἀριθμήσεις (παλαιότερη καὶ νεώτερη) τοῦ Σίμωνα Καρὰ συμπίπτουν.

Τὸ ὅτι ὁ Καρὰς εἶχε καταλήξει στὴν δεύτερη ἀρίθμηση καὶ ἡ παλαιὰ δὲν ἴσχυε πιά, καταδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ καθηγητὴς Λίνος Πολίτης (ἐπιστήθιος φίλος του) ποὺ εἶχε δεῖ τοὺς κώδικες κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1970, χρησιμοποίησε αὐτὴν[8] (μὲ μιά-δυό ἀστοχίες) γιὰ νὰ ἐνημερώσει τὴν ἐργασία του «Βιβλιογράφοι 17ου-18ου αἰῶνα»[9], καταγράφοντας ὅσα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς εἶχαν δηλωμένο ἢ εὔκολα ἀναγνωρίσιμο γραφέα.

Μὲ τὴν ἀναλυτικὴ ἐργασία στὴν βιβλιοθήκη διαπιστώθηκε ἐπίσης ὅτι μέσα στὸ σύνολο τῶν 196 κωδίκων ὑπῆρχαν τέσσερις-πέντε ποὺ ἦταν ἁπλῶς ὀλιγόφυλλα τεῦχη. Ὡστόσο, διατηρήθηκε ἡ αὐτοτέλεια τοῦ καθενὸς μὲ ἰδιαίτερο ἀριθμό, ἀφοῦ τὸ ἴδιο εἶχε ἐπιλέξει καὶ ὁ Σ. Καράς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, κάποια τευχίδια ἢ σπαράγματα τὰ ὁποῖα βρέθηκαν συγκεντρωμένα μέσα σὲ φάκελο πήραν τὸν ἀριθμὸ 152, μὲ ἰδιαίτερη ἀρίθμηση γιὰ τὸ καθένα (152α, 152β, κ.ἑ.), ἔστω καὶ ἂν σὲ δύοτρία ἀπὸ αὐτὰ ὑπῆρχε ξεχωριστὴ ἀρίθμηση, κατὰ τὴν ἀρχική-παλαιότερη πρακτικὴ (ἀριθμοὶ μέσα σὲ παῦλες).

Ἤδη ὅμως ἀναφέρθηκε ὅτι ἀρκετοὶ κώδικες τῆς συλλογῆς ἔχουν καὶ μιὰ τρίτη ἀρίθμηση, παλαιότερη, ἡ ὁποία ἀνάγεται στὸν 19ο αἰῶνα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἔνδειξη *Νο* καὶ ἕναν ἀριθμό, ἡ ὁποία παρατηρεῖται νὰ ὑπάρχει σὲ περίπου τριάντα πέντε χειρόγραφα, πάντα στὴν β' ὄψη τοῦ παράφυλλου πρὶν τὸ φύλλο 1 ὅπου ξεκινᾶ ἡ κυρίως ὕλη τοῦ τόμου, καὶ πάντα στὴν κάτω δεξιὰ γωνία του, γραμμένη πλαγίως μὲ μαύρη

8. Ἢ μήπως εἰσηγήθηκε στὸν ἀγαπητό του φίλο καὶ συνέβαλε ὁ ἴδιος, ὡς εἰδικός, στὸ νὰ δημιουργηθεῖ αὐτὴ ἡ νέα ἀρίθμηση, γιὰ νὰ μπεῖ μιὰ καλύτερη τάξη στὴν συλλογή;

9. ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994.

μελάνη καὶ μὲ τὸν ἴδιο πάντα γραφικὸ χαρακτῆρα[10]. Εἶναι φανερὸ ὅτι οἱ κώδικες αὐτοὶ προέρχονται ἀπὸ μιὰ συγκεκριμένη παλαιότερη συλλογὴ καὶ ἀριθμήθηκαν ἔτσι ἀπὸ τὸν τότε κάτοχό τους.

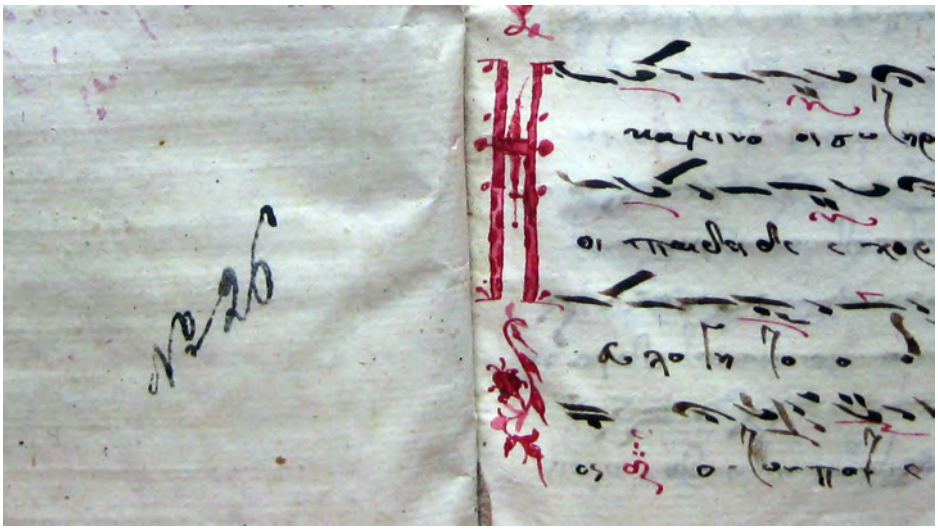

α΄. Ἡ παλαιότερη ἀρίθμηση (Νο 26) στὸν κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 96.

Τέλος, πρέπει νὰ σημειωθεῖ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι σὲ δεκαπέντε περίπου κώδικες ὑπάρχει κολλημένη στὴ ράχη μιὰ ὠοειδὴς μπλέ-ἄσπρη ἐτικέτα, στὴν ἐπάνω σειρὰ τῆς ὁποίας, μετὰ τὸ τυπωμένο *Νο*, σημειώνεται χειρόγραφα ἕνας ἀριθμὸς καὶ στὴν κάτω (ἐπίσης χειρόγραφα) τὸ «Γ. Πρ.». Στὶς περισσότερες περιπτώσεις οἱ ἐτικέτες αὐτὲς εἶναι πολὺ φθαρμένες ἢ σώζεται μόνο τμῆμα τους καὶ ἡ ἀρίθμηση στὴν πρώτη σειρά τους δὲν διακρίνεται εὔκολα. Μὲ τὰ θέματα αὐτῆς τῆς τρίτης (πρὸ τῆς ἐποχῆς Καρά) ἀρίθμησης καὶ τῶν ἐτικετῶν θὰ ἀσχοληθοῦμε παρακάτω.

Στὸν πίνακα ποὺ ἀκολουθεῖ φαίνονται οἱ διάφορες ἀριθμήσεις τῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς.

10. Σὲ κάποιες περιπτώσεις ἡ ἀρίθμηση αὐτὴ ὑπάρχει καὶ στὴν α΄ ὄψη τοῦ παράφυλλου, ἢ στὰ προηγούμενα παράφυλλα, ἐνῶ ὅταν δὲν ὑπάρχουν παράφυλλα πρὶν τὴν κύρια ὕλη τοῦ κώδικα γράφτηκε σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ περιθώρια τοῦ φ. 1α.

Τελικὴ ἀρίθμηση (μέσα σὲ κύκλο)	Παλαιότερη ἀρίθμηση Καρὰ (σὲ παῦλες)	Ἀρίθμηση 19ου αἰ. πλαγίως πρὸ τοῦ κύριου μέρους (No...)	Πολίτης, Βιβλιογράφοι	ἄλλες αριθμήσεις	Ὑπαρξη ἐτικέτας καὶ ἀρίθμηση σὲ αὐτὴν
1	102				
2					
3					
4					
5	5				
6			4		
7					
8					
9	9				
10					
11					
12	10				
13	11				
14	12				
15	13				
16	14				
17	17				
18	18				
19	19				
20	20				
21	21		21		
22	22	No 28	22		
23	23				
24					
25	17				
26	26				
27					
28	28				
29			29		
30	30		30		
31	13		31		
32					
33					
34	34	No 1	34		
35	35				

36	36	No 3	36		No 99 (;)
37	37				
38	38		38		
39	25 και 39			39	
40	40				
41	41	No 4			
42	42		42		
43	7	No 31	43		
44	44	No 2	44		
45	22				
46					
47	47				
48	48	No 50			
49	49		49		
50					
51	51	No 6	51		
52	52	No 19			
53	53		53		
54	32 και 54	No 7			
55	55	No 8	55		
56	αρ. 56				
57	57		57		
58	58	No 13	58		
59	59	No 37	59		No 111
60	60	No 33	60	33	No 1... (;)
61	61	No 5	61		
62	62		62		
63			63		
64	64		64		
65	65				
66	19 (ή 9;) και 66	No 36			No 113
67	67	No 18			
68	37[11]	No 16			
69	42 και 69		91	91	
70	70				
71	71		71		
72	72			44	
73	72[12]	No 34			No 108
74	74	No 35			No ... (;)
75	75				

11. Διορθωμένο ἀπὸ 38.
12. Μᾶλλον ἤθελε νὰ γράψει 73.

76	76				
77	77		77		
78	47	No 24			
79	55				
80	49	No 38			
81	81		81		
82		No 27	82		
83					
84					
85	85		85		
86					
87					
88	15				
89					
90					
91	91				
92					
93	40	No 32			No 1.. (;)
94	57		94		
95			95		
96	21	No 26	96		No ... (;)
97					
98				Α-ριθμ. 106	
99	93		98		
100	69				
101					
102				αρ. 78	
103					
104	81		104		
105	81*α*[13]		105		
106			106		
107			107		
108	89				
109	60	No 17	109		No ... (;)
110	66	No 10	110		No 115
111	63	No 25	111		No ... (;)
112			112		
113			113		

13. Ἂν καὶ χωρὶς παῦλες, ἀλλὰ ἀγοράστηκε ἀπὸ τὸν Καρὰ μαζὶ μὲ τὸ προηγούμενο.

114	62		114		
115	59	No 15	115		
116			116		
117	67		117		
118	68		118		
119	65	No 11	119		No 110
120			120	αρ. 121 [14]	
121			121		
122	79				
123	77				
124	76				
125					
126					
127					
128					
129	83;				
130	84				
131	90				
132					
133					
134	87	No 23			
135	86				
136					
137					
138					
139	56				
140					
141					
142	45				
143					
144					
145					
146	46				
147					
148					
149		No 9			No ... (;)
150					
151	88				
152α	101	No 20			
152β	100				

14. Ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρά.

152γ					
152δ					
152ε	80				
152Ϛ	99				
152ζ					
152η					
153	103				
154	105				
155					
156					
157	72				
158	71				
159	73				
160					
161	96	No 21			No 40 (;)
162	70				
163	94				
164					
165					
166	95				
167					
168	85				
169	82				
170					
171	74				
172	90*α*	No 14			No 98 (ἢ 28;)
173					
174					
175	98				
176	98*α*				
177	100;				
178	104				
179					
180					
181					
182					
183					
184					
185					
186					
187					
188					
189					
190	97				

191	106				
192	75				
193					
194					
195					
196					

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ, ὅτι στὴν ἀρχικὴ φάση τῆς ἔρευνας δὲν ἐντοπίστηκε τὸ χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 23. Στὴν θέση του ὑπῆρχε ἕνα σημείωμα ἀπὸ τὸ χέρι τῆς κ. Ἀγγελικῆς στὸ ὁποῖο δήλωνε ὅτι δὲν εἶχε βρεῖ τὸν κώδικα στὴ θέση του κάποια χρόνια νωρίτερα καὶ ἐξέφραζε τὸν προβληματισμό της γιὰ τὴν πιθανότητα αὐτὸς νὰ εἶχε κλαπεῖ. Ὡστόσο, ὅταν ἡ ἔρευνα προχώρησε, τὸ χειρόγραφο ἐντοπίστηκε σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς συλλογῆς καὶ ἐπανατοποθετήθηκε στὴν θέση του.

Ἐπίσης, στὴν θέση τοῦ κώδικα 116 τὸν ὁποῖο ὁ Λίνος Πολίτης εἶχε παρουσιάσει ὡς αὐτόγραφο τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα τοῦ Χίου τοῦ ἔτους 1808[15] ὑπῆρχε ἕνα ἄλλο χειρόγραφο τοῦ 18ου αἰῶνος, ἐνῶ ὁ τόμος τοῦ Κώνστα δὲν ἐντοπίστηκε. Κατὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 2012 ὅμως ὁ Μιχάλης Μαντζούρης μοῦ ἀνακοίνωσε ὅτι σὲ ἄλλο σημεῖο τοῦ διαμερίσματος ἐντόπισε τὸν κώδικα τοῦ Κώνστα, καθὼς καὶ ἕνα ἀκόμη χειρόγραφο χωρὶς ἀρίθμηση. Κατόπιν τοῦτου τὸ χειρόγραφο Κώνστα τοῦ ἔτους 1808 πῆρε τὴν ἀρχικὴ θέση του στὸν ἀριθμὸ 116, τὸ χειρόγραφο τοῦ 18ου αἰῶνος τὸν ἀριθμὸ 195 καὶ τὸ ἄνευ ἀρίθμησης εὑρεθὲν χειρόγραφο ἔλαβε τὸν ἀριθμὸ 196, τὸν καὶ τελευταῖο τῆς συλλογῆς[16].

Ὁ σχηματισμὸς τῆς συλλογῆς.
Χρονολογικὰ δεδομένα καὶ προέλευση τῶν κωδίκων.

Ἀπὸ νεαρότατη ἡλικία ὁ Καρὰς εἶχε κατανοήσει πλήρως τὴν σημασία τῆς πάσῃ θυσίᾳ διάσωσης καὶ συστηματικῆς μελέτης τῶν προ-

15. ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 364.

16. Τὸ χειρόγραφο τοῦ 18ου αἰῶνος παρουσιάστηκε ἀπὸ ἐμένα στὴν εἰσήγηση τῆς Μαδρίτης ὑπὸ τὸν ἀριθμὸ 116 (GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417. Ὡστόσο, στὴν ἀναδημοσίευση τῆς εἰσήγησης (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β΄* 2016, σ. 217-238) οἱ τρεῖς αὐτοὶ κώδικες ἐμφανίζονται μὲ τὴν ὁριστική τους ἀρίθμηση-κατάταξη στὴν συλλογή.

τογενῶν πηγῶν τῆς ψαλτικῆς, γιὰ τὴν θεμελίωση τῆς ὁλοκληρωμένης γνώσης της καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ διασάφηση καὶ τεκμηρίωση τῶν τεχνικῶν καὶ θεωρητικῶν θεμάτων της. Στὴν συνειδητοποίηση αὐτὴ ἔπαιξε σίγουρα σημαντικὸ ρόλο καὶ ἡ παρουσία στὴν Ἀθήνα τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου καὶ ἡ ἔκδοση στὰ 1917 τῆς περίφημης *Παρασημαντικῆς* του[17], ὅπου φάνηκε καθαρὰ ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ τεράστια σπουδαιότητα τῆς χρήσης τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων στὴν μουσικολογικὴ ἔρευνα.

Καὶ μπορεῖ μὲν ὁ Σίμων Καρὰς ἀρχικὰ (στὸν τόπο καταγωγῆς του, τὸ Λέπρεο τῆς Ἠλείας καὶ μετὰ στὴν Κυπαρισσία) νὰ σπούδασε τὴν ψαλτικὴ ὡς τέχνη τοῦ ἱεροψάλτου στὸ ναό, μετὰ τὴν ἔλευσή του ὅμως στὴν Ἀθήνα στὰ 1921 ἔγινε κοινωνὸς καὶ τῶν εὐρύτερων ψαλτικῶν θεμάτων καὶ προβληματισμῶν καὶ γνώρισε τὴν μουσικολογικὴ κίνηση μέσα ἀπὸ τὰ περιοδικὰ *Φόρμιγξ*, *Νέα Φόρμιγξ*, *Μουσική*, *Μουσικὰ Χρονικά*, κ.ἄ., καθὼς καὶ τὶς δημοσιεύσεις καὶ τὴν ἐν γένει δράση τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ καὶ τὴν γενικότερη λεπτομερῆ ἐνημέρωσή του στὰ ἐπιστημονικὰ μουσικολογικὰ θέματα καὶ δημοσιεύματα «προδίδει» ὁ ἴδιος στὰ 1933, ὅταν, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφορῶν του σὲ δημοσιεύματα Ἑλλήνων καὶ ξένων, ἀποκαλεῖ «πολύτιμο ἔργο» τὴν *Παρασημαντικὴ* τοῦ Κ. Ψάχου καὶ μνημονεύει «τὰς ἄλλας σχετικὰς διατριβάς» του «ἐν τῇ Φόρμιγγι καὶ ἄλλοις περιοδικοῖς»[18]. Ἄλλωστε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε ὁπωσδήποτε γνωριμία καὶ κάποιες ἐπαφὲς μὲ τὸν Κωνσταντίνο Ψάχο, καθὼς εἶχε ἤδη λάβει μέρος στὴν χορωδία ποὺ μὲ εὐθύνη τοῦ τελευταίου συμμετεῖχε στὶς Δελφικὲς ἑορτὲς τοῦ Ἄγγελου καὶ τῆς Εὔας Σικελιανοῦ. Ἀκόμη, σὲ σχετική του σημείωση στὸ χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 42 τῆς συλλογῆς του μεταφέρει μιὰ ἐκτίμηση γιὰ τὸν γραφέα του, δηλώνοντας ἀκολούθως μέσα σὲ παρένθεση τὴν πηγὴ τῆς ἐκτίμησης αὐτῆς: «*(Ψάχος προφορικῶς)*»[19]. Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ περιβάλλον λοιπὸν ὁ Σίμων Καρὰς ἀφιερώθηκε ἀποκλειστικὰ στὴν ψαλτική, ὄχι μόνο ὡς πράξη καὶ διδασκαλία, ἀλλὰ καὶ ὡς μουσικολογικὴ

17. ΨΑΧΟΥ, *Η ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗ* 1917.

18. ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 5, στὴν ὑποσημείωση.

19. Ἡ συγκεκριμένη σημείωση, βέβαια, γράφτηκε μεταγενέστερα, μετὰ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1970, καθὼς ὁ Καρὰς ἀναφέρει σὲ αὐτὴν τὸν Α᾽ τόμο τοῦ καταλόγου χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῦ Γρηγορίου Στάθη ποὺ ἐκδόθηκε στὰ 1975.

ἔρευνα καὶ ὅσο γίνεται βαθύτερη γνώση τῶν δημοσιευμένων καὶ ἀνέκδοτων πηγῶν.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, πέρα ἀπὸ τὴν ἀντιγραφὴ ἐκκλησιαστικῶν συνθέσεων γιὰ μαθησιακοὺς ἢ ψαλτικοὺς λόγους[20], ἤδη στὰ 1923 (ὅταν ἦταν περίπου 20 ἐτῶν) ζητᾶ ἀπὸ τὸν γνωστὸ τότε μουσικὸ καὶ μαθητὴ τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου, Νικόλαο Χρυσοχοΐδη ἕνα χειρόγραφο τῆς συλλογῆς του, καὶ τὸ ἀντιγράφει ὅλο. Πρόκειται γιὰ ἕνα Εἱρμολόγιο τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου στὴν παλαιότερη τῆς Νέας Μεθόδου μουσικὴ σημειογραφία, ἡ ἀντιγραφὴ τοῦ ὁποίου ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρὰ ὑπάρχει μέχρι σήμερα στὰ κατάλοιπά του[21]. Ὁ πρωτότυπος κώδικας (ἀνθίβολο) εἶναι ὁ σημερινὸς 95 τῆς συλλογῆς του (βλ. παρακάτω σχετικὴ ἀναφορὰ γιὰ ἀγορὰ ἀπὸ τὸν Σ. Καρὰ χειρογράφων τοῦ Ν. Χρυσοχοΐδη).

Ἀργότερα, στὰ 1934, ὅταν (ἂν καὶ νεότατος) ἔχει ἤδη γίνει γνωστὸς γιὰ τὴν ποικίλη μουσικολογικὴ δράση του καὶ κατέχει καὶ ὁ ἴδιος ἀρκετὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα, ἀντιγράφει ἀπὸ τὸν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 305 κώδικα τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τὸ θεωρητικὸ κείμενο τοῦ ἐπισκόπου Τήνου Κυρίλλου Μαρμαρηνοῦ, θέλοντας καὶ πάλι νὰ μελετήσει τὶς πηγὲς καὶ ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως[22]. Στὴν προμετωπίδα αὐτοῦ τοῦ τετραδίου του ἔγραψε:

---

20. Εἶναι ἐνδεικτικὸ ὅτι σώζεται χειρόγραφο τοῦ Σίμωνα Καρὰ τοῦ ἔτους 1920 ὅπου ὁ ἴδιος σὲ ἡλικία περίπου 17 ἐτῶν ἀντιγράφει ἐκκλησιαστικὲς συνθέσεις, ὥστε νὰ διαθέτει ψαλτικὸ ὑλικὸ πρὸς μελέτη καὶ ψαλμώδηση. Στὸ τέλος τοῦ τόμου αὐτοῦ τῶν 256 σελίδων διαβάζουμε ἀπὸ τὸ χέρι του: «Ἐν Κυπαρισσίᾳ Τῇ 8η Μαρτίου 1920. Σίμων Ἰ. Καρᾶς Ἐκ Λεπρέου τῆς Φυγαλείας τῆς Ὀλυμπίας. Πάντα τὰ ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ παρέλαβον Ἀπὸ σελ. 1-69 παρὰ κ. Ἰωάννου Π. Κλέντου ἐκ Ζούρτης. Ἀπὸ Σελ. 69-88 παρὰ κ. Σ. Νικολοπούλου (Τσατσάρα) ἐκ Λεπρέου καὶ Ἀπὸ Σελ. 88-τέλους παρὰ τοῦ ἱεροψάλτου δεξιοῦ τῆς Ἁγ. Τριάδος μουσικοδιδασκάλου κ. Γεωργίου Καλογεροπούλου οἷς καὶ πολλὰς χάριτας ὁμολογῶ. Σ. Καρᾶς» (μνεία τοῦ χειρογράφου στό: GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 423).

21. Βλ. τὴν σχετικὴ ἀναφορά: GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 423. Μετὰ τὴν ἀντιγραφὴ τοῦ Σ. Καρά, στὸν τόμο ὑπάρχει σημείωση τοῦ γνωστοῦ μαθητῆ του Ν. Κλέντου ὅπου δηλώνει ὅτι ἀπεδελτίωσε τὸ ἀντιγραφὲν Εἱρμολόγιο κατὰ τὰ ἔτη 1962-63 καὶ 1986.

22. Τὴν ἀντιγραφὴ μνημονεύει πολλὰ χρόνια ἀργότερα ὁ Σίμων Καρὰς (ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σ. 45 στὴν δεύτερη ὑποσημείωση). Σχετικὴ ἀναφορὰ στὸ αὐτόγραφο αὐτὸ τοῦ Καρά: GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 423.

«Κὺρ Κυρίλλου Μαρμαρηνοῦ ἐπισκόπου Τήνου. Θεωρία τοῦ παλαιοῦ συστήματος τῆς Μουσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς (ἀνατολικῆς). Ἐκ τοῦ ὑπ᾽ ἀρ. 305 κώδικος τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας (χαρτ. 0,27 x 0,19 –αἰων. 18 (φ.119)) ἰδιοχείρου τοῦ Συγγραφέως; <ἴδε κατάλογον ἐν Ν. Ἑλληνομνήμονι Τ. 20>. Ἀντεγράφη τὸ σπάνιον τοῦτο εὕρημα διὰ χειρὸς ἐμοῦ εὐτελοῦς μαγίστορος καὶ διδασκάλου τάχα τῆς παρ᾽ Ἕλλησιν ἁρμονίας Σίμωνος Ι. Καρὰ ἐν ἔτει 1934. -Ἐν Ἀθήναις- ἀρχινήθη Φεβρουαρίου 12 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ ὥρα 9 π.μ.»

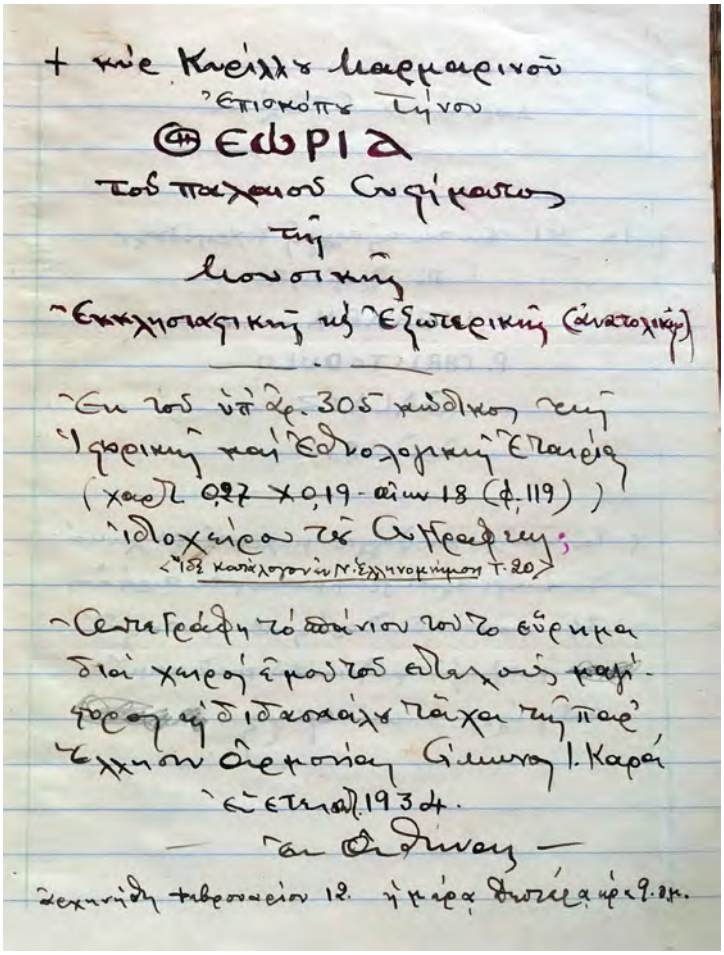
+ κὺρ Κυρίλλου Μαρμαρηνοῦ
Ἐπισκόπου Τήνου
Θεωρία
τοῦ παλαιοῦ Συστήματος
τῆς
Μουσικῆς
Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς (ἀνατολικῆς)
Ἐκ τοῦ ὑπ᾽ ἀρ. 305 κώδικος τῆς
Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας
(χαρτ. 0,27 x 0,19 - αἰων 18 (φ.119))
ἰδιοχείρου τοῦ Συγγραφέως;
<ἴδε κατάλογον ἐν Ν. Ἑλληνομνήμονι Τ. 20>
Ἀντεγράφη τὸ σπάνιον τοῦτο εὕρημα
διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς μαγί-
στορος καὶ διδασκάλου τάχα τῆς παρ᾽
Ἕλλησιν ἁρμονίας Σίμωνος Ι. Καρά
ἐν ἔτει 1934.
Ἐν Ἀθήναις —
ἀρχινήθη Φεβρουαρίου 12 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ ὥρα 9 π.μ.

Ἰδοὺ καὶ ὁ κολοφῶνας τοῦ Σίμωνα Καρά:

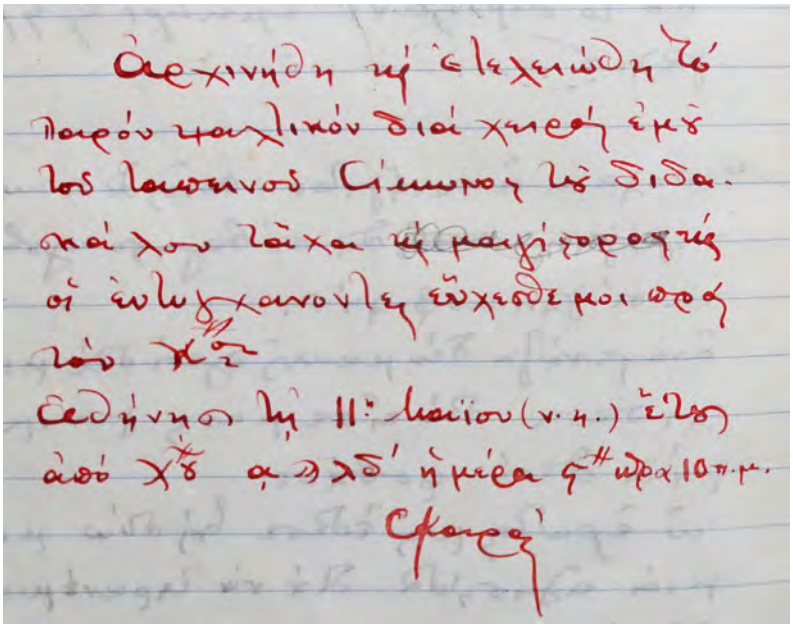

Ὅπως ὅμως ἤδη ἀναφέρθηκε, ὁ Σίμων Καρὰς εἶχε κατανοήσει τὴν σπουδαιότητα τῆς διάσωσης, κατοχῆς καὶ μελέτης τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων, καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἀναζητᾶ τέτοια τεκμήρια καὶ στερεῖ τὸν ἑαυτό του ἀκόμη καὶ ἀπὸ στοιχειώδεις ἀνάγκες, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ τὰ ἀποκτήσει. Σύμφωνα μὲ δικὴ του σημείωση στὸν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 23 κώδικα τῆς συλλογῆς του, αὐτὸς ὁ τόμος ὑπῆρξε «Τὸ πρῶτον ἀγορασθὲν χειρ/φον τῷ 1925 ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ὀλίγον τί ὑπόγειον (κατὰ 2-3 σκαλάκια) βιβλιοπωλεῖον Τουμπάκη»[23]. Σὲ νεώτερο φύλλο ποὺ σώζεται μέσα στὸ χειρόγραφο αὐτὸ ὁ Καρὰς σημείωσε ξανὰ σὲ ἄλλη χρονικὴ στιγμή: «Ζαμπάκης βιβλιοπώλης εἰς ὁδὸν Σταδίου ἀριστερὰ κατερχομένῳ ἔναντι τῆς ἀρχῆς τῆς ὁδοῦ Δραγατσανίου ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠγοράσθη τῷ 1925 τὸ πρῶτον μου χειρόγραφον «Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου».» Πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Προθεωρίας τοῦ ἐν λόγῳ κώδικα ὁ Σ. Καρὰς ἔγραψε κατὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1928 καὶ μερικὲς ἀπὸ τὶς παλαιὲς μεθόδους τῆς ἐκμάθησης τῆς ψαλτικῆς, ὥστε νὰ ὑπάρχει μεγαλύτερη πληρότητα στὴν ὕλη του.

23. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1924 ἕως τὸ 1927 ὁ Σίμων Καρὰς ὑπηρέτησε τὴν στρατιωτική του θητεία.

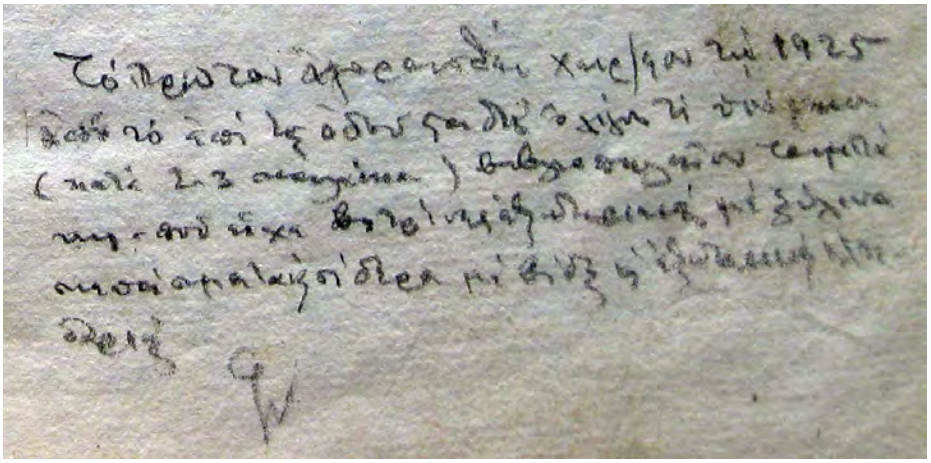

δ'. Ἡ σημείωση τοῦ Σ. Καρὰ στὸν πρῶτο κώδικα ποὺ ἀγόρασε.

Μετὰ ἀπὸ τὸ ἔτος 1925 καὶ κυρίως ἀπὸ τὸ 1927 κ.έ. ὅταν κατοίκησε στὴν πλατεία Γιγάντων στὴν Πλάκα, ὁ Σ. Καρὰς ἀποκτᾶ πολλὰ καὶ καλὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα. Ἐπὶ παραδείγματι, τὸ χειρόγραφο 89 τῆς συλλογῆς του (Καλοφωνικὸ Εἱρμολόγιο στὴν Νέα Μέθοδο τῆς ψαλτικῆς σημειογραφίας) σημειώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο ὡς ἕνα «ἀπὸ τὰ παλαιὰ μου χειρ/φα τῆς πλατείας Γιγάντων», ὅπως ἀκριβῶς διαβάζουμε καὶ στὰ χειρόγραφα 129 καὶ 130 (ἀμφότερα Ἀναστασιματάρια Πέτρου Πελοποννησίου σὲ Νέα Μέθοδο ψαλτικῆς σημειογραφίας), τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ὁποῖα συμπλήρωσε ὁ Καρὰς «κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἑρμηνείας τοῦ χειρογράφου (ἐκ τοῦ παλαιοῦ) τῇ 27 Ἰανουαρίου 1929»[24].

Τὴν ἴδια περίπου σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρὰ («ἀπὸ τὰ παλαιά μου χειρόγραφα [τῆς πλατείας Γιγάντων;]») βρίσκουμε καὶ στὸν σημερινὸ κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 146 τῆς συλλογῆς του, τὸν ὁποῖο θεωρεῖ (μὲ κάποια ὑπολογίσιμη ἀλλὰ ὄχι μεγάλη, νομίζω, πιθανότητα) ὡς δημιούργημα τῆς νεότητος τοῦ μετέπειτα πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου († 1808). Τὸ ἔτος 1929 ἔχει στὴν κατοχή του καὶ τὸν κώδικα 151 (Εἱρμολόγιο σύντομο Πέτρου Βυζαντίου καὶ ἀργὸ Πέτρου Πελοποννησίου-

24. Πράγματι, στὸ χειρόγραφο 129 παρατηρεῖται ἁπλούστερη καταγραφὴ τοῦ μέλους τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Πέτρου, καὶ συμπληρώνοντας ὁ Σ. Καρὰς λίγα ἐκπεσόντα φύλλα του, ἀκολούθησε αὐτὴν τὴν ἁπλούστερη μελωδικὴ ἀνάπτυξη. Βλ. καὶ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ» 2015, σ. 28.

Νέα Μέθοδος), τοῦ ὁποίου ἐπίσης μερικὰ φύλλα συμπληρώνει, σημειώνοντας: «τῇ 8η Φεβρουαρίου 1929 Σ. Καράς».

Τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1920 καὶ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἑπόμενης ἦταν γιὰ τὸν Σίμωνα Καρὰ τῶν δεκαετιῶν ποὺ ἀκολούθησαν «τὰ χρόνια τὰ παλαιά» ἢ «τὰ παλαιότατα χρόνια». Ἔτσι, στὸν σημερινὸ κώδικα 14 (Στιχηράριο Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν τοῦ 18ου αἰῶνος) τῆς συλλογῆς του σημείωσε ὅτι «Ἠγοράσθη παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου στὴν ὁδὸν ἀνδριανοῦ πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον καὶ ἀνδριανείου βιβλιοθήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά». Παρόμοια σημείωση ἔχουν οἱ κώδικες 104 καὶ 105 (Ἀνθολογία ἑσπερινοῦ στὴν Νέα Μέθοδο, ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα, χωρισμένη σὲ δύο τόμους μὲ συνέχεια ὕλης) τοὺς ὁποίους ὁ Καρὰς θεωρεῖ ὡς αὐτόγραφους τοῦ λαμπαδαρίου/πρωτοψάλτου Γρηγορίου: «Ἠγοράσθη μεθ᾽ ἑνὸς ἀκόμη τόμου παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου εἰς τὴν ὁδὸν ἀδριανοῦ εἰς τὸν τοῖχον ἀδριανείου βιβλιοθήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά» (στὸν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 104), καί: «Ἠγοράσθη μετὰ τοῦ προηγουμένου τόμου παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου εἰς τὴν ἐπὶ τῆς πρὸν τὴν ὁδὸν ἀδριανοῦ πλευρᾶς καὶ τῆς ἀδριανείου βιβλιοθήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά» (στὸν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 105).

Ἀκόμη, μὲ βάση ἄλλη σαφῆ σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρὰ γνωρίζουμε ὅτι καὶ ὁ σημερινὸς κώδικας 77 τῆς συλλογῆς του (Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ, Ὄρθρου, Λειτουργίας-τέλη 18ου αἰῶνος, ποὺ μὲ βάση μεταγενέστερο [τοῦ ἔτους 1840] ἰδιόχειρο σημείωμα τοῦ πρωτοψάλτη Κωνσταντίνου θεωρήθηκε αὐτόγραφό του) «ἠγοράσθη ἀπὸ ὑπαίθριον παλαιοβιβλιοπώλην εἰς τὸν παρὰ τὸν λιμένα κῆπον τοῦ Πειραιῶς τὰ παλαιότατα χρόνια».

Ἀπὸ ἄλλο σημείωμα τοῦ Σ. Καρὰ συμπεραίνουμε ὅτι ἀπέκτησε τὸ χειρόγραφο 122 στὰ 1932 ἀπὸ τὸν Ἀντώνιο Δημητρίου («Κυριακὴ 22 Μαΐου 1932 (παρὰ Α. Δημητρίου) Σ.Κ.»). Ὁ κώδικας αὐτὸς ἔχει παλαιότερη σφραγίδα ἑνὸς ἰατροῦ «Τόσκα-Δαρρόνα». Ἡ σφραγίδα αὐτὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ «Ἀντωνίου Δημητρίου» συναντώνται καὶ στοὺς κώδικες 175 καὶ 176 στοὺς ὁποίους ἀναφέρεται σαφῶς ὅτι ὁ Δαρρόνας εἶχε χαρίσει αὐτοὺς τοὺς τόμους στὸν Δημητρίου. Μποροῦμε ἔτσι βάσιμα νὰ ὑποθέσουμε ὅτι καὶ τὰ τρία χειρόγραφα ἀποκτήθηκαν ἀπὸ τὸν Καρὰ στὶς 22 Μαΐου 1932[25]. Μὲ βάση ἄλλη σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὸ ὀλιγό-

25. Ὁ Ἀντώνιος Δημητρίου μνημονεύεται ἀπὸ τὸν Σ. Καρὰ ὡς «ἐκ τῶν ἡμετέρων [μαθητῶν;]» ψάλτης τοῦ Ἁγιοταφικοῦ παρεκκλησίου τῆς Παναγίας στὴν ὁδὸ Ἀστυ-

φυλλο τεῦχος 152β («22/5/32»), συμπεραίνουμε ὅτι τὴν ἴδια ἡμερομηνία ἀποκτᾶ ἢ ἤδη κατέχει καὶ ἐκεῖνο.

Σίγουρα καὶ ἄλλα χειρόγραφα προστέθηκαν στὴν συλλογή του τότε, χωρὶς ὡστόσο νὰ ἔχουμε ξεκάθαρες πληροφορίες γιὰ τὸ ἀκριβὲς ἔτος κτήσης τους καί, πολὺ περισσότερο, γιὰ τὴν προέλευσή τους.

Πάντως, ὅταν περὶ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1933 δημοσιεύεται στὴν Ἀθήνα ἡ μελέτη του *Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ σημειογραφία*[26], καὶ στὸ σημεῖο ὅπου ἀναφέρει τὰ «αὐτόγραφα τῶν ἑρμηνευτῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος» αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ γράψει μὲ κάποιο καμάρι (σ. 24, ὑποσ. λστ'): «Τοιαῦτα αὐτόγραφα τῶν ἐξηγητῶν ηὐτυχήσαμεν σὺν ἄλλοις πολλοῖς ᾽να ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἐξ ὧν, τοιαῦτα τῶν, Πέτρου Βυζαντίου, Γεωργίου τοῦ Κρητός, Ἀποστόλου Κωνστάλα, Γρηγορίου καὶ Κωνσταντίνου τῶν πρωτοψαλτῶν». Καὶ μάλιστα, στοὺς πίνακες ποὺ συνοδεύουν τὴν ἐργασία του δημοσιεύει πανομοιότυπα ἀποσπάσματα ἀπὸ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς του, χωρὶς ὅμως σαφῆ παραπομπή. Μὲ βάση, τώρα πιά, τὴν ἀναλυτικὴ καταλογογράφηση τῶν κωδίκων, γνωρίζουμε ὅτι δημοσιεύει: στὸν πίνακα Β'-τμῆμα γ' φωτογραφία ἀπὸ τὸ χειρόγραφο 77, φ. 41α· στὸν πίνακα Γ'-τμῆμα β' καὶ τμῆμα γ' ἀπὸ τὸ χειρόγραφο 39 (φφ. 171α καὶ 172β)· παρόμοια στὸν πίνακα Β'-τμῆμα δ'· καὶ στὸν πίνακα Β'-τμῆμα ε' ἀπὸ τὸν κώδικα 105, φ. 171α.

Ἤδη, μὲ βάση τὶς παραπάνω πληροφορίες καὶ τὶς δημοσιεύσεις πανομοιοτύπων κατὰ τὸ ἔτος 1933, ἐξάγονται ἀρκετὰ συμπεράσματα. Ἀφοῦ τὸ χειρόγραφο 77 τὸ ἀγόρασε τὰ «παλαιότατα χρόνια» καὶ τὸ 1933 δημοσιεύει πανομοιότυπα τμῆμα μέλους του, εἶναι σωστὴ ἡ παραπάνω ἐκτίμηση γιὰ τὸ ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ «παλαιὰ χρόνια». Ἀκόμη, πέραν τῶν ἀναφερθέντων κωδίκων, καὶ τὰ χειρόγραφα 39 καὶ 105 ἀπὸ τὰ ὁποῖα δημοσιεύει πανομοιότυπα, ἦταν ἤδη στὴν κατοχή του τότε. Ἀλλά, ἕνας εὐρύτερος σχολιασμὸς τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὰ 1933 γιὰ κατοχὴ χειρογράφων εἶναι χρήσιμος.

Ἀρχικά, ἔχει σημασία ἡ τοποθέτηση «ηὐτυχήσαμεν σὺν ἄλλοις πολλοῖς». Μὲ τὴν φράση αὐτὴ νομίζω ὅτι ὁ Καρὰς δηλώνει εὐθέως ὅτι

δάμαντος τοῦ Παγκρατίου, στὸν ὁποῖο ἐκκλησιαζόταν συχνὰ (ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Β'* 1982, σ. 154).

26. Τὸ τεῦχος αὐτὸ βασίστηκε σὲ σχετικὲς ὁμιλίες ἢ ὁμιλία τοῦ Σίμωνα Καρὰ «εἰς τὸν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρίᾳ συνεδριάζοντα «Σύλλογον τῶν Μεσαιωνικῶν Γραμμάτων» ὑπὸ τὸν Μέγαν Χαρτοφύλακα Μανουὴλ Γεδεών» (ΚΑΡΑ, «Η ΟΡΘΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ» 1990, σ. β'-σελίδες μετὰ τὸ κείμενο τῆς εἰσήγησης).

κατὰ τὸ ἔτος 1933 κατέχει ἤδη πολλὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖνα τὰ πλέον πολύτιμα, τῶν μεγάλων διδασκάλων «ἑρμηνευτῶν». Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἐκεῖνο τὸ «ηὐτυχήσαμεν ᾽να ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς» εἶναι ἕνα ἔμμεσο βροντερὸ «παρών» τοῦ νεώτατου Σίμωνα Καρὰ στὰ μουσικολογικὰ τεκταινόμενα τῆς ἐποχῆς του καὶ κυρίως στὴν ἔρευνα ποὺ βασίζεται στὶς συγκρίσεις μελῶν σὲ διάφορες φάσεις τῆς ἐξέλιξης τῆς σημειογραφίας καὶ στὴν ἔρευνα τῶν ἐξηγήσεων ἀπὸ τὴν πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου σημειογραφίας· ἕνα «παρών» μὲ τὸ ὁποῖο τοποθετεῖ ἐνσυνείδητα τὸν ἑαυτό του κοντὰ στὸν πρῶτο διδάξαντα τὴν ἐποπτικὴ καὶ συγκριτικὴ χρήση τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων γιὰ τὸν σκοπό αὐτό, στὸν Κωνσταντίνο Ψάχο.

Πολλὰ χρόνια ἀργότερα, ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι δὲν θὰ εἶχαν πάρει σάρκα καὶ ὀστὰ οἱ θεωρητικὲς συγγραφές του ἐὰν δὲν συνέτρεχαν, «ἐκ Θεοῦ» πολλοὶ παράγοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων «ἡ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν θεώρησις καὶ μελέτη τῆς ἐξελίξεως τῶν γραφικῶν συστημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον βυζαντινὴν καὶ μεταβυζαντινήν· τόσον κατ᾽ ἰδίαν εἰς χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης μας ὅσον καὶ εἰς τὰ χειρόγραφα τῆς Ἐθνικῆς μας Βιβλιοθήκης...»[27]. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ αἰτία γιὰ τὴν ὁποία καὶ στὶς ἑπόμενες δεκαετίες στὶς διάφορες ἐργασίες του περιλαμβάνει σὲ πίνακες πανομοιότυπα ἀπὸ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς του, τεκμηριώνοντας τὰ λεγόμενά του, ἢ ἀντλώντας ὑλικὸ γιὰ τὶς εἰδικότερες μελέτες του[28].

Ἀλλὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν «ἑρμηνευτῶν» τῶν ὁποίων κατέχει αὐτόγραφα καὶ ἀναφέρει ὁ Καρὰς τὸ ἔτος 1933 βοηθοῦν σὲ περαιτέρω διαπιστώσεις. Πρῶτα ὁ Πέτρος ὁ Βυζάντιος, τοῦ ὁποίου γνωρίζουμε τώρα πιὰ ὅτι αὐτόγραφα στὴν συλλογὴ Καρὰ (πέραν τοῦ ἤδη ἀναφερθέντος ἀμφιλεγόμενου ὑπ᾽ ἀριθμὸν 146) εἶναι ἀναμφισβήτητα τὰ χειρόγραφα: 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, πιθανότατα τὰ 42, 63, 64, ἐνῶ ὁμοιάζουν ἀρκετὰ μὲ τὴν γραφίδα του τὰ 51, 52, 54, 68. Μετὰ ὁ Ἀπόστολος Κώνστας, τοῦ ὁποίου αὐτόγραφα εἶναι τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 78 (τμῆ-

27. ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α΄* 1982, σ. δ΄.

28. Τὶς περισσότερες φορὲς οἱ περιπτώσεις αὐτὲς ἐπισημαίνονται κατὰ τὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων παρακάτω (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὶς περιγραφὲς τῶν κωδίκων 1β, 5, 27, 39, 77, 171 κ.ἄ.) μὲ σχετικὴ παραπομπὴ ἢ στὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφή. Ὁ Καρὰς σχεδὸν ποτὲ δὲν ἀναφέρει ἀριθμὸ κώδικα ἀπὸ τὸν ὁποῖο προέρχεται τὸ κάθε πανομοιότυπο καὶ χρειάστηκε νὰ καταβληθεῖ ἡ σχετικὴ προσπάθεια γιὰ νὰ ταυτιστοῦν οἱ πίνακες.

μα), 82 (τμῆμα), 109, 110, 111 (τμῆμα), 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120, καὶ 121.

Ἡ ἀναφορὰ τοῦ Καρὰ σὲ αὐτόγραφο ἢ αὐτόγραφα τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητὸς σχετίζεται μὲ τὴν γνωστὴ ἀπὸ ἀρκετὰ χειρόγραφα ἐκτενῆ σημείωση περὶ καταγραφῆς ἀπὸ τὸν τελευταῖο τοῦ συνθετικοῦ ἔργου τοῦ δασκάλου του, πρωτοψάλτου Ἰακώβου[29]. Αὐτὴ ἡ ἐκτενὴς σημείωση ποὺ ἀντιγράφεται αὐτούσια ἀπὸ διάφορους κωδικογράφους συναντᾶται καὶ στοὺς κώδικες Καρὰ 51 καὶ 93 καὶ ἐμφανίζει πράγματι τὸν Ἰάκωβο νὰ ψάλλει, καὶ ἔτσι τὸ μελοποιητικὸ ἔργο του «δι᾽ ὑπαγορεύσεως αὐτοῦ ἐγράφη ἐν πάσῃ σαφηνείᾳ τῇ χειρὶ Γεωργίου Κρητός, καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ». Ὡστόσο, ἡ φράση αὐτὴ δὲν συνεπάγεται ὅτι τὰ συγκεκριμένα χειρόγραφα τὰ ὁποῖα περιέχουν τὴν σημείωση αὐτὴ εἶναι ἀναμφισβήτητα αὐτόγραφα τοῦ Κρητὸς.

Τέλος, ἡ ἀναφορὰ τοῦ Σίμωνα Καρὰ σὲ αὐτόγραφα τῶν πρωτοψαλτῶν Γρηγορίου καὶ Κωνσταντίνου στὴν συλλογή του ἤδη δικαιολογήθηκε μερικῶς στὶς προηγούμενες παραγράφους, ἐφόσον σημειώθηκε ὅτι τὰ μὲν χειρόγραφα 104 καὶ 105 θεωρήθηκαν (ἀλλὰ λανθασμένα) αὐτόγραφα τοῦ πρώτου, τὸ δὲ χειρόγραφο 77 (ἐπίσης ἄστοχα) αὐτόγραφο τοῦ δεύτερου. Ἡ ἔρευνα καὶ οἱ συγκρίσεις ἔδειξαν ὅτι κάτι τέτοιο δὲν εὐσταθεῖ: στὰ μὲν δύο πρῶτα ἔχουμε τὸ σύνηθες φαινόμενο τῆς «τυφλῆς» ἀντιγραφῆς τῆς ἐπιγραφῆς «παρ᾽ ἐμοῦ Γρηγορίου λαμπαδαρίου» ἀπὸ μαθητὲς τοῦ Γρηγορίου οἱ ὁποῖοι ἀντιγράφουν τὶς πρωτόγραφες ἐξηγήσεις του, τὸ δὲ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 77 καὶ τὸ τοῦ ἰδίου γραφέως 75 (ποὺ καὶ αὐτὸ θεωρήθηκε ὡς προϊὸν τοῦ καλάμου τοῦ Κωνσταντίνου) εἶναι φανερὸ ὅτι εἶναι παλαιότερα τῆς ἐποχῆς τοῦ περίφημου αὐτοῦ πρωτοψάλτη (1777-1862), καὶ συγκεκριμένα ὅτι εἶναι γραμμένα περίπου στὰ 1780-90[30].

Πάντως, σημειώνεται ἐδῶ ὅτι τὸ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 98 χειρόγραφο τῆς συλλογῆς Καρὰ εἶναι ξεκάθαρα αὐτόγραφο τοῦ Γρηγορίου καὶ μάλιστα πολὺ σημαντικὸ (πρωτόγραφη ἐξήγηση τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου στὴν Νέα Μέθοδο).

---

29. Ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ καὶ ἴσως τὸ παλαιότερο τέτοιο χειρόγραφο εἶναι τὸ συλλογῆς Γριτσάνη 17, γραμμένο ἀπὸ τὸν Ἀναστάσιο τὸν Προικοννήσιο στὰ 1795 (ΑΔΑΜΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΓΡΙΤΣΑΝΗ» 1966-67, σσ. 334-335).

30. Τὰ θέματα αὐτὰ ἀναλύονται στὴν περιγραφὴ τῶν ἀναφερθέντων κωδίκων, εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅμως ὅτι στὸν κώδικα 75 ὑπάρχει σημείωμα δωρεᾶς τοῦ τόμου τοῦ ἔτους 1790, ὅταν ὁ Κωνσταντίνος ἦταν μόλις 13 ἐτῶν.

Τὸ ἐρώτημα ποὺ γεννᾶται εἶναι: ποιὰ ἀπὸ τὰ παραπάνω μνημονευθέντα αὐτόγραφα (ἢ ἔστω ἀμφιλεγόμενα, ἢ ἔστω λανθασμένα θεωρούμενα ὡς αὐτόγραφα) τῶν ἐν λόγῳ μουσικῶν ἦταν ἤδη στὴν κατοχὴ τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὰ 1933, ὅταν ὁ ἴδιος ἀναφέρει τὴν ὕπαρξή τους; Καί, γενικότερα, πόσα περίπου χειρόγραφα κατεῖχε ἤδη τότε ὁ ζηλωτὴς συλλέκτης καὶ ἐρευνητής; Ἡ ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν εἶναι καθόλου εὔκολη. Ἂν δεχόμασταν τὴν ὑπόθεση ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἀρίθμηση τῶν κωδίκων τοῦ Καρὰ (αὐτὴ μὲ τὶς παῦλες) ἀνάγεται σὲ ἐκείνη τὴν ἐποχή, θὰ ὁδηγούμασταν στὸ συμπέρασμα ὅτι ἤδη τότε κατεῖχε τὰ περισσότερα αὐτόγραφα ἢ «αὐτόγραφα» τῶν σπουδαίων «ἑρμηνευτῶν», καὶ συνολικὰ ἡ συλλογή του ἀριθμοῦσε στὰ 1933 περὶ τοὺς 100 κώδικες. Αὐτό, διότι τὰ ἀναφερθέντα ὡς αὐτόγραφα τοῦ Πέτρου Βυζαντίου, Ἀποστόλου Κώνστα καὶ τῶν ὑπολοίπων τοποθετούνται σὲ ἕνα εὖρος ἀπὸ τὸ -32- ἕως τὸ -81α- τῆς ἀρχικῆς ἀρίθμησης καὶ τὰ χειρόγραφα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 122, 175, 176 καὶ 152β ποὺ τὰ ἀπέκτησε στὶς 22-5-1932 ἔχουν ἀρχικὴ ἀρίθμηση, ἀντίστοιχα, -79-, -98-, -98α- καὶ -100-. Ὡστόσο, ἤδη σημειώθηκε ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἀρίθμηση ἔγινε περὶ τὴν δεκαετία τοῦ 1960, ἄρα μὲ βάση αὐτὴν δὲν μποροῦν νὰ γίνουν ἀσφαλεῖς ἐκτιμήσεις ὥστε νὰ ἀπαντηθοῦν τὰ παραπάνω ἐρωτήματα.

Ὑπάρχει ὅμως ἕνα σημαντικὸ καὶ καίριο στοιχεῖο τὸ ὁποῖο προέκυψε ἀπὸ τὴν μελέτη τῆς συλλογῆς καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσει ὄχι μόνο στὸν ὑπολογισμὸ τῆς ἐποχῆς κτήσης πολλῶν κωδίκων ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά, ἀλλά, τὸ κυριώτερο, καὶ στὸν ἐντοπισμὸ τῆς προέλευσής τους. Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ εἶναι ἡ ἀναφερθεῖσα παλαιότερη ἀρίθμηση τοῦ 19ου αἰῶνα ποὺ παρατηρήθηκε σὲ τριάντα πέντε (35) περίπου χειρόγραφα, γραμμένη χαμηλὰ καὶ πλαγίως στὸ παράφυλλο πρὶν τὸ φύλλο 1 στὸ ὁποῖο ξεκινᾶ ἡ ὕλη τους. Ἂν ἡ ἀρίθμηση αὐτὴ συνδυαστεῖ μὲ ἄλλες πληροφορίες ποὺ παρέχουν τὰ συγκεκριμένα χειρόγραφα μᾶς ὁδηγεῖ σὲ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα.

Πιὸ συγκεκριμένα, μέσα στὸ σύνολο τῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς Καρὰ οἱ ὁποῖοι ἔχουν αὐτὴ τὴν παλαιότερη ἀρίθμηση, βρίσκονται:

α΄. ὅλα τὰ χειρόγραφα (δεκαπέντε) ποὺ ἔχουν στὴν ράχη τους τὴν μπλέ-ἄσπρη ὠοειδῆ ἐτικέτα μὲ τὴν μονογραφὴ «Γ. Πρ.», γιὰ τὴν ὁποία ἔγινε λόγος,

ε΄. Ἡ ὠοειδὴς ἐτικέτα στὴν ράχη τοῦ κώδικα 161 τῆς συλλογῆς.

β΄. ὅλα τὰ χειρόγραφα τὰ ὁποῖα μὲ βάση ἐσωτερικὲς μαρτυρίες συνδέονται μὲ τὸν πρωτοψάλτη τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ Γεώργιο Ραιδεστηνὸ[31] (δωρήθηκαν σὲ αὐτὸν ἢ ἔχουν σημειώσεις γραμμένες ἀπὸ τὸ χέρι του),

γ΄. ὅλα τὰ χειρόγραφα τὰ ὁποῖα ἔχουν σημείωση κτήσης τοῦ υἱοῦ τοῦ Γεωργίου, ἐπίσης ἱεροψάλτου Νικολάου Ραιδεστηνοῦ[32].

Τὸ γεγονὸς εἶναι ἐντυπωσιακὸ καὶ ἡ περαιτέρω ἀνάλυση τῶν δεδομένων δείχνει ὅτι οἱ κώδικες αὐτοὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκη τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ, καὶ ὅτι ἡ τρίτη αὐτὴ (καὶ ἀρχαιότερη) ἀρίθμηση ποὺ ὑπάρχει σὲ αὐτοὺς ἔχει γίνει ἀπὸ τὸ χέρι του. Στὸν προηγηθέντα πίνακα μὲ τὶς διάφορες ἀριθμήσεις τῶν ψαλτικῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς διακρίνονται ἀμέσως οἱ κώδικες ποὺ διαθέτουν αὐτὴν τὴν ἀρχαιότερη ἀρίθμηση καὶ ταυτόχρονα τὴν ὠοειδῆ ἐτικέτα. Ἔτσι, ἐδῶ σημειώνω ὁμαδοποιημένες τὶς σπουδαιότερες ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες πληροφορίες ποὺ ἀντλοῦνται ἀπὸ τὰ τριάντα πέντε (35) αὐτὰ χειρόγραφα καὶ μᾶς «ὁδηγοῦν» στὸν Γεώργιο Ραιδεστηνὸ ὡς παλαιότερο κτήτορά τους:

31. Ὁ Γεώργιος Ραιδεστηνὸς ὑπηρέτησε στὸν Πατριαρχικὸ ναὸ ὡς Λαμπαδάριος (1863-1/2/1871) καὶ ὡς Πρωτοψάλτης (2/2/1871-4/11/1875), ἀπέθανε δὲ στὰ 1889.

32. Ὁ Νικόλαος Ραιδεστηνὸς μαθήτευσε στὸν πατέρα του καὶ ὑπῆρξε πρωτοψάλτης στὸν ναὸ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ταταούλων, στὸν ἐν Γαλατᾷ Ἅγιο Ἰωάννη τῶν Χίων, στὴν Παναγία τοῦ Μουχλίου καὶ ἴσως καὶ ἀλλοῦ. Ἀπέθανε στὴν Κωνσταντινούπολη στὰ 1948. Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε πῶς περιγράφεται ἡ μουσικὴ ἀξία τοῦ Νικολάου ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ναοῦ της Εὐαγγελιστρίας το 1915, ὅταν τὸν προσέλαβαν ὡς πρωτοψάλτη (ἀπολύοντας τὸν Πολυχρόνη Παχείδη, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀργότερα δικαιώθηκε): «Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν μυστῶν τῆς Ἐκκλ. Μουσικῆς ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐπὶ τῇ προσεγγιζούσῃ μνήμῃ αὐτοῦ θέλει διευθύνει τὸν δεξιὸν χορὸν ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ὁ ἐκ τῶν ἀρίστων ἱεροψαλτῶν, ἡ κορυφὴ τῶν διδασκάλων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὁ μεγίστης φήμης ἀπολαύων ἱεροψάλτης κ. Νικόλαος Ραιδεστηνός» (*Μουσική*, ἔτος Δ΄, τεῦχος 41ον, ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μάιος 1915, σ. 74).

Στοὺς κώδικες 51 (*No 6*), 52 (*No 19*), 54 (*No 7*) καὶ 67 (*No 18*) ὑπάρχει παρόμοια σημείωση τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ: «ἠγοράσθη παρ᾽ ἐμοῦ ἐξ ἑνὸς ἑβραίου τῇ 4 Μαρτίου 1873 Γ. Πρωτοψάλτης» (στοὺς 51 καὶ 52 καὶ σχεδὸν ἴδια στὸν 67), καί, «Τέσσαρα βιβλία εἰσὶ ταύτα ἅτινα ἠγοράσθησαν παρ᾽ ἐμου ἐξ ἑνὸς ἑβραίου ἓν Δοξαστάριον Ἰακώβου Πρωτοψάλτου, ἓν Δοξαστάριον Πέτρου Λαμπαδαρίου, ἓν Ἀναστασιματάριον τοῦ αὐτοῦ καὶ ἓν Εἱρμολόγιον τῶν Καταβασιῶν τὸ ἀνά χείρας. Τῇ 4 Μαρτίου 1873. Γ. Πρωτοψάλτης» (στὸν κώδικα 54).

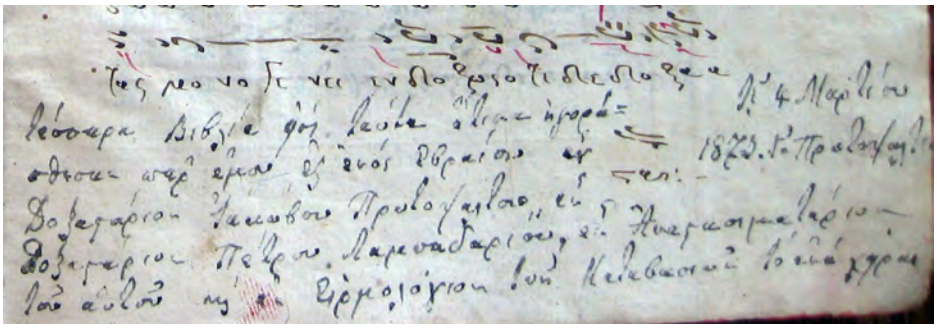

Ϛ΄. Ἡ σημείωση τοῦ πρωτοψάλτη Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ στὸ χειρόγραφο 54.

Οἱ κώδικες 80 (*No 38*) καὶ 93 (*No 32*) δωρήθηκαν σὲ αὐτὸν στὰ 1867: «...πρὸς τὸν ἄρχον λαμπαδάριον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κύριον Γεώργιον ῥεδεστινόν. 1867 26 μαρτίου. ῥεδεστός» (στὸν κώδικα 80), καί: «Τὸ παρὸν βλιβίον τῆς παλεάς μουσικής ἐυρέθη εἰς χεῖρας τοῦ Ἀθανασίου ἀγγελίδου ῥαιδεστινοῦ, στέλεται δὲ εἰς τὸν ἄρχον λαμπαδάριον κύριον Γεώργιον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας 1867 26η μαρτίου. ῥαιδεστός». Στὸν δεύτερο κώδικα (φ. 1α-1β) ὁ Γεώργιος Ραιδεστηνὸς ἔγραψε στὰ 1869 μιὰ ἐκτενῆ καὶ σημαντικὴ σημείωση γιὰ τὸ πῶς ἀνέλαβε λαμπαδάριος στὴν Μεγάλη Ἐκκλησία, γιὰ τὴν μαθητεία του ἐπὶ διετία στὸν πρωτοψάλτη Κωνσταντίνο «συνέσει καὶ προτροπῇ τοῦ Ἀοιδίμου Πρώην Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Κυρίου Κωνσταντίου Α΄ τοῦ ἀπὸ Σιναίου», καὶ ἄλλα.

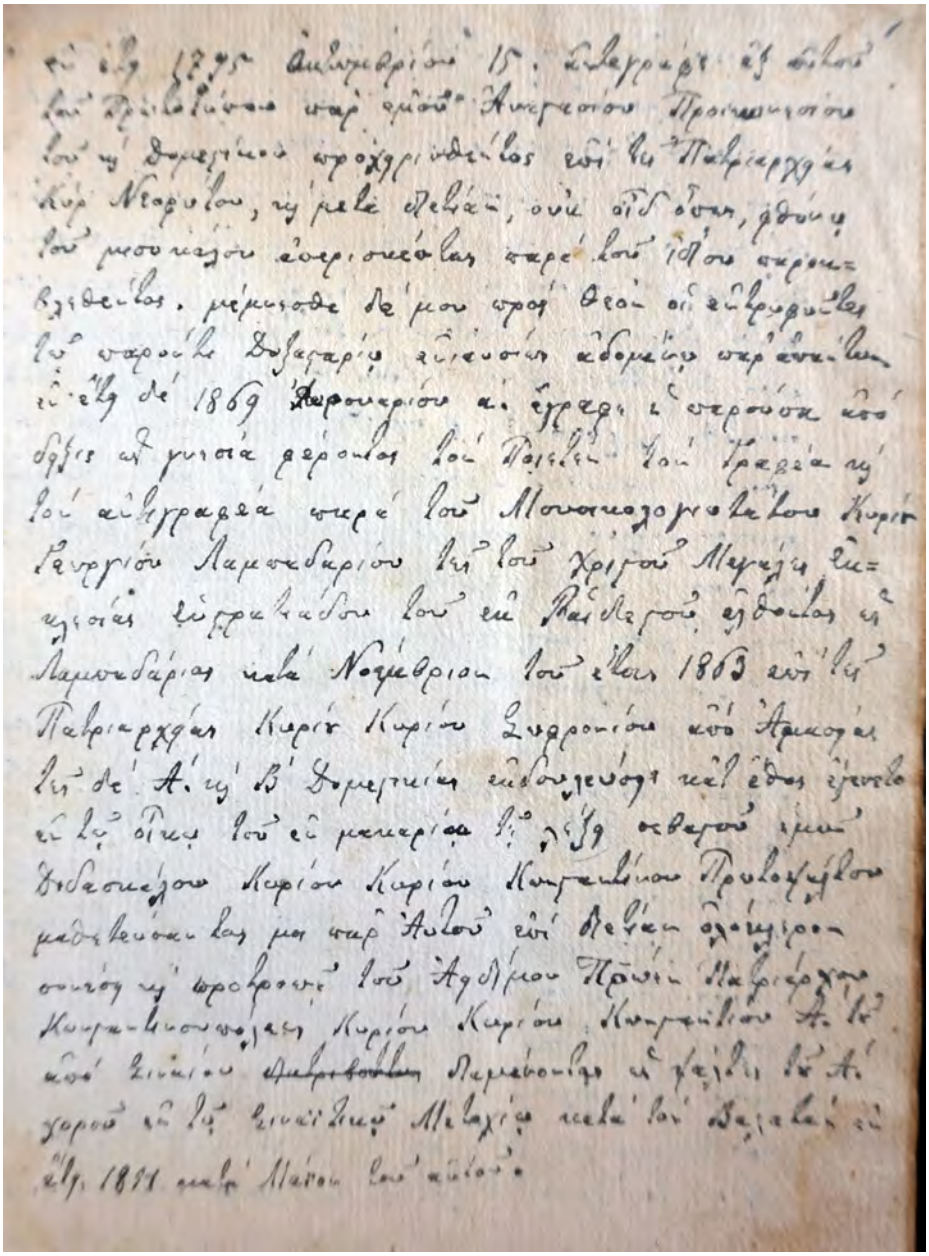

ζ'. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς σημείωσης τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ στὸ χφ 93, φ. 1α (βλ. τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα).

Παρόμοιες σημειώσεις ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ ἔχουν οἱ κώδικες 42 («Ἀνεξαντάριον βιβλίον μεγάλο»), 43 [*No 31*] («τὰ μέγηστα ἀνεξαντάρια παρ᾽ ἐμοὶ εὑρίσκονται» [ἀκριβῶς ἴδια σημείωση τοῦ Γ. Ραιδεστηνοῦ ὑπάρχει καὶ στὸν κώδικα Ψάχου 74/223α]), 60 [*No 33*] («Ἀναστασιματάριον Χρησάφου παρ᾽ ἐμοὶ εὑρισκόμενον ἐν τῇ Βιβλιοθήκη μου») καὶ 74 [*No 35*] («Εἱρμολόγιον Πέτρου Λαμπαδαρίου παρ᾽ ἐμοὶ εὑρίσκεται.»).

Στὸ κώδικα 172 (*No 14*) ὁ Γεώργιος Ραιδεστηνὸς ὡς «Γεώργιος πρωτοψάλτης» διορθώνει «μετὰ καλλωπισμοῦ» τὴν σύντμηση ἀπὸ τὸν Μανουὴλ πρωτοψάλτη τοῦ μέλους *Μακάριος ἀνὴρ* τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Τέλος, οἱ κώδικες 36 (*No 3*) καὶ 119 (*No 11*) προέρχονται ἀναμφίβολα ἀπὸ τὴν Ραιδεστὸ (δύο σημειώσεις στὸν πρῶτο: «ἐκ τόν του μεγάλου ἀρχιδιακόνου Γενναδίου του ἐκ ῥαιδεστοῦ καὶ τόδε:», καί: «Ἰ. Μ. ῥαιδεστόν- [πανομοιότυπες αὐτὲς οἱ σημειώσεις ὑπάρχουν καὶ στοὺς κώδικες Ψάχου 80/227α και 36/188β, στὸ ἴδιο σημεῖο, ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι]»· μία σημείωση στὸν δεύτερο: «ἐκ τῶν τοῦ Ἰμαράκη Μανουὴλ καὶ τόδε ῥαιδεστὸν» [πανομοιότυπη αὐτὴ ἡ σημείωση ὑπάρχει καὶ στοὺς κώδικες Γενναδείου 25, φ. 1α και Ψάχου 36/188β, ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι])[33].

Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον καμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ χειρόγραφα αὐτὰ βρίσκονταν στὴν κατοχὴ τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ καὶ τὸ «Γ. Πρ.» σὲ ὅσα ἀπὸ αὐτὰ διαθέτουν ὠοειδεῖς ἐτικέτες σημαίνει πιθανότατα «Γεωργίου Πρωτοψάλτου». Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀρίθμηση στὶς ἐτικέτες δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρίθμηση στὴν β᾽ ὄψη τοῦ παραφύλλου πρὶν τὸ φ. 1 τῶν κωδίκων δὲν ἀναιρεῖ τὴν διαπίστωση αὐτή, καθὼς θὰ πρόκειται ἁπλὰ γιὰ ταξινόμηση σὲ ἄλλη χρονικὴ στιγμὴ (ὅπως οἱ δύο ἀριθμήσεις στοὺς κώδικες τῆς συλλογῆς Καρά).

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ κληρονομήθηκε ἀπὸ τὸν υἱό του Νικόλαο ὁ ὁποῖος ὑπογράφει σὲ κάποιους κώδικες, ἐνῶ σὲ ἄλλους μαζὶ μὲ τὴν ὑπογραφή του προσθέτει τόπο καὶ χρονιὰ (πάντα τὰ ἴδια) ὑπογραφῆς: «Κων/πολις 1932». Ἁπλὴ ὑπογραφὴ ἢ μονογραφή του ἔχουν τὰ χειρόγραφα 41 (*No 4*), 60 (*No 33*), 66 (*No 36*), 73 (*No 34*), 74 (*No 35*), ἐνῶ τόπο καὶ χρονιὰ σημειώνει στὰ χειρόγραφα 43 (*No 31*), 59 (*No*

33. Ὁ Ἰμαράκης Μανουὴλ ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὴν Ῥαιδεστὸ συναντᾶται ὡς συνδρομητὴς σὲ ψαλτικὲς ἐκδόσεις τῶν ἐτῶν 1824 (*Ταμεῖον ἀνθολογίας... Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος*, Κωνσταντινούπολη 1824), 1825 (*ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠ., ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ* 1825, σ. 314) και 1831 (*Συλλογὴ ἰδιομέλων καὶ ἀπολυτικίων... Μελισθέντων παρὰ Μανουὴλ πρωτοψάλτου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ*).

37), 80 (*No 38*), 93 (*No 32*). Στὸν κώδικα 42 (ὅπου ὑπάρχει, ὅπως εἴδαμε, καὶ σημείωση τοῦ πατέρα του) δὲν ὑπογράφει, ἀλλὰ σημειώνει: «Γραφὴ τοῦ 15 ἢ 16 αἰῶνος κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Γ. Βιολάκη».

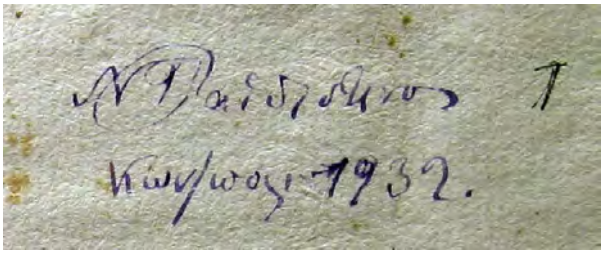

η΄. Ἡ σημείωση τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ στὸ χειρόγραφο 43.

Ὡς ἕνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν ὁμάδα χειρογράφων ποὺ ὑπογράφει σημειώνοντας καὶ τόπο-χρονιὰ ὁ Νικόλαος, ἀναφέρω ὅτι ὁ κώδικας 59 (*No 37*) ἀνῆκε ἀρχικὰ στὸν πρωτοψάλτη Κωνσταντίνο («καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις πρωτοψάλτου Κωνσταντίνου τῆς Μ. Ἐκκλησίας 1860»), κατόπιν φαίνεται ὅτι πέρασε στὴν κατοχὴ τοῦ μαθητῆ του Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ (ὑπάρχει ἡ σχετικὴ ὠοειδὴς ἐτικέτα) καὶ μετὰ στὸν υἱό του Νικόλαο («Ν Ραίδιστενὸς Κων/πολις 1932»). Ὑποψιάζομαι δέ, ὅτι καὶ ἄλλα χειρόγραφα τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ βρίσκονταν παλαιότερα στὴν κατοχὴ τοῦ δασκάλου του Κωνσταντίνου.

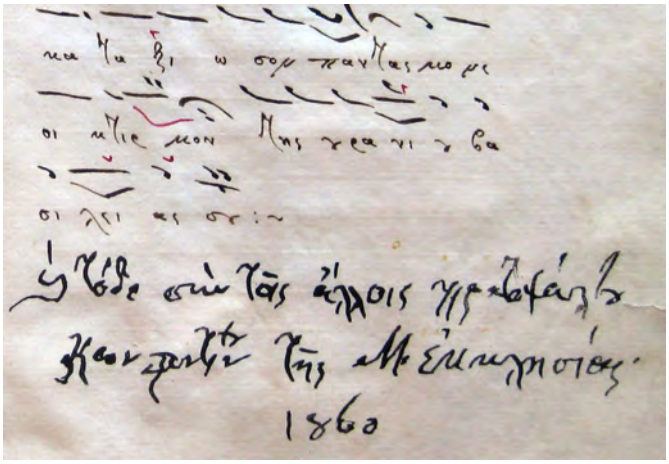

θ΄. Ἡ σημείωση τοῦ πρωτοψάλτη Κωνσταντίνου στὸ χειρόγραφο 59, φ. 83α.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν σημαντικὴ διαπίστωση γιὰ τὴν προέλευση τῶν συγκεκριμένων κωδίκων ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ραιδεστηνὸ καὶ τὸν υἱό του Νικόλαο, τὸ ἐρώτημα ποὺ γεννᾶται εἶναι: μὲ ποιὸν τρόπο οἱ κώδικες αὐτοί, ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη βρέθηκαν στὴν συλλογὴ τοῦ Σίμωνος Καρά;

Γνωρίζουμε ὅτι ὁ τελευταῖος ἐπισκέφθηκε τὴν Κωνσταντινούπολη πιθανότατα στὰ 1934[34], μᾶλλον ἀκόμη μία φορὰ λίγο μετά, καὶ ὁπωσδήποτε στὰ 1939 μαζὶ μὲ τὸν Λίνο Πολίτη, ὅταν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, μερίμνησε καὶ γιὰ τὴν διάσωση τῶν πολύτιμων καὶ μοναδικῶν ψαλτικῶν χειρογράφων τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου[35]. Θὰ μπορούσαμε ἴσως νὰ ὑποθέσουμε ὅτι σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο-τρεῖς αὐτὲς ἐπισκέψεις του ὁ Καρὰς ἀγόρασε τὰ συγκεκριμένα χειρόγραφα.

Γνωρίζουμε ἀκόμη ὅτι ὁ Μᾶρκος Δραγούμης ἐπισκέφθηκε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Γεωργίου καὶ τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ εὑρισκόμενος στὴν Πόλη τὸ ἔτος 1961 καὶ ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης (ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ τελευταίου, Εὐάγγελος), τοῦ ἔδειξε κάποια χειρόγραφα καὶ ὅταν διαπίστωσε τὸ ἐνδιαφέρον του, τοῦ χάρισε δύο-τρία ἀπὸ αὐτά[36]. Ὡστόσο, φαίνεται ὅτι τὰ χειρόγραφα ποὺ εἶδε τότε ὁ Δραγούμης σὲ ἕνα μπαούλο ἦταν τὰ ἀπομεινάρια μιᾶς μεγάλης συλλογῆς ἡ ὁποία εἶχε ἀπὸ καιρὸ ἀρχίσει νὰ φυλλορροεῖ, καὶ μάλιστα ἀκόμη καὶ πρὶν τὸ -πιθανό- ταξίδι τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὴν Κωνσταντινούπολη στὰ 1934.

Τὴν ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὰ συγκεκριμένα πρώην «Ραιδεστηνά» χειρόγραφα βρέθηκαν στὴν Ἀθήνα καὶ ἀποκτήθηκαν ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρὰ φαίνεται ὅτι τὴν δίνει ὁ ἴδιος ὁ Νικόλαος τὴν Τετάρτη 30 Ἀπριλίου 1941, ὅταν σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐπισκέψεις τοῦ Πατριαρχικοῦ δομεστίκου Ἄγγελου Βουδούρη σὲ αὐτὸν γιὰ θησαυρισμὸ ψαλτικῶν πληροφοριῶν, «διεδήλωσε τὴν μεγάλην του

34. *Σίμων Καράς: ἕνας αἰῶνας γιὰ τὴν ἑλληνικὴ μουσική*, (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς μουσικῆς), Ἀθήνα 2001, σ. 4.

35. Σχετικὸς φάκελος μὲ τεκμήρια τοῦ ταξιδιοῦ τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὰ 1939 ὑπάρχει στὴν βιβλιοθήκη του (βλ. σχετικὲς ἀναφορὲς καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο: ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α΄* 1982, σ. δ΄· ΚΑΡΑ, «Η ΟΡΘΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ» 1990, σ. ζ΄). Γιὰ τὸ θέμα τῆς διάσωσης καὶ μεταφορᾶς στὴν Ἑλλάδα τῶν χειρογράφων τοῦ Μετοχίου βλ. τὶς ἀναφορές: ΣΤΑΘΗ, «"ΑΜΦΟΙΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ"» 1996, σ. 15, καί: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β΄* 2016, σ. 453. Ὑπονόησις τοῦ γεγονότος ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά: ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σ. 42. Παράβαλε καὶ ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Α΄* 2016, σ. 217.

36. ΔΡΑΓΟΥΜΗ, *Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ 1* 2003, σ. 29.

λύπην διότι πρό τινων ἐτῶν πολλὰ χειρόγραφα, περὶ τὰ ἑκατό, παλαιοτέρας γραφῆς προερχόμενα ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρωτοψάλτου ἀπεστάλησαν παρ᾽ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις διαμένοντα υἱόν του πρὸς πώλησιν διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ οἰκονομικῶς· τὶ ἀπέγιναν ταῦτα δὲν γνωρίζει· κρῖμα! Ἔπρεπε τώρα νὰ εἶχε τὰ χειρόγραφα ἐκεῖνα διὰ νὰ τὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μου. Δυστυχῶς ἐπωλήθησαν ἄγνωστον πρὸς ποῖον»[37].

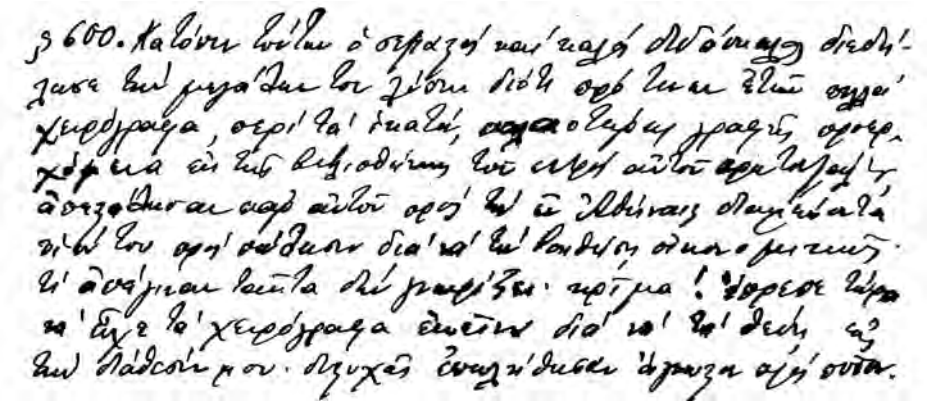

ι΄. Ἡ καταγραφὴ τοῦ Ἄγγελου Βουδούρη τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ γιὰ τὴν τύχη πολλῶν χειρογράφων τοῦ πατέρα του.

Σὲ αὐτὴ τὴν κίνηση τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ θὰ πρέπει, νομίζω, νὰ βασιστοῦμε γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν ὕπαρξη (μέσω ἀγορᾶς) τῶν συγκεκριμένων χειρογράφων τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου στὴν συλλογὴ Καρά, καὶ ὄχι μόνο σὲ αὐτήν. Ἡ ἀποστολή τους πρὸς τὸν υἱὸ τοῦ Νικολάου πρέπει νὰ ἔγινε στὰ 1932, ὅταν ὁ τελευταῖος πρὶν τὰ ἀποχωριστεῖ σημειώνει σὲ κάποια τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ἔτος, καὶ ἡ ἀγορὰ πολλῶν ἀπὸ αὐτὰ ἀπὸ τὸν Καρὰ θὰ ἔγινε τὸ ἴδιο ἔτος ἢ στὴν ἀρχὴ τοῦ ἑπόμενου. Τὰ δὲ ἀναφερθέντα (πανομοιότυπα μὲ ἐκεῖνα μερικῶν χειρογράφων τῆς συλλογῆς Καρά) σημειώματα σὲ χειρόγραφα τῆς συλλο-

37. ΒΟΥΔΟΥΡΗ, *ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ* 1998, σ. 355 (ὅπου σημειώνεται ἡ ἡμερομηνία τῆς συνομιλίας) καὶ σ. 355-παράγραφος 600 ὅπου τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα. Σημειώνεται ὅτι σὲ προηγούμενες συνομιλίες τῶν δύο ἀνδρῶν (βλ. τὶς παραγράφους 549 καὶ 560 τοῦ ἴδιου ἔργου τοῦ Βουδούρη) ὁ Νικόλαος Ραιδεστηνὸς παρέχει πληροφορίες γιὰ τὸ περιεχόμενο κάποιων χειρογράφων τῆς συλλογῆς τοῦ πατέρα του τὰ ὁποῖα ἐν τῷ μεταξὺ κατεῖχε αὐτός.

γῆς Ψάχου καὶ στὸν κώδικα Γενναδείου 25, φανερώνουν ὅτι κάποιοι ἄλλοι κώδικες τῆς παλαιᾶς συλλογῆς Ραιδεστηνοῦ κατέληξαν ἐκεῖ, καὶ σίγουρα καὶ ἀλλοῦ. Κάτι τέτοιο εἶναι πολὺ λογικό, τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Νικόλαος Ραιδεστηνὸς μιλᾶ γιὰ ἀποστολὴ στὴν Ἀθήνα ἑκατὸ περίπου κωδίκων. Εἶναι λογικὸ νὰ ὑποθέσουμε ὅτι οὔτε ὅλοι προσφέρθηκαν σὲ ἕνα ἀγοραστή, οὔτε θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἐξασφαλιστοῦν οἱ οἰκονομικὲς δυνατότητες ὥστε νὰ ἀγοραστοῦν ὅλοι ἀπὸ ἕνα, ἰδιαίτερα τὸν Σίμωνα Καρά, ἢ ἔστω καὶ τὸν Κωνσταντίνο Ψάχο.

Ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη προέρχονται ὅμως καὶ ἄλλοι κώδικες τῆς συλλογῆς:

ὁ κώδικας 157 μοιάζει νὰ εἶναι γραμμένος ἀπὸ τὸν Θεόδωρο Χαλκηνὸ ὁ ὁποῖος συνδέεται μὲ τὸν Πατριαρχικὸ ναὸ (κανόναρχος;) περὶ τὸ 1832 καὶ κάπως νωρίτερα·

στὸν κώδικα 142 ὑπάρχει ἡ ὑπογραφὴ «Θεοδόσιος Γεωργιάδης ἐκ Πύργου» (ὁ γνωστὸς ἐγκρατὴς μουσικός, μαθητὴς τοῦ Νηλέως Καμαράδου ποὺ ἔδρασε στὴν Πόλη καὶ ἀργότερα στὴν Ἀθήνα ὅπου καὶ ἀπεβίωσε περὶ τὸ 1962)·

στὸν κώδικα 147 ὑπάρχει ἡ σημείωση «Τόδε Κτῆμα Ἀριστειδου Νικολαΐδου πρωτοψάλτου τῆς Μ. Χ. Ἐκκλησίας» (περίοδος πρωτοψαλτείας: 1905-1911, θάνατος: 1923) καὶ σὲ τεμάχιο χαρτιοῦ ποὺ βρίσκεται μέσα στὸν τόμο ὁ Καρὰς σημείωσε: «τὸ χειρ/φον ηγοράσθη ἀπὸ ἱεροψάλτην αλέκον μουτάογλου» (ὁ γνωστὸς Κωνσταντινουπολίτης ἱεροψάλτης ὁ ὁποῖος μετὰ τὸ ἔτος 1924 διέμενε καὶ ἔψαλε στὴν Ἀθήνα)·

ὁ κώδικας 70 ἔχει σημείωση τοῦ Καρά: «Τὸ ἔφερε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι ἡ Δ/ὴ Χρυσούλα Ν. Ζαφειρόπουλου καὶ ἡ Δόμνα Σαμίου εἰς ἐμέ Πέμπτη Διακαινησίμου ε′/ιη′ ἀπριλίου ,αϽξγ′ (=5/18 Ἀπριλίου 1963)»·

τὰ χειρόγραφα 118 καὶ 116 ἦταν στὴν Κωνσταντινούπολη στὰ 1834 καὶ 1885 ἀντίστοιχα (μὲ βάση σχετικὲς σημειώσεις στὰ φύλλα τους)·

τὸ χειρόγραφο 183 φέρει τὸ ἀφιερωτικὸ σημείωμα: «Ἀφιεροῦται τῇ ἐν τῷ Φαναρίῳ πατριαρχικῇ βιβλιοθήκη. Ἐν Ἀγχιάλῳ τῇ γ′ Μαρτίου ,αωπβ′ (=1882)».

Προσπαθώντας τώρα (μὲ βάση ὅσα δεδομένα ἐντοπίστηκαν) νὰ τηρήσω μιὰ χρονολογικὴ σειρὰ κτήσης ἀρκετῶν ἄλλων κωδίκων ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά, σημειώνω τὰ ἑξῆς:

περὶ τὸ 1932 ἢ λίγο ἀργότερα ἀπέκτησε μέσῳ ἀνταλλαγῆς τὸ χειρόγραφο 86 ἀπὸ τὸν «Φωκᾶν Ἀγγελάτον ἄριστον ἱεροψάλτην τοῦ Ἁγ. Νικολάου τοῦ Πτωχοκομείου ὅπου ἐψάλλαμε τῷ 1931-32 ἔτει»·

ἀγόρασε τὸ χειρόγραφο 144 τὸν Αὔγουστο τοῦ 1942 καὶ σημειώνει ἐπιπρόσθετα ὅτι αὐτὸ «Ἀνῆκε δ᾽ ὡς φαίνεται ποτὲ τῷ πρωτοψάλτῃ Ρεδαιστηνῷ καὶ εἶτα τῷ Βινάκῃ» (ὁ ὁποῖος ἦταν γαμπρὸς τοῦ Ραιδεστηνοῦ)·

ὅπως δηλώνεται σὲ σχετικὸ σημείωμα στὸν κώδικα 48 τὸ χειρόγραφο δωρήθηκε στὸν Σ. Καρὰ ἀπὸ τὸν Δημήτριο Κουτσαρδάκη («καθηγητοῦ πτυχιούχου καὶ ἀριστούχου τῆς μουσικῆς Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀρμόμενος ἐκ Κερμενίου ἐπαρχίας Ἡρακλείας») στὰ 1950[38]·

ἀπέκτησε τὰ χειρόγραφα 46 καὶ 63 ἀπὸ τὸν «Χ. Σπανόν» στὶς «21/12/54»·

πιθανῶς πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Νικολάου Χρυσοχοΐδη στὰ 1957 ὁ Καρὰς ἀπέκτησε τέσσερα χειρόγραφα ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκη του (μὲ βάση σχετικὲς σφραγίδες ποὺ ὑπάρχουν σὲ αὐτά), τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 20, 95 (Εἱρμολόγιο Πέτρου Πελοποννησίου, αὐτὸ ποὺ εἶχε ἀντιγράψει στὰ 1923), 106 καὶ 163·

ἀπέκτησε τὰ χειρόγραφα 4, 50 καὶ 143 ἀπὸ τὴν κ. Κανδρῆ ἐκ Σίφνου στὶς 3-6-1958, ἡ ὁποία «Ἔχει τὰ βιβλία ἐκ δωρεᾶς πρὸς τὸν παποῦ της Γεώργιον Καρύδην ἐκ μέρους παλαιοῦ γέροντος εἰς Σίφνον» (βλ. τὰ σχετικὰ σημειώματα στοὺς τρεῖς κώδικες καὶ ἰδιαίτερα στὸν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 50)·

ἀπέκτησε τὰ χειρόγραφα 65 καὶ 90 πιθανότατα στὶς 8-12-1958, σύμφωνα μὲ ὅμοιες σημειώσεις του στὰ παράφυλλά τους·

ἀγόρασε τὸ χειρόγραφο 56 ἀπὸ τὸν βιβλιοπώλη Ν. Καραβία στὶς 28-3-1959·

ἀπέκτησε τὰ χειρόγραφα 6, 24, 101, 103, 125 καὶ 140 ἀπὸ τὴν Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου στὶς 19-5-1961, σημειώνοντας τὸ γεγονὸς σὲ ὅλα·

ἀπέκτησε τὰ χειρόγραφα 8, 132, 137 καὶ 145 ἀπὸ ἕναν «ὁμογενῆ» «Μικρασιάτη» «ἐκ Διαρ Μπεκὴρ τῆς ἐπισκοπῆς Ἀμίδης» στὰ 1961·

---

38. Ἤδη σημειώθηκε παραπάνω ὅτι κατὰ τὸ ἑπόμενο ἔτος (1951) ἡ συλλογὴ χειρογράφων τοῦ Σίμ. Καρὰ ἀριθμοῦσε ἑκατὸν τριάντα ἑπτὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα καὶ δώδεκα ποικίλου περιεχομένου (βλ. τὴν ὑποσ. 1).

ἀπέκτησε τὸ χειρόγραφο 189 ἀπὸ τὸν Χρήστο Πανοῦτσο τὸ ἔτος 1965, καὶ τὰ χειρόγραφα 53, 84, 97, 113, 126, 127 καὶ 128 ἀπὸ τὸν ἴδιο[39], τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1968.

Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι:

στὰ χειρόγραφα 2, 26, 33 καὶ 76 ὁ Καρὰς σημείωσε τὸ ὄνομα «Σφακιανάκης», θέλοντας ἴσως νὰ δηλώσει τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὸ ὁποῖο τὰ προμηθεύτηκε (βλ. καὶ κώδικα 97 ὅπου σὲ σχετικὴ σημείωση ἐμφανίζεται κάποιος Παπαδάκης νὰ δωρίζει τὸν κώδικα στὸν Κ. Ἰω. Σφακιανάκη στὰ 1930 στὴν Χαλέπα· ὡστόσο, ὅπως μόλις γράφτηκε, τὸν κώδικα αὐτὸ τὸν ἀπέκτησε ὁ Σίμων Καρὰς ἀπὸ τὸν Χρ. Πανοῦτσο, ὁπότε πιθανῶς πρόκειται γιὰ ἄλλον Σφακιανάκη καὶ ὄχι γιὰ ἐκεῖνον τῶν κωδίκων 26, 33, 76)[40]·

στὰ χειρόγραφα 26, 42 καὶ 87 ὑπάρχει τὸ ὄνομα ἢ σημειώσεις τοῦ γνωστοῦ μουσικοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη. Τὸ πρῶτο δωρήθηκε στὸν Γριτσάνη στὰ 1864 ἀπὸ τὸν δάσκαλό του Θεόδωρο Κουρκουμέλη-Κοθρῆ, τὸ 1896 ἦταν κτῆμα τοῦ Διονυσίου Λάτα καὶ ἀργότερα ἴσως βρέθηκε στὰ χέρια τοῦ Σφακιανάκη, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου εἴδαμε ὅτι σημειώνει στὸν κώδικα ὁ Καράς. Στὸ δεύτερο ἔγραψε σαφῶς τὸ ὄνομά του καὶ διάφορες σημειώσεις ὁ Γριτσάνης, ἀλλὰ κάποια στιγμή, ὅπως εἴδαμε, αὐτὸ βρέθηκε καὶ στὰ χέρια τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ. Τὸ τρίτο ἦταν ἐπίσης κτῆμα τοῦ Γριτσάνη, ὁ ὁποῖος, μεταξὺ τῶν ἄλλων, πρόσθεσε σὲ αὐτὸ καὶ ἕνα Πίνακα περιεχομένων·

τὰ χειρόγραφα 154 καὶ 193 τὰ ὁποῖα εἶναι γραμμένα μὲ τὴν μουσικὴ σημειογραφία τοῦ Γεωργίου Λεσβίου τὰ ἀπέκτησε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Κακούρη, ἴσως γύρω στὰ 1932·

τὰ σημαντικὰ χειρόγραφα 171 καὶ 192 τὰ εἶχε ἀγοράσει ὁ μαθητὴς τοῦ Σίμωνα Καρὰ καὶ κατόπιν συνεργάτης του στὴν σχολή του Ἀναστάσιος Σιακαμπένης, ἴσως στὶς 12-8-1935 (βλ. σχετικὴ ὑπογραφή του στὸ 192), καὶ ἀργότερα τοῦ τὰ ἔδωσε. Ὁ Καρὰς σημείωσε στὸ δεύτερο:

---

39. Ὁ Πανοῦτσος καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀχαΐα καὶ ἦταν μαθητὴς καὶ μετὰ συνεργάτης τοῦ Σίμωνα Καρά. Ἐξαιρετικὸς δημοτικὸς τραγουδιστὴς μὲ ἀξιοσημείωτο φωνητικὸ χάρισμα, ἔγινε ἰδιαίτερα γνωστὸς μέσω τῆς δισκογραφίας κατὰ τὶς δεκαετίες τοῦ 1970 καὶ 1980. Ὡστόσο, ἦταν ταυτόχρονα καὶ λιγυρόφωνος ἱεροψάλτης.

40. Σχετικὰ μὲ τὸ ὄνομα «Σφακιανάκης» σημειώνω ἀκόμη ὅτι στὸν δίσκο τοῦ Συλλόγου SDNM 114 *Τραγούδια Κρήτης* (1976) ἐμφανίζονται οἱ Γεώργιος καὶ Κ. Σφακιανάκης νὰ παίζουν βιολὶ καὶ λαουτοκιθάρα ἀντίστοιχα καὶ ὁ πρῶτος καὶ νὰ τραγουδᾶ στὶς «Κοντυλιὲς Καστρινὲς τῆς νύχτας». Νὰ προμηθεύτηκε, ἄραγε, ὁ Σ. Καρὰς τὰ ἐν λόγῳ χειρόγραφα ἀπὸ αὐτὴ τὴν πηγή;

«τοῦτο τὸ χειρ/φον ὁμοῦ μὲ τὸ φέρον τὴν εἰκόνα τοῦ Γιακουμάκη πρωτοψάλτη (ἐννοεῖ τὸ 171) παίζοντος θαμπούρα τὸ ἔφερε ὁ μακαρίτης Τάσος Σιακαμπένης μὲ τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ πωλητης τοῦ εἶπε ὅτι προέρχονται ἐκ Μεσημβρίας τῆς Θράκης»·

τὸν κώδικα 163 φαίνεται ὅτι τοῦ δώρησαν ὁ Σιακαμπένης μαζὶ μὲ ἄλλους, στὰ 1938 (βλ. σχετικὸ σημείωμα ποὺ ὑπάρχει μέσα στὸ χειρόγραφο καὶ περιγράφεται μαζὶ μὲ τὸ περιεχόμενο τοῦ κώδικα παρακάτω)·

ὁ Παναγιώτης Καμπανίδης ἔγραψε τὸ ὄνομά του στὸν κώδικα 156, μαζὶ μὲ τὴν σημείωση «Πειραιεὺς Ἁγ. Κωνσταντίνος 18/2/29» (ἀπὸ τὸ 1929 ἕως τὸ 1932 ἦταν β' ψάλτης στὸν ἐν λόγῳ ναό), ὁπότε μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἀπέκτησε ὁ Σίμων Καράς·

στὸν κώδικα 157 ὁ τελευταῖος σημείωσε: «Μοῦ τὸ ἐδώρησε ὁ Ἀρβανιτίδης στὰ Μεσαιωνικὰ Γράμματα». Μὲ βάση ἄλλα στοιχεῖα ποὺ ἀναφέρονται στὴν περιγραφὴ καὶ τὸν σχολιασμὸ τῶν κωδίκων εἶναι πιθανὸ καὶ τὰ χειρόγραφα 158 καὶ 159 νὰ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδια πηγή[41]·

τὸ χειρόγραφο 178 προσφέρθηκε στὸν Σίμωνα Καρὰ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Καΐρη·

τὰ χειρόγραφα 117 καὶ 118 (ἀμφότερα, ὅπως ἀναφέρθηκε, γραμμένα ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Κώνστα τὸν Χῖο) ἀποκτήθηκαν μᾶλλον ἀπὸ τὸ «ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΑΡΚΟΥ Α. ΓΑΛΑΝΤΗ. ΑΘΗΝΑΙ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 5», ὅπως σχετικὴ σφραγίδα στὰ παράφυλλά τους δηλώνει·

στὸν κώδικα 170 σημείωσε: «ἀγορασθὲν ἀντὶ δρχ 100 ἀπὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς ὁδοῦ Χαριλάου Τρικούπη».

Τέλος, στὴν δύσκολη ἀλλὰ ἀναγκαία αὐτὴ προσπάθεια ἀνίχνευσης τῆς προέλευσης πολλῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς, πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι μὲ βάση τὶς ἐσωτερικὲς μαρτυρίες τῶν χειρογράφων ὑπάρχουν καὶ κάποιοι τόμοι ποὺ πρὶν θησαυριστοῦν στὴν βιβλιοθήκη Καρὰ μοιάζει νὰ πέρασαν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος. Σὲ αὐτὴ τὴν κατηγορία ἀνήκουν πρωτίστως τὰ χειρόγραφα 16 καὶ 139 καὶ πιθανῶς τὰ 21, 29, 30, 31, 32.

41. Εἶναι πιθανὸ ἡ δωρεὰ αὐτὴ νὰ ἔγινε περὶ τὰ 1932-33 ὅταν ἔγιναν οἱ σχετικὲς ὁμιλίες τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὸν Σύλλογο Μεσαιωνικῶν Γραμμάτων. Ὁ Γεώργιος Ἀρβανιτίδης ἐνίσχυε οἰκονομικὰ τὸν ἱδρυτὴ τοῦ Συλλόγου Μανουὴλ Γεδεὼν καὶ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ τελευταίου κληρονόμησε τὴν βιβλιοθήκη του.

Ἐνασχόληση τοῦ Σίμωνα Καρὰ μὲ τὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς του
Ἕνα σημαντικὸ σημείωμα

Πρέπει νὰ τονιστεῖ ἐδῶ ὅτι, μὲ βάση τὴν εἰκόνα τῶν χειρογράφων εἶναι ξεκάθαρο ὅτι ὁ Σίμων Καρὰς ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερα μὲ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά. Ἀρχικά, ἡ ἀρίθμηση τῶν φύλλων τῶν περισσότερων κωδίκων ἔχει γίνει ἀπὸ τὸ χέρι του, καὶ ὅταν ὁ ἴδιος ἔκανε κάποιο λάθος, προχωροῦσε στὴν διόρθωση τῶν ἀριθμῶν γράφοντας τοὺς σωστοὺς πάνω ἀπὸ τοὺς λανθασμένους. Μετά, παρατηροῦμε ὅτι σὲ πολλὲς περιπτώσεις ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε στὰ παράφυλλα ἢ στὰ περιθώρια τῶν φύλλων τῶν κωδίκων, ἢ καὶ σὲ μικρὰ δικά του χαρτιὰ ποὺ βρίσκονται σήμερα μέσα στὰ χειρόγραφα, δικά του σχόλια, σημειώσεις, ἐκτιμήσεις γιὰ διάφορα θέματα, ἐνθυμήσεις, ἢ καὶ ὁλόκληρες μουσικὲς γραμμές-ἐξηγήσεις ἢ ἀντιγραφὲς μελωδιῶν.

Ἤδη μνημονεύτηκαν νωρίτερα πολλὲς σημειώσεις του οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν κυρίως στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἀπέκτησε ἀρκετὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς του, καί, βέβαια, ἡ μελέτη τοῦ καταλόγου καὶ τῶν περιγραφῶν τῶν κωδίκων παρέχει μιὰ πιὸ ὁλοκληρωμένη εἰκόνα. Ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ πολλὲς σημειώσεις του στὶς ὁποῖες σχολιάζει μελοποιοὺς συγκεκριμένων μελῶν ἢ γραφεῖς τῶν κωδίκων, παρέχοντας πληροφορίες γιὰ αὐτούς. Ἄλλοτε ὑπολογίζει τὴν περίοδο γραφῆς κάποιου χειρογράφου, ἢ ταυτίζει ἕνα μέλος ποὺ καταγράφηκε χωρὶς τὸ ὄνομα τοῦ μελοποιοῦ του, ἢ σημειώνει τὸν ἦχο του, τὸν ὁποῖο δὲν ἔγραψε ὁ κωδικογράφος. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ προχωρᾶ σὲ ἐκτιμήσεις γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ γραφέας ἑνὸς κώδικα, ἢ ὑποθέτει σχέσεις κάποιων γραφέων μὲ ἄλλους γνωστοὺς μουσικοὺς τῆς ἐποχῆς.

Ἀξίζει ὅμως νὰ σημειωθοῦν ἐδῶ συγκεντρωμένες οἱ σπουδαιότερες σημειώσεις τοῦ Καρὰ ποὺ ἀφοροῦν σὲ κάποια ἄλλα θέματα.

Περὶ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1975 ὁ κάτοχος τῶν κωδίκων προχώρησε σὲ περιγραφὲς κάποιων τόμων καὶ σημείωσε τὸ γεγονὸς μὲ μολύβι σὲ αὐτούς. Ἔτσι, ἡ σημείωση «περιεγράφη 2/1/75» ὑπάρχει στὸν κώδικα 27, ἡ ἀνάλογη «περιεγράφη 4/1/75» στὸν κώδικα 28, καὶ ἡ ἐπίσης ἀνάλογη «περιεγράφη 5/1/75» ὑπάρχει στοὺς κώδικες 30 καὶ 31. Ἀπὸ δυσδιάκριτη σημείωση στὸν κώδικα 32 φαίνεται ὅτι παρόμοια ἐργασία ἔκανε καὶ μὲ αὐτὸν στὶς 3/1/75.

Ἀνάλογα σημείωσε ὁ Σίμων Καρὰς τὶς περιπτώσεις μελῶν ἢ ὁλόκληρων βιβλίων τὰ ὁποῖα ἐξήγησε στὴν Νέα Μέθοδο ἀναλυτικῆς ση-

μειογραφίας. Στὸν κώδικα 10 ἔγραψε «ἐξηγήθη» δίπλα ἀπὸ τὸ *ἤλοις προσηλώθη* τοῦ δοξαστικοῦ *Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου*, στὸν κώδικα 22 δήλωσε ὅτι ἐξήγησε τὴν δοξολογία τοῦ ἐπισκόπου Ραιδεστοῦ Μελχισεδέκ, στὸν κώδικα 28 σημείωσε «Ἐξηγήθη τῷ ,αΗμβ'-,αΗο' (=1942-1970)» στὸ σημεῖο ὅπου ξεκινᾶ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ ἐπισκόπου Νέων Πατρῶν Γερμανοῦ[42].

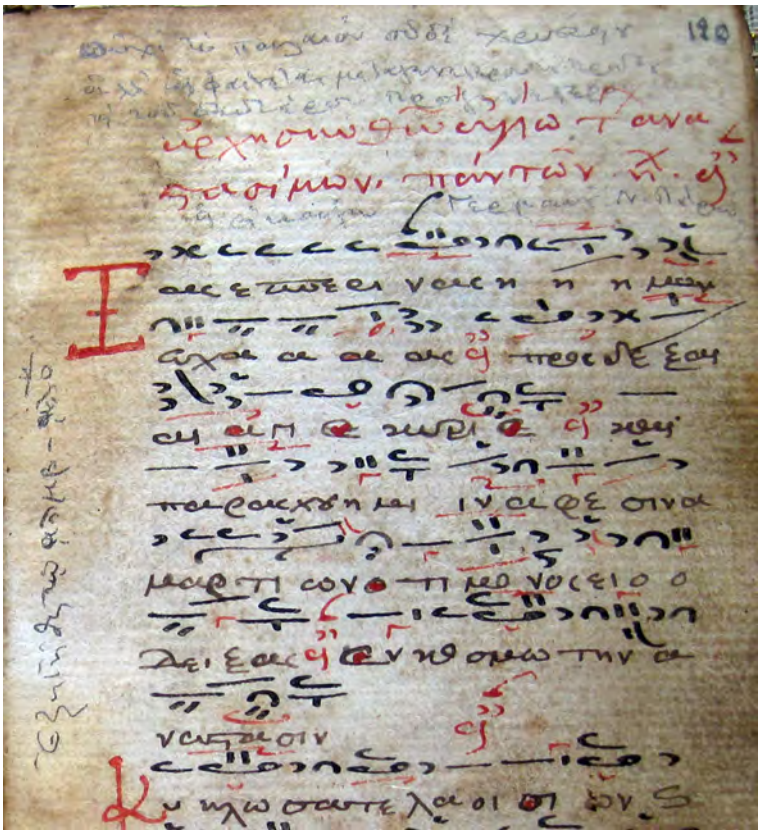

ια'. Οἱ σημειώσεις τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὴν ἀρχὴ τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Γερμανοῦ (χφ. 28).

42. Μέσα στὰ εὐρύτερα πλαίσια ἐνασχόλησής του μὲ τοὺς μελοποιούς, ὁ Σίμων Καρὰς εἶχε ἀποτυπώσει σὲ ἕνα φύλλο χαρτὶ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Γερμανοῦ ἀπὸ τὸν μὴ μουσικὸ κώδικα ΕΒΕ 1472, στὶς 2/6/1931. Τὸ χαρτὶ αὐτὸ ὑπάρχει μέχρι σήμερα μέσα στὸ χειρόγραφο 12 τῆς συλλογῆς του.

Ἀπὸ τὸν κώδικα 44 (φ. 96β κ.έ.) ἐξήγησε στὶς 13 Ὀκτωβρίου 1962 τὸν πολυέλεο *Δοῦλοι Κύριον* σὲ ἦχο α′ τοῦ Σεραφεὶμ Λαυριώτη, στὰ 1968 τὸν Πολυχρονισμὸ τοῦ Παρθενίου Μηλαίου στὸν Ἀγχιάλου Ἰωάσαφ (φ. 178α), δύο δοξολογίες («ἀτζὲμ ἀσιράν» καὶ «ἀτζὲμ κιουρδί») τοῦ ἴδιου μελοποιοῦ τὴν ἴδια μᾶλλον ἐποχή, τὴν δοξολογία τοῦ Κυρίλλου Γάνου καὶ Χώρας σὲ ἦχο πλ. β′ στὰ 1962 καὶ τὴν δοξολογία τοῦ Ἀθανασίου Δημητριαδίτου σὲ ἦχο βαρὺ τὴν ἴδια χρονιά.

Σὲ σωζόμενο φύλλο τετραδίου σώζεται ἐξήγηση τῆς ἀρχῆς τοῦ «ἐκκλησιαστικοῦ» πολυελέου τοῦ Χρυσάφη *Δοῦλοι Κύριον* σὲ ἦχο α′ (ἔτος 1979), ἐνῶ εἶναι γνωστὴ καὶ δημοσιευμένη ἡ ἐξήγηση στὴν Νέα Μέθοδο τῆς μελοποίησης τοῦ Οἴκου *Ξένον τόκον...* τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, ἀπὸ αὐτόγραφο κώδικα τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου (πρόκειται γιὰ τὸ χειρόγραφο 55, φ. 182β κ.έ., ἂν καὶ στὴν δημοσίευση ὁ Σίμων Καρὰς δηλώνει τὸν ἀριθμὸ 31)[43].

Γενικότερα γιὰ τὸ θέμα, πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ἀρκετὲς ἐξηγήσεις μελῶν ἢ μεμονωμένων θέσεων ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρὰ ὑπάρχουν στοὺς κώδικες 2, 10, 14, 18, 21, 23, 37, 40, 41, 44, 51, 85, 86 καὶ σὲ ἄλλους. Ὅλες αὐτὲς οἱ περιπτώσεις ἐπισημαίνονται κατὰ τὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων. Μὲ βάση δὲ τὴν εὐρύτατα γνωστὴ στὸν μουσικολογικό-ψαλτικὸ κόσμο ὅτι ὁ ἀείμνηστος Καρὰς ἔχει ἐξηγήσει τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ ἱερέα καὶ Νομοφύλακα Μπαλάση, θὰ πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὅτι γιὰ τὴν ἐργασία του αὐτὴ χρησιμοποίησε τὸ μοναδικὸ χειρόγραφο μὲ αὐτὸ τὸ ἔργο ποὺ ὑπάρχει στὴν συλλογὴ τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν χειρογράφων του, τὸ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 41. Τὸ περιεχόμενο κάποιων ἐκπεσόντων φύλλων τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ ἀναπλήρωσε ὁ Καρὰς μὲ ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὸν κώδικα ΕΒΕ 967, περὶ τὸ 1964.

Ἐξηγήσεις ὁλόκληρων μελῶν ἀπὸ κώδικες τῆς παλαιότερης μουσικῆς γραφῆς ὑπάρχουν καὶ σὲ φύλλα μεγέθους Α4 γραμμένα ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά, τὰ ὁποῖα συναντοῦμε εἴτε μέσα σὲ κάποια χειρόγραφα εἴτε ἀνάμεσα στοὺς τόμους, στὰ ράφια τῆς βιβλιοθήκης. Σὲ κάποιες περιπτώσεις, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καταγραφὴ τῆς ἐξήγησης συναντοῦμε καὶ ἐνδιαφέρουσες σημειώσεις ἢ ἐνθυμήσεις. Ἐπὶ παραδείγματι, σὲ φύλλο χαρτιοῦ Α4 μέσα στὸ χειρόγραφο 2 ὁ Καρὰς ἐξήγησε τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς *Τῆς μετανοίας...* καὶ *Τὰ πλήθη...* (ἀπὸ τὸ φ. 165β τοῦ κώδικα) καὶ στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φύλλου σημείωσε:

43. ΚΑΡΑ, *ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ* 1994, σ. 286 κ.έ.

«Κυριακὴ τοῦ Πάσχα ι' Ἀπριλίου (ν.ή.) ,αΠξγ' (=1963) ὥρα Γ' τῆς ἡμέρας μετὰ τὸ ..... διεκόπη κάθε παρόμοια ἐνασχόλησις λόγῳ τῆς ἐκσκαφῆς τοῦ οἰκοπέδου. Δόξα τῷ Θεῷ. Σ.Κ.». Προφανῶς πρόκειται γιὰ τὴν ἔναρξη ἐργασιῶν γιὰ τὸ κτήριο τοῦ Σίμωνα καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Καρὰ στὸν λόφο τοῦ Στρέφη.

Ὑπάρχουν, τέλος, καὶ περιπτώσεις ὅπου ὁ Καρὰς σημείωσε ἁπλὰ κάποια χρονολογία στὴν ἀρχὴ μελῶν τῶν χειρογράφων του, ἴσως ὑπονοώντας ὅτι μελέτησε ἢ καὶ ἐξήγησε τὸ μέλος αὐτὸ τὴν συγκεκριμένη χρονικὴ στιγμή. Ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα (τὰ ὁποῖα καταγράφονται στὸν κατάλογο ποὺ ἀκολουθεῖ) μένει νὰ ἀξιοποιηθοῦν τὰ ἑπόμενα χρόνια ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῶν προσωπικῶν γραπτῶν τοῦ Σίμωνα Καρά.

Ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, πολλὰ ἄλλα στοιχεῖα τῆς δράσης τοῦ ἀειμνήστου ἤλθαν στὸ φῶς μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς καταλογογράφησης τῶν παλαιῶν ψαλτικῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς του. Ἀνάμεσα στὰ ράφια καὶ στοὺς τόμους τῶν χειρογράφων βρέθηκαν παλαιὰ ἔγγραφα, φωτογραφίες, πρόχειρη ἀλληλογραφία του καὶ ἄλλα πολλά. Ὅπως εἶναι φυσικό, αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἀντικείμενο παρουσίασης στὸν μετὰ χεῖρας τόμο.

Ἕνα ὅμως ἀπὸ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, ἀφενὸς παραπέμπει συνειρμικὰ σὲ κάποιες μουσικὲς σημειώσεις τοῦ Σίμωνα Καρὰ ποὺ ἐντοπίστηκαν σὲ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς του γραμμένα μὲ τὴν παλαιότερη ψαλτικὴ σημειογραφία, ἀφετέρου ἐξηγεῖ, τώρα πιά, πολλὲς ἀξιοπρόσεκτες ἀναφορές του σὲ διάφορες δημοσιεύσεις του. Εἶναι ἕνα σημείωμα τὸ ὁποῖο ἀξίζει νὰ μνημονευτεῖ ἐδῶ καὶ νὰ ἐντοπιστοῦν καὶ μνημονευτοῦν αὐτὲς οἱ ἀναφορές. Τὰ δύο αὐτὰ -σημείωμα καὶ ἀναφορές- μᾶς ἀποκαλύπτουν μὲ σαφήνεια τὴν λογικὴ μὲ τὴν ὁποία ὁ Σίμων Καρὰς προχώρησε στὴν μετεγγραφὴ μελῶν ἀπὸ τὰ παλαιότερα χειρόγραφα στὴν Νέα Μέθοδο.

Πρόκειται, λοιπόν, περὶ μιᾶς προχειρότατης ἀλλὰ ἐξαιρετικὰ σημαντικῆς σημείωσης τοῦ Καρά, γραμμένης ἀνάποδα στὸ πίσω μέρος μιᾶς πρόσκλησης γιὰ τὸ «Ἐθνικὸν μνημόσυνον τῆς Ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν 29ην Μαΐου ἡμέραν Παρασκευήν» τὸ ὁποῖο εἶχε τελεστεῖ ἀπὸ τὸν Σύλλογο πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» «προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ». Στὴν σημείωση αὐτὴ ἡ ὁποία ἔχει ἡμερομηνία «24/12/87» ὁ ἀείμνηστος ἔγραψε τὸ μέλος τῆς φράσης *δι᾽ ἡμᾶς ἐγεννήθη Παιδίον*

ἀπὸ τὸ Στιχηράριο τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, ἀπὸ κάτω τὴν (κατὰ τὸν ἴδιο) ἐξήγησή του στὴν Νέα Μέθοδο καὶ παρακάτω τὴν μεταγραφὴ τῆς ἐξήγησης στὸ πεντάγραμμο, μὲ κατάδειξη τῆς χαρακτηριστικῆς μελωδικῆς κίνησης ποὺ σχηματίζει τὸ σημάδι *κύλισμα*.

Κατόπιν, σημείωσε τὰ ἑξῆς:

«Σὰν σήμερα πρὸ 37 ἐτῶν -Θεοῦ φώτηση- ... (=ἐνῶ;) ἀῤῥωστος καὶ πλαγιασμένος στὸ κρεβάτι στὸ μεσοπάτωμα τοῦ οἰκήματος τῆς ὁδοῦ Λέκκα προσπαθοῦσα νὰ ψάλω ἀπὸ τὸ Στιχεράριον τοῦ Γερμανοῦ Ν. Πατρῶν τὰ τῶν ὡρῶν τῶν ΧΓέννων καὶ εὑρέθην εἰς τὸ 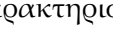 μὲ τὸ ἄκρο τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ ἀντελήφθην ὅτι τὸ χέρι μου κινού (συνεχίζεται στὸ ἐμπρός-τυπωμένο μέρος τῆς πρόσκλησης, πάλι ἀνάποδα, στὸν κενὸ χῶρο καὶ ἀκολούθως ἀνάμεσα στὶς τελευταῖες γραμμὲς τοῦ κειμένου τῆς Πρόσκλησης) μενον ἔκαμε τὸ σχῆμα τοῦ κυλίσματος καὶ τότε ἔπεσε ἡ Σφίγγα ποὺ ἐπὶ αἰῶνας ἐκρατοῦσε ἄγνωστον τὴν ἐνέργειαν τῶν χειρονομιῶν-Δόξα τῷ Θεῷ ποὺ μὲ ἀξιώνει καὶ διὰ 37ο ἔτος τῆς χάριτός του νὰ ἐνθυμοῦμαι τὸ γεγονὸς (τῇ κδ' Δ/μβρίου τοῦ ,αΠμ')»[44].

Ἀρχικά, χρειάζεται ἡ ἀναγκαία παρατήρηση ὅτι ὁ Καρὰς ἐκ παραδρομῆς λαθεύει δύο φορὲς στὸν ὑπολογισμὸ τῶν ἐτῶν ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη· δὲν ἦταν 37, ἀλλὰ 47 τὰ διαρρεύσαντα χρόνια, ἐφόσον καὶ ὁ ἴδιος δηλώνει στὸ τέλος τὴν ἡμερομηνία τοῦ γεγονότος: «κδ' Δ/μβρίου τοῦ ,αΠμ'» (=24 Δεκεμβρίου 1940). Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι μιὰ λεπτομέρεια πολὺ μικρὴ μπροστὰ στὴν βοήθεια ποὺ μᾶς παρέχει αὐτὸ τὸ πρόχειρο σημείωμα γιὰ νὰ κατανοήσουμε μιὰ στάση δεκαετιῶν τοῦ Σίμωνα Καρὰ στὴν προσέγγιση τῆς παλαιότερης μουσικῆς σημειογραφίας καὶ τὴν ἐξήγησή της στὴν Νέα Μέθοδο.

44. Φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Πρόσκληση (στὴν ὁποία δὲν τυπώθηκε χρονολογία) ἀφορᾶ στὴν ἐκδήλωση τοῦ ἔτους 1987, ἐφόσον ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἡ 29η Μαΐου ἦταν πράγματι ἡμέρα Παρασκευή.

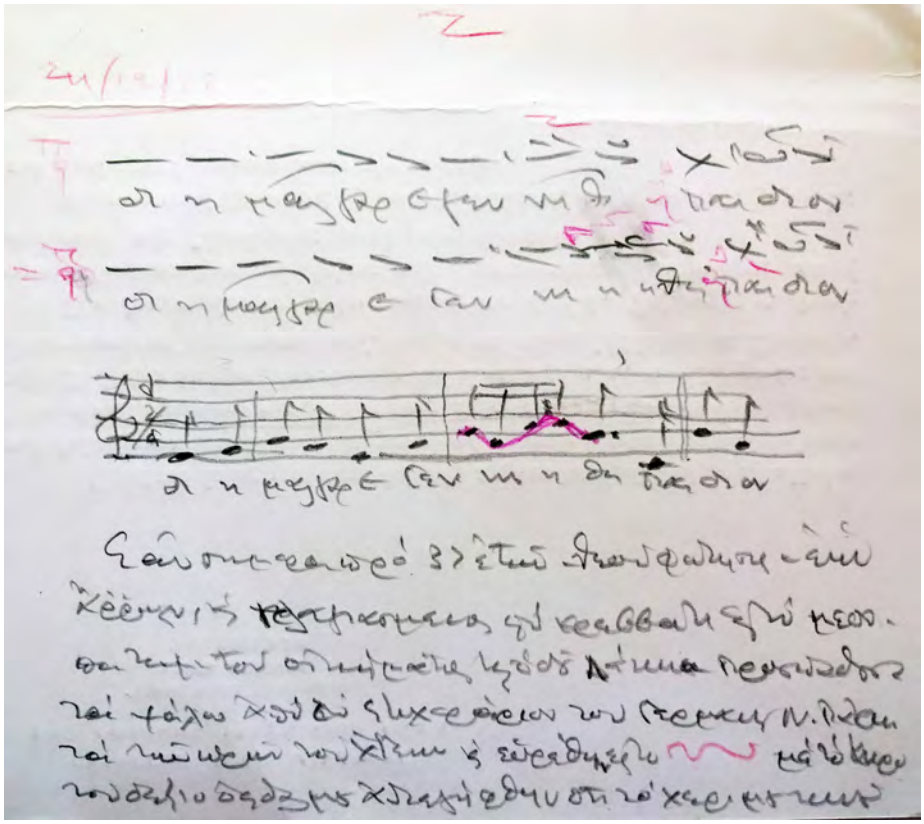

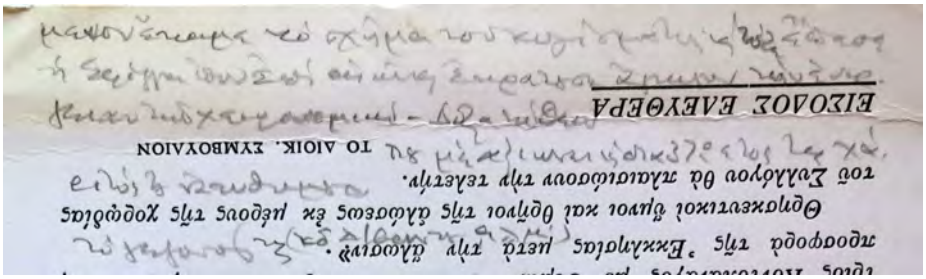

ιβ'-ιγ'. Οἱ δύο ὄψεις τοῦ σημειώματος τοῦ Σίμωνα Καρὰ τὴν 24η Δεκεμβρίου τοῦ 1987.

Εἶναι φανερὸ ὅτι, καταγράφοντας -ἀρκετὰ διαφωτιστικά- αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὁ Καράς, «φωτίζει» τὴν πολλάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν μνημονευθεῖσα παλαιότερη σιβιλλικὴ καὶ ἄνευ ἀναλυτικῆς διευκρινήσεως ἀναφορά του: «*Η κατὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου τοῦ 1940, ἐκ τυχαίας χειρονομίας, πτῶσις τοῦ μουσικοῦ παλαιογραφικοῦ παραπετάσματος, ἥτις ἐπέτρεψε ἵνὰ φανῇ τὸ μέχρι τότε ἀγνοούμενον καὶ σήμερον ἀκόμη ἀμφισβητούμενον παρὰ τῶν ἀγνοούντων αὐτό, σύστημα τῆς παλαιοτέρας μουσικῆς γραφῆς, πράγματι «ἔργον λίαν εὐφυῶς ἐπινενοημένον καὶ σοφῶς ἐφηρμοσμένον ὑπὸ ἀγχινουστάτων, εὐφαντάστων καὶ λογιωτάτων ἀνδρῶν». Νὰ φανῇ κι᾽ ἐντεῦθεν τὸ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀδιάκοπον τῆς μουσικῆς μας παραδόσεως, καὶ τὰ ἔργα τῶν νεωτέρων ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν μας, συνέχεια τῶν παλαιοτέρων· κι᾽ ἐκεῖνα πάλιν, πρόγονοι καὶ ὑποδείγματα τῶν σημερινῶν*»[45].

Αὐτὴ ἡ κίνηση τοῦ χεριοῦ τοῦ Καρὰ («χειρονομία») κατὰ τὸ ἔτος 1940 καὶ ἡ αὐθόρμητη συνειδητοποίησή του ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ κυλίσματος ἀποτυπώνει τὴν μελωδικὴ κίνηση ποὺ ὑποκρύπτει ἡ ἐνέργειά του στὰ κείμενα τῆς παλαιότερης μουσικῆς σημειογραφίας (καὶ μάλιστα ὅπως φαίνεται ὅταν ἑνωθοῦν μὲ μιὰ γραμμὴ οἱ νότες μετὰ τὴν μεταγραφὴ τοῦ μέλους στὸ πεντάγραμμο), ἀπετέλεσε γιὰ τὸν ἀείμνηστο τὴν «πτώση τοῦ παλαιογραφικοῦ παραπετάσματος» καὶ τὸ ἄνοιγμα τοῦ δρόμου γιὰ τὴν ἑρμηνεία τῶν παλαιῶν μελῶν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτυπώνεται ξεκάθαρα στὰ γραπτά του μετὰ τὸ 1940-41.

Πράγματι, στὰ χειρόγραφα 23 (κυρίως), 40 καὶ 86 τῆς συλλογῆς του, βρίσκουμε τὸν σχηματισμὸ ὑποστάσεων χειρονομίας μὲ τὴν ἕνωση τῶν φθόγγων πάνω στὸ πεντάγραμμο, καθὼς καταγράφει σὲ αὐτὸ τὴν ἐξήγηση κάποιων γραμμῶν ἀπὸ τὴν παλαιότερη σημειογραφία ἐνῶ ταυτόχρονα παραθέτει παραδίπλα καὶ τὴν μελωδία τους στὴν Νέα Μέθοδο. Στὸν κώδικα 23 αὐτὲς οἱ σημειώσεις-ἐξηγήσεις-σχηματισμοὶ ὑποστάσεων χειρονομίας ἀφοροῦν στὸ μέλος τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ νέου Χρυσάφου, στὸν 40 σὲ στίχους πολυελέων τοῦ Πέτρου Μπερεκέτου καὶ στὸν 86 στὸ μέλος πολυελέων καὶ κοινωνικῶν τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

45. ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α΄* 1982, σ. δ΄.

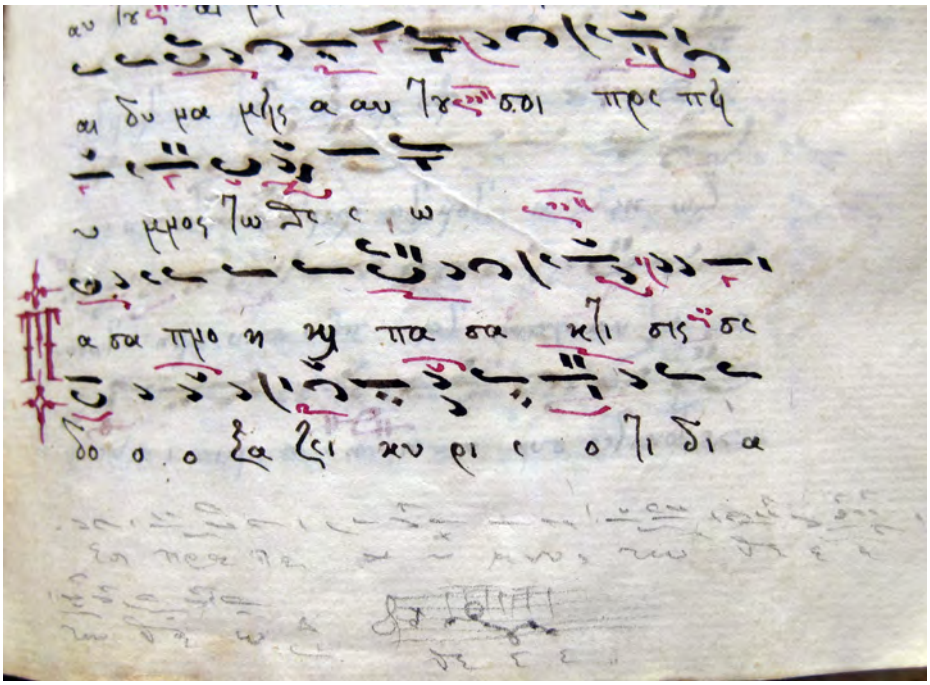

ιδ'. Χειρόγραφο 23 (Ἀναστασιματάριο Χρυσάφου τοῦ νέου): ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρὰ ἡ ἐξήγηση καὶ ἡ ἀποτύπωση πάνω στὸ πεντάγραμμο τῆς μελωδικῆς κίνησης τῆς ὑποστάσεως «σύναγμα» (σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ ***Θεῷ****), ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὸ σχῆμα του.*

Ἀλλὰ καὶ στὶς εἰσηγήσεις του στὰ διάφορα συνέδρια μετὰ τὸ ἔτος 1940, ὁ Σίμων Καρὰς κάνει φανερὸ τὸν σαφέστατο προσανατολισμό του πρὸς αὐτὸν τὸν τρόπο ἑρμηνείας τῶν παλαιῶν μελῶν ποὺ ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς σὲ σύντομη ἐξήγηση, μιὰ σύντομη ἐξήγηση τὴν ὁποία ὑποστήριξε καὶ ἐφάρμοσε. Ἔτσι στὰ 1953 ἔγραψε: «Ἐκ τῶν λοιπῶν, ἰδίᾳ δ᾽ ἐκ τοῦ τελευταίου παραδείγματος ... καθίσταται -ὡς πιστεύω- σαφής, ὁ ἐπὶ αἰῶνας ἀγνούμενος ρόλος τῶν χειρονομικῶν σημαδίων ἐν τῇ βυζαντινῇ μουσικῇ σημαδογραφίᾳ· ἅτινα δὲν παριστῶσι «συρσίματα, τραβήγματα, staccato, vibrato, legato, diminuendo κ.τ.λ.» τῆς φωνῆς ἢ εἶναι ἄνευ σημασίας, ὅπως νομίζουν οἱ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ μεταγραφεῖς, οὔτε μυστηριώδη σύμβολα ἀκαθορίστου ἐπεκτάσεως τῶν μελῳδιῶν (μέλους παράγωγα), ὡς ὑπέθετον οἱ τῶν τελευταίων χρόνων μουσικοὶ διδάσκαλοί μας· -διότι ταῦτα «εἰσὶ διὰ μόνην τὴν χειρονομίαν κείμενα καὶ οὐχὶ διὰ φωνήν», κατὰ τὰ παλαιὰ θεωρητικὰ- ἀλλ᾽ *ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν*, διὰ

τοῦ σχήματος καὶ τῆς χειρονομίας αὐτῶν, ἀπαραίτητοι ἐ ν δ ε ί ξ ε ι ς καὶ ἔ λ ε γ χ ο ς συνάμα τῆς μελικῆς κινήσεως τῶν *στενογραφικῶν* καὶ *περιεκτικῶν* φωνητικῶν σημαδίων καὶ ἀργιῶν...»[46].

Καὶ παρακάτω: «Τὸ κύλισμα ἐνταῦθα δὲν εἶναι οὔτε «διάνθισμα» (Δυτικοί), οὔτε μέλους παραγωγὸν (τινὲς τῶν ἡμετέρων)· ἀλλ᾽ ἔνδειξις τῆς κινήσεως φωνῶν καὶ ἀργιῶν, αἵτινες δίδουσι τὸ σχῆμα τῆς μελωδίας. ... Ἄρα, ἡ θέσις δὲν ἐξηγεῖται ὅπως θέλουσιν οἱ ... ἀλλ᾽ ὅπως σώζει τὸ μελικὸν περιεχόμενόν της ἡ γνησία φωνητικὴ παράδοσις τῆς βυζαντινῆς ψαλμῳδίας, καὶ ὅπως ἐπιτάσσει ἡ ἐνέργεια ἑκάστης τῶν φωνῶν καὶ ἀργιῶν, καὶ ὑποδεικνύουσι τὰ σχήματα τῆς χειρονομίας. Διότι: ἐὰν ἑνώσῃ κανεὶς τὰς ἐπὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ διαγράμματος ἀναλελυμένας φωνὰς τῆς θέσεως ταύτης δι᾽ ἐρυθρᾶς θὰ ἔχῃ τὴν εἰκόνα *ἀντικενώματος* καὶ *κυλίσματος*· τὰ σχήματα δῆλα δὴ τῆς χειρονομίας τοῦ διευθύνοντος τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς μουσικοὺς χοροὺς τὸ παλαιόν. Διότι «ἡ καθ᾽ ἡμᾶς ἐκείνη χειρονομία, κίνησις ἦν χειρῶν *σχηματοποιοῦσα τὸ μέλος*» -κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τῶν Ὀθωμανῶν (ἢ Εὐρωπαίων)-, ἤτις «ῥυθμός ἐστι καὶ μέτρον τῶν μελιζομένων», κατὰ Κύριλλον Ἐπίσκοπον Τήνου τὸν Μαρμαρηνὸν (αἰ. ιη᾽)»[47].

Σὲ ἄλλο δὲ δημοσίευμα σημειώνει: «Ἐκ τοῦ παραδείγματος καὶ μόνο τοῦτου, φαίνεται πόσον ἀναγκαία ἦτο ἡ χειρονομία, διὰ τῶν σημείων τῆς ὁποίας ... ὁδηγοῦ[ν]το οἱ μουσικοὶ ἐκτελεσταί, εἰς τὴν κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῶν ... ἀναλυτικὴν ἀπόδοσιν τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκ φύσεως στενογραφικῶν θέσεων τῆς παλαιᾶς μουσικῆς»[48].

Καὶ παρακάτω, διαπραγματευόμενος τὸ θέμα ἀργῆς ἢ σύντομης ἐξήγησης τῶν μελῶν, δημοσιεύει σὲ πίνακα σύντομη ἐξήγηση τοῦ α᾽ στίχου τοῦ πολυελέου τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη *Λόγον ἀγαθὸν* (ἀπὸ τὶς σημειώσεις του στὸν κώδικα 40 οἱ ὁποῖες μνημονεύτηκαν παραπάνω καὶ ἀπὸ παρόμοιες στὸν κώδικα 44, φ. 133α) καί, μεταξὺ ἄλλων, γράφει (συνδέοντας τὰ χειρονομικὰ σχήματα τῶν ὑποστάσεων μὲ τὴν σύντομη ἑρμηνεία τῆς σημειογραφίας): «Ὑπὸ τὴν σύντομον, τὴν πραγματικὴν μορφήν του, οὐδόλως διαφέρει οὗτος τῶν πολυελέων τῆς ιη᾽ καὶ ιθ᾽ ἑκατονταετίας, δεικνύων συνέχειαν καὶ ἐξάρτησιν τῆς «νέας –καλουμένης- Παπαδικῆς» ἐκ τῆς παλαιοτέρας· καὶ ἑπομένως, εἰς τὰς νεωτέρας συνθέσεις πρέπει ᾽νὰ ἴδωμεν ὄχι ἀλλαγὴν μουσικῆς συνθέσεως,

46. ΚΑΡΑ, «Η ΟΡΘΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ» 1990, σ. 146.
47. ΚΑΡΑ, «Η ΟΡΘΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ» 1990, σ. 147.
48. ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976, σ. 16.

ἀλλ᾽ ἀλλαγὴν μουσικῆς γραφῆς· ἀλλαγὴν γραφικῆς παραστάσεως τῶν μελῳδιῶν, διὰ σημείων καὶ χειρονομιῶν ἁπλουστέρων· κάποιαν ἐξήγησιν καὶ ἁπλουστέραν παράστασιν τῶν θέσεων τῆς παλαιοτέρας μουσικῆς»[49].

Στοὺς πίνακες τῶν δύο αὐτῶν ἐργασιῶν του, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις[50], ὁ Σίμων Καρὰς δημοσιεύει τὸν σχηματισμὸ κάποιων ὑποστάσεων χειρονομίας ἀπὸ τὴν μελωδικὴ κίνηση τῆς ἐξήγησής τους καὶ τῆς μεταγραφῆς της στὸ «εὐρωπαϊκὸ διάγραμμα».

Τὸ θέμα τῆς εὕρεσης τῆς ἐνθύμησης τοῦ Σίμωνα Καρὰ καὶ τῆς κατανόησης, μὲ βάση αὐτήν, τῆς σχετικῆς ἀναφορᾶς του στὰ 1982, καὶ (κυρίως), τοῦ σκεπτικοῦ μὲ τὸ ὁποῖο προχώρησε σὲ μετεγραφὲς ἀπὸ τὰ παλαιὰ χειρόγραφα, δημιουργεῖ ὁπωσδήποτε πολλὰ καὶ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα πεδία μουσικολογικῆς συζήτησης καὶ ἔρευνας, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἐρωτήματα. Ὅλα αὐτὰ ἐκτείνονται πέρα ἀπὸ τὸ ἀντικείμενο τοῦ παρόντος τόμου, καὶ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ γίνει περαιτέρω διαπραγμάτευσή τους ἐδῶ. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι τὰ στοιχεῖα ποὺ προσφέρθηκαν θὰ ἀποτελέσουν, πράγματι, ἀφορμὴ γιὰ περαιτέρω γόνιμη ἔρευνα καὶ ἀπροκατάληπτο ἐπιστημονικὸ διάλογο.

Ὁ παρὼν κατάλογος

Οἱ περιγραφὲς τῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς Καρὰ οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦν, ἔγιναν κατὰ βάσιν μὲ τὴν μέθοδο ποὺ καθιέρωσε ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς Γρηγόριος Στάθης στοὺς δικούς του πολύτιμους καταλόγους χειρογράφων τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους[51], ἀλλὰ καὶ τῶν Μετεώρων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας[52]. Ἐν πάσῃ συντομίᾳ ἀναφέρονται τὰ κύρια στοιχεῖα της:

---

49. ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976, σ. 29. Καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις κάνει σχετικὲς σαφεῖς ἀναφορὲς ὁ Σίμων Καράς, ὅπως στὸ ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σσ. 45-46 ὅπου καὶ παραπέμπει στὴν μία ἀπὸ τὶς δύο μνημονευθεῖσες ἐργασίες του.

50. Βλ. καὶ ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σσ. 46, 79-80, πίνακας ΚΘ′.

51. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α′* 1975, σσ. νβ′-ξ′ ὅπου ἡ περιγραφὴ τῆς μεθόδου καταλογογράφησης.

52. Γρηγορίου Θ. Στάθη, «Ἑλληνικὴ Ψαλτικὴ Τέχνη. Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας», *Θησαυρίσματα* 37 (2007), σσ. 9-59, καὶ 32 εἰκόνες.

Μετὰ τὶς προοιμιακὲς πληροφορίες κάθε τόμου (γνωριστικὸς ἀριθμὸς στὴν συλλογή, χρονολόγηση, διαστάσεις φύλλων, ἀριθμὸς παραφύλλων καὶ φύλλων ἢ σελίδων, ὀνομασία μὲ βάση τὸ περιεχόμενο [μὲ καπιταλάκια], γραφέας [ὅταν δηλώνεται στὸ χειρόγραφο ἢ ταυτίζεται ἀπὸ τὸν συντάκτη τοῦ καταλόγου]), ἀκολουθεῖ ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου. Στὴν κεντρικὴ αὐτὴ ἑνότητα οἱ ἐπιγραφὲς καὶ τὰ ἀρχικὰ τῶν μελῶν μεταφέρονται ὀρθογραφημένα καὶ μὲ μεγάλα στοιχεῖα, ἐνῶ ὁ ἡμέτερος σχολιασμὸς μὲ μικρότερα. Κατὰ τὴν κρίση τοῦ συντάκτη τοῦ καταλόγου τυχὸν ἀξιοσημείωτα λάθη τοῦ γραφέα διατηροῦνται ὡς ἔχουν καὶ ἀκολουθεῖ μὲ μικρότερα στοιχεῖα τὸ (!) γιὰ τὴν κατάδειξη τοῦ λάθους. Συμπλήρωση τῶν αὐτούσιων ἐπιγραφῶν τοῦ χειρογράφου μὲ μιὰ ἀπαραίτητη ἢ χρήσιμα διευκρινιστικὴ λέξη ἢ φράση γίνεται ἀπὸ τὸν συντάκτη τοῦ τόμου μέσα σὲ ἀγκύλες, ἐνῶ ὅταν στὴν ἀναγραφὴ τῶν ἤχων ὑπάρχει ἐκθέτης ἡ παραπομπὴ γιὰ τὴν ἀκριβῆ μαρτυρία τους γίνεται στὸν ἐπισυναπτόμενο μετὰ τὶς *Βραχυγραφίες* «Πίνακα τῶν μαρτυριῶν τῶν ἤχων» ἀπὸ τὸν Γ′ τόμο τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῦ Γρηγορίου Στάθη. Σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἡ ἑνότητα αὐτὴ περιλαμβάνει καὶ πανομοιότυπα ἀπὸ ἐπιλεγμένα φύλλα τῶν κωδίκων.

Ἀμέσως μετὰ τὴν κεντρικὴ ἑνότητα ἀκολουθοῦν μὲ μικρὰ στοιχεῖα τὰ ὑπόλοιπα δεδομένα μὲ τὰ ὁποῖα συμπληρώνεται ἡ περιγραφή: τύπος μουσικῆς σημειογραφίας, στίχοι διπλοῖ σὲ κάθε φύλλο, κατάσταση κώδικα, περιγραφὴ στάχωσης, γραφικὸς χαρακτῆρας, μελάνες, διακόσμηση, γραφέας καὶ οἱ βασικότερες πληροφορίες γιὰ αὐτόν, σχόλια γιὰ τυχὸν σχέση ἢ συνέχεια ὕλης μὲ ἄλλους τόμους, συγκρίσεις μὲ ἄλλα χειρόγραφα, διάφορες ἐκτιμήσεις καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἀπὸ μιὰ «βαθύτερη» ἐνασχόληση μὲ τὸ κάθε χειρόγραφο.

Στὸ τέλος μεταφέρονται (μὲ διατήρηση τῆς ὀρθογραφίας καὶ τῆς στίξης τους, καὶ μὲ πλάγια μεγάλα στοιχεῖα) παλαιότερες καὶ νεώτερες σημειώσεις στὰ περιθώρια τῶν φύλλων καὶ στὰ διάφορα παράφυλλα, σπανιότερα δὲ τέτοιες σημειώσεις μεταφέρονται καὶ στὴν ἑνότητα τῆς περιγραφῆς τοῦ περιεχομένου. Σὲ κάθε περίπτωση, γίνεται προσπάθεια σχολιασμοῦ τους, ταύτισης ἀναφερομένων προσώπων, συνδυασμοῦ τους μὲ ἄλλες ποὺ ἀπαντοῦν σὲ ἄλλα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων συλλογῶν.

Ἡ παρουσίαση τοῦ κάθε κώδικα κατακλείεται μὲ τὴν *Βιβλιογραφία*, στὴν ὁποία συγκεντρώνονται τὰ δημοσιεύματα ὅπου γίνεται λόγος

γι᾽ αὐτόν. Σὲ συγκεντρωτικὸ ἐπίπεδο, ἡ ἑνότητα ἐπιπλέον ἔγχρωμων πανομοιοτύπων καὶ οἱ χρηστικοὶ Πίνακες στὸ τέλος τοῦ τόμου ὁλοκληρώνουν τὸ ἔργο.

Ὁλοκληρώνοντας τὴν παροῦσα Εἰσαγωγὴ θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω ἀπὸ τὴν καρδιά μου ὅλους ὅσους συνετέλεσαν περισσότερο ἢ ἐνδεχομένως λιγότερο στὴν αἴσια περάτωση τοῦ ἔργου. Πρῶτα καὶ κύρια, τὴν γλυκυτάτη κ. Ἀγγελικὴ Καρὰ γιὰ τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξή της καὶ τὴν ἐγκάρδια ὑποδοχὴ καὶ ἐπὶ μακρὸν φιλοξενία στὸν οἶκο της· ἰδιαιτέρως καὶ ἐξεχόντως τοὺς Μιχάλη, Νικόλαο καὶ Ἰορδάνη Μαντζούρη γιὰ τὴν μεγάλη ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ὁλόθερμη καὶ παντοιότροπη βοήθειά τους στὶς διάφορες φάσεις τῆς ἐργασίας· τὴν κ. Μαρία Πολίτη γιὰ τὴν ἀρχικὴ μεσολάβηση καὶ συμπόρευση στὴν προκαταρτικὴ προσέγγιση τοῦ ὑλικοῦ· τὸν ἐμβριθῆ παλαιογράφο καὶ λίαν ἀγαπητὸ συνάδελφο καθηγητὴ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Παναγιώτη Σωτηρούδη γιὰ τὴν βοήθειά του σὲ κάποιες «δύσκολες» περιπτώσεις ἀνάγνωσης λέξεων ἢ φράσεων σὲ σημειώματα τῶν κωδίκων· τὸν ἀδελφικὸ φίλο καὶ καθηγητὴ τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου κ. Γρηγόριο Παπαγιάννη γιὰ ὅλες τὶς φορὲς ποὺ προσέτρεξα στὶς φιλολογικὲς του συμβουλές.

Παραδίδοντας τὸν τόμο αὐτὸ στὴν δημοσιότητα, εὔχομαι ἐκ βάθους καρδίας ἡ ἔκδοσή του νὰ συντελέσει σὲ βαθύτερες καὶ τελειότερες ἔρευνες στὴν Ψαλτική, ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἀείμνηστος Σίμων Καρὰς ἐπι-

θυμοῦσε, καὶ ἐργαζόταν γιὰ αὐτό «ἡμέρας καὶ νυκτός» μὲ τοὺς χειρόγραφους θησαυροὺς ποὺ διέσωσε καὶ ἀξιοποίησε σὲ μεγάλο βαθμό. Δική του καὶ τῆς συζύγου του Ἀγγελικῆς ἡ ἐξαίρετη τιμή, ἀπὸ μέρους μας ἡ εὐγνωμοσύνη, ἀλλὰ καὶ ὁ κόπος -μνημόσυνο στὴν μνήμη του- ὥστε νὰ ἀναδειχτοῦν ὅσα ἐκεῖνος συγκέντρωσε μὲ θυσίες, διαφύλαξε ἐπὶ δεκαετίες καὶ παρέδωσε σὲ ἐμᾶς ὡς προϊόντα τῆς ὀρθόδοξης πίστης καὶ ζωῆς καὶ μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Δεκέμβριος 2019

Ἐμμανουὴλ Στ. Γιαννόπουλος
Ἐπίκουρος Καθηγητὴς
Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν
Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.
ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΑΡΑ.

Καρὰ 1

Στὸν ἀριθμὸ 1 ἔχει καταχωρήσει ὁ Σίμων Καρὰς τὰ ἑξῆς σπαράγματα, τὰ ὁποῖα βρίσκονται ἐνσωματωμένα-κολλημένα σὲ αὐτοσχέδιο χάρτινο τετράδιο:

α′)
αἰ. ΙΒ′ (;) περγαμηνὴ 25,5 x 16,5 φφ. 2

Δίφυλλο σπάραγμα περγαμηνοῦ κώδικος, τὸ ὁποῖο εἶχε χρησιμοποιηθεῖ γιὰ στάχωση διαστάσεων 18,5 Χ 13,5. Στὸ σκοῦρο μπλὲ χάρτινο ἐξώφυλλο πάνω στὸ ὁποῖο ἔχει στερεωθεῖ τὸ περγαμηνὸ σπάραγμα: «Χ 117».
Στὴν ἐσωτερικὴ μεριά του ὑπάρχει ἐτικέτα: «FERD-FLINSCH.m.b.h LEIPZIG» καὶ μὲ μολύβι: «*117*». Ὁ Καρὰς εἶχε σημειώσει καὶ μία ἄλλη ἀρίθμηση: «*-102-*».

Περιέχει στιχηρὰ τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς (κβ′ Ἰουλίου), ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἕνα-δύο μετὰ σημαδοφώνων. Εἶναι ταλαιπωρημένο καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτό, δυσανάγνωστο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 408.

β′)
Δίφυλλο σπάραγμα-ἀπόσπασμα ἀπὸ Προθεωρία, ἐντὸς φακέλου στὸν ὁποῖο ὁ Καρὰς σημείωσε:

«Χειρόγραφον 1ον.
Σπάραγμα κώδικος
μὲ τὰ σημεῖα τοῦ μικροτέρου τοῦ τόνου
μουσικῶν διαστημάτων

ἡμίφωνον *ἡμίφθορον* *ιεγαιώ»*

Πρόκειται γιὰ δύο φύλλα (1, 2) διάστασης 16x11 τὰ ὁποῖα χρονολογοῦνται περίπου στὸν ιζ' αἰῶνα. Στὰ φφ. 1β-2α περιέχεται κάθετα τὸ σχεδιάγραμμα «Αἱ παραλλαγαὶ τῶν ὀκτὼ ἤχων κὺρ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Παπαδοπούλου καὶ Κουκουζέλη τοῦ διδασκάλου τῶν διδασκάλων» (βλ. πανομοιότυπο στὴν σ. 6 τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου). Χαμηλὰ ἀνάμεσα στοὺς κύκλους τοῦ σχεδιαγράμματος ἔχουν γραφτεῖ τὰ τρία σημάδια τὰ ὁποία ἀναφέρει καὶ ὁ Καράς. Στὴν πίσω ὄψη τοῦ ἑνὸς ὑπάρχει σχεδιασμένο κάπως πρόχειρα τὸ δένδρο τῆς παραλλαγῆς, ἐνῶ στὸ ἄλλο ὑπάρχει ἀπόσπασμα θεωρητικοῦ κειμένου: «ἐὰν ἀνέβῃς μίαν εἶναι δος καὶ ἀπὸ τὸν τέταρτον ἐὰν κατέβῃς μίαν εἶναι βαρὺς καὶ ἂν ἀνέβῃς μίαν ἄναλες. Ἔχουσι δὲ καὶ οἱ κύριοι ἤχους μέσους καὶ παράμεσους, πλαγίους καὶ παραπλαγίους...».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΡΑ, *ΓΕΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ* 1970, σ. 14, ὅπου φωτογραφία τοῦ σπαράγματος.

γ')

Δίφυλλο μὴ μουσικὸ περγαμηνὸ σπάραγμα διαστάσεων 28,5x19,5 ἐκ. (γιὰ στάχωση 23,5x17), ἀπὸ Μηναῖο Ὀκτωβρίου-Νοεμβρίου.

δ')

Δίφυλλο χαρτῶο σπάραγμα διαστάσεων 15x8 ἐκ. (ἴσως ἀπὸ Γεροντικὸ 15ου αἰῶνος).

ε')

Τετράφυλλο χαρτῶο σπάραγμα διαστάσεων 15x9,5 ἀπὸ Μαθηματάριο τοῦ 18ου αἰῶνος. Σὲ πολύ κακὴ κατάσταση.

ϛ')

Σπάραγμα ἐπιστολῆς διαστάσεων 20x14,5. Ὑπογράφει ἕνας Ἱλαρίων ἱερομόναχος καὶ ἡγούμενος τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. 1678 ἰανουαρίου 9 ἀπὸ Μπουκουρέστι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Καρὰ 2

αἰ. ΙΔ'-ΙΕ' χαρτ. 21,5 x 14,5 φφ. 252

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ (ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΡΙΩιΔΙΟΥ, ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ)

Ἀκέφαλο καὶ κολοβό. Στὴν ἀρχὴ λείπει ἕνα φύλλο ὅπου σίγουρα βρισκόταν ἡ ἀρχὴ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου. Στὸ φ. 1α ψηλὰ ὁ Σίμων Καρὰς ἐπεχείρησε νὰ γράψει μὲ μολύβι μιὰ ἐπιγραφή, ὥστε νὰ ἀναπληρώσει τὴν ἔλλειψη τοῦ ἀρχικοῦ φύλλου. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 166α καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου στὸ φ. 244α. Δὲν ὁλοκληρώνονται οἱ ὕμνοι τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος, καθὼς τὰ ὑπόλοιπα φύλλα ἔχουν ἐκπέσει.

Ἀστάχωτο.
Στίχοι διπλοῖ 20.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Λερωμένες οἱ ὧες τῶν φύλλων, ἀλλὰ τὸ γραμμένο τμῆμα τοῦ κώδικα εἶναι κατὰ τὸ πλείστον καθαρὸ. Οἱ ἐρυθρογραφίες τῶν ἐπιγραφῶν εἶναι ἐξίτηλες, ἐνῶ τὰ μουσικὰ σημάδια γράφτηκαν μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἀνοιχτόχρωμη κόκκινη μελάνη. Οἱ κόκκινες ἐπιγραφὲς στὶς ὧες τῶν ἀρχικῶν φύλλων, οἱ ὁποῖες δηλώνουν τοὺς ὑμνογράφους τῶν στιχηρῶν τὰ ὁποῖα ἀνθολογοῦνται, ἀκρωτηριάστηκαν κατὰ τὴν βιβλιοδεσία. Τὰ μουσικὰ κείμενα περιέχουν πολλὲς παραλλαγὲς τῆς μελωδίας οἱ ὁποῖες γράφτηκαν μὲ ἐρυθρὴ μελάνη πάνω καὶ κάτω ἀπὸ τὰ κύρια σημάδια. Ὅπως συνήθως συμβαίνει, κάποιοι ὕμνοι τῶν ἀκολουθιῶν τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος γράφτηκαν χωρὶς μουσικὴ σημειογραφία.
Γραφέας ἄδηλος. Περιέχεται καὶ ἡ ἀκολουθία στοὺς Ἁγίους Δέκα ἐν Κρήτῃ μάρτυρες (φ. 70α), κάτι ποὺ ἐμβάλλει σὲ ὑποψίες γιὰ τυχὸν προέλευση τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸ νησὶ αὐτό.

Σὲ κάποια σημεῖα τοῦ κώδικα (ὅπως τὰ φύλλα 165α, 149α καὶ 222α-β) ὁ Σίμ. Καρὰς ἐξήγησε μὲ μολύβι μουσικὲς γραμμὲς τῶν περιεχομένων μελῶν. Τὸ ἴδιο παρατηρεῖται καὶ σὲ μικρὰ παρέμβλητα φύλλα χαρτιοῦ. Ὅπως ἀναφέρεται καὶ στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου, σὲ φύλλο χαρτιοῦ μεγέθους Α4 ποὺ βρισκόταν μέσα στὸ χειρόγραφο ὁ Καρὰς ἐξήγησε τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς *Τῆς μετανοίας...* καὶ *Τὰ πλήθη...* (ἀπὸ τὸ φ. 165β τοῦ κώδικα)

Στὴν κάτω ᾧα τοῦ φ. 1α ὑπάρχει ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σ. Καρὰ μὲ μολύβι:

Χειρ/φον ..... ιβ.....ιστ.....Σφακιανάκη

.....

Γιὰ τὸ ὄνομα Σφακιανάκη βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 26, 33, 76, καθὼς καὶ τὴν σχετικὴ ἀναφορὰ στὴν Εἰσαγωγή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Καρὰ 3

αἰ. ΙΕ' (ἀρχαί) χαρτ. 29 x 22 φφ. 283

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ

Ὀγκώδης κώδικας. Κολοβὸ χειρόγραφο-χάσματα. Περιέχεται τὸ Στιχηράριο τοῦ ἐνιαυτοῦ, τοῦ Τριῳδίου (φ. 161α κ.ε.), τοῦ Πεντηκοσταρίου (φ. 227β κ.έ.), τὰ ἀναστάσιμα ἰδιόμελα (φ. 253β κ.έ.), καὶ τὰ ια' ἐωθινὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὁλοκληρώνονται (στὸ φ. 283β ξεκινᾶ τὸ μέλος τοῦ ια', ἀλλὰ τὰ ὑπόλοιπα φύλλα ἔχουν ἐκπέσει).

Στίχοι διπλοῖ 21 (ἀπὸ τὸ φ. 277β κ.έ. 14-16).
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Γραφὴ καθαρή, ὄρθια καὶ οἱ συνήθεις ζωηρὲς ἐρυθρογραφίες ποὺ συνδυάζονται μὲ ἔντονη μαύρη μελάνη γιὰ τὰ ἁρμόδια σημάδια τῆς μουσικῆς σημειογραφίας. Περιθώρια μεγάλα κάτω καὶ ἐξωτερικά, τὸ ἐσωτερικὸ ὅμως εἶναι ὁριακὸ καὶ τὸ ἐπάνω ἱκανοποιητικό. Στάχωση (ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση δέρματος) κατεστραμμένη σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ τετράδια ἀποχωρισμένα ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Ράχη δὲν ὑφίσταται. Λείψανα θηλυκωτήρων. Τὰ πρῶτα καὶ τελευταῖα φύλλα εἶναι κατεστραμμένα στὴν ἐπάνω ἐξωτερικὴ γωνία.
Στὸ φ. 227α ζωγραφήθηκαν ἄτεχνα οἱ ἅγιοι Γεώργιος καὶ Δημήτριος.
Γραφέας ἄδηλος.

Στὰ ἀρχικὰ φύλλα ὑπάρχουν δύο σημειώσεις τοῦ Σίμωνα Καρὰ μὲ μολύβι. Ἡ πρώτη:

Ἀνθολόγιον Στιχεραρίου
αἰῶνος ιε' ἀρχομένου
ὅπως φαίνεται
ἀπὸ τὰ ὑδάτινα σημεῖα
κέρατα βοὸς ἢ ἐλάφου
καὶ μπότα (περὶ τὸ 1400).

Ἡ δεύτερη:

μεταξὺ 1 καὶ 2 φφ. χάσμα φύλλου ἑνός
Ἐλλείπουν:
1. Τὸ τέλος τοῦ ἰδιομέλου Ἐπέστη ἡ εἴσοδος
2. Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν
3. Θαυμαστὸς ὁ Θεός
4. Ὁ ἐν σοφίᾳ τὰ πάντα δημιουργήσας
5. Προαιώνιε Λόγε τοῦ Πατρὸς ἡ ἀρχή

Σὲ ἀρκετὰ σημεῖα τοῦ κώδικα ὁ ἴδιος σημείωσε μὲ μολύβι συμπληρώσεις, ἐπιγραφές, τὶς ἀρχὲς τῶν μηνῶν, τὰ χάσματα στὴν ὕλη τοῦ κώδικα, κ.ἄ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Α'.

Καρὰ 4

αἰ. ΙΖ' ἀρχὲς χαρτ. 24 x 17,5 φφ. Α' + 284 + α'-β'
(ὑπάρχει καὶ ἕνα ἀνάριθμο μετὰ τὸ φ. 272,
τὸ ὁποῖο ἔλαβε τὸν ἀριθμὸ 272ι.

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ, ΗΧΗΜΑΤΑ

Στὸ φ. 1β ὑπάρχει μὲ μαύρη μελάνη ἡ ἀρχὴ τοῦ Στιχηραρίου γραμμένη ἀπὸ μεταγενέστερο γραφέα (ἴσως περὶ τὰ μέσα τοῦ ιη' αἰῶνος) σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ συμπληρωθοῦν τὰ ἕνα-δύο φύλλα τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου ποὺ εἶχαν ἀπὸ τότε ἐκπέσει.
Στὸ φ. 3α συνεχίζει μέλος (*τῆς χρηστότητός Σου*) ἀπὸ χάσμα ὁ κύριος γραφέας, μετὰ ἀπὸ ἐρυθρὴ ἐπιγραφή. Πρόκειται γιὰ τὸν ὕμνο *Προαιώνιε Λόγε τοῦ Πατρὸς* τὸν ὁποῖο εἶχε ξεκινήσει στὸ φ. 2β ὁ μεταγενέστερος γραφέας ποὺ ἀναπλήρωσε τὰ ἐκπεσόντα ἀρχικὰ φύλλα.

Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ, Τριῳδίου (φ. 160α) καὶ Πεντηκοσταρίου (224α). Στὸ φ. 207β: ἐνταῦθα τὰ στιχερὰ τοῦ νιπτῆρος ψάλλονται μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ἔξωθεν ἐξερχόμενοι τὴν μεγάλην πύλην τοῦ ναοῦ προευπρεπισθέντος ἐκείσε τοῦ νιπτῆρος παρὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου. Ἀκολουθοῦν στὸ φ. 208 τὰ στιχηρὰ τοῦ Νιπτῆρος.

Μετὰ τὸ Πεντηκοστάριο ἀκολουθοῦν στιχηρὰ προσόμοια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, στὸ φ. 262α τὰ δογματικὰ θεοτοκία τῶν μικρῶν ἑσπερινῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, δύο-τρεῖς ἀκολουθίες, καὶ τὰ ἀναστάσιμα (φ. 270α: α' ἦχος, φ. 271α: β' ἦχος, φ. 272β: τρίτος ἦχος, φ. 273α: δ' ἦχος, 275α: πλ. α' ἦχος, 276β: πλ. β' ἦχος, φ. 278α: βαρὺς ἦχος, φ. 279β: πλ. δ' ἦχος).

Στὸ φ. 281α: λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν μέση τοῦ φύλλου, ἀμέσως μετὰ ἀπὸ τὸ τέλος τῶν ἀναστασίμων τοῦ πλ. δ' ἤχου γράφει ὁ ἴδιος γραφέας: τέλος τῆς διπλοτονικῆς κατὰ μὴν Φεβρουαρίου. Ἀκολούθως συνεχίζει ἄλλος γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον ἠχημάτων, Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ ἦχος α' *Αναιες...τεριρεμ...*

Ἀκολουθοῦν: ἕτερον κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ ἱερομονάχου, ἐκαλλωπίσθη καὶ παρὰ τ.... (;) μικρὸν ἦχος β' *ιεαιες...τεριρεμ....* καὶ ἀκολουθοῦν ἀνωνύμως κρατήματα καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἕξι ἤχους. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλ. δ' ἤχου, στὸ φ. 284β ὑπάρχουν γραμμένα ἀπὸ ἄλλον τὰ κεκραγάρια τοῦ α' ἤχου, καὶ τὸ *Κύριε ἐκέκραξα...* τοῦ β' ἤχου. Τέλος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοὶ 21.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση, ἀλλὰ ἀκέφαλος κώδικας.
Γραφὴ καθαρή, ὄρθια, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη.

Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες ἐπενδεδυμένες μὲ δέρμα. Ἡ ράχη ἔχει ἐπιδιορθωθεῖ μὲ κομμάτι δέρματος. Κάποια τετράδια δέθηκαν σὲ λάθος θέση μὲ συνέπεια νὰ εἶναι προβληματικὴ ἡ παρακολούθηση τῆς συνέχειας τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

Γραφέας ἄδηλος.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο πρὶν τὸ φ. 1 ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *κατὰ Λίνον Πολίτην αἰ ιε΄*. Παρακάτω ἀπὸ παλαιότερο χέρι: δοξαστάριον *μουσικὸν κατὰ τὴν παλαιὰν μέθοδον* καὶ παρακάτω: *ἄνθιμος*.....

Στὸ φ. 1α ἄτεχνες καὶ πρόχειρες σημειώσεις: *Ἀντώνιος Μ. Βενιέρης. Θεὲ πατέρων*....

Στὸ παράφυλλο β΄β ὑπάρχει σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρά:

ἡγοράσθη παρὰ τῇ κυρίᾳ Κανδρῇ ἐκ Σίφνου.
Τρίτῃ Γ΄ Ἰουνίου ,αϑνη΄ (=1958). *Σ. Καρὰς*

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες 50 καὶ 143).

Ὅπως σὲ πολλὰ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Σίμωνα Καρὰ συμβαίνει, ἔτσι καὶ ἀνάμεσα στὰ φύλλα τοῦ κώδικα αὐτοῦ ὑπάρχουν πολλὰ μικρὰ χαρτάκια, στὰ ὁποῖα ὁ ἀείμνηστος σημείωνε σχόλιά του στὸ περιεχόμενο τοῦ τόμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Καρὰ 5

αἰ. ΙΕ΄ χαρτ. 23 x 15,5 φφ. Α΄-Β΄ + 226
(μετὰ τὸ φ. 221 ὑπάρχει ἕνα ἀνάριθμο: 221ι)

ΚΟΝΤΑΚΑΡΙΟ-ΟΙΚΗΜΑΤΑΡΙΟ, ΜΑΘΗΜΑΤΑΡΙΟ, ΚΡΑΤΗΜΑΤΑΡΙΟ

Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας

Περιέχονται (ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτες, στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ κώδικα) μελοποιήσεις ὑπακοῶν, κοντακίων, Οἴκων κ.λπ. τοῦ Τριῳδίου, Οἶκοι τοῦ Ἀκαθίστου, καὶ συλλογὴ κρατημάτων. Ἡ κατάσταση τοῦ κώδικα, καὶ εἰδικὰ τῶν πρώτων καὶ τελευταίων φύλλων του, δυσχεραίνει πάρα πολὺ τὴν ἀναλυτικὴ καταγραφή του. Παρακάτω σημειώνονται μερικὰ μόνο ἀπὸ τὰ περιεχόμενά του, ὅσα εἶναι δυνατὸν νὰ διαβαστοῦν.

3β Τὸ Κοντάκιο καὶ ὁ Οἶκος τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.

9β Κοντάκιον ψαλλόμενον... (;).

16β Κοντάκιον εἰς τὸν μέγαν κανόνα· πλ. β΄ *Ψυχή μου*... Ὁ Οἶκος· πλ. β΄ *Τὸ τοῦ Χριστοῦ*...

20β Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων· ἦχος πλ. β′ *Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ...* Ἀκολουθεῖ ὁ οἶκος *Ἐπειδὴ Ἅιδην...* (ἐκτενὴς σύνθεση).

24α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ. Κοντάκιον ἦχος πλ. δ′ ιαια *Τὸν δι᾽ ἡμᾶς...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

29α Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. δ′ Δυσδιάκριτο.

31α Κοντάκιον τῷ Ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ· πλ. β′ *Τὴν ἄβυσσον ὁ κλείσας...* Ἀκολουθεῖ ὁ οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

34α Κοντάκιον τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· ἦχος πλ. δ′ *Εἰ καὶ ἐν τάφῳ...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

41α Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντίπασχα ἢ τοῦ Θωμᾶ· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ φιλοπράγμονι...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

44β Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἦχος πλ. β′ *Τὸ χαῖρε τοῖς μυροφόροις...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

51β Κοντάκιον εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· πλ. β′ *Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

58α Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων τιη′ ἁγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ· ἦχος πλ. δ′ *Τῶν Ἀποστόλων τὸ κήρυγμα...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

62β Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἤτοι τῆς Ν′· ἦχος πλ. δ′ *Ὅτε καταβάς...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος (ἐκτενὴς σύνθεση).

68β Κοντάκιον τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ὡς ἀπαρχάς...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος.

69α Ὁ Οἶκος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐκ τῶν κδ′, τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ καὶ λαμπαδάρη (!)· [ἦχος] πλ. α′ *Τεῖχος εἶ...*

76α Ἑτέρα Ἀκάθιστος, Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· [ἦχος] πλ. β′ *Ὦ πανύμνητε μῆτερ...*

79β Ἀκάθιστος ψαλλόμενος τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· ἦχος πλ. α′[2] (φ. 80α) δ′ *Γνῶσιν...*

83α Ἑτέρα Ἀκάθιστος συνοπτική, ποίημα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τ ο ῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· ιειαιω *Ἤκουσαν οἱ ποιμένες...*

85α Κοντάκιον ψαλλόμενον τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ′. Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀποκρέῳ εἰς τοὺς κοιμηθέντας· [ἦχος] πλ. δ′ *Μετὰ τῶν Ἁγίων...* Ἀκολουθεῖ ὁ Οἶκος.

87β Ἀπὸ τὸ κοντάκιν τοῦ Ἁγίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου, τοῦ μαΐστορος κὺρ Ἰω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος β′ *Πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν...*

88α Ἀπὸ τὸ κοντάκιν εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου (;)· ἦχος β′ *Ἐλήλυθεν...*

89α Ἀπὸ τὸ κοντάκιν εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸ Ἡ Παρθένος· πλ. α′ *Δι᾽ ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη...*

90α Ἀπὸ τὸ κοντάκιν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἀπὸ τὸ Τῇ Θεοτόκῳ προσδράμωμεν, τοῦ αὐτοῦ· ἦχος βαρὺς *Καὶ κραταίωσον Βασιλεῖς...* Ἀκολουθοῦν προκείμενα. Πολὺ ἐξίτηλες μελάνες, δυσδιάκριτα μέλη.

98α Ἑτέρα περισσὴ τὸ Στεῖρα σὺν Θεῷ· ἦχος α′ *Στεῖρα...* (στὸ φ. 99α ὑπάρχει ἐρυθρὴ ἐπιγραφή: Ἀπὸ χοροῦ καὶ ἀκολουθεῖ τὸ μέλος, ἐπίσης ὅλο μὲ ἐρυθρὰ σημάδια.

99α Μὲ ἐρυθρὴ μελάνη: Ἀπὸ χοροῦ *Τοτο Τῷ ἐπὶ ὑδάτων...* Ὁ δομέστικος μετὰ βαστακτῶν· ἦχος β′.

101α Ἕτερος ψάλτης· ἦχος πλ. β′ *Τιτι τορορο... Τὴν γῆν θεμελιώσαντι...*

Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα δυσανάγνωστα μέλη. Μεταφέρονται κάποιες ἐπιγραφές:

101β Ἕτερος ψάλτης· ἦχος β′

102α Ἕτερος ψάλτης μονοφωνάρης· ἦχος β′

103β Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος α′

104β Εἶτα ὁ μέσος ὑψηλοτέρα φωνῇ λέγων οὕτως· ἦχος α′

107β Ἑτέρα περισσὴ τὸ Ῥιφείς· ἦχος α′

113α Τοῦ Μ α ν ο υ γ ρ ᾶ

114α Τοῦ Ἀ β α σ ι ώ τ ο υ. Τοῦ Κ ο ρ ώ ν η

115β Ἄλλον Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ *Ἐκάθισεν ἀπέναντι...*

116β Ἑτέρα περισσὴ τὸ Ἄνωθεν, ἀπὸ χοροῦ μονοφωνάρης μετὰ βαστακτῶν, τοῦ Ἀ β α σ ι ώ τ ο υ· ἦχος πλ. β′ *ειραω*

119α Ἄλλον τοῦ Κ ο ρ ώ ν η

120β Τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. β′ *ειραω Ἄνωθεν...*

121β Τοῦ Μ α ν ο υ γ ρ ᾶ· ἦχος α′ *Ἡμεῖς ταῦτα...*

125α Μετὰ βαστακτῶν

129α Ἦχος α′ δ′φωνος. Σταυροθεοτοκία ποιήματα Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Ποίαν σοι ἐπάξιον...*

180α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναγραμματισμῶν. Κὺρ Ἰω ά ν - ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. β′ *Ἐξ ἀκάρπου ῥίζης...*

181α Ἀναγραμματισμὸς ἀπὸ τὸ Σήμερον ἐφανερώθη· ἦχος πλ. β′

203β Τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος *α′ Τεριρεμ...* Ἀκολουθοῦν κρατήματα πολλῶν μελοποιῶν κατ᾽ ἦχον.

226α Τοῦ αὐτοῦ μαΐστορος κὺρ Ἰω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· [ἦχος πλ. δ′] λεγόμενον ὁ μαργαρίτης. Αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ κώδικα. Τὸ κράτημα δὲν ὁλοκληρώνεται.

Στίχοι διπλοῖ 19-22.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Ἐξαιρετικὰ προβληματικὴ ἡ κατάσταση τοῦ χειρογράφου. Πολλὰ φύλλα, ἰδιαίτερα στὴν ἀρχή, εἶναι κατεστραμμένα ἢ ἀκόμη καὶ μισά (ὅπως τὰ φφ. 1-3), καθὼς καὶ ἐντελῶς ἐξίτηλα, καὶ δὲν μπορεῖ εὔκολα νὰ καταγραφεῖ τὸ ἀκριβές τους περιεχόμενο. Οἱ ἐρυθρογραφίες διακρίνονται κάπως καλύτερα. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικα οἱ μελάνες εἶναι καὶ πάλι πολὺ ἐξίτηλες. Στάχωση πάνινη μὲ μικρὰ τεμάχια δέρματος. Ἐσωτερικὰ σώζεται καὶ ἡ ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου στὴ συλλογὴ τοῦ Σίμ. Καρά, μὲ μολύβι: *-5-*.

Ἰδιαίτερα μεγάλη ἡ ἀξία τοῦ κώδικα, καθὼς πρόκειται γιὰ ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα, σχετικά, Κοντακάρια ποὺ σώζονται. Βέβαια, τὴν ἀξία αὐτὴ μετριάζει πολὺ ἡ ἄσχημη κατάσταση τοῦ τόμου. Σημαντικὲς ἡ ἐπιγραφὲς τοῦ χειρογράφου γιὰ τὴν ψαλμῴδηση «μετὰ βαστακτῶν».
Ἀπὸ τὸ φ. 132α κ.έ. καὶ ἕως περίπου τὸ φ. 150 παρατηροῦνται καὶ ἄλλοι γραφεῖς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σσ. 29, 77 καὶ πίνακες Ε′, ΣΤ′.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Καρὰ 6

αἰ. ΙΖ′ (περίπου β′ τέταρτο) χαρτ. 15 x 10 φφ. Α′-Γ′ + 222 +α′

Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο (Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Υ, Τ Ρ Ι Ω ι Δ Ι Ο Υ, Π Ε Ν Τ Η Κ Ο Σ Τ Α Ρ Ι Ο Υ)

Γραφέας: ἐπίσκοπος Ῥαιδεστοῦ Μελχισεδέκ.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο ὑπάρχει μὲ κόκκινη μελάνη ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ κώδικα ἡ ὁποία εἶναι ὑπερβολικὰ ἐξίτηλη: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τὰ ἰδιόμελα καὶ δοξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἔτι δὲ καὶ τῶν ἑορταζομένων λοιπῶν ἁγίων τὰ δοξαστικὰ τοῦ ὅλου ἔτους καὶ τῶν Κυριακῶν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ τῆς Λαμπρᾶς (;) ὁμοῦ, ἕως τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάν-

των. Μὴν Σεπτέμβριος εἰς τὴν ὀγδόην· τὸ Γενέσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἦχος πλ. β' *Σήμερον ὁ τοῖς νοεροῖς...* Καθεξῆς συνεχίζεται τὸ στιχηράριο τοῦ ἐνιαυτοῦ. Παρατηροῦνται προβλήματα στὴν σειρὰ τῶν ὕμνων, πιθανῶς λόγω λανθασμένης βιβλιοδεσίας τῶν τετραδίων.

143β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν ἰδιομέλων καὶ τῶν δοξαστικῶν τῶν Κυριακῶν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἤτοι τοῦ Τριῳδίου διορθωθέντα ἐπιμελῶς...

222β Ξεκινᾶ χαμηλὰ τὸ ἰδιόμελο *Μαρτύρων θεῖος χορός...* τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων, τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Στάχωση ἀπὸ δέρμα ἡ ὁποία σχηματίζει θήκη, καθὼς ἡ τριγωνικὴ ἐπέκταση τοῦ πίσω μέρους θηλυκώνει στὸ μπροστά κάλυμμα. Κολοβὸ χειρόγραφο.
Γραφὴ λεπτὴ καὶ μικρόσχημη. Οἱ ἐρυθρογραφίες τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν μουσικῶν σημαδιῶν δὲν διακρίνονται σχεδὸν καθόλου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πρωτογράμματα τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι γράφτηκαν ἐκ τῶν ὑστέρων μὲ διαφορετικὴ μελάνη. Ὡστόσο, ὑπάρχουν καὶ κάποιες ἐπιγραφὲς οἱ ὁποῖες ξαναγράφτηκαν πάνω ἀπὸ τὶς παλαιές. Ἄνετα περιθώρια, μὲ τὸ κάτω νὰ εἶναι μεγαλύτερο. Τὰ πρωτογράμματα εἶναι μεγάλα καὶ τὸ πλάτος τους καταλαμβάνει ὅλο τὸ ἀριστερὸ περιθώριο.
Γραφέας, μὲ βάση τὶς συγκρίσεις τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα μὲ ἐκεῖνον τοῦ κώδικα Μονῆς Ταξιαρχῶν Αἰγίου 1 (βλ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, φωτογραφικὸ δεῖγμα 21.2), εἶναι ἀναμφίβολα ὁ ἐπίσκοπος Ῥαιδεστοῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ έ κ, γνωστότατος μελοποιὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Τὴν ταύτιση ἔκανε πρῶτος ὁ Μ. Χατζηγιακουμῆς ἐνημερώνοντας τὸν Σίμ. Καρά, ὁ ὁποῖος ἔγραψε σχετικὴ σημείωση στὸν κώδικα (βλ. παρακάτω).

Θὰ ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα μιὰ σύγκριση τοῦ παρόντος Στιχηραρίου μὲ τὶς προηγούμενες σχετικὲς ᾀσματικὲς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ Στιχηράριο τοῦ μαθητῆ τοῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ έ κ, τοῦ πρωτοψάλτου Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ὥστε νὰ διαπιστωθεῖ ἡ -ἀνεξερεύνητη ἕως τώρα- συμβολὴ τοῦ γραφέα στὴν ἐξέλιξη τῶν μελοποιήσεων αὐτῶν.

Σημείωση στὸ παράφυλλο Β'α:

τοῦτο τὸ παρόν ἐστι Ἰωσὴφ ἱερομο
νάχου καὶ καθηγουμένου τοῦ προφήτου ἡλιοῦ

Ὁ ἴδιος μᾶλλον ἔγραψε καὶ πιὸ μπροστὰ μιά-δυὸ φορές: *Ἰωσὴφ Λαζέος* καί: *Ἰωσὴφ ἱερομόναχος λαζόπουλος*

Σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι, στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης:

κατὰ τὸν Μανώλη Χατζηγιακουμῆ
εἶναι ἰδιόχειρον Μελχισεδὲκ Ραιδεστοῦ

αἰ ιζ'

Ὁ ἴδιος σημείωσε στὸ παράφυλλο Γ'β: *Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου 19/5/61.*
Ἡ ἴδια σημείωση ἀπὸ τὸν Καρὰ ὑπάρχει καὶ στὸ παράφυλλο α'β (βλ. καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 24, 101, 103, 125, 140).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 556 (ὅπου ἀναφέρεται ὡς ὁ ἀριθμὸς 4 τῆς συλλογῆς, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἀριθμὸς 6).
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Β'.

Καρὰ 7

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1700-1705) χαρτ. 14 x 10 φύλλα 313

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ ΧΡΥΣΑΦΟΥ τοῦ ΝΕΟΥ (ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΡΙΩιΔΙΟΥ, ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ), ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: Παῦλος ἱερεύς, μαθητὴς Πέτρου τοῦ Μπερεκέτη.

1α Ἀκέφαλο χειρόγραφο. Στὸ σημερινὸ ἀρχικὸ φύλλο συνεχίζονται τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς η' Σεπτεμβρίου. Καθεξῆς τὸ ὑπόλοιπο Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ. Πρόκειται γιὰ τὴν μελοποίηση τοῦ πρωτοψάλτου Παναγιώτου Χρυσάφου, «τοῦ νέου».

174α Ἀρχίζει τὸ Στιχηράριο τοῦ Τριῳδίου.

232α Ἀρχίζει τὸ Στιχηράριο τοῦ Πεντηκοσταρίου.

Μετὰ τὴν Κυριακὴ τῶν Ἁγ. Πάντων ἀκολουθοῦν:

254α Εἰς τοὺς αἴνους τῆς Ἀκαθίστου· ἦχος δ' *Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω...*

254β Τῷ Σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, εἰς τοὺς αἴνους· ἦχος πλ. δ' *Ἀθλητικήν...*

255β Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας εἰς τὸ λυχνικόν, δόξα καὶ νῦν· ἦχος πλ. δ' *Τὴν ψυχοφελῆ πληρώσαντες...*

256β Εἰς τοὺς αἴνους· ἦχος β' *Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα...*

257α Ἀρχίζουν τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγ. Δευτέρας καὶ καθεξῆς τὰ ὑπόλοιπα ἕως καὶ τὰ τῆς Μεγ. Πέμπτης.

278α Εἰς τοὺς αἴνους τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς στιχηρὰ αὐτόμελα· ἦχος δ' *Παράδοξα σήμερον...*

280α Τροπάριον νεκρώσιμον ποίημα κὺρ Πέτρου [Μπερεκέτη]· ἦχος δ' *Ὄντως φοβερώτατον...*

280β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν θεοτοκίων κατ᾽ ἦχον (φ.

281α) μαθημάτων. Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ποίαν σοι...*

283α Ἕτερον θεοτοκίον ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου καὶ νέου μελωδοῦ [τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος β′ *Θεοτόκε μὴ παρίδης με...*

285β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος τρίτος *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

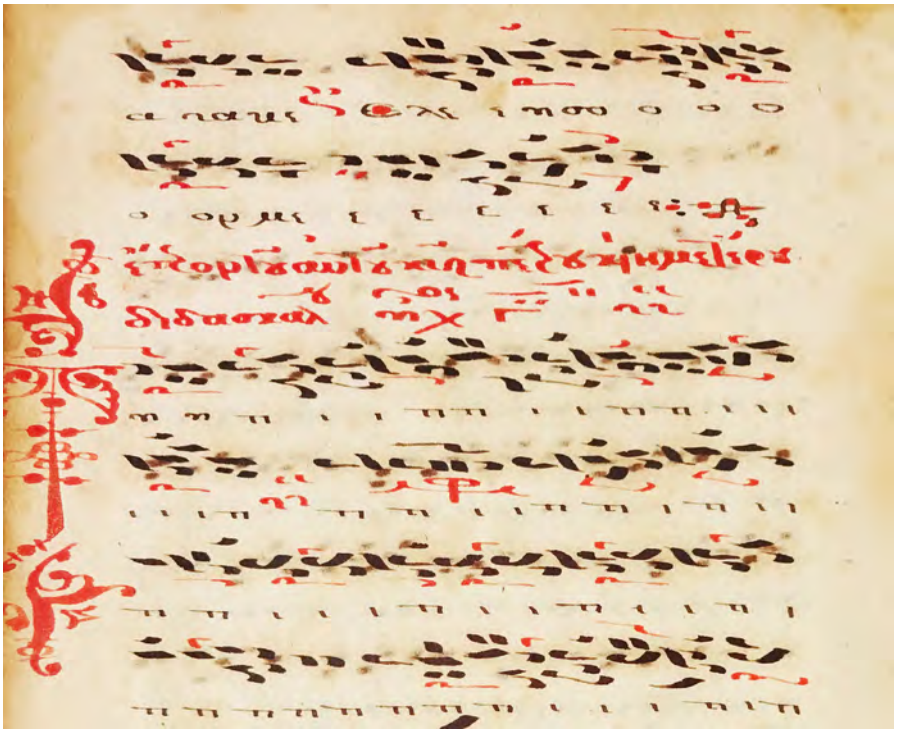

Πανομοιότυπο 1. Χφ. Καρά 7, φ. 285β.

287β Ἕτερον θεοτοκίον ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

290β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου· ἦχος πλ. α′ *Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε...*

293α Ἕτερον θεοτοκίον ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος...*

295β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ μουσικωτάτου καὶ μελωδοῦ· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως...*

298α Ἕτερον θεοτοκίον ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ′ *Ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ...*

300β Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὀκτάηχος· ἦχος α′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

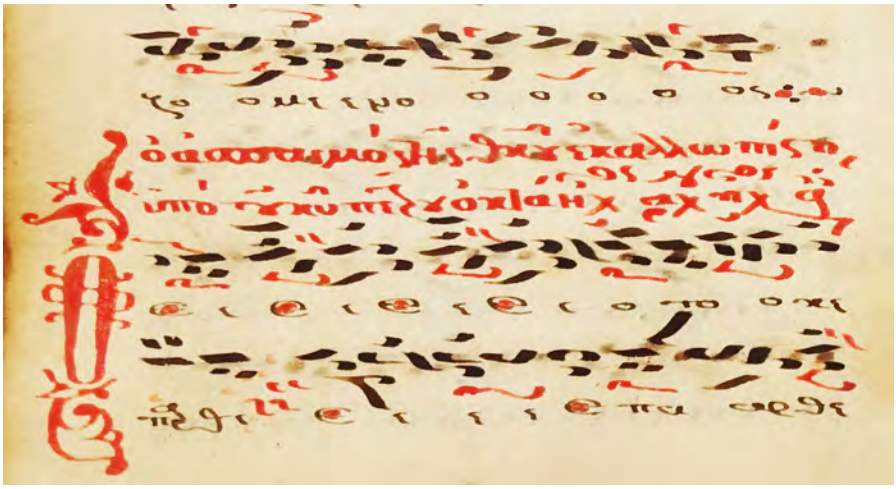

Πανομοιότυπο 2. Χφ. Καρὰ 7, φ. 300β.

304α Μάθημα εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· [ἦχος] δ′ *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...*

306β Χερουβικὸν ὅπερ ἐποιήθη νῦν ὑπὸ τοῦ μουσικωτάτου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὅπερ ψάλλεται καὶ εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους· *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

308α Κοινωνικὸν τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὅμοιον τοῦ χερουβικοῦ ὅπερ ψάλλεται καὶ αὐτὸ εἰς ἤχους ὀκτὼ ὡς καθὼς βούλει ὁ ψάλλων· *Αἰνεῖτε...*

309α Ἰδοὺ καὶ μερικοὶ πανηγυρικοὶ εἱρμοί, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ

[Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ νέου Γ λ υ κ έ ο ς ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*

310α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Βυζαντίου· [ἦχος] τρίτος *Λατρεύειν ζώντι Θεῷ...*

310β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὡραῖον καὶ ἡδύ· ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...*

311β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] φθορικὸν καὶ ἡδύτατον· πλ. α′ *Ἐν τῇ βροντώσῃ καμίνῳ...*

312α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] πάνυ ἡδύ· ἦχος πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...*

312β Ἕτερος εἱρμὸς θεοτοκίον, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ἑπτάφωνον καὶ ὡραῖον· ἄρχου πλ. δ′ ἑπτάφωνος *Χαῖρε νύμφη...*

313α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Βυζαντίου· ἦχος πλ. δ′ *Οἱ τῆς Χαλδαίας καμίνου...*

313β Μετὰ τὸν εἱρμὸ ὑπάρχει μελοποιημένο τὸ ἑξῆς κωδικογραφικό σημείωμα: [ἦχος] α′ *Ἔλαβε τέρμα τὸ παρόν μου πυκτίον σὺ δῶ παντάναξ ὁ δοὺς ἀρχὴν καὶ τέλος συναύλισόν με ἐν τῇ τῶν ζώντων χώρᾳ ὅπως ἀγαλλόμενος*

Ἐδῶ τελειώνει τὸ φύλλο 313β. Τὸ ἑπόμενο φύλλο, ὅπου λογικὰ θὰ συνεχιζόταν καὶ θὰ ὁλοκληρωνόταν ἡ μελοποίηση τοῦ σημειώματος καὶ πιθανῶς θὰ ἀναγραφόταν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γραφέα, ἔχει ἐκπέσει. Στὴν β′ ὄψη αὐτοῦ τοῦ ἐκπεσόντος φύλλου ἦταν γραμμένος ὁ κολοφώνας τοῦ κώδικα μὲ κόκκινη μελάνη καὶ χονδρὴ πένα. Ἀποτύπωση τοῦ κολοφώνα αὐτοῦ (περίπου 10-12 σειρές) ὑπάρχει στὸ πίσω κάλυμμα τῆς στάχωσης, τὸ ὁποῖο ἡ κόκκινη μελάνη τοῦ τελευταίου φύλλου εἶχε ποτίσει, καὶ τμῆμα του μπορεῖ δύσκολα νὰ διαβαστεῖ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ μὲ ὀριζόντια ἀναστροφὴ (ἀπὸ δεξιὰ πρὸς ἀριστερά) τῶν γραμμάτων καὶ τῆς σειρᾶς τους:

ἐν μυνὴ ἰουλίου ..νδικτιῶνος
α^{ης}. ἔρρω... οἰ τὴν .....
την.....

Ἀκριβῶς ἡ ἴδια μελοποίηση τοῦ παραπάνω κωδικογραφικοῦ σημειώματος ὑπάρχει -πλήρης ὅμως- στὸν κώδικα Σινᾶ 1300, αὐτόγραφο τοῦ σπουδαίου ἁγιορείτου μουσικοῦ Κ ο σ μ ᾶ τοῦ Μακεδόνος στὰ 1670: [ἦχος] α′ *Ἔλαβε τέρμα τὸ παρὸν μου πυκτίον σὺ δῶ παντάναξ ὁ δοὺς ἀρχὴν καὶ τέλος συναύλισόν με ἐν τῇ τῶν ζώντων χώρᾳ ὅπως ἀγαλλόμενος διηνεκῶς τε σον κράτος ὑμνῶ μετὰ τῶν σῶν ἁγίων.*

(βλ. ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ-ΚΡΗΤΙΚΟΥ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΣΙΝΑ, Α'* 2008, σ. 450).

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβός, μικρόσχημος κώδικας. Κατάσταση σχετικὰ καλή, μὲ λερώματα ὅμως στὰ φύλλα. Οἱ ἐρυθρογραφίες πότισαν στὰ φύλλα. Στάχωση ἀπὸ χάρτινα καλύμματα ἐπενδεδυμένα μὲ δέρμα. Ἐξίτηλες χρυσοτυπίες (ὀρθογώνια πλαίσια μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴν μέση ρόμβος πάλι μὲ ἄνθη). Λείψανα θηλυκωτήρων.

Γραφὴ ὄρθια, μικρόσχημη, τεχνική, ἔμπειρου μουσικοῦ κωδικογράφου. Περιθώρια μικρά.

Γραφέας πολὺ ἀνορθόγραφος, μαθητὴς τοῦ Π έ τ ρ ο υ «τοῦ Βυζαντίου» (φ. 285β), «τοῦ μουσικωτάτου», «τοῦ νέου Γλυκέος» καὶ «νέου μελωδοῦ», δηλαδὴ τοῦ εὐρύτερα γνωστοῦ ὡς «Μ π ε ρ ε κ έ τ η». Μὲ βάση αὐτὴ τὴν πληροφορία καὶ τὴν ἔρευνα ποὺ ἀκολούθησε, ὁ κωδικογράφος ταυτίστηκε μὲ τὸν μαθητὴ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτη Π α ῦ λ ο ἱερέα, γνωστὸ γραφέα πολλῶν χειρογράφων, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔχουν γραφτεῖ κάποιες ἀρχικὲς ἐκτιμήσεις μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς περιγραφῆς τοῦ αὐτογράφου του μονῆς Ἁγίας Ἄνδρου 41 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 231-242). Ἡ δήλωση στὸν παρόντα κώδικα ὅτι τὸ ὀκτάηχο χερουβικὸ ἐποιήθη ἀπὸ τὸν Π έ τ ρ ο «νῦν», τοποθετεῖ, ἴσως, τὴν γραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 7 περὶ τὸ ἔτος 1700-1710. Ὁ Π α ῦ λ ο ς ἔγραψε καὶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ κώδικα Καρὰ 19 στὰ 1714 (βλ. τὴν περιγραφή του παρακάτω). Ἐπιπρόσθετα, ἡ αὐτοψία στοὺς κώδικες Κουτλουμουσίου 433 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σσ. 285-286) καὶ Σινὰ 1305 (ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ-ΚΡΗΤΙΚΟΥ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΣΙΝΑ, Α'* 2008, σσ. 470-479) ποὺ μαρτυροῦνται ἐπίσης ὡς αὐτόγραφα ἑνὸς μαθητοῦ τοῦ Μπερεκέτη, ἔδειξε ὅτι καὶ αὐτὰ εἶναι προϊόντα τοῦ καλάμου τοῦ ἰδίου Π α ύ λ ο υ , ὅπως καὶ ἄλλα (π.χ. τὰ Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου 15, 22 και 26).

Σημαντικὴ ἡ ἔμμεση συσχέτιση τοῦ μέλους *Θεοτόκε Παρθένε* τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ου] Χ ρ υ σ ά φ ου (φ. 290β: «Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου») καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η (φ. 300β: «Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου, ἐκαλλωπίσθη ὀκτάηχος») ἡ ὁποία μνημονεύτηκε ἀναλυτικότερα λίγα χρόνια πρὶν (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΘΕΟΤΟΚΕ ΠΑΡΘΕΝΕ» 2013). Μέρος τῆς ἔμπνευσης τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η γιὰ τὴν μελοποίηση τοῦ ὀκτάηχου αὐτοῦ μελωδήματος προῆλθε ἀπὸ τὴν σύνθεση τοῦ (συγχρόνου του, ἄλλωστε, καὶ λίγο μεγαλύτερου) πρωτοψάλτη Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης μεταξὺ πολλῶν πρόχειρων σημειώσεων ὑπάρχει καὶ ἡ ἑξῆς:

τοῦ ἀναστασίου τω βηβλίον ἐτοῦτο παράγαβρη (;)
τοῦ πρωτοψάλτου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΘΕΟΤΟΚΕ ΠΑΡΘΕΝΕ» 2013, σ. 203.

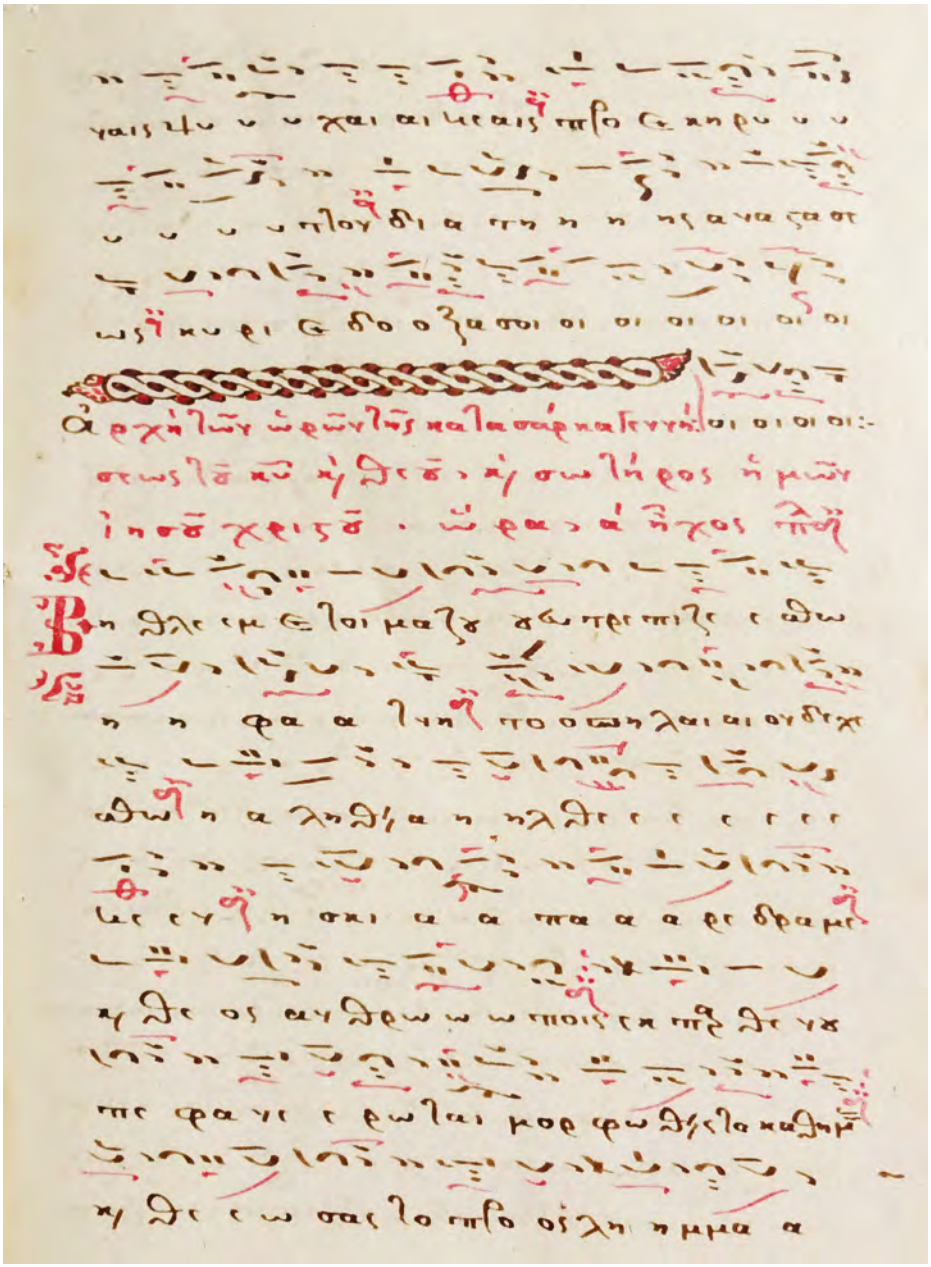

Πανομοιότυπο 3. Χφ. Καρὰ 8, φ. 24α.

Καρὰ 8

αἰ. ΙΗ′ (μέσα-β′ ἥμισυ) χαρτ. 18,5 x 13 φφ. 61 + α′-ε′

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ ΕΝΙΑΥΤΟΥ

Γραφέας (ὁ β′): Σταυρῆς ἢ Σταυράκης.

1α Συνεχίζονται ἰδιόμελα τῆς κζ′ Σεπτεμβρίου. Καθεξῆς τὸ Στιχηράριο τοῦ ἐνιαυτοῦ μέχρι τὸ φ. 46β ὅπου χαμηλὰ ξεκινοῦν τὰ ἰδιόμελα τῆς κδ′ Φεβρουαρίου χωρὶς ὅμως νὰ ὁλοκληρώνονται.

47α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Σεπτεμβρίου κγ′ ἡ σύλληψις τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Δόξα· ἦχος πλ. β′ *Ἐκ στειρευούσης...*

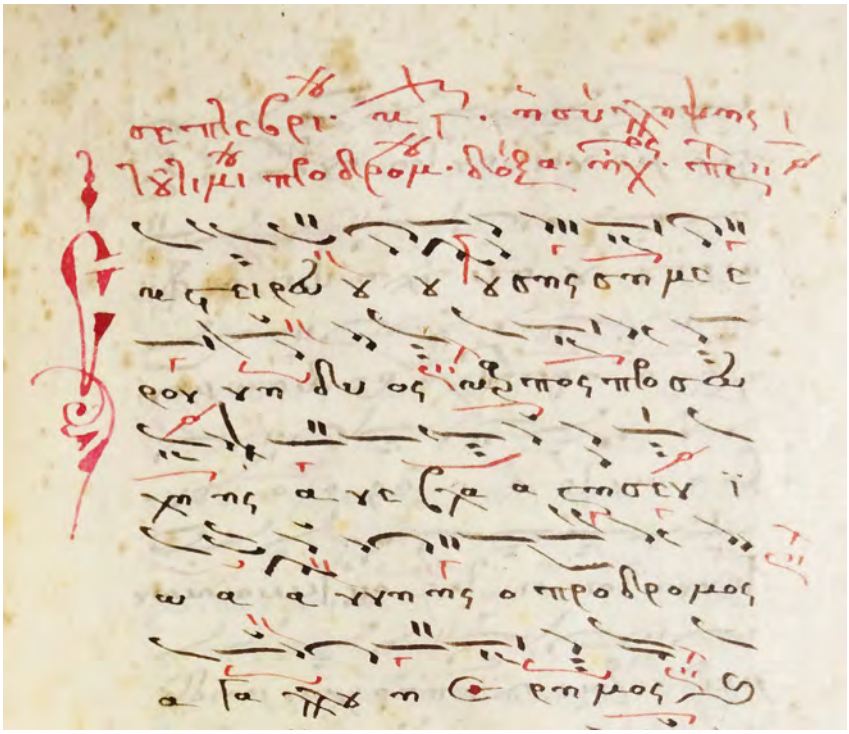

Πανομοιότυπο 4. Χφ. Καρὰ 8, φ. 47α. Ὁ δεύτερος γραφέας, Σταυρῆς.

61β Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἰδιομέλου *Ἀστὴρ ἀστέρων Πρόδρομος* (κδ′ Ἰουνίου) ὑπάρχει ἐπιγραφή: Αὐγούστου κθ′ ἡ ἀποτομή.... ἀλλὰ ὁ κωδικογράφος δὲν συνέχισε μὲ τὰ μέλη τῆς ἑορτῆς αὐτῆς. Ἀκολουθοῦν

πέντε φύλλα μὲ μουσικὰ κείμενα γραμμένα ἀπὸ τρίτο γραφέα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔχουν κοπεῖ κάθετα κοντὰ στὴν βιβλιοδεσία καὶ ἔτσι τμῆμα τους μονάχα σώζεται.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ιζ' αἰῶνος.
Ἀκέφαλο καὶ κολοβὸ χειρόγραφο, συνένωση δὺο τμημάτων. Στάχωση πρόχειρη ἀπὸ διπλωμένο χαρτί. Στὴν ἐμπρὸς ὄψη αὐτῆς τῆς «στάχωσης» κάποιος ἔγραψε: μέρη ἀπὸ δοξαστάρια. Κάποια φύλλα ἔχουν πολὺ χαλαρὴ σύνδεση μὲ τὴν βιβλιοδεσία. Στὰ πρῶτα φύλλα ὑπάρχουν ἔντονες φθορὲς ἐσωτερικὰ ἐπάνω.
Γραφὴ τοῦ α' (ἄγνωστου) γραφέα (φφ. 1α-46β): καθαρή, ἀραιή, τεχνικὴ καὶ εὐανάγνωστη, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, δηλωτικὴ ἔμπειρου κωδικογράφου. Περιθώρια μεγάλα κάτω καὶ ἐξωτερικά, ἄνετο τὸ ἐπάνω καὶ μικρὸ τὸ ἐσωτερικό.
Τοῦ β' (φφ. 47α-61β): τεχνική, μεγαλόσχημη, γωνιώδης. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες στὶς ἐπιγραφές, τὰ πρωτογράμματα καὶ τὰ ἁρμόδια μουσικὰ σημάδια. Στὰ φύλλα τοῦ β' γραφέα τὸ γραμμένο μέρος τῶν φύλλων εἶναι μικρότερο καὶ τὰ περιθώρια (ἰδιαίτερα τὰ ἐξωτερικά) πιὸ μεγάλα.
Ὁ β' γραφέας εἶναι ἀναμφίβολα ὁ Σ τ α υ ρ ῆ ς ἢ Σ τ α υ ρ ά κ η ς ἀπὸ τὴν ἐνορία τῶν Ἕξ Μαρμάρων τῆς Κωνσταντινούπολης, μαθητὴς τοῦ Ζ α χ α ρ ί α Χ α ν ε ν τ ὲ καὶ τοῦ λαμπαδαρίου καὶ μετέπειτα πρωτοψάλτου Δ α ν ι ὴ λ (βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 80). Εἶναι γνωστὸς ἀπὸ μουσικὰ χειρόγραφά του, γραμμένα κυρίως στὸ γ' τέταρτο τοῦ ΙΗ' αἰῶνα (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 175-176).

Στὸ ἐξωτερικὸ μέρος τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι (ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτο):

Ὑπὸ μικρασιάτη ..... (;)
τοῦ ἁγίου Ἀμίδης ἐκ
Διὰρ Μπεκὶρ

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 132, 137 καὶ 145).

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀμίδης (Diyarbakir) εἶναι μία ἀπὸ τὶς τρεῖς μητροπόλεις τοῦ πατριαρχείου Ἀντιοχείας ποὺ βρίσκονται στὴν Τουρκία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Καρὰ 9

αἰ. ΙΗ' χαρτ. 21 x 16 φφ. Α'-Ε' + 107

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Υ Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Υ Χ Ρ Υ Σ Α Φ Ο Υ Ν Ε Ο Υ

Τὰ πέντε παράφυλλα στὴν ἀρχὴ τοῦ χειρογράφου εἶναι ἀριθμημένα: Ι, Α′, Β′, Γ′, Δ′. Στὴν ἐμπρὸς ὄψη τοῦ Ι ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *-9-* καὶ λίγο πιὸ κάτω: *Στιχεράριον Χρυσάφου τοῦ νέου*. Τὰ Α′, Β′, Γ′ καὶ Δ′α εἶναι ἄγραφα. Στὴν β′ ὄψη τοῦ Δ′ χαμηλὰ ὑπάρχει ἕνα ἐπίτιτλο.

1*α*-3β Τὰ φύλλα αὐτὰ εἶναι δεμένα ἀνάποδα στὸν τόμο καὶ ἔχουν ἀριθμηθεῖ μὲ ἀνάποδη σειρά: 3, 2, 1. Γιὰ νὰ διαβαστοῦν σωστὰ πηγαίνουμε στὸ φ. 1β καὶ γυρίζουμε τὸ χειρόγραφο ἀνάποδα. Ἐκεῖ ἀρχίζει τὸ ἰδιόμελο *Σήμερον ὁ τοῖς νοεροῖς θρόνοις*... (Σεπτεμβρίου η′). Ἀφοῦ διαβάσουμε τὰ τρία αὐτὰ φύλλα (1β, 1α, 2β, 2α, 3β, 3α) γυρίζουμε ξανὰ τὸν κώδικα καὶ συνεχίζουμε στὸ φ. 4α.

103β Ξεκινᾶ τὸ ἰδιόμελο *Φρένα καθάραντες*... (Ἰουλίου β′) τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς τὰ ἑπόμενα φύλλα (104-107) εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.
Κολοβὸ χειρόγραφο. Στάχωση ἀπὸ σκεβρωμένα χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ σκοῦρο καφὲ δέρμα. Ὀρθογώνια πλαίσια μὲ ἄνθη. Στὸ κέντρο τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος ἡ Σταύρωση, τοῦ πίσω ἡ Παναγία. Λείψανα κορδονιῶν γιὰ τὸ κλείσιμο τοῦ τόμου.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, καθαρὴ καὶ πολὺ καλλιτεχνική. Ἔμπειρος γραφέας μὲ ὄμορφα ἐπίτιτλα καὶ τὶς συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν χειρογράφων. Πρωτογράμματα διακοσμημένα μὲ ἄνθη. Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα στὶς τέσσερις πλευρὲς τοῦ γραμμένου μέρους κάθε φύλλου.
Γραφέας δὲν δηλώνεται.

Σὲ μερικὰ φύλλα τοῦ κώδικα ὑπάρχουν σημειώσεις τοῦ Σίμ. Καρά μὲ μολύβι (π.χ. φ. 99).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Γ′.

Καρὰ 10

αἰ. ΙΖ′ (τέλη)-ΙΗ′ χαρτ. 18 x 12,5 φφ. 106

ΜΕΓΑΛΕΣ ΩΡΕΣ, ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ. ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1*α* Στὴν ἐπάνω ὤα τοῦ φύλλου αὐτοῦ ὁ Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *Στιχερ. Χρυσάφου*. Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα μέλος: γιῳ Πνεύματι Καὶ νῦν... καὶ καθεξῆς ἀργὸ τρισάγιο τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 2α (στὶς τρεῖς πρῶτες γραμμές, τὸ ὑπόλοιπο εἶναι ἄγραφο).

2β Χωρὶς μουσικὰ κείμενα, ἀλλὰ μὲ μιὰ παλαιὰ σημείωση πέντε ἀράδων, κατὰ τὸ πλείστον ἐσβησμένη:

καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις Ἰωάννου
τοῦ .....χοῦ ἐκ χώρας .....ου

Ὁ Σίμων Καρὰς κατέγραψε σὲ ἐμβόλιμο φύλλο τὴν σημείωση αὐτὴ κατὰ τὴν δική του ἀνάγνωση:

καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις, Ἰωάννου
Τοῦ Χσ(σο)χοῦ, ἐκ χώρας νεοχωρίου
ἐπὶ τῆς τοῦ χατζηογλοῦ καὶ εἴ τις
τὸ ἀποξενώσει νὰ ἔχῃ τὰς ἀρὰς καὶ τὴν
ὀργὴν τῆς νικαίας

3α Ὁ κύριος γραφέας τοῦ κώδικα. Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα: *τῶν ἰδίων ναμάτων...* Πρόκειται γιὰ ἰδιόμελο τῶν Ὡρῶν τῶν Θεοφανείων. Καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα: *Ὡς ἄνθρωπος ἐν ποταμῷ... Πρὸς τὴν φωνήν...*

4α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νιπτῆρος. Στιχηρὰ ἰδιόμελα· ἦχος α' *Ὁ λεντίω ζωσάμενος...* Καθεξῆς τὸ Στιχηράριον τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος ἀναλυτικά, κυρίως ἡ ἀκολουθία τῶν Παθῶν καὶ οἱ Μεγ. Ὧρες τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Σωφρονίου μὲ ἀργὸ καὶ δίχορο τὸ *Σήμερον κρεμᾶται....* καὶ ἐνηχήματα πρὶν ἀπὸ τὸν κάθε πόδα του (στὸ φ. 62β, δίπλα ἀπὸ τὸ *Ἥλοις προσηλώθη,* ὁ Σίμ Καρὰς σημείωσε: *ἐξηγήθη*). Μεταξὺ τῶν μελοποιήσεων περιλαμβάνονται ἀρκετὲς τυπικὲς διατάξεις. Ὅπως συνήθως συμβαίνει κάποια τροπάρια (πρωτίστως τὰ θεοτοκία τῶν ἀντιφώνων τῆς ἀκολουθίας τῶν Παθῶν) γράφονται χωρὶς μουσικοὺς χαρακτῆρες. Παρατηροῦνται προβλήματα μὲ τὴν ὀρθὴ σειρὰ δεσίματος τῶν φύλλων τοῦ κώδικα.

68β Εἰς τὴν αὐτὴν ἁγίαν ἡμέραν, εἰς τὴν ἀποκαθήλωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀναγραμματισμὸς ἀπὸ τὸ Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον, ποίημα τοῦ ἁγιωτάτου καὶ ἀρίστου διδασκάλου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· ἦχος πλ. α' Τῷ νεκρωθέντι δι᾽ ἡμᾶς ζωοδότῃ ᾄσμα ἐπιτάφιον μέλπεις μαΐστωρ:- *Μεγαλύνω τὰ πάθη Σου, ὑμνολογῶ καὶ τὴν ταφήν Σου...*

71β Συνεχίζεται τὸ μέλος τοῦ ἰδιομέλου *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*, τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς στὸ φ. 72α ξεκινᾶ ὁ ὕμνος *Τὴν ἐν σταυρῷ Σου...* Στὴν συνέχεια τῆς ἀνθολόγησης τῶν ὕμνων τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος ὁ κώδικας περιέχει καὶ τρία-τέσσερα τροπάρια ἀπὸ κάθε στάση τῶν Ἐγκωμίων, μαζὶ καὶ μὲ τοὺς ἁρμόδιους στίχους τοῦ Ἀμώμου.

90α Τέλος τῶν τε Ὡρῶν καὶ ἀντιφώνων καὶ τῶν μετ᾽ αὐτῶν, ἕως τὸ Μεγάλον Σάββατον

90β Στιχηρὸ τοῦ Ἁγιασμοῦ· πλ. δ′ *Φωνὴ Κυρίου...* Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Ἀκαθίστου· πλ. δ′ Κατὰ σειρά: *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν... Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* ἕως καὶ τὸ φ. 93β.

94β Ἀπὸ ἄλλον γραφέα, μᾶλλον αὐτὸν ποὺ ἔγραψε καὶ τὰ φφ. 1α-2α: Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

95β Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

96β Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′φωνος *Ἐξηγέρθη...*

97β Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′φωνος *Σῶμα Χριστοῦ...*

98β Στιχηρὸν εἰς τὴν ἁγίαν Λαμπρὰν τοῦ Πάσχα· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* ἐκτενές, μὲ κράτημα.

101β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′φωνος *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

103α Κὺρ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ μητροπολίτου Ἀνδριανουπόλεως· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...*

104β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ *Αἰνεῖτε...*

105β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς *Αἰνεῖτε...* Τὸ μέλος τελειώνει στὴν δεύτερη σειρὰ τοῦ φ. 106α. Στὸ ὑπόλοιπο, στὴν β′ ὄψη του, καθὼς καὶ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης, ὑπάρχουν πρόχειρες σημειώσεις. Ἡ πρώτη ἀπὸ αὐτές:

εἰς τοὺς -1791- αὐγούστου 10
ἐτελείωσα τὴν μουσικὴν ἀπὸ
τὸν διδάσκαλόν μου τὸν κὺρ
παναγιώτη
καὶ ἤμουν χρονῶν -25

Οἱ ὑπόλοιπες σημειώσεις εἶναι γραμμένες ἀπὸ κάποιον ἱερομόναχο Παΐσιο ὁ ὁποῖος δηλώνει ὅτι γεννήθηκε στὰ 1719, Σεπτεμβρίου κζ′, καὶ ἀφοροῦν σὲ ἡμερομηνίες γεννήσεως καὶ θανάτου διαφόρων συγγενικῶν του προσώπων.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.

Ἀκέφαλος κώδικας, σὲ σχετικὰ (κατὰ τὰ ἄλλα) καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ καφὲ σκοῦρο δέρμα. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες: μπροστὰ ἄνθη καὶ εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν στὶς τέσσερις γωνίες μὲ τὰ ὀνόματά τους ὡς ἑξῆς: S.IOANNES, S.MATTEVS, S.MAKXO, S.LVKA. Πίσω μόνο ἄνθη. Λείψανα θηλυκωτήρων.

Γραφεῖς δύο, ἄδηλοι: ὁ πρῶτος γράφει τὰ φφ. 1-2α, 94β-106α καὶ ὁ δεύτερος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ κύριος γραφέας, τὰ φφ. 3α-93β.

Γραφὴ τοῦ κύριου γραφέα: πολὺ ἐπιμελημένη, γωνιώδης, τεχνική, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μὲ χρήση χονδρῆς πένας. Ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη, πρωτογράμματα. Μεγάλα περιθώρια, ἰδιαίτερα τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικά.

Σημαντικὸ χειρόγραφο καὶ πλῆρες ἐγχειρίδιο τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ποὺ φανερώνει καὶ τὸν ἄδηλο δημιουργό του ὡς συγκροτημένο μουσικὸ καὶ καλὸ γνώστη τῆς εὐρύτερης τάξεως τῆς λατρείας. Πιθανῶς γράφει σὲ μοναστηριακὸ περιβάλλον.

Στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει δύο φορὲς ἡ ὑπογραφὴ *ἀνδριανουπόλεως γεράσιμος*. Πιθανότατα πρόκειται γιὰ τὸν Γεράσιμο ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασης ἀγωνίστηκε γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ ὑπῆρξε μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μουσικὲς γραμμὲς καὶ ἐξηγήσεις σὲ κάποια φύλλα τοῦ κώδικα, ὅπως στὸν κανόνα τῆς ἀκολουθίας τῶν Παθῶν, ἐνῶ δίπλα ἀπὸ τὸ ἰδιόμελο τῶν Αἴνων τῆς ἴδιας μέρας *Δύο καὶ πονηρὰ* (φ. 39β) σημείωσε: *20/4/69*. Ὁ ἴδιος στὴν ἐσωτερικὴ ᾧα τοῦ φ. 1α ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴ συλλογή του: *-10-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Δ'.

Καρὰ 11

αἰ. ΙΖ' (τέλη) χαρτ. 20,5 x 14,5 φφ. 101

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ, ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΑ ΜΕΛΗ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΝΕΟΥ, ΤΜΗΜΑ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΥ

Γραφέας: ὁ ἱερεὺς Ἀντώνιος.

1α Τελειώνει μέλος στὴν πρώτη σειρά, πιθανῶς τὸ *Ἀναστάσεως ἡμέρα* τοῦ Χρυσάφη, ὅπως καὶ σὲ σημείωσή του στὴν ἐπάνω ᾧα ὁ Σίμ. Καρὰς ἐπισημαίνει:
ἐλλείπει 1 φύλλον. Προφανῶς εἶχε τοῦ Χρυσάφου τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα.
Ἀκολούθως ἐπιγραφή: Ἕτερον τοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ εἰς τὴν αὐτὴν ἁγίαν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα· ἦχος *α' Χριστὸς ἀνέστη...* ἀργὸ μέλος μὲ κρατήματα.

4α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], μάθημα πανηγυρικὸν ὅπερ ἐποιήθη δι᾽ αἰτήσεως καὶ μείζονος ἐπιμελείας τοῦ μακαριωτάτου, ἁγιωτάτου τε καὶ σοφωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ πατριάρχου κυρίου κὺρ Νεκταρίου Ἱεροσολύμων· ἦχος *α' Αιεγαιε... Ἄρον κύκλῳ...*

8α Ἀρχὴ τῶν ἰδιομέλων τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

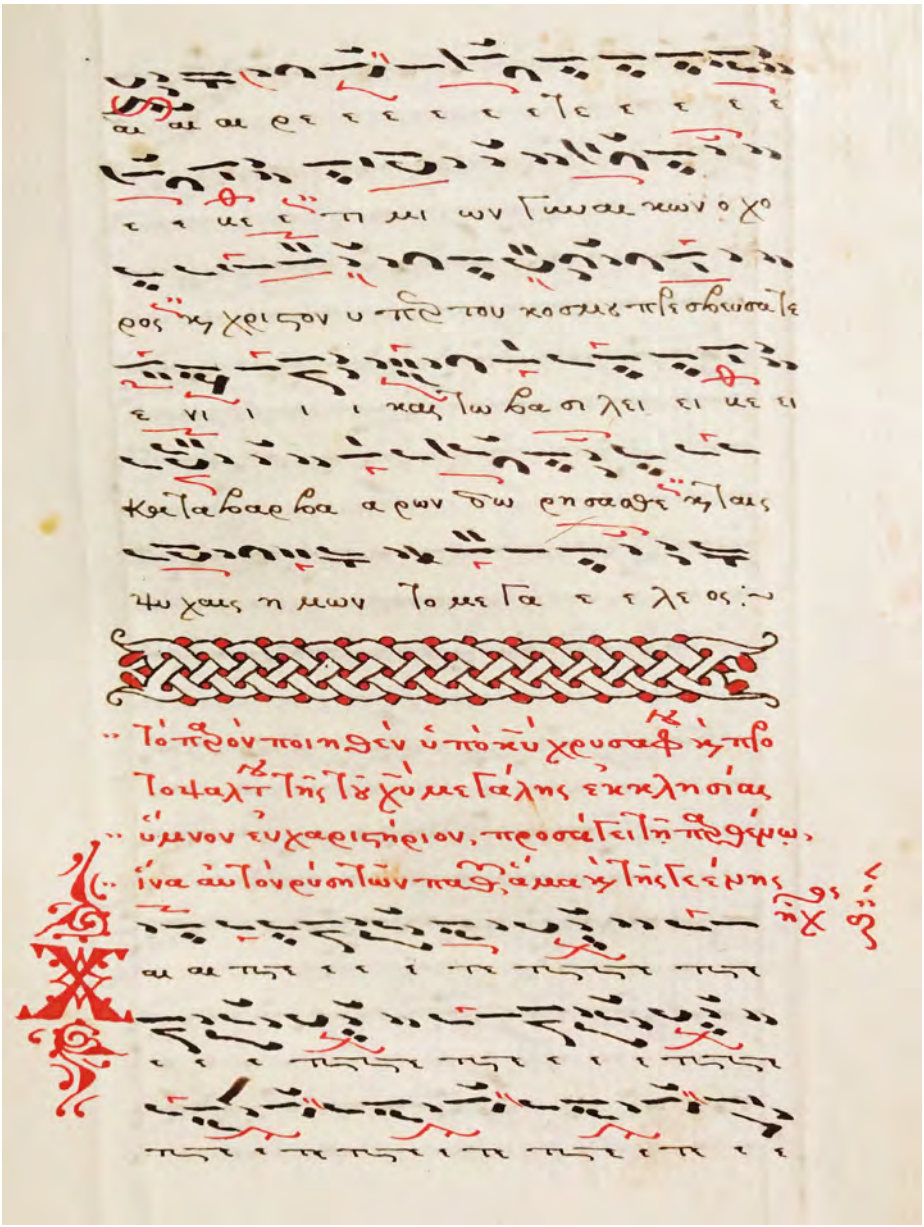

Πανομοιότυπο 5. Χφ. Καρὰ 11, φ. 79α.

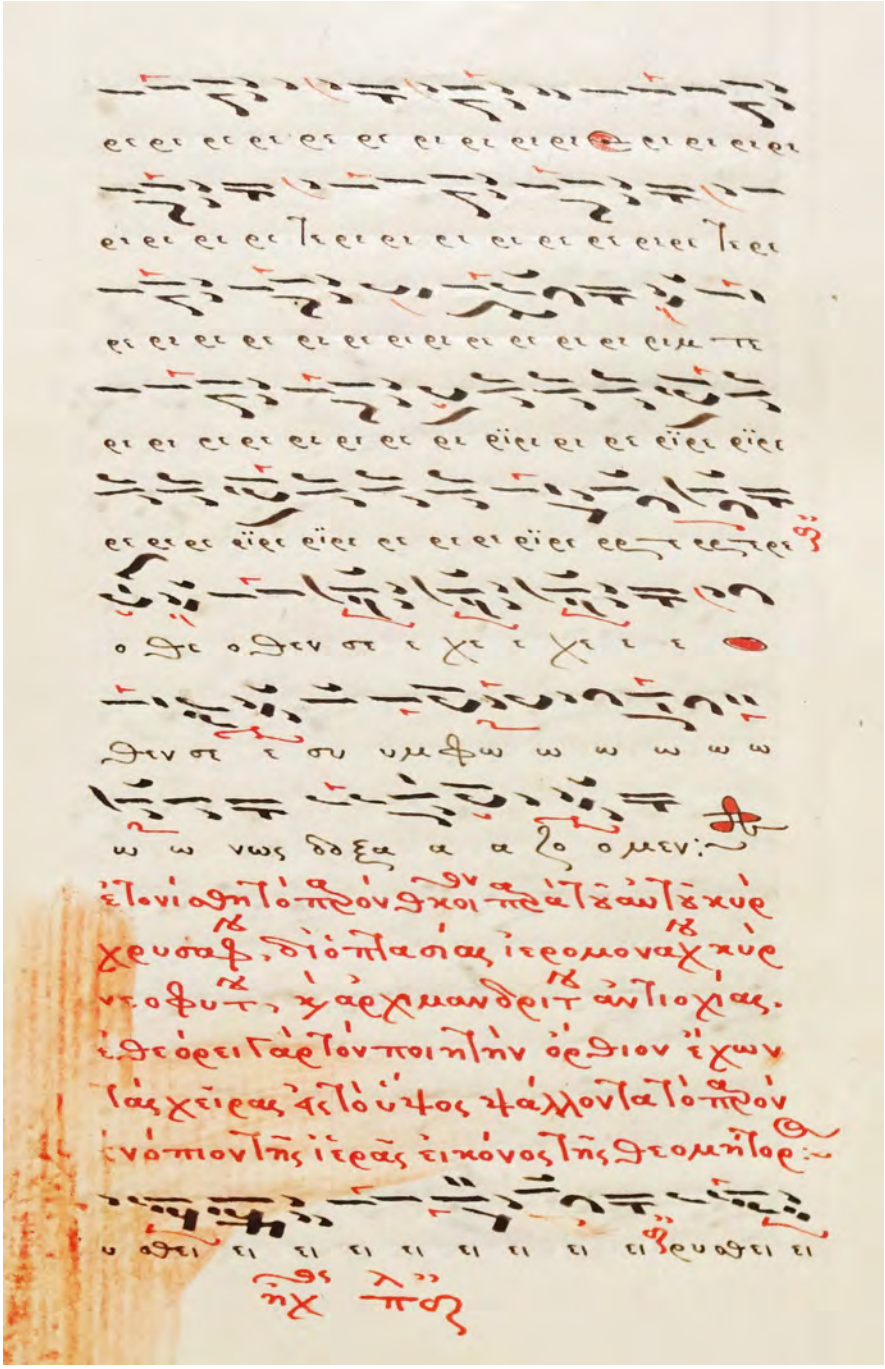

Πανομοιότυπο 6. Χφ. Καρὰ 11, φ. 81β.

15β Ἀρχὴ τῶν ἰδιομέλων τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων.

20β Ἀρχὴ τῶν ἰδιομέλων τῆς Κυριακῆς τοῦ Παραλύτου.

24α Τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Καθεξῆς συνεχίζεται τὸ Πεντηκοστάριο.

59β Ὁ παρὼν κανὼν ποίημα κυρίου Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ′ *Θείῳ καλυφθεὶς...* Ὅλος ὁ κανόνας.

66α Εἰς τοὺς Αἴνους στιχού (!) ἰδιόμελα· δ′ *Παράδοξα σήμερον...*

69β Δόξα, καὶ νῦν· ἦχος πλ. β′ Βασιλεῦ οὐράνιε. Δὲν ἀνθολογεῖ τὸ μέλος τοῦ ἰδιομέλου, ἀλλὰ ἀμέσως παρακάτω συνεχίζει: ἀπὸ στίχου στιχού (!) ἰδιόμελα· ἦχος τρίτος *Νῦν εἰς σημεῖον...* Ἀκολουθεῖ: Στιχηρὸν μεθέορτον *Παράκλητον ἔχοντες...*

70α Τὰ μὲν γράμματα κὺρ Χρυσοσχολαρίου πατριάρχου, τὸ δὲ μέλος κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος πλ. β′ *Βασιλεῦ οὐράνιε...* Γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ μέλους αὐτοῦ τὸ ὁποῖο πρῶτος ἐντόπισε ὁ καθηγητὴς Γρ. Θ. Στάθης βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΑΝΘΗΣΗ* 2004, σσ. 303, 338-340.

71β Ἀρχὴ τῶν ἰδιομέλων τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων.

79α Τὸ παρὸν ποιηθὲν ὑπὸ κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ὕμνον εὐχαριστήριον προσάγει τῇ Παρθένῳ ἵνα αὐτῶν ῥύσῃ τῶν παθῶν ἅμα καὶ τῆς γεένης· ἦχος δ′ *Χαίροις ἄνασσα...*

81β Ἐτονίσθη τὸ παρὸν θεοτοκίον παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ δι᾽ ὀπτασίας ἱερομονάχου κὺρ Νεοφύτου καὶ ἀρχιμανδρίτου Ἀντιοχείας. Ἐθεώρει γὰρ τὸν ποιητὴν ὄρθιον ἔχων τὰς χεῖρας εἰς τὸ ὕψος ψάλλοντα τὸ παρὸν ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς Θεομήτορος· ἦχος πλ. δ′ *Ῥυσθείημεν τῶν δεινῶν...*

84α Ἕτερον μάθημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ παρακλητικὸν ἕνεκεν τῶν αὐτοκρατόρων βασιλέων ἡμῶν· ἦχος δ′ *Λάμπρυνον τῇ θείᾳ σου δόξῃ...*

87α Ἕτερον μάθημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ εἰς τὰ γενέθλια τοῦ Κυρίου ὅπερ ἐποιήθη δι᾽ αἰτήσεως τοῦ ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κυρίου Παρθενίου τοῦ Κυπρέου· ἦχος α′ *Οἱ παῖδες εὐσεβείᾳ...*

89α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων στιχηρῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ Ἁγίων· ἦχος α′ *Τῶν οὐρανίων...* Καθεξῆς τὰ προσ-

ὁμοια. Δὲν εἶναι οἱ μελωδίες ἀπὸ τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Μπαλάση.

97β Ἀρχίζει ἡ ἀνθολόγηση τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς. Στὸ φ. 99β ξεκινᾶ σὲ ἦχο πλ. α' τὸ ἀργὸ μέλος *Τὴν καλήν σου ὁμολογίαν, Φωτεινή...* τὸ ὁποῖο συνεχίζεται καὶ στὰ ἑπόμενα φύλλα. Μετὰ ὅμως τὸ φύλλο 101β δὲν ὑπάρχει ἄλλο, καὶ τὸ μέλος δὲν ὁλοκληρώνεται.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι. Κατάσταση σχετικὰ καλή, κάποια φύλλα λίγο σχισμένα. Σὲ ἀρκετὰ φύλλα ὑπάρχουν σημειώσεις καὶ ἐξηγήσεις τοῦ Σίμωνα Καρά.
Γραφὴ καθαρή, τεχνική, ἀριστεροκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες καὶ τὰ προσεγμένα πρωτογράμματα. Ὅμορφα ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων.
Γραφέας ἄδηλος, ἀλλὰ οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι εἶναι ὁ ἱερέας Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς, καθὼς ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας ταυτίζεται μὲ ἄλλα χειρόγραφά του, ὅπως τὸ Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης Ἱεροσολύμων 548 τοῦ ἔτους 1685 (ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σσ. 145-146 πανομοιότυπο 49). Εἶναι καλαίσθητος, συγκροτημένος καὶ ἔμπειρος μουσικὸς κωδικογράφος. Γράφει στὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, περὶ τὰ 1685. Βλ. καὶ τὰ σχόλια στὸν κώδικα Καρὰ 41.

Στὸ φ. 1α κάποιος μεταγενέστερος ἔγραψε δύο φορὲς ἀστόχως:

μουσικὸν χιρόγραφον ἔτους 1864.

Τὸ χειρόγραφο σχετίζεται ὁπωσδήποτε μὲ κώδικες ὅπως ὁ Λειμῶνος 347, ὁ ὁποῖος ἔχει σχεδὸν τὸ ἴδιο περιεχόμενο (ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ* 1975, σσ. 94-96). Σὲ κάποια φύλλα τοῦ χειρογράφου ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε μὲ μολύβι ἐξηγήσεις μουσικῶν γραμμῶν (π.χ. φ. 89α).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 408.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΕΡΕΥΣ» 2016 (ὅπου καὶ φωτογραφία τμήματος τοῦ φ. 4α).

Καρὰ 12

αἰ. ΙΗ' χαρτ. 16 x 11 φφ. 333

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Υ Γ Ε Ρ Μ Α Ν Ο Υ Ν Ε Ω Ν Π Α Τ Ρ Ω Ν

1α, β Ἄγραφο.

2α Ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ μεγάλου Ἑσπερινοῦ ποιηθέντος παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Οἱ συνήθεις στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ ἐπιγραφὲς ὅπου δηλώνονται οἱ με-

λουργοί τους: Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ς, Κ ο ν τ ο π ε τ ρῆ ς καὶ οἱ λοιποὶ γνωστοί.

7β Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία δὲν γράφτηκε. Παρακάτω: Ἦχος *α′ Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἤχοι ἕως καὶ τὸ φ. 12α. Τὰ φφ. 12β-17β ἄγραφα.

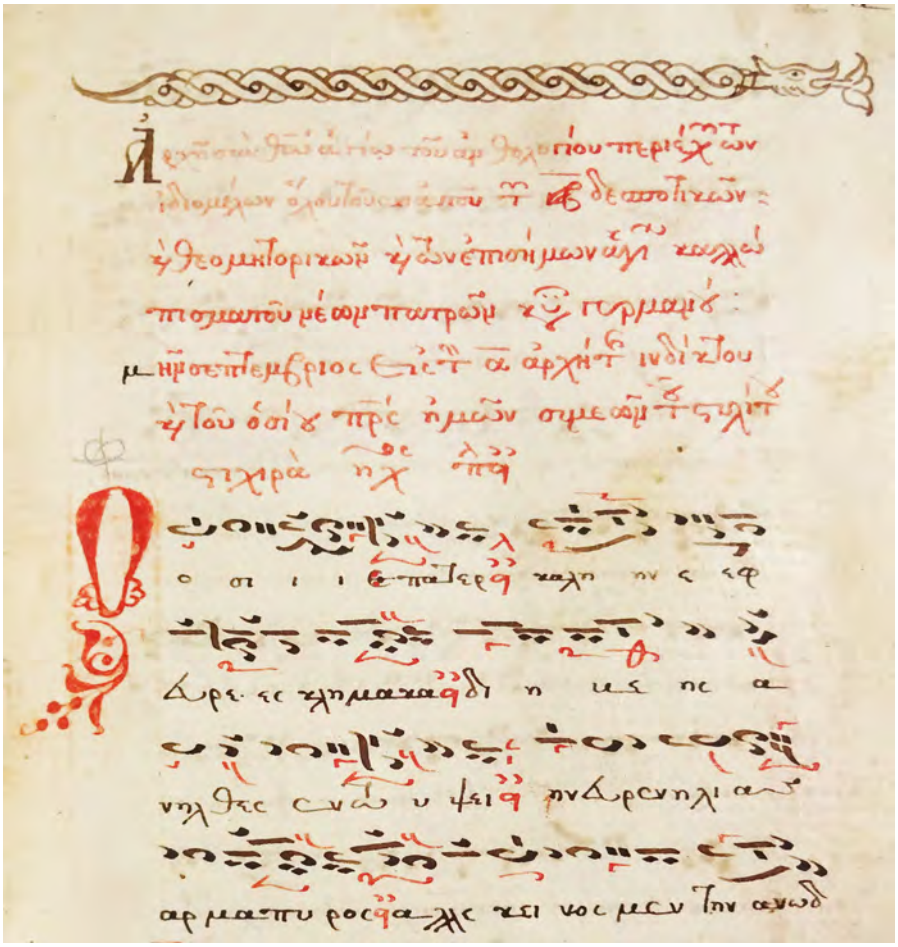

Πανομοιότυπο 7. Χφ. Καρὰ 12, φ. 18α.

18α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Ἀνθολογίου περιέχον τῶν ἰδιομέλων ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ, τῶν ιβ′ δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν καὶ τῶν ἐπισήμων ἁγίων, καλλώπισμα τοῦ Ν έ ω ν

Π α τ ρ ῶ ν κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ. Μὴν Σεπτέμβριος... Ξεκινᾶ τὸ Στιχηράριο τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ. Χαμηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 18α ὑπῆρχε σημείωση περὶ μὴ ἀποξενώσεως τοῦ κώδικα ἡ ὁποία εἶναι σβησμένη. Σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις στὶς ἀρχὲς ἑορτῶν ἔχει ἀφεθεῖ χῶρος γιὰ ἐπιγραφὲς, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν γράφτηκαν. Ἀπὸ τὸ φ. 211α ἕως τὸ φ. 267β οἱ περισσότερες ἐρυθρογραφίες (τὰ ἁρμόδια σημάδια, τὰ πρωτογράμματα, οἱ ἐπιγραφές) δὲν γράφτηκαν. Ἀτελὲς χειρόγραφο.

Τὸ Στιχηράριο τοῦ ἐνιαυτοῦ τελειώνει στὸ φ. 315β. Τὰ φφ. 316-319 εἶναι ἄγραφα.

320α *Τῶν οὐρανίων...* Καθεξῆς τὰ προσόμοια μὲ μαύρη μελάνη, τὰ ὁποῖα τελειώνουν στὸ φ. 329α. Τὰ φφ. 329β-331β εἶναι ἄγραφα, ὅπως καὶ τὰ 332β-333β. Στὸ φ. 332α ὑπάρχει ἡ ἐνθύμηση:

1723
Εμισεύσαμεν από την μίλο διά την αν
δριανουπολην: οκτμβρίου = 21
Χαρίτη δὲ Θεοῦ ἤλθαμε ηστην κονσταντι
νουπολην νοεμβρίου = 21
Ἤλθαμεν ἠστην ανδριανουπολην νοεμ
βριου = 28 =ημέρα πέμπτη
Δόξα σοι ο Θεός
Ανδρέας Βαρούχας

Στίχοι διπλοῖ 10-11.

Σημειογραφία τοῦ Στιχηραρίου: ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.

Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση δέρματος καὶ ἔντυπες σφραγίδες (ἄνθη καὶ ἡ Θεοτόκος μπροστά-χερουβὶμ καὶ ἡ Σταύρωση πίσω). Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση.

Γραφὴ τεχνική, ὄρθια, μικρόσχημη καὶ λεπτή. Συμπλέγματα γραμμάτων, ὄμορφα ἐπίτιτλα. Πρωτογράμματα μὲ ἰδιαίτερ α ὄμορφη καλλιτεχνικὴ διακόσμηση. Ἀπὸ τὸ φ. 211 κ.έ. στὰ περισσότερα φύλλα λείπουν ὅλες οἱ ἐρυθρογραφίες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω σημειωμένα, ἄγραφα εἶναι καὶ τὰ φύλλα 138α-139β, 148β. Στὴν ἀρίθμηση τῶν φύλλων τοῦ χειρογράφου χρησιμοποιήθηκε δύο συνεχόμενες φορὲς ὁ ἀριθμὸς 139.

Γραφέας ἄδηλος. Εἶναι καλλιτέχνης καὶ πολὺ καλαίσθητος μουσικὸς κωδικογράφος.

Στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα: *-10-*. Σὲ κάποια φύλλα ὅπως στὰ 62β-63α ὑπάρχουν σημειώσεις τοῦ ἴδιου ἀναφορικὰ μὲ τὰ μέλη τοῦ κώδικα. Ἀνάμεσα στὰ φύλλα 137β-138α ὑπάρχει ριζόχαρτο ὅπου ὁ Καρὰς ἀποτύπωσε στὶς 2-6-1931 τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Νέων Πατρῶν Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀπὸ τὸν μὴ μουσικὸ κώδικα Εθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος 1472.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 13

αἰ. ΙΗ' (μέσα) χαρτ. 17,2 x 12,2 φφ. Α'-Β' + 392 + α'-γ'

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ, ΜΕΓΑΛΕΣ ΩΡΕΣ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΚΑΙ ΜΠΑΛΑΣΗ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: Μελέτιος ἱερομόναχος ὁ Ναουσαῖος.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ κώδικα ὑπάρχουν δύο νεώτερα ἄγραφα φύλλα τὰ ὁποῖα ὑπολογίστηκαν ὡς φ. 1 καὶ φ. 2.

3α Συνεχίζονται τὰ Κεκραγάρια τοῦ β' ἤχου. Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι. Πρόκειται γιὰ τὸ μέλος τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν.

8α Ξεκινοῦν τὰ ἑωθινὰ Λ έ ο ν τ ο ς σοφοῦ-Ἰ ω ά ν ν ο υ Γλυκέος.

18α Μηνολόγιον. Μὴν Σεπτέμβριος εἰς τὰς η'.... Καθεξῆς τὸ Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν.

150β Τὸ παρὸν εἰς τὴν εἴσοδον· ἦχος δ' *Φῶς ἱλαρόν...*

151α Ἀρχίζουν οἱ Ὧρες τῶν Χριστουγέννων

158β Ἀρχίζουν οἱ Ὧρες τῶν Θεοφανείων.

166α Ἀρχίζουν οἱ Ὧρες τῆς Μ. Παρασκευῆς.

173α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ ὁ κανὼν τῆς Λαμπρᾶς καὶ αἱ καταβασίαι τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Ποίημα κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα....* Ἀκολουθοῦν οἱ κανόνες τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς Κοιμήσεως, τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου, τῶν Θεοφανείων, τῆς Ὑπαπαντῆς (ὅλες σὲ μέλος τοῦ αὐτοῦ).

202α Τέλος τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν καὶ ἀρχὴ τοῦ κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Κανὼν τῶν Βαϊφόρων· ἦχος δ' *Ὤφθησαν αἱ πηγαί...* Ὅλος ὁ κανόνας. Ἀκολουθοῦν οἱ κανόνες: τῆς Μ. Δευτέρας, Μ. Τρίτης, καὶ τῶν ὑπολοίπων ἡμερῶν τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, ἕως τὸ φ. 240β ὅπου: *τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα.*

241α Ἦχος πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

242β Ὁλόσωμη εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η.

243α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιηθὲν (!) ὑπὸ διαφόρων ποιητῶν· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνοίξαντός Σου...* Οἱ γνωστοὶ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ποιητῶν τους: Μ α - ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ - κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ο ν τ ο π ε τ ρῆ.

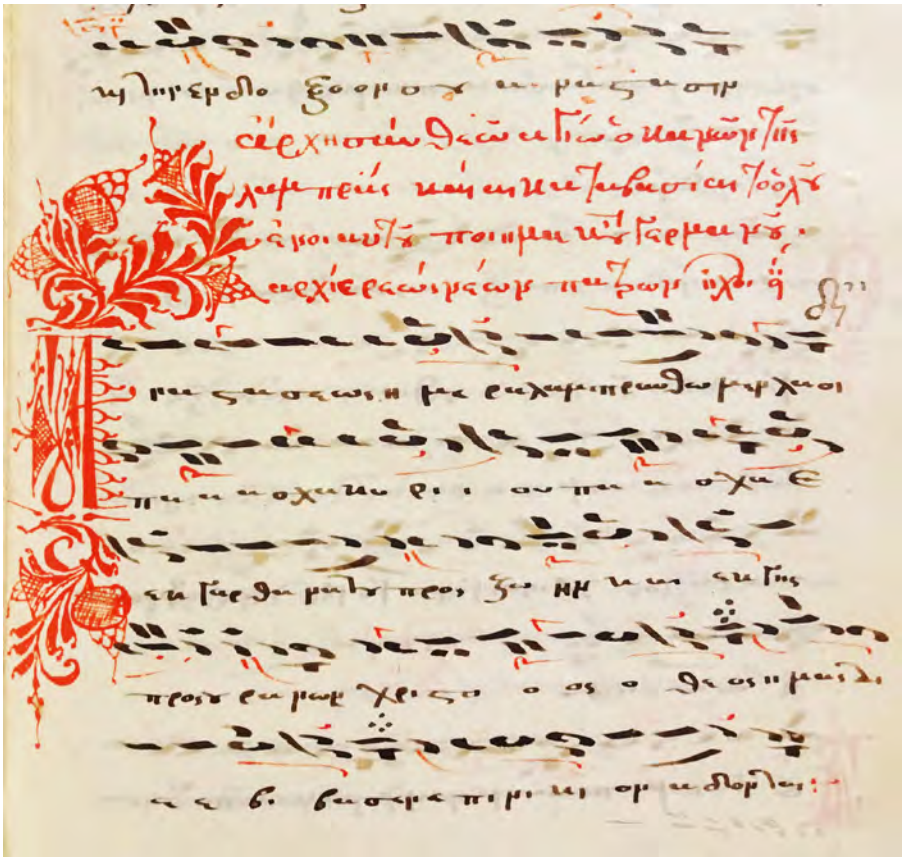

Πανομοιότυπο 8. Χφ. Καρὰ 13, φ. 173α.

249α Πληρωθέντος δὲ τούτου εὐθὺς ἄρχονται οἱ δύο χοροὶ καὶ ψάλλουσι τὸ Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, ὅλοι ἀπὸ χοροῦ εἰς ἦχον πλ. δ′ *Πάντα ἐν σοφίᾳ...*

250β Στίχοι καλοφωνικοὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ψαλμοῦ, ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου τῆς Ἁγίας Σοφίας. Θαυμασιώτατον καὶ ἡδύτατον καὶ καλοφωνικόν· ἦχος πλ. δ′ *Ἵνα τί...*

254α Μάθημα κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ μουσικωτάτου καὶ ἀρίστου διδασκάλου, τοῦ μελωδοῦ· πλ. δ′ *Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου...*

257β Δοχὴ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ λαμπαδαρίου τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η καὶ εὐαγοῦς του βοιαλικοῦ (=βασιλικοῦ) κλήρου· ἦχος δ′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

258β Ποίημα κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ ο ύ τ α τοῦ Θεττάλου· α′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

259α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν, ποίημα κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος α′ *Κεχαριτωμένη χαῖρε...*

260β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πολυελέου κυρίου Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

267β Ἡ β′ στάσις τοῦ πολυελέου. Καλλωπισμένον [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ ϊεναιω *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...*

274α Ποίημα κυρίου Μ α κ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Κύκκου· πλ. α′ *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...*

279α Ἕτερον ποίημα ἑμέτερον (!) [Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου Ν α ο υ σ α ί ο υ] χῦμα καὶ ἀργῶς· πλ. β′ ϊεναιω *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...*

282α Πολυέλεος συνοπτικὸς κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ] καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

290α Γράφει ἄλλος: *Θεοτόκε Παρθένε...*

290β Συνεχίζει ὁ κύριος γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ αἱ μεγάλαι δοξολογίαι. Ἡ παροῦσα ... Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* (ὡστόσο, χρησιμοποιεῖ παντοῦ μαρτυρίες τοῦ πλ. α′). Καθεξῆς οἱ δοξολογίες: Μ π α λ α - σ ί ο υ· β′, Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱερομονάχου [Θεσσαλοῦ καὶ Ἰβηρίτου;]· τρίτος, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· λέγετος, Μ π α λ α σ ί ο υ πεντάφωνος, λέγεται δὲ πέντε μὲ τὸ μέλος τοῦ ϊαια· πλ. α′, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Σ τ α υ ρ ι α ν ο ῦ [τοῦ Λαζοῦ]· πλ. α′ ὡραῖα (μὲ ἀσματικὸ τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Γ ο ύ τ α), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′, Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρύς, Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου ὀργανικὴ καὶ καλόφωνος· πλ. δ′, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η ὀργανική· πλ. δ′.

326α Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ*

Θεός...

327α Ὅταν φορένῃ (!) ὁ ἀρχιερεύς, ἀρχαῖον· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἕτερον θεοτοκίον καλοφωνικόν, μάθημα ἐστὶ κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

328β Οἱ αὐτοὶ στίχοι ἐκ τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, ἀλλὰ ἐκαλλωπίσθησαν παρὰ κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος δ' *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως θεοτόκον, ἄσπιλε παναμώμητε ἄφθορε Παναγία...*

330β Ἦχος β' *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Ἕτερον τοῦ βήματος· β' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

331α Ἕτερον πανηγυρικὸν κυρίου Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· β' *Δύναμις...*

332α Ἕτερον κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, ψάλλεται εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια· α' *Δύναμις...Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

333α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] εἰς τὴν Σταυροπροσκύνησιν· β' *Τὸν Σταυρόν σου...*

333β Ἀλληλουιάριον ἐξηγητὸν (παρὰ Μ α κ α ρ ί ο υ τοῦ Κ υ κ κ ώ τ η;) εἰς τὸ Εὐαγγέλιον· πρωτόβαρυς (;) *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μέλους: κράτημα τοῦ διδα[σκάλου;] *Εριρεμ...*

334α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν ὕμνων ποιηθέντων παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν ἐστὶ ποίημα κυρίου Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α' ἔξω *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Καθεξῆς χερουβικά: Μ π α λ α σ ί ο υ· α' δ'φωνος, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α', Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ψάλλεται εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους, Ἰ ω α κ ε ί μ [Β ι ζ ύ η ς]· α', Μ π α λ α σ ί ο υ· β', Μ π α λ α σ ί ο υ· τρίτος, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ', Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α', κὺρ [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς· πλ. α', φ. 347β: Ἕτερον ὅπερ ποιηθὲν νῦν νεωστὶ παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], ἄρχου δὲ οὕτως· πλ. α', Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. β', Μ π α λ α σ ί ο υ πλ. β' τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται (ὅπως καὶ γενικότερα ἡ ἑνότητα τῶν χερουβικῶν), καθὼς μετὰ τὸ φ. 352β ἔχουν ἀφαιρεθεῖ φύλλα.

353α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν. Ἀρκτέον οὖν ἐκ τὸν πρῶτον ἦχον. Τὸ παρὸν ἐστὶ κυρίου Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η, μουσικὸν τε καὶ ὀργανικόν· α' *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε*: Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α', Μ π α λ α σ ί ο υ· α' δ'φωνος, Μ π α λ α σ ί ο υ α', Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἀρχιερέως (Τουρνόβου, ἀκολούθως Ἀδριανουπό-

λεως, καὶ τέλος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὡς Ἀθανάσιος ὁ Ε′ (1709-1711))· α′, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ δ′φωνος, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε - ρ ε κ έ τ η· εἰς ὀκτὼ ἤχους ἔντεχνον, Μ α ν ο υ ὴ λ Γ ο ύ τ α· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· β′, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ· τρίτος, Γ ο ύ τ α· τρίτος, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ μουσικὸν τε καὶ ὀργανικόν· δ′, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ ὀργανικόν· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ ὀργανικόν· δ′, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου Ἰβηρίτου χαρμόσυνον, ὀργανικὸν καὶ ἔντεχνον· δ′, κὺρ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ] Κ ο υ τ ρ ι κ ᾶ πανωραῖον· δ′, Δ α μ ι α ν ο ῦ ὡραῖον, ὀργανικὸν καὶ ἔντεχνον· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ· πλ. β′, τοῦ διδασκάλου μου [Μ α κ α - ρ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Βερροιαίου]· πλ. α′, τοῦ αὐτοῦ [Μ α - κ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Βερροιαίου]· πλ. β′, Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Μυτιληναίου· βαρύς, Ἰ ω α κ ε ί μ· βαρύς, τοῦ διδασκάλου μου [Μ α κ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Βερροιαίου] ὡραῖον καὶ γλυκύτατον καὶ θαυμασιώτατον, ὀργανικόν· βαρὺς ἑπτάφωνος, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ′, Δ η μ η τ ρ ί ο υ Μυτιληναίου· πλ. δ′, φ. 384β: Μ α κ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου [Βερροιαίου] καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. δ′.

386α Εἰς τοὺς ἀσωμάτους κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α′ δ′φωνος *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ γλυκύτατον· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

387α Ποίημα κυρίου Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· πλ. α′ *Ποτήριον...*

389α Ἕτερον κυρίου [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Ποτήριον...*

390α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] εἰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· α′ δ′φωνος *Εἰς πᾶσαν...*

390β Κοινωνικὸν τῇ Ϛ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Σωτηρίαν...* Ὡστόσο, στὸ φ. 391α δὲν ὁλοκληρώνεται τὸ μέλος αὐτό, καθὼς ἄλλος γραφέας συνεχίζει ἕνα κράτημα.

391β Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἕως τὸ φ. 392β. Ἀκολουθοῦν τρία παράφυλλα ἄγραφα. Μόνο στὴν β′ ὄψη τοῦ τρίτου παραφύλλου ἔχει σημειώσει ὁ Σίμ. Καρὰς μὲ μολύβι κάποια ἀπὸ τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα ὀνόματα μελοποιῶν ποὺ ἀπαντοῦν στὸ χειρόγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλο χειρόγραφο, τὸ ὁποῖο κατὰ τὰ ἄλλα διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες: ἐμπρὸς ἡ Σταύ-

ρωση καὶ πίσω ἡ Παναγία βρεφοκρατοῦσα, πάντα μὲ διακόσμηση ἀνθέων. Θηλυκωτῆρες.
Γραφὴ ἄτεχνη, ὄρθια, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Οἱ μελάνες πότισαν ἐλαφρὰ τὰ φύλλα. Πρωτογράμματα μὲ ἄνθη.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀνθολογεῖ ὅμως τὸν πολυέλεο *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν*... σὲ ἦχο πλ. β'ϟεϟαϟω ποὺ ψάλλεται «χῦμα καὶ ἀργῶς» ὡς: «ἑμέτερον μέλος» (φ. 279α). Ὁ ἱερομόναχος Κ ύ ρ ι λ λ ο ς, γραφέας τοῦ μνημειώδους κώδικα τοῦ Ἡσυχαστηρίου τῆς Σουρωτῆς (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΤΑΜΕΙΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ* 2005, σσ. 86-107), ἀνθολογεῖ τὸ ἴδιο μέλος (φ. 297α) μὲ τὴν ἴδια ὁδηγία ψαλμώδησης, ὡς μελοποίηση τοῦ διδασκάλου του, Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου (τοῦ Ναουσαίου). Γιὰ τὸ μέλος αὐτὸ βλ. καὶ τὸν κώδικα Ἁγ. Νικολάου Ἄνδρου 22 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 124-134 καὶ Πανομοιότυπα Ζ'-Η').

Ὁ Μ ε λ έ τ ι ο ς εἶναι λοιπὸν ὁ γραφέας τοῦ κώδικα. Δηλώνει μαθητὴς τοῦ ἱερομονάχου Μ α κ α ρ ί ο υ στὶς ἐπιγραφὲς πρὶν ἀπὸ συνθέσεις τοῦ τελευταίου (στὴν ἑνότητα τῶν κοινωνικῶν *Αἰνεῖτε* καὶ μάλιστα στοὺς πλαγίους ἤχους). Μὲ βάση τὴν παρουσία τῶν συνθέσεων αὐτῶν καὶ σὲ ἄλλα ψαλτικὰ χειρόγραφα καὶ τὶς σχετικὲς συγκρίσεις, ὁ Μ α κ ά ρ ι ο ς αὐτὸς εἶναι ἀναμφισβήτητα ὁ Βερροιαῖος (βλ. καὶ τὸν ἁγιορείτικο κώδικα Μεγίστης Λαύρας Θ 171 τοῦ ἔτους 1756 [*ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ ΜΕΓ. ΛΑΥΡΑΣ* 1925, σ. 160]). Ἔχουμε λοιπὸν ἕνα ἀκόμη ψαλτικὸ χειρόγραφο τῆς περιοχῆς Βερροίας-Ναούσης καὶ ξεκαθαρίζουν τώρα ἀρκετὰ οἱ σχέσεις μαθητείας τριῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων τῆς ψαλτικῆς παράδοσης αὐτοῦ τοῦ χώρου: ὁ Μ α κ ά ρ ι ο ς δίδαξε τὸν Μ ε λ έ τ ι ο καὶ αὐτὸς τὸν Κ ύ ρ ι λ λ ο. Εἶναι δὲ ἐντυπωσιακὴ ἡ ὁμοιότητα πολλῶν ἐπιγραφῶν τοῦ παρόντος χειρογράφου μὲ κάποιες τοῦ χειρογράφου τῆς Σουρωτῆς (σύγκρινε ἐπὶ παραδείγματι τὰ φύλλα 260β-279α, 267β-292α, 274α-294β, 279α-297α, 328β-330β, 333β-259β τῶν κωδίκων Καρά 13-Σουρωτῆς, ἀντίστοιχα). Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθεῖ ὅτι δάσκαλος τοῦ Μακαρίου ἦταν ὁ θαυμαστὸς μουσικὸς ἱερομόναχος Γ ε ρ μ α ν ὸ ς ὁ Κρητικὸς (ἀναλυτικὰ γιὰ τὸ θέμα καὶ πολλὲς παραπομπὲς σὲ ἐκτενέστερη βιβλιογραφία βλ. στὸ Ἐμμανουὴλ Γιαννόπουλου, «Τὰ μουσικὰ χειρόγραφα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἱδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν στὴ Θεσσαλονίκη», δημοσιευμένο στὸν τόμο ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σσ. 271-276).

Ὁ Μ ε λ έ τ ι ο ς γράφει περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος (καὶ λίγο μετὰ), καθὼς περιλαμβάνει καὶ μελοποιήσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ου (Τραπεζουντίου) καὶ τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ραψανιώτου.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης: *11*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 14

αἰ. ΙΗ' (β' ἥμισυ) χαρτ. 21 x 15,5 φφ. Α'-Β' + 275 +α'-β'

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

1α Συνεχίζεται μέλος τῆς κζ' Ὀκτωβρίου. Καθεξῆς τὸ Στιχηράριον σὲ μέλος τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν. Τὰ φφ. 152β-153β εἶναι ἄγραφα.

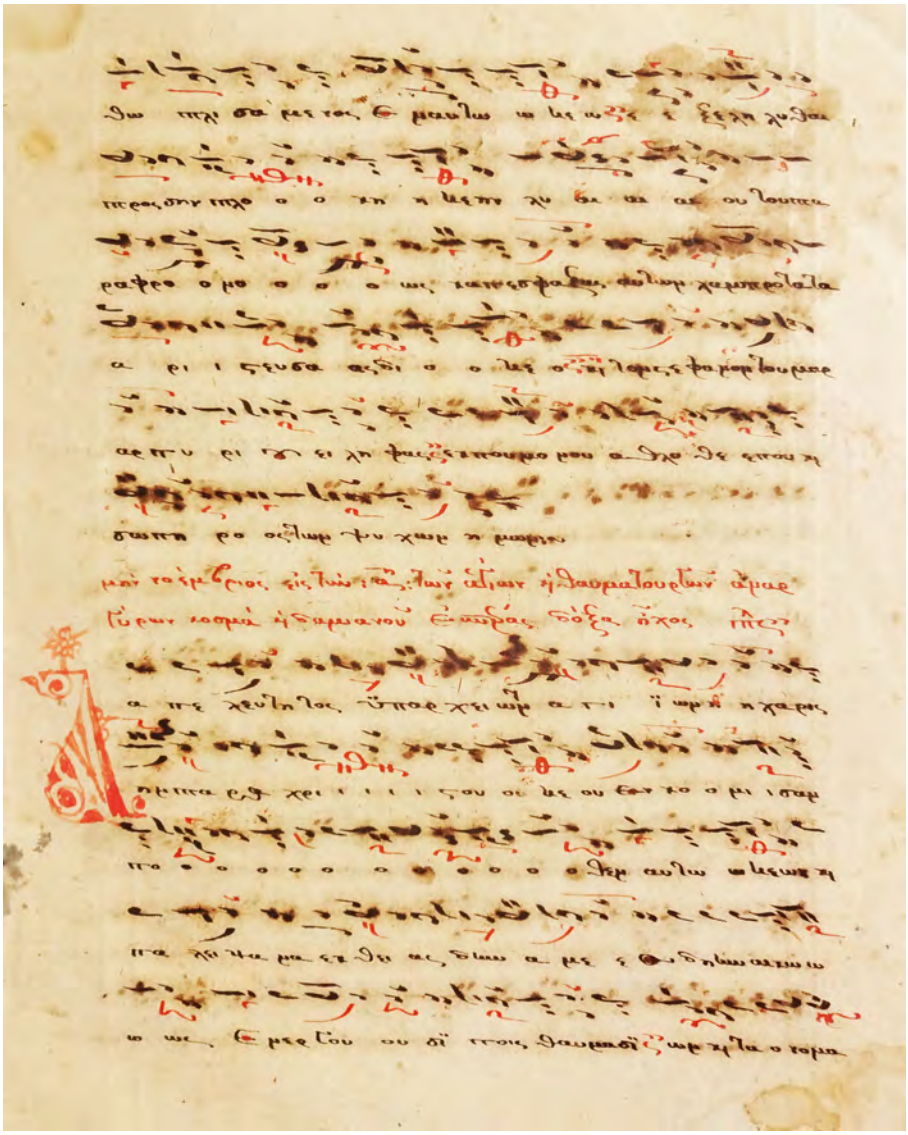

Πανομοιότυπο 9. Χφ. Καρὰ 14, φ. 3α.

154*α* Ἀρχίζει τὸ Τριῴδιο. Περιέχονται ὁλόκληροι οἱ κανόνες τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος.

272*α* Ἀρχίζει τὸ Πεντηκοστάριο.

275β Ξεκινᾶ ἡ Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων, ἀλλὰ τὰ ἑπόμενα δύο παράφυλλα εἶναι ἄγραφα. Μόνο στὸ β' ὁ Καρὰς σημείωσε:

Ἠγοράσθη παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου
στὴν ὁδὸν ἀνδριανοῦ πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον
τῆς ἀνδριανείου βιβλιοθήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά.

Παρόμοια σημειώματα τοῦ Σίμ. Καρὰ ὑπάρχουν καὶ στὰ χειρόγραφα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 104 καὶ 105 ὅπου δηλώνεται ὅτι ἐκεῖνοι οἱ δύο ἀγοράστηκαν μαζί.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Κατάσταση ὄχι καλή. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση πράσινου χαρτιοῦ. Στὶς γωνίες καὶ στὴν ράχη δέρμα. Περιθώρια μεγάλα. Ἀκέφαλο καὶ κολοβό χειρόγραφο. Γραφὴ τεχνική, σταθερή, ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη καὶ λεπτή. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Μεγάλα πρωτογράμματα. Πολὺ ἔμπειρος γραφέας. Ἡ μαύρη μελάνη πότισε ἀρκετὰ τὸ γραμμένο μέρος τῶν φύλλων, ἰδιαίτερα πρὸς τὸ τέλος.
Γραφέας ἄδηλος.

Στὸ παράφυλλο Α'β ἡ παλαιὰ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴν συλλογὴ Καρά, ἀπὸ τὸ χέρι του: *-12-* Ὁ ἴδιος σημείωσε στὸ παράφυλλο Β'α:

Στιχεράριον
κὺρ Γερμανοῦ ἀρ
χιερέως Νέων Πατρῶν
αἰῶνος ΙΗ' ἀρχαὶ
ἀκέφαλον-κολοβὸν.
φ. 274.

Ἀκολούθως κατέγραψε τὰ μέλη μὲ τὰ ὁποῖα ἀρχίζει καὶ τελειώνει ὁ κώδικας.

Σὲ ἐμβόλιμα φύλλα ἢ πάνω στὰ φύλλα τοῦ χειρογράφου ὁ ἴδιος σημείωσε ἐξηγήσεις μελῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 15

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1770) χαρτ. 22 x 15,6 φφ. Α'-Β' + 186 + α'-δ'

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ ΤΡΙΩιΔΙΟΥ καὶ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Γραφέας: Γαβριὴλ ἱερομόναχος ἐκ κώμης Ἁγ. Λαυρεντίου

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Τριῳδίου. Ποιηθὲν παρὰ κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν. Κυριακὴ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.... Καθεξῆς τὸ Τριῴδιο τοῦ Γερμανοῦ ἕως τὸ φ. 134α (σελίδα: 1129). Σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις ὁ Σίμ. Καρὰς ἔχει σημειώσει στὰ περιθώρια ἐξηγήσεις μουσικῶν γραμμῶν.

134β Ἀρχίζει τὸ Πεντηκοστάριο τοῦ ἴδιου, τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 186 (σελίδα: 1240).

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Στάχωση μὲ ἀνοιχτόχρωμο δέρμα στὴν ράχη καὶ στὶς γωνίες τῶν δύο καλυμμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπὸ σκοῦρο πράσινο χαρτόνι. Ἴδια στάχωση καὶ βιβλιοδεσία μὲ τὸν κώδικα 37.
Πρόκειται γιὰ τμῆμα ἀπὸ μεγαλύτερο χειρόγραφο, καθὼς τὸ σημερινὸ φ. 1 ἔχει παλαιότερη ἀρίθμηση σελίδας 831. Τὸ προηγούμενο τμῆμα (σσ. 1-830) εἶναι ὁ σημερινὸς κώδικας Καρὰ 37 (βλ. τὴν περιγραφή του παρακάτω). Ἡ ἀρίθμηση τῶν σελίδων εἶναι σημειωμένη στὴν ἐπάνω μεριὰ τῶν ἐξωτερικῶν περιθωρίων καὶ φτάνει ὥς τὸν ἀριθμὸ 1240 (φ. 186β). Τὰ φύλλα τοῦ κώδικα δὲν ἔχουν ὅλα τὸ ἴδιο μέγεθος. Τὰ πρῶτα (περίπου ἕως τὴν σελίδα 900) εἶναι λίγο μικρότερα, σκουρόχρωμα καὶ ποτισμένα ἀπὸ τὴν κόκκινη μελάνη τοῦ γραφέα, ἐνῶ τὰ παρακάτω ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πιὸ μεγάλα, λευκὰ καὶ καθαρά. Στὰ τελευταῖα φύλλα ὑπάρχουν λερώματα. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφὴ πυκνή, πρόχειρη καὶ ἀρκετὰ ἄτεχνη, διαβάζεται κάπως δύσκολα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.
Γραφέας ἄδηλος, ὁ ἴδιος ποὺ γράφει καὶ τὸ χειρόγραφο 37 τῆς συλλογῆς, στὸ ὁποῖο δηλώνει μαθητὴς τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ τοῦ Ραψανιώτου. Ὅπως σημειώθηκε στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα Καρὰ 37 παρακάτω, οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ τὸν ἱερομόναχο Γ α β ρ ι ὴ λ ἐκ κώμης Ἁγ. Λαυρεντίου. Γράφει περὶ τὰ 1770.

Στὸ παράφυλλο Β'β ἡ παλαιὰ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴν συλλογὴ Καρά, ἀπὸ τὸ χέρι του: *-13-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 16

αἰ. ΙΗ' (μέσα-β' ἥμισυ) χαρτ. 21,5 x 16,5 φφ. Α'-Γ' + 85

ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ ΤΡΙΩιΔΙΟΥ καὶ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Γραφέας: ὁ Προηγούμενος Λαύρας Σεραφείμ (;)

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Τριῳδίου. Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας· ἦχος α' *Μὴ προσευξώμεθα...* Πρόκειται γιὰ τὸ μέλος τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν.

45β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου... Τὸ Πεντηκοστάριο τελειώνει στὸ φ. 80α ὅπου τὸ τέλος τοῦ ἰδιομέλου *Δεῦτε πιστοί...* Τὰ φφ. 80β-85β εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Ὁ κώδικας διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Πολὺ ὄμορφο χειρόγραφο. Ἀρκετὰ λερώματα στὰ φύλλα ἀπὸ τὴν πολυχρησία. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια εἶναι μεγάλα, τὰ ἄλλα δύο μικρότερα. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ δερμάτινη ἐπένδυση. Ἐξίτηλες χρυσοτυπίες (πλαίσια μὲ ἄνθη καὶ ἐντὸς αὐτῶν ρόμβος), σώζεται ὁ ἕνας θηλυκωτῆρας.
Γραφὴ μικρόσχημη, λεπτή, τεχνική, καλλιτεχνικὴ καὶ ἐξαιρετικὰ ὄμορφη. Ἀρκετὰ συμπλέγματα γραμμάτων. Ὄμορφα ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.
Γραφέας ἄδηλος. Οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται μᾶλλον περὶ τοῦ Προηγουμένου Λαύρας Σεραφείμ, γνωστοῦ καὶ περίφημου, πράγματι, κωδικογράφου τοῦ ΙΗ' αἰῶνος (βλ. καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 21, 34, 39, 87). Πρὸς τὸ τέλος πιθανῶς γράφει καὶ ἄλλος ἕνας.

Στὸ παράφυλλο Α'α μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ. Καρά: *-14-*.
Στὸ Β' παράφυλλο:

† Καὶ τοῦτο κτῆμα τῆς ἐν τῷ καυσοκαλυβίῳ
θείας Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τοῦ Ἱε-
ράρχου Νικολάου, καὶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος
Εὐσταθίου, τοῦ πνευματικοῦ κὺρ Τιμοθέου,
ὅστις τολμήσει νὰ τὸ ἀποξενώσει, νὰ ἔχῃ
ἀντιδίκους τοὺς ἁγίους ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

Στὸ πίσω φύλλο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Τὸ παλαιὸν Στιχηράρι
Τριῴδιον καὶ Πεντηκοστάριον
Καλλώπισμα Γερμανοῦ Ν. Πατρῶν

Στὴν καλύβη τοῦ ἁγ. Εὐσταθίου μαρτυρεῖται καὶ ἄλλος κώδικας τοῦ Σ ε ρ α φ ε ὶ μ (ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ-ΚΟΥΡΙΛΑ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΩΝ*, 1930), σ. 102).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Ε'.

Καρὰ 17

αἰ. ΙΗ' (α' ἥμισυ) χαρτ. 21 x 15,5 φφ. Α' + 198

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α, Ε Κ Λ Ο Γ Η Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Υ Γ Ε Ρ Μ Α Ν Ο Υ Ν Ε Ω Ν Π Α Τ Ρ Ω Ν

1α Συνεχίζει τὸ ἀκέφαλο Ἀναστασιματάριο ἀπὸ τὰ ἰδιόμελα τῶν Αἴνων τοῦ β' ἤχου. Καθεξῆς τὸ ὑπόλοιπο Ἀναστασιματάριον σὲ μέλος μᾶλλον τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν, ἕως τὸ φ. 25α.

25β Εἰς ὁσίους εἰς τὸν Ἑσπερινόν· πλ. δ' Δόξα. *Ὅσιε πάτερ...* Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, ποίημα κὺρ Λ έ ο ν τ ο ς τοῦ σοφοῦ καὶ βασιλέως, τὸ δὲ μέλος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς... Ἀκολουθοῦν οἱ ὕμνοι αὐτοὶ ἕως τὸ φ. 31α.

31α Ἐπίτιτλο καὶ ἀκολουθοῦν: *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, Φῶς ἱλαρόν, Θεοτόκε Παρθένε, Ἀλληλούια, Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος.*

32α Εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, βατοπαιδινόν· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος..., Τὸ προσταχθέν...* Ἕτερον δίχορον *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

33α Γ ε ρ α σ ί μ ο υ Ἡ ρ α κ λ ε ί α ς· ἦχος πλ. δ' *Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε. Ἀλληλούια.* Εὐλογητάρια ἀναστάσιμα, ψάλλονται μετὰ τὸν Ἄμωμον· πλ. α' *Εὐλογητός...*

34α Πολυέλεος συνοπτικός, ποίημα κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η], ὡραῖος· α' *Δοῦλοι Κύριον...* μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

37β Κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ *Δόξα... Δόξα σοι Πάτερ ἀγέννητε..., Καὶ νῦν... Δέσποινα πάντων Δέσποινα..., Ἀλληλούια...* Χαμηλώτερα: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πασαπνοαρίων [τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου]. Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ' *Πᾶσα...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· πλ. δ' *Πᾶσα...* Κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α' *Πᾶσα...* Κὺρ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· α'.

40β Τὰ Πεντηκοστάρια τοῦ Ὄρθρου καὶ τὰ ὅμοια γιὰ τὴν Μεγ. Τεσσαρακοστή.

41α Εἰς τὴν θ′ ᾠδὴν κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ *Καθεῖλε δυνάστας... Τὴν Τιμιωτέραν...*, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ *Ἀντελάβετω... Τὴν Τιμιωτέραν...*, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Καθεῖλε...Τὴν Τιμιωτέραν..., Ἀντελάβετω... Τὴν Τιμιωτέραν...*

42α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...*

43α Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν, καλλωπισθὲν ὑπὸ κὺρ Λ α υ ρ ε ν τ ί ο υ· πλ. α′ *Δόξα σοι...*

45α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς ἑπτάφωνος *Δόξα σοι...*

46β Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

48α Κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Δόξα σοι...*

49β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· β′ *Δόξα σοι...*

51α Κυρίου Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· τρίτος *Δόξα σοι...*

53α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[1] *Δόξα σοι...*

54β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Γ ο ύ τ α] Θεσσαλονικέως· πλ. α′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

55α Εἰς ἀρχιερέα· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ παρὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Ἐν θρόνῳ καθήμενος...*

55β Εἰς προϋπάντησιν ἀρχιερέως· β′ *Σήμερον φαιδρῶς...* Παρακάτω: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὴν Ἁγίαν εἴσοδον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ μελωδοῦ· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν....* Ἀκολουθοῦν: τρισάγιον καὶ Δύναμις τοῦ βήματος, Ὅσοι εἰς Χριστόν καὶ Δύναμις (ἦχος πλ. α′), Τὸν Σταυρόν σου καὶ Δύναμις (ἦχος β′), κυρίου Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

56β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν. Κατὰ σειρά: Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος α′), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος α′), Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν (α′ δ′φωνος), Π α ύ λ ο υ ἱερέως (ἦχος α′), Θ ε ω ν ᾶ ἱερομονάχου Σίμωνος Πέτρας (ἦχος β′), Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ (ἦχος β′), Μ π α λ α σ ί ο υ σύντομον (ἦχος β′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος τρίτος), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος δ′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. α′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. β′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. δ′), Ε ὐ σ τ α θ ί ο υ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (ἦχος τρίτος), τοῦ [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς (ἦχος πλ. α′), Μ π α λ α σ ί ο υ σύντομον (ἦχος πλ. α′), [Θ ε ο φ ά ν ο υ ς] Κ α ρ ύ κ η (ἦχος πλ. α′), [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς (ἦχος πλ. β′), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] σύντομον

(ἦχος πλ. β′), [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς (ἦχος βαρύς), τοῦ [Ἀ ρ σ ε - ν ί ο υ] Κ υ δ ω ν ί α ς (ἦχος βαρύς), Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ (ἦχος βαρύς), Μ π α λ α σ ί ο υ σύντομον (ἦχος πλ. δ′), Θ ε ω ν ᾶ ἱερομονάχου (ἦχος πλ. δ′).

67β Κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Χερουβικὰ Ὅλοι οἱ ἦχοι. Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

70β Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν. Κατὰ σειρὰ τὰ *Αἰνεῖτε*: Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος α′), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος α′ δ′φωνος), Ἀ θ α ν α σ ί ο υ πατριάρχου (ἦχος α′), Π α ύ λ ο υ ἱερέως (ἦχος α′ δ′φωνος), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος β′), Ν ε κ τ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου [Μ υ τ ι λ η ν α ί ο υ;] (ἦχος β′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος τρίτος), Ν ε κ τ α ρ ί ο υ [Μ υ τ ι λ η ν α ί ο υ;] (ἦχος τρίτος), Μ α ν ο υ ὴ λ Γ ο ύ τ α (ἦχος τρίτος), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος δ′), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος δ′), Π έ τ ρ ο υ (ἦχος δ′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. α′), [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν (ἦχος πλ. α′), Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ ἱερομονάχου (ἦχος πλ. α′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. β′), Δ η μ η - τ ρ ί ο υ [Μ υ τ ι λ η ν α ί ο υ;] (ἦχος πλ. β′), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος βαρύς), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος βαρύς), Π έ τ ρ ο υ (ἦχος βαρύς), [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς (ἦχος βαρύς), Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (ἦχος πλ. δ′), Μ π α λ α σ ί ο υ (ἦχος πλ. δ′), Π έ τ ρ ο υ (ἦχος πλ. δ′), Μ π α - λ α σ ί ο υ (ἦχος α′).

77β Κοινωνικὰ ἑβδομάδος τῶν: Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*, Π έ - τ ρ ο υ [Μπερεκέτη]· α′ δ′φωνος τὸ ἴδιο, Μανουὴλ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ τὸ ἴδιο, Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ *Ποτήριον...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ τὸ ἴδιο, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ τὸ ἴδιο, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. α′-βαρὺς *Σωτηρίαν...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς τὸ ἴδιο, Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Μακάριοι...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ τὸ ἴδιο.

80β Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Κατὰ σειρά: Μ π α - λ α σ ί ο υ· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον...*, Π έ τ ρ ο υ (εἰς ἐγκαίνια ναοῦ)· πλ. α′ *Κύριε, ἠγάπησα...*, Χ ρ υ σ ά φ ο υ (Ὕψωση Τ. Σταυροῦ)· πλ. δ′, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (Χριστούγεννα)· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ (Θεοφάνεια)· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ (Εὐαγγελισμοῦ)· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ (Λαζάρου)· πρωτόβαρυς, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (Βαΐων)· δ′, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου (Μ. Πέμπτη, ἀντὶ χερουβικοῦ)· πλ. β′, Μ π α λ α σ ί ο υ (χερουβικὸ ἢ κοινωνικό)· πλ. β′, Χ ρ υ σ ά φ ο υ (Μ. Σάββατο)· πλ. α′ *Σιγησάτω...*, Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου τῆς Ἀναναλήψεως (!)· δ′ *Ἀνέβη...*, Μ π α λ α σ ί ο υ (Πεντηκοστῆς)· πρωτόβαρυς, Κ λ α δ ᾶ (Ἁγίων Πάντων)· α′ δ′φωνος *Ἀγαλλιᾶσθε...*, Μ π α λ α σ ί ο υ (Μεταμορφώσεως)· δ′.

86β Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ ῆ· β′ *Ἅγιος, ἅγι-*

ος... καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέλη. Ἀκολουθεῖ: Κυρίου Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο - ρ ώ ν η· α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ...* (προηγεῖται, ὅπως συνήθως συμβαίνει μὲ τὸ μέλος αὐτό, ἡ μαρτυρία τοῦ πλ. δ′[4] καὶ ἀκολούθως ἡ τοῦ α′ δ′φωνου ἤχου).

87β Τῆς Λαμπρᾶς, τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ *Ὁ Ἄγγελος ἐβόα...*

Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων. Τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Κὺρ Ἰ ω ά σ α φ τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

88α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

88β Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Κὺρ [Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Γεύσασθε...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

89β Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, ἦχος πλ. α′ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ - σ ά φ η *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

91β Ἄμωμος ψαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας, καλλωπισθεὶς ὑπὸ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* οἱ τρεῖς στάσεις.

92α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν μαθημάτων. Τὸ παρὸν ἐγκώμιον πρὸς τὴν Θεοτόκον, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ - κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

93α Ἕτερον κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ *Ῥίζης ἐκ Δαβίδ...*

94α Εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ ποίημα· α′ *Χριστὸς γεννᾶται...*

95α Τῶν Θεοφανείων, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Ἡ Τριὰς ὁ Θεός...*

96α Εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον καὶ εἰς ἄλλους μάρτυρας, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ δ′φωνος *Δεῦτε φιλοθεάμονες, πλῆθος τῶν χριστοφόρων...*

97β Τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πατέρων ψάλλεται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχες, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος πλ. β′[1] *Τὰς μυστικάς...*

98α Μάθημα ψαλλόμενον εἰς ὁσίους, ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί - ο υ· πλ. δ′ *Τὸν μοναστῶν...*

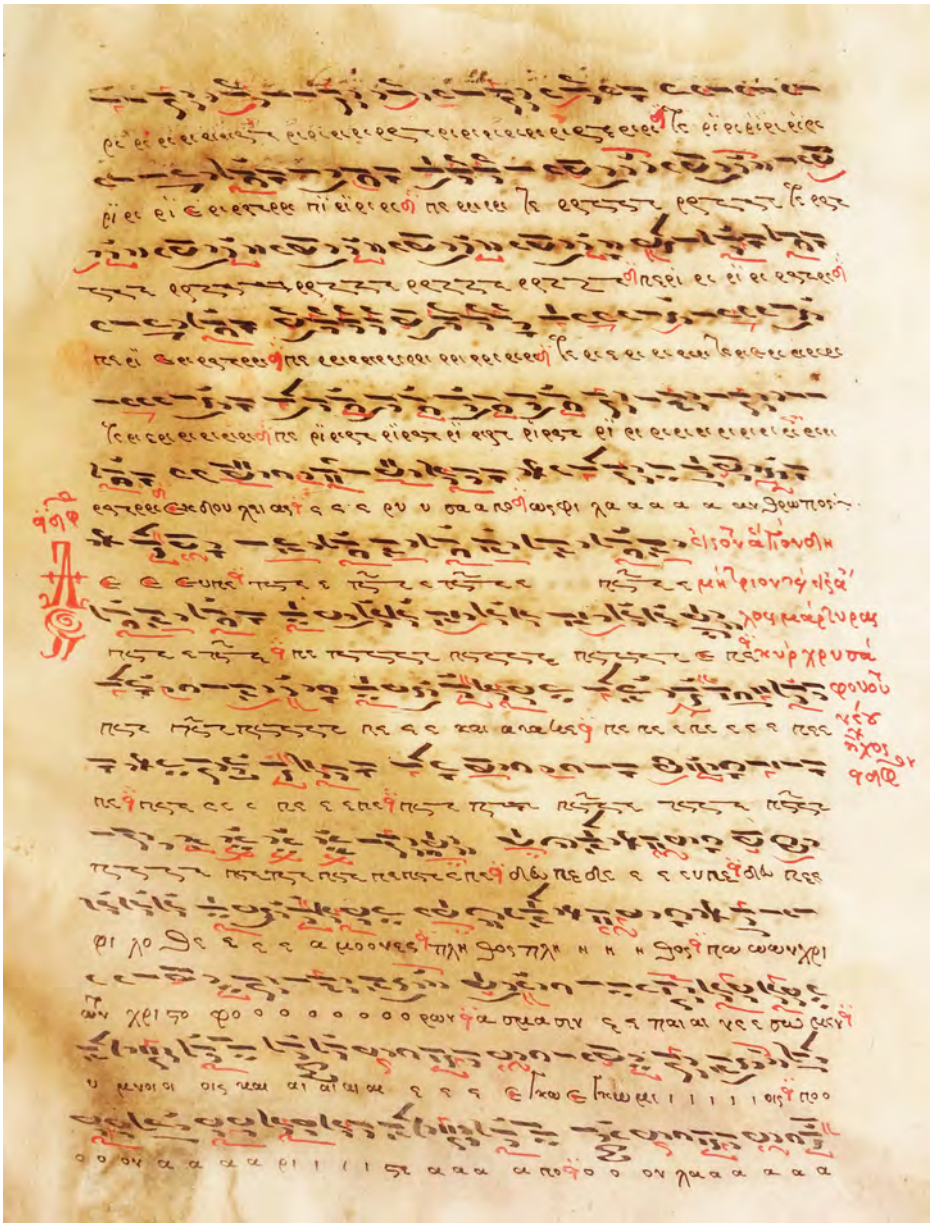

Πανομοιότυπο 10. Χφ. Καρὰ 17, φ. 96α.

99β Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...*

100β Εἰς τοὺς Ἀποστόλους, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Μακάριον σε τὸ γλυκύτατον στόμα...*

101β Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Τὸν Πατέρα προσκυνήσωμεν...*

102α Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ [Σιναΐτου]· ἦχος δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Κὺρ Δ α μ ι α ν ο ῦ· τρίτος[3] *Ἐν Σιναίῳ...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*

102β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀποβλεψάμενος...* Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ· βαρὺς *Ἀνάστα ὁ Θεός...*

104α Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία δὲν γράφτηκε. Παρακάτω ξεκινᾶ: *Σήμερον ὁ τοῖς νοεροῖς θρόνοις...* Καθεξῆς μιὰ Ἐκλογὴ τοῦ καλλωπισμένου Στιχηραρίου τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τοῦ Τριῳδίου (φ. 186β κ.έ.) σὲ μέλος τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν. Στὸ φ. 197β ξεκινᾶ τὸ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί...*

198α,β Σώζεται μόνο τὸ ¼ τοῦ φύλλου. Κολοβὸς κώδικας.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας. Στάχωση ἀπὸ ἁπλὸ χαρτί. Στὸ ἐμπρὸς κάλυμμα μὲ μολύβι: 100. Στὴν ράχη: «Χειρόγραφον Βυζαντινῆς μουσικῆς 1775-1800». Πολὺ λερωμένο καὶ ταλαιπωρημένο χειρόγραφο, ἀρκετὰ φύλλα εἶναι λιωμένα ἀπὸ τὴν πολυχρησία. Ἡ μαύρη μελάνη πότισε καὶ ἔφθειρε σὲ σημαντικὸ βαθμὸ τὰ φύλλα τοῦ κώδικα.

Γραφὴ τεχνική, ἀριστεροκλινής, λεπτή, ἔμπειρου καὶ καλαίσθητου γραφέα. Ὅμορφες ἐπιγραφές. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.

Γραφέας ἄδηλος. Ἐνδιαφέρον προκαλοῦν κάποιοι συνθέτες, ἰδιαίτερα στὶς ἑνότητες χερουβικῶν καὶ κοινωνικῶν, καθὼς καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῆς δοξολογίας τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀπὸ τὸν Λ α υ ρ έ ν τ ι ο.

Στὸ παράφυλλο Α′ γράφτηκε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ. Καρὰ ὁ ἀριθμός: *-17-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 18

αἰ. ΙΗ′ (α′ ἥμισυ) χαρτ. 21,5 x 16 φφ. Α′-Ζ′ + 168 + α′-ε′

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΜΕΓΑ ΙΣΟΝ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΧΡΥΣΑΦΗ ΝΕΟΥ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α Μετὰ ἀπὸ ὄμορφο ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων... Καθεξῆς ἡ συνήθης Προθεωρία. Τὸ φύλλο 3 εἶναι κομμένο ἀπὸ τὴν μέση καὶ κάτω, καὶ ἔτσι λείπει τὸ Κανόνιον τῶν ὀκτὼ ἤχων στὴν α′ ὄψη του καὶ κάποια κατ᾽ ἦχον ἠχήματα στὴν β′ ὄψη.

5α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον κεκραγαρίων, συνενωμένων μετὰ τῶν στιχηρῶν ἀναστασίμων, καλλωπισμένων παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ η. Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ ἕως τὸ φ. 44α. Οἱ ἀρχὲς τῶν ἤχων: ἦχος β′-φ. 10α, ἦχος τρίτος-φ. 15α, ἦχος δ′-φ. 10α, ἦχος πλ. α′-φ. 25β, ἦχος πλ. β′-φ. 31β, ἦχος βαρύς-φ. 36β, ἦχος πλ. δ′-φ. 39β.

44α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, ὧν τὸ μέλος ἐστι ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς Οἱ ὕμνοι αὐτοὶ τελειώνουν στὸ φ. 49α.

49α Μικρὸ ἐπίτιτλο καὶ ἀκολούθως: Τῷ ε′ Σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν, εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...*, *Τὸ προσταχθέν...*, *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* (ἀργό). Ἕτερον κοντάκιον· πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἀκολουθοῦν: Τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

52α Πολυέλεος, ποίημα [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

55β Ἕτερος πολυέλεος σύντομος, ποίημα τοῦ μουσικωτάτου κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

58β Ἕτερος πολυέλεος πάνυ ἔντεχνός τε καὶ πάνυ ἡδύς, ὅπερ ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ μουσικωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Τ ζ ε λ ε μ π ῆ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, ἄρχεται δὲ οὗτος πλ. δ′[3] *Δοῦλοι Κύριον...*

63β Ἀναγραμματισμὸς τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον...*

64β *Οἱ φοβούμενοι...* Συντομώτερο.

65β Χ ρ υ σ ά φ ο υ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] καὶ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθεῖ ὅμοιο: Μ α ν ο υ ὴ λ Γ α ζ ῆ· πλ. δ′ καί: Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον· β′ *Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα

Πεντηκοστάρια τοῦ Ὄρθρου.

67α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.
Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος βαρύς.

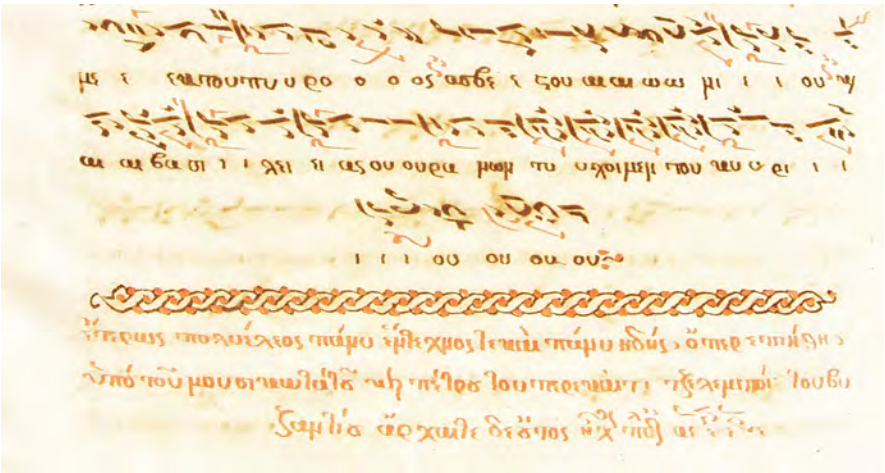

Πανομοιότυπο 11. Χφ. Καρὰ 18, φ. 58β.

74β Ἀισματικὰ κατ᾽ ἦχον, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ] Ὅλοι οἱ ἦχοι.

75α Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Σταυροῦ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

75β Τρισάγιον νεκρώσιμον [τοῦ] ἐξ Ἀθηνῶν· πλ. β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*
Εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

76α Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν...*

76β Ποίημα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· δ′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

77α Τοῦτο λέγεται εἰς τράπεζαν, ποίημα Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Ὁ χορτάσας λαόν...*

78β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν θείων καὶ ἱερῶν Λειτουργιῶν τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (ἐννοεῖ τὴν Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων)· β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Ἀκολουθοῦν: Τρισάγιον καὶ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστὸν* καὶ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου* καὶ *Δύναμις.*

79α Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

79β Ποίημα Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ μοναχοῦ· βαρὺς *Ἀλληλούια*... Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν Κατὰ σειρά: [Παναγιώτου] Χ ρ υ σ ά φ ο υ πρωτοψάλτου σὲ ἤχους α′, α′ «σύντομον», β′, τρίτος, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, βαρύς, πλ. δ′. Μ π α λ α σ ί ο υ σὲ ἤχους α′ δ′φωνο καὶ δ′.

Φ. 87α: «Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ Τ ζ έ λ ε μ π η»: α′, «τοῦ αὐτοῦ· ψάλλεται εἰς ὀκτὼ ἤχους ὡς βούλει», β′, δ′, «ὅλον φθορικὸν καὶ ὀργανικόν· πλ. α′ ἄρχου οὕτως», βαρύς, βαρὺς «σύντομον», «τοῦ αὐτοῦ ὡραῖον καὶ πάνυ ἔντεχνον· πλ. δ′»

93β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικὸν καὶ κοινωνικὸν ψάλλεται, ποίημα [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου*... Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ψάλλεται ἀντὶ χερουβικοῦ, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω*...

94β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας τοῦ οὐρανοφάντορος· β′ *Ἅγιος, ἅγιος*... καὶ τὰ ὑπόλοιπα. Ποίημα Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. δ′, ἄρχου α′ *Τὴν γὰρ σήν*...

95β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν Κατὰ σειρὰ τὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου: α′, α′ «σύντομον», β′, τρίτος, δ′, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, βαρύς, πλ. δ′, πλ. δ′.

100α Ἕτερα κοινωνικά, ποίημα Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· Τὰ *Αἰνεῖτε* σὲ ἤχους: α′ δ′φωνο, δ′, πλ. β′.

Ἕτερα κοινωνικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η. Κοινωνικόν, ψάλλεται στοὺς ὀκτὼ ἤχους *Αἰνεῖτε*... Ἀκολουθοῦν τὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ αὐτοῦ σὲ ἤχους: β′, δ′, «ὅλον φθορικόν· πλ. β′», πλ. β′, «πάνυ ὡραῖον· βαρύς», «ὀργανικόν· πλ. δ′».

105α Ἕτερα κοινωνικὰ ἑβδομάδος, ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ Περιέχονται: πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν*..., Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον*..., Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ποτήριον*..., ἕτερον, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ· βαρὺς *Ποτήριον*..., Χρυσάφη· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν*..., ποίημα Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος *Εἰς πᾶσαν*..., Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς *Σωτηρίαν*..., [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Μακάριοι*...

108β Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ Περιέχονται: Μ π α λ α σ ί ο υ· πρωτόβαρυς (Ἰνδίκτου), Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ· πλ. α′ (Ὕψωση), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ (Χριστουγέννων), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ (Θεοφανείων), Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ (Εὐαγγελισμοῦ), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′ (Λαζάρου), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′ (Βαΐων), Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ δ′φωνος (Μ. Σαββάτου), Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος (Ἀναστάσεως), Π έ τ ρ ο υ· α′ δ′φωνος (Ἀναστάσεως),

Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος (Θωμᾶ), Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ δ′φωνος (Μεσοπεντηκοστῆς), Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ (Ἀναλήψεως), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ (Πεντηκοστῆς), Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς (Ἁγ. Πατέρων), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς (Μεταμορφώσεως).

115α Λειτουργία Προηγιασμένων· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἀντὶ χερουβικοῦ ψάλλεται αὐτό, ποίημα Ἰ ω ά σ α φ [τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἀκολουθεῖ: α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

116α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν βρῶσιν τοῦ ἀντιδώρου, Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. β′ *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...*

116β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν μαθημάτων θεοτοκίων, ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, τὸ δὲ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· β′ *Θεοτόκε, μὴ παρίδης...* Ἀκολουθοῦν: Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...*, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Τὸ τοῦ ὑψίστου...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β′[2] *Θεοτόκε, σὺ εἶ...*, Μ π α λ α σ ί ο υ (Ταξιαρχῶν)· δ′ *Ἄρχων δυνάμεων...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ (Ἁγ. Νικολάου)· α′ *Νέος Ἀβραάμ...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ (Χριστουγέννων)· α′ *Χριστὸς γεννᾶται...*

126α Καταβασίες εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, ποίημα Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· α′ *Χριστὸς γεννᾶται...* Ἕτερος εἱρμὸς ἰαμβιτικὸς (!) *Ἔσωσε λαόν...* Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι εἱρμοὶ τῆς ἑορτῆς.

128β Εἰς τὴν αὐτὴν [ἑορτήν] μάθημα, ποίημα Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Εὐφραίνεσθε δίκαιοι...*Εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ, Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. β′ *Παράδεισε ἁγιώτατε...*

131β *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἀργό, μὲ κρατήματα.

132β *Ὁ ἄγγελος ἐβόα...* ὁμοίως.

133β Εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′[2] *Ἀνέβη ὁ Θεός...*

135α Τῶν ἁγίων .... Πέτρου καὶ Παύλου, ποίημα Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Μακάριόν σε τὸ γλυκύτατον...*

136α Εἰς τὴν μετάστασιν...Θεοτόκου, κὺρ Π έ τ ρ ο υ· δ′ *Ἐν τῇ μεταστάσει σου...* Κράτημα ἐθνικόν, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος δ′

139β Καταβασίες... Θεοτόκου· δ′ *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...*

141α Τοῦ ἁγίου... Δημητρίου, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ· α′ *Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ...*

142β Εἱρμοὶ πάνυ μελωδικοὶ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Ἡ τρίφωτος λυχνία...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: *Τὴν σὴν..., Συνέχομαι..., Ἐν τῇ βροντώσει..., Δεῦτε πόμα..., Ὦ θείας...,* Ἦχος β′ *Ἐν βυθῷ...,* Ἦχος τρίτος *Λατρεύειν ζῶντι...*

147β Κὺρ Μελετίου ἱερομονάχου· δ′ *Παντάνασσα...* Καθεξῆς πάλι τοῦ Π έ τ ρ ο υ: δ′ *Ἐσείσθησαν..., Χαίροις ἄνασσα...,* πλ. α′ *Χαῖρε πύλη..., Θεὸν ἀνθρώποις...* Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...*

150α Κράτημα πάνυ ὡραῖον καὶ κατὰ πολλὰ τεχνικόν, ποίημα Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως· βαρὺς *ѡεаѡε...*

Ἀκολουθοῦν: Π έ τ ρ ο υ· βαρὺς *Χαῖρε νύμφη φαεινή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...*

152β Εἱρμὸς καλοφωνικὸς Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, οἱ δὲ λόγοι Κ ρ ά λ η ἱερέως· α′ *Ἀπὸ τοῦ θρόνου...* Ἀκολουθεῖ ὁμόηχο κράτημα. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· τρίτος *Λατρεύειν...* ὁμοίως. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδαν μου...*

155α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Τῇ Κυριακῇ εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὴν εἴσοδον· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψεις..., Ἔδωκας κληρονομίαν...*

155β Ἄμωμος ψαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας, σμικρυνθεὶς ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Οἱ τρεῖς στάσεις.

158α Δογματικὰ νεκρώσιμα εἰς τεθνεώτας *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι..., Ὅταν τίθονται θρόνοι..., Οἴμοι μέλαινα ψυχή...*

Ἕτερα τροπάρια προσόμοια εἱρμολογικά, ποίημα Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως *Ὦ τοῦ παραδόξου..., Ποίοις εὐφημιῶν...* κλπ.

161β Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Τὸ παρὸν ψάλλεται τῶν Φώτων, ποίημα τοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Ἡ Τριὰς ὁ Θεός...* Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς...* ὁλόκληρη ἡ γνωστὴ δοξολογία τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ. Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...* Εἱρμὸς καλοφωνικὸς καὶ πάνυ ὡραῖος ὁ παρόν, ἐστὶ ποίημα κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ διδασκάλου [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς]· ἦχος α′ πεντάφωνος *Ἔφριξε γῆ...,* ἦχος πλ. α′ *Τεριρεμ...* Τὸ κράτημα τελειώνει στὴν δεύτερη σειρὰ τοῦ φ. 168β. Ἀκολουθοῦν πέντε ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Κατάσταση χειρογράφου πολὺ καλή. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ δέρμα μὲ χρυσοτυπίες (μπροστὰ ὁ Ἐσταυρωμένος καὶ πίσω ἡ Θεοτόκος δυτικότροπα). Σημάδια φθορῶν ἀπὸ ὑγρασία.
Γραφὴ ἐξαιρετικὰ ἐπιμελημένη, καθαρή, μὲ ἄνετα διάστιχα καὶ χρήση μαύρης καὶ κόκκινης μελάνης. Ὅμορφα ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα μὲ χρήση καὶ πράσινης, καφὲ καὶ χρυσῆς μελάνης. Ἡ κόκκινη πένα λεπτότερη.
Σὲ ἀρκετὰ φύλλα τοῦ χειρογράφου ὑπάρχουν ἐξηγήσεις τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι.
Γραφέας ἄδηλος, ἀλλὰ πολὺ ἔμπειρος καὶ καλαίσθητος καλλιτέχνης κωδικογράφος. Ὡστόσο, ἀρκετὰ ἕως πολὺ ἀνορθόγραφος.

Ἐνδιαφέρον στοιχεῖο ἡ ὀνομασία σὲ δύο ἐπιγραφὲς τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτη ὡς «Τζελεμπῆ», καὶ ὁ εἱρμὸς τοῦ «Π α ν α γ ι ώ τ ο υ διδασκάλου», ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν (μετέπειτα;) πρωτοψάλτη Π α ν α γ ι ώ τ η Χαλάτζογλους (ἦταν σίγουρα πρωτοψάλτης τὸ 1728 καὶ παρέμεινε στὴν θέση αὐτὴ περίπου μέχρι τὸ 1735/36).

Στὸ παράφυλλο Αα' γράφτηκε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ. Καρὰ ὁ ἀριθμός: *-18-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο C'.

Καρὰ 19

αἰ. ΙΗ' (1714) χαρτ. 15,5 x 10,5 φφ. Α' + 272

Π Ρ Ο Θ Ε Ω Ρ Ι Α, Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Παῦλος ἱερεὺς (μαθητὴς Μπερεκέτη) καὶ ἄλλοι.

1α Μετὰ ἀπὸ ἁπλὸ ἐπίτιτλο ξεκινᾶ ἡ Προθεωρία τῆς Παπαδικῆς: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάντων τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης... Περιλαμβάνονται ἡ γνωστὴ θεωρία περὶ σωμάτων καὶ πνευμάτων, οἱ φωνὲς τῶν σημαδιῶν, οἱ ὑποταγὲς τῶν φωνῶν (ἡ παράγραφος δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς λείπει φύλλο ἀνάμεσα στὰ 2 καὶ 3), τὰ μεγάλα σημάδια, οἱ ὀνομασίες τῶν ἤχων, οἱ μέσοι καὶ πλάγιοι, καὶ ἡ τελεία σύνθεσις τῶν ἀνιουσῶν καὶ κατιουσῶν φωνῶν.
Χάσμα ἀνάμεσα στὰ φύλλα 4 καὶ 5. Δὲν ὁλοκληρώνεται ἡ Προθεωρία.

5α Ξεκινοῦν τὰ Κεκραγάρια σὲ ἦχο β' καὶ καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι. Τὸ *Κατευθυνθήτω* τοῦ πλ. δ' ξεκινᾶ στὴν 7β, ἀλλὰ στὸ ἑπόμενο φύλλο συνεχίζεται τὸ μέλος τοῦ στιχηροῦ *Κυκλώσατε λαοί*... Καθεξῆς τὰ ἀναστάσιμα στιχηρὰ κατ᾽ ἦχον, σὲ μέλος τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ η. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-φ. 17β, τρίτος-28β, δ'-37α, πλ. α'-49β,

πλ. β′-62α, βαρύς-74α, πλ. δ′-84α.

94β Πολυέλεος ἐκ τοῦ Λατρινοῦ συντοπιθεὶς (!) παρὰ κὺρ [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

97β Στίχος καλοφωνικός, ποίημα κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ· α′ *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...*

Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ *Δόξα Πατρί...*

Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν Ὄρθρον καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος *Πᾶσα πνοή...* Ἦχος πλ. δ′ τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ *Πᾶσα πνοή...* Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν Ὄρθρον *Δόξα... Ταῖς τῶν...*, κλπ. ἀκολουθοῦν καὶ τὰ Πεντηκοστάρια τοῦ Ὄρθρου τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ.

105α Τὰ ἑωθινὰ Λ έ ο ν τ ο ς-Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς.

116α Ἡ δοξολογία τοῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ σὲ ἦχο πλ. α′ μὲ ᾀσματικὸ τοῦ Γ ε ν ν α δ ε ί ο υ ἐ ξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ. Ἀκολουθοῦν τὰ ᾀσματικὰ κατ᾽ ἦχον τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ].

121α Ἕτερον τρισάγιον εἰς τὰς εἰσόδους τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς φήμην ἀρχιερέως *Τὸν δεσπότην...*

122α Ἀρχίζουν οἱ Θείες Λειτουργίες: *Δεῦτε προσκυνήσωμεν..., Ἅγιος ὁ Θεός..., Δύναμις..., Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως *Τὸν Σταυρόν σου...* Ἀλληλουιάριον κὺρ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ τὸ κοινόν· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

124β Ἀρχίζει ἡ ἑνότητα τῶν χερουβικῶν: Κατὰ σειρά: [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος, β′ καὶ τρίτος, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′, [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. β′, βαρὺς καὶ πλ. δ′.

Ἀκολουθεῖ ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου μὲ τὰ συνηθισμένα μέλη τοῦ β′ ἤχου καὶ τὸ *Τὴν γάρ...* τοῦ Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η μὲ ἔνδειξη ἤχου «πλ. δ′» καὶ τὴν σημείωση στὴν ᾠ̈α «α′ δ′φωνος».

138β Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε*. Κατὰ σειρά: [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· β′, τρίτος καὶ δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ «ὀργανικόν· δ′», [Π α ν α γ ι - ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, πλ. δ′.

Ἀκολουθοῦν τὰ Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ - τ ο υ]· β′ *Ὁ ποιῶν...*, τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*, δ′ *Ποτήριον...* πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...*, βαρὺς *Σωτηρίαν...*, πλ. α′ *Μακάριοι...*

149α Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἡ γνωστὴ συλλογὴ μελῶν τοῦ Μ π α λ ά - σ η, τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ], τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ

Χ ρ υ σ ά φ η καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η].

166α Τὰ μέλη τῆς Προηγιασμένης τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ, τοῦ Ἰ ω ά σ α φ [νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] καὶ τὸ κοινωνικὸ τοῦ Ἰ ω ά ν - ν ο υ Κ λ α δ ᾶ. Ἀκολουθεῖ ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος: *Θεὸς Κύριος...*, δίχορον *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἕτερον σύντομον τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

171α Ἕτερον καλοφωνικὸν καὶ ὡραῖον καὶ ἔντεχνον, ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος: *Ἀλληλούια...*, *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*, *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

175β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον θεοτοκίων μαθημάτων. Συλλογὴ μελῶν Μ π α λ α σ ί ο υ· α' δ'φωνος *Ἅπας ἐγκωμίων...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὡραῖον καὶ πάνυ χαρμόσυνον· β' *Θεοτόκε, μὴ παρίδης...*, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ - τ η]· τρίτος *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου· δ' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*, «ὁ ἀσπασμὸς τοῦ ἀρχαγγέλου, ἐκαλλωπίσθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α' *Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη...*».

Ἀκολούθως: τὸ εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου ψαλλόμενον *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ σὲ ἦχο πλ. β'[2], ἀναγραμματισμὸς τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ' *Ἐξέστη ἐπὶ τοῦτο...*, μάθημα καλοφωνικὸν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ποίημα [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ' *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...* Καθεξῆς μαθήματα σὲ διάφορες ἑορτές: Μ π α λ ά σ η· α' δ'φωνος *Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ...* (Ἁγ. Δημητρίου), Μ π α λ α σ ί ο υ· α' *Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ...* (Ἁγ. Νικολάου), Μ π α λ α σ ί ο υ· α' *Χριστὸς γεννᾶται...* (Χριστουγέννων), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ' *Χαῖρε καὶ εὐφραίνου πόλις Σιών...* (Βαΐων), Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. α' *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* (Πάσχα), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β'[1] *Ἀνέβη ὁ Θεός...* (Ἀναλήψεως), Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου ὡραῖον· α' *Χαίροις ἄνασσα...*, Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ' *Μακάριον σὲ τὸ γλυκύτατον στόμα...* (Ἁγ. Ἀποστόλων), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ' *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...* (Μεταμορφώσεως).

216α Κὺρ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως· βαρὺς *Ανανε....*

Ἀρχὴ καὶ τῶν καλοφωνικῶν καὶ πανηγυρικῶν εἱρμῶν τοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α' *Τὴν φωτοφόρον...* Ἦχος β' *Ἡ ἐν οὐρανοῖς...* Ἦχος τρίτος *Ἐν Σιναίῳ...* Ἦχος δ' *Ῥόδον...*, Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ' *Χείρας ἐκπετάσας...*

Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ· δ′ *Παντάνασσα...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. α′ *Χαίροις ἄνασσα θεοδέγμων Μαρία...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. δ′ *Ἐξέστη ἐπὶ τοῦτο...*

222α Εἰς τραπέζας φίλου ἀρίστου, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Ὁ χορτάσας...*

224α Ἦχος πλ. δ′ *Ἀλλότριον τῶν μητέρων...*

224β Ἀρχὴ τῶν πανηγυρικῶν καὶ καλοφωνικῶν εἱρμῶν τοῦ κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Ἡ τρίφωτος...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ὅλον φθορικὸν καὶ ἡδύτατον· α′ *Ἐν τῇ βροντώσει...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ὡραῖον· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Δὲν ὁλοκληρώνεται ἐπειδὴ ὑπάρχει χάσμα μεταξὺ τῶν φύλλων 225 καὶ 226. Στὸ φ. 226α συνεχίζεται μιὰ ἐπιγραφή: ὅπερ ψάλλεται ὅλον ἀργὸν καὶ μετὰ παραδόσεως καθὼς ψάλλεται ἐν Ἀθήναις· δ′ πλ. δ′ *ιεναω Ἅγιος ὁ Θεός...*

226β Ἄμωμος εἰς κοιμηθέντας κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου Οἱ τρεῖς στάσεις.

231α Ἰδιόμελα κατανυκτικὰ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Ὅταν τίθονται θρόνοι...* Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου] κατανυκτικόν· πλ. δ′ *Οἴμοι μέλαινα ψυχή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

234α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...* τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα σὴν τῇ ὑπε
ράγνῳ μητρὶ αὐτοῦ ἰψιδ′ (=1714) *σεπτ-κη*

234β Ἀπὸ ἄλλον -δεύτερο- γραφέα μὲ καλύτερο γραφικὸ χαρακτῆρα: Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους τρίτο, πλ. α′

238β Τὸ παρὸν κοινωνικὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἀκολουθοῦν: τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· α′, τῆς Ἀναλήψεως τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ′, τῶν Ἁγίων Πάντων ἀλλὰ τὸ κοινωνικὸ αὐτὸ δὲν ἀνθολογεῖται μετὰ τὴν ἐπιγραφὴ ποὺ τὸ προαναγγέλει.

241β Τοῦ [Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου] Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...* Παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Μουσικῶν ὀργάνων...* [Μ π α λ α σ ί ο υ] ἦχος πλ. β′[1] *Ὁ μέγας*

προέγραψεν... Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῶν Βαϊφόρων· δ′ *Εὐλογημένος...* Ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

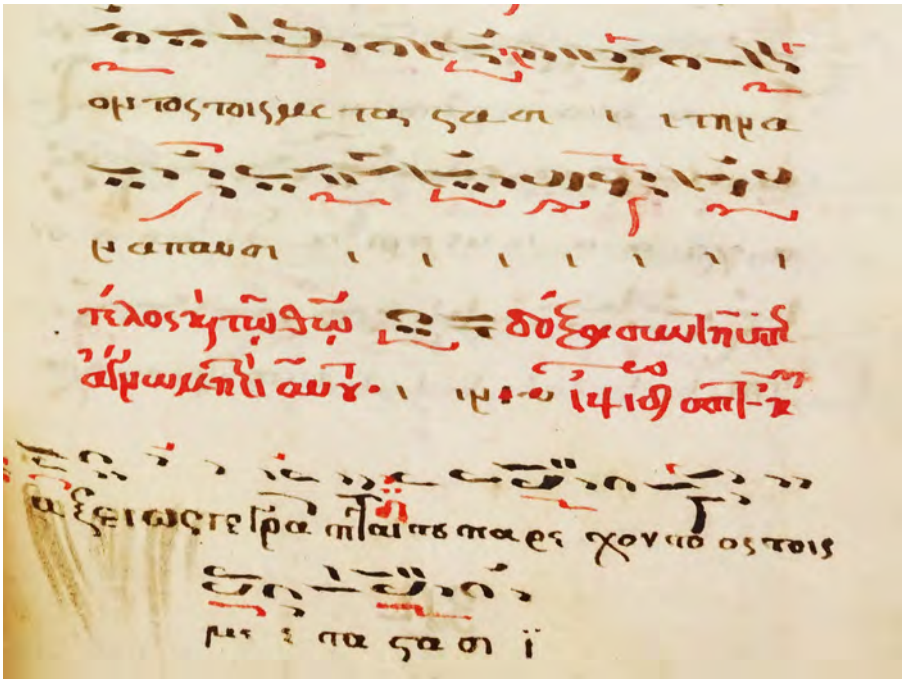

Πανομοιότυπο 12. Χφ. Καρὰ 19, φ. 234α.

244α Ἄλλος -τρίτος- γραφέας, σὲ ἄλλη ποιότητα φύλλων, ἀνθολογεῖ τὸ Δύναμις τοῦ Κ ο ρ ώ ν η. Ἀκολουθοῦν μέλη: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[2] *Θεὸν ἀνθρώποις...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α′ *Ἡ τρίφωτος...* Τῶν Χριστουγέννων· α′ *Μεγάλυνον ψυχή μου... Μυστήριον ξένον...* [τῶν Θεοφανείων] Ἦχος β′ *Μεγάλυνον ψυχή μου... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα...* Καθεξῆς οἱ εἱρμοὶ τῆς θ′ ᾠδῆς τῶν ἑορτῶν τῆς Ὑπαπαντῆς, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῶν Βαΐων, τῆς Μεταμορφώσεως (*Ὁ τόκος σου...*), τῆς Ἀναλήψεως. Τέλος: Ἦχος α′ *Ὦ τῶν δωρεῶν τῶν ὑπὲρ κατάληψιν. Ὦ μυστηρίου...* (Πρόκειται γιὰ τροπάριο ἀπὸ τὴν θ′ ᾠδὴ τῆς Παρασκευῆς τῆς Ζ′ ἑβδομάδος τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου).

252α Ἕνας τέταρτος γραφέας ἀνθολογεῖ μιὰ δοξολογία σὲ ἦχο δ′.

255β Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ [πρωτοπαπᾶ Χαλδίας] καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου· πλ. β′ *Οἱ τὰ...* Τοῦ [Ἰ ω α κ ε ί μ] Β ι ζ ύ η ς· βαρὺς *Οἱ τὰ...* Τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ]· α′ *Οἱ τὰ...* Κοινωνικόν, καλλωπισμός· πλ. β′ *Αἰνεῖτε...*

Ἀκολουθοῦν ἀπὸ ἄλλον: *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* ἕως τὸ φ. 263α. Τὸ φ. 263β εἶναι ἄγραφο.

264α Τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· α′ *Ἔφριξε γῆ...* Μὲ τὸ κράτημα. Ἀκολουθοῦν: Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ [τοῦ Σιναΐτου]· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Ἦχος τρίτος *Ἐν Σιναίω...* Δοξολογία κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* μὲ τὸ ἐκτενὲς ἀσματικό.

Στὸ φ. 271β) ὑπάρχει τὸ μέλος *Τὸν δεσπότην...*σὲ ἦχο βαρύ. Στὸ φ. 272α ἄνευ ἀξίας σημειώσεις, τὸ φ. 272β ἄγραφο. Στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ πίσω καλύμματος ὑπάρχουν ἀνορθόγραφες σημειώσεις χωρὶς ἐνδιαφέρον, ὅπου ἀναγράφεται τὸ ἔτος 1800.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ιζ′ αἰῶνος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες ἐπενδεδυμένες μὲ δέρμα, κάπως φθαρμένη. Χρυσοτυπίες μὲ ἄνθη ἐντὸς πλαισίου, ἐξίτηλες. Λείψανα θηλυκωτήρων. Λερώματα στὰ φύλλα τὰ ὁποῖα γενικότερα εἶναι ταλαιπωρημένα. Στὴν κόψη τῶν φύλλων ἀπὸ τὴν ἐπάνω μεριά: *ΓΗΩΡΓΑΚΗΣ* καὶ ἀπὸ τὴν κάτω: *ΜΑΚΡΗ..* (=ΜΑΚΡΗΣ;).

Γραφὴ ὄρθια, σχετικὰ πρόχειρη. Ἀτονη μαύρη καὶ κάπως ἐντονότερη κόκκινη μελάνη. Πρωτογράμματα. Εἶναι σαφὴς ἡ ὁμοιότητα τοῦ χειρογράφου (σὲ ἐπίπεδο δομῆς ἀλλὰ καὶ περιεχομένων συνθέσεων) μὲ τὸν προηγούμενο κώδικα (ἀρ. 18).

Γραφέας ἄδηλος, ὁ ὁποῖος ὁλοκληρώνει τὸ κύριο χειρόγραφο στὶς 20 Σεπτεμβρίου τοῦ 1714. Οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι εἶναι ὁ μαθητὴς τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μπερεκέτου, Π α ῦ λ ο ς , γραφέας καὶ τοῦ κώδικα 7 τῆς συλλογῆς (γιὰ τὸν Π α ῦ λ ο βλ. τὰ σχετικὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ χφ. Καρὰ 7 παραπάνω). Ἀπὸ τὸ φ. 234β κ.έ. γράφουν καὶ ἄλλοι (συμπίλησις χειρογράφων). Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς δηλώνει μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (φ. 255β). Ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς αὐτὸς εἶναι σίγουρα ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς πρωτοπαπᾶς Χαλδίας, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸς ὡς μελοποιὸς ἑνὸς χερουβικοῦ σὲ ἦχο δ′ (ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ, *ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΕΞΗΓΗΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΧΕΡΟΥΒΙΚΩΝ* 2003, σσ. 392-393). Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ μέλος ἀνθολογεῖται στὸν παρόντα κώδικα.

Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔχει σημειώσει στὰ περιθώρια ἐξηγήσεις κάποιων μελῶν, ὅπως στὰ φφ. 226α κ.έ. Τὸ παράφυλλο Α' εἶναι σχισμένο στὸ κάτω μέρος του, ἐνῶ ψηλὰ ὑπάρχει ἡ ἀρίθμηση: *-19-*. Στὴν β' ὄψη του ὑπάρχουν σημειώσεις:

Θεὸς βοηθοὶ
Κατὰ τὸ 1799 ἔτος, αὐγούστου 8
ἡμέρα β ἄρχισα τὴν μουσικὴν τέχνην

Παρακάτω:

ἐνετη, 1798 φεφβρουαρίου 12
αφου εκανα σεφτε κε με δια
βαζι ο δασκαλος μου ψαλτικα

Παρακάτω σώζεται τὸ δεξιὸ μέρος παλαιότερης σημείωσης, ἐφόσον τὸ ἀριστερὸ τμῆμα τοῦ φύλλου λείπει:

Ἰανουαρίου κθ'
.....ἔβαλα ἀρχὴν εἰς τὸν
.....λογιωτάτου κὺρ
.....νὰ γίνῃ βοηθῶς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 20

αἰ. ΙΗ' (ἀρχές) χαρτ. 17 x 11,5 φφ. 96

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΝΕΟΥ

1α, β Τὸ σημερινὸ φ. 1α-1β ἔχει γραφτεῖ ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρὰ μὲ κόκκινη καὶ μπλὲ μελάνη καὶ περιέχει τὴν ἀρχὴ τῆς συνήθους Προθεωρίας, ὥστε νὰ ἀναπληρωθεῖ ἡ ἔλλειψη ἀπὸ τὸ χειρόγραφο τῶν ἀρχικῶν παραγράφων της, λόγῳ ἀφαίρεσης ἢ ἀπώλειας ἑνός φύλλου: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν σημαδίων... Καθεξῆς ἡ Προθεωρία. Στὸ φύλλο 2α ὅπου γράφει ὁ κύριος γραφέας, το κείμενο συνεχίζει: ...φωνὴν ἀποπτύουσα δυὸ [=διὸ] καὶ μέλος καλεῖται. Στὴν ἐπάνω ὦα τοῦ φύλλου μία σφραγίδα μὲ κόκκινη μελάνη (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα Καρὰ 95, 106, 163):

ΒΙΒΛΙΟΟΗΚΗ (=ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)
Ν. Α. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΟΥ

8α Μετὰ ἀπὸ ἄτεχνο ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων τοῦ πρώτου ἤχου σὺν τοῖς ἀναστασίμοις αὐτοῦ. Τῷ

Σαββάτῳ ἑσπέρας... Στὴν ἐπάνω ᾧα καὶ πάλι ἡ σφραγίδα τοῦ Ν. Χρυσοχοΐδου, ὅπως στὸ φ. 2α.

Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον, τὸ ὁποῖο ταυτίζεται μὲ τὴν σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτη τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Π α ν α γ ι ώ τ η νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ. Οἱ ἀρχὲς τῶν ἤχων: β'-19β, τρίτος-29β, δ'-39α, πλ. α'-52α, πλ. β'-65α, βαρύς-76α, πλ. δ'-86α. Ὁ Μακαρισμὸς τοῦ πλ. δ' τελειώνει στὸ φ. 95β. Στοὺς ἤχους τρίτο, δ', πλ. α' δὲν ἀνθολογοῦνται τὰ Κεκραγάρια.

96α Μὲ μπλὲ μελάνη καὶ λατινικοὺς χαρακτῆρες ὑπάρχει ἡ ὑπογραφὴ ἑνὸς Βενιαμίν.

96β Καὶ πάλι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ *Beniamin Rose[s;]t Episkopou Romanouhoui*. Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε χαμηλώτερα: *Βενιαμὶν Ροσέτι ἐπισκόπου Ρομανάτς (μεταξὺ Μολδαβίας καὶ Βλαχίας)*. Πιθανότατα πρόκειται περὶ τοῦ περίφημου ἐπισκόπου Μολδαβίας Βενιαμίν Κωστάκε, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε τὸ 1768 στὸ χωριὸ Ροσιέστ τῆς περιοχῆς Φαλτσίου καὶ πέθανε στὶς 18 Δεκεμβρίου τοῦ 1846. Εἶναι εὐρύτερα γνωστὸ ὅτι αὐτὸς ὁ Βενιαμὶν ὑπῆρξε ἐξαιρετικὰ φιλόμουσος καὶ σπουδαῖα μορφὴ καὶ γιὰ τὴν ψαλτική, μὲ ἀποφασιστικὴ συμβολὴ στὴν διάδοσή της σὲ ἐκεῖνες τὶς περιοχές.

Λίγο παρακάτω καὶ πάλι ἡ σφραγίδα τοῦ Ν. Α. Χρυσοχοΐδου, ὅπως στὰ φύλλα 2α καὶ 8α.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.

Κατάσταση σχετικὰ καλή. Λερώματα στὰ φύλλα ἀπὸ τὴν χρήση τοῦ χειρογράφου.

Στάχωση ἀπὸ δέρμα, χρυσοτυπίες ἐξίτηλες. Λείψανα θηλυκωτήρων. Ψηλὰ στὴν ράχη ἕνα χαρτὶ μὲ τὸν ἀριθμὸ 22.

Γραφὴ ἄτεχνη, ὄρθια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, ἀλλὰ λείπουν τὰ πρωτογράμματα. Ἄγραφα τὰ φύλλα 47β, 51β, 75β.

Γραφέας ἄδηλος.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλλύματος τῆς στάχωσης: *-20-*.

Ὅπως εἶναι ξεκάθαρο (βλ. φφ. 2α, 8α, 96β), ὁ κώδικας ἀνῆκε παλαιότερα στὸν Νικόλαο Χρυσοχοΐδη (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 95, 106, 163) τοῦ Ἀθανασίου († 1957), διακεκριμένο μουσικὸ καὶ μουσικολόγο ἀπὸ τὸν Βόλο, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου καὶ διδάσκαλος πολλῶν ἱεροψαλτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀείμνηστος πρωτοψάλτης τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν Σπ. Περιστέρης. Ὁ τελευταῖος, ἄλλωστε, ἔψαλε συχνὰ μὲ τὸν ψαλτικὸ χορό του συνθέσεις τοῦ Χρυσοχοΐδη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 21

αἰ. ΙΗ' (μέσα) χαρτ. 16,5 x 11 φφ. 401

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ, ΜΑΘΗΜΑΤΑ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ, ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ

Γραφεῖς: ὁ β' εἶναι πιθανῶς ὁ Σεραφεὶμ Λαυριώτης καὶ ὁ γ' ὁ Θεόδουλος Αἰνίτης

1α Μετὰ ἀπὸ ὄμορφο ἐπίτιτλο (ἀμφορέας μὲ φυτά) ξεκινᾶ ἡ ἀναλυτικὴ Προθεωρία, οἱ μέθοδοι τῆς ψαλτικῆς, ἡ Παραλλαγὴ τοῦ Κουκουζέλη καὶ τὰ κατ᾽ ἦχον ἠχήματα: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων...

9α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιηθέντος παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων διαφόρων ποιητῶν σοφῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, ψάλλεται δὲ εἰς ἦχον πλ. δ' μετ᾽ εὐλαβείας καὶ κατανύξεως καὶ φόβου Θεοῦ, ποίημα ἀρχαῖον· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου*... Οἱ γνωστοὶ στίχοι τῶν παλαιῶν μελοποιῶν: Παναρέτου, Κουκουζέλη, Κοντοπετρῆ, Μανουὴλ Χρυσάφη, Ἰωάννου Κλαδᾶ, κ.ἄ.

16α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Κεκραγαρίων, ποιηθέντα ὑπὸ παλαιῶν διδασκάλων, σοφῶν τε καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν Καθεξῆς ὅλοι οἱ ἦχοι. Στὸ φ. 21β ὅπου τὸ τέλος τοῦ πλ. δ' ὑπάρχει σημείωση: *καὶ τόδε σεραφεὶμ ψάλτου λαύρας*.

22α Ἐπίτιτλο καὶ ἀκολούθως: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναστασίμων ποιηθέντα παρὰ ἀρχιερέων (!) Νέων Πατρῶν [Γερμανοῦ]. Ἦχος α' *Τὰς ἑσπερινάς*... Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-30β, τρίτος-39β, δ'-48β, πλ. α'-58β, πλ. β'-70β, βαρύς-80α, πλ. δ'-88β.

97α Τὰ ἑωθινὰ δοξαστικὰ ἰδιόμελα τοῦ Λέοντος, σὲ μέλος Ἰωάννου Γλυκέος.

108α Ἦχος δ' μέλος λέγετου *Ἀνὴρ, Ἀλληλούια, Μακάριος ἀνήρ*...

109β Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑσπερινοῦ *Φῶς ἱλαρόν*... Ἀκολουθοῦν: Μανουὴλ Γούτα· α' *Θεοτόκε Παρθένε*... Τοῦ αὐτοῦ· α' *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν*... Ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου Τὰ Θεὸς Κύριος σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

111β Ἐπίτιτλο. Πολυέλεος σύντομος, ποίημα κὺρ Ἰωάννου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Τραπεζουν-

τ ί ο υ], ψάλλεται εἰς ἦχον δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ τριαδικὸ (*Δόξα... Θεέ, Τριὰς διαιρετή...*) καὶ τὸ θεοτοκίο (*Καὶ νῦν... Ὦ Δέσποινα πανύμνητε...*).

120β Εὐλογητάρια ψαλλόμενα τῇ Κυριακῇ· πλ. α′[2] *Εὐλογητός εἶ Κύριε...*

123α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον πασαπνοαρίων Τὰ πασαπνοάρια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] σὲ ὅλους τοὺς ἤχους καὶ τὸ τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Γ α ζ ῆ σὲ ἦχο πλ. δ′.

137α Τὰ Πεντηκοστάρια τοῦ Ὄρθρου *Δόξα, Ταῖς τῶν...* κ.λπ. Κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα Πεντηκοστάρια τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Μετὰ τὸ φ. 137 ὑπάρχει ἕνα ἀνάριθμο φύλλο.

138α Κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...*

139α Κατ᾽ ἦχον δοξολογίες Κατὰ σειρά: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος, Μ π α λ α σ ί ο υ· β′, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· τρίτος, κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′, τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′[5], κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′

163β Νεκρώσιμον τρισάγιον, ἐξηγήθη παρὰ κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

165α Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, κυρίου Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

166α Εἰς μητροπολίτην κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Πολυχρόνιον ποιήσῃ ὁ Θεός...* Ἀκολούθως: Εἰς προϋπάντησιν ἀρχιερέως· ἦχος β′ *Σήμερον φαιδρῶς προϋπαντήσωμεν τὸν τοῦ Χριστοῦ ποιμένα...*

170α Ἀρχὴ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ βήματος *Ἅγιος ὁ Θεός..., Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Δύναμις κυρίου Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀκολουθοῦν: Ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Εἰς Δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* κὺρ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· βαρὺς *Ἀλληλούια...* Εἰς τὴν Λειτουργίαν· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστίν...*

173α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου Τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου καὶ τὸ *Τὴν γὰρ σήν...* τοῦ Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η σὲ ἦχο πλ. δ′[4]. Ἀκολουθεῖ ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων (πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...*, κὺρ Ἰ ω ά σ α φ τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*), ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος (ἦχος πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος..., Τὸ προσταχθέν...*), τὰ

τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος (*Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*, *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*), τὸ δίχορο Κοντάκιο *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* καὶ τὰ Προκείμενα *Μὴ ἀποστρέψεις...* καὶ *Ἔδωκας κληρονομίαν...*

180β Ἐπίτιτλο (ἀμφορέας). Ἀρχὴ τῶν χερουβικῶν ὕμνων Κατὰ σειρά: Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α′, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′», «τὸ παρὸν ψάλλεται καὶ εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]», «ἕτερον πεντάφωνον· πλ. α′[5]», Μ π α λ α σ ί ο υ· α′, Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· β′, Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· β′, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· τρίτος, Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· τρίτος, κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου [Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ]· δ′, Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· δ′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′, Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου· πλ. α′, Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ ἱερομονάχου· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β′, Ν ε κ τ α ρ ί ο υ· πλ. β′[1], Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρύς, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρύς», κυρίου Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. β′, Ἰ ω α κ ε ί μ τοῦ Β ι ζ ύ η ς· βαρύς, Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· βαρύς, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′, πλ. δ′ (χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ, πιθανῶς τοῦ Μ π α λ ά σ η).

217α Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶς χερουβικοῦ, κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Σιγησάτω...*

220α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων. Κατὰ σειρά τὰ *Αἰνεῖτε*: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος», «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′», «ἕτερον ὀκτώηχον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]», «ἕτερον πεντάφωνον· πλ. α′[5]», Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· β′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· β′, Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· β′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· τρίτος, [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· τρίτος, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ «ὀργανικόν· δ′», Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β′, Ν ε κ τ α ρ ί ο υ· πλ. β′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρύς, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρύς», Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· βαρύς, τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η]· βαρὺς, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′», Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. δ′», Ἰ ω α κ ε ί μ Β ι ζ ύ η ς· βαρύς, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′.

246β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς ἑβδομάδος τὰ κοινωνικά Κατὰ σειρά: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· *α'* δ'φωνος *Ὁ ποιῶν...*, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ - τ ο υ]· βαρὺς *Ποτήριον...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· *α'* δ'φωνος *Εἰς πᾶσαν...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Σωτηρίαν...*, Π έ - τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ' *Μακάριοι...*

Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πρωτίστως τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τά: Ἰνδίκτου· πλ. δ', Σταυροῦ· πλ. β', Χριστουγέν-νων· πλ. δ', Θεοφανείων· *α'* δ'φωνος, Ευαγγελισμοῦ· πλ. δ', Λαζάρου· πλ. *α'*, Βαΐων· πλ. *α'*, Μεγ. Σαββάτου· δ'.

Ἕπονται: Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· βαρὺς (Ἀναστάσεως), Μ π α λ α σ ί ο υ· *α'* δ'φωνος (Ἀναστάσεως), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ' (Θωμᾶ) καὶ μᾶλλον τοῦ ἴδιου τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ', τῆς Ἀναλήψεως· *α'* δ'φωνος, τῆς Πεντηκοστῆς· πλ. δ', καὶ τῶν Ἁγίων Πάντων· δ'.

Τέλος: Χ ρ υ σ ά φ ο υ· *α'* (Πεντηκοστῆς), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ - τ ο υ]· βαρὺς (Μεταμορφώσεως), Μ π α λ α σ ί ο υ· δ' (Μεταμορφώσε-ως).

Ἀκολουθοῦν τὰ προκείμενα *Ἀνάστα ὁ Θεός...* καὶ *Τὶς Θεός...* σὲ ἦχο βαρύ.

Καθεξῆς τὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος τοῦ «παπᾶ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ»: ἦχος *α'* *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος δ' *Ποτήριον...*, ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν...*, ἦχος πλ. *α'* *Σωτηρίαν...* Πρόκειται γιὰ καλ-λωπισμούς-συντμήσεις τῶν κοινωνικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

264α Ἀπὸ ἄλλον -β'- γραφέα, μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν μαθημάτων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποίημα κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ - σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ' *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...* Ἀκολου-θοῦν μαθήματα: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ' *Εὐαγγελιστὰ Ἰωάννη...* (στὸν Ἅγ. Ἰωάννη Θεολόγο), Μ π α λ α σ ί ο υ· *α'* δ'φωνος *Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ...* (στὸν Ἅγ. Δημήτριο), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί - ο υ]· δ' *Ἄρχων δυνάμεων...* (στοὺς Ἀρχαγγέλους), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α - λ α σ ί ο υ]· πλ. *α'* *Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ...* (στὸν Ἅγ. Νικόλαο), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη...* (στὸν ὅσιο Σάββα «καὶ λοιποὺς ὁσίους»), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· *α'* *Χριστὸς γεν-νᾶται...* (στὴν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Σήμερον ἡ κτίσις...* (στὰ Θεοφάνεια), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β'[2] *Τὰς μυστικάς...* (στοὺς τρεῖς Ἱεράρχες), Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ' *Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια...* (στὸν Εὐαγγελισμό), Μ π α λ α σ ί ο υ· *α'* *Τῇ ὑπερμάχῳ...* (στὸ Σάββατο τῆς Ἀκαθίστου), Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. *α'* *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* («εἰς τὴν Λαμπράν»), [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· *α'* δ'φωνος *Δεῦτε φιλοθεάμονες...* (στὸν Ἅγ. Γεώργιο), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β'

Ἀνέβη ὁ Θεός... (στὴν Ἀνάληψη), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Πάντα χορηγεῖ...* (στὴν Πεντηκοστή), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β′ *Ἡ Ἐλισσάβετ συνέλαβε...* (στὴν Γέννηση τοῦ Προδρόμου), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Τοὺς φωστῆρας τοὺς μεγάλους...* (στοὺς Ἅγ. Ἀποστόλους), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...* (στὴν Μεταμόρφωση), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Ἐν τῇ μεταστάσει σου...* (στὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου), Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Τὸ τοῦ ὑψίστου ἡγιασμένον...*, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον, τὴν πύλην τὴν οὐράνιον, τὴν χρυσαυγῆ λυχνίαν...*

322β Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων· ἦχος *Τῶν οὐρανίων ταγμάτων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα κατ᾽ ἦχον.

330α Ἀρχὴ καὶ τῶν καθισμάτων· ἦχος α′ *Τὸν τάφον Σου Σωτήρ...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα κατ᾽ ἦχον.

335β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν ἐξαποστειλαρίων.

338β Ἰδοὺ σὺν Θεῷ καὶ αἱ καταβασίαι τοῦ κυρίου Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν Ἀνθολογοῦνται οἱ καταβασίες τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ, τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων, τῆς Ὑπαπαντῆς, τῶν Βαΐων, τῆς «Λαμπρᾶς», τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

348β Ἰδοὺ καὶ μερικοὶ εἱρμοί, ποίημα τοῦ μουσικωτάτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ Ἀκολουθοῦν οἱ εἱρμοὶ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η: *Ἡ τρίφωτος...*, *Συνέχομαι...*, *Ἀπὸ τοῦ θρόνου...*, *Ἐν βυθῷ...*, *Λατρεύειν...*, ὀργανικὸν *Ἐσείσθησαν...*, *Χαῖρε φωτὸς νεφέλη...*, πάνυ ὡραῖον *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*, μελωδικότατον· πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...*, παρακλητικὸν καὶ ἔντεχνον *Ἐν λύπαις γάρ...*, μελωδικόν· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...*, *Τὰς κακωθείσας...*, ὀργανικὸν καὶ ἡδύτατον· πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...*

Καθεξῆς: κράτημα κυρίου Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως· πλ. δ′, Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...* Κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κυρίου Π α ν α γ ι ώ τ ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· βαρὺς *Τετε...*

362α Κυρίου Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. β′[1] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Τὸ παρὸν ἤχημα κυρίου Π έ τ ρ ο υ καὶ μελωδοῦ· πλ. β′[2] *Τερερε...*

365α Κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως ὀργανική· δ′ *Δόξα σοι τῷ*

δείξαντι... Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου.

368*α* Ἄλλος -τρίτος- γραφέας (ὁ ἁγιορείτης μοναχὸς Θεόδουλος ὁ Αἰνίτης): Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η], ἐσυντομήθησαν ὑπὸ τοῦ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ [μοναχοῦ Α ἰ ν ί τ ο υ]. Ἀνθολογοῦνται οἱ ἦχοι: α′ ἔσω, β′, τρίτος, δ′, πλ. β′, βαρύς, πλ. δ′.

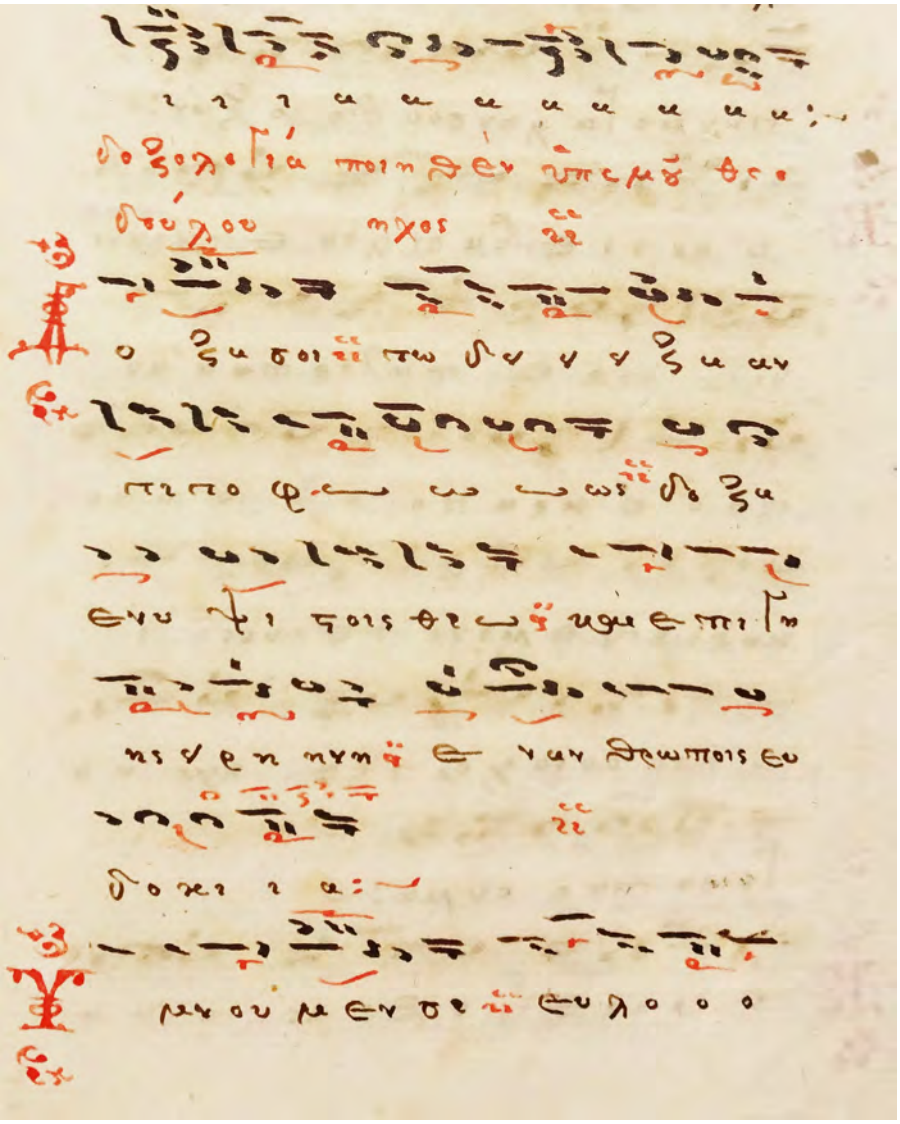

Πανομοιότυπο 13. Χφ. Καρὰ 21, φ. 379α.

374β Κοινωνικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η], ἐσυντομήθησαν ὑπ᾽ ἐμοῦ [Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ μοναχοῦ Α ἰ ν ί τ ο υ] Ἀνθολογοῦνται τὰ *Αἰνεῖτε* στοὺς ὀκτὼ ἤχους (α′ δ′φωνος καὶ οἱ ὑπόλοιποι).

379α Δοξολογία ποιηθὲν (!) ὑπ᾽ ἐμοῦ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ [μοναχοῦ Α ἰ ν ί τ ο υ]· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι...*
Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: [Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ] ἦχος δ′, τοῦ αὐτοῦ [Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ] ὀργανική· ἦχος βαρύς, φ. 391α: κὺρ Μ π α - λ α σ ί ο υ ἑπτάφωνος καλλωπισθὲν (!) ὑπὸ τοῦ Θ ε ο δ ο ύ - λ ο υ· βαρύς, τοῦ αὐτοῦ [Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ;]· ἦχος πλ. δ′ πλ. α′.

398β Εἱρμὸς καλοφωνικὸς Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· πλ. β′ *Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος...* Ἦχος α′ *Δόξα... Ὑμνοῦμεν σε, προσκυνοῦμεν σε...*, Ἦχος α′ *Καὶ νῦν... Ἄσπιλε παναμώμητε ἄφθορε Παναγία...* τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 401β. Τέλος τοῦ χειρογράφου.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Κατάσταση σχετικὰ καλή. Στάχωση μὲ πινακίδες μὲ δερμάτινη ἐπένδυση. Χρυσοτυπίες (πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ρόμβοι μὲ ἀγγέλους στὸ κέντρο καὶ ἄνθη περιμετρικά). Θηλυκωτῆρες. Στὴν ἐσωτερικὴ μερὶὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει ἐπικολλημένη ἐτικέτα μὲ μπλὲ πλαίσιο, ὅπου *Γ. 95*. Λίγο παρακάτω κάποιος ἔγραψε: *Γ419* καὶ ἀκριβῶς ἀπὸ κάτω: *5FA* (ἴσως: *SFA*). Ὁ Σίμ. Καρὰς στὴν μέση σημείωσε τὴν ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου στὴν συλλογή του: *-21-* (ὡστόσο ἡ ἴδια παλαιὰ ἀρίθμηση ὑπάρχει καὶ στὸν κώδικα 96).
Γραφή: ὁ α′ γραφέας (φφ. 1α-263β) εἶναι τεχνικὸς καὶ καλαίσθητος μὲ λεπτὴ πένα. Ἀριστεροκλινὴς γραφικὸς χαρακτῆρας, ὅμορφα-πολύχρωμα ἐπίτιτλα καὶ ἐξαιρετικὰ πρωτογράμματα. Γραφὴ τοῦ β′ γραφέα (φφ. 264α-367β) ὁ ὁποῖος μοιάζει πολὺ μὲ τὸν Σ ε ρ α φ ε ὶ μ ἀπὸ τὴν μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας: μικρόσχημη, πυκνή, τεχνική, ὄρθια. Ἔντονα χρώματα. Τοῦ γ′ (φ. 368α κ.έ.) ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μοναχὸς Θ ε ό δ ο υ λ ο ς Αἰνίτης: μικρόσχημη, ἀραιή, κάπως βιαστική, μὲ μεγάλα περιθώρια καὶ 11 διπλοὺς στίχους σὲ κάθε φύλλο. Ἀπὸ τὸ φ. 400α μοιάζει πάλι νὰ ἀλλάζει ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας καὶ οἱ διπλοῖ στίχοι σὲ κάθε φύλλο γίνονται 12. Καὶ ὁ πρῶτος γραφέας μοιάζει μὲ τὸν Σ ε ρ α φ ε ί μ (βλ. ἄλλωστε καὶ τὴν σημείωση στὸ φ. 21β). Ἴσως νὰ γράφει ὁ ἴδιος σὲ ἄλλη χρονικὴ στιγμὴ καὶ μὲ ἄλλη χάραξη τῶν φύλλων.

Ὁ μοναχὸς Θ ε ό δ ο υ λ ο ς ὁ Αἰνίτης εἶναι γνωστὴ μουσικὴ φυσιογνωμία τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος μὲ μεγάλο συνθετικὸ, κωδικογραφικὸ καὶ διδακτικὸ ἔργο (ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ, *Ο ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ* 2003). Τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Σ ε ρ α φ ε ὶ μ Λαυριώτου, ἐνισχύει τὴν περίπτωση συνεργασίας τους στὸν παρόντα κώδικα, ἢ ἔστω συμπλήρωσης τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου τοῦ Σ ε ρ α φ ε ὶ μ ἀπὸ τὸν μαθητή του (βλ. καὶ τὸ χειρόγραφο 34 ὅπου ὑπάρχει παρόμοιο φαινόμενο).

Τὸ θέμα ὕπαρξης ἢ μὴ Ἀναστασιματαρίου μελοποιημένου ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Νέων Πατρῶν Γ ε ρ μ α ν ὸ χρειάζεται μερικά σχόλια στὸ σημεῖο αὐτό, ἔστω καὶ χωρὶς πολὺ ἀνάλυση καὶ πλήρεις βιβλιογραφικὲς παραπομπές. Πολλὰ χειρόγραφα μαρτυρεῖται νὰ περιέχουν τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ (ἐπὶ παραδείγματι: Κωνσταμονίτου 85, Παντελεήμονος 980, ΕΒΕ 3009, Αυστρίας-Suppl. Gr. 130, Πατριαρχείου Σόφιας 891, Βιβλ. Κογκρέσου M2156XVIII M3, Πατριαρχικού Ιδρύματος M2, Τιμ. Προδρόμου Βερροίας 7, Πάτμου 843). Ὁ Γρηγόριος Στάθης διατύπωσε τὴν θέση ὅτι πρόκειται γιὰ ψευδεπίγραφο ἔργο, καθὼς στὴν πραγματικότητα εἶναι τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Παναγιώτου Χ ρ υ σ ά φ ο υ (ΣΤΑΘΗ, «ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ», 1995-96, σ. 39, καί, ΣΤΑΘΗ, «ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ», 1998, σσ. 405-406). Πέρα ἀπὸ τὸ παρὸν χειρόγραφο Καρὰ 21, στὴν συλλογὴ Καρὰ ὑπάρχουν ἄλλα δύο χειρόγραφα ποὺ περιέχουν τὸ ἴδιο μέλος τοῦ Ἀναστασιματαρίου (τὸ ὁποῖο ἔχει διαφορὲς ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ Παναγιώτου Χ ρ υ σ ά φ ο υ), τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 28 καὶ 66.

Φαίνεται ὅτι οἱ ἐπιγραφὲς τῶν κωδίκων Μπενάκη 22 («Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τὰ Κεκραγάρια μετὰ τῶν ἀναστασίμων στιχηρῶν ποιηθέντων παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου κυροῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ὕστερον δὲ καλλωπισθέντων παρὰ κυροῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν, μερικῶν θέσεων») καὶ Μ. Λαύρας-ἀκατάγραφα 18 («Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων καὶ τῶν στιχηρῶν ἀναστασίμων ποιηθὲν[των] παρὰ κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὕστερον δὲ καλλωπισθὲν[των] παρὰ τοῦ Νέων Πατρῶν») δίνουν τὴν λύση στὸν προβληματισμό. Ἄλλωστε, καὶ στὸν κώδικα Καρὰ 66 ὁ γραφέας δηλώνει: «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων καὶ ἀναστασίμων, καλλωπισθέντα παρὰ κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Νέων Πατρῶν».

Ὁ Σίμ. Καρὰς σὲ πολλὰ φύλλα τοῦ χειρογράφου σημείωσε ἐξηγητικὲς γραμμὲς (π.χ. στὸ Ἀναστασιματάριο καὶ στὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 174.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 445 καὶ 617.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» 2006, σ. 58.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Ζ'.

Καρὰ 22

αἰ. ΙΗ' (γ' τέταρτο) χαρτ. 16,3 x 10,3 φφ. Α'-Β' + 169 + α'-β

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ ΧΡΥΣΑΦΗ ΝΕΟΥ

Γραφέας: Εὐαγγελινὸς Σκοπελίτης.

1α Στὴν ἀρχὴ ὑπάρχει ἕνα φύλλο ὅπου συνεχίζονται τὰ ἠχήματα κατ᾽ ἦχον καὶ γράφεται τὸ *Ὁ θέλων μουσικὴν μαθεῖν*... μὲ τὴν ἐπιγραφὴ

«εἰς τοὺς ἀπειθεῖς μαθητάς», στὸ ὁποῖο δὲν περιλαμβάνεται ὁ στίχος-προσθήκη τοῦ πρωτοψάλτη Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου: *θέλει καλὸν σωφρονισμὸν καὶ φόβον τοῦ Κυρίου*.

2α Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν κύριο γραφέα. Ἐπίτιτλο καὶ ἀκολούθως: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, τῶν τριαδικῶν ὕμνων· ἄρχεται δὲ ὁ πρῶτος χορὸς εἰς ἦχον πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου*... Οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων χωρὶς ὀνόματα μελοποιῶν.

8α Κεκραγάρια σύντομα, καθημερινὰ ἁγιορείτικα Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι.

11α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναστασίμων στιχηρῶν καλλωπισθὲν (!) παρὰ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Καθεξῆς τὰ κεκραγάρια καὶ τὰ ἀναστάσιμα κάθε ἤχου. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-19α, τρίτος-27α, δ'-34β, πλ. α'-44α, πλ. β'-54α, βαρύς-63α, πλ. δ'-70β.

78α Στὴ μέση τοῦ φύλλου μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν ποιηθέντα παρὰ τοῦ βασιλέως κὺρ Λ έ ο ν τ ο ς τοῦ σοφοῦ, τὸ δὲ μέλος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς.

87α Ἐπίτιτλο, καί: Τῷ ε' Σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον τῆς Θεοτόκου· ἦχος πλ. δ' *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν...* Κοντάκιον τὸ λεγόμενον πολίτικον, δίχορον· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

89α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὸν ἐξάψαλμον· πλ. δ' *Ἀλληλούια..., Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ' *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Εὐλογητάρια ψαλλόμενα τῇ Κυριακῇ· πλ. α' *Εὐλογητός εἶ, Κύριε...*

92β Πολυέλεος, ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου....ψαλλόμενος εἰς δεσποτικὰς ἑορτάς· α' *Δοῦλοι Κύριον...*

95β Στίχος καλοφωνικὸς κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ· ἦχος α' *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...*

97β Πασαπνοάριον, ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον πασαπνοάριον τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· ἦχος πλ. δ'

100α Τὰ Πεντηκοστάρια τοῦ ὄρθρου ἀνωνύμως σὲ ἦχο β', καὶ τὰ Πεντηκοστάρια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς σὲ μέλος τοῦ Μ π α λ ά σ η καὶ ἦχο πλ. δ' καὶ πλ. β'.

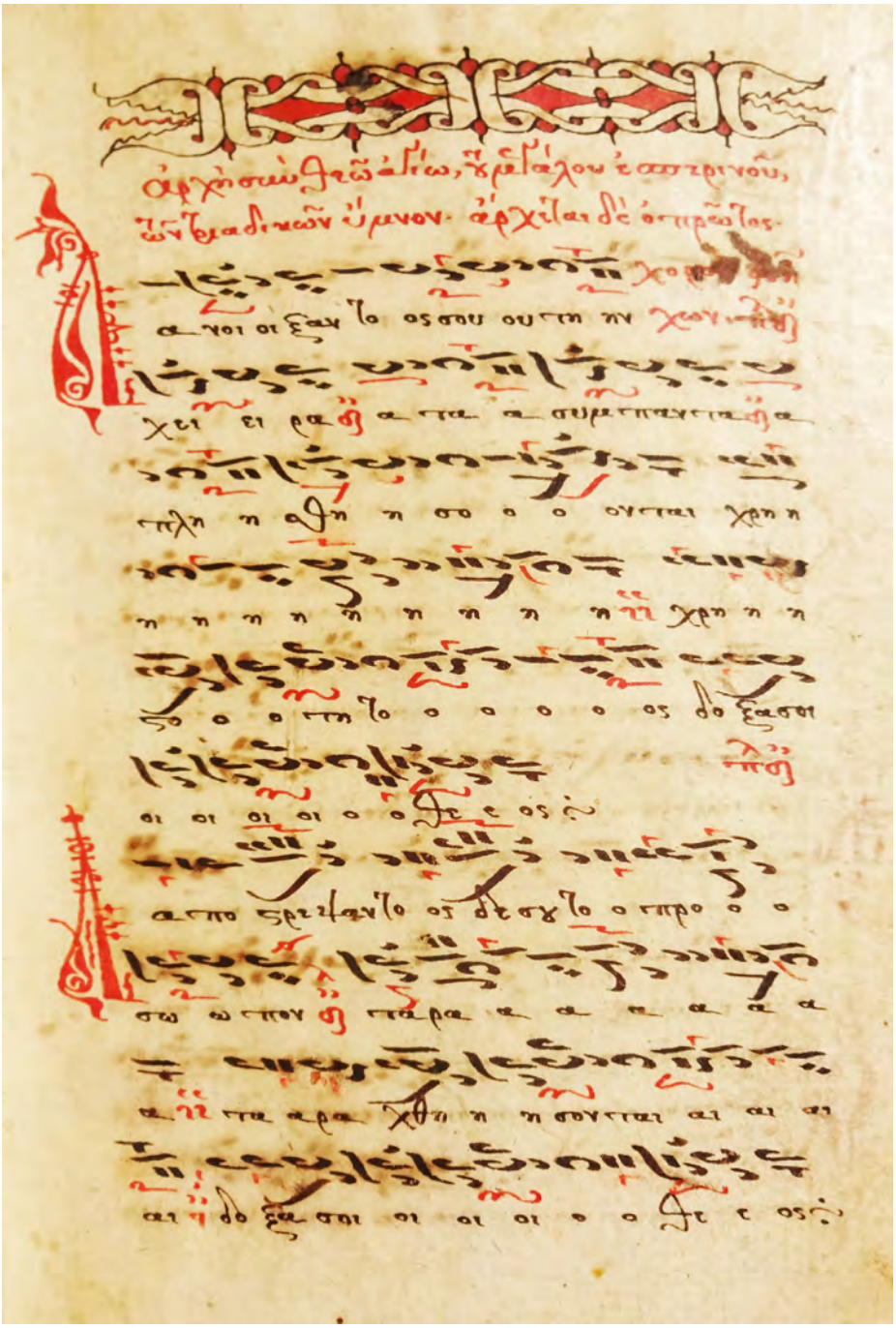

Πανομοιότυπο 14. Χφ. Καρὰ 22, φ. 2α.

101β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῆς δοξολογίας Κατὰ σειρά: Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ (τὸ ᾀσματικὸ εἶναι τοῦ Κ ο σ μ ᾶ Μ α κ ε - δ ό ν ο ς), Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′, Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ· πλ. α′ (τὸ ᾀσματικὸ εἶναι τοῦ κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ).

110β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ ἡ Λειτουργία Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Χρυσοστόμου Κατὰ σειρὰ σὲ ἦχο β′ τὸ τρισάγιο, τὸ *Δύναμις*, τὸ *Δύναμις* τοῦ βήματος, τὸ *Τὸν Σταυρόν σου* καὶ τὸ *Δύναμις* τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ, τὸ *Ὅσοι εἰς Χριστὸν* καὶ τὸ Ἀλληλουιάριον τοῦ μοναχοῦ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ σὲ ἦχο βαρύ.

112α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν χερουβικῶν Κατὰ σειρά: [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τε καὶ Μ π α λ α σ ί ο υ (!)· α′, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ δ′φωνος, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ π α λ α σ ί ο υ]· β′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ νέου· πλ. α′, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. β′, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· βαρύς, Ἰ ω α - κ ε ὶ μ ἀρχιερέως Β ι ζ ύ η ς· βαρύς, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. δ′, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′.

Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Μεγ. Πέμπτης καὶ τοῦ Μεγ. Σαββάτου: Ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Κὺρ Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

126α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Τὰ συνήθη μέλη τοῦ β′ ἤχου καὶ τὸ *Τὴν γὰρ σήν...* τοῦ Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η σὲ ἦχο πλ. δ′.

Καθεξῆς: Εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· δ′ *Ἐν θρόνῳ καθήμενος...*

128β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων Κατὰ σειρά τὰ *Αἰνεῖτε*: Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ π α λ α - σ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Αἰνεῖτε...*, φ. 129β: «ἕτερον παρ᾽ ἐμοῦ Ε ὐ α γ - γ ε λ ι ν ο ῦ Σ κ ο π ε λ ί τ η· α′ δ′φωνος», Μ π α λ α σ ί ο υ· β′, [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· τρίτος, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι - ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. α′, Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ καὶ ἱερομονάχου· πλ. α′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· πλ. β′, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πρωτόβαρυς, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′.

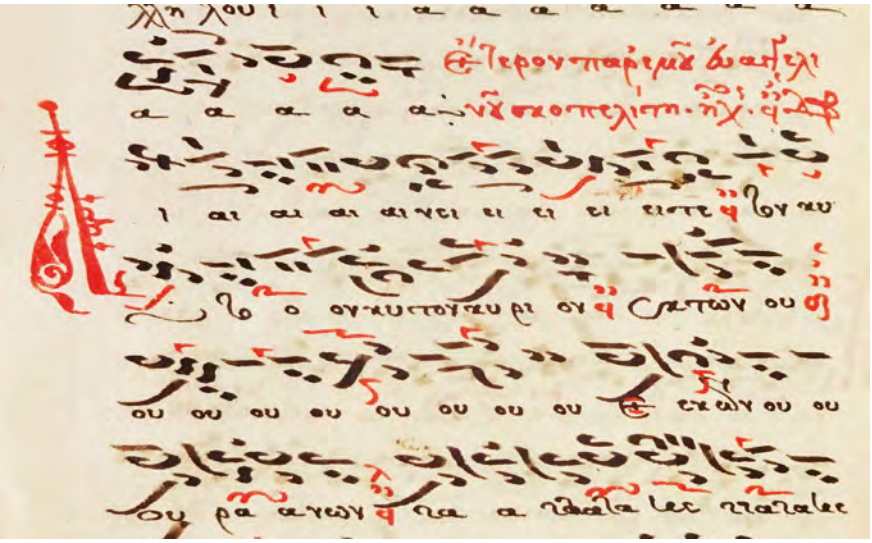

Πανομοιότυπο 15. Χφ. Καρὰ 22, φ. 129β.

136β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος Κατὰ σειρά: [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ' *Ὁ ποιῶν...*, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ' *Ποτήριον...*, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ' *Μακάριοι...*

140α Ἀρχὴ καὶ ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων· πλ. β' *Κατευθυνθήτω...* Χερουβικὸ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κοινωνικὸ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α' δ'φωνος *Γεύσασθε...*

141β Κοινωνικὰ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ποιηθέντα παρὰ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως Περιέχονται τὰ κοινωνικὰ τοῦ Μ π α λ ά σ η στὶς ἑορτές: Ὕψωση Τ. Σταυροῦ (ἦχ. α'), Χριστούγεννα (πλ. α'), Θεοφάνεια (α'), Ευαγγελισμός (α'), Σάββατο Λαζάρου (α'), Βαΐων (βαρύς), Μεγ. Σάββατο (α' δ'φωνος), Ἀνάσταση (βαρύς), Κυριακὴ Θωμᾶ (α'), Μεσοπεντηκοστή (α' δ'φωνος), Ἀνάληψη (δ'), Πεντηκοστή (α'), Ἅγ. Πάντων (βαρύς), Μεταμόρφωση (δ'), ἕως τὸ φ. 151β.

151β Χαμηλά: Ἀρχὴ καὶ μερικῶν μαθημάτων Κατὰ σειρά: [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· α' *Ποίαν σοι...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ' *Χρυσοπλοκώτατε πύργε...*, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*, «ψάλλεται εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*».

162α Ἐπίτιτλο καὶ ἐπιγραφή: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ μερικῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν Κατὰ σειρά: Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Τὴν φωτοφόρον νεφέλην...*, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Ἡ τρίφωτος λυχνία...*, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*, «ἕτερος, Ε ὐ α γ γ ε λ ι ν ο ῦ Σ κ ο π ε λ ί τ η· α′ δ′φωνος *Ἄστρον ἤδη ἀνατέταλκεν...*», Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· β′ *Ἐν βυθῷ...*, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ...* «τοῦ αὐτοῦ [Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου]· δ′ *Ἐσείσθησαν...*», Μ α ν ο υ ὴ λ Γ ο ύ τ α· δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...* (ἐκτενής, μὲ κράτημα), Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[1] *Θεὸν ἀνθρώποις...*», Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...*, «παπᾶ κὺρ Χ ρ ο υ μ ο ύ ζ η· βαρὺς *Νεεεανανεεε*».

Τὸ κράτημα αὐτὸ συνεχίζεται στὸ φ. 169β ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸ χειρόγραφο. Σίγουρα θὰ ὑπῆρχαν ἄλλα δύο-τρία φύλλα μὲ εἱρμοὺς σὲ ἦχο πλ. δ′, καὶ πιθανῶς μὲ τὸν κολοφῶνα τοῦ Ε ὐ α γ γ ε λ ι ν ο ῦ Σ κ ο π ε λ ί τ ο υ .

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Κολοβὸ χειρόγραφο τὸ ὁποῖο κατὰ τὰ ἄλλα διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ πράσινο χαρτί, μὲ δέρμα στὴ ράχη καὶ τὶς γωνίες. Πρὸς τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ κώδικα τὸ γραμμένο μέρος εἶναι κάπως σκουρότερο λόγω τῆς ἐξίτηλης μαύρης μελάνης. Στὸ πάχος τῶν φύλλων ἐπάνω καὶ κάτω ὑπάρχουν ἀνάγλυφα ἄνθη.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, τεχνική, λεπτὴ καὶ μικρόσχημη. Ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια καὶ τὸ κάτω εἶναι ἀρκετὰ μεγάλα.

Ἐμπειρότατος γραφέας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Ε ὐ α γ γ ε λ ι ν ὸ ς Σκοπελίτης κατὰ τὴν δήλωσή του στὸ φ. 129β, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ταύτιση τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα του μὲ ἄλλα χειρόγραφα τοῦ ἴδιου. Γράφει περὶ τὸ γ′ τέταρτο τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος.

Ἀνάμεσα στὰ φύλλα 107 καὶ 108 ὅπου ἡ δοξολογία τοῦ Μελχισεδέκ, ὁ Σίμ. Καρὰς τοποθέτησε ἕνα φύλλο μὲ τὴν λέξη: «ἐξηγήθηκε».

Στὸ παράφυλλο Α′β ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς -22-. Στὸ Β′α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μὼβ μελάνη:

Χειρόγραφον
ἰδιόχειρον Εὐαγγελινοῦ
Σκοπελίτου.
ἴδε φ. 129[Β]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 157.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 435.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 2016 (ὅπου φωτογραφία τοῦ φ. 78α τοῦ κώδικα).

Καρὰ 23

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1800) χαρτ. 15,5 x 11 φφ. Α'-Δ' + 87 + α'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΝΕΟΥ

Α'α Ψηλὰ ἡ ἐσωτερικὴ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν Σίμ. Καρά: -23-. Παρακάτω ὑπάρχουν προχειρότατες σημειώσεις ἀνιουσῶν καὶ κατιουσῶν φωνῶν. Τὸ φ. Α'β ἄγραφο.

Β'α Σημείωση:

Αὕτη ἡ βίβλος
εἶναι τοῦ Ἀλεξάνδρου.
Τὴν ἠγόρασε ἐν ἔτει
1863 ἡμέρα Τρίτη
τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ
26 26 9βρίου 1863

Λίγο παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς μὲ μολύβι:

Τὸ πρῶτον ἀγορασθὲν χειρ/φον τῷ 1925
ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ὀλίγον τί ὑπόγειον
(κατὰ 2-3 σκαλάκια) βιβλιοπωλεῖον Τουμπά
κη ποὺ εἶχε βιτρίνες ἐξωτερικὲς μὲ ξύλινα
σκεπάσματα καὶ σίδερα μὲ βίδες καὶ ἐξωτερικὲς κλει
δαριές. Σ. Κ.

Β'β-Δ'α Στὰ φύλλα αὐτὰ ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε (μὲ διχρωμία καὶ μὲ τρόπο ὁμοιάζοντα μὲ τοὺς παλαιοὺς μουσικοὺς κωδικογράφους) κατὰ σειρά: Προσευχή· ἦχος α' *Δι' εὐχῶν...*, Νουθεσία· ἦχος α' *Ὁ θέλων...*, Μέθοδος ἁγιορείτικη ὀκτάηχος *Ἀββὰς ἀββάν...*, Νουθεσία.....· ἦχος α' *Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος...*, Θεοτοκίον· ἦχος πλ. β' *Δέσποινα Θεοτόκε...*

Μετὰ ἀπὸ τὸ τελευταῖο μέλος, χαμηλὰ στὸ φύλλο Δ'α:

Σ.Καρὰς 10-10-28.

Δ'β Μία σημείωση παρόμοια μὲ τοῦ φ. Β'α:

... (=τόδε ;) *ἐμοῦ εἶ Ἀλεξάνδρου*
Σ. Καρίκουσα

1867 8βρίου 12

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν σημαδίων τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωμάτων τε καὶ πνευμάτων καὶ πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ἀρχή, μέση καὶ τέλος... Καθεξῆς ἡ Προθεωρία, στὸ τέλος τῆς ὁποίας ὑπάρχουν οἱ ὀνομασίες καὶ τὰ ἠχήματα τῶν ὀκτὼ ἤχων, καθὼς καὶ ἡ Νουθεσία πρὸς τοὺς μαθητὰς κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ὀκτάηχον *Ὁ θέλων μουσικὴν μαθεῖν...* μαζὶ μὲ τὸν στίχο *θέλει καλὸν σωφρονισμὸν καὶ φόβον τοῦ Κυρίου...*

Ἀνάμεσα στὰ φύλλα 3 καὶ 4 ὁ Σίμ. Καρὰς ἐπισύναψε μικρὸ χαρτάκι ὡς προσθήκη στὴν Προθεωρία, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε: Λέγεται δὲ παρὰ τῶν παλαιῶν φθορὰ καὶ ὁ θεματισμὸς ἔξω ... καὶ τὸ θέμα ἁπλοῦν ... καὶ ἡ ἔναρξις ... σημειώνοντας καὶ τὸ σχῆμα τους. Ἐπίσης, τὸ φ. 6 εἶναι ἄγραφο, χωρὶς ὅμως νὰ διακόπτεται τὸ κείμενο τῆς Προθεωρίας. Στὴν α′ ὄψη του ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε πρόχειρα: *τοῦτο εἶναι παρένθετο φύλλο ἐκ τῶν .....* (;).

9α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον ἀναστασίμων· ἦχος *α′ Τὰς ἑσπερινάς...* Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου κατ᾽ ἦχον. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β′-19α, τρίτος-28β, δ′-37α, πλ. α′-47β, πλ. β′-59α, βαρύς-69α, πλ. δ′-78α, ἕως τὸ φ. 87α, ὅπου χαμηλὰ ὁ γραφέας σημείωσε: *τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα.*

87β Σύνθεσις κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. δ′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει Κεχαριτωμένη πᾶσα ἡ κτί- πᾶσα ἡ κτίσις δόξα σοι.* (σταματᾶ ἐδῶ!)

α′α Σημειώθηκαν μὲ διχρωμία ἐξηγητικὲς μουσικὲς γραμμές: Ἐξήγησις τῆς παρακλητικῆς· ἦχος πλ. δ′ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ *Εἰς πᾶ[σαν]...*

Παρακάτω: Ἡ παλαιά· δ′ *...ξαι ἅγιε...* Ἡ ἐξήγησις· δ′ *...ξαι ἅγιε...*

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.

Το χειρόγραφο διατηρείται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση φθαρμένη, ἀπὸ χαρτί, δέρμα στὴν ράχη. Στὴν κάτω μεριά της τὰ φύλλα ἔχουν ἐλαφρῶς ἀποκολληθεῖ. Ἀρκετὰ λερώματα στὰ φύλλα.

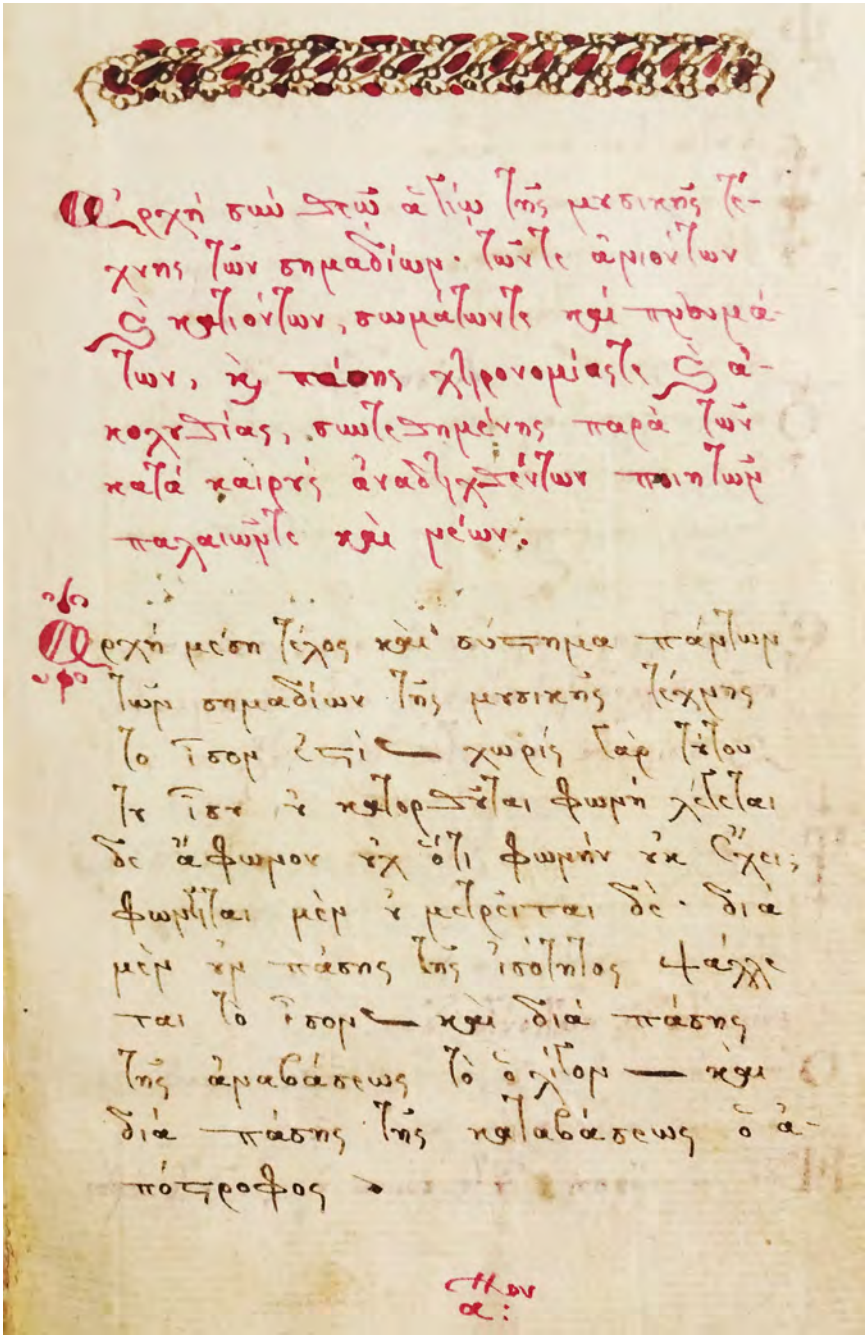

Πανομοιότυπο 16. Χφ. Καρὰ 23, φ. 1α.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, καλλιτεχνική, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη, μὲ ἄνετα διάστιχα. Σχετικὰ ἄτονη μαύρη, καὶ βυσσινόχρωμη μελάνη. Πρωτογράμματα ἁπλὰ καὶ μικρόσχημα. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια εἶναι ἀρκετὰ μεγάλα.
Γραφέας ἄδηλος. Εἶναι τεχνικὸς καὶ πολὺ ἔμπειρος καὶ καλλιτέχνης μουσικὸς κωδικογράφος.

Σὲ ἀνεξάρτητο φύλλο τὸ ὁποῖο βρίσκεται μέσα στὸ χειρόγραφο ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε:

Ζαμπάκης βιβλιοπώλης
εἰς ὁδὸν Σταδίου ἀριστερὰ κατερχομένῳ ἔναντι τῆς
ἀρχῆς τῆς ὁδοῦ Δραγατσανίου
ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠγοράσθη
τῷ 1925 τὸ πρῶτον μου χειρό
γραφον «Ἀναστασιματάριον Χρυ-
σάφου τοῦ νέου».

Ὁ Σίμων Καρὰς (ὅπως γενικότερα συνήθιζε) ἔχει σημειώσει μὲ μολύβι διάσπαρτες μουσικὲς ἐξηγήσεις στὰ φύλλα τοῦ κώδικα. Σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἔγραψε μουσικὲς γραμμὲς καὶ σὲ αὐτοσχέδια πεντάγραμμα ποὺ σχεδίασε ὁ ἴδιος στὶς ᾧες (βλ. τὰ φφ. 15β, 25α, 39β, 40α, 40β, 50α, 67β, 78α, 82β). Κατόπιν, ἑνώνοντας τὶς νότες, σχημάτισε κάθε φορὰ (ἐν εἴδει γραφικῆς παράστασης) τὴν πορεία τῆς μελωδίας. Τὸ σχῆμα τῶν γραφικῶν αὐτῶν παραστάσεων ἄμεσα παραπέμπει ὀπτικὰ σὲ μεγάλες ὑποστάσεις τῆς ψαλτικῆς, ὅπως τὸ σύναγμα (βλ. σχετικὸ πανομοιότυπο ἀπὸ τὸν κώδικα στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου), κύλισμα καὶ τὸ ἀντικενωκύλισμα (βλ. ὡς παράδειγμα τέτοιων περιπτώσεων τὸ δημοσίευμα τοῦ ἴδιου: ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976, πίνακες Β′, Γ′, Ε′, Ζ′). Παρόμοιες σημειώσεις τοῦ Σ. Καρὰ ὑπάρχουν καὶ στὰ χειρόγραφα 40 καὶ 86 τῆς συλλογῆς του. Ἀναλυτικότερη ἀναφορὰ στὸ θέμα αὐτὸ (μὲ βάση καὶ σημαντικὸ ἐντοπισθὲν σημείωμα τοῦ Σίμωνα Καρά) γίνεται στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 409.

Καρὰ 24

αἰ. ΙΖ′ (τέλη) χαρτ. 16 x 11 φφ. 106

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΝΕΟΥ

1α Μετὰ ἀπὸ χῶρο γιὰ ἐπίτιτλο ὁ ὁποῖος ἔμεινε κενὸς ξεκινᾶ ἡ συνήθης σύντομη Προθεωρία σὲ ἀραιὸ διάστιχο. Πολλὰ λερώματα στὸ γραμμένο μέρος τοῦ φύλλου, μία μεγάλη κηλίδα στὸ κέντρο τοῦ φύλλου

(καὶ τῶν ἑπόμενων) καὶ ἄσχετες σημειώσεις στὰ περιθώρια. Τὸ φ. 6β εἶναι ἄγραφο.

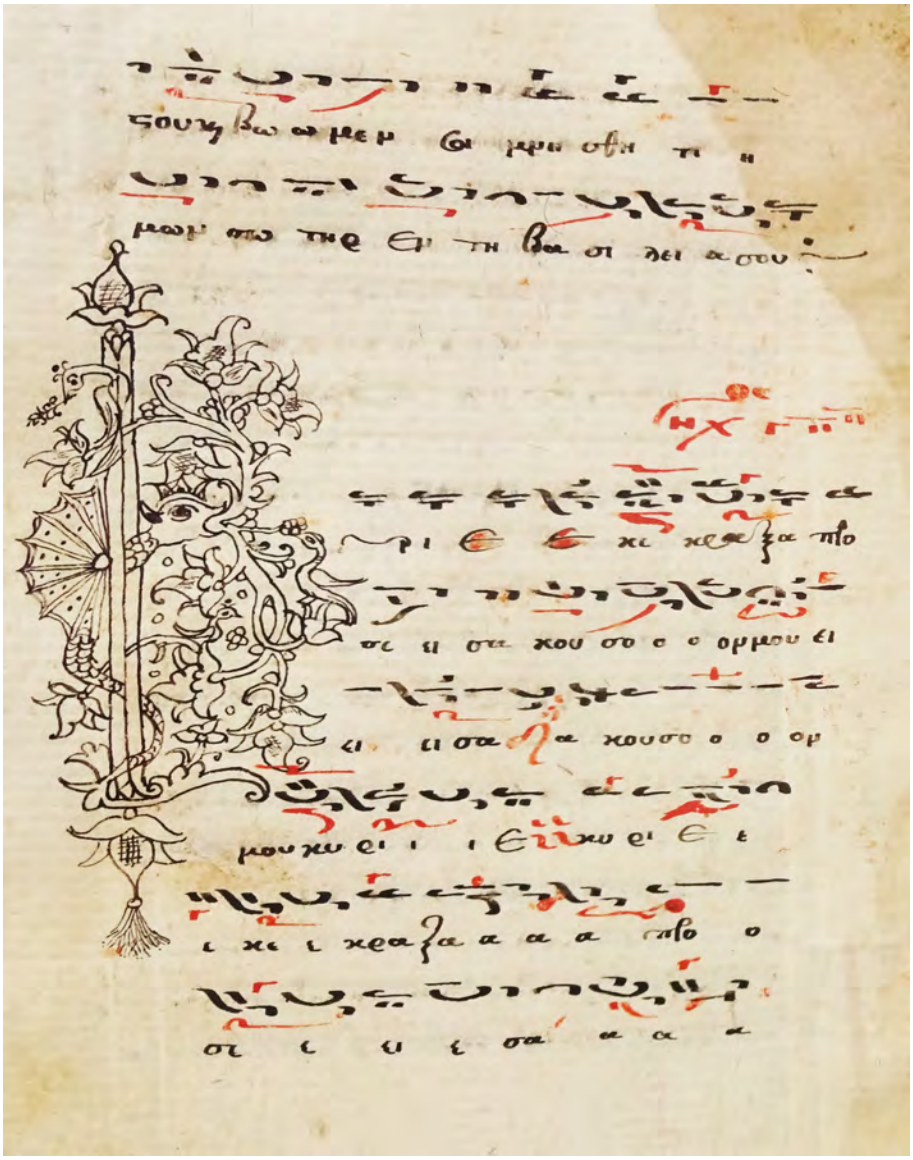

Πανομοιότυπο 17. Χφ. Καρὰ 24, φ. 28β.

7α Μετὰ ἀπὸ τεχνικότατο ἐπίτιτλο καὶ πρωτόγραμμα (μαυρόασπρα φυτά, πτηνά, καὶ κεφαλὲς φιδιῶν) ξεκινᾶ χωρὶς ἐπιγραφὴ τὸ Ἀναστα-

σιματάριον μὲ τὸ Κεκραγάριο τοῦ α' ἤχου, καὶ καθεξῆς τὰ στιχηρὰ τοῦ ἤχου. Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι: β'-φ. 17α, τρίτος-φ. 28β, δ'-φ. 40α, πλ. α'-φ. 53α, πλ. β'-φ. 67α, βαρύς-φ. 80α, πλ. δ'-φ. 90α, ἕως τὸ φ. 100β. Ἀκολουθεῖ σὲ σύντομο μέλος τὸ *Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα...*

101α Ὑπάρχει τὸ τέλος τοῦ α' ἑωθινοῦ καὶ ξεκινᾶ τὸ μέλος τοῦ ἑπόμενου. Ἀνάμεσα στὰ φύλλα 100 καὶ 101 ἐλλείπει ἕνα φύλλο μὲ τὸ α' ἑωθινό.

106β Ξεκινᾶ χαμηλὰ τὸ *Δόξα Πατρί...* γιὰ τὸ ζ' ἑωθινό, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸ χειρόγραφο. Ψηλὰ στὴν ὤα τοῦ φύλλου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου 19/5/61

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 6, 101, 103, 125, 140).

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Τὸ χειρόγραφο εἶναι γενικῶς ταλαιπωρημένο. Στάχωση σκεβρωμένη ἀπὸ τὴν ὑγρασία, ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση φθαρμένου δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (πλαίσια μὲ ἄνθη). Φύλλα (εἰδικὰ τὰ πρῶτα) φθαρμένα καὶ μὲ πολλὰ λερώματα καὶ λεκέδες. Οἱ μελάνες, καὶ εἰδικὰ ἡ κόκκινη, ἐξίτηλες. Κολοβὸ χειρόγραφο.
Γραφὴ μικρόσχημη, ἀραιή, δεξιοκλινής. Τὰ πρωτογράμματα στὶς ἀρχὲς τῶν τεσσάρων κυρίων ἤχων εἶναι μαυρόασπρα, ἀλλὰ τεχνικότατα (πτηνά, φίδια, ἄνθη, κ.λπ.). Τὸ ἴδιο καὶ τὸ ἐπίτιτλο στὸ φ. 7α. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, ἀλλὰ πρὸς τὰ τελευταῖα φύλλα γράφτηκαν μόνο τὰ μαῦρα σημάδια.
Γραφέας ἄδηλος. Τὸ Ἀναστασιματάριο τὸ ὁποῖο ἀντιγράφει εἶναι ἡ σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χρυσάφου τοῦ νέου.

Στὸ πίσω μέρος τοῦ ἐμπρὸς καπακιοῦ τῆς στάχωσης ὑπάρχουν πολλὲς πρόχειρες καὶ ἀρκετὰ ἐξίτηλες σημειώσεις. Σὲ μία ἀπὸ αὐτές: *1690* (ἢ 1790;) *ἠγοράσθη τὸ παρὼν ἀναστασιματάρη παρεμοῦ ...* (;). Λίγο παραπάνω: *1793*.
Στὸ κάτω περιθώριο τοῦ φ. 1α:

,αψμϛ': ἐν μηνὶ ἰουλίου ια ἡμέρα
Δευτέρα ἕκαμα ἀρχῆν εἰς τὰ μουσικὰ
εἰς τὸ ἀναστασιματαρι δηλαδὴ ...
... ενορία τοῦ μεγάλωμάρτυρος ...
καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 409.

Καρὰ 25

αἰ. ΙΖ' (μέσα) χαρτ. 16,5 x 11 φφ. 135 + α'

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΑΜΙΑ (Κρητικὸ χειρόγραφο)

1α Ἐλλείπουν ἕνα ἢ δύο φύλλα ἀπὸ τὴν ἀρχή. Στὸ σημερινὸ φ. 1α συνεχίζονται τὰ ἀναστάσιμα ἰδιόμελα τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ α′ ἤχου: *σαλπίσατε τὰ ὄρει εὐφροσύνην...* Μετὰ τὸ Θεοτοκίον *Τὴν παγκόσμιον δόξαν* ἀκολουθεῖ ἐκτενὲς κράτημα σὲ α′ ἦχο. Ἀκολούθως: τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α]· α′ καὶ γράφονται τὰ ἀπόστιχα τὰ ὁποῖα δὲν ὁλοκληρώνονται λόγῳ χάσματος ἀνάμεσα στὰ φύλλα 6-7. Στὸ 7α συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται ἡ μελωδία τοῦ *Πᾶσα πνοή...* Καθεξῆς τὸ *Αἰνεῖτε αὐτόν...* καὶ τὰ ὀκτὼ ἀναστάσιμα στιχηρὰ τῶν Αἴνων.

11β Ἀρχὴ τοῦ δευτέρου ἤχου καθὼς παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α] Ἀκολουθοῦν τὰ κεκραγάρια, τὰ ἑπτὰ στιχηρὰ καὶ τὸ θεοτοκίο.

16β Μετὰ τὸ μέλος τοῦ Θεοτοκίου *Παρῆλθεν...* ὑπάρχει ἐπιγραφή: Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ὡς καὶ παρὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α β′ *Τετερερε...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ θεοτοκίο καὶ οἱ Αἶνοι μὲ τὰ ὀκτὼ στιχηρά.
Μὲ ὅμοια δομὴ ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι. Ἀναφέρω ἐδῶ κυρίως τὰ κρατήματα ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ α′ θεοτοκίο τοῦ ἑσπερινοῦ:

26α Ἀρχὴ τοῦ τρίτου ἤχου, καθὼς παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α] ψάλλεται οὕτως...

31α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ θεοτοκίου τοῦ Ἑσπερινοῦ: Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ μαϊστορος· ἦχος τρίτος *Αιειεναιεια...*

41α Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας. Στιχηρὰ ἀναστάσιμα καθὼς παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α] ψάλλεται οὕτως· ἦχος δ′ *Κύριε ἐκέκραξα...*

47β Μετὰ τὸ τέλος τοῦ θεοτοκίου *Ὁ διὰ σέ...*: Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Τ α μ ί α ἦχος δ′ *Αγια τετερε...*
Ἡ ἀρχὴ τοῦ πλ. α′ στὸ φ. 58β.

64β Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η, ὡς καὶ παρὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ [Τ α μ ί α]· ἦχος πλ. α′ *Αιειαιες... τετε...*
Ἡ ἀρχὴ τοῦ πλ. β′ στὸ φ. 78α.

83β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου λεγόμενον σουρλᾶς πλ. β′ *Τετερερε...*
Ἡ ἀρχὴ τοῦ βαρέος στὸ φ. 94α.

99α Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ λαμπαδαρίου, ὡς καὶ παρὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ [Τ α μ ί α]· ἦχος βαρὺς *Τετερερεριρεμ...*
Ἡ ἀρχὴ τοῦ πλ. δ′ στὸ φ. 106β.

111α Ἰ π π ο λ ί τ ο υ (!) ἀρχιεπισκόπου Χύου (!), ὡς καὶ παρὰ κὺρ

Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Ν τ α μ ί α καὶ α′ ψάλτου Κρήτης· ἦχος πλ. δ′ *Νεάγιε...τερερε...*

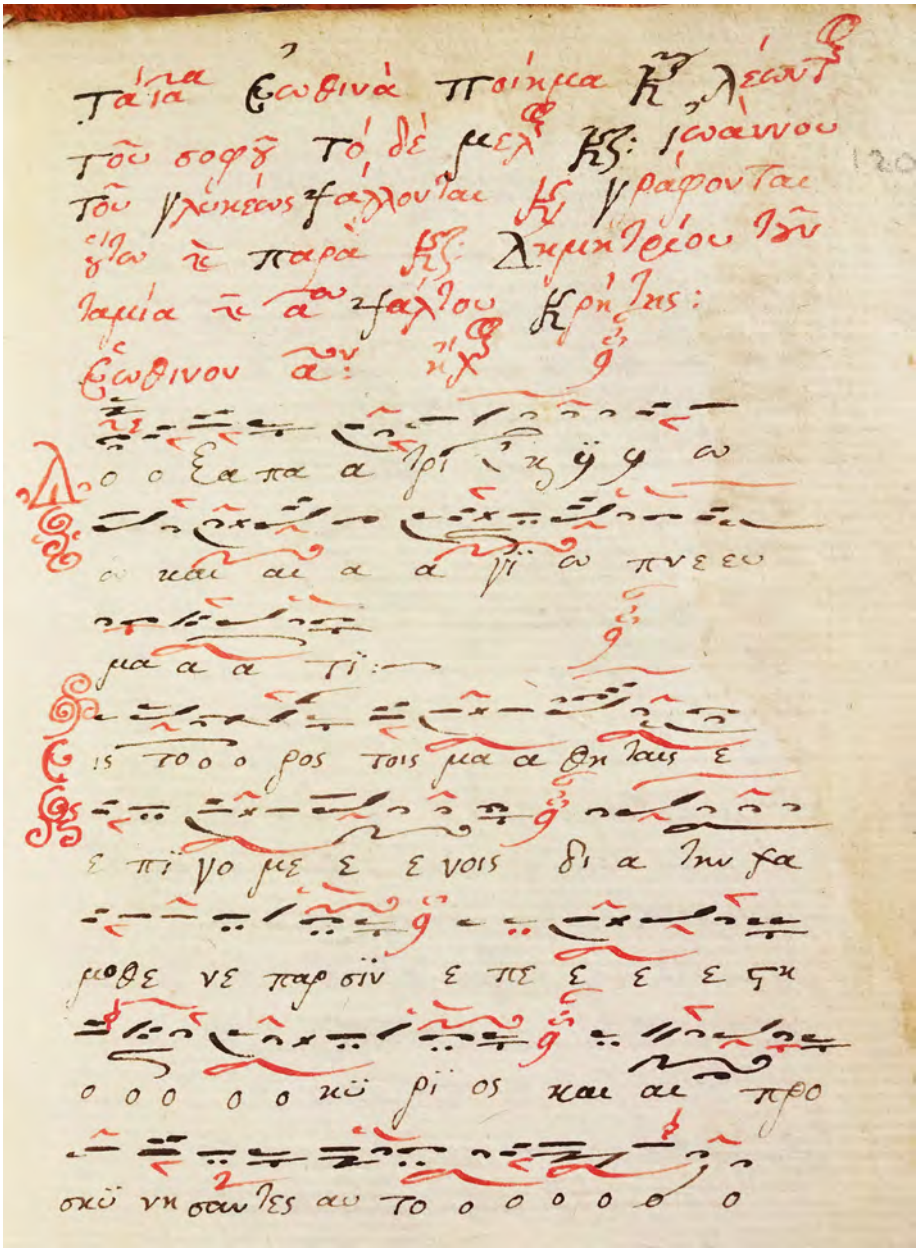

Πανομοιότυπο 18. Χφ. Καρὰ 25, φ. 120α.

120α Τὰ ια′ ἑωθινὰ ποίημα κὺρ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, τὸ δὲ μέλος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γλυκέος. Ψάλλονται καὶ γράφονται οὕτως καὶ παρὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Τ α μ ί α καὶ α′ ψάλτου Κρήτης Ὅλα τὰ ἑωθινὰ ὥς τὸ φ. 135α.

135β Ἄγραφο. Ἀκολουθεῖ καὶ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο. Τέλος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Ὁ κώδικας ἐμφανίζει ἀρκετὲς φθορὲς καὶ διατηρεῖται γενικότερα σὲ μέτρια κατάσταση. Τὰ φύλλα εἶναι χονδρὰ καὶ ἁδρά, ὄχι καλῆς ποιότητος, ὅπως συνήθως συμβαίνει στὰ Κρητικὰ ψαλτικὰ χειρόγραφα. Στάχωση ἀπὸ δέρμα καὶ χαρτόνι. Περιθώρια πολὺ μικρά.
Γραφὴ δεξιοκλινὴς καὶ πρόχειρη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Πρωτογράμματα ἁπλὰ καὶ ἄτεχνα.
Γραφέας ἄδηλος.

Στὴν ἐπάνω ᾧα τοῦ φ. 1α ἡ παλαιότερη ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου στὴ συλλογὴ Καρά: *-17-*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΑΝΘΗΣΗ* 2004, σσ. 486-487.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 26

αἰ. ΙΖ′ (μέσα) χαρτ. 20,5 x 14,5 σσ. Α′-Β′ + 40 + α′

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α Κ Ο Ι Μ Η Σ Ε Ω Σ Θ Ε Ο Τ Ο Κ Ο Υ (Κρητικὸ χειρόγραφο)

1 Τὰ κατὰ τάξιν τροπάρια, ψαλλόμενα εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἤτοι τῆς Κοιμήσεως, Αὐγούστῳ ιε′, ἔν τε τῷ Ἑσπερινῷ, Ὄρθρῳ τε καὶ Λειτουργίᾳ. Κεκραγάριον ὀκτάηχον· α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...*

3 Ἕτερον κεκραγάριον· ἦχος τρίτος *Κύριε ἐκέκραξα...*

4 Καὶ τὸ παρὸν ἐστὶν ὀκτάηχον· ἦχος δ′ *Κατευθυνθήτω...*

7 Δόξα, Καὶ νῦν ἦχος α′ *Θεαρχίῳ νεύματι...* Καταγράφεται τὸ μέλος τοῦ ὕμνου ὡς ἑξῆς: ὁ α′ καὶ ὁ πλ. α′ ἤχοι σὲ συνέχεια καὶ ἀκολουθεῖ κράτημα· ὁ β′ καὶ ὁ πλ. β′ καὶ ἀκολουθεῖ κράτημα· ὁ τρίτος καὶ ὁ βαρὺς (ἕως τὴν φράση *ἀτενίζειν ἰσχύομεν*) καὶ ἀκολουθεῖ κράτημα· ὁ δ′ (ἀπὸ τὴν φράση *καὶ ταύτην ἄξιον γέρας*) καὶ ὁ πλ. δ′ καὶ ἀκολουθεῖ κράτημα· ἡ τελευταία φράση *εἰς τοὺς αἰῶνας ἀγλαοφανῶς μακαρίζοντες*.

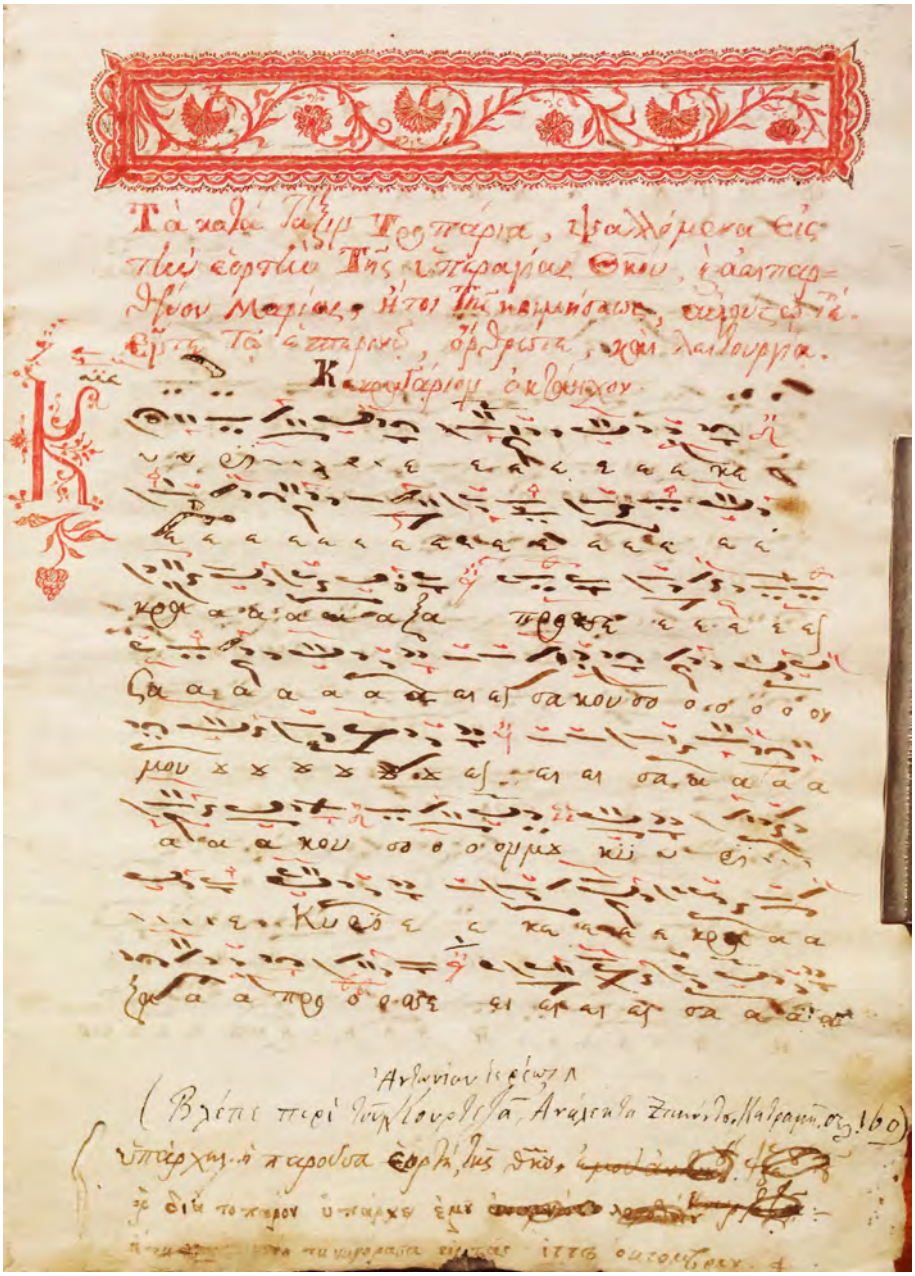

Πανομοιότυπο 19. Χφ. Καρὰ 26, σ. 1.

12 Εἰς τὸν στίχον, Δόξα, Καὶ νῦν· δ′ Ὅτε ἐξεδήμησας...

14 Εἰς τὸν Ὄρθρον τὸ Πᾶσα πνοή· ἦχος α′ Πᾶσα πνοή...

16 Ἕτερον πασαπνοάριον εἰς τὸν αὐτὸν ἦχον Πᾶσα πνοή...

18 Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τὸ παρὸν ἰδιόμελον· πλ. β′ Ὅτε ἡ μετάστασις...

19 Εἰς τὸν στίχον *Τῇ ἀθανάτῳ σου...*

21 Ἀρχὴ τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας. Τὸ παρὸν ὀκτάηχον· α′ *Ἐν τῷ ναῷ...*

22 [Ἦχος] πλ. α′ *Τότε ἀνοίσουσιν...* Τὰ Τυπικὰ ἅτινα ψάλλονται εἰς ἦχον πλάγιον τοῦ α′ Καταγράφεται τὸ κείμενο (χωρὶς μουσικὴ σημειογραφία) τοῦ ρβ′ ψαλμοῦ.

24 Δόξα, Καὶ νῦν· πλ. α′ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* Ἦχος ὁ αὐτός· πλ. α′ Καταγράφεται τὸ κείμενο τοῦ ρμε′ ψαλμοῦ.

25 Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν· Ὁ μονογενής... Γράφεται τὸ κείμενο τοῦ ὕμνου μὲ παρεμβαλλόμενες μαρτυρίες ἤχων. Μετὰ τὴν λέξη «πατήσας» ὑπάρχει ἡ μαρτυρία τοῦ πλ. α′ καὶ καθεξῆς ὁ ὕμνος συνεχίζεται μελοποιημένος: *εἷς ὤν...*

26 Ἤχημα ψαλλόμενον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ τρισαγίου· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Δύνα-Δύνα-Δύναμις, Δύναμις, Δύναμις, Ερερε...* (ἐκτενές) *Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.*

28 Ἀλληλουιάριον· ἦχος α′ *Ἀλληλούια... ψαλμὸς τῷ Δαβίδ... λέγε... Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου...*

29 Χερουβικὸν ὀκτάηχον· α′ *Οἱ τά...* Χωρισμένο σὲ πόδες.

32 Κοινωνικὸν ὀκτάηχον· α′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν μελοποιημένοι οἱ στίχοι μὲ μικρὰ κρατήματα: *Παρέστη ἡ βασίλισσα... Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν... Ἀνάστηθι Κύριε...*

35 Εἰς τὸ Μετὰ φόβου Θεοῦ, κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ [Τ α μ ί α]· πλ. α′ *Οὗτος ἐστὶν ὁ ἄρτος...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α - μ ί α]· ἦχος ὁ αὐτὸς *Ἡ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστί βρῶσις...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Τ α μ ί α]· [ἦχος] ὁ αὐτὸς *Ἐὰν μὴ φάγετε...*

37 [Ἦχος] δ′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγε, Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι.... ἐπικαλέσομαι, Ἀλληλούια.*

39 Ἦχος α′ *Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον, αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, αἱ δυνάμεις αὐτοῦ τοτοτοτο...τεριρε...πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.*

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Στάχωση ἀπὸ σκοῦρο παλαιὸ χαρτόνι. Φθορὲς ἀπὸ πολυχρησία. Ὁ κώδικας φυλάσσεται μέσα σὲ χαρτί.
Γραφὴ πυκνή, λεπτὴ καὶ κάπως ἄτεχνη. Διάστιχα καὶ περιθώρια μικρὰ (ἐκτὸς τοῦ κάτω). Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Πρωτογράμματα προσεγμένα, μὲ ἄνθη. Ἡ σελίδα 6 εἶναι ἄγραφη.
Γραφέας ἄδηλος.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *-26-* καὶ χαμηλώτερα:

ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Στὸ παράφυλλο Α'β ὑπάρχει σημείωση τοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη:

Αὐτὰ εἶναι Κρητικὰ
ποιήματα τοῦ Δημη-
τρίου Ταμία πρωτο-
ψάλτου Κρήτης, ἀκμάσαν-
τος τῷ 1650.
Παναγιώτης Γριτσάνης
1864
Μοὶ τῷ ἔδωκεν ὁ διδάσκαλός μου
Θεόδωρος Κουρκουμέλης-Κοθρής

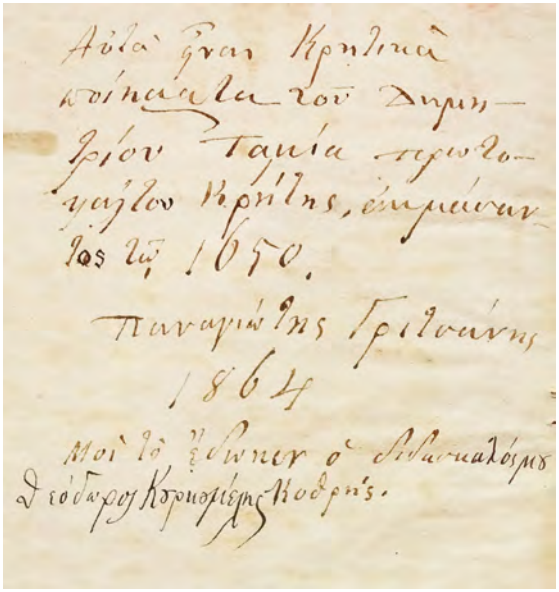

Πανομοιότυπο 20. Χφ. Καρὰ 26, φ. Α'β.

Χαμηλὰ στὴν ᾧα τῆς σ. 1, μᾶλλον ὁ Γριτσάνης ἔγραψε (ἀναφερόμενος στὴν ἑπόμενη, δεύτερη ἀναφερόμενη ἐδῶ, σημείωση):

Ἀντωνίου ἱερέως Λ

(Βλέπε περὶ τοῦ Κουρτεζᾶ, Ἀνάλεκτα Ζακύνθου, Κατραμῆ, σελ. 160)

Στὸ δημοσίευμα στὸ ὁποῖο παραπέμπει ὁ Γριτσάνης ἀναφέρεται ὁ ἱερέας Ἀντώνιος Κουρτεζᾶς ὡς κτήτωρ ἑνὸς μὴ μουσικοῦ κώδικα, ὁ ὁποῖος εἶχε γραφτεῖ ἀπὸ ἄλλον στὴν Ἁγία Αἰκατερίνη τῶν Σιναϊτῶν στὴν Κρήτη, στὰ 1631.

Ἀπὸ κάτω μία παλαιότερη σημείωση:

ὑπάρχει ἡ παροῦσα ἑορτὴ τῆς θεοτόκου ἐμοῦ ἀντωνίου ἱερέως κουρτεζᾶ

(ἀπὸ τὸ «ἐμοῦ» μέχρι τὸ τέλος εἶναι διαγραμμένα ἀπὸ ἄλλον)

Καὶ χαμηλότερα μία ἀκόμη πιὸ παλαιὰ σημείωση:

Καὶ διὰ τὸ παρὸν ὑπάρχει ἐμοῦ ..... (δύο λέξεις μουτζουρωμένες:

ἀναγνώστου ...;)

..... *(;) εἰς τὰς 1773 ὀκτόβριν 4*

Στὸ παράφυλλο α'β:

1796: Αὐγούστου 13

Ἐτούτη ἡ φυλλάδα ἡπάρχη ἐμοῦ

Διωνυσίου Λάτα

Ἡ σημείωση κτήσης τοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη (σπουδαίου καὶ πολύπλευρου μουσικοῦ τῆς Ζακύνθου κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα) ἀποδεικνύει ὅτι ἤδη ἐκεῖνα τὰ χρόνια (1864) εἶχε ἐπαφὴ μὲ χειρόγραφους μουσικοὺς κώδικες καὶ μάλιστα γνώριζε (πιθανότατα ἀπὸ τὸν διδάσκαλό του Κουρκουμέλη-Κοθρῆ) περὶ τῶν Κρητῶν μελοποιῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος καὶ τῶν χειρογράφων τους. Τὸ παρὸν χειρόγραφο ἀναφέρει ὡς κτῆμα του ὁ Παναγιώτης Γριτσάνης καὶ σὲ ἐργασία του ἡ ὁποία δημοσιεύτηκε μετὰ τὸν θάνατό του (ἐφημερίδα *ΕΛΠΙΣ* 1686 / 27-1-1908). Ἄγνωστο παραμένει τὸ πῶς καὶ τὸ πότε ὁ κώδικας περιῆλθε στὰ χέρια τοῦ Σίμ. Καρά. Ἴσως αὐτὸ ἔγινε μέσω τοῦ Κ. Ιω. Σφακιανάκη καὶ μάλιστα κάποια χρόνια μετὰ τὸ 1930 (βλ. σημείωση στὸν κώδικα Καρὰ 97). Γενικότερα γιὰ τὸν Σφακιανάκη ὡς παλαιότερο κτήτορα κάποιων χειρογράφων τῆς σημερινῆς συλλογῆς Καρά, ἐκτὸς τοῦ παρόντος χειρογράφου καὶ τοῦ Νο 97, βλ. καὶ τὰ Νο 2, 33 καὶ 76, καθὼς καὶ τὰ σχόλια στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου.

Περὶ τοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη βλ. τὸ πρόσφατο ἄρθρο τῆς Φλώρας Κρητικοῦ στὸν Ε' τόμο τῆς *Μεγάλης Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας*, σσ. 469-471 καὶ τὸ δημοσίευμα τῆς ἴδιας: «Παναγιώτης Γριτσάνης. Ἕνας λόγιος μουσικὸς τοῦ 19ου αἰῶνα», *Β' Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο Νεοελληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης (Βυζαντινὸ καὶ Χριστιανικὸ Μουσεῖο, 26-27 Νοεμβρίου 2010). Πρακτικὰ* [Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν-Θεολογικὴ Σχολή-Τμῆμα Θεολογίας] Ἀθήνα 2012, σσ. 799-814.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 27

αἰ. ΙϛΊ (ἀρχές) χαρτ. 12 x 8,5 φφ. 124

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1α Χαμηλὰ στὴν ὥα ἡ ἀρίθμηση τετραδίων: β΄. Ἄρα, ἐξέπεσε ἕνα τετράδιο μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ χειρογράφου. Στὸ περιθώριο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *περιεγράφη 2/1/75*.
Στὸ φύλλο αὐτὸ ξεκινᾶ τὸ μέλος τῶν τριῶν *Ἀλληλούια* μὲ τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνονται τὰ (ἐκπεσόντα) Ἀνοιξαντάρια.

2 Καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς συναπτῆς ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς γεγονωτέρα φωνῇ εἰς ἦχον πλ. δ΄ *Μακάριος ἀνήρ...*

8β Ἐκκλησιαστικόν· ἦχος β΄ *Μακάριος ἀνήρ, Ἀλληλούια...* Ἰδοὺ γίνεται καλοφωνία (φ. 9α) ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. δ΄ *Ἵνα τί...*

13α Κεκραγάριον ἐκκλησιαστικόν· α΄ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι.

20β Ἕτερα ἐκκλησιαστικά· ἦχος α΄ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν τὰ κεκραγάρια τοῦ δ΄ καὶ τοῦ πλ. δ΄. Καθεξῆς τὸ *Θεὸς Κύριος* καὶ τὸ *Ἀλληλούια* σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

27α Ἀρχὴ τοῦ πολυελέου τοῦ λεγομένου Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ· ἦχος α΄ *Δοῦλοι Κύριον...* Ξεκινοῦν οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου.

31β Ἰδοὺ καλοφωνία τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· ἦχος α΄ *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...* (ἐκτενές, μὲ κράτημα). Ἀκολούθως συνεχίζονται οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου.

40α Ἦχος α΄ τὸ λ..... (λεγόμενον;) Βουλγάρα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς *Καὶ τὸ μνημόσυνόν Σου...* καὶ καθεξῆς καὶ ἄλλοι στίχοι.

43α Ἰδοὺ γίνεται καλοφωνία εἰς ἦχον πλ. α΄, ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Στόμα ἔχουσι...*

47α Ἀνάμεσα στὸ 46 καὶ 47 λείπουν κάποια φύλλα, κάτι τὸ ὁποῖο σημειώνει καὶ ὁ Σίμ. Καρὰς στὸ φ. 46β: *Χάσμα*.
Στὸ φ. 47α τελειώνει τὸ γ΄ ἑωθινὸ καὶ ἀκολούθως: Ἑωθινὸν δ΄ *Ὄρθρος ἦν...* Καθεξῆς τὰ ὑπόλοιπα ἑωθινά, ἀλλὰ ὑπάρχουν χάσματα στὴν συνέχεια τῶν μελοποιήσεων καὶ λάθη στὶς ἐπιγραφές τους. Τὰ

φύλλα 52β-53β εἶναι ἄγραφα.

54α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν συλλειτουργιῶν· β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ αὐτὸ ἐκκλησιαστικὸν *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η εἰς ἦχον τὸν αὐτὸν *Δύναμις...* Ἀνάμεσα στὸ 55 καὶ 56 ὑπάρχει πάλι χάσμα. Στὸ 56α ὁλοκληρώνεται τὸ *ἐλέησον ἡμᾶς* καὶ ξεκινᾶ ἕνα χερουβικό: Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

58α Κὺρ Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱερομονάχου· πλ. δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

60α Ἕτερον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γλυκέος· ἦχος πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολούθως: κοινωνικὸν κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· α′ *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· πρωτόβαρυς *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Λ α σ κ ά ρ ε ω ς· δ′ *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ποτήριον...*

66β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ′· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Λ ο γ γ ί ν ο υ μοναχοῦ εἰς ἦχον πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

68α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ λαμπαδαρίου [Κ λ α δ ᾶ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

69α Ταῦτα ψάλλονται ἐν τῇ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Λειτουργίᾳ. Κὺρ Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα. Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. δ′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...*

71β Τοῦτο ψάλλεται διδομένου τοῦ ἀντιδώρου· πλ. β′ ιεϊαϊω *Εἴη τὸ ὄνομα...* Ὁ Σίμ. Καρὰς ἀντέγραψε στὸ κάτω περιθώριο τὴν ἐπιγραφή μὲ μολύβι.

72α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ, κὺρ Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

73α Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἀκολουθοῦν: *Ἀνάστα ὁ Θεός...* Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...*

75β Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον ἠχημάτων. Ἀνθολογοῦνται ἑπτὰ κρατήματα (ἦχοι α′ ἕως βαρύς) χωρὶς ὀνόματα μελοποιῶν.

88α Ἕτερος τερετισμὸς κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ λεγόμενος ἡ ψαλτήρα· πλ. δ′

91β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η καὶ μαΐστορος εἰς ἦχον δ′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

94α Θεοτοκίον εἰς ἦχον πλ. β′, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος [τοῦ

Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] *Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην...*

96β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

98α Ἕτερον εἰς τὴν Εἴσοδον τῆς Θεοτόκου, [Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η]· ἦχος α' *Ἀγαλλιάσθω ὁ Δαβὶδ κρούων τὴν κινύραν...*

100β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ λαμπαδαρίου [Κ λ α δ ᾶ] τῇ Κυριακῇ τῆς Τυροφάγου· πλ. β' *Παράδεισε ἁγιώτατε...*

103β Εἱρμὸς τῆς Θεοτόκου, ᾠδὴ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς· α' *Φωτίζου, φωτίζου...*

105β Ἕτερον εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α' *Δεῦτε ἀπὸ θέας...* (ἐκτενές, μὲ κρατήματα).

109α Ἄλλος γραφέας μὲ ἐξίτηλες μελάνες: Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ φ. 109β εἶναι ἄγραφο.

110α Ἄλλος -τρίτος- γραφέας: Ἀισματικὸν ἐκκλησιαστικόν, ψαλλόμενον εἰς ἦχον δ' ἢ καὶ ιεραιω, λέγεται καθημερούσιον εἰς Κυριακὰς καὶ εἰς ἑορτάς, εἰς δὲ τῷ Ἁγίῳ Ὄρει λέγεται εἰς τὸν Σταυρόν *Ἅγιος- ιε ἅγιος, ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός...*

111α Ἀισματικὸν ψαλλόμενον εἰς ἦχον πλ. δ', ποίημα κὺρ Λ α λ ο ύ τ ζ ο υ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

113α Τρισάγιον ψαλλόμενο εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς ψάλλεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅλον ἀργόν· πλ. β'ιεραιω *Ἅγιος ὁ Θεός...*

114α Τρισάγιον ὅν ψάλλουσιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῇ Λειτουργίᾳ ἐντὸς τοῦ βήματος. Λέγεται εἰς ἦχον πλ. β' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

115α Ὀκτάηχον· ἦχος α' *Θεαρχίῳ νεύματι...*

117α Πρόχειρες μελωδίες μὲ μαύρη μελάνη.

117β Εἰς εὐχαριστίαν ἀνου (=ἀνθρώπου;) ψαλλόμενον εἰς ἦχον πλ. δ' *Ὁ χορτάσας λαόν...* (ἐκτενές, μὲ κρατήματα).

122α Σημείωση ἄνευ ἀξίας: *Διὰ τῆς παρούσης ἔρχομαι νὰ μάθω διὰ τῆς παρούσης.*

Τὸ φ. 122β καὶ τὰ 123-124 εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Μικρόσχημο ἀκέφαλο χειρόγραφο, πολὺ ταλαιπωρημένο ἀπὸ μεγάλα λερώματα καὶ ὑγρασίες. Ἴχνη ἀπὸ καψίματα στὰ τελευταῖα φύλλα. Τὰ τετράδια εἶναι ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν στάχωση. Ἡ τελευταία σχηματίστηκε ἀπὸ χαρτόνι καὶ καφὲ δέρμα ὅπου ὑπάρχουν λίγα ἄνθη. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια εἶναι μεγάλα. Ἡ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη στὰ ἁρμόδια σημάδια τῆς μουσικῆς σημειογραφίας καὶ στὶς ἐπιγραφές εἶναι πολὺ ἐξίτηλη. Ὡστόσο, τὰ προσεγμένα πρωτογράμματα διατηροῦνται σὲ ἔντονο κόκκινο χρῶμα. Κάποιες μαρτυρίες ἤχων κόπηκαν μὲ τὴν βιβλιοδεσία.
Γραφὴ μικρόσχημη, πυκνή, ἀρκετὰ τεχνική καὶ καλλιτεχνική. Οἱ ἐπιγραφὲς πρὶν ἀπὸ τὰ μέλη εἶναι συντομογραφημένες καὶ διαβάζονται σχετικὰ δύσκολα.
Γραφέας ἄδηλος. Πρὸς τὸ τέλος γράφουν καὶ ἄλλοι.

Πανομοιότυπο ἀπὸ τὸ φ. 113α τοῦ κώδικα δημοσίευσε (χωρὶς νὰ δηλώσει τὴν προέλευσή του) ὁ Σίμων Καρὰς στὴν μελέτη του ΚΑΡΑ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ* 1976, πίνακας ιε′.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 28

αἰ. ΙΖ′ (ἀρχές), καὶ περὶ τὸ 1700 χαρτ. 14 x 9,5 φφ. Α′-Β′ + 260 + α′-β′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ, ΜΕΓΑΛΕΣ ΩΡΕΣ, κ.ἄ.

1α Συνεχίζεται καὶ τελειώνει ἕνα κεκραγάριο καὶ ἀκολούθως ξεκινᾶ ἄλλο σὲ ἦχο πλ. β′. Ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλο ἕνα σὲ ἦχο βαρὺ τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται καθὼς ὑπάρχει χάσμα ἀνάμεσα στὰ φύλλα 2-3.

3α Συνεχίζεται καὶ τελειώνει τὸ α′ ἑωθινὸ καὶ ἀκολούθως ξεκινᾶ τὸ β′ καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἕως τὸ ια′, τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 15β

15β Τοῦτο ψάλλεται εἰς τὸν ὄρθρον· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

17α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν συλλειτουργημάτων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον τοῦ βήματος ἐκκλησιαστικόν· β′ *Δύναμις...* Ἀκολουθοῦν τὰ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* καὶ *Τὸν Σταυρόν σου...* μὲ τὰ ἀνώνυμα *Δύναμις* καὶ τὸ Ἀλληλουιάριον τοῦ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ σὲ ἦχο πρωτόβαρυ.

19β Χερουβικόν, ποίημα τοῦ [Θ ε ο φ ά ν ο υ ς] Κ α ρ ύ κ η· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἕτερον χερουβικόν, ποίημα τοῦ [Ἰ ω ά ν - ν ο υ] Γ λ υ κ έ ο ς· πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

22β Κοινωνικόν, ποίημα τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Λ α σ κ ά ρ ε ω ς· δ′

Αἰνεῖτε... Ἕτερον τοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ] Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· πρωτόβαρυς *Αἰνεῖτε...*

24β Ἕτερον κοινωνικὸν λεγόμενον εἰς μνήμας ἁγίων, ποίημα κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...*

25β Ἕτερον κοινωνικόν, ποίημα τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· ἦχος δ' *Ποτήριον...*

26β Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ποίημα τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ β' ἤχου. Τοῦτο λέγεται ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστίν, ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ - ν η· ἦχος πλ. δ' *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...*

29α Τοῦτο λέγεται εἰς τὸ ἀντίδωρον· ιεταιω *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...*

29β Ἡ θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων· πλ. β' *Κατευθυνθήτω...*

30α Χερουβικὸν ποίημα κὺρ Λ ο γ γ ί ν ο υ μοναχοῦ, καλλωπισθὲν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά σ α φ τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

31α Κοινωνικόν, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Κ λ α - δ ᾶ]· α' *Γεύσασθε...*

31β Τὸ παρὸν παρεκβολὴ ἀπὸ τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου τοῦ μυστικοῦ...* τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 32β. Λίγο παρακάτω κάποιος ἔγραψε ἄτεχνα καὶ ἄτονα:

ὁ θέλων ψαλτικά μαθὴν καὶ θέλων ε
πενεῖστε θέλην πώλοιν ὑπομονὴν
θέλη πώλας ἡμέρας. τιμὴν προς
τὸν διδάσκαλον, φλουράκια εις το
χέρι, πάντα μὴν ἔρχετε εὔκερος,
στὸ χέρη πάντα νἄχῃ, τότε νὰ
μάθῃ ὁ μαθητὴς καὶ τέλιος νὰ γένῃ

33α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* (ἐκτενές, μὲ κράτημα).

35α Ἤχημα δεύτερον, ποίημα κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ [ἐπισκόπου Ἱ ε - ρ ι σ σ ο ῦ]· ἦχος β'

36β Τὸ λεγόμενον φθορικόν, ποίημα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ Μ π ο ύ ν η τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ· πλ. β'

38β Ἕτερον τὸ λεγόμενον ψαλτῆρα, ποίημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η -

γ ο ρ ί ο υ Μ π ο ύ ν η τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ]· πλ. δ′

41α Θεοτοκίον, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Κ λ α - δ ᾶ], ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· α′ *Τῇ ἀειπαρθένῳ καὶ μητρὶ τοῦ βασιλέως...*

43α Ἕτερον, ποίημα τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος πλ. β′ *Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην...*

45β Ἕτερον θεοτοκίον, ποίημα τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ - κ ο υ ζ έ λ η καὶ μαΐστορος· πρωτόβαρυς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

47α Ἕτερον κοντάκιον ἐκκλησιαστικὸν εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ λέγεται δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

49α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πρώτου ἠχήματος, ποίημα κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′

50β Ἕτερον τὸ λεγόμενον φθορικόν, ποίημα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ Μ π ο ύ ν η τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ· ἦχος πλ. β′

52β Ἕτερον τὸ λεγόμενον ψαλτῆρα, ποίημα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ Μ π ο ύ ν η τοῦ Ἀ λ υ ά τ η· ἦχος πλ. δ′

55α Μεγαλυνάριον εἰς τὴν Θεοτόκον, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· δ′ *Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον τῆς πανάγνου...*

56β Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὸν εἱρμόν· ἦχος δ′ *Ἅπας γηγενής...*

57α Πολυέλεος ὅς καλεῖται Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ ς, ποίημα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ψάλλεται δὲ ἔξω φωνῇ· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

61α Στίχος καλοφωνικός, ποίημα κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ· ἦχος α′ *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...* (ἐκτενές, μὲ κράτημα). Ἀκολούθως συνεχίζονται οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου.

70β Ἕτερος στίχος καλοφωνικός, ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο - ρ ώ ν η· πλ. α′ *Στόμα ἔχουσι...* (ἐκτενές, μὲ κράτημα).

74α Δόξα, ποίημα τοῦ Λ α τ ρ ι ν ο ῦ· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... λέγε... Ὑμνοῦμεν σέ..., Καὶ νῦν... Δεῦτε τῇ πανάγνῳ...*

75α Τιμιωτέρα ψαλλομένη ἐν τῇ θ′ ᾠδή· πλ. β′ *Καθεῖλε δυνάστας...*

76β Ἀισματικὸν ψαλλόμενον εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, ποίημα τοῦ Λ α λ ο ύ τ ζ ο υ· πλ. δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

77β Ἕτερον ᾀσματικὸν λεγόμενον εἰς τὰ Κυριακάς· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

78α Ἕτερον ᾀσματικὸν νεκρώσιμον καὶ λέγεται εἰς τὸν ἐπιτά-

φιον τοῦ Κυρίου· *ϟεϝαϝω Ἅγιος ὁ Θεός...*

79β Τοῦτο λέγεται καθ᾽ ἕκαστον Σάββατον· δ′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...* Τοῦτο λέγεται εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

80α Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ′· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψης... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

81α Ἄλλος γραφέας, πολὺ πιὸ πρόχειρα καὶ πυκνά: Ἦχος πλ. δ′ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ] ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

82α Κὺρ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος δ′ *Τὴν ὄντως θεοτόκον...*

83β Ἦχος πλ. δ′ *Ὁ χορτάσας λαόν...*

84α Ἦχος πλ. δ′ Τοῦ [Δ ο ύ κ α] Σ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

85β Ἤχημα ἀπὸ Τὴν ὄντως θεοτόκον· δ′ (;) *Αϟεϝαϟε...*

86β Συνοπτικόν· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

87α Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η· β′ *Δύναμις...*

89α Ἦχος πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

90α Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· δ′ (;) *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

92α Ἦχος β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

93β Κὺρ Π α γ κ ρ α τ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

94β Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ κὺρ Μ α ν ο υ ή λ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

96α Ἦχος πλ. α′ *Καθεῖλε δυνάστας... Ἀντελάβετο...*

97α Δοξολογία ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ έ κ· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι...*

101α Ἕτερος πολυέλεος ἐκ τοῦ Λ α τ ρ ι ν ο ῦ, πάνυ ὡραῖος, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. α′ *Εὐλογήσατε τὸν Κύριον...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. α′ *Παρέστη ἡ βασίλισσα...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. α′ *Ἄκουσον θύγατερ...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. α′ *Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ...* Τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. α′ *Ἄισατε Χριστῷ τῷ Θεῷ...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. α′ *Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεόν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· ἦχος πλ. α′ *Ἄισωμεν πάντες, ᾄσωμεν ὕμνον τὴν Θεοτόκον, βάτον τὴν ἀκατάφλεκτον, στάμνον τὴν μανναβρύτην...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. α′ *Σὲ*

τὸν ἱεράρχην καὶ λειτουργὸν Κυρίου... Ἦχος πλ. α' *Ἅγιον καὶ φοβερόν...*

106α Δόξα ἦχος πλ. α' [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η;] *Δόξα... Σὲ τὴν ἄναρχον Τριάδα...*, Καὶ νῦν ἦχος πλ. α' [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η;] *Καὶ νῦν... Σὲ τὴν ἄσπιλον ἀμνάδα...*

107β Εἰς κοιμηθέντας· πλ. β' *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* καὶ οἱ ἄλλες δύο στάσεις σὲ πλ. α' καὶ πλ. δ'. Στὴν ἀρχὴ τῆς σύνθεσης, στὴν ᾠ̈α τοῦ φ. 107β ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *παλαιός: τὸ νέο συνέταμε ὁ Νέος Χρυσάφης.*

114α Ἕτερος πολυέλεος Λ α τ ρ ι ν ό ς, ποιηθὲν (!) [παρά] Γ ε ω ρ - γ ί ο υ Ῥ ο δ ε σ τ η ν ο ῦ [=Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ]· ἦχος πλ. α' *Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις... Στόμα ἔχουσι... Οἱ φοβούμενοι... Δόξα... Ὑμνοῦμεν σε...*

117α Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· πρωτόβαρυς *Ἐν τῷ φωτί τῆς δόξης...* Ἦχος δ' *Ποτήριον...* Τῆς Ὑψώσεως *Ἐσημειώθη...* Ἦχος τρίτος *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος δ' *Λύτρωσιν...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· δ' *Ἐξελέξατο...*

120α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναστασίμων πάντων· ἦχος α' *Τὰς ἑσπερινάς...* Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον κατ᾽ ἦχον. Πρόκειται γιὰ τὴν σύνθεση τοῦ ἐπισκόπου Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν Γ ε ρ μ α ν ο ῦ (βλ. χφ. Καρὰ 21 καὶ τὰ σχετικὰ σχόλια ἐκεῖ).

Στὴν ἐπάνω ᾠ̈α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

οὐχὶ τὸ παλαιόν, οὐδὲ Χρυσάφου
ἀλλ᾽ ὡς φαίνεται μεταγενέστερον τοῦ πρώτου
καὶ τοῦ δευτέρου προγενέστερον.

Ἀκολουθεῖ ἡ παραπάνω ἐπιγραφὴ μὲ ἐρυθρὴ μελάνη καὶ στὸ διάστιχο πρὶν τὴν ἀρχὴ τοῦ στιχηροῦ ὁ Σίμ. Καρὰς συνέχισε:

ὡς εἰκάζω Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν

Στὴν πλαϊνὴ ᾠ̈α σημείωσε ὁ ἴδιος:

Ἐξηγήθη τῷ ,αΘμβ'-,αΘο' (=1942-1970)

Ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-129β, τρίτος-139α, δ'-146α, πλ. α'-157α, πλ. β'-170α, βαρύς-180β, πλ. δ'-188α ἕως τὸ φ. 197α ὅπου ἡ λέξη τέλος.

197α Ἦχος β' *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Ἀκολουθοῦν τὰ Πασαπνοάρια στοὺς ἤχους β', τρίτο, δ', πλ. α', πλ. β' καὶ βαρύ.

200α Ἦχος πλ. δ' *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Καθεξῆς ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων καὶ τῆς Μεγ. Παρασκευῆς.

224β Ἀρχίζουν τὰ Ἀντίφωνα τῆς Μεγ. Παρασκευῆς.

237α Ἀρχίζουν τὰ ἰδιόμελα τῶν Αἴνων τοῦ ὄρθρου τῆς Μεγ. Παρασκευῆς: Ἦχος τρίτος *Δύο καὶ πονηρά...* κ.λπ. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀπόστιχα. Δίπλα ἀπὸ τὸ ἰδιόμελο *Λαὸς δυσσεβὴς καὶ παράνομος* (φ. 240α) ὁ γραφέας σημείωσε: ἔσω φωνὴ [ἦχος] β′ (ἔξω)

243β Ἦχος πλ. δ′ *Συγκαταβαίνων ὁ Σωτήρ...* καὶ ἀκολουθοῦν ἰδιόμελα τῆς α′ Ἰανουαρίου, μετὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἰδιόμελα τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τῶν Αἴνων τῶν Χριστουγέννων. Στὸ φ. 247β ἔγραψε τὰ Πασαπνοάρια τοῦ πλ. δ′ ποὺ εἶχε παραλείψει στὴν ἑνότητα ποὺ ξεκίνησε στὸ φ. 197α καὶ μετὰ συνέχισε μὲ τὰ ἰδιόμελα τῶν Αἴνων Χριστουγέννων. Μετὰ ἀπὸ αὐτά, συνέχισε μὲ ἀντίστοιχα τῶν Θεοφανείων.

253β Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν...· ἦχος πλ. β′ *Ἱερέων μνήμη καὶ Βασιλέων κράτος τε...* Ἦχος πλ. δ′ *Αἷμα καὶ πῦρ...*

255β Ἄγραφο.

256α Ἄλλος γραφέας: Κὺρ Κωνσταντίνου [τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου]· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* (μὲ κράτημα). Τοῦ Χρυσάφη· α′ *Χαῖρε ἡ τῆς χάριτος...* (μὲ κράτημα).

259β Παρὰ κὺρ [Μανουὴλ Χρυσάφου, σμικρυνθὲν ὑπό] Διονυσίου Ἡρακλείας· ἦχος βαρὺς ἑπτάφωνος *Οἱ τὰ χερουβίμ...* τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 260β. Τέλος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 10-12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλος κώδικας. Ἡ στάχωση ἔχει γίνει σχετικὰ πρόσφατα ἀπὸ χαρτόνι. Φαίνεται ὅτι ἡ παλαιὰ εἶχε ἐκπέσει. Τὸ χειρόγραφο ἔχει πολλὰ λερώματα καὶ φθορές. Ταλαιπωρημένα καὶ μαυρισμένα φύλλα, σὲ κάποιες περιπτώσεις μάλιστα καὶ σχισμένα (π.χ. λείπει τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 14). Ἀπὸ τὸν δεύτερο γραφέα δὲν γράφτηκαν κάποια πρωτογράμματα.

Γραφὴ τοῦ α′ γραφέα (ἀρχή-φ. 80β): τεχνικὴ καὶ καθαρή, μὲ καλλιτεχνικὰ γράμματα καὶ ἐπιμήκη μουσικὰ σημάδια, συγγενὴς μὲ τὴν τοῦ Κλήμεντος Μυτιληναίου, δηλωτικὴ πολὺ ἔμπειρου καὶ φιλότεχνου γραφέα. Ὁ β′ (φφ. 81α-119β) πιὸ πρόχειρος. Ὁ γ′ (φφ. 120α-255α): ἁπλὸς καὶ πρόχειρος, μὲ πυκνὴ καὶ ἀρκετὰ δυσανάγνωστη γραφή. Γεμίζει μὲ κόκκινη μελάνη τὸ ε, τὸ β, τὸ σ. Πρωτογράμματα πολὺ ἁπλά. Ὁ δ′ γραφέας γράφει πιὸ πρόχειρα, πυκνά, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἄτονη κόκκινη μελάνη.

Καὶ οἱ τέσσερις ἄδηλοι.

Ὑπάρχουν ἀρκετὲς σημειώσεις-ἐξηγήσεις τοῦ Σίμ. Καρὰ σὲ πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικα. Στὸ μέσα μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ ἴδιος σημείωσε μὲ μολύβι:

Ἤρξατο ἡ ἐξήγησις τούτου ,αϒμβ′ (=1942)

ἀνεθεωρήθη τῷ ,αΠνη′ (=1958) *πρὸς τὸ ,αΠνθ′* (=1959)
καὶ ἐξηγήθη τῷ ,αΠο′ (=1970) *μὲ τέρμα τὴν*
σήμερον ιη′/λα′ Δ/βριου τοῦ ,αΠξδ′ (=1964)
ΣΚ

Ἡ τελευταία χρονολογία δημιουργεῖ ἀπορία καὶ ἕνα πρωθύστερο, σὲ σχέση μὲ τὶς ἄλλες. Πιστεύω ὅτι πρόκειται γιὰ λάθος τοῦ Σίμ. Καρά, καθὼς εἶναι φανερὸ ὅτι τὸ ξ γράφτηκε-στριμώχτηκε ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ μὲ διαφορετικὴ γραφίδα ἀνάμεσα στὸ Π καὶ στὸ δ. Κανονικὰ ἔπρεπε νὰ γράψει ο, ἄρα: *,αΠοδ′* (=1974).

Στὸ παράφυλλο Α′α σημείωσε ὁ ἴδιος: *Περιεγράφη 4/1/75 ΣΚ*

Λίγο παρακάτω ἡ ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου: *-28-*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 29

αἰ. ΙΗ′ (1729) χαρτ. 10,5 x 8 φφ. 558 + α′

ΚΡΑΤΗΜΑΤΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΑΡΙΟΝ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Μελχισεδέκ.

1α-7β Ἄγραφα.

8α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον ἠχημάτων ἐντέχνως συντεθέντα. Τὸ παρὸν ἐποιήθη παρὰ κὺρ Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου· ἦχος α′ δ′φωνος *Αιεια...*

10β Τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου [τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου]· α′ δ′φωνος

12β Κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη· α′ *Τερερεμ...*

15β Κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη· ἦχος β′ τὸ λεγόμενον ἀηδὼν *Τορρορο...*

20α Κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· ἦχος τρίτος *Αιειαιε...*

22α Κὺρ Μάρκου Κορινθίου· δ′ *Τορρορο...*

25α Κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη, τὸ λεγόμενον ἀηδὼν· ἦχος πλ. α′

26β Κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου· πλ. β′

29α Περσικὸν συνοπτικόν· βαρὺς

31α Ἐκλογὴ τῆς ψαλτήρας καὶ τῆς κινύρας καὶ ἀλλαχόθεν τὰ

ἄνθη· ἦχος πλ. δ′

37α Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ ἤχημα ὀνομαζόμενον νάι· ἦχος πλ. α′ Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι στὴν ᾠ̈α σχετικὰ μὲ τὴν λέξη «νάι»: *άω (φυσ)άω*

42α Θ ε ο φ ά ν ο υ ς πατριάρχου τοῦ Κ α ρ ύ κ η· ἦχος πλ. α′

44β Τοῦ αὐτοῦ [Θ ε ο φ ά ν ο υ ς Κ α ρ ύ κ η] ὅπερ λέγεται σουρλᾶς· πλ. α′ *Αὲ...*

48α Ἕτερον νάι, κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α′

55α Ἀμωμος ψαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας, καθὼς ψάλλεται εἰς Κωνσταντίνου πόλει. Στάσις α′· ἦχος β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἄλλες δύο στάσεις σὲ πλ. α′ καὶ πλ. δ′.

63α Τρισάγιον νεκρώσιμον· ἦχος πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

65β Ἀλληλουιάρια Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος β′ *Ἀλληλούια...* Ἀκολουθοῦν Ἀλληλουιάρια τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους δ′, πλ. α′, πλ. β′.

68α Δ α β ὶ δ μοναχοῦ συνοπτικόν· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

68β Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

69α Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου, ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ μοναχοῦ ἁγιορείτου· ἦχος δ′ *Ἡ παγκόσμιος χαρά...*

74β Εἰς τοὺς ἁγίους ἅπαντας, Κ ο σ μ ᾶ Ἰ β ε ρ ί τ ο υ· δ′ *Τὴν τετραπέρατον ἑορτήν...*

83α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Κ ο σ μ ᾶ [Ἰ β η ρ ί τ ο υ] εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου· ἦχος δ′ *Ἰωάννη πανεύφημε...*

94β Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον· ἦχος πλ. α′ *Σαλπίσωμεν...*

100α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦχος πλ. α′ *Οἱ παῖδες εὐσεβείᾳ...*

105α Εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος α′ *Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ...*

108β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα· ἦχος α′ *Ὁ ἄγγελος ἐβόα...*

114β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν· ἦχος α′ *Πάντα χορηγεῖ...*

119β Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα· ἦχος α′ *Φωτίζου, φωτίζου...*

125α Εἰς τὸν ἅγιον Κωνσταντίνον, κὺρ Λ α υ ρ ε ν τ ί ο υ ἱερομονάχου Σιμωπετριώτου ἁγιορείτου· πλ. α′ *Ἡ ἐκκλησία σή-*

μερον...

129β Εἰς τὴν Ν' [=Πεντηκοστήν] κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' *Τὸν Πατέρα προσκυνήσωμεν...*

135β Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Ἰ β ε ρ ί τ ο υ· ἦχος α' *Ἴδετε λαός καὶ θαυμάσατε...*

140α Εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, Κ ο σ μ ᾶ Ἰ β ε ρ ί τ ο υ· ἦχος α' *Ποταμοὶ θεολογίας...*

144α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Κ ο σ μ ᾶ εἰς τὸν θεοφόρον Βασίλειον· ἦχος α' *Ὦ θεία καὶ ἱερά...*

148β Εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α' *Νέος Ἀβραάμ...*

153β Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀρχαγγέλων κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' δ'φωνος *Πυρίμορφοι ἀρχάγγελοι...*

160β Ἀναγραμματισμὸς εἰς τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, κὺρ Μ α - ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α' δ'φωνος *Ἀγαλλιάσθω ὁ Δαβίδ...*

164β Εἰς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' *Πανήγυρις φαιδρά...*

168β Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον τὸν Ἀθωνίτην· ἦχος α' *Δεῦτε φιλοθεάμονες...*

176β Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α' *Χριστὸς γεννᾶται...*

181α Εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' δ'φωνος *Δεῦτε φιλομάρτυρες πάντες...*

188α Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. δ' *Ἐν εὐσήμῳ ἡμέρα...*

193β Εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν καὶ εἰς ὁσίους, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ' *Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη...*

199β Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. δ' *Χαῖρε, φαίνου πόλις Σιών...*

205α Εἰς τὴν Ἁγίαν Μεταμόρφωσιν, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. δ' *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...*

210β Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνεια· ἦχος

πλ. δ' Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται...

219α Εἰς τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ' *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...*

223β Εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ' *Τὸν στρατιώτην τὸν λαμπρόν...*

227β Εἰς τῶν Ἀρχαγγέλων, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ' *Ἄρχων δυνάμεων Θεοῦ...*

233β Εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνεια, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ' *Ἡ Τριὰς ὁ Θεός ἡμῶν...*

238β Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ' *Γλῶσσαν ἥν οὐκ ἔγνω...*

244β Εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ' *Λύει τοῦ Ζαχαρίου...*

249α Εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ' *Μακάριον σὲ τὸ γλυκύτατον στόμα...*

253β Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Ἰ β ε ρ ί τ ο υ· ἦχος δ' *Ὦ τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν...*

258β Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. α' *Ἐν θρόνῳ καθήμενος...*

261α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ εἰς τὴν ἁγίαν Ἀνάληψιν· πλ. β'[1] *Ἀνέβη ὁ Θεός...*

266α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· ἦχος α' *Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου...*

267α Τῶν Χριστουγέννων· α' *Μεγάλυνον ψυχή μου... Μυστήριον ξένον...*

268α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον θεοτοκίων μαθημάτων. Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· ἦχος α' *Τῇ ἀειπαρθένῳ καὶ μητρὶ τοῦ βασιλέως...*

271β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, ἐκαλλωπίσθη παρά τινος· α' δ'φωνος *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

274β Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος α' *Γαστὴρ θεοχώρητε...*

276β [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' *Ποίαν σοι ἐπάξιον ᾠδήν...*

281α Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α' δ'φωνος *Σὲ μεγαλύνομεν...*

285α Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· α' *Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι...*

290α Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α′ *Ῥίζης ἐκ Δαβίδ...*

295α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· ἦχος α′ δ′φωνος *Κόλπων οὐκ ἐκστάς...*

298β Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′φωνος *Ἅπας ἐγκωμίων...*

303β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ *Τὴν ζωοδόχον πηγήν...*

308α Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· β′ (ἔξω) *Ὑπερτέρα πέφηνας ἁγνή...*

313β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...*

318β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος δ′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

323α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ′ *Ἴθι τοῦ πτωχοῦ λαοῦ σου...*

328α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ′ *Ὡς ζωηφόρος...*

332α Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

337β Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ′ *Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια...*

344α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· δ′ *Πυρίμορφον ὄχημα...*

350β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος δ′ *Τὸ τοῦ Ὑψίστου ἡγιασμένον...*

357α Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δάμαλις τὸν μόσχον...*

360β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· δ′ *Χρυσοπλοκώτατε πύργε...*

365α Εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας, Δ α β ὶ δ μοναχοῦ ἁγιορείτου· α′ *Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος...*

370α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

374α Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· ἦχος πλ. α′ *Ἣν πάλαι προκατήγγειλαν...*

379β Τῇ Λαμπρᾷ· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

384α Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

390α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. α′ *Μέγα θαῦμα...*

394α Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. β′ *Σὲ προκατήγγειλε χορός τῶν προφητῶν...*

398β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ η] τὸ μέλος καὶ οἱ λόγοι· πλ. β′ *Σὲ πάντες μεγαλύνομεν τὴν μόνη θεοτόκον, τὴν Κεχαριτωμένην, τὴν τῶν οὐρανῶν ὑψηλοτέραν...*

401β Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλη μία μελοποίηση τοῦ ἴδιου ὕμνου χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ.

402β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

405β Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· βαρὺς *Χαῖρε Κεχαριτωμένη...*

410β Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς *Ὑπὸ τὴν σὴν Δέσποινα σκέπην...*

415α Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ ὑπάρχει ποίημα· πλ. δ′ *Δεδοξασμένα περὶ σοῦ...*

419α Ἦχος πλ. δ′ *Ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ...* Πιθανότατα πρόκειται γιὰ μέλος τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η.

423β Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′ *Ἐν ὕμνοις εὐχαρίστοις δοξολογῶ...*

429α Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ] πλ. δ′ *Ῥυσθείημεν τῶν δεινῶν...*

433β Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. δ′ *Πρὸς τίνα καταφύγω...*

440α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Ἐξέστη ἐπὶ τοῦτο...*

446α Ποίημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...*

450β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον· πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

456α Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. α′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

466α Ποίημα κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· πλ. α′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

469β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου κατάπεμψον...*

472α Κὺρ Π α λ α τ ί ο υ μοναχοῦ [τοῦ ἐκ Μελενίκου]· πλ. δ′ *Σὲ τὴν ἀειπάρθενον καὶ ἀληθῆ πάντες Θεοτόκον δοξάζωμεν...*

476α Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, ποίημα κὺρ Π α λ α τ ί ο υ [μοναχοῦ, τοῦ ἐκ Μελενίκου]· πλ. δ′ *Εὐλογητὸς εἶ Χριστέ...*

480α Εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Πολυχρόνιον ποιήσῃ...*

483α Εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἀντιοχείας, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Πολυχρόνιον...*

Πανομοιότυπο 21. Χφ. Καρὰ 29, φ. 513α.

487α Εἰς τὸν θρόνον τῆς Οὐγκροβλαχίας, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ Πολυχρόνιον ποιήσαι...

491α Εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ Λόγε Πατρὸς καὶ συμφυὲς Πνεῦμα...

496α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· δ′ Πολυχρόνιον ποιήσαι...

502α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς εὐθυμίας ἀρίστου· πλ. δ′ Ὁ χορτάσας λαόν...

505α Κυρίου Κ ο σ μ ᾶ τοῦ Μ α κ ε δ ό ν ο ς· βαρὺς4 Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς...

512β Ἕτερη δοξολογία κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η τοῦ Βυζαντιαίου (!)· (φ. 513α) ἦχος α′ Δόξα σοι...

516β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· δ′ *Δόξα σοι...*

522α Ἕτερη δοξολογία τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι...*

527β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος δ′ *Καθεῖλε δυνάστας... Τὴν τιμιωτέραν... Ἀντελάβετο Ἰσραήλ... Τὴν τιμιωτέραν...*

529α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Καθεῖλε δυνάστας... Τὴν τιμιωτέραν... Ἀντελάβετο... Τὴν τιμιωτέραν...*

530β Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...*

531α Ἕτερον, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ ὑπὲρ πάντα κάλλιστον καὶ ἀδέσποτον· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...*

531β Οἶκος τῆς ὑπερενδόξου Θεοτόκου, ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος α′ *Ἄγγελος πρωτοστάτης...* Ἐκτενέστατη σύνθεση μὲ ὁδηγίες, ὅπως: ὅρα καλῶς τὴν φωνὴν καὶ πρόσεχε.

541α Ἕτερος οἶκος, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Πᾶσα φύσις ἀγγέλων...*

546α Ἕτερος οἶκος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ἔντεχνος πάνυ· πλ. δ′ *Ὦ πανύμνητε μῆτερ...*

552β Κὺρ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ ἱερομονάχου ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

554α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· ἦχος πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

556α Ὁ κολοφών:

† ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος κατὰ
τὸ ,αψκθ′ δεκεμβρίου ια′
ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ τοῦ ἁγίου ὁνουμ
φρίου, κείμενον πλησίον τῆς ἱερᾶς
μονῆς τοῦ παντωκράτωρος ἐν τῷ ἁγίῳ

ὄρει τοῦ ἄθω: εὔχεσθαι δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ

(φ. 556β)

τοῦ γράψαντος Μελχισεδὲκ ἱερο
διακόνου, οἱ ἐντυγχάνοντες τῷ
παρόντι βιβλίω, εἴ τι δὲ σφαλε
ρὸν εὕρητε διορθῶσατε

557α-558β Ἄγραφα, ὅπως καὶ τὸ πίσω παράφυλλο.

Στίχοι διπλοῖ 9.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση νεώτερη ἀπὸ χαρτί. Φύλλα λεπτὰ καὶ λίγο λερωμένα, ἰδιαίτερα τὰ τελευταῖα καὶ κοντὰ στὴν στάχωση. Γραφὴ ἀριστεροκλινής, λεπτή, τεχνική, εὐανάγνωστη, ἔμπειρου γραφέα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Πρωτογράμματα ἁπλά.

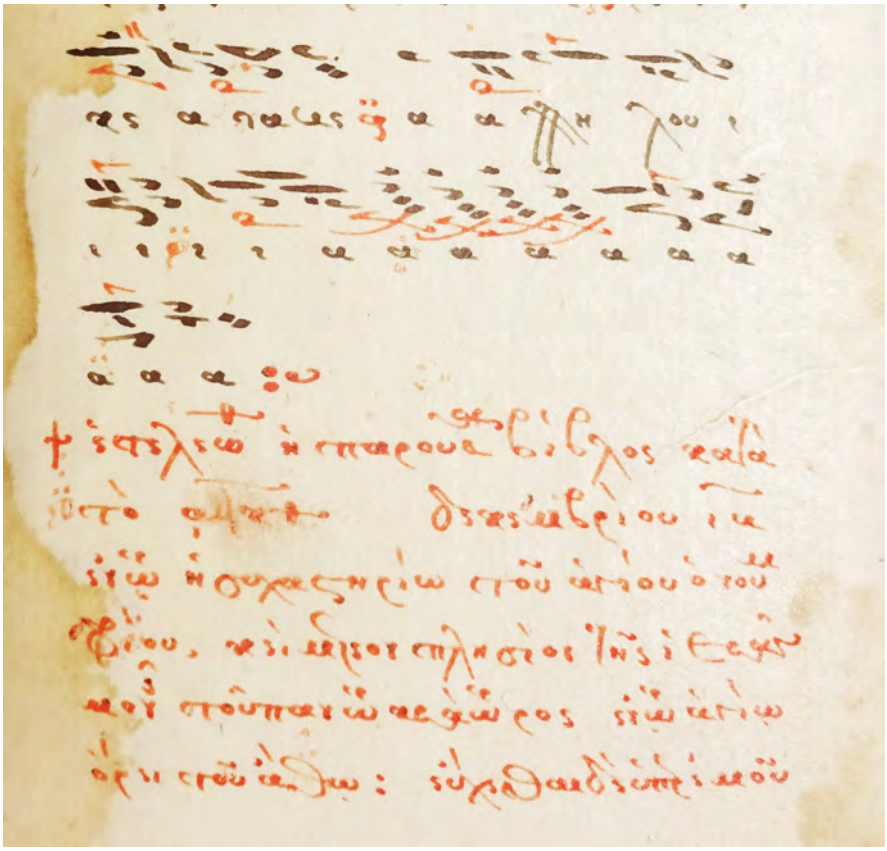

Πανομοιότυπο 22. Χφ. Καρὰ 29, φ. 556α.

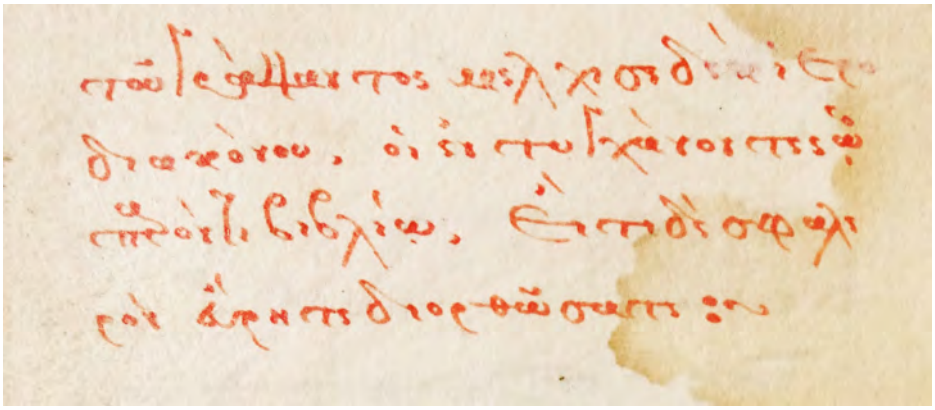

Πανομοιότυπο 23. Χφ. Καρὰ 29, φ. 556β.

Γραφέας ὁ ἱεροδιάκονος Μ ε λ χ ι σ ε δ έ κ καὶ τὸν τελειώνει στὶς 11 Δεκεμβρίου τοῦ 1729, στὸ ἡσυχαστήριο τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου πλησίον τῆς ἁγιορείτικης μονῆς τοῦ Παντοκράτορος. Ὁ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ δημιούργησε φιλόπονα ἕνα καλογραμμένο Μαθηματάριο σὲ μέγεθος τσέπης, στηριγμένος σὲ συνθέσεις τοῦ μαΐστορος Ἰ ω ά ν ν η Παπαδόπουλου τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, τοῦ λαμπαδαρίου Μ α ν ο υ ὴ λ Δούκα Χ ρ υ σ ά φ η καί, κυρίως, τῶν σπουδαίων μελοποιῶν τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Εἶναι φανερὸ ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μορφωμένο καὶ συγκροτημένο ἄτομο. Εἶναι ἄλλωστε γνωστὸς ὡς γραφέας τουλάχιστον ἄλλων πέντε μουσικῶν κωδίκων, ὅλων χρονολογημένων [Λειμῶνος 281 (ἔτος 1728), Βουκουρέστι-Ἀκαδημία 147 (1729), ἄλλοτε Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης Γ-10 (1733), Ἰβήρων 1297 (1739) καὶ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 33 (1740)]. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν οἱ συνθέσεις τοῦ μοναχοῦ Παλατίου, καθὼς καὶ μερικῶν ἁγιορειτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 556.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 30

αἰ. ΙΖ' (1678) χαρτ. 15 x 10 φφ. Α' + 126 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ

Γραφέας: ἱερομόναχος Ἰωαννίκιος.

1α Πρόκειται γιὰ φύλλο διαφορετικῆς ὑφῆς ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ κώδικα, μαυρισμένο καὶ χαμηλότερης ποιότητας χαρτιοῦ (κάτι πολὺ συνηθισμένο στὰ Κρητικὰ χειρόγραφα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἀπὸ ὅπου φαίνεται ὅτι προέρχεται τὸ συγκεκριμένο). Ποίημα κὺρ Β ε ν ε δ ί κ τ ο υ Ἐ π ι σ κ ο π ο π ο ύ λ ο υ, πρωτοψάλτου Ῥεθύμνης· πλ. δ' *Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς στὸ φ. 2α:

2α Συνεχίζονται ἀπὸ χάσμα τὰ κατ᾽ ἦχον ἠχήματα τῆς Προθεωρίας.

3α Ἰδοὺ τὸ Πᾶσα πνοὴ τοῦ Εὐαγγελίου [τοῦ ὄρθρου]· πλ. δ' *Πᾶσα πνοή...*

4α Μετὰ ἀπὸ ὅμορφο ἐπίτιτλο: Ἰδοὺ καὶ τὰ Κεκραγάρια τῶν ὀκτὼ ἤχων ψαλλόμενα κατ᾽ ἦχον· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θεὸς Κύριος... Πᾶσα πνοή...* Καθεξῆς μὲ ὅμοια δομὴ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι: β'-6α, τρίτος-8α, δ'-9β, πλ. α'-11β, πλ. β'-13β, βαρύς-15β, πλ. δ'-17α.

19α Ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ τῶν ια' ἑωθινῶν· ἦχος α' *Δόξα... Εἰς τὸ ὄρος...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἑωθινὰ ἕως τὸ φ. 32α.

32β Ἄγραφο.

33α Ἀρχεται ὁ πολυέλεος· ἦχος πλ. α' *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...*

40α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται ἀπὸ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου ἕως τῇ Ε' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν· πλ. δ' *Τῆς μετανοίας...*

41α Ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ ἔχων ἀλλάγματα διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν καὶ νέων. Ἀρχίνα· ἦχος πλ. δ' *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* (τρία), *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...., Ἀνοίξαντός Σου..., Ἀποστρέψαντός Σου...* Καθεξῆς καὶ ἄλλοι στίχοι ἐκ τῶν Ἀνοιξανταρίων.

54α Ἰδοὺ καὶ τὸ Παράτεινον. Ψάλλεται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου εἰς ἦχον πλ. α' *Παράτεινον... Ἅγιος ὁ Θεός...*

55α Ἰδοὺ καὶ ἡ δοχή· ἦχος πλ. δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

55β Ἀρχὴ τῶν τρισαγίων μετὰ τῶν κρατημάτων αὐτῶν. Ἀρχὴ ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός....* Στὸ τέλος τοῦ τρισαγίου ἐπισυνάπτεται καὶ ἕνα κράτημα τὸ ὁποῖο κατακλείεται μὲ τὴν λέξη *Δυνάμεις.* Ἀκολουθοῦν παρομοίως τρισάγια μὲ κρατήματα σὲ ἤχους, τρίτο, δ', πλ. α', πλ. δ'.

62α Ἰδοὺ καὶ ὁ βαρὺς *Ἅγιος ὁ Θεός...* Χωρὶς κράτημα.

62β Τρισάγιον ψαλλόμενον εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α' *Ὅσοι εἰς Χριστόν... τεριρερεμ...*

63α,β Ἄγραφα. Τὸ προηγούμενο μέλος δὲν ὁλοκληρώνεται.

64α Συνεχίζεται χερουβικὸ ἀπὸ χάσμα.

65β Ἦχος δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

68β Ἦχος πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

70β Ἦχος βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

71β Ἦχος πλ. δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

74α Ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῶν ὀκτὼ ἤχων. Ἄρχου ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι ἕως καὶ τὸν πλ. δ′.

84α Ἐπίτιτλο. Ἰδοὺ καὶ τὸ Ἄνωθεν οἱ προφῆται μετὰ τῶν κρατημάτων αὐτοῦ· ἦχος πλ. δ′ *Εριρεμ...* (ἐκτενέστατο) *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Φράσεις τοῦ ὕμνου μὲ παρεμβολὴ κρατημάτων.

92α Ὁ αὐτὸς τερετισμὸς ὑπάρχων ἐκ τοῦ ψαλτῆρος, πάνυ ὡραῖος καὶ γλυκύτατος· πλ. δ′ *Ερερεμ...*

97β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν εὐλόγησιν τῶν ἄρτων· πλ. α′ *Αιεηαιε...*

98β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς Λειτουργίας διὰ τὸν ἑορτασθὴν (!) ἢ καὶ ὅπου βούλει· πλ. α′ *Τεριρεμ...*

100α Ὁ αὐτὸς ψαλλόμενος ὅπου βούλει· πλ. α′ *Αιεαηε...τεριρεμ...*

101α Ἦχος (πλ. α′ ;) *Χαῖρε Παρθένε Δέσποινα, χαῖρε Μαρία κόρη, χαῖρε ἡ πάντων ἡ ἐλπίς, ῥῶσις τῶν ἀσθενοῦντων, χαῖρε ἡ νέα κινωτέ, ἡ σωστικὴ τοῦ κόσμου, χαῖρε στάμνος ἡ χρυσή, ἡ φέρουσα τὸ μάννα....*

101β Οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ′ ἤχου *Ἐκ νεότητός μου...* κλπ.

102β Τὰ ψάλλονται εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· πλ. δ′ *Ἄξιον καὶ δίκαιον ἐστὶ προσκυνεῖν Πατέρα...*

103β Ἦχος πλ. δ′ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

105α Κοινωνικὸν τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ [τοῦ Πάσχα]· πλ. δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...*

Ἦχος πλ. δ′ *Ἀπαγγείλατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς μαθηταῖς ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ Κύριος.*

Ἦχος πλ. α′ *Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ἡμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.*

Ἦχος πλ. α′ *Δεῦτε πιστοὶ προσδράμωμεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὀψόμεθα τὸν Κύριον ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, Ἀλληλούια*

106α Θεοτοκίον ψαλλόμενον ὅπου ἐὰν βούλῃ· πλ. β′ *Σὲ πάντες μεγαλύνομεν τὴν μόνην Θεοτόκον ...*

107β Ἦχος πλ. β′ *ȣεȣεεε τεριρε...*

108α Ἕτερον, ἦχος ὁ αὐτὸς καὶ ἀρχίνα· ἦχος δ′ *Τὴν ἄχραντον Παρθένον...*

109α Ἦχος πλ. β′ *ȣεȣες τεριρεμ...*

109β Ἦχος α′ *Δέσποινα Μήτηρ τοῦ Θεοῦ...*

111α Παραλλαγὴ πάνυ ὠφέλιμος, ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η καὶ ἔχον ἀλλάγματα ὅλους τοὺς ἤχους· καὶ ἀρχίνα ἦχος α′ *Ἴσον, ὀλίγον, ὀξεία καὶ πεταστή...*

114β *1678 Χυ*

Αρχηνήθη καὶ ετελειώθη τὸ παρὸν ψαλτικὸν δια χειρὸς
έμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερομονάχων ἰω
αννικίου Καὶ οἱ ψάλλοντες εὐχεσθέ μοι δια τὸν κν
καὶ μὴ ερευνήσητε τα πολλά μου σφάλματα ὅτι
ἁμαθεῖς ὑπάρχω.

115α Ψάλλεται τὸ αὐτὸ τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Δευτέρᾳ, τῇ Ἁγίᾳ Τρίτῃ καὶ Ἁγίᾳ Τετάρτῃ μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, ἀργὰ καὶ μετὰ μέλους· πλ. δ′ *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

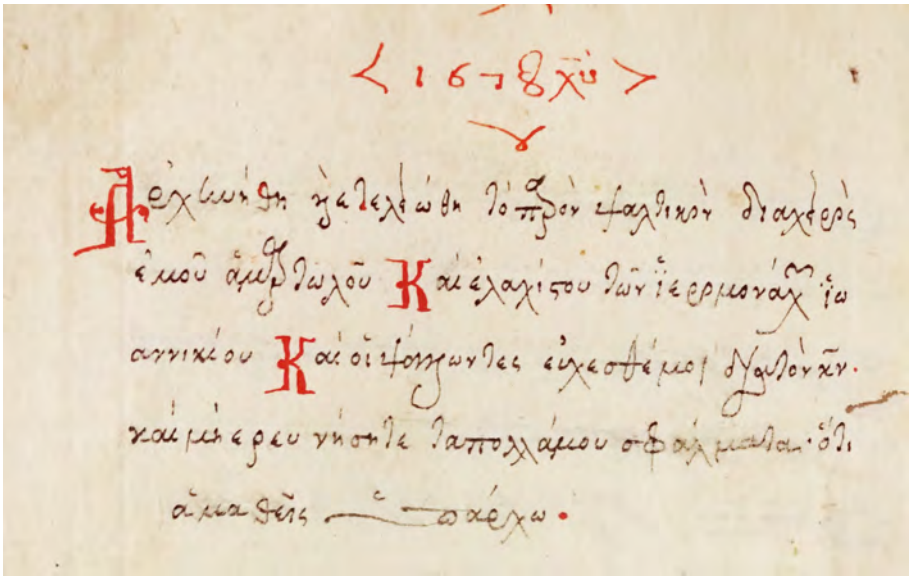

Πανομοιότυπο 24. Χφ. Καρὰ 30, φ. 114β.

116α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ μετὰ τὸν

ἑξάψαλμον ἀργὰ καὶ μετὰ μέλους· πλ. δ′ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

116β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ εἰς τὴν λιτὴν καὶ ὅπου ἐὰν βούλῃ· πλ. α′ *Δόξα Πατρί... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

119α Ἰδοὺ καὶ ὁ ὁσιακὸς πολυέλεος καθὼς ψάλλεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ ἄρχεται ὁ πρωτοψάλτης εἰς ἦχον β′ *Δοῦλοι Κύριον...*

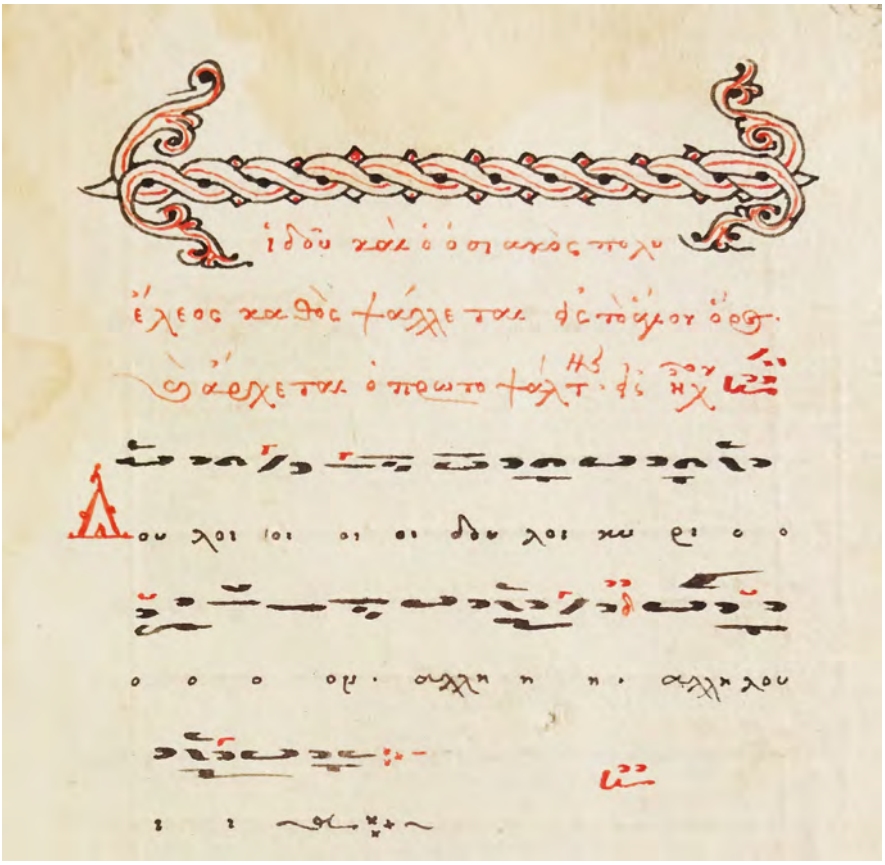

Πανομοιότυπο 25. Χφ. Καρὰ 30, φ. 119α.

124α Τρισάγιον· ἦχος πλ. α′, ψαλλόμενον ὅπου ἐὰν βούλῃ *Ἅγιος ὁ Θεός...* μὲ κράτημα.

125β Χωρὶς μουσικὴ σημειογραφία, γραμμένες ἄτεχνα λίγες λέξεις: Ἀρχὴ μέση καὶ τέλος...

Παρακάτω ἀπὸ ἄλλον πιὸ προσεκτικά: Ἐμμανουὴλ παιδίον κατὰ τὸ γεγραμμένον...

126α,β Ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 8.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλος κώδικας. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι ἐπενδεδυμένο μὲ δέρμα. Τρῦπες ἀπὸ ἔντομο στὰ φύλλα. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικα ὑπάρχουν ἔντονα σημάδια ἀπὸ ὑγρασία.

Γραφὴ λεπτή, μικρόσχημη, τεχνικὴ καὶ δηλωτικὴ ἔμπειρου καὶ καλλιτεχνικοῦ γραφέα. Τὰ ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων καὶ πολλὰ πρωτογράμματα σχεδιάστηκαν πολύχρωμα καὶ καλαίσθητα. Διάστιχα ἄνετα. Περιθώρια ἱκανοποιητικά, ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Γραφέας ὁ ἱερομόναχος Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς στὰ 1678 (φ. 114β), γραφέας καὶ τοῦ ἑπόμενου κώδικα Καρὰ 31, καί, ὅπως διαπίστωσα, τοῦ χειρογράφου Ψάχου 18/172 στὰ 1671 (ὅπου δηλώνει τὴν καταγωγή του ἀπὸ τὴν Κύπρο). Εἶναι ἀρκετὰ καλλιγράφος ἀλλὰ πολὺ ἀνορθόγραφος. Καταγράφει καὶ μουσικὲς παραδόσεις τῆς Κύπρου, ἢ καὶ τῆς Κέρκυρας. Τὸ μέλος τοῦ φ. 105α κ.έ. *Δεῦτε πιστοὶ προσδράμωμεν* συναντᾶται στὴν Κυπριακὴ λαϊκὴ μουσικὴ παράδοση, καὶ τὸ προηγούμενο (*Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου*) εἶναι πιθανότατα σύνθεση τοῦ ψάλτη τῆς Κέρκυρας Ἰ ω ά ν ν ο υ Μ α ρ κ έ τ η. Γιὰ τὶς δύο αὐτὲς περιπτώσεις βλ. ἀντίστοιχα «Τὸ τραούδιν τῆς ἀνάστασης ἢ τὸ κουλλούριν» ἀπὸ τὸ Ριζοκάρπασο τῆς Κύπρου (ἐνδεικτικά: http://www.rizokarpason.com/sxoleia/tefxos %204.htm (ἡμερομηνία προσπέλασης: 10-8-12) ὅπου καὶ οἱ στίχοι:

Δεῦτε, πιστοί, προσδράμωμεν ἐκεῖ στὴ Γαλιλαία,
ἐκεῖ αὐτὸν ὀψόμεθα, Χριστὸν τὸν Βασιλέα
ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν καὶ θάνατον πατήσας),

καὶ τὸν κώδικα Cambridge Add. 2936 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΑΝΘΗΣΗ* 2004, σσ. 717-722· ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ-ΑΓΓΛΙΑ* 2008, σσ. 297-303). Κυπριακὴ ἐπιρροὴ ἔχει πιθανότατα καὶ τὸ μέλος τοῦ φ. 101α, ἐνῶ καὶ ἡ προσθήκη τοῦ φ. 1 στὸ χειρόγραφο μαρτυρεῖ σχέση μὲ περιφερειακές μουσικὲς παραδόσεις. Καὶ τὸ χειρόγραφο Ψάχου ἔχει προέλευση τὴν Κύπρο.

Στὸ παράφυλλο Α'α τοῦ κώδικα ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *-30-* καὶ λίγο παρακάτω:

Ἰδιόχειρον Ἰωαννικίου
ἔτους 1678
Περιεγράφη 5/1/75
ΣΚ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 490.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Η'.

Καρὰ 31

αἰ. ΙΖ′ (1687) χαρτ. 14,5 x 10 φφ. Α′ + 145 (17-162)

ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ, ΕΩΘΙΝΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΤΑΒΑΣΙΕΣ

Γραφέας: ἱερομόναχος Ἰωαννίκιος.

17α Πρόκειται γιὰ τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ χειρογράφου, στὴν ἐπάνω ὤα ὅμως ὑπάρχει ἡ ἀρίθμησή του: *17*. Στὸ παρὸν φύλλο συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ μέλος τοῦ *Αἰνεῖτε αὐτὸν* σὲ τρίτο ἦχο. Ἀκολουθοῦν τὰ *Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν* καὶ τὸ *Ἀλληλούια*. Χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ Κεκραγάριο σὲ ἦχο δ′ καὶ καθεξῆς *Θεὸς Κύριος, Πᾶσα πνοή, Αἰνεῖτε αὐτόν, Ἅγιος Κύριος..., Ἀλληλούια*. Τὰ ἴδια καὶ στὸν πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, πλ. δ′.

28α Ἀρχίζουν τὰ ἕνδεκα ἑωθινά.

43α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἄρχεται ὁ πολυέλεος καθὼς ψάλλεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Καὶ ἄρχεται ὁ α′ ψάλτης εἰς ἦχον β′ *Δοῦλοι Κύριον...*

50α Ἄρχεται ὁ ἐξομολογειθείς (!) εἰς ἦχον πλ. α′ *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...*

58α Ἀγραφο.

58β Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ καὶ ἔχων ἀλλάγματα διαφόρων διδασκάλων, παλαιῶν τε καὶ νέων. Ὁ α′ χορὸς· ἦχος πλ. δ′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Ὅπως στὸν κώδικα ὑπ᾽ ἀρ. 30, φ. 41α κ.ἑ.

72α Ἰδοὺ καὶ οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ′ ἤχου...

73β Ἰδοὺ τὸ Πᾶσα πνοὴ τοῦ Εὐαγγελίου· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

74α Ἰδοὺ καὶ τὸ Παράτεινον.... ἦχος· πλ. α′ *Παράτεινον... Ἅγιος ὁ Θεός...*

75α Ἰδοὺ καὶ ἡ δοχή· ἦχος πλ. δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός...*

76α Τρισάγια ψαλλόμενα εἰς τὴν θείαν μυσταγωγίαν. Ἀρχίνα ἀπὸ ἦχον β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* μὲ κράτημα. Τὸ ἴδιο σὲ τρίτο, δ′, πλ. α′, πλ. δ′.

82α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... τεριρεμ...*

83α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ εἰς τὴν προσκύνησιν αὐτοῦ· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου... τεριρεμ...*

83β Ἰδοὺ καὶ τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον καὶ ἀρχίνα ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

84α Ἰδοὺ καὶ τὸ πρωτόβαρον τρισάγιον· ἦχος βαρὺς *Ἅγιος ὁ Θεός...*

84β Τὸ αὐτὸ κράτημα λέγεται θρῆνος τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ καὶ ψάλλεται εἰς ἦχον πλ. α' *Δύναμις... Ερερε...*

85β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται ἀπὸ τὴν κα' τοῦ Νοεμβρίου μέχρι τὴν παραμονὴν τῶν Γενεθλίων· τρίτος *Ἡ Παρθένος Δέσποινα* (!) *τὸν προαιώνιον Λόγον...*

87α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ τῶν χερουβικῶν τῶν ὀκτὼ ἤχων. Ἄρχεται ἀπὸ τὸν πρῶτον· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἤχοι ἕως καὶ τὸν πλ. δ', ἀνωνύμως.

103α Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῶν ὀκτὼ ἤχων... Τὰ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον* στοὺς ὀκτὼ ἤχους, ἀνωνύμως.

110β Ἄγραφο.

111α Ἰδοὺ καὶ τὸ Ἄνωθεν οἱ προφῆται μετὰ τῶν κρατημάτων...· ἦχος πλ. δ' Βλ. φ. 84α τοῦ προηγούμενου κώδικα.

119α Ἰδοὺ καὶ οἱ μεγάλοι τερεντισμοὶ τοῦ ψαλτῆρος πάνυ ὡραῖοι καὶ γλυκύτατοι. Καὶ ἀρχίνα· ἦχος πλ. δ' *Ερερεμ...* Ἀκολουθοῦν ἄλλα τρία στὸν ἴδιο ἦχο.
Καθεξῆς καὶ ἄλλα κρατήματα:

125α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν εὐλόγησιν τῶν τιμίων ἄρτων· ἦχος πλ. α' *Αιεραιε...*

126β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς Λειτουργίας διὰ τὸ ἑορτασθῆναι· ἦχος πλ. α'

127β Ἦχος πλ. α' *Ἁγνὴ Παρθένε Δέσποινα, μήτηρ Θεοῦ τοῦ Λόγου...*

128α Ἕτερον κράτημα μὲ θεοτοκίον, ψαλλόμενον ὅπου ἐὰν βούλῃ· ἦχος πλ. α' *Αιεαιε... Χαῖρε Παρθένε Δέσποινα, χαῖρε Μαρία κόρη...*

129α Τὰ αὐτὰ ψάλλονται εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος πλ. δ' *Ἄξιον καὶ δίκαιον...* Ἦχος πλ. δ' *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

131α Τὰ αὐτὰ ψάλλονται εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Κυριακὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου· πλ. δ' *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα «Πεντηκοστάρια».

133β Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Δευτέρᾳ, τῇ Ἁγίᾳ Τρίτῃ καὶ Ἁγίᾳ Τετάρτῃ ἀργὰ καὶ μετὰ μέλους· πλ. δ' Ἀλ-

ληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...

134α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀργὰ καὶ μετὰ μέλους· πλ. δ′ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

135α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ, χερουβικὸν ὁμοίως καὶ κοινωνικόν· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

136α Χερουβικὸν ψαλλόμενον τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ. Καὶ ἀρχίνα· πλ. β′ *Σιγησάτω...*

137β Κοινωνικὸν ψαλλόμενον τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Καὶ ἀρχίνα· πλ. δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Ἕτερος χορός· πλ. δ′ *Ἀπαγγείλατε τῷ Πέτρῳ...* Ἕτερος χορός· πλ. α′ *Προσέχετε λαός μου...* Ἕτερος χορός· α′ *Δεῦτε πιστοὶ προσδράμωμεν...* Βλ. τὸν προηγούμενο κώδικα, φ. 105α.

139α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα εἰς τὴν λιτὴν καὶ ὅπου ἐὰν βούλῃ· πλ. α′ *Δόξα Πατρί... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

141α Τὸ αὐτὸ ψάλλεται εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· ἦχος α′ *Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος...*

Τὰ φύλλα 142α-143β εἶναι ἄγραφα.

144α Παραλλαγὴ πάνυ ὠφέλιμος, ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ἔχον ἀλλάγματα ὅλους τοὺς ἤχους· καὶ ἄρχεται ὁ α′ *Ἴσον, ὀλίγον, ὀξεία καὶ πεταστή...* Τὸ μέλος φτάνει ἕως τὴν λέξη *πελαστὸν* χαμηλὰ στὸ φ. 148β.

Τὰ φφ. 149α-150α εἶναι ἄγραφα.

150β *Τὸ αὐτὸ ψαλτικὸν ἀρχηνήθη καὶ ἐτελειώθη ὑπὸ χει*
ρὸς ἐμοῦ καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερομονάχων ἰωαννικίου Καὶ
ὅσοι ἀναχείρας λάβητε αὐτὸ μακαρίσατέ
μοι διὰ τὸν κν Καὶ μὴ ερευνήσητε τα πολλά
μου σφάλματα ὅτι ἁμαθεῖς ὑπάρχω.
Κα[τὰ]τὸ ,αχπζ′ (=1687) *ἐν μηνὶ ἰωουλίω*

151α Ἰδοὺ καὶ αἱ καταβασίαι τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Ὠιδὴ α′· ἦχος πλ. δ′ *Σταυρὸν χαράξας...*

156α Καταβασίαι τῆς Θεοτόκου· δ′ *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...*

159α Συνεχίζεται τὸ μέλος τῶν καταβασιῶν τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ χάσμα καὶ ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 162α. Τὸ φ. 162β ἔχει διάφορες δυσδιάκριτες σημειώσεις.

Στίχοι διπλοῖ 8.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλος κώδικας, ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτο 16σέλιδο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος, ταλαιπωρημένη, μὲ φθαρμένες χρυσοτυπίες. Πολλὰ φύλλα εἶναι κατεστραμμένα στὶς ἄκρες, εἰδικὰ στὴν ἐπάνω γωνία, λερωμένα καὶ κολλημένα μεταξύ τους λόγω παλαιότερης ἔκθεσης σὲ ὑγρασία.
Γραφὴ ὅμοια μὲ ἐκείνην τοῦ προηγούμενου κώδικα.
Γραφέας ὁ ἱερομόναχος Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς. Γράφει στὰ 1687 (ἐὰν βασιστοῦμε στὴν δήλωση τοῦ ἴδιου στὸ φ. 150β). Ἰσχύουν καὶ ἐδῶ τὰ σχόλια στὸ προηγούμενο χειρογράφο τὸ ὁποῖο εἶναι γραμμένο ἀπὸ τὸν ἴδιο.

Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔχει σημειώσει ἐξηγήσεις γραμμῶν τινῶν τῶν μελῶν σὲ κάποια σημεῖα στὸν κώδικα. Στὴν β' ὄψη τοῦ παραφύλλου Α', ὁ ἴδιος σημείωσε τὴν παλαιὰ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴν συλλογή του: *-13-* (ἴσως ὅμως ἀπὸ λάθος τῆς στιγμῆς ἁπλῶς ἀναγραμμάτισε τὸν ἀριθμὸ 31, κάτι ποὺ θεωρῶ πιθανότερο) καὶ παρακάτω ἔγραψε:

Περιεγράφη τῇ 5 Ἰανουαρίου ,αΠοε' (=1975)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 490.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 32

αἰ. ΙΗ' (α' ἥμισυ) χαρτ. 14 x 10,2 φφ. 186

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: ἱερομόναχος Ἀθανάσιος ὁ Ἰβηρίτης.

1α Πρόχειρες παλαιὲς σημειώσεις. Ἀπὸ τὴν μέση καὶ κάτω ὁ Καρὰς ἔγραψε μὲ μολύβι (πολὺ δυσδιάκριτο):

3/1/75
Χειρονομια μ.....
Βω..... ιζ' αἰῶνος .....
Μαθητοῦ Δαμιανοῦ τοῦ
Βατοπαιδινού φ. 32 καὶ 59
ᾀσμα..... φ. 161β – 169

1β-5α Κείμενα σὲ Κυριλλική γραφή.
Στὸ 4α: *παπᾶ Στυλιανὸς Κοντά... Ἡράκλειον Κρήτη*
Τὸ χειρόγραφο εἶναι πολὺ προχειρογραμμένο. Στὰ φύλλα 6β-7α γράφτηκε ἄτεχνα καὶ χωρὶς ἔνδειξη μελοποιοῦ ἕνα *Τῇ Ὑπερμάχῳ*. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *Μ π α λ α σ ί ο υ.*
Ἐν συντομίᾳ τὰ περιεχόμενά του ἀπὸ τὸ φ. 9α κ.ἑ: Τὰ τοῦ Ἀκαθίστου

Θεὸς Κύριος, Τὸ προσταχθέν, Τῇ Ὑπερμάχῳ. Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος, Ὅτε οἱ ἔνδοξοι.

22α Ἰδοὺ γράφομεν τὸν πολυέλεον τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν καὶ εἶναι συνθεμένος ἀπονο... (;) τῶν βλαχικῶν· ἦχος β′ *Δοῦλοι Κύριον...*

28α Ἦχος πλ. δ′ *Ἐξομολογεῖσθε...*

32α Ἕτερον κλαυθμηρὸν ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Δ α μ ι α - ν ο ῦ [ἱερομονάχου τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ]· πλ. β′ιεραιω *Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον...* μὲ κράτημα.

Ὁμοίως καὶ τὰ ἑπόμενα: Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ, ἕτεροι λέγουσιν τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ [Π α ν α γ ι - ώ τ ο υ]· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...* Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ Σ α β - β α ΐ τ ο υ, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ - ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ′ *Πᾶσα πνοή...*

50α Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Καθεῖλε δυνά- στας...*

53α Τιμιωτέρα δίχορος ψαλλομένη καὶ ὀκτώηχος, ποιηθεῖσα παρὰ κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ· ἦχος α′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

59α Ἕτερον ἡμετέρου διδασκάλου· τιμιωτέρα Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱε- ρομονάχου τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ· ἦχος α′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

67α Δοξολογία μεγάλη, ποιηθεῖσα παρὰ κὺρ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ· πλ. α′ *Δόξα σοι...*

73α Ἑτέρα δοξολογία κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

79α Δοξολογία ἑτέρα, ποιηθεῖσα παρὰ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· λεγετος *Δόξα σοι...*

85β Ἑτέρα δοξολογία, ποιηθεῖσα παρ᾽ ἐμοῦ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱε- ρομονάχου ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι...*

93β Ἑτέρα δοξολογία τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος α′ *Δόξα σοι...*

98α,β Ἄγραφα.

99α Ὁ γραφέας τοῦ φ. 22α: Ἰδοὺ γράφομεν δοξολογίες *Δόξα σοι...*

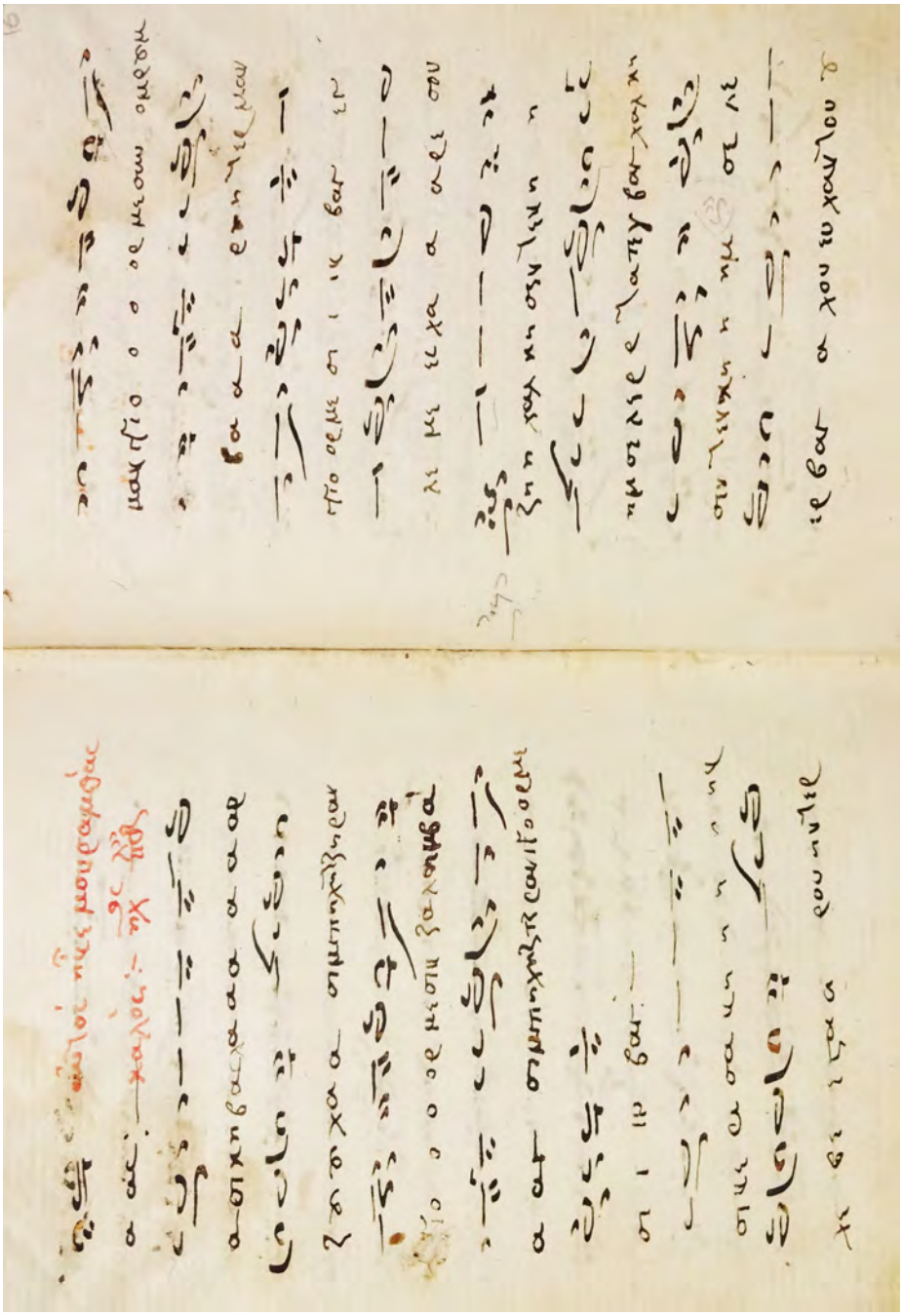

Πανομοιότυπο 26. Χφ. Καρὰ 32, φφ. 161β-162α.

Ἀκολουθοῦν τέσσερις δοξολογίες στοὺς κύριους ἤχους καὶ μία σὲ πλ. α′ χωρὶς ὄνομα συνθέτη καὶ μὲ ἐλλειπεῖς ἐνδείξεις ἤχων. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὴν ἐπάνω ᾧα: *Μπαλασίου;* Σὲ ὅλη τὴν ἑνότητα λείπουν τὰ πρωτογράμματα.

128α Ἑτέρα δοξολογία τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ;] πεντάφωνος, ψάλλονται δὲ οἱ πέντε μὲ τὸ μέλος τοῦ ϊαϊα· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθεῖ ἄλλη μία σὲ ἦχο πλ. β′ στὸ φ. 135β.

141α Ξεκινᾶ μία δοξολογία σὲ ἦχο βαρὺ ἑπτάφωνο [Μ π α λ α σ ί ο υ;]. Ἀκολουθεῖ μία τελευταία σὲ ἦχο πλ. δ′ μὲ τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ;]

155β Ἄλλη μία δοξολογία σὲ ἦχο δ′.

161β Αὐτὸς εἶναι μουραμπὰς καλός· ἦχος πλ. δ′ *Ασικι βασλααρ...*

167β Ἕτερος, συμαχή *Ιγχοονητζηγερ...*

168β Λέγετος τουρκίκαλε... (!).

170α Ἄλλος γραφέας, κάπως πιὸ τεχνικός, σὲ ἐξίτηλα ὅμως φύλλα: Ἑτέρα δοξολογία εἰς ἦχον β′, ποιηθεῖσα παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ - ω ν Π α τ ρ ῶ ν Ὡστόσο, δὲν γράφτηκε τὸ ποιητικὸ κείμενο, παρὰ μόνο τὸ μουσικό.

183α Ξεκινᾶ ἄλλη μία δοξολογία σὲ ἦχο βαρύ, καὶ πάλι χωρὶς τὸ ποιητικὸ κείμενο, μέχρι τὸ φ. 186β.

Στίχοι διπλοῖ 8.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Κολοβὸς κώδικας. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι ἐπενδεδυμένο μὲ δέρμα. Ἐξογκώματα στὴ ράχη. Πρόχειρα γραμμένος κώδικας, καὶ κάπως ταλαιπωρημένος. Τὰ πρωτογράμματα στὶς ἀρχὲς τῶν μελῶν δὲν γράφτηκαν.
Ἐξαιρετικὰ ἀνορθόγραφος γραφέας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἱερομόναχος Ἀ θ α ν ά σ ι ο ς ἀπὸ τὴν μονὴ τῶν Ἰβήρων (φ. 85β). Δηλώνει μαθητὴς τοῦ Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου τοῦ Βατοπαιδινοῦ στὰ φύλλα 32α καὶ 59α.
Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν τὰ ἐξωτερικὰ μέλη τῶν φύλλων 161β καὶ 167β. Ὁ ὅρος «μπουραμπᾶς» ἐμφανίζεται καὶ στὸν κώδικα Γριτσάνη 8 τοῦ ἔτους 1698 (βλ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 230 καὶ KALAITZIDIS, *Post-Byzantine music mss* 2012, σσ. 32, 41-42).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.
KALAITZIDIS, *Post-Byzantine music mss* 2012, σσ. 32, 41-42.

Καρὰ 33

αἰ. ΙΖ′ (1694 ;) χαρτ. 14,8 x 9,7 φφ. 211

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΚΡΑΤΗΜΑΤΑ, ΘΕΟΤΟΚΙΑ

1α Ἀκέφαλο. Συνεχίζεται ἡ Προθεωρία (χαρακτῆρες ποσότητος). Ψηλὰ στὴν δεξιὰ ᾧα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Γ Ἰανουαρίου ,αΠοε΄ (=1975).

Ἡ συνήθης Προθεωρία τῶν μουσικῶν χειρογράφων (ἡ γνωστὴ θεωρία περὶ σωμάτων καὶ πνευμάτων, οἱ φωνὲς τῶν σημαδιῶν, οἱ ὑποταγὲς τῶν φωνῶν, τὰ μεγάλα σημάδια, καὶ ἡ τελεία σύνθεσις τῶν ἀνιουσῶν καὶ κατιουσῶν φωνῶν), φ. 6α: τὰ ἠχήματα κατ᾽ ἦχον, κ.λπ.

9β Πρὸς τὸ τέλος τῆς Προθεωρίας, ἄνευ ἔνδειξης ἤχου: *Σήμερον στολίζεται ὁ φωστὴρ τῆς ἐκκλησίας τὴν ἱερατικὴν στολήν...*

11α Ἀρχὴ τῆς β΄ στάσεως. Ἀρχεται ὁ δομέστικος ἀπ᾽ ἔξω εἰς διπλασμόν· ἦχος πλ. δ΄ *Μακάριος ἀνήρ...*

15α Τέλος τῆς β΄ στάσεως. Ἦχος πλ. δ΄ Πρόλογος ψαλλόμενος εἰς ὁλονυκτίαν *Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη... Παρέστησαν...* καὶ ἄλλοι στίχοι.

18α Ἄνευ ἔνδειξης ἤχου: *Τὸν δεσπότην...*

18β Ἄνευ ἔνδειξης ἤχου: *Δέσποινα θεοτόκε βοήθησόν με ταῖς πρεσβείαις σου, ὁ θέλων γράμματα μαθεῖν καὶ θέλων ἐπαινείσθαι θέλει πολλὴν ὑπομονήν, θέλει πολλὰς ἡμέρας.*

19α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα καὶ τελειώνει τὸ μέλος τοῦ *Κύριε ἐκέκραξα σὲ α΄* ἦχο. Ἀκολουθεῖ τὸ ὁμόηχο *Κατευθυνθήτω* καὶ καθεξῆς ὁ β΄ ἦχος. Ὡστόσο, μεταξὺ τῶν φύλλων 19 καὶ 20 καὶ πάλι ὑπάρχει χάσμα, καθὼς στὸ 20 ὑπάρχουν τὰ Κεκραγάρια τοῦ πλ. δ΄.

21α Συνεχίζονται ἀπὸ χάσμα οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων σὲ ἦχο πλ. δ΄.

28α Πεζαὶ τοῦ πολυελέου· ἦχος α΄ *Δοῦλοι Κύριον...* Οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου.

35β Κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· ἦχος πλ. δ΄ *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...* Στὴν συνέχεια καὶ ἄλλοι στίχοι. Στὸ φ. 40α: Ἕτερες (!) τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· πλ. δ΄ *Ἡδυνθείη αὐτῷ...*

44α Ἀντωνίου ἱερέως Καλλιάρχου καὶ Οἰκονόμου Χίου οἱ λόγοι καὶ τὸ μέλος· ἦχος δ΄ *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, λέγε, ἄναρχε ἀόρατε Τριὰς πανυπέρτατε...*

45α Ἀρχὴ τοῦ πολυελέου, ποίημα τοῦ Χρυσάφη· ἦχος α΄ *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...* Ἦχος α΄ *Ὡς ἐπάταξε... Ἐξαπέστειλε σημεῖα...*

50α Ἦχος α΄ *Ὡς ἐπάταξε ἔθνη πολλά..* Καὶ συνέχεια τῶν στίχων.

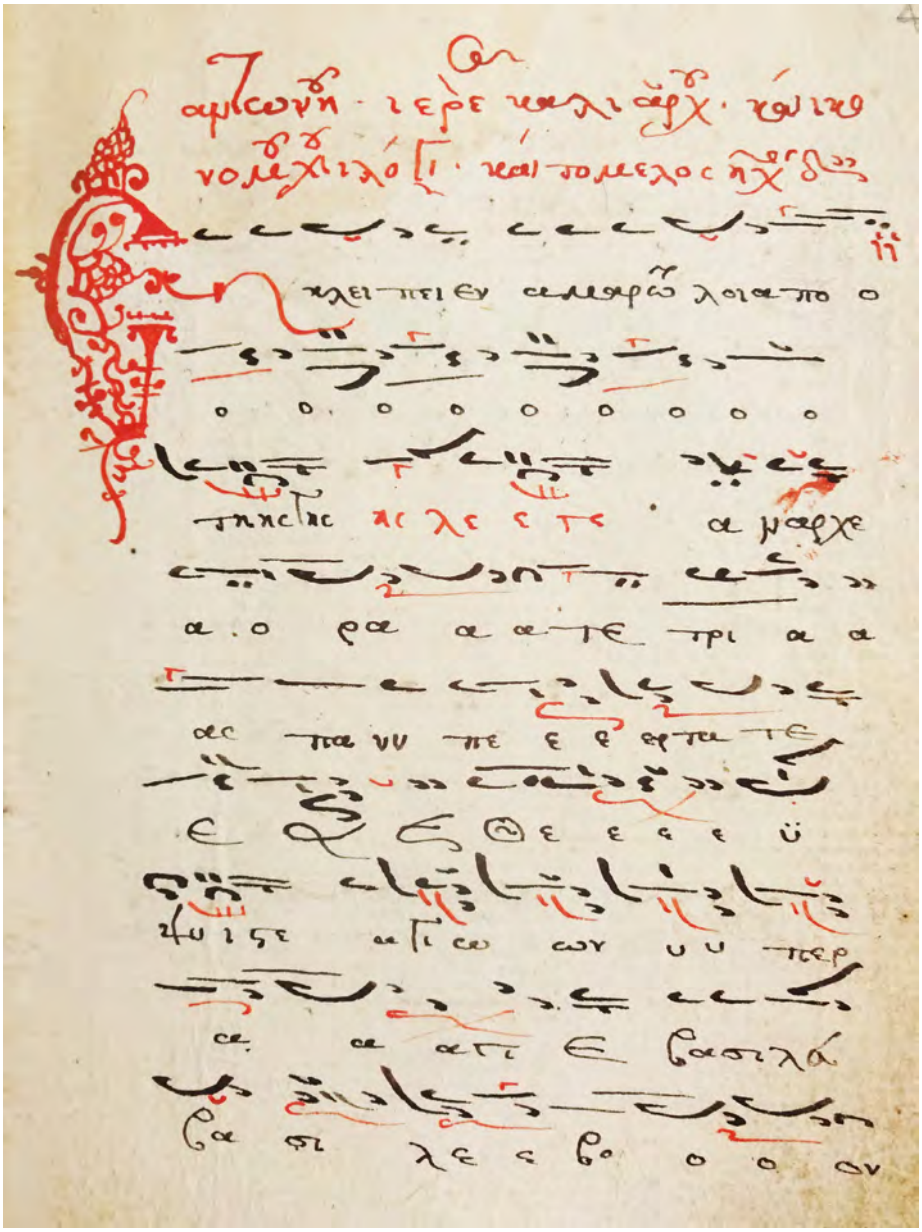

Πανομοιότυπο 27. Χφ. Καρὰ 33, φ. 44α.

54β Ἰδοὺ καὶ μέρος ἀπὸ [τὸν πολυέλεο] τοῦ Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ· ἦχος α′ *Ἐξαπέστειλε σημεῖα...* Καὶ ἄλλοι στίχοι.

61α Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. α′ *Στόμα ἔχουσι...*

66α Ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἑπτὰ Θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν.

75α Πολὺ ἀνορθόγραφα στὶς ἐπιγραφὲς ἀλλὰ καὶ στὰ μέλη: Ἕτερον, ποίημα Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου, τὰ δὲ γράμματα τοῦ Κ ω ρ έ σ[ί ο υ ;] (Βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα)· ἦχος πλ. δ′ *Ἠδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου -λέγε- ἀνάτειλον μητρίφωτε τὸ τριλαμπές Σου φάους* (!), *πάλιν, ἀνάτειλον μητρίφωτε τὸ τριλαμπές Σου φάους καὶ φώτισον τὸ τριμερὲς τῆς ταπεινῆς ψυχής μου, καὶ φώτισον τὸ τριμερὲς τῆς ταπεινῆς ψυχής μου, ἵνα τρισσῶς, τρισσῶς ἐπιβοῶ τὸ ἅγιος Θεέ μου, δόξα σοι ὁ Θεός.*

Ἦχος πλ. δ′ *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ -λέγε.*

Τοῦ αὐτοῦ [Κ ο ρ έ σ ι ο υ ;]· ἦχος πλ. δ′ *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς -λέγε- δεῦτε τὴν Τριάδα ὑμνήσωμεν πιστοί καὶ ὡς μονάδα ἄναρχον αὐτὴν δοξάσωμεν, Πατέρα ἄναρχον, Υἱὸν ἐκ Πατρὸς ἄναρχον, Πνεῦμα ἐκ Πατρὸς ἐκπορευτὸν καὶ δι᾽ οὗ τοῖς πιστοῖς προϊὸν δημιουργικήν, δημιουργικὴν τοῦ σύμπαντος, δόξα σοι, δόξα σοι ὁ Θεός.*

Καὶ ἄνομοι ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτοὺς λέγε- δεῦτε.

77β Τοῦ αὐτοῦ [Κ ο ρ ε σ ί ο υ ;]· πλ. δ′ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον -λέγε- δόξα σοι Τριάδι τῇ πάντων ἀνωτέρα, αὕτη κατ᾽ οὐσία μένει ἁπλὴ τριττὴ δὲ τοῖς προσώποις τῇ θεωρουμένῃ ἐν Πατρὶ σὺν Υἱῷ καὶ Πνεῦμα, δόξα σοι ὁ Θεός.*

Ἦχος πλ. δ′ *Ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, αὕτη πρέπει ἥν ἡ ἀγγελικὴ μέλπει φύσις καὶ ἄνθρωποι δοξάσατε -λέγε- δοξάζουσι καὶ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ἁπλῶς πᾶσα κτίσις μεγαλύνει Πατέρα γεννήτορα Υἱοῦ καὶ προβολέα Πνεύματος Πατρὸς προβλυτου, Πατρὸς προβλύτου Πνεύματος, δόξα σοι, δόξα σοι ὁ Θεός.*

Ἦχος πλ. δ′ *Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου Κύριε, τὰ ἔργα Σου Κύριε, δόξα.* Ὅλα τὰ παραπάνω (φφ. 75α-79α) εἶναι πολὺ ἀνορθόγραφα.

79β Οἱ λόγοι Ἰ γ ν α τ ί ο υ ἱερομονάχου Κ α π ε λ έ τ ο υ, τὸ δὲ μέλος Φ ω τ ί ο υ ἱερέως Κ ο ζ ι ν ο ῦ· ἦχος πλ. δ′ *Ὡς ἐμεγα-*

λύνθη τὰ ἔργα Σου Κύριε -λέγε- δόξα τῇ παντουργικῇ καὶ ἀκτίστῳ Θεότητι...

80β Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως Κ α λ λ ι ά ρ χ ο υ εἰς τοῦ Ταξιάρχου τὴν ἑορτήν· ἦχος πλ. δ' *Ἔθου σκότος...*

82α Ἀρχὴ τῶν τερετισμῶν κατ᾽ ἦχον. Θ ε ο φ ά ν ο υ ς τοῦ Κ α - ρ ύ κ η· α' *Αϟεαϟες...* Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· α' *Ανεανε...* Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α'

86β Ποικίλον τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Κ α β ά κ ο υ· β' *Ερερε...*, Τὸ ἐκλεκτόν· β' *Ερερε...*, Ἡ σάλπιγξ· β' *Ερερε...*, Κὺρ Ἰ ω ά σ α φ [τοῦ νέου] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· τρίτος *Αϟεϙαϟε...*, Κὺρ Κ ω ν - σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ· τρίτος *ϟεεε...*, Τοῦ Χ ρ υ - σ ά φ ο υ· τρίτος, Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ', Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α', Ἀ γ χ ι ά λ ο υ· α', Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Κ α β ά κ ο υ· πλ. β'ϟεϙαϙω *Τερερε...*, Ἰ ω ά σ α φ τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. β', Ἰδοὺ καὶ ὁ Πέρσης τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πρωτόβαρυς *Τερερε...*, Κ λ ή μ ε ν τ ο ς· πλ. δ' *Αϟεϙαϟε...*, Ἡ ψαλτῆρα· πλ. δ' *Ερερε...*, Τὸ δέμα· πλ. δ', Κὺρ Ἰ ω ά σ α φ· πλ. δ'.

119β Ἦχος πλ. α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

120β Ἦχος τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...*

121α Ἦχος πλ. δ' *Πᾶσα πνοή...*

122α Ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ... Καὶ τῇ ζωοποιῷ...* χωρισμένο σὲ πόδες.

123β [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ] τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ· πλ. α' *Οἱ τά...*

124β Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Χ ε λ ί δ η· ἦχος δ' *Οἱ τὰ χερουβίμ... Καὶ τῇ ζωοποιῷ...* χωρισμένο σὲ πόδες.

126β Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως Κ α λ λ ι ά ρ χ ο υ· τρίτος *Οἱ τά...*

128α Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ· ἦχος β' *Οἱ τά...*

130β Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. β' *Οἱ τά...*

131β Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· βαρὺς *Οἱ τά...*

133β [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ] Κ α λ λ ι ά ρ χ ο υ· πλ. δ' *Οἱ τά...*

135α Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν. Ποίημα Μ α ν ο υ ὴ λ μαΐστορος τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε*: τοῦ αὐτοῦ β', ἕνα σὲ ἦχο δ' χωρὶς ἐπιγραφή, ἕτερον ὀργανικόν· πλ. δ'.

Ἀκολούθως: Γ ε ρ α σ ί μ ο υ Χ α λ κ ε ο π ο ύ λ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ α σ ί μ ο υ Χ α λ κ ε ο π ο ύ - λ ο υ]· πλ. β' *Ποτήριον...* Ν α θ α ν α ὴ λ ἱ ε ρ ο μ ο ν ά χ ο υ·

β′ *Ὁ ποιῶν...*

141β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν συλλειτουργημάτων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Κ α β β ά κ ο υ καὶ πρωτοψάλτου Χίου· ἦχος β′ (ἔσω) *ὡε αγιε Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος...* Ἦχος β′ *ὡε Δύναμις...*

143α Εἰ βούλει *Ἅγιος ὁ Θεός...*

144α Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος. Κυριακὴ ἑσπέρας· α′ *Ἰδοὺ δή...* Τὰ Προκείμενα τοῦ ἑσπερινοῦ μὲ τοὺς στίχους.

147β Ἦχος πλ. δ′ *Καθεῖλε δυνάστας... Ἀντελάβετο...* Ἦχος πλ. δ′ *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...*

150α Ἦχος πλ. δ′ *Ἀποβλεψάμενος ὁ τύραννος...*
Κοντάκιον τῶν Ταξιαρχῶν· ἦχος πλ. β′ *Ἀντιλήπτωρ τῶν χριστιανῶν...*

152α Ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος...* ἀργὸ μέλος. Εἰς τοὺς Αἴνους· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Δόξα... Εἰς τὸ ὄρος.* (Σταματᾶ ἐδῶ). Ἀκολουθοῦν τὰ ὅμοια, χωρὶς ὅμως τὴν ἀρχὴ ἑνὸς ἑωθινοῦ, στοὺς ἤχους β′, τρίτο, δ′, πλ. α′, πλ. β′ καὶ βαρύ.

158α Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ· β′ *Ἀλληλούια...* [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Λ α σ κ ά - ρ ε ω ς· δ′ *Ἀλληλούια...* Ἀ ν δ ρ έ ο υ Σ ι γ η ρ ο ῦ· τρίτος *Ἀλληλούια...*

160α Μέλος παλαιὸν ἀπὸ τῶν περισσῶν, τοῦ λαμπαδαρίου Ἰ ω - ά ν ν ο υ [Κ λ α δ ᾶ] ἀπὸ τὸ Ῥιφεὶς Ἀδὰμ εἰς τὸ Ἄνωθεν οἱ προφῆται· ἦχος α′ *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Χωρισμένο σὲ στίχους.

165α Ἀνθολογεῖται ἡ ἀργὴ δοξολογία τοῦ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ σὲ ἦχο πλ. α′ χωρὶς ἐπιγραφή. Ὁ Σίμ. Καρὰς ταύτισε τὸ μέλος καὶ σημείωσε τὸ ὄνομα τοῦ μελουργοῦ.

169α Τὸ ᾀσματικὸ τοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ] ἐξ Ἀ γ χ ι ά - λ ο υ· πλ. α′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

170α Δοξολογία τοῦ [πρωτοψάλτου Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ ὀργανική· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

176α Τροπάριον ψαλλόμενον τῆς Θεοτόκου· πλ. β′ *ὡε Προστασία τῶν χριστιανῶν...* Ἀργὸ μέλος.

177α Ἦχος δ′ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ] Κ α λ λ ι ά ρ χ ο υ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...*

177β [Ἕ]τερον θεοτοκίον [τ]οῦ αὐτοῦ μωσικοτάτου (!) κὺρ Χ ρ υ- [σ]ά φ η καὶ πρωτοψάλτου [τ]ῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [ψ]άλ-

λεται [τ]ῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου Ὡστόσο, δὲν ξεκινᾶ τὴν ἀνθολόγηση μέλους, καὶ στὸ ἑπόμενο φύλλο:

178α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἕνα κράτημα καὶ συναπτῶς τὸ μέλος *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον*... Ἐλλείπουν οἱ ἐρυθρογραφίες καὶ τὰ πρωτογράμματα.

183α Εἰς ἀσωμάτους, Νικηφόρου τοῦ Ἠθικοῦ· πλ. β′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...ἅγιος Κύριος Σαβαώθ*... Τοῦ μαΐστορος [Ἰωάννου Κουκουζέλη]· πλ. β′ *Ἄγγελοι, θρόνοι, κυριότητες, τὰ χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφίμ δοξάσατε τὸν Κύριον, σὺν ἡμῖν λέγοντες· Ἀλληλούια.* Ἦχος πλ. β′ *ϟεϟαϟω Ἄγγελοι ὑμνήσατε καὶ ἄνθρωποι δοξάσατε*... Ἦχος πλ. β′ *ϟεϟαϟω Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν*...

188α Ἦχος πλ. δ′ *Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον*...

189α Περιέχεται ἕνα κράτημα, μᾶλλον σὲ ἦχο β′ καὶ τελειώνει μὲ τὴν λέξη *Δύναμις*.

190β *Ἄισω τῷ Κυρίῳ*...

191α Τὸ λεγόμενον νάι· πλ. α′ Κράτημα. Ἀκολουθεῖ: Ἕτερον κεκαλλωπισμένον, λεγόμενον ἰσμαηλίτικον, ποίημα τοῦ [Θεοφάνους] Καρύκη· πλ. α′ *Αϟεϟαϟε*...

195α Ἕτερον, ποίημα τοῦ Μπού[νη;]· ἦχος β′ *ϟεϟεϟε*... Τροπάριον δεσποτικὸν λεγόμενον εἰς ἀνομβρίαν· πλ. β′ *Οὐράνιε βασιλεῦ, φιλάνθρωπε Κύριε*... Ἦχος πλ. δ′ *Ἀλλότριον τῶν μητέρων*... Ἦχος πλ. δ′ *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον*... Ἦχος πλ. α′ *Πίπτει πτερνισθεὶς Ἀδάμ*...

199α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινά, ποίημα Λέοντος τοῦ σοφοῦ· ἦχος α′ *Εἰς τὸ ὄρος*... Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα ἑωθινά, ἕως καὶ τὸ ια′.

209α *Τῷ παρὼν βοΐβοίβλίων ἔγράφη*
εἷς ετως 1694 ἔ μί
νη [=ἐν μηνί] *Δεκεβρίω κδ′*
σταυρον γράφω

209β *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος*... Ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω*... Χερουβικὸν ψαλλόμενον τοῦ Λογγίνου, ἁγιορείτικον· πλ. β′ *ϟεϟαϟω Νῦν αἱ δυνάμεις*...

211β Χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ Γεύσασθε, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα. Κάτω ἀπὸ τὸ γραμμένο μέρος τοῦ φύλλου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *Σφακιανάκη*. Βλ. καὶ τοὺς κώδικες 2, 26, 76, 97.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας. Στάχωση ταλαιπωρημένη ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος τὸ ὁποῖο στὴ ράχη ἔχει ἐκπέσει. Λείψανα θηλυκωτήρων. Στὸ πίσω καπάκι τῆς στάχωσης, ἐξωτερικά, ὑπάρχει ἔντυπη καὶ φθαρμένη στὸ κέντρο μπλέ-ἄσπρη ἐτικέτα σὲ σχῆμα παραλληλόγραμμο (μὲ «σπασμένες» ὅμως τὶς τέσσερις γωνίες πρὸς τὶς ἐφαπτόμενες πλευρές), ὅπου τρεῖς ἀριθμοί, ἕνας σὲ κάθε σειρὰ της: *Nº 549, ...5, 75*. Φθαρμένα φύλλα, ἰδιαίτερα στὴν ἐπάνω μεριὰ ἀπὸ ὑγρασία. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Καθαρογραμμένο, μὲ ἄνετα διάστιχα καὶ περιθώρια. Πρωτογράμματα σύνθετα μέν, ἀλλὰ μᾶλλον ἄτεχνα.

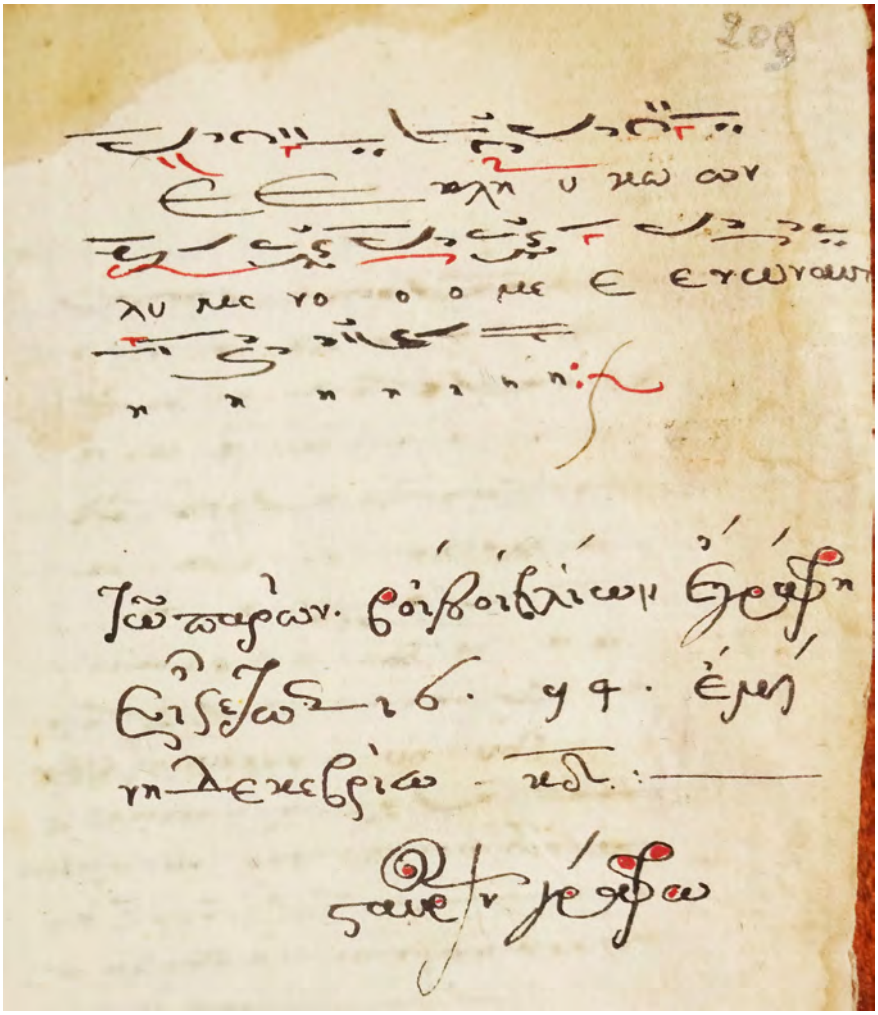

Πανομοιότυπο 28. Χφ. Καρὰ 33, φ. 209α.

Ὁ γραφέας εἶναι ἐξαιρετικὰ ἕως καὶ ἐκνευριστικὰ ἀνορθόγραφος. Πιθανότατα ὁλοκληρώνει τὸν κώδικα τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1694 (φ. 209α). Προφανῶς σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴν Χίο καὶ τὴν ᾀσματική της παράδοση κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, μέρος τῆς ὁποίας καταγράφει. Παρὰ τὴν διάθεσή του νὰ δημιουργήσει ἕνα μουσικὸ χειρόγραφο κάπως καλογραμμένο, φαίνεται ὅτι ἦταν ὀλιγογράμματος.

Τὸ χειρόγραφο, ὡστόσο, παρὰ τὰ χάσματα καὶ τὴν προχειρότητα ποὺ διακρίνει τὸν γραφέα του σὲ κάποιες ἑνότητες, εἶναι πολύτιμο, καθὼς οἱ συνθέσεις καὶ τὰ ὑμνογραφήματα τοῦ οἰκονόμου Χίου Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Κ α λ λ ι ά ρ χ η (βλ. ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ, «ΚΑΛΛΙΑΡΧΟΣ», ὅπου ὁ ἐν λόγῳ Ἀντώνιος ταυτίζεται μὲ τὸν μητροπολίτη Λαρίσης Διονύσιο, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶναι πολὺ μεταγενέστερος καθὼς πεθαίνει στὰ 1821), τὰ παρόμοια τοῦ ἱερέως Φ ω τ ί ο υ Κ ο ζ ί ν ο υ καὶ τοῦ ἱερομονάχου Ἰγνατίου Καπελέτου, καθὼς καὶ τοῦ πρωτοψάλτου τοῦ νησιοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Κ α β β ά κ ο υ εἶναι ἐξαιρετικὰ σπάνια, ἕως καὶ μοναδικά.

Ἕνα ἀκόμη παρόμοιο χειρόγραφο τὸ ὁποῖο διέσωζε τὴν ψαλτικὴ παράδοση τῆς Χίου καὶ ποιήματα τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Κ α β β ά κ ο υ, Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Κ α λ λ ι ά ρ χ ο υ, Φ ω τ ί ο υ Κ ο υ ζ ί ν ο υ ἢ Κουζινοῦ, εἶχε ἐντοπιστεῖ παλαιότερα στὴν κατοχὴ τοῦ Δημοσθένη Χαβιαρᾶ στὴν Σύμη (ΧΑΒΙΑΡΑ-ΜΕΛΙΔΩΝΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ» 1909, *Φόρμιγξ*, περίοδ. Β', ἔτ. Ε'(Ζ') ἀρ. 11-12 (15-30 Σεπτ. 1909), σελ. 4).

Οἱ κώδικες Ἰβήρων 1289 καὶ 1302 ἔχουν ἐπίσης σχέση μὲ τὴν μελοποιητικὴ δημιουργία στὸ νησί (βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Δ'* 2015, σσ. 789-796, 815-816, ἐνῶ στὸ χειρόγραφο Σίμωνος Πέτρας 46 ὑπάρχουν μέλη μὲ τὴν ὀνομασία «Χιότικον» (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Β'* 1976, σσ. 550-551 [μὲ τὸν ἀριθμὸ 1]· ΣΩΤΗΡΟΥΔΗ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΦΦ ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ* 2012, σ. 97).

Οἱ «λόγοι» τοῦ ὑμνογραφήματος τοῦ φ. 75α (ἴσως καὶ τῶν ὑμνογραφημάτων τῶν ἑπόμενων φύλλων) εἶναι, πιθανότατα, τοῦ γνωστοῦ Χίου λογίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ο ρ ε σ σ ί ο υ (περίπου 1570-1659/60), ὁ ὁποῖος, πέρα ἀπὸ τὴν ἰατρική του ἰδιότητα ἦταν γνωστὸς καὶ γιὰ τὴν ἀξιόλογη θεολογική του κατάρτιση. Ὁ Κ ο ρ έ σ σ ι ο ς εἶχε γράψει καὶ ἄλλους ὕμνους καὶ συμμετεῖχε ὡς καταρτισμένος θεολόγος καὶ στὴν σύνοδο τοῦ 1635 στὴν Κωνσταντινούπολη. Γιὰ τὸν περίφημο αὐτὸ λόγιο τοῦ 17ου αἰῶνος, κείμενα τοῦ ὁποίου σώζονται σὲ ἀρκετὰ χειρόγραφα ὅπως τὸ Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου 49, ἐκπονήθηκε σχετικὰ πρόσφατα μία διδακτορικὴ διατριβὴ στὸ πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν: ΣΤΟΥΠΑΚΗ, *ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΕΣΣΙΟΣ* 2000. Ἐὰν ὄντως τὰ παραπάνω εἶναι δικά του ὑμνογραφήματα, θὰ πρόκειται γιὰ ἕνα ἀκόμη στοιχεῖο ποὺ προσδίδει σπουδαιότητα στὸ χειρόγραφο (γιὰ τὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο Κ ο ρ έ σ σ ι ο βλ. και ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, «ΚΟΡΕΣΣΙΟΣ»).

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης διάφορες σημειώσεις:

1696 ἐ μινην ωκτώριω ιη' .... γίθην ὀμιχάλης ψάχά

Παρακάτω ἀπὸ νεώτερο χέρι: *ἐκ τῶν τοῦ Π. Ρομπότου κλω*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 34

αἰ. ΙΗ' (1731-μέσα) χαρτ. 21 x 15,5 φφ. Α' + 610

Π Α Π Α Δ Ι Κ Η

Γραφέας: πιθανότατα ὁ Σεραφεὶμ Λαυριώτης, καὶ (μόνο πρὸς τὸ τέλος) ὁ Θεόδουλος Αἰνίτης.

Παρακάτω μεταφέρονται μερικὲς ἀναγραφὲς τοῦ κώδικα συνοπτικά, ἐφόσον αὐτὸς εἶναι πανομοιότυπος μὲ πολλοὺς ἄλλους τῆς ἴδιας ἐποχῆς (περίπου β' τέταρτο τοῦ ΙΗ' αἰῶνος). Ὡς ἕνα ὑπόδειγμα τέτοιου κώδικα ποὺ κατὰ τὸ περιεχόμενο εἶναι σχεδὸν ὅμοιος μὲ τὸν παρόντα βλ. τὴν ἀναλυτικότατη περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου 10 τῆς Σχολῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος στὸ Κόρθι τῆς Ἄνδρου (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 67-100 καὶ Πανομοιότυπο Δ'), ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκόμη ἀναλυτικότατη περιγραφὴ τοῦ κώδικα Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης Κοπεγχάγης NKS 2747, 2ο (SCHARTAU, "Mss OF BYZANT. CHANT IN DENMARK" 1984). Πάντως, τυχὸν ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσες-μοναδικὲς ἐπιγραφὲς καὶ μέλη τοῦ συγκεκριμένου κώδικα τῆς συλλογῆς τοῦ ΚΕΠΕΜ μεταφέρονται ἐδῶ ἀναλυτικότερα.

1α Κάποια φύλλα πρὶν ἀπὸ τὸ φ. 1 ἔχουν ἐκπέσει. Στὸ φύλλο αὐτὸ συνεχίζονται μέλη ἀπὸ τὴν Προθεωρία: *οὕτως οὖν ἀνάβαινε*.... Πρόκειται γιὰ ἀναλυτικὴ Προθεωρία μὲ τὶς μεθόδους τῶν θέσεων, τὸ Μέγα Ἴσον τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, ἡ μέθοδος μετροφωνίας τοῦ Κ α μ π ά ν η, ἡ ἔντεχνη καὶ ὀκτάηχη Προπαιδεία τῶν θέσεων, ἡ μέθοδος τῶν στιχηρῶν τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, κ.ἄ. Χάσμα ἀνάμεσα στὰ φύλλα 6 καὶ 7.
Καθεξῆς οἱ μελοποιήσεις τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου ἀναλυτικότατα μὲ τὰ ὀνόματα τῶν μελοποιῶν.

18α Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου Ἑσπερινοῦ... Οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ποιητῶν καὶ στὸ τέλος τὸ *Πάντα ἐν σοφίᾳ*....

28β Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία ὅμως δὲν γράφτηκε. Ξεκινᾶ τὸ *Μακάριος ἀνήρ*... καὶ πάλι ἀναλυτικὰ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν μελοποιῶν. Καθεξῆς ἡ ὑπόλοιπη συνήθης ὕλη τοῦ Ἑσπερινοῦ.

61α ...Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς τοῦ διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἰωαννικίου· πλ. δ' *Αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ*...

88α Ξεκινᾶ ὁ Ὄρθρος. Τὰ *Θεὸς Κύριος*, τὰ ἀναστάσιμα ἀπολυτίκια, τὰ Τριαδικά, τὰ εὐλογητάρια, ὁ πολυέλεος Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ ς, ὁ πολυέλεος *Δοῦλοι* Κύριον σὲ ἦχο α' τοῦ λαμπαδαρίου Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, «πολυέλεος συνοπτισθεὶς παρὰ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου»· α' *Δοῦλοι Κύριον*..., πολυέλεος Μ π α λ α σ ί ο υ· α' *Δοῦλοι Κύριον*..., πολυέλεος Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α' *Δοῦλοι Κύριον*..., κ.λπ.

172α Τὰ πασαπνοάρια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου. Ὅμοια σχεδὸν ἑνότητα μὲ ἐκείνην τοῦ κώδικα Κορθίου. Ὁ «ἐκ Λέσβου Κ λ ή μ η ς» μαρτυρεῖται ἐδῶ καὶ ὡς «ἱερομόναχος Βατοπαιδινός». Ἀκολουθοῦν τὰ Πεν-

τηκοστάρια καὶ τὰ Πεντηκοστάρια τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, οἱ Τιμιωτέρες, ἡ ὀκτάηχος Τιμιωτέρα κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου Βατοπαιδινοῦ· α' *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

210α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ Λ έ ο ν τ ο ς-Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς.

215β Οἱ ἀργὲς δοξολογίες. Συνθέσεις γνωστὲς τοῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ σὲ ἦχο πλ. α' καὶ ἀσματικὸ κυροῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου, Μ π α λ α σ ί ο υ· α', τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α', τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· β', Μ π α λ α σ ί ο υ· τρίτος, Π έ τ ρ ο υ· β', Μ π α λ α σ ί ο υ καὶ Νομοφύλακος· τρίτος, Π έ τ ρ ο υ μελωδοῦ· τρίτος, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ', Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α' πεντάφωνος, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· πλ. α', Π έ τ ρ ο υ· πλ. δ', Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β', Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ μακαριστοῦ διδασκάλου· πλ. β', Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς ἑπτάφωνος· Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ', τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ', Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ'. Στὸ φ. 250α: κυρίου Μ α ν ο υ ὴ λ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: ὁ *μέγας Ῥήτωρ ὁ Κορίνθιος*. Καθεξῆς τὰ μέλη ὅπως στὸν κώδικα τοῦ Κορθίου, οἱ φῆμες, τὰ Πολυχρόνια, κ.λπ.. Στὸ Πολυχρόνιο τοῦ Μ π α λ ά σ η εἰς τὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας μνημονεύεται ὁ Παΐσιος (1657-1677), στὸ ἀνάλογο γιὰ τὸν θρόνο τῆς Ἀντιοχείας ὁ Νεόφυτος (1688-1700), στὸ ἀνάλογο γιὰ τὸν θρόνο Ἱεροσολύμων ὁ Μελέτιος (1731-1737), ἐνῶ στὸ παρόμοιο τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου γιὰ τὸν θρόνο Ἱεροσολύμων ὁ Δοσίθεος (1669-1707).

269α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὰ τρισάγια καὶ τὰ δύναμις, τὰ ὅμοια τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τὰ Ἀλληλουιάρια κατ᾽ ἦχον, μέλη διαφόρων μελουργῶν (βλ. χφ. Κορθίου 10, φ. 224α κ.έ.). Στὸν βαρύ: Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ ἱερομονάχου τὸ κοινόν.

279α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον-πλούσια συλλογή, σχεδὸν ὅμοια μὲ ἐκείνη στὸν κώδικα Κορθίου 10, φ. 229β κ.έ.. Στὴν ἑνότητα τοῦ α' ἤχου ὑπάρχει καὶ χερουβικὸ τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ.

327β Ἀρχὴ ἑτέρας στάσεως τῶν χερουβικῶν. Ἄλλη μιὰ μικρότερη συλλογὴ χερουβικῶν. Στὸ φ. 330β: Κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ε λ ί δ η, τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν· ἦχος δ' *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

338α Ἀρχίζουν τὰ κατ᾽ ἦχον κοινωνικά *Αἰνεῖτε*-μεγάλη συλλογή μελοποιήσεων. Ἡ ἑνότητα καὶ πάλι εἶναι σχεδὸν ὅμοια μὲ ἐκείνη τοῦ κώδικα Κορθίου 10, φ. 281β κ.έ.. Στὸ φ. 356α: Ὑ π α τ ί ο υ καὶ μαθητοῦ τοῦ ν έ ο υ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. α' *Αἰνεῖτε...* Στὸ τέλος τῆς ἑνότητος (φ. 370α κέ.) ὑπάρχουν συγκεντρωμένα ὅλα τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε...* κατ᾽ ἦχον (ἐκτὸς τοῦ τρίτου ἤχου) σὲ μέλος τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν.

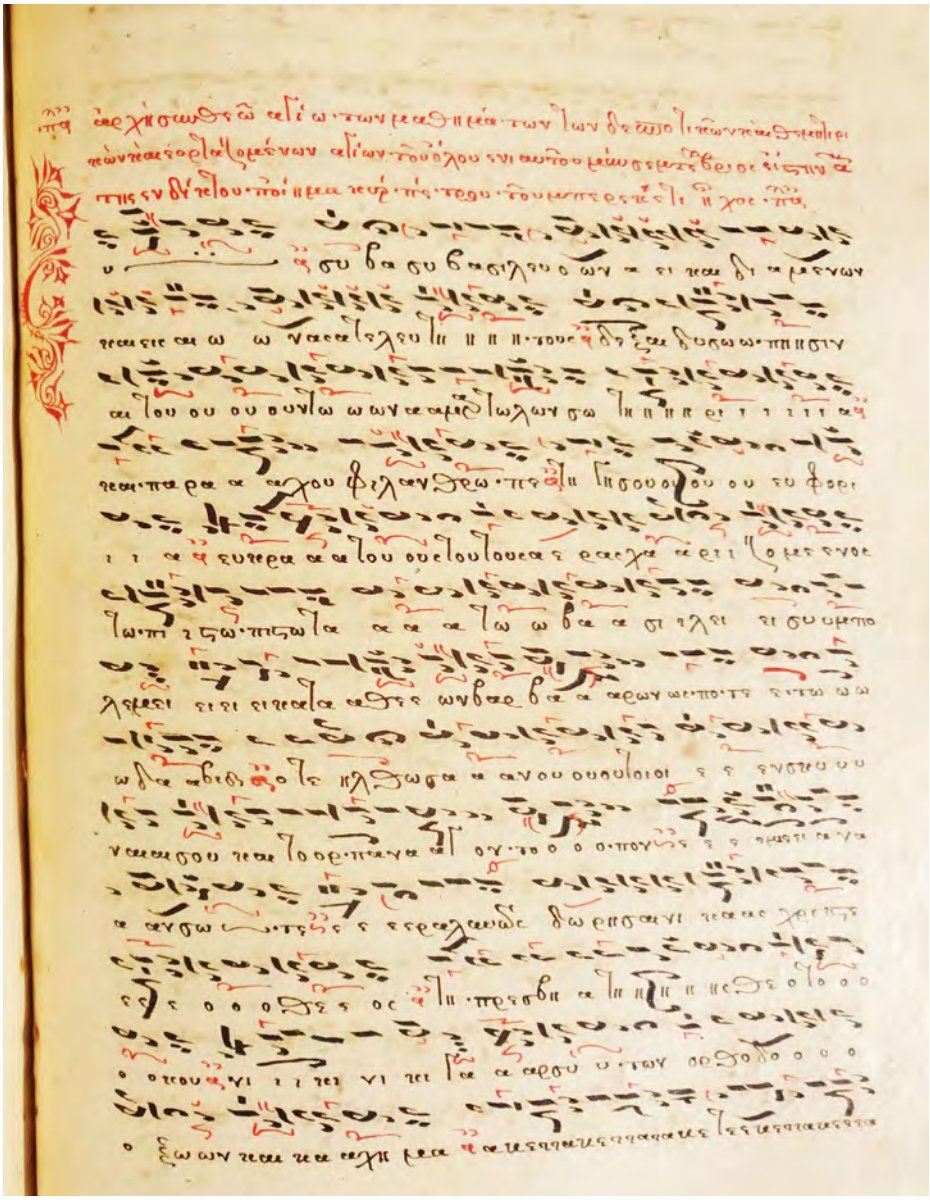

Πανομοιότυπο 29. Χφ. Καρὰ 34, φ. 490α.

373β Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος, μεγάλη συλλογὴ μελοποιήσεων. Ἀκολουθοῦν (φ. 383α κ.έ.) καὶ τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

403α Ἀρχὴ τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων (βλ. τὸν κώδικα Κορθίου 10, φφ. 338α-343β). Ἀκολουθεῖ τὸ «ἀρχαῖον Θεσσαλονικαῖον· τρίτος» *Εὐλογήσω τὸν Κύριον...* καὶ τὸ *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* σὲ μέλος Νικηφόρου Ἠθικοῦ, τὸ κράτημα μικρὸν σημαντήρι, καὶ τὸ *Εἴη τὸ ὄνομα...* τοῦ Μανουὴλ Χρυσάφου καὶ τοῦ Γαβριὴλ ἐξ Ἀγχιάλου.

410α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον θεοτοκίων, ποιηθέντων παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων... Πλούσια συλλογὴ μαθημάτων, ὅμοια κατὰ πάντα μὲ τὴν τοῦ κώδικα Κορθίου 10, φ. 345α κ.έ., μὲ τὴν προσθήκη ὡστόσο σὲ κάθε ἦχο καὶ μαθημάτων τοῦ Πέτρου Βυζαντίου Μπερεκέτη.

490α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν μαθημάτων τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ...

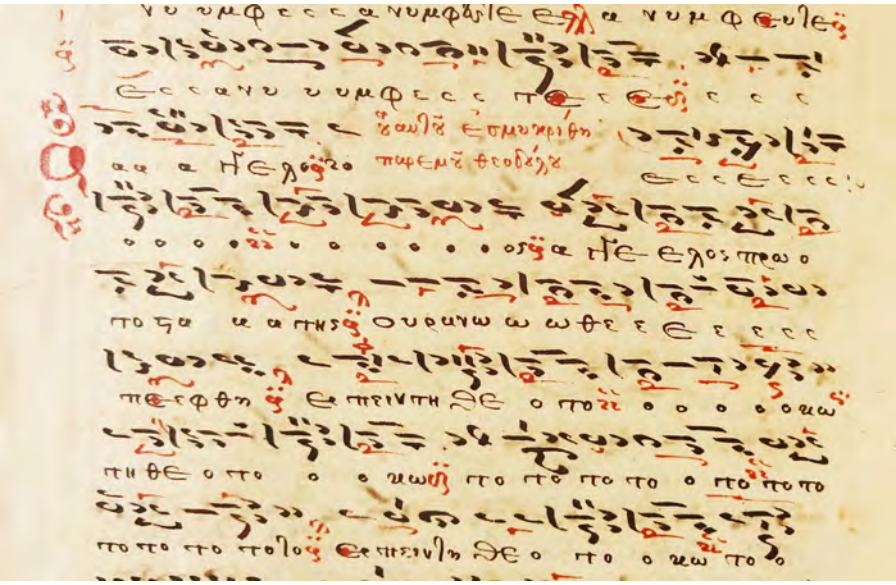

Πανομοιότυπο 30. Χφ. Καρὰ 34, φ. 600β.

572β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατ᾽ ἦχον ἠχημάτων.

592α Τελειώνει ἕνα μέλος ὁ κύριος γραφέας καὶ ἀκολούθως ἄλλος γραφέας συνεχίζει πιὸ πρόχειρα: Κὺρ Δανιὴλ· ἦχος πλ. β′ *Μνήσθητι*

Δέσποινα κἀμοῦ... Καθεξῆς συνεχίζει αὐτὸς ὁ β' γραφέας, ἀνθολογώντας νεκρώσιμα μαθήματα ἕως τὸ φ. 593β.

594α Ἄλλος, τρίτος γραφέας. Ὁ Ἄμωμος ἐκ τοῦ παλαιοῦ, κὺρ [Π α ν - α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου...

600β Τοῦ αὐτοῦ [ἐννοεῖται: Μ π α λ α σ ί ο υ], ἐσμικρύνθη παρ᾽ ἐμοῦ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ· ἦχος *α' Ἄγγελος πρωτοστάτης...* Γιὰ τὸν Θεόδουλο καὶ συγκεκριμένα γιὰ τὴν σύντμηση αὐτοῦ τοῦ μέλους βλ. τὴν σχετικὴ ἀναφορὰ στό: ΜΠΑΛΑΓΕΩΡΓΟΥ, *Ο ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ* 2003, σ. 39.

602α Καὶ πάλι ὁ α' γραφέας: Καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ Μ π α λ α σ ί ο υ καὶ ἑτέρων διδασκάλων... Γνωστοὶ εἱρμοὶ Μ π α λ α σ ί ο υ, Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ καὶ Βυζαντίου, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ, Μ ε λ ε τ ί ο υ, Δ α μ ι - α ν ο ῦ ἱερομονάχου

610β Ξεκινᾶ ὁ εἱρμὸς τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν *Ἀποβλεψάμενος ὁ τύραννος* ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν τόμο.

Στίχοι διπλοῖ 14-16.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ὀγκωδέστατος κώδικας ὁ ὁποῖος διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση, ὡστόσο ὅμως εἶναι ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες ἐπενδεδυμένες μὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (ἄνθη). Λείψανα θηλυκωτήρων. Λερώματα στὰ φύλλα ἀπὸ τὴν χρήση. Στὸ πᾶχος τῶν φύλλων ὑπάρχουν ἀνάγλυφα σχέδια φυτῶν.

Γραφὴ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, πυκνή, τεχνική, πολὺ μικρόσχημη καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ κουραστικὴ στὴν ἀνάγνωση (ἰδιαίτερα οἱ ἐπιγραφές). Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες-σκουρόχρωμες μελάνες. Ἁπλὰ πρωτογράμματα. Σημειώνεται ὅτι σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις δὲν ἔχουν γραφτεῖ ἐπιγραφὲς πρὶν ἀπὸ μέλη, ὅπως ἐπίσης καὶ πρωτογράμματα. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια μεγάλα, τὰ ἄλλα κανονικά.

Ὁ κύριος γραφέας (φφ. 1α-592α, 602α-τέλος) δὲν φανερώνει τὴν ταυτότητά του, ἀλλὰ οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι εἶναι μᾶλλον ὁ Σ ε ρ α φ ε ὶ μ Λαυριώτης (βλ. τὸ χειρόγραφο 16 καὶ τμῆμα τοῦ 21· ἐπίσης τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 39 καὶ 87). Γράφει μετὰ τὸ 1731, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Ἱεροσολύμων Μελέτιο (1731-37), καὶ πάντως, ὄχι πολὺ ἀργότερα. Στὸ φ. 600β ἐμφανίζεται ὡς γραφέας ὁ μοναχὸς Θ ε ό δ ο υ λ ο ς ὁ Αἰνίτης, μαθητὴς τοῦ Σεραφείμ, ὁ ὁποῖος μᾶλλον γράφει τὰ φύλλα 594α-601β. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε σχετικὰ στὸ παράφυλλο Α': *ἐν τέλει (μόνον;) αὐτόγραφον Θεοδούλου ἁγιορείτου, μαθητοῦ Σεραφεὶμ τοῦ Λαύρας πρωτοψάλτου.*

Ἄλλη μία σημείωση τοῦ ἔτους 1860 στὸ ἴδιο παράφυλλο εἶναι ἄνευ ἀξίας, ἐνῶ στὴν β' ὄψη αὐτοῦ τοῦ παραφύλλου, χαμηλὰ καὶ κάπως πλάγια ὑπάρχει ἄλλη μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *No 1*. Στὸ μέσα μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει ἡ ἀρίθμηση του κώδικα ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά: *-34-*.

Ὅπως καὶ παραπάνω σημειώθηκε, τὸ χειρόγραφο ἀνήκει σὲ μιὰ ὁμάδα κωδίκων τοῦ α' ἡμίσεως τοῦ ΙΗ' αἰῶνος μὲ σχεδὸν πανομοιότυπο περιεχόμενο.

Πρόκειται γιὰ ὀγκώδεις Παπαδικὲς στὶς ὁποῖες ἔγινε προσπάθεια νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ ἀξιολογώτερα καὶ καθιερωμένα στὴν ἀσματικὴ πράξη μέλη τῶν μελοποιῶν τῶν προηγούμενων αἰώνων, ἕως καὶ τὸν θαυμαστὸ Π έ τ ρ ο Μ π ε ρ ε κ έ τ η τὸν Βυζάντιο. Ἐκτὸς τῶν κωδίκων τῆς Ἄνδρου καὶ τῆς Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Δανίας ποὺ μνημονεύτηκαν παραπάνω, κλασικὴ παρόμοια περίπτωση εἶναι τὸ χειρόγραφο Ξηροποτάμου 307 τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Β ά ι α ς (ἔτη 1767 καὶ 1770), τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπίσης περιγραφεῖ ἀναλυτικότατα (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α'* 1975, σσ. 106-117 καὶ Πίναξ Ε'. α'). Βλέπε, ὡστόσο, καὶ τοὺς κώδικες Καρά 35 καὶ 37 παρακάτω.

Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι μουσικὲς γραμμὲς σὲ ἀρκετὰ σημεῖα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 445.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» 2006, σ. 58.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 35

αἰ. ΙΗ' (μετὰ τὸ 1728) χαρτ. 20 x 16 φφ. Α'-Δ' + 472 + α'

Π Α Π Α Δ Ι Κ Η

Ὁ κώδικας αὐτὸς ἀνήκει στὴν ἴδια κατηγορία μὲ τὸν προηγούμενο καὶ τὰ περιεχόμενά του ὁμοιάζουν σὲ μεγάλο βαθμὸ μὲ ἐκεῖνον καὶ μὲ τὰ χειρόγραφα Ἄνδρου-Κορθίου 10, Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης Κοπεγχάγης NKS 2747, 2ο Ξηροποτάμου 307, καί, κυρίως, Ἰβήρων 987 (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου). Ὡστόσο, δὲν περιλαμβάνει τὶς ἑνότητες τῶν μαθημάτων (θεοτοκίων-ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου, κ.λπ.), καὶ κρατημάτων.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης... Ἡ Προθεωρία ἀναλυτικότατα, ἠχήματα, μέθοδοι, προπαιδείες τῶν θέσων, καὶ πολλὰ ἄλλα.
Τὰ φύλλα 29β-30β εἶναι ἄγραφα.

31α Ἡ ἑνότητα τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἀκέφαλη. Στὸ φύλλο αὐτὸ συνεχίζονται οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν μελοποιῶν τους, οἱ ὁποῖοι κατακλείονται ὅπως συνήθως μὲ τὸν στίχο *Πάντα ἐν σοφίᾳ*. Ἀκολουθεῖ τὸ *Μακάριος ἀνήρ*, καὶ στὸ φ. 54α ἡ τρίτη στάση: ἦχος πλ. δ' *Κύριε τὶ ἐπληθύνθησαν*... κ.λπ.

79α Τὰ μεγάλα Κεκραγάρια τὰ ὁποῖα ψάλλονται τὸ ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου, καὶ ἀκολούθως στὸ φ. 81β: Ἕτερα κεκραγάρια λεγόμενα ἐκκλησιαστικά, καθὼς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει ψάλλονται.

83β Τὰ «σύντομα» Κεκραγάρια τοῦ Μ π α λ ά σ η. Ἀκολουθοῦν: τὸ Φῶς

ἱλαρὸν σὲ ἦχο δ′, τὰ Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος, τὰ Προκείμενα τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, οἱ ἁπλὲς καὶ ἔντεχνες δοχές (μέλη παλαιῶν, ὅπως ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ς, ὁ «λαμπαδάριος τοῦ εὐαγοῦς βασιλικοῦ κλήρου» Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ - σ ά φ η ς), τὰ ἐπιφωνήματα (π.χ. τὸ *Ἐξομολογήσομαί σοι* τοῦ Κ ο υ - κ ο υ ζ έ λ η), τὰ λυχνικὰ Προκείμενα, τὸ *Κεχαριτωμένη χαῖρε...* τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, κ.ἄ..

97α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ὄρθρου. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον ἄρχεται· ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος...*, ἕτερον ἐκκλησιαστικόν *Θεὸς Κύριος... Τοῦ λίθου σφραγισθέντος...* τὰ ἀνάλογα στοὺς ὑπόλοιπους ἤχους. Ἀκολουθοῦν οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὰ *Ἰδοὺ ὁ* Νυμφίος καὶ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι*, στὸ φ. 102α τὰ ἀναστάσιμα Εὐλογητάρια, στὰ ὁποῖα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ἐξηγήσεις καὶ σχόλια γιὰ τοὺς χρόνους τοῦ μέλους τους.

104α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν πολυελέων ποιηθέντων παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ὁ δὲ παρὼν ἐποιήθη παρὰ τοῦ Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ καὶ μαΐστορος ὡς καὶ Κ ο υ - κ ο υ μ ᾶ ς καλεῖται, φέρον τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ ποιητοῦ. Ἄρχεται δὲ ὁ δομέστικος μετ᾽ εὐρύθμων (!) φωνῆς· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Καθεξῆς καταγράφονται πολλοὶ στίχοι τοῦ πολυελέου, ἀναγραμματισμοί, καλλωπισμοί, κ.ἄ. Μεταξὺ αὐτῶν: Κ ο - ρ ώ ν η τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ [=Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α - γ ο υ λ ᾶ] ὕστερον ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ Γ α ζ ῆ· ἦχος α′ *Ἀστραπάς...*, φ. 108β: κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ἡ λεγομένη βολγάρα· ἦχος α′ *Καὶ τὸ μνημόσυνόν σου...* (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα, παρακάτω), Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· α′ *Στόμα ἔχουσι...*, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου· α′ *Στόμα ἔχουσι...*, Χ ρ ι σ τ ο φ ό ρ ο υ Μ υ σ τ ά - κ ω ν ο ς· α′ *Καὶ πάντες οἱ πεποιθότες...*

Ἀναγραμματισμὸς Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ [Μ π ε - ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον...*

117α Ἕτερος πολυέλεος Λατρινὸς ψαλλόμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ποίημα διαφόρων ποιητῶν. Ὁ δομέστικος ἀπέξω. Ἦχος· α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Στίχοι παλαιῶν μελοποιῶν ὅπως τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ, ἄλλοι μὲ τὴν ὀνομασία «Λατρινόν», κ.λπ.

122α Εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Σταυροῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ - κ ο υ ζ έ λ η· α′ *Εὐλογήσατε τὸν Κύριον...*

Ἀκολουθοῦν: Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν θείων Γενεθλίων τοῦ Κυρίου

καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· α′ *Εὐλογήσατε τὸν Κύριον...*

Εἰς ἱεράρχας καὶ μάρτυρας ἀλλασσόμενον· δ′ *Σὲ τὸν ἱεράρχην...*

Ἀναγραμματισμὸς Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· α′ *Εὐλογητὸς Κύριος ἐκ Σιών...*

124β Πολυέλεος Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ δοξαστικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο: *Δόξα... Σὲ τὴν ἄναρχον Τριάδα..., Καὶ νῦν... Σὲ τὴν ἄσπιλον ἀμνάδα...*

129β Ἕτερος πολυέλεος συνοπτικὸς κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ δοξαστικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο: *Δόξα... Ὑμνοῦμεν σε, εὐλογοῦμεν σε..., Καὶ νῦν... Δεῦτε τῇ πανάγνῳ βοήσωμεν...*

133α Ἕτερος πολυέλεος συνοπτικὸς ἐκ τοῦ Λατρινοῦ, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, ὅστις καὶ Παλατιανὸς ἐκλήθει· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

137β Ἀναγραμματισμὸς ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Εὐλογητὸς Κύριος ἐκ Σιών...*

138β Ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ μελωδοῦ· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

141β Ἕτερος πολυέλεος ὅπερ ἐποιήθη νῦν νεωστὶ παρὰ τοῦ κυρίου Μ π ε ρ ε κ έ τ η τοῦ Βυζαντίου, ὡραῖος καὶ γλυκύς. Ἄρχεται ὁ α′ χορὸς ἦχος πλ. δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

Ἀναγραμματισμὸς τοῦ αὐτοῦ πολυελέου· πλ. δ′ *Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον...*

147α Ποίημα Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ καὶ μαΐστορος· ἦχος α′ *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...* μὲ ἀλλάγματα, στίχους ἀριστερῶν καὶ δεξιῶν, ἀναφωνήματα, κ.λπ.

151α Εἶτα ἄρχεται ὁ δομέστικος τοῦ β′ χοροῦ ἀναφώνισμα, καὶ πάλιν ἄρχεται ὁ πρωτοψάλτης τὸ παρὸν ἄλλαγμα· ἦχος πλ. α′ *Τῷ πατάξαντι βασιλεῖς...* μὲ ἀλλάγματα, στίχους ἀριστερῶν καὶ δεξιῶν, ἀναφωνήματα, κ.λπ.

157β Ἀισματικόν, ποίημα Χ ρ ι σ τ ο φ ό ρ ο υ τοῦ Μ υ σ τ ά κ ω - ν ο ς· ἦχος πλ. δ′ *Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ...*

158β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν ἀντιφώνων· καὶ τὰ μὲν παρόντα ψάλλονται εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Λόγον ἀγαθόν...* Στίχοι Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ δομεστίκου, Κ ο ρ ώ ν η,

Ἀνδρέου Σιγηροῦ, Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη.

161α Στίχοι οἱ αὐτοὶ μελισθέντες εἰς ἦχον δ' παρὰ μουσικωτάτου κὺρ Πέτρου [Μπερεκέτη] εἰς δόξαν τῆς Θεοτόκου· δ' *Λόγον ἀγαθόν...*

163β Ἕτερα ἀντίφωνα ψαλλόμενα εἰς ὁσίους καὶ εἰς λιτανείας ἀλλὰ καὶ τῇ α' (=Κυριακῇ) τῆς Τυροφάγου, διαφόρων ποιητῶν· τρίτος[2] *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Στίχοι τοῦ Ἀγαλιανοῦ, τοῦ Ξένου Κορώνη, τοῦ Γλυκέος, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Δοκειανοῦ.

166β Ἕτερα ἀντίφωνα ψαλλόμενα εἰς ἱεράρχας καὶ μάρτυρας, ποιήματα διαφόρων ποιητῶν· δ' *Τὸν Κύριον, Ἀλληλούια. Μακάριος ἀνήρ...* Στίχοι Γρηγορίου δομεστίκου, Ἰωάννου Γλυκέος, Θηβαίου, Ξένου Κορώνη, Θεοφυλάκτου Ἀργυροπούλου, Ἀγάθωνος, λαμπαδαρίου Ἰωάννου Κλαδᾶ, Ἰωάννου Κουκουζέλη, κ.ἄ.

170α Ἕτερα ἀντίφωνα εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ἀσωμάτων δυνάμεων, ποίημα τοῦ Νικηφόρου Ἠθικοῦ· ἦχος πλ. β' *Αἰνεῖτε...*

172α Ἕτερον ἀντίφωνον ψαλλόμενον εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου... ποιηθὲν παρὰ τοῦ Ἀνανεώτου καὶ ἑτέρων· βαρὺς τετράφωνος *Τὰ ἐλέει Σου...*

174α Ἐκλογὴ εἰς τὴν Ἁγίαν Αἰκατερίναν, Ἀθανασίου Τουρνόβου διὰ μεσιτείας ἡγουμένου Νικηφόρου· α' *Ὑπομένων ὑπέμεινα..*

177α Χωρὶς μέλος, ἁπλὰ γραμμένο: Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...

177β Ἀρχὴ τῶν πασαπνοαρίων. Μέλη Κοσμᾶ Μακεδόνος, Ἀθανασίου ἱερομονάχου, Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Κοσμᾶ Μακεδόνος «κλαθμηρόν».

180α Ἄγραφο.

181α Ὕμνος τοῦ προφήτου κιθαρωδοῦ Δαβίδ, τουτέστι πασαπνοάρια σὺν Θεῷ ἁγίῳ .... κατ᾽ ἦχον. Τὸ μὲν παρὸν ποίημα κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη καὶ μαΐστορος· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν ὅμοια μέλη (μεγάλη συλλογή) τοῦ ἱερομονάχου Κλήμεντος, Κοσμᾶ Μακεδόνος, Πέτρου μελωδοῦ [Μπερεκέτη], Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ, Μπαλασίου, ἕνα (στὸ φ. 205α) μὲ τὴν ἐπιγραφὴ πάνυ ἔντεχνον καὶ δύσκολον, καὶ φθορικόν, ἤτοι ὀκτάηχον, ποίημα κὺρ Κλήμεντος ἱερομονάχου τοῦ Μυτιληναίου,

ἄρχου δὲ ἀπὸ τὸν α′ ἦχον.

Ἀκολουθοῦν οἱ Τιμιωτέρες, ὅπου καὶ ἡ ὀκτάηχος τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου.

220β Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ τοῦ Λέοντος καὶ Ἰωάννου Γλυκέος.

225β Ξεκινοῦν οἱ αργὲς δοξολογίες. Κατὰ σειρά: Μπαλασίου· α′, Πέτρου [Μπερεκέτου]· α′, Γερμανοῦ [Νέων Πατρῶν]· β′, Μπαλασίου· β′, Πέτρου· β′, Μπαλασίου· τρίτος, Πέτρου· τρίτος, Γερμανοῦ· λεγετος, Μπαλασίου· δ′, Πέτρου· δ′, Γιοβάσκου Βλάχου· δ′, Μελχισεδὲκ Ῥαιδεστοῦ· πλ. α′, Μπαλασίου· πλ. α′ πεντάφωνος «μὲ τὸ μέλος τοῦ ϙαϙα», Πέτρου «Βυζαντινοῦ»· πλ. α′, Μπαλασίου· πλ. β′, Πέτρου «μελωδοῦ»· πλ. β′[1], Μπαλασίου· βαρύς, Μπαλασίου· βαρύς, Πέτρου· βαρύς, [Παναγιώτου] Χρυσάφου καὶ πρωτοψάλτου τοῦ νέου· πλ. δ′, Μπαλασίου· πλ. δ′, Πέτρου «μελωδοῦ»· πλ. δ′.

261β Κὺρ Παλατίου τοῦ ἐκ Μελενίκου σύντομος· πλ. δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...*

262α Ξεκινοῦν τὰ ᾀσματικὰ κατ᾽ ἦχον «τῶν ἐκκλησιαστικῶν δοξολογιῶν» τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη.

Ἀκολουθοῦν οἱ Πολυχρονισμοὶ καὶ οἱ φῆμες: ἦχος δ′ *Πολυχρόνιον... Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ... Παΐσιον...*

Εἰς τὸν αὐτὸν κὺρ Γεωργίου τοῦ Ῥαιδεστηνοῦ· δ′ *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον...* Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε στὴν ᾧα μὲ μολύβι τοὺς στίχους τοῦ ὑμνογραφήματος.

269α Εἰς Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην· δ′ *Λόγε Πατρὸς καὶ συμφυές...* Καὶ πάλι ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε το κείμενο.

271α Εἰς τὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας, Μπαλασίου· δ′ *Πολυχρόνιον... Κοσμᾶν...*

Ἀκολουθοῦν: Εἰς τὸν μακαριώτατον Ἀντιοχείας, Μπαλασίου· δ′ *Πολυχρόνιον... Σίλβεστρον...*

Στίχοι ποιηθέντες παρὰ πρωτοψάλτου Χρυσάφου νέου εἰς τὸν θρόνον Ἱερουσαλήμ· δ′ *Δεῦτε χριστοφόροι λαοὶ βοήσωμεν... τὸν μέγαν ποιμενάρχην Χρύσανθον...* Καὶ πάλι ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε το κείμενο.

Εἰς τὸν αὐτόν, Μπαλασίου· δ′ *Πολυχρόνιον... Χρύσανθον...*

Εἰς τὸν ἐν Σινᾷ Ὄρει, κὺρ Ἀθανασίου πατριάρχου [τοῦ Ε′]· δ′ Χωρὶς ὄνομα ἀρχιερέως.

Εἰς ἀρχιερεῖς, ποίημα Χρυσάφου τοῦ νέου· δ′ *Πολυχρόνιον... μουσικώτατον... μητροπολίτην Χαλκηδόνος Νικόδη-*

μον...

Εἰς τὸν πανιερώτατον Μπρούσσης (!), κὺρ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ πατριάρχου [τοῦ Ε'] ποίημα· δ' *Πολυχρόνιον... Προύσσης καὶ Μουντανίων... Καλλίνικον...*

Εἰς φήμην ἀρίστου ἀρχιερέως· πλ. β'[5] *Δεῦτε συμφώνως οἱ πιστοὶ βοήσωμεν συμφώνως...*

280α Στίχοι ἐγκωμιαστικοὶ εἰς τὸν εὐσεβέστατον, γαληνότατον, ἐκλαμπρότατον, ὑψηλότατον, καὶ περιφανέστατον μέγιστον αὐτοκράτορα καὶ θεοστέπτων (!) βασιλέα Μοσχοβίας Ῥωσίας τε καὶ πάντων τῶν ὑπερβορίων κύριον κύριον κὺρ Πέτρον, γόνον τοῦ εὐσεβοῦς μακαρίτου καὶ ἀοιδίμου βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου. Καὶ οἱ μὲν στίχοι ἐποιήθησαν παρὰ κυρίου ἐν ἱερεύσι Κράλη καὶ Σακελλίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὸ δὲ μέλος ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ μουσικωτάτου κυρίου κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η καὶ ἀναγνώστου τοῦ ἐκ Βυζαντίου κατ᾽ ἔτος Χριστοῦ ,αχοθ[ω] [=1679] ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίου η'· ἦχος α' δ'φωνος *Δεῦτε χριστοφόροι λαοὶ βοήσωμεν συμφώνως...* Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιγραφὴ αὐτὴ βλ. παρακάτω τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ του κώδικα.

286α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν θείων καὶ ἱερῶν συλλειτουργῶν (!) τοῦ τε ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ ἡ τῶν Προηγιασμένων. Ἀρκτέον κατὰ τὸ ἀκόλουθον τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Τὸ παρὸν ψάλλεται μετὰ τὴν εἴσοδον, καλλώπισμα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε - κ έ τ η]· ἦχος β' *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*

295α Τὸ παρὸν ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἐκ τοῦ παλαιοῦ· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

295β-296β Ἄγραφα.

297α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἡ λειτουργία. Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ψάλλουσι ποίημα τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Γ λ υ κ έ ο ς· β' *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

297β Εἰς δὲ τὸ ἐξαιρέτως ψάλλουσι τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. δ' *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...*, Ἦχος α' *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

298β Ἄγραφο.

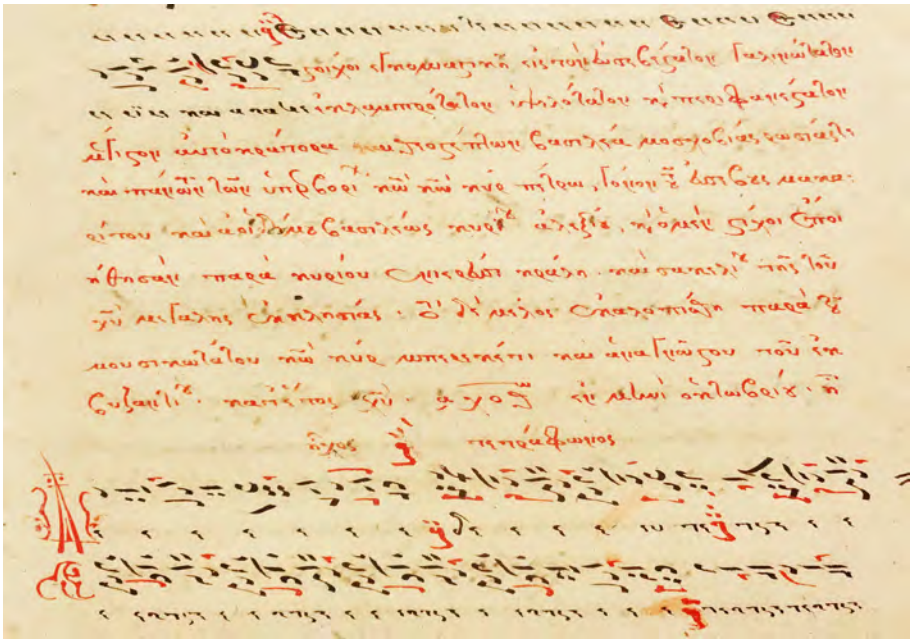

Πανομοιότυπο 31. Χφ. Καρὰ 35, φ. 280α.

299α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν ὕμνων ποίημα[τα] δὲ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Τὸ μὲν παρὸν ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· ἦχος α᾽ Καθεξῆς μεγάλη συλλογὴ χερουβικῶν, παρόμοια μὲ τὸν κώδικα Ἄνδρου-Κορθίου 10 καὶ μὲ τὸ προηγούμενο χειρόγραφο Καρὰ 34.

Στὸν α᾽ ἦχο: Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, Π α γ κ ρ α τ ί ο υ ἱερομονάχου, «σύντομον τοῦ αὐτοῦ» [Π α γ κ ρ α τ ί ο υ], [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, τοῦ αὐτοῦ [Π α ν. Χ ρ υ σ ά φ ο υ], τοῦ αὐτοῦ [Π α ν. Χ ρ υ σ ά φ ο υ], Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Νέων Πατρῶν, «ἦχος α᾽ ἔξω πάνυ καλὸν καὶ ὡραῖον», Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως α᾽ δ᾽ φωνος, ἕτερον σύντομον Μ π α λ α σ ί ο υ, κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] πάνυ ἡδύ, «τοῦ αὐτοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η τὸ ὁποῖον ἄδεται καὶ εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους ὡς καθὼς βούλει ὁ ψάλλων, τουτέστι εἰς τὸν α᾽, β᾽, ...».

Στὸν β᾽ ἦχο (φ. 309α): τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ, Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέ-

ου, [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν, τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ], Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η].

Στὸν τρίτο ἦχο (φ. 315β): Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ «παλαιόν», Π α ϊ σ ί ο υ μοναχοῦ, Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἱερομονάχου μαθητοῦ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου, Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η].

Στὸν δ' ἦχο: (φ. 322β): Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ μοναχοῦ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱερομονάχου, Π α γ κ ρ α τ ί ο υ, [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Π λ ο υ σ ι α δ η ν ο ῦ, τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Χ η λ ή δ ι (!), Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν, τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ], Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, τοῦ μουσικωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]

Στὸν πλ. α' (φ. 330β): [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η, Ἀ γ ά θ ω ν ο ς μοναχοῦ μὲ παρεμβολὴ Μ ά ρ κ ο υ ἱερομονάχου, Θ ε ο φ ά ν ο υ ς τοῦ Κ α - ρ ύ κ η, «συνοπτικόν» Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου, [Π α ν α γ ι ώ - τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, Γ ε ρ α σ ί μ ο υ, Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱερομονάχου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ καὶ α' ψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Κ ο σ μ ᾶ τοῦ Μακεδόνος, «ἕτερον τοῦ αὐτοῦ» [Κ ο σ μ ᾶ], Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν, τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ], «ἕτερον συνοπτικότερον», Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, Π α ύ λ ο υ ἱερέως, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], «ἕτερον φθορικὸν ἔντεχνον καὶ πάνυ ἡδύ».

Στὸν πλ. β' (φ. 342β): Ἰ ω ά ν ν ο υ Δαμασκηνοῦ, «λεγόμενον παλα- τιανόν» κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, «ἕτερον κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ ῆ λέγεται δὲ δυσικόν», «ἕτερον τοῦ αὐτοῦ» [Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς], Ἀ γ ά θ ω ν ο ς ἀδελφοῦ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η μὲ παρεμβολὴ κὺρ Μ ά ρ κ ο υ τοῦ Ξανθοπούλου, [Μ α ν ο υ ή λ] Β λ α τ ε ρ ο ῦ, κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ μικροῦ, Κ ο σ μ ᾶ τοῦ Μακεδόνος, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Γλυκῆ.

Στὸν βαρὺ (φ. 349β): Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ «ἐκαλλωπίσθη παρὰ κὺρ Δ ι ο ν υ σ ί ο υ Ἡ ρ α κ λ ε ί α ς», Κ ο σ μ ᾶ Μ α κ ε δ ό - ν ο ς, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, «ἕτερον τοῦ αὐ- τοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ] σύντομον».

Στὸν πλ. δ' (φ. 355α): [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ, «Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ Μ α ν ο υ ή λ», Μ ά ρ κ ο υ Ξανθοπούλου, Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱερομο- νάχου, Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου τοῦ Λεσβίου, Κ ω ν σ τ α ν - τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, Δ ο ύ - κ α τοῦ Σ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ, Ν α θ α ν α ὴ λ μητροπολίτου Νικαίας,

Κ ο σ μ ᾶ τοῦ Μ α κ ε δ ό ν ος, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρών, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ] ὡραῖον καὶ ἔντεχνον», Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

366α Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως καὶ οἰκονόμου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος *α′ Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν τὰ χερουβικὰ τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἤχους ἕως καὶ τὸν πλ. δ′, ἀλλὰ στὸν τρίτο ὑπάρχουν δύο συνθέσεις. Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου.

369 Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω α κ ε ὶ μ τοῦ Βιζύης· πλ. *α′ Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω α κ ε ί μ] Βιζύης· πλ. *β′ Οἱ τά...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω α κ ε ὶ μ Β ι ζ ύ η ς]· βαρὺς *Οἱ τά...*

370α Τῇ δὲ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ τοῦ χερουβικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ψάλλεται τὸ παρὸν, ποίημα τοῦ [Ν ι κ η - φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ· πλ. *β′ Τοῦ δείπνου σου...*

Ἕτερον παρά τινος διδασκάλου· πλ. *β′ Τοῦ δείπνου σου...*

Κὺρ Κ λ ή μ ε ν τ ο ς τοῦ Μυτιληναίου· πλ. *β′ Τοῦ δείπνου σου...*

Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. *β′ Τοῦ δείπνου σου...*

Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· *δ′ Τοῦ δείπνου σου...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. *β′ τοῦ δείπνου σου...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Τοῦ δείπνου σου...*

373α Τὸ δὲ παρὸν ψάλλεται τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ· Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ· πλ. *α′ Σιγησάτω...* «Καὶ ἕτερον»· πλ. *α′ Σιγησάτω...* Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. *α′ Σιγησάτω...* Κὺρ Πέτρου [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. *δ′ Σιγησάτω...*

375α Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὸ ἐξαιρέτως· *β′ Ἄξιόν ἐστιν...*

375β Τὸ Ἅγιον Σύμβολον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ α ζ ῆ καὶ λαμπαδαρίου· *δ′ Πιστεύω...*

376β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν κατ᾽ ἦχον, ποιήματα διαφόρων ποιητῶν. Τὸ μὲν Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ καὶ λαμπαδαρίου· *α′ δ′φωνος Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν στὸν *α′* ἦχο: Γ ε - ω ρ γ ί ο υ πρωτοψάλτου Γάνου, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, «τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ] ὀργανικόν», κὺρ Γ ε ρ α σ ί -

μου, Κωνσταντίνου ἐξ Ἀγχιάλου, Κλήμεντος ἱερομονάχου, «τοῦ αὐτοῦ» [Κλήμεντος], Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ, «τοῦ αὐτοῦ» [Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ], Ἰωάννου, Κοσμᾶ Μακεδόνος, «τοῦ αὐτοῦ» [Κοσμᾶ], [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου, «τοῦ αὐτοῦ» [Παναγιώτου Χρυσάφου], Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, «τοῦ αὐτοῦ» [Γερμανοῦ], Μπαλασίου, Πέτρου τοῦ Γλυκῆ [Μπερεκέτου], «τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτου]· α' ἔσω», «τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτου]· α' δ'φωνος», «τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτου] τὸ ὁποῖον ἄδεται εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους, εἰς οἷον ἦχον βούλει ὁ ψάλλων», Ἀθανασίου Πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως, «ἕτερον τοῦ αὐτοῦ» [Αθανασίου].

Στὸν β' ἦχο (φ. 384): Μάρκου Ξανθοπούλου, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, [Ἰωάννου] λαμπαδαρίου, Μανουὴλ τοῦ παλαιοῦ [Χρυσάφου], «τοῦ αὐτοῦ» [Μανουὴλ Χρυσάφου], Ναθαναὴλ μητροπολίτου Νικαίας, Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ, [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου, Γερμανοῦ ἀρχιερέως, Μπαλασίου, Πέτρου [Μπερεκέτου], Κοσμᾶ Μακεδόνος.

Στὸν τρίτο ἦχο (φ. 388β): [Μανουὴλ] Χρυσάφου λαμπαδαρίου, Μανουὴλ Χρυσάφου, «τοῦ αὐτοῦ [Μανουὴλ Χρυσάφου], «τοῦ αὐτοῦ» [Μανουὴλ Χρυσάφου], Μάρκου τοῦ Ξανθοπούλου, Γεωργίου δομεστίκου τοῦ Συροπούλου, Ἰωάννου πρωτοψάλτου τοῦ Οὐρανιώτου, Μιχαὴλ ἱερέως τοῦ Κουκουλᾶ, Θεοφυλάκτου τοῦ Ἀργυροπούλου, Γεωργίου τοῦ Ῥαιδεστηνοῦ, [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου, Θεοδοσίου «ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ [Γερμανοῦ] Νέων Πατρῶν», Μπαλασίου, Πέτρου [Μπερεκέτου] τοῦ Βυζαντίου.

Στὸν δ' ἦχο (φ. 393β): Ἰωάννου τοῦ λαμπαδαρίου Κλαδᾶ, Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ, Ἰωάννου τοῦ Ζακχαίου, Νικολάου τοῦ Ἀσὰν ἀπὸ τὴν Κύπρο, Θεοδούλου δομεστίκου Καλλικρατείας, Ἰωάννου τοῦ Σγουροπούλου καὶ διακόνου, Γερασίμου, Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, [Ἰωάννου] Λασκάρεως τοῦ Πηγονίτου «ὀργανικόν», Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου, «ἕτερον μουσικόν, ὀργανικόν κὺρ Ἰωάννου Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου καὶ εὐαγοῦς τοῦ βασιλικοῦ κλήρου», Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου, «τοῦ αὐτοῦ» [Μανουὴλ Χρυσάφου], «τοῦ αὐτοῦ» [Μανουὴλ Χρυσάφου], «ἕτερον κὺρ Δαμιανοῦ ἱερομονάχου τοῦ Βατοπαιδινοῦ», Χρυσάφου τοῦ νέου, Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Μπαλασίου, «τοῦ αὐτοῦ» [Μπαλασίου], «Πέτρου [Μπερεκέτου] τοῦ μουσικωτάτου».

Στὸν πλ. α' ἦχο (φ. 402β): Φωκᾶ τοῦ δομεστίκου, τοῦ Κορώνη, «κὺρ Μανουὴλ υἱοῦ τοῦ Κορώνη», «τοῦ αὐτοῦ» [Μανουήλ],

«τοῦ αὐτοῦ» [Μ α ν ο υ ή λ], Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, Π α ν α ρ έ τ ο υ, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾱ, Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου τοῦ Βατοπαιδινοῦ, Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Ἀνδριανουπόλεως, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν, «τοῦ αὐτοῦ» [Γερμανοῦ], Μ π α λ α σ ί ο υ, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ] ὡραῖον καὶ ἔντεχνον ὅλον φθορικόν. Ἄρχου οὕτως».

Στὸν πλ. β′ ἦχο (φ. 407β): Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πλ. β′ ἤτοι τοῦ ιεραρω. Τὸ παρὸν Ξένου τοῦ Κορώνη· πλ. β′ *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν στὸν ἴδιο ἦχο: «τοῦ αὐτοῦ» [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η], Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Κ λ α δ ᾱ], Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾱ, «τοῦ αὐτοῦ» [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾱ], Ν ι κ η φ ό ρ ο υ τοῦ Ἠ θ ι κ ο ῦ, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] τοῦ Νέων Πατρῶν, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ Βυζαντίου, «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ὡραῖον καὶ ἔντεχνον».

Στὸν βαρὺ ἦχο (φ. 412β): Μ α ν ο υ ὴ λ Β λ α τ η ρ ο ῦ, Ἀ γ ά θ ω ν ο ς ἀδελφοῦ τοῦ Κορώνη, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η, Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ, [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾱ] λαμπαδαρίου, «τοῦ αὐτοῦ» [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾱ], Δ η μ η τ ρ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, Μ ά ρ κ ο υ μητροπολίτου Κορίνθου, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν, «κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλαξ (!) τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ], «τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ ὡραῖον καὶ ἡδύ», Ἰ ω α κ ε ὶ μ τοῦ Βιζύης.

Στὸν πλ. δ′ ἦχο (φ. 418): Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ «φθορικόν, ἐστὶ δὲ ὅλον κύριον», «τοῦ αὐτοῦ» [Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ], Μ ά ρ κ ο υ μητροπολίτου Κορίνθου, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾱ, «τοῦ αὐτοῦ» [Μ ά ρ κ ο υ Κορίνθου, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ «μουσικὸν ὀργανικόν», «τοῦ αὐτοῦ» [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], «[δομεστίκου] τοῦ Κατακαλῶν», Ν α θ α ν α ὴ λ μητροπολίτου Νικαίας, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου, «τοῦ αὐτοῦ» [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ], [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως, Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] «ὀργανικόν», «τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ» (πρόκειται γιὰ τὸ ψαλλόμενο στοὺς ὀκτὼ ἤχους).

424β Ἀρκτέον δὲ καὶ τῶν κοινωνικῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος ποίημα[τα] διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Τὸ μὲν παρὸν ψάλλεται τῇ Δευτέρᾳ καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Τα-

ξιαρχῶν, ποίημα κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ· ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Καθεξῆς: Ἕτερον ἐκαλλωπίσθη ὑπ᾽ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*, Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος *Ὁ ποιῶν...*, Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] σύντομον· β′ *Ὁ ποιῶν...*

Τῇ Τρίτῃ καὶ εἰς μνήμας ἱεραρχῶν καὶ μαρτύρων. Κὺρ Μ α - ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...*, Ἀκολουθεῖ τὸ ἴδιο κοινωνικὸ σὲ μελοποιήσεις: Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· πλ. β′, [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος[1], τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ′, τοῦ αὐτοῦ [Μ α - ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πρωτόβαρυς, τοῦ αὐτοῦ [Μ α - ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ - σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ δ′φωνος, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ] σύν- τομον· τρίτος.

Εἰς τὰ ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου. Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· α′ ἔξω *Ποτήριον...* Ἀκολουθεῖ τὸ ἴδιο κοινωνικὸ σὲ μελο- ποιήσεις: Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ (σε ἤχους δ′, πλ. α′, βαρύ), [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′, Μ π α - λ α σ ί ο υ· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρύς, Π έ - τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Γλυκῆ σύντομον· δ′.

Τῇ Πέμπτῃ καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ· πλ. δ′ *Ποτήριον...*, Ἀκολουθεῖ τὸ ἴδιο κοινωνικὸ σὲ μελοποιήσεις: Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ] τοῦ μελωδοῦ· ἦχος α′ τετραφωνῶν, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] σύντομον· πλ. α′.

Τῇ Παρασκευῇ. Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...* Ἀκολουθεῖ τὸ ἴδιο κοινωνικὸ σὲ μελοποιήσεις: Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ· πρωτόβα- ρυς.

Τῷ Σαββάτῳ. Κὺρ Π α ν α ρ έ τ ο υ· α′ *Μακάριοι οὗς...* Ἀκο- λουθεῖ τὸ ἴδιο κοινωνικὸ σὲ μελοποιήσεις: Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ.

δ′, Ἰ ω α κ ε ὶ μ τοῦ Βιζύης· πλ. δ′.

434β Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Ἀρκτέον οὖν Σεπτεμβρίου *α′* εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰνδίκτου. Ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· βαρὺς *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*, Καὶ ἕτερον· *α′ Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*, τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. *α′ Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*

Σεπτεμβρίου ιγ′ εἰς τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Θείου ναοῦ τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. *α′ Κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν...*

Εἰς τὰ ἑορτὰς τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. *β′ Ἐσημειώθη...*, Ἕτερον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (=Μανουὴλ Κορώνη) ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ Π α γ κ ρ α τ ί ο υ· πλ. *β′ Ἐσημειώθη...*, Ἕτερον κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ· πλ. *α′ Ἐσημειώθη...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· βαρὺς *Ἐσημειώθη...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· *α′ Ἐσημειώθη...*, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Γλυκῆ ὡραῖον· πλ. *β′ Ἐσημειώθη...*

Εἰς τὴν κατὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ποίημα Ἀ γ ά θ ω ν ο ς μοναχοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· βαρὺς *Λύτρωσιν...*, Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· *δ′ Λύτρωσιν...* τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· *α′ Λύτρωσιν...*, τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *δ′ Λύτρωσιν...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· *δ′ Λύτρωσιν...*, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. *α′ Λύτρωσιν...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὀργανικόν· πλ. *δ′ Λύτρωσιν...*

Εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνεια· Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· *α′ Ἐπεφάνη...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· πρωτόβαρυς *Ἐπεφάνη...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· *α′ Ἐπεφάνη...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· *α′ Ἐπεφάνη...* [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν· *α′ Ἐπεφάνη...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· *α′* τετραφωνῶν *Ἐπεφάνη...*

Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν· κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· *β′ Ἐξελέξατω...*, Τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. *δ′ Ἐξελέξατω...*, Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η υἱοῦ τοῦ Δ ο κ ε ι α ν ο ῦ· πλ. *β′ Ἐξελέξατω...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ]

Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Ἐξελέξατω...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Ἐξελέξατω...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Βυζαντίου· πλ. δ′ *Ἐξελέξατω...*

Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου· Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· βαρὺς *Ἐκ στόματος...*, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Ἐκ στόματος...*, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Ἐκ στόματος...*, Π έ - τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′ *Ἐκ στόματος...*

Εἰς τὴν ὑπέρφωτον Κυριακὴν τῶν Βαϊφόρων· Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· βαρὺς *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*, [Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. α′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*

Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ Μ α ν ο υ ή λ· α′ *Ἐξηγέρθη...*, Ἕτερον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· α′ *Ἐξηγέρθη...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ τετραφωνῶν *Ἐξηγέρθη...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Ἐξηγέρθη...*

Εἰς τὴν ... Κυριακὴν τοῦ Πάσχα· Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...*, Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ α ν ο υ ή λ· δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...*, Τοῦ αὐτοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδαρίου [Χ ρ υ - σ ά φ ο υ]· βαρὺς *Σῶμα Χριστοῦ...*, Τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η]· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...*, Κὺρ [Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...*, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· δ′ *Σῶμα Χριστοῦ..*, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Σῶμα Χριστοῦ...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] ὡραῖον· α′ δ′ φωνος *Σῶμα Χριστοῦ...*

Τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντιπάσχα· κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι - δ ε σ τ η ν ο ῦ· πρωτόβαρυς *Ἐπαίνει...*, Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ - τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*, Κὺρ Μ π α - λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′φωνος *Ἐπαίνει...*, (φ. 456α) Κὺρ Π έ - τ ρ ο υ τοῦ ἀναγνώστου [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Ἐπαίνει...*

Τῇ Τετάρτῃ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Β λ α τ η ρ ο ῦ· βαρὺς *Ὁ τρώγων μου...*, Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ - τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ τετραφωνῶν *Ὁ τρώγων μου...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ δ′ φωνος *Ὁ τρώγων μου...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*

Τῇ Πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως, ἐκαλλωπίσθη δὲ παρὰ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χρυσάφου· βαρὺς *Ἀνέβη ὁ Θεός...*, Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Ἀνέβη...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Ἀνέβη...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Βυζαντίου· α′ δ′φωνος *Ἀνέβη...*

Τῆς Πεντηκοστῆς, ποίημα κὺρ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· α′ δ′φωνος *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*, Ἐκαλλωπίσθη ὑπ᾽ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πρωτόβαρυς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων καὶ εἰς προφῆτας καὶ δικαίους· κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*

Αὐγούστου στ′ τῆς Μεταμορφώσεως· κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ *Ἐν τῷ φωτί...*, Τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πρωτόβαρυς *Ἐν τῷ φωτί...*, Καὶ τὸ ἕτερον ἄνωθεν κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος ... (δ′;) *Ἐν τῷ φωτί...*, Καὶ τὸ ἕτερον ἀπὸ τὸ α^{ω} (ἄνωθεν;) τὸ κοινωνικὸν κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ] τοῦ Γλυκῆ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*

462β Ἀρχὴ τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων. Ψάλλονται τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...*, Τοῦ μουσικωτάτου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Κατευθυνθήτω...*, Παλαιὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις..*, Λ ο γ γ ί ν ο υ μοναχοῦ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Ἰ ω ά σ α φ τοῦ νέου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Κὺρ Π α γ κ ρ α τ ί ο υ μοναχοῦ· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. β′ (;) *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

Καὶ τὰ κοινωνικὰ ὁμοίως. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· πλ. β′ *Γεύσασθε...*, Τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. β′ *Γεύσασθε...*, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. α′ *Γεύσασθε...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Κ λ α δ ᾶ]· ϟεϝαϝω *Γεύσασθε...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· α′ τετραφωνῶν *Γεύσασθε...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· α′ *Γεύσασθε...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· α′ *Γεύσασθε...*, Κὺρ Μ ά ρ κ ο υ τοῦ Εὐγενικοῦ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*, Κὺρ Μ α ν ο υ ή λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ′ *Γεύσασθε...* Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Γεύσασθε...*, Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ τετραφωνῶν *Γεύσασθε...*, Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Γ ο ύ τ α (;)] τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης πάνυ ὡραῖον· τρίτος *Γεύσασθε...*, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Γεύσασθε...*

469α Ὅταν διανέμῃ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀντίδωρον ψάλλονται τὰ παρόντα. Τὸ δὲ παρὸν ψάλλεται ἐν Θεσσαλονίκῃ· ἦχος τρίτος[2] τρίτος[1] πλ. δ′ ϝαϝα *Εὐλογήσω τὸν Κύριον...* Τὸ δὲ παρὸν τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ· α′ ἔξω *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ϟεϝαϝω *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* Καὶ ἕτερον· ἦχος δ′ *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* Κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ μοναχοῦ τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου· ϟεϝαϝω *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...*

471β Κοινωνικὰ ποίημα κὺρ παπᾶ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ καὶ Νομοφύλακος Τὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος: ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος δ′ *Ποτήριον...*, ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*, ἦχος πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...*, ἦχος πλ. α′ *Μακάριοι οὕς....*

472β Τελειώνει τὸ μέλος τοῦ κοινωνικοῦ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...* Τέλος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ πολύφυλλο χειρόγραφο εἶναι ἀρκετὰ ταλαιπωρημένο καὶ τὸ δέσιμο τῶν τετραδίων ἔχει χαλαρώσει σὲ μεγάλο βαθμό, κάποια φύλλα μάλιστα ἔχουν ἀποκολληθεῖ. Στάχωση μὲ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ σκοῦρο καφὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες στὰ δύο καλύμματα καὶ στὴν ράχη.

Γραφὴ τεχνική, πολὺ μικρόσχημη, λεπτή, ἀριστεροκλινής. Ἁπλὰ ἀλλὰ καλαίσθητα πρωτογράμματα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν χειρογράφων.

Γραφέας ἄδηλος. Εἶναι καλλιτέχνης, ἐξαιρετικὸς καὶ πολὺ ἔμπειρος μουσικὸς κωδικογράφος, ὁ ὁποῖος ἔγραψε καὶ τὸν ἰδίου περιεχομένου κώδικα Ἰβήρων 987 (ΣΤΑ-

ΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σσ. 827-843). Ὑποπτεύομαι ὅτι εἶναι καὶ μελοποιὸς καὶ κρύβει τὸ ὄνομά του μὲ τὶς ἐπιγραφὲς «παρά τινος διδασκάλου» καὶ «ἕτερον» (φφ. 370α κ.έ, καὶ 373α κ.έ. ἀντίστοιχα). Γράφει σίγουρα μετὰ τὸ ἔτος 1728, ἀφοῦ στὸ φ. 295α ἀνθολογεῖ τὴν ἐξήγηση τοῦ παλαιοῦ Ἀλληλουιαρίου ἀπὸ τὸν «Ἰ ω - ά ν ν η λαμπαδάριο» τὸν Τραπεζούντιο, ὁ ὁποῖος κατεῖχε τὴν θέση αὐτὴ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ συγκεκριμένου ἔτους (PATRINELIS, "PROTOPSALTAE" 1967, σ. 161). Πιθανότατα τὸ χειρόγραφο γράφτηκε καὶ λίγο ἀργότερα, περὶ τὸ 1730-40, πιστεύω ὅμως ὄχι πιὸ μετά. Στὶς ἴδιες ἐκτιμήσεις ὁδηγοῦν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχιερέων οἱ ὁποῖοι μνημονεύονται στὰ Πολυχρόνια (Οἰκ. Πατριάρχης Παΐσιος [μᾶλλον ὁ Β', τέσσερις πατριαρχείες μὲ ἀρχὴ τὸ ἔτος 1726]· Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶς, ὁ Β' [1732-36], ἢ ὁ Γ' [1736-46]· Ἀντιοχείας Σίλβεστρος [1724-66]· Ἱεροσολύμων Χρύσανθος [1707-1731]· Χαλκηδόνος Νικόδημος [1726-31]).

Σημαντικὴ εἶναι ἡ πληροφορία τοῦ φ. 280α γιὰ τὸν καλλωπισμὸ ἐκ μέρους τοῦ «ἀναγνώστου [Π έ τ ρ ο υ] Μπερεκέτου τοῦ ἐκ Βυζαντίου» τοῦ ἐγκωμίου πρὸς τὸν Μέγα Πέτρο, στὶς 8 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1679. Ἂν γινόταν ἀποδεκτὴ ἀβασάνιστα θὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὴν πρωιμότερη χρονολογία ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν μουσικὴ δράση τοῦ περίφημου αὐτοῦ μελοποιοῦ. Ὡστόσο, ἐνῶ ὁ μνημονευόμενος στὴν ἐπιγραφὴ ὡς «μακαρίτης» πατέρας του Ἀλέξιος πέθανε τὸ 1676, ὁ Πέτρος δὲν ἀνέβηκε στὸν θρόνο παρὰ τὸ 1782, καὶ οὐσιαστικὰ ἀρκετὰ ἀργότερα (μετὰ τὸ 1689 ὅταν ἐνηλικιώθηκε, καὶ κυρίως μετὰ τὸν θάνατο τῆς μητέρας του στὰ 1694) ἀπέκτησε πραγματικὰ πλήρως τὴν αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία. Στὰ χειρόγραφα Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου 26 καὶ Ἰβήρων 987 (τὸ δεύτερο εἶναι τοῦ ἴδιου γραφέα, ὅπως σημειώθηκε), φ. 286α ὑπάρχει ἡ ἴδια ἐπιγραφή, ἀλλὰ ἡ χρονολογία εἶναι «ˏαχϑ'» (=1699) (βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σ. 837· ΣΤΑΘΗ, «ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΕΡΕΚΕΤΗΣ», 1995). Φαίνεται ὅτι στὸ παρὸν χειρόγραφο Καρὰ 35, ὁ γραφέας λάθεψε στὴν ἀναγραφὴ τῆς συγκεκριμένης χρονολογίας.

Στὸ παράφυλλο Α'α ἡ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴν συλλογὴ Καρά: *-35-*. Στὰ ὑπόλοιπα παράφυλλα ὑπάρχουν σημειώσεις καὶ σχέδια ἄνευ ἀξίας, ἀλλὰ στὸ Δ'β γράφτηκε πρόχειρα:

ἡ παρούσα Ἀνθολογία ἐγράφη τῷ 1679
μετὰ Χριστὸν, ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ κατὰ τὸ πατριαρ
χεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Εἶναι προφανὲς ὅτι ὅποιος ἔγραψε τὴν σημείωση αὐτὴ κατανόησε λανθασμένα τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 280α ὡς δήλωση τοῦ ἔτους γραφῆς τοῦ κώδικα.
Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε παρακάτω:

Χειρ/φος Παπαδικὴ παλαιὰ
α' ἡμίσεως τῆς ΙΗ' ἑκατονταετίας
ἐπὶ πατριάρχου Κων/πόλεως Παϊσίου
τοῦ β' καὶ Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων ὧν
μνημονεύει ἐν τοὺς Πολυχρονισμοὺς
Ἴσως ἐπὶ τῆς Α' Πατριαρχείας Παϊσίου
1726-33

ΣΚ

Ὁ ἴδιος σημείωσε στὰ περιθώρια πολλὲς ἐξηγήσεις μελῶν τοῦ κώδικα. Στὸ ἔργο ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, πίνακας ΛΗ' δημοσιεύτηκε σὲ πανομοιότυπο τὸ φ. 108β τοῦ κώδικα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.
ΚΑΡΑ, *ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΪΣΤΩΡ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ* 1992, σσ. 54, 80, πίνακας ΛΗ'.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Θ'.

Καρὰ 36

αἰ. ΙΗ' (1749) χαρτ. 21 x 16 φφ. Α'-Γ' + 228 + α'-γ'

ΟΙΚΗΜΑΤΑΡΙΟΝ, ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΛΑΔΑ, ΚΡΑΤΗΜΑΤΑΡΙΟΝ

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Καλλίνικος.

Τὸ περιεχόμενο τοῦ χειρογράφου (οἱ δύο ἑνότητες: Ἀκάθιστος Ἰωάννου Κλαδᾶ καὶ ἄλλων μελοποιῶν, καὶ Κρατηματάριον) εἶναι σχεδὸν ἀπόλυτα ὅμοιο μὲ κώδικες ὅπως ὁ Ξηροποτάμου 287 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α'* 1975, σσ. 51-58).

1α Μετὰ ἀπὸ μεγαλόσχημο καὶ καλλιτεχνικὸ ἐπίτιτλο: Ἀκάθιστος ὕμνος ποιηθεὶς παρὰ κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ καὶ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...* Ἀκολουθοῦν συνθέσεις τοῦ ἴδιου ὕμνου τοῦ Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ (πλ. δ'), τοῦ Γεωργίου ἐξ Ἀθηνῶν (πλ. δ'), τοῦ Νομοφύλακος κὺρ Μπαλασίου (ἦχος πλ. α').

8α Δίχορον Πολίτικον· πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

8β Ἕτερον δίχορον, κὺρ Πέτρου [Μπερεκέτη]· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη] *Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

9α Ἕτερον ἁγιορείτικον· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἐκκλησιαστικόν· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ... Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

10α Ξεκινᾶ ἡ ἀνθολόγηση τῶν οἴκων τοῦ Ἰωάννου Κλαδᾶ μὲ τὸν α' *Ἄγγελος πρωτοστάτης...* σὲ ἦχο δ'.
Ἀνάμεσα στὶς συνθέσεις τοῦ Κλαδᾶ (συνήθως μετὰ ἀπὸ αὐτές) παρεμβάλλονται καὶ γνωστὲς συνθέσεις οἴκων τοῦ Ἰωάννη

Κουκουζέλη, Μανουὴλ Χρυσάφη, Παλάση, Χρυσάφη τοῦ νέου, Περεκέτη.

14α Ἕτερος ποιηθεὶς παρὰ κὺρ Μανουὴλ τοῦ λαμπαδαρίου Χρυσάφου· δ′ *Ἄγγελος πρωτοστάτης...*

17β Ἕτερος οἶκος ποίημα κὺρ Παλασίου· α′ *Ἄγγελος πρωτοστάτης...*

20β Τοῦ κὺρ Ἰωάννου λαμπαδαρίου· δ′ *Βλέπουσα ἡ Ἁγία...*

22β Τοῦ κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· δ′ *Βλέπουσα ἡ ἁγία...*

25α Κὺρ [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου· δ′ *Βλέπουσα ἡ ἁγία...*

26α Ποίημα κὺρ μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη· δ′ *Γνῶσιν ἄγνωστον...*

29α Ἕτερος κὺρ Ἰωάννου [Κλαδᾶ]· ιεραω *Γνῶσιν ἄγνωστον...*

31β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· πλ. β′[1] *Δύναμις τοῦ ὑψίστου...*

33β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· δ′ *Ἔχουσα θεοδόχον...*

36β Τοῦ αὐτοῦ, πρόσχες, τοῦ λαμπαδαρίου κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ· ιεραω *Ζάλην ἔνδοθεν...*

38α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· β′ δ′ καὶ πρόσχες καλῶς *Ἤκουσαν οἱ ποιμένες...*

40β Ἕτερος τοῦ κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· δ′ *Ἤκουσαν οἱ ποιμένες...*

43β Τοῦ κὺρ Ἰωάννου [Κλαδᾶ]· πλ. α′ *Θεοδρόμον ἀστέρα...*

45α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· δ′[8] *Θεοδρόμον ἀστέρα...*

46α Τοῦ κὺρ Ἰωάννου [Κλαδᾶ]· δ′ *Ἴδον παῖδες Χαλδαίων...*

48α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· δ′ *Κήρυκες θεοφόροι...*

50α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· ιεραω *Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ...*

54α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· β′ *Μέλλοντος Συμεῶνος...*

56α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· πλ. δ′ *Νέαν ἔδειξε κτίσιν...*

60α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰωάννου λαμπαδαρίου [Κλαδᾶ]· ιεραω *Ξένον τόκον ἰδόντες...*

61α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]· δ′ *Ὅλος ἦν ἐν τοῖς κάτω...*

64β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· δ′ *Πᾶσα φύσις ἀγγέλων...*

65β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Πᾶσα φύσις...*

67β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Κ λ α δ ᾶ]· ὡειαιω *Ῥήτορας...*

70α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· πλ. δ′ ιαια *Σῶσαι θέλων...*

71β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· δ′ *Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων...*

76α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· ὡειαιω *Ὕμνος ἅπας...*

77α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· δ′ *Φωτοδόχον λαμπάδα...*

79β [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· ἦχος πλ. β′[5] δ′ *Χάριν δοῦναι...*

81α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· πλ. δ′ *Ψάλλοντές σου τὸν τόκον...*

85α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]· πλ. β′[2] *Ὦ πανύμνητε μῆτερ...*

87α Τοῦ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· ὡειαιω *Ὦ πανύμνητε μῆτερ...*

89β Ἕτερος οἶκος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η ὀκτάηχος. Ἄρχου ἦχος α′ *Ψάλλοντές σου τὸν τόκον...*

94α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Ὦ πανύμνητε μῆτερ...*

97α-102β Ἄγραφα.

103α Μετὰ ἀπὸ μεγαλόσχημο καὶ καλλιτεχνικὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον μεγάλων κρατημάτων, ἐκ τῶν πολλῶν τὰ ἐκλεκτότερα ποιήματα διαφόρων ποιητῶν. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος α′

Ἀκολουθοῦν στὸν πρῶτο ἦχο: Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]. Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η (α′ μέσος). Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ] περσικόν. Τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ. Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Δ ο κ ε ι α ν ο ῦ (α′ δ′φωνος). Ἕτερον· ἦχος α′. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ Π ρ α σ ί ν ο υ. Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ η πέρσικον. Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ η λεγόμενον τὰς νήφη πέρσικον. Τοῦ [Ν ι κ η φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ-

κουζέλη. Τοῦ [Ξένου] Κορώνη. Ἕτερον πέρσικον. Ἦχημα εἰς τὴν εἴσοδον.

117α Ἀρχὴ τοῦ β′ ἤχου. Τοῦ [Ξένου] Κορώνη Ἀκολουθοῦν στὸν δεύτερο ἦχο: Τοῦ [Ξένου] Κορώνη. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Τοῦ [Ἰωάννου] Κουκουζέλη. Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰωάννου Κλαδᾶ]. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ]. Τοῦ [Ξένου] Κορώνη ἀηδονάτον. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Ἕτερον τὸ λεγόμενον ποταμίδα τοῦ [Ἰωάννου] Λασκάρεως. Ἕτερον τοῦ [Ἰωάννου] Κουκουζέλη.

127α Ἀρχὴ τοῦ τρίτου ἤχου. Ποίημα τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κουκουζέλη]. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κουκουζέλη]. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κουκουζέλη]. Τοῦ [Ξένου] Κορώνη (τρίτος α′). Τοῦ [Νικηφόρου] Ἠθικοῦ (τρίτος α′). Ἦχημα.

132α Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου ἤχου. Κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη. Ἀκολουθοῦν στὸν τέταρτο ἦχο: Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κουκουζέλη]. Καὶ ἄλλως τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κουκουζέλη] φθορικός. Ἕτερον τοῦ [Ξένου] Κορώνη. Πρόλογος τοῦ [Ἰωάννου] Γλυκέος. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Γλυκέος]. Τοῦ [Γεωργίου] Κοντοπετρῆ. Τοῦ Δοκειανοῦ λεγόμενον (λεγετος). Τοῦ Ἀργυροῦ ἀπὸ τὴν Ῥόδον. Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰωάννου Κλαδᾶ]. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ] (λεγετος). Τοῦ [Μανουήλ] Χρυσάφη ὀργανικὸν λεγόμενον τερπνόν. Ὀργανικὸς πέρσικος Μάρκου ἱεράρχου. Ἕτερον λεγόμενον τρουμπέτα.

143β Ἀρχὴ τοῦ πλ. α′ ἤχου. Κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη ἡ σημαντήρα. Ἕτερον λεγόμενον σημαντήρι μικρόν. Τοῦ [Ἰωάννου] Κουκουζέλη λεγόμενον ἀηδών. Τοῦ [Ξένου] Κορώνη λεγόμενον ἀηδονάτον. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη] λεγόμενον ῥοδακινάτον. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνη]. Τοῦ [Ἰωάννου] Κουκουζέλη τὸ πολεμικόν. Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰωάννου Κλαδᾶ].

Φ. 154β: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Κλαδᾶ] λεγόμενον βουλ-

γάρικον. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η λεγόμενον ὀρφανόν. Λεγόμενον τοῦ μεγάλου πριμικήρι. Τοῦ [Ν ι κ η - φ ό ρ ο υ] Ἠ θ ι κ ο ῦ. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η τετράφωνον. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η] τετράφωνον. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η]. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η] ἡ ἀηδών.

166α Ἀρχὴ τοῦ πλ. β′. Ποίημα τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η. Πρόλο- γος τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η] δεμένον. Τοῦ [Ἰ ω ά ν - ν ο υ] Γ λ υ κ έ ο ς λεγόμενον ὁ σουρλᾶς. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η λεγόμενον ὁ ἀνυφαντῆς. Ὁ μονόπνους ⲓⲉⲣⲁⲛ. Ἤχημα. Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ η δεδεμένον. Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η]. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ - ζ έ λ η. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η δεμένον μὲ τὸν τρίτον. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ὁ δύσκολος. Φθορικὸν καὶ δύσκολον κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ [Μ π ο ύ ν η] τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ.

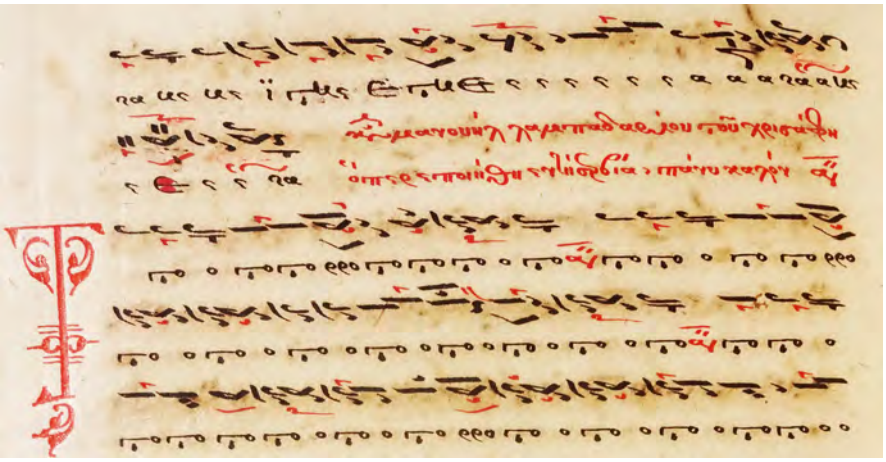

Πανομοιότυπο 32. Χφ. Καρὰ 36, φ. 188β.

183α Ἀρχὴ τοῦ βαρέος. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η. Πρόλογος τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η. Φ. 188β: Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδα-

ρίου τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η ὅπερ ἐποιήθη ἐν τῇ Σερβίᾳ πάνυ καλόν. Τοῦ αὐτοῦ [Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ] λεγόμενος πάνυ ὡραῖος. Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ.

191β Ἀρχὴ τοῦ πλ. δ΄. Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η λεγόμενον καμπάνα καὶ βιόλα. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] λεγόμενον χορός. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] λεγόμενον παπαδοπούλα. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] πέρσικον λεγόμενον μαργαρίτης. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] λεγόμενος τροχός. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Γ λ υ κ έ ο ς. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η λεγόμενον ροδάνι. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η]. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η]. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η λεγόμενον τοῦ βασιλέως. Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ]. Λαμπαδαρίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ] τοῦ Κ λ α δ ᾶ πέρσικον, λέγεται καὶ ἀνακαρᾶς. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η τὸ ἐμπαχούμ. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η] μετὰ τοῦ τρίτου ἡνωμένου. Τοῦ αὐτοῦ [Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η] παρόμοιον. Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ ἡ ἀηδών. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η φθορικόν. Τοῦ λαμπαδαρίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ] τοῦ Κ λ α δ ᾶ φθορικόν. Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η πάνυ καλόν. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] λεπτότατον. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] παρόμοιον τοῦ χοροῦ κάλλιστον. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η. Κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ ἐκ τῶν Ξ α ν θ ο π ο ύ λ ω ν. Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Δ ο κ ε ι α ν ο ῦ. Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η.

226β Μουσικὸν ὀργανικὸν τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ΄.

227α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου κρατήματος:

ἐγράφη δια χειρὸς καμοῦ τοῦ ευτελοῦς καλλινίκου ἰε ροδιακόνου, εἰς τοὺς 1749:-

227β-228β Ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο εἶναι προϊὸν τοῦ καλάμου ἔμπειρου μουσικοῦ κωδικογράφου. Ὡστόσο, ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ μαύρη μελάνη πότισε στὰ φύλλα, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ γραμ-

μένο μέρος τῶν φύλλων νὰ ἔχει κάπως μαυρίσει. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται (πλαίσιο μὲ χερουβὶμ στὶς τέσσερις γωνίες καὶ στὴ μέση ἄνθη). Λείψανα θηλυκωτήρων. Στὴ ράχη ὑπάρχει παλαιὸ ἔντυπο ὠοειδὲς αὐτοκόλλητο μπλὲ χρώματος, ἀκριβῶς ἴδιο μὲ ἐκεῖνο ποὺ συναντᾶται στὰ χειρόγραφα 59, 60, 66, 73, 74, 93, 96, 109, 110, 111, 119, 149, 161 καὶ 172 τῆς συλλογῆς. Σὲ αὐτὸ ἀναγράφεται, στὴν ἐπάνω γραμμὴ (μετὰ τὸ *Νο*, τὸ ὁποῖο εἶναι τυπωμένο) ἕνας δυσδιάκριτος ταξινομικὸς ἀριθμός: ..... [= 99;] καὶ στὴν κάτω (ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ προαναφερθέντα χειρόγραφα ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια ἐτικέτα) *Γ. Πρ.* (= Γεωργίου Πρωτοψάλτου [Ραιδεστηνοῦ];).

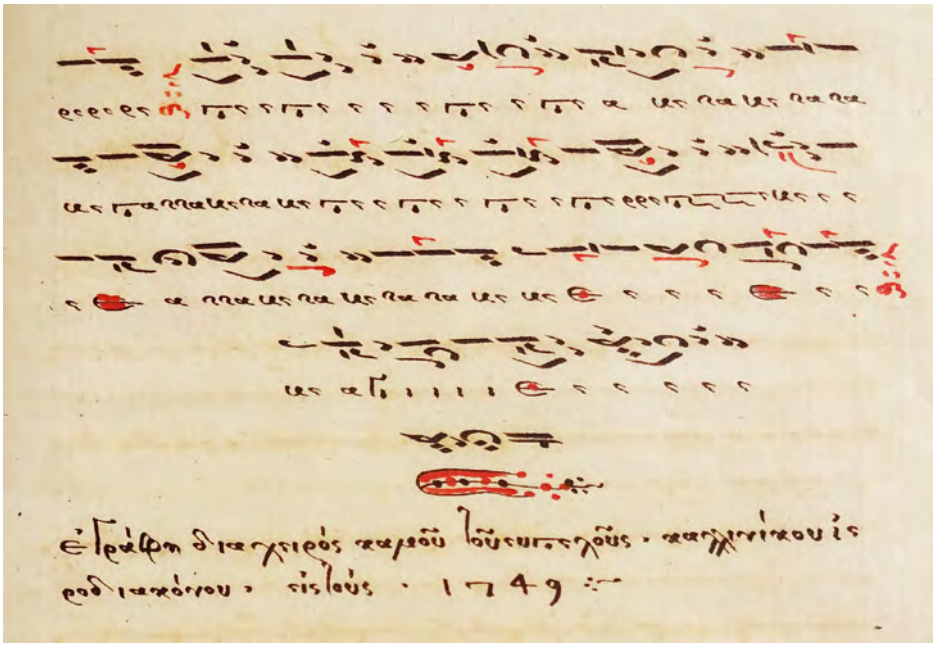

Πανομοιότυπο 33. Χφ. Καρὰ 36, φ. 227α.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, τεχνική, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Πρωτογράμματα καλαίσθητα. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια εἶναι μεγάλα.
Ἐξαιρετικὸς γραφέας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἱεροδιάκονος Καλλίνικος στὰ 1749 (φ. 227α). Μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν γραφέα Καλλίνικο τοῦ χειρογράφου Καρὰ 48 ἀρκετὰ χρόνια μετά, στὰ 1782.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Ἰδιόχειρος Καλλινίκου ἱερομονάχου
ἔτους 1749.
φ. 225.
Μαθήματα τοῦ Ἀκαθίστου

καὶ Κρατηματαρίου.

Λίγο παρακάτω ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-36-*

Στὸ παράφυλλο Γ'α μιὰ παλαιὰ σημείωση:

καὶ τόδε σὺν τοῖς ἀλλοις ἀθανασίου .....συγκέλλου ῥαιδεστηνοῦ

Στὴν πίσω ὄψη τοῦ Γ'β: *Νο 3*. Στὴν ἐπάνω ὤα τοῦ φ. 1α, σημείωση παλαιά:

ἐκ τόν του μεγάλου ἀρχιδιακόνου Γενναδίου του ἐκ ῥαιδεστοῦ
καὶ τόδε:

Στὴν κάτω ὤα: *Ἰ. Μ. ῥαιδεστόν-* Πανομοιότυπη αὐτὴ ἡ σημείωση ὑπάρχει καὶ στοὺς κώδικες Ψάχου 80/227α καὶ 36/188β, στὸ ἴδιο σημεῖο, ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 504.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Ι'.

Καρὰ 37

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1770) χαρτ. 25,3 x 18 φφ. Α'-Γ' + σσ. 830 + α'-η'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΕΝΕΣΤΑΤΗ

Γραφέας: Γαβριὴλ ἱερομόναχος ἐκ κώμης Ἁγ. Λαυρεντίου

1 Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου Ἑσπερινοῦ ποιηθέντος ὑπὸ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Τὸ μὲν παρὸν ἐστὶν ἀρχαῖον, ἄρχεται δὲ ὁ πρῶτος χορὸς ἡσύχῳ φωνῇ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Καθεξῆς οἱ γνωστοὶ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων ἀναλυτικά, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν μελουργῶν τους (βλ. τὸ μνημονευθὲν χειρόγραφο Ἄνδρου-Κορθίου 10 (φφ. 25α-70β) στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα Καρὰ 34, παραπάνω).
Ἀπὸ τὴν σελίδα 3-4 σώζεται μόνο ἡ ἐπάνω γωνία.

122 Τὰ μέλη ὅπως στὸν κώδικα τοῦ Κορθίου: τὰ κεκραγάρια τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, κατόπιν τὰ «ἐκκλησιαστικά» κεκραγάρια «καθὼς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει ψάλλονται», καὶ τὰ τοῦ Μπαλασίου. Ἀκολουθοῦν ἀναλυτικὰ τὰ προκείμενα-δοχές.

160 Τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Ἀναστασίου [Ῥαψανιώτου] ὡς ψάλλεται· ἦχος α' *Ἔδωκας κληρονομίαν...* Τοῦ κὺρ Ἀναστασίου [Ῥαψανιώτου] ὁ αὐτός· πλ. δ' *Μὴ ἀποστρέψεις...* Ἀκολουθεῖ τὸ *Κεχαριτωμένη χαῖρε* τοῦ Κουκουζέλη σὲ ἦχο α'.

162 Ἀρχὴ τοῦ Ὄρθρου. Τὰ μέλη ὅπως στὸν κώδικα τοῦ Κορθίου: *Θεὸς*

Κύριος καὶ τὰ ἀπολυτίκια κατ᾽ ἦχον, τὰ Ἀλληλουιάρια τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, τὰ Εὐλογητάρια.

176 Ξεκινᾶ ὁ πολυέλεος Κουκουμᾶς (βλ. κώδικα Κορθίου 10, φ. 93α κ.έ.) ἀναλυτικὰ μὲ τὶς στάσεις του.

200 Χριστοφόρου Μυστάκωνος μετὰ βαστακτῶν· α′ *Οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογήσατε τὸν Κύριον...*

215 Ψάλλεται μετὰ τῶν βαστακτῶν· πλ. β′ *Ετετε... ἐχθρῶν ἡμῶν*. Παρομοίως καὶ στὴ σ. 217.

220 Ἕτερος πολυέλεος λεγόμενος Λατρινὸς ποιηθεὶς ὑπὸ διαφόρων ποιητῶν· α′ *Δοῦλοι Κύριον...* (βλ. κώδικα Κορθίου 10, φ. 112α κ.έ.).

237 Ἀρχὴ τῆς β′ στάσεως... (βλ. κώδικα Κορθίου, φ. 119α κ.έ.).

245 Ἕτερος πολυέλεος κυρίου Μανουὴλ λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφου· ἦχος α′ (βλ. κώδικα Κορθίου 10, φ. 122β κ.έ.).
Ἀκολουθοῦν, ὡς συνήθως, καὶ οἱ πολυέλεοι τοῦ Χρυσάφου τοῦ νέου (ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον*) καὶ τοῦ Μπαλασίου (ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον*).

276 Ἀντίφωνα ψαλλόμενα εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ποιηθέντα παρὰ διαφόρων ποιητῶν (βλ. κώδικα Κορθίου, φ. 145α κ.έ.).

282 Ἕτερα εἰς μνήμας ἁγίων διαφόρων ποιητῶν (βλ. κώδικα Κορθίου, φ. 147β κ.έ.). Ἀκολουθοῦν: Ἕτερα ψαλλόμενα εἰς ἱεράρχας καὶ μάρτυρας, διαφόρων ποιητῶν· δ′ (βλ. κώδικα Κορθίου).

295 Ἕτερα κὺρ Ἀθανασίου [οἰκουμενικοῦ] πατριάρχου [τοῦ Ε′] ἅπερ ἐποιήθησαν εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν· α′ *Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον...*

300 Ἕτερα ἀντίφωνα εἰς τοὺς Ἀσωμάτους, κυρίου Νικηφόρου τοῦ Ἠθικοῦ· πλ. β′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* (βλ. κώδικα Κορθίου 10, φ. 152β κ.έ.). Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀντίφωνα εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Μιχαὴλ Ἀνανεώτου· βαρὺς τετράφωνος *Τὰ ἐλέει Σου Κύριε...*

309 Πασαπνοάρια κατ᾽ ἦχον. Τὸ παρόν, ποίημα κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη καὶ μαΐστορος καὶ διδασκάλου τῶν διδασκάλων· α′. Ἀκολουθοῦν μέλη τοῦ Κλήμεντος ἱερομονάχου, τοῦ αὐτοῦ [Κλήμεντος] ὀκτάηχον καὶ «ὑμνεδικόν ὀνομάσθη», Χρυσάφου τοῦ νέου, Μπαλασίου. Στὸν β′ ἦχο: Κλήμεντος, Μπαλασίου. Στὸν τρίτο ἦχο: Κλήμεντος ἱερομονάχου τοῦ Λεσβίου, Γεωργίου α′ ψάλτου τοῦ ἐκ Ῥαιδεστοῦ, Μπαλασίου. Στὸν δ′ ἦχο: Κλήμεντος ἱερομονάχου τοῦ Λεσβίου, Χρυσάφου τοῦ νέου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης

Ἐκκλησίας, Μ π α λ α σ ί ο υ. Στὸν πλ. α′ ἦχο: Μ π α λ α σ ί ο υ. Στὸν πλ. β′ ἦχο: Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ ἐκ Ῥαιδεστοῦ, Μ π α λ α σ ί ο υ. Στὸν βαρὺ ἦχο: Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥαιδεστηνοῦ, Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου, Μ π α λ α σ ί ο υ. Στὸν πλ. δ′ ἦχο: Κ λ ή μ ε ν τ ο ς, Μ α ν ο υ ὴ λ Γ α ζ ῆ, Μ π α λ α σ ί ο υ.

Ἀκολούθως καὶ ἄλλα: Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱερεὺς (!) [=ἱερομονάχου, Θεσσαλοῦ καὶ Ἰβηρίτου]· τρίτος. Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ′. Μ η τ ρ ο φ ά ν ο υ ς ἱερομονάχου· πλ. β′. Ἕτερον παρόμοιον τοῦ Κ ο σ μ ᾶ· πλ. β′. Τὸ φ. 358 εἶναι ἄγραφο.

359 Τὸ παρὸν ψάλλεται ἐν τῷ ὄρθρῳ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· β′ Τὰ Πεντηκοστάρια τοῦ ὄρθρου καὶ ἀκολούθως τὰ τοῦ Τριῳδίου σὲ μελοποιήσεις τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ. Ἀκολουθοῦν οἱ Τιμιωτέρες τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, Μ π α - λ α σ ί ο υ, Λ α λ ο ύ τ ζ ο υ, ἡ ὀκτάηχη τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ καὶ ἡ τοῦ Δ α μ ι α ν ο ῦ τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ σὲ ἦχο α′ (βλ. κώδικα Κορθίου 10, φφ. 180β-187β).

378 Τὰ ια′ ἑωθινὰ τοῦ Λ έ ο ν τ ο ς τοῦ σοφοῦ σὲ μέλος τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς.

389 Δοξολογίες, μὲ πρώτη τοῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε - σ τ ο ῦ σὲ ἦχο πλ. α′ μὲ ᾀσματικὸ τοῦ Γ ε ν ν α δ ί ο υ τοῦ ἐξ Ἀ γ - χ ι ά λ ο υ. Ἀκολουθοῦν: Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′, Μ π α - λ α σ ί ο υ· α′, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· β′, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· τρίτος, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] ὀργα- νική· δ′, τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ φθορική· πλ. α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] έπτάφωνος βαρύς, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] βαρύς, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ′.

431 Τὸ τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τὰ νεκρώσιμα, ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 207α-211α).

Ἀκολουθοῦν οἱ Φῆμες *Τὸν δεσπότην...*, οἱ πολυχρονισμοὶ σὲ πατριάρχες, καὶ τὰ παρόμοια μέλη τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 211α-223α). Τὸ μόνο ὄνομα ποὺ μνημονεύεται στοὺς πολυχρονισμοὺς (σ. 441) εἶναι αὐτὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ (1733-34).

468 Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...*, *Δύναμις...* Ἕτερον ἁγιορείτικον *Δύναμις...* Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο - ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου· β′ *Δύναμις...* Τοῦ βήματος καλλω- πισθὲν παρὰ κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Δύνα-

μις παλαιόν *Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

471 Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Ἕτερον κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Τοῦ Σταυροῦ· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Ἦχος β′ *Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου...*

473 Ἀλληλουιάρια κατ᾽ ἦχον. Τὸ παρὸν κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ *Ἀλληλούια...* Ἀκολουθοῦν τὰ Ἀλληλουιάρια κατ᾽ ἦχον ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 224α-229β). Στὸ τέλος τῆς ἑνότητας περιλαμβάνεται ἐπιπρόσθετα καὶ μία πλήρης σειρὰ Ἀλληλουιαρίων τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ κατ᾽ ἦχον.

488 Τὸ παρὸν ἐξηγηθὲν παρὰ κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ], νῦν δὲ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

490 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν χερουβικῶν. Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Κ λ α δ ᾶ καὶ εὐαγοῦς τοῦ βασιλικοῦ κλήρου· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἡ ἑνότητα σχεδὸν ὅμοια μὲ τὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 229β-277α).

Κάποιες διαφοροποιήσεις ἢ νέες πληροφορίες τῶν ἐπιγραφῶν: μεταξὺ τῶν χερουβικῶν τοῦ α′ ἤχου: Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ [τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ]. Στὸν β′ ἦχο ὑπάρχουν δύο συνθέσεις τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου. Στὸν τρίτο ἦχο: Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἱερομονάχου καὶ φοιτητοῦ αὐτοῦ [τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]. Στὸν δ′ ἦχο ὑπάρχει καὶ ἕνα χερουβικὸ τοῦ Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἁγιορείτου, καθὼς καὶ δύο συνθέσεις τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν. Στὸν πλ. δ′: Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ καὶ πρωτοψάλτου. Τὰ χερουβικὰ τοῦ Ἰ ω α κ ε ὶ μ Β ι ζ ύ η ς στὸ τέλος εἶναι τέσσερα σὲ ἤχους α′, πλ. α′, πλ. β′ καὶ βαρύ.

597 Ἕτερα χερουβικὰ σύντομα κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως Πλήρης σειρά, στὸν πλ. α′ ἀνθολογοῦνται δύο συνθέσεις. Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

Ἀκολουθοῦν τὰ χερουβικὰ τῆς Μ. Πέμπτης καὶ τοῦ Μ. Σαββάτου ὅπως ἀκριβῶς στὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 277α-280α) στὰ ὁποῖα προστίθεται τὸ *Σιγησάτω* τοῦ Θ ε ο φ ά ν ο υ ς Κ α ρ ύ κ η σὲ ἦχο πλ. α′, τὰ μέλη τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου (ὅπως στὸ χφ. Κορθίου 10, φφ. 280α-281α), καὶ τὸ *Ἄξιόν ἐστιν* σὲ ἦχο β′ (χφ. Κορθίου 10, φ. 281α).

614 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν ὕμνων. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Κ λ α δ ᾶ καὶ εὐαγοῦς τοῦ βασιλικοῦ κλήρου· ἦχος α᾽ δ᾽φωνος *Αἰνεῖτε...* Ἡ ἑνότητα εἶναι ὅμοια σχεδὸν μὲ τὴν ἀντίστοιχη τοῦ χφ. Κορθίου (φφ. 281β-314β), μὲ τὶς ἑξῆς συμπληρώσεις ἢ προσθῆκες: στὸν α᾽ ἦχο ὁ Γ ε ρ ά σ ι μ ο ς χαρακτηρίζεται ὡς «φοιτητὴς τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ», ἐνῶ στὸ τέλος τοῦ ἤχου προστίθεται ἕνα ἀκόμη μέλος «Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἱερομονάχου». Στὸν β᾽ ἦχο προστίθεται ἕνα μέλος «Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἱερομονάχου ἐκ τῶν Ξανθοπούλων». Στὸν βαρὺ προστίθεται ἕνα μέλος «τοῦ [Ἰ ω α κ ε ὶ μ μητροπολίτου] Β ι ζ ύ η ς [τοῦ Σ α λ α μ π ά σ η]». Στὸν πλ. δ᾽ τὸ δεύτερο μέλος τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ χαρακτηρίζεται ὡς «φθορικόν», ἐνῶ προστίθεται καὶ μία μελοποίηση τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ.

695 Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος κυρίου Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ Μ α γ ο υ λ ᾶ Ἡ ἑνότητα εἶναι ὅμοια μὲ τὴν ἀντίστοιχη στὸν κώδικα Κορθίου (φφ. 314β-321α) μὲ τὶς ἑξῆς συμπληρώσεις: στὰ κοινωνικὰ τῆς Τρίτης *Εἰς μνημόσυνον* προστίθενται δύο μελοποιήσεις τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η σὲ ἤχους πλ. α᾽ καὶ πλ. β᾽ καὶ μία τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ σὲ ἦχο πλ. δ᾽. Στὰ κοινωνικὰ τῆς Τετάρτης *Ποτήριον...* προστίθεται μία μελοποίηση τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ σὲ ἦχο πλ. α᾽. Τὸ κοινωνικὸ *Εἰς πᾶσαν* τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ἀ ρ γ υ ρ ο π ο ύ λ ο υ χαρακτηρίζεται ὡς ἦχος α᾽, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ κοινωνικὰ *Σωτηρίαν* τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ καὶ *Μακάριοι* τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Π α ν α ρ έ τ ο υ.

Ἀκολουθοῦν: Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως· βαρὺς *Ποτήριον...* Ἕτερον ἤχημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· βαρὺς *Ανενε...*

714 Κοινωνικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος, καλλωπισμὸς τοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ] Οἰκονόμου· ἦχος α᾽ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ᾽ *Ποτήριον...* Ἦχος πλ. δ᾽ *Εἰς πᾶσαν...*Ἦχος πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...* Ἦχος πλ. α᾽ *Μακάριοι...* Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν κοινωνικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

716 Ξεκινᾶ χωρὶς ἰδιαίτερη ἐπιγραφὴ ἡ ἑνότητα τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Εἶναι ἀκριβῶς ἴδια μὲ τὴν ἀντίστοιχη τοῦ κώδικα Κορθίου (φφ. 321α-338α). Δύο-τρία κοινωνικὰ τὰ ὁποῖα στὸν κώδικα Κορθίου χαρακτηρίζονται ὡς ἦχος α᾽ (Χριστουγέννων καὶ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ Κυριακῆς Θωμᾶ τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ) στὸν παρόντα κώδικα ἔχουν μαρτυρία πρωτόβαρυ. Ἐπίσης στὰ κοινωνικὰ τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως προστίθεται ἕνα τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ σὲ ἦχο α᾽.

755 Ξεκινοῦν τὰ μέλη τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Καὶ αὐτὴ ἡ ἑνότητα εἶναι ἀκριβῶς ἴδια μὲ τὴν ἀντίστοιχη τοῦ κώδικα Κορθίου (φφ. 338α-343β).

768 Τὸ *Εὐλογήσω τὸν Κύριον...* καὶ τὰ μαθήματα *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν κώδικα Κορθίου 10, φφ. 343β-345α.

772 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον θεοτοκίων μαθημάτων. Ἡ ἑνότητα εἶναι ἀκριβῶς ἴδια μὲ τὴν ἀντίστοιχη τοῦ κώδικα Κορθίου 10, φφ. φ. 345α κ.ἑ. ἕως τὸ θεοτοκίο *Τὴν ὡραιότητα* τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η σὲ ἦχο τρίτο. Στὸν παρόντα κώδικα αὐτὸ τὸ μέλος ξεκινᾶ στὴν σελίδα 807 ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώνεται, ἀφοῦ οἱ ἑπόμενες ἑπτὰ σελίδες εἶναι ἄγραφες καὶ ἀνάριθμες. Ἀκολούθως ἡ πρώτη γραμμένη (δεξιά) σελίδα ἔχει ἀρίθμηση 809.

809 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πολυελέου ποιηθὲν (!) νῦν νεωστὶ παρὰ κυρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ μουσικωτάτου καὶ δομεστίκου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος πλ. α᾽ *Δοῦλοι Κύριον...*

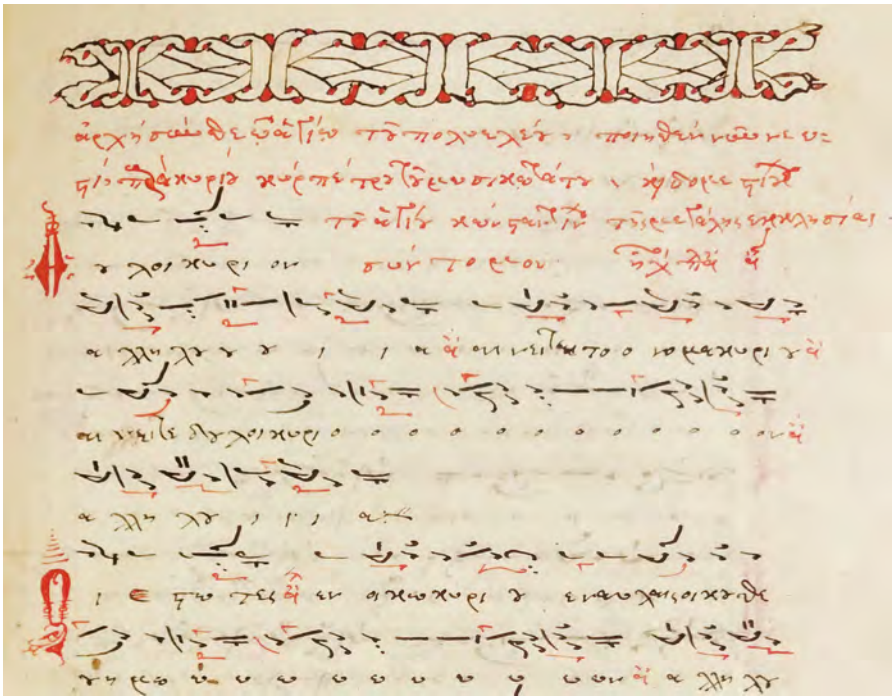

Πανομοιότυπο 34. Χφ. Καρὰ 37, σ. 809.

818 Τὸ *Ἀναστάσεως ἡμέρα* τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ καθεξῆς τὰ κοινωνικά: Δ η μ η τ ρ ί ο υ Μ υ τ ι λ η ν α ί ο υ (βαρὺς *Αἰνεῖτε*), Μ π α λ α σ ί ο υ (πλ. δ' *Αἰνεῖτε*), Μ π α λ α σ ί ο υ (α' δ'φωνος *Ἐσημειώθη*), Μ π α λ α σ ί ο υ (α' δ'φωνος *Αἰνεῖτε*) μετὰ τὸ ὁποῖο, χαμηλὰ στὴ σελίδα 824, ὁ γραφέας ἔγραψε: *τέλος*. Ὡστόσο, στὴν ἑπόμενη σελίδα συνέχισε: Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ, ἐκαλλωπίσθη δὲ ὀκτάηχος· *α' Θεοτόκε Παρθένε...*

Μετὰ τὸ γνωστὸ αὐτὸ μέλος ὑπάρχει καὶ ἕνα κοινωνικὸ τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ (δ' *Αἰνεῖτε*) τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὴ σ. 830. Τέλος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ ὀγκῶδες χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Φύλλα λεπτά, λεῖα, καθαρά, ἐλαφρὰ φθαρμένα στὶς ἄκρες. Στάχωση μὲ ἀνοιχτόχρωμο δέρμα στὴν ράχη καὶ στὶς γωνίες τῶν δύο καλυμμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπὸ σκοῦρο πράσινο χαρτόνι. Ἴδια στάχωση καὶ βιβλιοδεσία μὲ τὸν κώδικα 15, ἀσφαλῶς νεώτερες τῆς ἐποχῆς τῆς γραφῆς τους.

Γραφὴ λεπτή, κάπως πρόχειρη, δυσανάγνωστη, πυκνή, μικρόσχημη, δεξιοκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Πρωτογράμματα ἁπλά. Τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ περιθώρια εἶναι πάρα πολὺ μεγάλα. Τὸ ἐπάνω κανονικό, τὸ ἐσωτερικὸ πολὺ μικρό.

Γραφέας ἄδηλος, ὁ ἴδιος, πάντως, ποὺ γράφει καὶ τὸν ἀριθμὸ 15 τῆς συλλογῆς στὸν ὁποῖο συνεχίζεται ἡ ἀρίθμηση τῶν σελίδων τοῦ παρόντος κώδικα. Δηλώνει μαθητὴς τοῦ εὐρέως γνωστοῦ μελοποιοῦ καὶ διδασκάλου τῆς ψαλτικῆς Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ τοῦ Ραψανιώτου (σσ. 160, 471). Οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ τὸν ἱερομόναχο Γ α β ρ ι ὴ λ ἐκ κώμης ἁγίου Λαυρεντίου (μαθητῆ τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ραψανιώτου), ἐφόσον ὁ γραφικός του χαρακτῆρας καὶ ἡ ἐν γένει ἐμφάνιση τῶν κωδίκων Καρὰ 15 καὶ 37 ταυτίζεται ἀπόλυτα μὲ τὰ ἀναμφισβήτητα καὶ ὑπογεγραμμένα χειρόγραφά του: μονῆς Ἁγ. Λαυρεντίου 11 (ἔτος 1771) καὶ 12 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ*, 2008, σσ. 213-216) καθὼς καὶ μὲ ἄλλα δικά του τῶν ἐτῶν 1766-1779.

Σὲ πολλὲς σελίδες ὑπάρχουν ἐξηγήσεις μουσικῶν γραμμῶν ἀπὸ τὸν Σίμ. Καρὰ (π.χ. στὴ σ. 7). Στὸ παράφυλλο Α'β ὁ τελευταῖος σημείωσε:

-37-

Γεγραμμένον τῷ 1733-34 ἐπὶ τῆς πατριαρχείας
Σεραφεὶμ Α' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας ὄντινα
ἀναφέρει εἰς τοὺς πολυχρονισμοὺς σ. 441.
Ἔζη ἄρα τότε ὁ Μπερεκέτης καὶ τὶ σημαίνει
τὸ ἐν σ. 809 ἀναφερόμενον ὅτι «νῦν οὕτως
ἐποιήθη παρ᾽ αὐτοῦ τὸ Δοῦλοι Κύριον»
καὶ ὅτι «ὁ εἴθε ἦτο δομέστικος ἅγιος Κωνσταντίνος
εἰς Ψωμαθιὰ ἤτοι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας;

Μήπως μετὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ (ἄφησε κενό) *ἡ πατρι*
αρχικὴ αὐλὴ ἐστεγάζετο εἰς ἅγ. Κων/
ντίνον; Συνθέτας ὅτι μέχρι τοῦ Χαλάτζο
γλου οὐδένα γνωρίζομεν πρωτοψάλτην
τῆς Μ. Ἐκκλησίας μετὰ τὸν Χρυσάφην τὸν
νέον; ἴδε καὶ χειρ/φον .. ὅπερ ἀναφέρει
ὡς ἀναγνώστην τῆς Μ. Ἐκκλησίας τὸν Μπερεκέτη.

Ὁ ἴδιος ὅμως ἔγραψε μεταγενέστερα στὸ περιθώριο:

Οὐχὶ ..... ἤτο πρωτοψ ὁ Τραπεζούντιος, ἴδε σελ. 488.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 410.

Καρὰ 38

αἰ. ΙΗ' (ἀρχές) χαρτ. 15 x 10,5 φφ. Α'-Β' + 593 + α'

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΡΟΘΕΩΡΙΑΣ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΧΡΥΣΑΦΟΥ ΝΕΟΥ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α Μετὰ ἀπὸ δύο παράφυλλα, στὸ φύλλο αὐτὸ ὑπάρχει τὸ δένδρο τῆς παραλλαγῆς τοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη. Χαμηλὰ στὴν βάση του:

ΓΑΒΡΙΗΛ ΙΕΡΟΔΙΑΚΩΝΟΥ.

Στὴν β' ὄψη του συνεχίζονται οἱ μέθοδοι τῆς Προθεωρίας: *Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος...*, Παραλλαγὴ ὠφέλιμος, Ἑρμηνεία τῆς αὐτῆς παραλλαγῆς ὠφελιμοτάτη διὰ τοὺς ἀμαθεῖς καὶ ἁπλουστέρα, Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ὀκτὼ κατ᾽ ἦχον ἠχημάτων, *Ὁ θέλων μουσικὴν μαθεῖν...* (χωρὶς τὸν ἐμβόλιμο στίχο τοῦ Παναγιώτου Χρυσάφου *θέλει καλὸν σωφρονισμόν...*), *Δι᾽ εὐχῶν...*

10α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ α' ἤχου, τὸ κεκραγάριον σὺν τοῖς ἀναστασίμοις αὐτοῦ. Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ Ἀναστασιματαρίου σὲ μέλος (καλλωπισμό) τοῦ πρωτοψάλτου Παναγιώτου Χρυσάφου τοῦ νέου. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-φ. 18β, τρίτος-φ. 26β, δ'-34β, πλ. α'-44α, πλ. β'-55α, βαρύς-64α, πλ. δ'-71β ἕως τὸ φ. 79α.

79α Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς δόξαν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ποίημα κὺρ Χρυσάφη· α' *Δοῦλοι Κύριον...*

82α Παρεμβάλλεται, ὡς συνήθως: Στίχος καλοφωνικὸς ποίημα κὺρ Κωνσταντίνου τοῦ Μαγουλᾶ, ἐκαλλωπίσθη παρὰ

κὺρ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· *α' Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...* Συνεχίζονται οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου.

89α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ὄρθρον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ποίημα τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· *α' Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν: τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· δ' καὶ τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Γ α ζ ῆ· πλ. δ'

93β Τιμιωτέρα πάνυ ἔντεχνος, ποίημα κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ, ὀκτάηχος καὶ δίχορη· ἦχος *α' Τὴν ὄντως θεοτόκον...*

96β Τὸ παρὸν κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. *α' Καθεῖλε δυνάστας...* Ἕτερον κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· πλ. δ' *Καθεῖλε δυνάστας...*

98α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ τοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ σὲ μέλος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς.

108α Δοξολογίαι ὀκτάηχαι, ποιηθεῖσαι παρὰ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως. Ἡ παροῦσα· ἦχος *α' Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν δοξολογίες τοῦ Μ π α λ ά σ η καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους (στὸν πλ. α': ἕτερη δοξολογία πεντάφωνη, λέγονται δὲ αἱ πέντε ἐπάνω μὲ τὸ μέλος τοῦ ϩαϩα), ἡ γνωστὴ δοξολογία τοῦ ἐπισκόπου Ῥ α ι δ ε σ τ ο ῦ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ σὲ ἦχο πλ. α', ἡ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου σὲ ἦχο πλ. δ' καὶ τὸ ἀσματικὸ τοῦ Σταυροῦ σὲ ἦχο δ'.

142β Φήμη οἰκουμενικοῦ πατριάρχου (Καλλίνικος), καὶ στὴν σύντομη Φήμη (φ. 143β) τὸ ἴδιο ὄνομα. Φήμη μητροπολίτου Ἀγκύρας· ἦχος δ': *Πολυχρόνιον...ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Γαλατίας κύριον κύριον Ἰωακείμ.*

Εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα...* Ἕτερον κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πρωτόβαρυς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

148β Ἀρχὴ τῆς Λειτουργίας (τρισάγιον, *Δύναμις...*, Δύναμις Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, *Τὸν Σταυρόν σου...*, *Δύναμις...*, Ἦχος πλ. α' *Ὅσοι εἰς Χριστόν...*, *Δύναμις...*). Τὸ παρὸν κὺρ Θ ε ο δ ο ύ λ ο υ μοναχοῦ· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

Μεγάλη συλλογὴ χερουβικῶν. Κατὰ σειρά: Χ ρ υ σ ά φ ο υ [τοῦ νέου]· α', τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου] σύντομον· α', ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· β', τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· τρίτος, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· δ', Θ ε ο φ ά ν ο υ ς πατριάρχου τοῦ Κ α ρ ύ κ η· πλ. α', Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ ἐξ Ἀ γ χ ι ά λ ο υ· πλ. α', Χ ρ υ -

σάφου (τοῦ νέου)· πλ. α′, τοῦ αὐτοῦ [Χρυσάφου τοῦ νέου]· πλ. β′, τοῦ αὐτοῦ [Χρυσάφου τοῦ νέου]· πρωτόβαρυς, τοῦ αὐτοῦ [Χρυσάφου τοῦ νέου]· βαρὺς, τοῦ αὐτοῦ [Χρυσάφου τοῦ νέου]· πλ. δ′.

166α Χερουβικὰ τοῦ Μπαλασίου κατὰ σειρά: α′ δ′φωνος, α′, β′, τρίτος, δ′, πλ. α′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, πλ. δ′.

Ἀκολούθως καὶ ἄλλες συνθέσεις: Παγκρατίου μοναχοῦ· πλ. α′, Μανουὴλ Χρυσάφου· α′, Παγκρατίου μοναχοῦ· α′, Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου· β′, Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ· β′, Γερμανοῦ ἀρχιερέως [Νέων Πατρῶν]· β′, Μανουὴλ Χρυσάφου· τρίτος, Γερμανοῦ ἀρχιερέως [Νέων Πατρῶν]· δ′, Δαμιανοῦ ἱερομονάχου· δ′, Ἀνθίμου δομεστίκου Λαύρας· πλ. α′, Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ· πλ. α′, Ἰωάννου Γλυκέος· πλ. β′, Ἀρσενίου ἱερομονάχου [τοῦ μικροῦ]· πλ. β′, Μανουὴλ Χρυσάφου ἐκαλλωπίσθη παρὰ Διονυσίου Ἡρακλείας· βαρύς, Δούκα Συροπούλου· πλ. δ′, Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου· πλ. δ′, Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ· πλ. δ′, Γερμανοῦ ἀρχιερέως [Νέων Πατρῶν]· πλ. α′.

202β Τρισάγιον λεγόμενον μέγα· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ παρὸν τοῦ βήματος· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Μπαλασίου ἱερέως· α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν..., Δύναμις...* Ἕτερον Μπαλασίου· β′ *Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου...*

204α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν, ποίημα κὺρ Χρυσάφου τοῦ νέου. Τὸ κοινωνικὸ τῶν Κυριακῶν *Αἰνεῖτε*...στοὺς ἤχους: α′, β′, τρίτο, δ′, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, βαρύ, πλ. δ′, πλ. δ′, α′.

213α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν τοῦ παπᾶ κὺρ Μπαλασίου. Τὰ *Αἰνεῖτε* σὲ ἤχους: α′, α′ δ′φωνος, β′, τρίτος, δ′, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, πλ. δ′.

221α Ἀθανασίου Ἀδριανουπόλεως [μετέπειτα οἰκουμενικοῦ πατριάρχου]· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Κοσμᾶ· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

222β Λειτουργία Μεγ. Βασιλείου (τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου), τὸ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει* τοῦ Ξένου Κορώνη σὲ ἦχο πλ. δ′.

224β Λειτουργία Προηγιασμένων: Ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἰωάσαφ νέου Κουκουζέλη· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον τοῦ Χρυσάφου· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τὸ παρὸν Ἰωάννου Κλαδᾶ· α′ *Γεύσασθε...* Τοῦ Χρυσάφου· α′

Γεύσασθε...

Εἰς τὸ ἀντίδωρον, Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. β'[2] *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...*

228β Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, τὸ παρὸν κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ' *Ὁ ποιῶν...* Τὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος (Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ' *Ποτήριον...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τὴν Παρασκευήν· πλ. α' *Σωτηρίαν...* Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ' *Μακάριοι...*) καὶ ἀκολούθως τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος α' *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· βαρὺς *Ἐσημειώθη...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ· δ' *Λύτρωσιν ἀπέστειλε...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια· α' *Ἐπεφάνη...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν· πρωτόβαρυς *Ἐξελέξατω...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν ἔγερσιν τοῦ Λαζάρου· πρωτόβαρυς *Ἐκ στόματος...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῶν Βαΐων· δ' *Εὐλογημένος...*

238α Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν· πλ. β' Χ ρ υ σ ά φ ο υ *Τοῦ δείπνου Σου...* Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἀκολουθοῦν: γιὰ τὸ Μ. Σάββατο τὸ *Σιγησάτω* τοῦ Ν ι κ η φ ό ρ ο υ Ἠ θ ι κ ο ῦ σὲ ἦχο α', Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α' *Σιγησάτω...* καὶ τὸ κοινωνικὸ τῆς ἴδιας μέρας *Ἐξηγέρθη* τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η σὲ ἦχο α'. Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ· βαρὺς *Ἐπαίνει...* Εἰς τὴν Μεσοπεντηκοστήν· δ' *Ὁ τρώγων...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν Ἀνάληψιν· δ' *Ἀνέβη...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν Πεντηκοστήν· α' *Τὸ Πνεῦμά σου...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πάντων· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν· α' *Ἐν τῷ φωτί...*

246β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ μερικῶν μαθημάτων. Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ· α' *Τῇ ἀειπαρθένῳ...*, Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α' *Ποίαν σοὶ ἐπάξιον...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] παρακλητικόν· α' δ'φωνος *Σῶσον τὸν λαόν Σου Κύριε...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδαν· α' *Τὸν Πατέρα προσκυνήσωμεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] ὁ ἀσπασμὸς τοῦ ἀγγέλου· α' *Θεοτόκε Παρθένε...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν ἁγίαν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα· α' *Χριστὸς ἀνέστη...* Τοῦ

αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν· *α′ Ἄρον κύκλῳ...* Εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· πλ. *α′ Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος δ′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...* Τὸ παρὸν κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ὡς ζωηφόρος, ὡς παραδείσου...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] ἦχος δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· δ′ *Μακάριον σὲ τὸ γλυκύτατον στόμα...* Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. δ′ *Ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ...* Τοῦ αὐτοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. δ′ *Ἐν ὕμνοις εὐχαρίστοις...* Μ π α λ α σ ί ο υ· β′ *Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν...* Τοῦ Κ ο υ κ ο υ - ζ έ λ η· πρωτόβαρυς *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...* Τῶν Φώτων κὺρ Χ ρ υ σ ά φ η· δ′ *Ἡ Τριὰς ὁ Θεός...* Παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί - ο υ· δ′ *Τὸ τοῦ Ὑψίστου...*

290β Ξεκινοῦν κρατήματα: Τὸ παρὸν μετεβλήθη ἐκ τῆς σύριγκος ὅπερ λέγεται μουσχάλι, ποίημα κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ μικροῦ· ἦχος πλ. α′ Ἀκολουθοῦν: τὸ κράτημα τοῦ Ἀ ρ - σ ε ν ί ο υ «δὶς διαπασῶν» σὲ ἦχο δ′, τὸ νάι τοῦ πατριάρχου Θ ε ο - φ ά ν ο υ ς Κ α ρ ύ κ η σὲ ἦχο α′, ἕνα ἐξωτερικὸ μέλος (φ. 296α κ.έ.) μὲ τὴν ὀνομασία «ἀτζέμικον» σὲ ἦχο πλ. δ′ (*Ησακηια ξαμπλετολετουρ η τζελουμ...*). Τὸ παρὸν κοινωνικὸν ψάλλεται πᾶσα Παρασκευῇ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...*

297α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἀκαθίστου· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργὸ καὶ σύντομο), *Τὸ προσταχθέν...* Τὸ παρὸν κοντάκιον ψάλλεται δίχορον ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...* Ἕτερον, μέγιστον καὶ πάνυ ἔντεχνον Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*, τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος (*Ἀλληλούια..., Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος..., Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*).

303β Ὁ Ἄμωμος σὲ καλλωπισμὸ Χ ρ υ σ ά φ ο υ καὶ πρωτοψάλτου, τὸ νεκρώσιμο τρισάγιο (ἦχος πλ. β′ πλ. δ′[7]). Ἕτερον Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...* Ἦχος πλ. δ′ *Ὅταν τίθονται θρόνοι...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′ *Οἴμοι μέλαινα ψυχή...* Ἦχος πλ. α′ *Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου...*

311β Τὰ Πεντηκοστάρια τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς (*Τῆς μετανοίας...* κ.λπ.), τὰ *Θεὸς Κύριος* κατ᾽ ἦχον, τὰ εὐλογητάρια (φ. 313β: καθὼς τὰ νῦν ᾀσματομελωδοῦνται· πλ. α′) καὶ ἕνα ἀργὸ πασαπνοάριο τοῦ

Ὄρθρου τοῦ Μ π α λ ά σ η σὲ ἦχο πλ. α′.

317α Τρισάγια κατ᾽ ἦχον... (σβησμένη ἐπιγραφή, πρόκειται γιὰ ᾀσματικὰ δοξολογιῶν κατ᾽ ἦχον, μᾶλλον τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η). Ἀκολουθοῦν: παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· δ′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ Δ α μ ι α ν ο ῦ· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

324α Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου ποίημα τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· α′ *Νέος Ἀβραάμ...* Θεοτοκίον τοῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ]· α′ *Ῥίζης ἐκ Δαβίδ...* Τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· δ′ *Χρυσοπλοκώτατε πύργε...* Ἕτερον θεοτοκίον παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Χρυσοπλοκώτατε πύργε...* Τῆς Ἀκαθίστου ποίημα κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως [Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· δ′ *Πυρίμορφον ὄχημα...* Τῶν Θεοφανείων παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται...* Τῆς Ἀκαθίστου κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Πᾶσα φύσις ἀγγέλων...* Κὺρ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως· βαρὺς *ϟεαϟεϟαϟε...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως]· πλ. δ′ *Αϟαϟεαϟε...* Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς· βαρὺς *Ερρεριρεμ...*

348α Αὐγούστου ιε′ ποίημα κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Ἡ δημιουργική...* Χερουβικὸν τοῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ]· δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ ἁγίου Γεωργίου· α′ δ′φωνος *Δεῦτε φιλοθεάμονες...* Τῶν Ἀρχαγγέλων Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′ δ′φωνος *Πυρίμορφοι Ἀρχάγγελοι...* Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Ῥυσθείημεν τῶν δεινῶν...* Εἰς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Πανήγυρις φαιδρά...* Τοῦ Ἁγίου Νικολάου· α′ *Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ...* Εἰς τὰ προεόρτια τῶν Χριστοῦ Γεννῶν Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. δ′ *Ὑπόδεξαι Βηθλεέμ...* Εἰς τὴν ἑορτήν τῶν Χριστουγέννων Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Κράτημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ εἰς τὸ αὐτὸ κοινωνικόν *Αϟεϟαϟε...*

369β Πολυέλεος συνοπτισθεὶς ἐκ τοῦ Λ α τ ρ ι ν ο ῦ ὑπὸ τοῦ Νομοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν ἱερεύσι κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ, ὅστις καὶ Παλατινὸς ἐκλήθη· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

382α Πασαπνοάρια κατ᾽ ἦχον τοῦ Μπαλασίου.

394β Τιμιωτέρες: Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η· ἦχος β′ *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· τρίτος *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. α′ *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...* Τοῦ Λ α λ ο ύ τ ζ ο υ· πλ. β′[2] *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο...* Ἑτέρα Τιμιωτέρα τοῦ αὐτοῦ [Λ α λ ο ύ τ ζ ο υ]· βαρὺς τετράφωνος *Καθεῖλε... Ἀντελάβετο....*

399β Πολυχρονισμοὶ Μ π α λ α σ ί ο υ εἰς τοὺς θρόνους Κωνσταντινουπόλεως (ἦχος δ′ *...κύριον κύριον Διονύσιον...*), Ἀλεξανδρείας (ἦχος δ′ *...κύριον κύριον Παρθένιον...*), Ἀντιοχείας (ἦχος δ′ *...κύριον κύριον Νεόφυτον...*) Ἱεροσολύμων (ἦχος δ′ *...κύριον κύριον Δοσίθεον...*).

409β Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] εἰς φήμην ἀρίστου· πλ. α′ *Ὕψιστε πάντων...*

413α Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] σύντομον· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Κοινωνικὸν κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ μοναχοῦ τοῦ μικροῦ· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Μ π α λ α σ ί ο υ· τῶν Ταξιαρχῶν δ′ *Ἄρχων δυνάμεων...* Εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν τὸν ἡγιασμένον καὶ εἰς λοιποὺς ὁσίους τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Τὸν καθηγητὴν σὲ τιμῶμεν...*

420β Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· β′ *Δύναμις...* Ἀκολουθοῦν τὰ «Πεντηκοστάρια» τοῦ Ὀρθρου τῶν Κυριακῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, καθὼς καὶ τοῦ Ὀρθρου τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς.

423α Κὺρ Κ ο σ μ ᾶ ἱερομονάχου· α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

424α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον καλοφωνικῶν καὶ πανηγυρικῶν εἱρμῶν. Ποίημα παπᾶ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Τὴν φωτοφόρον νεφέλην...* Μεγάλη συλλογὴ γνωστῶν συνθέσεων τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου οἱ ὁποῖες συνοδεύονται καὶ μὲ ὁμόηχα κρατήματα.

449α Τέλος τῶν παλαιῶν εἱρμῶν καὶ ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν νέων τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]. Ἀπὸ τὸ φ. 449β ἀνθολογοῦνται οἱ εἱρμοὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η κατ᾽ ἦχον: *Τὴν σὴν εἰρήνην...* (μὲ ὁμόηχο κράτημα), *Ὠιδὴν ἐπινίκιον..., Ἡ τρίφωτος..., Ποίαν σοὶ ἐπάξιον..., Δεῦτε πόμα πίωμεν..., Ὦ θείας, ὦ φίλης..., Ἔφριξε γῆ..., Ὦ θείας..., Ἀναβλεψάμενος..., Ἀπὸ τοῦ θρόνου..., Συνέχομαι..., Ἐν βυθῷ..., Λατρεύειν..., Θεοτόκε ἡ ἐλπίς..., Χαῖρε φωτὸς νεφέλη..., Ἐσείσθησαν..., Τῇ εἰκόνι..., Χαίροις ἄνασσα..., Ἐν τῇ βροντώσει..., Χαῖρε πύλη Κυρίου..., Ἐν λύπαις..., Θεὸν ἀνθρώποις..., Χαῖρε νύμφη φαεινή..., Πῶς σου τὴν χάριν..., Οἱ τῆς Χαλδαίας..., Μουσικῶν ὀργάνων..., Κυρίως Θεοτόκον..., Ἐν κλίνῃ νῦν...*

465β Ἐγκώμια ἅπερ ψάλλονται εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Παναγίας

Θεοτόκου ἀντὶς πολυελέου, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε - ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Λόγον ἀγαθόν...* Οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου καὶ ἀκολούθως (φ. 470β) συνεχίζονται οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ μὲ ὁμόηχα κρατήματα: κὺρ Π έ τ ρ ο υ· πλ. δ′ *Ἡ τῆς Χαλδαίας καμίνου...* Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Κράτημα εἰς Τὴν φωτοφόρον νεφέλην· α′ Εἰς τὴν Ἐν οὐρανοῖς· β′[2] Εἰς τὸ Ἐν Σιναίῳ· τρίτος Εἰς τὸ Ἐσείσθησαν λαοί· δ′ Εἰς τὸ Χεῖρας ἐκπετάσας· λέγετος Εἰς τὸ Χαίροις ἄνασσα· πλ. α′

479α Τὸ παρὸν εἰς τὸ Ὁ μέγας προέγραψεν· πλ. β′[1]. Εἰς τὸ Μὴ τῆς φθορᾶς· βαρύς. Εἰς τὸ Ἀποβλεψάμενος· πλ. δ′. [Εἰς τό] Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον· πλ. δ′.

484α Ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...* Ἀκολουθοῦν Εἰσοδικά.

485α Κράτημα εἰς τὸ κοινωνικὸν τοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ] Μ α - γ ο υ λ ᾶ· ἦχος τρίτος

486α Γράφεται ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα ἕνα Πολυχρόνιο εἰς τὸν «μητροπολίτην τῆς Ἁγιωτάτης μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας... κύριον κύριον Διονύσιον», εἰς φήμην ἄρχοντος τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος δ′ *Πολυχρόνιον ποιήσαι...* Κ ο σ μ ᾶ Ἰ β ε - ρ ί τ ο υ ἱερομονάχου εἰς ἡγούμενον ἢ εἰς προηγούμενον· α′ *Πολυχρόνιον...* Εἰς προϋπάντησιν ἀρχιερέως· β′ *Σήμερον φαιδρῶς προϋπαντήσωμεν...* Ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κὺρ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Τ ο υ ρ ν ό β ο υ [μετέπειτα οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου τοῦ Ε′]· α′ *Αἰνεῖτε...* Π α ν α γ ι - ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· πλ. α′ *Ἔφριξε γῆ...*

495β-499β Ἄγραφα.

500α Φύλλα διαφορετικῆς ὑφῆς, περισσότερο μαυρισμένα καὶ λερωμένα, μὲ ὕπαρξη καὶ ἰδιαίτερης ἀρίθμησης κατὰ σελίδες. Μᾶλλον εἶναι παλαιότερο χειρόγραφο ποὺ συσταχώθηκε μὲ τὸ προηγούμενο τμῆμα. Ὡστόσο, γράφει ὁ ἴδιος γραφέας. Περιέχονται χερουβικὰ καὶ κοινωνικά *Αἰνεῖτε* Γ ε ρ μ α ν ο ῦ καὶ ἄλλα, *Ἐσημειώθη* Μ π α λ α σ ί - ο υ καὶ ἄλλα τοῦ ἴδιου, *Τοῦ δείπνου σου...* Μ π α λ α σ ί ο υ, καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ κυρίως τοῦ Μ π α λ ά σ η. *Τῇ ὑπερμάχῳ* τοῦ Μ π α - λ ά σ η σὲ ἦχο α′ και κοινωνικά Μ π α λ ά σ η και Γ ε ρ μ α ν ο ῦ. Τελειώνει στὸ φ. 593α στὴ μέση. Στὸ ὑπόλοιπο φύλλο γράφτηκαν τὰ περιεχόμενα τοῦ δεύτερου αὐτοῦ τμήματος τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος καὶ ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Ἀκέφαλος κώδικας. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (ἄνθη).

Μεγάλες φθορὲς στὴν ράχη. Τὸ ἐμπρὸς κάλλυμμα εἶναι σχεδὸν ἀποκολλημένο ἀπὸ τὸν τόμο. Λείψανα δύο θηλυκωτήρων. Στὸ πάχος τῶν φύλλων ὑπάρχουν διακοσμητικὰ ἄνθη.

Γραφὴ λεπτή, τεχνική, μικρόσχημη, ὄρθια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, πρωτογράμματα άπλά. Περιθώρια ἄνετα κάτω καὶ ἐξωτερικά. Τὸ ἐσωτερικὸ εἶναι ὁριακό. Δὲν τηρεῖται μία συνεπὴς σειρὰ στὴν καταγραφὴ τῶν μελῶν ἀνάλογα μὲ τὶς ἀκολουθίες στὶς ὁποῖες ψάλλονται.

Γραφέας ἄδηλος (ἴσως ὁ ἱεροδιάκονος Γ α β ρ ι ὴ λ τοῦ φ. 1α;). Γράφει στὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς οἱ ὁποῖοι μνημονεύονται στὶς φῆμες δροῦν στὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (μὲ ὑστερότερο ἴσως τὸν Ἀνδριανουπόλεως Ἀθανάσιο [1792-1709]), ἐνῶ ἀπουσιάζουν ἐντελῶς μελωδήματα ἢ ἐξηγήσεις μελῶν τῆς περιόδου μετὰ τὸ 1725.

Στὸ μέσα μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχουν παλαιὲς πρόχειρες σημειώσεις περιεχομένων τοῦ κώδικα, ἀλλὰ καὶ μία σημείωση κτήσης:

καὶ αὐτὸ μετὰ τῶν ἄλλων ἀντωνίου γεωργίου σταμάτη.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε τὰ ὀνόματα τῶν ἱεραρχῶν ποὺ ἀπαντοῦν στὰ πολυχρόνια:

οἰκουμ. Διονυσίου
Ἱεροσ. Παρθενίου
Ἀντιοχ. Νεοφύτου
Ἱεροσ Δοσίθεος

ἐνῶ στὸ Β'α ἀρίθμησε τὸν τόμο στὴν συλλογή του: *-38-*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 378.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.
KALAITZIDIS, *Post-Byzantine music mss* 2012, σσ. 32 (γιὰ τὸ μέλος τοῦ φ. 296α).

Καρὰ 39

αἰ. ΙΗ' (α' ἥμισυ-μέσα) χαρτ. 17 x 11 φφ. Α'-Β' + 227 + α'-γ'

Κ Ε Κ Ρ Α Γ Α Ρ Ι Α - Π Α Σ Α Π Ν Ο Α Ρ Ι Α - Θ Ε Ο Τ Ο Κ Ι Α , Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: πιθανότατα ὁ Σεραφεὶμ Λαυριώτης.

1α Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο δὲν καλλιγραφήθηκε. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον κεκραγαρίων μετὰ τῶν δογματικῶν αὐτῶν, ἅτινα ἐτονίσθησαν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α - μ α σ κ η ν ο ῦ· [ἦχος α'] *Κύριε ἐκέκραξα..., Κατευθυνθήτω...,*

Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν..., Ἰδοὺ πεπλήρωται, Πᾶσα πνοή..., Αἰνεῖτε αὐτὸν... Ἀκολουθοῦν τὰ ὅμοια στοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους.

24β Τέλος τῶν δογματικῶν μετὰ τῶν κεκραγαρίων. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀγρυπνίαν μετὰ τὴν εἴσοδον· ἦχος δ′ λεγετος *Φῶς ἱλαρόν...*

25α Ὁ ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου ὀκτάηχος, ποίημα Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Θεοτόκε Παρθένε...* Ὅλοι οἱ πόδες τοῦ ὀκτάηχου αὐτοῦ μαθήματος.

29α Ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν κὺρ Κ ο σ μ ᾶ σύντομον· [ἦχος α′;] *Θεοτόκε Παρθένε...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας κληρονομίαν..* Τῷ ε′ Σαββάτῳ τῶν νηστειῶν· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν... Τῇ ὑπερμάχῳ...*
Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος: *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος..., Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

34β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

42α Ἕτερος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

52α Ἕτερος κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Λαρίσσης [Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· λέγετος *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

61α Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς ἁγίαις Κυριακαῖς· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...*

64α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν πασαπνοαρίων, τὸ δὲ παρὸν κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος β′ *Δόξα Πατρί... Ταῖς τῶν Ἀποστόλων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα Πεντηκοστάρια.

73α Τὰ παρόντα ψάλλονται ἀρχομένου τοῦ Τριῳδίου, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας, Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας, Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Τὰ πλήθη...*

75β Τὰ μὲν γράμματα Λ έ ο ν τ ο ς τοῦ σοφοῦ, τὸ δὲ μέλος κὺρ

Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ ῆ· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἑωθινὰ δοξαστικά.

89α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν, ἡ δὲ παροῦσα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος β′, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος δ′, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′, φ. 105α: Σ τ α υ ρ ι ν ο ῦ τοῦ Λ α ζ ο ῦ· πλ. α′ (ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὴν ᾧα δίπλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δοξολογίας: *4 Ἰουνίου ,αΠο′* (=1970)) καὶ ἕτερον ἁγιορείτικον ἀσματικόν· πλ. α′, Μ π α λ α σ ί ο υ πλ. α′ πεντάφωνος, Μ π α λ α σ ί ο υ βαρὺς ἑπτάφωνος, Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′.

122α Τρισάγιον νεκρώσιμον κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἐξηγητόν· πλ. β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ἀσπάζεται τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ ἀρχιερεύς, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ - ζ έ λ ο υ ς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς]· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· δ′ *Πολυχρόνιον ποιήσαι...*

129α Θεοτοκίον κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ὅταν ἐνδύεται ὁ πατριάρχης· δ′ *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον, ἄσπιλε παναμώμητε, ἄφθορε Παναγία...*

132α Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τῆς Λειτουργίας αὐτοῦ· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις...* Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο - ρ ώ ν η *Δύναμις...* Ἕτερον τοῦ βήματος. Ἀκολουθοῦν: *Τὸν Σταυρόν σου... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

135β Ἀλληλουιάριο ἐξηγητὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

136α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν Ἀνθολογοῦνται χερουβικὰ τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ η κατ᾽ ἦχον (στὸν βαρὺ ὑπάρχουν δύο συνθέσεις).

Χερουβικὰ κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (φ. 153α κ.έ., οἱ ἤχοι μέχρι τὸν βαρὺ ὁ ὁποῖος δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 157 λείπουν φύλλα). Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου.

158α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* Τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου καὶ τὸ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν* τοῦ Ξ έ ν ο υ Κ ο ρ ώ ν η σὲ ἦχο πλ. δ′, α′ δ′φωνο.

159β Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν (=κοινωνικῶν) κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον*... Τὰ κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η. Στὸν βαρὺ καὶ τὸν πλ. δ′ ἀνθολογοῦνται ἀπὸ δύο συνθέσεις.

169β Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Ποίημα ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω*... Τὸ χερουβικὸ *Νῦν αἱ δυνάμεις* σὲ μέλος Χ ρ υ σ ά φ ο υ (πλ. α′), Μ π α λ α σ ί ο υ (πλ. δ′) καὶ τὸ *Γεύσασθε* σὲ μέλος τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ (ἦχος α′ δ′φωνος). Βλ. καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

172α Εἰς τὴν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, ἐξηγηθὲν παρὰ κὺρ Κ υ ρ ί λ λ ο υ Μ α ρ μ α ρ η ν ο ῦ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις*... Φ. 172β: Ἐξηγητὸν τοῦ αὐτοῦ [Κ υ ρ ί λ λ ο υ Μ α ρ μ α ρ η ν ο ῦ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε*... Βλ. καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

173β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος, ψαλλομένων κατὰ τὴν τυχοῦσαν ἡμέραν Ἀπὸ ἕνα τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως (α′ *Ὁ ποιῶν*, βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον*, δ′ *Ποτήριον*, πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν*, α′ *Σωτηρίαν*, πλ. α′ *Μακάριοι*· πρόκειται μᾶλλον γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν κοινωνικῶν τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου) καὶ τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως (οἱ ἦχοι ἀντίστοιχα: πλ. δ′, δ′, πλ. α′, πλ. δ′, πρωτόβαρυς, καὶ α′) γιὰ κάθε μέρα τῆς ἑβδομάδος, ἕως καὶ τὸ Σάββατο.

181β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Σεπτεμβρίου α′· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον τὸν στέφανον*... τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ, τῶν Ἐγκαινίων κὺρ Π έ τ ρ ο υ· πλ. α′ *Κύριε, ἠγάπησα*..., τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· βαρὺς *Ἐσημειώθη*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ· δ′ *Λύτρωσιν ἀπέστειλε*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῶν Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν· βαρὺς τετράφωνος *Ἐξελέξατω*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τοῦ Λαζάρου· πρωτόβαρυς *Ἐκ στόματος νηπίων*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος*..., (φ. 187β) τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] χερουβικὸν καὶ κοινωνικὸν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου*..., τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω*..., τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ κοινωνικὸν τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· α′ *Ἐξηγέρθη*..., τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ*..., τοῦ αὐτοῦ

[Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ· βαρὺς[4] *Ἐπαίνει...*, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· α′ *Ὁ τρώγων μου...*, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] εἰς τὴν Ἀνάληψιν· δ′ *Ἀνέβη...*, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῆς Πεντηκοστῆς· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῶν ἁγίων Πάντων· βαρὺς[4] *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τῆς Μεταμορφώσεως· α′ *Ἐν τῷ φωτί...*

196β Μετὰ τὸ τέλος τῶν κοινωνικῶν γράφει ἄλλος τὸ μέλος ἑνὸς χερουβικοῦ, πρόχειρα καὶ χωρὶς τὰ κόκκινα σημάδια.

201α Ὁ κύριος γραφέας ξανά, μετὰ ἀπὸ ἔγχρωμο ἐπίτιτλο: Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ καὶ πάνυ ὡραῖοι διαφόρων ποιητῶν. Ὁ παρὼν κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· ἦχος α′ *Ἔφριξε γῆ...* μὲ τὸ κράτημα. Ἀκολουθοῦν γνωστοὶ εἱρμοὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η κατ᾽ ἦχον, στὸν καθένα ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπισυνάπτεται ὁμόηχο κράτημα: ἦχος α′ *Συνέχομαι...*, ἦχος α′ *Ἡ τρίφωτος...*, ἦχος λεγετος *Ἐν βυθῷ...*, ἦχος τρίτος *Λατρεύειν...*, ἦχος δ′ *Τῇ εἰκόνι...*, ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...*, Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...*, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...*, (φ. 223α): Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* (ὁ μοναδικὸς εἱρμὸς σὲ αὐτὴ τὴν ἑνότητα ὁ ὁποῖος δὲν συνοδεύεται ἀπὸ κράτημα), κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* τὸ κράτημα τοῦ ὁποίου δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 227β δὲν ὑπάρχει ἄλλο γραμμένο φύλλο. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *ἐλάχιστον ἐλλείπει.*

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση, ὡστόσο ὅμως εἶναι κολοβό. Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες ἐπενδεδυμένες μὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες. Λείψανα δύο θηλυκωτήρων.

Γραφὴ ἐπιμελημένη, ὄρθια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, πρωτογράμματα διακοσμημένα μὲ ἄνθη καὶ ἄλλα ἁπλούστερα. Τὰ ἐξωτερικὰ καὶ τὸ κάτω περιθώριο εἶναι μεγάλα, τὸ ἐπάνω μικρότερο καὶ τὰ ἐσωτερικὰ ἀκόμη πιὸ μικρά. Ἐπίτιτλα ἁπλὰ (π.χ. στὰ φφ. 75β, 153α), ἀλλὰ καὶ πολύχρωμα (φ. 132α, 201α). Σὲ κάποια φύλλα ὁ γραφέας ἄφησε κενὸ χῶρο γιὰ ἐπίτιτλο ἀλλὰ τελικὰ αὐτὸ δὲν σχεδιάστηκε. Σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις δὲν σημειώθηκαν καὶ οἱ ἤχοι τῶν μελῶν.

Γραφέας ἄδηλος, ὁ ὁποῖος μοιάζει μὲ τὸν Σ ε ρ α φ ε ὶ μ Λαυριώτη (βλ. παραπάνω τοὺς κώδικες 16, 21 καὶ 34, καθὼς καὶ τὸν 87). Γράφει τὴν περίοδο πρωτοψαλτείας τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Τραπεζουντίου (περ. 1735/36 - † 1770) καὶ λαμπαδαρείας τοῦ Δ α ν ι ὴ λ (ἴδια ἐποχή), μᾶλλον περὶ τὰ μέσα τοῦ αἰῶνος.

Ὁ Σίμων Καρὰς δημοσίευσε (ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 33 καὶ πίνακας Β′-τμῆμα β′ καὶ γ′) πανομοιότυπα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο (τὴν ἀρχὴ τοῦ *Γεύσασθε* τοῦ Κλαδᾶ καὶ τὸ ἴδιο «εξηγητό» ἀπὸ τὸν Κ ύ ρ ι λ λο Μαρμαρηνό [βλ. παραπάνω τὰ φφ. 169-173]).

Ἐπίσης, ὁ Καρὰς σημείωσε στὸ παράφυλλο Α′α (τὸ ὁποῖο εἶναι κομμένο ἀπὸ πάνω ἕως κάτω, κοντὰ στὴν στάχωση): *-25-*, καὶ στὸ παράφυλλο Β′β:

-39-

Χειρ/φον ἐπὶ τῆς
πρωτοψαλτείας Ἰωάννου
τοῦ Τραπεζουντίου
(ἴδε στὸ Ἀλληλουιάριον
τοῦ Ἀποστόλου)
καὶ λαμπαδαρίας Δανιὴλ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΑ′.

Καρὰ 40

αἰ. ΙΗ′ (μέσα-γ′ τέταρτο) χαρτ. 21 x 15,5 φφ. Α′ + 175 + α′

Α Π Α Ν Τ Α Π Ε Τ Ρ Ο Υ Μ Π Ε Ρ Ε Κ Ε Τ Η

1α Κυρίου Π έ τ ρ ο υ μελωδοῦ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η τὰ ἅπαντα κατὰ τάξιν αὐτῶν. Τὸ παρὸν ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Ξεκινοῦν τὰ μελωδήματα τοῦ Πέτρου, ὅπως καὶ σὲ ἄλλα παρόμοια χειρόγραφα. Βλ. ἐνδεικτικὰ τὴν ἀναλυτικὴ περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Ξηροποτάμου 302 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α′* 1975, σσ. 84-90). Παρακάτω σημειώνονται οἱ ἀρχὲς τῶν μελῶν μὲ συντομία καὶ μὲ παραπομπὲς στὰ ἀντίστοιχα φύλλα τοῦ κώδικα Ξηροποτάμου 302, καθὼς καὶ Ξηροποτάμου 303, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπίσης τὸ ἴδιο περιεχόμενο. Τυχὸν ἰδιαιτερότητες τοῦ παρόντος χειρογράφου ἀναφέρονται στὰ ἁρμόδια σημεῖα.

5α Ἦχος πλ. δ′ Δοῦλοι Κύριον... (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 5β).

15β Β′ στάση πολυελέου Ἐξομολογεῖσθε... (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 16β).

19α Ἦχος δ′ Λόγον ἀγαθόν... (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 20α).

23α Πασαπνοάρια τοῦ ὄρθρου σὲ ἤχους α′, α′δ′φωνο, β′, τρίτο, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, πλ. δ′ (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 23β). Ἀκολουθοῦν οἱ τιμιωτέρες κατ᾽ ἦχον (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 30β).

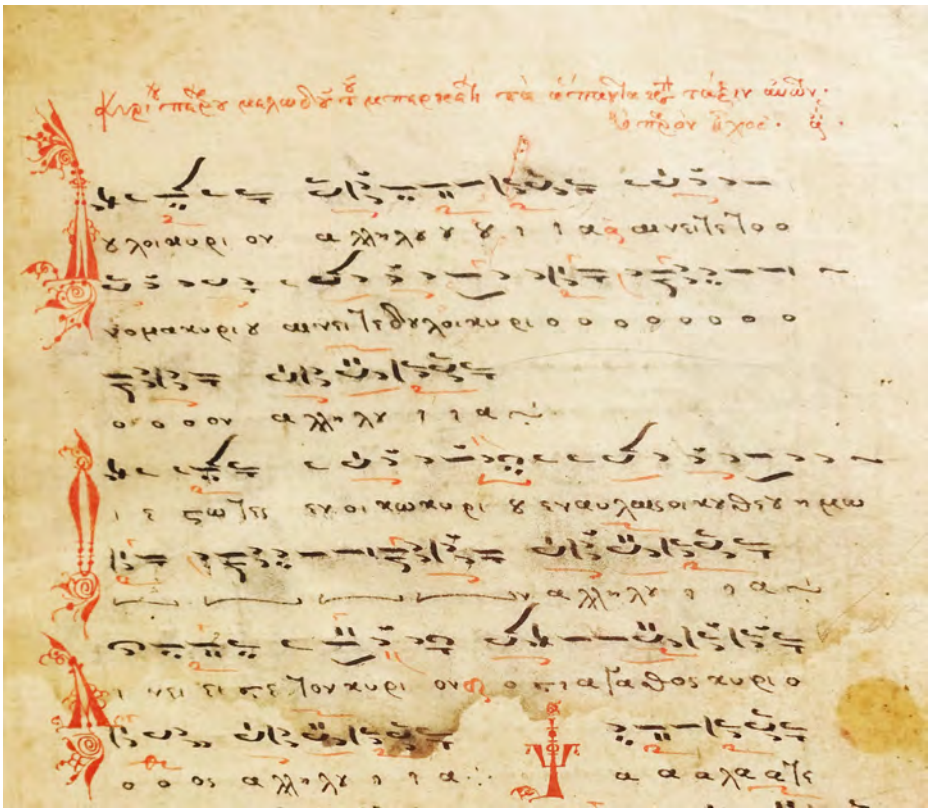

Πανομοιότυπο 35. Χφ. Καρὰ 40, φ. 1α.

34β Δοξολογίες κατ᾽ ἦχον (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 36β).

46α Ἀισματικὰ κατ᾽ ἦχον (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 52α).

46β Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἀσματικῶν τοῦ Μπερεκέτη, ἀπὸ ἄλλον γραφέα: κὺρ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ ο ύ τ α· ἦχος α᾽ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

47α Ἀγραφο.

47β Ἀπὸ ἄλλον (τρίτο) γραφέα: Κὺρ Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ Γ ο ύ τ α τοῦ Θετταλοῦ· ἦχος πλ. δ᾽ *Θεὸς Κύριος... Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

48α,β Ἀγραφο.

49α Ἀπὸ τὸν κύριο γραφέα ξανά: Ἀναγραμματισμὸς εἰς τὴν α᾽ ὥρα· ἦχος πλ. δ᾽ *Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου...*

Συνεχίζονται τὰ Ἅπαντα τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η μὲ τὸ θεοτοκίον «ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς» (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 53β), τὸ ἐγκώμιον στὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 153α), τὰ χερουβικὰ (ἤχοι:

α′, α′, β′, τρίτος, δ′, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, βαρύς, πλ. δ′, «ἔντεχνον· πλ. δ′», ὀκτάηχον - βλ. χφ. Ξηροπ. 302, φ. 54α) καὶ τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* (ἦχοι: α′ δ′φωνος, α′ἔσω, α′ δ′φωνος, β′, τρίτος, δ′, πλ. α′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, «ἔντεχνον· βαρύς», πλ. δ′, πλ. δ′, ὀκτάηχον – βλ. χφ. Ξηροπ. 302, φ. 66β) κατ᾽ ἦχον.

Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 73α), τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 75β), τὰ μέλη τῆς Προηγιασμένης (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 82α), τὰ προκείμενα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, τὸ *Τῇ* ὑπερμάχῳ καὶ τὰ προκείμενα Μ. Σαββάτου καὶ Πάσχα (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 83α κ.έ.), ἀπὸ τὸ φ. 74β τὰ θεοτοκία μαθήματα (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 83β) ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα (φ. 83α) καὶ τὸ ὀκτάηχο *Θεοτόκε Παρθένε*, τὰ μαθήματα σὲ διάφορες ἑορτὲς τοῦ ἐνιαυτοῦ (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 102β), Τριῳδίου (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 123α) καὶ Πεντηκοσταρίου (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 140α), τέσσερα κρατήματα (χφ. Ξηροπ. 302, φ. 155α), δύο οἶκοι τῆς θεοτόκου (χφ. Ξηροπ. 302, φφ. 130β καὶ 135α).

145β-147: Ἄγραφα.

148α Μᾶλλον ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Εἱρμοὶ ἔντεχνοί τε καὶ γλυκύτατοι κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ Οἱ γνωστοὶ εἱρμοὶ κατ᾽ ἦχον. Παρεμβάλλονται οἱ καταβασίες τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τοῦ ἴδιου (χφ. Ξηροπ. 303, φ. 172α) καὶ συνεχίζονται οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί.

163α Ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. β′[2] *Μνήσθητι Δέσποινα κάμοῦ...* Ὁλοκληρώνεται στὴ μέση τοῦ φ. 164α. Τὸ ὑπόλοιπο εἶναι ἄγραφο.

164β Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἦχος βαρὺς *Τὰς κακωθείσας ψυχάς ἡμῶν...*

165α Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ καὶ α′ ψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Αὐτὸς ὁ πολυέλεος, ὅπως καὶ ὁ ἑπόμενος τοῦ Δ α ν ι ὴ λ περιέχονται καὶ στὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ χφ. Ξηροποτάμου 302.

169β Ἄγραφα.

170α Πολυέλεος συνοπτικὸς κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

175β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 17 (στὰ πρῶτα 32 φύλλα: 12).

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση δέρματος. Ὁ ἕνας θηλυκωτῆρας σώζεται. Χρυσοτυπίες (ἄνθη ἐντὸς πλαισίου) ἐξίτηλες. Ἴχνη φθορῶν ἀπὸ ὑγρασία.

Γραφὴ λεπτή, πυκνή, ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη, καλλιτεχνική, ἔμπειρου καὶ καλαίσθητου γραφέα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, πρωτογράμματα ἐπιμήκη καὶ σχετικὰ ἁπλά. Μεγάλα περιθώρια ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ.
Γραφεῖς ἄδηλοι. Ἕνας εἶναι ὁ κύριος, ὁ ὁποῖος ἀλλάζει χαράκωση ἀπὸ τὸ φ. 33 καὶ μετὰ γράφοντας πυκνότερα. Γράφει πρὶν τὸ 1770, ἔτος θανάτου τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ο υ Τραπεζουντίου, στὰ χρόνια τῆς λαμπαδαρείας τοῦ Δ α ν ι ή λ.

Σὲ πολλὲς ᾧες καὶ διάστιχα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ἐξηγήσεις θέσεων, ἢ καὶ πεντάγραμμα, ἐργαζόμενος ὅπως καὶ στοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀρ. 23 (βλ. ἐδῶ τὰ σχετικὰ σχόλια) καὶ 86. Γιὰ τὸ θέμα βλ. τὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου.

Στὸ παράφυλλο Α′α ὁ ἴδιος ἀρίθμησε τὸ χειρόγραφο στὴν συλλογή του: *-40-*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 411.

Καρὰ 41

αἰ. ΙΗ′ (1739) χαρτ. 17,5 x 12,5 φφ. Α′-ΙΒ′ + Α′-Β′ + σσ. 404 + α′-δ′

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Μ Π Α Λ Α Σ Η

Γραφέας: ἱερεὺς καὶ μέγας Οἰκονόμος Ἀντώνιος

Περὶ τῶν ἀρχικῶν παραφύλλων βλ. παρακάτω τὰ σχετικὰ σχόλια.

1 Μετὰ ἀπὸ λιτὸ ἐπίτιτλο: Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ νεωστὶ καλλω[πι]σθὲν παρὰ τοῦ τιμιωτάτου Νομοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ ἐν ἱερεύσι κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ. Συνετέθη δὲ καθὼς τὰ νῦν ἀσματομελωδεῖται ἐν Κωνσταντίνου πόλει μετὰ πλείστης ἐπιμελείας. Ἀρχόμεθα οὖν ἐκ τοῦ πρώτου ἤχου· ἦχος *α′ Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος...*

Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: ὁ β′ στὴν σ. 53, ὁ τρίτος στὴν σ. 112, ὁ δ′ στὴν σ. 139, ὁ πλ. α′ στὴν σ. 203, ὁ πλ. β′ στὴν σ. 231, ὁ βαρὺς στὴν σ. 267, ὁ πλ. δ′ στὴν σ. 293. Τὰ στιχηρὰ προσόμοια ξεκινοῦν στὴν σ. 345, τὰ καθίσματα στὴν σ. 362 καὶ τὰ ἐξαποστειλάρια στὴν σ. 394.

401 Ὁ κολοφώνας τοῦ γραφέα:

ἤλυφε τέλος
ἐν τῷ ,αψλθ′ (=1739)
ἔτει

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

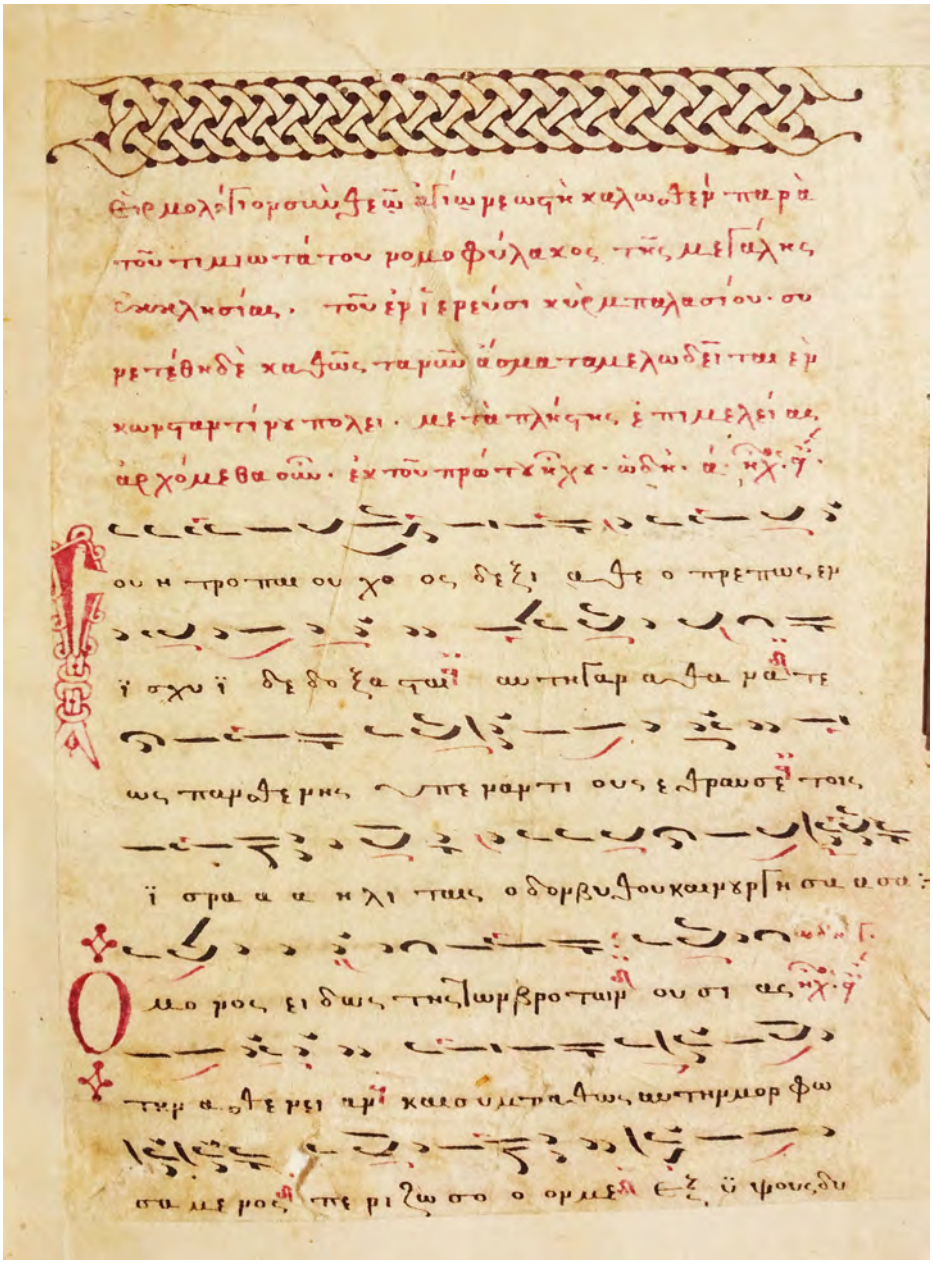

Πανομοιότυπο 36. Χφ. Καρὰ 41, σ. 1.

Κατάσταση σχετικὰ καλή. Στάχωση μὲ χαρτόνια καὶ δέρμα μόνο στὴν ράχη, ὅπου ἡ ἐπιγραφὴ «ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ». Ἡ βιβλιοδεσία εἶναι ἐλαφρὰ χαλαρωμένη.
Γραφὴ λεπτή, μικρόσχημη, λιτή, ἀραιή, καθαρή, εὐανάγνωστη. Εἶναι φανερὸ ὅτι γράφει ἔμπειρος καὶ τεχνικὸς κωδικογράφος. Βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη καὶ ἔντονη μαύρη. Ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων.

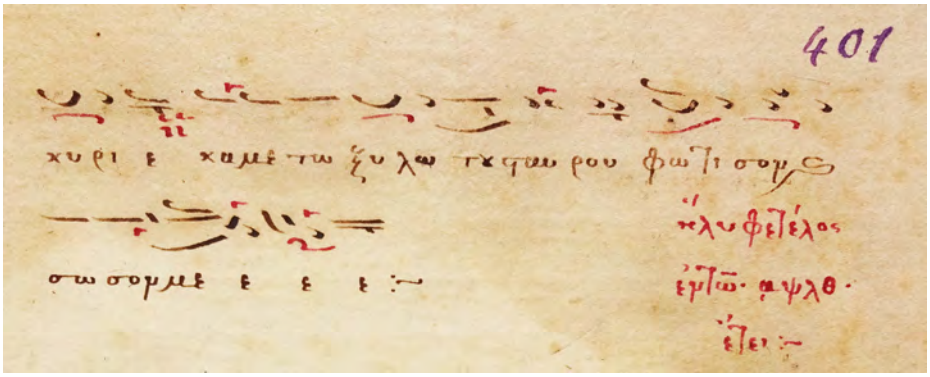

Πανομοιότυπο 37. Χφ. Καρὰ 41, σ. 401.

Γραφέας, ὁ ὁποῖος ὁλοκλήρωσε τὸ παρὸν χειρόγραφο στὰ 1739 (σ. 401), δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἱερεὺς καὶ Μέγας Οἰκονόμος Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς, ὅπως οἱ συγκρίσεις μὲ ἄλλα αὐτόγραφά του δείχνουν (βλ. ὡς παράδειγμα τὰ χφφ Ψάχου φάκ. 3-78Α [«ποιήματα ἡμέτερα»], Ἰβήρων 968 [ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, φωτογραφικὸ δείγμα 64, ἀναφερόμενο μὲ τὸν ἐσωτερικὸ ταξινομικὸ ἀριθμὸ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἰβήρων: 397· ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ΄* 1993, σσ. 706-715] τὸ ὁποῖο ὑπέγραψε ὁ Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς στὶς 12 Μαΐου τοῦ ἔτους 1724, καὶ Βρετανικῆς Βιβλ. Add. 36744 τὸ ὁποῖο ταυτίστηκε ἀπὸ ἐμένα [ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ-ΑΓΓΛΙΑ* 2008, σσ. 90-93 καὶ Πανομοιότυπο Ε΄]).
Μὲ ἄλλες ἔρευνες εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ ταυτίσω ὡς αὐτόγραφα τοῦ ἴδιου Ἀ ν τ ω ν ί ο υ καὶ τὰ φύλλα 177-203 τοῦ κώδικα τῆς Βιβλιοθήκης Κοραῆ τῆς Χίου 40 (183), τὸ χειρόγραφο Σύμης-Δημογεροντίας 12 (ἢ 335) καὶ τὸν κώδικα Ἁγ. Παύλου 129 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ΄* 1993, σσ. 121-123). Σὲ τρία ἀπὸ τὰ παραπάνω χειρόγραφα (Ἰβήρων 968, Br. Library Add. 36744, Ἁγ. Παύλου 129) ὑπάρχουν πολλὲς ὁμοιότητες καὶ στὴν μουσικὴ ὕλη ποὺ περιέχουν. Γιὰ τὴν εὐρύτερη λαμπρὴ δράση τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ καὶ τοὺς προβληματισμοὺς ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ἔρευνα βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΕΡΕΥΣ» 2016.

Ὑπάρχουν δώδεκα ἀρχικὰ πρόσθετα παράφυλλα, στὰ ὁποῖα ὁ Σίμ. Καρὰς ἀντέγραψε μὲ διχρωμία ἀπὸ τὸ χειρόγραφο Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος 967 (Εἱρμολόγιον Μ π α λ α σ ί ο υ, αὐτόγραφο τοῦ ἱερομονάχου Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀπὸ τὴν μονὴ Ἁγ. Τριάδος τοῦ Ὀλύμπου στὰ 1748) τμήματα τοῦ Εἱρμολογίου τὰ ὁποῖα

περιέχονταν σὲ φύλλα ποὺ λείπουν ἀπὸ τὸν κώδικά του. Τὸ πρᾶγμα δήλωσε ὁ ἴδιος στὸ πρῶτο φύλλο χαμηλά:

τοῦ χειρ/φου μου ἐλλείπουσι φύλλα 8. Συνεπληρώθησαν δὲ τὰ ἐλλείποντα ἐκ τοῦ ὑπ᾽ ἀρ. 967 χειρ/φου τῆς Ἐθν. Βιβλ. Αἰ. ιη′ οὕτινος καὶ τὰ φύλλα σημειοῦνται εἰς τὸ περιθώριον.

Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἐργασίας (φ. ΙΑ′β) σημείωσε:

Κυριακὴ Ϛ′Δεκεμβρίου (νη′) ,αΠ)ξδ′ (=1964) *Σ. Καράς.*

Τὸ φ. ΙΒ′ εἶναι ἄγραφο.

Ἀκολουθοῦν δύο παλαιὰ παράφυλλα, στὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή: *Ν. Ραιδεστηνός* καὶ παρακάτω ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ. Καρά: *-41-*.

Στὸ ἑπόμενο (α′ καὶ β′ ὄψη) ὑπάρχουν πρόχειρες σημειώσεις γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ χειρογράφου. Στὴν β′ ὄψη χαμηλά: *Nº 4*.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ κυρίως χειρογράφου ὑπάρχει ἕνα φύλλο (σσ. 403-404) κολλημένο καὶ πάλι ἀπὸ τὸν Σίμ. Καρά, στὸ ὁποῖο ἔχει ἀντιγράψει ἀπὸ τὸν κώδικα ΕΒΕ 967 τὸ μέλος *Τὸν ἐξ ἀνάρχου...* τὸ ὁποῖο λείπει ἀπὸ τὸ φ. 134 τοῦ παρόντος χειρογράφου, ὅπως ὁ ἴδιος καὶ πάλι σημειώνει. Ἀκολουθοῦν παράφυλλα στὰ ὁποῖα ἔχουν γραφτεῖ τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Στὰ περιθώρια τοῦ χειρογράφου ὑπάρχουν πολλὲς ἐξηγήσεις τοῦ Σίμ. Καρά. Πιθανότατα εἶναι αὐτὸς ὁ κώδικας ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὁ Καρὰς μετέγραψε (ὅπως εἶναι εὐρέως γνωστὸ στοὺς μουσικολογικοὺς κύκλους) στὴν Νέα Μέθοδο τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Μ π α λ ά σ η καὶ ἄντλησε τὰ πολλὰ μουσικὰ παραδείγματα τὰ ὁποῖα κοσμοῦν τὶς διάφορες ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΕΡΕΥΣ» 2016 (ὅπου καὶ φωτογραφία τῆς σελίδας 231 τοῦ χειρογράφου).

Καρὰ 42

αἰ. ΙΗ′ (β′ ἥμισυ-τέλη) χαρτ. 28,7 x 19,8 φφ. Α′-Δ′ + σσ. 110 + α′-ιβ′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ [τμῆμα]

Γραφέας: πιθανότατα ὁ Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

Τὸ περιεχόμενο τοῦ κώδικα ἀντλεῖται ἀπὸ τὶς κλασικὲς Παπαδικὲς τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος. Βλ. ὡς παράδειγμα τὸ μνημονευθὲν καὶ παραπάνω (στὰ σχόλια καὶ τὶς περιγραφὲς τῶν χειρογράφων ὑπ᾽ ἀρ. 34, 37 καὶ ἄλλων) χειρόγραφο Ἁγ. Τριάδος Κορθίου Ἄνδρου. Ἐκεῖ μπορεῖ νὰ βρεῖ κανεὶς ἀναλυτικὴ περιγραφὴ (καὶ μάλιστα μὲ λεπτομερέστερες ἐπιγραφές) τῶν στίχων τῶν Ἀνοιξανταρίων, τοῦ *Μακάριος ἀνήρ*, ἀλλὰ

τῶν ὑπόλοιπων μελῶν τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ [τμήματος τοῦ] Ὄρθρου ὅπως περιέχονται καὶ στὸν παρόντα τόμο.

1 Ἐπίτιτλο, πάνω ἀπὸ τὸ ὁποῖο γράφτηκε μία σημείωση:

Παναγιώτης Γριτσάνης μουσικὸς Ζακύνθιος.

Ἡ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ κάτω ἀπὸ τὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, ποιηθέντος παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ἄρχεται ὁ δομέστικος ἡσύχῳ φωνῇ. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Καθεξῆς οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν μελουργῶν τους (Ἰωάννου Κουκουζέλη, Κοντοπετρῆ, Μ. Χρυσάφη, Ξένου Κορώνη, Ἀμπελοκηπιώτου, κ.λπ.).

14 Τὸ παρὸν ψάλλεται δίχορον. Μέλος παλαιόν· πλ. δ'[2] *Πάντα ἐν σοφίᾳ...* Πληρωθέντος τοῦτου γίνεται συναπτὴ μεγάλη καὶ ἄρχεται ὁ δομέστικος τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...* Οἱ γνωστοὶ στίχοι τοῦ Ἰ. Κλαδᾶ, τοῦ Ξ. Κορώνη, τοῦ Ἰ. Κουκουζέλη, τοῦ Χαλιβούρη, Μ. Χρυσάφη, ἁγιοσοφίτικον, Μανουὴλ Ἀγαλλιανοῦ, κ.λπ.).

21 Τοῦτου πληρωθέντος ἄρχεται ὁ δομέστικος τῆς β' στάσεως. Μέλος παλαιόν· πλ. δ' *Ἰνατί.., Παρέστησαν..., Καὶ οἱ ἄρχοντες...* Καὶ πάλι στίχοι παλαιῶν ποιητῶν, ὅπως τοῦ Κουκουζέλη, Κορώνη, Ἀθανασίου μοναχοῦ, Ἀγάθωνος, Τζακνοπούλου, Στυλιανοῦ ἱερέως, Ἰωάννου τοῦ Ξηροῦ, κ.λπ.

31 Τοῦτου πληρωθέντος ἄρχεται ὁ δομέστικος τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ τὴν τρίτην στάσιν, μέλος παλαιόν· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, τὶ ἐπληθύνθησαν...* Στίχοι Κουκουζέλους, Μανουὴλ Ἀργυροπούλου, Δημητρίου τοῦ Δοκειανοῦ, Κουκουμᾶ, κ.λπ. Ἕτερον καλλωπισθὲν παρὰ κὺρ Μάρκου τοῦ Ξανθοπούλου· πλ. δ' *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... τορορο... Ἀλληλούια...*

39 Ἕτερα σύντομα Γεννα δίου ἐξ Ἀγχιάλου· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν... Παρέστησαν... Καὶ οἱ ἄρχοντες... Διαῤῥήξωμεν...* κ.λπ.

43 Στίχοι καλοφωνικοὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ψαλμοῦ. Συντεθέντα παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη τὸ θαυμάσιον· πλ. δ' *Ἰνατί...* Ἀκολουθοῦν στίχοι τοῦ Κουκουζέλη, Ξένου Κορώνη.

Στὴν ἐξωτερικὴ ᾧα δίπλα στὴν ἐπιγραφὴ ὁ Παναγιώτης Γριτσάνης σημείωσε ὡς παραπομπή: (α) καὶ χαμηλὰ στὴν ᾧα ἔβαλε ξανὰ τὸ

ἴδιο καὶ ἔγραψε:

Εὗρον ἐν Παπαδικῇ τινι Σιναϊτικῇ ὑπὸ ἀρίθμ. 1311
ἐν τῇ αὐτῇ θέσει «ποίημα Ξένου τοῦ
Κορώνη καὶ Λαμπαδαρίου ὁ διὰ τοῦ
ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ξενοφών.

58 Δι᾽ αἰτήσεως τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ τελευταίου· κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′ *Ἐγὼ σήμερον...* Καθεξῆς συνεχίζονται οἱ στίχοι.

63 Τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, τὸ δύσκολον· πλ. δ′ *Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ...*

65 Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου τῆς Ἁγίας Σοφίας· πλ. δ′ *Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ...* Κὺρ Γ α β ρ ι ὴ λ ἱερομονάχου· βαρὺς *Καὶ ἀγαλλιᾶσθε...* Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Δ ο κ ε ι α ν ο ῦ· πλ. δ′ *Ὅταν ἐκκαυθῇ...*

69 Κεκραγάρια σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάνυ ἔντεχνα, τονισθέντα ὡς φασὶ παρὰ τοῦ κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ὅλη ἡ σειρά.

Στὴν ᾧα μία σημείωση δίπλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ μέλους:

εἰς παλαιὰς
Παπαδικὰς
δὲν ἀναφέρεται
Δαμασκηνὸς ἀλλ᾽
ἁπλῶς Κεκρα
γάρια κατ᾽ ἦχον.

73 Ἕτερα ἁγιορείτικα σύντομα· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ὅλη ἡ σειρά.

76 Ἕτερα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ὅλη ἡ σειρά.

79 Ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...* Εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος α′ δ′φωνος *Κεχαριτωμένη χαῖρε...*

81 Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος ἅ καλοῦνται δοχαί. Μέλος παλαιὸν καὶ ἔντεχνον Ἀνθολογοῦνται τὰ προκείμενα τῆς ἑβδομάδος σὲ σύντομο καὶ καλοφωνικὸ μέλος.

85 Ἡ μεγάλη καὶ ἔντεχνος· πλ. β′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

86 Ἐπιφωνήματα τοῦ μαΐστορος [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η]· πλ. δ′ *Ἐνεδύσατο Κύριος...* Θεσσαλονικαῖον· δ′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ὁ*

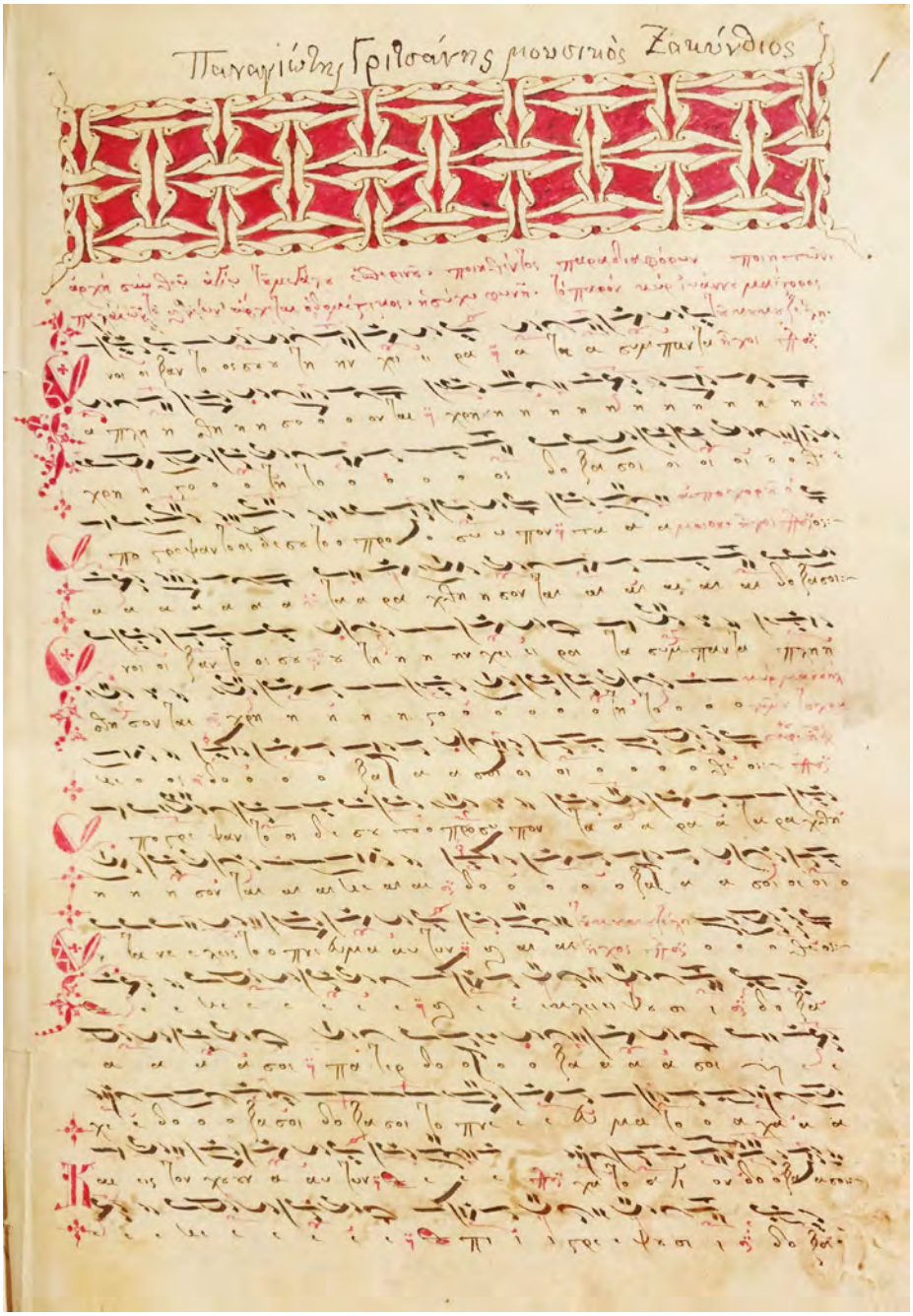

Πανομοιότυπο 38. Χφ. Καρὰ 42, σ. 1.

Κύριος ἐβασίλευσεν... Τῇ Κυριακῇ πρωί· πλ. β′ *Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, Ἀνάστηθι Κύριε ὁ Θεός μου... Ἐξομολογήσομαι...*

90 Ἐπιφωνήματα τοῦ μαΐστορος [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ - ζ έ λ η]· πλ. β′ *Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε...*

91 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· βαρύς[4] *Τὶς Θεὸς μέγας...* Σύντομο καὶ ἀργό. Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα Προκείμενα τῶν ἡμερῶν τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος κατὰ τὴν ἴδια τάξη.

94 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Τῆς ὅλης ἑβδομάδος Τὰ προκείμενα τῶν ἑσπερινῶν τῆς ἑβδομάδος.

96 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Ὄρθρου. Μετὰ τοῦ μεγάλου συναπτοῦ (!) ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς τὸ Θεός Κύριος ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος...* Μία ἀργὴ καὶ μία σύντομη μελοποίηση (ἡ δεύτερη μὲ τὴν ὀνομασία «ἐκκλησιαστικόν») καὶ τὸ ἀναστάσιμο ἀπολυτίκιο *Τοῦ λίθου σφραγισθέντος...* Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι ἤχοι μὲ τὴν ἴδια διάταξη, χωρὶς χαρακτηρισμοὺς μελῶν. Στὸν πλ. δ′ μεταξὺ τῶν δύο *Θεὸς Κύριος* παρεμβάλλεται τὸ μέλος *Τὸ προσταχθέν...*

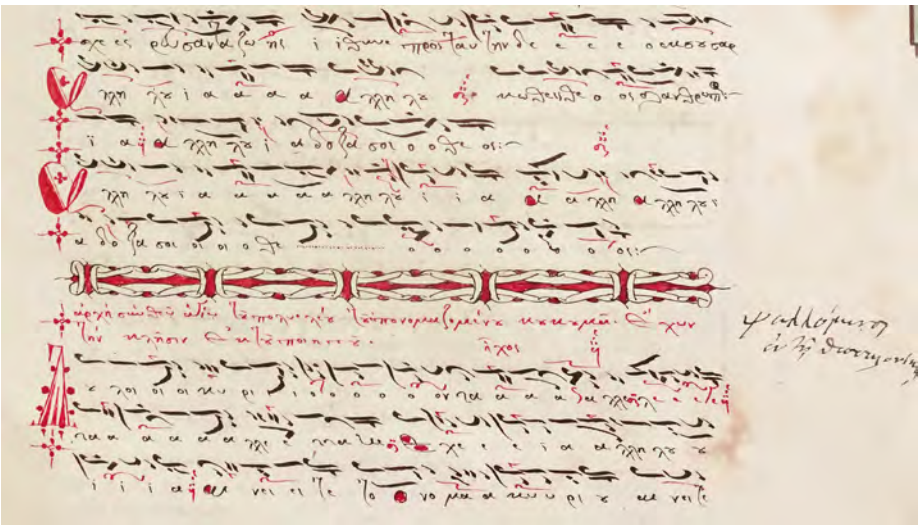

Πανομοιότυπο 39. Χφ. Καρὰ 42, σ. 105.

100 Ἀλληλουιάρια κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἤχοι.

103 Ἦχος πλ. δ'ϙαϙα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

104 Εὐλογητάρια εἰς τὰ Κυριακάς· πλ. α'² *Εὐλογητός εἶ...*

105 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πολυελέου τοῦ ἐπονομαζομένου Κ ο υ κ ο υ μ ᾶ, ἔχων τὴν κλῆσιν ἐκ τοῦ ποιητοῦ· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Οἱ στίχοι τοῦ πολυελέου χωρὶς ὀνόματα ποιητῶν. Δίπλα στὴν ἀρχὴ τοῦ πολυελέου κάποιος σημείωσε: ψαλλόμενος ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ.

108 Στίχος τοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ] Μ α γ ο υ λ ᾶ, ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· α' *Ἀστραπὰς εἰς ὑετόν...*

109-110 Συνεχίζεται ἀπὸ τὸν γραφέα τὸ προηγούμενο μέλος, ἀλλὰ στὶς σελίδες αὐτὲς γράφτηκαν μόνο τὰ μαῦρα σημάδια. Ἐλλείπουν ἐρυθρογραφίες καὶ ποιητικὸ κείμενο. Ἀτελὴς κώδικας.

Ἀκολουθοῦν δώδεκα παράφυλλα. Στὰ δύο πρῶτα γράφτηκαν πρόχειρα (ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Παναγιώτη Γριτσάνη;) τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 20.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἱκανοποιητικὴ κατάσταση. Ἀρίθμηση σὲ σελίδες. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ἁπλὲς (ρόμβοι). Ἡ ράχη ἔχει ὑποστεῖ μεγαλύτερες φθορές. Τὰ ἀρχικὰ φύλλα εἶναι φαγωμένα στὴν ἐξωτερικὴ μεριά τους, κάτω ἀπὸ τὴν μέση. Λερώματα σὲ ἄλλα φύλλα. Κώδικας κάπως ταλαιπωρημένος ἀπὸ τὴν χρήση.

Γραφὴ λεπτή, ἔντονα ἀριστεροκλινής. Οἱ ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Ἡ κόκκινη μελάνη ἀρκετὰ σκουρόχρωμη. Τὰ ἐξωτερικὰ καὶ τὸ κάτω περιθώριο εἶναι μεγάλα, τὸ ἐπάνω μικρότερο, τὸ ἐσωτερικὸ μικρό.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Μὲ βάση τὴν ὁμοιότητα μὲ ἄλλα χειρόγραφά του θεωρῶ ὅτι πιθανότατα εἶναι ὁ περίφημος πρωτοψάλτης Π έ τ ρ ο ς ὁ Β υ ζ ά ν τ ι ο ς, μαθητὴς τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου.

Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σ. Καράς: -42- καὶ στὸ Δ'α ὁ ἴδιος σημείωσε δυσδιάκριτα:

Ἰδιόχειρα Ἰωάννου πρωτ. τοῦ Τραπεζουντίου
(Ψάχος προφορικῶς) Ἴδε καὶ φωτογ. κώδ. 36 Μονῆς Δοχειαρίου
Εἰς σελ. 436 στὰ χειρ/φα Βυζ. Μουσ. Ἁγ. Ὄρους Γ. Στάθη

Ὁ Καρὰς μιλᾶ ἐδῶ γιὰ τὸν κώδικα Δοχειαρίου 342. Τὸ «36» τὸ ὁποῖο ἀναφέρει δὲν εἶναι παρὰ ὁ ἀριθμὸς τῆς συγκεκριμένης φωτογραφίας στὸν κατάλογο τοῦ ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Α'* 1975.

Στὴν πίσω ὄψη μία παλαιότερη σημείωση μὲ μαύρη μελάνη, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ραιδεστηνοῦ (βλ. καὶ τὰ χφφ. Καρὰ 43, 60 καὶ 74):

Ἀνεξαντάριον βιβλίον μεγάλο

Παρακάτω, μὲ μὼβ στυλό, τὸ ὁποῖο παραπέμπει στὴν γραφίδα τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ, υἱοῦ τοῦ Γεωργίου:

Γραφὴ τοῦ 15 ἢ 16 αἰῶνος κατὰ τὴν γνώμην
τοῦ κ. Γ. Βιολάκη

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 485 (ὅπου συγκαταλέγεται στὰ αὐτόγραφα τοῦ πρωτοψάλτη Ἰωάννη τοῦ Τραπεζουντίου).
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 43

αἰ. ΙΗ' (μέσα-1770) χαρτ. 23,6 x 17 φφ. Α' + 49

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ

Γραφέας: ὁ πρωτοψάλτης Ἰωάννης ὁ Τραπεζούντιος.

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, ποιηθέντος παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ἄρχεται ὁ δομέστικος ἡσύχῳ φωνῇ. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...*

Πρόκειται ἀκριβῶς γιὰ τὰ μέλη τὰ ὁποῖα περιέχονται στὸν προηγούμενο κώδικα καὶ μὲ τὶς ἴδιες (ἀκόμη καὶ στὶς λεπτομέρειες) ἐπιγραφές. Ἀκολουθεῖται ἀκριβῶς ἡ ἴδια δομή. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ παραλείπονται ἐδῶ οἱ λεπτομερεῖς ἀναφορὲς στὰ ἑπόμενα φύλλα τοῦ χειρογράφου καὶ περιγράφονται ἀναλυτικὰ μόνο τὰ τελευταῖα του φύλλα (ἀκριβῶς ὅμοια καὶ αὐτὰ μὲ τὰ ἀντίστοιχα φύλλα τοῦ κώδικα 42):

41β Ἀρχίζουν τὰ Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον (κατὰ σειρὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, τὰ ἁγιορείτικα καὶ τὰ τοῦ Μπαλασίου).

47α Ἦχος δ' *Φῶς ἱλαρόν...* Εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη· ἦχος α' δ'φωνος *Κεχαριτωμένη χαῖρε...*

Τὸ μέλος ὁλοκληρώνεται λίγο πρὶν τὴν μέση τοῦ φύλλου 48α. Στὸν κενὸ χῶρο παρακάτω κάποιος σημείωσε:

Ἰδιόχειρον Τραπεζουντίου
Ἰωάννη
1740.

Ἡ β' ὄψη τοῦ φ. 48 εἶναι ἄγραφη, ὅπως καὶ τὸ φ. 49 στὸ τέλος.

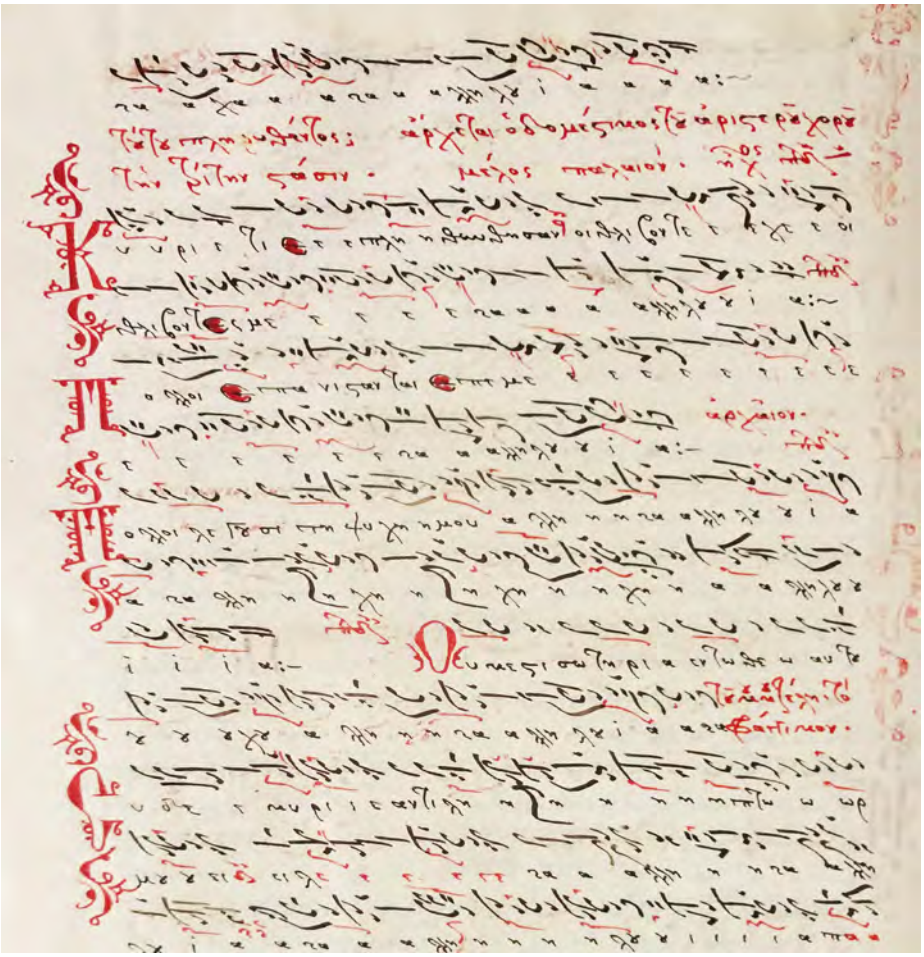

Πανομοιότυπο 40. Χφ. Καρὰ 43, φ. 19β.

Στίχοι διπλοῖ 17.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Ὁ κώδικας διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὰ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἐλαφρὰ φθαρμένου δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (ἄνθη). Ἡ κόκκινη μελάνη ξέβαψε καὶ δημιούργησε πρόβλημα στὰ ἀπέναντι φύλλα.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, πυκνή, λεπτὴ καὶ τεχνική. Ζωηρὴ κόκκινη μελάνη.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, οἱ συγκρίσεις ὅμως φανερώνουν μεγάλη ὁμοιότητα-ταύτιση μὲ αὐτόγραφα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τραπεζουντίου (βλ. ὡς παράδειγμα τὰ φωτογραφικὰ δείγματα ἀπὸ τοὺς κώδικες Μεγίστης Λαύρας Μ 93, Δοχειαρίου 342 καὶ Ἰβήρων 1157 στὸ βιβλίο τοῦ ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ*

ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ. 1980, Νο 66, 68 καὶ 85 ([τὸν τρίτο ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς κώδικες ὁ Χατζηγιακουμῆς τὸν ἀναφέρει μὲ τὸν ἐσωτερικὸ ταξινομικὸ ἀριθμὸ τῆς βιβλιοθήκης: 1241]). Ἀπόλυτα ταυτίζεται ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τοῦ κωδικογράφου μὲ τὸ χειρόγραφο Ψάχου 222/72 τὸ ὁποῖο ἔγραψε, καὶ ὑπέγραψε ὁ πρωτοψάλτης Ἰ ω ά ν ν η ς ὁ Τραπεζούντιος τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1766. Ὁ κωδικογράφος καὶ τοῦ παρόντος χειρογράφου εἶναι ἀναμφίβολα ὁ πρωτοψάλτης Ἰ ω ά ν ν η ς καὶ γράφει πρὸς τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του (ἀπεβίωσε στὰ 1770).

Στὴν πίσω μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, νομίζω ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά, μιὰ παλαιότερη ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου: *-7-*
Στὸ παράφυλλο Α'α μὲ μπλὲ μελάνη:

Ν. Ραίδεστηνὸς
Κων/πολις 1932

Λίγο πιὸ κάτω ὁ Σίμ. Καρὰς μὲ μολύβι:

καὶ τοῦτο ἰδιόχειρον
Ἰωάννου τοῦ Τραπεζουντίου

Στὴν πίσω ὄψη μιὰ παλαιὰ σημείωση μὲ μαύρη μελάνη, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ραιδεστηνοῦ (βλ. χφφ Καρὰ 42, 60, 74):

τὰ μέγηστα ἀνεξαντάρια
παρ᾽ ἐμοὶ εὑρίσκονται.

Ἀκριβῶς ἡ ἴδια σημείωση τοῦ Ραιδεστηνοῦ ὑπάρχει καὶ στὸν κώδικα Ψάχου 74/223α, αὐτόγραφο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ βλ. τὴν Εἰσαγωγή.

Λίγο παρακάτω μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 31*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 485.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΒ'.

Καρὰ 44

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὰ 1795-1800) χαρτ. 19,7 x 14 φφ. Α' + 596 + α'- ζ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Παρθένιος ὁ Μηλαῖος;

1α Μετὰ ἀπὸ μικρὸ ἐπίτιτλο: Προτέτακται δὲ καὶ τὸ μέγα ἴσον τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ, ὅπερ ἐξηγήθη τῷ κυρίῳ Π έ τ ρ ῳ λαμπαδαρίῳ. Ἀρχόμενον ἀπὸ ἦχον πλ. δ' Ἴσον, ὀλίγον...
Στὴν ἐπάνω ὤα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *Περιεγράφη.*

6β-7β Ἄγραφα.

8α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, ἐξήγησις τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

14α Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

16α Ἐπίτιτλο μεγαλόσχημο. Μεταφέρω αὐτούσια τὴν ἐπιγραφή, διατηρῶντας τὴν ὀρθογραφία τοῦ γραφέα. Ἀνθολογία πλουσία, περιέχουσα τὰ τῶν ἐν διδασκάλοις ἀρίστων μαθήματα τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ χρηματισάντων, καὶ τῶν τὴν πάλαι ἀμυδρῶς πῶς μουσικὴν ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν φιλομούσων ἐξηκρηβοσάντων, ὧν ὁ μὲν γε τρίτος εἴτουν (!) Π έ τ ρ ο ς, πέτρα δ᾽ οὗτος μουσάων, σὺν ᾧ Δ α ν ι ή λ, τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ. Κατὰ ἐν πρώτοις ἀρχώμεθα τὸ Μακάριος ἀνὴρ ἅτινα ἐξηγηθέντως παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

23β Κεκραγάρια παλαιά, ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρὰ τῶν ὀκτὼ ἤχων, ἐκτενῆ μέλη.

37β Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον σύντομα, συντεθέντα παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι.

41β Πολυέλεοι πάνυ ὡραῖοι καὶ ἔντεχνοι ψαλλόμενοι ἐν πάσαις ταῖς τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν. Ὁ παρὼν κύρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

48β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

58α Πολυέλεος ἕτερος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

69β Ἕτερος πολυέλεος τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

79β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τραπεζουντίου] πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...*

Μὲ τὸ Τριαδικὸ.

87β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Μελετίου Σιναΐτου Κρητός· ἦχος πλ. δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

96β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Σεραφεὶμ Λαυριώτου· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο. Στὸ περιθώριο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *ἐξηγήθη ιγ' 8/βρίου (νη) ,αΠξβ'* (= 13 Ὀκτωβρίου (νέο ἡμερολόγιο) 1962).

107β Κὺρ Ἀθανασίου ἱερομονάχου Δημητριαδίτου· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

120β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Ἀναστασίου Ῥαψανιώτου· ἦχος λεγετος· *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

128α Κὺρ Συνεσίου Μυτιληναίου [Ἰβηρίτου]· ἦχος βαρὺς *Ἄνοιξον δέομαι ἁγνὴ τὰ ταπεινά μου χείλη... Βάτος σὲ εἶδε Μωυσῆς... Γένος ἀνθρώπων σὲ ὑμνεῖ...* Κατ᾽ ἀλφάβητον στίχοι (βλ. ΣΤΑΘΗ, Η ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΣ 1977, σσ. 260-261 ὅπου φανερώνονται ὡς ποίημα τοῦ μαθητῆ τοῦ πρωτοψάλτη Παναγιώτη Χρυσάφη κὺρ Δράκου-τέλη ΙΖ' αἰῶνος). Βλ. ὡστόσο καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 97, φ. 91α καὶ Καρὰ 144, φ. 96α καὶ τὰ σχόλια στὶς περιγραφές τους παρακάτω.

133α Στάσις δευτέρα τοῦ πολυελέου. Τοῦ κὺρ Πέτρου Μπερεκέτη ψαλλόμενον εἰς τὰς ἑορτάς· δ' *Ἀγαθόν, ἀλληλούια...* Ὁ Σίμων Καρὰς ἐξήγησε στὸ περιθώριο τὸν α' στίχο (βλ. σχετικὴ ἀναφορὰ στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος βιβλίου).

140α Εὐλογητάρια τοῦ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου]· ἦχος πλ. α' *Εὐλογητός εἶ Κύριε...*

142β Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Πελοποννησίου]· πλ. α' *Εὐλογητός εἶ Κύριε..* Τὰ λεγόμενα «συνοπτικά».

145α Πασαπνοάρια πάνυ ὡραῖα τε καὶ ἔντεχνα ἅτινα ἐποιήθησαν παρὰ τοῦ κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...* Μετὰ ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα πασαπνοάρια, πάντα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «τοῦ αὐτοῦ»: ἦχος α', ἦχος α', ἦχος β', ἦχος δ', ἦχος βαρύς.

159α Ἕτερον τοῦ κὺρ Πέτρου, λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Πελοποννησίου], ὅπερ συνετέθη ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἀσθενείᾳ· πλ. β' *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν ἄλλα δύο τοῦ αὐτοῦ Πέτρου σὲ ἦχο πλ. δ'.

169β Ἕτερον κὺρ Μελετίου Σιναΐτου τοῦ Κρητός· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...*

173β-177β Ἄγραφα.

178α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Πολυχρονισμοὶ κὺρ Παρθενίου Μηλαίου· ἦχος βαρὺς *Πολυχρόνιον ποιήσαι... ἅγιον Ἀγχιάλου κύριον, κύριον Ἰωάσαφ...* Στὴν ᾧα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε κάτι δυσδιάκριτο [«ἐξηγήθη» ;] καὶ ἀπὸ κάτω ἔγραψε τὴν χρονολογία: *,αϒξη'* (=1968).

179α Ἕτερος τοῦ αὐτοῦ [Παρθενίου Μηλαίου]· πλ. δ' *Πολυχρόνιον.... μητροπολίτην ἅγιον Μεσημβρίας κύριον κύριον Θεόκλητον...* Βλ. τὰ σχόλια παρακάτω, μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα.

179β Σύντομον· πλ. α' *Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

180α Τοῦ κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου] ἐπονομαζόμενον σάλπιγξ· ἦχος δ' *Ἀνέβη ὁ Θεός ἐν ἀλαλαγμῶ...*

181α-190β Ἄγραφα.

191α Ἡ παροῦσα δοξολογία ἐτονήθη παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ ἀμαθοῦς Παρθενίου Μυλέου (!) διὰ αἰτήσεως τοῦ κὺρ κυρίου (!) Γεωργίου λαμπαδαρίου Αἰνίτου καὶ θεωρημένη ὑπὸ τοῦ μουσικολογιωτάτου πρωτοψάλτου κυρίου Δημητρίου [Λῶτου (;)]· Ἀτζὲμ ἀσιράν· ἦχος πλ. α'[4] (Στὴν μαρτυρία αὐτὴ προστίθεται καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ σημάδι τοῦ ἔσω θεματισμοῦ) *Δόξα σοι...* Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο: *ἐξηγήθη.*

195α Ἀτζὲμ κιουρδί, Κὺρ Παρθενίου Μυλέου (!)· ἦχος πλ. β'[1] *Δόξα σοι...* Καὶ ἐδῶ ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο: *ἐξηγήθη 1* (;) *8/βρίου ,αϒξ..*(;) (= 1 (;) Ὀκτωβρίου 196..(;)).

199α Ἑωθινά, ποίημα κὺρ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος, τὰ δὲ γράμματα ἐστὶ Λέοντος τοῦ σοφοῦ· ἦχος α' *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

210α Ἕτερα ἑωθινά, ἐτονίσθησαν παρὰ κυρίου Ἰακώβου [πρωτοψάλτου] Οἱ γνωστὲς συνθέσεις τοῦ Ἰακώβου.

220β Δοξολογίαι ὡραίαι τε λίαν καὶ ἔντεχναι, ἅπερ ἐποιήθησαν παρὰ τῶν μουσικολογιωτάτων διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ τε κὺρ Ἰωάννου [Τραπεζουντίου], κυρίου Δανιήλ, Πέτρου [λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου]. Ἤτις τοῦ Πέτρου [λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος α' *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους τρίτο καὶ δ' αγια.

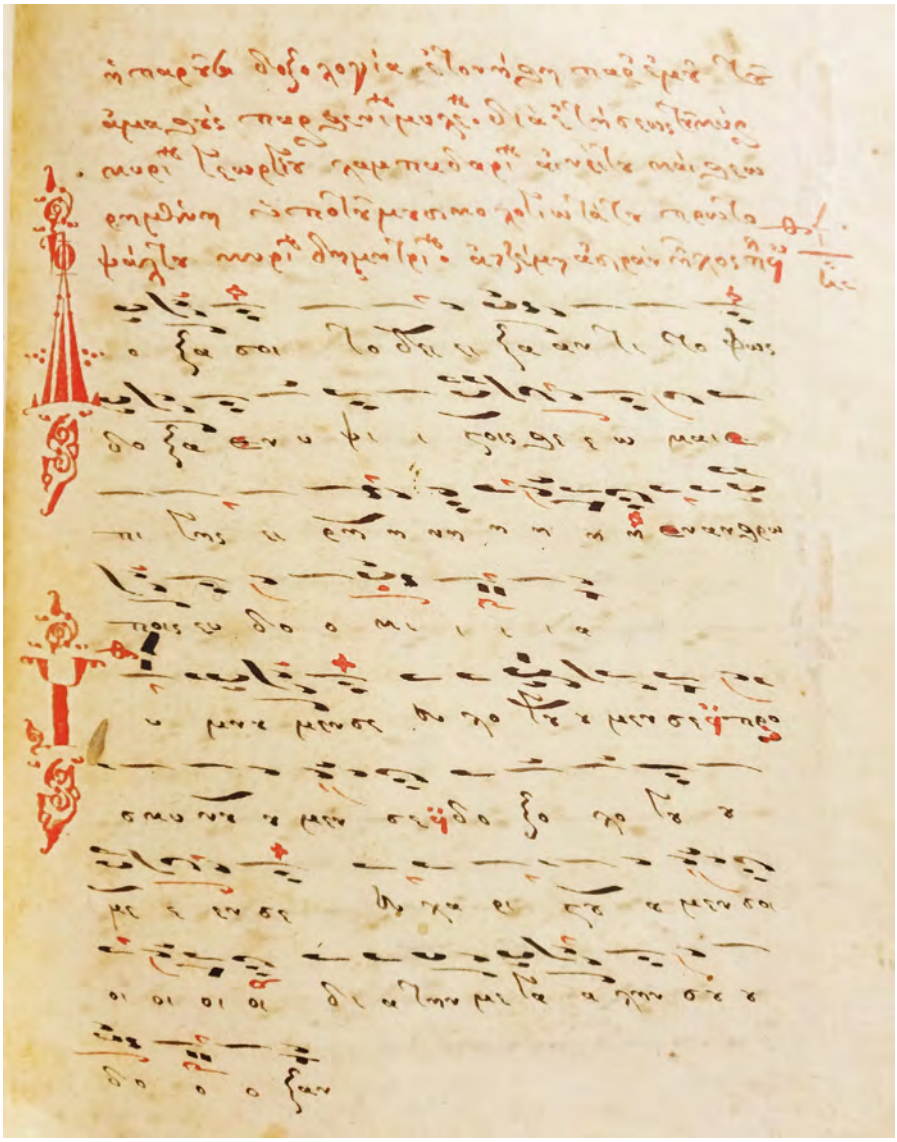

Πανομοιότυπο 41. Χφ. Καρὰ 44, φ. 191α.

230α Ἑτέρα δοξολογία ἥτις ὀνομάζεται βλάχικη· πλ. α′ *Δόξα σοι...* Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο: *δηλαδὴ ποίημα Γιοβάσκου τοῦ εἰς βλαχικὴν σκήτην τοῦ Ὄρους πρωτοψαλτοῦντος ἢ εἰς τὸν αὐθεντικὸν ἢ Μητροπολιτικὸν ναὸν ἐν Βλαχίᾳ;*

Λίγο παρακάτω ὁ ἴδιος, μᾶλλον μεταγενέστερα: *Αὐτὴ εἶναι τοῦ Σ τ α υ ρ ι ν ο ῦ τοῦ Λαζοῦ.*

233α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως φθορική· πλ. α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς ἑπτάφωνος, Κ υ ρ ί λ λ ο υ Γ ά ν ο υ καὶ Χ ώ ρ α ς· πλ. β′[5] (ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο ὅτι τὴν ἐξήγησε τὸ ἔτος 1962), Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱερομονάχου Δ η μ η [τ ρ ι α δ ί τ ο υ]· βαρὺς (Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο ὅτι τὴν ἐξήγησε τὸ ἔτος 1962), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] · ἦχος β′ λέγετος, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′, Ζ α χ α ρ ί ο υ Χ α ν ε ν τ έ· ἦχος βαρὺς, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′, Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ Κρητός· ἦχος α′

265β Στὴν ᾧα δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά. Γ ι ο β ά σ κ ο υ τοῦ Β λ ά χ ο υ· δ′ μὲ ἐκτενὲς ᾀσματικὸ «τοῦ Σταυροῦ» καὶ «ἕτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ».

270β Φήμη παλαιά, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

271β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

275α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Σήμερον σωτηρία... Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*(δύο), *Ἐκ γαστρὸς... Ἐν ἐκκλησίαις... Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις...* Ἕτερον δύναμις *Δύναμις...* Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]. Τοῦ βήματος ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος β′ *Τὸν Σταυρὸν σου...*

281α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* Τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου. [Ἦχος α′ δ′φωνος] *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

283α Ἑτέρα ἐξήγησις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα. Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

284α Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, ἐξήγησις τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω... Νῦν αἱ δυνάμεις...* (τρεῖς συνθέσεις σὲ ἦχο πλ. β′ χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ). Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (;)]·

ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Χ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Νῦν αἱ δυνάμεις...* [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Λ ώ τ ο υ]· ἦχος δ′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Λ ώ τ ο υ]· ἦχος δ′ *Γεύσασθε...*

289β Εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* Ἀργὸ καὶ σύντομο Ἦχος πλ. δ′ *ναα Θεὸς Κύριος...* (δύο), *Τὸ προσταχθέν...* Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...* Δίχορο καὶ ἐκτενές, ἡ γνωστὴ σύνθεση.

294α Τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ *Ἀλληλούια...* Ἀργὸ καὶ σύντομο *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

296α Ἦχος πλ. β′ *Ψυχή μου, ψυχή μου...* (δύο).

297α Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ χερουβικὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] · πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον σύντομον· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου...* Κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου...*

299β Κὺρ Σ τ α υ ρ ῆ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

300β Κοινωνικὸν τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] · α′ *Ἐξηγέρθη...*

301α Νεκρώσιμον [ἐξήγησις] τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Συντομώτερο· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...* Ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

307α Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀργὰ ἰδιόμελα τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν χωρὶς ὄνομα μελουργοῦ. Τὸ *Θαυμαστή...* ἔχει ἔνδειξη ἤχου πλ. α′.

311α Ἦχος β′ *Ἐκ βαΐων καὶ κλάδων...* Ἦχος τρίτος *Συναγωγὴ πονηρά...*

312β Ἀρχὴ τῶν Ὡρῶν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως· πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῶν ὡρῶν.

320α Ἕτερον μὲ τὰ νανίσματα ἔντεχνον· πλ. β′ *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Σήμερον γεννᾶται...*

322β Τὰ ἰδιόμελα τῶν ὡρῶν τῶν Θεοφανείων. Στό τέλος ὑπάρχει καὶ πάλι μιά ἀργὴ μελοποίηση τοῦ δοξαστικοῦ τῆς θ′ ὥρας.

332α Τὰ ἰδιόμελα τῶν ὡρῶν τῆς Μεγ. Παρασκευῆς χωρὶς ἐπιπλέον ἀργή μελοποίηση τοῦ *Σήμερον κρεμᾶται.*

340α Τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου. Ἑσπέρας· ἦχος α′ *Ὦ τοῦ παραδόξου... Βαβαί... Τὴν σὴν δοξάζουσι...*

341β Ὀκτάηχον εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Θεαρχίω νεύματι...* Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν σύνθεση τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ.
Ἀκολουθοῦν τὸ *Φῶς ἱλαρὸν* σὲ ἦχο δ′, τὸ *Ὅσοι εἰς Χριστὸν* σὲ ἦχο α′ καὶ ἕνα ἐκτενὲς κράτημα σὲ α′ ἦχο.

344β Ἄμωμος καλλωπισθεὶς παρὰ τοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου, ἔντεχνος· ἦχος β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Οἱ γνωστὲς στάσεις τοῦ Ἀμώμου.

349α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικὰ μαθήματα ἅτινα ἐποιήθησαν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν ἁγνὴ τὴν ὄντως Θεοτόκον, τὴν πύλην τὴν οὐράνιον, στάμνον τὴν μανναδόχον...* Εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον· ἦχος πλ. α′ *Πανάγιε Νικόλαε...* Μεγαλυνάριον εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ· ἦχος α′ *Μεγάλυνον ψυχή μου...* Εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγήν· ἦχος α′ *Ῥῶσιν διὰ τοῦ ῥαντίσματος...*

367β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] θεοτοκίον· ἦχος α′ δ′φωνος *Σὲ προκατήγγειλε χορὸς τῶν προφητῶν...* Ὀργανικὸν λίαν καὶ ἔντεχνον [Δ α ν ι ή λ]· δ′ *Ἅπας γηγενής...*

378β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] γράμματα καὶ μέλος· πλ. α′ *Χαῖρε κατάρας λύτρωσις...*

382α Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Μεγάλου Κανόνος· πλ. β′ *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας ἐνδόξου Εὐφημίας [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου;]· ἦχος τρίτος *Λίαν εὔφρανας...*

387α Εἱρμὸς (=Οἶκος) τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Ξένον τόκον ἰδόντες...*

393β Τὸ παρὸν ἐτονίσθη παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

397α Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ Κρητός· ἦχος δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

401α Ἕτερον μάθημα [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Λ ώ τ ο υ (;)]· ἦχος δ′ *Δύναμις τοῦ ὑψίστου...*

404β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Δ η μ η τ ρ ί ο υ Λ ώ τ ο υ (;)]· ἦχος δ′ *Ζάλην ἔνδοθεν...*

408α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ Κρητός (;)]· ἦχος πλ. δ′ *Δέσποινα -πάλιν- ὦ Δέσποινα πανάχραντε, ἁγία Θεοτόκε...*

410α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον νεωστὶ συντεθέντα, ἡδύτατά τε καὶ ἔντεχνα, παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου κὺρ Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Οἱ ἦχοι α′, β′ καὶ τρίτος.

416β Ἕτερα τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου πάνυ ὡραῖα τε, ἅτινα εἰσὶ ἀνέκδοτα Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι. Ἐκτενεῖς συνθέσεις.

431β Χερουβικὰ ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου] Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι.

444α Ἕτερα κὺρ Κ υ ρ ί λ λ ο υ πρώην Τήνου, Μ α ρ μ α ρ η ν ο ῦ Οἱ τέσσερις κύριοι ἦχοι.

451α Ἕτερα χερουβικὰ ἐστὶ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου] Οἱ ἦχοι α′, βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ.α′.

454β Ἕτερα σύντομα [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Οἱ ἦχοι α′, βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

Πρόκειται γιὰ τὶς δύο σειρὲς χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ - τ ρ ο υ. Ἡ μία ἔχει δημοσιευτεῖ σὲ πάμπολλες ἔντυπες ἐκδόσεις, ἡ ἄλλη παραμένει σχεδὸν ἄγνωστη (βλ. *ΧΕΡΟΥΒΙΚΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ* 2016).

458α Ἕτερον κὺρ Ἀ ν δ ρ έ ο υ καὶ μαθητοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* ἐκτενές.

460α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Ἡ γνωστὴ σειρά, μέχρι καὶ τὸ *Μακάριοι οὓς ἐξελέξω* σὲ ἦχο πλ. α′.

463β Κοινωνικὰ τοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

469β Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ] Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

478β Ἕτερα τοῦ νῦν κὺρ Π έ τ ρ ο υ [προφανῶς τοῦ Βυζαντίου] Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

487ν Ἕτερα σύντομα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί - ο υ] Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους σὲ συντομώτερο μέλος.

493α Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

499β Κοινωνικὰ κὺρ Κ υ ρ ί λ λ ο υ πρώην Τήνου τοῦ Μ α ρ μ α - ρ η ν ο ῦ Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

506β Ἑτερα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τῶν Κυριακῶν σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

516β Ἕτερον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Ἀ ν δ ρ έ ο υ μαθητοῦ [τοῦ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· δ′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Ἀνδρέου;]· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

519α Κὺρ Μ α κ α ρ ί ο υ ἱερομονάχου Β ε ρ ρ ο ι ώ τ ο υ· βαρὺς *Αἰνεῖτε...*

520α Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, ἅτινα ἐποιήθησαν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἡ γνωστὴ συλλογὴ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ Δανιὴλ, ἤτοι: τοῦ Τίμ. Σταυροῦ, Χριστουγέννων, Θεοφανείων, Βαΐων, Πάσχα, Θωμᾶ, Μεσοπεντηκοστῆς, Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς, Ἁγ. Πάντων, Ἁγ. Ἀποστόλων, τῶν ἑορτῶν τῆς Θεοτόκου, τῶν ἑορτῶν τῶν ἁγίων, Εὐαγγελισμοῦ, Μεταμορφώσεως, Ἀσωμάτων, καὶ «τοῦ αὐτοῦ»· βαρὺς *Ποτήριον...*

537α Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἅτινα ἐστὶ τοῦ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Κατὰ σειρά: Τιμ. Σταυροῦ, Χριστουγέννων (δύο, τὸ δεύτερο σὲ ἦχο βαρύ), Θεοφανείων, Λαζάρου, Βαΐων, Πάσχα (δύο), Θωμᾶ, Μεσοπεντηκοστῆς, Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς, Ἁγ. Πάντων (δύο, σὲ ἤχους πλ. α′ καὶ πλ. δ′), Μεταμόρφωσης, Ἀσωμάτων.

551β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Τ ρ α - π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον κὺρ Π έ - τ ρ ο υ· α′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ]· β′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ]· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ - σ ά φ ο υ]· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

560α Κὺρ Κ υ ρ ί λ λ ο υ [Μ α ρ μ α ρ η ν ο ῦ (;)]· πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· α′ *Ποτήριον...* Ἕτερον ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Δίπλα στὸ τελευταῖο κοινωνικὸ ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *τοῦ αὐτοῦ*.

563α Εἱρμοὶ πάνυ ὡραῖοι καὶ ἔντεχνοι, ἅτινα (!) ἐποιήθησαν παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* μὲ κράτημα. Ἀκολουθοῦν (στὸν καθένα ἐπισυνάπτεται ἀνώνυμο ὁμόηχο κράτημα): *Ἡ τρίφωτος λυχνία..., Ἐν τῇ βροντώσῃ...,*

Τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ..., Συνέχομαι..., Λατρεύειν... Κὺρ Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς] *Ἔφριξε γῆ...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′[1] *Μνήσθητι, Δέσποινα κἀμοῦ...* Ὁ τελευταῖος εἱρμὸς χωρὶς κράτημα.

581β Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...* Ἕτερος τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ - τ ο υ]· πλ. δ′ *Δέσποινα, ὦ Δέσποινα πρόσδεξαι...* Μ ε λ ε τ ί - ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ Κρητὸς· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Ἐσείσθησαν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′λεγετος *Ἐν βυθῷ...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδαν μου...*

586α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η (;)]· πλ. β′ *Φρικτὸν τὸ βῆμα...* [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (;)]· ἦχος βαρὺς *Οὐρανὸς πολύφωτος...* [Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ (;)]· ἦχος δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...*

588β Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Τεριρεμ...* Κὺρ Π έ - τ ρ ο υ· ἦχος α′ *Τεριρεμ...* Ἦχος πλ. δ′ *Εριρεμ...* Ἦχος λεγετος *Εριρεμ...* Ἦχος βαρὺς *Εριρεμ...* Κὺρ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ἱερέως· πλ. δ′ *Αϟεϟαϟε...*

595α Ἦχος βαρὺς *ϟεϟεϟα...* Τελειώνει στὸ φ. 596β. Ἀκολουθοῦν ἑπτὰ ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ ἀναλυτική-ἐξηγητικὴ τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου.

Ὁ κώδικας διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση ἐλαφρὰ φθαρμένου δέρματος. Χρυσοτυπίες (ἐμπρὸς ὁ Χριστὸς μὲ εὐαγγέλιο ἐντὸς πλαισίου, πίσω ἡ Παναγία βρεφοκρατοῦσα). Θηλυκωτῆρες. Ἄνθη στὴν ράχη, ὅπως καὶ στὴν ἀκμὴ τῶν φύλλων. Ἰδιαίτερα προσεγμένος κώδικας.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, εὐανάγνωστη, τεχνική. Μεγάλα περιθώρια, ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Ἐπίτιτλα ἐπιμήκη καὶ καλαίσθητα. Πρωτογράμματα λιτά.

Γραφέας (βλ. φ. 191α) ἴσως ὁ Π α ρ θ έ ν ι ο ς Μηλαῖος (κάπως ἀνορθόγραφος, δημιουργὸς πάντως καὶ τοῦ ἑπόμενου κώδικα Νο 45) καὶ σποραδικὰ καὶ ἄλλοι. Γράφει μετὰ τὸν θάνατο τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ στὰ 1777-78 (βλ. τὸ φ. 469β), στὰ χρόνια τῆς ἀκμῆς τοῦ μαθητῆ του Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (λαμπαδάριος: 1789-1800, πρωτοψάλτης: 1800-1805). Τὸ γεγονὸς τῆς ἀνθολόγησης τῶν ἑωθινῶν τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ τοποθετεῖ τὸν κώδικα μετὰ τὸ 1795,

ἀλλά, πιστεύω, ὄχι μετὰ τὸ 1800 ποὺ εἶναι τὸ ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ μελοποιοῦ αὐτοῦ. Τὸ terminus post quem ἐπιβεβαιώνει καὶ ἡ ὕπαρξη ἀπὸ τὸ φ. 178α κ.έ. τῶν Πολυχρονισμῶν τοῦ μητροπολίτη Ἀγχιάλου Ἰωάσαφ (1795-1803) καὶ τοῦ Μεσημβρίας Θεοκλήτου (1791-1799, βλ. Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ, «Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βορείου Θράκης καὶ ἐν γένει τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως καὶ ἑξῆς», *Θρακικὰ* Η' (1937), σ. 154).

Ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ εἶναι γραμμένες οἱ ἐπιγραφὲς φαίνεται ὅτι ὁ γραφέας γνωρίζει πολὺ καλὰ τὸ πατριαρχικὸ περιβάλλον. Ὡστόσο, στὶς ἐπιγραφὲς τῶν μελῶν εἶναι μερικὲς φορὲς ἀπρόσεκτος μὲ τὴν χρήση τῆς φράσης «τοῦ αὐτοῦ», ἀποδίδοντας ἔτσι ἔργα κάποιων μελοποιῶν σὲ ἄλλους.

Τὸ χειρόγραφο παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον λόγω τῆς ὕλης ποὺ περιέχει. Ἐπὶ παραδείγματι: οἱ συνθέσεις τοῦ Π α ρ θ ε ν ί ο υ τοῦ Μηλαίου (ἰδιαίτερα ἡ δοξολογία τοῦ φ. 191α ποὺ ἐπιθεωρήθηκε ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Δ η μ ή τ ρ ι ο, ὁ ὁποῖος, βάσει τῶν μελῶν ποὺ καταγράφονται στὸν κώδικα, θεωρῶ ὅτι εἶναι ὁ Δ η μ ή τ ρ ι ο ς Λ ῶ τ ο ς ὁ Χῖος-βλ. καὶ τὰ φφ. 284 κ.έ., 401α καὶ 404β)· οἱ δύο σειρὲς χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ὁ μαθητὴς τοῦ τελευταίου Ἰ ω ά ν ν η ς Ἀ ν δ ρ έ ο υ ὁ ὁποῖος πιθανῶς ταυτίζεται μὲ τὸν Ἰ ω ά ν ν η Ἀ ν δ ρ έ τ ο (γνωστὸ ὡς ἐξηγητὴ ἑνὸς *Γεύσασθε* σὲ ἦχο α' τὸ ὁποῖο περιέχεται σὲ ἐλάχιστα χειρόγραφα, ὅπως τὸ Ξηροποτάμου 305, τὸ Ξηροποτάμου 330 καὶ πιθανῶς τὸ Βυζ. Μουσείου Ἀθηνῶν 42, ὅλα ἴδιας ἐποχῆς μὲ τὸ παρὸν χειρόγραφο). Ἡ πρώτη ἀπὸ τὶς παραπάνω περιπτώσεις ποὺ σχετίζει τὸν Π α ρ θ έ ν ι ο Μηλαῖο καὶ τὸν Λῶτο ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ τὴν ταύτιση τοῦ πρώτου μὲ τὸν Π α ρ θ έ ν ι ο τὸν Χῖο (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σ. 969). Τὸ θέμα βέβαια πρέπει νὰ ἐρευνηθεῖ βαθύτερα. Ὁ Σίμων Καρὰς σημειώνει (φ. 233α κ.έ.) ὅτι ἐξήγησε δύο δοξολογίες τοῦ κώδικα τὸ ἔτος 1962. Ἐξήγησε καὶ ἐκείνη τοῦ Μελετίου Σιναΐτου (τὴν ἐξήγησή του δημοσίευσε ὁ Νικόλαος Κλέντος, *Ἀκολουθία τῶν ἐν ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ μεγάλων Ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου*, 1998).

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴ συλλογή του: -44-, ἐνῶ στὴν πίσω ὄψη ἔγραψε μὲ μολύβι:

Χειρ/φον ἰδιόχειρον
Παρθενίου Μηλαίου
μετὰ τὸν θάνατον
Πέτρου λαμπαδαρίου (φ. 458α)
καὶ ἐπὶ Πέτρου
Βυζαντίου (φ. 466α)

Χαμηλότερα μιὰ παλαιότερη ἀρίθμηση: *Νο* 2.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 601.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σσ. 406, 411.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΓ'.

Καρὰ 45

αἰ. ΙΗ' (περίπου 1790-1800) χαρτ. 15 x 10,5 φφ. 422
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ (ΤΜΗΜΑ), ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Παρθένιος ὁ Μηλαῖος;

Ὁ κώδικας περιέχει σχεδὸν αὐτούσια (ἀλλὰ ἀτελέστερα) τὴν ὕλη τοῦ προηγούμενου χειρογράφου (μὲ τὴν προσθήκη, βέβαια, τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου), ἀκόμη καὶ μὲ τὶς ἐπιγραφὲς νὰ εἶναι ὅμοιες. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ περιγράφεται κάπως συνοπτικότερα. Πάντως, βρίσκεται σὲ πολὺ χειρότερη κατάσταση ἀπὸ τὸ χφ. Καρὰ 44, καί, κυρίως, μὲ ἀρκετὰ προβλήματα στὴν σειρὰ τῶν φύλλων καὶ χάσματα στὴν καταγραφὴ τῶν μελοποιήσεων.

1α Φύλλα ὑπερβολικὰ ἐξίτηλα (ἐπιγραφὲς καὶ μουσικὰ καὶ ποιητικὰ κείμενα): Προτέτακται δὲ καὶ τὸ μέγα ἴσον τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ, ὅπερ ἐξηγήθη τῷ κυρίῳ Π έ τ ρ ῳ λαμπαδαρίῳ. Ἦχος πλ. δ' *Ἴσον, ὀλίγον...*

4α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιηθέντος παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναφανέντων σοφῶν τε καὶ ἱερῶν ἀνδρῶν ὧν πρῶτος (ὡς φησὶ Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδάριος ὁ Χ ρ υ σ ά φ η ς) ὁ τῶν διδασκάλων διδάσκαλος, Ἰ ω ά ν ν η ς ὁ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ς πέλει. Ἐξηγηθέντος δὲ παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ δι᾽ ὠφελείας τῶν μαθητῶν· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Οἱ γνωστοὶ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν μελοποιῶν τους.

16α Ἀρχίζει ἡ θεία Λειτουργία μὲ τὸ τρισάγιον, τὰ Δύναμις, κ.λπ.

20α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου.

22α Ἡ Προηγιασμένη. Στὸ *Γεύσασθε*: ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (;)]

25β Τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ ἀκολούθως τὰ Προκείμενα τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν.

29α Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἀκολουθοῦν τά: *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Εἰς τὸν Ἀκάθιστον *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν...* Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ *Τοῦ Δείπνου Σου...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ *Τοῦ δείπνου Σου...* Κὺρ Σ τ α υ ρῆ· πλ. α' *Σιγησάτω...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ *Ἐξηγέρθη...*

39α Νεκρώσιμον, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί -

ο υ]· πλ. β'[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*Ἕτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· πλ. β'[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου...

43β Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον νεωστὶ συντεθέντα, ἡδύτατά τε καὶ ἔντεχνα, παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου κὺρ Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ξεκινοῦν τὰ γνωστὰ χερουβικὰ τοῦ Δανιὴλ. Ὁ τρίτος ἦχος ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὸ φ. 47β δὲν ὁλοκληρώνεται, ἀφοῦ στὸ 48α συνεχίζεται ἀσματικὸ τρισάγιο δοξολογίας. Κατόπιν: Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ Κρητός· ἦχος α' *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς...*

52β Ἡ παροῦσα δοξολογία ποιηθεῖσα παρὰ κὺρ Π α ρ θ ε ν ί ο υ τοῦ Μ υ λ α ί ο υ (!)· ἦχος πλ. β' ἀτζὲμ κιουρδὶ *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ἀσματικό.

56β Ἄγραφο.

58α Ἡ παροῦσα δοξολογία ἐτονίσθη παρὰ τοῦ κὺρ Π α ρ θ ε ν ί ο υ Μ υ λ έ ο υ (!) ἀτζέμη ἀσιρὰν· ἦχος πλ. α'[4] (Στὴν μαρτυρία αὐτὴ προστίθεται καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ σημάδι τοῦ ἔσω θεματισμοῦ). Ἀκολουθεῖ ἀσματικὸ τοῦ Σταυροῦ σὲ ἦχο δ'.

64α Ἐπίτιτλο. Μεταφέρω αὐτούσια τὴν ἐπιγραφή, διατηρῶντας τὴν ὀρθογραφία τοῦ γραφέα. Ἀνθολογία πλουσία, περιέχουσα τὰ τῶν ἐν διδασκάλοις ἀρίστων μαθήματα τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ χρηματισάντων,καὶ τῶν τὴν πάλαι ἀμυδρῶς πῶς μουσικὴν ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν φιλομούσων ἐξηκριβωσάντων, ὧν ὁ μὲν γε τρίτος εἴτουν (!) Π έ τ ρ ο ς, πέτρα δ᾽ οὗτος μουσάων, σὺν ᾧ Δ α ν ι ή λ, τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ. Κατὰ ἐν πρώτοις ἀρχώμεθα τὰ παρόντα κεκραγάρια ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν τὰ Κεκραγάρια καὶ στοὺς ἤχους β', δ', πλ. δ'. Πρόκειται γιὰ τὶς ἀργὲς συνθέσεις.

75α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* καὶ καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι. Ἀκολουθοῦν τὰ ὀκτὼ θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν καὶ (φ. 90α) τὰ Πασαπνοάρια (*Πᾶσα πνοή..., Αἰνεῖτε αὐτόν...*) κατ᾽ ἦχον. Ὡστόσο, ἐνῶ στὸ φ. 93β ξεκινᾶ τὸ *Αἰνεῖτε* τοῦ βαρέος, μετὰ ὑπάρχει ἕνα ἄγραφο παράφυλλο (94α) στὸ ὁποῖο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Συνέχεια πασαπνοάρια

ἴδε εἰς

126 χειρ Δημ. Βιβλιοθήκης
Κοζάνης σ. 405 καὶ ἐφ.
καὶ χειρ/φόνμου Δανιὴλ πρωτοψάλτου (;)

Πράγματι, μὲ βάση προσωπικὲς σημειώσεις ἀπὸ τὰ χειρόγραφα τῆς Κοζάνης γνωρίζω ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κώδικας 126 εἶναι ἕνα Εἱρμολόγιο Μ π α λ α σ ί ο υ, μετὰ τὸ φ. 400β περιέχει καὶ ἄλλα μέλη, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ Κεκραγάρια, Θεοτοκία ἑσπερίων, Πασαπνοάρια κατ᾽ ἦχον.

95α Ἄλλος γραφέας: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Τὰ κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον.

99β-100α Ἄγραφα.

100β Ξανὰ ὁ κύριος γραφέας: Πολυέλεοι πάνυ ὡραῖοι τε καὶ ἔντεχνοι ψαλλόμενοι ἐν πάσαις ταῖς τῶν δεσποτικῶν ἑορταῖς. Ὁ παρὸν ἐστὶ κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ καὶ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

112α Ἕτερος πολυέλεος τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ, λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

128β Πασαπνοάρια κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν συνθέσεις: τοῦ αὐτοῦ· α′, Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κρητός· α′

139α Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* Τὰ «συνοπτικά».

145β Εἱρμολόγιον συντεθὲν κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ (φ. 146α) λαμπαδαρίου κυρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Καταβασίαι εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν τὰ προσόμοια τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τὸ ὀκτάηχο δοξαστικὸ *Θεαρχίῳ* νεύματι. Καθεξῆς τὸ γνωστὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Π έ τ ρ ο υ: Καταβασίες Χριστουγέννων, Κυριακῆς Σταυροπροσκυνήσεως, Θεοφανείων, Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Βαΐων, καὶ τὸ *Χριστὸς ἀνέστη.*

184α Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· πλ. α′ *Δόξα Πατρί... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

184β Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Αλεγαλε...*

188α Συνεχίζονται ἀπὸ χάσμα οἱ καταβασίες τοῦ Πάσχα. Ἀκολουθοῦν οἱ

Καταβασίες τοῦ Ἀντίπασχα, Μεσοπεντηκοστῆς, Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς, Τιμ. Σταυροῦ.

202α Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος β′ *Δόξα Πατρί... Ταῖς τῶν Ἀποστόλων..* κ.λπ. Ἦχος πλ. δ′ *Δόξα Πατρί... Τῆς μετανοίας...* κ.λπ.

205α Οἱ Τιμιωτέρες τοῦ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατ᾽ ἦχον.

207β Ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά.

220β Δοξολογίαι ὡραίαι τε λίαν καὶ ἔντεχναι, ἅπερ ἐποιήθησαν παρὰ τῶν μουσικολογιωτάτων διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ τε κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ, κὺρ Δ α ν ι ή λ, καὶ παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ. Ἥτις ἐστὶ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Δόξα σοι...*

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· τρίτος Τοῦ αὐτοῦ· δ′ Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως φθορική· πλ. α′ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· β′λεγετος Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ μὲ ᾀσματικὸ Κὺρ Δ α ν ι ή λ· βαρύς.

249β Κὺρ Ζ α χ α ρ ί ο υ Χ α ν ε ν τ έ· βαρὺς *Δόξα σοι...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

256α Φήμη παλαιά, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἀκολουθεῖ τὸ *Ἄνωθεν οἱ προφῆται* τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η σὲ ἦχο βαρύ.

261α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Τὸ τρισάγιο μὲ τὰ *Δύναμις*, τὸ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* καὶ τὸ *Τὸν Σταυρόν σου...* μὲ τὰ *Δύναμις.*

263β-264α Ἄγραφα.

264β-284α Διάφορες δοξολογίες. Πολλὰ χάσματα καὶ προβληματικὴ σειρὰ φύλλων.

286α Ἀπὸ χάσμα: Ἕτερα τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πάνυ ὡραῖα τε καὶ ἔντεχνα· ἦχος α′ *Οἱ τά χερουβίμ...* Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι. Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι.

312β Χερουβικὰ νεωστὶ τονισθέντα παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου οἱ ἦχοι: βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′. Πρόκειται γιὰ τὴν β′ (σχεδὸν ἄγνωστη)

σειρὰ χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ συγκεκριμένου μελοποιοῦ (βλ. *ΧΕΡΟΥΒΙΚΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ* 2016),

315β Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ καὶ πρωτοψάλτου. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...* Μὲ κράτημα. Μάθημα κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κρητός· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

323α Ἄγραφο.

324α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Οἱ γνωστὲς συνθέσεις.

327α Τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ Δ α ν ι ὴ λ Πλήρης σειρά.

333α Τὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ Πλήρης σειρά.

342α Ἕτερα σύντομα [τοῦ Π έ τ ρ ο υ] Πλήρης σειρά.

347β Ἦχος πλ. δ′ *Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον Κύριε...*, *Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν...*

348β Ἄλλος γραφέας, μικρὰ περιθώρια: Πασαπνοάρια τοῦ Εὐαγγελίου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [πρωτοψάλτου τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...* Ἦχος βαρὺς *Πᾶσα πνοή...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ (!) *Τὸν δεσπότην...* Θεοτοκίον ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς· πρωτόβαρυς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

358α Πολυέλεος κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Λαρισσαίου [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· ἦχος δ′ λέγετος, τουρκιστὶ σεγκιὰχ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

368β Ἄγραφο.

369α Κοινωνικὰ πάνυ ὡραῖα καὶ ἔντεχνα ἅτινα ἐποιήθησαν παρὰ κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ] τοῦ νῦν· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι.

380α Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ... Δ α ν ι ὴ λ Ἡ γνωστὴ σειρὰ κοινωνικῶν τοῦ πρωτοψάλτου Δανιήλ.

414α Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ]· β′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἦχος α′ *Ποτήριον...*

422β Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τὸ μέλος δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 10-11.
Σημειογραφία ἡ ἐξηγητικὴ τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου.
Τὸ χειρόγραφο ἔχει πολλὲς φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία καὶ ἀπὸ τὴν πολυχρησία. Ἡ βιβλιοδεσία εἶναι πιὰ προβληματική, τὰ φύλλα ταλαιπωρημένα καὶ λερωμένα. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἀπὸ καφὲ δέρμα. Ἡ ράχη κατεστραμμένη. Κολοβὸς κώδικας. Πρόβλημα μὲ τὴν ὀρθὴ σειρὰ δεσίματος κάποιων φύλλων, χάσματα στὴν συνέχεια τῆς ὕλης.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, καλλιγραφική, ἀραιή, εὐανάγνωστη. Περιθώρια πολὺ μικρά, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κάτω. Οἱ μελάνες εἶναι ἀρκετὰ ἐξίτηλες, εἰδικὰ στὰ πρῶτα φύλλα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ὁποῖος ἔγραψε καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα (ὑπ᾽ ἀρ. 44), ἄρα πιθανῶς ὁ Παρθένιος Μηλαῖος. Ἰσχύουν στὸ θέμα αὐτὸ τὰ σχόλια ποὺ γράφτηκαν γιὰ τὸν προηγούμενο κώδικα, μὲ τὴν προσθήκη τῆς παρατήρησης ὅτι στὸν παρόντα (φ. 204β) ὁ Ἰάκωβος σημειώνεται μὲ τὸν τίτλο τοῦ πρωτοψάλτη τὸν ὁποῖο κατεῖχε ἀπὸ τὸ 1789 ὡς τὸν θάνατό του στις 23-4-1800.

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχουν διάφορες πρόχειρες σημειώσεις ὅπως: *ελαβα απο τον αθανάσιον διὰ το βιβλίον τάλ 23* ἢ: *Δημήτριος διδάσκαλος*

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ πίσω καπακιοῦ παρόμοιες σημειώσεις: *σεπτεμβρίου 12 καί: μαρτίου α᾽ 1820* καὶ ἄλλα.

Στὸ κάτω περιθώριο τοῦ φ. 1α μία παλαιότερη ἀρίθμηση τοῦ κώδικα, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι: *-22-*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 46

αἰ. ΙΗ᾽ (μετὰ τὸ 1770) χαρτ. 16,2 x 10,7 φφ. Α᾽-Β᾽ + 352 + α᾽-γ᾽

ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ, ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α Ἀφαιρέθηκε τὸ ἐπάνω μέρος ὅπου σίγουρα ὑπῆρχε τὸ ἐπίτιτλο. Ἡ ἐπιγραφὴ (ἀρκετὰ ἀνορθόγραφα): Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων περιέχον τὰ δογματικὰ τῶν ἀναστασίμων καὶ τὰ ἀναγκαῖα παπαδικὰ χερουβικὰ καὶ κοινωνικὰ καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἦχος α᾽ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Σύντομον· α᾽ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...*, Μεγάλο· ἦχος α᾽ *Δόξα... Καὶ νῦν...* Σύντομον· ἦχος α᾽ *Δόξα... Καὶ νῦν...* Σύντομον· α᾽ *Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Μεγάλο· ἦχος α᾽ *Πᾶσα*

πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν... Σύντομον· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι μὲ τὴν ἴδια περίπου δομὴ καὶ μὲ τὰ πρῶτα κεκραγάρια νὰ χαρακτηρίζονται ὡς «μεγάλα».

33α Ἀρχὴ τοῦ πρώτου ἤχου, μεγάλα· ἦχος α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομὴ (τὰ ἀργά, δηλαδή, θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν).

43α Ἀνοιξαντάρια, ποίημα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνοίξαντός Σου...* Πλήρης μελοποίηση.

51α Εἰς τὴν εἴσοδον· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...* Ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*

52α Ἰδοὺ καὶ τὰ Προκείμενα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ Ἀργὰ μέλη μὲ κρατήματα γιὰ ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος.

58β Τὸ νεκρώσιμον ἐξηγηθὲν παρὰ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

61α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] σύντομον· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

62β Ἄμωμος ψαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας, τονι[σ]θεὶς παρὰ κὺρ Θ ε ο δ ο σ ί ο υ ἱεροδιακόνου Χ ί ο υ· ἦχος β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Πλήρης μελοποίηση, οἱ τρεῖς στάσεις.

67α Εἰς τὸν Ὄρθρον μετὰ τὸν ἑξάψαλμον τὸ Θεὸς Κύριος· ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι. Εὐλογητάρια ὡραῖα· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...*

72β Εὐλογητάρια ἅτινα ψάλλονται τῇ Κυριακῇ μετὰ τὸν Ἄμωμον, μεγάλα· πλ. α′[2] *Εὐλογητός εἶ...*

77α Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

87α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

100α Πασαπνοάριον, ποίημα κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ποίημα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· β′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· τρίτος *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. β′[1] *Πᾶσα πνοή...*

109β Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* κ.λπ. Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τῆς μετανοίας... Τῆς σωτηρίας...* Ἦχος πλ. β′ *Τὰ πλήθη...*

112α Ἦχος πλ. δ' *Δόξα... Τῆς μετανοίας..., Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας...* Ἦχος πλ. β' *Ἐλέησόν με... Τὰ πλήθη...* Ἀργότερες συνθέσεις.

114α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν τοῦ κὺρ Θεοδοσίου ἱεροδιακόνου τῆς Σμύρνης διδασκάλου Χίου· ἦχος α' *Δόξα... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἀργὲς συνθέσεις.

126β Ἑωθινὰ ἐκκλησιαστικὰ τονι[σ]θέντα παρὰ Θεοδοσίου ἱεροδιακόνου. Ἑωθινὸν α' *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά, σύντομες συνθέσεις (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου παρακάτω).

138β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν δοξολογιῶν. Ἡ παροῦσα παρὰ τοῦ μουσικοτάτου κυρίου Πέτρου Μπερεκέτου τοῦ μελωδοῦ· ἦχος α' *Δόξα σοι...* Δοξολογία ὡραία κὺρ Ἀναστασίου [Ραψανιώτου] ἦχος β' *Δόξα σοι...* Ἑτέρα κὺρ Ἀναστασίου Ῥαψανιώτου· ἦχος λεγετος *Δόξα σοι...* Κυρίου τοῦ Σταυρινοῦ, καλλωπισμὸς κὺρ Ἀναστασίου τοῦ Ῥαψανιώτου· ἦχος τρίτος[4] πλ. α' *Δόξα σοι...* Δοξολογία, ποίημα Μπαλασίου ἱερέως· δ' *Δόξα σοι...* Δοξολογία ὡραία, ποίημα κὺρ Γερμανοῦ [Νέων Πατρῶν]· πλ. α' *Δόξα σοι...* Κὺρ Ἀναστασίου [Ραψανιώτου] ὡραία· ἦχος πλ. α' σύντομη *Δόξα σοι...* Δοξολογία, ποίημα κὺρ Μπαλασίου ἱερέως πεντάφωνη φθορική· πλ. α' *Δόξα σοι...* Δοξολογία κυρίου Μπαλασίου· πλ. β' *Δόξα σοι...* φ. 180α: Δοξολογία ὡραία κὺρ Ἀναστασίου Ῥαψανιώτου τὸ ἡμετερούμι (!) διδασκάλου· βαρὺς *Δόξα σοι...*

184β Ποίημα κὺρ Μπαλασίου ἱερέως· βαρὺς *Δόξα σοι...* Δοξολογία ἑπτάφωνη κὺρ Ἀναστασίου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου Ῥαψανιώτου· πλ. δ' *Δόξα σοι...*

193α Ἰδοὺ καὶ τὰ κατ᾽ ἦχον ὀκτὼ ἀσματικά, ποίημα κυρίου Πέτρου Μπερεκέτη· α' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Πλήρης σειρά.

195α Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, συντομηθὲν παρὰ κὺρ Ἀναστασίου· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

196α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡμέτερον· β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ βήματος κὺρ Μπαλασίου· β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Παλαιόν· β' *Δύναμις...* Κὺρ Ἀναστασίου [Ραψανιώτου]· β' *Δύναμις...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, ἡμέτερον· α' *Ὅσοι εἰς Χρι-*

στόν... (δύο) Τοῦ βήματος κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. α′ *Δύναμις...* Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Τοῦ βήματος, κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Δύναμις, τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* μὲ κρατήματα.

203α Εἰς φήμην ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Ἀλληλουιάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* Σύντομον ὅμοιον· πλ. α′ *Ἀλληλούια...*

206α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν. Ποίημα κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά, οἱ ὀκτὼ ἦχοι. Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου. Ἀκολουθοῦν: Μ π α λ α σ ί ο υ· α′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· δ′, Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου καὶ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ· δ′, Ἰ ω α κ ε ὶ μ Β ι ζ ύ η ς· βαρύς, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′.

221β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ποίημα τοῦ κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ ἐκ Ῥ α ψ ά ν η ς· ἦχος α′ δ′φωνος *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] σύντομον· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Καθεξῆς καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἤχους ἀπὸ ἕνα ἐκτενὲς καὶ ἕνα σύντομο. Στοὺς ἤχους ὅμως βαρὺ καὶ πλ. δ′ ὑπάρχουν ἀπὸ τρία χερουβικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τρίτη σύνθεση εἶναι ἡ σύντομη.

248β Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ψάλλεται διὰ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν. Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· ἦχος α′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ· ἦχος πλ. δ′ *Σιγησάτω...*

251α Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ β′ ἤχου. Ἦχος πλ. δ′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...* Ἦχος δ′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...* Ὅμοιον, συντομηθὲν παρὰ κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ β′ ἤχου. Ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τοῦ ὕμνου *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...Θεός ἡμῶν*. Σύντομον, κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν γὰρ σήν...*

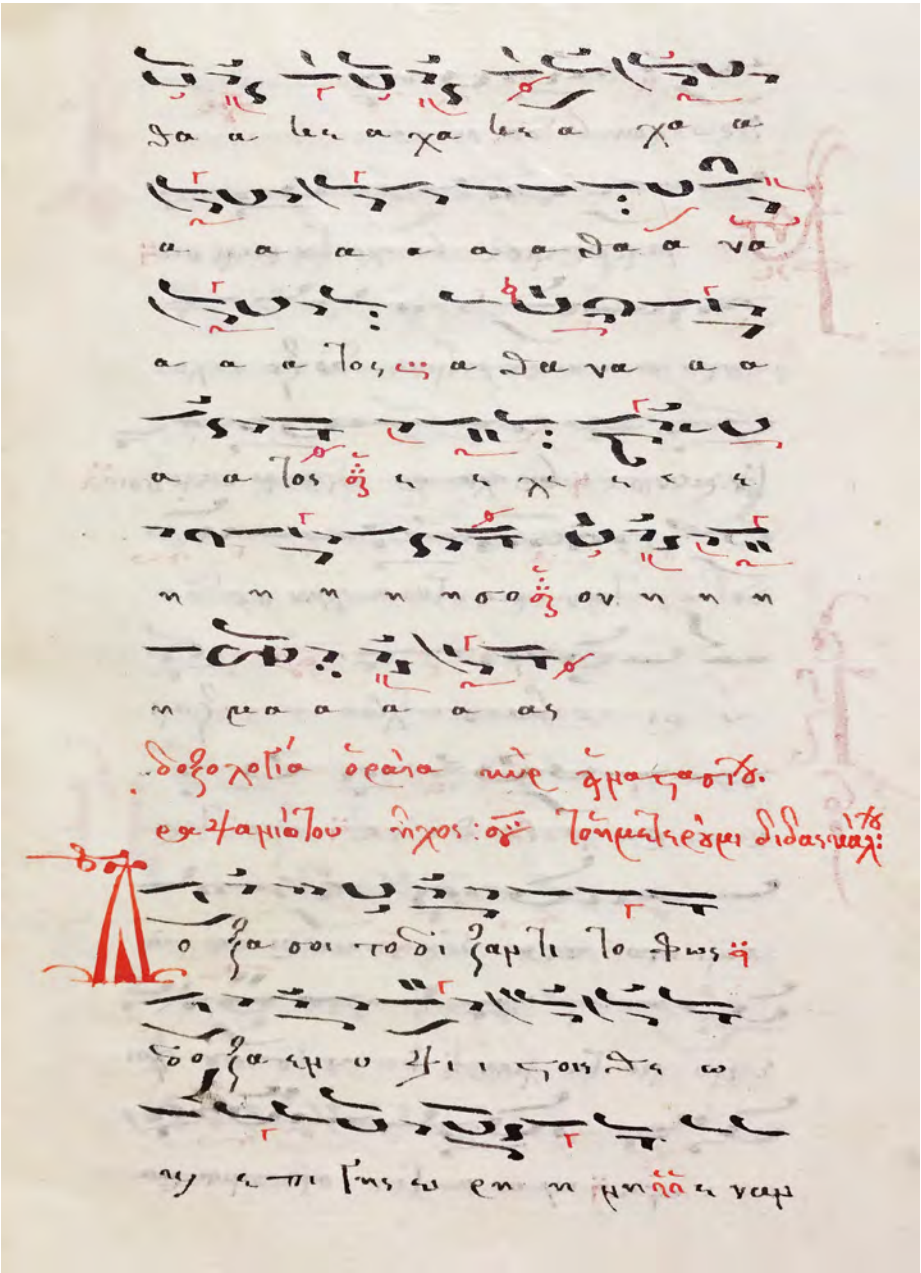

Πανομοιότυπο 42. Χφ. Καρὰ 46, φ. 180α.

255α Ἡ μ έ τ ε ρ ο ν· β′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

255β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον κοινωνικῶν. Ποίημα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] εἰς τὴν Πεντηκοστήν· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· α′ δ′φωνος *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· ἦχος β′ *Αἰνεῖτε...* Ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· β′ *Αἰνεῖτε...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· ἦχος τρίτος καθαρὸς *Αἰνεῖτε...* Ὅμοιον· τρίτος α′(μὲ δύο φωνὲς ἀνάβαση στὴν μαρτυρία τοῦ α′) *Αἰνεῖτε...* Ὅμοιον· τρίτος *Αἰνεῖτε...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· δ′ *Αἰνεῖτε...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· δ′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ· δ′ *Λύτρωσιν...* Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· πλ. β′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· βαρὺς *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. δ′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] σύντομον· πλ. δ′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ Σταυροῦ ὅμοιον· πλ. δ′ *Ἐσημειώθη...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] ὡραῖον· πλ. δ′ *Αἰνεῖτε...*

280α Τέλος τῶν κοινωνικῶν, ἀρχὴ τῆς ἑβδομάδος. Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] μεγάλα. Τὰ ἑξῆς, ὅλα μέλη τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ: πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Τῇ Τρίτῃ· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Ποτήριον...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Σωτηρίαν...* Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Μακάριοι...*

292α Ἕτερα σύντομα τῆς ἑβδομάδος, κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]. Ἦχος β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἦχος πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἦχος βαρὺς *Σωτηρίαν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. δ′ *Μακάριοι...*

296α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]. Σεπτεμβρίῳ α′· ἦχος α′ *Εὐλόγησον...* Τοῦ Σταυροῦ, κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἐσημειώθη...* Εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ· α′ *Λύτρωσιν...* Θεοφανείων· α′ δ′φωνος *Ἐπεφάνη...* Τῆς Ὑπαπαντῆς· βαρὺς

Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν... Ἦχος πλ. α′ *Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου...*

300α Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ - τ ο υ] σύντομον· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ - ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ], ὡραῖον· δ′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ὡραῖον καὶ γλυκύτατον· πλ. β′[1] *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ὡραιότατον· πλ. β′[1] *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

309α Ἐξήγησις καὶ σύνθεσις τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (;)]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος δ′ *Γεύσασθε...*

311α Ποίημα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] ὡραῖον· βαρὺς *Γεύσασθε...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· ἦχος λεγετος *Ἐξελέξατω Κύριος...* Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Χριστοῦ· ἦχος πλ. δ′ *Ἐν τῷ φωτί...* Εἰς τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ *Κύριε ἠγάπησα...* Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, τοῦ γλυκυτάτου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] καὶ ἀρίστου μουσικοῦ· α′ δ′φωνος *Σῶμα Χριστοῦ...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι - ώ τ ο υ] ὡραῖον· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] μελωδοῦ· α′ δ′φωνος *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ Λαζάρου· α′ δ′φωνος *Ἐκ στόματος...* Τῶν Θεοφανείων· α′ δ′φωνος *Ἐπεφάνη...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ - τ ο υ]· βαρὺς *Εὐλογημένος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ (φ. 325α) ψάλλεται διὰ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν· πλ. δ′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ κοινωνικόν· α′ δ′φωνος *Ἐξηγέρθη...* Τῆς Ἀναστάσεως· βαρὺς *Σῶμα Χριστοῦ...* Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ· α′ δ′φωνος *Ἐπαίνει...* Ἕτερον σύντομον καὶ γλυκύ, ὁ αὐτὸς πρῶτος *Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, τοῦ αὐτοῦ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Τῆς Ἀναλήψεως· πλ. δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς· πλ. δ′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...* Τῶν Ἁγίων Πάντων· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε...* [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...*

338α Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ ο ύ τ α· ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

[Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Ποτήριον...*

341α Τῇ Ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ. Κυριακῇ ἑσπέρας· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] σύντομον καὶ ὡραῖον, ὅμοιον· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν...* Ἕτερον σύντομον, κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον, Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ] *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ′ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Τῆς ἁγίας Λαμπρᾶς· βαρὺς *Ἀνάστα ὁ Θεός...* Ἀκολουθοῦν τὰ Προκείμενα τῆς διακαινησίμου ἑβδομάδος.

347β Τὸ παρὸν κοντάκιον ψάλλεται δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ... Ὡς λυτρωθεῖσα...* κ.λπ.

349β Κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον· πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ... Ὡς λυτρωθεῖσα...* κ.λπ. Ποίημα κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. α′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ... Ὡς λυτρωθεῖσα...* κ.λπ. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...* Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 352β τὸ ὁποῖο εἶναι καὶ τὸ τελευταῖο μὲ μουσικὰ κείμενα. Ἀκολουθοῦν τρία παράφυλλα μὲ πολὺ πρόχειρες καὶ ἄνευ ἀξίας σημειώσεις καὶ ἐπίσης πρόχειρα μουσικὰ κείμενα.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ὁ κώδικας διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση δέρματος. Θηλυκωτῆρες. Φθορὲς στὴν ράχη καὶ στὰ φύλλα ἀπὸ τὴν χρήση.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη, λεπτή, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Λεπτὰ πρωτογράμματα. Μεγάλα περιθώρια. Κάποια ἐπίτιτλα, ἰδιαίτερα στὴν ἀρχή, εἶναι πολύχρωμα, τὰ ὑπόλοιπα ἐρυθρά.

Γραφέας ἄδηλος. Μαρτυρεῖ τὸν ἑαυτό του ὡς μαθητὴ τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ραψανιώτου (φ. 180α, φ. 184β κ.ἑ.). Γράφει μετὰ τὸ 1770-71, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο ὡς λαμπαδάριο.

Ὁ κώδικας περιέχει μέλη γνωστῶν μελουργῶν, ἀλλὰ οὐσιαστικὰ εἶναι καὶ μιὰ συναγωγὴ μεγάλου τμήματος τῶν Ἁπάντων τοῦ πρωτοψάλτου Λαρίσης Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ραψανιώτου, χωρὶς ὅμως τοὺς περίφημους οἴκους τοῦ Ἀκαθίστου, γιὰ τοὺς ὁποίους στὰ χειρόγραφα ὑπάρχει ἡ πληροφορία ὅτι κυκλοφόρησαν ὁλοκληρωμένοι περὶ τὸ 1782. Τὰ Ἅπαντα τοῦ μελοποιοῦ αὐτοῦ περιέχονται στὰ

χειρόγραφα Βατοπαιδίου 1301, Παντοκράτορος 209, Ἰβήρων 1241 καὶ Μετεώρων-Μεταμορφώσεως 295. Τὰ τρία πρῶτα μνημονεύονται ἀπὸ τὸν Μ. Χατζηγιακουμῆ (ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 97), τὸ δεύτερο λανθασμένα ὡς «Παντοκράτορος 234» καὶ μὲ ἀλληλοσυγκρουόμενα στοιχεῖα-βλ. σσ. 97, 217-218· τὸ τρίτο ὡς «Ἰβήρων 1324» ποὺ εἶναι ὁ ἐσωτερικὸς ταξινομικὸς ἀριθμὸς τῆς συλλογῆς. Γιὰ τὸν τέταρτο κώδικα βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ* 2006, σσ. 125-137. Εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικὸ ὅτι στὸ β' ἥμισυ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ὁ Ἀ ν α σ τ ά σ ι ο ς δημιουργεῖ συντομώτερες μελοποιήσεις ὡς ἐναλλακτικὲς ἐπιλογὲς στὶς παλαιές.

Φαίνεται ὅτι ὁ Ἀ ν α σ τ ά σ ι ο ς ἦταν διδάσκαλος πολλῶν ἄλλων στὴν τέχνη τῆς ψαλτικῆς. Ὡς μαθητές του γνωρίζουμε τὸν γραφέα τοῦ κώδικα Ἁγίου Ὄρους-Κυριακοῦ Ἁγ. Ἄννης 49 ἱερομόναχο Καλλίνικο, τὸν ἀνώνυμο γραφέα τοῦ κώδικα Κουτλουμουσίου 588 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σσ. 371-372), τὸν γραφέα τοῦ κώδικα ΕΒΕ 969, καὶ ἄλλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἤδη μνημονευθεὶς Γαβριὴλ τῶν κωδίκων Καρὰ 15 καὶ 37. Οἱ συγκρίσεις τοῦ χειρογράφου Καρὰ 46 μὲ τὸν πρῶτο καὶ τὸν τρίτο ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς κώδικες ἔδειξαν ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ τὸν ἴδιο γραφέα.

Σημαντικὲς εἶναι καὶ οἱ δύο μελοποιήσεις τῶν ἑωθινῶν (ἡ δεύτερη μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «ἐκκλησιαστικά») καὶ τοῦ Ἀμώμου, ἀπὸ τὸν ἱεροδιάκονο (μαρτυρούμενο μερικὲς φορὲς καὶ ὡς ἱερομόναχο) Θ ε ο δ ό σ ι ο τὸν Χῖο, πρωτοψάλτη Σμύρνης. Εἰδικὰ ἡ δεύτερη μελοποίηση τῶν ἑωθινῶν ἡ ὁποία δὲν εἶναι γνωστὴ ἀπὸ αλλοῦ, ἀπετέλεσε, νομίζω, τὴν βάση γιὰ τὴν ἀντίστοιχη ἐργασία τοῦ μαθητῆ του Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου. Τὸ πρῶτο ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἑωθινὰ ἐξηγήθηκε στὴν Νέα Μέθοδο ἀναλυτικῆς σημειογραφίας ἀπὸ ἐμένα καὶ ψάλθηκε ἀπὸ χορὸ φοιτητῶν στὰ πλαίσια διάλεξής μου στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Holy Cross στὴν Βοστώνη στὶ ς 24-2-2014 (γιὰ τὸ κείμενο τῆς διάλεξης καὶ τὴν ἐξήγηση τοῦ ἑωθινοῦ βλ. GIANNOPOULOS, "ORTHODOX LITURGICAL MUSIC' S BREEZE" 2016).

Στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχουν πολλὲς πρόχειρες σημειώσεις, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι:

καὶ τόδε κἀμοῦ τοῦ Γεωργίου Α. Μεντζε
λοπούλου μετὰ τῶν ἄλλων βιβλίων
ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κορίνθου τοῦ
Δήμου Ζαχόλης τοῦ Μεχαλᾶ Πύρ
γου

Τὸ ὄνομα τοῦ Μεντζελόπουλου ὑπάρχει καὶ σὲ ἄλλη πρόχειρη καὶ ἄνευ ἀξίας σημείωση στὸ μέσον τοῦ φύλλου, καθὼς καὶ στὴν β' ὄψη του μαζὶ μὲ τὴν χρονολογία 1838.

Χαμηλὰ στὸ φ. Α'α ὑπάρχει μιὰ δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι:

21/12/54
ἀπὸ Χ. Σπανὸν

(βλ. καὶ κώδικα ὑπ᾽ ἀρ. 63 παρακάτω)

Στὸ παράφυλλο Β'α ὑπάρχει πρόχειρα γραμμένο τὸ μέλος *Μὴ τῆς φθορᾶς* μαζὶ μὲ κράτημα. Μετὰ τὸ τέλος του στὴν β' ὄψη ὑπάρχει σημείωση μὲ μπλὲ μελάνη:

Καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις μικροῖς τε
καὶ μεγάλοις ἐμὸν ἐστὶ τὸ κτῆμα
ἀγορασθὲν μὲ χρῆμα ἐὰν δὲ
τις μη τὸ κλέψη καὶ τ᾽ ἄλλα
τ᾽ ἀφαιρέση πῦρ ἄσβεστον
νὰ πέση καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν
νὰ σβέση

Ἀκολουθεῖ μιὰ ὑπογραφὴ ποὺ διαγράφηκε ἀπὸ πάνω καὶ ἀκολούθως:

Ἀθήναι 1/4/94

Μεταγενέστερα σημείωσε ἄλλος: *Α. Μπούρη*

Στὰ πίσω παράφυλλα ὑπάρχει ἡ ὑπογραφὴ *Ἀλεξ. Δρακάκης*. Ὁ ἴδιος ὑπέγραψε καὶ στὰ περιθώρια τῶν φύλλων 121β-122α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

GIANNOPOULOS, "TRACING THE SOURCES" 2015, σσ. 355-358 (ὅπου χρησιμοποιεῖται ὁ κώδικας καὶ δημοσιεύεται φωτογραφία τοῦ α' «ἐκκλησιαστικοῦ» ἑωθινοῦ δοξαστικοῦ ἀπὸ τὸ φ. 126β).

GIANNOPOULOS, "ORTHODOX LITURGICAL MUSIC' S BREEZE" 2016, σσ. 404-406.

Καρὰ 47

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1760-1790) χαρτ. 16,2 x 10 φφ. Α'-Γ' + 416

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ), ΜΑΘΗΜΑΤΑΡΙΟΝ

1α Ὁλοκληρώνεται τὸ μέλος τοῦ δοξαστικοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου: ...*ἀγλαοφανῶς μακαρίζομεν*.
Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν ἅπερ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ, τὸ δὲ μέλος αὐτῶν ἐτονίθη (!) παρὰ κυρίου Ἰωάννου Γλυκέος τοῦ δασκυνοῦ (!). Τὰ γνωστὰ ποιήματα τοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ σὲ μέλος Ἰωάννου Γλυκέος. Πλήρης σειρά.
Ἀκολουθοῦν: Πολυέλεος ἐκκλησιαστικὸς Πέτρου Μπερκέτη· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτο-

κίο. Πολυέλεος Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο. Ἕτερος συνοπτικὸς κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο. Ἐκλογὴ τῆς Θεοτόκου ψαλλομένη εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτάς, κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος δ′ *Λόγον ἀγαθόν...*

42α Εὐλογητάρια ψαλλόμενα τῇ Κυριακῇ εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος πλ. α′[2] *Εὐλογητός εἶ...*

44β Πασαπνοάρια κατ᾽ ἦχον τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] Οἱ ἦχοι: α′, α′ δ′φωνος, τρίτος, δ′, πλ. α′, πλ. β′[2], βαρύς, πλ. δ′. Κὺρ Μ α - ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ α ζ ῆ· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν τὰ Πεντηκοστάρια μετὰ τὸν Ν′ ψαλμό: *Δόξα... Ταῖς τῶν...* κ.λπ.

58β Κατὰ σειρὰ οἱ ἀργὲς δοξολογίες: Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ δ′φωνος (μὲ ἐκτενὲς ἀσματικό), τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος τρίτος, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ πεντάφωνος, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως [Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· ἦχος πλ. α′, Π έ - τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος πλ. α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος βαρύς. Ἀκολουθοῦν τὰ ἀσματικὰ κατ᾽ ἦχον τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η.

80α Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ - σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τρισάγιον τοῦ Ἐπιταφίου, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον εἰς τεθνεώτας· ἦχος πλ. β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ὅταν ἀσπάζεται ὁ ἀρχιερεύς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Εἰς μητροπολίτην, κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ [τοῦ νέου]· ἦχος δ′ *Πολυχρόνιον ποιῆσαι...* Χωρὶς ὄνομα μητροπόλεως καὶ μητροπολίτου.

86α Ἀρχὴ τῆς θείας Λειτουργίας. Κατὰ σειρά: Τρισάγιον, τοῦ βήματος, Δύναμις Κ ο ρ ώ ν η, *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...* Ἐξήγησις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Τ ρ α - π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

89β Ἀρχὴ τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου, καί: Κυρίου Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. δ′, α′ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...* Ἀκολουθοῦν: Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κ λ α δ ᾶ *Γεύσασθε...* Εἰς τὸν Ἀκάθιστον *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν...* Κοντάκιον δίχορον *Τῇ ὑπερμάχῳ... Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος βαρὺς *Τοῦ δείπνου Σου...* Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′

Τοῦ δείπνου Σου... Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α - σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α' *Σιγησάτω...*

101α-106β Ἄγραφα.

107α Ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα, κάπως δυσανάγνωστα ὅμως καὶ μὲ ἐξίτηλες μελάνες, τελειώνει ἕνα μέλος: *...τόκου Κύριε.* Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου] καθάπερ ψάλλεται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος... Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· ἦχος α' δ'φωνος *Γεύσασθε...* Ποίημα κυρίου Σ τ α υ ρ ῆ· ἦχος πλ. α' *Σιγησάτω...*

112β Δοξολογία κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ Σ ι ν α ΐ τ ο υ· α' δ'φωνος *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό.

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α'. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· ἦχος β'λεγετος. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· ἦχος τρίτος. Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ σύντομος· ἦχος πλ. β'. Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρύς. Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ'. Ἀισματικὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

142α Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί - ο υ]· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

143α-145β Ἄγραφα.

146α Γράφει ὁ ἴδιος γραφέας μὲ λεπτότερη πένα: Πολυέλεος κὺρ Μ ε - λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ Σ ι ν α ΐ τ ο υ· ἦχος πλ. δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

157β Ἄγραφο.

158α Μάθημα εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Μεγάλυνον ψυχή μου...*

161β-165β Ἄγραφα.

166α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου]· ἦχος α' Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἦχοι.

182α Ἕτερα σύντομα, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου] Εἶναι τὰ γνωστὰ χερουβικὰ «τῆς ἑβδομάδος». Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου], ἀπὸ δύο σὲ κάθε ἦχο.

201β Ἕτερα κοινωνικά, ποίημα κυρίου Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Τὰ γνωστὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* στοὺς ὀκτὼ ἤχους.

211α-221β Ἄγραφα.

222α Κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν. Τὰ κοινωνικὰ τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ: ἦχος δ' *Ποτήριον...*, ἦχος α' Τιμ. Σταυροῦ, ἦχος α' δ'φωνος Χριστουγέννων, ἦχος α' Θεοφανείων, ἦχος α' δ'φωνος Εὐαγγελισμοῦ, ἦχος δ' Βαΐων, ἦχος α' Πάσχα, ἦχος πλ. α' Ἀντίπασχα, ἦχος δ' Μεσοπεντηκοστῆς, ἦχος δ' Ἀναλήψεως, ἦχος α' Πεντηκοστῆς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, ἦχος πλ. δ' Ἁγ. Πάντων, ἦχος πλ. δ' Ἁγ. Ἀποστόλων, εἰς ἑορτὰς ἁγίων· πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος βαρὺς Μεταμορφώσεως, ἦχος πλ. β' Ἀσωμάτων *Ὁ ποιῶν....*

238β Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Κατὰ σειρά: ἦχος πλ. α' *Ποτήριον...*, ἦχος πλ. α' Τ. Σταυροῦ, ἦχος πλ. α' Χριστουγέννων, ἦχος α' Θεοφανείων, ἦχος α' Πάσχα, ἦχος δ' Μεσοπεντηκοστῆς, ἦχος πλ. δ' Ἁγ. Πάντων, ἦχος α' Ἁγ. Ἀποστόλων, ἦχος δ' Μεταμορφώσεως, ἦχος α' Λαζάρου (δύο). Χερουβικὸ καὶ κοινωνικὸ τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· ἦχος πλ. β' *Τοῦ δείπνου σου...* Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· ἦχος πλ. α' *Σιγησάτω...* Ἦχος α' *Ἐξηγέρθη...*

250α Τὸ ἀργὸ μάθημα τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ὴ λ εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον (ἦχος πλ. α') *Πανάγιε Νικόλαε...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου]· βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν ἁγνὴ τὴν ὄντως Θεοτόκον...* Μ ε λ ε τ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· δ' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

Καθεξῆς πασαπνοάρια τοῦ Ὄρθρου: Μ ε λ ε τ ί ο υ· πλ. α', Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· α', χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ· α', «μέγιστον»· α', χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ· β', «ἡμέτερον»· δ', χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ· βαρὺς (ὁ Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο: «Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς»), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β', «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου] ὅπερ συνετέθη ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἀσθενείᾳ»· πλ. δ'.

285α-289β Ἄγραφα.

290α Μετὰ ἀπὸ ὅμορφο ἐπίτιτλο (ἀμφορέας μὲ ἄνθη) γράφει ἄλλος γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν μαθημάτων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Ἡ ἑνότητα αὐτὴ εἶναι ἀκριβῶς ὅμοια μὲ τὸ περιεχόμενο τῶν φύλλων 264α-322β τοῦ κώδικα Καρὰ 21 (βλ. παραπάνω). Ὑπάρχουν τὰ ἴδια μέλη, μὲ τὴν ἴδια σειρὰ καταγραφῆς, δηλαδή:

Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποίημα κυρίου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος δ' *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...* Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ' *Εὐαγγελιστὰ Ἰωάννη...* (στὸν Ἅγ. Ἰωάννη Θεολόγο), Μ π α λ α σ ί ο υ· α' δ'φωνος *Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ...* (στὸν Ἅγ. Δημήτριο), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ' *Ἄρχων δυνάμεων...* (στοὺς Ἀρχαγγέλους), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. α' *Ἀν-*

θρωπε τοῦ Θεοῦ... (στὸν Ἅγ. Νικόλαο), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη...* (στὸν ὅσιο Σάββα «καὶ λοιποὺς ὁσίους»), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α' *Χριστὸς γεννᾶται...* (στὴν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Σήμερον ἡ κτίσις...* (στὰ Θεοφάνεια), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β'[2] *Τὰς μυστικάς...* (στοὺς τρεῖς Ἱεράρχες), Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ' *Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια...* (στὸν Εὐαγγελισμό), Μ π α λ α σ ί ο υ· α' *Τῇ ὑπερμάχῳ...* (στὸ Σάββατο τῆς Ἀκαθίστου), Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* («εἰς τὴν Λαμπράν»), [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· α' δ'φωνος *Δεῦτε φιλοθεάμονες...* (στὸν Ἅγ. Γεώργιο), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β' *Ἀνέβη ὁ Θεός...* (στὴν Ἀνάληψη), τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α' *Πάντα χορηγεῖ...* (στὴν Πεντηκοστή), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β' *Ἡ Ἐλισσάβετ συνέλαβε...* (στὴν Γέννηση τοῦ Προδρόμου), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· α' δ'φωνος *Τοὺς φωστῆρας τοὺς μεγάλους...* (στοὺς Ἅγ. Ἀποστόλους), Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ' *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...* (στὴν Μεταμόρφωση), Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ' *Ἐν τῇ μεταστάσει σου...* (στὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου), θεοτοκίον κυρίου Μ π α λ α σ ί ο υ· δ' *Τὸ τοῦ ὑψίστου ἡγιασμένον...*, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον, τὴν πύλην τὴν οὐράνιον, τὴν χρυσαυγῆ λυχνίαν...*

Στὸν παρόντα κώδικα μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν σύνθεση τοῦ Μπερεκέτη ἡ ἑνότητα συνεχίζεται (φ. 344β) μὲ τὰ μαθήματα: Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου εἰς τὸν Ἀκάθιστον· δ' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον· δ' *Ἅπας γηγενής...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] ψάλλεται εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγήν· α' *Ῥῶσιν διὰ τοῦ ῥαντίσματος...* Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· δ' *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

362α Ἕτερος εἱρμὸς διὰ στίχων εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, τοῦ αὐτοῦ λαμπαδαρίου κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β[2] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Ἦχημα κυρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. β'[2] *Τερίρεμ...*

365α-369β Ἄγραφα.

370α Ἰδοὺ καὶ μερικοὶ εἱρμοὶ καλοφωνικοί τε, ἔντεχνοι καὶ ἡδύτατοι, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Κατὰ σειρὰ (στὸ τέλος τοῦ καθενὸς προστίθεται ὁμόηχο κράτημα): *Ἡ τρίφωτος...* Τοῦ αὐτοῦ φθορικὸν *Ἐν τῇ βροντώσῃ..., Τὴν σὴν εἰρήνην..., Συνέχομαι..., Ἀπὸ τοῦ θρόνου..., Ἐν βυθῷ..., Λατρεύειν..., Ἐσείσθησαν..., Χαῖρε φωτὸς νεφέλη..., Τῇ εἰκόνι..., Χαῖρε πύλη..., Θεὸν ἀνθρώποις....*

Ἀκολουθοῦν χωρὶς κρατήματα: *Ἐν λύπαις..., Τὰς κακωθείσας..., Χαῖρε*

νύμφη φαεινή...

394α Κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χαλάτζογλου] πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· βαρὺς *Τεριρεμ...* Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ η· βαρὺς *τεριρεμ...* Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...* Μὲ κράτημα Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τεριρεμ...*

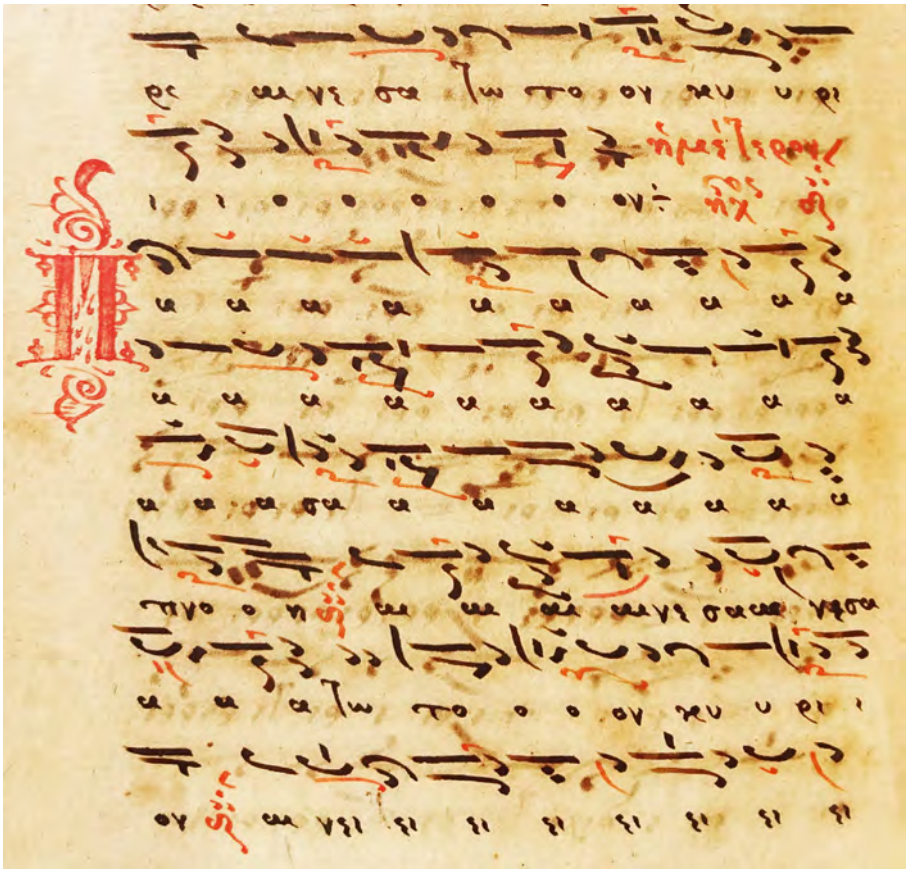

Πανομοιότυπο 43. Χφ. Καρὰ 47, φ. 272β.

402α Κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ φθορικὸς καὶ ὀργανικός· α′ *Ἔφριξε γῆ...* Μὲ κράτημα.

403β Κυρίου Ε ὐ α γ γ ε λ ι ν ο ῦ Σ κ ο π ε λ ί τ ο υ· α′ (φ. 404α) *Ἄστρον ἤδη...* Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Αιεναιε...* Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Τοῦ αὐτοῦ [Μελε-

τίου]· δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...* Μὲ κράτημα Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κυρίου Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ [Ῥ α ψ α - ν ι ώ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου δέξαι...* Μὲ κράτημα. Κυρίου Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ ο ύ τ α· ἦχος δ′ *Ὦ παράδοξον μυστήριον...*

Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Κυρίου Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος λεγετος *Σὲ τὸ καθαρότατον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε - ρ ε κ έ τ ο υ] κατανυκτικόν· πλ. β′ *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου...*

412β Γράφτηκε μία δοξολογία σε ἦχο ⸏ε⸏αϩω χωρὶς πρωτογράμματα καὶ ἐρυθρογραφίες γενικότερα. Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 415β.

416α Πρόχειρα ἕνα ᾀσματικό.

416β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος καὶ ἡ ἐξηγητικὴ τοῦ Πέτρου λαμπαδαρίου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση ἂν καὶ εἶναι ἀκέφαλο καὶ μᾶλλον ἀποτελεῖ συνένωση χειρογράφων δύο γραφέων. Λίγα λερώματα ἀπὸ τὴν χρήση. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος, ἐλαφρὰ σκεβρωμένη. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες, μὲ ἄνθη. Λείψανα θηλυκωτήρων. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.

Γραφὴ τοῦ α′ γραφέα (φφ. 1α-284β): τεχνική, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Ἀπὸ τὸ φ. 290α κ.έ. ἐπίσης ἔμπειρος καὶ καλλιτεχνικὸς γραφέας, μὲ ἁπαλότερα χρώματα καὶ μικρόσχημη προσεκτικὴ γραφή.

Γραφεῖς ἄδηλοι. Ὁ πρῶτος γράφει μετὰ τὸ 1770 καὶ μᾶλλον καὶ λίγα χρόνια ἀργότερα, ἀνθολογώντας πολλὰ μέλη καὶ ἐξηγήσεις τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου καὶ τοῦ πρωτοψάλτη, τότε, Δ α ν ι ή λ. Ὁ δεύτερος μᾶλλον νωρίτερα, ἐὰν κρίνουμε ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι μνημονεύει τὸν Δ α ν ι ὴ λ ὡς λαμπαδάριο (πρὶν τὸ 1770) καὶ δὲν ἀνθολογεῖ μέλη τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου. Ἀπουσιάζουν παντελῶς ἀπὸ τὸν κώδικα (ἰδιαίτερα ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ πρώτου γραφέα) συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

Στὸ παράφυλλο Α′α ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Καρὰ ἡ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴ συλλογή του: *-47-*

Στὸ παράφυλλο Β′α ὁ ἴδιος σημείωσε μιὰ ἐκτίμησή του:

Μᾶλλον Εὐαγγελινοῦ
Σκοπελίτου καὶ τοῦτο
10/1/63
Σ.Κ.
Παράβαλε πρὸς χειρ/φον 22.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 48

αἰ. ΙΗ′ (1784) χαρτ. 15,8 x 11,5 φφ. Α′-Β′ + 306

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΡΘΡΟΥ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Καλλίνικος.

1α Συνεχίζεται πολυέλεος (*Δοῦλοι Κύριον...*) σὲ ἦχο δ′. Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

10α Ἕτερος πολυέλεος, ποίημα κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

24α Πασαπνοάριον, ψάλλεται εἰς τὰς ἀγρυπνίας πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου. Μπαλασίου· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον Χρυσάφου· α′ *Πᾶσα πνοή...* Μανουὴλ Γαζῆ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Μπαλασίου· δ′, Κὺρ Γιοβάσκου μαθητοῦ τοῦ [Γερμανοῦ] Νέων Πατρῶν· δ′, Μπαλασίου· βαρύς.

43α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Κατὰ σειρά: τοῦ βήματος, ἔξω ψάλλεται *Δύναμις...*, *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...*, *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...*

45α Τοῦ Εὐαγγελίου, ποίημα κὺρ Θεοδούλου, ἐξήγησις κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

46α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν χερουβικῶν ὕμνων. Τὰ παρόντα ὀκτὼ ποίημα κὺρ Πέτρου τοῦ νέου, τοῦ Πελοποννησίου Πλήρης σειρά, ὀκτὼ ἦχοι.

62α Ἕτερα χερουβικά. Τὸ παρὸν ἐστὶ ποίημα κὺρ Χρυσάφη· ἦχος α′ Ἀκολουθοῦν: Μπαλασίου· α′ δ′φωνος, Καλλίστου ἱερομονάχου· α′, Μπαλασίου· δ′, Τοῦ [Ἰωακείμ] Βιζύης· βαρύς.

71α Ἕτερα χερουβικά, ποιήμα[τα] κὺρ Ἀντωνίου ἱερέως Πλήρης σειρά, ὀκτὼ ἦχοι. Σύντομα μέλη. Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

78α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων. Τὰ παρόντα

ὀκτὼ ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Ἡ γνωστὴ σειρὰ κοινωνικῶν *Αἰνεῖτε*. Καθεξῆς τὸ κοινωνικὸ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον* σὲ συνθέσεις: Χ ρ υ σ ά φ ο υ· α′, Ἀθανασίου πατριάρχου [τοῦ Ε′]· α′, τοῦ αὐτοῦ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ πατριάρχου [τοῦ Ε′]· πλ. α′, Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτη· α′ δ′φωνος, φ. 98α: Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Λ α δ ᾶ· α′ (ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε στὸ περιθώριο δυσδιάκριτα: *αὐτὸς εἶναι ὁ Μυτιληναῖος καὶ διὰ τοῦτο «λαδᾶς». Ὅπως λεν᾽ καὶ οἱ Θράκες (ἀγχιαλουσί) νὰ βάγης καὶ ...λαδὰ μέσα .....*;), Μ π α λ α σ ί ο υ· τρίτος, [Μ α ν ο υ ή λ] Γ ο ύ τ α· τρίτος, [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ′, Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′, Χ ρ υ σ ά φ ο υ· βαρύς, ἕνα χωρὶς ὄνομα μελουργοῦ· βαρύς, Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′.

103α Τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φύλλου ὅπου ἡ ἐπιγραφὴ γιὰ τὴν θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἔχει κοπεῖ καὶ ἀφαιρεθεῖ. Καταγράφονται τὰ γνωστὰ μέλη τοῦ β′ ἤχου γιὰ τὴν λειτουργία αὐτὴ καὶ τὸ *Τὴν γὰρ σήν...* σὲ α′ ἦχο. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἁρμόδια μέλη γιὰ τὴν Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.

107α Τὰ παρόντα ψάλλονται τῷ Σαββάτῳ τοῦ Ἀκαθίστου· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος..., Τὸ προσταχθέν... Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί...* Ἦχος πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ Κύριε...* Τὰ γνωστὰ Εὐλογητάρια τῶν Κυριακῶν.

115α Τὸ παρόν ψάλλεται εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Κυριακὴν τοῦ Πάσχα [Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδαρίου τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η]· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Μετὰ κρατήματος. Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

119α Καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ φύλλο ἔχει κοπεῖ καὶ ἀφαιρεθεῖ τὸ ἐπάνω μέρος ὅπου ὑπῆρχε ἐπίτιτλο. Εἶναι τὸ φύλλο στὸ ὁποῖο ἀρχίζουν τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ: ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*, ἦχος βαρὺς Σταυροῦ, ἦχος α′ Χριστουγέννων τοῦ Π έ τ ρ ο υ, ἦχος α′ Θεοφανείων τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ], ἦχος α′ Εὐαγγελισμοῦ, ἦχος α′Λαζάρου, Π έ τ ρ ο υ· ἦχος δ′ Βαΐων, ἦχος πλ. β′ Μ. Πέμπτης, Μ. Σάββατο ἀντί χερουβικοῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*, ἦχος α′ Μ. Σαββάτου *Ἐξηγέρθη...*, Πάσχα· πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...*, Θωμᾶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*, Μεσοπεντηκοστῆς τοῦ Π έ τ ρ ο υ· δ′ *Ὁ τρώγων...*, ἦχος δ′ Ἀναλήψεως, ἦχος α′ Πεντηκοστῆς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, ἦχος πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, ἦχος βαρὺς Μεταμορφώσεως.

140β Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος Κατὰ σειρά: Ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἦχος πλ. α′ *Σωτηρίαν...*

Ἦχος πλ. δ′ *Μακάριοι...*

Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου: Τῶν Ταξιαρχῶν· ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον*, ἦχος δ′ *Ποτήριον...*

152α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Εἰς πᾶσαν...*

153β Ἄμωμος ψαλλόμενος εἰς τοὺς κοιμηθέντας, ποίημα κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Πλήρης σύνθεση, τρεῖς στάσεις. Εἰς τὴν εἴσοδον· λέγετος *Φῶς ἱλαρόν...*

158β Εἰς τὴν Λειτουργίαν· β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Στὰ φύλλα αὐτὰ ὑπάρχουν χάσματα στὴν συνέχεια τῆς ὕλης, καθὼς πρέπει νὰ ἀφαιρέθηκαν κάποια φύλλα. Ἀκολουθοῦν: Ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Εἰς ἀρχιερέα ὅταν φορένῃ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος δ′ *Ἐν θρόνῳ καθήμενος...*

164α [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Πολυχρόνιον ποιῆσαι...* Χωρὶς ὄνομα μητροπόλεως καὶ μητροπολίτου.

166α [Μ π α λ α σ ί ο υ;] Μᾶλλον σὲ ἦχο α′ *Τὴν ζωοδόχον πηγήν...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...*, Ὡραῖος καὶ πάγκαλος [Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ]· ἦχος δ′ *Ποία μήτηρ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· βαρὺς ἑπτάφωνος *Μὴ τῆς φθορᾶς...*

172α Ἕτερος χαρμόσυνος· πλ. δ′ *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...* Καθεξῆς ἀρκετοὶ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η: α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*, α′ *Συνέχομαι...*, α′ *Ἡ τρίφωτος...*, πλ. α′ *Στένω ἐκ βαθέων...*, δ′ *Ἐσείσθησαν...*, α′ *Ἴδε ἣν προέφης....*, δ′ *Σὲ τὸ καθαρώτατον...*, δ′ *Παντάναξ βασιλεῦ...*, πλ. α′ «φθορικόν» *Ἀντίληψίς μου Κόρη...*, πλ. β′[2] *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου...*, πλ. β′ *Τὸ ὄμμα...*, βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*, πλ. δ′ *Ἄγγελοι καὶ οὐρανοί...*

189β Ἰ ω ά ν ν ο υ Β λ ά χ ο υ· α′ *Ἄκουε θαυμάτων οὐρανέ...*

191α Καὶ πάλι κόπηκε καὶ ἀφαιρέθηκε τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φύλλου. Ξεκινᾶ ἕνας πολυέλεος *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

203β Δοξολογία Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′ Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′

217β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν Ἐπιτάφιον· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἁγιασμόν· δ′ *Πηγὴν ἰαμάτων...*

222β *χάρις τῷ ἐμὶ καὶ μεγάλῳ ἐν ουρα=*
νοῖς Θεῷ μου δηλαδῆ πατρὶ καὶ=

Υῷ καὶ ἁγίῳ Πνατι, ἡ ἐμοὶ λα=
τρία καὶ τὸ σέβας ὅτι τετελί=
ωκε τὸ παρὸν ᾀσματομε=
λυῤῥιτόφθογγον διὰ χειρός κα=

(φ. 223α)

μοῦ καλλινίκου διακόνου λαυρι=
ώτου, ἐκ κόμης παλεὰς πάτρας
καὶ ὑπάρχῃ καὶ εἶναι, τοῦ πα=
ναγιώτου, νυν δὲ ἀναγνῶστου ὑ=
ὸς τοῦ ἁσιμάκη καὶ ἐγράφθη
εἰς τοῦς αψπδ (=1784) *ἔτος χριστοῦ*
ὀκτομβρίου εη

223β Ἀπὸ ἄλλον γραφέα πρόχειρα: Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*

227β Πάλι ὁ κύριος γραφέας (καὶ ἐδῶ ἀφαιρέθηκε τὸ ἐπίτιτλο) σὲ ἦχο πλ. α′: *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά: *20/4/69*
Καθεξῆς: *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...* Τὰ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου (τρεῖς στάσεις). Τὰ Εὐλογητάρια τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὸ κοντάκιο τοῦ Μεγ. Κανόνος *Ψυχή μου, Ψυχή μου...*

237α Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ [μοναχοῦ Ἰ β η ρ ί τ η;]· ἦχος τρίτος *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Τὸ παρὸν σύντομον, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ὀκτάηχον *Θεαρχίῳ...*
Ἀκολουθεῖ (φ. 241α) ἀπὸ ἄλλο χέρι ἕνα κοινωνικὸ *Αἰνεῖτε* τοῦ Π έ τ ρ ο υ σὲ ἦχο βαρύ, γραμμένο μόνο μὲ μαύρη μελάνη.

243α Ἄλλος γραφέας, διάφορος τῶν παραπάνω: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν χερουβικῶν ὕμνων, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ νέου, τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά, οἱ ὀκτὼ ἦχοι.

260α Ἕτερα χερουβικὰ σύντομα, ποίημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Οἱ ἦχοι: α′, β′, τρίτος, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, πλ. δ′.

272β Ἕτερα χερουβικὰ μικρά, σύντομα, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Οἱ ἦχοι: α′, α′, δ′, πλ. α′, βαρύς, πλ. α′.

279α Τὸ παρόν, ποίημα κὺρ Κ υ ρ ί λ λ ο υ ἀρχιερέως [Τήνου] τοῦ Μ α ρ μ α ρ η ν ο ῦ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* σὲ ἤχους: α′, β′, βαρύ.

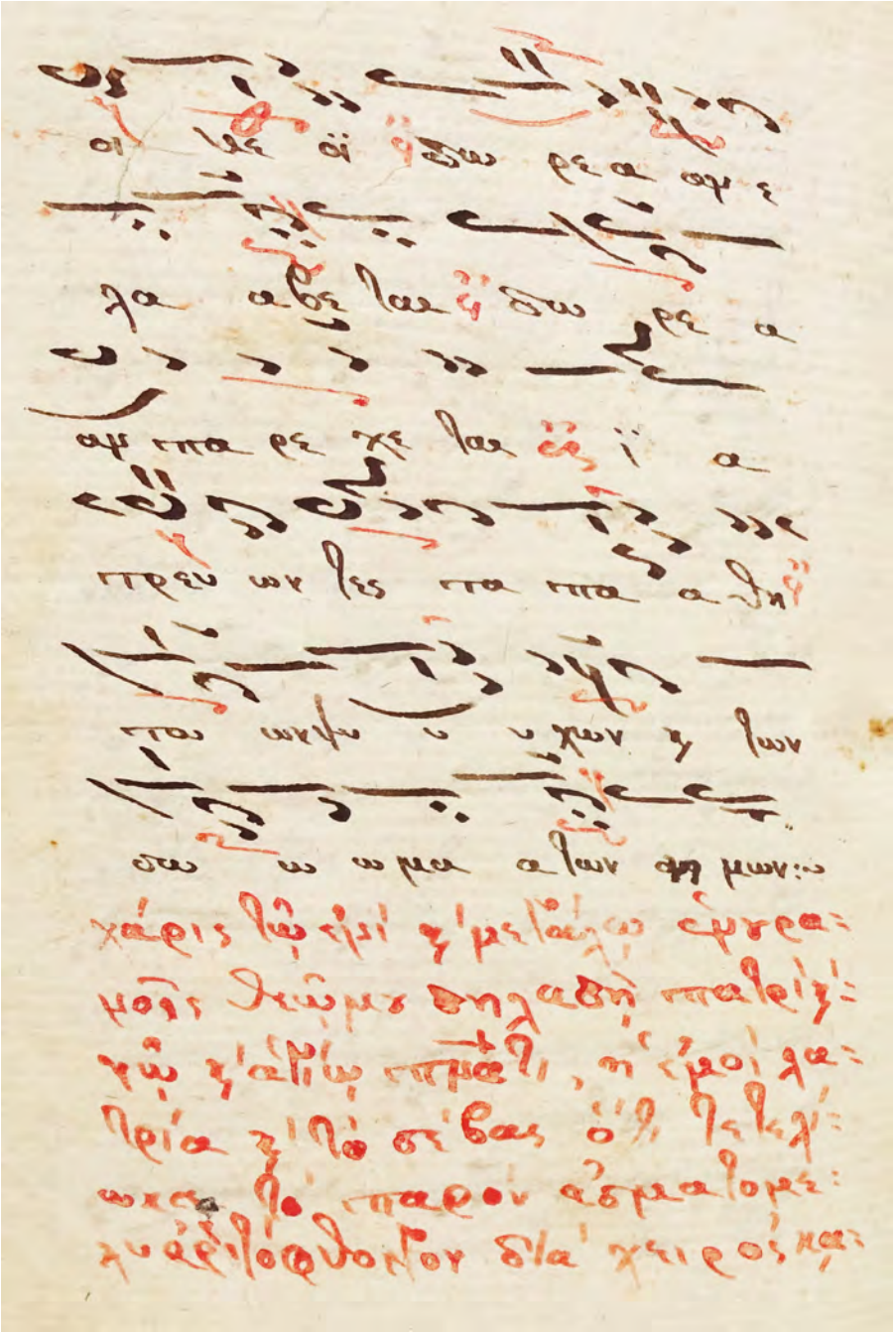

Πανομοιότυπο 44. Χφ. Καρὰ 48, φ. 222β.

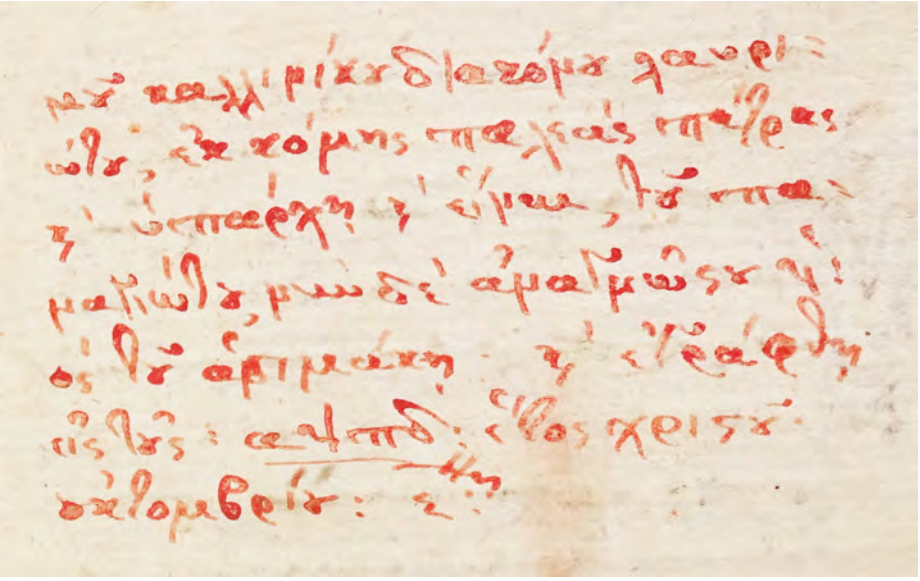

Πανομοιότυπο 45. Χφ. Καρὰ 48, φ. 223α.

284α Τὸ παρόν, ποίημα κὺρ Γ ε ρ α σ ί μ ο υ διακόνου Λ α υ ρ ι ώ - τ ο υ καλούμενον νάϊ ὡραῖον· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἦχος β′ *Αἰνεῖτε...* Π έ τ ρ ο υ· α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Π έ τ ρ ο υ· α′ *Ἐσημειώθη...*

Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων τοῦ Π έ τ ρ ο υ, καθὼς καὶ ἕνα ἀνώνυμο *Αἰνεῖτε*, ὅλα σὲ ἦχο α′.

293α Δοξολογία, ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· β′[7] *Δόξα σοι...* Πρόκειται γιὰ τὴν γνωστὴ δοξολογία τοῦ Δ α ν ι ὴ λ σὲ βαρὺ ἑπτάφωνο. Δίπλα στὴν παραπάνω μαρτυρία ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ὅτι αὐτὴ φανερώνει βαρὺ ἦχο.

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δόξα σοι...* Τὸ μέλος μένει ἀτελές. Διακόπτεται στὸ ἀσματικό, καθὼς μετὰ τὸ φ. 306β δὲν ὑπάρχει ἄλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 9.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας. Τὸ χειρόγραφο ἔχει πολλὲς φθορὲς στὴν στάχωση (χαρτόνι μὲ ἐπένδυση δέρματος) καὶ ἰδιαίτερα στὴν ράχη. Τὸ πίσω κάλυμμα εἶναι σχεδὸν ἀποκολλημένο ἀπὸ τὸν τόμο. Τὰ φύλλα ἔχουν λερώματα καὶ φθορὲς ἀπὸ

ὑγρασία (τὰ ἀρχικὰ κυρίως), οἱ δὲ μελάνες σὲ κάποια σημεῖα ξέβαψαν. Περιθώρια ἄνετα, ἰδιαίτερα τὸ ἐπάνω.

Γραφὴ τοῦ α' γραφέα (φφ. 1α-223α): λεπτή, μικρόσχημη, μὲ μαύρη καὶ μὼβ μελάνη. Περίπου ἀπὸ τὸ φ. 170 κ.έ. ἀλλάζει μελάνες (ἔντονη κόκκινη καὶ μαύρη). Τοῦ β' (φφ. 243α-τέλος): χονδρότερη πένα, ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Παρεμβάλλονται δύο ἀκόμη γραφεῖς στὰ φφ. 223 καὶ 241.

Ὁ πρῶτος γραφέας (φφ. 1α-223α) εἶναι ὁ διάκονος Καλλίνικος Λαυριώτης ἐκ Παλαιᾶς Πάτρας στὰ 1784 (βλ. φφ. 222β-223α). Οἱ ἄλλοι γραφεῖς παραμένουν ἄγνωστοι. Ὁ Καλλίνικος μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν ὁμώνυμό του γραφέα τοῦ χειρογράφου Καρά 36 στὰ 1749, τριάντα πέντε χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ παρόντος χειρογράφου.

Σὲ κολλημένο φύλλο στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης:

Τὸ παρὸν μοι ἐδόθη παρὰ
τοῦ κουμπάρου μου Σκιτζή
ἐκ Καλαβρύτων ὅταν εἴμουν
πρωτοψάλτης Πατρῶν, νῦν
δὲ δωρεῖται παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ
ἰδίου Δημητρίου Κουτσαρδάκη
καθηγητοῦ πτυχιούχου καὶ
ἀριστούχου τῆς μουσικῆς
Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀρ
μόμενος ἐκ Κερμενίου ἐπαρ-
χίας Ἡρακλείας πρὸς τὸν
κύριον Σίμωνα Καρὰ
ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1950
ὁ Δωρητὴς
Δ. Κουτσαρδάκης

Στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχουν προχειρότατες σκόρπιες σημειώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ χρονολογία *1876*. Στὴν πίσω ὄψη, γραμμένο πλάγια:

Ἐν Καλαβρύτοις Ἀριστομένης

Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε μὲ μολύβι τὸν κώδικα στὴ συλλογή του: *-48-*. Λίγο παρακάτω ὑπάρχουν προχειρότατες καὶ ἄνευ ἀξίας σημειώσεις, ἐνῶ στὴν πίσω ὄψη μιὰ παλαιὰ σημείωση κτήσης:

καὶ τόδε ζὺν (!) *πολλοῖς προκοπίου Ἱεροδιακόνου*

Στὸ ἐπάνω περιθώριο τοῦ φ. 1α ὑπάρχει τελείως ἐξίτηλο ἴχνος μιᾶς ὁριζόντιας σφραγίδας, ἐνῶ δεξιώτερα κάποιος ἔγραψε: *Νο 50*. Στὸ περιθώριο τοῦ φύλλου 135β ὑπάρχει μιὰ ὑπογραφή:

Ἀθανάσιος Παπαχρυσάνθου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 49

αἰ. ΙΘ' (1805) χαρτ. 17,5 x 12,5 φφ. Α'-ΙΓ' + σσ. 704 + α'-κϛ'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ

Γραφέας: Κυπριανὸς Γανοχωρίτης.

Στὴν συνέχεια καταγράφονται τὰ περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου μὲ πληρότητα, ἀλλὰ συνοπτικά. Μεταφέρονται αὐτούσιες καὶ πλήρεις μόνο οἱ ἐπιγραφὲς ποὺ παρουσιάζουν κάποιο ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον.

Α'-ΙΓ' Ἄγραφα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Θ'-ΙΑ' στὰ ὁποῖα ὁ γραφέας τοῦ κώδικα Κυπριανὸς ἔγραψε καθαρὰ καὶ προσεκτικὰ τὰ Περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου του.

1 Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο καὶ ὡραῖο πρωτόγραμμα: Ἀνθολογία περιέχουσα τὰ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις ψαλλόμενα παρὰ διαφόρων νέων ποιητῶν συντεθέντα. Τὸ παρὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, Ἀλληλούια...*

17 Κεκραγάρια παλαιά, ἐξήγηση Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἤχοι.

47 Τῇ Κυριακῇ μετὰ τὸν τριαδικὸ κανόνα ψάλλονται τὰ παρόντα, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου...· ἦχος πλ. β'[5] *Ἄξιόν ἐστιν..., Ὑμνήσωμεν πάντες...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. α' *Εὐλογητός εἶ Κύριε...* Ἀκολουθοῦν: Ἦχος δ' *Ἐκ νεότητός μου... Οἱ μισοῦντες...* κ.λπ.

55 Ἀρχὴ τῶν πολυελέων. Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

71 Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

88 Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

108 Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

130 Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς

Δοῦλοι Κύριον... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

150 Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

158 Κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η, εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ' *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ σύντομα Τριαδικὰ στὸ τέλος.

170 Πασαπνοάρια κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] Σὲ ἤχους α', α', «σύντομον»· α', β', δ' καὶ βαρύ. Ἀκολουθοῦν τρία πασαπνοάρια τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου: πλ. β', «ὡραῖον»· πλ. β', πλ. δ'.

211 Ἦχος β' *Δόξα... Ταῖς τῶν...* κ.λπ. καὶ τὰ ἀντίστοιχα γιὰ τὴν περίοδο τοῦ Τρῳδίου.

215 Πασαπνοάρια Αἴνων Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἤχοι.

223 Ἑωθινὰ συντεμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά, τὰ ἕνδεκα ἰδιόμελα.

242 Δοξολογίες. Κατὰ σειρά: Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α' δ'φωνος, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· α', Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Οἱ ἦχοι: α', λεγετος, τρίτος, δ' μὲ ᾀσματικὸ τοῦ Σταυροῦ σύντομο. Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου· α' δ'φωνος (ἡ γνωστὴ ὡς τοῦ πλ. α'), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β', Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρύς, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ'.

302 Καταγράφονται οἱ ὀκτὼ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ Ἰακώβου. Στὸν τέταρτο ἦχο τὸ ᾀσματικὸ τοῦ Σταυροῦ: «ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ».

353 Τρισάγιον νεκρώσιμον παλαιόν, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου.

357 Οἱ τρεῖς στάσεις τοῦ Ἀμώμου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

363 Τὰ μέλη *Τὸν δεσπότην...* καὶ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* σὲ ἐξήγηση Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου.

370 Τὰ Εἰσοδικὰ τῆς Λειτουργίας τῶν Κυριακῶν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου καὶ τὰ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν. Ἀκολουθεῖ σὲ σύνθεση Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τὸ τρισάγιον, τὸ «σύντομον» Δύναμις, τὸ «ἐξηγητόν» Δύναμις, τὸ Δύναμις τοῦ Κ ο ρ ώ ν η σὲ ἐξήγηση τοῦ ἴδιου (=Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ), τοῦ βήματος «ἐξηγητόν», «ἕτερον νέον καὶ σύντομον» *Ἅγιος ὁ Θεός...*, *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Τὸν Σταυρόν σου...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ (ἐξήγηση)· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ' τρίτος *Δόξα σοι, Κύριε... Εἰς πολλὰ ἔτη...*

384 Πρὸ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος β' *Ἀγαπήσω Σε...* Σύντομον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· β' *Ἀγαπήσω Σε...*

385 Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά, οἱ ὀκτὼ ἦχοι.

406 Ἕτερα κατ᾽ ἦχον ὡραῖα καὶ ἔντεχνα, σύνθεσις Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά, οἱ ὀκτὼ ἦχοι.

424 Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος εἰς δύο τάξεις, Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Κατὰ σειρὰ ἀπὸ δύο συνθέσεις στοὺς ἤχους: α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′ (δύο σειρές: ἡ πολὺ γνωστὴ καὶ διαδεδομένη καὶ ἡ β′ σειρὰ ποὺ εἶναι σχεδὸν ἄγνωστη· βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 44-φφ. 451α καὶ 454β).

437 Τὰ γνωστὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἕξι συνθέσεις.

443 Κοινωνικὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ κατ᾽ ἦχον Οἱ γνωστὲς συνθέσεις τῶν κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν, πλήρης σειρά, οἱ ὀκτὼ ἦχοι.

454 Αἰνεῖτε ἔντεχνα κατ᾽ ἦχον εἰς τρεῖς τάξεις, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Οἱ ὀκτὼ ἦχοι κατὰ σειρά, ἀπὸ τρεῖς συνθέσεις στὸν καθένα. Στὸν βαρὺ καὶ στὸν πλ. δ′ ὑπάρχει ἀκόμη ἕνα (τέταρτο) μὲ τὴν ἐπιγραφή: ἕτερον.

490 Τὰ ὀκτὼ κοινωνικὰ Αἰνεῖτε κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

506 Κοινωνικὰ ἐνιαυτοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης ἡ γνωστὴ σειρά: ἦχος δ′ *Ποτήριον...* τοῦ Σταυροῦ· α′ *Ἐσημειώθη...*, τῶν Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...*, τῶν Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη...*, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...*, τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος...*, τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου....*

517 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ] ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Καὶ καθεξῆς συνεχίζονται τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ Δ α ν ι ή λ: τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ...*, τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*, τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...*, τῆς Πεντηκοστῆς· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τῆς Μεταμορφώσεως· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*, τῶν Ταξιαρχῶν· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...*, εἰς μάρτυρας ὁσίους καὶ ἱεράρχας· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, εἰς ἀποστόλους· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν....*

538 Ἕτερα τοῦ ἐνιαυτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης ἡ γνωστὴ σειρά: τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Ποτήριον...*, τοῦ Τ. Σταυροῦ· ἦχος πλ. α′, τῶν Χριστουγέννων· ἦχος πλ. α′, ἕτερον· βαρὺς *Λύτρωσιν...*, Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη...*, ἕτερον· βαρὺς *Ἐπεφάνη...*, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· δ′ *Ἐξελέξατω...*, τοῦ Λαζάρου· α′ *Ἐκ στόματος...*, τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος...*, τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου...*, τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ·

πλ. α' *Σιγησάτω...*, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· α' *Ἐξηγέρθη...*, τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· α' *Σῶμα Χριστοῦ...*, τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντίπασχα τοῦ Θωμᾶ· πλ. α' *Ἐπαίνει...*, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ' *Ὁ τρώγων μου...*, τῆς Ἀναλήψεως· δ' *Ἀνέβη...*, τῆς Πεντηκοστῆς· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. α' *Ἀγαλλιᾶσθε...*, ἕτερον· πλ. δ' *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τῆς Μεταμορφώσεως δ' *Ἐν τῷ φωτί...*, τῶν Ταξιαρχῶν· α' *Ὁ ποιῶν...*, εἰς ἀποστόλους· β' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*, ἦχος α' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*, εἰς ὁσίους καὶ μάρτυρας· πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...*

573 Εὑρέθη τῇ ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένον· δ' *Ποτήριον...* Τὸ παρὸν ψάλλεται καὶ εἰς τὸ Ὁ ποιῶν· βαρὺς *Ποτήριον...*

583 Ἡ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου σὲ ἐξήγηση κὺρ Π έ τ ρ ο υ. Ἀκολουθεῖ ἡ Προηγιασμένη κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας: Ἦχος πλ. β' *Κατευθυνθήτω...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [ἐξήγησις]· α' δ'φωνος *Γεύσασθε...*

593 Εἰς τὸν Ἀκάθιστον. Κατὰ σειρά: τρία *Θεὸς Κύριος...* (ἕνα ἀργὸ καὶ δύο σύντομα) σὲ ἦχο πλ. δ', ἦχος πλ. δ' *Τὸ προσταχθέν...*, ἦχος πλ. δ' δίχορον *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

601 Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, ἐξηγήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἀργὸ καὶ ἐκτενές.

613 Τὰ γνωστὰ μέλη τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος σὲ ἦχο πλ. δ': *Ἀλληλούια...* (δύο), *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*, *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

618 Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ [τοῦ νέου]· ἦχος πλ. α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

619 Τὸ παρὸν ἐξηγήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Αιεαιε...τεριρε, τοτοτο...καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι...*

624 Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α' δ'φωνος Ἐπίσης ἐκτενὲς κράτημα καὶ ἡ κατάληξη τοῦ δοξαστικοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

628 Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ καὶ ἔντεχνοι κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Κατὰ σειρά: *Ἡ τρίφωτος λυχνία...* καὶ κράτημα τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου, *Τὴν σὴν εἰρήνην...* καὶ κράτημα τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου, *Ἀποβλεψάμενος...*, *Συνέχομαι...*, *Ἐν βυθῷ...* καὶ κράτημα Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, Ἰ α κ ώ β ο υ *Ἣν ἠρετίσω...* μὲ κράτημα.

Σ. 645: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] εἱρμολογικὸς

Ἐπιβοώμεθα πάντες..., κὺρ Μπαλασίου· βαρὺς *Ἡ ἐν οὐρανοῖς...*, τοῦ αὐτοῦ *Ἐν Σιναίω...*, Πέτρου Μπερεκέτη· τρίτος *Λατρεύειν...*, Μελετίου Σιναΐτου· δ′ *Παντάνασσα...*, Μπαλασίου· δ′ *Χεῖρας ἐκπετάσας...*, Πέτρου Μπερεκέτη *Τῇ εἰκόνι...*, Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη] *Ἐσείσθησαν...* μὲ κράτημα Δανιήλ, Πέτρου Μπερεκέτου· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*, τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη]· πλ. α′ *Στένω ἐκ βάθους ψυχῆς μου...*, φθορικός· α′ *Ἀντίληψίς μου κόρη...* μὲ ὁμόηχο κράτημα Ἰωάννου πρωτοψάλτου.

Σ. 665: Πέτρου Μπερεκέτη· πλ. β′[1] *Θεὸν ἀνθρώποις...*, τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη] κατανυκτικός· πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου...* μὲ κράτημα.

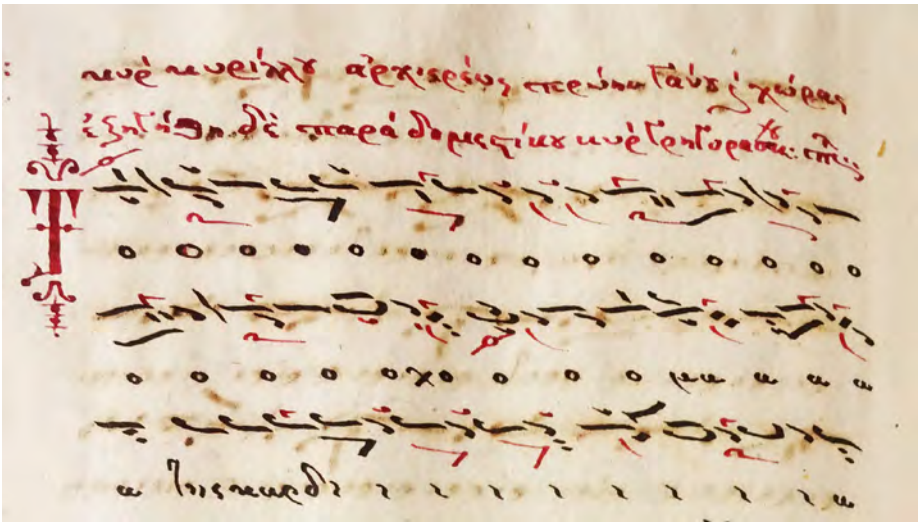

Πανομοιότυπο 46. Χφ. Καρὰ 49, σ. 670.

670 Κὺρ Κυρίλλου ἀρχιερέως πρώην Γάνου καὶ Χώρας, ἐξηγήθη δὲ παρὰ δομεστίκου κὺρ Γρηγοράσκου· πλ. β′ *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου...*, κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*, Πέτρου Μπερεκέτη· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη]· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...*, [Μπαλασίου] ἦχος βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* μὲ κράτημα τοῦ πρωτοψάλ-

του Παναγιώτου Χαλάτζογλους, Πέτρου Μπερεκέτου· πλ. δ' *Πῶς σοῦ τὴν χάριν...* μὲ κράτημα Ἰωάννου πρωτοψάλτου, κὺρ Μπαλασίου· πλ. δ' *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...*, Πέτρου Μπερεκέτου· πλ. δ' *Κυρίως Θεοτόκον...* μὲ κράτημα Πέτρου λαμπαδαρίου, κὺρ Παναγιώτου Χαλάτζογλου πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α' *Ἔφριξε γῆ...* μὲ τὸ κράτημα τοῦ ἴδιου. Σ. 694: κὺρ Ζαχαρίου Χανεντέ, ἐκαλλωπίσθη παρὰ Πέτρου· βαρὺς *Οὐρανὸς πολύφωτος...*

696 *ἐτελειώθη ἡ παροῦσα ἀνθολογία παρ᾽*
ἐμοῦ κυπριανοῦ τοῦ Γανοχωρίτου, εὑρισκο
μένου ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου νικολάου,
τῆς νήσου σπέτζας, ἐν τῷ χιλιοστῷ ὀκτα
κοσιοστῷ πέμπτῳ ἔτει ,αωε$^{\omega}$ (=1805)
ἐν μηνὶ, Ἰαννουαρίῳ ιϛ$^{\eta}$
ἡ γράψασα χεὶρ μέλλει ἀναλύεσθαι,
ἡ δὲ βίβλος φυλαττομένη παρὰ τοῦ ἔχοντος
μένοι εἰς αἰῶνας.
Οἱ ᾄδοντες ἐν αὐτῇ, δότε συγγνώμην
τῷ γράψαντι, ἀνθρώπινον γὰρ
ἐστὶ τὸ σφάλλειν:-
Ἔρῥωσθε:-

697-704 Ἄγραφες. Ἀκολουθοῦν εἰκοσιέξι παράφυλλα. Σὲ κάποια ἀπὸ αὐτὰ (ιζ'-κϛ') ὑπάρχουν στίχοι πρὸς τὴν Ἁγία Τριάδα.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος καὶ ἡ ἐξηγητικὴ τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ἁπλὲς (ρόμβοι καὶ ἄνθη).

Γραφὴ ἀριστεροκλινὴς ἔμπειρου καὶ συγκροτημένου γραφέα. Ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, ἔντονα χρώματα. Ἡ κόκκινη μελάνη βαθύχρωμη. Μεγάλα περιθώρια. Ἄγραφες οἱ σελίδες 283, 296, 582, 696-704.

Γραφέας ὁ Κυπριανὸς Γανοχωρίτης, στὴν μονὴ τοῦ Ἁγ. Νικολάου, στὶς Σπέτσαις, τὸ ἔτος 1805 (16 Ἰανουαρίου). Δημιούργησε ἕνα πολὺ ἀξιόλογο χειρόγραφο, τόσο ἀπὸ πλευρᾶς ὕλης καὶ χρηστικότητας, ὅσο καὶ ἀπὸ πλευρὰς ἐμφάνισης. Εἶναι φανερὸ ὅτι ἦταν μορφωμένος καὶ συγκροτημένος μουσικὸς καὶ κωδικογράφος.

Ὁ δομέστικος Γρηγοράσκος τῆς σελίδας 670 ποὺ ἐξηγεῖ τὸ μέλος τοῦ Κυρίλλου εἶναι ὁ μετέπειτα λαμπαδάριος καὶ πρωτοψάλτης Γρηγόριος. Συναντᾶται μὲ τὴν ὀνομασία «Γρηγοράσκος» καὶ στὸν κώδικα Ξηροποτάμου 365, ἀλλὰ ἐκεῖ ὡς λαμπαδάριος, ἐνῶ σὲ ἄλλους καὶ ὡς πρωτοψάλτης (βλ. σχετικὰ

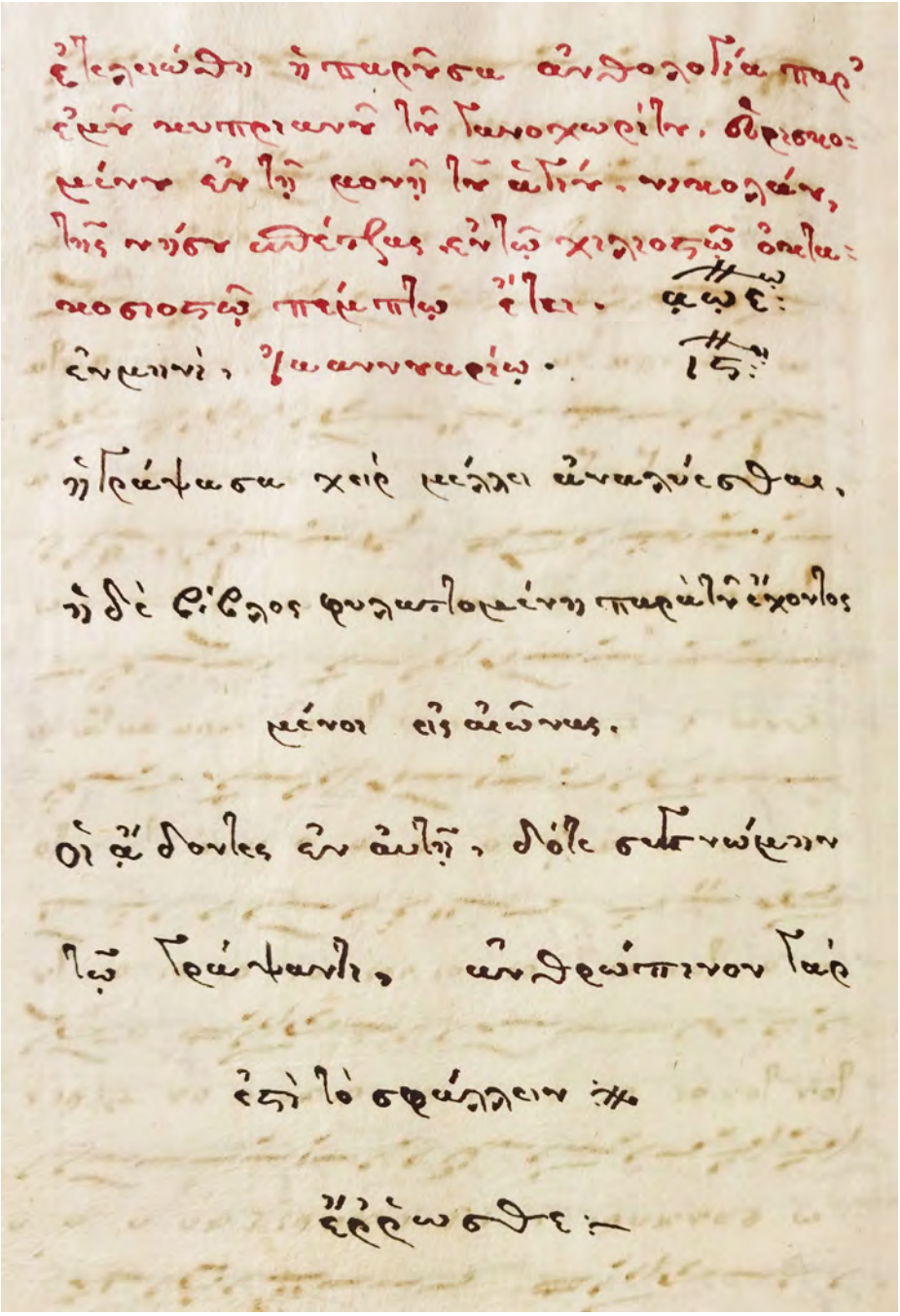

Πανομοιότυπο 47. Χφ. Καρὰ 49, σ. 696.

σχόλια στὸν κώδικα Καρὰ 111 παρακάτω). Σημαντικὴ ἡ πληροφορία, καὶ γιὰ τὴν δήλωσή του ὡς δομεστίκου στὰ 1805, καὶ γιὰ τὴν συγκεκριμένη ἐξήγηση.

Στὸ παράφυλλο Β′α ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ. Καρά: *-49-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 513.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σσ. 1-2.
ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Α′* 2016, σ. 203.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΔ′.

Καρὰ 50

αἰ. ΙΗ′-ΙΘ′ (περὶ τὸ 1800) χαρτ. 17 x 11,4 φύλλα 212

Π Ρ Ο Θ Ε Ω Ρ Ι Α, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Δημήτριος Μαρούκας.

1α Μετὰ ἀπὸ πολύχρωμο ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωμάτων τε καὶ πνευμάτων μετὰ πάσης χειρονομίας τε καὶ ἀκολουθίας συντεθημένης παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν. Ἀρχὴ, μέση, τέλος καὶ σύστημα πάντων τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης τὸ ἴσον ἐστι.....
Καθεξῆς ἡ συνήθης σύντομη Προθεωρία. Στὰ περιθώρια τοῦ φ. 3β κάποιος μεταγενέστερος ἔγραψε προχειρότατα καὶ ἀκαλαίσθητα μὲ μπλὲ μελάνη σημειώσεις γιὰ μέσους ἤχους καὶ ἀντιστοιχίες τῶν ὀκτὼ ἤχων μὲ τοὺς τρόπους τῆς ἀρχαιότητας.

6α Κεκραγάρια συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα..., Κατευθυνθήτω..., Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἴδια δομὴ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι.

20β Ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξηγήθη δὲ παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

22α-23β Ἄγραφα.

24α Μόνο μὲ μαύρη μελάνη γράφτηκαν ἀπὸ τὸν ἴδιο χαρακτῆρες ποσότητος, χωρὶς ποιητικὸ κείμενο.

25α-25β Ἄγραφο.

26α Πολυέλεος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

36β Πολυέλεος κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· λεγε-

τος *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

45β Ἕτερος πολυέλεος συντεθεὶς παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

59β Πασαπνοάρια πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου συντεθέντα παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν δύο ἀκόμη συνθέσεις «τοῦ αὐτοῦ» σὲ ἤχους β′ καὶ δ′.

66β Κατ᾽ ἦχον δοξολογίες διαφόρων ποιητῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· α′ δ′φωνος *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· β′, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· λέγετος, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′, μία χωρὶς ἐπιγραφὴ σὲ ἦχο πλ. β′, Κὺρ Δ α ν ι ή λ [πρωτοψάλτου]· βαρύς, Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. δ′

94β Τρισάγιον νεκρώσιμον ὅπερ ἐξηγήθη ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

97β Φήμη τοῦ ἀρχιερέως· βαρύς *Τὸν δεσπότην...*

98β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

103α Ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον, συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ, ἐξηγητά· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Δύναμις...Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον ἐξηγητὸν *ιε δύναμις...* Τοῦ Βήματος *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...* Ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...* Ἦχος πλ. δ′ *Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν.* Ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον* Ἦχος τρίτος *Ἄξιος, ἄξιος.*

106α Ἀλληλουιάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

107α Κατ᾽ ἦχον χερουβικά, συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα δύο σὲ ἤχους δ′ καὶ α′.

112β Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἤχοι βαρύς, δ′, πλ. δ′.

116α Κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ Δ η μ η τ ρ ί ο υ Μ α ρ ο ύ κ α. Πλήρης σειρά, ὅλοι οἱ ἤχοι.

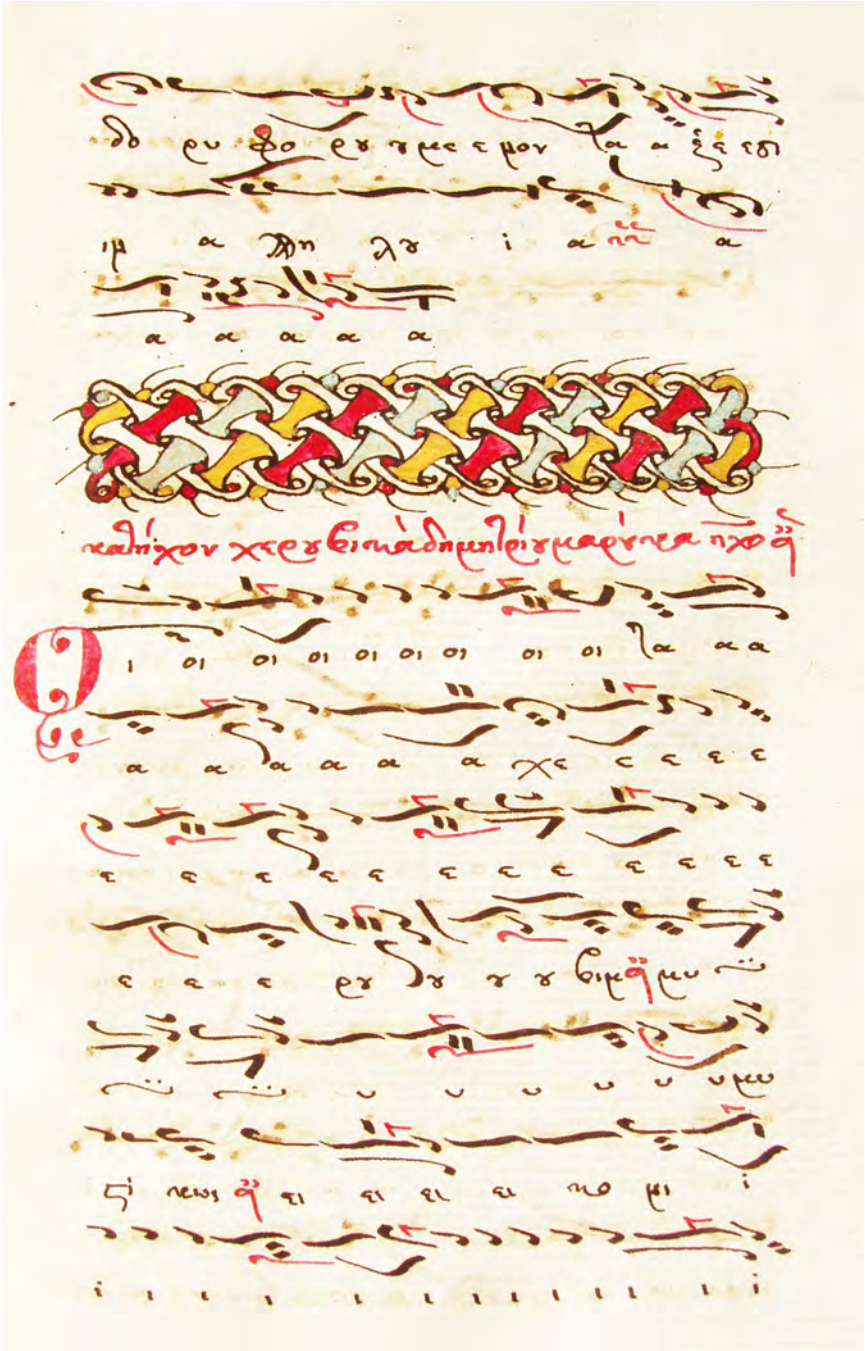

Πανομοιότυπο 48. Χφ. Καρὰ 50, φ. 116α.

126α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὰ γνωστά, ἕως καὶ τὸ *Μακάριοι* σὲ ἦχο πλ. α'.

129β Κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Καὶ καθεξῆς οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἤχοι.

136β Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Καὶ καθεξῆς οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἤχοι.

142β Κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α' *Αἰνεῖτε...* Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἤχοι.

151β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ συντεθέντα παρὰ κυρίου Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Κατὰ σειρά: εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τοῦ Λαζάρου, τῶν Βαΐων, τῆς Μεγ. Πέμπτης, [χερουβικό] τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· πλ. α' *Σιγησάτω...* καὶ κοινωνικὸ *Ἐξηγέρθη...*, τῆς Ἀναστάσεως, τοῦ Θωμᾶ, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, τῆς Ἀναλήψεως, τῆς Πεντηκοστῆς, τῶν Ἁγίων Πάντων, τῆς Μεταμορφώσεως, τῶν Ἀρχαγγέλων (ἦχος πλ. β'[1] *Ὁ ποιῶν...*), ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* εἰς τὴν α' τοῦ Σεπτεμβρίου· α' *Εὐλόγησον...*, εἰς γυναίκας μάρτυρας· δ' *Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον...*, τῶν Ἐγκαινίων· πλ. α' *Κύριε ἠγάπησας...*

175α Ἀρχὴ δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σύνθεσις (=ἐξήγησις) κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος...*, *Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*, Ἦχος α' δ'φωνος *τὴν γάρ...* Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Προηγιασμένης: Ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α' δφωνος *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...*

179α Ψάλλεται τὸ παρὸν τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου, ἐξηγήθη ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό), Ἦχος πλ. δ' ιαια *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν...*, *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* (τὸ ἀργὸ δίχορο μέλος).

184α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον· πλ. δ' *Ἀλληλούια...* (ἀργό) Ἦχος πλ. δ' ιαια *Ἀλληλούια...* (σύντομο) Ἦχος πλ. δ' *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*, *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

187α Εἰς τὸν Ἐπιτάφιον· πλ. α' *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...* (μέλος ἀργό, καλλωπισμένη σημειογραφία ἀργοῦ Στιχηραρίου), Ἦχος πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

190β Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· πλ. α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἀκολουθεῖ: Κράτημα εἰς τὸ αὐτὸ στιχηρὸν συντεθέντα (!, διάβαζε: ἐξηγηθέν) παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ

λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Αλεγαλε... καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.*

193β Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ διαφόρων ποιητῶν μετὰ τῶν νέων κρατημάτων. Ὁ παρὼν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ δ′φωνος *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τὸ δὲ κράτημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] *Τοτοτο...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Ἡ τρίφωτος...* Κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ *Αλεαλες...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· α′ *Συνέχομαι...* Τὸ δὲ κράτημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ· α′ *Εριρεμ...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ· α′ *Ἀποβλεψάμενος...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· δ′ *Ἐσείσθησαν...* Τὸ δὲ κράτημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ *Εριρεμ...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. β′[1] *Θεὸν ἀνθρώποις...* Τὸ κράτημα κὺρ Δανιήλ· πλ. β′ *Τετε...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...*

Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...*

Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ′ *Μουσικῶν ὀργάνων...*

Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ· πλ. δ′ *Αλεαλες...*

Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· β′ *Ἡ ἐν οὐρανοῖς...*

Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου· τρίτος[4] *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...*

Κύρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Σ ι ν α ϊ τ ο υ· δ′ *Παντάνασσα...*

210β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Ὁ εἱρμὸς δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς στὸ ἑπόμενο φύλλο δὲν συνεχίζεται τὸ μέλος του.

211α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἦχος πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Ἕτερον· ἦχος πλ. δ′ *Καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς...* Ἦχος πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἦχος πλ. β′ *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

212α Ἦχος πλ. β′ *Ἀσπόρου συλλήψεως...* Τὸ μέλος τελειώνει στὸ φ. 212β.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται (μεγάλο πλαίσιο, στὴ μέση ρόμβοι καὶ στὶς ἄκρες ἄνθη). Στὸ πίσω κάλυμμα ἀκριβῶς οἱ ἴδιες ἀλλὰ ἐξίτηλες. Καθαρὰ φύλλα.
Γραφὴ ἐπιμελημένη, μὲ ἔντονη μαύρη μελάνη καὶ ἀνοιχτόχρωμη κόκκινη στὰ ἁρμόδια σημάδια καὶ στὰ πρωτογράμματα. Πολύχρωμα ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφέας ἄδηλος, πολύ ανορθόγραφος. Οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ τὸν Δ η μ ή τ ρ ι ο Μ α ρ ο ύ κ α ἀπὸ τὴν Ὕδρα, γνωστὸ κωδικογράφο καὶ μελοποιὸ (βλ. καὶ τὸ αὐτόγραφό του Καρὰ 84, καθώς καὶ τὰ σχόλια στὸν κώδικα Καρὰ 83). Γιὰ τὴν δράση τοῦ Δ η μ η τ ρ ί ο υ Μαρούκα βλ. τὸ λῆμμα: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΡΟΥΚΑΣ» 2012 (στὸ ὁποῖο δὲν εἶχαν συμπεριληφθεῖ οἱ πληροφορίες ἀπὸ τοὺς κώδικες Καρά).

Χαμηλὰ στὸ φ. 212β ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

ἠγοράσθη παρὰ τῆ κ^α^ Κανδρῆ ἐκ Σίφνου Γ^η^ Ἰουνίου ,αΠνη΄ (=1958)
(βλ. καὶ τοὺς κώδικες 4 καὶ 143).

Μέσα στὸν κώδικα ὑπάρχει ἕνα χαρτὶ μὲ σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά:

Κ^α^ Κανδρῆ ἐκ Σίφνου.
Ἔχει τὰ βιβλία ἐκ δωρεᾶς
πρὸς τὸν παποῦ της Γεώργιον
Καρύδην ἐκ μέρους παλαιοῦ
γέροντος εἰς Σίφνον.
Εἰς τὴν μονὴν τοῦ Κάστρου
ἔχει ἀξιόλογον βιβλιοθήκην
Νόνικος ξυλουργὸς
βιολιστῆς εἰς Σταυρὶ Σίφνου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.
Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΕ΄.

Καρὰ 51

αἰ. ΙΗ' (τέλη, περὶ τὸ 1797-98) χαρτ. 20,4 x 15,4 φύλλα Α'-Ι' + 124 + α'-β'

ΑΠΑΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ (ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ, ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ, ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ, ΠΑΣΑΠΝΟΑΡΙΑ, ΕΩΘΙΝΑ)

1α Ἀφέθηκε ἀρκετὸς χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο, τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν σχεδιάστηκε. Περίπου ἀπὸ τὴν μέση τοῦ φύλλου κ.ἑ. γράφτηκε μὲ ἐρυθρὴ μελάνη καὶ τὸν τεχνικότατο γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ ἐγγράμματου γραφέα ὁ τίτλος τοῦ κώδικα (διατηρῶ ὀρθογραφία καὶ στίξη, πεζὰ καὶ κεφαλαῖα): Δοξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἑορταζομένων ἁγίων, καί τινα ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, συντεθέντα κατὰ συντομώτερον τρόπον παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ, δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου δημητριάδος καὶ ζαγορὰς κυρίου ἀθανασίου, φιλομούσῳ γνώμῃ κινηθέντος πρὸς πλείονα καλλωπισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας. μὴν σεπτέμβριος. εἰς τὴν α'. ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου, ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα, ἦχος πλ. β'[2] *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ γνωστὸ Στιχηράριο τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ. Τὸ Τριῴδιο ξεκινᾶ στὸ φ. 74β καὶ τὸ Πεντηκοστάριο στὸ φ. 95β.

Χαμηλὰ στὴν ᾧα τοῦ φ. 1α ὑπάρχει μία σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ πρωτοψάλτου Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ[53]:

ἠγοράσθη παρ᾽ ἐμοῦ ἐξ ἑνὸς ἑβραίου τῇ 4 Μαρτίου 1873 Γ. Πρωτοψάλτης.

Σχετικὰ μὲ τὴν σημείωση αὐτὴ βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 52, καθὼς καὶ τοὺς ὑπ᾽ ἀριθμὸν 54 καὶ 67.

104β Κεκραγάρια τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ θεοτοκία τὰ πρῶτα τῆς Ὀκτωήχου καὶ Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων Ὅλοι οἱ ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομὴ καὶ ἀκολούθως τὰ ἔνδεκα ἑωθινὰ τοῦ ἴδιου συνθέτη Ἰ α κ ώ β ο υ (φ. 116β κ.ἑ.).

---

53. Σημειώνω ὅτι ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τῆς σημείωσης εἶναι ὁ ἴδιος μὲ ἐκεῖνον τῶν παρόμοιων σημειώσεων τῶν κωδίκων Καρὰ 52, 54 καὶ 67, καθὼς καὶ μὲ τὴν σημείωση τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ σὲ χειρόγραφο τοῦ τ. πρωτοψάλτου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Λεωνίδα Ἀστέρη (ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σ. 402-εἰκόνα 15). Ἐπίσης, μὲ τὴν σημείωση τοῦ ἴδιου στὸ χφ Καρὰ 172, φ. 153α.

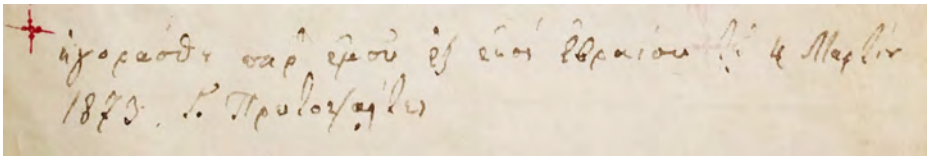

Πανομοιότυπο 49. Χφ. Καρὰ 51, φ. 1α. Ἡ σημείωση τοῦ Γ. Ραιδεστηνοῦ.

122β Ψηλά, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ια′ ἑωθινοῦ: Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν, τοῦ αὐτοῦ [Ι α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· ἦχος δ′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

Χαμηλώτερα: Τοῦτο δὲ εἰς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀσπασμὸν τῶν ἀρχιερέων πρὸ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου, τοῦ αὐτοῦ [Ι α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω σε...*

123α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ι α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] συντομώτερον· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω σε...*

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μέλους γράφτηκε ὁ κολοφών:

Τὸ παρὸν ἀπάνθισμα τῶν ἐν ταῖς δεσποτικαῖς, θεομη-
τορικαῖς τε, καὶ λοιπῶν ἑορταζομένων ἁγίων κατ᾽ ἔτος ἑορ-
ταῖς ψαλλομένων δοξαστικῶν ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ, καὶ τῇ λιτῇ
καὶ τοῖς αἴνοις, καὶ τῶν ἐν τῷ Τριῳδίῳ, καὶ Πεντηκοσταρίῳ μετὰ
τῶν ὡρῶν τῶν παραμονῶν τῶν χριστουγέννων, καὶ τῶν θεοφανείων,
καὶ τῆς μεγάλης παρασκευῆς, πρὸς δὲ καὶ τῶν κεκραγαρίων, καὶ
τῶν δογματικῶν θεοτοκίων τῆς ὀκτωήχου καὶ πασαπνοαρίων
τῶν αἴνων, καὶ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, καὶ ἄλλων τινῶν, συνετέθη,
(φ. 123β)
καὶ ἐξεπονήθη δι᾽ εὐρύθμου καὶ συντετμημένου τρόπου παρὰ
τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Ἰακώβου πρωτοψάλτου καὶ ἐξ αὐτῶν
σπαργάνων γνησίου δούλου καὶ ὑπηρέτου τῆς τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλη-
σίας, καὶ δι᾽ ὑπαγορεύσεως αὐτοῦ ἐγράφη ἐν πάσῃ σαφη-
νείᾳ τῇ χειρὶ Γεωργίου Κρητός, καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς
πατριαρχείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέν-
του καὶ δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου
Γερασίμου τοῦ ἀπὸ δέρκων προβιβασθέντος εἰς τὴν πα-
τριαρχικὴν περιωπὴν, προσεφωνήθει δὲ παρὰ τοῦ ποι-
ητοῦ, καὶ ἀνατέσθη ὡς ἀπαρχή τις τῆς ἐν τῇ μουσικῇ τέχνῃ
φιλοπονίας αὐτοῦ τῇ κοινῇ μητρὶ ἁγίᾳ τοῦ χριστοῦ μεγάλῃ
ἐκκ[λ]ησίᾳ, ὅπως ταῖς θεοπειθέσιν αὐτοῖς πρὸς Θεὸν

εὐχαῖς, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν προμηθείᾳ τε καὶ φιλοτίμῳ
εὐεργεσίᾳ ἔτι μᾶλλον ἐπιῤῥωσθεὶς καὶ προθυμοποιηθείς,
ἱκανωθείη προσπονήσασθαι τοῖς παροῦσι, καὶ ἄλλα χρειώδη
τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ χριστοῦ ἐκκλησίαις ἐνιαυσίως ᾀδομένων,
ἀμήν.

Ὁ κολοφὼν αὐτὸς γράφτηκε αὐτούσιος καὶ σὲ ἄλλους κώδικες μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενο. Βλ. τὰ χειρόγραφα Γριτσάνη 17 (γραφέας ὁ Ἀναστάσιος ὁ Προικοννήσιος στὰ 1795, ὁ ὁποῖος σημειώνει: «ἀντεγράφη ἐξ αὐτοῦ τοῦ πρωτοτύπου»)[54], Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Σπάρτης 34 (=Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα 63-σήμερα στὴν Μητρόπολη Σπάρτης)[55], Ἰβήρων 2004 (Ζαφείριος ὁ Σμυρναῖος στὰ 1805), Ἰβήρων 1042 (ἔτος 1809)[56], ΕΒΕ-ΜΠΤ 766[57], ЩУК. (=Scukin) 1067 (Ἀναστάσιος Προικοννήσιος στὰ 1798)[58], καί, Ψάχου 76/225 (αὐτόγραφο Πέτρου Βυζαντίου τοῦ ἔτους 1797)[59]. Βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 93 (ἱερομόναχος Χρύσανθος, μαθητὴς Πέτρου Βυζαντίου), ὅπου ὁ κολοφὼν αὐτὸς ἀντιγράφηκε μεταγενέστερα ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ῥαιδεστηνό.

Ἡ δομὴ τοῦ περιεχομένου ἀντιγράφηκε ἐπίσης αὐτούσια σὲ πολλὰ χειρόγραφα, ὅπως στὸ Καρὰ 65, ἀποτελώντας οὐσιαστικὰ τὰ Ἅπαντα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου.

Ψηλὰ στὸ φ. 124α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε εὔστοχα, μὲ μολύβι, γιὰ τὸν πατριάρχη Γεράσιμο τὸν Γ′, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται στὸν κολοφώνα:

Γεράσιμος ὁ ἀπὸ Δέρκων Κύπριος,
τέως Σχολάρχης τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας (1767)
πατριαρχεύσας ἀπὸ 3ης Μαρτίου τοῦ 1794
μέχρι 19ης Ἀπριλίου τοῦ 1797

Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα φύλλα εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Χρυσοτυπίες οἱ ὁποῖες σώζονται ἐμπρὸς καὶ πίσω (πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ στὴν μέση του ρόμβος, ἐπίσης μὲ ἄνθη), καθὼς καὶ στὴν ράχη (ἄνθη). Πίσω ἡ Σταύρωση. Ἐλαφρὰ ταλαιπωρημένη στάχωση (χαρτόνια μὲ ἐπένδυση βυσσινὶ δέρματος). Περιθώρια ἄνετα, ἰδιαίτερα τὰ ἐξωτερικὰ καὶ τὸ κάτω.

---

54. ΑΔΑΜΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΦΦ ΓΡΙΤΣΑΝΗ» 1966-67, σσ. 334-335· ΣΤΑΘΗ, «ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ» 1997, σ. 326).

55. ΒΕΗ, «ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ» 1904, σσ. 123.

56. Γιὰ τοὺς δύο κώδικες τῶν Ἰβήρων βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Δ′* 2015, σσ. 978, 129-130. Γιὰ τὸν Ἰβήρων 2004 βλ. καί: ΧΑΛΔΑΙΑΚΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ-ΥΔΡΑ* 2005, σ. 212, ὅπου ὅμως ἡ ταύτισή του μὲ τὸ χειρόγραφο Ἰβήρων 5162/1042 δὲν εἶναι σωστή. Πρόκειται γιὰ δύο διαφορετικὰ χειρόγραφα μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενο.

57. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ, *Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη* Ε′ 1915, σσ. 258-259.

58. ШЕХОВЦОВА, "ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЙ СПИСОК" 2013, σσ. 201-202.

59. ΨΑΧΟΥ, «ΠΕΤΡΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ» 1911, σ. 3.

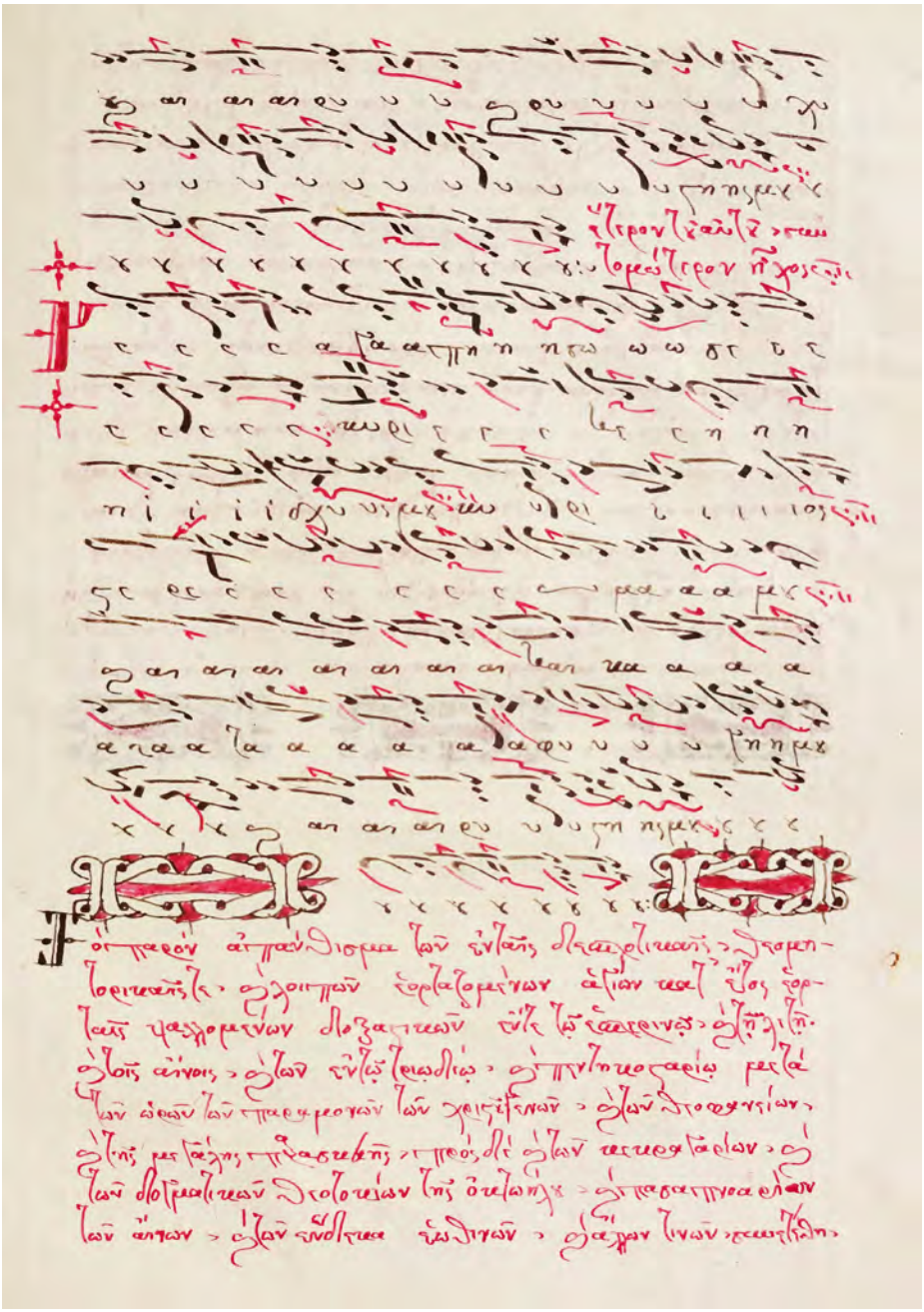

Πανομοιότυπο 50. Χφ. Καρὰ 51, φ. 123α.

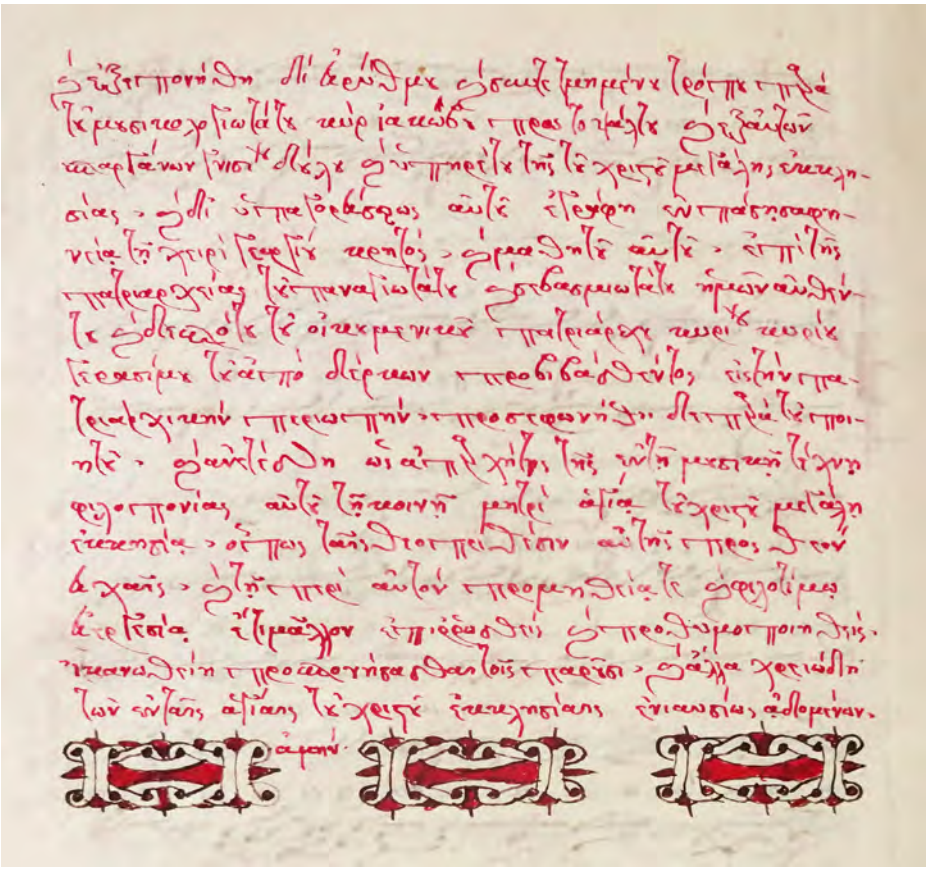

Πανομοιότυπο 51. Χφ. Καρὰ 51, φ. 123β.

Γραφὴ τεχνικότατη, ἀριστεροκλινής, μὲ καλαίσθητα ἐρυθρὰ πρωτογράμματα, δηλωτικὴ ἔμπειρου, συγκροτημένου καὶ ἐγγράμματου μουσικοῦ κωδικογράφου. Ἐπίτιτλα στὸ πλᾶτος τοῦ γραμμένου μέρους τῶν φύλλων ἢ καὶ μικρότερα. Στὶς ἐρυθρὲς ἐπιγραφὲς συνηθίζει νὰ γράφει μὲ μαῦρο τὴν λέξη «μήν» καὶ τὰ ἀριθμητικὰ («α’», «κδ’», κ.λπ.).

Γραφέας ἄδηλος. Ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὸν ἑπόμενο (Νο 52) κώδικα. Ὁ γραφικός του χαρακτῆρας μοιάζει μὲ ἐκεῖνον τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Προικοννησίου, χωρὶς πάντως νὰ ταυτίζεται.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α’α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε μὲ μολύβι τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-51-*, ἐνῶ δεξιότερα ὑπάρχει καὶ μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 6* (ἡ ἴδια καὶ χαμηλὰ στὸ παράφυλλο Ι’β). Παρακάτω ὑπάρχουν πρόχειρες σημειώσεις μουσικῶν χαρακτήρων.

Στὸ παράφυλλο Β'α ὑπάρχουν ἀνάποδα προχειρογραμμένες συμβουλὲς σιτίσεως ἀνὰ μῆνα (12 μῆνες: Μάρτιος-Φεβρουάριος). Λίγο παραπάνω ἀπὸ αὐτὲς ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε μὲ μολύβι: *Συμβουλαὶ διαίτης κατὰ μῆνα.* Τὶς προχειρογραμμένες αὐτὲς «Συμβουλές» ὁ Σίμ. Καρὰς τὶς ἀντέγραψε μὲ μολύβι σὲ ἀνεξάρτητο φύλλο τὸ ὁποῖο βρίσκεται μέσα στὸ χειρόγραφο.

Στὸ παράφυλλο Γ'α ὑπάρχει ἄτεχνα σχεδιασμένη μία κλίμακα, οἱ μαρτυρίες τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἤχων στὶς ἁρμόδιες βαθμίδες καὶ οἱ ὀνομασίες τῶν μακαμιῶν ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν κάθε βαθμίδα. Ὁ Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι δεξιώτερα: *μακαμίων δεσμοί*, συμπλήρωσε τὶς ὀνομασίες *ἔβιτζ* καὶ *χουσεϊνὶ ἀσηρὰν* στὶς ἁρμόδιες βαθμίδες, καὶ κατέγραψε τὴν ἀπορία του γιὰ τὴν ὀνομασία *ουρὶ* τοῦ γραφέα (ἀνάμεσα στὰ *νεβὰς* καὶ *χουσεϊνί*).

Στὸ φ. 1α ὑπάρχει ἡ σημείωση τοῦ Γ. Πρωτοψάλτου στὰ 1873, ὅπως καταγράφηκε παραπάνω. Πρόκειται γιὰ τὸν Πρωτοψάλτη τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Γ ε ώ ρ γ ι ο Ρ α ι δ ε σ τ η ν ὸ (Λαμπαδάριος: 1863-1/2/1871, Πρωτοψάλτης: 2/2/1871-4/11/1875).

Σὲ πολλὲς ᾧες τοῦ χειρογράφου ὁ Σ. Καρὰς ἔγραψε ἐξηγήσεις θέσεων (π.χ. φ. 23β, 24α, 24β), καὶ διάφορες σημειώσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 395, ὅπου ἀναφέρεται ὡς «Δοξαστάριο Τριῳδίου, Ἰακώβου πρωτοψάλτου» καὶ ἀποδίδεται στὸν κάλαμο τοῦ Γεωργίου Κρητός.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 52

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 17,5 x 14 φύλλα Α' + 122 + α'-ϛ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Υ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

1α Ἀφέθηκε ἀρκετὸς χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο, τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν σχεδιάστηκε. Στὸ χῶρο αὐτὸ γράφτηκε ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ σημείωση:

ἠγοράσθη παρ᾽ ἐμοῦ ἐξ ἑνὸς ἑβραίου τῇ
4 Μαρτίου 1873 Γ. Πρωτοψάλτης.

ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι (Γ ε ώ ρ γ ι ο ς π ρ ω τ ο ψ ά λ τ η ς ὁ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ό ς) τὸ ὁποῖο ἔγραψε τὴν ἐντελῶς ὅμοια σημείωση στὸ φ. 1α τοῦ προηγούμενου (Νο 51, ὅπου βλ. καὶ σχετικὴ ὑποσημείωση) κώδικα τῆς συλλογῆς Καρά, καθὼς καὶ τὶς σημειώσεις στοὺς κώδικες 54 καὶ 67.

Περίπου ἀπὸ τὴν μέση τοῦ φύλλου κ.έ. γράφτηκε (ἀπὸ τὸν μουσικὸ κωδικογράφο ποὺ ἔγραψε καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα) μὲ ἐρυθρὴ

μελάνη ὁ τίτλος τοῦ κώδικα:

Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς παρούσης ἀνθολογίας τοῦ στιχηραρίου, ἤτις περιέχει τὰ δοξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, καὶ ἄλλων ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ἐνιαυτοῦ, συντεθέντα παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου, μακαρίτου διδασκάλου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Μὴν Σεπτέμβριος. Εἰς τὴν α'. Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου, ἤτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ στυλίτου. Ἦχος πλ. β' *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ στιχηράριο ἐνιαυτοῦ, Τριῳδίου (φ. 61α κ.έ.) καὶ Πεντηκοσταρίου (φ. 110β κ.έ.) τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὸ Πεντηκοστάριον τελειώνει ψηλὰ στὸ φ. 120α, τὸ ὑπόλοιπο εἶναι ἄγραφο.

120β Μέλη ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, ἕως τὸ φ. 121β (βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 61). Τὸ φ. 122α καὶ β εἶναι ἄγραφο, ὅπως καὶ τὰ ἕξι παράφυλλα ποὺ ἀκολουθοῦν.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, ἂν καὶ ἀρκετὰ ταλαιπωρημένο. Ἡ στάχωση ἀποτελεῖται ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος, τὸ ὁποῖο ὅμως εἶναι πολὺ φθαρμένο. Χρυσοτυπίες δὲν σώζονται. Περιθώρια σχετικὰ ἄνετα μὲ τὴν ἐξαίρεση τοῦ ἐπάνω ποὺ εἶναι μικρό.

Γραφὴ ὅμοια σὲ ὅλα μὲ αὐτὴν τοῦ χειρογράφου 51 τῆς συλλογῆς.

Γραφέας ἀκριβῶς ὁ ἴδιος ποὺ ἔγραψε καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα Νο 51, ἔμπειρος καὶ συγκροτημένος, μὲ ὁμοιότητες μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Στὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ἡ λέξη «μακαρίτου» γράφτηκε ἐκ τῶν ὑστέρων πάνω ἀπὸ ἄλλη ποὺ σβήστηκε. Πολὺ πιθανὸν ἡ λέξη ποὺ σβήστηκε νὰ ἦταν «ἡμετέρου». Ἡ σωζόμενη δασεία πάνω ἀπὸ τὴν σημερινὴ συλλαβὴ «μα» καὶ κάποια ἀκόμη ἀμυδρὰ ἴχνη συνεπικουροῦν σὲ αὐτό.

Στὸ παράφυλλο Α'α μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 19* καὶ ἀμέσως απὸ κάτω ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρά: *-52-*. Τὸ *Νο 19* ὑπάρχει καὶ στὸ Α'β χαμηλά, πλαγίως.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 411.

Καρὰ 53

αἰ. ΙΗ'-ΙΘ' (περὶ τὸ 1800) χαρτ. 17,5 x 11,4 φύλλα Α' + 208 + α'-δ'

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ καὶ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ τοῦ ΔΑΝΙΗΛ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ (ΤΜΗΜΑ)

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Νεόφυτος.

1α Στὴν ἐπάνω ᾧα μιὰ σημείωση κτήσης:

καὶ τοδε νεοφύτου ἀρχιδιακόνου τοῦ ἁγίου ἄρτης:-

Ἀπὸ κάτω ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα μὲ πολύχρωμο ἐπίτιτλο καὶ τὴν ἐπιγραφή: Ἀναστασιματάριον ἐκκλησιαστικὸν συντεθὲν παρὰ κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β′-φ. 10β, τρίτος-φ. 20α, δ′-φ. 29α, πλ. α′-φ. 40α, πλ. β′-φ. 52α, βαρύς-φ. 61β, πλ. δ′-φ. 70β ἕως τὸ φ. 78β.

79α Ἀρχὴ καὶ τῶν ια′ ἑωθινῶν [τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου] Πλήρης σειρά· ἕως τὸ φ. 87α ὅπου: τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα.

87β Ἄγραφο.

88α Κεκραγάρια σύντομα καὶ δοξαστικὰ ἐκκλησιαστικὰ κὺρ Δανιήλ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Σὲ κάθε ἦχο περιέχονται τὸ *Κύριε ἐκέκραξα...* καὶ τὸ *Κατευθυνθήτω...*, τὰ *Δόξα... Καὶ νῦν...* μὲ τὸ α′ θεοτοκίο τοῦ Ἑσπερινοῦ, καὶ τὰ *Πᾶσα πνοή...* καὶ *Αἰνεῖτε αὐτόν....* Τὰ μέλη αὐτὰ τελειώνουν στὸ φ. 103α.

103β Ἄγραφο.

104α Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο καὶ γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ὁ ὁποῖος ἔμεινε κενός. Λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν μέση του φύλλου ἀρχίζουν οἱ καταβασίες τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Καθεξῆς περιέχεται πλῆρες τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ ἴδιου.

119β Τέλος ἔλαβον αἱ τοῦ α^{ου} ἤχου τῶν ἑορτῶν καταβασίαι. Ἀρχὴ καὶ τοῦ β^{ου}. Ὠιδὴ α′· ἦχος β′ *Βυθοῦ ἀνεκάλυψε...* Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: τρίτος-φ. 124α, δ′-φ. 127α, πλ. α′-φ. 136β, βαρύς-138β, πλ. δ′-140β.

143α *Τέλος καὶ τοῦ πλαγίου τετάρτου, ἁπάν*
των τε τῶν καταβασιῶν τῶν
δεσποτικῶν, καὶ τῶν θεομη
τορικῶν ἑορτῶν.
Τῷ μόνῳ Θεῷ δόξα.
Ἀμήν:-

143β *Στίχοι*

Τῶν ἑορτῶν ἁπάντων· δεσποτικῶν καὶ τῆς Θεομητόρου·
ἡδεῖς καταβασίαι· σὺν τοῖς ἰαμβικοῖσι·
εἰς ἑπτὰ ἤχοισι, συναριθμοῦνται πᾶσαι·
δηλοῦντες οὗτοι, αἰῶνα τοῦ ἑβδόμου·
ἄρχεται τοίνυν, ὁ ἦχος τε τοῦ πρώτου·
μετὰ τοῦτον δεύτερος, εἶτα ὁ τρίτος·
ὁ τέταρτος αὖθις, σὺν τῷ πλαγίῳ πρώτῳ
ὁ τοῦ βαρέως τε, καὶ πλάγιος τετάρτου·

νῦν οὖν τῶν ἑορτῶν ποιήσαντες τὸ τέλος,
δόξαν Θεῷ προσάξομεν, ὡς ὀφειλέται.

Τῶν ψυχοφελῶν ᾠδῶν τοῦ Τριῳδίου,
ἀρχόμεθα γὰρ ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις:-

144α Ἀρχὴ καὶ τῶν ᾠδῶν τοῦ Τριῳδίου. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν ὄρθρον. Ὠιδὴ α^η ἦχος β′ *Τῷ τὴν ἄβατον*... Καθεξῆς, μὲ τὴν ἴδια ἐπιμέλεια νὰ δηλώνονται οἱ ἀρχὲς καὶ τὸ τέλος τῶν ἑνοτήτων, ἀκολουθοῦν οἱ κανόνες τῶν ὑπόλοιπων ἡμερῶν τῆς Μεγάλης ἑβδομάδος, τὰ Εὐλογητάρια (φ. 165β, τὰ λεγόμενα «συνοπτικά»), τὰ Ἐγκώμια, τὰ Προσόμοια κατ᾽ ἦχον (φ. 169α), τὰ καθίσματα (φ. 186α), ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου (φ. 196β «ἐξήγησις κὺρ Πέτρου») καὶ τοῦ Νυμφῶνος (φ. 200β).

202β *Τέλος τῆς τε τοῦ Ἀκαθίστου, Νυμφῶνος καὶ πάσης ἄλλης ἀκολουθίας τῆς ἐν τῷ Τριῳδίῳ:-*

203α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλη ταινία: Ἀρχὴν ὧδε ποιοῦμεν καὶ τῶν ἀντιφώνων· ἦχος πλ. α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με*...

205α Ἀρχὴ τῶν ἐξαποστειλαρίων ὅλων τῶν ἑορτῶν· ἦχος β′ *Τοῖς μαθηταῖς*...

208α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐξαποστειλαρίου *Χαῖρε πατέρων καύχημα* ὑπάρχει ὁ κολοφών:

Τέλος σὺν Θεῷ ὅλου τοῦ εἱρμολο
γίου. Τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ δὲ
μόνῳ δόξα ἀμήν:-

Παρακάτω ἕνα διακοσμητικὸ ἄνθος.

208β Ἄγραφο.

Στὰ τέσσερα τελευταῖα παράφυλλα ὑπάρχουν σημειώσεις, ὅπως:

κρήνη γλυκασμὸν ἐκχέουσα ναμάτων

μνήμης ἐμπιμπλῶ Γρηγρηγορίου καρδίας

καί:

Τῷ πανιερωτάτῳ θειοτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι αὐθέντῃ

καί:

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι δεσπότῃ καὶ γέροντι
ἁγίῳ ἄρτης κυρίω κυρίω Πορφυρίῳ τῷ εὐεργέτη μου

καί:

Τῷ μουσικολογιωτάτῳ ἁγίῳ ἱεροδιακόνῳ τοῦ σεβασμιωτάτου γέροντος
ἁγίου ἄρτης κυρίῳ Νεοφύτῳ τῷ ἐμοὶ ἀγαπητῷ
καὶ πεφιλημένῳ προσκυνητῶς

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Κάπως προβληματικὴ καὶ ταλαιπωρημένη ἡ βιβλιοδεσία, ἰδιαίτερα ἡ ράχη. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ καφὲ δέρμα, χωρὶς διακριτὴ διακόσμηση. Στὰ λεπτὰ φύλλα τοῦ κώδικα ὑπάρχουν σποραδικὰ φθορὲς καὶ λερώματα ἀπὸ ὑγρασία. Περιθώρια ἄνετα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Οἱ μελάνες εἶναι ζωηρὲς στὰ φύλλα ποὺ περιέχουν τὸ Ἀναστασιματάριο, καὶ πιὸ ἐξίτηλες στὰ φύλλα τὰ ὁποῖα περιέχουν τὸ Εἱρμολόγιο.
Γραφὴ τεχνική, ὄρθια καὶ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει περὶ τὰ 1800 καὶ εἶναι ἔμπειρος καὶ τεχνικός, μὲ λεπτὴ πένα. Θεωρῶ ὅτι σχετίζεται ὁπωσδήποτε μὲ τὴν Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Οἱ συγκρίσεις μὲ τὰ χειρόγραφα Καρὰ 69 (βλ. ἐκεῖ τὰ σχετικὰ σχόλια) καὶ Καρὰ 74 δείχνουν ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν ἴδιο γραφέα, δηλαδὴ τὸν ἱεροδιάκονο Ν ε ό φ υ τ ο ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ Ἐγρὶ Καπίου τῆς Κωνσταντινούπολης. Διαπίστωσα ὅτι ὁ Νεόφυτος ἔγραψε καὶ τοὺς κώδικες Ἰβήρων 1976 (Εἱρμολόγιον Π έ τ ρ ο υ Πελ.) ὅπου ὑπάρχουν οἱ ἴδιες ἐπιγραφές, στίχοι, κολοφὼν καὶ τὸν κώδικα Πρ. Ἡλιοῦ Ὕδρας 634. Βλ. ὡστόσο καὶ τὰ σχόλια στὰ χειρόγραφα Καρὰ 76 καὶ 78.

Σπουδαιότητα στὸ χειρόγραφο προσδίδει ἡ ξεκάθαρα διαφαινόμενη ἐπιμέλεια τοῦ γραφέα καί, κυρίως, ἡ συμπερίληψη σὲ αὐτὸ τῶν μελῶν ἀπὸ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Πρωτοψάλτου Δ α ν ι ὴ λ (†1789) στὰ φύλλα 88α-103α. Τὸ μέλος ἐδῶ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνο τοῦ κώδικα Ξηροποτάμου 374 ὅπου περιέχεται ὁλόκληρο τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Δ α ν ι ή λ, μάλιστα δέ, φαίνεται ὅτι ὁ γραφέας τοῦ κώδικα Καρὰ 53 εἶναι λεπτομερέστερος στὴν καταγραφή του.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴ συλλογή του: *-53-*. Λίγο παρακάτω ὑπάρχουν παλαιότερες καὶ προχειρογραμμένες ἀριθμητικὲς πράξεις, ἐνῶ στὸ κάτω μέρος τοῦ φύλλου καὶ πάλι ὁ Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

ἀπὸ Χρίστον Πανούτσον
Δευτέρα α'/ιδ' 8βρίου ,αΠ)ξη' (=1968)

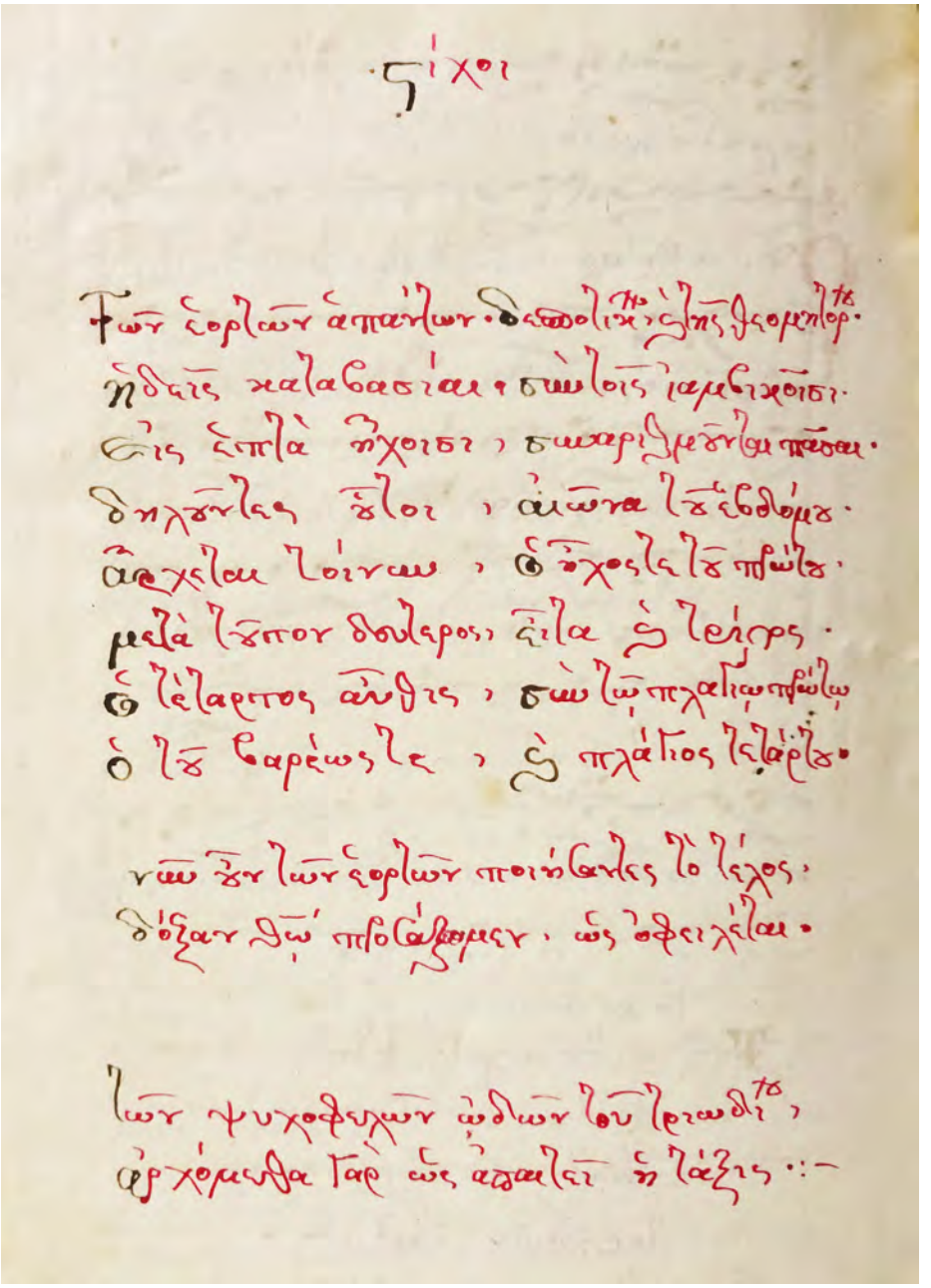

Πανομοιότυπο 52. Χφ. Καρὰ 53, φ. 143β.

Τὰ δύο τελευταία γράμματα τῆς χρονολογίας εἶναι ἀρκετὰ δυσδιάκριτα, βλ. ὡστόσο τοὺς κώδικες Καρὰ 84, 97, 113, 126, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα) καὶ 128 ὅπου ἡ ἴδια σημείωση. Ἀκόμη: χφ. Καρὰ 189. Ὁ Πανοῦτσος καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀχαΐα καὶ ἦταν μαθητὴς καὶ μετὰ συνεργάτης τοῦ Σίμωνα Καρά. Ἐξαιρετικὸς δημοτικὸς τραγουδιστὴς μὲ ἀξιοσημείωτο φωνητικὸ χάρισμα, ἔγινε ἰδιαίτερα γνωστὸς μέσω τῆς δισκογραφίας κατὰ τὶς δεκαετίες τοῦ 1970 καὶ 1980. Ὡστόσο, ἦταν ταυτόχρονα καὶ λιγυρόφωνος ἱεροψάλτης.

Στὴν β' ὄψη τοῦ ἴδιου παράφυλλου ὑπάρχει δύο φορὲς μία στρογγυλὴ σφραγίδα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ δικέφαλος ἀετὸς μὲ βασιλικὸ στέμμα καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ τὰ γράμματα

ΝΕ ΟΦ
ΙΕ ΡΔ

Κάτω ἀπὸ τὰ γράμματα αὐτὰ ὑπάρχουν δύο μικρὰ πτηνά.
Ἀκριβῶς ἀπὸ κάτω γράφτηκαν τὰ ἑξῆς:

ὡς ἐκ τῆς βίβλου
καθέδρα μουσῶν καὶ ...νων ὑπάρχω
ψυχὰς αὐτῶν ...λοῦσα τῷ μέλος
Ἀπόλλων δ᾽ ἔχει τὴν λύραν καὶ .....
αὐτὸς.....
εἶη αἰδίου εὐγνωμοσύ
νης τεκμήροι σπυ
ρίδων παπα.....
μπαλ....η

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608, ὅπου τὸ χειρόγραφο ἀποδίδεται στὸν κάλαμο τοῦ Πέτρου Βυζαντίου. Ὡστόσο, δὲν πρόκειται γι᾽ αὐτόν.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙϹ'.

Καρὰ 54

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 20 x 14,5 φύλλα Α'-Β' + 232

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΡΓΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΘΕΣΕΩΝ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α Ἐπίτιτλη ταινία καὶ καθεξῆς ἡ ἀρχικὴ ἐπιγραφή: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Εἱρμολογίου συντεθέντος παρὰ τοῦ μουσικολογι-

ωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Καταβασίαι εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὠιδὴ α′, ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς οἱ καταβασίες τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν κατ᾽ ἦχον.

Στὴν κάτω ὤα τοῦ φ. 1α ὑπάρχει μιὰ σημείωση:

Τέσσαρα βιβλία εἰσὶ ταύτα ἅτινα ἠγορά=
σθησαν παρ᾽ ἐμου ἐξ ἑνὸς ἑβραίου ἓν
Δοξαστάριον Ἰακώβου Πρωτοψάλτου, ἓν
Δοξαστάριον Πέτρου Λαμπαδαρίου, ἓν Ἀναστασιματάριον
τοῦ αὐτοῦ καὶ ἓν Εἱρμολόγιον τῶν Καταβασιῶν τὸ ἀνά χείρας
Λίγο δεξιώτερα: *Τῇ 4 Μαρτίου*
1873. Γ. Πρωτοψάλτης

Πρόκειται γιὰ τὸ ἴδιο χέρι τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ ποὺ ἔγραψε τὶς ὅμοιες σημειώσεις στὰ χειρόγραφα Καρὰ 51, 52 καὶ 67. Τὸ πρῶτο καὶ δεύτερο ἀπὸ τὰ χειρόγραφα ποὺ ἀναφέρονται στὴν παροῦσα σημειώση εἶναι ἀκριβῶς τὸ 51 καὶ 52, ἐνῶ τὸ τέταρτο εἶναι τὸ 54 («τὸ ἀνὰ χεῖρας»). Τὸ τρίτο εἶναι τὸ 67.

31α Ξεκινοῦν οἱ κανόνες τῶν ἡμερῶν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος. Ἀκολουθοῦν (ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν προηγούμενο κώδικα) τὰ Εὐλογητάρια (φ. 48β), τὰ ἐγκώμια, τὰ προσόμοια καὶ τὰ καθίσματα κατ᾽ ἦχον, ὁ Ἀκάθιστος (φ. 66α), τὰ Ἀλληλούια καὶ τὰ Ἀπολυτίκια τῆς Μεγάλης ἑβδομάδος, τὰ ἀντίφωνα τοῦ πλ. α′, τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ ὕμνοι τοῦ Μεγ. Ἀποδείπνου, καθὼς καὶ ἕτερα Εὐλογητάρια.

81α Τυπικὰ συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (οἱ δύο στάσεις σὲ ἤχους πλ. δ′ καὶ β′), καὶ ὁ ὕμνος *Ὁ Μονογενής...*

84β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἀναβαίνοντός Σου...* Παρακάτω: ἦχος β′ *Χαῖρε πατέρων καύχημα...* Ἀκολουθοῦν κατ᾽ ἦχον σύντομα προσόμοια.

93α *Χριστὸς ἀνέστη...*, *Εἰς πολλὰ ἔτη...* (σύντομο καὶ ἀργό), *Δόξα σοι...*, ἦχος β′ *Τὸν δεσπότην...*, Εἰς χειροτονίαν· ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον... Ἄξιος, ἄξιος...* Ἀκολουθοῦν τὰ Τριαδικὰ τοῦ Μεσονυκτικοῦ.

95α Καταγράφονται τὰ Κεκραγάρια σὲ ὅλους τοὺς ἤχους. Ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτὸ κ.έ. δὲν ἔχουν σχεδιαστεῖ πρωτογράμματα. Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔχει συμπληρώσει ἀρκετὰ μὲ μολύβι.

97β Τὸ παρὸν ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ, ἐξήγηση Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...* Ἀργὴ σύνθεση. Ἀκολουθεῖ σὲ ἦχο δ′ ὁ εἱρμὸς τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ

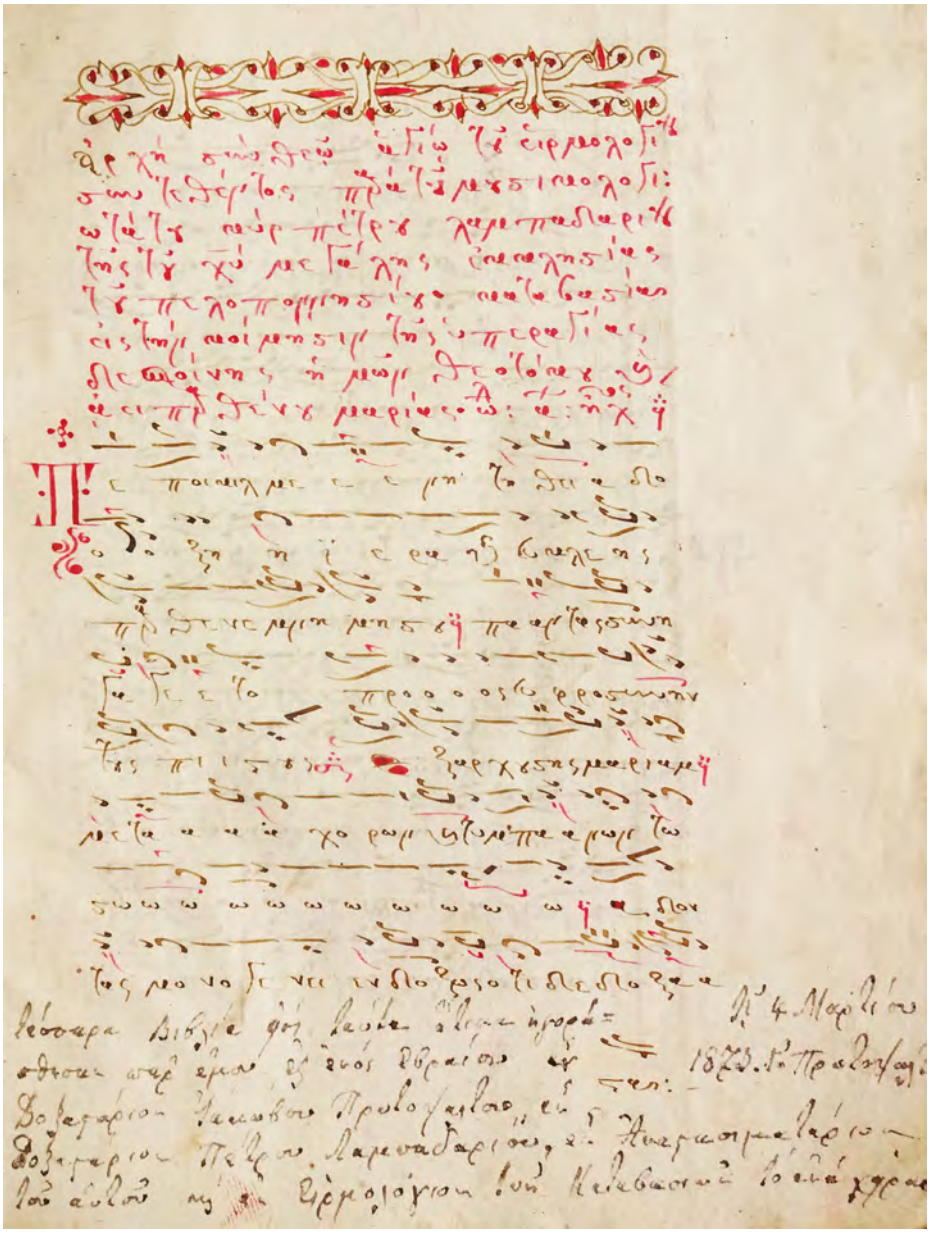

Πανομοιότυπο 53. Χφ. Καρὰ 54, φ. 1α.

π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ *Ἣν ἡρετίσω...* μαζὶ μὲ τὸ ὁμόηχο κράτημα.

104α,β Ἄγραφα.

105α Χῶρος κενὸς γιὰ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία δὲν γράφτηκε. Λίγο παρακάτω ξεκινᾶ τὸ σύντομο Εἱρμολόγιο τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ κατ᾽ ἦχον: ἦχος α′ *Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιά...*

158β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον· πλ. β′[5] *Ἀσπόρου συλλήψεως...*, πλ. δ′ *Ἀλλότριον...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὴν ἁγνήν.*

159α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων Τὰ σύντομα. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ κατ᾽ ἦχον καθίσματα καὶ τὰ τέσσερα στιχηρὰ τοῦ Πάσχα.

169α Εἰς κοιμηθέντας· ἦχος β′ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Περιέχονται καὶ οἱ τρεῖς στάσεις.

170β Καταβασίες τοῦ Τριῳδίου. Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ᾠδὴ α′, ἦχος πλ. β′ *Ὡς ἐν ἠπείρῳ...* Ἀκολουθοῦν οἱ Καταβασίες τῶν Κυριακῶν Ἀσώτου, Ἀποκρέω, Α′ Νηστειῶν, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Πρόκειται γιὰ συνθέσεις του Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ μὲ τὶς ὁποῖες συμπλήρωσε τὸ ἀργὸ Εἱρμολόγιο τοῦ δασκάλου του Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

178α Ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...* Ἀκολουθεῖ ἀπὸ ἄλλον γραφέα ὁ Ν′ ψαλμὸς πρόχειρα, καθὼς καὶ τὰ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...*, κ.λπ.

181α Γράφει ξανὰ ὁ κύριος γραφέας τοῦ κώδικα. Ξεκινᾶ μιὰ ἐκτενὴς ἑνότητα ὅπου ὑπάρχουν ἐξηγήσεις φράσεων ἰδιομέλων. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι δεξιά: *Ἐξήγησις εἰς μερικὲς δύσκολες θέσεις τοῦ Στιχηραρίου τοῦ κὺρ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν*

198β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (διάβαζε: Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ)· ἦχος α′ *Θαυμαστὴ τοῦ Σωτῆρος...* Ἀκολουθοῦν: πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς...*, *Ἔδωκας...*, πλ. β′ *Ψυχή μου...*

200α Ἀνθολογοῦνται οἱ ὀκτὼ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ, ἡ μὲν πρώτη χωρὶς ἐπιγραφὴ (ἔμεινε κενὸς χῶρος στὸ φ. 200α, ἀλλὰ δὲν γράφτηκε), οἱ δὲ ὑπόλοιπες πάντα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «τοῦ αὐτοῦ».

221β Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ]· [ἦχος δ′] *Δοῦλοι Κύριον...* καὶ τὸ τριαδικὸ μὲ τὸ Θεοτοκίο. Ἀκολουθοῦν: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ]· ἦχος βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ]· πλ. δ′ *Τοῦ δείπνου σου...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ]· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

227α Μόνο μὲ μαύρη μελάνη καταγράφονται δύο σύντομες δοξολογίες,

μᾶλλον σὲ ἤχους α′ καὶ β′.

229β Ἦχος β′ *Δόξα Πατρί... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* κ.λπ. ἕως τὸ φ. 232α. Ἡ β′ ὄψη τοῦ φύλλου εἶναι κολλημένη στὸ πίσω κάλυμμα τῆς στάχωσης.

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἐλαφρὰ φθαρμένη, ἀπὸ χαρτόνια καὶ δέρμα. Χρυσοτυπίες (πλαίσια καὶ ἄνθη) ἐξίτηλες. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων.
Γραφὴ καθαρή, ὄρθια καὶ τεχνική.
Γραφέας ἔμπειρος καὶ καλλιγράφος. Μοιάζει κάπως μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου.
Σπουδαιότητα στὸ χειρόγραφο δίνει ἡ ἑνότητα τῶν ἐξηγημένων θέσεων (φφ. 181α-198α), ἰδιαίτερα ἐὰν πράγματι προέρχεται ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου.

Στὴν μέσα ὄψη τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, στὸ κέντρο, ὑπάρχει ἡ ἀρίθμηση τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν Σίμ. Καρὰ: *-54-*, ἂν καὶ ὁ ἴδιος εἶχε σημειώσει ἐπάνω ἀριστερὰ καὶ τὸν ἀριθμὸ *22*. Ὡστόσο, στὸ παράφυλλο Α′α ὑπάρχει παλαιότερη ἀρίθμηση πιθανότατα ἀπὸ τὸν ἴδιο (*-32-*) καὶ λίγο παρακάτω μία ἀκόμη πιὸ παλαιά: *Nº 7* (ἡ ἴδια καὶ στὸ παράφυλλο Β′β, ἀκριβῶς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ σημειώνεται καὶ στοὺς κώδικες Καρὰ 51, 52 καὶ σὲ ἄλλους). Στὸ ἴδιο παράφυλλο Α′α ὑπάρχουν πρόχειρες ἀριθμητικὲς πράξεις, καθὼς καὶ μιὰ ὑπογραφή: *ΕΜΡαιδεστηνός*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΖ′.

Καρὰ 55

αἰ. ΙΘ′ (1800-1808) χαρτ. 19,6 x 13,5 φύλλα Α′-Δ′ + 224 + α′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Τ Η Σ Ν Ε Α Σ Π Α Π Α Δ Ι Κ Η Σ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς παρούσης Ἀνθολογίας τῆς νέας παπαδικῆς, ἥτις περιέχει ἐν αὐτῇ τὰ νέα μαθήματα, συντεθέντα παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε, καὶ νέων τῶν ἡμετέρων διδασκάλων. Ἀρχόμεθα οὖν ἐκ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, ἐξη-

γηθέντος παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, λαμπαδαρίου τε τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνοίξαντός σου...* Ἀπὸ χοροῦ ὅμοιον *Ἀποστρέψαντός Σου...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Ἀντανελεῖς...*, Ὅμοιον *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...*, Τοῦ Π α ν α ρ έ τ ο υ *Ἐξαποστελεῖς...*, Ὅμοιον *Καὶ ἀνακαινιεῖς...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Ἤτω ἡ δόξα...*, Ὅμοιον *Εὐφρανθήσεται Κύριος...*, Π α ν α ρ έ τ ο υ *Ὁ ἐπιβλέπων...*, Ὅμοιον *Ὁ ἀπτόμενος...*, Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...*, Ὅμοιον *Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἡδυνθείη αὐτῷ...*, Ὅμοιον *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἐκλείποιεν...*, Ὅμοιον *Καὶ ἄνομοι...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...*, Ὅμοιον *Ὁ ἥλιος ἔγνω...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἔθου σκότος...*, Ὅμοιον *Ὡς ἐμεγαλύνθη...*, Τὸ παρὸν ψάλλεται παρὰ τῶν δύο χορῶν· παλαιὸν πλ. δ′ *Πάντα ἐν σοφίᾳ...*, *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

21α Ξεκινᾶ τὸ Μακάριος ἀνὴρ τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου.

28β Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον παλαιὰ ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...*, *Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

41β Ἕτερα Κεκραγάρια συντεθέντα παρ᾽ ἐμοῦ [Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ] ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...*, *Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

45α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πολυελέου. Ὁ παρὼν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ], ἡδύτατος· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

52β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

62β Πασαπνοάρια τοῦ Εὐαγγελίου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...*

Ἀκολουθοῦν: τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν -

τ ί ο υ]· ἦχος βαρύς. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′

71α Μετὰ τὸ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...*, κ.λπ. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀντίστοιχα γιὰ τὴν Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

72β Τιμιωτέραι τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρὰ ἀργῶν τιμιωτέρων· ὀκτώ.

74α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατ᾽ ἦχον σύντομαι Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

75β Τὰ ια′ ἑωθινά, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

81α Ξεκινοῦν τὰ ἑωθινὰ τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου. Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

89β Δοξολογίαι κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «τοῦ αὐτοῦ» οἱ ἦχοι: λέγετος, τρίτος, πλ. β′.

99α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθεῖ: Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

103α Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον σύντομαι κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

117α Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

118β Τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

120α Φήμη παλαιά, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

120β Θεοτοκίον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ἐξηγήθη παρ᾽ ἐμοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

123β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καθὼς ψάλλεται ἐν τῇ Μεγάλῃ

Ἐκκλησίᾳ· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός*... Τὸ β′, Τὸ τρίτον, *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος..., Δύναμις..., Δύναμις...*

Ἕτερον δύναμις, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Δύναμις...*

Ἕτερον κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, ἐξηγήθη παρ᾽ ἐμοῦ [Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· β′ *Δύναμις...*

Ἕτερον τοῦ βήματος παλαιόν, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀκολουθοῦν τὰ Εἰσοδικά: *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*, Τῶν Χριστουγέννων, Τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν..., Δύναμις...* Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...*

Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

129α Χερουβικὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κὺρ Δ α ν ι ή λ, πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Οἱ ἦχοι α′, β′, τρίτος.

133β Ἕτερα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

142β Ἕτερα σύντομα τῆς ἑβδομάδος, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Ἡ γνωστὴ σειρὰ σὲ ἤχους α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

144β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

146α Κοινωνικὰ ἔντεχνα κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

151α Ἕτερα κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον ἡμέτερα [Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

157α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι συνθέσεων.

159β Ἕτερα κοινωνικὰ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου. Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ στὶς ἑορτὲς τοῦ Τιμ. Σταυροῦ· ἦχος α′, τῶν Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος, τῶν Θεοφανείων· α′, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος, τῶν Βαΐων· δ′, τοῦ Λαζάρου

(Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σὲ ἦχο α′).

164β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τοῦ ἰδίου [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κοινωνικόν· α′ *Ἐξηγέρθη...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τῆς Ἀναστάσεως (κὺρ Δ α ν ι ή λ)· ἦχος α′ *Σῶμα Χριστοῦ...*, τοῦ Θωμᾶ τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*, τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...*, τῆς Πεντηκοστῆς («τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]»)· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τῆς Μεταμορφώσεως· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*, τῶν Ἀσωμάτων· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...*, τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν....*

173β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ], ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος τρίτος[1] *Εἰς μνημόσυνον...*

175β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων ὡς ψάλλεται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...*, *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...*

177β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ ἔντεχνον, ἐξηγήθη παρ᾽ ἐμοῦ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

182β Οἶκος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐτονίσθη ἐντέχνως παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Ξένον τόκον...* (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα, παρακάτω).

186β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ (=Παναγιώτου) τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η, τὸ δὲ κράτημα ἐξηγήθη παρ᾽ ἐμοῦ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου δι᾽ αἰτήσεως τινῶν μαθητῶν· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

189α Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου εἰς τοὺς Αἴνους· δ′ *Δόξα... Πηγὴν ἰαμάτων...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ ἑσπέρας Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί -

ο υ· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἀπολυτίκια *Θεοτόκε Παρθένε... Βαπτιστά... Ἱκετεύσατε...*, τὸ *Ψυχή μου, ψυχή μου...*, τὸ *Κύριε τῶν δυνάμεων...* (τρία), καὶ ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

191β Ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος...* Καθεξῆς καὶ ὑπόλοιποι ἦχοι, καὶ ἀκολούθως: Ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἦχος β′ *Πάντων προστατεύεις...* Ἦχος α′[3] *Σφαγήν σου τὴν ἄδικον....*

193α Ἦχος πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργό). Ἦχος πλ. δ′ ναα *Ἀλληλούια...* (σύντομο), *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος..., Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

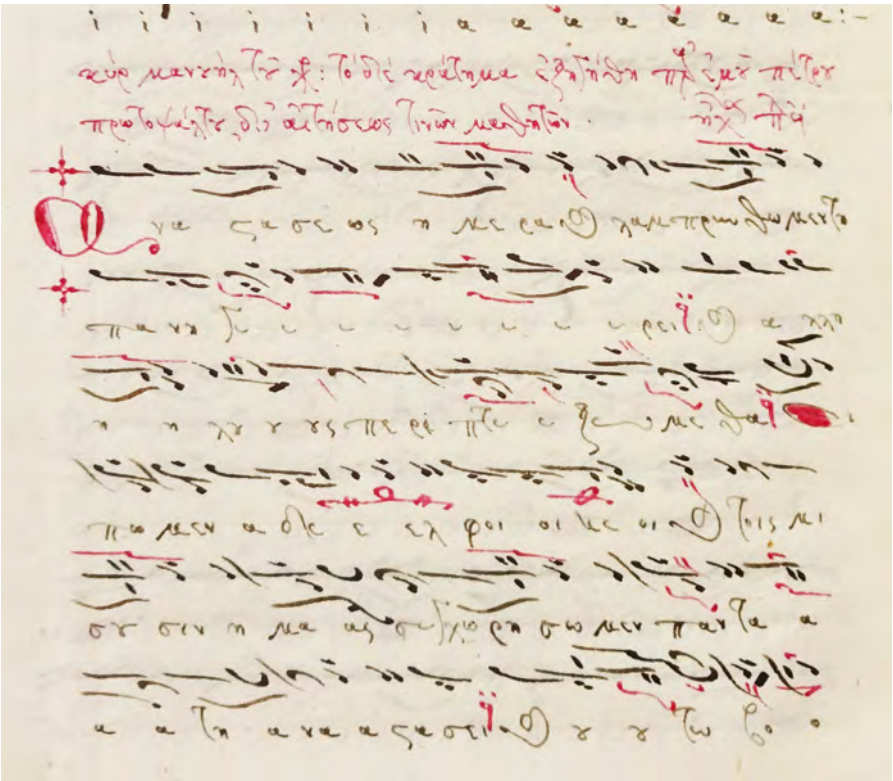

Πανομοιότυπο 54. Χφ. Καρὰ 55, φ. 186β.

194β Τὰ λεγόμενα «συνοπτικὰ Εὐλογητάρια Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

196β Ἕτερα Εὐλογητάρια τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ

Πελοποννησίου]· πλ. α′ Εὐλογητὸς εἶ Κύριε...

198α Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου]· α′ Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν... Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἑπτὰ θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν.

203α Εἰς τοὺς Αἴνους· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι.

207α Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ διαφόρων ποιητῶν. Ὁ παρὼν ἐστὶ ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Ἀκολουθοῦν οἱ εἱρμοὶ τοῦ Μπερεκέτη *Συνέχομαι...*, καὶ *Ὁ Ἄγγελος ἐβόα...* σὲ α′ ἦχο, τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου [Χ α - λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς]· α′ *Ἔφριξε γῆ...* μὲ τὸ κράτημά του, τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· λέγετος *Ἐν βυθῷ...*, τοῦ ἰδίου· δ′ *Ἐσείσθησαν...*, τοῦ ἰδίου· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* καὶ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ («ἔντεχνος»)· πλ. β′[1] *Μνήσθητι Δέσποινα...*

213α Κρατήματα νέα τῶν εἱρμῶν ἐξ ὧν τὸ παρὸν ἐστὶ κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] εἰς τὸ Τὴν σὴν εἰρήνην· ἦχος α′ *Τοτορορο...*

214α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς τὸ Συνέχομαι· ἦχος α′ *Αιειε...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] εἰς τὸ Ἐν βυθῷ κατέστρωσε· ἦχος λέγετος *Ερριρεμ...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου εἰς τὸ Ἐσείσθησαν λαοί· δ′ *Ερρερε...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου εἰς τὸ Πῶς σου τὴν χάριν· πλ. δ′ *Τιτιτι...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου εἰς τὸ Μνήσθητι· β′ *Τετεετε*

219α Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

219β *Εἰς πολλὰ ἔτη..., Δόξα σοι Κύριε..., Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Στὸ τέλος τοῦ μέλους αὐτοῦ (φ. 220β, χαμηλά) ὁ γραφέας Π έ τ ρ ο ς πρωτοψάλτης ὁ Β υ ζ ά ν τ ι ο ς σημείωσε:

τέλος καὶ τῷ ἐν Τριάδι ὑμνουμένῳ Θεῷ δόξα.

221α Τοῦ Ἀκαθίστου· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργὸ μέλος). Ἕτερον σύντομον· ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Ἦχος πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* (τὸ δίχορον).

223β Εἰς τὴν εἴσοδον· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...* Τὸ μέλος αὐτὸ τελειώνει στὸ φ. 224α. Τὰ φφ. 224β καὶ 225α, 225β εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἄριστη κατάσταση. Στάχωση μὲ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ καφὲ δέρμα. Ἴχνη ὑγρασίας στὴ ράχη. Χρυσοτυπίες: πλαίσιο μὲ ρόμβο στὴ μέση. Ἐμπρὸς ἡ Σταύρωση, πίσω ἡ Βρεφοκρατοῦσα Θεοτόκος καὶ χαμηλὰ δύο ἅγιοι μὲ εἰλητάρια (πιθανότατα ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνὸς καὶ ὁ Κοσμᾶς ὁ μελωδός). Στὴν ράχη ἄνθη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφὴ λεπτή, κομψή, τεχνική, εὐανάγνωστη, ὄρθια καὶ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Λιτὰ ἀλλὰ καλαίσθητα πρωτογράμματα μὲ διακόσμηση σταυρῶν ἄνω καὶ κάτω.
Γραφέας ἔμπειρος καὶ καλαίσθητος. Πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ τὸν πρωτοψάλτη Π έ τ ρ ο τον Βυζάντιο, μαθητὴ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ὅπως ὁ ἴδιος δηλώνει σὲ ἀρκετὲς ἐπιγραφές. Γράφει μετὰ τὴν ἔναρξη τῆς πρωτοψαλτείας του (περὶ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1800, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ) ἀνθολογώντας συνθέσεις τῶν νέων διδασκάλων (Ἰ ω ά ν ν ο υ Τραπεζουντίου, Δ α - ν ι ή λ, Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου) ποὺ γνώρισε ἀπὸ κοντὰ καὶ ὁ ἴδιος, καθὼς καὶ λίγες ἐξηγήσεις παλαιότερων μελῶν ἀπὸ τὸν κατ᾽ ἐξοχὴν δάσκαλό του Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο, καὶ δικές του. Εἶναι ἡ λεγόμενη «Νέα Παπαδική», ὅπως σημειώνει καὶ στὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ κώδικα.

Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε καὶ στὰ ἐμπρὸς (ἄγραφα κατὰ τὰ ἄλλα) παράφυλλα τὴν ἀρίθμηση τοῦ κώδικα στὴ συλλογή του. Ἔτσι στὸ φ. Α'α: *-55-*, στὸ φ. Α'β: *12*. Στὸ παράφυλλο Δ'β (χαμηλά, πλαγίως) μιὰ παλαιότερη ἀρίθμηση: *Nº 8*.

Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο αὐτὸ (φ. 182β κ.έ.) ἐξήγησε στὴν Νέα Μέθοδο καὶ δημοσίευσε ὁ Σίμων Καρὰς τὸν Οἶκο *Ξένον τόκον...* τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, ἂν καὶ στὴν δημοσίευση μνημονεύει τὸ χειρόγραφο ὡς «ὑπ᾽ ἀρ. 31 κώδικά μου» (ΚΑΡΑ, *ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ* 1994, σ. 286 κ.έ.).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 176.
ΚΑΡΑ, *ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ*, Ἀθήνα 1994, σ. 286 κ.έ.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Καρὰ 56

αἰ. ΙΘ' (ἀρχές) χαρτ. 16 x 11,5 φύλλα 404 + α'-γ'

Π Ρ Ο Θ Ε Ω Ρ Ι Α, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ. Λ Ε Ι - Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1α Ψηλὰ ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ σημείωση κτήσης μὲ μπλὲ μελάνη:
ἐκ τῶν τοῦ Κ.Δ.Παπαδοπούλου 1910.

Λίγο ἀριστερώτερα ὁ Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *ἀρ. 56*.

Ἀμέσως μετὰ ἡ ἀρχικὴ ἐπιγραφή: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης. Ἀρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα... Ἡ συνήθης Προθεωρία. Στὰ φφ. 7β καὶ 8α ὑπάρχουν δύο θαυμάσιοι ἔγχρωμοι τροχοὶ τῶν ἤχων (τῶν ὀκτὼ καὶ τῶν χρωματικῶν, ἀντίστοιχα).

8β Ἄγραφο.

9α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς παρούσης ἀσματομελιρρύτου Ἀνθολογίας συντεθείσης παρὰ τῶν νέων διδασκάλων. Ἀρκτέον ἀπὸ τὸ Μέγα Ἴσον, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος *α' Ἴσον, ὀλίγον...*

16α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἀποστρέψαντός δὲ Σου...* Ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἀποστρέψαντός δὲ Σου...* Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Ἀντανελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...* Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Π α ν α ρ έ τ ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀντανελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ' *Ἀντανελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...* Ἦχος πλ. δ' *Ἐξαποστελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἀνακαινιεῖς...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ' *Ἐξαποστελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἀνακαινιεῖς...* Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· πλ. δ' *Ἐξαποστελεῖς...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἀνακαινιεῖς...* Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν η] Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Ἤτω ἡ δόξα...* Ἀπὸ χοροῦ *Εὐφρανθήσεται Κύριος...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν η Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] *Ἤτω ἡ δόξα...* Ἀπὸ χοροῦ *Εὐφρανθήσεται Κύριος...* Κὺρ Μ α ν ο υ ή λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Ἤτω ἡ δόξα...* Ἀπὸ χοροῦ *Εὐφρανθήσεται Κύριος...* Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ο ν τ ο π ε τ ρ ῆ *Ὁ ἐπιβλέπων...* Ἀπὸ χοροῦ *Ὁ ἁπτόμενος...* Ἦχος πλ. δ' *Ὁ ἐπιβλέπων...* Ἦχος πλ. δ' *Ὁ ἁπτόμενος...* Κὺρ Ἀ ρ κ α δ ί ο υ μοναχοῦ *Ὁ ἐπιβλέπων...* Ἀπὸ χοροῦ *Ὁ ἁπτόμενος...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Ῥ ή τ ο ρ ο ς *Ὁ ἐπιβλέπων...* Ἀπὸ χοροῦ *Ὁ ἁπτόμενος...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...* Ἦχος πλ. δ' *Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου...* Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...* Ἦχος πλ. δ' *Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ

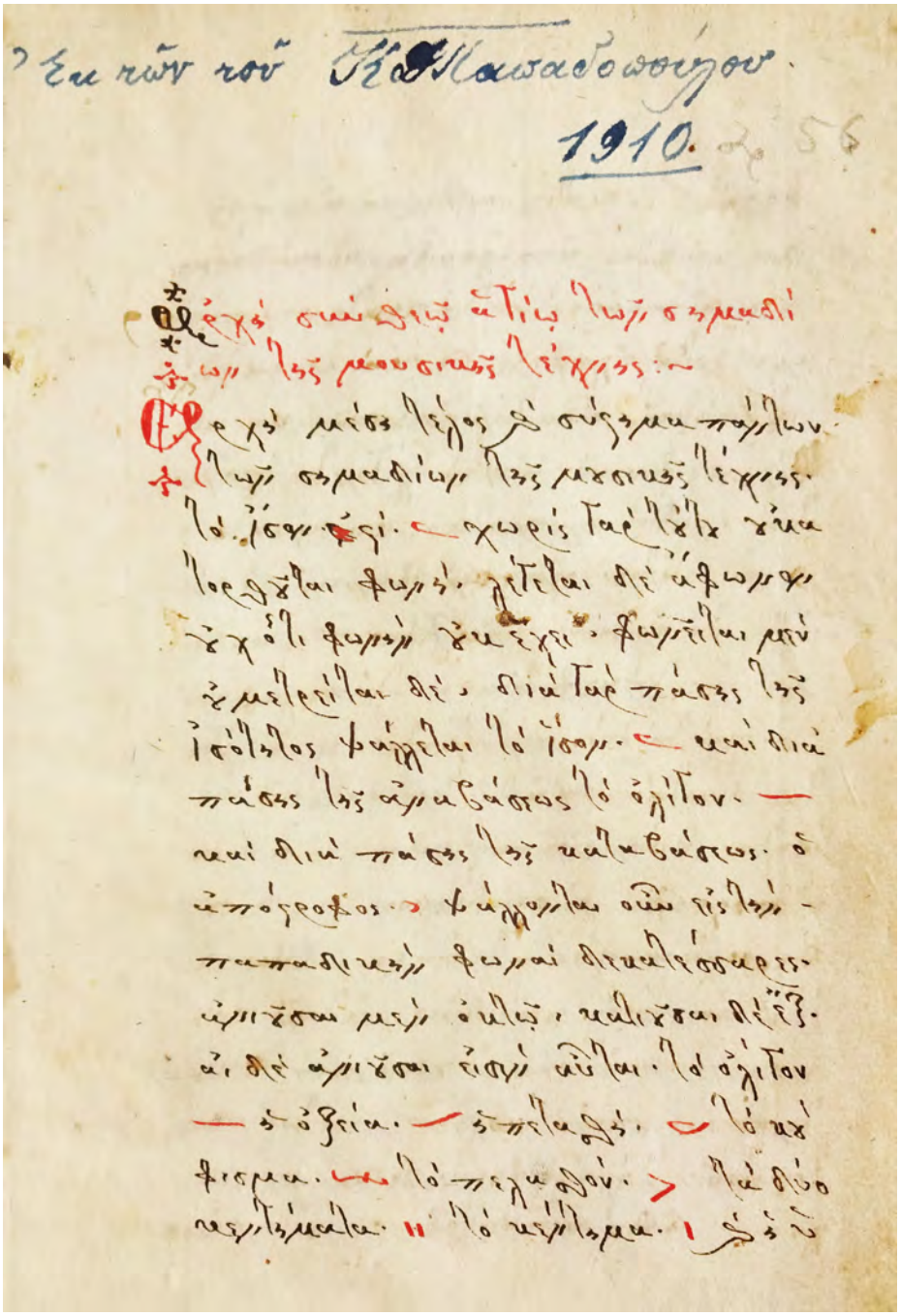

Πανομοιότυπο 55. Χφ. Καρὰ 56, φ. 1α.

Ἄισω τῶ Κυρίῳ... Ἀπὸ χοροῦ *Ψαλῶ τῶ Θεῶ μου...* Κὺρ Ἀ γ ά - θ ω ν ο ς *Ἄισω τῶ Κυρίῳ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ψαλῶ τῶ Θεῶ μου...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἡδυνθείη αὐτῶ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...* Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Ἡδυνθείη αὐτῶ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...* Κὺρ Μ α ν ο υ - ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Ἡδυνθείη αὐτῶ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...* Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ *Ἡδυνθείη αὐτῶ...* Ἀπὸ χοροῦ *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...* Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοί...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἄνομοι...* Κὺρ Μ α - ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοί...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἄνομοι...* Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοί...* Ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἄνομοι...* Ἦχος πλ. δ′ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου... Ὁ ἥλιος ἔγνω... Εὐλόγει ἡ ψυχή μου... Ὁ ἥλιος ἔγνω...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου... Ὁ ἥλιος ἔγνω...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἔθου σκότος...* Κὺρ Μανουὴλ *Ἔθου σκότος...* Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η *Ἔθου σκότος...* Ἦχος πλ. δ′ *Ἔθου σκότος...*

73α-78β Ἄγραφα. Ὁ στίχος *Ἔθου σκότος* ποὺ ξεκίνησε στὸ φ. 72β δὲν ὁλοκληρώθηκε.

79α Τρίψαλμος ψαλλόμενος εἰς ἑορτὰς μεγάλας καὶ εἰς μνήμας ἁγίων καὶ εἰς ἀγρυπνίας, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνήρ, Ἀλληλούια, Μακάριος ἀνήρ...*

91α Κεκραγάρια ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ (ἀργὲς συνθέσεις).

112β Ἕτερα Κεκραγάρια συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ Θεοτοκία τὸ πρῶτο τῆς ὀκτωήχου καὶ πασαπνοάρια τῶν Αἴνων, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἴδια δομὴ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι: β′-φ. 115β, τρίτος-φ. 117β, δ′-φ. 120β, πλ. α′-123α, πλ. β′-126α, βαρύς-128β, πλ. δ′-131α.

133β Εἰς τοὺς Αἴνους [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομή.

139α Ἕτερα Κεκραγάρια σύντομα κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου

τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος *α′* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

145*α* Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

156*β* Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

171*β* Ἕτερος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ· ἦχος πλ. *α′* *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

186*β* Στάσις δευτέρα τοῦ πολυελέου, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. β′[1] *Ἐξομολογεῖσθε...*

195*β* Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πασαπνοαρίων. Τὸ παρὸν ἐστὶ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος *α′* *Πᾶσα πνοή...*

Ἀκολουθοῦν: Ἕτερον συντομώτερον· *α′*. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν - ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρύς.

210*β* Ἕτερα, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησί- ας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ Ἀκολουθεῖ καὶ ἕνα ἀκόμη «τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]» σὲ ἦχο πλ. δ′.

Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] μετὰ τὸ Ἐλέησόν με ὁ Θεός· β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* κ.λπ. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀντίστοιχα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

222*α* Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ (ἀργὲς μελωδίες).

224*β* Ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ πρωτο- ψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος *α′* *Δό- ξα... Εἰς τὸ ὄρος...* ἕως τὸ *διδαχθέντες* στὴ μέση τοῦ φ. 225*α* ὅπου σταματᾶ.

226*α* Συνεχίζει τὸ *διδαχθέντες* καὶ καθεξῆς τὸ μέλος τῶν ἑωθινῶν. Πλή- ρης σειρά· ἕνδεκα.

238*β* Στίχοι ψαλλόμενοι εἰς δόξαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος δ′ *Λόγον ἀγαθόν...*

246*α* Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν. Ἡ παρὸν (!) ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· *α′* δ′φωνος

Δόξα σοι... Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ σὲ ἤχους β′, τρίτο, δ′, α′, πλ. β′, τοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο βαρὺ ἑπτάφωνο καὶ τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο πλ. δ′.

277β Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

280α Τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

283β Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (ἢ ἡ μᾶλλον ἡ ἐξήγηση τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ)]· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

289β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ β′, Τὸ τρίτον, *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος..., Δύναμις...* Τοῦ βήματος, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· *Δύναμις...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...*

292α Εἰσοδικὸν τῇ Κυριακῇ, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Ἀκολουθοῦν τὰ εἰσοδικὰ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως.

293α Ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀλληλουιάριον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

295α Ὅταν εἰσέρχεται ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἦχος β′ *Εἰς πολλά...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιο· ἦχος τρίτος *Εἰς πολλά...* Καὶ τοῦτο μετὰ τὸ Εὐαγγέλιο· τρίτος *Δόξα σοι Κύριε, δόξα σοι.* Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· τρίτος β′ *Τὸν δεσπότην...* Εἰς χειροτονίαν· β′ *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος τρίτος *Ἄξιος, ἄξιος...*

297α Χῶρος γιὰ μεγάλο ἐπίτιτλο ποὺ δὲν σχεδιάστηκε. Λίγο παρακάτω: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν χερουβικῶν ὕμνων κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρω-

τοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

318β Ἕτερα σύντομα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Εἶναι τὰ λεγόμενα «χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος» σὲ ἤχους α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

323α Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

331α Στάσις τρίτη, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ (ἐκτενεῖς συνθέσεις).

342α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Τῇ Δευτέρᾳ· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα τῆς γνωστῆς σειράς, ἕως καὶ τὸ τοῦ Σαββάτου.

346β Κοινωνικὰ ὅλου τοῦ χρόνου, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν: τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ σὲ πλ. α′. Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον*. Ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν*. Τῶν Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν*. Τῶν Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη*. Τῶν Ἀποστόλων· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν*. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος Ἐξελέξατω. Τοῦ Λαζάρου εἶναι «τοῦ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]»· α′ *Ἐκ στόματος*. Τῶν Βαΐων, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Εὐλογημένος*. Τῆς Μεγ. Πέμπτης κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου*. Χερουβικὸ Μεγ. Σαββάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω*. Κοινωνικὸ τοῦ Μεγ. Σαββάτου τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ]· α′ *Ἐξηγέρθη*. Τοῦ Πάσχα, Δ α ν ι ή λ· α′ *Σῶμα Χριστοῦ*. Τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα, Δ α ν ι ή λ· πλ. α′ *Ἐπαίνει*. Καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Δ α ν ι ή λ: τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων*, Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη*, Τῆς Πεντηκοστῆς· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου*, Τῶν ἁγ. Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε*, Τῆς Μεταμορφώσεως· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί*.

372β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομον· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

376α Ἕτερη Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας τοῦ οὐρανοφάντορος τοῦ Μεγάλου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

379β Ἰδιόμελα ψαλλόμενα τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου.

384β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν εἱρμῶν τῶν καλοφωνικῶν, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Περιέχονται οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η *Τὴν σὴν εἰρήνην...*, *Συνέχομαι...*, *Στένω ἐκ βαθέων...*, τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς *Ἔφριξε γῆ...* μὲ τὸ κράτημά του, τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ὴ λ *Μνήσθητι Δέσποινα...* καὶ τοῦ ἱερέα Μ π α λ ά σ η *Μὴ τῆς φθορᾶς...*

393α Τὸ παρὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...* (ἀργὴ σύνθεση).

396α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

397α Ἦχημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α' δ'φωνος *Αιεαιεαιε*

399α Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· α' *Ὦ τοῦ παραδόξου... Βαβαί... Τὴν σὴν δοξάζουσι...* Ὀκτάηχον· ἦχος α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Θεαρχίῳ...* ἕως τὴν τέταρτη σειρὰ τοῦ φ. 404α. Τὸ ὑπόλοιπο, καθὼς καὶ τὸ φ. 404β εἶναι ἄγραφα. Ἀκολουθοῦν τρία παράφυλλα ἄγραφα. Μόνο στὴν β' ὄψη τοῦ δεύτερου παράφυλλου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Αὐτόγραφον ..... (; Πιθανότατα γράφει: *Βυζαντίου*)
ἐτῶν 1800-1806
Ἠγοράσθη παρὰ τοῦ βιβλιοπώλου
Ν. Καραβία 28 Μαρτίου (νη [=νέο ἡμερολόγιο]*) 1959*

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Εἶναι καθαρὸ καὶ εὐανάγνωστο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ καφὲ δέρμα φθαρμένο. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται μερικῶς (διακοσμητικὰ ἄνθη καὶ στὸ κέντρο μικρὸς ρόμβος). Φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων (ζωηρὴ κόκκινη μελάνη καὶ ἔντονη μαύρη). Ἀνετα περιθώρια. Καλοσχεδιασμένα ἔγχρωμα κανόνια στὴν Προθεωρία.

Γραφὴ λεπτή, ἰδιότυπη (ἐπὶ παραδείγματι: ἔντονες κάτω κεραίες τῶν γραμμάτων οἱ ὁποῖες στὰ μὲν «ν» καὶ «μ» κατευθύνονται ἀριστερά, στὰ δὲ «ρ» καὶ «χ» δεξιά), ἀριστεροκλινὴς καὶ τεχνική.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει μετὰ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ ἔτους 1800, καθὼς μνημονεύει τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο ὡς πρωτοψάλτη (φ. 139α καὶ ἀλλοῦ), καὶ πάντως ὄχι πολὺ ἀργότερα. Πιθανῶς σχετίζεται μὲ τὸν πατριαρχικὸ ναό τῆς Κωνσταν-

τινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ψαλτικὴ τῆς Χίου. Ὁ ἴδιος ἔγραψε ἀναμφίβολα τὸν κώδικα τῆς Καϊρείου Βιβλιοθήκης Ἄνδρου 46 (πρώην Διονυσίου Ψαριανοῦ ἀρ. 8)[60], τὸν κώδικα Διον. Ψαριανοῦ 7 (Στέλλας Ψαριανού, «Κατάλογος χειρογράφων κωδίκων της βιβλιοθήκης του Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης Διονυσίου», *Οἰκοδομή* (1959), καὶ ἀνάτυπο: Αθήνα 1960, σσ. 18-19) καθὼς καὶ τὰ ἁγιορείτικα χειρόγραφα Ἁγ. Παύλου 35 (Ἀ ν δ ρ έ α ς ἱερεὺς ὁ Χῖος;) καὶ Ἰβήρων 1133[61].

Ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης: *-56-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΗ'.

Καρὰ 57

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1783) χαρτ. 16,5 x 12 φύλλα Α'-Γ' + 120 + α' - β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α, Μ Ε Γ Α Λ Ε Σ Ω Ρ Ε Σ (Ε Ξ Η Γ Η Σ Ε Ι Σ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ καὶ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ)

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Σύνοψις τινῶν μαθημάτων ἀναγκαίων ἐξ ὧν τὸ παρὸν ἐστὶ σύνθεσις τοῦ μουσικολογιωτάτου ἡμετέρου διδασκάλου, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

12α Κεκραγάρια παλαιὰ κατ᾽ ἦχον ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

30β Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιηθέντος παρὰ διαφόρων ποιητῶν καὶ ἐξηγηθέντος παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Ἀπὸ χοροῦ ὅμοιον *Ἀποστρέψαντός Σου...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] *Ἀντανελεῖς...*, Ὅμοιον *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...*, Τοῦ αὐτοῦ [Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] *Ἐξα-*

60. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 48-55 καὶ 301-302 (Πανομοιότυπα Α' καὶ Β').

61. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σσ. 51-56 καὶ ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Δ'* 2015, σσ. 388-389, ἀντίστοιχα.

ποστελεῖς..., Ὅμοιον *Καὶ ἀνακαινιεῖς...*, Τοῦ αὐτοῦ [Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η] *Ἤτω ἡ δόξα...*, Ὅμοιον *Εὐφρανθήσεται Κύριος...*, Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ο ν τ ο π ε τ ρ ῆ *Ὁ ἐπιβλέπων...*, Ὅμοιον *Ὁ ἀπτόμενος...*, Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...*, Ὅμοιον *Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου...*, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ *Ἡδυνθείη αὐτῷ...*, Ὅμοιον *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ] *Ἐκλείποιεν...*, Ὅμοιον *Καὶ ἄνομοι...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ] *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...*, Ὅμοιον *Ὁ ἥλιος ἔγνω...*, Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ] *Ἔθου σκότος...*, Ὅμοιον *Ὡς ἐμεγαλύνθη...*

49α Τὸ παρὸν ψάλλεται δίχορον, μέλος παλαιὸν καὶ ἔντεχνον· πλ. δ' *Πάντα ἐν σοφίᾳ... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

51β Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

64α Ἑωθινὰ σύντομα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

73β Ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β' *Νε Δύναμις...*

74α Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ γραφέως [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος β' *Δύναμις...*

77α Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξηγήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α' *Ἀλληλούια...*

Φήμη παλαιά, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

78β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ γραφέως [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

83β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ', ἰδιόμελα τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ' *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῶν ἀποστίχων τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν τοῦ Π έ τ ρ ο υ χωρὶς τὸ *Θαυμαστὴ* (βλ. παρακάτω τὸ φ. 120α).

86β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν ὄρθρον, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

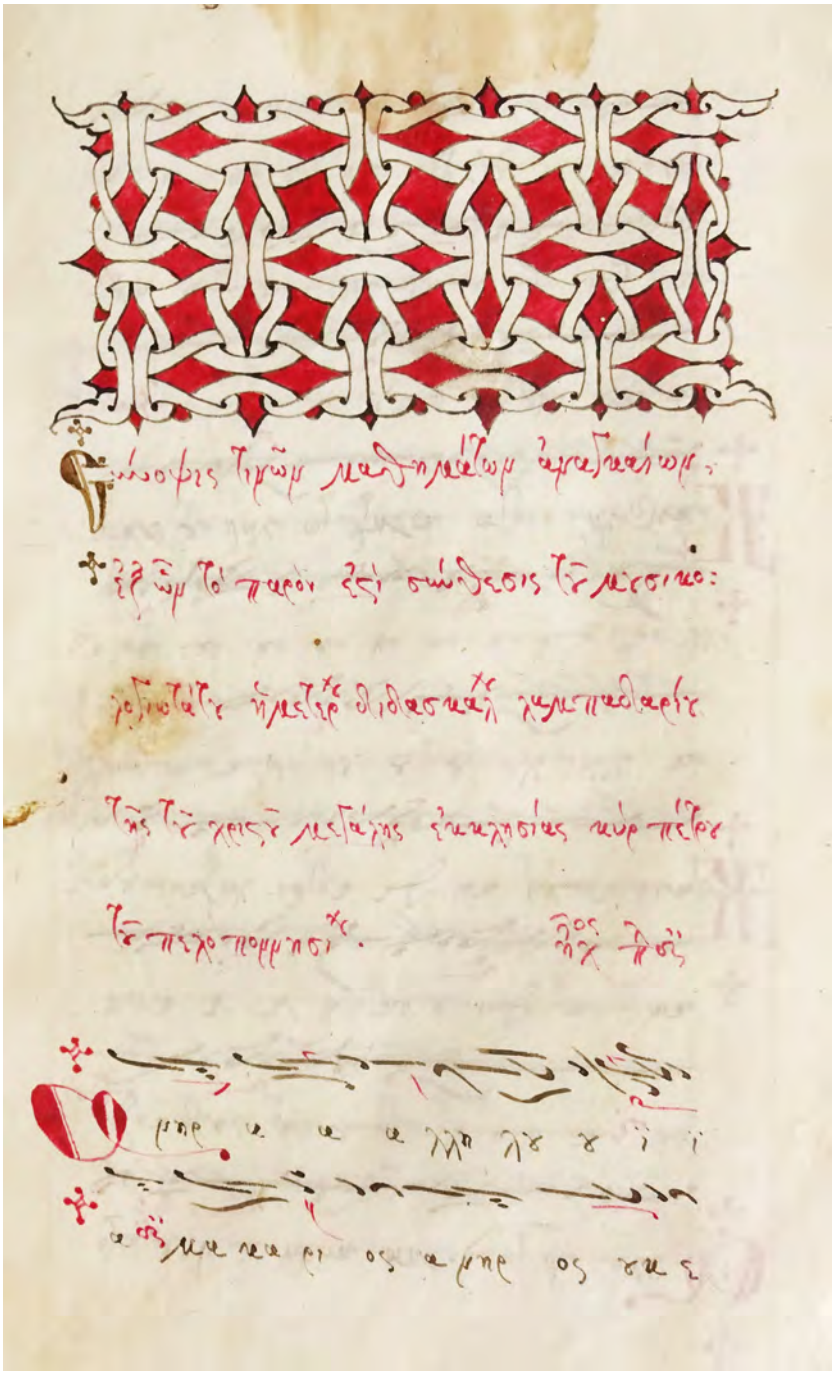

Πανομοιότυπο 56. Χφ. Καρὰ 57, φ. 1α.

88β Ἐπίτιτλο. Στιχηρὰ τροπάρια ἰδιόμελα, ψαλλόμενα εἰς τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, ποίημα κὺρ Σωφρονίου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Εἰς τὴν α′ ὥρα· πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Τὰ δώδεκα ἰδιόμελα τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Δὲν πρόκειται γιὰ τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου οἱ ὁποῖες ὑπάρχουν στὸν κώδικα Ψάχου 223α.

98α Εἰς τὴν παραμονὴ τῶν ἁγίων Θεοφανείων. Ὥρα πρώτη· πλ. δ′ *Σήμερον τῶν ὑδάτων...* Τὰ δώδεκα ἰδιόμελα τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων.

107β Ἀρχὴ τῶν ὡρῶν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς. Ὥρα πρώτη· πλ. δ′ *Σήμερον τοῦ ναοῦ...* Τὰ δώδεκα ἰδιόμελα τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς.

116β Εἱρμὸς κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Συνέχομαι...*
Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*
Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Σὲ τὸ καθαρώτατον...*

120α Στὸ φύλλο αὐτὸ γράφτηκε ἀπὸ κάποιον ἄλλον τὸ ἰδιόμελο *Θαυμαστὴ τοῦ Σωτῆρος...* γιὰ να ἀναπληρωθεῖ ἡ ἀπουσία του ἀπὸ τὴν ἑνότητα τῶν φύλλων 83β-86β.
Τὸ φ. 120β καὶ δύο ἀκόμη παράφυλλα στὸ τέλος εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο εἶναι κάπως ταλαιπωρημένο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ δέρμα τὸ ὁποῖο σήμερα εἶναι φθαρμένο καὶ ἔχει ἴχνη ὑγρασίας. Ἐλαφρὰ κατεστραμμένη ἡ ράχη. Περιθώρια μεγάλα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα φύλλα ἔχουν λερώματα ἀπὸ ὑγρασία, τὰ δὲ τελευταῖα εἶναι καὶ ἐλαφρὰ ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν στάχωση.
Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Πέτρου Βυζαντίου, τεχνικὴ καὶ καθαρή, μὲ ἄνετα διάστιχα, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής. Πρωτογράμματα ἁπλὰ ἀλλὰ κομψά.
Γραφέας ὁ Π έ τ ρ ο ς Βυζάντιος, κατὰ σειρὰν δομέστικος, λαμπαδάριος καὶ πρωτοψάλτης (Ἀπρίλιος 1800-1805) τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Δηλώνει τὴν ταυτότητά του ἔμμεσα (φ. 1α: «ἡμετέρου διδασκάλου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου», φφ. 74α καὶ 78β: «ἐξηγήθη παρὰ τοῦ γραφέως»). Θεωρῶ ὅτι γράφει τὰ τελευταῖα χρόνια τοῦ ΙΗ′ αἰῶνα, πρὶν τὴν ἀνάληψη ἀπὸ μέρους του τῆς λαμπαδαρείας μετὰ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1789, μᾶλλον περὶ τὸ 1783 (βλ. τὰ σχόλια περὶ τοῦ γραφέα στὸν κώδικα Καρὰ 61 παρακάτω).

Στὸ παράφυλλο Α′α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-57-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 176.

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Καρὰ 58

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1783) χαρτ. 17 x 11,5 φύλλα Α'-Β' + 80

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Ἐπίτιτλο, ὅμοιο κατὰ πάντα μὲ τὰ ἀρχικὰ ἐπίτιτλα τῶν φύλλων 1α τῶν κωδίκων Καρὰ 55 καὶ 57. Ἀκολούθως:
Ἀναστασιματάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ συντεθὲν κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου λαμπαδαρίου κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Ἡ συνήθης ὕλη τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Πέτρου. Οἱ ἀρχὲς τῶν ἤχων: β'-9β, τρίτος-18α, δ'-25β, πλ. α'-35β, πλ. β'-46α, βαρύς-54β, πλ. δ'-62α.

70α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ κατὰ τὸ ὕφος [τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας (;)] συνετέθησαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

77β Στὸ τέλος τοῦ ια' ἑωθινοῦ: *Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα.*

78α Ἄγραφο.

78β Ἦχος β' *Κατευθυνθήτω...*

79β Ἦχος α' *Κατευθυνθήτω...*

80β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Μικρόσχημο χειρόγραφο τὸ ὁποῖο εἶναι πολὺ ταλαιπωρημένο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ καφὲ δέρμα (φθαρμένες χρυσοτυπίες), κατεστραμμένη σὲ μεγάλο βαθμό. Ἰδιαίτερα τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα φύλλα (καὶ μάλιστα στὸ κάτω μέρος τους) εἶναι σὲ πολὺ κακὴ κατάσταση, κυριολεκτικὰ λιωμένα καὶ λερωμένα ἀπὸ ὑγρασία. Ἔχει γίνει μιὰ προσπάθεια στερέωσής τους στὴν βιβλιοδεσία, ἀλλὰ χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχὴ γιατὶ εὔκολα διαλύονται. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (βλ. τοὺς κώδικες 55 καὶ 57 παραπάνω).

Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Βυζάντιος. Γράφει πρὶν τὰ 1789 (βλ. τὰ σχόλια περὶ τοῦ γραφέα στὸν κώδικα Καρὰ 61 παρακάτω).

Στὰ πρῶτα παράφυλλα ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸ χειρόγραφο στὴν συλλογή του: *-58-*. Στὸ παράφυλλο Β'β μιὰ παλιότερη ἀρίθμηση: *Νº 13*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 176.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Καρὰ 59

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1773-1782) χαρτ. 17 x 11,5 φύλλα Α'-Δ' + 83 + α'

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ Κ Α Τ Α Τ Ο Υ Φ Ο Σ Τ Ο Υ Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Υ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος

1α Ἄγραφο.

1β Μικρὸ ἐπίτιτλο.

Ἀναστασιματάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, ὅπερ ἐτονίσθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, κατὰ τὸ τοῦ εἱρμολογίου ὕφος, δι᾽ ἐπιταγῆς τοῦ Παναγιωτάτου καὶ σοφωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου κυρίου Σαμουὴλ Βυζαντίου τοῦ ἀπὸ Δέρκων, ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν. Ἀρχὴ τοῦ α' ἤχου· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον πλῆρες σὲ σύντομο «εἱρμολογικό» μέλος τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

Πρὶν ἀπὸ τὴν φράση «Ἀρχὴ τοῦ α' ἤχου» κάποιος σημείωσε πολὺ μεταγενέστερα μὲ μπλὲ μελάνη:

,αψογ' 1773

Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-11β, τρίτος-21β, δ'-32α, πλ. α'-43α, πλ. β'-55β, βαρύς-65ᵃ (βλ. τὰ σχετικὰ σχόλια παρακάτω), πλ. δ'-74α.

83α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Μακαρισμοῦ τοῦ πλ. δ' ὑπάρχει μιὰ σημείωση κτήσης ἀπὸ ἄλλο χέρι (προφανῶς τοῦ πρωτοψάλτου Κωνσταντίνου τοῦ Βυζαντίου), μὲ μαύρη μελάνη:

καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις πρωτοψάλτου
Κωνσταντίνου τῆς Μ. Ἐκκλησίας
1860

83β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται (πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ χερουβίμ καὶ στὴ μέση ἡ Σταύρωση, ἑνῶ πίσω ὑπάρχει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο ἀλλὰ μὲ τὴν Θεοτόκο). Μεγάλα περιθώρια, ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες (ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη). Πρωτογράμματα ἐρυθρά, διακοσμημένα μὲ ἄνθη, κομψά. Στὴν ράχη ὑπάρχει ᾠοειδὴς ἐτικέττα, ὅμοια μὲ αὐτὴν ποὺ συναντοῦμε καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς ἴδιας συλλογῆς, ὅπου εἶναι γραμμένα: *Νº 111* καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι-κάτοχο τοῦ κώδικα ποὺ ἔχει σημειώσει καὶ τὶς ὅμοιες ἐτικέττες τῶν ἄλλων κωδίκων (Γεώργιος πρωτοψάλτης ὁ Ραιδεστηνός;-βλ. τὰ σχόλια τοῦ χειρογράφου ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36 παραπάνω).

Γραφὴ ἔντονη, πολὺ χαρακτηριστική, ἀριστεροκλινής, τεχνικὴ ἀλλὰ καὶ βιαστική, μὲ καταλήξεις τῶν κάτω κεραιῶν τοῦ *μ* καὶ *ν* πρὸς τὰ ἀριστερά.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ἀναμφίβολα ὁ γραφέας τοῦ Καρὰ 59 ἔγραψε καὶ τὸ χειρόγραφο «Ἀναστασιματάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ ὅπερ ἐτονίσθη εἰς τὴν σλοβανικὴν διάλεκτον παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου κατὰ τὸ τοῦ παλαιοῦ ἀναστασιματαρίου ὕφος, δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Μπόσνας κυροῦ Σεραφεὶμ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν σλοβάνων καὶ διὰ ψυχικὸν αὐτοῦ μνημόσυνον», σπάραγμα τοῦ ὁποίου σώζεται στὸ Πανεπιστήμιο Yale. Ἐπίσης, μὲ βάση προσωπικὴ ἔρευνα γνωρίζω ὅτι ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὸν κώδικα Ἰβήρων 1111. Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας στὰ τρία αὐτὰ χειρόγραφα εἶναι ἀπόλυτα ὅμοιος. Ἡ ταύτιση τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα τῶν τριῶν αὐτῶν χειρογράφων μὲ ἐκεῖνον τοῦ Πέτρου Βυζαντίου στοὺς τόμους Γριτσάνη 13 (ἔτος 1773) καὶ Παρισιοῦ, Bibl. Nationale, Suppl. Grec 1139 (ἔτος 1782) δὲν ἀφήνει καμιὰ ἀμφιβολία: καὶ ἐδῶ εἶναι ὁ Πέτρος Βυζάντιος στὰ πρῶτα του χρόνια ὡς κωδικογράφος, τὴν περίοδο ποὺ ὑπηρετοῦσε ὡς δομέστικος.

Ὁ ἀπὸ Δέρκων Σαμουὴλ ἀνῆλθε στὸ πατριαρχικὸ θρόνο στὰ 1763 (ἕως 5-11-1768), καὶ γιὰ δεύτερη φορὰ στὰ χρόνια λαμπαδαρείας τοῦ Π έ τ ρ ο υ (17-11-1773 ἕως 24-12-1774). Τότε λοιπὸν ἔγινε ἡ σύνθεση τοῦ Ἀναστασιματαρίου «κατὰ τὸ τοῦ εἱρμολογίου ὕφος» ἀπὸ τὸν Π έ τ ρ ο, κάτι ποὺ δηλώνεται ἔμμεσα καὶ μὲ τὴν χρονολογία στὸ φ. 1β.

Τὸ περιεχόμενο τοῦ κώδικα εἶναι ἴδιο μὲ τὸ Ἀναστασιματάριο στὸν κώδικα Καρὰ 119 (γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς) καὶ μὲ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ κώδικα ἀρχιεπισκοπῆς Λευκωσίας 64, σ. 183 κ.ε. (γραφέας καὶ πάλι ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κώνστας καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἔργου ἴδιος μὲ τὸ φ. 1β τοῦ κώδικα Καρὰ 59). Ὁ βαρὺς ἦχος εἶναι μελοποιημένος ἐξ ὁλοκλήρου ὡς πρωτόβαρυς μὲ κατάληξη στὸν χαμηλὸ ζω. Ἴδια ἀκριβῶς μελοποίηση ὑπάρχει στὸ ἀνώνυμο Ἀναστασιματάριο τοῦ β′ τμήματος τοῦ χειρογράφου Βατοπαιδίου 1378 (σημειογραφία ὀλίγον πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου), ἐνῶ στὸν κώδικα Νάουσας-Εὐξείνου Λέσχης Ποντίων 52 ὑπάρχει καὶ πάλι τὸ ἴδιο «Ἀναστασιματάριον σύντομον κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-

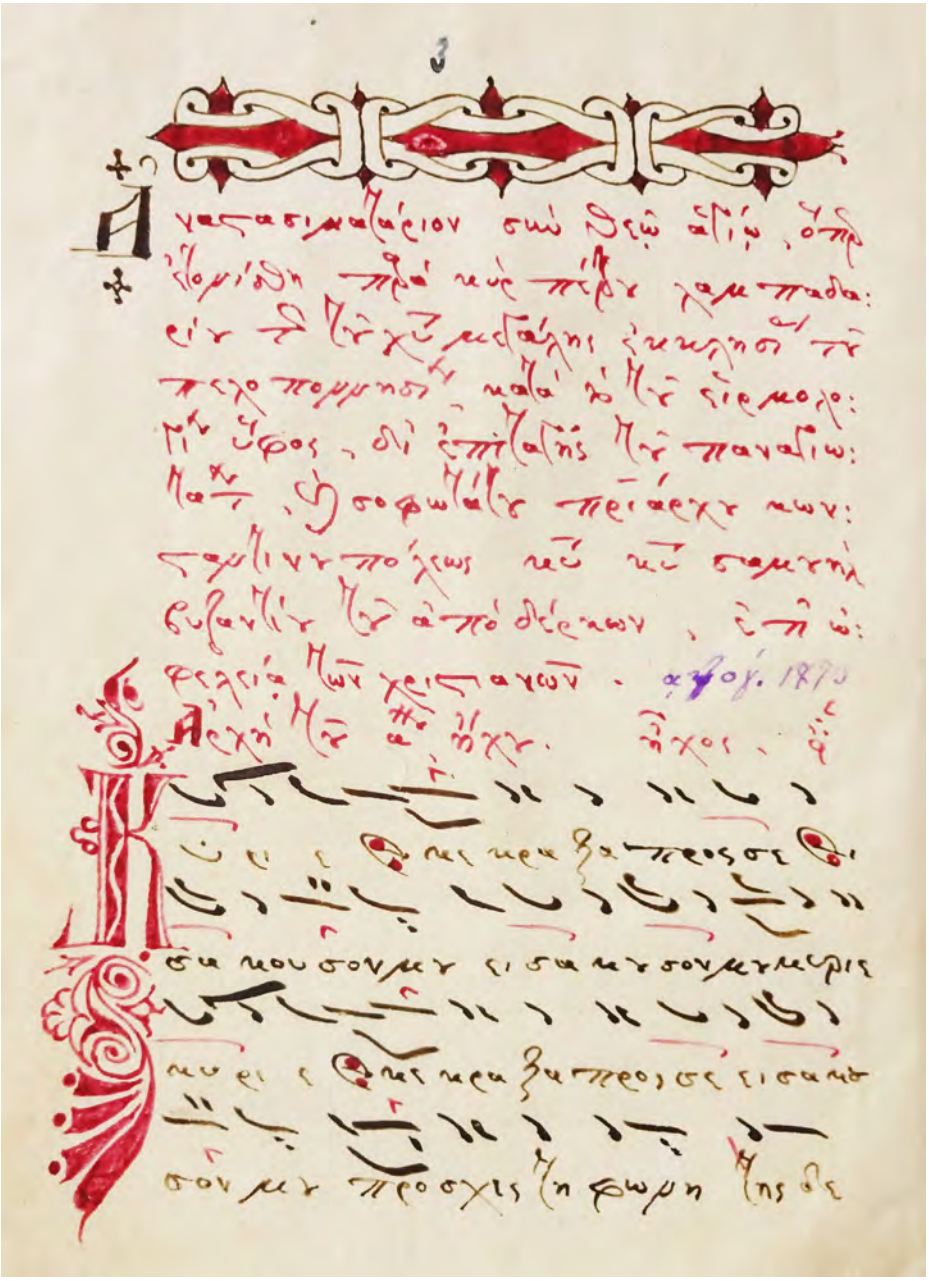

Πανομοιότυπο 57. Χφ. Καρὰ 59, φ. 1β.

σίας μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου ἐξηγηθὲν κατὰ τὸν νέον τῆς μουσικῆς τρόπον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου» (βλ. τὴν περιγραφὴ τοῦ τελευταίου χειρογράφου στό: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΤΑΜΕΙΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ* 2005, σσ. 69-71). Παραλείπω ἐδῶ τὴν ἀναφορὰ σὲ κάποια ἀκόμη χειρόγραφα ποὺ περιέχουν τὸ ἴδιο ἔργο.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-59-*, Ὡστόσο, στὸ ἴδιο παράφυλλο ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἀριθμήσεις: *3*, καὶ *Nº 37* ἐνῶ παρακάτω κάποιος ἀφαίρεσε τὸ 1773 ἀπὸ τὸ 1926 βρίσκοντας 153 (πρόκειται σίγουρα γιὰ τὴν χρονολογία ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὸ φ. 1β καὶ ὑπολογισμὸ παλαιότητος τοῦ κώδικα κατὰ τὸ ἔτος 1926).

Στὸ παράφυλλο α'β, χαμηλὰ καὶ ἀνάποδα, ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή:

Ν Ραίδιστενὸς

Κων/πολις 1932

Μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ὁ κώδικας ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πρωτοψάλτη Κωνσταντίνου «πέρασε» στὸν μαθητή του πρωτοψάλτη Γ ε ώ ρ γ ι ο Ραιδεστινὸ καὶ ἀπὸ αὐτὸν στὸν υἱό του Ν ι κ ό λ α ο. Βλ. καὶ σχετικὴ ἀναφορὰ στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου.

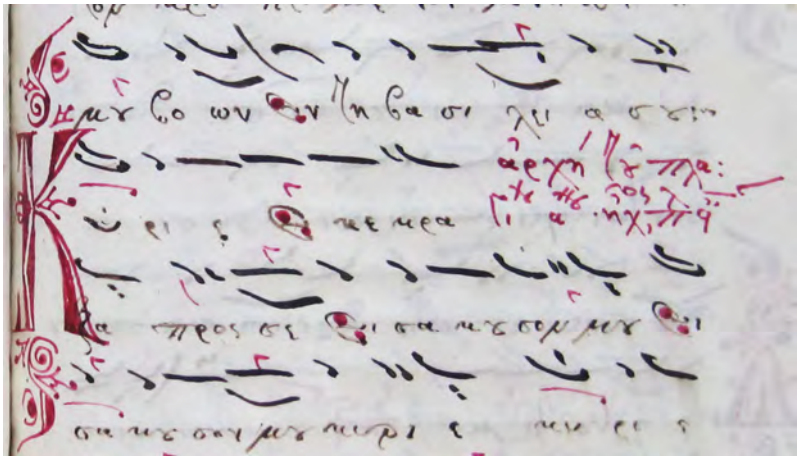

Πανομοιότυπο 58. Χφ. Καρὰ 59, φ. 43α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

STEFANOVIĆ-VELIMIROVIĆ, "Peter Lampadarios and Serafim of Bosna", *Studies in Eastern Chant* I, (1966) σσ. 67 κ.έ., ὅπου τὰ σχετικὰ μὲ τὸ σπάραγμα τοῦ Yale.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 176, ὅπου ἀποδίδει τὸν κώδικα στὸν κάλαμο τοῦ Πέτρου Βυζαντίου.

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608, ὅπου ὁμοίως τὸ χειρόγραφο ἀποδίδεται στὸν Πέτρο τὸν Βυζάντιο.

ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σ. 181.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΤΑΜΕΙΟΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ* 2005, σσ. 69-71, ὅπου τὰ σχετικὰ μὲ τὸ χειρόγραφο Νάουσας 52.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Στὸ δημοσίευμα ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, «ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟ» 2013 δημοσιεύονται δύο φωτογραφίες τοῦ χειρογράφου χωρὶς μνεία τῆς συλλογῆς στὴν ὁποία ἀνήκει: «Εἰκόνα 12» ὅπου ἀναφέρεται ὡς αὐτόγραφο Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, καί, «Εἰκόνα 14» (ἡ πρώτη φωτογραφία) ὅπου μνημονεύεται ὡς αὐτόγραφο Πέτρου Πελοποννησίου. Οἱ δύο αὐτὲς φωτογραφίες ἀπὸ τὸν κώδικα ἐμφανίζονται καὶ στὸ ἔργο τοῦ ἴδιου: *Ἀναστασιματάριον Πέτρου Ἐφεσίου. Ἐπιτομή. Πρακτικὸν μέρος ΙΙ.* [Θεωρία καὶ πράξη τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς 3. Ἱερὰ Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου], 2015, σσ. ιη' καὶ ιθ'.

Καρὰ 60

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1783) χαρτ. 19,4 x 13 φύλλα Α'-Ε' + 84 + α'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΧΡΥΣΑΦΟΥ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Ἐπίτιτλο.
Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων σωμάτων τε καὶ πνευμάτων, καὶ πάσης χειρονομίας τε καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ἀρχή, μέση, τέλος, καὶ σύστημα πάντων τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης τὸ ἴσον ἐστί, χωρὶς γάρ... Ἡ συνήθης σύντομη Προθεωρία τῆς ψαλτικῆς, καλογραμμένη καὶ εὐσύνοπτη, ἡ ὁποία κατακλείεται μὲ μικρόσχημο Κανόνιο τῶν ὀκτὼ ἤχων.

5α Μεγάλο ἐπίτιτλο, ὅμοιο κατὰ πάντα μὲ τὰ ἐπίτιτλα τῶν φύλλων 1α τῶν κωδίκων Καρὰ 55, 57, 58, 61 (βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 62).
Κεκραγάρια, σὺν Θεῷ ἁγίῳ, πάνυ ἔντεχνα, τονισθέντα ὡς φασί, παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ἀρχὴ τοῦ πρώτου ἤχου σὺν τοῖς ἀναστασίμοις. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Καθεξῆς τὸ Ἀναστασιματάριον τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-13α, τρίτος-21α, δ'-29α, πλ. α'-37β, πλ. β'-47β, βαρύς-55α, πλ. δ'-62β.

69β Ἀρχὴ τῶν ια' ἑωθινῶν, ὧν τὰ μὲν γράμματα τοῦ σοφοῦ βασιλέως Λέοντος, τὸ δὲ μέλος κὺρ Ἰωάννου τοῦ Γλυκῆ. Ἑωθινὸν α'· ἦχος α' *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

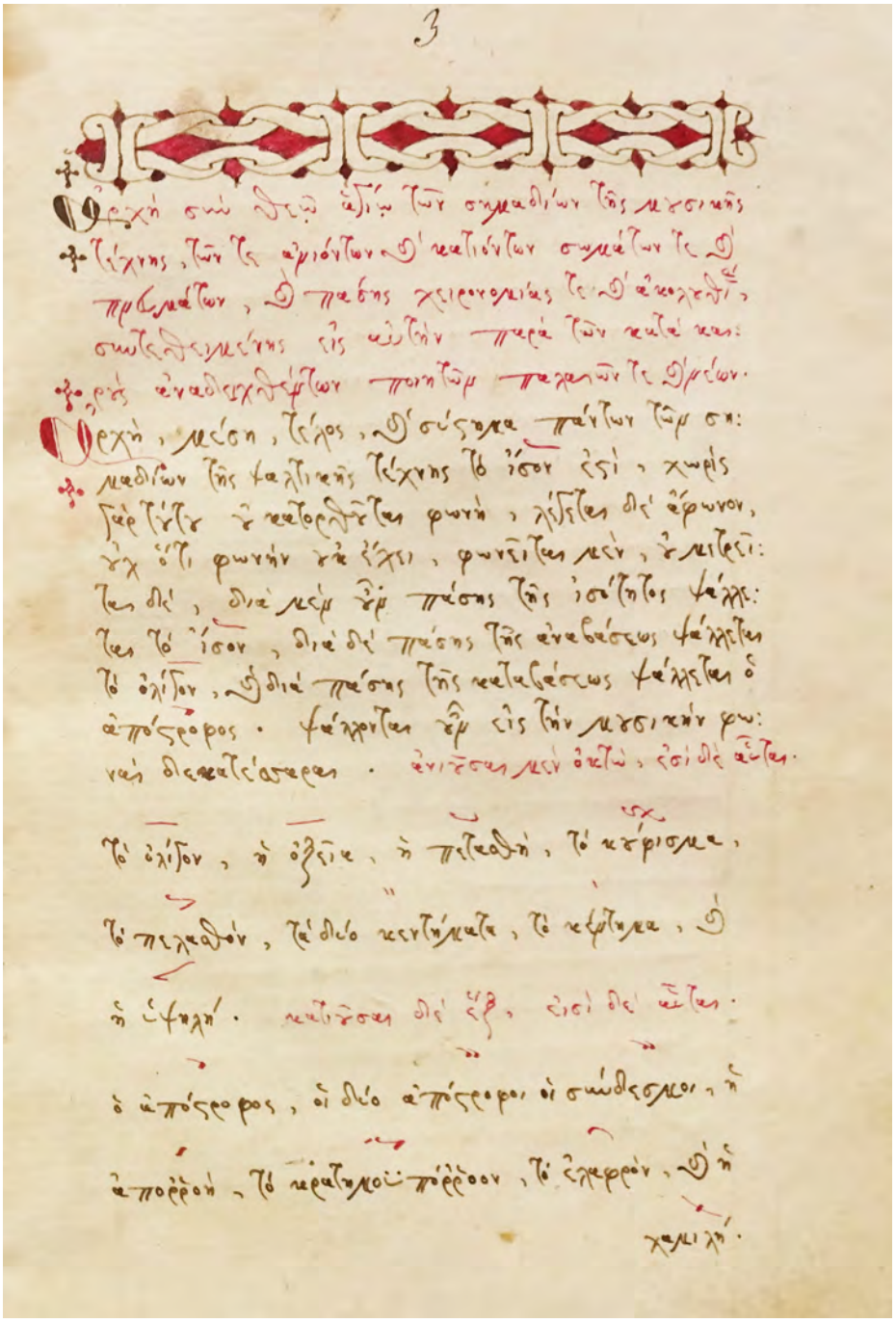

Πανομοιότυπο 59. Χφ. Καρὰ 60, φ. 1α.

78β Στὴν πέμπτη σειρὰ τοῦ φύλλου τελειώνει τὸ ια' ἑωθινὸ καὶ ἀκολούθως ὁ γραφέας σημείωσε:

Τέλος καὶ τῷ ἐν Τριάδι
ὑμνουμένῳ Θεῷ δόξα.

Τὰ ὑπόλοιπα φύλλα εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, καλλωπισμένη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Φθαρμένη στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (πλαίσιο μὲ ἄνθη). Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Φύλλα ἐλαφρὰ φθαρμένα στὴν κάτω ἐξωτερικὴ γωνία. Σὲ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ λερώματα ἀπὸ τὴν χρήση. Μεγάλα περιθώρια, εἰδικὰ τὰ πλαϊνὰ καὶ τὸ κάτω.
Γραφὴ ἡ συνήθης ἔντεχνη καὶ λεπτὴ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Βυζάντιος. Γράφει περὶ τὰ 1783 (βλ. τὰ σχόλια περὶ τοῦ γραφέα στὸν κώδικα Καρὰ 61 παρακάτω).

Στὴν ράχη ὑπάρχει ᾠοειδὴς ἐτικέττα μὲ κομμένο τὸ ἐπάνω δεξιὸ τμῆμα της, ὅμοια μὲ αὐτὴν ποὺ συναντοῦμε καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς ἴδιας συλλογῆς, ὅπου εἶναι γραμμένα: *Νο 1.*. καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι-κάτοχο τοῦ κώδικα ποὺ ἔχει σημειώσει καὶ τὶς ὅμοιες ἐτικέττες τῶν ἄλλων κωδίκων (βλ. τὰ σχόλια τοῦ χειρογράφου ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36 παραπάνω).

Στὸ παράφυλλο Α'β ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸ χειρόγραφο στὴν συλλογή του: *-60-*.

Στὸ παράφυλλο Β'α ὑπάρχουν οἱ στίχοι ποὺ ἀφιέρωσε ὁ πρωτοψάλτης Ἰ ά κ ω β ο ς στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο μετὰ τὸν θάνατό του:

τὴν ἡδύφωνον μουσικῆς ἀηδόνα,
ἀσματικὸν τέττιγα τῆς ἐκκλησίας
τὸν μουσικὸν νοῦν, ὅν ἐγνώρισε τέχνη
πρῶτον μελουργόν, λαμπαδάριον Πέτρον [62]

Στὸ ἴδιο παράφυλλο ἐπάνω δεξιὰ ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *8*, στὴν μέση μιὰ σβησμένη καὶ δυσδιάκριτη παλαιὰ ὑπογραφή, λίγο κάτω μιὰ μονογραφὴ τοῦ Ν ι κ ο λ ά ο υ Ραιδεστηνοῦ καὶ πιὸ κάτω μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 33*.

Στὸ παράφυλλο Ε'α ὑπάρχει ἄλλη σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ραιδεστηνοῦ (βλ. καὶ χφφ. Καρὰ 42, 43, 74):

Ἀναστασιματάριον
Χρησάφου παρ᾽ ἐμοὶ
εὑρισκόμενον ἐν τῇ
Βιβλιοθήκη μου

Στὴν πίσω ὄψη τοῦ παραφύλλου, ξανὰ ἡ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 33*.

62. ΣΤΑΘΗ, «ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ», σσ. 122-123.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 176.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 412.

Καρὰ 61

αἰ. ΙΗ' (1783) χαρτ. 23,4 x 17,2 φύλλα Α' + 135 + α'-ιγ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Υ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Ἐπίτιτλο (βλ. τὸ χφ. Καρὰ 60, φ. 5α).
Ἀνθολογία Στιχηραρίου περιέχουσα πάντα τὰ δοξαστικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν τε δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἄλλων ἑορταζομένων ἁγίων, συντεθέντα παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου ἡμετέρου διδασκάλου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, δι᾽ ἰδίαν καὶ κοινὴν ὠφέλειαν. Μὴν Σεπτέμβριος. Εἰς τὴν $α^{ην}$: ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου, ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα, ἦχος πλ. δ' *Θεία χάρις...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τῶν κωδίκων αὐτῶν.
Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 70α καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου στὸ φ. 124α.
133α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ δοξαστικοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Πάντων *Δεῦτε πιστοί...* ὁ γραφέας ἔγραψε τὸν κολοφῶνα (παρόμοια μὲ τὸν κώδικα Καρὰ 60):

Τέλος, καὶ τῷ ἐν Τριάδι ὑμνου:
μένῳ μόνῳ Θεῷ δόξα:

Ἀκολούθως σχεδίασε καὶ πάλι ἕνα μεγάλο ἐπίτιτλο ὅπως καὶ στὸ φ. 1α καὶ ἀπὸ κάτω συνέχισε:

Ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ πέτρου δομεστίκου, μαθητοῦ τοῦ παρόντος ποιητοῦ, ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψπγ^{ω}: (=1783) *ἐν μηνὶ ἀπριλλίῳ*

Ἀπὸ κάτω (χαμηλὰ στὸ φύλλο, στὸ κέντρο) ὑπάρχει μιὰ στρογγυλὴ σφραγίδα: στὴν μέση ἕνα περιστέρι τὸ ὁποῖο μᾶλλον στέφεται ἀπὸ δύο ἄλλα μικρότερα πουλιὰ μὲ κορώνα ποὺ ἔχει σταυρὸ. Στὶς τέσσερις ἄκρες τὰ γράμματα

ΓΑ *Χ..* (;)

ΚΥ *ΡΙ*

Τὸ ἐσωτερικὸ τμῆμα τοῦ κάτω μέρος τοῦ φύλλου (ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν σφραγίδα) ἔχει κοπεῖ μὲ ψαλίδι καὶ ἔχει ἀφαιρεθεῖ.

133β Ἦχος β′ *Εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων...* Μόνο αὐτὸς ὁ στίχος.

134α Εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους, δόξα τῆς Λιτῆς Τρεῖς γραμμὲς μουσικοῦ κειμένου μὲ μαύρη μελάνη (ἀπὸ ἄλλον γραφέα) χωρὶς τὰ λόγια τοῦ ὕμνου (βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 52, μὲ ὁμοιότητες μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, ὅπου καὶ πάλι προστέθηκαν στὸ τέλος μέλη τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους)

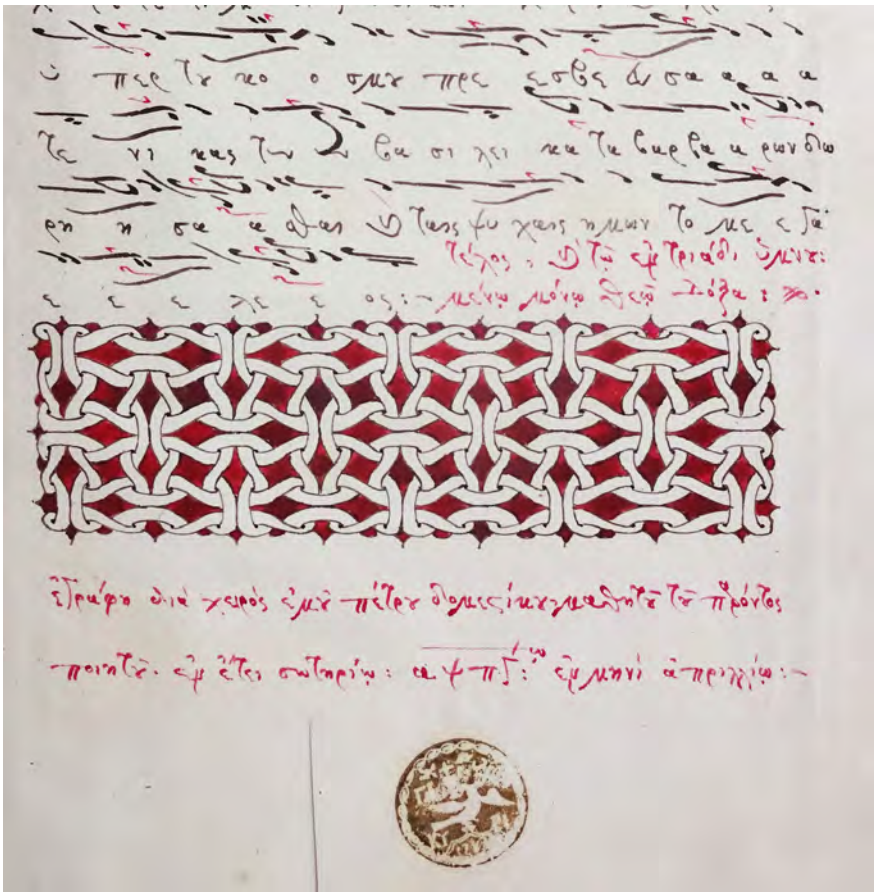

Πανομοιότυπο 60. Χφ. Καρὰ 61, φ. 133α.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ δέρμα, ἐλαφρὰ φθαρμένη. Χρυσοτυπίες κάπως ἐξίτηλες (πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ στὴ μέση μικρὸς ρόμβος). Ἡ βιβλιοδεσία εἶναι κάπως χαλαρὴ ἀπὸ τὴν χρήση. Τὸ χειρόγραφο φέρει ἴχνη χρήσης (λερώματα στὰ φύλλα, φθορὲς στὴν κάτω ἐξωτερικὴ ἄκρη). Μεγάλα περιθώρια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν μηνῶν (σὲ ὅλο τὸ πλάτος τῆς γραμμένης ἐπιφάνειας τοῦ φύλλου ἢ σὲ τμῆμα της). Πρωτογράμματα ἁπλὰ ἀλλὰ καλαίσθητα. Λείψανα θηλυκωτήρων.
Γραφὴ τεχνικὴ καὶ εὐανάγνωστη, ἡ γνωστὴ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου.
Γραφέας ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Βυζάντιος (φ. 133α) ὁ ὁποῖος γράφει ὡς δομέστικος, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1783. Ἡ πανομοιότυπη εἰκόνα τῶν χειρογράφων Καρὰ 57, 58, 60 καὶ 61 τοῦ ἴδιου γραφέα, δημιουργεῖ τὴν βάσιμη ὑποψία ὅτι ὁ Βυζάντιος γράφει ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόμους τὴν ἴδια περίπου ἐποχή (περὶ τὸ 1783), κωδικοποιώντας, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἔργο τοῦ (ἤδη ἀποθανόντος στὰ 1778) δασκάλου του, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-61-*. Στὴν πίσω ὄψη τοῦ ἴδιου παράφυλλου μιὰ παλαιότερη ἀρίθμηση: *Νο 5*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 176.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 607.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.
GIANNOPOULOS, "MUSICAL WORK OF PETROS VYZANTIOS", σ. 592 (ὅπου φωτογραφία τμήματος τοῦ φ. 1α τοῦ κώδικα).
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016 (στὸ ὀπισθόφυλλο τοῦ τόμου ὑπάρχει φωτογραφία τμήματος τοῦ φ. 133α τοῦ κώδικα).
Φωτογραφίες ἀπὸ τὰ φύλλα 1α καὶ 133α τοῦ κώδικα ὑπάρχουν καὶ στὴν σελίδα 2 τοῦ Προγράμματος τῆς Μουσικολογικῆς σπουδῆς «Πέτρος ὁ Βυζάντιος, πρωτοψάλτης τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας (1808). Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του», Παρασκευὴ 19 Μαΐου 2017, Ροτόντα-ἱερὸς ναὸς Ἁγ. Γεωργίου.

Καρὰ 62

αἰ. ΙΗ' (περὶ το 1780) χαρτ. 17,4 x 11,5 φύλλα Α'-Ζ' + 158 + α'-κ'

Δ Ο Ξ Α Σ Τ Ι Κ Α Ρ Ι Ο (Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Ν) Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Ἐπίτιτλο παρόμοιο μὲ ἐκεῖνο τῶν κωδίκων Καρὰ 55, 57, 58, 60, 61, 63

ἀλλὰ πιὸ μικρό. Δοξαστικὰ τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ἀποστίχου καὶ αἴνων τοῦ ἐνιαυτοῦ, τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, καὶ ἑορταζομένων ἁγίων, ἅτινα συνετέθησαν ἐκκλησιαστικῶς παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανοσιωτάτου καὶ λογιωτάτου κὺρ Γαβριὴλ ἀρχιδιακόνου, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πανιερωτάτου καὶ Θεοπροβλήπτου Μητροπολίτου ἁγίου Νικομηδείας κυροῦ Νικηφόρου, εἰς ἰδίαν καὶ κοινὴν ὠφέλειαν. Δόξα ἦχος πλ. β′ *Θεία χάρις...* Καθεξῆς ἡ ὕλη τοῦ χειρογράφου, τὸ πλῆρες Δοξαστάριον (Στιχηράριον, ἤ, ἀκόμη ὀρθότερα: Ἰδιομελάριον) τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Μετὰ τὸ ὀκτάηχο δοξαστικό τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καταγράφηκε καὶ ἡ γνωστὴ παρόμοια σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ (φ. 68β).

Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 71β καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου στὸ φ. 137α.

147β Μικρὸ ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Ὡρῶν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων· ἦχος πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Τὰ δώδεκα ἰδιόμελα τῶν Ὡρῶν.

152β Μικρὸ ἐπίτιτλο. Ἀρχὴ τῶν Ὡρῶν τῶν ἁγίων Θεοφανείων Τὰ δώδεκα ἰδιόμελα τῶν Ὡρῶν.

156β Χαμηλά, ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἦχος πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου ἐν τῷ Σταυρῷ...*

157β Ξανὰ ὁ Πέτρος Βυζάντιος: Τῇ κζ′ τοῦ Ἰουλίου εἰς τοὺς Αἴνους Δόξα· ἦχος δ′ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος *Σήμερον ἐξέλαμψεν...*

157β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος α′ *Ἐρχόμενος ὁ Κύριος...*

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος, φθαρμένη ἀπὸ τὴν χρήση. Λείψανα θηλυκωτήρων. Φύλλα λεπτὰ καὶ λεῖα. Χρυσοτυπίες ἁπλὲς (πλαίσιο μὲ ἄνθη ἔμπρὸς καὶ πίσω, καὶ στὴν ράχη ἐπίσης ἄνθη). Ἀρκετὰ λερωμένα φύλλα, ἰδιαίτερα τὰ πρῶτα ὅπου ὑπάρχουν ἐμφανῆ ἴχνη ἀπὸ ὑγρασία στὴν ἐξωτερική τους μεριά.

Γραφὴ ἡ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου, πιὸ πρόχειρη ὅμως καὶ κάπως βιαστική.

Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ εἶναι ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Βυζάντιος. Θεωρῶ ὅτι γράφει περὶ τὸ 1780.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: -62-. Ὁ ἴδιος ἔγραψε πολλὲς σημειώσεις, ἐξηγήσεις, κ.ἄ. δίπλα ἀπὸ διάφορα μέλη τοῦ κώδικα.

Στὸ φ. β'α μὲ μπλὲ μελάνη:

Δ. Ι. Σαραλάκας (ἢ *Τζαλαράκας* ;)
Πρωτοψάλτης τοῦ ἐν Ἀθήναις
ἱεροῦ ναοῦ Χρυσοσπηλαιωτίσσης
Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1870

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ.* 1980, σ. 176.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 63

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 16,3 x 11,2 φύλλα 165

ΔΟΞΑΣΤΙΚΑΡΙΟΝ (ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟΝ) ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: πιθανῶς ὁ Πέτρος ὁ Βυζάντιος.

1α Ἐπίτιτλο παρόμοιο μὲ ἐκεῖνο τῶν κωδίκων Καρὰ 55, 57, 58, 60, 61, 62. Δοξαστικὰ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀποστίχου τε καὶ αἴνων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, τῶν τε δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἑορταζομένων ἁγίων ἅτινα συνετέθησαν ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Πελοποννησίου, δι᾽ ἰδίαν καὶ κοινὴν ὠφέλειαν. Μὴν Σεπτέμβριος εἰς τὴν α^ην^: Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα ἦχος πλ. β' *Θεία χάρις...* Καθεξῆς, τὸ λεγόμενο «Δοξαστάριο» τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (βλ. καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα ὑπ᾽ ἀρ. 62) τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν εἶναι πλῆρες. Ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 112α, ἡ ἀκολουθία τῶν Παθῶν ξεκινᾶ στὸ 159β. Τὸ Ϛ' ἀντίφωνο ξεκινᾶ στὸ φ. 165α, στὸ φ. 165β ξεκινᾶ τὸ τρίτο ἰδιόμελο τοῦ ἀντιφώνου *Κύριε ἐπὶ τὸ πάθος...* ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα.

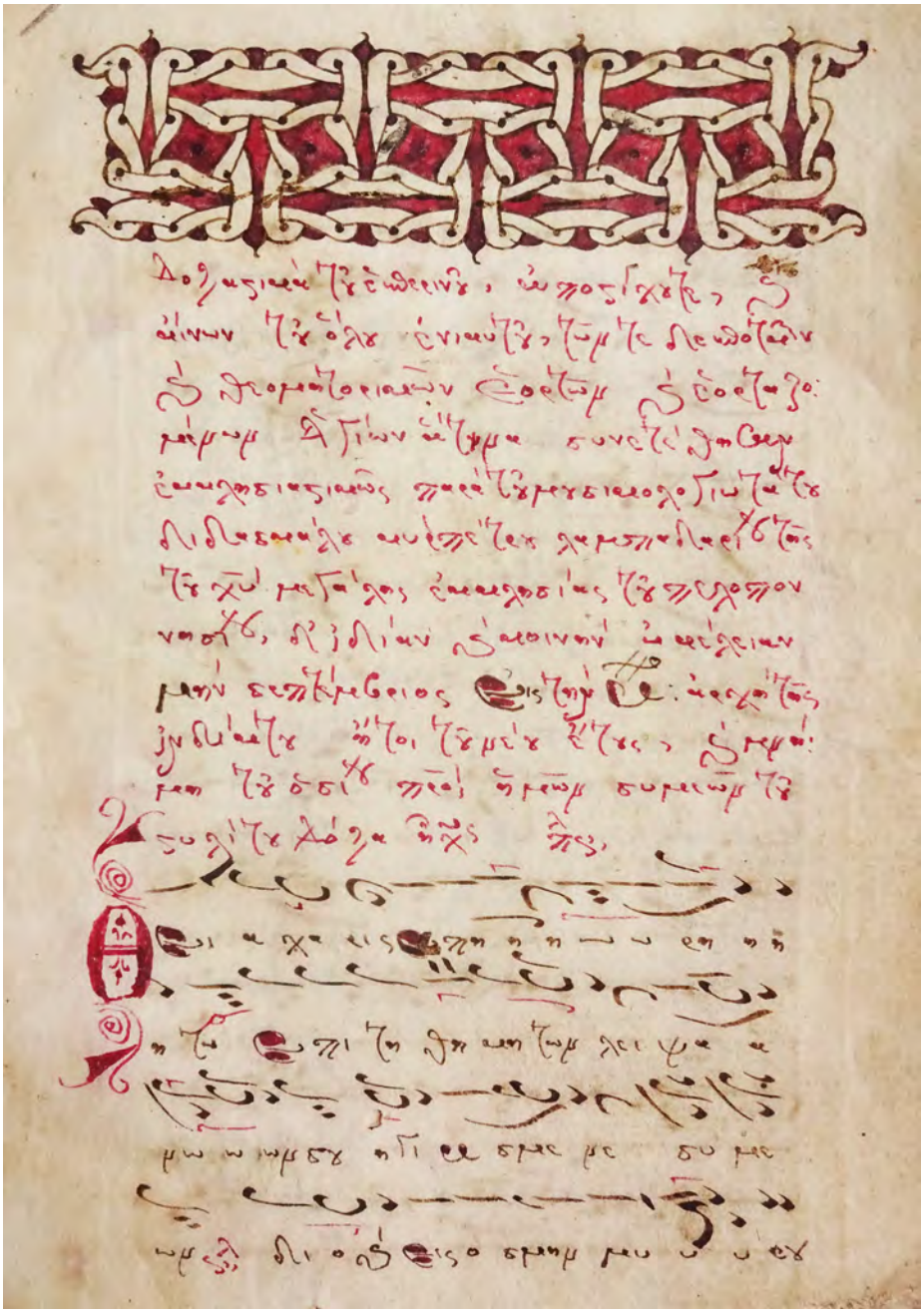

Πανομοιότυπο 61. Χφ. Καρὰ 63, φ. 1α.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ή πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση καὶ εἶναι κολοβό. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκούρου καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες, λιτὴ διακόσμηση μὲ ἄνθη ἔμπρὸς καὶ πίσω. Φαίνεται ὅτι ὅλος ὁ κώδικας βρέθηκε σὲ ὑγρασία γιατὶ ἐλαφρῶς σκέβρωσε. Τὰ φύλλα εἶναι ταλαιπωρημένα, ὡστόσο τὸ γραμμένο τμῆμα τους εἶναι ἀλώβητο καὶ διαβάζεται ἄνετα. Στὸ κάτω ἐξωτερικὸ μέρος τους ὑπάρχει τρύπα. Περιθώρια ἰσορροπημένα καὶ ἄνετα. Πρωτογράμματα ἁπλά, μὲ λιτὴ διακόσμηση ἀνθέων.
Γραφὴ ὁμοιάζουσα μὲ τὴν τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου, κάπως διαφορετικὴ (πιὸ βιαστικὴ καὶ λίγο πρόχειρη) ἀπὸ ἄλλα του χειρόγραφα (ὅπως τὰ Καρὰ 57, 58, 60, 61), ἀλλά, πιστεύω, τοῦ ἴδιου.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Βυζάντιος. Πρέπει νὰ γράφει περὶ τὸ 1780.

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

21/12/54
ἀπὸ Χ. Σπανόν
(βλ. καὶ κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 46 παραπάνω)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣ*. 1980, σ. 176.
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 64

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 16,5 x 11,5 φύλλα Α'-Η' + 302 + α'-η'

Δ Ο Ξ Α Σ Τ Ι Κ Α Ρ Ι Ο (Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο) Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

1α Μικρὸ ἐπίτιτλο, καὶ ἀκολούθως: Δοξαστικὰ τοῦ ἑσπερινοῦ ἀποστίχου τε καὶ αἴνων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ τῶν τε δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἑορταζομένων ἁγίων, ἅτινα συνετέθησαν ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου, λαμπαδαρίου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, δι᾽ ἰδίαν καὶ κοινὴν ὠφέλειαν. Μὴν Σεπτέμβριος εἰς τὴν α^{ην}: Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ

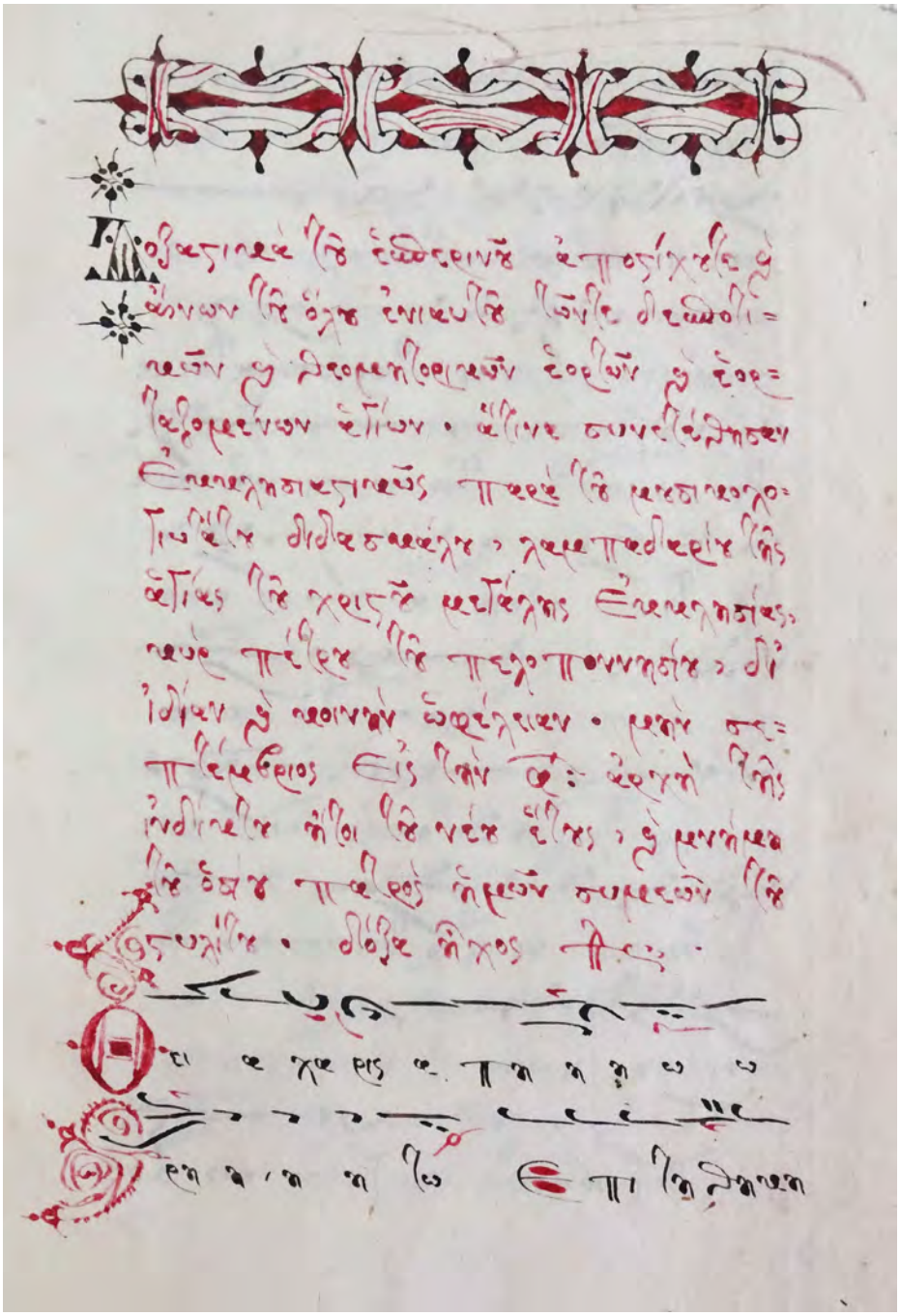

Πανομοιότυπο 62. Χφ. Καρὰ 64, φ. 1α.

ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα ἦχος πλ. β′ *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ πλῆρες Δοξαστάριο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 62 καὶ 63 παραπάνω).

69α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο ποὺ καταλαμβάνει τὸ μισὸ πλάτος τῆς γραμμένης ἐπιφάνειας τοῦ φύλλου: Τῇ παραμονῇ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν. Εἰς τὰς ὥρας στιχηρὰ ψαλλόμενα ἐκκλησιαστικῶς. Ὥρα $α^{η}$· ἦχος πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...*

Μετὰ τὸ ὀκτάηχο δοξαστικό τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καταγράφηκε καὶ ἡ γνωστὴ παρόμοια σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ (φ. 153β).

160α Ἀρχίζει τὸ Τριῴδιο.

278β Ἀρχίζει τὸ Πεντηκοστάριο. Τὸ τελευταῖο δοξαστικὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων *Δεῦτε πιστοί...* τελειώνει στὸ φ. 300α.

300α Στὴν τελευταία σειρὰ τοῦ φύλλου: Εἰς τὸν στίχον τῶν Χριστουγέννων· ἦχος τρίτος *Σήμερον τίκτει ἡ Παρθένος...*

301α Εἰς τὸν στίχον τῶν Θεοφανείων, Δόξα Καὶ νῦν· ἦχος πλ. β′ *Τὸν ἐκ Παρθένου ἥλιον...*

Χαμηλά: Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου, Δόξα Καὶ νῦν· ἦχος πλ. β′ *Τῇ ἀθανάτῳ σου Κοιμήσει...*

302α Τῇ Ϛ′ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν, εἰς τὸν στίχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Θαυμαστὴ τοῦ Σωτῆρος...* ἕως τὸ φ. 302β, χαμηλά. Ἀκολουθοῦν ὀκτὼ παράφυλλα ἄγραφα, ἐκτὸς τῶν δύο ὄψεων τοῦ ἑβδόμου, ὅπου γράφτηκε ἕνα *Εἰς μνημόσυνον...*

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ταλαιπωρημένη, ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση μαύρου δέρματος. Χρυσοτυπίες δὲν ὑπάρχουν. Καθαρὰ φύλλα χωρὶς φθορές, μεγάλα περιθώρια. Ἔντονη μαύρη μελάνη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη. Πρωτογράμματα ἁπλά, ἀλλὰ καλαίσθητα.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, συγκροτημένου καὶ ἔμπειρου γραφέα, πολὺ κοντινὴ μὲ ἐκείνη τῶν ἀδιαμφισβήτητων χειρογράφων τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

Γραφέας, ἄδηλος, ὁ ὁποῖος γράφει στὰ τέλη τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος. Μοιάζει κάπως μὲ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο.

Στὸ παράφυλλο Α′α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-64-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 608, ὅπου συγκαταλέγεται στὰ αὐτόγραφα τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 65

αἰ. ΙΘ′-ΙΗ′ (περὶ τὸ 1800) χαρτ. 17,9 x 11,6 φύλλα Α′ + 250 + α′-β′

ΑΠΑΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ (ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ, ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ, ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ, ΠΑΣΑΠΝΟΑΡΙΑ, ΕΩΘΙΝΑ)

1α Μικρὸς χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο, τὸ ὁποῖο δὲν σχεδιάστηκε, ὅπως δὲν σχεδιάστηκε καὶ τὸ ἀρχικὸ πρωτόγραμμα «Δ».
[Δ]οξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἑορταζομένων ἁγίων, καί τινα ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου, καὶ Πεντηκοσταρίου, συντεθέντα κατὰ συντομώτερον τρόπον παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ, δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανιερωτάτου, μητροπολίτου ἁγίου Δημητριάδος καὶ Ζαγορᾶς κυρίου Ἀθανασίου, φιλομούσῳ γνώμῃ κινηθέντος πρὸς πλείονα καλλωπισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας. Μὴν Σεπτέμβριος, εἰς τὴν α′. Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου, ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα, ἦχος πλ. β′[2] *Θεία χάρις...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Στιχηραρίου τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ (βλ. καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 51 παραπάνω). Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 153β καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου στὸ φ. 194β.

213α Κεκραγάρια τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου], συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν, καὶ θεοτοκία τὰ πρῶτα τῆς ὀκτωήχου, καὶ πασαπνοάρια τῶν αἴνων. Ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν... Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἴδια δομὴ καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἤχοι, ἕως τὸ φ. 236β.

236β Τὰ ια′ ἑωθινὰ, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] Πλήρης σειρά· ἕνδεκα, ἕως τὸ φ. 248β.

248β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν, τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· ἦχος δ′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

249α Εἰς τὸν ἀσπασμόν, πρὸ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου, τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω σε...*

249β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] συντομώτερον· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω σε...* ἕως τὴν πρώτη σειρὰ τοῦ φ. 250α. Τὸ ὑπόλοιπο καὶ ἡ πίσω ὄψη εἶναι ἄγραφα, ὅπως καὶ τὰ δύο παράφυλλα ποὺ ἀκολουθοῦν.

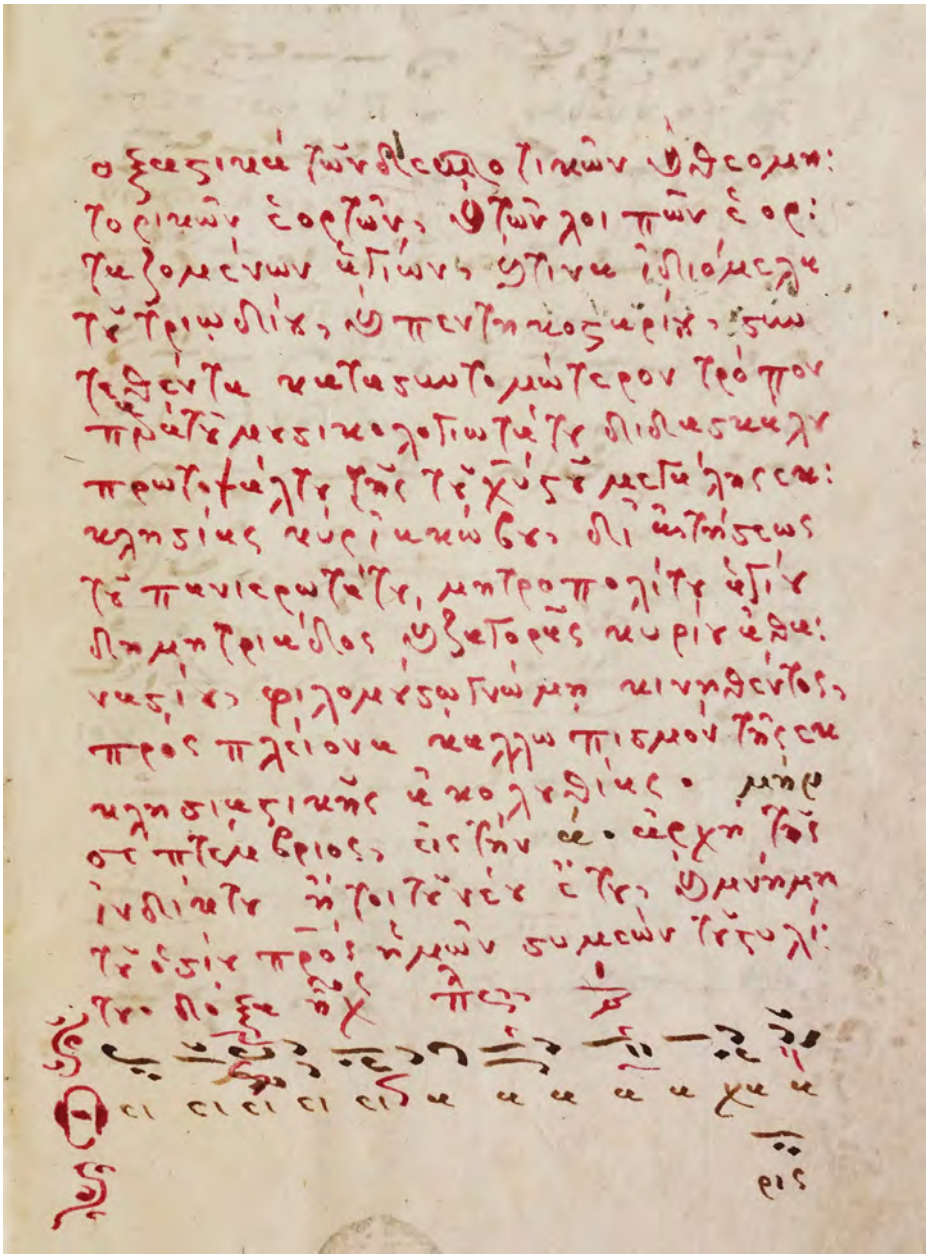

Πανομοιότυπο 63. Χφ. Καρὰ 65, φ. 1α.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκούρου καφὲ δέρματος. Ἐξίτηλες χρυσοτυπίες (λιτὴ διακόσμηση μὲ ἄνθη ἐμπρὸς καὶ πίσω). Ἔντονη μαύρη μελάνη, βαθὺχρωμη κόκκινη στὰ ἁπλὰ πρωτογράμματα, στὰ λιτὰ ἐπίτιτλα, στὶς ἐπιγραφὲς καὶ τὰ ἁρμόδια σημάδια τῆς μουσικῆς σημειογραφίας. Περιθώρια: ἄνετο τὸ ἐξωτερικό, μεγάλο τὸ κάτω, μικρὰ τὰ ἄλλα δύο. Στὸ φ. 1α χαμηλὰ ὑπάρχει στρογγυλὴ σφραγίδα, ἀπὸ τὴν ὁποία ὅμως δὲν διακρίνεται παρὰ μόνο τὸ περίγραμμα.
Γραφὴ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μὲ κάπως χονδρὴ πένα, ἀλλὰ καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Ἔμπειρος γραφέας.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ἀνήκει πιθανῶς στὸ περιβάλλον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ γράφει περὶ τὸ ἔτος 1800. Ἀναμφισβήτητα ὁ ἴδιος ἔγραψε τοὺς κώδικες Ἰβήρων 1042 καὶ 1131, γιὰ τοὺς ὁποίους βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Δ΄* 2015.

Ἡ δομὴ τοῦ περιεχομένου ἀκολουθεῖ ἀντίστοιχα χειρόγραφα (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τοὺς κώδικες Καρὰ 51 καὶ Καρὰ 93) ἀποτελώντας οὐσιαστικὰ τὰ Ἅπαντα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ. Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *η^η/ιβ΄ (νη.) ,αΠνη΄* (=8 Δεκεμβρίου (νέο ἡμερολόγιο) 1958) (βλ. καὶ τὸν κώδικα 90), καὶ παρακάτω ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-65-*.
Στὸ παράφυλλο Α'β ὑπάρχουν δύο σημειώσεις:

1821 Ἰουλίου 26
Τοαγορασα αποψαρὰ εγο οχαρτο
φύλαξ παπακωνσταντίς
ὁ χαρτοφύλαξ γράφω

Ἀπὸ κάτω:

εἰς τὸν ὅμοιον χρόνον τὸ ἀγόρασα ἐγώ ὁ
Ἰωάννης κομνινοῦ κολόνι ἀπὸ τὸν συμ
πέθερόν μας χαρτοφύλακα παπὰ κων
σταντίνον, καὶ ἄλλα τρία κομάτια ἕνα
στοιχηράρι καὶ πεντηκοστάρι, καὶ μία
ἀνθολογία, διὰ γρόσια 40: τὰ ὁποῖα
ὑπάρχωσι ἰδιόκτητά μου καὶ ἀγορᾶ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 66

αἰ. ΙΗ' (α' ἥμισυ) χαρτ. 16,6 x 12,4 φύλλα Α'-Β' + 89 + α'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α Ξεκινᾶ ἡ Προθεωρία μὲ ἄτεχνη γραφὴ καὶ γκρὶ μελάνη. Θὰ πρέπει νὰ εἶχαν ἐκπέσει τὰ πρῶτα φύλλα καὶ κάποιος συμπλήρωσε τὰ ἐκπεσόντα μὲ δύο δικά του φύλλα. Ἀπὸ τὸ φ. 3α συνεχίζεται ἡ παλαιὰ Προθεωρία τοῦ ἀρχικοῦ κώδικα, μὲ τὴν συνηθισμένη διχρωμία καὶ ἀρκετὰ καλλιτεχνικὴ γραφή. Στὸ φ. 5α τὸ Κανόνιο τῶν ὀκτὼ ἤχων.

5β Ἄγραφο.

6α Ἐπίτιτλο ἁπλὸ ἀλλὰ κομψό: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων καὶ ἀναστασίμων, καλλωπισθέντα παρὰ κὺρ Γ ε ρ - μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος *α′ Κύριε ἐκέκραξα...* Ἡ συνήθης ὕλη τοῦ Ἀναστασιματαρίου. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β′-φ. 13β (ὡς ἐπίτιτλο ἐδῶ ὑπάρχει τὸ σχέδιο ἑνὸς φιδιοῦ), τρίτος-φ. 20β, δ′-φ. 27β, πλ. α′-φ. 35β, πλ. β′-φ. 45β, βαρὺς-φ. 53α, πλ. δ′-φ. 59β.
Χαμηλὰ ὑπάρχει μιὰ σημείωση κτήσης:
καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις Φιλοθέου ἱεροδιακόνου τοῦ ῥοδίου

66α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τὰ ἕνδεκα ἑωθινά, ποίημα κὺρ Λ έ ο ν τ ο ς βασιλέως τοῦ σοφοῦ. Τὸ δὲ μέλος ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς. Ἑωθινὸν α′· ἦχος *α′ Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

74α Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑωθινῶν: *Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα* (κομμένο ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία).

74β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ μερικῆς Ἀνθολογίας τῶν ἀναγκαίων τῆς ἀκολουθίας τοῦ τε Ὄρθρου καὶ τῆς Λειτουργίας, συλλεχθεῖσα παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ὁ παρὼν πολυέλεος σύντομος καὶ μελωδικός, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ τοῦ μελωδοῦ· ἦχος *α′ Δοῦλοι Κύριον...*

78α Ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτὸ κ.έ. σχεδὸν παντοῦ λείπουν οἱ ἐρυθρογραφίες, ἐκτὸς τῶν πρωτογραμμάτων. Ἀκολουθοῦν κάποια Τριαδικά, τὰ «Πεντηκοστάρια» τῶν Κυριακῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, καθὼς καὶ τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

81α Πασαπνοάρια ψαλλόμενα εἰς τὰς ἀγρυπνίας. Τόδε κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος *α′ Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἕνα ἀκόμη πασαπνοάριο χωρὶς πρωτόγραμμα, ἦχο καὶ ὄνομα ποιητοῦ.

86α Ἄλλος γραφέας, μεταγενέστερος, σὲ ἐλαφρὰ μικρότερα φύλλα: Ἦχος πλ. δ′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...* Ἕως τὸ φ. 88α. Τὸ φ. 88β εἶναι ἄγραφο.

89α,β Ἄγραφο, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο στὸ τέλος.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ καλλωπισμένη τοῦ στιχηραρικοῦ γένους τοῦ ΙΖ' αἰῶνος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἀνοιχτὸχρωμου καφὲ δέρματος. Λιτὴ διακόσμηση ἐμπρὸς καὶ πίσω (μεγάλο πλαίσιο μὲ μικρὰ ἄνθη). Στὴν ράχη ὑπάρχει ὑπόλειμμα ὡοδειδοῦς ἐτικέτας, ὅπου εἶναι γραμμένα: *Νº 113* [οἱ δύο πρῶτοι ἀριθμοὶ μὲ ἐπιφύλαξη] καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι-κάτοχο τοῦ κώδικα ποὺ ἔχει σημειώσει καὶ τὶς ὅμοιες ἐτικέττες τῶν ἄλλων κωδίκων (βλ. τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα 36 παραπάνω). Πολὺ ἐξίτηλες μελάνες στὴν ἀρχὴ τοῦ κυρίως μέρους (ἀπὸ τὸ φ. 6α ὥς περίπου τὸ φ. 15), εἰδικὰ ἡ κόκκινη, ἀλλὰ καθὼς προχωροῦμε πρὸς τὰ ἑπόμενα φύλλα ἡ κατάσταση εἶναι πολὺ καλύτερη. Ἐπίτιτλα λιτὰ ἀλλὰ καλαίσθητα, στὶς ἀρχὲς τῶν ἤχων. Περιθώρια μᾶλλον μικρά, μὲ τὴν βιβλιοδεσία κόπηκαν κάποια πρωτογράμματα..
Γραφὴ μικρόσχημη, τεχνική, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής. Ἄτονη κόκκινη μελάνη. Ἄνετα διάστιχα. Πρωτογράμματα ἁπλά.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει τὸ α' ἥμισυ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, πιθανῶς περὶ τὸ 1730-40.

Στὸ παράφυλλο Α'α: ἐπάνω δεξιὰ ὁ ἀριθμὸς *7*, ἐνῶ λίγο παρακάτω στὸ κέντρο ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ: *Ν. Γ. Ραιδηστινὸς*

Λίγο παρακάτω μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση (μᾶλλον ἀπὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά): *-9-*, παρακάτω πάλι ὁ Καράς: *-66-*, ἐνῶ δεξιώτερα μιὰ ἀκόμη πιὸ παλαιά: *Νº 36* ἡ ὁποία ὑπάρχει καὶ στὸ φ. Α'β (ἐδῶ καὶ ὁ ἀριθμὸς *27* ἐπάνω ἀριστερά).

Στὸ παράφυλλο Β'α ὑπάρχουν τέσσερις γραμμὲς μὲ πρόχειρα μουσικὰ σημάδια. Ψηλὰ μὲ κόκκινη μελάνη: *το λογιωτάτῳ...* Στὴ μέση τοῦ φύλλου: *Τῷ ὁσιῳ λογιωτάτῳ ἐν ἱεροδιακόνοις κὺρ....* καὶ μετὰ μιὰ μονογραφὴ δίπλα στὴν ὁποία ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι ὅτι διάβασε: *ὁ Σάρδεων*.
Στὴν πίσω ὄψη ἄλλη μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *7*.

Σχετικὰ μὲ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Γερμανοῦ βλ. τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα Καρὰ 21.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 67

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1805) χαρτ. 20 x 14,5 φύλλα Α' + 69 + α'

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ, ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΧΟΛΟΓΙΕΣ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

1α Μετὰ ἀπὸ λεπτὸ καὶ ὄμορφο ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο κατηλήγει δεξιὰ σὲ κεφάλι φιδιοῦ: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Ἀναστασιματαρίου, συντεθὲν κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου λαμπαδαρίου κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν: ἦχος α᾽ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α᾽ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε...* Ἀκολουθεῖ ὅλη ἡ στιχολογία σὲ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ ἕως τὸ φ. 2β.

Στὸ κάτω περιθώριο μιὰ σημείωση τοῦ πρωτοψάλτη Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ, γιὰ τὴν ὁποία βλ. τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀρ. 51, 52 καὶ 54 παραπάνω:

ἠγοράσθη ... (τοῦτο ;) παρὰ Γεωργίου Πρωτοψάλτου
ἐξ ἑνὸς ἐβραίου τῇ 4 Μαρτίου 1873

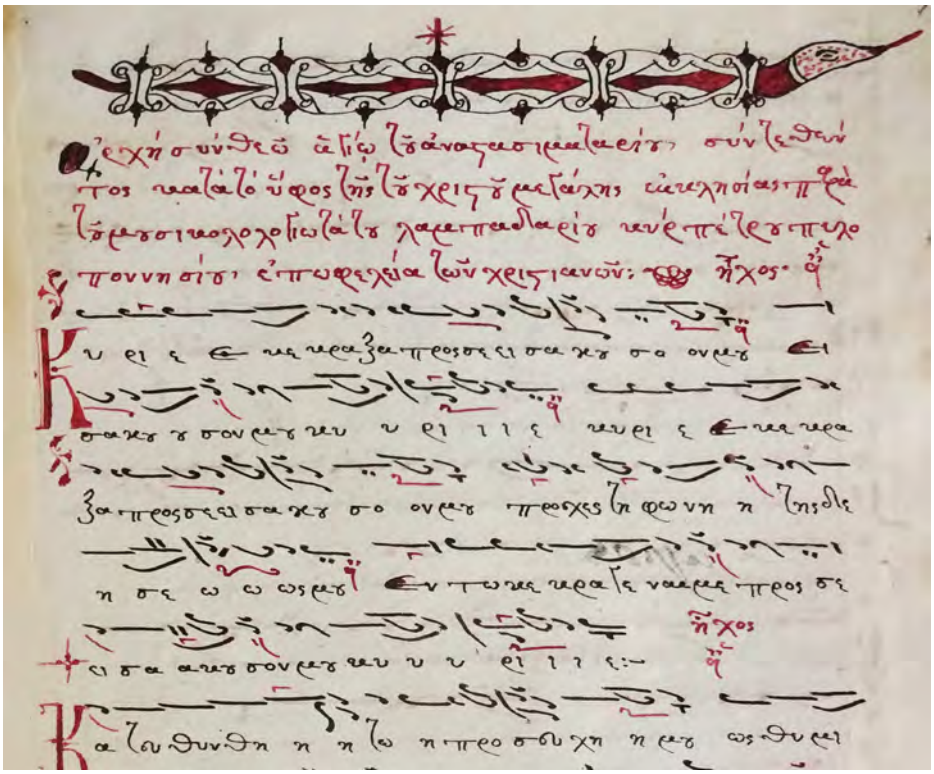

Πανομοιότυπο 64. Χφ. Καρὰ 67, φ. 1α.

2β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Τὰς ἑσπερινάς...* καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῶν ἑσπερίων, τὸ θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα τὸ θεοτοκίο τῶν ἀποστίχων καὶ τὸ ἀπολυτίκιο.

4β Ἀντίφωνα τῶν Κυριακῶν εἰς τὸν Ὄρθρον, σύνθεσις κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...*

6α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ (φ. 6β) Εἰς τοὺς αἴνους *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Ἀκολουθοῦν τὰ ὀκτὼ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῶν αἴνων καὶ ὁ Μακαρισμός.

Οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι γράφτηκαν μὲ τὴν ἴδια δομή. Οἱ ἀρχές τους: β′-φ. 8α, τρίτος-φ. 15α, δ′-φ. 21β, πλ. α′-φ. 29α, πλ. β′-φ. 36β, βαρύς-φ. 43β (μετὰ τὴν μελωδία τοῦ θεοτοκίου *Μήτηρ μέν...* σὲ ἦχο βαρύ, στὸ φ. 46β ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή: ἕτερον ἀργὸν καὶ μετὰ μέλους· ἦχος βαρὺς *Μήτηρ μέν...* Σύνθεση σὲ ἦχο βαρὺ διατονικό), πλ. δ′-φ. 50α.

56β Ἑωθινὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [sic, διάβαζε: «Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ», ὅπως σημειώνεται καὶ στὶς ἑπόμενες συνθέσεις τῶν ἑωθινῶν]. Ἑωθινὸν α^ον^· ἦχος α′ *Εἰς τὸ ὄρος...* Λίγο παρακάτω: Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Εἰς τὸ ὄρος...* Καθεξῆς τὰ ἑωθινὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου ἀνὰ ἕν.

64β Χαμηλά: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Φανερῶν ἑαυτόν...* Ὡστόσο, στὸ ἑπόμενο φύλλο τὸ τελειώνει ἄλλος γραφέας, ἕως τὴν μέση, τὸ ὑπόλοιπο εἶναι ἄγραφο.

65β-66β Ἄγραφα.

67α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα, σὲ ἄλλης ὑφῆς φύλλα, τὰ ὁποία προστέθηκαν στὸ χειρόγραφο μεταγενέστερα: Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος δ′ *Λόγον ἀγαθόν...* ἕως τὸ φ. 72α.

69α, β Ἄγραφο, ὅπως καὶ ἕνα ἀκόμη παράφυλλο.

Στίχοι διπλοῖ 16.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, ἂν καὶ κάπως ταλαιπωρημένο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκοῦρου καφὲ δέρματος χωρὶς χρυσοτυπίες. Τὰ περιθώρια εἶναι σχετικὰ μικρά. Φθορὲς ἀπὸ τὴν χρήση στὶς κάτω ἄκρες τῶν φύλλων.

Γραφὴ λεπτή, τεχνική, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Κάπως πυκνογραμμένο χειρόγραφο μὲ ἰσορροπημένα διάστιχα, ἀρκετὰ εὐανάγνωστο λόγῳ τῆς λεπτῆς πένας. Ἐπίτιτλα λιτὰ ἀλλὰ καλαίσθητα σὲ ὅλο τὸ πλάτος τῆς γραμμένης ἐπιφάνειας τοῦ φύλλου, ἀλλὰ καὶ σὲ τμῆμα της. Πρωτογράμματα ἁπλὰ ἀλλὰ ἐπίσης καλαίσθητα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει στὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΘ' αἰῶνα, μετὰ τὸ 1805, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Μ α ν ο υ ὴ λ ώς πρωτοψάλτη (π.χ. στὸ φ. 4β).

Στὸ μέσα μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-67-*.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 18* (ἡ ἴδια καὶ στὸ παράφυλλο Β'β).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 68

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 22,5 x 16 φύλλα Α' + 94

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
ΔΟΞΟΛΟΓΙΕΣ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ

1α Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο ποὺ δὲν σχεδιάστηκε. Λίγο παρακάτω ξεκινοῦν οἱ εἱρμοὶ τοῦ α' ἤχου *Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιά...* σὲ σύντομο μέλος. Καθεξῆς οἱ εἱρμοὶ κατ᾽ ἦχον χωρὶς πρωτογράμματα. Ὁ β' ἦχος ξεκινᾶ στὸ φ. 11β μὲ τὸ *Ἐν βυθῷ κατέστρωσε...*, ὁ τρίτος στὸ φ. 20α, ὁ δ' στὸ φ. 23α, κ.λπ.
Ἀπὸ τὸ φ. 36β καὶ μετά, σὲ πολλὰ φύλλα ὑπάρχει πλῆρες τὸ μουσικὸ κείμενο, ἀλλὰ μόνο οἱ ἀρχικὲς φράσεις τῶν ποιητικῶν κειμένων. Ἀτελὲς χειρόγραφο.

50α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων (καὶ πάλι τὸ μουσικὸ κείμενο καὶ μόνο οἱ ἀρχικὲς φράσεις τῶν ὕμνων).

58β Εἰς τοὺς αἴνους τοῦ Πάσχα· πλ. α'[1] *Πάσχα ἱερόν...* τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται.

59α *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* (καὶ πάλι τὸ μουσικὸ κείμενο καὶ μόνο οἱ ἀρχικὲς φράσεις τῶν ὕμνων).

61α Καταβασίαι τοῦ Τριῳδίου. Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Ὠιδὴ α'· ἦχος πλ. β'(καὶ πάλι τὸ μουσικὸ κείμενο καὶ μόνο οἱ ἀρχικὲς φράσεις τῶν ὕμνων).

62α Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου Κανονικὰ τὸ μουσικὸ καὶ ποιητικὸ κείμενο. Καθεξῆς ὑπάρχουν καὶ οἱ ὑπόλοιπες σειρὲς καταβασιῶν τοῦ Τριῳδίου καὶ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς σὲ μέλος Πέτρου Βυζαντίου, ἄλλοτε σὲ πλήρη μορφὴ καὶ ἄλλοτε μὲ ἔλλειψη τοῦ ποιητικοῦ κειμένου.

67β Ἦχος α' *Θοῦ, Κύριε...* Ἀκολουθοῦν οἱ στιχολογίες σὲ ὅλους τοὺς ἤχους χωρὶς ποιητικὸ κείμενο, ἕως τὸ φ. 79α στὴ μέση. Τὸ ὑπόλοιπο

εἶναι ἄγραφο, ὅπως καὶ τὸ φ. 79β.

80α Κάπως μικρότερα φύλλα: Δοξολογίες κατ᾽ ἦχον συντεθεῖσαι παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ δοξολογίες τῶν ἤχων β′ καὶ τρίτου, ἡ τελευταῖα ὡστόσο δὲν ὁλοκληρώνεται, ἀφοῦ μετὰ τὸ φ. 85β, τὰ φ. 87^{α}, β εἶναι ἄγραφα. Στὸ φ. 88^{α} συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἡ δοξολογία τοῦ δ′ ἤχου τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ. Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιπες δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ ἕως καὶ τὸν ἦχο πλ. δ′, ἀλλὰ μὲ παρόμοια χάσματα.

94α, β Ἄγραφα, μὲ λίγες μόνο μουσικὲς γραμμὲς χωρὶς κείμενο.

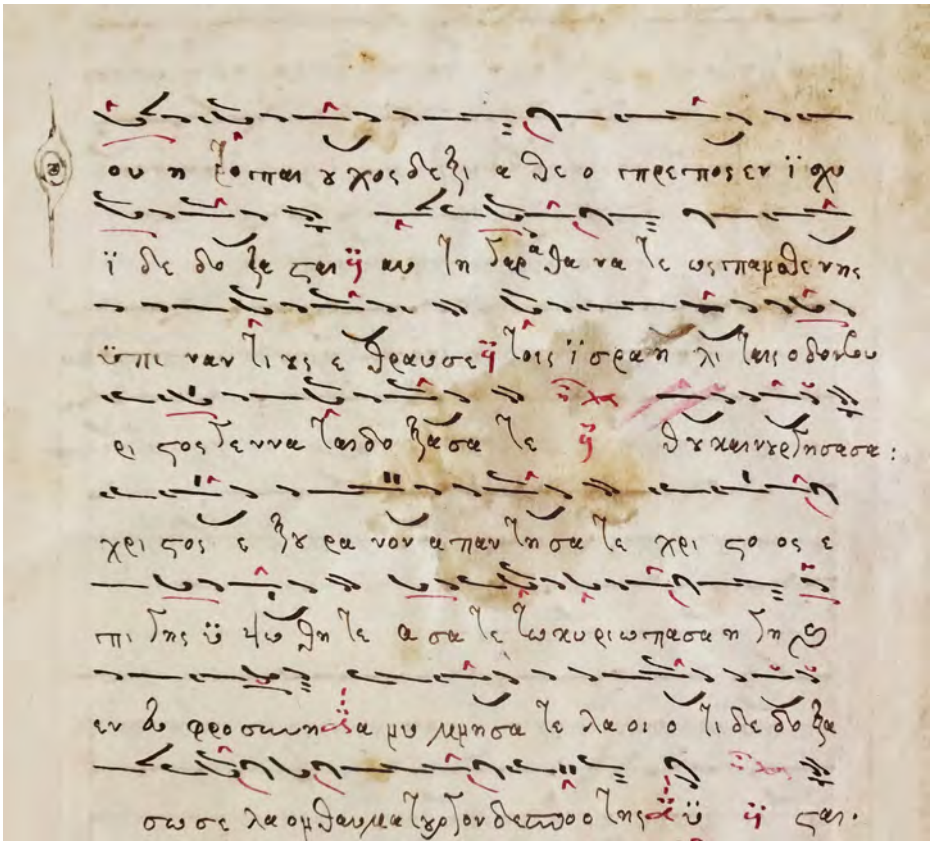

Πανομοιότυπο 65. Χφ. Καρὰ 68, φ. 1α.

Στίχοι διπλοῖ 13-14.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, ὡς πρὸς τὴν ὕλη του ὅμως καὶ τὴν διακόσμησή του εἶναι ἀτελές. Στάχωση ταλαιπωρημένη ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκοῦρου καφὲ δέρματος. Διακόσμηση λιτή μὲ ἄνθη, οἱ χρυσοτυπίες ἐλαφρῶς ἐξίτηλες. Λερώματα στὰ φύλλα (εἰδικὰ τὰ ἀρχικά) ἀπὸ τὴν χρήση τοῦ κώδικα. Περιθώρια ἄνετα, ἰδιαίτερα τὸ κάτω.
Γραφὴ λεπτή, ὄρθια, ἀρκετὰ τεχνική, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κάπως ἄτονη κόκκινη μελάνη. Τὰ πρωτογράμματα καὶ τὰ ἐπίτιτλα δὲν σχεδιάστηκαν.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Μοιάζει κάπως μὲ τὴν γραφίδα τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου, τοῦ ὁποίου μέλη καταγράφονται ἕως τὸ φ. 79. Ἀπὸ τὸ φ. 80α γράφει πιθανότατα ὁ ἴδιος γραφέας ἀλλὰ σὲ μεταγενέστερο χρόνο.

Στὸ παράφυλλο Α'α μιὰ ἀρίθμηση ἀπὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά: *-37-*. Στὴν πίσω ὄψη χαμηλὰ ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Nº 16* (μᾶλλον ἦταν *Nº 11* καὶ διορθώθηκε ἐκ τῶν ὑστέρων).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 69

αἰ. ΙΘ' (1804) χαρτ. 17,6 x 11,5 φύλλα Α'-Ζ' + 135 + α'-ζ'

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Νεόφυτος.

Ἑπτὰ ἄγραφα παράφυλλα στὴν ἀρχή.

1α Μετὰ ἀπὸ ἕνα κάπως ἄτεχνο φυτὸ ἀντὶ ἐπιτίτλου: Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν συντεθεῖσαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὠιδὴ $α^η$· ἦχος α' *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ κώδικα αὐτοῦ (βλ. ὡς παράδειγμα τὸ χφ. Καρὰ 53, φφ. 104α-208α). Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου στὸ φ. 47α, τῶν Εὐλογηταρίων τῶν λεγομένων «συνοπτικῶν» στὸ φ. 74α, τῶν Ἐγκωμίων στὸ φ. 77α.

78β *Τέλος τῶν ᾠδῶν, κανόνων τε καὶ πάσης τῆς ἐν τῷ Τριῳδίῳ ἀκολουθίας.*

79α Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων Ἀργὰ καὶ σύντομα.

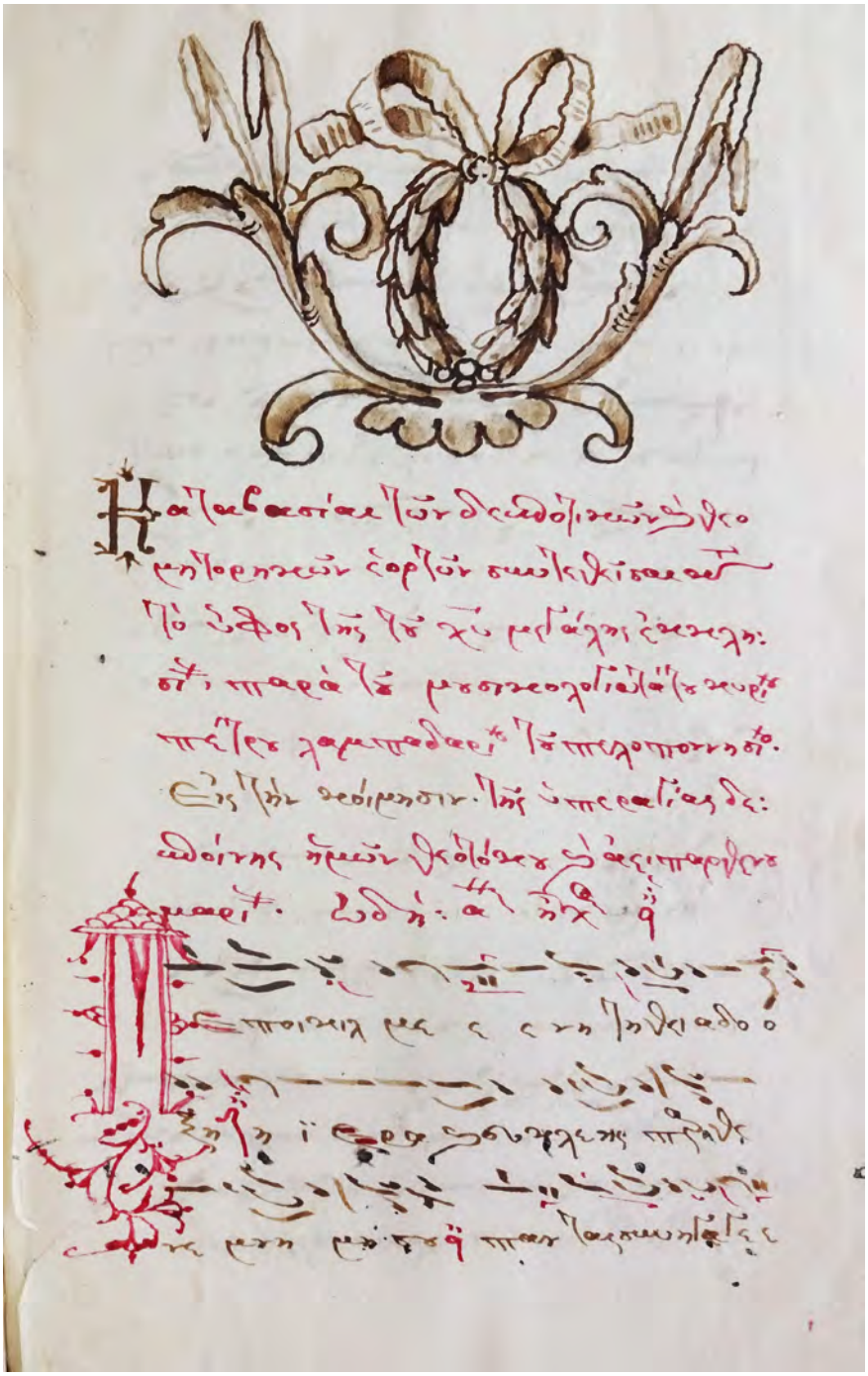

Πανομοιότυπο 66. Χφ. Καρὰ 69, φ. 1α.

101α-102β Ἄγραφα.

103α Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον καθισμάτων Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ *Θεὸς Κύριος* μὲ τὰ ἀναστάσιμα ἀπολυτίκια.

116α-118β Ἄγραφα.

119α Ἀρχὴ καὶ τῆς τοῦ Ἀκαθίστου ἀκολουθίας, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* ἀργὸ καὶ δύο σύντομα, *Τὸ προσταχθέν...*, *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* (τὸ δίχορο). Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ, ἤτοι εἰς τοὺς Νυμφίους, ἐξήγησις [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ′ ϊαϊα *Ἀλληλούια...*, *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*, *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* ἀργά.

127β Ἄγραφο.

128α Ἀρχὴν ὧδε ποιοῦμεν καὶ τῶν Ἀντιφώνων· ἦχος πλ. α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* Ἦχος δ′λεγετος *Ἐκ νεότητός μου...*

131α Ἀρχὴ καὶ τῶν ἐξαποστειλαρίων· ἦχος β′ *Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν...* ἕως τὸ φ. 135α ὅπου τελειώνουν. Πιὸ χαμηλὰ μὲ μαύρη μελάνη:

καὶ τόδε ἐμοῦ νεοφύτου ἱερο
διακόνου τοῦ ἐκ τῆς ἐνορίας
ἐγρικαπίου.:-1804
μαΐω 30

131β Ἄγραφο, ὅπως καὶ τὰ ἑπτὰ παράφυλλα μετὰ ἀπὸ αὐτό.

Στίχοι διπλοῖ 9-10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ σκοῦρο καφὲ δέρμα. Λίγες φθορές. Φύλλα λευκά, περιθώρια μεγάλα. Ἡ κόψη τῶν φύλλων εἶναι κόκκινη.

Γραφὴ τεχνική, λεπτή, εὐανάγνωστη, ἀριστεροκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων. Πρωτογράμματα ἐρυθρά, ἁπλά, καὶ στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων κάπως μεγαλύτερα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται ξεκάθαρα, ἀλλὰ εἶναι ὁ ὑπογράφων μὲ τὴν φράση *Καὶ τόδε ἐμοῦ* στὸ φ. 131α ἱεροδιάκονος Ν ε ό φ υ τ ο ς ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ Ἐγρὶ Καπίου τῆς Κωνσταντινούπολης (πιθανότατα πρόκειται γιὰ τὴν Παναγία τῆς Σούδας), καὶ τὸ ὁλοκλήρωσε στὶς 30 Μαΐου 1804. Ὅπως ἔδειξαν οἱ συγκρίσεις, ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὸν κώδικα Πρ. Ἠλιοὺ Ὕδρας 634 (ΧΑΛΔΑΙΑΚΗ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΥΔΡΑΣ* 2005, σσ. 178-179, 429) ἡ ἐκτίμηση χρονολόγησης τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ μεταφερθεῖ ἀρκετὲς δεκαετίες ἀργότερα. Διαπιστώθηκε ὅτι καὶ τὰ χειρόγραφα Ἰβήρων 1976, Καρὰ 53 καὶ Καρὰ 74 εἶναι αὐτόγραφα τοῦ Ν ε ο φ ύ τ ο υ. Ὁ τελευταῖος κώδικας μάλιστα ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἴδια ὕλη μὲ τὸ παρὸν χειρόγραφο (βλ. ἐπὶ παραδείγματι, τὶς ἀργὲς

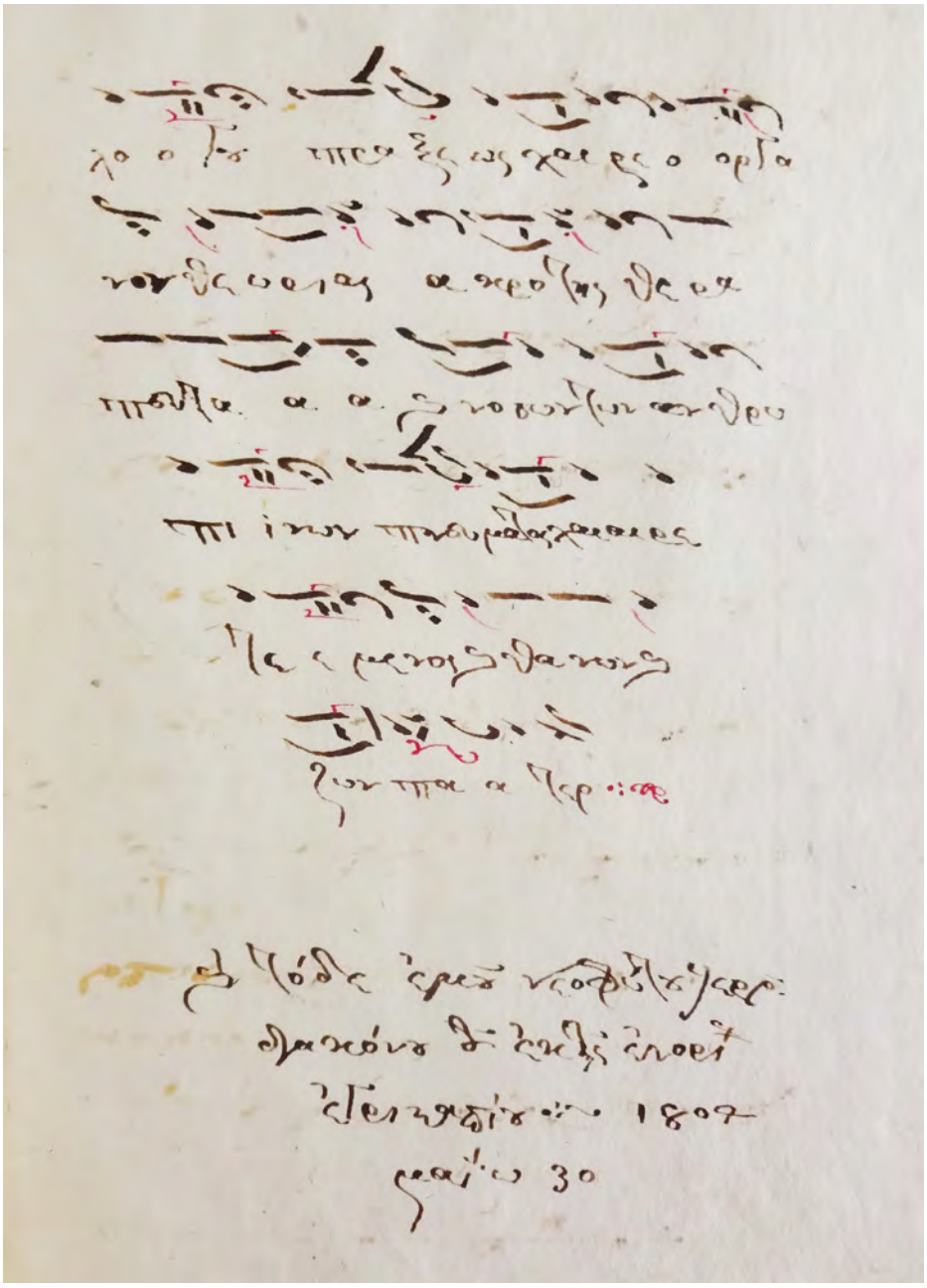

Πανομοιότυπο 67. Χφ. Καρὰ 69, φ. 135α.

καὶ σύντομες μελωδίες στὴν ἑνότητα τῶν προσομοίων), ὅπως καὶ μὲ τὸ β′ τμῆμα τοῦ χειρογράφου Καρὰ 53. Σαφεῖς ὁμοιότητες μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Νεοφύτου ὑπάρχουν καὶ στὸν γραφέα τοῦ χειρογράφου Καρὰ 76. Βλ. καὶ τὰ σχόλια γιὰ τὸν α′ γραφέα στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 78.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει σὲ κύκλο ὁ ἀριθμὸς *91* (διορθώθηκε σέ: *69*), μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά: *-42-* καὶ ἄλλη μία ἀπὸ τὸν ἴδιο: *-69-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 570, ὅπου ἐμφανίζεται μὲ τὸν ἀριθμὸ 91.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413, ὅπου ἐκ παραδρομῆς ὀνομάστηκε "Anastasimatarion".

Καρὰ 70

αἰ. ΙΗ′ (τέλη) χαρτ. 16,5 x 11,5 φύλλα Α′-Β′ + 182 + α′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1α, β Ἄγραφο, μὲ μόνη τὴν ἀρίθμηση *70* στὴν α′ ὄψη του.

2α Συνεχίζεται μέλος (τὸ *Μακάριος ἀνὴρ* σὲ ἦχο πλ. δ′): *καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν...*

18β Κεκραγάρια παλαιὰ ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου [τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Οἱ ἀργὲς συνθέσεις, ἕως καὶ τὸν δ′ ἦχο ὁ ὁποῖος τελειώνει στὸ φ. 55β. Τὰ φφ. 24α ἕως 25β εἶναι ἄγραφα χωρὶς ὅμως νὰ προκαλοῦν χάσμα στὴν καταγραφὴ τῶν Κεκραγαρίων. Μοιάζουν μεταγενέστερα.

34β Πολυέλεος κὺρ Ἰωάννου [πρωτοψάλτου, τοῦ Τραπεζουντίου]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

43β Πασαπνοάριον κὺρ Ἰωάννου [τοῦ Τραπεζουντίου]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...*

Ἕτερον κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου [τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος πλ. β′

50β Ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Ἰακώβου Βυζαντίου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

64β Δοξολογίαι κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ] Οἱ ἦχοι: α′, δ′, πλ. β′. Εἶναι οἱ ἀργὲς δοξολογίες.

78α Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σιναΐτου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...*

81β Ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἦχος β′ *Δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...*

83α Ἀισματικὸν τοῦ Σταυροῦ, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀκολουθοῦν τὰ μέλη τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου σὲ ἐξήγηση τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, τὸ χερουβικὸ καὶ τὸ κοινωνικὸ τοῦ Μεγ. Σαββάτου «τοῦ αὐτοῦ» [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], τὸ *Χριστὸς ἀνέστη*, τὸ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* καὶ τὸ κράτημα σὲ «ἐξήγηση κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]», καθὼς καὶ τὴν κατάληξη *καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος*.

95β Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ ἦχοι. Ἀργὲς συνθέσεις.

114α Κοινωνικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τῆς ἑβδομάδος Ἡ γνωστὴ σειρά, ἕως καὶ τὸ *Μακάριοι...* σὲ ἦχο πλ. α′. Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* τοῦ «κὺρ Δ α - ν ι ή λ» (πλήρης σειρὰ, ὀκτώ).

129β Χερουβικὰ σύντομα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ] Πρόκειται γιὰ τὴν β′ -μὴ διαδεδομένη εὐρέως-σειρὰ τῶν χερουβικῶν «τῆς ἑβδομάδος», σὲ ἤχους (ὅπως καὶ ἡ πρώτη καὶ πολὺ γνωστὴ σειρά): α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′. Βλ. ὡς παράδειγμα τὰ χφ. Καρὰ 44-φφ. 451α καὶ 454β, καὶ 49-σ. 424 κ.ἑ., καθὼς καί: *ΧΕΡΟΥΒΙΚΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ* 2016.

135α Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ [πρωτοψάλτου] Περιλαμβάνονται: τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ σὲ ἦχο α′. Τῶν Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν*. Τῶν Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη*. Τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος*. Τοῦ Πάσχα· α′ *Σῶμα Χριστοῦ*. Τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ· πλ. α′ *Ἐπαίνει*. Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων*. Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη*. Τῆς Πεντηκοστῆς· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου*. Τῶν ἁγ. Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε*. Τῶν Ἀποστόλων· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν*. Ἦχος δ′ *Ποτήριον*. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος Ἐξελέξατω. Τῆς Μεταμορφώσεως· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί*. Τῶν Ἀρχαγγέλων· ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν*.

Εἶναι τὰ γνωστὰ καὶ εὐρέως διαδεδομένα κοινωνικὰ τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ, χωρὶς παρεμβολὲς συνθέσεων ἄλλων μελοποιῶν, ἕως τὴν μέση τοῦ φ. 160α.

160β Ἄτεχνα γραμμένη ἀπὸ ἄλλον γραφέα ἡ ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας.

161α-163β Ἄγραφα.

164α Πάλι ὁ κύριος γραφέας: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε -

λοπονννησίου, ἐξήγησις]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*
Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα μέλη καὶ ἐξηγήσεις τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου: Τῶν Χριστουγέννων· βαρύς[4] *Λύτρωσιν ἀπέστειλε...* Ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω... Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου, ἐξήγησις]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...* Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου]· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...* τὸ δίχορον. Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου]· ἦχος πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ′ *ναα Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

180β Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* (τὸ Ἀλληλουιάριο τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Θ. Λειτουργίας). Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοπονννησίου]· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕως τὸ φ. 182β. Ἀκολουθεῖ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια ἕως κακὴ κατάσταση. Εἶναι ἀστάχωτο καὶ βρίσκεται μέσα σὲ ἕνα ἁπλὸ χαρτὶ τοῦ Σίμ. Καρά, τὸ ὁποῖο παίζει τὸν ρόλο τῶν καλυμμάτων τῆς στάχωσης. Ἐπίσης εἶναι ἀκέφαλο, καθὼς στὸ φ. 2α συνεχίζεται ἀπὸ ἐκπεσόντα φύλλα τὸ *Μακάριος ἀνήρ...* Ἔγινε προσπάθεια νὰ στερεωθοῦν καλύτερα κάποια φύλλα (τετράδια) στὴν βιβλιοδεσία. Ὑπάρχουν ἀρκετὰ λερώματα στὰ φύλλα, ἰδιαίτερα πρὸς τὸ τέλος, ἐνῶ ἄλλα εἶναι πολὺ φθαρμένα.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, ὄχι πολὺ τεχνική, ὡστόσο ὅμως σταθερή. Εὐανάγνωστο τὸ μουσικὸ κείμενο, μικρόσχημο ὅμως καὶ μὲ πιὸ ἀσθενῆ μαύρη μελάνη τὸ ποιητικὸ κείμενο τῶν ὕμνων τὸ ὁποῖο κουράζει στὴν ἀνάγνωση. Μεγάλο τὸ κάτω περιθώριο, ἄνετα τὰ ὑπόλοιπα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος καὶ ἡ γραφίδα του μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν γραφέα τῶν κωδίκων 44 καὶ 45, δηλαδὴ μὲ τὸν Παρθένιο τὸν Μηλαῖο.

Ψηλὰ στὴν ἐμπρὸς ἐξωτερικὴ ὄψη τοῦ χαρτιοῦ μέσα στὸ ὁποῖο βρίσκεται ὁ κώδικας ὁ Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *-70-* (βλ. καὶ φ. 1α), καὶ λίγο πιὸ κάτω ὁ ἴδιος ἔγραψε μὲ στυλὸ (μὲ μολύβι μόνο τὸ ὄνομα «Χρυσούλα Ν. Ζαφειρόπουλου»):

Τὸ ἔφερε ἀπὸ τὴν
Κωνσταντινούπολι
ἡ Δ/ἡ Χρυσούλα Ν.
Ζαφειρόπουλου
καὶ ἡ Δόμνα Σαμίου

εἰς ἐμέ
Πέμπτη Διακαινησίμου
ε΄/ιη΄ ἀπριλίου ,αϒξγ΄ (=5/18 Ἀπριλίου 1963)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Καρὰ 71

αἰ. ΙΗ΄ (1784) χαρτ. 16,6 x 11,4 φύλλα Α΄-Δ΄ + 152 + α΄-δ΄

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: ὁ δομέστικος Ἀθανάσιος (Φωτεινός) ὁ Πελοποννήσιος.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο (βλ. τὰ σχόλια παρακάτω): Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν, καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, συντεθεῖσαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Πέτρου Πελοποννησίου, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν. Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Ὠιδὴ α΄: ἦχος α΄ *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ κώδικα αὐτοῦ (βλ. ὡς παράδειγμα τὸ χφ. Καρὰ 53, φφ. 104α-208α). Δὲν περιέχονται οἱ καταβασίες τοῦ Τριῳδίου καὶ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

Ἀρχὴ τῶν προσομοίων στὸ φ. 97β. Μετὰ ἀκολουθοῦν τὰ καθίσματα, ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, τὰ Ἀντίφωνα τοῦ πλ. α΄ καὶ δ΄λέγετου καὶ τὰ Ἐξαποστειλάρια.

144α Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξαποστειλαρίων ὑπάρχει ὁ κολοφών:

Εἴληφε τέλος
Διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἀθανα:
σίου πελοποννησίου ἁμαρτω:
λοῦ, καὶ δομεστίκου τῆς τοῦ
Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας·

(φ. 144β)

ἐν ἔτει ,αψπδ^{ω} (=1784)
ἐν μινὶ μαΐῳ λ΄

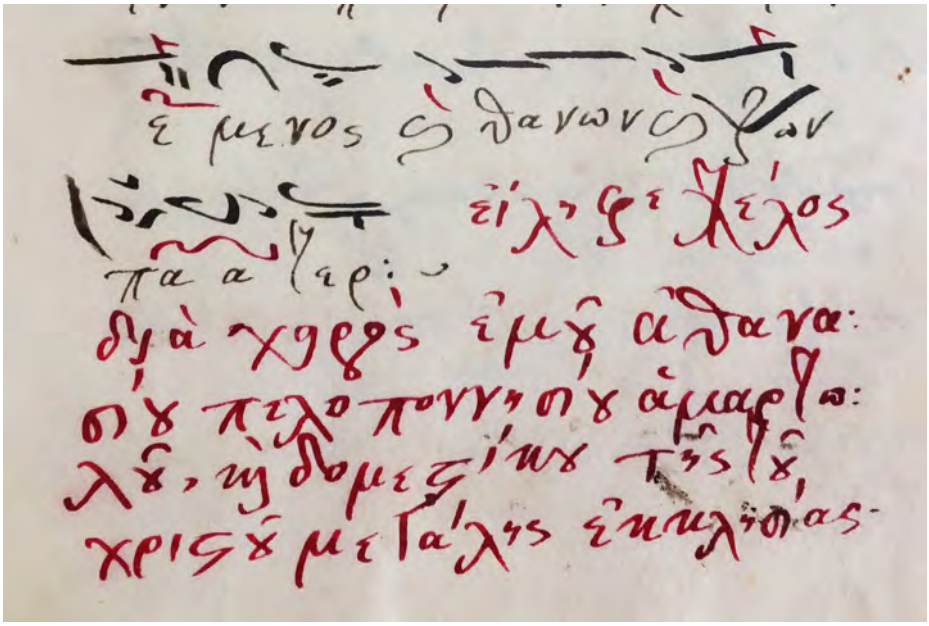

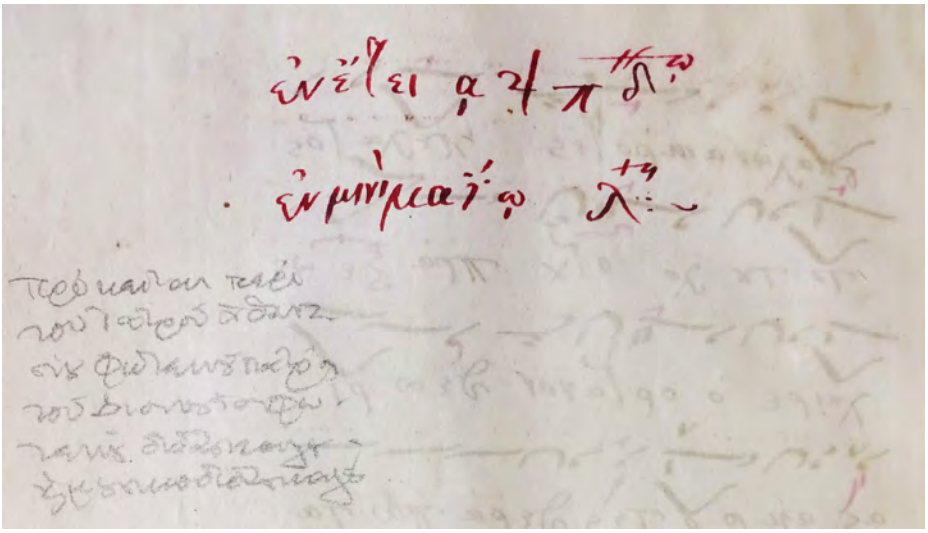

Πανομοιότυπα 68 καὶ 69. Χφ. Καρὰ 71, φφ. 144α, 144β.

Ἀμέσως παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε εὔστοχα μὲ μολύβι:

Πρόκειται περὶ
τοῦ ἰατροῦ ἀθανα
σίου Φωτεινοῦ πατέρα
τοῦ Διονυσίου Φω
τεινοῦ διδασκάλου
καὶ μουσικοδιδασκάλου

145α Μικρὸ ἐπίτιτλο καὶ ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα: Τρισάγιον νεκρώσιμον ἐξηγηθὲν ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β'[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

149α Τρισάγιον τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...* ἕως τὶς δύο πρῶτες γραμμὲς τοῦ φ. 152α, τὸ ὑπόλοιπο εἶναι ἄγραφο, ὅπως καὶ τὸ φ. 152β.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο δὲν διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ταλαιπωρημένη ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκουρόχρωμου καφὲ δέρματος, φθαρμένου. Λιτὴ διακόσμηση μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις γωνίες. Πολλὲς φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία, εἰδικὰ στὰ πρῶτα καὶ στὰ τελευταῖα φύλλα ὅπου οἱ μελάνες πότισαν καὶ τὰ ἀπέναντι φύλλα καὶ δημιούργησαν πρόβλημα στὴν ἀνάγνωση τοῦ κώδικα.

Γραφὴ ὄρθια-δεξιοκλινής, λεπτή, κάπως ἄτεχνη, ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Φωτεινοῦ. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθυκόκκινη μελάνη, μεγάλο ἐπίτιτλο στὸ φ. 1α τὸ ὁποῖο θυμίζει ἐκεῖνα τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου στοὺς κώδικες Καρὰ 55, 57, 58, 60, 61, 63, ποὺ οἱ περισσότεροι εἶναι τῆς ἴδιας ἐποχῆς (ἀσφαλῶς ὁ Β υ ζ ά ν τ ι ο ς καὶ ὁ Ἀ θ α ν ά σ ι ο ς γνωρίζονταν πολὺ καλά, ἀφοῦ ἀμφότεροι ἦταν μαθητὲς τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοπονησίου καὶ ὑπηρετοῦσαν στὸν Πατριαρχικὸ ναὸ ὡς δομέστικοι). Πρωτογράμματα ἐρυθρά, σχετικὰ ἁπλά, μὲ ἄνθη πάνω καὶ κάτω.

Γραφέας ὁ ἰατρὸς καὶ δομέστικος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Ἀ θ α ν ά σ ι ο ς Φ ω τ ε ι ν ό ς (φφ. 144α), γνωστὸς κωδικογράφος, πατέρας τοῦ ἐπίσης γνωστότατου μουσικοῦ Δ ι ο ν υ σ ί ο υ Φωτεινοῦ. Ὁλοκλήρωσε τὸ χειρόγραφο στὶς 30 Μαΐου τοῦ 1784.

Πρὶν τὸ ἐπίτιτλο τοῦ φ. 1α, στὴν ἐπάνω ὤα, ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-71-*.

Τὰ τέσσερα παράφυλλα πρὶν τὸ φ. 1α καὶ τὰ τέσσερα παράφυλλα μετὰ τὸ φ. 152β εἶναι γεμάτα ἀπὸ σημειώσεις λεγομένων τῶν: Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Μεγ. Βασιλείου, Πέτρου Δαμασκηνοῦ, Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ, Ἰώβ, Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ, Συμεῶνος τοῦ μεταφραστοῦ, Ἰσοκράτη, Πλου-

τάρχου, ἀποστόλου Παύλου, ἀποστόλου Ἰακώβου, ἀπὸ τὴν Σοφία Σειράχ, κ.λπ. Ἀκόμη, ἀναγράφονται τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 338.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 413.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΙΘ'.

Καρὰ 72

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1810) χαρτ. 17,9 x 11,2 φύλλα Α' + 164 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ περιέχει τὰ τοῦ ἑσπερινοῦ ὄρθρου τε καὶ Λειτουργίας χρησιμώτερα καὶ ἀναγκαιότερα μαθήματα. Τὸ παρὸν συνετμήθη παρὰ τοῦ κὺρ Ἐ μ μ α ν ο υ ή λ, νῦν πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

3β Ἀρχὴ τῶν εἱρμολογικῶν κεκραγαρίων ἅπερ συνετέθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Καθεξῆς καὶ ὁ β' καὶ ὁ τρίτος ἦχος. Παρατηροῦνται προβλήματα μὲ τὴν ὀρθὴ σειρὰ δεσίματος τῶν φύλλων στὴν στάχωση. Ἀνάμεσα στὰ κεκραγάρια ὑπάρχουν φύλλα μὲ τὸ *Μακάριος ἀνήρ...*

8α Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ' *Φῶς ἱλαρόν...*

9α Εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος δ'[6] *Θεοτόκε Παρθένε...* Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ τριαδικά, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β'[5] *Ἄξιόν ἐστὶν τὴν ὑπέρθεον...*

9β Πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

20α Ἕτερος τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

31α Πολυέλεος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, σύνθεσις κὺρ Γ ε - ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

43β Ὅταν δὲν ψαλθῇ τὸ μάθημα ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

44α Πασαπνοάριον τοῦ Ὄρθρου, σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...*

Ἀκολουθοῦν ἄλλα δύο: Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α - π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′

Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′

51β Ἀρχὴ τῶν συντετμημένων ἑωθινῶν ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου. Ἑωθινὸν α′· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Ἕως τὴν φράση *...καταξίωσον ἐντρυφῆσαι* τοῦ ι′ ἑωθινοῦ (φ. 59β, χαμηλά). Βλ. φ. 61α.

60α Ἀρχὴ τῶν δοξολογιῶν τοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Βλ. φ. 62α.

61α Ἐδῶ ὁλοκληρώνεται τὸ ι′ ἑωθινὸ (βλ. παραπάνω), καὶ ἀκολούθως, ἕως τὸ φ. 61β καταγράφεται καὶ τὸ ια′.

62α Συνεχίζεται ἡ δοξολογία τοῦ α′ ἤχου ἀπὸ τὸ φ. 60β. Καθεξῆς οἱ δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους.

85α Ἀισματικὸ τοῦ Σταυροῦ συντετμημένο παρὰ κὺρ Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

86α Φήμη παλαιὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, καὶ ἐξήγησις κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

86β Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

89β Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Χρυσοστόμου, σύνθεσις τοῦ κύρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Β υ ζ α ν τ ί ο υ· β′ *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ (Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ ;)· β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω - ά ν ν ο υ (Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ;)]· β′ *Ἐκ γαστρός..., Ἐν ἐκκλησίαις...* Β ύ ζ α ν τ ο ς· β′ *Σῶσον ἡμᾶς Υἱέ...* Τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ τρίτον *Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος... Δύναμις...* Ἕτερον δύναμις, Ἕτερον δύναμις. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* κ.λπ. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...*

93α Ἐξήγησις τοῦ Β ύ ζ α ν τ ο ς· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

94α Ἦχος τρίτος *Δόξα σοι Κύριε...* Ἦχος τρίτος *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

94β Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς τοῦ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

110β Ἕτερα σύντομα τῆς ἑβδομάδος, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Ἡ γνωστὴ καὶ εὐρέως διαδεδομένη σειρὰ πέντε χερουβικῶν.

114α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Ἡ γνωστὴ σειρά.

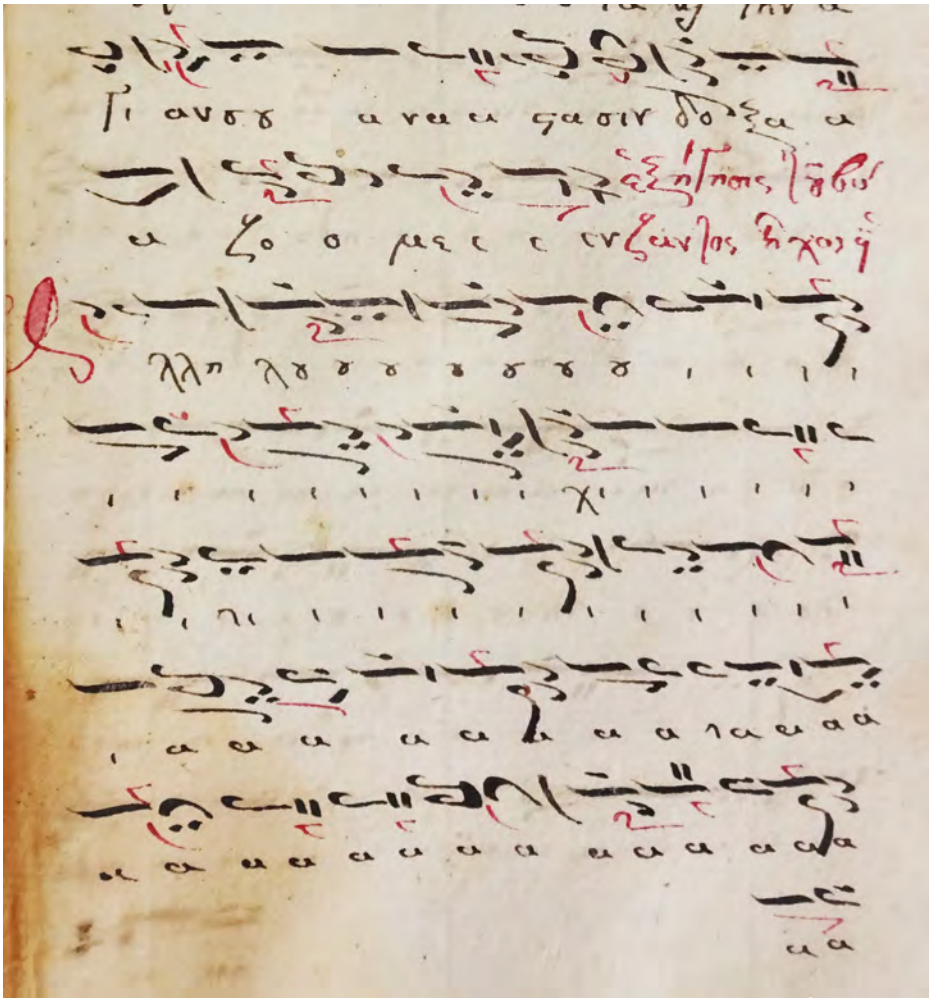

Πανομοιότυπο 70. Χφ. Καρὰ 72, φ. 93α.

119α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου, τὸ δὲ παρὸν τῇ α′ Σεπτεμβρίου κὺρ Γεωργίου τοῦ Κρητός· ἦχος α′ Εὐλόγησον τὸν στέφανον... Καθεξῆς τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ Δανιήλ (Ὑψώσεως Τ. Σταυροῦ, Χριστουγέννων, Θεοφανείων, Εὐαγγελισμοῦ), τοῦ Λαζάρου (Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου), φ. 125α: χερουβικὸ καὶ κοινωνικὸ Μεγ. Πέμπτης (Ἰακώβου πρωτοψάλτου), χερουβικὸ Μεγ. Σαββάτου (Ἰακώβου), κοινωνικὸ Μεγ. Σαββάτου (Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου), καὶ καθεξῆς πάλι κοινωνικὰ τοῦ Δανιήλ: (Πάσχα, Θωμᾶ, Μεσοπεντηκοστῆς, Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς, ἁγ. Πάντων, Μεταμορφώσεως).

134α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων τῶν Κυριακῶν, σύνθεσις τοῦ κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου, κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

140α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον κὺρ Πέτρου Βύζαντος· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

148α Κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου [τὰ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου, ἐξήγησις]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...* Εἰς τὴν Προηγιασμένην τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου]· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω... Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

151β Προκείμενα τῆς Τεσσαρακοστῆς κὺρ Γρηγορίου λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν..., Τὶς Θεὸς μέγας... Ἀνάστα ὁ Θεός...*

153α Σύνθεσις κὺρ [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου· πλ. α′ *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*
Τὸ παρὸν ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου Βυζαντίου τοῦ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Αιεαιε...τορορομ... Καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.*

156α Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ κὺρ Πέτρου Μπερεκέτη· ἦχος α′ δ′φωνος *Ἡ τρίφωτος...* Ἰωάννου πρωτοψάλτου [τοῦ Τραπεζουντίου]· α′ *Αιεγαιε...* Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερεκέτη]· τρίτος *Λατρεύειν...* Κὺρ Μελετίου Σιναΐτου τοῦ Κρητός· δ′ *Παντάνασσα...* (μὲ κράτημα). Κὺρ Πέτρου Μπερεκέτη· δ′ *Ἐσείσθησαν...* Κὺρ Δανιὴλ

πρωτοψάλτου εἰς αὐτὸ *Εριρεμ...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* ἕως τὸ φ. 162α. Τὸ φ. 162β εἶναι ἄγραφο.

163α-164α Ἄτεχνα γραμμένο ἀπὸ ἄλλον γραφέα ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο βαρύ.

164β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο βρίσκεται σὲ ἄσχημη κατάσταση. Στάχωση πρόχειρη μὲ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες. Τὰ φύλλα (κυρίως τὰ ἀρχικά, ἀλλὰ καὶ τὰ τελευταῖα) εἶναι ταλαιπωρημένα, εἰδικὰ στὶς ἄκρες, καὶ κάποια τμήματά τους εἶναι λιωμένα-κατεστραμμένα. Κάποια ἀπὸ αὐτὰ δέθηκαν σὲ λάθος σειρά, ἐνῶ κάποια ἀποκολλήθηκαν ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Ἐξίτηλες μελάνες λόγῳ ὑγρασίας.

Γραφὴ λεπτή, ὄμορφη, καλλιτεχνική, ἀριστεροκλινής. Περιθώρια ἄνετα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν α' γραφέα τοῦ κώδικα Mingana 5 ὁ ὁποῖος ἦταν μαθητὴς τοῦ λαμπαδαρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ[63]. Ὁ γραφέας τοῦ παρόντος χειρογράφου γράφει μετὰ τὸ ἔτος 1810, ἐφόσον ἐπίσης μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς λαμπαδάριο (φ. 151β). Στὸν κώδικα Βατοπαιδίου 1427 (γραμμένο στὸ Μέγα Ρεῦμα τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τὸν Ν ι κ η φ ό ρ ο Καντουνιάρη στὰ 1810) ὁ Γρηγόριος ἀναφέρεται ἤδη ὡς λαμπαδάριος.

Στὸ παράφυλλο Α'α μιὰ ἀρίθμηση ἀπὸ τὸν Σίμ. Καρά: -72-. Στὴν πίσω ὄψη τοῦ παραφύλλου ὁ ἴδιος σημείωσε μὲ μολύβι:

Γεγραμμένον
μετὰ τὸ ἔτος 1806
ὅτε ὁ
Ἐμμανουὴλ ἦτο
πρωτοψάλτης ὡς τὸν ἀνα-
φέρει τὸ χειρ/φον:-

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 73

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 17,4 x 11,6 φύλλα 173 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α, Κ Α Λ Ο Φ Ω Ν Ι Κ Ο Ι Ε Ι Ρ Μ Ο Ι

63. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ-ΑΓΓΛΙΑ* 2008, σσ. 388-390.

1α Μετὰ ἀπὸ ἁπλὸ ἐπίτιτλο: Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον παλαιὰ ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ τοῦ μακαρίτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ. Ἀργὲς συνθέσεις.

18β Τέλος τῶν μεγάλων κεκραγαρίων.
Ἐπίτιτλο. Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

28β Πολυέλεος ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ὁλοκληρώνεται (τὸ κράτημά του συνεχίζεται μέχρι τὸ φ. 38β, ἀλλὰ διακόπτεται καθὼς στὸ φ. 39α γράφει ἄλλος).

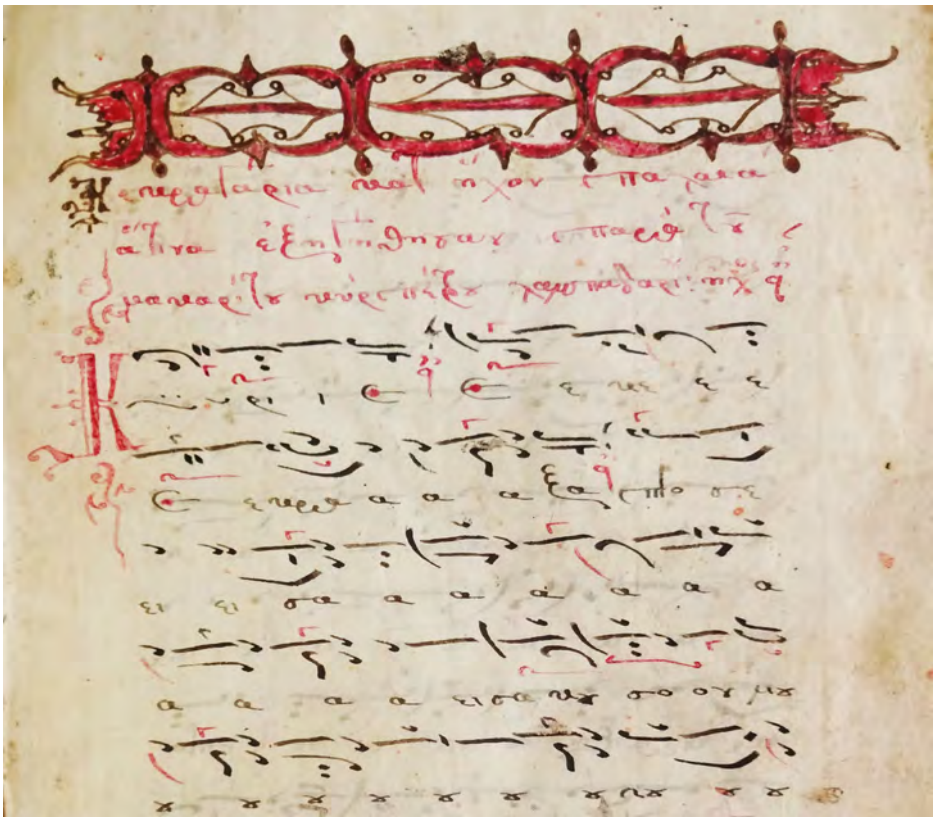

Πανομοιότυπο 71. Χφ. Καρὰ 73, 1α.

39α Ἄλλος γραφέας μὲ ἔντονες μελάνες. Συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται

μέλος ἀπὸ χάσμα: *νίου γενώμεθα, ἀλληλούια.* (Εἶναι τὸ τέλος τοῦ Νῦν αἱ δυνάμεις τῆς Προηγιασμένης).

Ἐπίτιτλο. Πολυέλεος, ποίημα τοῦ κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ Δοῦλοι Κύριον... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

53α Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, τοῦ Πέτρου· δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Εἰς τὴν Προηγιασμένην· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον μετὰ τὸ φ. 54β, στὸ φ. 55α, συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἕνα κράτημα.

55β Ἕτερος πολυέλεος, ποίημα τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ (τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὸ φ. 66α φαίνεται νὰ τὸ συνεχίζει ὁ πρῶτος γραφέας) καὶ τὸ θεοτοκίο. Γενικότερα ὑπάρχουν προβλήματα μὲ τὴν σειρὰ δεσίματος τῶν φύλλων τοῦ κώδικα.

72β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ αὐτοῦ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

86α Τέλος τῶν πολυελέων.

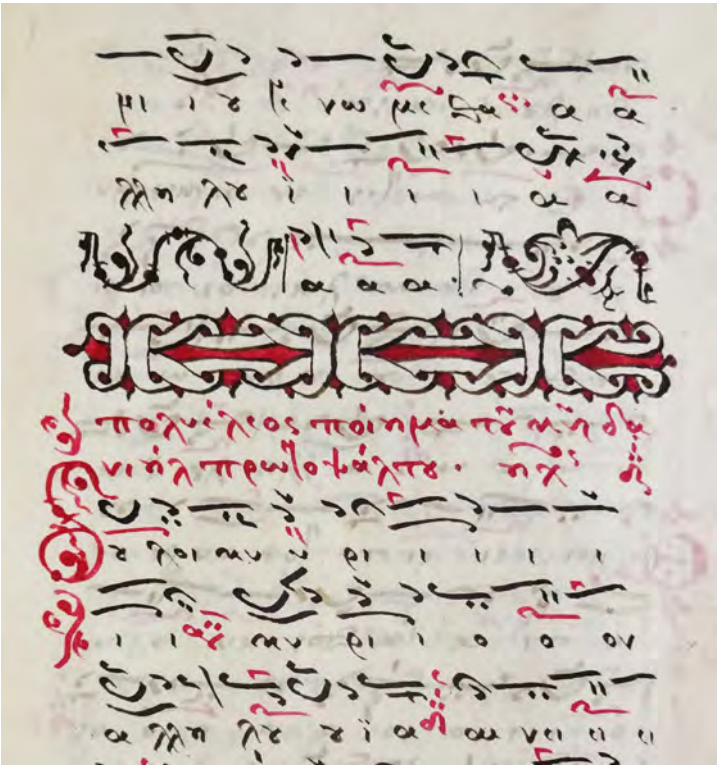

Πανομοιότυπο 72. Χφ. Καρὰ 73, φ. 39α.

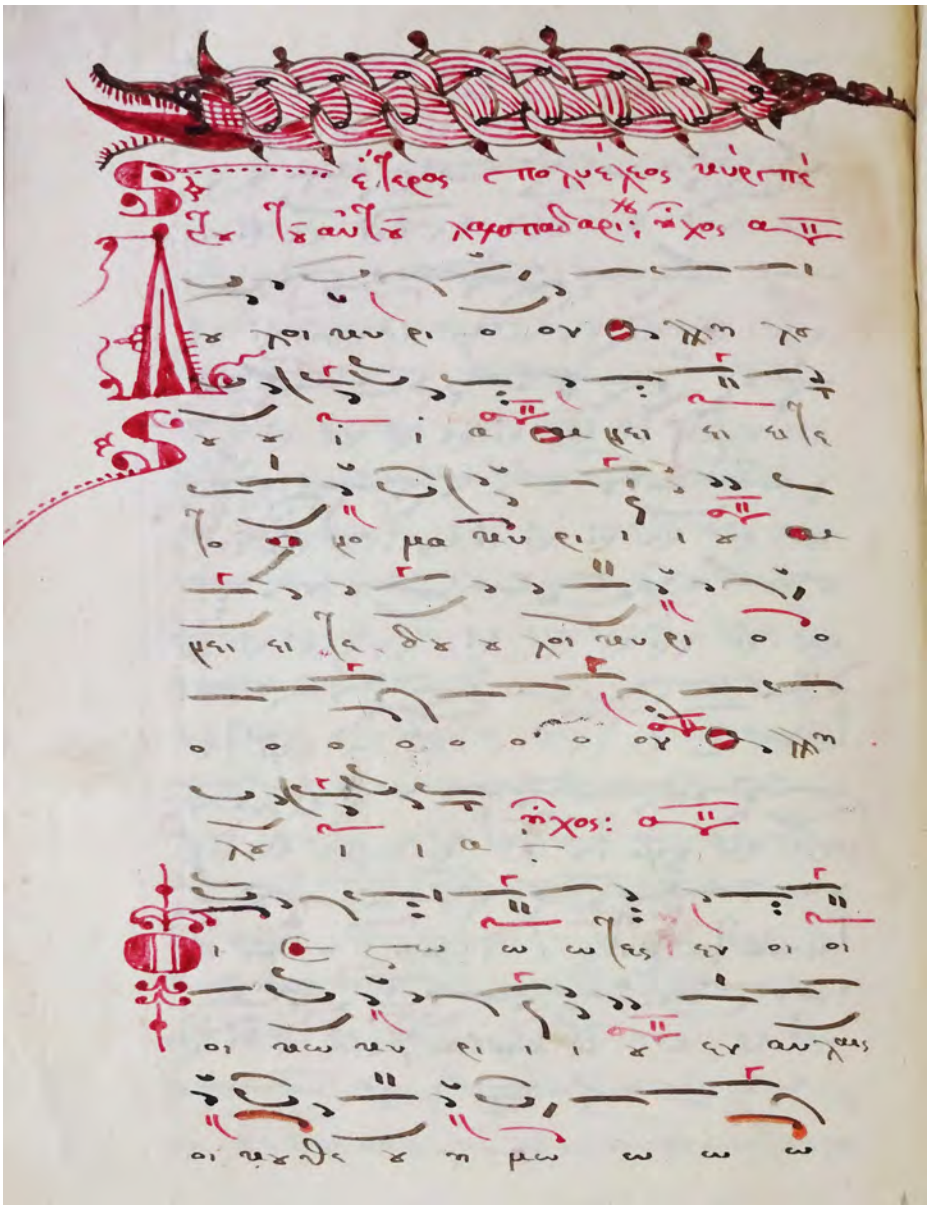

Πανομοιότυπο 73. Χφ. Καρὰ 73, φ. 72β.

86β Εἶναι γραμμένα μέλη μόνο μὲ μαύρη μελάνη καὶ χωρὶς ποιητικὸ κείμενο. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *Πασαπνοάριον λαμ-*

παδαρίου Πέτρου, ἦχος πλ. β′

90α Ὁ β′ γραφέας, ὁ ὁποῖος συνεχίζει τὸ κράτημα τοῦ Τριαδικοῦ ἀπὸ τὸ φ. 65β.

94α Ἄλλος γραφέας, χωρὶς ποιητικὸ κείμενο.

94β Ἄλλος -ἄτεχνος- γραφέας: ἦχος πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

99β-101β Ἄγραφα.

102α Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα: *ὥσπερ χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ...* Εἶναι φράση τοῦ εἱρμοῦ *Τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ...* σὲ ἦχο δ′ καὶ μελοποίηση τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη.

102β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...* Συνεχίζονται καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η: Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. β′[1] *Θεὸν ἀνθρώποις...* Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. β′[1] *Ἐν λύπαις...* Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδαν μου...*

107α Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ ο ύ τ α ὡς φασί· βαρὺς *Τὰς κακωθείσας...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ ἑπτάφωνος *Ἔφριξε γῆ...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· α′ *Ἀποβλεψάμενος ὁ τύραννος...* Τοῦ μουσικωτάτου κυροῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ (Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς)· ἦχος πλ. α′ φθορικὸν *Ἔφριξε γῆ...* Ὅμοιον· ἦχος α′ *Ἴδε ἣν προέφης προφῆτα...* Π α λ α σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′[1] *Ἡ ἐν οὐρανοῖς εὐλογημένη...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως]· τρίτος[1] *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Χαῖρε φωτὸς νεφέλη...*

116α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Σὲ τὸ καθαρώτατον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· δ′ *Παντάναξ βασιλεῦ εἰρήνευσον...* Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* μὲ κράτημα. Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ δομεστίκου· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ *Στένω ἐκ βαθέων...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ φθορικὸς *Ἀντίληψίς μου Κόρη...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Τὸ ὄμμα...* Κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′ *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Τοῦ αὐτοῦ [λάθος, εἶναι τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...*

126α Ἕτερος εἱρμὸς κὺρ Ζ α χ α ρ ί ο υ τοῦ Χανεντέ· ἦχος βαρὺς *Οὐρανὸς πολύφωτος...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Τὸν ἄναρ-*

χον βασιλέα τῆς δόξης...

129α-131β Ἄγραφα.

132α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα ὁ ὁποῖος γράφει καλοφωνικοὺς εἱρμοὺς ποὺ ὑπάρχουν γραμμένοι καὶ ἀπὸ τὸν προηγούμενο: Ἕτεροι εἱρμοὶ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ *Αὕτη ἡ κλητή...* Ὅμοιον· ἦχος α′ *Ἴδε ἣν προέφης...* Ἦχος δ′ *Σὲ τὸ καθαρότατον...* Ἦχος πλ. α′ *Στένω ἐκ βαθέων...* Φθορικόν· ἦχος πλ. α′ *Ἀντίληψίς μου...* Ἦχος πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου...* Ἦχος πλ. β′ *Τὸ ὄμμα...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸν ἄναρχον βασιλέα τῆς δόξης...* Ἦχος πλ. δ′ *Ἔφριξε πᾶσα ἀκοή...*

Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′[2] *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

138β Εἱρμοὶ ποιηθέντες παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ· α′ *Ἡ κάμινος Σωτήρ...* Τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ *Δοξάσωμεν...* Κὺρ Π α λ α σ ί ο υ· α′ *Λίθον...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Ἄστρον...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Ὄρος σὲ τῇ χάριτι...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Τὸν ποιμένα...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Τὴν φωτοφόρον νεφέλην...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Τὴν ζωοδόχον πηγήν...*

144β-147β Ἄγραφα.

148α Συνεχίζονται καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ ἀπὸ χάσμα. Μᾶλλον ἄλλος γραφέας: τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...* Κὺρ Δ α μ ι α ν ο ῦ· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· τρίτος *Θρόνος πάγχρυσος...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Χεῖρας ἐκπετάσας...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Κὺρ Δ α μ ι α ν ο ῦ· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ δομεστίκου· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Σιναΐτου· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* μὲ κράτημα. Τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ Σιναΐτου]· δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...* Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Χαίροις ἄνασσα...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. β′ *Ὁ μέγας προέγραψεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Τὸ παρὸν ἤχημα κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς] καὶ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Εριρεμ...* Ἀνώνυμον· βαρὺς *Τὰς κακωθείσας...* μὲ ἐκτενὲς κράτημα. Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἐξέστη ἐπὶ τοῦτο...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν·

πλ. δ' *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ' *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ· πλ. δ' *Ἀποβλεψάμενος...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. δ' *Ἀποβλεψάμενος...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ' *Ἀποβλεψάμενος...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Ἀλλότριον...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. δ' *Μουσικῶν ὀργάνων...* Κὺρ Ἀ θ α ν α σ ί ο υ πατριάρχου· πλ. δ' *Περιστάσεις καὶ θλίψεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ θ α ν α σ ί ο υ πατριάρχου] φθορικόν· πλ. δ' *Ἐκύκλωσαν αἱ τοῦ βίου...*

162α Πολυέλεος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ' *Λόγον ἀγαθόν...*

Ἀκολουθεῖ ἡ β' στάσις τοῦ πολυελέου σὲ ἦχο πλ. β'[1] *Ἐξομολογεῖσθε...* πάλι σὲ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ἕως τὸ φ. 171α.

171β Ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Ἀκολουθοῦν διάφορα ἄλλα μέλη.

173β Ἄγραφο. Ἀκολουθεῖ ἕνα παράφυλλο ἄγραφο, ἢ μὲ ἀδιάφορες σημειώσεις.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἐλαφρῶς ταλαιπωρημένη ἀπὸ χαρτόνια μὲ χρυσοτυπίες οἱ ὁποῖες σώζονται (ρόμβος μὲ ἄνθη στὸ κέντρο). Λίγα λερώματα στὰ φύλλα. Στὴν ράχη ὑπάρχει ᾠοειδὴς ἐτικέττα, ὅμοια μὲ αὐτὴν ποὺ συναντοῦμε καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς Καρά, ὅπου εἶναι γραμμένα: *Νο 108* καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι-κάτοχο τοῦ κώδικα ποὺ ἔχει σημειώσει καὶ τὶς ὅμοιες ἐτικέττες τῶν ἄλλων κωδίκων (βλ. τὰ σχόλια τοῦ χειρογράφου ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36 παραπάνω). Χάσματα καὶ ἀνακολουθίες στὴν ὕλη τοῦ χειρογράφου καὶ στὴν συνέχεια τῶν φύλλων καὶ τῶν γραφέων.

Γραφή: τοῦ *α'* γραφέα (φφ. 1α-38β, καὶ σὲ ἄλλα φύλλα παρακάτω) καθαρὴ καὶ ἀρκετὰ τεχνική, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής. Κάπως ἐξίτηλες οἱ μελάνες. Ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα ἁπλὰ ἀλλὰ καλαίσθητα. Τοῦ β' (φφ. 39α-65β) γραφέα: ἔντονες μελάνες, τεχνικὰ πρωτογράμματα, ἀριστεροκλινής, πιὸ τεχνικὸς καὶ σταθερὸς γραφέας. Οἱ γραφεῖς ἐναλλάσσονται, καὶ μεταξύ τους ἴσως παρεμβάλλονται καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ ἕνα σημεῖο καὶ μετὰ δὲν ὑπάρχουν πρωτογράμματα καὶ ἡ διάκριση τῶν μελῶν εἶναι δυσχερής.

Περιθώρια: τὸ κάτω μεγάλο, τὸ ἐσωτερικὸ μικρό, τὰ ἄλλα δύο ἄνετα.

Γραφεῖς δὲν δηλώνονται.

Στὸ πίσω μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχουν διάφορες σημειώσεις: Στὴν ἐπάνω ἀριστερὴ γωνία ἕνας παλαιὸς ἀριθμός: *16*. Πιὸ δεξιὰ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ν. Ραιδεστηνοῦ μὲ μὼβ στυλό: *Ν.Γ. Ραιδεστηνὸς* ὅπως καὶ σὲ ἀρκετοὺς ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς Καρά. Πιὸ κάτω μιὰ διαγεγραμμένη σημείωση τὴν ὁποία ὁ Σίμ. Καρὰς διάβασε καὶ κατέγραψε μὲ μολύβι:

...αὐτὴ ἡ ψαλτικὴ

εἶναι τοῦ κὺρ
λογιωτάτου Κωνσταντίνου
ψάλτου

(ἡ σημείωση συνεχίζεται χωρὶς διαγραφή)

τῆς ἁγίας παρασκευῆς
κατὰ τὸ χάσκιοϊ

Πιὸ κάτω ὁ Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα ὡς *-72-* (θεωρῶ ὅτι θὰ ἤθελε νὰ γράψει *-73-* ἀλλὰ ἔκανε λάθος), λίγο παρακάτω ὑπάρχει μιὰ μονογραφὴ μὲ μὼβ στυλό (ὅμοιο μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Ν. Ραιδεστηνοῦ παραπάνω-βλ. καὶ χφ. Καρὰ 74) καὶ μετὰ μιὰ παλαιότερη ἀρίθμηση: *Νº 34*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 74

αἰ. ΙΘ' (ἀρχές) χαρτ. 17,4 x 11,6 φύλλα Α'-Γ' + 126 + α'

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: ἱεροδιάκονος Νεόφυτος.

1α Στὴν ἐπάνω ὤα ὁ ἀριθμὸς *5* (βλ. καὶ παρακάτω τὰ σχόλια γιὰ τὰ παράφυλλα Β'α καὶ Γ'β). Ἐπίτιτλο (σχεδιασμὸς μὲ μαύρη μελάνη, γεμίσματα μὲ ἐρυθρὴ καὶ κόκκινη). Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, συντεθεῖσαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· Ἀρχὴ εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Ὠιδὴ α'· ἦχος *Πεποικιλμένη...*

45α *Τέλος τῶν καταβασιῶν τῶν*
δεσποτικῶν καὶ θεομη
τορικῶν ἑορτῶν.

Ἀκολουθοῦν οἱ Κανόνες τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, τὰ Εὐλογητάρια (τὰ λεγόμενα «συνοπτικά»), τὰ Ἐγκώμια.

74α Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων Ἀργὰ καὶ σύντομα. Ἀκολουθοῦν Καθίσματα (φ. 89α), Ἀκάθιστος «ἐξήγησις» (φ. 102α), τὸ Ἀλληλούια καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ Νυμφίου.

110β Ἀρχὴν ὧδε ποιοῦμεν καὶ τῶν ἀντιφώνων Τὰ γνωστὰ σὲ ἤχους πλ. α′ καὶ λέγετο. Ἀκολουθοῦν τὰ ἐξαποστειλάρια ἕως τὸ φ. 117α, ὅπου ὁ κολοφών:

Τέλος σὺν Θεῷ ὅλου τοῦ εἱρμολογίου,
τῷ δὲ μόνῳ Θεῷ δόξα.
Ἀμήν:-

117β Ἀπὸ ἄλλον γραφέα μὲ μικρόσχημη γραφή: Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου· ἦχος β′ *Τὴν Μωσέως ᾠδήν...* Τῇ Κυριακῇ τῆς Ἀποκρέῳ· πλ. β′ *Βοηθὸς καὶ σκεπαστής...* Τῇ Κυριακῇ τῆς Τυροφάγου· πλ. β′ *Ὡς ἐν ἠπείρῳ...* Τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας· ἦχος δ′λέγετος *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον...* Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν ἀγνήν...* Τῇ Τετάρτῃ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· ἦχος δ′ *Θάλασσαν ἔπηξας...* Πρόκειται γιὰ συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ μὲ τὶς ὁποῖες συμπλήρωσε τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ δασκάλου του Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Περιέχονται πλήρεις οἱ εἱρμοὶ τῶν καταβασιῶν τῶν παραπάνω ἡμερῶν.

125α Ἄγραφο.

125β Σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι:

Τοῦ παρόντος ἀντίγραφον εἶναι -ἢ φαί-
νεται- τὸ ὑπ᾽ ἀρ. 42 παρὰ Νεοφύτου
ἱεροδιακόνου ὅστις ἴσως ἤτο μαθητὴς ἢ συμ-
μαθητὴς τοῦ Κων/νου τοῦ κατόπιν πρω-
τοψάλτου

Ὁ Σίμ. Καρὰς μιλᾶ ἐδῶ γιὰ τὸ χφ. ὑπ᾽ ἀρ. 69 τῆς συλλογῆς του (παλαιὰ ἀρίθμηση: 42). Πράγματι, οἱ δύο κώδικες ὡς πρὸς τὴν ὕλη εἶναι πανομοιότυποι. Βλ. καὶ ἄλλα σχόλια παρακάτω.

126α, β Ἄγραφα, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο στὸ τέλος.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση δέρματος, τὸ ὁποῖο εἶναι πιὰ πολὺ φθαρμένο. Χρυσοτυπίες δὲν διακρίνονται. Στὴν ράχη ὑπάρχει ᾠοειδὴς ἐτικέττα, ὅπου εἶναι γραμμένα: *Nº 108* καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι-κάτοχο τοῦ κώδικα ποὺ ἔχει σημειώσει καὶ τὶς ὅμοιες ἐτικέττες τῶν ἄλλων κωδίκων (βλ. τὰ σχόλια τοῦ χειρογράφου ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36 παραπάνω).

Γραφὴ ὄμορφη, τεχνική, ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονες μελάνες. Συγκροτημένος γραφέας. Ἐπίτιτλα μὲ κόκκινη καὶ πράσινη μελάνη, πρωτογράμματα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων πιὸ καλλιτεχνικά, τὰ ὑπόλοιπα ἁπλὰ ἀλλὰ ἐπίσης καλαίσθητα.

Περιθώρια μεγάλα στὰ ὁποῖα (σὲ πάρα πολλὰ φύλλα) κάποιος ἔγραψε μὲ μαύρη μελάνη παραλλαγὲς στὶς μουσικὲς γραμμὲς τῶν καταβασιῶν. Οἱ ὑπὸ τύπον μουσικῶν δοκιμῶν παραλλαγὲς αὐτές, σχετίζονται ἄμεσα σὲ πολλὲς περιπτώσεις μὲ τὶς μελωδικὲς γραμμὲς ποὺ ἀποτυπώθηκαν στὴν ἔκδοση τοῦ Εἱρμολογίου ἀπὸ τὸν λαμπαδάριο (ἐπὶ πρωτοψαλτείας Κωνσταντίνου) Ἰωάννη στὰ 1839 (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὶς παραλλαγὲς στὸν εἱρμὸ *Χριστὸς γεννᾶται* μὲ τὶς χαρακτηριστικὲς θέσεις στὶς φράσεις *ἐξ οὐρανῶν* καὶ *ἐπὶ γῆς*).
Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα Καρὰ 69, δηλαδὴ τὸν ἱεροδιάκονο Ν ε ό φ υ τ ο ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ Ἐγρὶ Καπίου τῆς Κωνσταντινούπολης. Ἐπιπλέον, οἱ δύο κώδικες ἔχουν ἀκριβῶς τὴν ἴδια ὕλη (βλ. ἐπὶ παραδείγματι, τὶς ἀργὲς καὶ σύντομες μελωδίες στὴν ἑνότητα τῶν προσομοίων). Τοῦ ἰδίου εἶναι καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 53, ὅπως καὶ τὸ Πρ. Ἠλιοὺ Ὕδρας 634 (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 69). Σαφεῖς ὁμοιότητες μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Ν ε ο φ ύ τ ο υ βλέπουμε καὶ στὸ χειρόγραφο Καρὰ 76. Βλ. καὶ τὰ σχόλια γιὰ τὸν α' γραφέα στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 78.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχει μιὰ ἀρίθμηση: *Νο 35* καὶ μιὰ μονογραφὴ μὲ μὼβ στυλό (βλ. τὸ παράφυλλο Γ'β παρακάτω καὶ τὸ χφ. Καρὰ 73).

Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σίμ. Καρὰς ἀρίθμησε τὸ χειρόγραφο: *-74-*, ἐνῶ στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *5* (βλ. καὶ φ. 1α). Στὸ παράφυλλο Β'β, ἐπάνω ἀριστερά: *36*.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Γ'β ὑπάρχει πρόχειρα ἡ ἀρχὴ τοῦ εἱρμοῦ *Πεποικιλμένη...* Στὴ μέση, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ραιδεστηνοῦ (βλ. καὶ τὰ χφφ. Καρὰ 42, 43, 60):

Εἱρμολόγιον Πέτρου
Λαμπαδαρίου
παρ᾽ ἐμοὶ εὑρίσκεται.

Πιὸ χαμηλὰ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ν. Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ (*Ν. Γ. Ραιδεστινός*) μὲ μὼβ στυλὸ (βλ. παράφυλλο Α'α), ἀκριβῶς ὅπως τὴν συναντοῦμε καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς Καρά. Τέλος, λίγο παρακάτω μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 35* καὶ ἀκόμη χαμηλώτερα: *5* (βλ. καὶ τὸ φ. 1α).

Σύμφωνα μὲ τὸν π. Κωνσταντίνο Τερζόπουλο (βλ. παρακάτω τὴν βιβλιογραφία) οἱ σημειώσεις παραλλαγῶν τῶν μουσικῶν γραμμῶν τοῦ εἱρμολογίου στὰ περιθώρια τοῦ κώδικα, ἀνήκουν στὸν πρωτοψάλτη Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο τὸν Βυζάντιο. Ἡ ἐκτίμηση αὐτή, ἐὰν συνδυαστεῖ μὲ τὴν ὑπόθεση τοῦ Σίμ. Καρὰ στὸ φ. 125β, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μεταγενέστερη κτήση τοῦ κώδικα ἀπὸ τὸν μαθητὴ τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ, τὸν πρωτοψάλτη Γ ε ώ ρ γ ι ο Ραιδεστηνό, καὶ ἀργότερα ἀπὸ τὸν υἱό τοῦ τελευταίου, Ν ι κ ό λ α ο, δείχνει πιθανή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σ. 181-182.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 75

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1780-90) χαρτ. 16,5 x 10,6 φύλλα Α'-Η' + 287 + α'-κζ'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1α Λιτὸ ἐπίτιτλο μὲ ἄνθη. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωμάτων τε καὶ πνευμάτων, καὶ πάσης χειρονομίας τε καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν, παλαιῶν τε καὶ νέων:- Ἀρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα... Καθεξῆς ἡ συνήθης Προθεωρία, μαζὶ μὲ τὰ κατ᾽ ἦχον ἠχήματα, τὴν Νουθεσία πρὸς τοὺς μέλλοντας μαθεῖν τὴν ἐπιστήμην τῆς μουσικῆς (χωρὶς τὸν ἐμβόλιμο στίχο τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ *θέλει καλὸν σωφρονισμὸν καὶ φόβον τοῦ Κυρίου*)

9α Κεκραγάρια παλαιὰ ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...*

12β Σύντομα κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν... Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...*

15β Ξεκινοῦν τὰ ἀργὰ Κεκραγάρια τοῦ β' ἤχου, προφανῶς καὶ πάλι σὲ ἐξήγηση τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Καθεξῆς καὶ τὰ σύντομα κεκραγάρια, τὸ α' θεοτοκίο τοῦ ἀναστάσιμου ἑσπερινοῦ τοῦ β' ἤχου καί, μὲ τὴν ἐπιγραφὴ παλαιὸν τὰ πασαπνοάρια τῶν αἴνων. Οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι ἕως καὶ τὸν πλ. δ' ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἴδια δομή. Στὸν τρίτο, στὸν πλ. α' καὶ στὸν πλ. β' ὑπάρχει καὶ πάλι ἡ ἐπιγραφὴ παλαιὸν πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνθολόγηση τῶν πασαπνοαρίων.

56α Πασαπνοάρια σύντομα κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

61α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἑωθινὰ σύντομα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

72β Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

75β Πολυέλεος συνοπτικὸς καὶ ἡδύτατος κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

86β Πασαπνοάρια κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α -

π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ Ἀκολουθοῦν συνθέσεις πασαπνοαρίων τοῦ ἰδίου σὲ ἤχους β′, δ′ καὶ βαρύ.

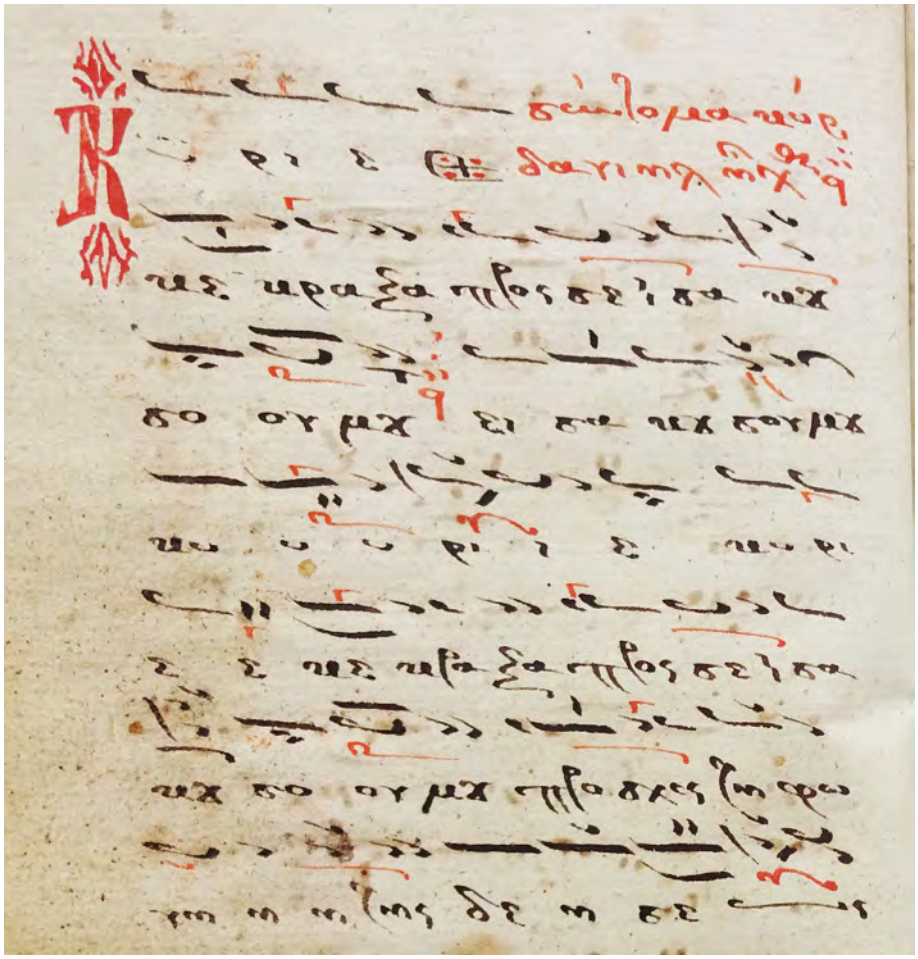

Πανομοιότυπο 74. Χφ. Καρὰ 75, φ. 12β.

100α Δοξολογίαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος δ′ *Δόξα σοι...*

Ἀκολουθοῦν δοξολογίες: Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α - τ ρ ῶ ν· πλ. α′. Φ. 109β: Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρύς. Φ. 113β: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλη- σίας [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· λέγετος. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ

τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· τρίτος. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′.

134α Ἀισματικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η καὶ Τ ζ ε λ ε π ῆ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

136α Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

139α Νεκρώσιμον, ἐξήγησις κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

142α Ξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

143α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ξήγησις κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

149α Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, ξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δύναμις...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (;)]· β′ *Δύναμις...*

153α Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ βήματος, ξήγησις κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Δύναμις...* Εἰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Εἰς τὴν Ὕψωσιν· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...*

Ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ]· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...*

156α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

174β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομα Ἡ γνωστὴ καὶ πολυεκδεδομένη σειρὰ τῶν χερουβικῶν «τῆς ἑβδομάδος» σὲ ἤχους α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, καὶ πλ. α′ (στὸν παρόντα κώδικα τὰ δύο τελευταῖα ἀνθολογήθηκαν ἀντίστροφα: πλ. α′, πλ. δ′-βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 77, φ. 250α).

179β Ἕτερα χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος νεωστὶ συντεθέντα παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου τοῦ κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πρόκειται γιὰ τὴν δεύτερη, οὐσιαστικὰ ἄγνωστη, σειρὰ χερουβικῶν «τῆς ἑβδομάδος» τοῦ ἴδιου μελοποιοῦ.

184β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος τοῦ αὐτοῦ κύρ Π έ τ ρ ο υ Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι κοινωνικῶν.

190α Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κυρίου Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

199β Ἕτερα κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν. Τῶν Χριστουγέννων τοῦ αὐ-

τοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ *Λύτρωσιν...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ σειρὰ τῶν κοινωνικῶν τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ. Ὡστόσο, παρεμβάλλονται καὶ κάποια ἄλλων μελοποιῶν. Ἔτσι, ὡς κοινωνικὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου ἀνθολογεῖται ἡ σύνθεση Τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ *Ἐκ στόματος...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ τοῦ χερουβικοῦ ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Σιγησάτω...* [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ δ′φωνος *Ἐξηγέρθη...* Κατόπιν συνεχίζονται τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δανιήλ.

228α Ἕτερα συντομώτερα τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ δ ο μ ε σ τ ί κ ο υ (πρόκειται γιὰ συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, γνωστὲς καὶ ἀπὸ ἄλλους κώδικες ὅπου ἔχουν τὴν ἐπιγραφή: «τοῦ αὐτοῦ ὄντας δομέστικος, ὡραῖα λίαν»)· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

236β Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ, ἐξήγησις καὶ σύντμηση]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

238β Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, ξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

Ἀκολουθοῦν τὰ Προκείμενα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου (*Θεὸς Κύριος...*, *Τὸ προσταχθέν...*, τὸ δίχορο *Τῇ ὑπερμάχῳ...*).

249α Εἰς τὸν ὄρθρον· πλ. δ′ *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

252α Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

255β Εἱρμοὶ ἔντεχνοί τε καὶ γλυκύτατοι. Κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς]· α′ *Ἔφριξε γῆ...* (μὲ τὸ κράτημα τοῦ ἴδιου). Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η *Ἡ τρίφωτος λυχνία...*

Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: Ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Ἦχος α′ *Συνέχομαι...* Ἦχος λέγετος *Ἐν βυθῷ...* (μὲ ἐκτενὲς κράτημα). Ἦχος τρίτος *Λατρεύειν...* Ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...* Ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...* Ἦχος πλ. α′ *Στένω...* Ἦχος πλ. β′ *Θεὸν*

ἀνθρώποις... Ἦχος πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* Τοῦ μακαρίτου α′ ψάλτου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ ς]· βαρὺς *Τεριρεμ...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. δ′ *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Αὕτη ἡ κλητή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Ἴδε ἣν προέφης...*

284α Τὸ παρόν, ποίημα κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· α′ *Δοξάσωμεν Τριάδα...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Τὸν ποιμένα...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* [Μ ε λ ε τ ί ο υ] ἦχος δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 287β.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Ἐμφανῆ ἴχνη ὑγρασίας στὰ πρῶτα φύλλα, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ἑπόμενα. Ἰδίως πρὸς τὸ τέλος τὸ πρόβλημα εἶναι πιὸ ἔντονο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ δέρμα φθαρμένη, χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (πλαίσιο). Ὡστόσο, στὴν ράχη ὑπάρχει διακόσμηση μὲ ἄνθη.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, τεχνικὴ καὶ σταθερή. Μικρὰ διάστιχα, περιθώρια ἄνετα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, ἀλλὰ στὰ φύλλα ὅπου ὑπάρχουν λερώματα ἀπὸ ὑγρασία οἱ μελάνες εἶναι κάπως ἐξίτηλες. Ὡστόσο, τὸ χειρόγραφο διαβάζεται ἀπρόσκοπτα. Ὄμορφα ἐπίτιτλα μὲ ἄνθη, πρωτογράμματα λιτὰ μὲ διακόσμηση ρόμβων ἄνω καὶ κάτω.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Εἶναι προσεκτικὸς καὶ καλλιγράφος, συγκροτημένος μουσικός. Ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 77, ὁ ὁποῖος σὲ μεγάλο βαθμὸ ἔχει τὸ ἴδιο περιεχόμενο. Ἐκτιμῶ ὅτι γράφει πολὺ κοντὰ στὰ χρόνια τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, καὶ πάντως μετὰ τὸν θάνατό του (1778). Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο ἀπουσιάζουν τελείως συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ ἄλλων μεταγενέστερων μουσικῶν, ἐνῶ περιέχονται δύο ἐξηγήσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου (*Ἄνωθεν οἱ προφῆται, Δύναμις* Κορώνη) τὶς ὁποῖες γνωρίζουμε ὅτι ἐκπόνησε περὶ τὸ 1780-82 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 2016). Ἐκτενέστερα σχόλια γιὰ τὸν γραφέα βλ. στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 77 παρακάτω.

Ὁ π. Κωνσταντίνος Τερζόπουλος θεωρεῖ ὡς γραφέα τοῦ χειρογράφου τὸν πρωτοψάλτη Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο τὸν Βυζάντιο (1777-1862) καὶ δημοσιεύει περιγραφή του καὶ φωτογραφίες ἀπὸ φύλλα του (βλ. παρακάτω τὴν βιβλιογραφία). Ὡστόσο,

τὸ χειρόγραφο εἶναι παλαιότερο. Ἀλλωστε, στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ καὶ μισοσβησμένη σημείωση τὴν ὁποία ὁ Σίμ. Καρὰς ἀντέγραψε χαμηλώτερα μὲ μολύβι:

1790 αὐγούστου 1
ἐπηρα εγὼ ω παπαπολύκαρπος
τὸ παρὸν βιβλίον απὸ τὸν μανολάκη
διὰ γρόσια 20

τὴν ὁποία γνωρίζει καὶ δημοσιεύει καὶ ὁ Τερζόπουλος.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Καρὰς ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: -75-.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σσ. 177-181, 414.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 76

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1810) χαρτ. 17,1 x 10,7 φύλλα Α' + 191 + α'-γ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀνθολογία ἥτις περιέχει νέα μαθήματα, ἐξ ὧν τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*
Στὴν κάτω ᾧα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:
Ἐπὶ πρωτοψαλτείας Ἰακώβου φ. 58
Ὡστόσο, βλ. τὸ φ. 82β.

9α Κεκραγάρια ἐξηγηθέντα παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

22β Ὁ παρὼν πολυέλεος συνετέθη παρὰ κὺρ Δ α ν ι ή λ, πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

32α Ἕτερος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ· πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

43α Πασαπνοάρια σὺν Θεῷ ἁγίῳ ψαλλόμενα πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου. Τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...*
Ἀκολουθοῦν στὴν ἴδια ἑνότητα: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου

τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′

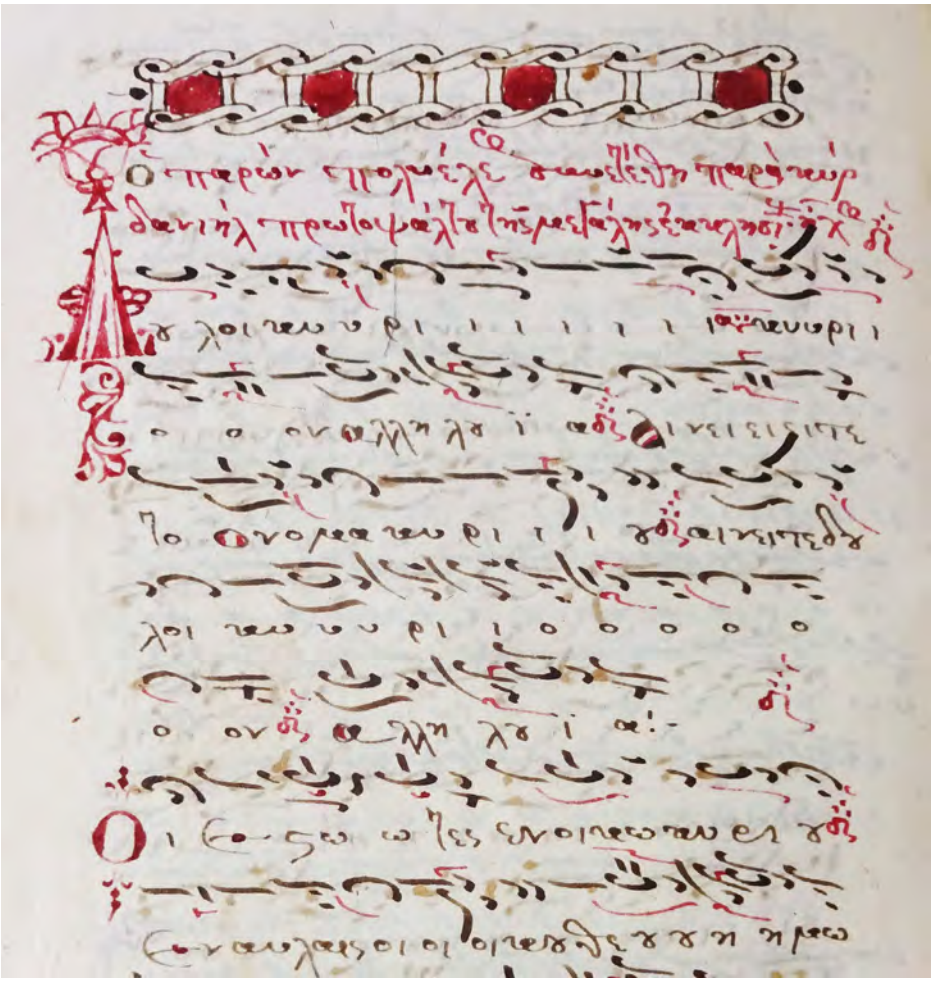

Πανομοιότυπο 75. Χφ. Καρὰ 76, φ. 22β.

52α Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον συντεθεῖσαι παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

54α Τὰ παρόντα συνετέθησαν παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ α′ ψάλτου ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

58α Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιπες ἑπτὰ δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ.

79β Ἡ παροῦσα συνετέθη παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· λεγετος *Δόξα σοι...*

82β Ἡ παροῦσα ἐκαλλωπίσθη ἐκ τῆς τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς ἑπτάφωνος *Δόξα σοι...*

85α Τρισάγιον τοῦ Σταυροῦ, σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

85β Τρισάγιον τὸ νεκρώσιμον, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

88α Φήμη παλαιά, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

88β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

92α Ἦχος β′*Δύναμις...* Ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

93β Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Οἱ τά...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι. Ἀργὲς συνθέσεις.

104α Ἐκ τῶν τοῦ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*
Ἀκολουθεῖ: Ἦχος δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

108α Εἰς τὸν ἐν τῷ ἱερῷ βήματι ἀσπασμὸν τῶν ἱερέων, κὺρ Ἰ α - κ ώ β ο υ· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω σε Κύριε...* Ἕτερον σύντομον· β′ *Ἀγαπήσω σε Κύριε...*

109α Εἰς τὴν Προηγιασμένην κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

111α Τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Γεύσασθε...*

112α Εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἐξήγησις [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

115α Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ

λαμπαδαρίου Ἡ γνωστὴ καὶ ἐκδεδομένη σειρὰ σὲ ἤχους α′ βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

118β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Ἡ γνωστὴ σειρά.

122α Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον τῶν Κυριακῶν, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ή λ πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

128α Ἕτερα κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον τὰ ἀνέκδοτα, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

135α Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Ἀκολουθοῦν (δὲν δηλώνονται πάντα τὰ ὀνόματα τῶν μελοποιῶν, ἀλλὰ θεωρῶ ὅτι ἀρκετὰ εἶναι τοῦ Δ α ν ι ή λ, μὲ τὴν ἐξαίρεση τῶν συνθέσεων τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ποὺ πάντα σχεδὸν παρεμβάλλονται στὶς -παρόμοιες σὲ πάρα πολλοὺς κώδικες- ἑνότητες αὐτές): Εἰς τὴν Ὕψωσιν, Πέτρου· α′ *Ἐσημειώθη...* Τῶν Χριστουγέννων· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′. Τοῦ Λαζάρου (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· α′. Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων τοῦ αὐτοῦ (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· δ′. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ (Ι α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου;)· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...* (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;). Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν (Δανιήλ;)· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Ἀντίπασχα (Δανιήλ;)· α′ *Ἐπαίνει...* Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...* Πεντηκοστῆς· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Ἁγ. Πάντων (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Μεταμορφώσεως (Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;)· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

149α Τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἦχος α′ *Εἰς μνημόσυνον...* (ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ἀπὸ κάτω «Πέτρου»). Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Ποτήριον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο-

π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Εἰς πᾶσαν...*

155α Αἱ ὥραι τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· Στιχηρὰ εἰς τὴν α′ ὥραν· πλ. δ′ *Σήμερον τοῦ ναοῦ...* Καταγράφονται ὅλα τὰ στιχηρὰ τῶν Μεγάλων Ὡρῶν, ἕως τὸ φ. 162α.

162β Ἀρχὴ καὶ τῆς τοῦ Ἀκαθίστου ἀκολουθίας, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Ἀνθολογοῦνται τὰ *Θεὸς Κύριος, Τὸ προσταχθέν... Τῇ ὑπερμάχῳ...*

Εἰς τοὺς Νυμφίους, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ′ *ναα Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

169α Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ ἔντεχνοί τε καὶ ἡδύτατοι. Ὁ παρὼν συνετέθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η καὶ μελωδοῦ· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· α′ *Τοτοροροο...* Ἀκολουθοῦν (τὶς περισσότερες φορὲς χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ, ἀλλὰ εἶναι γνωστὲς συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η): *Συνέχομαι...* μὲ κράτημα. Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· α′ *Νῦν πάντα πεπλήρωται...* μὲ κράτημα. *Ὦ Πάσχα τὸ μέγα...* Ἦχος λεγετος *Ἐν βυθῷ...* μὲ κράτημα «τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ». Ἦχος τρίτος *Λατρεύειν ζώντι...* μὲ κράτημα (ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ὅτι εἶναι «τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ»). Ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...* μὲ κράτημα «κὺρ Δ α ν ι ή λ». Μ ε λ ε τ ί ο υ τοῦ Σιναΐτου· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* μὲ κράτημα. Ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...* μὲ κράτημα. Ἦχος πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...* Τοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ *Τετετε...* Ἦχος βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* μὲ κράτημα. Ἦχος βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Ἦχος πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...* μὲ κράτημα. Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ′ *Ῥοήν μου τῶν δακρύων...* ἕως τὸ φ. 191β. Ἀκολουθοῦν τρία ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ δέρμα, τὸ ὁποῖο τώρα πιὰ εἶναι φθαρμένο καὶ μὲ ἐξίτηλες χρυσοτυπίες (ἀμφορέας στὸ κέντρο). Φθορὲς καὶ στὴν ράχη.

Γραφὴ πυκνή, μᾶλλον ἄτεχνη καὶ βιαστική, μὲ κάπως ἀσθενῆ μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Πρωτογράμματα ἁπλὰ μὲ λιτὴ διακόσμηση, ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ σχεδιά-

στηκαν κάπως πιὸ ἔντεχνα στὸν ἀρχικὸ στίχο τῶν διαφόρων μελῶν καὶ στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων. Περιθώρια ἄνετα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, καθὼς στὸ φ. 82β μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ώς λαμπαδάριο (σίγουρα ἀπὸ τὸ 1810 κ.έ.). Ὁ γραφικός του χαρακτῆρας μοιάζει κάπως μὲ ἐκεῖνον τῶν κωδίκων Καρὰ 53, 69, 74, δηλαδὴ μὲ τοῦ ἱεροδιακόνου Ν ε ο φ ύ τ ο υ. Βλ. καὶ τὰ σχόλια γιὰ τὸν α' γραφέα στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 78.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε κάθετα (ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω): *ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ* (βλ. καὶ τοὺς κώδικες 26, 33, 97) καὶ πιὸ χαμηλὰ ἀρίθμησε τὸν κώδικα στὴν συλλογή του: *-76-* (τὸν ἴδιο ἀριθμὸ ἔγραψε καὶ ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 77

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 16,1 x 10,6 φύλλα Α'-Β' + 379 + α'-β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1α Μικρὸς χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο ὁ ὁποῖος ἔμεινε ἄγραφος. Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον παλαιὰ ἅτινα ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ, λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Πελοποννησίου]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Εἰς τὸ ἀποστίχου· ἦχος α' *Ἰδοὺ πεπλήρωται...* Ἦχος α' *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι, μὲ τὴν ἴδια δομὴ σὲ κάθε ἦχο.

38β Δοξαστικὸν παλαιόν, ἀξήγητον (!)· ἦχος πλ. δ' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν..., Ἀνύμφευτε Παρθένε...*

41α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναστασίμων ἑωθινῶν ἰδιομέλων τῶν ια' ἅτινα ἐποιήθησαν παρὰ τοῦ σοφοῦ βασιλέως κυρίου Λ έ ο ν τ ο ς, τὸ δὲ μέλος παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ ῆ. Ἑωθινὸν πρῶτον. Ἦχος α' *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα. Βλ. καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

55β Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον μεγάλαι, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

58β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν κὺρ Π έ -

τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος *α′ Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

67β Πολυέλεος συνοπτικός, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

79β Ἕτερος πολυέλεος τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος *α′ Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

Τὰ φύλλα 88β-94β εἶναι δεμένα ἀνάποδα στὴν βιβλιοδεσία. Ἡ συνέχεια τῶν μελῶν τοῦ κώδικα μετὰ τὸ φ. 87β βρίσκεται στὸ φ. 94β ἀνάποδα, καὶ μετὰ τὸ φ. 88β γυρίζουμε πάλι τὸν τόμο 180° καὶ μεταβαίνουμε στὸ φ. 95α.

91β Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

106α Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ δομεστίκου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, μετέπειτα λαμπαδαρίου]· πλ. *α′ Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

122β Ἕτερος πολυέλεος νεωστὶ τονιθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

136β Πασαπνοάρια σὺν Θεῷ ἁγίῳ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος *α′ Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· β′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· δ′. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρύς.

152β Ἕτερα Πασαπνοάρια τοῦ Εὐαγγελίου ἅπερ συνετέθησαν παρὰ τοῦ μακαρίτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ, λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, συνετέθησαν δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἀσθενείᾳ· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′

Τὸ φ. 159α καὶ β εἶναι ἄγραφο, τὸ μέλος ὅμως τοῦ πασαπνοαρίου συνεχίζεται στὸ φ. 160α.

160β Ἕτερον πασαπνοάριον κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. *α′ Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ α ζ ῆ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

164α Δοξολογίαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ. Ἡ παροῦσα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Δόξα σοι...* Ἡ δοξολογία αὐτὴ συνεχίζεται ἕως τὸ φ. 165β

(στίχος: *Εὐλογητός εἶ...*), τὰ φύλλα ὅμως 166 καὶ 167 εἶναι ἄγραφα. Τὸ ἀσματικὸ τῆς δοξολογίας συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα στὸ φ. 168α.

Ἑτέρα κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· βαρὺς *Δόξα σοι...* Στὸ φ. 173β ὁλοκληρώνεται ὁ στίχος *Καθ᾽ ἑκάστην...* Τὸ φ. 174α, β εἶναι ἄγραφο, καὶ στὸ 175α συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ὁ στίχος *Παράτεινον...* καὶ ὁλοκληρώνεται ἡ δοξολογία.

176β Ἡ παροῦσα δοξολογία ἐτονίσθη παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανοσιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἁγίου ἀρχιδιακόνου ἁγίου Νικαίας· πλ. δ′ *Δόξα σοι...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Δόξα σοι...* Ἑτέρα δοξολογία κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· λέγετος *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· τρίτος *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Δόξα σοι...*

200α Ἀισματικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

202α Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Νεκρώσιμον, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

207α Φήμη, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ μέλος διακόπτεται χαμηλὰ στὸ φ. 207β στὴν φράση *εἰς πολλά ἔ..* διότι τὰ φφ. 208 καὶ 209 εἶναι ἄγραφα. Στὸ φ. 210α συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα τὸ *Ἄνωθεν οἱ προφῆται* τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η σὲ ἦχο βαρὺ ἀπὸ τὴν φράση *...(στά) μνον...* σὲ ἐξήγηση Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

214α Τοῦ βήματος· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Δύναμις· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· β′ *Δύναμις...* Εἰς τὴν Σταυροπροσκύνησιν· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Δύναμις· β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Δύναμις *Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

219α Ἀλληλουιάριο τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...* Ἦχος δ′ *Εἰς πολλά...* Ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πολλά...* Ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι Κύριε...*

220β Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον σὺν Θεῷ ἁγίῳ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ

ἱερέως Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

235α Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι. Ἀργὲς συνθέσεις.

250α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομα Τὰ πολὺ γνωστὰ ὡς «τῆς ἑβδομάδος», σὲ ἤχους α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′ (στὸν παρόντα κώδικα οἱ δύο τελευταῖοι ἦχοι γράφτηκαν ἀντιστρόφως: πλ. α′, πλ. δ′-βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 75, φ. 174β).

254β Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

262α Ἕτερα συντομώτερα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Αἰνεῖτε...* Πέντε ἦχοι: α′, β′, τρίτος, δ′, πλ. α′.

266β Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Οἱ ἦχοι: α′, βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

271α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος νεοτονιθέντα, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Ὁ ποιῶν...* καὶ καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα κοινωνικὰ τῆς γνωστότατης αὐτῆς σειράς.

275β Ἕτερα κοινωνικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ· α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Τὸ μέλος αὐτὸ δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς τὰ φφ. 277 καὶ 278 εἶναι ἄγραφα.

279α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα καὶ ὁλοκληρώνεται ἕνα κοινωνικὸ (*Ποτήριον...*). Καθεξῆς συνεχίζονται Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ χωρὶς ὀνόματα μελοποιῶν: Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, κ.λπ.

283α-288β Ἄγραφα.

289α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον νεωστὶ συντεθέντα, ἡδύτατά τε καὶ ἔντεχνα, παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου, πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Δ α ν ι ὴ λ Οἱ ἦχοι α′, β′ καὶ τρίτος.

297α Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

304β Κοινωνικὰ ἕτερα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Εἰς τὴν πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου τὸ παρὸν κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον...* Τῶν Χριστουγέννων τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...* Τῶν ἁγίων Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...* Τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου Λαζάρου, κὺρ

[Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χρυσάφου τοῦ νέου· α′ *Ἐκ στόματος*... Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος*... Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ

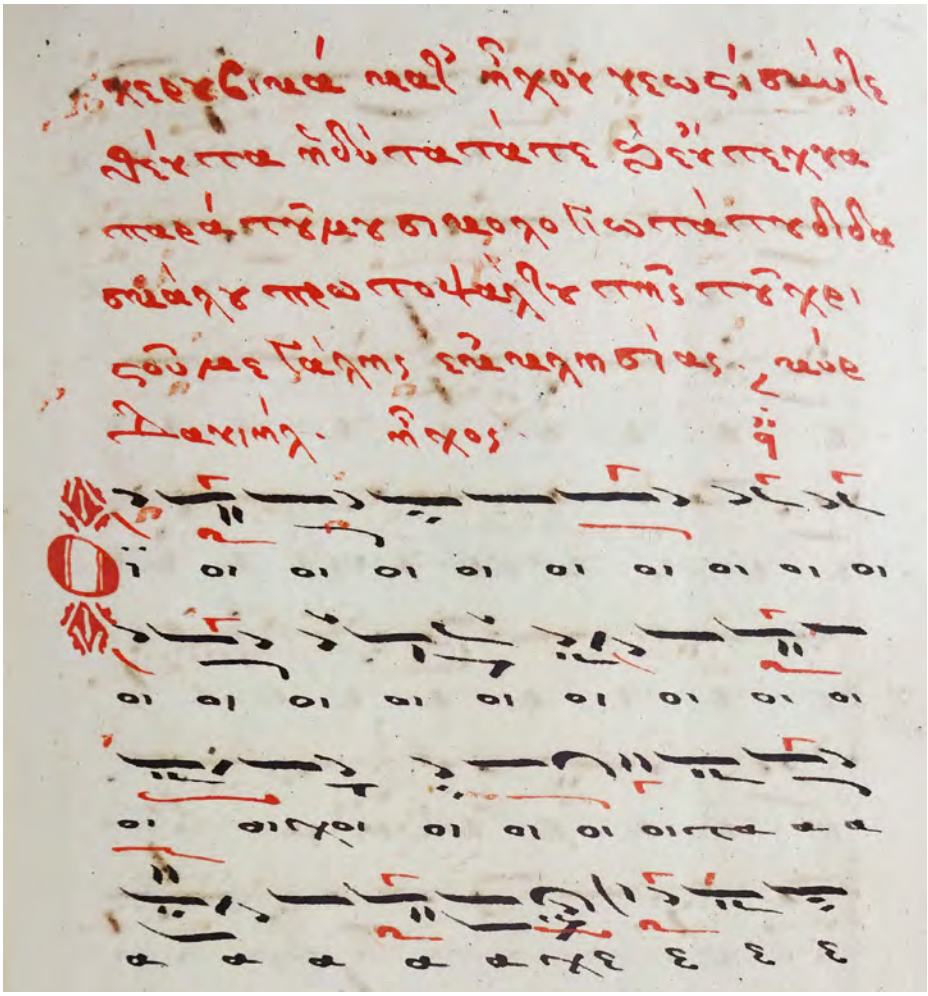

Πανομοιότυπο 76. Χφ. Καρὰ 77, φ. 289α.

χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου*... Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Σιγησάτω*... Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ δ′φωνος *Ἐξηγέρθη*... Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Σῶμα Χριστοῦ*... Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν -

ν η σ ί ο υ]· *α′ Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. *α′ Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη ὁ Θεός...* Τῆς Πεντηκοστῆς· *α′ Τὸ Πνεῦμά σου...* Τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τῆς Μεταμορφώσεως· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*

324α Ἕτερα κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀρχαγγέλων. Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἁγίων τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ὴ λ (;)]· πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον...* Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται διότι τὰ φύλλα 329 καὶ 330 εἶναι ἄγραφα. Τὸ φ. 331 εἶναι δεμένο ἀνάποδα καὶ περιέχει ἕνα *Ἀναστάσεως ἡμέρα* σὲ ἦχο πλ. α′. Ἄρα, ἀπὸ τὸ φ. 330β ποὺ εἶναι ἄγραφο συνεχίζουμε ἀνάποδα στὸ φ. 334β ὅπου συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...*

Καθεξῆς (φ. 334β): Προηγιασμένη, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ, ἐξήγησις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Ἦχος πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας...* Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη... Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* τὸ ὁποῖο συνεχίζεται στὸ φ. 331α ἀνάποδα ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς τὰ φύλλα ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ βροῦμε τὴν συνέχειά του (φφ. 335α-344β) εἶναι ἄγραφα.

345α Συνεχίζει ἀπὸ χάσμα ὁ καλοφωνικὸς εἱρμὸς τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η *Αὕτη ἡ κλητή...* σὲ ἦχο α′: *...καὶ πανήγυρις ἐστὶ πανηγύρεως..* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Ἴδε ἣν προέφης...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Ἀπὸ τοῦ θρόνου...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· λεγετος *Ἐν βυθῷ...* (μὲ κράτημα). Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· τρίτος *Λατρεύειν ζῶντι Θεῷ...* Ἦχος τρίτος *Ἐν Σιναίῳ...* (μὲ κράτημα). Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ Σιναΐτου καὶ Κρητός· δ′ *Παντάνασσα...* (μὲ κράτημα) Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* [Μ π α λ α σ ί ο υ (;)]· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* (μὲ κράτημα) Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη...* (μὲ κράτημα) Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· *Στένω ἐκ βαθέων...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[2] *Θεὸν ἀνθρώ-*

ποις... (μὲ κράτημα) Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου ἐστὶ τὸ παρόν· πλ. β′[2] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* Τοῦ μακαρίτου α′ ψάλτου [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο - γ λ ο υ ς]· βαρὺς *Τερίρεμ...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε - κ έ τ η]· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ τοῦ Ν έ ω ν Π α - τ ρ ῶ ν· πλ. δ′ *Ἐκκαύσατε τὴν κάμινον...* Κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ - ζ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Αμειμετα...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ η μελῳδικόν· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* Τοῦ Μ π α - λ α σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀλλότριον...* [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Κυρίως Θεοτόκον...* Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε - κ έ τ η]· πλ. δ′ *Ἄγγελοι καὶ οὐρανοί...* Κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* (μὲ κράτημα) ἕως τὴν μέση τοῦ φ. 379α. Τὸ φ. 379β, ὅπως καὶ δύο παράφυλλα στὸ τέλος, εἶναι ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση κόκκινου δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (μεγάλο πλαίσιο ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ρόμβος μὲ τὴν Θεοτόκο Βρεφοκρατοῦσα στὸ κέντρο καὶ στὶς γωνίες τοῦ πλαισίου ἄνθη-πίσω τὸ ἴδιο καὶ ἀντὶ τῆς Θεοτόκου ἡ Σταύρωσις). Ἄνθη καὶ στὴν ράχη. Κάποια φύλλα (βλ. τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα παραπάνω) εἶναι ἄγραφα καὶ ἔτσι ὑπάρχουν ἐλλείψεις στὰ μέλη.

Γραφὴ τεχνική, ἀριστεροκλινής, συγκροτημένου καὶ ἔμπειρου γραφέα. Οἱ μελάνες (κόκκινη καὶ μαύρη) εἶναι ἀρκετὰ ἔντονες, σὲ κάποια ὅμως ἀρχικὰ φύλλα εἶναι ἐξίτηλες. Πρωτογράμματα λιτά, μὲ διακόσμηση ρόμβων ἄνω καὶ κάτω. Ἄνετα διάστιχα, περιθώρια κάπως μικρά.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 75, ὁ ὁποῖος ἔχει σχεδὸν τὸ ἴδιο περιεχόμενο. Θεωρῶ ὅτι ἔγραψε περὶ τὰ ἔτη 1780-90. Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο ἀπουσιάζουν τελείως συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ, καὶ μεταγενέστερων μελοποιῶν ἐνῶ καὶ οἱ δύο ἐξηγήσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου εἶναι ἀπὸ τὰ πρώιμα ἔργα του. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὁ κωδικογράφος γράφει μερικὲς ἐπιγραφὲς δείχνει ὅτι χρονικὰ -καί, πιστεύω, ὄχι μόνο- ἦταν κοντὰ σὲ συγκεκριμένα γεγονότα καὶ πρόσωπα (βλ. τὸ φ. 106α σχετικὰ μὲ τὸν «δομέστικο» Π έ τ ρ ο (Πελοποννήσιο), τὸ φ. 122α: «νεωστί συντεθέντα» πάλι γιὰ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο, τὸ φ. 176β ὅπου παρέχεται πληροφορία γιὰ μελοποίηση ἀπὸ τὸν Ἰ ω ά ν ν η τὸν Τραπεζούντιο «δι᾽ αἰτήσεως...», τὸ φ. 271α ὅπου τὰ «νεοτονιθέντα» κοινωνικὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, τὸ φ. 289α ὅπου τὰ «νεωστὶ συντεθέντα» ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Δ α ν ι ή λ, τὸ φ. 364β ὅπου ἡ μνεία τοῦ

«μακαρίτου α' ψάλτου» (δὲν γράφει σαφῶς τὸ ὄνομα τοῦ Παναγιώτη Χαλάτζογλους, κάτι ποὺ δείχνει ὅτι γι᾽ αὐτὸν τὸ πρόσωπο εἶναι αὐτονόητο καὶ μᾶλλον κοντινό), ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη ἀπὸ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Δανιὴλ στὸν κώδικα Καρὰ 75).

Τμῆμα τοῦ φ. 41α δημοσιεύτηκε πανομοιότυπα ἀπὸ τὸν Καρὰ (ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 33 καὶ πίνακας Β'-τμῆμα Γ').

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει ἐπάνω ἀριστερὰ ὁ ἀριθμὸς *77* μέσα σὲ κύκλο καὶ χαμηλώτερα -*77*- προφανῶς ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά.

Στὸ παράφυλλο Α'α μὲ μπλὲ μελάνη:

,αωμ'. μαΐου κα'.
μνήμης χάριν φιλοδωρειται ὑπ᾽ εμοῦ
Κωνσταντίνου τοῦ πρωτ. τῆς μεγάλ. ἐκκλη.
τὸ παρὸν ιδιόχειρον πονημα τῷ ακορέστῳ
ταῖς μούσαις ἰωάννη παπα Ἰορδανίδη καὶ Καισαρεῖ
τῷ εὐχερῶς εκμαθόντι καὶ τὴν παλ. μεθοδον.

Μὲ βάση τὴν σημείωση αὐτή, οἱ Λίνος καὶ Μαρία Πολίτη καὶ ὁ π. Κωνσταντίνος Τερζόπουλος θεωροῦν ὡς γραφέα τοῦ χειρογράφου τὸν πρωτοψάλτη Κωνσταντίνο τὸν Βυζάντιο (1777-1862). Ὁ δεύτερος, ποὺ ταυτίζει, ὅπως εἴδαμε, καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 75 ὡς αὐτόγραφο τοῦ Κωνσταντίνου, δημοσιεύει περιγραφὴ καὶ τοῦ παρόντα κώδικα, μαζὶ μὲ φωτογραφίες ἀπὸ φύλλα του (βλ. παρακάτω τὴν βιβλιογραφία). Καὶ ὁ Σ. Καρὰς θεωρεῖ τὸν κώδικα αὐτόγραφο τοῦ Κωνσταντίνου (ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 33).

Ὡστόσο, ὅπως ἤδη σημείωσα, πιστεύω ὅτι τὰ χειρόγραφα εἶναι παλαιότερα. Βλ. γιὰ παράδειγμα τὴν σημείωση στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης τοῦ κώδικα Καρὰ 75 ὅπου ἕνας «παπᾶ Πολύκαρπος» δηλώνει ὅτι ἀγόρασε τὸ χειρόγραφο ἀπὸ «τὸν Μανωλάκη» «διὰ γρόσια 20» τὴν 1η Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1790!

Χαμηλὰ στὸ παράφυλλο Β'α ὑπάρχει σημείωσις τοῦ Σίμ. Καρὰ μὲ μολύβι:

ἠγοράσθη ἀπὸ ὑπαίθριον
παλαιοβιβλιοπώλην εἰς τὸν
παρὰ τὸν λιμένα κῆπον τοῦ
Πειραιῶς τὰ παλαιότατα χρόνια
ΣΚ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 33 καὶ πίνακας Β'-τμῆμα Γ'
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 528.
ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σσ. 170-176, 413.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 78

αἰ. ΙΗ′ (περὶ τὸ 1800)-ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1810) χαρτ. 16,8 x 11,5 φύλλα Α′-Β′ + 111

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Γραφεῖς: ἱεροδιάκονος Νεόφυτος ; (τμῆμα), Ἀπόστολος Κώνστας (τμῆμα).

1α Μετὰ ἀπὸ λιτὸ ἐπίτιτλο: Κεκραγάρια ἔντεχνα, ἐξηγηθέντα ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Μόνο αὐτό.

2β Ἄγραφο, μὲ πρόχειρες σημειώσεις.

3α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

17α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

23α Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκ τῶν τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου· ἦχος α′. Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων· δ′. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου....* Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ τοῦ χερουβικοῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...* Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀντιπάσχα· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων...* Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

31α Μικρὸ καὶ λιτὸ ἐπίτιτλο. Δοξολογίαι συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Οἱ ἦχοι: α′, λέγετος, τρίτος, δ′, πλ. β′, ὅλες μὲ ἀσματικὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη τοῦ δ′ ἤχου. Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Δόξα σοι...* χωρὶς ἀσματικό. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...* μὲ ἀσματικὸ τοῦ αὐτοῦ.

50β Φήμη παλαιά· ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

51α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

54β Εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′ *Ἀμήν, ἅγιος ὁ Θεός...* (τρία), *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος...* Δύναμις *Ἅγιος ὁ Θεός...* Δύναμις *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον ἐξηγητόν· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

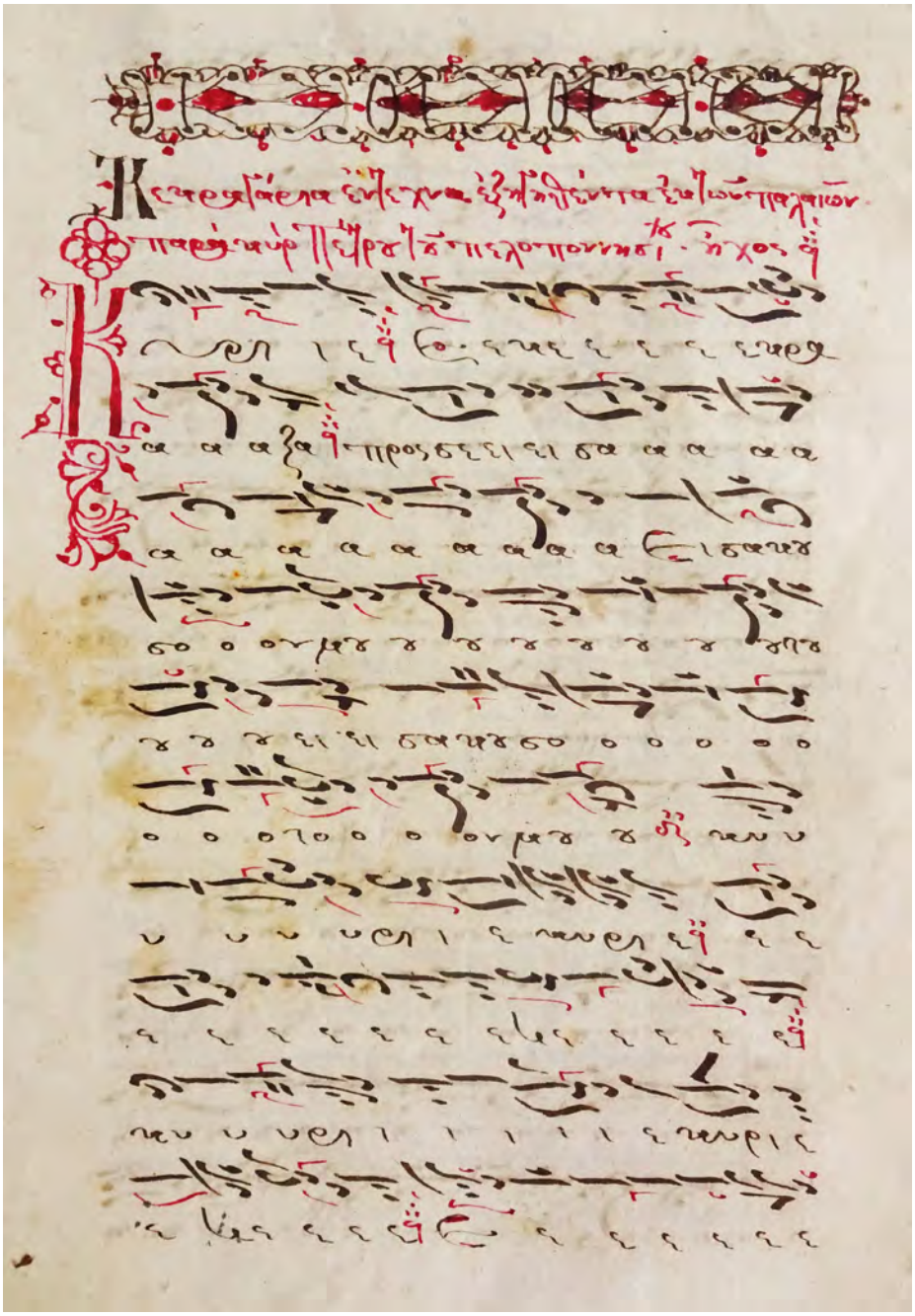

Πανομοιότυπο 77. Χφ. Καρὰ 78, φ. 1α.

56β Ἄγραφο, μὲ πρόχειρες μεταγενέστερες σημειώσεις.

57α Ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

57β Ἀισματικὸν τοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

58β Ἄγραφο.

59α Ἄλλος γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

64α Κοινωνικὰ ὅλου τοῦ χρόνου, ποίημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Τῶν Χριστουγέννων τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...* Τῶν Θεοφανείων τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ *Ἐπεφάνη...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...* Τῶν Βαΐων τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· δ′ *Εὐλογημένος...* Τοῦ Πάσχα τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντιπάσχα· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Τῇ Μεσοπεντηκοστῇ τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· δ′ *Ὁ τρώγων...* Τῆς Ἀναλήψεως τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· δ′ *Ἀνέβη...* Τῇ Πεντηκοστῇ τοῦ αὐτοῦ [Δ α - ν ι ή λ]· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*

76α Εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν..., Ἀμήν..., Σὲ ὑμνοῦμεν...*, Ἄρχεται· α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

78β Εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω... Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

80α Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῇ Κυριακῇ· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Ἕτερον· πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν...* ἕως τὴν μέση τοῦ φ. 81α.

81β Ἄγραφο, μὲ πρόχειρες σημειώσεις.

82α Πολυέλεος συντεθεὶς παρὰ κὺρ Δ α ν ι ή λ, πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο, τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 90β ὑπάρχει ἕνα φύλλο ἄγραφο καὶ ἀνάριθμο.

91α Ἄλλος (τρίτος) γραφέας: Ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ - τ η· ἐξηγήθη δὲ [παρά] κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, νῦν λαμπαδαρί-ου· ἦχος *α' Θεοτόκε Παρθένε...* Τὸ περίφημο ὀκτάηχο μέλος, σὲ ἐξήγηση στὴν πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου ἀναλυτικὴ γραφή. Πρόκειται γιὰ μία ἀπὸ τὶς λεγόμενες «πρωτοεξηγήσεις» μελῶν στὰ χρόνια πρὶν τὸ 1814. Τὰ φύλλα 95β-96α εἶναι ἄγραφα καὶ τὸ μέλος ἀπὸ τὸ φ. 95α συνεχίζεται στὸ φ. 96β (ὁ γραφέας γύρισε κατὰ λάθος δύο φύλλα). Το κράτημα τοῦ πλ. δ' δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 98β συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα στὸ φ. 99α ἄλλο ἐκτενὲς κράτημα τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 100β μὲ τὴν φράση *...αἰνεσάτω τὸν Κύριον* (πρόκειται λοιπὸν γιὰ πασαπνοάριο τοῦ Ευαγγελίου τοῦ Ὄρθρου).

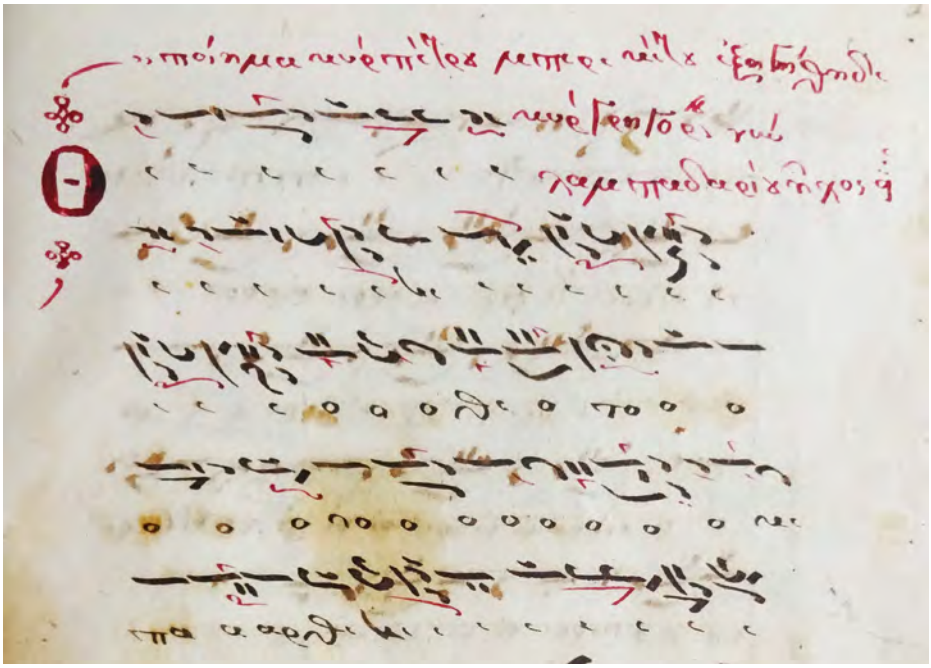

Πανομοιότυπο 78. Χφ. Καρὰ 78, φ. 91α.

100β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β' *Πᾶσα πνοή...*

103β Εἰς τὸ Μέγα ἀπόδειπνον· πλ. β' *Ψυχή μου...* Ἕτερον· πλ. β' *Ψυχή μου...*

104β Ἐπὶ παρουσίᾳ ἀρχιερέως *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἦχος πλ. δ' *Εἰς πολλὰ ἔτη... Δόξα σοι Κύριε...* Ἦχος πλ. δ' *Δόξα σοι Κύριε...*

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν *Τὸν δεσπότην...*

105β Ἦχος β'[1] *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον σύντομον· β'[1] *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

106α Γράφει ὁ Ἀπόστολος Κώνστας. Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἦχοι βαρὺς (χάσμα μεταξύ τῶν φφ. 106-107 ὅπου λείπουν δύο τρία φύλλα), πλ. α'.

108α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Τῇ Δευτέρᾳ· ἦχος α' *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ' *Ποτήριον...* Ἦχος β'[1] *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τὸ τελευταῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 111β δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου.

Κολοβὸ χειρόγραφο τὸ ὁποῖο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Κάποια φύλλα εἶναι ἐλαφρῶς ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν στάχωση. Σαφῆ ἴχνη ἀπὸ ὑγρασία ἡ ὁποία ἔχει μαυρίσει τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα, εἰδικά, φύλλα. Στάχωση ἀπὸ σκοῦρο δέρμα καὶ χαρτόνι πολύ ταλαιπωρημένη. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ μαιάνδρους καὶ ἄνθη. Περιθώρια ἄνετα.

Γραφὴ τοῦ α' γραφέως (φφ. 1α-περ. 58): τεχνικότατη, ἔντονη (μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη), μὲ λιτὰ ἐπίτιτλα. Σαφεῖς ὁμοιότητες μὲ τὸν γραφέα τῶν κωδίκων Καρὰ 53, 69, 74 καὶ 76 (ἱεροδιάκονος Ν ε ό φ υ τ ο ς). Τοῦ β' (φ. 59α κ.έ.): ἐπίσης ἔντονες μελάνες, ἀριστερόκλινὴς καὶ τεχνικὴ γραφή. Τοῦ τρίτου (φ. 91α κ.έ.): ἄτονη καὶ κάπως πρόχειρη. Τοῦ δ', ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κώνστας: ἄτονη μαύρη καὶ ἤπια κόκκινη μελάνη, ἰδιάζων χαρακτῆρας μὲ λιτὰ ἐπίτιτλα, ἄνετα διάστιχα καὶ σχετικὰ μικρὰ σημάδια καὶ γράμματα.

Γραφέας: ὁ α' πιθανότατα ὁ Ν ε ό φ υ τ ο ς, ὁ δ' ἀναμφίβολα ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κώνστας. Ὁ τρίτος γραφέας εἶναι μεταγενέστερος, στὰ χρόνια λαμπαδαρείας τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, δηλαδὴ περίπου μετὰ τὸ 1810.

Ἐσωτερικὰ στὸ ἐμπρὸς καπάκι τῆς στάχωσης (ἐπάνω ἀριστερά) μέσα σὲ κύκλο: *78*. Στὸ παράφυλλο Β'α ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά: *-47-*. Στὸ Ββ' χαμηλὰ καὶ πλαγίως: *No 24*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 79

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1800) χαρτ. 16,1 x 10,9 φύλλα Α′-Β′ + 140 + α′-γ′

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Καταβασίαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῶν εἱρμῶν· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν οἱ καταβασίες: τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τοῦ Πάσχα, τοῦ Θωμᾶ, τῶν Θεοφανείων (φ. 24α), τῆς Ὑπαπαντῆς (φ. 32α), τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (φ. 35β), τῶν Βαΐων, τῆς Μεταμορφώσεως, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, τῆς Ἀναλήψεως, τῆς Πεντηκοστῆς (φ. 51α), τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

58β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Δευτέρᾳ· ἦχος β′[1] *Τῷ τὴν ἄβατον...* Ὅλος ὁ κανόνας, καὶ καθεξῆς ὁλόκληροι οἱ κανόνες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

90α Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· πλ. α′ *Εὐλογητὸς εἶ Κύριε...*

93α Ἦχος πλ. α′ *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ... Ἄξιόν ἐστιν...* Χωρὶς τὴν τρίτη στάση.

93β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων· ἦχος α′[3] *Τῶν οὐρανίων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα κατ᾽ ἦχον. Στὸν β′ ἦχο ὑπάρχουν τὰ τρία στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ τῶν κορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου.

107β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τὰ κατ᾽ ἦχον καθίσματα· ἦχος α′ *Τὸν τάφον Σου...* κ.λπ. Παρακάτω ἀκολουθοῦν καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀκαθίστου, καθὼς καὶ τὸ *Ἀλληλούια* καὶ τὰ Ἀπολυτίκια τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος* καὶ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι.*

128α Ἀντίφωνα· πλ. α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* Ἀκολουθεῖ καὶ τὸ α′ ἀντίφωνο τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ′ ἤχου.

131α Τὰ παρόντα ἐξαποστειλάρια ψάλλονται τὰς Κυριακάς· ἦχος β′ *Τοῖς μαθηταῖς...* Ἀνθολογοῦνται ὅλα τὰ αὐτόμελα ἐξαποστειλάρια.

134β Ποίημα κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α′ *Θεαρχίῳ νεύματι...* Τὸ ὀκτάηχο δοξαστικὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

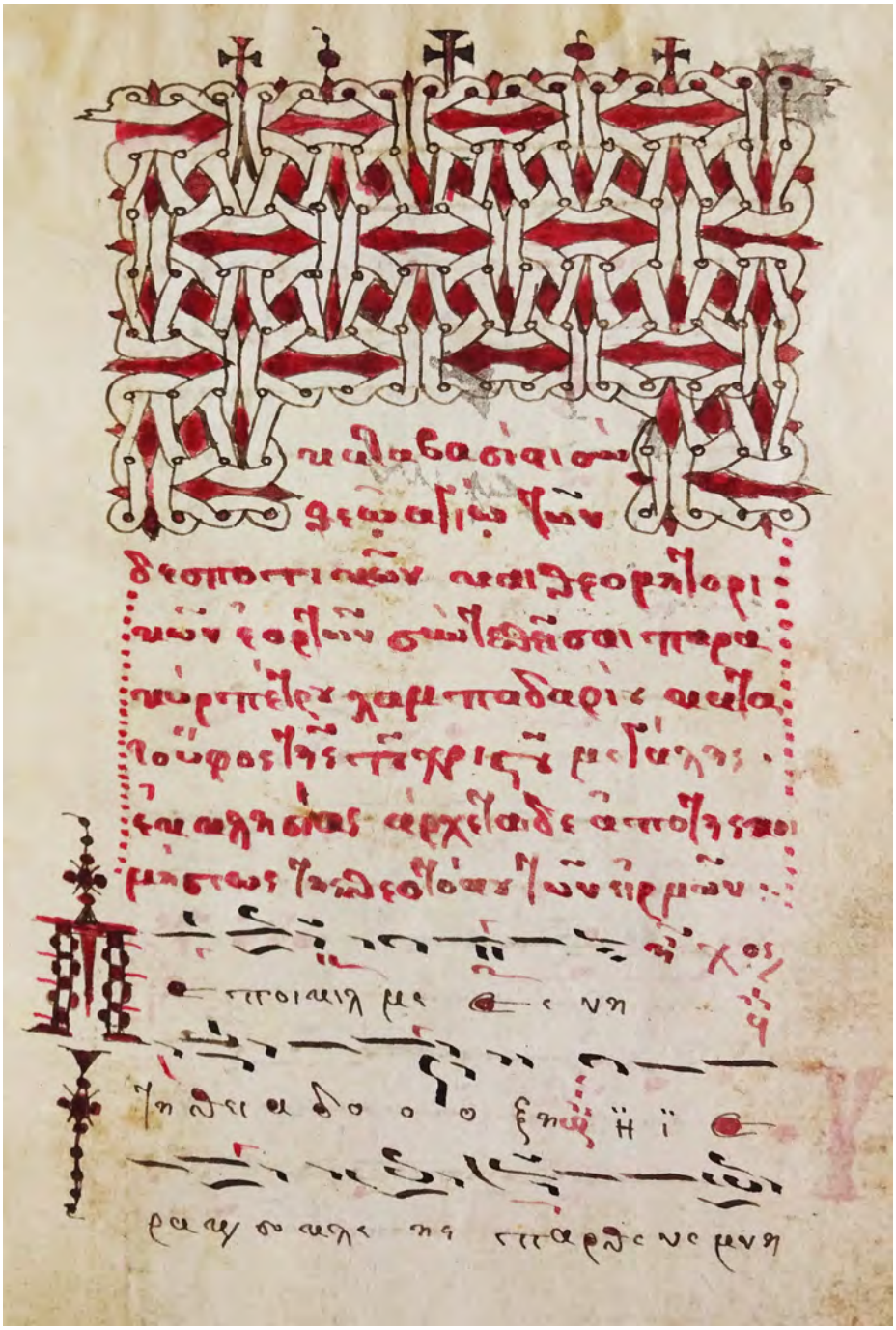

Πανομοιότυπο 79. Χφ. Καρὰ 79, φ. 1α.

136β Ἰδιόμελα ψαλλόμενα τῇ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ' *Ἔλαμψεν...*
Καταγράφηκαν τὰ ἕξι ἀπὸ τὰ ἑπτά, ἕως τὸ φ. 140α. Δὲν καταγράφηκε τὸ *Θαυμαστή...* γιὰ τὸ ὁποῖο γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχει μελοποίηση τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

140β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Ἡ στάχωση ἀποτελεῖται ἀπὸ χαρτόνια μὲ σκοῦρο δέρμα πολὺ φθαρμένο, εἰδικὰ τὸ πίσω κάλυμμα. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ ὠοειδὲς σχῆμα στὸ κέντρο μὲ δυσδιάκριτες παραστάσεις (Σταύρωση καὶ Βρεφοκρατοῦσα). Τὰ φύλλα εἶναι καλῆς ποιότητας, σχετικὰ χονδρά, ἀνοιχτόχρωμα, κάποια ἀπὸ αὐτά, ὡστόσο, ἔχουν ἀρκετὰ λερώματα ἀπὸ ὑγρασία. Τὰ πρῶτα εἶναι ἐλαφρῶς ἀποκολλημένα.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, κάπως μικρόσχημη, ἔμπειρου γραφέα. Στὰ πρῶτα φύλλα γράφει μὲ χονδρότερη πένα. Ἐντονότερη ἡ κόκκινη μελάνη. Περιθώρια ἄνετα, ἰσομεγέθη καὶ ἰσορροπημένα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται, εἶναι πάντως ἔμπειρος μὲ σταθερὴ πένα.

Στὸ παράφυλλο Α'α ἐπάνω δεξιὰ σὲ κύκλο ὁ ἀριθμὸς *79*, ἐνῶ στὴ μέση: -*55*-. Στὸ παράφυλλο Β'β ψηλὰ ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ σημείωση:

ἐκ τῶν τοῦ γρηγορίου ἱεροδιακόνου
τοῦ ἁγίου ἰκονίου καὶ τόδε

ἐνῶ παρακάτω μιὰ ἄλλη:

Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ κ. Σίμωνι
τῷ Καρᾷ μνημεῖον ἀγάπης
καὶ τιμῆς
ὁ ἀδελφός
Ἐμμ. Δ. Σαμαριάς

Σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πίσω παράφυλλα ὑπάρχει μιὰ σημείωση κτήσης:

καὶ τόδε ξύν τοῖς ἄλλοις πέφυκεν καμοῦ
τοῦ Γρηγορίου ιεροδιακόνου (;) *τοῦ ἐκ νεοχωρίου*
τῆς κονσταντίνου πόλεως υἱοῦ ἀναστασίου προσκυνητοῦ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 80

αἰ. ΙΗ′ (περὶ τὸ 1780) χαρτ. 15,9 x 10,2 φύλλα Α′ + 90

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Γραφέας: Σταυρῆς ἢ Σταυράκης.

1α Ἐπίτιτλο. Δοξολογίαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* μὲ ἀσματικὸ τρισάγιο. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους: λέγετος μὲ ἀσματικό, τρίτος μὲ ἀσματικό, πλ. β′ μὲ ἀσματικό, ἡ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο βαρὺ χωρὶς ἀσματικό, καὶ ἡ τοῦ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] σὲ ἦχο πλ. δ′ μὲ ἀσματικό.

27α Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

29β Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

30β Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

32β Μικρὸ ἐπίτιτλο. Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

48α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομα· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἦχοι: δ′, πλ. α′, βαρύς, πλ. δ′.

52β Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο δὲν σχεδιάστηκε. Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

60α Κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς πᾶσας τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ή λ: Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος α′, Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος, Θεοφανείων· α′, Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος, Βαΐων· δ′.

67β Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε - ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Τοῦ δείπνου Σου...* Αὐτὸ ὅμως ψάλλεται τὴν Μεγάλη Πέμπτη ἀντὶ χερουβικοῦ.

69α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Ἐξηγέρθη...*

70α Ἡμέτερον [Σ τ α υ ρ ά κ η]· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

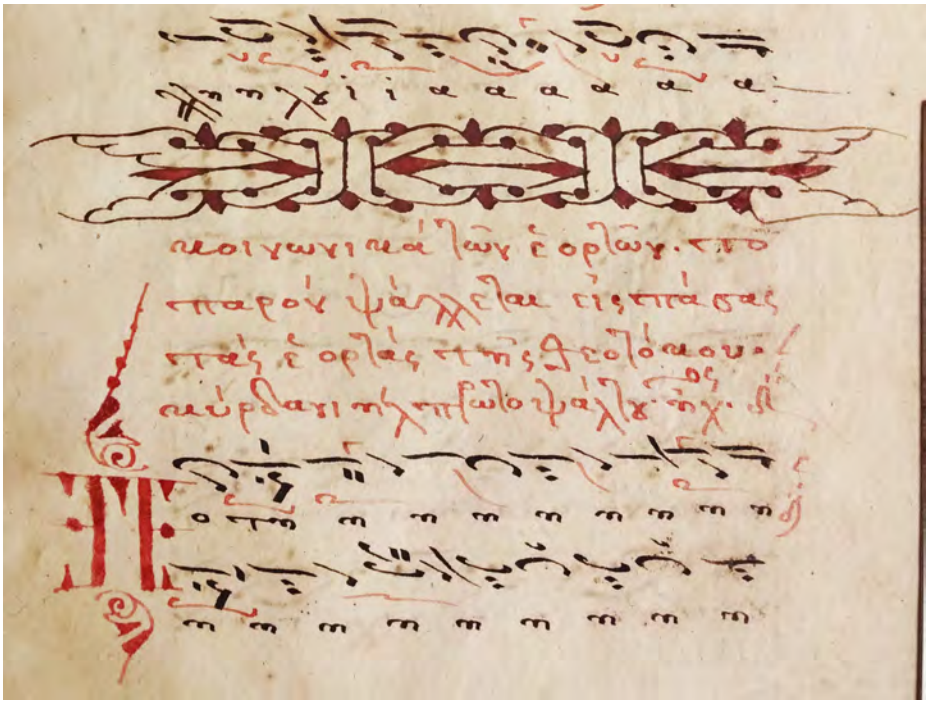

Πανομοιότυπο 80. Χφ. Καρὰ 80, φ. 60α.

71α Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν τοῦ αὐτοῦ [Σ τ α υ ρ ά κ η; Πάντως δὲν μοιάζει γιὰ τὴν σύνθεση τοῦ Δ α ν ι ή λ, σίγουρα οὔτε καὶ γιὰ ἐκείνη τοῦ Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου]· ἦχος *α′ Σῶμα Χριστοῦ...*

72α Τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντιπάσχα τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ πρωτοψάλτου;]· πλ. *α′ Ἐπαίνει...*

74α Τῆς ἁγίας Μεσοπεντηκοστῆς τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ πρωτοψάλτου;]· ἦχος *δ′ Ὁ τρώγων μου...* Ἀκολουθοῦν μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «τοῦ αὐτοῦ»: τῆς Ἀναλήψεως· δ′, τῆς Πεντηκοστῆς· α′, τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· πλ. δ′, εἰς ἑορτὰς ἁγίων· πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον...*, φ. 80β: τῆς Μεταμορφώσεως· βαρύς, εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀσωμάτων· πλ. *β′ Ὁ ποιῶν...*

84α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. *β′ Νῦν αἱ δυνάμεις...*

85α Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· *α′ δ′φωνος Γεύσασθε καὶ ἴδετε...*

86α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· *β′ Ἅγιος, ἅγι-*

ος..., Ἀμήν..., Σὲ ὑμνοῦμεν... Ἦχος α' *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

88α Τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...*

89α Γράφει ἄλλος μὲ μικρόσχημη καὶ πολὺ ἐξίτηλη γραφή.

89β-90α Ἄγραφα.

90β Βλ. παρακάτω τὰ σχόλια.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια ἕως ἄσχημη κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ φθαρμένο δέρμα μὲ χαρτόνια. Ἐμπρὸς ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ στὴν μέση ὠοειδὲς σχῆμα μὲ μυτερὲς ἀπολήξεις ἐπάνω καὶ κάτω καὶ ἄνθη ἐντός. Στὴν ράχη κολλήθηκε ἕνα κομμάτι δέρματος γιὰ νὰ στερεωθοῦν τὰ καλύμματα τῆς στάχωσης. Τὰ φύλλα εἶναι σκουρόχρωμα, ταλαιπωρημένα καὶ ἀρκετὰ ἕως πολὺ λερωμένα, μᾶλλον ἀπὸ ὑγρασία.

Γραφὴ λεπτή, ἀριστεροκλινὴς καὶ πολὺ τεχνική. Ἡ γνωστὴ διχρωμία τῶν μουσικῶν κωδίκων. Μελάνες ἔντονες, εἰδικὰ ἡ μαύρη. Καὶ οἱ δύο σὲ κάποιες περιπτώσεις εἶναι ἐξίτηλες. Περιθώρια ἄνετα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται ἀλλὰ εἶναι ὁ Σ τ α υ ρ ῆ ς ἢ Σ τ α υ ρ ά κ η ς ἀπὸ τὴν ἐνορία τῶν Ἕξ Μαρμάρων (μαθητὴς τοῦ Ζ α χ α ρ ί α Χ α ν ε ν τ ὲ καὶ τοῦ λαμπαδαρίου καὶ μετέπειτα πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ), ὅπως ἐξάγεται ἀπὸ τὴν σύγκριση τοῦ χειρογράφου μὲ ἄλλα δικά του πονήματα (βλ. τὸ χειρόγραφο Καρὰ 8, ἀλλὰ καὶ τὸ Κυριακοῦ Ἁγ. Ἄννης 228 καὶ πολλὰ ἄλλα). Γράφει μετὰ τὸ 1770 (μνημονεύεται ὁ Δ α ν ι ὴ λ ὡς πρωτοψάλτης), πιθανῶς περὶ τὸ 1780.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει τὸ *80* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α'α: *-49-* ἐνῶ στὸ Α'β ὑπάρχουν πολλὲς σημειώσεις:

καὶ τόδε νεκταρίου Ἱερομονάχου ῥαιδεστιάνου:-

μὲ ἀσθενέστερη μελάνη: *καὶ τοῦ ἁγίου ἡρακλείας συγκέλλου τὰ...*(;)

Ἀκριβῶς ἀπὸ κάτω:

,αω..$^{\omega}$ [μᾶλλον: *,αωα*$^{\omega}$, ἄρα: 1801; Πάντως, εἶναι δυσδιάκριτο]

τανῦν δὲ ὑπάρχει ζαχαρίου Ἱερομονάχου
ῥαιδεστινοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας ἀρχιμανδρίτου
τοῦ ταπεινοῦ

Στὴν μέση τοῦ φύλλου: *Νο 38*

Παρακάτω:

λάβε καὶ τούτο τὸ μικρό βιβλιαράκη
μουσικόν παρ εμοῦ Ἀθανασίου
ἀγγελίδου ῥεδεστινοῦ καὶ μὲ ἀλώ ἐ...
δοξαστάριον παλεόν.
πρὸς τὸν ἄρχον λαμπαδάριον τῆς

μεγάλης ἐκκλησίας Κύριον Γεώργιον
ῥεδεστινόν. 1867 26 μαρτίου.
ῥεδεστός

Βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 93 ὅπου παρόμοια σημείωση.

Στὸ φ. 90β ὑπάρχουν (ἀνάποδα γραμμένα) τὸ *Νο 38* καὶ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Νικολάου Ραιδεστηνοῦ μὲ τὴν γνωστὴ μὼβ μελάνη:

Ν. Γ. Ραίδιστενὸς
Κω/πολις1932

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 81

αἰ. ΙΗ' (1796) χαρτ. 14,7 x 10,3 φύλλα Α'-Β' + σσ. 256 + α'-β'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: Ἰωάννης.

1 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν καὶ χερουβικῶν ὕμνων τε καὶ κοινωνικῶν καὶ ἑτέρων ἀναγκαίων τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ Προηγιασμένων καὶ μετὰ ἑνὸς πολυελέου κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἦχον δ'. Ἦχος α' *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Πρόκειται γιὰ τὴν ἀργὴ δοξολογία τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου μαζὶ μὲ τὸ ἀσματικό της. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες μαζὶ μὲ ἀσματικὰ τοῦ ἴδιου, σὲ ἤχους τρίτο, λέγετο καὶ πλ. β'.

53 Κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου] ἐξήγησις· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

56 Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου] κατ᾽ ἦχον τῆς ὅλης ἑβδομάδος· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἦχοι: βαρὺς, δ', πλ. δ', πλ. α'. Ἡ γνωστὴ σειρὰ «τῆς ἑβδομάδος».

67 Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου] τῆς ὅλης ἑβδομάδος· ἦχος α' *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ «τῆς ἑβδομάδος».

80 Χερουβικά, σύνθεσις κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

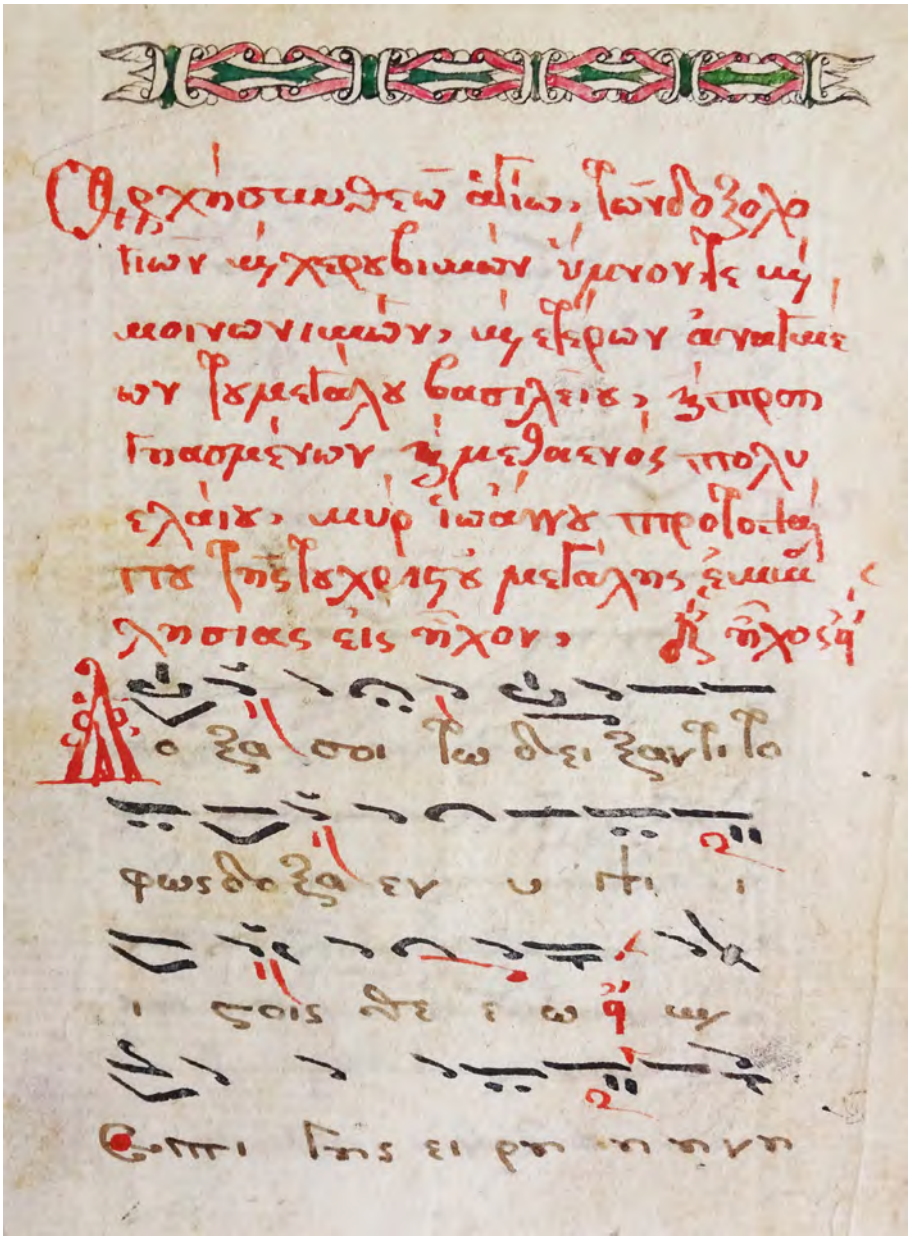

Πανομοιότυπο 81. Χφ. Καρὰ 81, σ. 1.

126 Τοῦ ἁγίου καὶ Μεγάλου Βασιλείου Λειτουργία, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἤ-

χος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...*

131 [Ἐξήγησις] τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (;)]· ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

133 Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

156 Κοινωνικὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ. Τὸ παρὸν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου εἰς ἦχον δ′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ή λ: Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος α′, Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος, Θεοφανείων· α′, Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος, Βαΐων· δ′, τοῦ Πάσχα· α′, τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ· πλ. α′, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′, τῆς Ἀναλήψεως· δ′, τῆς Πεντηκοστῆς· α′, τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

203 Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἐξήγησις· ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*, Ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

209 Ἀ θ α ν α σ ί ο υ ἱερομονάχου· ἦχος βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

212 Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος βαρὺς *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...*

214 Πολυέλεος συνοπτικὸς κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

248 Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολυελέου:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ
δόξα
εἴληφε τέρμα δια χειρὸς ἐμοῦ
ἰωάννου, ἡ παροῦσα ἀνθολογία
εἰς τοὺς 1796 ἀπριλίου
α^{η}

Στὴν σελίδα 249 μιὰ ὑπογραφὴ (*Ἐλευθερίου;*) τοῦ ἔτους 1938. Στὰ ἑπόμενα φύλλα (250-256) γράφτηκε ἄτεχνα τὸ στιχηρὸ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα* τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν καὶ ὁ καλοφωνικὸς εἱρμὸς *Χαῖρε νύμφη φαεινή.* Στὰ δύο παράφυλλα ποὺ ἀκολουθοῦν δὲν ὑπάρχει κάτι ἐνδιαφέρον πέρα ἀπὸ λίγες σημειώσεις (βλ. παρακάτω).

Στίχοι διπλοῖ 8.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα μὲ ἔντυπες διακοσμήσεις (λεπτὸ μεγάλο πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴν μέση σὲ σχῆμα σταυροῦ). Τὰ φύλλα εἶναι λευκά, μεγάλα περιθώρια.

Γραφὴ τεχνικὴ, μὲ κάπως ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονη κόκκινη καὶ κάπως ἀσθενέστερη μαύρη μελάνη.

Γραφέας ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς ποὺ ὁλοκληρώνει τὸν κώδικα τῆς α′ Ἀπριλίου τοῦ 1796. Εἶναι κάπως ἀνορθόγραφος. Ἕνας Ἰ ω ά ν ν η ς ἔγραψε τὴν ἴδια χρονιὰ καὶ τὸν ψαλτικὸ κώδικα Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος 3011.

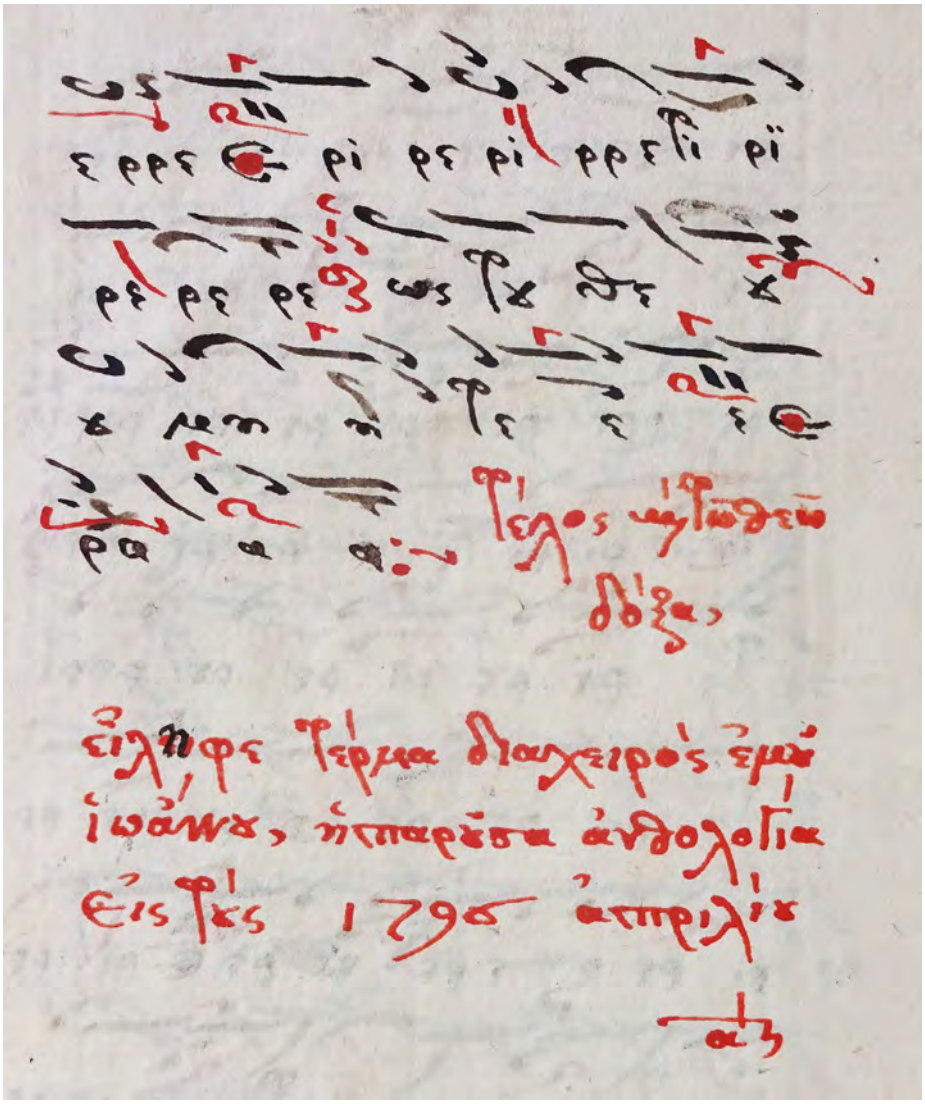

Πανομοιότυπο 82. Χφ. Καρὰ 81, σ. 248.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, ἐπάνω ἀριστερὰ ὁ ἀριθμὸς *81* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Β′α: *-81-*. Στὴν σ. 249 μιὰ ὑπογραφὴ μὲ μολύβι: [... ;]*θεριου 1938*

Στὴν σ. 256 καὶ στὸ ἑπόμενο παράφυλλο γράφτηκαν ἄτεχνα μερικὰ ἀπὸ τὰ περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου. Παρακάτω στὸ παράφυλλο ὁ ἴδιος ὑπέγραψε (βλ. καὶ σ. 249):

Ἐλευθερίου, Γυμνασιόπαις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 486.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 82

αἰ. ΙΗ'-ΙΘ' (περὶ τὸ 1795-1814) χαρτ. 15,1 x 9,6 φύλλα Α' + 138 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α , Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

Γραφέας (ὁ α'): Ἀπόστολος Κώνστας.

1α Γράφει ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ. Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαϊστορος τοῦ καλουμένου Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Καθεξῆς οἱ στίχοι τῶν Ἀνοιξανταρίων ἀκριβῶς ὅπως καὶ στὸν κώδικα Καρὰ 55.

25α Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο δὲν σχεδιάστηκε. Ἄλλος γραφέας: Ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...* Εἶναι ἡ γνωστὴ σύνθεση τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

30β Ἄγραφο.

31α Ἄλλος (τρίτος) γραφέας, κάπως πρόχειρα ἀλλὰ πάντως ἔμπειρος: Ἦχος πλ. δ' *Κύριε, τὶ ἐπληθύνθησαν...*

34β Ἕτερα κεκραγάρια εἱρμολογικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Β ύ ζ α ν τ ο ς· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ ἦχοι.

39β Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α' πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό. Σημειογραφία ἡ ἀμέσως πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου, ἀλλὰ μὲ τὴν ὀνομασία τῆς βάσης τοῦ α' ἤχου ὡς «πα»!

50β Ἐκλογὴ περὶ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου, σύνθεσις κὺρ Ἰ - α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

55α Ἕτερος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ θεοτοκίο.

65α Ἕτερος κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ

Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο. Ἀπὸ τὸ φ. 66 κ.έ. λείπουν ὅλες οἱ ἐρυθρογραφίες ἕως τὸ φ. 75β ὅπου τελειώνει ὁ πολυέλεος. Μετὰ τὸ φύλλο αὐτὸ ὑπάρχουν δύο ἄγραφα καὶ ἀνάριθμα φύλλα.

76α Ἄλλος γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* μὲ σύντομο ἀσματικό.

78β Ἡ παροῦσα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἡ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ σὲ ἦχο δ′ ἅγια. Ἀμέσως μετὰ ἕνα ἄγραφο καὶ ἀνάριθμο φύλλο.

83α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν χερουβικῶν ὕμνων. Τὸ παρὸν κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου χερουβικὰ σὲ ἤχους β′(ἕξω) καὶ τρίτο[1], ἕως τὸ φ. 87β.

88α Ἄλλος γραφέας: *Σήμερον κρεμᾶται...* Ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος.

88β Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν (ὅλες ἀργὲς συνθέσεις) καὶ οἱ ἦχοι β′, τρίτος, δ′, πλ. α′ τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ 94β συνεχίζεται ἄλλο μέλος.

95α Ἀπὸ τὸν δ′ γραφέα τῶν φύλλων 76α-87β συνεχίζεται χερουβικό, μᾶλλον σὲ πλ. α′ ἦχο, καὶ ἀκολούθως ἄλλα χερουβικὰ σὲ ἤχους πλ. β′, βαρύ, πλ. δ′.

100β Κοινωνικά, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν δύο *Αἰνεῖτε* σὲ ἦχο πλ. δ′.

103α Ἕτερα κοινωνικὰ ἅπερ ἐστὶ σύνθεσις Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

110β Ἄγραφο.

111α Καὶ πάλι ὁ Ἀπόστολος Κώνστας: Μάθημα Θεοτοκίον, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ δ′φωνος *Σὲ προκατήγγειλε...*

115β Τοῦ αὐτοῦ Δ α ν ι ὴ λ ἕτερον μάθημα θεοτοκίον· ἦχος δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

119α Ἕτερον μάθημα, τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] γράμματα καὶ μέλος· ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε κατάρας λύτρωσις...*

122β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγήν· ἦχος α′ *Ῥῶσιν διὰ τοῦ ῥαντίσματος...*

127α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ μάθημα θεοτοκίον· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν ἁγνή...*

130α Τῆς ἁγίας Εὐφημίας ἕτερον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· τρίτος[1] *Λίαν εὔφρα-*

νας...

135α Ἄλλος γραφέας: Θεοτοκίον ποιηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· *α' Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

138β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11-12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος καὶ ἡ ἀμέσως πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο (οὐσιαστικὰ εἶναι συμπίληση πολλῶν τευχῶν) διατηρεῖται σὲ καλή κατάσταση. Στάχωση σύγχρονη μὲ πανὶ καὶ χαρτόνια. Στὰ πρῶτα φύλλα τὰ περιθώρια εἶναι μικρὰ καὶ εἰδικὰ τὸ ἐπάνω κόπηκε κατὰ τὴν βιβλιοδεσία. Λερώματα ἀπὸ ὑγρασία στὴν ἐπάνω μεριὰ τῶν φύλλων.
Γραφὴ τοῦ α' (φ. 1α κ.έ. καὶ φ. 111α κ.έ.): ἡ χαρακτηριστικὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κώνστα, κάπως μικρόσχημη. Τοῦ β' (φ. 25α κ.έ.): ἐντονότερα μελάνια, μεγαλύτερα σημάδια καὶ γράμματα, πυκνὴ καὶ κάπως ἄτεχνη. Τοῦ τρίτου (φ. 31α κ.έ): ἀριστεροκλινής, κάπως βιαστικὴ ἀλλὰ δηλωτικὴ ἔμπειρου γραφέα, μὲ λιτὰ ἀλλὰ καλαίσθητα πρωτογράμματα. Τοῦ δ' (φ. 76α κ.έ., φφ. 95α-110α): ἰδιότυπη, ἔντονα μελάνια, μικρὰ περιθώρια, καλαίσθητα πρωτογράμματα. Τοῦ ε' (φ. 88β κ.έ.): μικρόσχημη, καθαρή, ἄνετα διάστιχα καὶ περιθώρια.
Ὁ α' γραφέας εἶναι ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κώνστας ὁ Χῖος. Γενικότερα τὰ διάφορα τεύχη τοῦ κώδικα γράφτηκαν λίγο πρὶν (ὅπως ὁ δ' γραφέας ὁ ὁποῖος γράφει μᾶλλον στὴν περίοδο λαμπαδαρείας του Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου) καὶ λίγο μετὰ τὸ 1800, ἕως καὶ περὶ τὸ 1814 (βλ. φ. 39β).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *82* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ παρακάτω: *64*. Στὸ φ. 1α ψηλὰ (πρὶν τὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφή): *No 27*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 83

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1810) χαρτ. 15,5 x 10,5 φύλλα Α'-Ϛ' + 124 + α'-ιγ'

Π Ρ Ο Θ Ε Ω Ρ Ι Α, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο μὲ μελάνια κόκκινα, μπλέ, κίτρινα καὶ μαῦρα ξεκινᾶ ἡ Προθεωρία τῆς Παπαδικῆς: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης... Ἡ συνήθης Προθεωρία, ἡ ὁποία ὁλοκληρώνεται μὲ τὸν τροχὸ τῆς παραλλαγῆς.

7β-8β Ἄγραφα.

9α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον σύντομα κεκραγάρια τὰ παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

12β Ψάλλεται τὸ παρὸν [εἰς τὴν] εἴσοδον, ἐξηγήθη δὲ παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

13α Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον παλαιὰ ἅτινα ἐξηγήθησαν παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ λαμπαδαρίου (πρόκειται γιὰ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο, ὄχι τὸν Βυζάντιο)· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

27α Ἕτερος πολυέλεος, σύνθεσις παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

35α Ἀνθολογία, περιέχων (!) τὰ ἅπαντα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Πολυέλεος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

44α Πασαπνοάριο πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...*

45β Δοξολογίαι συντεθεῖσαι παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Π α λ α σ ί ο υ· ἦχος δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Χωρὶς ἀσματικό. Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρύς.

54α Ὅταν ἐνδύνεται ὁ ἀρχιερεύς, [ἐξήγησις] κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὸν δεσπότην καὶ...*

Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

56β Χερουβικὰ συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθεῖ καὶ ὁ δ′ ἦχος. Ἀργὲς συνθέσεις.

59β Ἕτερα σύντομα τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἦχοι: δ′, πλ. δ′ καὶ πλ. α′.

62β Κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ [Μ α ρ ο ύ κ α] ἐκ νήσου Ὕδρας· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

72α Ἦχος βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

73α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦ-

χος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ τῶν ἕξι κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος.

76β Κοινωνικὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

82β Ἕτερα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

87β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ή λ: Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος α′, Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος, Θεοφανείων· α′, Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος, φ. 92β: τοῦ Λαζάρου κὺρ Πέτρου· α′ *Ἐκ στόματος νηπίων...*, Βαΐων κὺρ Δ α ν ι ή λ· δ′, τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*, χερουβικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Σιγησάτω...*, [κοινωνικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;] ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...*, τοῦ Πάσχα· πλ. α′, τῆς Κυριακῆς τοῦ ἀντιπάσχα· πλ. α′, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′, τῆς Ἀναλήψεως· δ′, τῆς Πεντηκοστῆς· α′, φ. 101α: τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τῆς Μεταμορφώσεως· βαρύς, ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

104β Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, [ἐξήγησις] κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

106β Ἰδοὺ καὶ τὰ ψαλλόμενα εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν τῶν προηγιασμένων, [ἐξήγησις] κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

108β Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* ἀργό. Ἀκολουθεῖ: Ἦχος πλ. δ′ναια *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...*, *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

112α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον, κὺρ Π έ τ ρ ο υ· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ′ναια *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

114α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἐπιταφίου· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

116α Ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

117α Εἱρμὸς καλοφωνικὸς κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Ἀκολουθοῦν οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί: κὺρ [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· α′ *Ἔφριξε γῆ...* Κὺρ Μ ε - λ ε τ ί ο υ· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Συνέχομαι πάντοθεν δεινοῖς...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[1] *Θεὸν ἀνθρώποις...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′[1] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*

121α Ἦχος βαρύς[4], ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Β υ - ζ α ν τ ί ο υ] τοῦ Εὐαγγελίου *Ἀλληλούια...*

122α Εἰς τὸν Ἐπιτάφιον· πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

123β Ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Παρακάτω: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε - κ έ τ ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος βαρὺς *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕως τὸ φ. 124β. Πρόκειται γιὰ ᾀσματικὰ δοξολογιῶν.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλή κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ βαθυκόκκινο δέρμα μὲ ξύλινες πινακίδες καὶ δύο θηλυκωτῆρες ποὺ σώζονται. Ἐμπρὸς ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις γωνίες καὶ στὴν μέση ὠοειδὲς σχῆμα μὲ δυσδιάκριτη παράσταση. Πίσω ἡ ἴδια διάταξη, ἀλλὰ στὶς τέσσερις γωνίες ὑπάρχουν τὰ Χερουβεὶμ καὶ στὸ κέντρο διακρίνεται ἡ Θεοτόκος μὲ τὸν Χριστὸ σὲ μετωπικὴ δέηση.

Γραφὴ λεπτή, μικρόσχημη, καλλιτεχνική, ἰδιότυπη ὡστόσο, μὲ κάποια δυσκολία στὴν ἄνετη ἀνάγνωση λόγῳ τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα. Ὁ γραφέας γεμίζει μὲ κόκκινη μελάνη τὰ ο, ε, φ, α, ρ, καθὼς καὶ τὴν ἐπάνω κεραία τοῦ τ. Πολύχρωμα ἐπίτιτλα, προσεγμένα πρωτογράμματα μὲ διακοσμητικὲς ἀπολήξεις πάνω καὶ κάτω. Ἔντονες μελάνες, εἰδικὰ ἡ μαῦρη ἡ ὁποία «πότισε» ἐλαφρῶς τὰ φύλλα. Περιθώρια ἄνετα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ὁ ἴδιος ἀναμφίβολα γράφει καὶ τὸν (σὲ μεγάλο βαθμὸ ὅμοιο κατὰ τὸ περιεχόμενο καὶ τὴν μορφή) κώδικα Gr. Liturg. E. 5 τῆς βιβλιοθήκης Bodleian στὴν Ὀξφόρδη (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ-ΑΓΓΛΙΑ* 2008, σσ. 261-264, 467). Θεωρῶ ὅτι σχετίζεται μὲ τὸν Δ η μ ή τ ρ ι ο Μ α - ρ ο ύ κ α ἀπὸ τὴν Ὕδρα, τὰ χερουβικὰ τοῦ ὁποίου καταγράφει καὶ στὰ δύο χειρόγραφα. Ἄλλωστε, στὰ δύο αὐτὰ χειρόγραφα ὁ γραφέας προσπαθεῖ καταφανῶς νὰ μιμηθεῖ ἢ καὶ νὰ ἀντιγράψει τὰ πολύχρωμα ἐπίτιτλα τῶν κωδίκων τοῦ Δ η - μ η τ ρ ί ο υ Μ α ρ ο ύ κ α (βλ. τὸ ἑπόμενο χειρόγραφο -αὐτόγραφο τοῦ Μαρούκα-, ἐπίσης παρόμοιο, ἐν πολλοῖς, κατὰ τὸ περιεχόμενο). Δικό του εἶναι καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 143, φ. 9α κ.ἑ. τὸ ὁποῖο περιγράφεται παρακάτω. Συγχέει τοὺς δύο Πέτρους, Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο καὶ Β υ ζ ά ν τ ι ο.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *83* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.
Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Κ'.

Καρὰ 84

αἰ. ΙΘ' (1809) χαρτ. 17,8 x 11,7 φύλλα Α'-ΙΑ' + 151 + α'-ια'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: Δημήτριος Μαρούκας.

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης...

5α Πολυέλεος κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [Τραπεζουντίου]· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

15β Κὺρ Ἀναστασίου Λαρσινοῦ [Ῥαψανιώτου]· ἦχος δ' λέγετος *Δοῦλοι Κύριον...*

21α Πασαπνοάριο τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου κὺρ Ἰωάννου [Τραπεζουντίου] ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...*

23α Δοξολογίαι διαφόρων ποιητῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Μπαλασίου· ἦχος δ' *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Μὲ ᾀσματικό. Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α' μὲ ᾀσματικὸ, Δανιὴλ πρωτοψάλτου· βαρύς, Πέτρου [Πελοποννησίου]· δ'λεγετος μὲ ᾀσματικό.

37α Ἀναστασίου Λαρσινοῦ [Ῥαψανιώτου]· ἦχος πλ. β'[1] *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό.

40β Φήμη τοῦ ἀρχιερέως· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

41β Ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

43β Ἦχος β' *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος α' *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Ἦχος β' *Τὸν Σταυρόν σου... Ἄξιος...*

44β Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· πρωτόβαρυς *Ἀλληλούια...* Ἦχος τρίτος *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἦχος β' *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἦχος τρίτος *Δόξα σοι Κύριε...*

45β Χερουβικὰ κὺρ Πέτρου Πελοποννησίου· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου δύο χερουβικὰ σὲ ἤχους δ' καὶ α'.

51α Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Πελοποννησίου] σύντομα τῆς

ἑβδομάδος· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἦχοι: βαρύς, δ′ καὶ πλ. δ′ τῆς γνωστῆς αὐτῆς σειρᾶς.

54α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Δ η μ η τ ρ ί ο υ Μ α ρ ο ύ κ α Ὑδριώτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

64β Τρισάγιον νεκρώσιμον· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

67β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον, κὺρ Π έ τ ρ ο υ· δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

68β Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου μέλους:

εἴληφε τέλος τὸ παρὸν διὰ χειρὸς
κἀμοῦ δημητρίου μαρούκα τοῦ ἐκ τῆς
περιφήμου νήσου ὕδρας ἐν ἔτει σωτηρίῳ
,αῳθ: ἰουλίου :ε: ἐν τῇ νήσῳ ὕδρα καὶ οἱ
ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ.

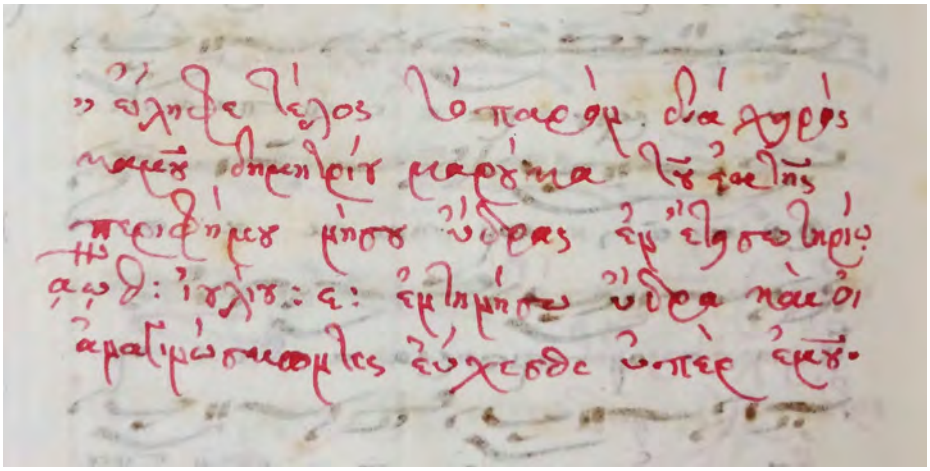

Πανομοιότυπο 83. Χφ. Καρὰ 84, φ. 68β.

69α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα γνωστά, σύνολο ἕξι συνθέσεις.

73α Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Δ α ν ι ὴ λ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι, πλήρης σειρά.

80β Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

86β Κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

96β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου. Ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ' *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ή λ: Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος α', Χριστουγέννων· α' δ'φωνος, Θεοφανείων· α', Εὐαγγελισμοῦ· α' δ'φωνος, Βαΐων· δ', τοῦ Λαζάρου [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α' *Ἐκ στόματος νηπίων...*, Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...*, Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α' *Σιγησάτω...*, [κοινωνικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ;] ἦχος α' *Ἐξηγέρθη...*, τῆς Λαμπρᾶς· πλ. α', τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ· πλ. α', τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ', τῆς Ἀναλήψεως· δ', τῆς Πεντηκοστῆς· α', τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ' *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τῆς Μεταμορφώσεως· βαρύς, τῶν Ἀρχαγγέλων· πλ. β'[1] *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

117α Ἀρχὴ δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, [ἐξήγησις] κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἐξήγησις] ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

119β Ἦχος πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α' δ'φωνος *Γεύσασθε...*

121β Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου κὺρ Π έ τ ρ ο υ [ἐξήγησις]· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* Ἀργό. Ἀκολουθεῖ: Ἦχος πλ. δ'ϊαϊα *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ' *Τὸ προσταχθέν..., Τῇ ὑπερμάχῳ...* Ἦχος πλ. δ' *Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

126β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος πλ. δ' *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ'ϊαϊα *Ἀλληλούια..., Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

129α Ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· ἦχος πλ. α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

129β Κράτημα εἰς τὸ αὐτὸ στιχηρὸν συντεθέντα (!) (=ἐξηγηθέν) παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α' δ'φωνος *Αϟεϊαϟε...*

132α Εἰς τὸν ἐπιτάφιον· ἦχος πλ. α' *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

133β Ἦχος πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Στὸ περιθώριο δίπλα στὴν ἀρχὴ τοῦ ὕμνου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *20/4/69*.

135β Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ διαφόρων ποιητῶν μετὰ τῶν νέων κρατημάτων. Ὁ παρὼν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α'

δ'φωνος *Τὴν σὴν εἰρήνην...* κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν - τ ί ο υ]· *α' Τοτοτο...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· *α'* δ'φωνος *Συνέχομαι πάντοθεν δεινοῖς...* τὸ δὲ κράτημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α' Ερριρεμ...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· *α' Ἀποβλεψάμενος...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ' *Ἐσείσθησαν λαοί...* Τὸ δὲ κράτημα κὺρ Δ α ν ι ὴ λ· ἦχος δ' *Ερρερε...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε - ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ' *Μουσικῶν ὀργάνων...* Κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος πλ. δ' *Αιεναιε...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος β' *Ἡ ἐν οὐρανοῖς εὐλογημένη...* Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ· τρίτος[1] *Ἐν Σιναίῳ...* Ἦχος δ' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Μ ε λ ε - τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ· δ' *Παντάνασσα πανύμνητε...* Ἦχος πλ. δ' *Μὴ ἀποστρέψῃς...*

148α Ἦχος πλ. δ' *Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἦχος β' *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἦχος πλ. β' *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἦχος πλ. β' *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

149β Κοινωνικὸν εἰς γυναίκας μάρτυρας· ἦχος δ' *Ὑπομένων ὑπέμεινα...*

150α Κοινωνικὸν εἰς τὰ ἐγκαίνια· ἦχος πλ. α' *Κύριε, ἠγάπησα...* ἕως τὸ φ. 151α.

151β Ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν ἕνδεκα παράφυλλα ἄγραφα. Μόνο στὸ α'α γράφτηκαν μὲ μαύρη μελάνη τὰ ἑξῆς:

Ἀνοίξαντός σου τὴν χείρα
τὰ σύμπαντα πλησθύσονται
χρηστότητος
Σήμερα μᾶς δόθηκε μὲ τὸ Μοῦκι μου
ν' ἀκούσωμε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν
δική μας μουσική.
Μνήσθητε τῆς εἰκοστῆς δευτέρας Μαΐου -1919-
ἡμέρα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σας.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα μὲ χρυσοτυπίες οἱ ὁποῖες σώζονται. Λεπτό πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες πάλι ἄνθη, ἐνῶ στὴν μέση ὑπάρχει ρομβοειδὲς σχῆμα μέσα στὸ ὁποῖο ὑπάρχει γλάστρα μὲ φυτό. Πίσω ὁμοίως. Στὴν ράχη ὁριζόντιες ταινίες μὲ μικρὰ

ἄνθη. Σώζεται μόνο ὁ κάτω θηλυκωτῆρας. Καλῆς ποιότητος φύλλα, ἡ κόψη τῶν ὁποίων σὲ ἁπαλὴ μπλὲ ἀπόχρωση.
Γραφὴ καλλιτεχνική, ἀριστεροκλινής, πυκνή, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἐξίσου ἔντονη βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη, καὶ μὲ πολύχρωμα μελάνια στὰ ἐπίτιτλα. Περιθώρια μεγάλα, ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ.
Γραφέας ὁ Δ η μ ή τ ρ ι ο ς Μ α ρ ο ύ κ α ς ἀπὸ τὴν Ὕδρα, ὁποῖος ἔγραψε καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 50 (βλ. τὰ σχόλια ἐκεῖ, καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὸν γραφέα τοῦ προηγούμενου -Νο 83- χειρογράφου). Ὁλοκλήρωσε τὸ πρῶτο τμῆμα τοῦ τόμου στὶς ε' Ἰουλίου τοῦ 1809 (φ. 68β).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *84* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α'α τὸ ὁποῖο εἶναι σχισμένο ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω στὴν δεξιὰ μεριά του ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε μὲ μολύβι:

απὸ Χρίστον Πανούτσον
Δευτέρα α'/ιδ' 8βρίου (=1η/14η Ὀκτωβρίου)
,αϒξη' (=1968)

Ἡ ἴδια σημείωση προέλευσης ὑπάρχει καὶ στοὺς κώδικες Καρὰ 53, 97, 113, 126, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα) καὶ 128. Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.
Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα παράφυλλα εἶναι ἄγραφα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Καρὰ 85

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1800-1805) χαρτ. 22,6 x 14,6 φύλλα Α' + 231 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῆς παρούσης Ἀνθολογίας ἥτις περιέχει ἅπαντα τὰ νέα μαθήματα ποιηθέντα παρὰ τῶν διδασκάλων κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν. Τὸ παρὸν σύνθεσις τοῦ μουσικολογιωτάτου λαμπαδαρίου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

6β Τὸ παρὸν σύνθεσις κυρίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

9β Κεκραγάρια παλαιὰ κατ᾽ ἦχον ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

19α Ἕτερα κεκραγάρια συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ

κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα*... Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

24β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν [=εἴσοδον], ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καὶ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν*...

25α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικό.

30β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

36α Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

43β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

51β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικό.

58β Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου, σύνθεσις κὺρ Ἰ α - κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

61β Στίχοι τοῦ ψαλμοῦ ψαλλόμενοι ἀντὶ πολυελέου μετ᾽ ἐγκωμίων εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Σύνθεση κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

69β Καταλιμπάνοντες δ᾽ εἰ τύχοι τὰ κρατήματα τοῦ τε δόξα, καὶ νῦν, τότε ψάλλομεν μόνο τὸ ἀλληλούια τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ - γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια*...

Πασαπνοάρια τοῦ ἑωθινοῦ. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή*... Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Πᾶσα πνοή*... Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] μέγιστον· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή*... Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′(ἔξω) *Πᾶσα πνοή*... Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή*... Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Πᾶσα πνοή*...

78α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

84α Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ ἔντεχνον, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

85β Μετὰ τὸ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον τὰ παρόντα [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν..., Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς..., Ἐλέησόν με... Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς...*

86α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Μ′· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας..., Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας...,* Ἦχος πλ. β′ *Ἐλέησόν με... Τὰ πλήθη...*

87α Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′[3] *Τὴν Τιμιωτέραν...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

88α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατ᾽ ἦχον σύντομες Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

89α Ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Ἰα κ ώ β ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

96α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Δόξα σοι...* Στὸ περιθώριο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *6 Ἰουνίου 1970*.

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου. Στὸ περιθώριο δίπλα στὴν ἀρχὴ τῆς δοξολογίας ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *ιε′/ι/ξϛ′* (=15/10/66). Φ. 100α: Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου· ἦχος α′ δ′φωνος Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος λέγετος Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου. Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ Φ. 107β: Ἡ παροῦσα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α′ δ′φωνος, Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου. Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρύς, Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ Μὲ ἀσματικὸ τοῦ ἴδιου.

115β Ἕτεραι δοξολογίαι πάνυ ὡραίαι, συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκ-

κλησίας Πλήρης σειρά· ὀκτὼ δοξολογίες μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

132β Ἡ παροῦσα, σύνθεσις κὺρ Γεωργίου τοῦ Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Μὲ ᾀσματικὸ τοῦ ἴδιου.

134β Δοξολογίες σύντομες καθ᾽ ἅ ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου [τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος α′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ, μαζὶ καὶ μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία* στὸ τέλος ἑκάστης.

146α Τρισάγιον τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ κὺρ Ἐμμανουὴλ Χρυσάφη, ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

147α Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ συνοπτιθὲν παρὰ κὺρ Γεωργίου Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

147β Τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξηγήθη ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

149β Φήμη παλαιά, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

150α Τυπικὰ κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Πέτρου [τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος πλ. δ′ *Ἀμήν, εὐλόγει...* Ἦχος β′(ἔξω) *Δόξα τῷ Πατρί... Καὶ νῦν... Ὁ Μονογενής...* Εἰσοδικὰ κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [τοῦ Τραπεζουντίου]· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Τῶν Χριστουγέννων· β′ *Ἐκ γαστρός...* Τῆς Λαμπρᾶς· β′ *Ἐν ἐκκλησίαις...*

153α Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου· ἦχος β′(ἔξω) *Ἀμήν, ἅγιος ὁ Θεός...* (τρία), *Δόξα... Καὶ νῦν... ἅγιος ἀθάνατος..., Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον· β′(ἔξω) *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος β′(ἔξω) *Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...*

154α Κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου· ἦχος β′(ἔξω) *Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...*

155α Τρισάγιον τοῦ βήματος, ἐξηγήθη παρὰ Κὺρ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου· β′(ἔξω) *Ἅγιος ὁ Θεός...*

156α Ἕτερον τοῦ βήματος, σύνθεσις κὺρ Γεωργίου Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος β′(ἔξω) *Ἅγιος ὁ Θεός...*
Ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος α′ *ἀλληλούια...*

157α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν χερουβικῶν ὕμνων. Τὸ παρὸν κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἦχοι β′ καὶ τρίτος.

161α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ ἀργὲς συνθέσεις.

168α Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου] σύντομα· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ σὲ ἤχους βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′. Οἱ γνωστὲς πέντε συνθέσεις «τῆς ἑβδομάδος».

170α Ἕτερα σύντομα τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ σὲ ἤχους βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′. Εἶναι ἡ δεύτερη καὶ σχετικὰ ἄγνωστη σειρὰ χερουβικῶν «τῆς ἑβδομάδος».

172β Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον συντεθέντα παρὰ κὺρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

183α Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

192β Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Χρυσοστόμου, ἔλαθε τῆς ἀράδος [Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου]· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* (δύο), *Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστόν... Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Ἕτερον, σύνθεσις κὺρ Γεωργίου Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

193β Ἦχος β′[9] *Τὸν Σταυρόν σου...* (2), *Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου...*
Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἀσπασμὸν πρὸ τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου, κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [τοῦ Τραπεζουντίου]· ἦχος β′(ἔξω) *Πατέρα, Υἱόν...*

194α Ὁμοίως καὶ τοῦτο, κὺρ Ἰακώβου πρωτοψάλτου· β′(ἔξω) *Ἀγαπήσω Σε...*

194β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰακώβου] συντομώτερον· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω Σε...*
Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου ἦχος β′ (ἔξω) *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′

δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

195β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἐξήγησις]· ἦχος β′(ἔξω) *Ἅγιος, ἅγιος..., ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

196α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος τρίτος *Αἰνεῖτε...* Κὺρ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

202α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦ- χος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

205β Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

209α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Δέκα συνθέσεις, καθὼς στοὺς ἤχους βαρὺ καὶ πλ. δ′ ὑπάρχουν ἀπὸ δύο.

215α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

220α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρω- τοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*

221α Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκ- κλησίας· ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...*

221β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦ- χος α′ *Ὁ ποιῶν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· α′ *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ - σ ά φ ο υ, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· τρίτος[1] *Εἰς μνημόσυνον...*

225β Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...*

226β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦ- χος α′ *Ποτήριον...*

227α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ποτή- ριον...*

227β Ἕτερον· ἦχος δ′ *Ποτήριον...*

228α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν τὴν*

γῆν...

228β Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

229α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β'(ἔξω) *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α' *Σωτηρίαν εἰργάσω...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α' *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...*

231α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Ἐσημειώθη...*

231β Στὴν μέση τοῦ φύλλου, ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου μέλου: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α' *Ἐσημειώθη...* Μόνο τρεῖς γραμμὲς γράφτηκαν ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ αὐτό, τὸ ὑπόλοιπο τοῦ φύλλου ἔμεινε ἄγραφο. Ἀκολουθεῖ μόνο ἕνα ἄγραφο φύλλο.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, ἐξηγητικὴ τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια χωρὶς ἐπένδυση δέρματος, παρὰ μόνο στὴν ράχη. Φύλλα χονδρὰ καλῆς ποιότητος.

Γραφὴ καθαρή, ὄμορφη, λεπτή, σταθερή, ἀριστεροκλινής. Μεγάλα περιθώρια. Μελάνες (μαύρη καὶ κόκκινη) ἤπιες, ἐλαφρὰ ἀσθενεῖς, μὲ τὴν ἴδια σταθερὴ ἀπόχρωση σὲ ὅλο τὸν κώδικα. Πρωτογράμματα μὲ διακοσμητικοὺς σταυροὺς ἄνω καὶ κάτω.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ἐξαιρετικός, συγκροτημένος, μὲ σαφεῖς πληροφορίες γιὰ τοὺς μουσικοὺς καὶ τὰ μέλη ποὺ καταγράφει, κινεῖται σίγουρα στὸν χῶρο τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δηλώνει κατ᾽ ἐπανάληψιν μαθητὴς τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς. Γραφικὸς χαρακτῆρας συγγενὴς μὲ τὸν τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καὶ τὸν τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ τοῦ Προικοννησίου, ἀλλὰ σίγουρα ὄχι ὁ ἴδιος. Ὁμοιάζει περισσότερο μὲ τὴν γραφίδα τοῦ Κ υ ρ ί λ λ ο υ Δρύστρας (βλ. τὸ αὐτόγραφό του Γριτσάνη 36). Πάντως, σίγουρα δὲν εἶναι ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς Χαρτοφύλακας ὅπως ὑποπτεύεται ὁ Σίμ. Καρὰς στὸ ἐμπρὸς παράφυλλο (βλ. παρακάτω). Ἄλλωστε, στὸν κώδικα Καρὰ 149 ὁ ἴδιος ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς δηλώνει, ὄχι μαθητὴς ἀλλὰ συμφοιτητὴς τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός. Ὁ γραφέας δὲν ὁλοκληρώνει τὸν τόμο, καθὼς ξεκινᾶ τὰ κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀλλὰ δὲν καταγράφει πέρα ἀπὸ ἕνα καὶ τὴν ἀρχὴ τοῦ δεύτερου.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *85* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α'α: *-58-* δια-

γεγραμμένο μὲ ἕνα Χ καὶ παραπάνω γράφτηκε: *-85-* (προφανῶς πρόκειται γιὰ λανθασμένο ἀναγραμματισμὸ τοῦ *85 ποὺ μετὰ διορθώθηκε*). Λίγο παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

Σημ. Τὸ χειρ/φον φαίνεται γραφὴ
Χουρμουζίου διδ:ἐκ τοῦ γραφ. χαρακτῆρος.
ἤτο δὲ καὶ ὁ Χουρμούζιος ὡς καὶ ὁ Γρηγόριος
πρωτοψάλτης μαθητὴς τοῦ Κρητὸς Γε
ωργίου· ἐν δὲ φ. 61β ὑπάρχει εἰς τὸν
πολυέλεον «λόγον ἀγαθόν» τοῦ τελευ
ταίου ἐν τῇ ἐπιγραφῇ καὶ
«..... σύνθεσις κὺρ Γεωργίου
Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου»
τὸ αὐτὸ καὶ ἐν φ. 6β, 132β καὶ 156

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 639, ὅπου ἀποδίδεται στὸν Χουρμούζιο (προφανῶς μὲ βάση τὴν σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά). Ὡστόσο, ἤδη σημείωσα ὅτι ὁ γραφέας δὲν εἶναι αὐτός.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 414.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΑ'.

Καρὰ 86

αἰ. ΙΗ' (1795-1800) χαρτ. 20,8 x 14,9 φύλλα Α'-ιζ' + 430 + α'-κη'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΝΕΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ, ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τὸ Μέγα Ἴσον, σύνθεσις κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλους καὶ μαΐστορος ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος α' *Ἴσον, ὀλίγον...*

4α Ἀρχὴ καὶ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιηθέντος παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων καὶ ἐξηγηθέντος παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰωάννου Κουκουζέλη· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...*, ἀπὸ χοροῦ ὅμοιον· πλ. δ' *Ἀποστρέψαντός σου...*, Μανουὴλ Χρυσάφου οἱ ἴδιοι στίχοι, Ἰωάννου Κουκουζέλη *Ἀνταναλεῖς τὸ Πνεῦμα...*, ὅμοιον *Καὶ εἰς τὸν χοῦν...*, Γεωργίου Παναρέτου οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ οἱ ἴδιοι στίχοι,

Ἰωάννου Κουκουζέλη *Ἐξαποστελεῖς...* ἀπὸ χοροῦ *Καὶ ἀνακαινιεῖς...*, τοῦ Κλαδᾶ οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κουκουζέλη οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κουκουζέλη *Ἥτω ἡ δόξα Κυρίου...*, ὅμοιον *Εὐφρανθήσεται Κύριος...*, τοῦ αὐτοῦ οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Μανουὴλ [Χρυσάφου] οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Γεωργίου τοῦ Κοντοπετρῆ *Ὁ ἐπιβλέπων...*, ὅμοιον *Ὁ ἁπτόμενος...*, τοῦ Κλαδᾶ οἱ ἴδιοι στίχοι, Ἀρκαδίου μοναχοῦ οἱ ἴδιοι στίχοι, Μανουὴλ [Χρυσάφου] οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Μανουὴλ *Ἄισω τῷ Κυρίῳ...*, *Ψαλῷ τῷ Θεῷ μου...*, τοῦ Κουκουζέλη οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Ξένου Κορώνη οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κλαδᾶ οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Ἀγάθωνος οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ *Ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου...*, ὅμοιον *Ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι...*, κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Μανουὴλ οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κοντοπετρῆ οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κλαδᾶ *Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοί...*, *Καὶ ἄνομοι...*, Μανουὴλ Χρυσάφου οἱ ἴδιοι στίχοι, κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κλαδᾶ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...*, ὅμοιον *Ὁ ἥλιος ἔγνω..*, Ξένου τοῦ Κορώνη οἱ ἴδιοι στίχοι, Μανουὴλ Χρυσάφου οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κλαδᾶ *Ἔθου σκότος...*, *Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου...*, Μανουὴλ Χρυσάφη οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Κορώνη οἱ ἴδιοι στίχοι, Γεωργίου τοῦ Κοντοπετρῆ οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Σγουροπούλου οἱ ἴδιοι στίχοι, τοῦ Ἀμπελοκηπιώτου οἱ ἴδιοι στίχοι. Τὸ παρὸν ψάλλεται δίχορον *Πάντα ἐν σοφίᾳ...*, *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

37α Ἄλλος, πρόχειρος γραφέας: Τὸ παρὸν ψάλλεται μετὰ τὸν Προοιμιακόν εἰς τὸν ἑσπερινὸν εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Γεωργίου τοῦ Κρητός· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

38α-40β Ἄγραφα.

41α Πάλι ὁ α' γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν νέων μαθημάτων τῶν χρηματισάντων διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ τε κὺρ Ἰωάννου, κὺρ Δανιὴλ καὶ κὺρ Ἰακώβου τῶν πρωτοψαλτῶν, κὺρ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ κὺρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, λαμπαδαρίων. Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς τὰς μεγάλας ἀγρυπνίας, σύνθεσις κὺρ Πέτρου Πελοποννησίου· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

47β-48β Ἄγραφα.

49α Κεκραγάρια παλαιὰ πάνυ ἔντεχνα, τονισθέντα ὡς φησὶ πα-

ρὰ τοῦ ἁγίου Ἰω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ καὶ ἐξηγηθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

59α Ἕτερα κεκραγάρια σύντομα, τονισθέντα παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καθ᾽ ἃ ψάλλονται τὰ νῦν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

61β Ἕτερα Κεκραγάρια ἅτινα συνετέθησαν παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ - β ο υ πρωτοψάλτου σὺν τῶν δογματικῶν αὐτῶν· ἦχος α᾽ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομή.

71α Μετὰ τὴν εἴσοδον ψάλλεται τὸ παρὸν ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος δ᾽ *Φῶς ἱλαρόν...*

71β Προκείμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς· πλ. δ᾽ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας...*

72α Τριαδικὰ ψαλλόμενα τὰς Κυριακὰς εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος α᾽ *Ἄξιόν ἐστίν... τὴν ὑπέρθεον...* καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα τρία στὸν ἴδιο ἦχο.

73α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί - ο υ]· ἦχος α᾽ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

78α Ἕτερος πολυέλεος τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ᾽ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

83β Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ᾽ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

90β Ἕτερος πολυέλεος ὡραῖος λίαν καὶ ἔντεχνος, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α᾽ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

97β Ἕτερος πολυέλεος τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

104α Ἕτερος πολυέλεος τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ], ψαλλόμενος εἰς τὰς θεομητορικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α᾽ *Λόγον ἀγαθόν...* Στὸ περιθώριο τοῦ φ. 104β ὅπου ἐκτυλίσσεται ἡ μελῳδία τοῦ α᾽ στίχου τοῦ πολυελέου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *3/ια᾽/νϹ᾽* (=3-11-56). Σὲ πολλοὺς στίχους τοῦ πολυελέου αὐτοῦ ὁ ἴδιος σημείωσε ἐξηγήσεις θέσεων στὸ πεντάγραμμο ἑνώνοντας τὶς νότες

καὶ παρέχοντας ἔτσι τὴν ροὴ τοῦ μέλους. Γιὰ τὸν πολυέλεο αὐτὸ βλ. τὰ σχόλια παρακάτω, μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ παρόντα κώδικα.

107α Στάσις τρίτη τοῦ πολυελέου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Βαβυλῶνος, ἀλληλούια...* Στὸ περιθώριο τοῦ φ. 107α ὅπου ἐκτυλίσεται ἡ μελῳδία τοῦ α′ στίχου τοῦ πολυελέου ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *8/βρη ,αΠνϛ′* (= Ὀκτώβριος 1956).

109α Ἕτερος πολυέλεος συνοπτικός, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

112α Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κρητός ἦχος πλ. δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

119β-120β Ἄγραφα.

121α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν πασαπνοαρίων τοῦ Ὄρθρου, συντεθέντα παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] μέγιστον· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· δ′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Πᾶσα πνοή...*

129α Ἕτερα πασαπνοάρια συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἀνέκδοτον· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ὅπερ ἐσύνθεσεν ἐν τῇ μεγίστῃ ἀσθενείᾳ του· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

137α Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς τὰς Κυριακὰς μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, τονισθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν..., Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς..., Ἐλέησόν με... Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς...*

Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ Τριῳδίου· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα...*

Τῆς μετανοίας..., Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας..., Ἦχος πλ. β' *Ἐλέησόν με... Τὰ πλήθη...*

138β Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον ψαλλόμεναι κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], σύντομαι Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

139β Ἕτεραι Τιμιωτέραι ἀργαί, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ, καὶ ἀκολούθως: Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Τὴν Τιμιωτέραν...* Ἀκολουθεῖ στὸν ἴδιο ἦχο (!): *Θεὸν ἀνθρώποις...* Ὡστόσο, ἡ ἐκτύλιξη καὶ τῶν δύο μελῶν εἶναι στὸν λέγετο.

141α Ἑτέρα, Κ υ ρ ί λ λ ο υ ἀρχιερέως Γάνου καὶ Χώρας (διάβαζε: Κυρίλλου πρώην Τήνου τοῦ Μαρμαρηνοῦ)· ἦχος δ'λέγετος *Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου... Τὴν Τιμιωτέραν...*

141β-142β Ἄγραφα.

143α Πασαπνοάρια κατ᾽ ἦχον ψαλλόμενα εἰς τοὺς Αἴνους, τονισθέντα παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

146α Ἕτερα πασαπνοάρια σύντομα, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

148α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, ποίημα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ἕνδεκα, μαζί μὲ τὰ *Δόξα*.... Πολλὲς ἐξηγήσεις τοῦ Σίμ. Καρὰ στὰ περιθώρια.

156α Ἕτερα ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν, συντεθέντα παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

163α Ἕτερα ἑωθινὰ σύντομα, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

168β Ἄγραφο.

169α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν δοξολογιῶν. Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον σύντομαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τονισθεῖσαι παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ, μαζὶ μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία...* ἡ κάθε μία.

182α Ἕτερες δοξολογίες μεγάλες τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Καταγράφονται οἱ ἦχοι: α' μὲ ἀσματικό, τρίτος μὲ ἀσματικό, λέγετος μὲ ἀσματικό, δ' καὶ πλ. α' χωρὶς ἀσματικά, πλ. β' μὲ ἀσματικό.

193β Ἕτεραι δοξολογίαι συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρω-

τοψάλτου Καταγράφονται οἱ ἦχοι: α′ χωρὶς ἀσματικὸ καὶ πλ. δ′ μὲ τὸ ἀσματικό της.

197α Ἑτέρα δοξολογία συντεθεῖσα παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Χωρὶς ἀσματικό.

199α Ἕτεραι δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον, συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ, μαζὶ μὲ ἀσματικά τους.

215α Ἑτέρα δοξολογία, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Χωρὶς ἀσματικό

217α Ἕτερη δοξολογία, σύνθεσις κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι...* Χωρὶς ἀσματικό.

218β Ἕτεραι δοξολογίαι, σύνθεσις κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως Καταγράφονται οἱ ἦχοι: δ′, πλ. α′ «πεντάφωνος», βαρὺς «έπτάφωνος», μαζὶ μὲ τὰ ἀσματικά τους.

225α Ἑτέρα δοξολογία, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ ἱερομονάχου Χίου, λέγεται δὲ ἀτζὲμ ἀσιράν· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ἀσματικό της. Ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ χαμηλὰ στὴν δεξιὰ γωνία. Ὁ ἴδιος χαμηλὰ στὸ κέντρο ὀνόμασε τὸν ἦχο: *πλ. δ′ μαχούρ*

228α Ἀισματικὰ κατ᾽ ἦχον τῶν δοξολογιῶν, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

229α Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ [Χ ρ υ σ ά φ η], ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*
Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ σύντομον· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

230β Τρισάγιον νεκρώσιμον ὅπερ ἐξηγήθη ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

232α Φήμη παλαιὰ ψαλλομένη ὅταν παίρνῃ καιρὸ ὁ ἀρχιερεύς, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

232β Ὅταν φορένῃ ὁ ἀρχιερεύς, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ δομεστίκου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

235α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν Τυπικῶν, τονισθέντα κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Ἀμήν, εὐλό-*

γει... Ἦχος β′(ἔξω) *Δόξα τῷ Πατρί... Καὶ νῦν... Ὁ Μονογενής...*

237β Ἀντίφωνα ψαλλόμενα εἰς τὰ δεσποτικὰς ἑορτὰς, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ταῖς πρεσβείαις... Σῶσον ἡμᾶς...* Εἰσοδικά, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], τὸ παρὸν λέγεται εἰς τὰς Κυριακάς· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Τῶν Χριστουγέννων· β′ *Ἐκ γαστρός...* Τῆς Λαμπρᾶς· β′ *Ἐν ἐκκλησίαις...*

238β Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἀμήν... Ἅγιος ὁ Θεός...* (3), *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις... Ἅγιος....* Ἕτερον δύναμις *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός....* Ἕτερον, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

239β Ἕτερον δύναμις τοῦ Κ ο ρ ώ ν ο υ ς, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ δομεστίκου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος β′ *Δύναμις...*

241α Τοῦ βήματος, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...* Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...* Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι Κύριε...* Ἦχος δ′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Μικρόν· ἦχος δ′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

242β Ἀγραφο.

243α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν χερουβικῶν, συντεθέντα παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

250α Ἕτερα χερουβικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομα Καταγράφονται τὰ χερουβικὰ «τῆς ἑβδομάδος» σὲ ἤχους: α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′ καὶ πλ. α′.

252α Ἕτερα χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Καταγράφονται τὰ χερουβικὰ «τῆς ἑβδομάδος» σὲ ἤχους: α′, βαρύ, δ′, πλ. δ′ καὶ πλ. α′. Εἶναι ἡ β′, σχεδὸν ἄγνωστη σειρὰ μελοποιήσεων.

254β Ἕτερα χερουβικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ], ἀνέκδοτα, κατ᾽ ἦχον Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

264α Ἕτερα χερουβικά, συντεθέντα παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτο-ψάλτου Οἱ ἦχοι: α′, β′, τρίτος.

268α Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

274α Ἕτερα χερουβικὰ κὺρ Β α σ ι λ ε ί ο υ Σ τ ε φ ά ν ο υ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

279α Τὸ παρὸν προκείμενον ψάλλεται στὸν καιρὸ συλλειτούργου μετὰ τὸ Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους· ἦχος βαρὺς *Ἀγαπήσω Κύριε...*

279β Ἄγραφο.

280α Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, τονισθεῖσα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἕτερον ἐξηγητόν· ἦχος β′ *Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...* Ἕτερον ἐξηγητόν· ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

282β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κοινωνικῶν τῶν ψαλλομένων κατὰ τὰς Κυριακάς. Τὰ παρόντα ἐσυντέθησαν κατ᾽ ἦχον παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἕτερον ἐξηγητόν· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἦχος β′ *Αἰνεῖτε...* Ἐξήγησις τῆς παρακλητικῆς· ἦχος τρίτος *Αιαιαιαι...* Ἦχος τρίτος *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι πέντε ἦχοι τῆς σειρᾶς.

287α Ἕτερα κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ. Καὶ πάλι ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ἕνα-δύο πεντάγραμμα μὲ ἐξηγήσεις του.

290α Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ], δευτέρα στάσις Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

293β Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ], στάσις τρίτη Δέκα συνθέσεις, καθὼς στὸν βαρὺ καὶ στὸν πλ. δ′ ὑπάρχουν ἀπὸ δύο κοινωνικά.

299β Ἕτερα κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον συντεθέντα παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

304α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος, συντεθέντων παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ Καταγράφονται οἱ γνωστὲς ἕξι συνθέσεις.

306β Ἀρχὴ καὶ ἡ λειτουργία τῶν Προηγιασμένων τονισθεῖσα πα-

ρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἀντὶ τοῦ χερουβικοῦ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τὸ κοινωνικόν, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

308β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦχος α′ *Λύτρωσιν...* Τὸ αὐτὸ ἐξηγητόν· ἦχος α′ *Λύτρωσιν...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Λύτρωσιν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Λύτρωσιν...* Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ· ἦχος α′ *Ἐπεφάνη...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Ἐπεφάνη...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Ἐπεφάνη...* Εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Ἐσημειώθη....* Ἐξήγησις εἰς τὸ αὐτό· ἦχος α′ *Ἐσημειώθη...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, κὺρ Δανιήλ· ἦχος α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Ἐξελέξατω...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἐξελέξατω...* Τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Πελοποννησίου]· ἦχος α′ *Ἐκ στόματος...* Τῶν Βαΐων, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Εὐλογημένος...* Ἕτερον τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Εὐλογημένος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον [Κ υ ρ ί λ λ ο υ] Τήνου ἀρχιερέως· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

319α Χερουβικὸν τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἕτερον τοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κὺρ Ἰακώβου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κοινωνικὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η -

σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Ἐξηγέρθη...*

321α Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, κοινωνικὸν κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος πλ. *α′ Σῶμα Χριστοῦ...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· *α′ Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. *α′ Ἐπαίνει...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο - π ο ν ν ν η σ ί ο υ]· πλ. *α′ Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*

324β Τῆς Ἀναλήψεως, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Ἀνέβη...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ· δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς, κὺρ Δ α ν ι ή λ· *α′ Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Ἕτερον κὺρ Πέ τ ρ ο υ· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῶν ἁγίων Πάντων, κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. *α′ Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

328α Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. *α′ Εἰς πᾶσαν...* Ἕτερον κὺρ Δ α ν ι - ή λ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ]· *α′ Εἰς πᾶσαν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′(ἔξω) *Εἰς πᾶσαν...* Ἕτε- ρον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς πᾶσαν...*

330β Τῆς Μεταμορφώσεως, κὺρ Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἐν τῷ φωτί...* Τῆς Κοιμήσεως, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Τὸ αὐτὸ ἐξηγητόν· δ′ *Ποτήριον...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Ποτήριον...*

333β Τῶν Ταξιαρχῶν, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Ἕτερον κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Τὸ αὐτὸ ἐξηγητόν· ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Δ α - ν ι ή λ]· βαρὺς *Ὁ ποιῶν...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Ὁ ποιῶν...*

337α Εἰς ἑορταζομένους ἁγίους, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον κὺρ Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί - ο υ]· *α′ Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...*

339α Ἕτερον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

341α Ἐξήγησις τῶν κοινωνικῶν τοῦ κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ Καταγράφονται ἐξηγημένες θέσεις τῶν κοινωνικῶν τῶν Βαΐων, τοῦ Πάσχα, τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, τῆς Μεταμορφώσεως.

342β Ἄγραφο. Ἀκολουθεῖ ἕνα φύλλο ἄγραφο καὶ ἀνάριθμο.

343α Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὰ ἀπόστιχα τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἅτινα ἐτονίσθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ ἐξηγηθέντων (!) παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Καταγράφονται ἑπτὰ ἰδιόμελα τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Πλήρης σειρὰ (βλ. τὰ σχόλια παρακάτω, μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα).

349α Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Θαυμαστή...*

349β Εἰς κοιμηθέντας, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...* Καταγράφονται καὶ κάποιες παραλλαγὲς μὲ τὴν ἐπισήμανση: ἕτερος τρόπος.

351β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἐπιτάφιον, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς τοῦ χφ.

353α Ἕτερον κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...* Ὁ Σίμ. Καρᾶς σημείωσε στὸ περιθώριο: *20/4/69*

354α Τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξήγησις κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

354β Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

355β-358β Ἄγραφα.

359α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν κρατημάτων. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] εἰς τὸ Ἡ τρίφωτος οὐσία· ἦχος α′ *Αιεναιε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] εἰς τὸ Τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν· ἦχος α′ *Τοτοτο...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] φθορικὸν εἰς τὸ Ἐν τῇ βροντώσῃ· ἦχος πλ. α′ *Τοτοτο...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] εἰς τὸ Τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ· δ′ *Τοτοτο...* Κὺρ

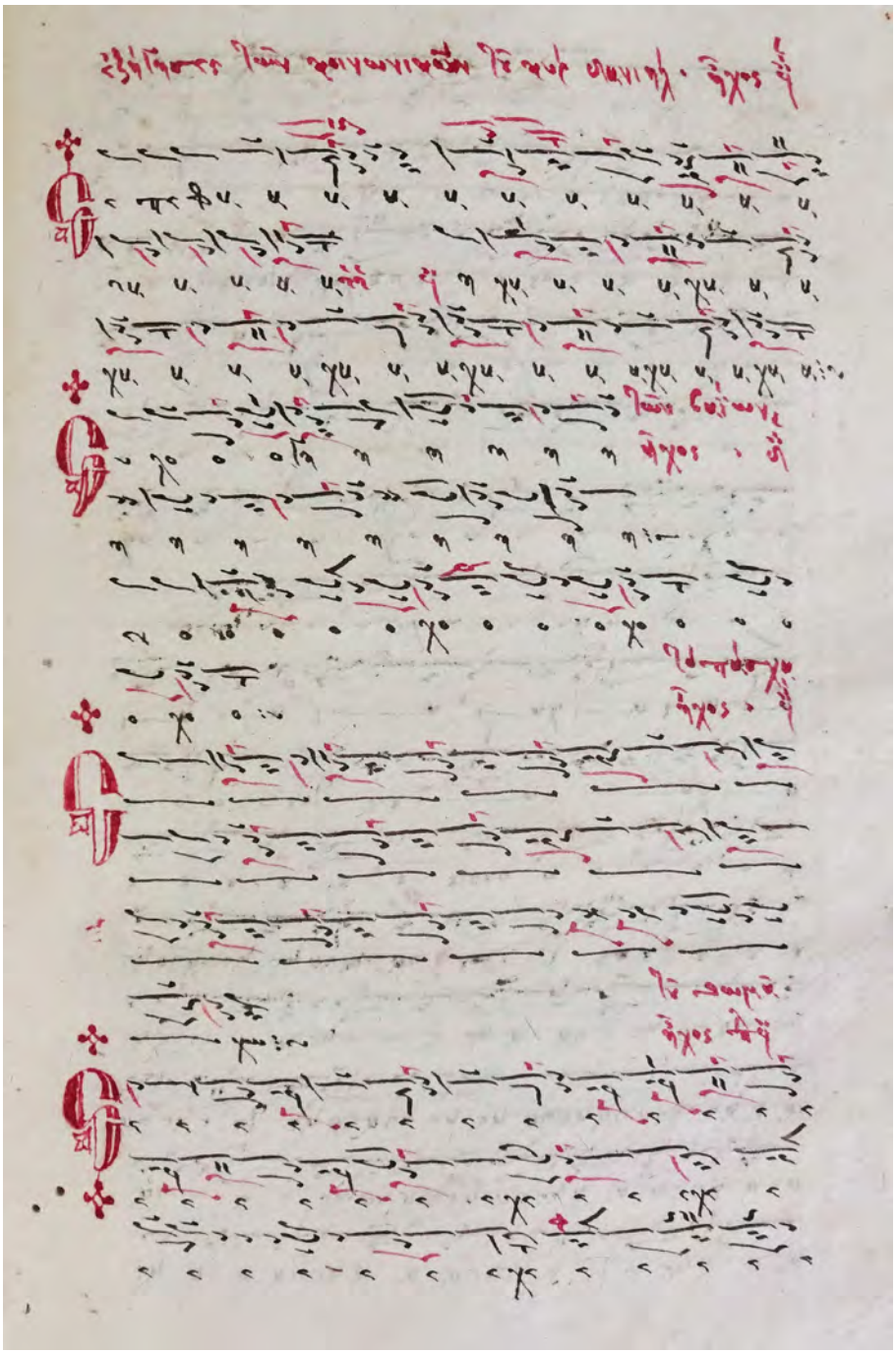

Πανομοιότυπο 84. Χφ. Καρὰ 86, φ. 341α.

Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· β′(ἔξω) *Τετετε...* Τοῦ αὐτοῦ [Δ α - ν ι ή λ] εἰς τὸ Ἐσείσθησαν λαοί· δ′ *Τερερε...*

364β Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. δ′ *Αιεναιε...* Ἕτερα κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Αιεναιε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ερριρεμ...*

367α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ερρερε..* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ] εἰς τὸ Ἐν βυθῷ κατέστρωσε· δ′λέγετος *Εριρεμ...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος *Εριρεμ...*

369α Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Εριρεμ...*

369β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η ἐκ τοῦ Ἀναστάσεως ἡμέρα, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ· πλ. α′ *Αιεναια...*

371β-374β Ἄγραφα.

375α Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ διαφόρων ποιητῶν. Ὁ παρὸν σύνθεσις κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· ἦχος α′· *Ἔφριξε γῆ...*

376α Ἕτεροι εἱρμοὶ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Συνέχομαι...* Ὁ αὐτὸς ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Συνέχομαι...*

378α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Ἡ τρίφωτος οὐσία...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ *Ἀποβλεψάμενος...* Τοῦ αὐτοῦ· β′[3] *Ἐν βυθῷ...* Τοῦ αὐτοῦ· τρίτος *Λατρεύειν...* Τοῦ αὐτοῦ· δ′ *Ἐσείσθησαν...* Τοῦ αὐτοῦ· δ′ *Τῇ εἰκόνι...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη...* Τοῦ αὐτοῦ φθορικός· πλ. α′ *Ἐν τῇ βροντώσῃ...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...* Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...*

384α [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος βαρὺς (μᾶλλον λάθος τοῦ γραφέα· ὁ ἦχος εἶναι δ′) *Παντάνασσα πανύμνητε...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Ἦχος βαρὺς *Τὰς κακωθείσας...* [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η;]

385β Ἕτερος εἱρμὸς κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...*

387α Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...* Ἕτερος τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος α′ *Νῦν πάντα πεπλήρωται...*

388α Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος α′ *Ὦ Πάσχα τὸ μέγα...*

389α-390β Ἄγραφα.

391α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάντων τῶν νέων μαθημάτων. Τὸ παρὸν ἐστὶ σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τοῦ Ὀλύμπου· ἦχος δ′ *Ὁ νοῦς σου ταῖς νεύσεσι...* Θεοτοκίον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· τρίτος[2] *Παιδοτόκον Παρθένον...* Μεγαλυνάριον εἰς τὴν κατὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Μεγάλυνον ψυχή μου...*

395β Εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγήν, τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· ἦχος α′ *Ῥῶσιν διὰ τοῦ ῥαντίσματος...*

398α Θεοτοκίον τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· α′ δ′φωνος *Σὲ προκατήγγειλε...*

400β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ], ὀργανικὸν λίαν καὶ ἔντεχνον· ἦχος δ′ *Ἅπας γηγενής...*

404β Ἕτερον θεοτοκίον τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

406β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] γράμματα καὶ μέλος· πλ. α′ *Χαῖρε κατάρας λύτρωσις...*

408β Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγ. Νικολάου· πλ. α′ *Πανάγιε Νικόλαε...*

411α Τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ] τῇ Πέμπτῃ τοῦ Μεγάλου Κανόνος· πλ. β′[1] *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

411β Εἱρμὸς ἔντεχνος καὶ ὡραῖος τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· πλ. β′[1] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*

412β Ἕτερον θεοτοκίον τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

414β Οἶκος τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ὅστις συνετέθη μεθ᾽ ὅσης πλείστης ἐπιμελείας παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ξένον τόκον ἰδόντες...*

418α Τῇ ια′ Ἰουλίου εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ -

τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· τρίτος[1] *Λίαν εὔφρανας...*

420α Κὺρ Ζ α χ α ρ ί ο υ Χ α ν ε ν τ ὲ ὅπερ ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κύρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Οὐρανὸς πολύφωτος...*

420β Τοῦ αὐτοῦ [Ζ α χ α ρ ί ο υ Χ α ν ε ν τ έ; (ἢ μήπως τοῦ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σιναΐτου;)] θεοτοκίον· πλ. δ′ *Θεοτόκε ἀειπάρθενε...*

421β Μάθημα θεοτοκίον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

424α Τῇ ὑπερμάχῳ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

428β Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κρητός· ἦχος δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο μέλος τοῦ χειρογράφου. Ἀκολουθοῦν 28 ἄγραφα παράφυλλα. Μόνο στὸ τελευταῖο ἔγινε ἀπὸ κάποιον μιὰ προσπάθεια ἀναγραφῆς τῶν περιεχομένων τοῦ τόμου.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση κόκκινου σκούρου δέρματος. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο ἐξωτερικὸ μεγάλο καὶ ἐσωτερικὸ μικρότερο στὶς γωνίες τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν ἄνθη. Στὴν ράχη ὀριζόντιες γραμμὲς μὲ ἄνθη.

Γραφὴ λεπτή μὲ ἔντονες μελάνες, ἀριστεροκλινής, ὄμορφη καὶ τεχνική. Πρωτογράμματα διακοσμημένα καὶ μὲ χρυσὴ μελάνη, ἄλλα μόνο μὲ μαύρη, μεγάλα καὶ μὲ σχεδιαστικὴ λεπτομέρεια (ἐκτύλιξη φυτῶν). Περιθώρια μεγάλα. Ἐπίτιτλα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων δὲν σχεδιάστηκαν, παρότι προβλέφτηκε χῶρος γι᾽ αὐτά. Λείπουν καὶ ἀρκετὰ πρωτογράμματα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Εἶναι πολὺ συγκροτημένος, δίδει σαφεῖς πληροφορίες γιὰ τοὺς μουσικοὺς καὶ τὰ ἔργα τους, ζεῖ καὶ κινεῖται σίγουρα στὸ περιβάλλον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ καταγράφει πολλὰ μελοποιήματα κατὰ τὸ ὕφος της, γνωρίζοντας πρόσωπα καὶ πράγματα. Πρέπει νὰ γράφει λίγο πρὶν τὸ 1800 (καθὼς ἀναφέρει πολλὲς φορὲς τὸν Π έ τ ρ ο Β υ ζ ά ν τ ι ο ὡς λαμπαδάριο), καὶ πάντως μετὰ τὸ 1795 (ἐφόσον περιλαμβάνει συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ). Βεβαίως, ἐλαφρὰ ὑστερώτερη χρονολόγηση δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκλειστεῖ. Ἡ συμπερίληψη τῆς δοξολογίας τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ Χ ί ο υ (φ. 225α· βλ. καὶ χειρόγραφο Μπενάκη 26 ὅπου ὑπάρχει τὸ ἴδιο μέλος) μπορεῖ νὰ συνδέεται μὲ τὸν γραφέα. Ἐξαιρετικὰ σημαντικὲς οἱ περιπτώσεις διπλῆς καταγραφῆς κάποιων μελῶν· τὴν δεύτερη φορὰ ὡς «ἐξηγητόν», καθὼς καὶ οἱ ἄλλες ἐξηγήσεις ποὺ περιέχει τὸ χειρόγραφο. Γενικότερα, πρόκειται γιὰ ἕνα πολὺ σημαντικὸ χειρόγραφο.

Ὁ πολυέλεος τοῦ φ. 104α κ.ἑ. εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀποδόθηκε πρόσφατα στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο καὶ παρουσιάστηκε ἐξηγημένος (Ἀχιλλέως Χαλδαιάκη, «Λόγον ἀγαθόν», *Ἀνατολῆς τὸ περιήχημα* τεῦχος 1, Ἀθήνα 2014, σσ. 304-342). Ὡστόσο,

καὶ στὸν παρόντα πολὺ ἀξιόπιστο κώδικα, καὶ σὲ ἄλλους (π.χ. Σινὰ 1460, φ. 25α κ.έ. ἢ μονῆς Τζαγκαρόλων 6) ἡ σύνθεση ἐπιγράφεται ξεκάθαρα στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο.

Ἐντυπωσιακὸ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι στὸν Πέτρο τὸν Πελοποννήσιο ἀποδίδονται ἑπτὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς (φ. 343α κ.έ., ἐξηγημένα μάλιστα ἀπὸ τὸν Β υ ζ ά ν τ ι ο!), ἄρα καὶ τὸ ἰδιόμελο *Θαυμαστὴ τοῦ Σωτῆρος*, ἐνῶ ἀμέσως μετὰ καταγράφεται καὶ ἡ γνωστὴ σύνθεση τοῦ ὕμνου αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο (ἡ ὁποία στὰ ψαλτικὰ ἔντυπα ἀποδίδεται κάποιες φορὲς λανθασμένα στὸν Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο). Μελοποίησε, ἄρα, ὁ Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο ς καὶ τὸ ἰδιόμελο *Θαυμαστὴ* καὶ ὄχι μόνο τὰ προηγούμενα ἕξι, ὅπως γνωρίζαμε; Μᾶλλον κάτι τέτοιο συμβαίνει, ὅπως τὸ βλέπουμε καὶ σὲ λίγους ἀκόμη κώδικες (π.χ. Ἰβήρων 997).

Ἰδιαίτερα σημαντική, ὅσο καὶ σπάνια στὰ χειρόγραφα, καὶ ἡ μελοποίηση (σὲ ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος) τοῦ περίφημου δοξαστικοῦ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα* ἀπὸ τὸν Πέτρο τὸν Πελοποννήσιο σὲ ἦχο πλ. β′, ὅπως ἦταν ἡ παλαιότερη, συμβατὴ καὶ μὲ τὸν λειτουργικὸ χρόνο ψαλμώδησής του, παράδοση (φ. 351β).

Ὁ Σίμ. Καράς, ὅπως τὸ συνηθίζει, ἔγραψε κάπου-κάπου ἐξηγήσεις σημαδιῶν πάνω σὲ πεντάγραμμα (βλ. τὰ φφ. 104β κ.έ., 287α κ.έ., τὰ σχόλια τοῦ χειρογράφου Καρὰ 23, τὸν κώδικα 40 καὶ τὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *86* μέσα σὲ κύκλο. Παρακάτω μιὰ παλαιὰ σημείωση μὲ μαύρη μελάνη:

καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις Γεωργίου Ἱεροδιακόνου ἐκ Θερμίων, ὠνήθη
δὲ ..... (;) ἑκατὸν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν ἔτει 1823

Στὸ παράφυλλο Α′α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Χειρ/φον πρὸ τοῦ
ἔτους 1800 ὅτε ὁ
Πέτρος Βυζάντιος ἦτο
λαμπαδαρίος ὡς ἀναφέ
ρεται ἐν αὐτῷ

Ἀντηλλάγη μὲ ἔντυπον ἐξομολογή
σεων τοῦ Ἁγ. Αὐγουστίνου μὲ ἰδιότυπα γράμ
ματα τῆς τυπογραφίας τοῦ Ἁγ. Τάφου ἐν
Κων/λει ἔτους 1797 πρὸ τοῦ 1800
σπανίζον δοθὲν εἰς τὸν Φωκᾶν Ἀγγελάτον
ἄριστον ἱεροψάλτην τοῦ Ἁγ. Νικολάου τοῦ
Πτωχοκομείου ὅπου ἐψάλλαμε τῷ 1931-32
ἔτει, κατόπιν θεολόγον, πρὶν φύγῃ διὰ
τὴν Ἀμερικήν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 87

αἰ. ΙΗ' (1750-1775) χαρτ. 15,5 x 10,5 φύλλα Α'-Ζ' +α'-ζ' + σσ. 404 + α'-β'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΧΡΥΣΑΦΟΥ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

α' Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο δὲν σχεδιάστηκε. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς... Ἡ συνήθης Προθεωρία καλογραμμένη σὲ φύλλα λευκὰ καὶ καθαρά.

ζ' Ἄγραφο.

1 Ψηλὰ στὸ περιθώριο ὁ Π α ν α γ ι ώ τ η ς Γ ρ ι τ σ ά ν η ς ἔγραψε:

Χρυσάφου τοῦ νέου.

Ἄλλος γραφέας σὲ ὑποκίτρινα φύλλα: Ἀναστάσιμα τῆς ὀκτωήχου μετὰ τῶν κεκραγαρίων καὶ τῶν δογματικῶν· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Τὰς ἑσπερινάς... Κυκλώσατε...* Ἀνθολογοῦνται τὰ Κεκραγάρια, τὰ ἑπτὰ στιχηρὰ τῶν ἑσπερίων, Τὸ α' θεοτοκίο τοῦ ἑσπερινοῦ μὲ τὸ *Δόξα... Καὶ νῦν...*, τὰ τέσσερα ἀπόστιχα, τὸ β' θεοτοκίο, τὰ *Πᾶσα πνοὴ* καὶ τὸ *Αἰνεῖτε αὐτόν*, καὶ τὰ ὀκτὼ στιχηρὰ τῶν Αἴνων. Ὁ β' ἦχος ξεκινᾶ στὴ σ. 22, ὁ τρίτος στὴν 43, ὁ δ' στὴν 63, ὁ πλ. α' στὴν 86, ὁ πλ. β' στὴν 111, ὁ βαρὺς στὴν 131 καὶ ὁ πλ. δ' στὴν 148. Ὅλοι οἱ ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομή, μόνο τὰ κεκραγάρια τοῦ πλ. β' καὶ τοῦ βαρέος γράφτηκαν πρὸς τὸ τέλος τοῦ τόμου (βλ. σ. 373).

166 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, ποίημα Λ έ ο ν τ ο ς, τοῦ σοφοῦ βασιλέως· ἦχος α' *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

191 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον *Φῶς ἱλαρόν...*

192 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τὰ ὀκτὼ Θεὸς Κύριος κατ᾽ ἤχου (!). Πλήρης σειρά· ὀκτώ. Μετὰ τὸ τοῦ πλ. δ' ἀκολουθεῖ: *Τὸ προσταχθέν...*

197 Ἦχος πλ. δ' *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

200 Πολυέλεος συνοπτικὸς καὶ ἡδύτατος, ποιηθεῖσα (!) παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

215 Πολυέλεος συνοπτικὸς κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν-

τ ί ο υ] καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

233 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον πασαπνοαρίων. Τὸ παρὸν ἐστὶ ποίημα κυρίου Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ [Μ α ν ο υ ή λ] Γ α ζ ῆ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

242 Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ εἰς ἦχον β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων... Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου... Ἀναστάς...*

243 Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Μ′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Τῆς μετανοίας, Τῆς σωτηρίας...* Ἦχος πλ. β′ *Ἐλέησόν με... Τὰ πλήθη...*

246 Ἀρχὴ τῶν δοξολογιῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ *Δόξα σοι Τῷ δείξαντι...* Μαζὶ μὲ τὸ ᾀσματικό της. Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· δ′ μὲ ᾀσματικό, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν συνοπτικὴ καὶ ὀργανική· πλ. α′ μὲ ᾀσματικό, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· βαρὺς ἑπτάφωνος μὲ ᾀσματικό.

273 Τὰ ὀκτὼ ᾀσματικὰ κατ᾽ ἦχου (!).Πλήρης σειρά· ὀκτώ. Μελοποιήσεις τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη.

276 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς φήμην ἀρχιερέως, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

277 Ἰδοὺ καὶ ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β′(ἔξω) *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου τῆς Ἁγίας Σοφίας· β′(ἔξω) *Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...*

280 Ἕτερον τοῦ βήματος, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· β′ (ἔξω) *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Εἰς τὸν Τίμιον Σταυρόν· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου...*

283 Ἰδοὺ καὶ ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· ἦχος β′(ἔξω) *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

286 Τὸ παρὸν ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Ἰω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἐκ τοῦ παλαιοῦ· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

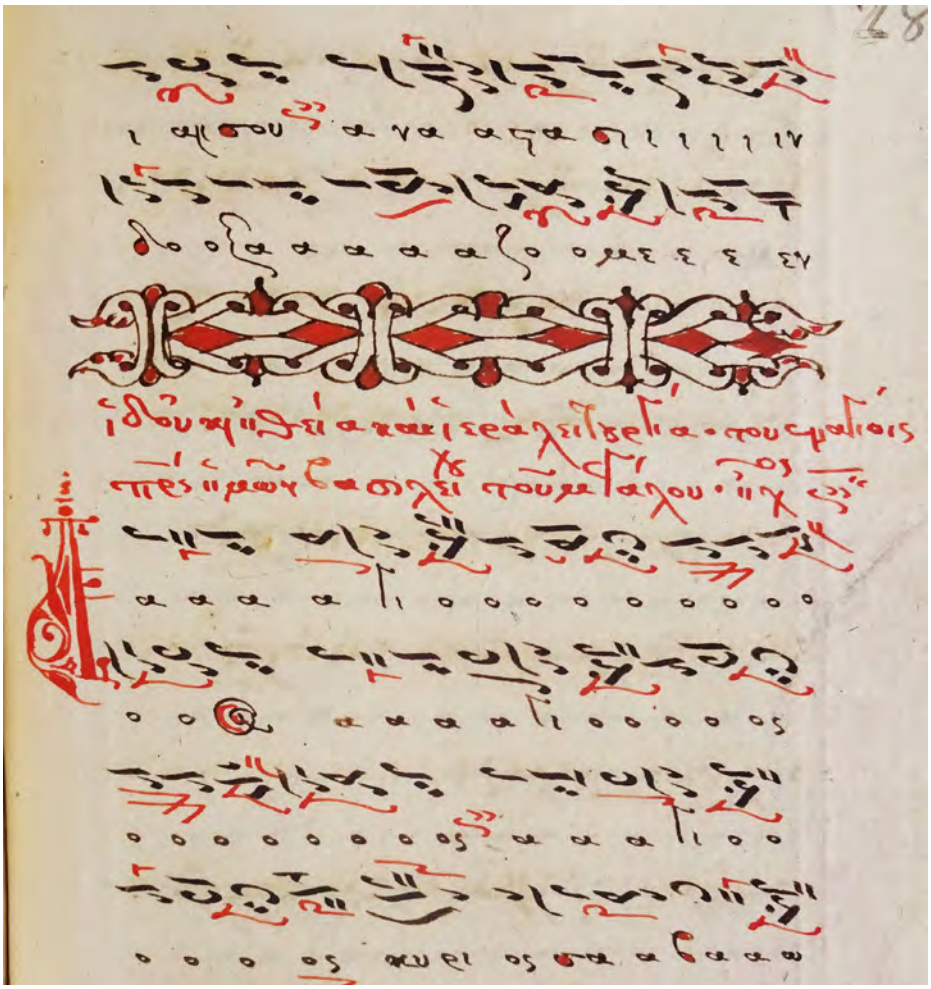

Πανομοιότυπο 85. Χφ. Καρὰ 87, σ. 283.

287 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν ὕμνων. Καταγράφονται οἱ συνθέσεις: [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος, Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· α′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου· β′(ἔξω), Ἀ ν τ ω - ν ί ο υ· β′(ἔξω), Δ α μ ι α ν ο ῦ ἱερομονάχου Βατοπαιδινού· δ′, Ἰ ω α κ ε ὶ μ Βιζύης· πλ. α′, τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω α κ ε ὶ μ Βιζύης]· βαρύς, Ἀ ν τ ω ν ί ο υ· πλ. δ′.

306 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν κατὰ τάξιν. Καταγράφονται οἱ συνθέσεις τοῦ κοινωνικοῦ τῶν Κυριακῶν *Αἰνεῖτε*...: [Π α -

ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′, ἕνα σὲ α′ ἦχο χωρὶς ἐπιγραφή, Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′, Μ π α λ α σ ί ο υ· β′, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ νέου τρίτος[1], Μ π α - λ α σ ί ο υ· τρίτος[1], [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· δ′, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′, τοῦ [Ἰ ω α κ ε ί μ] Βιζύης· βαρύς, [Π α - ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′.

322 Ἀρχὴ καὶ τῆς ἑβδομάδος τὰ κοινωνικά. Καταγράφονται οἱ συνθέσεις: Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· β′(ἔξω) *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· α′ *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδαρίου τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· τρίτος[1] *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· τρίτος[1] *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ δ′φωνος *Ποτήριον...* Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως· δ′ *Ποτήριον...* Τοῦ νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...* ἕνα *Εἰς πᾶσαν...* σὲ ἦχο πλ. δ′ χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ· (βαρύς;) *Σωτηρίαν εἰργάσω...* Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ - σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...* Κὺρ Ἀ ν - τ ω ν ί ο υ· πλ. α′ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...*

337 Σεπτεμβρίου α′ τῆς ἰνδίκτου, ποίημα κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ [τοῦ μικροῦ]· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, κὺρ Γ ε ρ μ α - ν ο ῦ [Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· δ′ *Λύτρωσιν...*

344 Τῶν Θεοφανείων Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Μ π α λ α σ ί ο υ· (α′;) *Ἐξελέξατω...*

347 Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ· α′ *Ἐκ στόματος...* Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, τοῦ [Γ ε ρ - μ α ν ο ῦ] Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· δ′ *Εὐλογημένος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

352 Ἕτερον κοινωνικόν, ψάλλεται τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] νέου Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

356 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πρωτόβαρυς

Ἐπαίνει... Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου] τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· α′ *Ὁ τρώγων μου...*

361 Τῆς Ἀναλήψεως τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου]· δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ αὐτοῦ· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῶν ἁγίων Πάντων, Μ π α λ α σ ί ο υ· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε...* Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

367 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Κὺρ Ἰ ω ά σ α φ μοναχοῦ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

369 Στὴν ἐπάνω ᾧα γράφτηκε στὰ σλαβονικά: *Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος*. Στὴν μέση τοῦ φύλλου, μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου μέλους, ξεκινᾶ τό: Κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

372 Χωρὶς ἔνδειξη ἤχου: *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...*

373 Ἦχος βαρὺς *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πρόκειται γιὰ τὴν συμπλήρωση τοῦ Ἀναστασιματαρίου (βλ. τὰ πρῶτα φύλλα) μὲ τὰ δύο αὐτὰ Κεκραγάρια.

375-376 Ἄγραφα.

377 Ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

379 Δόξα· ἦχος δ′ *Πηγὴν ἰαμάτων...*

381 Ἰδοὺ καὶ σύντομα κεκραγάρια Πλήρης σειρά· ὀκτὼ σύντομες συνθέσεις.

391 Ἄλλος γραφέας: Ἦχος βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

392 Ἦχος βαρὺς ιβήτζη ὀνομαζόμενον *Αἰνεῖτε...* Ἦχος πλ. α′[5] (ἀντὶ γιὰ τὴν ἐναρμόνιο φθορὰ στὴν μαρτυρία προστίθεται ἡ φθορὰ τοῦ ἔσω θεματισμοῦ. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι ὅτι αὐτὴ ἡ μαρτυρία ἰσοῦται μὲ τὴν μαρτυρία τοῦ πεντάφωνου ἐναρμόνιου πλαγίου α′) *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

396 Ἦχος βαρὺς οὗ τὸν ποιητὴν οὐκ οἶδα (Μ π ε ρ ε κ έ τ ης;) *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

400 Κὺρ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· ἦχος τρίτος[2] *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Ἀκολουθοῦν δύο συνθέσεις *Αἰνεῖτε...* χωρὶς ἐνδείξεις ἤχων, ἡ δεύτερη μὲ σλαβικὴ ἐπιγραφή.

404 Ὁ Π α ν α γ ι ώ τ η ς Γ ρ ι τ σ ά ν η ς σημείωσε: *Σελίδα 324 Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἦχος τρίτος, Χρυσάφου λαμπαδαρίου τῷ 1453 ἐξηγημένον ὑπὸ Πέτρου* Στὰ ἑπόμενα δύο παράφυλλα καταγράφονται πρόχειρα διάφορες συνθέσεις

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες μὲ σκουρόχρωμο δέρμα ἀρκετὰ φθαρμένο. Ἐξογκώματα στὴν ράχη, θηλυκωτῆρες ποὺ σώζονται. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο ἐντὸς τοῦ ὁποίου ρόμβος καὶ παντοῦ ἄνθη. Στὶς σελίδες 1 κ.έ. ἡ μαύρη μελάνη πότισε ἐλαφρῶς τὰ φύλλα.
Γραφὴ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη, τεχνικότατη, σχετικὰ πυκνή. Περιθώρια ἄνετα. Μελάνες (μαύρες καὶ κόκκινες) ἔντονες. Γεμίζει συστηματικὰ μὲ κόκκινη μελάνη τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ γράμματος θ, τὸ σ, τὸ δ καὶ ἄλλα γράμματα. Πρωτογράμματα λιτὰ ἀλλὰ καλαίσθητα. Ἐπίτιτλα σὲ ἀρχὲς ἑνοτήτων.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Πολὺ συγκροτημένος, καλαίσθητος καὶ συστηματικός. Ἀπὸ τὴν σελίδα 391 κ.έ. γράφει ἄλλος. Πιθανότατα καὶ ἡ Προθεωρία γράφεται ἀπὸ ἄλλον. Ὁ κύριος γραφέας ἐργάστηκε μᾶλλον στὰ χρόνια τῆς πρωτοψαλτείας τοῦ Ἰ ω ά ν ν ου τοῦ Τραπεζουντίου (βλ. τὴν σ. 215), δηλαδὴ μετὰ τὸ 1736 ἕως καὶ τὸ ἔτος θανάτου τοῦ τελευταίου στὰ 1770, ἴσως καὶ λίγα χρόνια μετά. Τὸ Ἀλληλουιάριο τοῦ Εὐαγγελίου (σ. 286) ἦταν ἤδη ἐξηγημένο ἀπὸ τὸν Τ ρ α π ε ζ ο ύ ν τ ι ο στὰ 1728. Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας στὸ παρὸν χειρόγραφο θυμίζει πολὺ ἐκεῖνον τοῦ Σ ε ρ α - φ ε ὶ μ Λαυριώτη (βλ. καὶ χειρόγραφα 16, 21, 34 καὶ 39 τῆς συλλογῆς).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *87* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Β'β κάποιες σημειώσεις: *ἅγιος ἅγιος Κύριος* ... κ.λπ.
Παρακάτω κάποιος σημείωσε τὴν ἀνάβαση καὶ κατάβαση μὲ τοὺς πολυσύλλαβους φθόγγους τῆς παλαιότερης θεωρίας καὶ μὲ τοὺς νεώτερους τῆς Νέας Μεθόδου.

Στὰ φ. Γ'α:

Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου. Ἑσπερινὸς Ὄρθρος καὶ Λειτουργία

Παρακάτω:

Βιβλίον μικτῶν
μουσικῶν μαθημάτων.
Βλέπε τὸν προτεθει
μένον πίνακα
Παναγιώτης Γριτσάνης
μουσικοδιδάσκαλος
ἐκ Ζακύνθου

Στὸ παράφυλλο Δ'α σχεδιάστηκαν καὶ ὀνοματίστηκαν τὰ δεκαπέντε φωνητικὰ σημάδια τῆς Προθεωρίας τῆς ψαλτικῆς. Στὸ παράφυλλο Ε'α ξεκινᾶ ὁ Πίνακας περιεχομένων τοῦ τόμου, γραμμένος πιθανότατα ἀπὸ τὸν Παναγιώτη Γριτσάνη. Ὁ ἴδιος ἔγραψε καὶ τὴν σημείωση στὴν σ. 1 (βλ. παραπάνω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 88

αἰ. ΙΖ′ (τέλη)-ΙΗ′ (ἀρχές) χαρτ. 14 x 10 φύλλα Α′-Β′ + 124 + α′-δ′

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΡΥΣΑΦΗ

1α Ὁλοκληρώνεται τὸ τρίτο ἀναστάσιμο στιχηρὸ τῶν Αἴνων τοῦ α′ ἤχου (*Τὴν θεοπρεπῆ σου συγκατάβασιν*) καὶ ξεκινᾶ τὸ ἑπόμενο: *Ὅτε προσηλώθης...* Καθεξῆς καταγράφονται καὶ τὰ ὑπόλοιπα. Ἀρχὴ τοῦ β′ ἤχου στὸ φ. 3α (Ἀρχὴ τοῦ δευτέρου ἤχου, τὸ κεκραγάριον σὺν τοῖς ἀναστασίμοις αὐτοῦ. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας· ἦχος β′), τοῦ τρίτου στὸ φ. 15α, τοῦ δ′ στὸ φ. 28β, τοῦ πλ. α′ στὸ φ. 46β, ὁ πλ. β′ στὸ φ. 65α, ὁ βαρὺς στὸ φ. 81α, καὶ ὁ πλ. δ′ στὸ φ. 94β. Σὲ κάθε ἦχο ἡ συνήθης δομή: Κεκραγάρια, ἑπτὰ στιχηρὰ ἑσπερίων, α′ Θεοτοκίο, ἀπόστιχα, Θεοτοκίο, Αἴνοι καὶ στιχηρὰ τῶν Αἴνων. Πρόκειται γιὰ τὸ Ἀναστασιματάριο τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η «τοῦ νέου».

108β Ἑωθινὰ Λ έ ο ν τ ο ς τοῦ σοφοῦ, τὸ δὲ μέλος Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς Τὸ ι′ ἑωθινὸ δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 124β δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο μὲ μουσικὸ κείμενο.

Στίχοι διπλοῖ 9-10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο βρίσκεται σὲ κακὴ κατάσταση. Εἶναι ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κώδικας μὲ πολὺ λερωμένα καὶ μαυρισμένα φύλλα καὶ φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία. Στάχωση μὲ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση πράσινου πλαστικοῦ. Στὴν ράχη ἔχει κολληθεῖ μαῦρο πλαστικό. Τὸ κάτω περιθώριο μεγάλο, τὸ ἐσωτερικὸ καὶ ἐξωτερικὸ ἰσορροπημένα, τὸ ἐπάνω μικρότερο.
Γραφὴ μικρόσχημη, σταθερή, ἀλλὰ ὄχι ἰδιαίτερα ἐπιμελημένη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Ἄνετα διάστιχα, σχετικὰ μικρὰ περιθώρια. Πρωτογράμματα μὲ προσπάθεια διακόσμησης, ἀλλὰ μᾶλλον ἄτεχνα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται.

Στὴν β′ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης: *88* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ λίγο παρακάτω στὴν μέση: *-15-*. Παρακάτω μία ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτη σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά: *μᾶλλον προσφυγικόν* (;).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 415.

Καρὰ 89

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1812-14) χαρτ. 18,2 x 14 φύλλα Α′-Γ′ + 141 + ε′

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ

1α Ἔμεινε χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο καὶ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ τὰ ὁποῖα δὲ συμπληρώθηκαν. Παρακάτω: Ἦχος *α' Ἡ κάμινος...* Καθεξῆς ἡ ὕλη τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου. Παρουσιάζονται κάποιες διαφορὲς σὲ σχέση μὲ τὴν τελικὴ ἔκδοση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ στὰ 1835. Κυρίως συνδέονται κάποιοι εἱρμοὶ μὲ κρατήματα, ἀντὶ νὰ ἀποτελοῦν τὰ τελευταῖα ἰδιαίτερη ἑνότητα (βλ. τὰ χειρόγραφα Καρὰ 98 καὶ 159).

141β *Τέλος*

Στίχοι διπλοῖ 12-13.

Σημειογραφία ἡ ὀλίγον πρὸ τῆς τελικῆς μορφῆς τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες οἱ ὁποῖες σώζονται ἐμπρὸς καὶ πίσω: λεπτὸ πλαίσιο μὲ μικρὰ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες, στὸ κέντρο ἐπίσης μικρὸ ἄνθος. Φθορὲς καὶ στὰ δύο καλύμματα τῆς στάχωσης, ἰδιαίτερα ὅμως στὴν ράχη ἡ ὁποία εἶναι κατεστραμμένη. Φύλλα πρασινωπά.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, πυκνή, κάπως ἀσταθής. Ἔντονη μαύρη καὶ ἀσθενέστερη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια ἄνετα, ἰσορροπημένα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Πιστεύω ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου/πρωτοψάλτου, ἂν δὲν εἶναι ὁ ἴδιος σὲ μιὰ πρώιμη γραφή. Γράφει λίγο πρὶν τὴν τελικὴ μορφοποίηση τῆς Νέας Μεθόδου (1812-14), καθὼς ἡ σημειογραφία ποὺ χρησιμοποιεῖ εἶναι ἀναλελυμμένη. Οἱ συγκρίσεις δείχνουν ὅτι πρόκειται οὐσιαστικὰ γιὰ τὴν περίφημη ἐξήγηση τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ἀπὸ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο (τῆς ὁποίας σώζονται μόνο ἐννέα φύλλα-χφ. Ψάχου φάκελος 4/105) μὲ ἕνα σαφέστερο κανονισμὸ τῶν χρόνων τῆς μελωδίας σὲ κάποια σημεῖα καὶ χρήση τῶν μαρτυριῶν τῆς Νέας Μεθόδου. Εἶναι γνωστὸ πιὰ ὅτι σὲ παρόμοιες πολὺ ἀναλυτικὲς ἐξηγήσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου στηρίχθηκε ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς (πρωτίστως) γιὰ νὰ διαμορφώσει σὲ τελικὸ βαθμὸ τὴν Νέα Μέθοδο, ὅπως ἐπίσης εἶναι γνωστὸ ὅτι αὐτὸ ποὺ κυρίως ἔλειπε ἀπὸ τὶς ἀναλυτικὲς ἐξηγήσεις τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καὶ τὸ ἀναπλήρωσαν οἱ μαθητές του, ἦταν ἡ σαφέστερη καταμέτρηση τοῦ χρόνου (βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 2016). Μὲ τὸ δεδομένο τῆς ἐλλιποῦς κατάστασης τοῦ αὐτογράφου τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου, τὸ παρὸν χειρόγραφο εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικὸ γιὰ τὴν μελέτη τοῦ μέλους τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης σημειώθηκε: *Χ. 89α*. Στὰ παράφυλλα Α'α καὶ Β'α τὸ ἴδιο. Στὸ Β'α χαμηλώτερα ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ ὑπογραφή:

Ἰωάννης Δ. Ε....γουσι...
Τῇ 26η .....βρίου 1893

Χαμηλὰ στὸ ἴδιο φύλλο ἀλλὰ ἀνάποδα γράφει: *ρεβελάκης*

Στὸ παράφυλλο Γ'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

ἀπὸ τὰ παλαιὰ μου χειρ/φα
τῆς πλατείας Γιγάντων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 90

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὸ 1760-1770) χαρτ. 15,8 x 10,5 φύλλα Α'-Ϛ' + σσ. 384 + α'-δ'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΜΕΓΑΛΕΣ ΩΡΕΣ, ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α'α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων... Ἡ συνήθης Προθεωρία πυκνὰ γραμμένη στὰ πολὺ φθαρμένα καὶ μαυρισμένα φύλλα. Δὲν διαβάζεται ἄνετα.

Ϛ'β Ἄγραφο. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *η'/ιβ' (νη) ,αΠνη'* (=8 Δεκεμβρίου (νέο ἡμερολόγιο) 1958). Βλ. καὶ τὸν κώδικα 65.

1 Ἀπὸ ἄλλον -τὸν κύριο- γραφέα: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον κεκραγαρίων σὺν τοῖς θεοτοκίοις καὶ πασαπνοαρίοις· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· τὰ κεκραγάρια στοὺς ὀκτὼ ἤχους σὲ μέλος τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η. Ἀκολουθοῦν τὸ α' θεοτοκίο τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τὰ *Πᾶσα πνοή.. Αἰνεῖτε αὐτόν...* καὶ πάλι σὲ κάθε ἦχο.

27 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν τονισθέντων δὲ παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς· ἦχος α' *Δόξα...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα. Μουσικὲς σημειώσεις τοῦ Σίμ. Καρὰ στὰ περιθώρια.

46 Πολυέλεος, ὁ παρὼν κὺρ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η τοῦ μελωδοῦ· πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

58 Ἕτερος πολυέλεος, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

73 Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Γ α ζ ῆ· πλ. δ' *Πᾶσα πνοή...*

75 Τὸ παρὸν ψάλλεται [τῷ Σαββάτῳ] τῆς Ἀκαθίστου· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος... Τῷ προσταχθέν...*

77 Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ· πλ. δ' *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ'ναια *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδο-*

ξοι...

79 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν χερουβικῶν. Τὸ παρὸν κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χρυσάφου τοῦ νέου· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*
Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η (μὲ τὴν σταθερὴ ἔνδειξη «τοῦ αὐτοῦ») σὲ ἤχους: α′, β′, τρίτο[1], πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, βαρύ, πλ. δ′.

102 Κὺρ Ἰ ω α κ ε ὶ μ τοῦ Β ι ζ ύ η ς· βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

104 Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ ἁγίῳ Ζ′ [=Σαββάτῳ], κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

105 Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· α′ *Αἰνεῖτε...*

109 Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν, πάντα μὲ τὴν ἔνδειξη «τοῦ αὐτοῦ», οἱ ἤχοι: τρίτος[1], δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύς, βαρύς.

122 Κὺρ Ἰ ω α κ ε ὶ μ τοῦ Β ι ζ ύ η ς· βαρὺς *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. δ′ *Αἰνεῖτε...*

125 Κοινωνικὰ σύντομα τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η· β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἦχος πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...* Ἦχος βαρὺς *Σωτηρίαν...* Ἦχος πλ. δ′ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...* (ὅλα μὲ τὴν ἐπιγραφή: «τοῦ αὐτοῦ»).

128 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· πρωτόβαρυς *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*
Ἀκολουθοῦν, πάντα μὲ τὴν ἔνδειξη «τοῦ αὐτοῦ» τὰ ἑξῆς κοινωνικὰ τοῦ Μ π α λ ά σ η: Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Σταυροῦ τοῦ αὐτοῦ· α′ δ′φωνος *Ἐσημειώθη...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ αὐτοῦ· α′ *Ἐπεφάνη...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ *Ἐξελέξατω...* Τοῦ αὐτοῦ· πρωτόβαρυς *Ἐκ στόματος...* Τοῦ αὐτοῦ· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ δ′φωνος *Ἐξηγέρθη...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ δ′φωνος *Σῶμα Χριστοῦ...*

141 Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· βαρὺς *Ἐπαίνει...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ δ′φωνος *Ὁ τρώγων μου...* Τοῦ αὐτοῦ· δ′ *Ἀνέβη...* Τοῦ αὐτοῦ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τοῦ αὐτοῦ· βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· δ′ *Ποτήριον σωτηρίου...*

151 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Πιθανῶς κάποια ἀπὸ τὰ κοινωνικὰ τῶν σελίδων 141-152 εἶναι συνθέσεις τοῦ Μ π α λ ά σ η.

152 Χερουβικὰ σύντομα, κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Οἰκονόμου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις μὲ τὴν σταθερὴ ἔνδειξη «τοῦ αὐτοῦ». Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν χερουβικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

161 Κοινωνικὰ σύντομα τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Οἰκονόμου]· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ]· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ]· δ′ *Ποτήριον...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ]· πρωτόβαρυς *Σωτηρίαν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν - τ ω ν ί ο υ]· πλ. α′ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...* Καὶ αὐτὰ μοιάζουν νὰ εἶναι καλλωπισμοί-συντμήσεις τῶν κοινωνικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου.

165 Ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

167 Κοντάκιον ὅπερ ψάλλεται δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

169 Ἰδιόμελα ἅ ψάλλονται ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς Μεγάλης Μ′ εἰς τὸν στίχον δ′ *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Τὰ γνωστὰ ἑπτὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

175 Τροπάρια ἰδιόμελα, ψαλλόμενα εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, ποίημα Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων· ἦχος πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Καταγράφονται ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων Μεγάλων Ὡρῶν μὲ τὶς ἀρχὲς τῶν στίχων ποὺ προηγοῦνται.

191 Τῶν ἁγίων Θεοφανείων Ὁμοίως.

206 Εἴδησις τῶν Ὡρῶν τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης ΣΤ′ [=Παρασκευῆς], ποίημα Κ υ ρ ί λ λ ο υ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Ὥρα πρώτη· πλ. δ′ *Σήμερον τοῦ ναοῦ...* Ὁμοίως. Μουσικὲς σημειώσεις τοῦ Σίμ. Καρὰ στὰ περιθώρια.

220 Θεοτοκίον ἔντεχνον καὶ ὡραῖον ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς καὶ μαΐστορος· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

223 Εἰς φήμην ἀρχιερέως βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

224 Δοξολογία μεγάλη, ποιηθεῖσα παρὰ κὺρ Μ ε λ χ ι σ ε δ ὲ κ ἐπισκόπου Ῥαιδεστοῦ πόλεως· ἦχος πλ. α′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...*

230 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἦχος β′ *Ἀμήν,*

Ἅγιος ὁ Θεός... Τοῦ βήματος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ Σταυροῦ· β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

233 Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′(ἔξω) *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Τὸ παρὸν ποίημα κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. δ′ *Τὴν γὰρ σήν...*

236 Προκείμενα ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς Μεγάλης Μ′· *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Εἰς κοιμηθέντας τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξηγητικὸν παρὰ κὺρ Μ π α λ α - σ ί ο υ ἱερέως· πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

239 Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα Δόξα· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

243 Στίχοι ψαλλόμενοι εἰς δόξαν τῆς Θεοτόκου ἀντὶς διὰ πολυέλεον, κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο (σύντομα).

254 Δοξολογία σύντομη κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· δ′ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Μὲ ᾀσματικό.

260 Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Ζ′ [=Σαββάτω] εἰς τὸν ἐπιτάφιον. Ἀναγραμματισμὸς ἀπὸ τὸ Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· πλ. α′ *Μεγαλύνω τὰ Πάθη Σου...*

265 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ μερικῶν μαθημάτων. Τὸ παρὸν κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ *Ποίαν σοι ἐπάξιον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· α′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

272 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

278 Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Τὸ τοῦ Ὑψίστου ἡγιασμένον...*

284 Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· α′ *Τῇ ἀειπαρθένῳ...*

287 Εἱρμὸς κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ] α′ψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α′ *Ἔφριξε γῆ... Τεριρεμ...*

290 Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Ἡ τρίφωτος λυχνία...* Ἀκολουθοῦν οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η: β′λέγετος *Ἐν βυθῷ*, τρίτος *Λατρεύειν*, δ′ *Τῇ εἰκόνι*, πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου*, πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις*, βαρὺς *Χαῖρε Νύμφη φαεινή*, πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν*, δ′ *Ἐσείσθησαν*, α′ *Συνέχομαι.*

305 Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ *Τὴν φωτοφόρον νε-*

φέλην...

309 Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· α′ *Τύπον τῆς ἁγνῆς...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· β′ *Ἡ ἐν οὐρανοῖς...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· τρίτος *Ἐν Σιναίῳ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Χεῖρας ἐκπετάσας...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· βαρὺς *Μὴ τῆς φθορᾶς...* Τὸ ἦχημα κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ] α′ψάλτου· βαρὺς *Τεριρεμ..*

316 Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἱερομονάχου· δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...*

317 Τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ]· δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...*

319 Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· πλ. δ′ *Ἐκκαύσατε...* Κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. δ′ *Ἀναβλεψάμενος...* μὲ κράτημα.

323 Κοινωνικὰ κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

333 Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ μελωδοῦ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον. Ἡ σύνθεση σὲ πλ. δ′ ἔχει τὴν ἐπιγραφή: ὀργανικόν.

357 Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ]· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

365 Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ] κοινωνικόν· δ′ *Αἰνεῖτε...*

367 Ἕτερα κοινωνικὰ ὡραῖα κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]. Τετράφωνον· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

380 Καταγράφεται ἕνα κράτημα ἕως τὴν σελίδα 383.

384 Ἄγραφη, ὅπως καὶ τὰ ἑπτὰ τελευταῖα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο βρίσκεται σὲ ἄσχημη κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Τὸ ἐμπρὸς κάλυμμα ἔχει πλαίσιο καὶ στὴν μέση ὠοειδὲς σχῆμα ὅπου ἡ μορφὴ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὶς λέξεις *Ὁ ὤν*. Πίσω τὸ ἴδιο σκηνικὸ, στὴν μέση ὅμως ὑπάρχει φυτό. Ὡστόσο, τὸ πίσω κάλυμμα τῆς στάχωσης εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸ κατεστραμμένο. Ἐξογκώματα στὴν ράχη, ὅπου ὑπάρχουν ἄνθη. Τὰ φύλλα τοῦ κώδικα εἶναι πολὺ λερωμένα καὶ φθαρμένα, λιωμένα. Οἱ μελάνες εἶναι ἐξίτηλες.

Γραφὴ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, μὲ τὶς συνήθεις διχρωμίες τῶν μουσικῶν χειρογράφων. Πρωτογράμματα μὲ καφὲ μελάνη.

Γραφέας δὲν δηλώνεται, εἶναι πάντως συγκροτημένος καὶ προσεκτικὸς μουσικός. Μᾶλλον γράφει περὶ τὸ 1760-1770, καθὼς μνημονεύει (καταγράφοντας ἕνα θεοτοκίο του καὶ τὰ ὀκτὼ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε*) τὸν Δ α ν ι ὴ λ ὡς λαμπαδάριο (1740-1770)

καὶ δὲν περιλαμβάνει κανένα μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου. Ἔχουμε, ὡστόσο, τὴν πληροφορία ὅτι ὁ Δ α ν ι ὴ λ συνέθεσε τὰ ὀκτὼ κοινωνικά του καὶ ὁ Π έ τ ρ ο ς ὁ Πελοποννήσιος ἀκούγοντάς τα προσεκτικά, παρουσίασε καὶ τὰ δικά του.[64] Θεωρῶ λοιπὸν ὅτι τὸ χειρόγραφο δὲν γράφτηκε στὰ πρῶτα χρόνια τῆς λαμπαδαρείας τοῦ Δ α ν ι ὴ λ ὅταν ὁ Π έ τ ρ ο ς ἦταν στὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του, οὔτε μετὰ τὸ 1770 ὅταν ὁ τελευταῖος εἶχε τὸ ἀξίωμα τοῦ λαμπαδαρίου.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει κολλημένο ἕνα φύλλο μὲ τὸν τροχὸ τῆς παραλλαγῆς. Ψηλὰ καὶ ἀριστερὰ στὸ ἴδιο φύλλο: *88* μέσα σὲ κύκλο.

Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε ἀρκετὲς μουσικὲς σημειώσεις-ἐξηγήσεις στὰ περιθώρια τοῦ κώδικα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 91

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1817-1818) χαρτ. 23 x 16,7 φύλλα Α'-Β' + 304 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1α Τὸ παρὸν ἀσματουργηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

9α Ἄλλος γραφέας ὁ ὁποῖος δὲν διαβάζεται εὔκολα: Τὸ παρὸν ἐμελοποιηθὲν [παρά] Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], συνετμήθη δὲ παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ [πρωτοψάλτου] καὶ ἐξηγήθη· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

14α Ξεκινοῦν τὰ Κεκραγάρια τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ σὲ ἦχο α'. Μετὰ τὸ Κεκραγάριο τοῦ β' ἤχου καταγράφηκαν τὰ ἀναστάσιμα στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ β' ἤχου τὰ ὁποῖα ψάλλονται καὶ στὸν ἑσπερινὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Ἡ συνέχεια τῶν κεκραγαρίων στὸ φ. 29β.

21β Ξεκινᾶ τὸ *Ἀναστάσεως ἡμέρα* τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου μαζὶ μὲ τὸ κράτημά του.

27α Τὸ παρὸν εὐρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, [τό] κράτημα δὲ ψάλλεται οἷον βούλει· ἦχος βαρὺς ζω *Σὲ μεγαλύνομεν Θεο-*

64. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ἔκδ.) *ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ* 2007, σσ, 140-142.

τόκε Παρθένε Κράτημα ἀνωνύμου τινός· βαρὺς ζω *Ετεετε...*

29β Ἀπὸ τὰ ὄπισθεν κεκραγάρια τὰ μέγιστα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· τρίτος Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι ἕως καὶ τὸν πλ. δ'.

37β Ἕτερα κεκραγάρια σύντομα τοῦ κυρίου Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

41β Τὸ Φῶς ἱλαρόν, ἀρχαῖον ᾄσμα παρὰ τινος ἀνωνύμου· ἦχος δ'[6] *Φῶς ἱλαρόν...* Ἀκολουθοῦν τὰ Προκείμενα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου, τὰ Προκείμενα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, τὸ Προκείμενο (ἀντὶ τοῦ *Ἀνάστα ὁ Θεός...*) τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τὰ σύντομα *Θεοτόκε Παρθένε* καὶ *Πλούσιοι ἐπτώχευσαν* τῆς ἀρτοκλασίας,

45β Καταγράφεται τὸ ἰδιόμελο *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* σὲ σύνθεση Πέτρου λαμπαδαρίου. Ἀκολουθεῖ: Κοντάκιον Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β' *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἕτερον σύντομον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ διδασκάλου· πλ. β'[4] *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

47β Πέτρου λαμπαδαρίου· πλ. β' δι *Κύριε τῶν δυνάμεων...* Τὸ παρὸν θεοτοκίον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλεται· πλ. β' *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον σύντομον· πλ. β' *Εἰς πᾶσαν...*

48α Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἑσπέρας· τρίτος γα *Τὴν ὡραιότητα...* Τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

52β *Τέλος τοῦ ἑσπερινοῦ*

53α Τόμος Β' τῆς Ἀνθολογίας τοῦ Ὄρθρου· ἦχος β' Καταγράφονται τὰ τέσσερα Τριαδικὰ τοῦ Μεσονυκτικοῦ. ἀκολουθοῦν τὰ *Θεός Κύριος...* κατ᾽ ἦχον σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου μαζὶ μὲ τὰ ἀναστάσιμα ἀπολυτίκια καὶ θεοτοκία σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

58β Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου εἰς τὸν Ὄρθρον παρά τινος ἀνωνύμου· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ'ναια *Θεός Κύριος... Τὸ προσταχθέν...* Ἕτερον σύντομον Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ' *Τὸ προσταχθέν...* Κοντάκιον δίχορον, ἦχος ὁ αὐτὸς *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

64β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ εἰς τὸν Νυμφῶνα, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ' νη *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ'ναια *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ'ναια *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Ἕτερα σύντομα παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· πλ. δ'ναια *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

68β Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς, παρὰ Π έ -

τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* Τὰ γνωστὰ ὡς «συνοπτικά».

70α Ἕτερα σύντομα εὐλογητάρια, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ κε *Εὐλογητός εἶ...*

72α Ἀντίφωνα ψαλλόμενα ἐν ὅλες ταῖς ἑορταῖς, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′λέγετος *Ἐκ νεότητός μου...* Ἀκολουθοῦν: ἕνα *Ἄξιόν ἐστὶν* σὲ ἦχο βαρὺ ἁρμονικό, καὶ τὸ *Ὁ ἄγγελος ἐβόα...* σὲ ἦχο πλ. α′.

75α Πολυέλεος τοῦ παπαδικοῦ μέλους κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, μελωδοῦ· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

87α Ὁ α′ γραφέας: Πολυέλεος τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· δ′ δι *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

98α Τρισάγιον τοῦ βήματος· ἦχος β′ δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

98β Ἄλλος γραφέας: Μάθημα Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

103α Πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. α′, ᾄσμα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

111α Πολυέλεος παρὰ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ Κρητός· ἦχος πλ. δ′ νη *Δοῦλοι Κύριον...*

119β Πασαπνοάρια. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου, τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον σύντομον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Πᾶσα πνοή...* Τὸ δὲ παρὸν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Δόξα Πατρί... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* κ.λπ. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ τοῦ ἰδίου [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* κ.λπ.

124α Τιμιωτέραι σύντομαι Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

125β Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

133β Σύντομα πασαπνοάρια Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

136α Εἱρμοὶ τῆς θ′ ᾠδῆς ψαλλόμενοι εἰς τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἑορτὰς εἰς τὴν Λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστίν Συλλογὴ τῶν σχετικῶν ὕμνων· οἱ περισσότερες μελοποιήσεις ἀνήκουν στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη τοῦ

Σαββάτου τοῦ Λαζάρου ποὺ εἶναι μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

142α Ἦχος δ᾽λέγετος *Ἄξιόν ἐστίν...*

143α Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α᾽ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Ἡ ἀργὴ δοξολογία μὲ ἀσματικό. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους: β᾽ μὲ ἀσματικό, τρίτο μὲ ἀσματικό, δ᾽ μὲ ἀσματικὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ σὲ σύντμηση τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς.

156α Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. α᾽ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* χωρὶς ἀσματικό. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ σὲ ἦχο πλ. β᾽ μὲ ἀσματικὸ καὶ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο βαρὺ ἑπτάφωνο χωρὶς ἀσματικό.

165α Παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ᾽ *Δόξα σοι...* μὲ ἀσματικό.

168β Στάσις δευτέρᾳ δοξολογιῶν μελοποιηθέντων παρὰ τῶν ἐξηγητῶν Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου. Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ διδασκάλου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος α᾽ κε *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ· λέγετος βου *Δόξα σοι...* Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· βαρὺς (διατονικὸ ζω καὶ βου μὲ φθορὰ μαλακῆς χρωματικῆς) *Δόξα σοι...* μὲ ἀσματικό. Τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ]· βαρὺς ἁρμονικὸς *Δόξα σοι...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ]· δ᾽ δι *Δόξα σοι...*

183α Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α᾽[5-] *Δόξα σοι...*

186α Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β᾽ μὲ βαρὺν *Δόξα σοι...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς ἑπτάφωνος *Δόξα σοι...* μὲ ἀσματικό.

192α Παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ᾽ *Δόξα σοι...*

195α Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ᾽ νη *Δόξα σοι...* Ἡ χρωματική, γνωστὴ καὶ ὡς «σουζινάκ».

198β Τὸ παρὸν Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ διδασκάλου· ἦχος τρίτος γα *Κύριε ἐλέησον...*

199α Ἄλλος γραφέας: Μάθημα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Περίζωσαι...*

203α-206β Ἄγραφα.

207α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς καθ᾽ ἐπιτομὴν Ἀνθολογίας, τοῦ τρίτου τόμου ἐν ᾧ περιέχοντος τὰ ἀναγκαῖα τῆς Λειτουργίας. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὰ ἀντίφωνα εἰς ἦχον δι *Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ...* Ἀκολουθοῦν τὰ Εἰσοδικά, τὸ συνηθισμένον *Δύναμις Ἅγιος ὁ Θεός...*, σὲ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τὸ Δύναμις εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, καὶ τὸ ἀντίστοιχο τοῦ Π έ τ ρ ο υ

καθὼς καὶ τὸ ἀρχαῖον μέλος γιὰ τὶς ἑορτὲς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

211α Ἀλληλουιάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου [ἐξήγησις] παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. α' *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον ἦχος ὁ αὐτὸς *Ἀλληλούια...* Καθημερινῶν· ἦχος β'(ἕξω) *Ἀλληλούια... Δόξα σοι Κύριε...* Ἀργὸ καὶ σύντομον. *Κύριε σῶσον τοὺς...*

213α Χερουβικὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Ἀνθολογεῖ τὰ ἕξι πρῶτα, λείπουν οἱ ἦχοι βαρὺς καὶ πλ. δ'.

225α-227β Ἄγραφα.

228α Ἕνα χερουβικὸ χωρὶς ἐπιγραφὴ (τὸ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τῆς ἑβδομάδος) σὲ ἦχο α', καὶ ἀκολούθως: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου χερουβικὸ τῆς ἑβδομάδος· ἦχος β' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ λοιπὰ -γνωστὰ- τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ.

236α Ἀπὸ τὰ μέγιστα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου Οἱ ἦχοι: α', β' καὶ βαρύς.

247β Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, ἐσυνετμήθη δὲ παρὰ Ἰω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β' πα *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

249α Εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος, Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

252β Ἄγραφο.

253α Μιὰ παλαιὰ σημείωση: *Πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἅγιον καθηγούμενον τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ὁσίου Μελετίου καὶ ὅποιος τὸ ἀποξενώσι τοῦτο τὸ βιβλίον νἄχει τὴν κατάραν τοῦ ὁσίου Μελετίου...*

253β-254β Ἄγραφα.

255α Τὰ παρόντα κοινωνικὰ ἐμελοποιήθησαν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ. Πρὶν ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ τοῦ πλ. δ' ἔγραψε ἕνα *Ἄξιόν ἐστιν* σὲ ἦχο λέγετο.

265α Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Οἱ γνωστὲς ἕξι συνθέσεις.

271β Ξεκινοῦν τὰ κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν, γνωστὲς συνθέσεις διαφόρων ποιητῶν (Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς, Δ α ν ι ή λ, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ στὴν Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος). Καὶ πάλι ἐναλλάσσονται γραφεῖς.

304α Ἦχος β' *Εἴδομεν τὸ φῶς...* Ἦχος β' Δύναμις ἁγιορείτικον, Στὸ τέλος ὑπάρχει καὶ ἕνα δίφυλλο ὅπου εἶναι καταγεγραμμένο σὲ

ἦχο πλ. β' *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου...*

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ σκοῦρο καφὲ δέρμα πολὺ φθαρμένο. Στὰ καλύμματα τῆς στάχωσης ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη. Στὸ κέντρο ἐμπρὸς ἡ Σταύρωση μὲ τὴν Παναγία καὶ τὸν Ἰωάννη, πίσω δὲ διακρίνεται. Ἡ βιβλιοδεσία ἔχει χαλαρώσει.
Γραφὴ τοῦ α' γραφέως: μικρόσχημη, λεπτή, ἀριστεροκλινής, μὲ ἄνετα διάστιχα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες, μελάνες ἀσθενεῖς. Πρωτογράμματα μικρόσχημα, διακοσμημένα. Περιθώρια μεγάλα ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ. Γενικότερα, σὲ πολλὰ φύλλα ἡ ἀνάγνωση τοῦ κώδικα δὲν εἶναι εὔκολη. Ἐναλλάσσονται γραφεῖς (σίγουρα μαθητὲς τῶν τριῶν διδασκάλων καὶ μάλιστα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, οἱ ὁποῖοι ἀντιγράφουν τὶς ἐξηγήσεις του), παραλείπονται πρωτογράμματα, γράφουν βιαστικά, κ.λπ.
Γραφεῖς δὲν δηλώνονται. Ὅπως ἤδη σημειώθηκε εἶναι μαθητὲς τῶν τριῶν διδασκάλων στὰ πρῶτα χρόνια τῆς διδασκαλίας τῆς Νέας Μεθόδου (1815-1818). Ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς μνημονεύεται παντοῦ ὡς λαμπαδάριος (περ. 1810-1819) καὶ ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς χωρὶς τὸν τίτλο τοῦ Χαρτοφύλακα (τοῦ ἐδόθη περὶ τὸ 1819-1820).

Στὸ κέντρο τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης σημειώθηκε: *91*. Στὸ παράφυλλο Α'α πολλὲς πρόχειρες σημειώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων: *κτῆμα ἐμοῦ παπᾶ ἀθανασίου*. Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *-91-*, ἐνῶ λίγο παρακάτω ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ σημείωση κτήσης:

Τὸ Παρὸν ὑπάρχει καμοῦ χαραλάμπου Κυπρίου
1836 μαρτίου α'

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 92

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 19,5 x 13,5 φύλλα Α'-Γ' + 150 + α'-γ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Γεώργιος.

1α Τυπικὰ Χουρμουζίου· ἦχος βου *Ἀμήν. Εὐλόγει...* Β' στάση· βαρὺς *Δόξα τῷ πατρί...*
Ἀντίφωνα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· β' *Ταῖς πρεσβείαις... Σῶσον ἡμᾶς... Δεῦτε προσ-*

κυνήσωμεν...

6β Τρισάγιον μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (τρία) *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος...* Δύναμις τὸ συνηθισμένον· β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὰ δεσποτικὰς ἑορτὰς δύναμις ἀρχαῖον· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, δύναμις παλαιόν· β′ *Δύναμις... Τὸν Σταυρόν σου... Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ δι (μὲ τὸ κλιτόν) *Δόξα σοι, Κύριε...* Ἐν ᾧ λειτουργᾶ ἀρχιερεὺς· ἦχος τρίτος *Κύριε, σῶσον τούς... Καὶ ἐπάκουσον...* Ἦχος τέταρτος (μὲ κλιτόν) *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἕτερον κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· τρίτος *Κύριε ἐλέησον...*

10β Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ γράψαντος· πλ. δ′ *Κύριε ἐλέησον...*

11α Ἄγραφο.

11β Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος [κὺρ] Π έ τ ρ ο υ Οἱ ἦχοι: α′, βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

19β-20β Ἄγραφα.

21α Χερουβικὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου, στάσις β′ Πλήρης σειρά· ὀκτώ, ἕως τὸ φ. 39α.

39β Καταγράφηκαν δύο μελῳδίες τοῦ *Ἀγαπήσω σε...* χωρὶς ἔνδείξεις ἤχων.

40α Τὰ παρόντα ἐμελουργήθησαν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς, συνετμήθησαν δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]. Ψάλλονται εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Τετράφωνον *Τὴν γὰρ σήν...*

Ἀκολουθοῦν τὰ *Ἄξιόν ἐστιν* τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ ἤχους α′ καὶ γ′ ἀτζὲμ ἀσιράν.

44β Ἡμέτερον· ἦχος λέγετος βου *Ἄξιόν ἐστιν...*

45α Εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κοινωνικὸν τετράφωνον *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...* Ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* [Ἰ α κ ώ β ο υ] ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...*

50β Κοινωνικὰ μελουργηθέντα παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

63β Ἄλλος γραφέας μὲ πολὺ καλὸ γραφικὸ χαρακτῆρα: Κοινωνικὸ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

65α Πάλι ὁ α′ γραφέας: Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

85β Κοινωνικὰ μελισθέντα παρὰ κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· τρίτος *Ποτήριον...* Ἦχος βαρὺς *Ποτήριον...* Ἦχος δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*

95α Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Π ε λ ο π ί δ ο υ· πλ. β′ *Εἰς μνημόσυνον...*

97α Τοῦ κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ, εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων· πλ. β′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τὸ παρὸν κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, τῶν Ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Κοινωνικὸ τῶν Ἀσωμάτων τοῦ κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...*

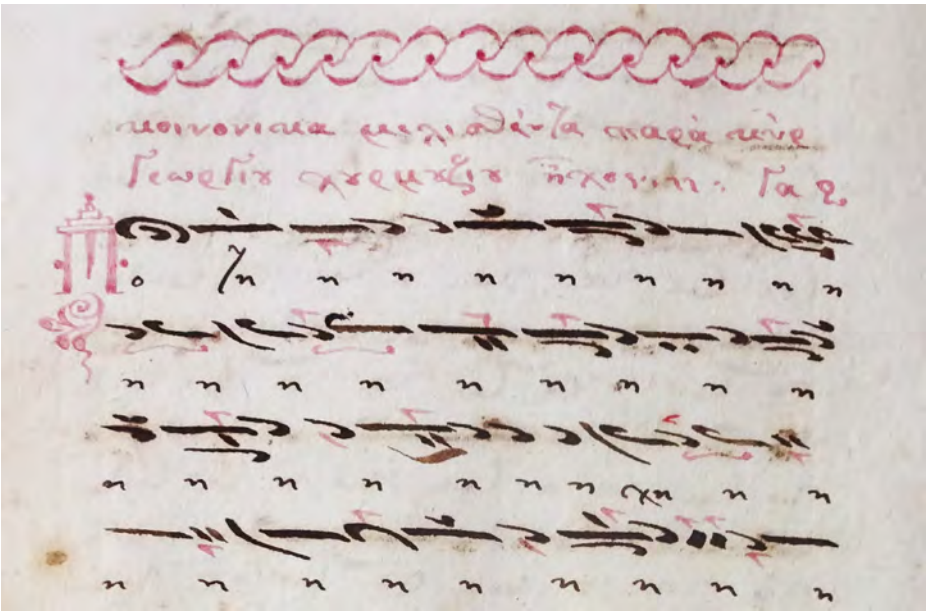

Πανομοιότυπο 86. Χφ. Καρὰ 92, φ. 85β.

106β Τὰ κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· οἱ γνωστὲς ἕξι συνθέσεις.

115β Ἀρχὴ τῶν ἐνιαυσίων κοινωνικῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Εἰς τὴν α′ τοῦ Σεπτεμβρίου, κυρίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Ἀκολουθοῦν οἱ γνωστὲς συνθέσεις τοῦ Δ α ν ι ή λ (κυρίως), τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (στὴν Ἀνάσταση, σὲ ἦχο βαρύ), τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (τῆς Δευτέρας τοῦ Ἁγ. Πνεύματος σὲ ἦχο α′ *Τὸ πνεῦμα σου τὸ ἀγαθόν...*).

150β Ὁλοκληρώνεται τὸ κοινωνικὸ τῆς Μεταμορφώσεως σὲ σύνθεση τοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου. Ἀκολούθως ξεκινᾶ ἕνα μέλος τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια ἕως κακὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ σκοῦρο κόκκινο δέρμα ἡ ὁποία ὅμως ἔχει ἀποκολληθεῖ ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Στὸ ἐμπρὸς κάλυμμα ὑπάρχει λιτὸ πλαίσιο καὶ ἐσωτερικὰ ἄλλο ἕνα. Μέσα στὸ δεύτερο εἶναι γραμμένο (γυρισμένο 90^0 ἀριστερά, ἄρα γιὰ διαβαστεῖ γυρίζουμε τὸν κώδικα 90^0 δεξιά):

GIO GIO. LIONTA 182 (μετὰ τὸ *2* ὑπάρχει ἕνα ψηφίο δυσανάγνωστο).

Στὴν ράχη: *MOUSIKH.*

Τὰ φύλλα εἶναι πολὺ λερωμένα ἰδιαίτερα στὸ γραμμένο μέρος τους. Ταλαιπωρημένος καὶ φθαρμένος κώδικας.

Γραφὴ πρόχειρη, μελάνες ἐξίτηλες, εἰδικὰ ἡ κόκκινη. περιθώρια σχετικὰ μικρά, τὸ κάτω κάπως μεγαλύτερο.

Γραφέας ὁ Γ ε ώ ρ γ ι ο ς (φ. 10β) ὁ ὁποῖος ἀντιγράφει τὶς ἐξηγήσεις τῶν διδασκάλων καὶ ἄλλα μέλη. Γράφει μετὰ τὸ 1819, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη. Ὀνομάζει τὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο «Γ ε ώ ρ γ ι ο» (φ. 85β), ὅπως καὶ σὲ ἀρκετὰ ἄλλα χειρόγραφα (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὸν κώδικα Καρὰ 131 παρακάτω) καὶ ἔντυπα συμβαίνει.

Στὸ παράφυλλο Β′α: *-92-* καὶ παρακάτω:

Ἀπὸ Ἰωάννην Π. Κουλούρην
Ἔλαβα τὸ Παρὸν Μουσικὸν Βιβλίον
Σήμερον τὴν 28ην Μαΐου 1876
Ἰω. Ἀ. Παπαδημητρίου
Ἐν Κρανιδίῳ τὴν 28ην Μαΐου 1876

Παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Γεώργιος ὁ γραφεύς.
Ἴδε ἐν Κύριε ἐλέησον τοῦ αὐτοῦ
πρὸ τοῦ χερουβικοῦ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015.

Καρὰ 93

αἰ. ΙΗ' (λίγο πρὶν τὸ 1800) χαρτ. 20,4 x 15,1 φύλλα Α' + 117 + α'-β'

ΑΠΑΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ (ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ, ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ, ΠΑΣΑΠΝΟΑΡΙΑ, ΕΩΘΙΝΑ, ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΟ)

Γραφέας: Χρύσανθος ἱερομόναχος ἁγιορείτης, μαθητὴς Πέτρου τοῦ Βυζαντίου

2α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγαρίων τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ τῶν δογματικῶν τῆς ὀκτωήχου καὶ πασαπνοαρίων τῶν Αἴνων· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν... Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς δομή.

13α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν ἑωθινῶν [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]. Ἑωθινὸν α'· ἦχος α' *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα.

18β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· ἦχος δ' *Θεοτόκε Παρθένε...*

19α Δοξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἑορταζομένων ἁγίων, καί τινα ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, συντεθέντα κατὰ συντομώτερον τρόπον ἐκ θέσεων στιχηρῶν τε καὶ εἱρμολογικῶν παρὰ κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, φιλομούσῳ γνώμῃ κινηθέντος πρὸς πλείονα καλλωπισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας. Μὴν Σεπτέμβριος εἰς τὴν α'. Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου, ἤτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Δόξα, ἦχος πλ. β'[2] *Θεία χάρις...*

87β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξαστικῶν τοῦ Τριῳδίου.

101α Μετὰ τὸ *Κύριε ἀναβαίνοντός Σου*: Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ' *Κύριε ἀναβαίνοντός Σου...*

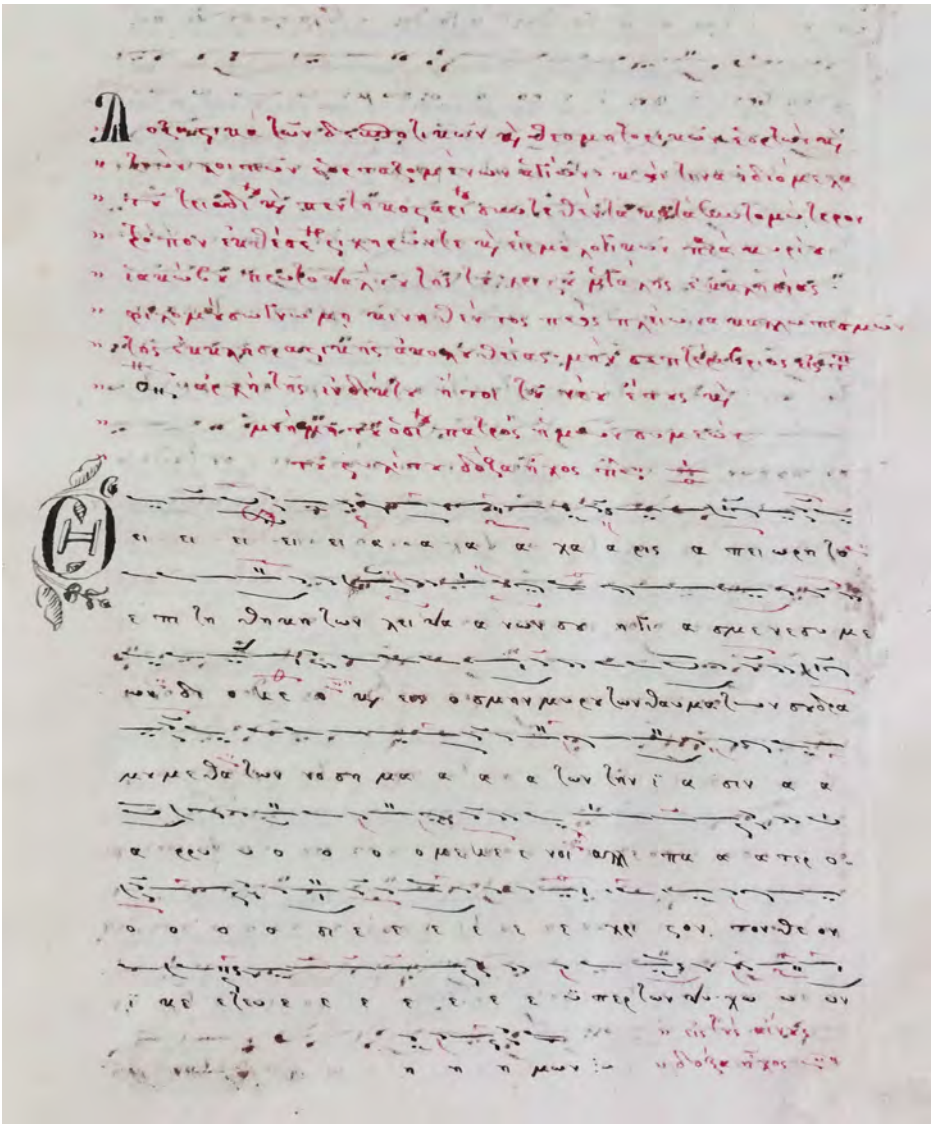

Πανομοιότυπο 87. Χφ. Καρὰ 93, φ. 19α.

108β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξαστικῶν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

115β Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἑσπέρας ψάλλονται ταῦτα τὰ σύντομα, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος δ' *Παράδοξα σήμερον..., Τὸ Πνεῦμα*

τὸ ἅγιον..., Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον... Γιὰ τὸ θέμα αὐτῶν τῶν «σύντομων» ἰδιομέλων βλέπε παρακάτω. Δόξα, Καὶ νῦν· πλ. β' *Βασιλεῦ οὐράνιε...*

117β Ὁλοκληρώνεται τὸ Πεντηκοστάριον. Χαμηλὰ ὁ Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ὸ ς ἔγραψε σὲ μεταγενέστερο χρόνο μὲ μαύρη μελάνη:

Τέλος καὶ τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ δόξα καὶ χάρις

Ἐσωτερικὰ στὴν βιβλιοδεσία ἀνάμεσα στὸ φ. 117 καὶ στὸ παράφυλλο α'α ὑπάρχουν ὑπολείμματα φύλλου ποὺ ἀφαιρέθηκε. Πιθανότατα ἐκεῖ ἦταν γραμμένος ὁ κολοφῶνας τοῦ γραφέα (βλ. παρακάτω τὰ σχόλια γιὰ τὸ σημείωμα τοῦ φ. 1α-β).

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἐλαφρὰ φθαρμένου κόκκινου δέρματος. Δύο πλαίσια (ἐσωτερικὸ καὶ ἐξωτερικό) μὲ ἄνθη στὶς γωνίες, στὸ κέντρο φυτό. Τὰ φύλλα εἶναι λεπτά, καθαρά, καλῆς ποιότητος. Λείψανα ἐτικέττας (τοποθετημένης ἀνάποδα) ψηλὰ στὴν ράχη. Διακρίνονται: *Νο 1..* καὶ κάτω: *Γ [Πρ.]*.
Γραφὴ λεπτή, τεχνική, ἀριστεροκλινὴς καὶ μικρόσχημη. Περιθώρια ἄνετα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Πολὺ συγκροτημένος, ταυτίζεται μὲ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα τῆς Βιβλιοθήκης Κοραῆ 38 (181), ὁ ὁποῖος στὸν κολοφῶνα τοῦ χειρογράφου ἐκείνου δηλώνει: *Τῶ παρὸν δοξαστικάριον ἐγράφη διὰ χειρὸς Χρυσάνθου ἱερομονάχου ἁγιορίτου καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς βασιλεικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἐκ πόλεως Συλημβρίας καὶ φυτιτοῦ κυρίου Πέτρου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Βυζαντίου.* Ὁ μαθητής, λοιπόν, τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Βυζαντίου Χ ρ ύ σ α ν θ ο ς εἶναι ὁ γραφέας καὶ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 93, καὶ ἐφόσον μνημονεύει τὸν δάσκαλό του ὡς λαμπαδάριο (ὅπως καὶ στὸν κώδικα Κοραῆ) γράφει μᾶλλον πρὶν τὸ 1800, ὄχι ὅμως καὶ πρὸ τοῦ 1795-96, ἐφόσον ἀνθολογεῖ τὰ μέλη τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ. Ὁ κώδικας ἔχει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο περιεχόμενο μὲ τὰ χειρόγραφα Καρὰ 51 καὶ Καρὰ 65.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὁ ἀριθμὸς *93* μέσα σὲ κύκλο. Παρακάτω στὸ κέντρο (ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά): *-40-*, ἐνῶ δεξιώτερα: *Νο 32* (τὸ ἴδιο καὶ στὸ παράφυλλο Α'β χαμηλά, πλαγίως).

Χαμηλὰ μιὰ παλαιὰ σημείωση:

Τὸ παρὸν βλιβίον τῆς παλεάς μουσικῆς ἐυρέθη εἰς
χεῖρας τοῦ Ἀθανασίου ἀγγελίδου ῥαιδεστινοῦ,
στέλεται δὲ εἰς τὸν ἄρχον λαμπαδάριον κύριον Γεώργιον
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας 1867 26η μαρτίου. ῥαιδεστός

Βλ. καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 80 ὅπου παρόμοια σημείωση.

Στὸ φ. 1α μιὰ ἐκτενὴς σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ, στὸν ὁποῖο ἀνῆκε τὸ χειρόγραφο (βλ. φωτογραφία στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος τόμου):

ἐν ἔτει 1795 Ὀκτωβρίου 15 ἀντεγράφη ἐξ αὐτοῦ
τοῦ πρωτοτύπου παρ᾽ ἐμοῦ Ἀναστασίου Προικοννησίου
τοῦ καὶ Δομεστίκου προχειρισθέντος ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας
Κὺρ Νεοφύτου, καὶ μετὰ διετίαν οὐκ οἶδ᾽ ὅπως φθόνῳ
τοῦ μισοκάλου ἀπερισκέπτως παρὰ τοῦ ἰδίου παρεκ-
βληθέντος, μέμνησθε δὲ μου πρὸς Θεὸν οἱ ἐντρυφῶντες
τῷ παρόντι Δοξασταρίῳ ἐνιαυσίως ᾀδομένῳ παρ᾽ ἀνὰ ἔτος,
ἐν ἔτει δὲ 1869 Φευρουαρίου α᾽ ἐγράφη ἡ παροῦσα ἀπό
δειξις ἥν (;) γνησία φέροντος τὸν ποιητὴν τὸν γραφέα καὶ
τὸν ἀντιγραφέα παρὰ τοῦ Μουσικολογιωτάτου Κυρίου
Γεωργίου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκ
κλησίας Εὐστρατιάδου τοῦ ἐκ Ῥαιδεστοῦ ἐλθόντος ὡς
Λαμπαδάριος κατὰ Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1863 ἐπὶ τῆς
Πατριαρχείας Κυρίου Κυρίου Σωφρονίου ἀπὸ Ἀμασείας
Τῇ δὲ Α᾽ καὶ β᾽ Δομεστικίας ἐκδουλεύσει κατ᾽ ἔθος ἐγένετο
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει σεβαστοῦ ἐμοῦ
Διδασκάλου Κυρίου Κυρίου Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου
μαθητεύσαντός μοι παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ διετίαν ὁλόκληρον
συνέσει καὶ προτροπῇ τοῦ Ἀοιδίμου Πρώην Πατριάρχου
Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Κυρίου Κωνσταντίου Α᾽ τοῦ
ἀπὸ Σιναίου ~~διατρίβοντος~~ διαμένοντος ὡς ψάλτης τοῦ Α᾽
χοροῦ ἐν τῷ Σιναϊτικῷ Μετοχίῳ κατὰ τὸν Βαλατὰ ἐν
ἔτει 1851 κατὰ Μάιον τοῦ αὐτοῦ.

Στὸ φ. 1β, καὶ πάλι ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ῥαιδεστηνό:

Τὸ παρὸν ἀπάνθισμα τῶν ἐν ταῖς δεσποτικαῖς, θεομητορι
καῖς τε, καὶ λοιπῶν ἑορταζομένων ἁγίων κατ᾽ ἔτος ἑορταῖς
ψαλλομένων δοξαστικῶν ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ, καὶ τῇ λιτῇ καὶ τοῖς
αἴνοις, καὶ τῶν ἐν τῷ Τριῳδίῳ, καὶ Πεντηκοσταρίῳ μετὰ τῶν ὡρῶν
τῶν παραμονῶν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, καὶ τῶν θεοφανείων καὶ
τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, πρὸς δὲ καὶ τῶν κεκραγαρίων
καὶ τῶν Δογματικῶν θεοτοκίων τῆς Ὀκτωήχου καὶ Πασαπνοα
ρίων τῶν Αἴνων, καὶ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν, καὶ ἄλλων τινῶν,
συνετέθη καὶ ἐξεπονήθη δι᾽ εὐρύθμου καὶ συντετμημένου τρό
που παρ᾽ Ἰακώβου Πρωτοψάλτου καὶ ἐξ αὐτῶν σπαργάνων

γνησίου δούλου καὶ ὑπηρέτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ δι᾽ ὑπαγορεύσεως αὐτοῦ ἐγράφη ἐν πάσῃ σαφηνείᾳ τῇ χειρὶ Γεωργίου Κρητός, καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Αὐθέντου καὶ Δεσπότου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Γερασίμου τοῦ ἀπὸ Δέρκων προβιβασθέντος εἰς τὴν Πατριαρχικὴν περιωπήν. Προσεφωνήθει δὲ παρὰ τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἀνατέθη ὡς ἀπαρχή τις τῆς ἐν τῇ Μουσικῇ τέχνῃ φιλοπονίας αὐτοῦ τῇ κοινῇ Μητρὶ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ὅπως ταῖς θεοπειθέσιν αὐτοῖς πρὸς Θεὸν εὐχαῖς, καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν προμηθείᾳ τε καὶ φιλοτίμῳ εὐεργεσίᾳ ἔτι μᾶλλον ἐπιῤῥωσθεὶς καὶ προθυμοποιηθείς, ἱκανωθείη προσπονήσασθαι τοῖς παροῦσι, καὶ ἄλλα χρειώδη τῶν ἐν ταῖς Ἁγίαις τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαις ἐνιαυσίως ᾀδομένων. ἀμήν.

Τὸ σημείωμα τοῦ φ. 1β καθὼς καὶ οἱ πρῶτοι ἑπτὰ στίχοι τοῦ φ. 1α προέρχονται ἀπὸ ἀντιγραφὴ τοῦ κωδικογραφικοῦ σημειώματος τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Προικοννησίου, ὅπως αὐτὸ συναντᾶται στὸν κώδικα Γριτσάνη 17 (γιὰ περισσότερες παραπομπὲς βλ. τὸ χειρόγραφο Καρὰ 51 παραπάνω). Πιθανότατα ἀντιγράφηκε ἀπὸ φύλλο τοῦ παρόντα κώδικα ποὺ σήμερα δὲν ὑπάρχει πιὰ σὲ αὐτόν (βλ. παραπάνω τὴν περιγραφὴ τοῦ φ. 117β).

Συνεπῶς: κατὰ τὴν α᾽ Φεβρουαρίου τοῦ 1869 ὁ λαμπαδάριος Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Ῥαιδεστηνὸς ἀντιγράφει τὸ τελευταῖο τμῆμα τοῦ κωδικογραφικοῦ τοῦ ἀντιγραφέα καὶ ἀκολούθως μνημονεύει τὸν ποιητὴ (ἐννοῶντας τὸν πρωτοψάλτην Ἰ ά κ ω β ο), τὸν γραφέα (ἐννοῶντας τὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο τὸν Κρητικό) καὶ τὸν ἀντιγραφέα. Στὴν συνέχεια δίνει πληροφορίες γιὰ τὴν μαθητεία του στὸν πρωτοψάλτη Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο.

Στὸ φ. 1β ὁ ἴδιος ἀντιγράφει καὶ τὸ κύριο κωδικογραφικὸ σημείωμα τοῦ βιβλίου ὅπως τὸ γνωρίζουμε ἀπὸ πολλοὺς κώδικες (βλ. τὰ σχόλια στὸ χειρόγραφο Καρὰ 51).

Τὰ ἰδιόμελα τῆς Πεντηκοστῆς σὲ μέλος Πέτρου τοῦ Βυζαντίου (φ. 115β) συναντώνται σὲ λίγα χειρόγραφα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ χειρόγραφο Κοραῆ 181 τοῦ ἴδιου γραφέα μὲ τὸ παρόν. Ὁ συνάδελφος Μιχάλης Στρουμπάκης ἐξέτασε τὴν περίπτωση καί, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὰ ἐντόπισε ἐξηγημένα ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ραιδεστηνὸ καὶ δημοσιευμένα στὰ 1886 στὸ *Πεντηκοστάριο* (ΣΤΡΟΥΜΠΑΚΗ, «ΑΓΝΩΣΤΑ ΙΔΙΟΜΕΛΑ», 2017). Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ εἶναι μᾶλλον περιττὸ νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ Ραιδεστηνὸς χρησιμοποίησε τὸν παρόντα κώδικα ὡς βάση γιὰ τὴν ἐξήγησή τους.

Στὸ παράφυλλο α᾽β (ἀνάποδα γραμμένο μὲ μὼβ μελάνη):

Ν. Γ. Ραιδιστενὸς

Κων/πολις 1932

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ, *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ* 2004, σσ. 182-183 (τὸ ἀναφέρει μὲ τὸν παλαιό του ἀριθμό: 40).
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 94

αἰ. ΙΘ′ (1819) χαρτ. 18,5 x 13,8 φύλλα Α′-Β′ + 115 + α′-β′

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Γραφέας: Νικόλαος τοῦ παπᾶ Σπυρίδωνος.

1α Μέσα σὲ ἐπίτιτλο σὲ σχῆμα Π: Ἀναστασιματάριον κατὰ τὸ ὕφος τῆς [τοῦ] Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας συντεθὲν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου Πελοποννησίου διὰ προσταγῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Προύσης κὺρ Μελετίου ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν

75α Ἄτεχνο σχέδιο δύο ἀνθρώπων μὲ φλογέρες καὶ τριῶν πτηνῶν.

84β *ἡ παροῦσα βίβλιος ἐγράφη παρ᾽ ἐμοῦ νι*
κολάου ὁ τοῦ Παπα σπυρίδωνος κατὰ
τὸ ἔτος εἰς τοὺς 1819 σεπτεμβρίου 2.

85α *ὥσπερ ξένοι χαίρουσι ἰδεῖν πατρίδα*
καὶ οἱ θαλατεύονττες ἰδεῖν λιμένα
καὶ οἱ πραγματεύοντες ἰδεῖν κέρδος
οὕτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίον
τέλος

75β Ξεκινοῦν τὰ ἑωθινὰ τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Ἀκολούθως γράφτηκαν πολὺ ἄτεχνα κάποια χερουβικὰ καὶ κοινωνικά.

99β Κὺρ Μπαλασίου Βλήτου *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

100β Τοῦ αὐτοῦ [Μπαλασίου Βλήτου]· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν..*

101α Ἦχος α′ *Ὁ ἄγγελος ἐβόα...* Κὺρ Μπαλασίου Βλήτου Γαστουνιώτου· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

Ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μπαλασίου Βλήτου Γαστουνιώτου]· β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Τοῦ αὐτοῦ [Μπαλασίου Βλήτου Γαστουνιώτου]· πλ. δ′

Οἱ τὰ χερουβίμ...

106β Κοινωνικὰ κατὰ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ δομεστίκου [Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α' Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ (βλ. καὶ Καρὰ 146, φ. 80β).

113α Ἕτερα κοινωνικὰ κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ Β λ ή τ ο υ· ἦχος *δ' Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ Β λ ή τ ο υ Γ α σ τ ο υ - ν ι ώ τ ο υ]· πλ. *δ' Αἰνεῖτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π α λ α σ ί ο υ Β λ ή τ ο υ Γ α σ τ ο υ ν ι ώ τ ο υ]· *δ' Οἱ τὰ χερουβίμ...*

115β Μετὰ τὸ τέλος τοῦ χερουβικοῦ, μὲ κόκκινη μελάνη:

τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα: ἡ παρὸν:
ψαλτικὴ ἐστὶ τοῦ γεωργίου ἀναστασίου τζιομάγκα
καὶ ὑγείαινοντας νὰ τὰ διαβάσω:--
:1820: μαΐου: 20:ἄρτα:--

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, ἀτελῆς.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ κακὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση κακῆς ποιότητας δέρματος. Ὅλος ὁ τόμος εἶναι σκεβρωμένος μὲ ἐμφανῆ ἴχνη βλάβης ἀπὸ ὑγρασία. Τὰ φύλλα ἔχουν ποτίσει ἀπὸ τὴν μαύρη μελάνη καὶ πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ δὲν διαβάζονται εὔκολα. Ἀρίθμησις φύλλων ἀνὰ δέκα.
Γραφὴ δεξιοκλινής, μόνο μὲ μαύρη καὶ γκρὶ μελάνη. Στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ κώδικα δὲν γράφτηκαν τὰ ἐρυθρὰ σημάδια τῆς σημειογραφίας.
Γραφέας ὁ Ν ι κ ό λ α ο ς τοῦ παπᾶ Σπυρίδωνος στὰ 1819. Ἴσως τὰ τελευταῖα φύλλα τὰ ἔγραψε ὁ Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Ἀ ν α σ τ ά σ ι ο ς Τζιομάγκας, μᾶλλον ὅμως πρόκειται γιὰ τὸν κάτοχο τοῦ κώδικα.

Δεξιὰ ἐπάνω στὸ παράφυλλο Α'α σημειώθηκε μέσα σὲ κύκλο: *94*. Στὸ κέντρο: *δρχ. 66+*. Στὸ παράφυλλο Β'α: *-57-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 394, ὅπου ὁ κώδικας ἀποδίδεται στὸν κάλαμο τοῦ Γεωργίου Ἀναστασίου καὶ χρονολογεῖται στὰ 1820. Θεωρῶ ὅμως (βλ. παραπάνω) ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κάτοχος καὶ ὄχι ὁ γραφέας τοῦ χειρογράφου.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Καρὰ 95

αἰ. ΙΗ' (1796) χαρτ. 18,2 x 11,5 φύλλα Α' + 104 + α'

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Ἀθανάσιος Ζαγκλιβερινός.

1α Μετὰ ἀπὸ πολύχρωμο ἐπίτιτλο (πρόσωπο, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ὁποίου ξεπηδᾶ φυτό): Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν συντεθεῖσαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου· ἦχος α' *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἕως καὶ τὰ κατ᾽ ἦχον ἐξαποστειλάρια (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὸν κώδικα Καρὰ 79, φφ. 1-134). Δὲν περιλαμβάνονται οἱ καταβασίες τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

103α *Τέλος*
καὶ τῷ Θεῷ
Δόξα. Τὸ παρὸν βιβλιαράκηον τοῦ
λεγομένου εἱρμολόγιον, περιέχων
ἅπαντα ταῖς καταβασίαις τῶν δεσπο
τικόν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν
ἔτι 1796 μαρτίου = 22
καμοῦ ἀθανασίου ζαγκλῆβερινοῦ
:Ἰωάννου=, θεσσαλονικαίως

103β [Ἦχος πλ. α'] *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

104β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες καὶ δέρμα. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται ὅπως καὶ ὁ κάτω θηλυκωτῆρας. Ἐμπρὸς μέσα σὲ πλαίσιο ὑπάρχουν μαίανδροι μὲ ἄνθη καὶ στὸ κέντρο ὠοειδὲς σχῆμα μὲ τὴν παράσταση τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Στὸ κάτω μέρος τὸ δέρμα εἶναι φθαρμένο. Πίσω τὸ ἴδιο σκηνικό, ἀλλὰ στὸ κέντρο ἡ παράσταση εἶναι ἡ Σταύρωση σὲ σχῆμα Χ ἀπὸ τὴν ὁποία ξεπηδᾶ ἕνας ἐστεμμένος δικέφαλος ἀετός. Ἡ κόψη τῶν λεπτῶν καὶ καλῆς ποιότητος φύλλων εἶναι βαμμένη χρυσή.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, τεχνική, δηλωτικὴ ἔμπειρου γραφέα. Μελάνες (μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη) ζωηρές. Πρωτογράμματα ἁπλά, μὲ καλαίσθητη διακόσμηση.
Γραφέας ὁ Ἀθανάσιος Ζαγκλιβερινὸς στὰ 1796, Μαρτίου 22.

Δεξιὰ ἐπάνω στὸ παράφυλλο Α'α σημειώθηκε μέσα σὲ κύκλο: *95*. Λίγο πιὸ κάτω ὑπάρχει (ἀνάποδα) ἡ γνωστὴ σφραγίδα (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 20, 106, 163):

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ν. Α. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΟΥ

Ἡ ἴδια καὶ στὸ ἄνω περιθώριο τοῦ φ. 1α, καθὼς καὶ στὰ φ. 78α, 103β, 104α. Λείψανα ἐτικέττας (τοποθετημένης ἀνάποδα) ψηλὰ στὴν ράχη, στὴν ὁποία διακρίνονται: *4...* Διαφέρει τῶν ἐτικεττῶν τῶν κωδίκων ποὺ ἀναφέρονται στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου 36.

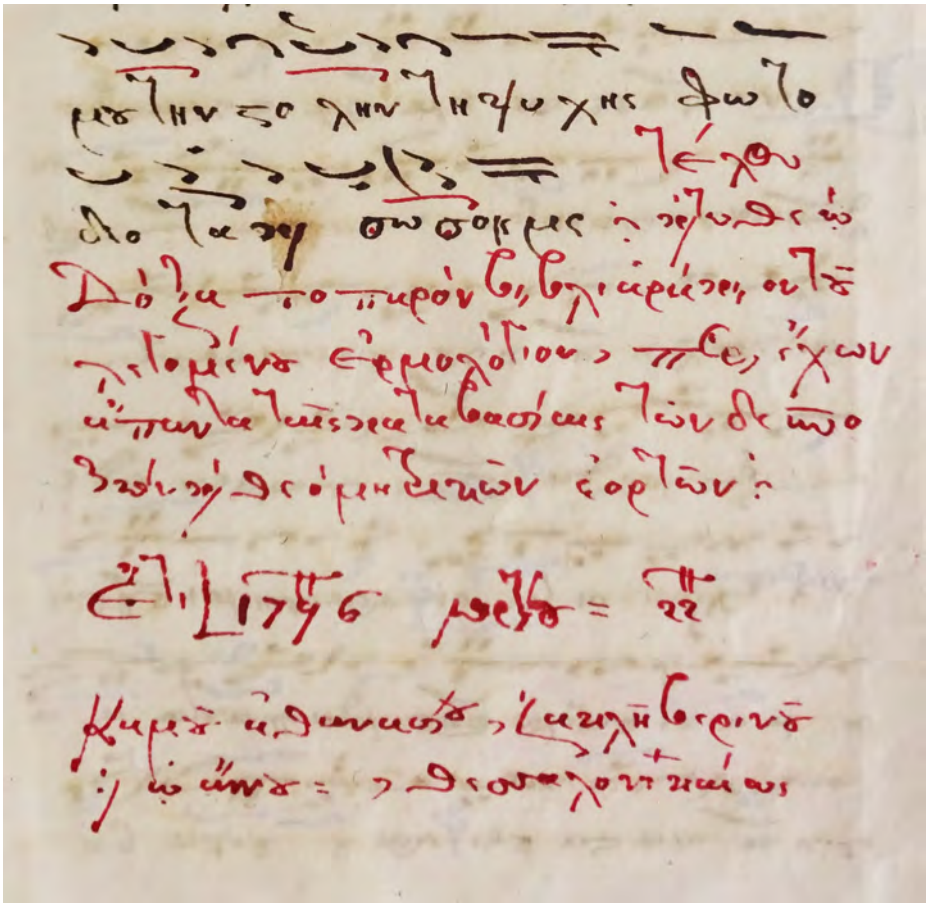

Πανομοιότυπο 88. Χφ. Καρὰ 95, φ. 103α.

Χαμηλὰ στὸ φ. 1α μιὰ σημείωση:

ἐκ τῶν τοῦ ταπεινοῦ Μητροπολίτου
Περιγραδίου Ἀγαθαγγέλου.

Στὸ παράφυλλο α'β μιὰ ἐκτενὴς σημείωση:

ἡ εἰκὼν τοῦ πιστοῦ φίλου ἱστορεῖται

οὕτως:
Ἕνας νέος ὡραῖος τὴν ὄψιν, τὴν κεφα-
λὴν ἀσκεπὴς, μὲ φόρεμα τρίχινον
ἐνδεδυμένος, εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ Ἱμα-
τίου ἔχων γεγραμμένον:Ζωὴ, καὶ
θάνατος· εἰς τὸ μέτωπον χειμὼν, καὶ
θέρος. τὴν πλευρὰν ἀνοικτὴν μέχρι
τῆς καρδίας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔχων ταῦτα τὰ
χρυσὰ λόγια σημειωμένα: ἐγγὺς, καὶ
πόῤῥω. Τὸ μὲν οὖν νεανικὸν τῆς
ἡλικίας σημαίνει, ὅτι ἡ φιλία ἀείποτε νεάζει,
καὶ ἀνθεῖ, καὶ οὐδέποτε γηράσκει. Τὸ δὲ τρί-
χινον φόρεμα, ὅτι ὁ πιστὸς φίλος πρέπει
νὰ ὑποφέρῃ διὰ τὸν φίλον ὅλα τὰ δυσχερῆ
καὶ δυσάρεστα. ἡ ἀσκεπὴς κεφαλὴ, ὅτι δὲν
πρέπει νὰ ἀπαρνῆται τις οὐδέποτε τὸν φίλον.
ἡ ἀνοικτὴ πλευρὰ, ὅτι πρέπει τὸν φί-
λον νὰ τὸν ἀγαπῶμεν, οὐχὶ τῷ στόματι,
ἀλλὰ καρδίᾳ καὶ ἔργοις:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 334.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΒ'.

Καρὰ 96

αἰ. ΙΘ' (1809;) χαρτ. 15,5 x 9,3 φύλλα Α'-Θ' + 65 + α'

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ

1α, β Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Εἱρμολόγιον. Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ διαφόρων ποιητῶν. Ὁ παρὼν κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος, οἱ (=ὁ ;) δὲ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ; ἦχος α' *Ἡ κάμινος...* Ἀκολουθοῦν γνωστοὶ εἱρμοὶ κατ᾽ ἦχον, κάποιες φορὲς καὶ μὲ κρατήματα.

29β Πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, τοῦ αὐτοῦ· α' *Χριστὸς ἐν πόλει...* Οἱ γνωστὲς συνθέσεις τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη.

58α Κὺρ Ζ α χ α ρ ί ο υ Χ α ν ε ν τ έ· βαρὺς *Οὐρανὸς πολύφωτος...*

64β Πολὺ ἄτεχνα, μόνο μὲ μαύρη μελάνη καὶ ἐν πολλοῖς σβησμένο-μουτζουρωμένο, μὲ γραφικὸ χαρακτῆρα τελείως διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ γραφέα τοῦ χειρογράφου:

ἐτελειόθη τὸ πα
ρὸν διὰ χειρὸς
ἐμοῦ μελετίου ἀρχιερέως τοῦ ἐκ
τῆς νήσου Σαντορίνης καὶ κλαυδιου
πόλεως.
,αωθ μαΐῳ

Λίγο παρακάτω, πολὺ δυσδιάκριτο:

ἐδόθη παρ᾽ ἐμοῦ

65α-β Ἄγραφο, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο στὸ τέλος.

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση βυσινὶ δέρματος. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται: ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴν μέση μικρὸ ὠοειδὲς σχῆμα μὲ τὴν Σταύρωση. Στὴν ράχη χρυσοτυπίες (πέντε πτηνά), καθὼς καὶ μιὰ ὠοειδὴς ἐτικέττα:

Νο ….. (36;)
Γ. Πρ

Ἡ κόψη τῶν φύλλων εἶναι βαμμένη χρυσή.
Γραφὴ τεχνικὴ ἀλλὰ καὶ ἰδιότυπη.
Γραφέας μᾶλλον ὁ ἐκ Σαντορίνης, ἀρχιερεὺς Κλαυδιουπόλεως Μ ε λ έ τ ι ο ς ποὺ δηλώνεται στὸ φ. 64β. Σύγκριση τοῦ κώδικα μὲ τὸ χειρόγραφο Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου-συλλογὴ Ἀνανιάδου 4 ποὺ γράφτηκε ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Μελέτιο ἐκ Σαντορίνης στὰ 1804, δείχνει ὅτι οἱ γραφικοὶ χαρακτῆρες εἶναι πολὺ κοντά. Πιθανότατα πρόκειται γιὰ τὸ ἴδιο πρόσωπο.

Στὸ παράφυλλο Α᾽α: *-21-*, καὶ ἀριστερὰ ἐπάνω στὴν β᾽ ὄψη τοῦ ἴδιου παραφύλου ὑπάρχει ὁ ἀριθμός *33* καὶ πιὸ δίπλα τὸ *96* μέσα σὲ κύκλο. Στὴν α᾽ ὄψη τῶν ὑπόλοιπων ὀκτὼ παραφύλλων ὑπάρχουν διάφορα λειτουργικὰ κείμενα. Στὴν β᾽ ὄψη τοῦ ὄγδοου, πλαγίως: *Νο 26*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 555.
GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 415.

Καρὰ 97

αἰ. ΙΘ᾽ (περὶ τὸ 1811-15) χαρτ. 16,3 x 11 φύλλα Α᾽ + 99 + α᾽-λβ᾽

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ, ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ καὶ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Γραφέας: Μελέτιος Ἐφέσιος (=Ματθαῖος Βατοπαιδινός)

1α Μετὰ ἀπὸ ὡραῖο πολύχρωμο ἐπίτιτλο: Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ ἔντεχνοί τε καὶ μελωδικώτατοι τοῦ μουσικωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ἐξηγηθέντες νεωστὶ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου Μ ε λ ε τ ί ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ. Ἦχος α′ τετράφωνος *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τοῦ πρωτοψάλτου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Τοτο...* Ἕτερος τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Μ π ε ρ ε κ έ τ η, λίαν ἔντεχνος· ἦχος α′ δ′φωνος καὶ φθορικὸς *Συνέχομαι...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος ὁ αὐτὸς *Αιεναιε...*

7β Ἕτερος φθορικὸς καὶ ἔντεχνος, κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ] καὶ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Ἔφριξε γῆ...* μαζὶ μὲ τὸ κράτημα.

11α Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ μελῳδοῦ, φθορικός τε καὶ ἔντεχνος· ἦχος πλ. α′ *Στένω ἐκ βαθέων... Τοτοτο...*

15β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] τοῦ μελῳδοῦ· ἦχος δ′ *Χαῖρε φωτὸς νεφέλη...*

17β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] μελῳδοῦ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

19β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Π ε ρ κ έ τ η· πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...*

21β Τοῦ κὺρ Ἰ ω[ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ *Τιτιτιτι...*

23α Ὁ παρὼν ἐστὶ τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Π ε ρ κ έ τ η, ἐξηγήθη δὲ νῦν παρά τινος μουσικοῦ ἐκ τῆς Πόλεως· ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...*

24β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Ερρερε...*

25β Ἕτερος εἱρμὸς λίαν ἔντεχνος καὶ μελῳδικὸς τοῦ πρωτοψάλτου κὺρ Δ α ν ι ή λ, ἐξηγηθεὶς ὁμοίως κατὰ τὴν αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ] παράδοσιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Με λ ε τ ί ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′[2] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*

29α Ἦχος πλ. β′ *Τετετε...*

30β Ἐξηγηθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ]· ἦχος α′ ἔσω (μὲ τὴν φθορὰ τοῦ ἔξω θεματισμοῦ) *Ἡ τρίφωτος οὐσία...*

32α Τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Αιεγαιε...*

33β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος α′ *Ἐν τῇ βροντώσει καμίνῳ...*

35α Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Ερριερι...*

36α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ἔντεχνον· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*

38β Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Ερερε...*

39α Ὁμοίως [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η], ἐξηγηθεὶς κατὰ τὴν τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Β υ ζ α ν τ ί ο υ παράδοσιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ [Ἐ φ ε σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος[1] *Λατρεύειν ζῶντι Θεῷ...*

40α Τοῦ αὐτοῦ, ὁ αὐτός· τρίτος[1] *Τοτοτο...*

42α [Εἱρμὸς Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ἐξήγησις ἔντεχνος τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ]· λέγετος *Ἐν βυθῷ...*

43α Τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· λέγετος *Ερερε...*

45α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ἔντεχνος· ἦχος δ′ *Τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ...*

46α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Τοτοτο...*

48α Ἕτερος ἔντεχνος καὶ ὡραῖος· ἦχος δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...*

49β Χωρὶς ἐπιγραφή: *Οὐρανὸς πολύφωτος...* (δὲν πρόκειται γιὰ τὴν γνωστὴ σύνθεση τοῦ Ζ α χ α ρ ί α Χ α ν ε ν τ έ).

51β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Θεὸν ἀνθρώποις...*

52α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′[2] *Ἐν λύπαις γάρ...*

53β Κράτημα ὡραῖον ἐρανισθὲν ἐκ τῶν νέων· ἦχος τρίτος[1] *Τοτοτο...*

56α Εἱρμὸς καλοφωνικὸς τοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος λέγετος *Ἥν ἠρετίσω...* μαζὶ μὲ κράτημα.

58β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου]· λέγετος *Ἐπιβοώμεθα πάντες...*

59α Εἱρμὸς τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]·

τρίτος *Παιδοτόκον Παρθένον...*

60β Ἀπὸ τὸ Ἄπας γηγενὴς τοῦ κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ' *Τοτοτο...*

61β Ἀπὸ τὸ Ἄπας γηγενὴς τοῦ αὐτοῦ [Δ α ν ι ή λ]· ἦχος *α' Τοτοτο...*

63α Ἀπὸ τὸ Ῥόδον τὸ ἀμάραντον· ἦχος λέγετος *Τοτοτο...*

64α Εἰς τὸ αὐτό· ἦχος δ' *Αιεναιε...*

66α Ἦχος πλ. δ' *Τοτοτο...*

67α Εἱρμὸς καλοφωνικός· ἦχος δ' *Κύκλῳ τῆς τραπέζης Σου...*

67β Ἐξηγήθη ἐκ τοῦ παλαιοῦ· ἦχος τρίτος *Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει...*

68β Ἕτερος κατανυκτικὸς κὺρ Κ ο σ μ ᾶ Χίου· ἦχος πλ. β' *Φοβήθητι τὴν φοβερὰν ἡμέραν ὦ ψυχή μου, καὶ τῶν κακῶν ὧν ἔπραξας ἀπόστηθι τελείως...* (Πρόκειται γιὰ ὑμνογράφημα τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ η. Βλ. ΣΤΑΘΗ, *Η ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΣ* 1977, σ. 230). Γιὰ τὸν μελοποιὸ Κοσμᾶ βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

71α Τοῦ Ἁγίου πρώην Γάνου καὶ Χώρας· ἦχος πλ. β' *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου...*

72β [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς] ἦχος πλ. δ' *Τὴν δέησίν μου δέξαι...*

74α Τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ' *Τιτιτι...*

76α Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ' *Ῥοήν μου...* Τοῦ αὐτοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος *α' Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός...* μαζὶ μὲ κράτημα.

78α Τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος *α' Ὦ Πάσχα τὸ μέγα...*

78β Κράτημα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Τοτοτο...*

81α Κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ· ἦχος *α' Ποίαν σοι ἐπάξιον...*

82α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ [Ἐ φ ε σ ί ο υ]· ἦχος *α' Τύπον τῆς ἁγνῆς λοχείας σου...* μαζὶ μὲ κράτημα.

84α Φήμη τοῦ ἁγίου Φιλιππουπόλεως κυρίου Ἰωαννικίου Βυζαντίου, συντεθεῖσα ἤδη παρὰ τοῦ σοφολογιωτάτου ἐν διδασκάλοις κυρίου Ἰ ω σ ὴ φ Βατοπαιδινοῦ, μελουργηθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐν αὐτῇ εὑρισκομένου Μ ε λ ε τ ί ο υ μοναχοῦ τοῦ Ἐφεσίου· ἦχος δ' (διατηρῶ τὸ κείμενο ὡς ἔχει στὸν κώδικα) *Πολυχρόνιον ποιήσοι Κύριος καὶ ἀναδείξει τὸν σεπτὸν τε ἱεράρχην ἅμα δὲ καὶ κυριάρχην μητροπόλεως ἁγίας πόλεως*

Φιλιππουθείας, τὸν κλεινὸν μητροπολίτην τοῦ Θεοῦ ἁγνὸν καὶ θύτην, τὸν ὑπέρτιμον-τὸν ὑπέρτιμον τῆς Θράκης καὶ Δραγοβατίας πάσης, εὔχος μέγα ἱερέων, κλέος τε ἀρχιερέων, μύστιν δογμάτων ὀρθῶν, τῶν πράξεων θείου αὐτουργόν, Ἰωαννίκιον σοφὸν μητροπολίτην, ἀγαστὸν γέννημα βυζαντίδος πόλεως βασιλίδος, ἄνοσον, πανέντιμον, ὑγιά τε πανεύθυμον, ἀπὸ δόξης ἐκβαίνοντα καὶ εἰς δόξαν προβαίνοντα, εἰς πολλὰς περιελίξεις τοῦ ἡλίου καὶ ἐκλείψεις. Τοῦτον φύλαττε κυρία εὔθυμον, Ὑπεραγία, ἄνοσον, ὀρθοτομοῦντα, λόγον ἀληθῆ ποιοῦντα, ἔτη πάμπολλα βιοῦντα καὶ Θεῷ εὐαρεστοῦντα.

86β Ἄγραφο.

87α [Ἦχος δ'] *Ὕψιστε πάντων Δέσποτα, Υἱὲ τοῦ ἀγεννήτου...*

88β [Ἦχος δ'] *Ὕψιστε πάντων Δέσποτα, Πατρὸς ἀνάρχου Λόγε...*

91α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο λίγο κάτω ἀπὸ τὴν μέση τοῦ φύλλου (ἔμεινε χῶρος γιὰ μικρὴ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία δὲν γράφτηκε): [Ἦχος βαρύς] *Ἄνοιξον δέομαι ἁγνή τὰ ταπεινά μου χείλη, τοῦ ἀνυμνεῖν καὶ ἐπαινεῖν τὰ σὰ καὶ ἀναγγέλειν. Βάτον σὲ εἶδε Μωυσῆς καὶ πλάκαν γεγραμμένην, μὲ τὸ δακτύλι τοῦ Θεοῦ εἶσαι ζωγραφισμένη...* Δεκαπεντασύλλαβοι στίχοι κατ᾽ ἀλφάβητον. Πρόκειται μᾶλλον γιὰ ὑμνογράφημα τοῦ πρωτοψάλτη Δ ρ ά κ ο υ, μαθητὴ τοῦ πρωτοψάλτη Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η (βλ. ΣΤΑΘΗ, *Η ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΣ* 1977, σσ. 260-261). Βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα Καρὰ 44, φ. 128α ὅπου τὸ ἴδιο ὑμνογράφημα καὶ μέλος σὲ ἦχο βαρὺ ἀποδίδεται στὸν Σ υ ν έ σ ι ο [Ἰ β η ρ ί τ η] τὸν Μυτιληναῖο, καὶ Καρά 144, φ. 96α (γραφέας καὶ πάλι ὁ Μ α τ θ α ῖ ο ς, ὅπως καὶ ἐδῶ) ὅπου τὸ μέλος εἶναι καὶ πάλι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο καὶ ἀποδίδεται στὸν Ἀ ν α σ τ ά σ ι ο τὸν Ρ α ψ α ν ι ώ τ η.

95β [Ἦχος πλ. δ'] Ὁ ἁμαρτωλός: *Ἀνύμφευτε, θεόνυμφε οὐρανοῦ γῆς Κυρία, σῶσόν με τὸν ταλαίπωρον Θεοῦ Μῆτερ Μαρία.*

Ἡ Θεοτόκος: *Βέβαια ἤθελες σωθῆ...*

Ὁ ἁμαρτωλός: *Γνωρίζεις Παναγία μου...*

Ἴδιο μέλος μὲ ἐκεῖνο τοῦ χειρογράφου Καρὰ 144, φ. 101α κ.έ., ἄρα: «ἦχος πλ. δ', γράμματα καὶ μέλος Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ρ α ψ α ν ι ώ - τ ο υ», ὅπως ἐκεῖ ἀναγράφεται. Συνεχίζεται μελοποιημένη ὁλόκληρη ἡ κατ᾽ ἀλφάβητον δεκαπεντασύλλαβος στιχομυθία, ἕως τὸ φ. 99β. Γιὰ τὸ πλῆρες κείμενό της βλ. ΣΤΑΘΗ, *Η ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΣ* 1977, σ. 261-263.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ ξύλινες πινακίδες καὶ καφὲ δέρμα σὲ καλὴ κατάσταση. Ἐμπρὸς ἕνα μεγάλο πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ στὸ κέντρο ἕνα ὠοειδὲς σχῆμα μὲ μια δυτικότροπη παράσταση τῆς Ἀνάστασης. Πίσω ἡ ἴδια σχεδίαση καὶ στὸ κέντρο ἡ Σταύρωση μὲ τὴν Παναγία καὶ τὸν Ἰωάννη ἑκατέρωθεν τοῦ Σταυροῦ. Ἐξογκώματα στὴν ράχη, καὶ δύο θηλυκωτῆρες οἱ ὁποῖοι σώζονται.
Γραφὴ μᾶλλον ὄρθια, τεχνική, μὲ ἔντονη βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη καὶ ἐλαφρῶς ἀσθενέστερη μαύρη. Πρωτογράμματα καλαίσθητα μὲ γέμισμα κόκκινηςμελάνης καὶ διακόσμηση ἄνω καὶ κάτω. Τὸ ἐπίτιτλο τοῦ φ. 1α μοιάζει πολὺ μὲ τὸ ἀντίστοιχο στὸν κώδικα Καρὰ 84, φ. 5α. Ὡστόσο, οἱ γραφεῖς δὲν ταυτίζονται.
Γραφέας δὲν δηλώνεται σαφῶς. Εἶναι καλαίσθητος, ἀλλὰ καὶ κάπως ἀνορθόγραφος. Τὰ δεκαπεντασύλλαβα κείμενα (ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ φ. 68β) εἶναι λαϊκότροπα καὶ μὲ λάθη, ὅπως λάθη ἔχει καὶ τὸ Πολυχρόνιον ποὺ ξεκινᾶ στὸ φ. 84α. Πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ τὸν Μ ε λ έ τ ι ο Ἐ φ έ σ ι ο, ἀργότερα γνωστὸ ὡς Μ α τ θ α ῖ ο μοναχὸ Βατοπαιδινό μαθητὴ Ἰ ω α ν ν ι κ ί ο υ. Ὁ γραφικός του χαρακτῆρας ταυτίζεται ἀπόλυτα μὲ ἄλλα του χειρόγραφα, ὅπως τὸ Ἁγίου Παύλου 39, Γρεβενιτίου 1394, Καρὰ 144 (τμῆμα), κ.ἄ.. Γράφει περὶ τὰ 1811-1815. Ἀρκετὰ στοιχεῖα γιὰ τὸν Μ ε λ έ τ ι ο-Μ α τ θ α ῖ ο (μὲ ἀναφορὰ καὶ στὸν παρόντα κώδικα, Καρὰ 97) δημοσιεύτηκαν λίγα χρόνια πρὶν (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» 2006, σσ. 63-68. Βλ. καὶ GIANNOPOULOS, "MELETIOS-MATTHAIOS EPHESIOS", 2019.

Φαίνεται ὅτι δὲν γνώρισε ὁ ἴδιος τὸν πρωτοψάλτη Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο, ἀλλὰ ἔγινε κοινωνὸς τῆς τέχνης του μέσω τοῦ δασκάλου του Ἰ ω α ν ν ι κ ί ο υ, πιθανῶς καὶ μέσω τοῦ λαμπαδαρίου καὶ ἀργότερα πρωτοψάλτου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Σὲ ἄλλο χειρόγραφο τοῦ Ματθαίου ἀναφέρεται καθαρότερα τὸ γεγονός: «Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ καλοφωνικὸν περιέχον τοὺς πλέον ἔντεχνους εἱρμοὺς τοῦ τε μουσικωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η καὶ ἑτέρων διδασκάλων νέων, οἵτινες ἐξηγήθησαν νεωστὶ μὲ σαφέσταταις γραμμαῖς κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ κὺρ Π έ τ ρ ο υ, μετὰ πλείστης ἐπιμελείας, παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ ἐν μοναχοῖς Μ α τ θ α ί ο υ τοῦ Ἐφεσίου Βατοπαιδινοῦ, καθὼς παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ Βυζαντίου ταῖς ἐπαραδόθη ὁ ἐμὸς διδάσκαλος ἐν ἱερομονάχοις Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς...» (*Βέργος. Σπάνια βιβλία, χειρόγραφα. Ἔγγραφα καὶ χαρακτικά. 17 Μαρτίου 2014*, σ. 29: λαχνός 134-Εἱρμολόγιον Καλοφωνικόν).[65] Πάντως, παρὰ τὰ κατὰ καιρούς, παραδόξως, μὲ ἀπόλυτο τρόπο λεγόμενα καὶ γραφόμενα, καμία ασφαλὴς και ξεκάθαρη πληροφορία δὲν ὑπάρχει ἕως τώρα γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Ματθαίου στὴν Κωνσταντινούπολη τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ 19ου αἰῶνος. Ὁ δάσκαλος τοῦ Ματθαίου εἶναι ἴσως ὁ ἱερομόναχος Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς ὁ Χῖος, γραφέας τῶν κωδίκων Βατοπαιδίου 1252 καὶ 1254. Ὁ μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως στὸν ὁποῖο ἀπευθύνεται τὸ Πολυχρόνιον θὰ εἶναι λογικὰ ὁ Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς ποὺ ἐξελέγη (ἀπὸ Ἐλασσῶνος) τὸν Μάρτιο τοῦ 1809 καὶ

65. Γιὰ τὸ ἴδιο θέμα βλ. καὶ τὴν ἐπιγραφὴ τῶν φύλλων 87β-88α τοῦ κώδικα Καρακάλλου 228, ἐπίσης αὐτογράφου τοῦ Ματθαίου Βατοπαιδινού (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σ. 442).

ἔμεινε στὴν θέση αὐτὴ ἕως τὸ 1818 (Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ, «Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βορείου Θράκης καὶ ἐν γένει τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως καὶ ἑξῆς», *Θρακικὰ* Η' (1937), σ. 188). Γιὰ τὴν ἐξήγηση καλοφωνικῶν εἱρμῶν ἀπὸ τὸν Γρηγόριο κατὰ τὴν παράδοση τοῦ Πέτρου Βυζαντίου (ἀλλὰ στὴν Νέα Μέθοδο), βλ. τὸ ἑπόμενο χειρόγραφο Καρὰ 98. Ὁ «μουσικὸς ἐκ τῆς Πόλεως» ποὺ ἀναφέρεται ὡς ἐξηγητὴς στὸ φ. 23α εἶναι πιθανῶς ὁ μοναχὸς Ἀκάκιος Μεγασπηλαιώτης, μαθητὴς τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου. Στὸν (αὐτόγραφο τοῦ Μελετίου-Ματθαίου Ἐφεσίου) κώδικα Βατοπαιδίου 1365 ὁ Ἀκάκιος ἐμφανίζεται νὰ ἐξηγεῖ καλοφωνικοὺς εἱρμοὺς καὶ ἄλλα μαθήματα «ἐν τῇ Βασιλευούσῃ». Ὁ μελοποιὸς Κοσμᾶς ὁ Χῖος εἶναι μιὰ σχετικὰ ἄγνωστη μορφὴ τοῦ β' μισοῦ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ὡστόσο, ὁ Νικηφόρος Καντουνιάρης (χφ. Βατοπαιδίου 1427, ἔτους 1810, σ. 651) σημείωσε: «Κοσμᾶς ὁ Χῖος σύγχρονος τοῦ Δανιήλ, στενὸς φίλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἐν μεγίστῃ ὑπολήψει παρ᾽ αὐτοῦ»!

Ψηλὰ δεξιὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *97* μέσα σὲ κύκλο. Παρακάτω μιὰ παλαιὰ σημείωση:

καὶ τοῦτο σὺν τοῖς ἄλλοις ἐμοῦ ὑπάρχει κτῆμα
Μ. Κ. Παπαδάκης

Λίγο παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε μὲ μολύβι:

Ἀπὸ Χρίστον Πανούτσο α'/ιδ' 8/βρίου ,αϽξη' (=1968)

Ἡ ἴδια σημείωση καὶ στοὺς κώδικες Καρὰ 53, 84, 113, 126, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα) καὶ 128. Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.

Στὸ παράφυλλο Α'β ὁ Καρὰς σημείωσε ψηλά:

Μελέτιος Ἐφέσιος Βατοπεδινὸς
ἴδε φ. 84

Παρακάτω μιὰ παλαιὰ σημείωση:

Τῷ ἀγαπητῷ μοι κ. Κ. Ιω. Σφακιανάκη
Δίδομοί σοι εἰς ἐνθύμιον γλυκὺ
τὸ παρόν.
Ἐν Χαλέπᾳ 2 Μαρτίου 1930
Μ.Κ. Παπαδάκης
ἁγιογράφος

Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε παρακάτω:

Μιχαὴλ Κ. Παπαδάκης

Πιθανῶς ὁ Καρὰς προμηθεύτηκε τὸν κώδικα ἀπὸ τὸν Κ. Σφακιανάκη, ὅπως καὶ τοὺς κώδικες 2, 26, 33, 76.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ» 2006, σσ. 63-65.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΓ'.

Καρὰ 98

αἰ. ΙΘ′ (1817) χαρτ. 15,7 x 11,2 φύλλα Α′-Β′ + 147 + α′-β′

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ [ΑΥΤΟΓΡΑΦΗ ΕΞΗΓΗΣΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ]

Γραφέας: Γρηγόριος ὁ λαμπαδάριος.

1α Ἡ σελίδα τίτλου τοῦ κώδικα μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Πολλὰ ἀρχικὰ γράμματα καὶ ἡ χρονιὰ γράφτηκαν μὲ μαύρη μελάνη, ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μὲ ἐρυθρή. Διατηρῶ τὴν ὀρθογραφία καὶ τὴν στίξη:

Τὸ Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον
ἐν ᾧ
περιέχονται
ἅπαντες οἱ μελοποιηθέντες καλοφωνικοὶ
εἱρμοὶ εἰς τὰς παρελθοῦσας τρεῖς ἑκατονταετηρίδας παρὰ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν
μουσικοδιδασκάλων.
Ἐξηγηθέντες παρὰ τοῦ Μουσικοδιδασκάλου
Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου,
κατὰ τὴν παράδοσιν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου
καὶ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ:-
Ἔτι δὲ καὶ κρατήματα κατὰ τοὺς ὀκτὼ ἤχους
ἀνήκοντα ἑκάστω εἱρμῷ ἐν ᾧ δεῖ
ψάλλεσθαι:-
Ἀνθολογίας Τόμος Ε′:-
παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου
τοῦ καὶ ἐξηγητοῦ.
Ἐν Κωνσταντίνουπολει:-
1817 Κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον

1β Ἄγραφο.

2α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο (μεγάλο φυτό): Εἱρμολόγιον τὸ Καλοφωνικὸν ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται πάντες οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί. Ὁ ἀκόλουθος ἐμελοποιήθη παρὰ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ. Εἱρμὸς α′· ἦχος α′ πα *Ἡ κάμινος...* Καθεξῆς οἱ γνωστοὶ εἱρμοί, ἀριθμημένοι μὲ τὸ ἑλληνικὸ σύστημα ἀρίθμησης. Αὐτούσια ἡ δομὴ τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ ἐκδόθηκε στὰ 1835. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι στὴν

Πανομοιότυπο 89. Χφ. Καρὰ 98, φ. 2α.

ἔντυπη ἔκδοση μετακινήθηκε σὲ ἄλλο σημεῖο μιὰ μελοποίηση τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς (βλ. παρακάτω τὸ φ. 142α).
Μεταφέρω ἐδῶ κάποιες ἐνδιαφέρουσες ἐπιγραφὲς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ κώδικα, οἱ ὁποῖες δὲν μεταφέρθηκαν στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ 1835:

14α Οἱ παρόντες εἱρμοὶ ᾀσματοτονίσθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ λεγομένου Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ὁ αὐτὸς δὲ καὶ μελῳδὸς καλεῖται· ἦχος *α′ πα Ὠιδὴν ἐπινίκιον...*

29β ΚΘ′. Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος *α′ πα Νῦν πάντα πεπλήρωται...*

30α Τὸ δὲ κράτημα αὐτοῦ ἐγράφη ὄπισθεν ἐν τῇ τῶν κρατημάτων σειρᾷ.

32α ΚΗ′. Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η τοῦ μελῳδοῦ· ἦχος β′ διατονικὸς ἤτοι λέγετος βου *Ἐν βυθῷ...* Ὅμοια ἐπιγραφὴ καὶ στὸν ἑπόμενο εἱρμὸ τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου *Ἥν ἠρετίσω...*

104β Παρὰ τοῦ μακαρίτου ἡμετέρου διδασκάλου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου δέξαι...*

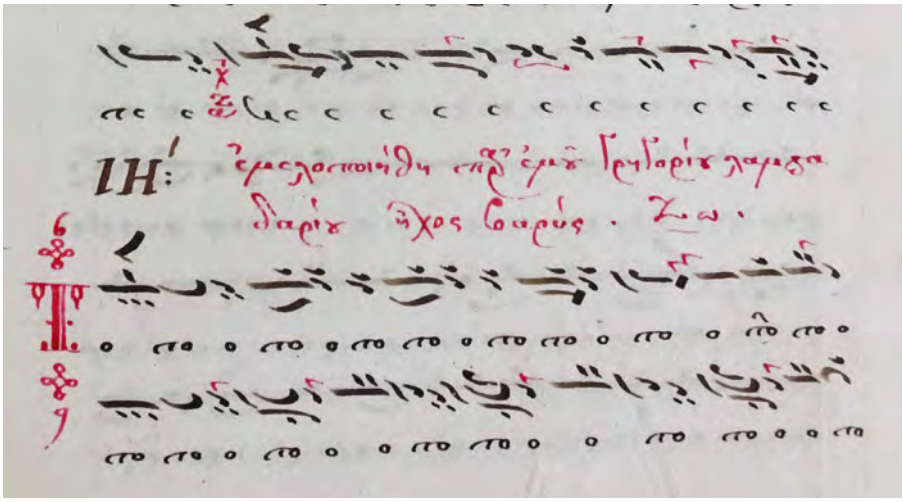

Πανομοιότυπο 90. Χφ. Καρὰ 98, φ. 135α.

107β Μετὰ ἀπὸ μικρὸ χῶρο γιὰ ἐπίτιτλο τὸ ὁποῖο δὲν σχεδιάστηκε: Κρατήματα κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ τῶν νεωτέρων μουσικῶν διδασκάλων ἕνεκα τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος *α′ Αϟεναϟε...* Σὲ κάποια κρατήματα ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς σημειώνει γιὰ ποιὸν εἱρμὸ μελοποι-

ἤθηκαν, ὅπως καὶ σὲ ἀρκετὰ ἄλλα χειρόγραφα συμβαίνει (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὰ χειρόγραφα Καρὰ 86-φ. 359α κ.έ., Καρὰ 89 καί, κυρίως, Καρὰ 159).

135α ΙΗ′. Ἐμελοποιήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς ζω *Τοτοτο...*

140α ΚΑ′. Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. δ′ *Τιτιτι...*

142α Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς]· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...* Στὴν ἔντυπη ἔκδοση τὸ ἐπιφώνημα αὐτὸ τοποθετήθηκε στὸ τέλος τῆς ἑνότητας τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν.

Ἀκολουθεῖ: ΚΒ′. Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ τοῦ διδασκάλου τῆς κοινῆς μουσικῆς σχολῆς τοῦ νέου συστήματος· πλ. α′ *Εριρεμ...*

Ἡ ὕλη τοῦ κώδικα ὁλοκληρώνεται (ὅπως καὶ στὸ ἔντυπο τοῦ 1835) μὲ ἕνα ἀκόμη κράτημα τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ σὲ ἦχο πλ. δ′, τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 147α.

147β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ σκοῦρο καφὲ δέρμα. Ἐμπρὸς καὶ πίσω λεπτὸ πλαίσιο, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἄλλο φαρδύτερο καὶ στὸ κέντρο ρόμβος μὲ διακόσμηση (ἄνθη). Ἐξογκώματα στὴν ράχη.

Γραφὴ λεπτή, ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη (ἰδιαίτερα στὸ ποιητικὸ κείμενο). Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα. Πρωτογράμματα μικρόσχημα, μὲ λιτὴ διακόσμηση.

Γραφέας ὁ λαμπαδάριος Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1817. Τὸ περιεχόμενο ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα στοιχεῖα τοῦ κώδικα εἶναι πανομοιότυπα μὲ τὸ χειρόγραφο Ψάχου-φάκελος Β′ τὸ ὁποῖο, σύμφωνα μὲ τὸ ἀρχικὸ φύλλο (ἐντελῶς ὅμοιο μὲ αὐτὸ τοῦ παρόντα κώδικα), γράφτηκε ἐπίσης ἀπὸ τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο τὸ ἴδιο ἔτος καὶ τὸν ἴδιο μῆνα. Πρόκειται γιὰ τὴν πολὺ σημαντικὴ ἐξήγηση στὴν Νέα Μέθοδο τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ἡ ὁποία ἔγινε κατὰ τὴν ψαλτικὴ παράδοση τοῦ διδασκάλου τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου καὶ τοῦ διδασκάλου τοῦ τελευταίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, καὶ ἐκδόθηκε αὐτούσια στὰ 1835. Ἡ σύγκριση μὲ χειρόγραφα τοῦ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου (π.χ. μὲ τὸν κώδικα Ψάχου-φάκελος 4, Νο 105· ἀλλὰ βλ. παραπάνω καὶ τὸν κώδικα Καρὰ 89), δείχνει ὅτι ἡ δομὴ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικα ὀφείλεται σ᾽ αὐτόν.

Ἀριστερὰ ἐπάνω στὸ παράφυλλο Α′β ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *98* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Β′α: *Ἀριθμὸς 106* (τὸ ἴδιο καὶ στὸ παράφυλλο α′β χαμηλά, ἀνάποδα). Στὸ πίσω παράφυλλο τῆς στάχωσης (γραμμένο δύο φορὲς ἀνάποδα):

ὁ χίου γρηγορηος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 405.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 415.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σ. 8 (ὅπου καὶ φωτογραφία τοῦ φ. 1α).
ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Β'* 2016, σ. 434.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 2016.

Καρὰ 99

αἰ. ΙΘ' (περ. 1815-1825) χαρτ. 15,5 x 10,7 φύλλα Α' + σσ. 750 + α'-θ'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

4 Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο καὶ ἀρχικὴ περιγραφὴ τὰ ὁποία δὲν γράφτηκαν. Ἀκολούθως: Ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...* Ἡ γνωστὴ σύνθεση τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

32 Τὰ κεκραγάρια τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου κατ᾽ ἦχον.

68 Πολυέλεος Πέτρου Πελοποννησίου *Δοῦλοι Κύριον* σὲ ἦχο βαρύ, μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

105 Πολυέλεος «τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Χουρμουζίου» σὲ ἦχο πλ. δ' *Δοῦλοι Κύριον* μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

147 Πασαπνοάρια τοῦ Ὄρθρου: Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· βαρύς, Πέτρου Πελοποννησίου· πλ. δ'.

171 Τὰ πασαπνοάρια τῶν Αἴνων τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου κατ᾽ ἦχον.

197 Τὰ ια' ἑωθινὰ «ἅπερ συνετμήθησαν ἀπὸ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰακώβου πρωτοψάλτου». Πλήρης σειρά· ἕνδεκα.

256 Δοξολογίαι τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου. Πλήρης σειρά· ὀκτὼ δοξολογίες μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

336 Ἡ δοξολογία τοῦ πρωτοψάλτου Δανιὴλ σὲ ἦχο βαρὺ ἑπτάφωνο.

345 Δοξολογίαι μελοποιηθεῖσαι παρὰ τῶν ἐξηγητῶν διδασκάλων τῆς νέας σχολῆς Γρηγορίου λαμπαδαρίου καὶ Χουρμουζίου. Καταγράφονται οἱ τοῦ Χουρμουζίου σὲ ἤχους α' καὶ λέγετο ἐκ τοῦ βου, καὶ Γρηγορίου σὲ ἦχο πλ. β' μὲ βαρύ, ὅλες μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

382 Δύναμις τὸ συνηθισμένον, [ἐξήγησις] Πέτρου [Πελοποννησίου]· β' *Δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου, [ἐξήγησις] παρὰ Ἰωάννου πρωτοψάλ-

του [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

387 Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος σύντομα κατ᾽ ἦχον, τὰ μὲν κὺρ Π έ τ ρ ο υ, τὰ δὲ ἡμέτερα Π έ τ ρου· ἦχος α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Καθεξῆς τὰ πέντε γνωστὰ χερουβικὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ ἐμβόλιμα στοὺς ἤχους β′, τρίτο καὶ πλ. β′ τρεῖς συνθέσεις μὲ τὴν ἔνδειξη «ἡμέτερον».

418 Χερουβικὰ (=κοινωνικά) τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ. Τῇ Δευτέρᾳ τῶν Ἀσωμάτων· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ τῶν ἕξι συνθέσεων.

438 Εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος ἐκ τοῦ κε *Τὴν γὰρ σήν...*

449 Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου εἰς τὰς Κυριακάς· ἦχος α′ πα *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

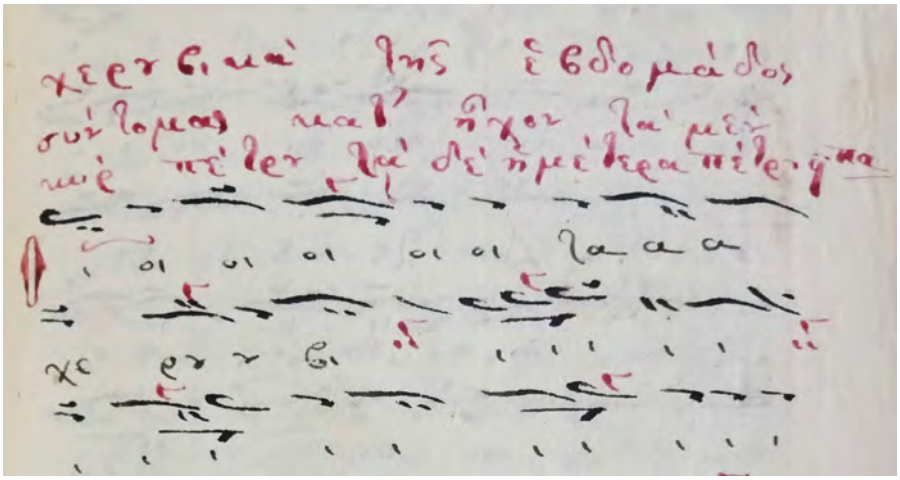

Πανομοιότυπο 91. Χφ. Καρὰ 99, σ. 387.

477 Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ (=Δανιήλ) πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

515 Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἅπερ ἐξηγήθησαν παρὰ τῶν νέων διδασκάλων· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

575 Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, [πρωτοψάλτου] τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Οἱ*

τὰ χερουβίμ... Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

636 Ἦχος πλ. δ' *Ὁ ποιῶν...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς ζω *Εἰς μνημόσυνον...*

650 Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἀργότερον· πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ' *Ποτήριον...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

669 Κοινωνικὰ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἦχος α' *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Μᾶλλον ἡ σύνθεση τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς. Ἀκολουθοῦν οἱ συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ (μὲ ἀναφορὰ τοῦ μελουργοῦ πρὶν ἀπὸ τὴν καθεμιά) στὶς διάφορες ἑορτές: πλ. α' *Ἐσημειώθη...*, πλ. α' *Λύτρωσιν...*, βαρὺς ζω *Ἐπεφάνη...*, α' *Ἐξελέξατω...*, α' *Ἐκ στόματος...*, δ' *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*, πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...*, πλ. α' *Σιγησάτω...*, α' *Ἐξηγέρθη...*, πλ. α' *Σῶμα Χριστοῦ...*, πλ. α' *Ἐπαίνει...*, δ' *Ὁ τρώγων μου...*, δ' *Ἀνέβη...*, βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*, (χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ, μᾶλλον τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ): α' *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*, (χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ, πιθανότατα τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ): πλ. α' *Ἀγαλλιᾶσθε...*, Πέτρου λαμπαδαρίου· δ' *Ἐν τῷ φωτί...* ἕως τὴν σ. 750.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκούρου κοκκινωποῦ δέρματος. Ἐμπρὸς καὶ πίσω πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴν μέση ἕνας ρόμβος πάλι μὲ ἄνθη. Ἐξογκώματα μὲ ἄνθη στὴν ράχη, ὅπου ὑπάρχει γραμμένο μὲ χρυσοτυπία:

1825
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΣΤΦ
ΣΦ.

Γραφὴ μικρόσχημη, ὄρθια, λεπτή. Κάπως ἄτονη κόκκινη καὶ ἱκανοποιητικὴ μαύρη μελάνη. Πρωτογράμματα ἁπλὰ χωρὶς διακόσμηση. Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Οἱ συνθέσεις τῶν τριῶν σύντομων χερουβικῶν μὲ τὴν ἔνδειξη «ἡμέτερον» καὶ τὸ ὄνομα στὴν ἀρχή: «Πέτρ.» μὲ τὶς ὁποῖες συμπληρώνεται ἡ σειρὰ τῶν χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, δὲν μοιάζουν γνωστὲς. Ἴσως εἶναι συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ (πάντως δὲν εἶναι αὐτὲς ποὺ δημοσιεύτηκαν ὑπὸ τὸ ὄνομά του στὴν *Πανδέκτη* τοῦ 1851) ἢ τοῦ σπουδαίου μελοποιοῦ Π έ τ ρ ο υ Σ υ μ ε ὼ ν Ἁγιοταφίτου οἱ ὁποῖες δὲν διαδόθηκαν καὶ παρέμειναν σὲ χειρόγραφα τὰ ὁποῖα δὲν μελετήθηκαν ἕως τὶς μέρες μας. Πιθα-

νότερο εἶναι τὸ ἐνδεχόμενο νὰ ἀνήκουν στὸν δεύτερο, Π έ τ ρ ο Σ υ μ ε ὼ ν Ἁγιοταφίτη[66]. Σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωση τὸ χειρόγραφο γράφεται ἀπὸ αὐτὸν περὶ τὸ 1825, ὅπως ἀναφέρεται στὴν ράχη, ἴσως ὅμως καὶ λίγο νωρίτερα (1815-19), καθὼς ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς καταγράφεται ὡς λαμπαδάριος (περ. 1810-1819), καὶ δὲν μνημονεύεται ὁ τίτλος «Χαρτοφύλακας» γιὰ τὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο (μετὰ τὸ 1819-20).

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α: *-93-* καὶ λίγο χαμηλώτερα ὁ ἀριθμὸς *99* μέσα σὲ κύκλο.

Στὴ σ. 2 μὲ μὼβ μελάνη: *Χρυσάνθη Τιβερίου Ὀκτωβρίου 7, 1890.*

Στὴ σ. 3 μιὰ παλαιὰ σημείωση: *Ἀφιέρωμα Γεώργιος Δ. Ψαλτόπουλος*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 100

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1817-18) χαρτ. 16,5 x 11,5 φύλλα Α'- Γ' + σσ. 673 + α'-ε'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1 Μακάριος ἀνήρ, ἀσματουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

25 Κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

48 Ἦχος δ'[6] δι *Φῶς ἱλαρόν...* Ἀκολουθοῦν τὰ Προκείμενα τῆς ἑβδομάδος σὲ μελοποίηση τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου.

53 Τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ, προκείμενα τῶν Κυριακῶν ἀρχαῖα· ἦχος πλ. δ' *Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἀκολουθοῦν τὰ Προκείμενα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν «τοῦ αὐτοῦ» καὶ τὸ *Ἀνάστα ὁ Θεός...* τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

59 Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτάηχον, παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η ἀσματονισθέν. Ἄρχου α' ἦχος, δίχορον ἐκ τοῦ πα *Θεοτόκε Παρθένε...*

76 Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου, ὡς ψάλλεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλη-

66. Πτυχὲς τοῦ ἔργου τοῦ Πέτρου Συμεὼν βλ. στὴν δημοσίευση τοῦ Μιχ. Στρουμπάκη, «Πέτρος ἁγιοταφίτης ὁ νέος Βυζάντιος (1781-1761) ὁ βίος καὶ τὸ ἔργο του», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα Β', Ἔκδοση Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου Κρήτης*, Ἡράκλειο Κρήτης 2012, σσ. 449-464.

σίᾳ· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

77 Τὰ παρόντα ἐμελουργήθησαν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ - κ έ ο ς κατὰ τὸ παλαιόν, συνετμήθησαν δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἅπερ ψάλλονται ἐν τῇ Θείᾳ καὶ ἱερὰ Λειτουργίᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος ἐκ τοῦ κε *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

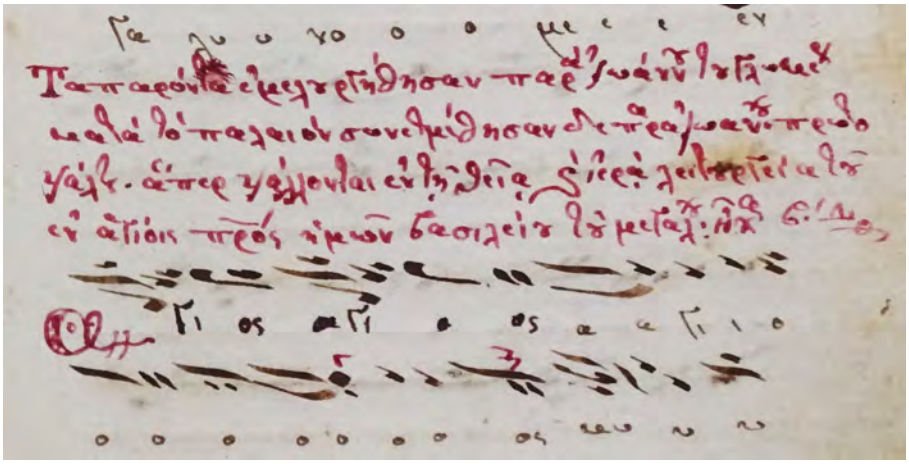

Πανομοιότυπο 92. Χφ. Καρὰ 100, σ. 77.

85 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β′ πα *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

89 Κοινωνικὸ μελουργηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...*

92 Τὸ παρὸν Θεοτοκίον ἐμελουργήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί - ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλεται· πλ. β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...* Ἕτερον θεοτοκίον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ δι *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Παρὰ Π έ -

τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

95 Κοντάκιον τοῦ Μεγάλου Κανόνος παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ] καὶ φοιτητοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. β′ ὁδεύει δὲ βου χρωματικῶς *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ ἐκ τοῦ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

97 Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* Ἀργό. Ἦχος πλ. δ′ ναα *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον σύντομον *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...*

104 Δίχορον· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

111 Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος τρίτος γα *Τὴν ὡραιότητα...* Ἀκολουθοῦν τὰ τέσσερα Τριαδικὰ τοῦ Μεσονυκτικοῦ τῶν Κυριακῶν.

216 Τὰ κατ᾽ ἦχον Θεὸς Κύριος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος... Τοῦ λίθου σφραγισθέντος...* Θεοτοκίον ἡμέτερον· ἦχος α′ *Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου...* Ἡ ἴδια δομὴ καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους.

131 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ ἑβδομάδα εἰς τὸν Νυμφῶνα μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἀργό. Ἦχος πλ. δ′ ναα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

136 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων δόξα καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

147 Τροπάριον ψαλλόμενον τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· ἦχος πλ. δ′ ναα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Ἀργὸ μέλος. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, δόξα καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ πα *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

157 Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ ἅγιος ὁ Θεός. Ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον...*

166 Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος σύντομον· ἦχος πλ. δ′ ναα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

168 Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς, μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ πα *Εὐλογητὸς εἶ...*

174 Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, δόξα, καὶ νῦν, ὅπερ ἐμε-

λοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

Κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· α′ δ′φωνος κε *Αιεναιε...*

188 Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἀργὸ καὶ σύντομο.

190 Πολυέλεος παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

216 Πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. α′ ᾀσματονισθεὶς παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

245 Ἀντίφωνα ψαλλόμενα εἰς τὰς ἑορτάς, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· λέγετος *Ἐκ νεότητός μου...*

247 Πασαπνοάριον Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* Παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων...* κ.λπ.

273 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, ἐμελοποιήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* κ.λπ.

276 Καταγράφεται ἡ δοξολογία τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ σὲ ἦχο α′ δ′φωνο χωρὶς ἐπιγραφή.

280 Αἱ κατ᾽ ἦχον δοξολογίαι τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Μόνο ἡ τοῦ α′ ἤχου.

288 Καταγράφεται μιὰ δοξολογία σὲ ἦχο α′ χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ.

295 Παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ μὲ βαρὺ *Δόξα σοι τῷ δείξαντι...* Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Δ α ν ι ή λ· βαρὺς ἑπτάφωνος, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· βαρὺς ἁρμονικός, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′

324 Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

329 Ἀισματικὸν τὸ νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

336 Μαθήματα. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρὸν, μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς Παπαδικῆς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

338 Μάθημα μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος Κ ο υ -

κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

349 Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ ἐκ τοῦ δι *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

350 Ἀλληλουιάριον τὸ πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

353-354 Ἄγραφες.

355 Ἕτερα χερουβικὰ σύντομα. Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

358 Χερουβικὸν μελοποιηθὲν παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· β′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

361 Χερουβικὸν παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· τρίτος *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

365 Χερουβικὸν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ ἅγια *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

368 Χερουβικὸν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

371 Χερουβικὸν παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἦχοι βαρὺς καὶ πλ. δ′ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ ὁλοκληρώνεται ἔτσι ἡ γνωστὴ σειρὰ χερουβικῶν «τῆς ἑβδομάδος».

380 Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον ᾀσματουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

423 Κοινωνικὰ Αἰνεῖτε τῶν Κυριακῶν. Στάσις α′ παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

445 Μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, φοιτητοῦ αὐτοῦ (προφανῶς ἐννοεῖ «φοιτητοῦ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ», ἂν καὶ ὁ Π έ τ ρ ο ς Β υ ζ ά ν τ ι ο ς μαθήτευσε ἔστω καὶ ἔμμεσα καὶ στὸν Δ α ν ι ή λ). Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

471 Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι συνθέσεων.

485 Εἰς μνημόσυνον, παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· τρίτος γα *Εἰς μνημόσυνον...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω *Εἰς μνημόσυνον...*

492 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα ἐν ταῖς Θεομητορικαῖς ἑορταῖς. Παρὰ κυρίου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ καὶ διδασκάλου· τρίτος *Ποτήριον...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Ποτήριον...* Χ ο υ ρ μ ο υ -

ζ ί ο υ· βαρὺς *Ποτήριον...*

504 Ὅμοιον παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου λευϊτίδους· πλ. δ′ *Ποτήριον...*

508 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Παρὰ τοῦ διδασκάλου Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Ὅμοιον παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*

519 Ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*

523 Κοινωνικὰ διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ἐσημειώθη...*

525 Κοινωνικὰ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε *Λύτρωσιν...*

529 Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ἐπεφάνη...*

Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐξελέξατω...* Τοῦ Λαζάρου, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ἐκ στόματος...* Τῶν Βαΐων, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κοινωνικὸν Μεγάλου Σαββάτου μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

550 Κοινωνικὸν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ διδασκάλου Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Σῶμα Χριστοῦ...*

553 Ἕτερον ὅμοιον, ἐμελοποιήθη δὲ παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...*

556 Κοινωνικὸν εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, ἔντεχνον· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Κοινωνικὸν τῆς Ἀναλήψεως Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἀνέβη...*

566 Κοινωνικὸν τῆς Πεντηκοστῆς παρὰ τοῦ διδασκάλου Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

569 Κοινωνικὸν τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εὑρέθη δὲ ἐν

τοῖς σημειώμασι τοῦ Βυζαντίου Πέτρου· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*

Κοινωνικὸν εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Δανιὴλ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

575 Καὶ ἕτερον ὅμοιον παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου]· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

579 Κοινωνικὸν τῆς ἁγίας Μεταμορφώσεως μελοποιηθὲν παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου]· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...* ἕως ψηλὰ στὴν σελίδα 582.

582 Ἀπὸ ἄλλον γραφέα ἡ συνέχεια: Πέτρου Μπερκέτου· α′ *Ἐν τῇ βροντώσει καμίνῳ...* Πέτρου Μπερκέτου· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Πέτρου Μπερκέτου· α′ κε *Συνέχομαι...*

591 Μπαλασίου ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· β′ πα *Ἡ ἐν οὐρανοῖς εὐλογημένη...* Πέτρου Μπερκέτου καὶ μελῳδοῦ· ἦχος τρίτος γα *Λατρεύειν...*

597 Πάλι ἀπὸ τὸν α′ γραφέα: Δημητρίου τοῦ δομεστίκου· ἦχος δ′ δι *Ἐσείσθησαν...* Μελετίου Σιναΐτου τοῦ Παλαμᾶ· ἦχος δ′ *Ποία μήτηρ ἠκούσθη...* Μελετίου τοῦ Σιναΐτου τοῦ παλαιοῦ· ἦχος δ′ *Παντάνασσα πανύμνητε...* Πέτρου Βυζαντίου τοῦ Μπερεκέτου· *Χαῖρε φωτὸς νεφέλη...* Πέτρου Μπερεκέτου· ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...* Παναγιώτου πρωτοψάλτου τοῦ Χαλατζόγλου· πλ. α′ *Ἔφριξε γῆ...* Πέτρου Μπερεκέτου· πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...* Πέτρου Μπερεκέτου· πλ. α′ *Ἀντίληψίς μου Κόρη...* Πέτρου [Μπερεκέτη] μελῳδοῦ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

624 Ἦχος πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...*

628 Γεωργίου τοῦ Κρητός· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...*

632 Κρατήματα κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ τῶν νεωτέρων μουσικῶν διδασκάλων ἕνεκα τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν. Τὸ παρὸν Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α′ κε *Αλεγαλε...* Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· α′ *Τοτοτο...* Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου]· α′ δ′φωνος κε *Αλεγαλε...* Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου], τοῦ Λίαν εὔφρανας· τρίτος *Αλεγαλε...*

647 Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ παλαιοῦ διὰ τὸ Παντάνασσα· δ′ *Τετετε...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Εριρε...* Π α ν α - γ ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· πλ. α′ πεντάφωνον *Ερερεμ...*

655 Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς ζω *Τοτοτο...* Γ ε - ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τιτιτι...*

664 Ἦχος πλ. δ′ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς] *Ῥοήν μου...*

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἐλαφρὰ φθαρμένη, μὲ ξύλινες πινακίδες καὶ ἐπένδυση σκούρου δέρματος. Λείψανα θηλυκωτήρων καὶ ἐξογκώματα στὴν ράχη. Στὴν τελευταία ὑπάρχει κολλημένο χαρτὶ τὸ ὁποῖο γράφει: *ΜΟΥΣΙΚΗ*. Ἐμπρὸς καὶ πίσω μεγάλο πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες. Στὸ κέντρο ρομβοειδὲς σχῆμα μὲ ἄνθη. Λερώματα στὰ φύλλα ἀπὸ τὴν λειτουργικὴ χρήση τοῦ κώδικα.

Γραφὴ ἔντονη στὰ μουσικὰ σημάδια καὶ ἀσθενέστερη στὸ ποιητικὸ κείμενο, ἀριστεροκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα. Πολλὰ πρωτογράμματα δὲν σχεδιάστηκαν.

Γραφέας δὲν δηλώνεται εὐθέως. Οἱ πολλὲς ἔμμεσες ἀναφορὲς γιὰ τὴν ταυτότητά του («παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου» ἢ καὶ «παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Λευϊτίδους») δὲν συνιστοῦν ἀπόδειξη γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὄντως γράφει ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς. Εἶναι εὐρύτερα γνωστὸ ὅτι οἱ μαθητές του ἀντέγραφαν «τυφλά» τὰ χειρόγραφά του. Στὴν περίπτωση τοῦ συγκεκριμένου κώδικα (καὶ μὲ βάση τὶς σχετικὲς συγκρίσεις) τὸ πιθανότερο εἶναι ὅτι γράφουν μαθητές του, καθώς, πράγματι, παρατηροῦνται περισσότεροι τοῦ ἑνὸς στὰ φύλλα του.

Πάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος ὁ ἀριθμὸς *100* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α′α: *101* τὸ ὁποῖο εἶναι διαγεγραμμένο μὲ μιὰ γραμμή, καὶ πιὸ κάτω *-69-* ἐπίσης διαγεγραμμένο. Στὸ παράφυλλο Γ′α ξεκινᾶ ὅμορφα καὶ μὲ διχρωμία γραμμένος ὁ *Πίναξ τῶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ περιεχομένων* ὁ ὁποῖος ὁλοκληρώνεται στὴν β′ ὄψη τοῦ ἴδιου φύλλου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 416.

Καρὰ 101

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1817-18) χαρτ. 17 x 12,2 φύλλα 40

ΣΠΑΡΑΓΜΑΤΑ ΑΣΤΑΧΩΤΑ

1α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς Παπαδικῆς· βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...*

1β Ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου, μάθημα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ σεβαστοῦ γέροντος ἁγίου Ἐφέσου κυρίου Διονυσίου· ἦχος βαρὺς ζω *Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου...*

5α Χερουβικὰ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Εἶναι τὰ ἀργὰ καὶ περιέχονται οἱ τέσσερις κύριοι ἦχοι. Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 9α ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου 19-5-61.*

13α Παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθεῖ ἄλλο ἕνα τοῦ ἰδίου σὲ ἦχο πλ. β′ (φ. 15α) τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται (ἡ συνέχειά του ὑπάρχει στὸ φ. 33α, βλ. παρακάτω), καθὼς ἀνάμεσα στὰ φύλλα 16 καὶ 17 ὑπάρχει χάσμα.

17α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα (ἡ ἀρχή του στὸ φ. 40α) ἕνα κοινωνικὸ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον* σὲ ἦχο τρίτο καὶ ἀκολουθεῖ ἄλλο σὲ ἦχο δ′.

19α Ἦχος πλ. α′ πα *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* Ἀκολουθεῖ ὁ πλ. β′ καὶ ὑπόλοιποι ἦχοι ἕως καὶ τὸν πλ. δ′.

24α Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ταξιαρχῶν, παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ *Ὁ ποιῶν...*

25β Κοινωνικὸν εἰς μνήμας ἁγίων, παρὰ Χουρμουζίου διδ[ασκάλου]· ἦχος δ′ *Εἰς μνημόσυνον...*

27β Κοινωνικὸν εἰς τὰ θεομητορικὰς ἑορτάς, παρὰ Χουρμουζίου διδ[ασκάλου]· ἦχος βαρὺς ζω *Ποτήριον...*

29α Κοινωνικὸν διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Ἀποστόλων, παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

30β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Γεωργίου τοῦ Κρητὸς διὰ τὴν α′ τοῦ Σεπτεμβρίου· ἦχος α′ πα *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*

32α Κοινωνικὸν διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς ἀνάμεσα στὰ φύλλα 32 καὶ 33 ὑπάρχει χάσμα.

33α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα καὶ ὁλοκληρώνεται ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο πλ.

β′ (ἡ ἀρχή του εἶναι στὰ φφ. 15α-16β).

33β Τοῦ αὐτοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

35β Τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου] ἦχος πλ. δ′ *Οἱ τά...*

38α Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Οἱ ἦχοι α′, β′ καὶ τρίτος, ὁ ὁποῖος ξεκινᾶ στὸ φ. 40β καὶ συνεχίζεται στὸ φ. 17α.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὰ σπαράγματα διατηροῦνται σὲ καλὴ κατάσταση. Βρίσκονται μέσα σὲ ἕνα πορτοκαλὶ πρόχειρο χαρτόνι τὸ ὁποῖο ἐνέχει ρόλο «στάχωσης». Στὴν ἐμπρὸς του ὄψη ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε: *Σπάραγμα κώδικος τῆς Νέας Παπαδικῆς εἰς νέαν γραφήν. Ἀρχὴ Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα, τέλος εἰς τὸ χερουβικὸν* (=κοινωνικόν) *αἰνεῖτε ἤχου τρίτου τοῦ Δανιὴλ πρωτοψάλτου.*

Περιθώρια μεγάλα, εἰδικὰ τὸ κάτω. Τὸ τελευταῖο τετράδιο ποὺ ξεκινᾶ στὸ φ. 33α πρέπει νὰ τοποθετηθεί πρὶν ἀπὸ τὸ φ. 17α.

Γραφὴ μικρόσχημη, τεχνική, δηλωτικὴ ἔμπειρου μουσικοῦ. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων.

Γραφέας ἄδηλος, ἀλλὰ μοιάζει πολὺ μὲ τὸν μαθητὴ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, Ἀ ν τ ώ ν ι ο τὸν Κύπριο (βλ. καὶ παρακάτω τὰ χειρόγραφα 103, 107, 140). Γράφει στὰ χρόνια λειτουργίας τῆς σχολῆς τῆς Νέας Μεθόδου καὶ συγκεκριμένα στὰ 1817-1818, μνημονεύοντας τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς «λαμπαδάριο» καὶ τὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ὡς «διδάσκαλο» (ἀμφότεροι δηλαδὴ χωρὶς τὰ ὀφφίκια τοῦ Πρωτοψάλτη καὶ τοῦ Χαρτοφύλακα ἀντίστοιχα, τὰ ὁποῖα τοὺς δόθηκαν στὰ 1819 καὶ 1820).

Τὸ χειρόγραφο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκ Σίφνου Πόπη Δεπάστα (βλ. φ. 9α), ὅπως καὶ τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 6 καὶ 24, 103, 125 καὶ 140 τῆς συλλογῆς Καρά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 102

αἰ. ΙΘ′ (ἀρχὲς καὶ μετὰ τὸ 1815-16) χαρτ. 18,4 x 12,7 φύλλα 1-15, α′, 1-8, 1-15, 1-4, ..., 1-16, 1-35

Σ Π Α Ρ Α Γ Μ Α Τ Α: Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α, Χ Ρ Υ Σ Α Ν Θ Ο Υ *Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η Ε Ι Σ Τ Ο Θ Ε Ω Ρ Η Τ Ι Κ Ο Ν Κ Α Ι Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Ν Τ Η Σ Ε Κ Κ Λ. Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η Σ*

1α Μακάριος ἀνὴρ ἀργόν. Ἐμελίσθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ψαλλόμενον εἰς ἀγρυπνίας· ἦχος πλ. δ′ νη *Ἀνήρ, ἀλληλούια...* Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 15α.

15β Ἄγραφο. Ἀκολουθεῖ καὶ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο.

1α Ἄλλος (β′) γραφέας: Δοξαστικὰ κατ᾽ ἦχον μετὰ τῶν δογματικῶν θεοτοκίων παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ ἐκ τοῦ κε *Δόξα Πατρί...*, *Καὶ νῦν...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἴδια σὲ ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους.

5α Ἀντίφωνα ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος λέγετος βου *Ἐκ νεότητός μου...*

6β Εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος α′ πα *Θεὸς Κύριος...* Ὅλοι οἱ ἦχοι, στὸν α′ καὶ β′ ἔχει ἀπὸ δύο μελοποιήσεις, ὁ πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα.

8β Χαμηλὰ μία σημείωσις:

Ἀφιαιρούται τῷ
Γρηγωρίῳ Χρυσογόνου

1α Συνεχίζεται μέλος (*Δόξα Πατρί...*) ἀπὸ χάσμα. Ἀκολουθεῖ τὸ *Καὶ νῦν... Ἀλληλούια δόξα σοι ὁ Θεός.*

Ἀκολουθοῦν: Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ′ *Ἔθου σκότος...*, Ἀπὸ χοροῦ· ἦχος πλ. δ′ ἐκ τοῦ νη *Ὡς ἐμεγαλύνθη...*

6β Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ ἐκ τοῦ νη *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* Δὲν ὁλοκληρώνεται.

7α Ἄλλος γραφέας: Ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ἥλιος ἔγνω...*

8α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἕνα ἀργὸ Κεκραγάριο σὲ ἦχο δ′ καὶ ἀκολούθως τὸ *Κατευθυνθήτω.* Ἀκολουθοῦν (*Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...*) καὶ οἱ ἦχοι πλ. α′, πλ. β′, βαρύς τοῦ ὁποίου τὸ *Κατευθυνθήτω* δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 15β ἀρχίζει πάλι νέα ἀρίθμηση φύλλων.

1α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα τὸ μέλος τοῦ ια′ ἀναστάσιμου ἐξαποστειλαρίου: *...πυθόμενος ὁ Κύριος...*

1β Ἦχος πλ. δ′ *Φανερῶν ἑαυτόν...* (εἶναι τὸ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ).

2α Τέλος καὶ τῶν ἑωθινῶν.

2β Ἄλλος γραφέας (ξεκινᾶ τὴν γνωστὴ σειρὰ κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ): Χερουβικὸν σύντομον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 4β δὲν ὑπάρχει ἄλλο στὸ παρὸν τεῦχος.

Ἀκολουθεῖ ἕνα χειρόγραφο μεγάλου μεγέθους (24 x 17) διπλωμένο στὰ δύο, τὸ γραμμένο μέρος τοῦ ὁποίου εἶναι μικρὸ (14 x 9). Σημειο-

γραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὰ περιεχόμενα:
Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...* καὶ ὑπόλοιποι ἕξι ἦχοι.
Πρόκειται γιὰ τὰ Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν σὲ σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

1α Ἄλλο χειρόγραφο (ἄσχημη κατάσταση), ἄλλος γραφέας. Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος: *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...*

3α Ἄλλος γραφέας: Ἦχος β′ *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...*

5α Ἄλλος γραφέας ποὺ καταγράφει ἕνα χερουβικό.

6α Ἐπίσης ἕνας χερουβικὸς ὕμνος.

7β Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

10α Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος τρίτος *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

12β Ἄγραφο.

13α Μόνο μὲ μαύρη μελάνη καταγράφηκε χερουβικό.

14α Πάλι μὲ ἐρυθρογραφίες ξεκινᾶ μέλος χερουβικοῦ (χωρὶς ἔνδειξη ἤχου)

16β Παλαιὰ κοινωνικὰ Δ α ν ι ή λ, ἐξήγησις· πλ. δ′ γραμμὲς ἀπὸ κοινωνικό καὶ ἡ ἐξήγησή τους.
Εἰς τὸ ἴδιο ἐξήγησις Ὁμοίως.

1α Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Κεφάλαιον α′. Πῶς ὁρίζεται καὶ διαιρεῖται ἡ μουσική. Ἡ μουσικὴ εἶναι ἐπιστήμη μέλους καὶ τῶν περὶ μέλος συμβαινόντων. Τὸ μέλος συνίσταται ἀπὸ μελῳδίαν ἄρρυθμον καὶ λέξιν. Μελῳδία εἶναι πλοκὴ φθόγγων ἀνομοίων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι. Τί ἐστι φθόγγος; Φθόγγος εἶναι φωνῆς πτώσις ἐμμελὴς ἐπὶ μίαν τάσιν. Περὶ τοῦ κατὰ τὴν μελῳδίαν ποιοῦ. Δύο τινὰ...
Καθεξῆς ἡ γνωστὴ *Εἰσαγωγὴ* τοῦ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ ἕως τὸ φ. 35α.

35β Ἄγραφο, καὶ ἀκολουθοῦν δύο ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 8-12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου καὶ ἡ πρωτότυπος (βλ. ἀναφορὲς στὴν περιγραφή).
Τὰ ἀστάχωτα καὶ ἄδετα σπαράγματα διατηροῦνται μέσα σὲ φάκελο. Ἐξωτερικὰ ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε:

α) Σπαράγματα κωδίκων παλαιᾶς καὶ νέας γραφῆς διὰ ..... (;) διδασκάλων

β) Χρυσάνθου τὸ μικρὸν θεωρητικὸν χειρ/φον

Μαθητῶν τῆς Νέας μουσικῆς σχολῆς περιόδου 1817-18.

Περιθώρια ἄνετα, τὰ φύλλα 1-15 τῆς α' ἀρίθμησης εἶναι καθαρὰ ἀλλὰ ταλαιπωρημένα στὶς ἄκρες. Τὰ φφ. 1- τῆς β' ἀρίθμησης εἶναι πολὺ λερωμένα καὶ ταλαιπωρημένα καὶ ἐξίτηλα εἰδικὰ στὸ ἐπάνω μέρος.
Γραφὴ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη καὶ ἔντονη μαύρη στὰ πρῶτα τεύχη, μὲ διαφοροποιήσεις στὰ ὑπόλοιπα.
Γραφεῖς διάφοροι, ἄδηλοι.

Μὲ βάση τὴν σημείωση τοῦ φ. 8β τῆς β' ἀρίθμησης, ὁ κώδικας στὸν ὁποῖο ἀνήκαν ἐκεῖνα τὰ φύλλα ἀφιερώθηκε στὸν Γρηγόριο Χρυσόγονο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 103

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 22,2 x 11,5 φύλλα Α'-Ε' + 332 + α'-β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος.

1α Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ ὅμως δὲν γράφτηκε. Παρακάτω ξεκινᾶ τὸ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...* τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

11α Ἕτερον σύντομον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

16α Τὰ κατ᾽ ἦχον κεκραγάρια ᾀσματουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά, ὀκτὼ ἤχοι.

28β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα τῶν Κυριακῶν, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ' *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Ἕτερον ὅμοιος (sic)· πλ. δ' *Ἔδωκας κληρονομίαν...*

30α Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτώηχον παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ ᾀσματονισθέν. Ἄρχου α' πα δίχορον *Θεοτόκε Παρθένε...* Ὅλο τὸ μέλος.

37β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β' πα *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον πα *Κατευθυνθήτω...*

38β Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. β' πα *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

39β Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω *Νῦν αἱ*

δυνάμεις...
Κοινωνικὸν μελουργηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...* Ἕτερον παρὰ Γ ε - ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Γεύσασθε...*

42β Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό), πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Θεὸς Κύριος...* (σύντομο), πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

49α Σύντομον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

49β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφῶνα, μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργό), Σύντομον· πλ. δ′ γα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

52α Τροπάριον ψαλλόμενον τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ε′· πλ. δ′ γα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (ἀργό).

53β Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικά ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ γα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί...*

54α Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Εὐλογητὸς εἶ Κύριε...*

57α Πολυέλεοι. Ὁ παρὼν ἐμελοποιήθη παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

70α Πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. α′ ἀσματοτονισθεὶς παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· *πα Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

83β Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

96α Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐμελουργήθη δὲ παρὰ Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *ζω Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

113β Καταλιμπάνοντες δ᾽ εἰ τύχοι τὰ κρατήματα τοῦ τε δόξα, καὶ νῦν, τότε ψάλλομεν ἀντὶ τῶν κρατημάτων τὸ παρὸν ἀλληλούια ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

112α Πασαπνοάρια· ἦχος α′. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] τὸ μέγιστον *Πᾶσα πνοή...* Μ ε - λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς *Πᾶσα πνοή...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

130β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ′. Ἐμελοποιήθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

131β Τιμιωτέραι ἀργαὶ κατ᾽ ἦχον μελουργηθεῖσαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

Ἑτέρα εἰς ἦχον πλ. δ′ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου.

134α Ἡ παροῦσα Τιμιωτέρα εὑρέθη εἰς μίαν παπαδικὴν γεγραμμένη ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτην Ἰ ω ά ν ν η ν [Τ ρ α π ε ζ ο ύ ν τ ι ο ν]· λέγετος *Τὴν τιμιωτέραν...*

134β Δοξολογίαι. Ἦχος α′ δ′φωνος ἐκ τοῦ κε, ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου *Δόξα σοι...* Μὲ ᾀσματικό.

Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλες (σὲ ὅποιες δὲν ὑπάρχει ᾀσματικὸ αὐτὸ σημειώνεται): Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου β′ διατονικὸς ἤτοι λέγετος, Ἰ α κ ώ β ο υ· τρίτος ὡς ἐκ τοῦ νη, Ἰ α κ ώ β ο υ· δ′, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· δ′ φωνος πλ. α′ (χωρὶς ᾀσματικό), φ. 153β: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′[5] πα, τοῦ αὐτοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ μὲ βαρύ, φ. 161β: παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἑπτάφωνος βαρύς, παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρύς, φ. 168α: παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς (ἑπτάφωνος), φ. 172α: παρὰ τοῦ διδασκάλου κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· βαρὺς ἁρμονικὸς ζω (ἐναρμόνιο), φ. 175β: παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′, παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ (ἡ γνωστὴ ὡς «σουζινάκ», γραμμένη μὲ σκληρὸ χρῶμα).

183β Τὸ παρὸν ᾀσματικὸν συνετμήθη ἀπὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

Ἀισματικὸν τὸ νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

188α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος ἀρχαῖον ἐκ τῆς παπαδικῆς· βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...*

189α Μάθημα μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

195α Θεοτοκίον ὅπερ εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Π έ τ ρ ο υ, τὸ δὲ κράτημα αὐτοῦ ζήτει ὄπισθεν εἰς τὸν βαρὺν πολυέλεον τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ εἰς τὸ Δόξα· ἦχος βαρὺς ζω *Σὲ μεγαλύνομεν...*

195β Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ δι *Δύναμις...* Κράτημα εἰς τὸ Δύναμις παρὰ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η

197β Τρισάγιον τοῦ βήματος· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* κ.λπ. Τοῦ βήματος· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

198β Τὸ ἀκόλουθον ἐμελουργήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς, ἐξηγήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

199β Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ πα *Ἀλληλούια...* Σύντομον· πλ. α′ πα *Ἀλληλούια...*

200β Ἄγραφο.

201α Χερουβικά. Στάσις α′ μελοποιηθεῖσα κατ᾽ ἦχον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι, οἱ ἀργὲς συνθέσεις.

222α Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ διδασκάλου πρωτοψάλτου ἅτινα διεδόθησαν παρ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν 1817 ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ. Στάσις β′· ἦχος α′ πα Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

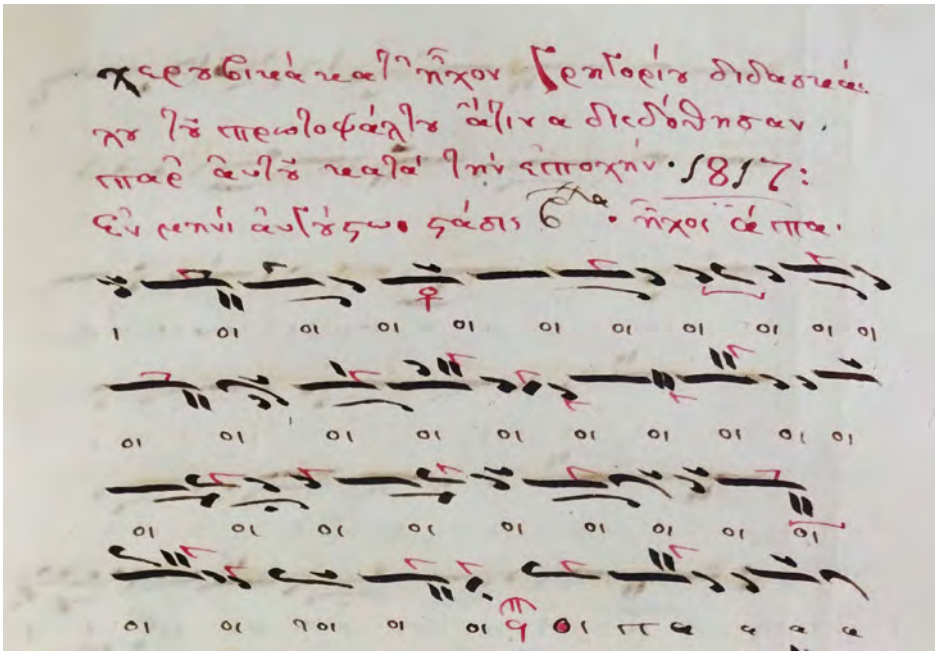

Πανομοιότυπο 93. Χφ. Καρὰ 103, φ. 222α.

243α Ἕτερα χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος κατ᾽ ἦχον. Τὸ παρὸν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ Πρόκειται γιὰ τὰ γνωστὰ σύντομα χερουβικὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ συμπληρωμένα μὲ τὰ τρία τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

254β Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν..., Ἀμήν..., Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος κε *Τὴν γάρ...*

258α Κοινωνικὰ Αἰνεῖτε τῶν Κυριακῶν. Στάσις α′ παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

270β Στάσις β′ μελοποιηθεῖσα παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καὶ φοιτητοῦ αὐτοῦ (ἐννοεῖ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ὡστόσο ὅμως ὁ Β υ ζ ά ν τ ι ο ς μαθήτευσε καὶ στὸν Δ α ν ι ή λ). Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

284β Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Τῇ Δευτέρᾳ· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρά, βλ. χφ. Καρὰ 48, φ. 140β κ.ἑ.

292α Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ταξιαρχῶν παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*

294α Εἰς μνήμας ἁγίων, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Εἰς μνημόσυνον...*

296α Εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτάς, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ποτήριον...*

298α Εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*

300β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς διὰ τὴν α′ τοῦ Σεπτεμβρίου· ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ἐσημειώθη...* Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε *Λύτρωσιν...* Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς ζω *Ἐπεφάνη...* Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε *Ἐξελέξατω...*

309β Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Ἁγίου καὶ Δικαίου Λαζάρου, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἐκ*

στόματος...
Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*

312α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου...* Ἕτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. β′ *Τοῦ δείπνου σου...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ κοινωνικόν, παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

317β Τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ· α′ *Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων...* Τῆς Ἀναλήψεως, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Ἀνέβη...* Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

325β Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*

327α Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τῆς ἁγίας Μεταμορφώσεως παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ· ἦχος βαρὺς ζω *Ἐν τῷ φωτί...* Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 332α χαμηλά.

332β Ἄγραφο, ὅπως καὶ τὰ δύο ἑπόμενα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἁπλή, φθαρμένη, εἰδικὰ στὴ ράχη. Χρυσοτυπίες φθαρμένες: ἐμπρὸς ὑπάρχει μεγάλο πλαίσιο, στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν ἄνθη καὶ στὸ κέντρο στρογγυλὸ σχέδιο πάλι μὲ ἄνθη. Φύλλα καλῆς ποιότητος, ταλαιπωρημένα ἀπὸ ὑγρασία, εἰδικὰ στὴν ἐπάνω καὶ τὴν ἐσωτερικὴ μεριά τους ὅπου ὑπάρχουν καὶ τρῦπες ἀπὸ σκουλήκι. Περιθώρια μεγάλα, καὶ μάλιστα τὸ κάτω καὶ τὸ ἐξωτερικό.

Γραφὴ ἀριστεροκλινὴς, τεχνικὴ καὶ καθαρή, μὲ ἄνετα διάστιχα. Ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Στὸ ποιητικὸ κείμενο λεπτότερη γραφίδα. Τὰ περισσότερα πρωτογράμματα τῶν μελῶν δὲν γράφτηκαν στὸ χειρόγραφο.

Γραφέας εἶναι ὁ Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς ὁ Κ ύ π ρ ι ο ς, μαθητὴς καὶ ἀντιγραφέας τῶν κωδίκων τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, ὅπως ἡ σημείωση στὸ παράφυλλο τῆς στάχωσης δηλώνει (βλ. παρακάτω) καί, κυρίως, οἱ συγκρίσεις μὲ ἄλλα του χειρόγραφα καταδεικνύουν (βλ. καὶ τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 101 καὶ 140, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης εἶναι πιθανότατα αὐτόγραφα τοῦ ἴδιου, καὶ τμῆμα τοῦ 107). Πιθανότατα γράφει περὶ τὰ 1819, καθὼς μνημονεύει τὸν δάσκαλό του Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη (ἀνέλαβε ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν χρονιά) ἐνῶ τὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ὡς «διδάσκαλο», χωρὶς δηλαδὴ τὸν τίτλο-οφφίκιο τοῦ Χαρτοφύλακα ποὺ τοῦ δόθηκε περὶ τὰ 1820.

Στὴ β᾽ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς παραφύλλου τῆς στάχωσης ὑπάρχουν δύο σημειώσεις: *ὑπάρχει κτῆμα ἀβραμίου τοῦ ἐκ Σίφνου*

Παρακάτω: *καὶ ἐγράφη ὑπὸ ἀντωνίου κυπριότου*

Στὸ ἑπόμενο παράφυλλο, ἐπάνω δεξιὰ ὁ ἀριθμὸς *103* μέσα σὲ κύκλο. Παρακάτω ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

κώδιξ μεταξὺ 1818-22
ὅτε ὁ Γρηγόριος ἦτο Πρωτο-
ψάλτης καὶ διδάσκαλος

Ἀκόμη πιὸ κάτω, ὁ ἴδιος ἔγραψε:

Σιφναῖον τὸ χειρ/φον 1961

Πρόκειται μᾶλλον γιὰ ἕνα ἀπὸ τὰ χειρόγραφα ποὺ περιήλθαν στὴν κατοχὴ τοῦ Σίμωνα Καρὰ ἀπὸ τὴν Πόπη Δεπάστα τὸ ἔτος 1961 (βλ. τὶς σχετικὲς σημειώσεις στὰ χειρόγραφα 6, 24, 101, 125, 140. Ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶναι ὅτι ἐνῶ στὰ πέντε αὐτὰ χειρόγραφα σαφῶς δηλώνεται ἡ Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου ὡς παλαιὰ κάτοχός τους, στὸ παρὸν ἁπλῶς δηλώνεται ἡ προέλευσή του ἀπὸ τὴν Σίφνο, τὴν ἴδια χρονιά. Ὑπάρχει, ἴσως, ἡ ἀμυδρὴ πιθανότητα τὸ χφ 103 νὰ μὴν ἀνῆκε στὴν Πόπη Δεπάστα καὶ ἁπλὰ νὰ προέρχεται ἀπὸ ἄλλον κάτοχο ἐκ Σίφνου, ὅπως τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 4, 50 καὶ 143).

Ἐπάνω δεξιὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α ὑπάρχει μιὰ μαύρη ὠοειδὴς σφραγίδα. Στὸ ἐπάνω μέρος της ἕνα στέμμα, λίγο κάτω στὴ μέση μία κεφαλὴ καὶ πιὸ χαμηλὰ ἄνθη ποὺ ξεδιπλώνονται ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τῆς κεφαλῆς ὑπάρχουν κεφαλαῖα γράμματα:

ΑΡ ΧΔ (ἢ ΧΑ;)

Χαμηλώτερα, ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τῶν ἀνθέων (πιὸ δυσδιάκριτα):

ΗΒΡ ΜΚ

Τέλος, χαμηλὰ στὸ κέντρο τῆς σφραγίδας: 1895 (ἡ ἀνάγνωση μὲ ἀμφιβολία).

Στὸ μέσα μέρος τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης, ψηλὰ μιά σημείωση:

μουχαβέτ: τουρκιστί: εἶναι εἰς τὸν β᾽ τὸν ..... τὸν τρισσάγιον

Λίγο ψηλότερα ἀπὸ τὴν τελευταῖα λέξη ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε:

Τοῦ Γρηγορίου

ἐνῶ χαμηλώτερα:

λάθος ἐκεῖνο εἶναι ἀτζὲμ μὲ πρῶτον (πλ. α᾽ πα [βάζει ἐναρμόνια φθορά]*)*
ἐνῶ τὸ νεχαβέντ εἶναι πλ. δ᾽ νη (..... [=μινόρε;]*)*

[Στὴν μαρτυρία τοῦ πλ. δ′, δίπλα στὸ *νη* βάζει τὸ σημάδι τοῦ σκληροῦ διατόνου-βλ. τὴν σχετικὴ μαρτυρία τοῦ ἤχου αὐτοῦ, στό: ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ-ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ Α′, 1982*, σσ. 270-271].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 104

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1817-18) χαρτ. 23,1 x 16,6 φύλλα Α′-Β′ + 98 + α′-β′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ

1α Μεγάλος χῶρος γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ὁ ὁποῖος ἔμεινε κενός. Χαμηλά ξεκινοῦν οἱ στίχοι τῶν παλαιῶν Ἀνοιξανταρίων (τὰ γνωστὰ ὡς «μέγιστα», ὅπως ἐκδόθηκαν στὸν τόμο 1 τοῦ ἔργου *Μουσικὴ Πανδέκτη* τὸ ἔτος 1850, σσ. 1-38).

25α Μακάριος ἀνὴρ ἀσματουργηθὲν παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

35β Ἕτερον Μακάριος ἀνὴρ σύντομον, μελουργηθὲν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου Χουρμουζίου διδασκάλου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

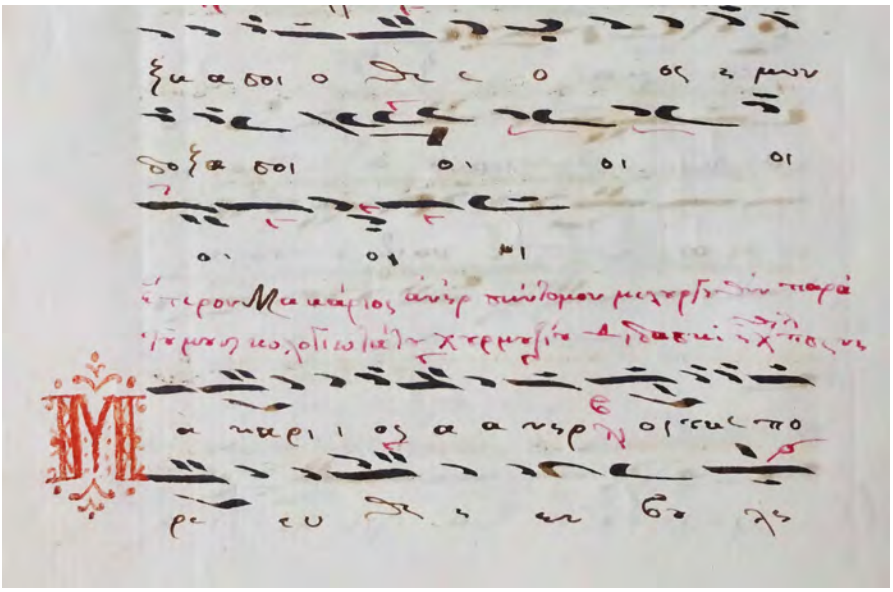

Πανομοιότυπο 94. Χφ. Καρὰ 104, φ. 35β.

41β Ἕτερον συντομώτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

46α Κεκραγάριον (!) κατ᾽ ἦχον ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ· Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

68α Στάσις β' Κεκραγαρίων ἀσματουργηθεῖσα παρὰ κὺρ Β α - λ α σ ί ο υ ἱερέως τοῦ Ν ο μ ο φ ύ λ α κ ο ς Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

88α Τὰ κατ᾽ ἦχον Κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Οἱ ἦχοι α' ἕως βαρὺ τὸ *Κατευθυνθήτω* τοῦ ὁποίου δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 98β ὑπάρχουν δύο ἄγραφα παράφυλλα. Στὴν α' ὄψη τοῦ δεύτερου παράφυλλου ὑπάρχει σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ (βλ. παρακάτω).

Τὸ Κεκραγάριο τοῦ βαρέος ἤχου καὶ γενικότερα ἡ σειρὰ τῶν συνθέσεων αὐτῶν τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ ὁλοκληρώνονται στὰ ἀρχικὰ φύλλα τοῦ ἑπόμενου χειρογράφου.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἴχνη φθαρμένου δέρματος («ἡμιδερμάτινη»), ὅμοια μὲ τὴν τοῦ κώδικος ὑπ᾽ ἀριθμὸν 105 ποὺ ἀποτελεῖ τὴν συνέχεια αὐτοῦ. Τὰ φύλλα εἶναι καθαρὰ μὲ λίγες μόνο ἐξαιρέσεις.

Γραφὴ ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἀσθενῆ κόκκινη μελάνη. Τὸ ποιητικὸ κείμενο γράφτηκε μὲ πολὺ λεπτὴ γραφίδα. Μεγάλα περιθώρια. Ἀρκετὰ πρωτογράμματα δὲν γράφτηκαν.

Γραφέας ἄδηλος, μαθητὴς πάντως τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τὸν ὁποῖο μνημονεύει ὡς λαμπαδάριο, ἄρα ἀντιγράφει τὴν ἐξήγηση τοῦ α' τόμου τῆς Νέας Παπαδικῆς ἀπὸ τὸν δάσκαλό του πρὶν τὸ ἔτος 1819. Ἡ ὕλη τοῦ κώδικα συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα στὸ ἑπόμενο χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 105. Δὲν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς, ὅπως ἐπισημαίνεται στὰ σχόλια περὶ τοῦ γραφέα μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ ἑπόμενου χειρογράφου.

Στὴν ἐμπρὸς ὄψη τῆς στάχωσης ὑπάρχει γραμμένος μὲ μὼβ μελάνη ὁ ἀριθμὸς *60* (βλ. καὶ στὸ ἑπόμενο χειρόγραφο Καρὰ 105).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὸ φ. Α'α ὁ ἀριθμὸς *104* μέσα σὲ κύκλο, καὶ στὴ μέση τοῦ φύλλου: *-81-*.

Στὸ φ. Β'α ὑπάρχει μιὰ σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά:

ἰδιόχειρος Γρηγορίου.

Στὸ φ. β'α ὁ Καρὰς σημείωσε:

Ἠγοράσθη μεθ᾽ ἑνὸς ἀκόμη τόμου

παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου εἰς τὴν ὁδὸν
ἀδριανοῦ εἰς τὸν τοῖχον ἀδριανείου βιβλιο-
θήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά.

Ὁ ἄλλος τόμος γιὰ τὸν ὁποῖο μιλᾶ ἐδῶ ὁ Σίμων Καρὰς εἶναι τὸ χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 105 τῆς συλλογῆς του, ὅπου ὑπάρχει καὶ παρόμοιο σημείωμα (βλ. τὴν περιγραφή του ἀμέσως μετά). Ὡστόσο, παρόμοια σημείωση ὑπάρχει καὶ στὸ χειρόγραφο Καρὰ 14.

Γιὰ τὴν ὕλη τοῦ παρόντος καὶ τοῦ ἑπόμενου κώδικα βλ. τὰ σχόλια στὸ τέλος τῆς περιγραφῆς τοῦ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 105.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 405, ὅπου ἀναφέρεται ὡς αὐτόγραφο Γρηγορίου.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 105

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1817-18) χαρτ. 23,1 x 16,6 φύλλα Α′ + 107 (μὲ ἀρίθμηση 99-205) + α′-β′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ (συνέχεια τοῦ προηγούμενου)

99α Συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ Κεκραγάριο τοῦ βαρέος ἤχου ἀπὸ τὸ φ. 98β τοῦ προηγούμενου κώδικα καὶ ἀκολουθεῖ καὶ τὸ τοῦ πλ. δ′.

100β Στιχηρὰ ἀναστάσιμα ψαλλόμενα εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, μελουργηθέντα παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β′ *Τὸν προαιώνων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

106α Τὸ Φῶς ἱλαρόν, ἀρχαῖον ᾆσμα παρ᾽ ἀνωνύμου· ἦχος δ′ δι *Φῶς ἱλαρόν...*

107α Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος, μελουργηθέντα παρ᾽ ἡμετέρου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ διδασκάλου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Τὰ γνωστά, ὅλα σὲ ἦχο β′.

108α Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα τῶν Κυριακῶν. Μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Ἕτερον· πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἕτερα προκείμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὶς Θεός... Ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἀγαπήσω σε Κύριε...*

110β Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ. Εἰς τὴν Λειτουργίαν μετὰ

τὸν Ἀπόστολον ἀντὶ τοῦ Ἀλληλούια· ἦχος βαρὺς *Ἀνάστα ὁ Θεός*... Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτάηχον παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ ᾀσματοτονισθέν· ἄρχου ἦχος α′ δίχορον *Θεοτόκε Παρθένε*... Ὅλο τὸ μέλος.

118β Κύριε ἐλέησον ψαλλόμενον ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ μετὰ τὸ Σῶσόν ὁ Θεός· ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον*...

119α Τὸ σύντομον Θεοτόκε Παρθένε τῆς ἀρτοκλασίας· ἦχος πλ. α′ κε *Θεοτόκε Παρθένε*...

119β Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς μεγάλης Μ′. Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ πα *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου*... Ἀκολουθοῦν τὰ ἰδιόμελα: *Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν* (συνθέσεις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ Ἰ α κ ώ β ο υ), *Χαλινοὺς* (ὁμοίως), *Ἀτενίσαι* (ὁμοίως), *Ὁ τὸν ἀμπελῶνα* (μέλος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου), *Λησταῖς* (ὁμοίως), *Ὁ τὸν ἀμπελῶνα* καὶ *Λησταῖς* (συνθέσεις τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ), *Θαυμαστὴ* (συνθέσεις Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ [φ. 135β κ.έ.] καὶ Ἰ α κ ώ β ο υ).

139β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλη δ′. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, δόξα καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις*...

143β Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς*...

146β Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων τῶν ἁγίων Παθῶν, μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου*... Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου*... Καὶ νῦν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται*...

150β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ. Δόξα, καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ πα *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*...

154α Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεός, ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ πα *Τὸν ἥλιον κρύψαντα*...

158β Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, δόξα, καὶ νῦν ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα*...

161α Ἕτερον, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα*...

163α Κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Αἰεναἰε...*

167α Ἦχος πλ. α′ πα *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργὸ μέλος).

167β Ἕτερον ὅμοιον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργὸ μέλος).

168α Σύντομον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Τὸ τέλος *Καὶ τοῖς ἐν τοῖς...*

168β Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...*

169α Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

171α Κοινωνικὸν μελουργηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...* Βλ. καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα.

172α Ἕτερον ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κυρίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς ζω *Γεύσασθε...*

173β Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ ἐν τοῖς ἀποδείπνοις, μελουργηθέντα παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· πλ. β′ πα *Μεθ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός...* καὶ οἱ τρεῖς στάσεις.

177α Τὸ παρὸν θεοτοκίον ἐμελουργήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλεται· πλ. β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...* Ἕτερον θεοτοκίον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ δι *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Συντομότερον· ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν...*

178α Παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...* Τὸ τελευταῖον· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...* Ἕτερον καὶ αὐτὸ τελευταῖον· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

179α Κοντάκιον τοῦ Μεγάλου Κανόνος ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

179β Ἕτερον παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ ἐκ τοῦ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ βου *Ψυχή μου,*

ψυχή μου...

180α Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου καὶ φοιτητοῦ αὐτῶν· ἦχος πλ. β′ ὁδεύει δὲ βου χρωματικῶς *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

180β Ἕτερον σύντομον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου πλ. β′ βου χρωματικῶς *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

181α Κάθισμα (=Μάθημα) ψαλλόμενον εἰς τὸν μέγα κανόνα, ἀσματονισθὲν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ πα *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

184β Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς τοῦ μεγάλου Κανόνος, μελοποιηθεὶς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

185α Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...* Στίχοι ψαλλόμενοι τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, σύνθεσις ἡμετέρα (ἐννοεῖ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ)· ἦχος πλ. β′ πα *Τὸ πρωϊ εἰσάκουσον...* Οἱ στίχοι ὅλων τῶν ὡρῶν.

187α Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ κε *Θεοτόκε Παρθένε...*

187β Τὰ παρόντα προσόμοια ψάλλονται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος β′ δι *Πάντων προστατεύεις...*

188α Τῇ Τρίτῃ καὶ τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ἑβδομάδι ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος α′ πα *Σφαγήν Σου...*

188β Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό), πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Θεὸς Κύριος...* (σύντομο), Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

194β Ἕτερον ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...* Σύντομον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

196β Κάθισμα (=Μάθημα) ψαλλόμενον εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον, μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

205α Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος τρίτος γα *Τὴν ὡραιότητα...* Ὁλοκληρώνεται στὴ μέση τοῦ φ. 205β, τὸ ὑπόλοιπο ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν δύο ἄγραφα παράφυλλα. Στὴν α′ ὄψη

τοῦ δεύτερου παράφυλλου ὑπάρχει σημείωση τοῦ Σίμ. Καρὰ (βλ. παρακάτω).

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἴδια μὲ τοῦ προηγούμενου κώδικα. Μελάνες πιὸ ἐξίτηλες, ἰδιαίτερα ἡ μαύρη.
Γραφὴ ὅμοια μὲ τοῦ προηγούμενου χειρογράφου.
Γραφέας ὁ ἴδιος μὲ ἐκεῖνον ποὺ ἔγραψε τὸν προηγούμενο τόμο Νο 104. Εἶναι μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (βλ. τὰ φφ. 107α καὶ 180β) καὶ ὄχι ὁ ἴδιος ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς (οἱ ἐπιγραφὲς τῶν φφ. 172α καὶ 177α ὀφείλονται σὲ αὐτούσια ἀντιγραφὴ τοῦ πρωτοτύπου κώδικα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ). Γράφει περὶ τὰ ἔτη 1817-18 ἀναπαράγοντας στὸν προηγούμενο καὶ σὲ αὐτὸ τὸν τόμο τὴν αὐτόγραφη ἐξήγηση τοῦ α' τόμου τῆς Νέας Παπαδικῆς ἀπὸ τὸν δάσκαλό του (σήμερα στὴν βιβλ. Ψάχου, φάκελος Γ', ἔτους 1816-17). Τὰ περιεχόμενα τῶν κωδίκων αὐτῶν (τοῦ αὐτογράφου τοῦ Γ ρ η - γ ο ρ ί ο υ ἢ καὶ τῶν ἀντιγράφων του) ἀπετέλεσαν τὴν ὕλη τοῦ τόμου 1 τῆς ἔκδοσης *Μουσικὴ Πανδέκτη* στὰ 1850, ἐκεῖ ὅμως ὑπῆρξαν καὶ ἐλάχιστες προσθῆκες ἄλλων μελῶν. Ὡστόσο, οἱ λεπτομερέστερες ἐπιγραφὲς τῶν χειρογράφων δὲν καταχωρήθηκαν καὶ στὸ ἔντυπο (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὰ φφ. 139β καὶ 180α τοῦ κώδικα Καρὰ 105).

Ὁ Σίμων Καρὰς δημοσίευσε στὰ 1933 (ΚΑΡΑ, *Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1933, σ. 33 καὶ πίνακας Β'-τμῆμα ε') πανομοιότυπο ἀπὸ τὸ φ. 171α τοῦ κώδικα.

Στὴν ἐμπρὸς ὄψη τῆς στάχωσης ὑπάρχει γραμμένος μὲ μὼβ μελάνη ὁ ἀριθμὸς *60* (ἢ *62* ;). Βλ. καὶ τὸ προηγούμενο χειρόγραφο Καρὰ 104.
Ἐπάνω ἀριστερὰ στὸ παράφυλλο Α'α: *81α*, καὶ δεξιότερα *105* μέσα σὲ κύκλο.
Παρακάτω μιὰ σημείωση ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά:

ἰδιόχειρος Γρηγορίου λαμπαδαρίου
,αωιε'-,αωιη' ἴδε φ. 177.

Στὸ φ. β'α ἀκόμη μία σημείωση τοῦ Σίμ. Καρά:

Ἠγοράσθη μετὰ τοῦ προηγουμένου τόμου
παρ᾽ ἑνὸς ὑπαιθρίου βιβλιοπώλου εἰς τὴν ἐπὶ
τῆς πρὸν τὴν ὁδὸν ἀδριανοῦ πλευρᾶς καὶ τῆς ἀδρια-
νείου βιβλιοθήκης τὰ χρόνια τὰ παλαιά.

Ὁ «προηγούμενος τόμος» γιὰ τὸν ὁποῖο μιλᾶ ἐδῶ ὁ Καρὰς εἶναι βέβαια τὸ χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 104 τῆς συλλογῆς του, ὅπου ὑπάρχει καὶ παρόμοιο σημείωμα (βλ. τὴν περιγραφή του παραπάνω). Ὡστόσο, παρόμοια σημείωση ὑπάρχει καὶ στὸ χειρόγραφο Καρὰ 14. Σὲ κανένα ἀπὸ τρία σημειώματα δὲν προσδιορίζεται, δυστυχῶς, ποιὰ εἶναι «τὰ χρόνια τὰ παλαιά».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 405, ὅπου ἀναφέρεται ὡς αὐτόγραφο Γρηγορίου.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 106

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1817-18) χαρτ. 22,5 x 15,5 φύλλα 243

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (ΔΟΞΟΛΟΓΙΕΣ, Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ), ΜΑΘΗΜΑΤΑΡΙΟΝ

1α Δοξολογίες. Στάσις α'. Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α' πα *Δόξα σοι...*

8α Προαναγγέλεται ἡ δοξολογία τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου σὲ ἦχο β' διατονικὸ ἀλλὰ τὰ φύλλα εἶναι ἄγραφα ἕως καὶ τὸ 12β

13α Δοξολογία Πέτρου Πελοποννησίου· ἦχος τρίτος. Ἀκολουθεῖ τοῦ ἰδίου σὲ ἦχο δ' αγια.

20α Τὸ παρὸν ᾀσματικό, συνετμήθη ἀπὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παρὰ Γεωργίου τοῦ Κρητός· δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*
Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Πέτρου Βυζαντίου· πλ. α', Πέτρου Πελοποννησίου· πλ. β', φ. 28α: Ἰακώβου πρωτοψάλτου· δ'.

31β Δοξολογία χωρὶς καμία ἔνδειξη. Καὶ ἄλλες παρακάτω πολὺ πρόχειρα, ἢ κάποιες ποὺ προαναγγέλονται ἀλλὰ δὲν γράφονται (π.χ. φ. 41β: Ἰακώβου πρωτοψάλτου· πλ. δ').

43α Στάσις γ' δοξολογιῶν μελοποιηθέντων παρὰ τῶν ἐξηγητῶν Γρηγορίου τοῦ λαμπαδαρίου καὶ Χουρμουζίου διδασκάλου. Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ διδασκάλου Χουρμουζίου· ἦχος α' κε *Δόξα σοι...*

47α Ξεκινᾶ ἄλλη μία χωρὶς ἐπιγραφή, πρωτογράμματα, ἐρυθρὰ σημάδια.

53β Παρὰ τοῦ διδασκάλου Χουρμουζίου· ἦχος β' *Δόξα σοι...*
Προαναγγέλεται τοῦ ἴδιου σὲ βαρὺ ἁρμονικὸ ἀλλὰ δὲν γράφεται.

59α Τοῦ αὐτοῦ Χουρμουζίου· ἦχος δ' δι *Δόξα σοι...*

63α Παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. α'[5] *Δόξα σοι...*

67β Γρηγορίου λαμπαδαρίου ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. β' μὲ βαρὺ *Δόξα σοι...*

72α Γρηγορίου λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς ζω *Δόξα σοι...*

76β Παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

81α Παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς ἑπτάφωνος

84α Παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

89α Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

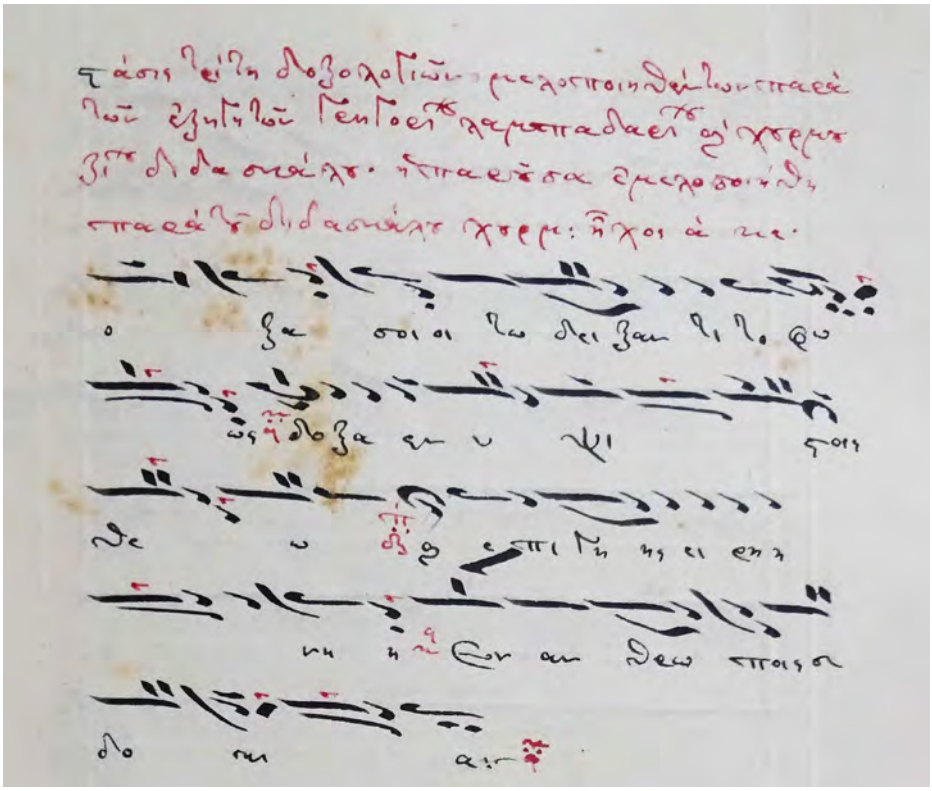

Πανομοιότυπο 95. Χφ. Καρὰ 106, φ. 43α.

93β Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

96α Ἀισματικὸν τὸ νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

98α, β Ἄγραφα.

99α Συνεχίζεται τὸ νεκρώσιμο τρισάγιο.

101α Μαθήματα. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ

καιρόν, μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς παπαδικῆς· ἦχος βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...*

102α Α'. Μάθημα μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

108α Β. Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Χριστοῦ γενεθλίων, τοῦ μὲν κειμένου τὸ μέλος Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς ἐκ τῆς Παπαδικῆς, τὸ δὲ κράτημα Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· βαρὺς *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...*

115α Γ. Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Ὁ νοῦς σου ταῖς νεύσεσι...*

119α Μεγαλυνάριο εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' πα *Μεγάλυνον ψυχή μου...*

127β Ε. Τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, κείμενον καὶ μέλος παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' πα *Ῥῶσιν διὰ τοῦ ῥαντίσματος...*

135β ΣΤ. Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, κείμενον καὶ μέλος Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α' *Χαῖρε κατάρας λύτρωσις...*

144α Ζ. Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. α' *Πανάγιε Νικόλαε...*

151β Η. Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' κε *Σὲ προκατήγγειλε χορός...*

158α Θ. Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε Θεομητορικὴν ἑορτήν, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' αγια *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

163α Ι. Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' δι *Ἅπας γηγενής...*

169β Ἄγραφο. Στὰ ἑπόμενα φύλλα συνεχίζεται τὸ μέλος τοῦ *Ἅπας γηγενής.*

175β ΙΑ. Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν...*

181α ΙΒ. Θεοτοκίον ὅπερ εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Π έ τ ρ ο υ, κράτημα δὲ οἷον βούλει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἤχου· ἦχος βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν...*

Μετὰ τὸ φ. 181 ὑπάρχει ἕνα ἀνάριθμο, στὴν α′ ὄψη τοῦ ὁποίου: Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ′ *αγια Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

185α ΙΔ. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Εὐφημίας Ἰουλίου ια′, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος τρίτος *γα Λίαν εὔφρανας...*

188β Τὸ δὲ κράτημα ἐσημειώθη εἰς τὴν σειρὰν τῶν κρατημάτων του Εἱρμολογίου εἰς τὸν τρίτον ἦχον

189α ΙΣΤ. Οἶκος τῆς Θεοτόκου ὅστις ψάλλεται εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστοῦ γενεθλίων καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου· ἦχος βαρὺς *ζω Ξένον τόκον ἰδόντες...*

198β Τὸ παρὸν μάθημα ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου καὶ προσεφωνήθη παρ᾽ αὐτοῦ τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχη Ἱεροσολύμων κυρίῳ Ἀ ν θ ί μ ῳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ ἁγίου· ἦχος βαρὺς *Τριὰς ὑπερούσιος...*

205α ΙΖ. Θεοτοκίον εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ εἰς κάθε ἀγρυπνίαν, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ πα *Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

210β ΙΗ. Ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου, μάθημα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ σεβαστοῦ γέροντος ἁγίου Ἐφέσου κυρίου Δ ι ο ν υ σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Περίζωσαι...*

215α ΙΘ. Θεοτοκίον ὀκτώηχον ὅπερ ψάλλεται καὶ εἰς ἀρτοκλασίας καὶ εἰς κάθε ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, ἐμελοποιήθη παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ. Ἄρχου ἦχος α′ πα *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Ὅλο τὸ γνωστὸ αὐτὸ μάθημα.

222α Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία. Τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ πα *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργό) Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ πα *Χριστὸς ἀνέστη...*

Τυπικὰ τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ὡς ψάλλονται ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος πλ. δ′ *Ἀμήν, Εὐλόγει...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἡ β′ στάσις.

226α Ἀντίφωνα ψαλλόμενα κατὰ τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ δι *Ταῖς πρεσβείαις... Σῶσον ἡμᾶς...* Ἕτερον [εἰσοδικόν] ψαλλόμενον καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστοῦ γενεθλίων, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ δι *Ἐκ γαστρός...*

227α Ἕτερον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως *Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν*... Τρισάγιον σύντομον, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ὡς ψάλλεται· ἦχος β′ δι *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός... Ἅγιος ὁ Θεός...*

227β Ἄγραφο.

228α *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον ἀργότερον παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος β′ *Ἀμήν, ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα Πατρί...* κ.λπ.

229α Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

229β Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀντὶ τοῦ τρισαγίου, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ δι *Τὸν Σταυρόν σου...*

230α Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

231α Ἕτερον δύναμις, τὸ λεγόμενον ἁγιορείτικον· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

232β Ἕτερον, μελοποιηθὲν παρὰ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος β′ δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

235β Τρισάγιον τοῦ βήματος ἦχος β′ δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

236α Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς δύναμις ἀρχαῖον· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

236β Ἕτερον δύναμις Β α λ α σ ί ο υ ἱερέως τοῦ Νομοφύλακος· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

238α Ἕτερον, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

239β Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, παλαιόν· ἦχος β′ δι *Τὸν Σταυρόν σου...* Ἕτερον Β α λ α σ ί ο υ ἱερέως· ἦχος β′ δι *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

241α Ἀλληλουιάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ πα *Ἀλληλούια...* Συντομώτερον· ἦχος β′ δι *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ (μὲ τὴν χρόα «κλιτόν») *Δόξα σοι Κύριε...* Σύντομον· ἦχος δ′ (μὲ τὴν χρόα «κλιτόν») *Δόξα σοι Κύριε...* Εἰς τὴν Λειτουργίαν ἀρχιερέως καὶ εἰς χειροτονίας· ἦχος τρίτος *Κύριε, σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς. Καὶ ἐπάκουσον...*

243α Ἦχος β′ δι *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος τρίτος γα *Ἄξιος...* Ἦχος β′

Εἰς πολλὰ ἔτη...

243β Ἦχος δ′ (μὲ τὴν χρόα «κλιτόν») *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται μέτρια κατάσταση. Χαρτόδετο (λεπτὸ χαρτὶ μὲ πολλὲς φθορές). Τὰ περισσότερα φύλλα εἶναι ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν στάχωση, κάποια εἶναι σχετικὰ καθαρὰ καὶ ἄλλα ἀρκετὰ λερωμένα. Πρόχειρο καὶ ἀτελὲς χειρόγραφο, μὲ πολλὰ φύλλα ἄγραφα. Παρατηρεῖται ἀταξία στὴ σειρὰ δεσίματος πολλῶν φύλλων καὶ χάσματα, κυρίως στὶς καταγραφὲς τῶν δοξολογιῶν.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής. Μεγάλα περιθώρια. Ἔντονη μαύρη μέλανη, ἡ μαύρη κάπως ἀσθενέστερη. Εἰδικὰ στὰ πρῶτα φύλλα τὰ πρωτογράμματα δὲν γράφτηκαν, ὅπως καὶ πολλὲς μαρτυρίες, ἐρυθρὰ σημάδια καὶ ἐπιγραφὲς μελῶν.

Γραφέας ἄδηλος, μαθητὴς πάντως τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (φφ. 63α, 67β) τὶς ἐξηγήσεις τοῦ ὁποίου καταγράφει. Σὲ κάποια φύλλα παρατηροῦνται καὶ ἄλλοι γραφικοὶ χαρακτῆρες, πρᾶγμα συνηθισμένο στὶς πρῶτες ἀντιγραφὲς τῶν ἐξηγήσεων τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, ὅταν ὑπῆρχε ὁμάδα ὁλόκληρη μαθητῶν ποὺ συχνὰ ἐναλλάσσονταν στὸ ἴδιο χειρόγραφο συνεχίζοντας τὴν ἀντιγραφὴ ἑνὸς συμφοιτητή τους.

Στὸ τμῆμα τῶν δοξολογιῶν καὶ στὸ τμῆμα τῆς Θ. Λειτουργίας ἡ ὕλη τοῦ χειρογράφου (ὅπως ἀντιγράφεται ἀπὸ τὰ αὐτόγραφα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ) ἔχει τὴν διάταξη μὲ τὴν ὁποῖα ἐκδόθηκαν ἀργότερα τὰ μέλη αὐτὰ στοὺς τόμους 2 καὶ 4 τῆς *Μουσικῆς Πανδέκτης* τοῦ ἔτους 1851. Ἀλλὰ καὶ στὸ ἐνδιάμεσο τμῆμα τοῦ Μαθηματαρίου παρατηροῦμε ὅτι οἱ ἐπιγραφές του ἀπαντοῦν αὐτούσιες στὸν τόμο 3 τῆς ἴδιας ἔκδοσης.

Στὴν ἐξωτερικὴ ὄψη τοῦ χαρτιοῦ τῆς «στάχωσης» ὁ ἀριθμὸς *106* μέσα σὲ κύκλο.

Στὸ φ. 1α ψηλὰ ὑπάρχουν δύο σφραγίδες ἰδίου (σχεδὸν ρὸζ) χρώματος. Ἡ πρώτη πιὸ μικρή: *....Νβρ. 1909*

καὶ ἡ δεύτερη, ἂν καὶ μισοτυπωμένη, εἶναι ἡ γνωστὴ τοῦ Νικολάου Χρυσοχοΐδου (βλ. τὰ χειρόγραφα Καρὰ 20, 95, 163):

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ν. Α. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΟΥ

Πιστεύω ὅτι καὶ ἡ πρώτη ἀνήκει στὸν ἴδιο καὶ εἶναι ἴσως πιὸ πρώιμη χρονολογικὰ καὶ πιὸ ἁπλὴ ἀπὸ τὴν δεύτερη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 405, ὅπου ἀναφέρεται ὡς αὐτόγραφο Γρηγορίου.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 107

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1817-18, καὶ μετὰ τὰ μέσα) χαρτ. 21 x 14 φ. Α′ + σελίδες 600 + φύλλα 11

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ, ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΒΛΗΣΙΔΟΥ

Γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος (τμῆμα), Στυλιανὸς Βλησίδης (σὲ παρένθετα φύλλα καὶ πρὸς τὸ τέλος)

1 Ψηλὰ μὲ μαύρη μελάνη: ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ. Κενὸς χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ τελικὰ δὲν γράφτηκε. Χαμηλὰ ξεκινοῦν τὰ παλαιὰ Ἀνοιξαντάρια (βλ. τὸν κώδικα Καρὰ 104, φ. 1α κ.ἑ.).

43 Μακάριος ἀνήρ, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

62 Ἕτερον Μακάριος ἀνὴρ σύντομον, μελουργηθὲν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

72 Ἕτερον συντομώτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

80 Ἄγραφο.

81 Τὰ κατ᾽ ἦχον Κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

109 Τὸ Φῶς ἱλαρόν, ᾆσμα ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· δ′ δι *Φῶς ἱλαρόν...*

111 Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτώηχον παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ Πλῆρες τὸ μάθημα.

127 Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

171 Στιχηρὰ ἀναστάσιμα ψαλλόμενα εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, μελουργηθέντα παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β′ *Τὸν προαιώνων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

179 Προκείμενα τῆς ἑβδομάδος, μελουργηθέντα παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Τὰ γνωστά, ὅλα σὲ ἦχο β′.

181 Τὰ Προκείμενα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μέλος ἀρ-

χαῖον· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψης...* Ἕτερον· πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν...*

182 Ἕτερα προκείμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὶς Θεός... Ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἀγαπήσω σε Κύριε...*

Προκείμενον τοῦ Μεγάλου Σαββάτου· ἦχος βαρὺς *Ἀνάστα ὁ Θεός...*

185-186 Ἄγραφα.

187 Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

Κοινωνικὸν [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου [Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τραπεζουντίου]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

Ἕτερον ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς ζω *Γεύσασθε...*

194 Κοντάκιον τοῦ Μεγάλου Κανόνος ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἀκολουθοῦν ἡ μελοποίηση τοῦ ἴδιου ὕμνου ἀπὸ τὸν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτη, ἄλλη μία τοῦ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ] καὶ φοιτητοῦ αὐτῶν.

Ἕτερον σύντομον παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

198 Μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὸν μέγα Κανόνα ἀσματοτονισθὲν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Ἀσπόρως...* Παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Ἀσπόρως...*

205 Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό), πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Θεὸς Κύριος...* (σύντομο)

Ἀνάμεσα στὶς σσ. 210 καὶ 211 ὑπάρχει ἕνα κολλημένο δίφυλλο, ὅπου ἄλλος γραφέας μὲ μαύρη μελένη καὶ πρόχειρα: Τὸ ὑποκείμενον Προσταχθὲν συνετμήθη παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Σ τ υ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ, ἐκ τοῦ παλαιοῦ· πλ. δ′ γα *Θεὸς Κύριος...* ἦχος πλ. δ′ νη *Τὸ προσταχθέν...*

211 Συνεχίζει ὁ γραφέας ἀπὸ τὸ φ. 210: Δίχορον· πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...*
Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ Βυζαντίου τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...*
Σύντομον· πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

220 Μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον, μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· ἦχος πλ. δ' *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

235 Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...*
Μετὰ τὴν σ. 236 ὑπάρχει πάλι ἕνα κολλημένο φύλλο. Στὴν α' ὄψη: Ἦχος πλ. β' πα Τοῦ ἐλαχίστου Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ η *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἡ ὄψη β' ἄγραφη.

239 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφῶνα, μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· πλ. δ' *Ἀλληλούια...* Σύντομον· πλ. δ' *γα Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*
Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικὰ ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ' *γα Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

247 Εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου πολυέλεος μελοποιηθεὶς καὶ τονισθεὶς παρὰ τοῦ ἐλαχίστου Σ τ υ λ λ ι α - ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ τῷ ἔτει 1853 κατὰ μῆνα Αὔγουστον· ἦχος πλ. β' πα *Τοῦ Δαβίδ, ἀλληλούια. Μνήσθητι Κύριε τοῦ Δαβίδ...* Ἡ σύνθεση ὁλοκληρώνεται στὴν σ. 253.

254 Ἄγραφη.

255 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, δόξα καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς...* Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς...*
Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων τῶν ἁγίων Παθῶν, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ' *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου...* Καὶ νῦν παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· πλ. δ' *Ἤδη βάπτεται...*

274 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ, παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ, Δόξα· ἦχος πλ. α' *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

280 Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεός, παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

288 Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν δόξα καὶ νῦν, ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

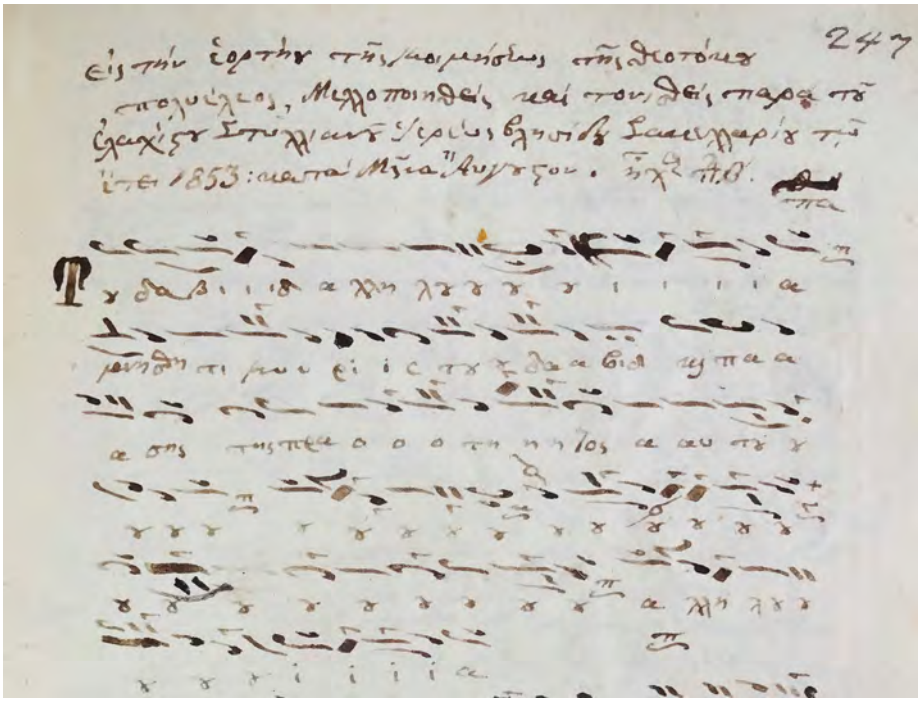

Πανομοιότυπο 96. Χφ. Καρὰ 107, σ. 247.

292 Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

294 Κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα, παρὰ [Π α ν α γ ι ώ - τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ δ′φωνος *Αιεναιεια...*

300-302 Ἄγραφες.

303 Ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον...* Τιμιωτέραι σύντομαι κατ᾽ ἦχον συντεθεῖσαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

Χαμηλὰ στὸ περιθώριο ὑπέγραψε ὁ Βλησίδης:

Στυλιανὸς Δ. Βλησίδης

Ἕτεραι ἀργαὶ Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

Ἑτέρα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· πλ. δ′ νη *Τὴν Τιμιωτέραν...*

Ἡ παροῦσα Τιμιωτέρα εὑρέθη εἰς μίαν παπαδικὴν γεγραμμένη ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Ἰ ω ά ν ν η [Τ ρ α π ε ζ ο ύ ν τ ι ο]· λεγετος *Τὴν Τιμιωτέραν...*

312 Τιμιωτέρα ὀκτάηχος μελοποιηθεῖσα παρὰ Δ α μ ι α ν ο ῦ τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ καὶ διδασκάλου τῶν Πολιτῶν μουσικῶν· ἦχος α′ *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...* Πλῆρες τὸ γνωστὸ αὐτὸ μάθημα.

328 Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων μελουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

347 Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἑωθινὸν α′ *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Στὴν σ. 350 ξεκινᾶ τὸ β′ ἑωθινὸ τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ὁλοκληρώνεται καθὼς στὴν σ. 351 γράφει ἄλλος γραφέας:

351 Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...*

356 Πολυέλεος μελουργηθεὶς παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...*

367-374 Ἄγραφες.

375 Πάλι ὁ Βλησίδης: Τοῦ ἐλαχίστου Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Β λ η σ ί δ ο υ· ἦχος πλ. β′ *Συμπαθὴς Θεοτόκε, τὸν εὐσυμπάθητον τεκοῦσα...*

379 Τὸ Κύριε ἐλέησον εἰς τοὺς ὀκτὼ ἤχους, συντομώτερα τῶν τοῦ κυρίου (;) Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ. Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

381 Ἄλλος γραφέας, παλαιότερος: συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα (ὁ πολυέλεος Δοῦλοι Κύριον σὲ ἦχο πλ. α′, του Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ): ...*ψάλλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

405 Ἕτερος τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς ζω *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

430 Ξεκινᾶ χωρὶς ἐπιγραφὴ τὸ μέλος τοῦ πολυελέου *Λόγον ἀγαθὸν* τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς σὲ ἦχο βαρύ, ὁ ὁποῖος δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν τελειώνει ὁ στίχος *Ἄκουσον θύγατερ...* (σ. 442).

443 Ἄλλος γραφέας, ὁ Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς ὁ Κ ύ π ρ ι ο ς: Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐμελουργήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς·

βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

473 Καταλιμπάνοντες δ᾽ εἰ τύχοι τὰ κρατήματα τοῦ τε δόξα, καὶ νῦν, τότε ψάλλομεν ἀντὶ τῶν κρατημάτων τὸ παρὸν ἀλληλούια ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

474 Ὁ τρίτος ψαλμὸς τοῦ πολυελέου τὸν ὁποῖον αἰτήσας ὁ ἅγιος Μολδαβίας κύριος κύριος Β ε ν ι α μ ὶ ν ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος τρίτος ἐκ τοῦ γα *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

492 Πασαπνοάριον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

499 Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

512 Πάλι ἀπὸ τὴν γραφίδα τοῦ Β λ η σ ί δ ο υ: Τοῦ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ· ἦχος βαρὺς ζω (ἐναρμόνιο) *Ἄξιόν ἐστιν...*

515 Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Αἱ κατ᾽ ἦχον δοξολογίαι Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

575-576 Ἄγραφες.

577 Πάλι ἀπὸ τὴν γραφίδα τοῦ Βλησίδου: Καὶ τὸ παρὸν Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ, ἐτονίσθη τῷ 1860 κατὰ μῆνα Μάιον εἰς τὰς 10· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

578 Ἄγραφη.

579 Τοῦ κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· βαρὺς (ἐναρμόνιος) *Δόξα σοι...*

587 Τοῦ διδασκάλου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος τρίτος *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο. Ὁλοκληρώνεται στὴ σ. 600. Ἀκολουθοῦν 11 φύλλα:

Ἐτονίσθη τὸ ὑποκείμενον τῷ 1860 ἔτει παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Β λ η σ ί δ η· ἦχος α′ πα *Ἄξιόν ἐστιν...*

Τοῦ αὐτοῦ [Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Β λ η σ ί δ η]· πλ. β′ *Ἄξιόν ἐστιν..*

Τὰ ἰδιόμελα τῆς Ὑπαπαντῆς τονισθέντα παρ᾽ ἐμοῦ ταπεινοῦ Σκευοφύλακος Β λ η σ ί δ η τῷ 1852 ἔτει· ἦχος α′ μετὰ βαρέος *Λέγε Συμεών... Δέχου Συμεών... Δεῦτε καὶ ἡμεῖς...*

Εἰς τὰ ἀπόστιχα· ἦχος βαρὺς, τοῦ αὐτοῦ [Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ Β λ η σ ί δ ο υ] τὰ τρία ἀπόστιχα.

Ἐμελοποιήθη ὁ ὑποκείμενος πολυέλεος διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ ἐτονίσθη παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ τῷ 1853 ἔτει κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον· ἦχος τρίτος *Ὁ Θεός ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις...*

Τὸ παρὸν συνετμήθη ἀπὸ τὸ παλαιὸν καὶ ἐτονίσθη παρὰ τοῦ ἐλαχίστου Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ τῷ 1856 ἔτει κατὰ μῆνα Μάρτιον· πλ. δ′ *Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς...*

Τοῦ ἐλαχίστου Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Β λ η σ ί δ η· λέγετος *Ὑψαύχενας κατάβαλε αἱρετικούς...*

Ἐτονίσθη τὸ ὑποκείμενον παρ᾽ ἐμοῦ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ Β λ η σ ί δ ο υ τῷ 1866 κατὰ μῆνα Ἰανουάριον· ἦχος τρίτος *Ἄξιόν ἐστιν...*

Ἐτονίσθη καὶ τὸ ὑποκείμενον παρὰ τοῦ αὐτοῦ Σ α κ ε λ λ α ρ ί ο υ τῇ 12 Φεβρουαρίου 1860· ἦχος λεγετος *Ἄξιόν ἐστιν...*

Τέλος τοῦ χειρογράφου.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, δέρμα μόνο στὴ ράχη.

Γραφὴ λεπτή, ἐλαφρὰ δεξιοκλινής. Πρωτογράμματα μικρόσχημα, ἁπλά, σὲ πολλὲς περιπτώσεις ὅμως δὲν γράφτηκαν. Περιθώρια ἄνετα. Καὶ πάλι ἐναλλάσσονται πολλοὶ γραφεῖς (βλ. τὰ σχόλια στὸ προηγούμενο χφ. Καρὰ 106) οἱ ὁποῖοι ἀντιγράφουν τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Π.χ. ἀπὸ τὴν σ. 127 ἡ γραφὴ εἶναι λεπτότερη, ἀριστεροκλινής, λίγο πιὸ ἄτονη, ἐνῶ ἀπὸ τὴν σ. 171 ἐμφανίζεται ἄλλος μὲ πολὺ σκουρόχρωμη μελάνη καὶ μικρόσχημη γραφή, κ.λπ. Στὸ δίφυλλο μετὰ τὴν σ. 210 καὶ στὰ ἄλλα σημεῖα (σσ. 236, 247, 375, 512, 577, καὶ στὰ τελευταῖα 11 φφ.) ὅπου παρεμβάλλονται μέλη τοῦ ἱερέως Σ τ υ λ ι α ν ο ῦ Β λ η σ ί δ ο υ εἶναι μεταγενέστερη γραφὴ τοῦ ἴδιου τοῦ Σ τ υ λ ι α ν ο ῦ, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται νὰ μελοποιεῖ στὰ 1852, 1853, 1860. Ὁ ἴδιος ὑπέγραψε στὸ κάτω περιθώριο τῆς σ. 303 (βλ. παραπάνω τὴν περιγραφή). Γιὰ τὸν Βλησίδη βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 182.

Γραφεῖς, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, πολλοί. Εἶναι μαθητὲς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ κυρίως, ἀλλὰ καὶ τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ. Οἱ δύο αὐτοὶ ἀναφέρονται χωρὶς τὰ ὀφφίκια τοῦ πρωτοψάλτου καὶ τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ, ἄρα λογικὰ οἱ γραφεῖς τοῦ κώδικα πρέπει νὰ γράφουν περὶ τὰ ἔτη 1817-18. Ἀπὸ τὴν σελίδα 443 κ.ἑ. ἀναγνωρίζεται ἡ γραφίδα τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ τοῦ Κυπρίου (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 101, 103, 140). Ἐπίσης, γραφέας στὰ ἁρμόδια σημεῖα ποὺ μνημονεύτηκαν εἶναι ὁ Σ τ υ λ ι α ν ὸ ς Β λ η σ ί δ η ς, Σακελλάριος καὶ Σκευοφύλαξ (γράφει σταθερὰ τὸ «Στυλλιανός» μὲ δύο

«λλ»). Πρόκειται γιὰ τὸν Σκευοφύλακα Δρυμαλίας τῆς Νάξου, τοῦ κώδικα τῆς Μεγάλης Μουσικῆς Βιβλιοθήκης Ἑλλάδος 7 (προσωπικὴ ἔρευνα: μετὰ τὴν σ. 100 τοῦ κώδικα, ὁ Β λ η σ ί δ η ς ἐμφανίζεται νὰ μελοποιεῖ στὰ 1822 καὶ 1833) καὶ τῶν κωδίκων Καρὰ 182, 184, 185. Στὸ χειρόγραφο Ἄνδρου-μονῆς Ἁγίας 113 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 269-275) ἐμφανίζεται ὡς μελοποιὸς ὁ ἱεροδιάκονος Ν ι κ ό λ α ο ς Β λ υ σ ί δ η ς ὁ Νάξιος περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΘ' αἰῶνα.

Στὸ φ. Α'α: *107* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 405, ὅπου ὁ κώδικας ἀναφέρεται ὡς πιθανὸ αὐτόγραφο Γρηγορίου.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 108

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1820) χαρτ. 17,5 x 12,7 φύλλα Α'-Γ' + 118 + α'-γ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ

1α Ἀνοιξαντάρια παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις. Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* (τὰ γνωστὰ ὡς «μέγιστα», ὅπως ἐκδόθηκαν στὸν τόμο 1 τοῦ ἔργου *Μουσικὴ Πανδέκτη* τὸ ἔτος 1850, σσ. 1-38).

37α Ἀνοιξαντάρια συνοπτικὰ μελισθέντα μὲν παρ᾽ ἀνωνύμου τινός, ἐξηγηθέντα δὲ κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ε φ α λ η ν α ί ο υ (ἀνάμεσα στὶς δύο τελευταῖες λέξεις ὁ γραφέας ἄφησε κενό· βλ. τὰ σχόλια παρακάτω)· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου τὴν χεῖρα...* Συνθέσεις ἀρκετὰ ἀργὲς μὲ ἐπιβολὴ κρατημάτων.

53β Διὰ ἄργητα τῆς ἀκολουθίας ψάλλεται καὶ τὸ παρὸν δοξαστικὸν παρὰ [Μ ε λ ε τ ί ο υ] Σ ι ν α ΐ τ ο υ διδασκάλου· πλ. δ' *Δόξα Πατρὶ... λέγε, Θεὲ τῇ φύσει ἀμέριστε...* Ἀκολουθεῖ κράτημα.

60α Καὶ νῦν Θεοτοκίον τοῦ αὐτοῦ [Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Καὶ νῦν... λέγε, ... Ὦ Δέσποινα πανάχραντε ἁγία Θεοτόκε...* Ἀκολουθεῖ κράτημα.

65α Τὸ αὐτὸ συνετμήθη παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

74α Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ

πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά, ὀκτὼ ἦχοι.

93α Εἰς τὴν εἴσοδον, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος δ' δι *Φῶς ἱλαρόν...*

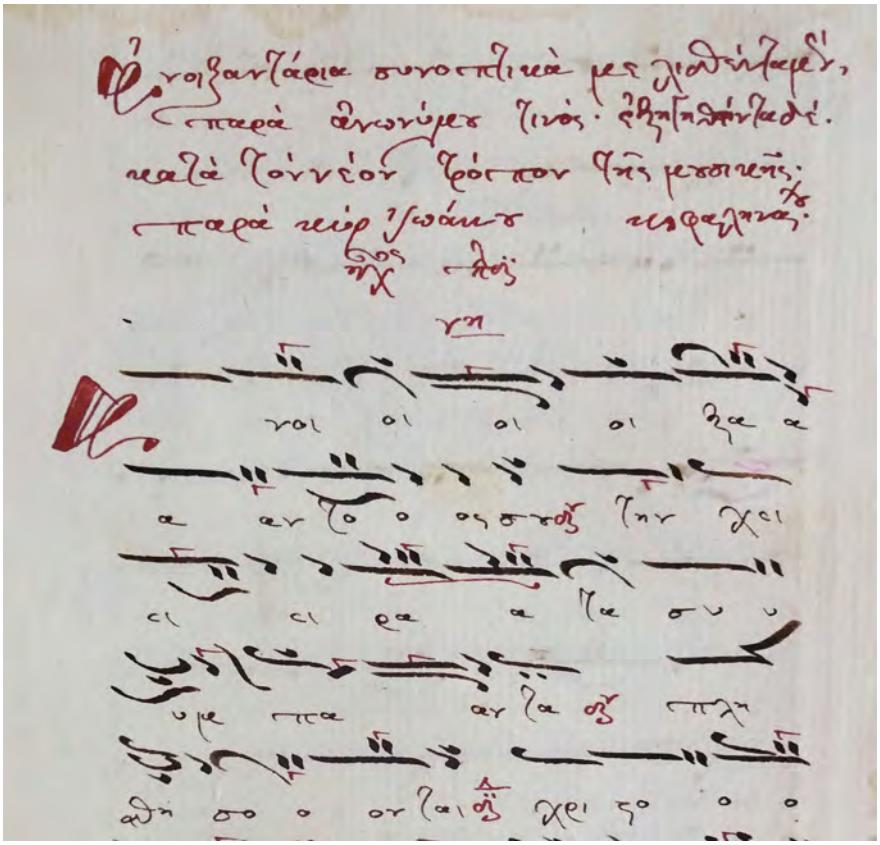

Πανομοιότυπο 97. Χφ. Καρὰ 108, φ. 37α.

95α Τὸ αὐτὸ συνετμήθη δὲ παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος α' *Θεοτόκε Παρθένε...* Ἡ γνωστὴ σύντμηση τοῦ ὀκτάηχου μαθήματος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ.

101α Θεοτοκίον ὀκτάηχον, μελισθὲν παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου καὶ Χαρτοφύλακος. Ἄρχου ἦχος α' *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Πλῆρες τὸ γνωστὸ αὐτὸ μάθημα.

111α Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ εἰς κάθε ἀγρυπνίαν, μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α' πα *Ἐπίβλεψον...* Ἕως τὸ φ. 118β.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἀπὸ σκοῦρο δέρμα. Λιτὴ διακόσμηση ἐμπρὸς καὶ πίσω: πλαίσιο καὶ στὸ κέντρο ἕνας σταυρὸς μὲ ἄνθη. Στὴν ράχη χρυσοτυπία, ἐπίσης μὲ ἄνθη. Ψηλὰ μιὰ ἐτικέτα: *ΜΕΓΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝ*. Ἡ στάχωση εἶναι ἀποκολλημένη ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία ἡ ὁποία εἶναι χαλαρή. Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τῶν τελευταίων φύλλων ὑπάρχουν λερώματα ἀπὸ ὑγρασία.
Γραφὴ καθαρή, κάπως μεγαλόσχημη. Περιθώρια ἄνετα. Ἔντονη μαύρη μελάνη στὰ μουσικὰ σημάδια, κάπως ἀσθενέστερη στὶς ἐρυθρογραφίες, λεπτὴ γραφίδα στὸ ποιητικὸ κείμενο.
Γραφέας ἄδηλος. Δὲν μοιάζει νὰ εἶναι ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς Κεφαλληναῖος (φ. 37α), ἀλλὰ καὶ δὲν ἀποκλείεται. Χειρόγραφα τοῦ τελευταίου ὑπάρχουν στὴν συλλογὴ τοῦ Ἱδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας: Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο ν ι δ ά ρ η Κεφαλληναίου (τὸ «Κονιδάρη» ἴσως θέλησε νὰ γράψει ὁ γραφέας στὸ κενό ποὺ ἄφησε στὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 37α).

Στὴν β′ ὄψη τοῦ παραφύλλου τῆς στάχωσης: *-89-* καὶ στὸ παράφυλλο Α′α (ἐπάνω δεξιά): *108*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 416.

Καρὰ 109

αἰ. ΙΗ′ (1789-1800) χαρτ. 20 x 13,5 φύλλα Α′-Δ′ + 223 + α′-β′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Μετὰ ἀπὸ ὄμορφο καὶ πολύχρωμο ἐπίτιτλο μὲ φυτά: ἈΡΧΗ′ ΣΥ′Ν ΘΩι ἈΓΙ′Ωι τῆς τάξεως τοῦ ἑσπερινοῦ συντεθέντος παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς ὕφος εἱρμολογικόν. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας ἄρχεται ὁ δεξιὸς χορός· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...* Ὅμορφο καλλιτεχνικὸ πρωτόγραμμα. Ἀνάμεσα στὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ καὶ τὴν ἀρχὴ τοῦ μέλους σχεδιάστηκαν δύο φίδια. Παρακάτω, στὴν μέση τοῦ στίχου *Καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖ* / βάζει μια κάθετη κόκκινη γραμμὴ καὶ παρακάτω στὸ κενὸ ξαναβάζει τὴν γραμμὴ (ὡς παραπομπή;) καὶ σημειώνει: ὁ ἀριστερὸς χορὸς ἄρχεται εὐθύς, ἦχος ὁ αὐτός· πλ. δ′.

9α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς ἐξηγήσεως τῶν μεγάλων Κεκραγαρίων παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

21β Ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

22α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς τάξεως τοῦ Ὄρθρου. Σύνθεσις παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τὰ παρὸν (!)· ἦχος πλ. β′ *Ἄξιόν ἐστιν..., Ἄξιόν ἐστίν... Ὑμνήσωμεν πάντες..., Ἐκ νεκρῶν...*

23α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· ἦχος πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* Τὰ λεγόμενα «συνοπτικά».

25α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...*

27α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν ὑπάρχει σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

33β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ Τριαδικὸ καὶ Θεοτοκίο.

40α Ἕτερος πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Στὸ φ. 40β μετὰ τὸ τέλος τοῦ στίχου *Οἱ ἐστῶτες* ὁ Κώνστας σημείωσε: τὸ Ἀλληλούια εἶναι διόρθωσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς. Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

48β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Ὁ παρών· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

57α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

64β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πασαπνοαρίων. Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους α′, α′, β′, δ′, βαρύ.

73β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πασαπνοαρίων τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν ἄλλα δύο τοῦ Π έ τ ρ ο υ σὲ ἤχους πλ. δ′ καὶ πλ. β′.

80α Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ Ὄρθρου τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν Ἀποστόλων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα, καθὼς καὶ τοῦ ἴδιου τὰ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

81β Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι (οἱ ἀργὲς Τιμιωτέρες).

83α Πασαπνοάρια τῆς ὀκτωήχου τοῦ Ἀναστασιματαρίου, ψαλλόμενα εἰς τοὺς Αἴνους κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

85α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἑωθινῶν τοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ νῦν πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· τὰ γνωστὰ ἕνδεκα ἑωθινά.

92α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάντων τῶν δοξολογιῶν ὕμνων Ἰ ω - ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ], Δ α ν ι ὴ λ [πρωτοψάλτου], Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ], καὶ νῦν Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]. Ἡ παροῦσα ἐστὶ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Χωρὶς ᾀσματικό.

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ (μὲ ᾀσματικό), φ. 96α: Ἑτέρα δοξολογία νέα κὺρ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Β ύ ζ α ν τ ο ς· α′ δ′φωνος (χωρὶς ᾀσματικό), Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ (μὲ ᾀσματικό), Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος (μὲ ᾀσματικό), Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ (χωρὶς ᾀσματικό), Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ (μὲ ᾀσματικό), Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· βαρὺς (χωρὶς ᾀσματικό), κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α - π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′ (μὲ ᾀσματικό).

110α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ δογματικοῦ (=ᾀσματικοῦ τρισαγίου), ψαλλομένου τῇ Κυριακῇ τοῦ Σταυροῦ, παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

111α Νεκρώσιμον, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′² *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ σύντομον αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′² *Ἅγιος ὁ Θεός...*

113β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

117α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς τάξεως τῆς Θείας Λειτουργίας Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Χρυσοστόμου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σύντομον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Εἰς τὰς ᾠδὰς σύντομον

Χριστὸς ἀνέστη..., Χριστὸς ἀνέστη... Εἰσοδικὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἐκ γαστρός... Ἐν ἐκκλησίαις...* Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ - ν τ ί ο υ]· ἐξήγησις· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] παλαιόν· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*

Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (τρεῖς μελωδίες), *Δόξα... Καὶ νῦν... Δύναμις...*

Ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* (δύο μελωδίες) *Δύναμις τὸν Σταυρόν σου...*

Ἦχος α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* (δύο μελωδίες) *Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστόν ἐνεδύσασθε.... Δύναμις... Ὅσοι εἰς...*

Εἰς χειροτονίαν· ἦχος πλ. β′ *Κύριε ἐλέησον... Κύριε ἐλέησον... Κύριε ἐλέησον...*

Ἦχος πλ. δ′ ναα *Ἄξιος, ἄξιος... Κύριε, σῶσον τούς...*

120α Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις· ἦχος β′ *Νε δύναμις... ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ μεγάλο τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος β′ *Νε δύναμις...*

122β Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξήγησις τοῦ βήματος· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

123α Τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξήγησις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

123β Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

124α Τὸ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ ναα *Δόξα σοι Κύριε...* Ὅμοιον· πλ. δ′ *Δόξα σοι Κύριε...* Ἐὰν δὲ ἱερουργῇ ἀρχιερεύς· πλ. δ′ ναα *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] εἰς εἴσοδον ἀρχιερέως· β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ὅμοιον· β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ὅμοιον· β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

125α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάντων τῶν χερουβικῶν ὕμνων τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

136β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ἑτέρων χερουβικῶν ὕμνων, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Οἱ τὰ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι, ἀργὲς συνθέσεις.

145β Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου χερουβικὰ σύντομα τῆς

ἑβδομάδος Οἱ ἦχοι α′, βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′ τῆς γνωστῆς σειράς.

148β Ἑτέρα τάξις χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ *Οἱ τά...* Ἡ ἴδια σειρὰ τῶν ἤχων. Πρόκειται γιὰ τὴν β′ σειρὰ τῶν χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος τοῦ Π έ τ ρ ο υ ἡ ὁποία δὲν εἶχε μεγάλη διάδοση.

151α Ἕτερα χερουβικὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου Οἱ ἦχοι α′, β′ καὶ τρίτος.

155β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων τῶν Κυριακῶν, συντεθέντα παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

159β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς πρώτης τάξεως τῶν κοινωνικῶν, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

163β Δευτέρα τάξις κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

167β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς τρίτης τάξεως τῶν κοινωνικῶν τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἅτινα εὑρέθησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Σὲ ἤχους: α′, β′, τρίτο, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, βαρύ, πλ. δ′.
Μετὰ ἀκολουθεῖ ἕνα κοινωνικὸ σὲ ἦχο α′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

174α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι κοινωνικῶν.

176β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]. Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ Σταυροῦ· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Τῶν Χριστουγέννων· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Ἦχος βαρὺς *Λύτρωσις...* Ἦχος α′ *Ἐπεφάνη...* Ἦχος βαρὺς *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ δ′ *Ἐξελέξατω...* Τοῦ Λαζάρου· α′ *Ἐκ στόματος...* Τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Χερουβικὸν τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ στ′ (=Σαββάτῳ)· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Τῇ αὐτῇ ἡμέρα κοινωνικόν· ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τοῦ Θωμᾶ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...* Τοῦ ἁγίου Πνεύματος· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Εἰς προφήτας καὶ προπάτορας Ἰησοῦ Χριστοῦ· πλ. α′

Ἀγαλλιᾶσθε... Ἦχος πλ. δ' *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Τῆς Μεταμορφώσεως· δ' *Ἐν τῷ φωτί...* Τῶν Ἀσωμάτων· α' *Ὁ ποιῶν...* Εἰς Ἀποστόλους· β' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

189α Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου· Τὸ παρὸν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· δ' *Ποτήριον...* Ἦχος α' δ'φωνος *Ἐξελέξατω...* Ἦχος πλ. α' *Ἐπαίνει...* Ἦχος δ' *Ὁ τρώγων...* Ἦχος πλ. δ' *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἦχος βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...* Ἦχος πλ. β' *Ὁ ποιῶν...*

196α Ἕτερα κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδαρίου. Τῶν Χριστουγέννων· α' δ'φωνος *Λύτρωσιν...* Ἦχος α' *Ἐπεφάνη...*Ἦχος α' *Ἐσημειώθη...* Ἦχος δ' *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Ἦχος πλ. α' *Σῶμα Χριστοῦ...* Ἦχος δ' *Ἀνέβη...* Ἦχος α' *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Ἦχος πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἦχος πλ. α' *Σιγησάτω...* (=χερουβικὸν Μεγ. Σαββάτου).

201α Ἕτερα κοινωνικὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος πλ. α' *Εἰς πᾶσαν...* Ἦχος πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...*

204α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πάντων τῶν κοινωνικῶν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς, νῦν λαμπαδαρίου. Ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Οἱ ἦχοι α', β', τρίτος, δ', πλ. δ' (γιὰ τὰ πέντε αὐτὰ κοινωνικὰ βλ. τὴν ἐπιγραφὴ στὸ φ. 210α).

208α Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς· ἦχος α' *Λύτρωσιν...* Ἦχος α' *Ἐξελέξατω Κύριος...* Ἦχος πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...*

210α Τὰ παρὸν (!) κοινωνικὰ ὅπου ἔγραψα τὰ αἰνεῖτε τὰ μὲν τέσσαρα εἶναι κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β ύ ζ α ν τ ο ς νῦν λαμπαδαρίου ὁποῦ ἔστειλε πεσχέσι εἰς τὸν ἅγιον Χίου, τὸ δὲ πλάγιον τετάρτου εἶναι κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὸ δὲ Λύτρωσιν, Ἐξελέξατω καὶ Εἰς μνημόσυνον εἶναι κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β ύ ζ α ν τ ο ς τοῦ νῦν [λαμπαδαρίου].

Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μαθήματος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος [τρίτος] *Παιδοτόκον Παρθένον...*

211α Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος... Σὲ*

ὑμνοῦμεν... Ἦχος α′ *Τὴν γὰρ σήν...*

212α Ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

213β Χ ρ υ σ ά φ η, τοῦ στιχηραρίου· ἦχος α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

214β Τοῦ αὐτοῦ [Χ ρ υ σ ά φ ο υ] τὸ μάθημα καὶ κράτημα· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἐξήγησις κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· πλ. α′ *Αιεγαιε...*

216β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἕτερον κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ἦχος α′ δ′φωνος *Αιεγαιε...* Ἕως τὸ φ. 218α ὅπου τελειώνει ψηλὰ στὴν δεύτερη γραμμή. Τὸ ὑπόλοιπο, καθὼς καὶ ἡ β′ ὄψη εἶναι ἄγραφα. Ἀκολουθοῦν ἄλλα δύο φύλλα ἄγραφα, τρία φύλλα (221-223) ὅπου γράφτηκαν τὰ Περιεχόμενα τοῦ κώδικα καὶ ἄλλα δύο παράφυλλα ἄγραφα.

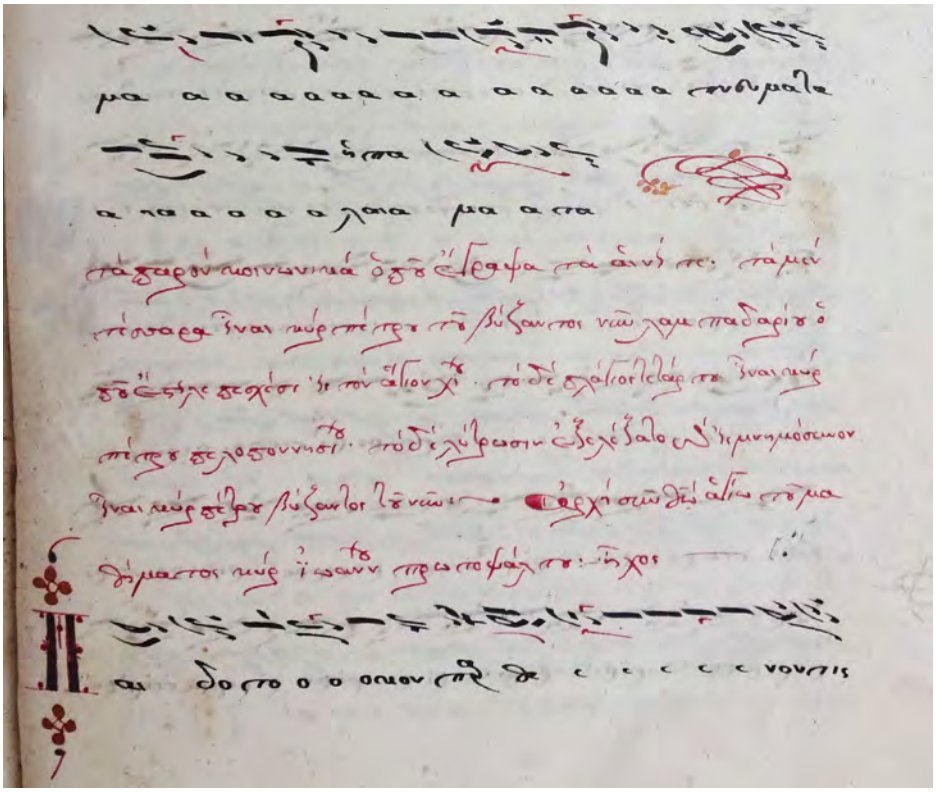

Πανομοιότυπο 98. Χφ. Καρὰ 109, φ. 210α.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ὄμορφη μὲ σκοῦρο κόκκινο δέρμα καὶ χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἐσωτερικὴ διακόσμηση μὲ λεπτὰ ἄνθη. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου διακόσμηση ἐπίσης μὲ ἄνθη. Στὴν ράχη ἐντύπως: *ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΑ* (βλ. καὶ τὸ χφ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 111). Χαμηλὰ στὴν ράχη μιὰ ὠοειδὴς ἐτικέτα (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36).
Γραφὴ καθαρή, λεπτὴ καὶ καλλιτεχνική. Ἄνετα περιθώρια, φύλλα λεπτά καλῆς ποιότητας. Καλαίσθητες διακοσμήσεις στὰ πρωτογράμματα τῶν μελῶν. Πέρα ἀπὸ τὴν μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη, στὰ πρωτογράμματα καὶ τὰ ἐπίτιτλα χρησιμοποιεῖται πράσινη, κίτρινη καὶ χρυσή.
Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς ὁ Χ ῖ ο ς, μὲ βάση τὴν χαρακτηριστικὴ γραφή του καὶ τὴν γενικότερη ἐμφάνιση τῶν χειρογράφων του. Γράφει τὴν ἐποχὴ τῆς πρωτοψαλτείας τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (1789-23 Ἀπριλίου 1800) ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 85α, καὶ λαμπαδαρείας τοῦ Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (φφ. 92α, 204α, 210α). Ὁ κώδικας εἶναι σημαντικὸς γιὰ τὴν συγκροτημένη παράθεση τῆς ὕλης, γιὰ τὶς ἐξηγήσεις ποὺ παραθέτει καὶ γιὰ κάποιες πληροφορίες ποὺ ὁ Κ ώ ν σ τ α ς παρέχει σχετικὰ μὲ τὰ πρόσωπα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Στὸ παράφυλλο Α’α: *-60-*, καὶ ἐπάνω δεξιὰ ὁ ἀριθμὸς *109* μέσα σὲ κύκλο.
Στὸ παράφυλλο Δ’β μία σημείωση:

Σίλβεστρος Σγουρόπουλος ὁ μέγας ἐκκλη-
σιάρχης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης ἐκκλησίας

Χαμηλώτερα: *No 17* (πλαγίως, ὅπως σὲ πολλὰ ἄλλα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς Καρά).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 416.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΔ’.

Καρὰ 110

αἰ. ΙΘ’ (περίπου 1806-08) χαρτ. 16,7 x 11,3 φύλλα Α’-Β’ + 225 + α’-δ’

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο μὲ κόκκινη μελάνη: Ἀνθολογία σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον (!) πάντα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκο-

λουθίας συντεθεῖσα παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Τὸ παρὸν συνεκροτήθη νεωστὶ παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ Παναγιωτάτου αὐθέντου καὶ δεσπότου κυρίου κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

8α Κεκραγάρια σὺν Θεῷ ἁγίῳ εἱρμολογικὰ ἅτινα συνετέθησαν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

13α Εἰς τὴν κδ′ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἡ παραμονὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν. Εἰς τὰς ὥρας σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου. Στιχηρὰ ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὴν α′ ὥραν· πλ. δ′ *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

23β Τῇ παραμονῇ τῶν ἁγίων Θεοφανείων. Στιχηρὰ ἰδιόμελα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

33α Τῇ Μεγάλῃ Παρασκευῇ. Ἰδιόμελα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου] Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

43α Εἰς τὸν στίχον, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

44β Τῇ Λαμπρᾷ, ἐκ τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

45α Σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Αιεγαιε...*

48α Πολυέλεος σὺν Θεῷ ἁγίῳ σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ Θεοτοκίο.

58β Ἕτερος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ Θεοτοκίο.

73β Πασαπνοάριον τοῦ Ὄρθρου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

81α Εἰς τοὺς αἴνους, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

86β Ἑωθινὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ ἅτινα συνετέθησαν αὖθις παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα ἑωθινὰ δοξαστικά.

99α Δοξολογίαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ. Σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ λα-

μπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* (μὲ ἀσματικό) Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος λεγετος (μὲ ἀσματικό), Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος τρίτος (μὲ ἀσματικό).

111α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου (=Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ)· ἦχος δ′ Ἡ γνωστὴ σὲ ἦχο «αγια», (χωρὶς ἀσματικό).

114α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* (χωρὶς ἀσματικό).

117β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Δόξα σοι...* (μὲ ἀσματικό «τοῦ αὐτοῦ»)

121β Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς

125α Ἕτεραι δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι, ὅλοι μὲ ἀσματικὸ «τοῦ αὐτοῦ».

157α Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐξήγησις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

159α Νεκρώσιμον, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

162α Φήμη παλαιά, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

163α Ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

168α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*

Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ *Ἀμήν, ἅγιος ὁ Θεός...* (τρεῖς μελωδίες) *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ μικρὸν *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ μέτριον *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

171α Τὸ τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* Τὸ μετὰ τὸ Εὐαγ-

γέλιον· ἦχος τρίτος *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Ἦχος πλ. δ′ ναα *Δόξα σοι Κύριε...* Εἰς ὀνόματα καὶ εἰς χειρονομίαν (=χειροτονίαν) τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κύριε ἐλέησον...*

173α Χερουβικὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι, ἀργὲς συνθέσεις.

187β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἕτερα τῆς ἑβδομάδος· ἦχος α′ *Οἱ τά...* Ἀκολουθοῦν τὰ γνωστὰ σὲ ἤχους βαρύ, δ′, πλ. δ′, πλ. α′.

191β Τῇ Β′ (=Δευτέρᾳ), τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ κοινωνικά· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν: *Εἰς μνημόσυνον...* (ἦχοι: πλ. δ′ καὶ βαρύς), ἦχος δ′ *Ποτήριον...*, ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*, ἦχος πλ. α′ *Σωτηρίαν...*, ἦχος πλ. α′ *Μακάριοι...*

197α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων τοῦ ἐνιαυτοῦ, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὸ παρὸν μόνον σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· Τῇ α′ Σεπτεμβρίου, ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*

198α Τὰ δὲ λοιπὰ ἐστὶ σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τοῦ Σταυροῦ· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...* Τῶν Χριστοῦ Γεννῶν· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Ἦχος α′ *Ἐπεφάνη...* Ἦχος βαρὺς *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ δ′ *Ἐξελέξατω...* Τοῦ Λαζάρου· α′ *Ἐκ στόματος...* Τῶν Βαΐων· δ′ *Εὐλογημένος...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Χερουβικὸν τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Τῇ αὐτῇ ἡμέρα κοινωνικόν· ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...* Τῇ Λαμπρᾷ· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τοῦ Θωμᾶ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου... Τῆς* Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...* Τοῦ ἁγίου Πνεύματος· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἦχος πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Τῆς Μεταμορφώσεως· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

217α Κοινωνικὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Κυριακῶν. Τὰ παρὸν (!) σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι, οἱ ὁποῖοι ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 224β.

Τὸ φ. 225α καὶ β εἶναι ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν ἄλλα τέσσερα ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια ἐπενδεδυμένα μὲ σκοῦρο δέρμα, ἀρκετὰ φθαρμένο. Χρυσοτυπίες σχεδὸν τελείως ἐξίτηλες: ἐμπρὸς πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου ρόμβος πάλι μὲ ἄνθη. Στὴν ράχη χαμηλὰ ὠοειδὴς ἐτικέτα, στὴν πρώτη σειρὰ τῆς ὁποίας: *Νο 115* καὶ ἀπὸ κάτω: *Γ. Πρ.* (βλ. τὰ σχόλια στὸν κώδικα 36). Τὰ φύλλα εἶναι καθαρά.
Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α, καθαρή, μικρόσχημη καὶ εὐανάγνωστη. Περιθώρια ἄνετα. Ἔντονη μαύρη μελάνη, πιὸ ἀνοιχτὴ κόκκινη. Πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση.
Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς ὁ Χ ῖ ο ς. Γράφει σίγουρα μετὰ τὸ 1805 ἐφόσον μνημονεύει (φ. 1α) τὸν πρωτοψάλτη Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ (γνωστότερο ὡς «Μανουήλ»). Ὡστόσο, ὁ πατριάρχης Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς (ὁ Ε΄) ποὺ ἀναφέρεται στὸ ἴδιο φύλλο, παρέμεινε στὸ θρόνο (γιὰ δεύτερη φορά) τὰ ἔτη 1806-1808. Μὲ βάση τὸ «νεωστί» τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ φύλλου αὐτοῦ ὁ κώδικας ἴσως γράφτηκε αὐτὴ τὴν περίοδο. Πάντως, ὑστερώτερη χρονολόγηση δὲν ἀποκλείεται (βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα Νο 111, φ. 1α καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφή του).

Στὸ παράφυλλο Β΄α ψηλὰ ὁ ἀριθμὸς *110* μέσα σὲ κύκλο καὶ παρακάτω: *-66-*, ἐνῶ στὴν πίσω ὄψη (πρὶν τὸ φ. 1α) χαμηλὰ καὶ πλαγίως: *Νο 10*, ὅπως καὶ σὲ πλῆθος ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 416.

Καρὰ 111

αἰ. ΙΘ΄ (μετὰ τὸ 1810) χαρτ. 14,7 x 10 φύλλα Α΄ + 211 + α΄

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος (τμῆμα).

1α Συνεκροτήθη νεωστὶ δι᾽ αἰτήσεως τοῦ Παναγιωτάτου αὐθέντου καὶ δεσπότου κυροῦ (;) Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Σύνθεσις κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ΄ *Μακάριος ἀνήρ...*
Στὸ προηγούμενο παράφυλλο ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε κάποιες παρατηρήσεις σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιγραφὴ αὐτοῦ τοῦ φύλλου (βλ. παρακάτω τὴν μεταφορά τους). Μετὰ τὴν λέξη «δεσπότου» ὁ Καρὰς διάβασε τὴν μικρὴ καὶ κάπως δυσδιάκριτη λέξη ὡς «κυροῦ» καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔ-

γραψε ὅτι ὁ κώδικας πρέπει νὰ χρονολογηθεῖ μετὰ τὸ ἔτος 1821, ὅταν συνέβη τὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ πατριάρχου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Ὡστόσο, εἶχε ἀμφιβολίες ὅτι ἀντὶ γιὰ «κυροῦ», σὲ ἐκεῖνο τὸ σημεῖο ἴσως γράφει «κυρίου».

6α Ἕτερον συντομώτερον κατὰ τὸ παλαιὸν ὕφος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

10α Προκείμενα τῶν ἑσπερινῶν τῆς ἑβδομάδος, σύνθεσις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου Ὅλα τὰ γνωστὰ σὲ ἦχο β′.

11α Ὅταν μνημονεύονται τὰ ὀνόματα· ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον...* Χαιρετισμὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου πρὸς τὴν Παρθένον Θεοτόκον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτου. Ὀκτάηχον, ἐξηγήθη δὲ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Θεοτόκε Παρθένε...* Ὁ α′ καὶ ὁ β′ πόδας τοῦ γνωστοῦ μαθήματος.

12β Ἕτερον· ἦχος β′ τοῦ Κ ω σ τ ῆ *Χαῖρε Κεχαριτωμένη...*

13α Ἐξήγησις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Μαρία, ὁ Κύριος...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι πόδες τοῦ μαθήματος.

17β Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

18α Ἑτέρα ἐξήγησις τοῦ δομεστίκου Γ ρ η γ ο ρ ά σ κ ο υ (ὡστόσο, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς διέγραψε μετὰ τὸ «Γρηγοράσκου» καὶ ἔγραψε ἀπὸ πάνω «Κ ω σ τ ῆ»)· ἦχος α′ *Θεοτόκε Παρθένε...* Πλῆρες τὸ μάθημα.

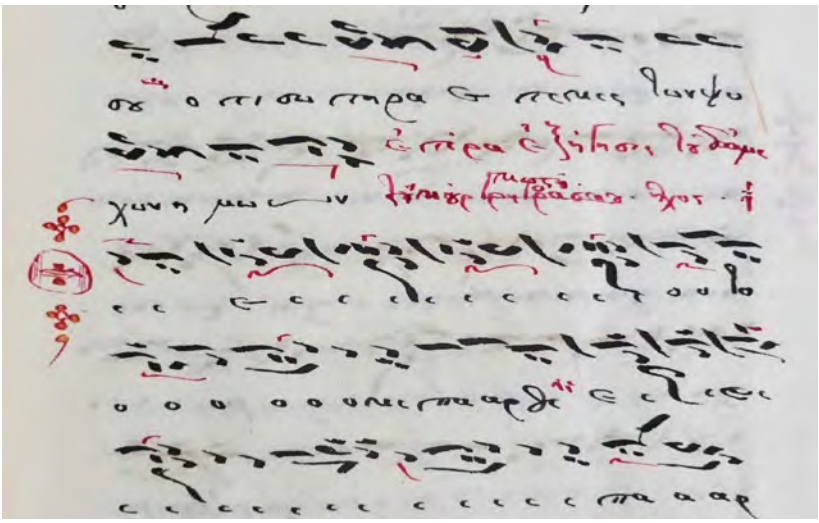

Πανομοιότυπο 99. Χφ. Καρὰ 111, φ. 18α.

23α Ἦχημα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς ἑπτάφωνος *Τοτοτοτο...*

25α Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

36α Διὰ συντομία λέγε τὰ παρόντα· βαρὺς *Ἀλληλούια...*

36β Ἕτερον δόξα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· βαρὺς *Δόξα Πατρί... Δόξα σοι ὁ ἐν Τριάδι ὑμνούμενος...*

37α Τὰς Κυριακὰς μετὰ τὸ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον, σύνθεσις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β' *Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με ὁ Θεός...* ὁ Ν' ψαλμὸς καὶ ἀκολούθως τὰ Πεντηκοστάρια.

40α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β' *Δόξα... Ταῖς τῶν Ἀποστόλων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα δύο.

41α Πολυέλεος τῆς Θεοτόκου τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, ἐξηγήθη δὲ παρ᾽ ἐμοῦ [Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α]· ἦχος δ' *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ σύντομο Τριαδικὸ καὶ Θεοτοκίο καὶ Ἀλληλούια.

50α Δοξολογία σὺν Θεῷ ἁγίῳ σύνθεσις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου, πεντάφωνος· ἦχος πλ. α' *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό).

Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ἑτέρα· ἦχος πλ. β' Ἡ γνωστὴ σὲ ἦχο πλ. β' μὲ βαρύ, μὲ ᾀσματικό.

56α Τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου]· βαρὺς ἑπτάφωνος *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό).

Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου]· πλ. δ' Ἡ γνωστὴ τοῦ πλ. δ' χρωματικοῦ μὲ τὸ ᾀσματικό της.

62β Ἀισματικὸ τοῦ Σταυροῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου, ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

64α Συντομώτερον κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

65α, β Ἀγραφο.

66α Ἄλλος γραφέας: Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

93β Ἑωθινὰ συντετμημένα μετὰ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν παλαιῶν παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Δόξα... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα ἑωθινά.

105α Ξανὰ ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς: Τῇ Θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λει-

τουργίᾳ τοῦ Χρυσοστόμου. Τυπικά, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ′ *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* Στάσις β′· ἦχος β′ *Αἴνει ἡ ψυχή μου...*

109α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* (δύο μελωδίες) Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς τὰς ᾠδάς· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

110α Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς ἀντίφωνα· ἦχος β′ *Ταῖς πρεσβείαις... Σῶσον ἡμᾶς...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Τῶν Χριστοῦ Γεννῶν· ἦχος β′ *Ἐκ γαστρός...* Τῇ Λαμπρᾷ· *Ἐν ἐκκλησίαις...*

Τῆς καθημερινῆς· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (δύο μελωδίες) *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

Ἕτερον τῶν Κυριακῶν· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (τρεῖς μελωδίες) *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ βήματος· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἑτέρα ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β′ *Νε δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

113α Σύνθεσις κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η, ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· β′ *Νε δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

115α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* (δύο μελωδίες) *Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστὸν ἐνεδύσασθε... Δύναμις, Ὅσοι εἰς...* Ἐξήγησις ἐκ τοῦ παλαιοῦ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ *Νε δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

116α Τοῦ Σταυροῦ, κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου...* (δύο μελωδίες) *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...* Ἐξήγησις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

114α Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε, σῶσον τούς...* Τὸ τοῦ Εὐαγγελίου· πλ. α′ *Ἀλληλούια...* Ἕτερον, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· πλ. α′ *Ἀλλη-*

λούια...

118β Τὸ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι...* Ἦχος πλ. δ'ϙαϙα *Εἰς πολλά...* Ὅταν μνημονεύονται ὀνόματα· ἦχος πλ. β' *Κύριε ἐλέησον...* Ἑτέρου τρόπου· πλ. β' *Κύριε ἐλέησον...*

119α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν χερουβικῶν ὕμνων. Τὰ παρὸν (!) σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

134β Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

137β Τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου] ἦχος πλ. β' *Ἄξιόν ἐστιν...* Τὸ γνωστὸ ὡς «συνηθισμένον» στὴν πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου σημειογραφία καὶ μὲ ἔνδειξη ἤχου «πλ. β'⁻́».

138α Ἄλλος (γ') γραφέας: Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

146α Πάλι ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς: Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν. Δευτέρα τάξις, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

151β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἕτερα συντομώτερα κατ᾽ ἦχον Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

157α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος. Τῇ Δευτέρᾳ τῶν Ἀρχαγγέλων, τὸ παρὸν σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος α' *Ὁ ποιῶν...* Κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος πλ. β' *Ὁ ποιῶν...* Τοῦ Προδρόμου, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ἐξηγήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

162α Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...*

163β Κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ' *Εἰς μνημόσυνον...*

165α Τῇ Τετάρτῃ τῆς Θεοτόκου, τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α' *Ποτήριον...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ' *Ποτήριον...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Ποτήριον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ' *Ποτήριον...*

168β Τῇ Πέμπτῃ τῶν Ἀποστόλων, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος β′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ αὐ- τοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Εἰς πᾶ- σαν...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*

170β Τῇ Παρασκευῇ. Τοῦ Σταυροῦ, σύνθεσις Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. *α′ Ἐσημειώθη...* Τῷ Σαββάτῳ τῶν κεκοιμημένων, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· πλ. *α′ Μακάριοι...*

172α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τῇ α′ Σεπτεμβρίου σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος *α′ Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Τοῦ Σταυροῦ, Δ α ν ι ή λ· *α′ Ἐσημειώθη...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. *α′ Ἐσημειώθη...* Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Ἐση- μειώθη...* Τῶν Χριστουγέννων, Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. *α′ Λύτρωσιν...* Σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τὸ μεγάλο· ἦχος *α′ Λύ- τρωσιν...*

180β Τῶν Θεοφανείων, κὺρ Δ α ν ι ή λ· *α′ Ἐπεφάνη...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· *α′ Ἐπεφάνη...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ· βαρὺς *Ἐπεφάνη...*

183α Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...*

184α Ἦχος *α′* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ *Ἐξελέξατω...* Σαββάτῳ Λαζάρου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ Π έ - τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Ἐκ στόματος...* Τῶν Βαΐων, σύνθεσις κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Εὐλογημέ- νος ὁ ἐρχόμενος...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*

187α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Κὺρ Ἰ α - κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον, σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. β′ *Τοῦ δεί- πνου Σου...*

190α Χερουβικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κοινωνικὸν

κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· *α′ Ἐξηγέρθη...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τῇ Λαμπρᾶ· ἦχος *α′ Σῶμα Χριστοῦ...*

194α Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος *β′ Σῶμα Χριστοῦ...* Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...* Κὺρ Μανουὴλ πρωτοψάλτου· ἦχος τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...* Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος τρίτος *Σῶμα Χριστοῦ...*

197α Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· *α′ Σῶμα Χριστοῦ...* Μ Π (=Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου)· βαρὺς *Σῶμα Χριστοῦ...*

198β Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾷ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. *α′ Ἐπαίνει...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. *α′ Ἐπαίνει...*

200β Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, κὺρ Δ α ν ι ή λ· *δ′ Ὁ τρώγων μου...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· *δ′ Ὁ τρώγων μου...*

202α Τῆς Ἀναλήψεως, Δ α ν ι ή λ· *δ′ Ἀνέβη...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· *δ′ Ἀνέβη...*

203β Τῆς Πεντηκοστῆς, κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος *α′ Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

205α Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος *α′ Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῶν ἁγίων Πάντων, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. *α′ Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. *δ′ Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*

207β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. *δ′ Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*

208α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. *δ′ Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*

209α Τῆς Μεταμορφώσεως, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· *δ′ Ἐν τῷ φωτί...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...* Ὁλοκληρώνεται στὴ μέση τοῦ φ. 211α. Τὸ ὑπόλοιπο, ὅπως καὶ τὸ φ. 211β ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11-12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, δέρμα μόνο στὴν ράχη ὅπου ψηλὰ ὑπάρχει χρυσοτυπία μὲ τὴ φράση *ΑΡΧΑΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ* (βλ. καὶ τὸ χφ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 109) καὶ χαμηλώτερα λείψανο (τὸ κάτω ἀριστερὸ τμῆμα της) ὠοειδοῦς ἐτικέτας (βλ. τὰ σχόλια τοῦ χφ. ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36). Λίγα λερώματα στὰ φύλλα, ἐλαφρὰ ἐξίτηλη ἡ κόκκινη μελάνη.

Γραφὴ ἡ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α, τεχνική, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια μικρά. Πρωτογράμματα ἁπλά, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων. Τοῦ β' γραφέως (φφ. 66α-104β) πολὺ τεχνική, γωνιώδης, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, μὲ μεγάλα διάστιχα καὶ ἔντονες μελάνες. Τοῦ γ' γραφέως (φφ. 138α-145β) μεγαλόσχημη, τεχνική, μὲ πιὸ ἄτονες μελάνες, ἔμπειρου, πάντως, γραφέα.

Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα καὶ τὴν ἔμμεση δήλωση τοῦ φ. 41α) ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς μὲ παρεμβολὲς τετραδίων δύο ἄλλων. Ὁ Κ ώ ν σ τ α ς γράφει μετὰ τὸ 1810 ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς λαμπαδάριο (ὡστόσο, μὲ βάση τὸ σχόλιό μου στὸ φ. 1α παραπάνω, ἀκόμη ὑστερώτερη χρονολόγηση δὲν ἀποκλείεται). Ἡ μνεία τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ ὡς «Γ ρ η γ ο ρ ά σ κ ο υ» (φ. 18α) ὑπάρχει σὲ λίγους ἀκόμη κώδικες (π.χ. Ξηροποτάμου 365, Διονυσίου 576, Ἰβήρων 1013, Λοβέρδου 48, Καρὰ 49 καὶ 136). Τὸ χειρόγραφο εἶναι σπουδαῖο γιὰ τὴν παράθεση πολλῶν ἔργων τῶν μουσικῶν ποὺ ὁ Κ ώ ν σ τ α ς συναναστρεφόταν ἀπὸ κοντὰ ἐκείνη τὴν ἐποχή, καὶ γιὰ μιὰ σειρὰ ἄλλων στοιχείων ποὺ περιέχει: τὴν μελοποίηση τοῦ *Μακάριος ἀνὴρ* «κατὰ τὸ παλαιὸν ὕφος τοῦ Ἁγίου Ὄρους» ἀπὸ τὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο τὸν Κ ρ η τ ι κ ό, τὴν πρωτοεξήγηση τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ στὸ *Θεοτόκε Παρθένε* τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, τὶς παρόμοιες τοῦ «Κ ω σ τ ῆ» (ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μετέπειτα πρωτοψάλτης Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς, γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλες του ἐξηγήσεις ὡς δομέστικος· «Κ ω σ τ ῆ» τὸν ὀνομάζει ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς καὶ ἀργότερα ὅταν ἦταν πρωτοψάλτης-βλ. χφ. Ἰβήρων 1997), τὴν ἐξήγηση τοῦ Κ ώ ν σ τ α στὸν πολυέλεο τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, τὰ διάφορα μέλη τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ ἤδη αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς νεότητός του, καὶ τὰ μέλη τοῦ πρωτοψάλτου Μ α ν ο υ ή λ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, σὲ λίγες περιπτώσεις ὁ Κώνστας συγχέει ἐξηγήσεις τῶν δύο Πέτρων, Πελοποννησίου καὶ Βυζαντίου.

Ψηλὰ στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ ἀριθμὸς *34*. Στὸ παράφυλλο Α'α ψηλὰ δεξιά: *111* μέσα σὲ κύκλο καὶ χαμηλώτερα: *-63-*.

Στὸ παράφυλλο Α'β ὁ Σ. Καρὰς ἔγραψε μιὰ σημείωση ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 1α ποὺ ἀκολουθεῖ:

(*) Ἐπὶ τῆς Β' πατριαρχείας τοῦ Γρηγορίου Ε'
(Ὀκτώβριος 1806-Σεπτέμβριος 1808) ὅτε καὶ ἔγινε Πρω-
τοψάλτης ὁ Μανουὴλ ἀποχωρήσαντος τοῦ Βυζαντίου
Σ.Κ.

Ἀμέσως παρακάτω ὁ ἴδιος σημείωσε (μᾶλλον σὲ ἄλλη χρονικὴ στιγμή):

τὸ χειρόγραφον μετὰ τὸ 1821 διότι ..... (ἐκ τῆς ;)
..... φράσεως «κυροῦ Γρηγορίου» φέρει τὸν
Γρηγόριον θανόντα ἤδη

Ὁ ἴδιος πολὺ δυσδιάκριτα λίγο παρακάτω:

ἐμπορῇ νὰ λέγῃ καὶ κυρίου

Τέλος, λίγο παρακάτω καὶ πλαγίως μια παλαιὰ ἀρίθμηση: *Νο 25* ὅπως καὶ σὲ πολλοὺς ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σσ. 4-5, ὅπου καὶ φωτογραφία τμήματος τῶν φφ. 18α καὶ 137β.

Καρὰ 112

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1810) χαρτ. 17,3 x 11 φύλλα Α'-Β' + 120 + α'-β'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ καὶ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Τῇ Κυριακῇ πρωὶ μετὰ τὸν Τριαδικὸν κανόνα, σύνθεσις κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Πελοποννησίου· ἦχος πλ. β' *Ἄξιόν ἐστιν... Ἄξιόν ἐστιν... Ὑμνήσωμεν.... Ἐκ νεκρῶν....* Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου] εἰσοδικόν· ἦχος β' *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Τῶν Χριστουγέννων· ἦχος β' *Ἐκ γαστρός...* Τῇ Λαμπρᾷ· ἦχος β' *Ἐν Ἐκκλησίαις...* Τὰς Κυριακὰς τὸ α'· ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ τρίτον *Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος...* Τὸ μικρὸν Δύναμις *Δύναμις...* Ἕτερον μεγαλύτερον κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]· ἦχος β' *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ συνηθισμένον· *Νε δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...* Τοῦ βήματος παρὰ Γεωργίου τοῦ Κρητός· ἦχος β' *Νε δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

5β Ἕτερον ἀσματικὸν τοῦ βήματος, ἐξήγησις ἐκ τοῦ παλαιοῦ· ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

6α Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, τοῦ Πέτρου [Πελοποννησίου]· ἦχος πλ. α' *Νε δύναμις... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

6β Ἦχος β' *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

7α Μέλος παλαιόν· ἦχος πλ. α' *Ἀλληλούια...*

7β Γρηγορίου λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α' *Ἀλληλούια...*

8α Ἕτερον· ἦχος β' *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ' *ναα Δόξα σοι...* Ἕτερον συντομώτερον· ἦχος πλ. δ' *ναα Δόξα σοι...*

8β Εἰς λειτουργίαν ἀρχιερέως· πλ. δ' *ναα Κύριε, σῶσον... Καὶ*

ἐπάκουσον... Ἦχος πλ. β′ *Κύριε ἐλέησον...*

9α Καταβασίαι πάντων τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, συντεθεῖσαι σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Οἱ παροῦσαι (!) εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: τῶν Χριστουγέννων (διπλές), Σταυροπροσκυνήσεως, Ἀναστάσεως, τοῦ Θωμᾶ (ἦχος α′ *Ἄισωμεν...*), Θεοφανείων («πεζές» καὶ ἰαμβικές), Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Βαΐων, Μεταμορφώσεως, Πεντηκοστῆς (*Θείῳ καλυφθείς*), Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς (*Πόντῳ ἐκάλυψε*), Σταυροῦ.

50β Ἕτεραι καταβασίαι συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Βυ ζ α ν τ ί ο υ, Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου· ἦχος πλ. β′ *Ὡς ἐν ἠπείρῳ...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: τοῦ Ἀσώτου, τῆς Ἀποκρέω, τῇ α′ Κυριακῇ Νηστειῶν, τῇ δ′ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

61α Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ· ᾠδὴ α′ ἦχος πλ. δ′ *ναα Ὑγρὰν διοδεύσας...*

63α Δοξολογίαι σύντομαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ δοξολογίες μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία.*

83β Σύνθεσις ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ· ἦχος βαρύς[4] *Δόξα σοι...* Σύντομο μέλος, μαζὶ μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία.*

86β Ἄγραφο.

87α Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ σὺν Θεῷ ἁγίῳ παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ὁ παρὼν εἰς τὴν θ′ ᾠδὴν τοῦ α′ ἤχου, σύνθεσις τοῦ ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α τοῦ ἰδίου γραφέως· ἦχος α′ *Ποίαν σοι ἐπάξιον...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Ἡ τρίφωτος οὐσία...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Συνέχομαι...*

92α Ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ [Κ ώ ν σ τ α]· ἦχος β′ *Ἀνάρχου γεννήτορος...* Μὲ κράτημα. Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος λεγετος *Ἐν βυθῷ κατέστρωσε...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· λεγετος *Εριρεμ...*

96α Ἕτερος ὑπ᾽ ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ τοῦ ἰδίου γραφέως· τρίτος *Καινὸν τὸ θαῦμα...*

98α Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ· δ′ αγια *Λίθος ἀχειρότμητος ὄρους...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· δ′ *Σὲ τὸ καθαρότατον...*

100β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν...*

101β Ἕτερος ὑπ᾽ ἐμοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ τοῦ ἰδίου γραφέως· πλ. α′ *Ἡσαΐα χόρευε...* Μὲ κράτημα.

103β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η ἕτερος· ἦχος πλ. α′ *Χαῖρε πύλη Κυρίου...*

105α Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

107α Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...*

108β Ἤχημα τοῦ αὐτοῦ· πλ. δ′ *Τιτιτι...*

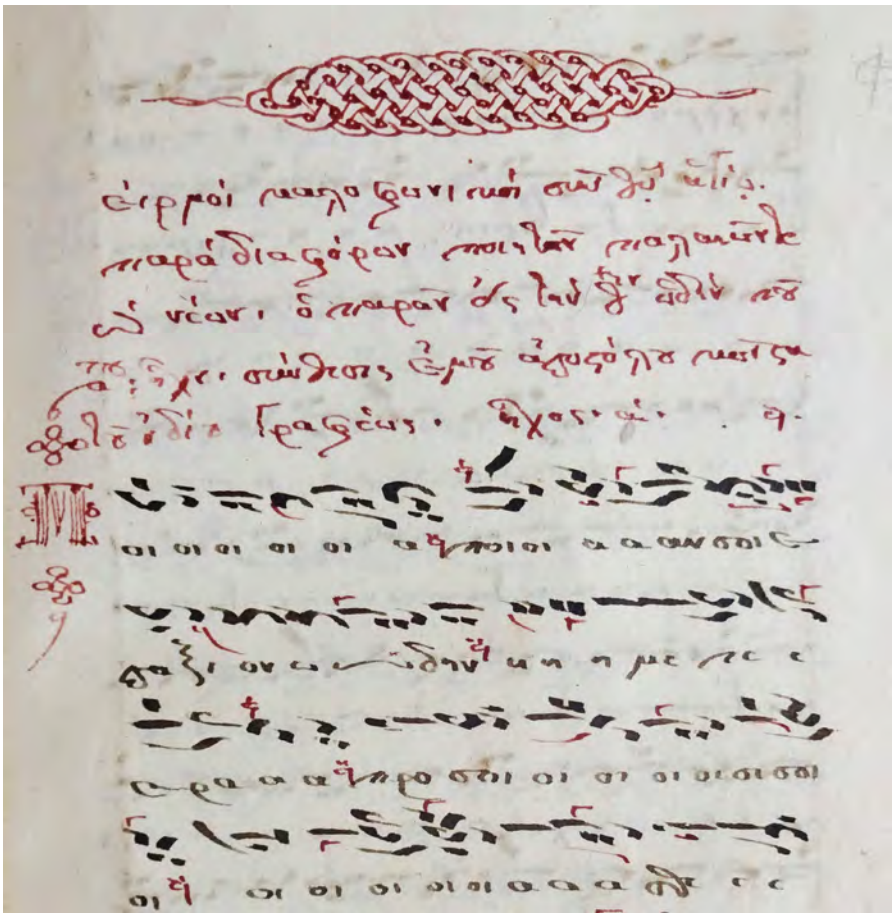

Πανομοιότυπο 100. Χφ. Καρὰ 112, φ. 87α.

110β Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Ῥοήν μου...* Ἕτερος παρὰ κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ϊ τ ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ' *Παντάνασσα πανύμνητε...*

111β Μέλος παλαιόν· ἦχος β' *Φῶς ἱλαρόν...*

113α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, ἰδιόμελα παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Ἦχος πλ. δ' *Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν...* Ἦχος πλ. δ' *Χαλινούς...* Ἦχος πλ. δ' *Ἀτενίσαι...* Ἦχος βαρὺς *Ὁ τὸν ἀμπελῶνα...* Ἦχος πλ. β' *Λησταῖς...* Ἦχος α' δ'φωνος *Θαυμαστή...*

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἀνοιχτόχρωμο δέρμα. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται: ἐμπρὸς ὑπάρχει πλαίσιο ποὺ σχηματίζεται μὲ μικρὰ ἄνθη, στὶς τέσσερις ἐσωτερικὲς γωνίες πάλι ἄνθη καὶ στὸ κέντρο ὁ Ἐσταυρωμένος. Πίσω τὸ ἴδιο σκηνικό, ἀλλὰ στὴν μέση ἡ Βρεφοκρατοῦσα σὲ μιὰ μᾶλλον δυτικότροπη παράσταση. Στὴ ράχη ὁριζόντιες γραμμὲς καὶ ἐνδιάμεσα ἄνθη.

Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α, λίγο κουραστικὴ στὴν ἀνάγνωση. Ἔντονη μαύρη καὶ πιὸ ἀνοιχτόχρωμη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια ἄνετα. Λιτὰ ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα, μὲ τὴν ἐξαίρεση τῶν ἀρχῶν τῶν ἑνοτήτων ὅπου τὰ τελευταῖα σχεδιάστηκαν μὲ μεγαλύτερη ἐπιμέλεια.

Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος δηλώνει (φφ. 61α, 83β, 87α, 92α, 96α, 101β). Γράφει σίγουρα μετὰ τὸ 1810 ἐφόσον ἀναφέρει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς λαμπαδάριο (7β), πιθανότατα μάλιστα ὑστερώτερα. Ὁ κώδικας ἔχει ἀξία γιὰ τὶς περιεχόμενες συνθέσεις τοῦ γραφέα (π.χ. στὸ φ. 61α οἱ καταβασίες τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου ποὺ δὲν ὑπήρχαν στὸ Εἱρμολόγιο τῶν δύο Πέτρων, καὶ ἀργότερα μελοποιήθηκαν ἀπὸ τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο καὶ περιελήφθησαν στὴν ἔντυπη ἔκδοσή του στὰ 1825).

Ἐπάνω δεξιὰ στὸ παράφυλλο Α'α: *112* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417.

Καρὰ 113

αἰ. ΙΘ' (1833) χαρτ. 15,7 x 10,6 φύλλα Α' + 137 + α'-δ'

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ, Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Ὁ τίτλος τοῦ τόμου (διατηρῶ τὴν ὀρθογραφία): ΕΙΡΜΟΛΟ΄ΓΙΟΝ Καταβασιῶν, μελοποιηθὲν μὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, κατὰ τὴν ἐθιζομένην τάξιν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐξηγηθὲν δὲ κατὰ τὸ νέον σύστημα τῆς μουσικῆς τρόπον (!), παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας μετεγράφη δὲ ὑπ᾽ ἐμοῦ Ἀποστόλου υἱοῦ τοῦ ποτὲ Ἰ ω ά ν ν ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος Χίου, τοῦ πύκλην, Κ ώ ν σ τ α. Ἐν ἔτη σωτηρίῳ [,α]ωλγ κατὰ μῆνα Μάιον ἐν Κωνσταντίνου Πόλει, εἰς χωρίον αὐτῆς λεγόμενον Τουρκιστὶ ἀρναοὺτ Κιοΐ:-

1β Ὁλοσέλιδο σχέδιο ἑνὸς μπουκέτου μὲ ἄνθη, μόνο μὲ τὴν ἴδια βαθύχρωμη μελάνη ποὺ χρησιμοποιεῖται καὶ στὴν γραφὴ τοῦ μουσικοῦ κειμένου καὶ τῶν πρωτογραμμάτων.

2α ΑΡΧΗ΄ ΣΥ΄Ν ΘΕΩι ΑΓΙ΄Ωι τῶν καταβασιῶν ὕμνων. Οἱ παροῦσαι (!) εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Ὠιδὴ *α΄· ἦχος α΄ Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: τῶν Χριστουγέννων («πεζές» καὶ ἰαμβικές), Σταυροπροσκυνήσεως, Ἀναστάσεως, τοῦ Θωμᾶ (ἦχος *α΄ Ἀισωμεν...*), Θεοφανείων («πεζές» καὶ ἰαμβικές).

29α Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος *β΄ Τὴν Μωσέως...*

Ἀκολουθοῦν οἱ Καταβασίες τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ: Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Μεταμορφώσεως.

Τῇ *α΄* Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· *δ΄ Θαλάσσης...*

43α Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ΄

Ἀκολουθοῦν τοῦ ἴδιου: Πεντηκοστῆς (*Θείῳ καλυφθείς*), Ἀναλήψεως.

51α Κυριακῇ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β΄ βου *Ὡς ἐν ἠπείρῳ...*

Κυριακῇ τῆς Ἀποκρέω, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β΄ *Βοηθός...*

Ἀκολουθοῦν τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ: Πεντηκοστῆς (*Πόντῳ ἐκάλυψε*), Σταυροῦ.

62β Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλ-

του· ἦχος πλ. δ'ϊαϊα *Ὑγρὰν διοδεύσας...*
Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος δ' *Θάλασσαν ἔπηξας...*

68α Ἀκάθιστος ὕμνος μελοποιηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· ἦχος πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* (ἀργὸ καὶ δύο σύντομα) *Τὸ προσταχθέν... Τῇ Ὑπερμάχω...* (ἀργό) Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ' *Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια... Τῇ ὑπερμάχω...* (σύντομο).

74β Ἦχος τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...*

75α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου] τὰς Κυριακὰς εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Τεσσαρακοστῆς· ἦχος πλ. α' κε *Θεοτόκε Παρθένε...*

76α Ἰδιόμελα σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Κυριακῶν τῆς Τεσσαρακοστῆς, εἰς τὸν στίχον. Σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Ἔλαμψεν...* Ἦχος πλ. δ' *Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν...* Ἦχος πλ. δ' *Χαλινούς...* Ἦχος πλ. δ' *Ἀτενίσαι...* Ἦχος βαρὺς *Ὁ τὸν ἀμπελῶνα...* Ἦχος πλ. β' *Λησταῖς...* Ἦχος α' δ'φωνος *Θαυμαστή...*

85α Εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, μέλος παλαιόν· ἦχος πλ. β' πα *Κατευθυνθήτω...* Ἦχος πλ. α' *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ] Κ λ α δ ᾶ· πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ - ν τ ί ο υ]· ἦχος α' δ'φωνος κε *Γεύσασθε...* Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος βαρὺς ζω *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...*

89β Εἰς τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον, παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β' δι *Παναγία Θεοτόκε...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ· β' *Τὴν πᾶσαν...* Ἦχος β' *Τὴν πᾶσαν...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. β' *Κύριε τῶν δυνάμεων...* Ἕτερον τὰ δεύτερα καὶ τρίτα· πλ. β' *Κύριε τῶν δυνάμεων...* Τὸ τελευταῖον *Κύριε τῶν δυνάμεων... Κύριε τῶν δυνάμεων...*

91α Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος β' βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἕτερον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

92α Εἰς τὴν θ' ᾠδὴν Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β' δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

92β Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος β' δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*
Στίχοι ψαλλόμενοι εἰς τὰς ὥρας, παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ

πρωτοψάλτου. Εἰς τὴν α'· ἦχος πλ. β' πα *Τὸ πρωΐ εἰσάκουσον...* Οἱ στίχοι ὅλων τῶν ὡρῶν. Ἀκολουθοῦν οἱ Μακαρισμοὶ στὸν ἴδιο ἦχο.

94α Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β' Εἰς τὰς ἀπολύσεις *Νε Πάντων προστατεύεις...* Τῇ δὲ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι τότε ψάλλεται τὸ παρὸν προσόμοιον· ἦχος α' δι *Σφαγήν σου...*

95β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου, μέλος ἀνώνυμον ἐκ τῶν παλαιῶν· ἦχος πλ. δ' *Ἀλληλούια...* (αργό), Σύντομον· πλ. δ' γα *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ' γα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* (ἀργό) Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ μετὰ τὸ Ἀλληλούια· πλ. δ' γα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (ἀργό).

99α Ἕτερα συντομώτερα κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' γα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

100α Τῇ Μεγάλῃ δ' εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

103α Εἰς τὸν στίχον τῶν ἁγίων Παθῶν, παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ' *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου...* Καὶ νῦν τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· πλ. δ' *Ἤδη βάπτεται...*

106α Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σύνθεσις ἐκ τῶν παλαιῶν· ἦχος β' ἐκ τοῦ δι *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

109α Ἀισματικὸν νεκρώσιμον κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ νομοφύλακος· πλ. β'[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

112β Σύνθεσις κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ λαμπαδαρίου τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος πλ. δ' *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

117α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ δ' εἰς τὸν στίχον, κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

121α,β Ἄγραφο.

122α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ στ', σύνθεσις κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α' πα *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

125α Εἰς τὸν Ἐπιτάφιον, κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ ἀρχιερέως Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α' *Τὸν ἥλιον...*

129β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα παρὰ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α' *Δόξα...*

Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...

132α Ἕτερον συντομώτερον παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

133β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς αὐτὸ ἤχημα· ἦχος πλ. α′ *Αἰεγαὶε...*

136α Εἱρμὸς καλοφωνικὸς τοῦ Πάσχα, κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος α′ πα *Νῦν πάντα...*

137α Μέλος παλαιόν· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργό, τὸ ὁποῖο τελειώνει χαμηλὰ στὸ φ. 137β).

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Ἡ μαύρη μελάνη πότισε ἀρκετὰ στὰ φύλλα καὶ κάποια σημεῖα προκάλεσε τρῦπες. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ μόνο στὴ ράχη δέρμα.
Γραφὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Πυκνογραμμένο μὲ μικρὰ διάστιχα, περιθώρια σχετικὰ ἄνετα.
Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς (φ. 1α), «υἱὸς τοῦ ποτὲ Ἰ ω ά ν ν ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος Χίου», στὰ 1833.

Στὴν β′ ὄψη τοῦ παραφύλλου Α′: ἐπάνω ἀριστερά: *113* μέσα σὲ κύκλο, καὶ παρακάτω ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

ἀπὸ Χρίστον Πανούτσον

Δευτέρα α′ / ιδ′ 8/βρίου ,αϑξη′ (=1η/14η Ὀκτωβρίου 1968)

Ἡ ἴδια σημείωση ὑπάρχει στοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 53, 84, 97, 126, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα) καὶ 128 τῆς συλλογῆς Καρά. Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.
Χαμηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α μιὰ παλαιὰ πρόχειρη σημείωση:

καὶ τόδε καμοῦ Ἰωακεὶμ ἱεροδιακό[νου]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 364.
GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 417.

Καρὰ 114

αἰ. ΙΘ′ (1812) χαρτ. 16,4 x 11 φύλλα Α′-Β′ + 110 + α′-β′

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Σ Υ Ν Τ Ο Μ Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ τοῦ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ
Δ Ο Ξ Ο Λ Ο Γ Ι Ε Σ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Ἰωάννης Χατζηπαρασκευᾶς.

1α Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον πάντας τοὺς εἱρμοὺς τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, καὶ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ σύντομον τρόπον, ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ κατ᾽ ἦχον. Μετεγράφη δὲ παρ᾽ ἐμοῦ Ἰ ω - ά ν ν ο υ τοῦ ἰδίου γραφέως ,αωιβ᾽ Ἰουνίου ιδ᾽. Τὸ παρὸν τῆς ὀκτωήχου. Ὠιδὴ α᾽· ἦχος α᾽ *Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος...* Καθεξῆς οἱ εἱρμοὶ κατ᾽ ἦχον, σὲ σύντομο μέλος, ὅπως ἀκριβῶς ἐκδόθηκαν στὴν Νέα Μέθοδο στὰ 1825 (ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸ χειρόγραφο λείπουν μόνο πέντε εἱρμοὶ τοῦ βαρέος ἤχου οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν στὸ ἔντυπο). Γράφει σωστὰ τὸν εἱρμὸ τοῦ πλαγίου β᾽ ἤχου: *Τμηθείση τμᾶται* καὶ ὄχι ὅπως ἐκδόθηκε στὰ 1825 (*Τμηθεὶς*).

68α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλαγίου τετάρτου, ἀμέσως: Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου Καθεξῆς οἱ γνωστὲς ἀργὲς Καταβασίες τοῦ Τριῳδίου (Ἀσώτου, Ἀπόκρεω, Α᾽ Κυριακῆς Νηστειῶν) σὲ ἀργὸ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

75α Τῇ δ᾽ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς Οἱ γνωστὲς ἀργὲς Καταβασίες σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

77α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων· ἦχος α᾽ *Τῶν οὐρανίων...* Κατ᾽ ἦχον.

83β Καθίσματα κατ᾽ ἦχον, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί - ο υ]· ἦχος α᾽ *Τὸν τάφον Σου...* κ.λπ.
Ἀκολουθοῦν: ἦχος α᾽ *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος β᾽ *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...* κ.λπ. ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἡ σειρὰ τοῦ ἐντύπου τοῦ 1825.

88β Τὰ τέσσερα στιχηρὰ τοῦ Πάσχα.

89β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ] εἰς κοιμηθέντας. Στάσις α᾽ *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* κ.λπ.

92β Ἄγραφο.

93α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξολογιῶν ὕμνων κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, κατὰ σύντομον τρόπον· ἦχος α᾽ *Δόξα σοι...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι μαζὶ μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία.* Ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 110α.

110β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπη, πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ σκοῦρο φθαρμένο δέρμα. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη καὶ ἕνα μεγάλο Χ στὸ κέντρο ποὺ ἐνώνει τὶς τέσσερις ἐσωτερικὲς γωνίες.

Γραφὴ μικρόσχημη, τεχνικὴ, ὄμορφη. Περιθώρια ἄνετα, πρωτογράμματα διακοσμημένα μὲ μικρὰ ἄνθη ἄνω καὶ κάτω.
Γραφέας, μὲ βάση τὸ φ. 1α, ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς. Ταυτίζεται μὲ τὸν Ἰ ω ά ν ν η Χ α τ ζ η - π α ρ α σ κ ε υ ᾶ (μαθητὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α), γνωστοῦ ἀπὸ ἄλλο του χειρόγραφο: ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗ, *ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ* 1975, σσ. 211-213 καὶ Πίνακας XXI, μὲ ἐκπληκτικὴ ὁμοιότητα μὲ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ δασκάλου του. Ἄλλος ἕνας κώδικας τοῦ Ἰ ω ά ν ν η, ἀγνώστου κατόχου, περιέχει τὴν Τεχνολογία τῆς μουσικῆς τέχνης τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α μὲ ἔνδειξη στὸ (παρόμοιο μὲ τοῦ παρόντος κώδικα) φύλλο τίτλου: «μετεγράφη παρ᾽ ἐμοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ μαθητοῦ υἱοῦ τοῦ Χατζη Παρασκευᾶ ια (=1811;) ιδ᾽ Ὀκτωβρίου».
Ἡ ἀξιοπερίεργη ταύτιση τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα τοῦ Ἰ ω ά ν ν η μὲ ἐκεῖνον τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ δημιουργεῖ μεγάλα προβλήματα ἀσφαλοῦς ἀπόδοσης στὸν δεύτερο ὅσων χειρογράφων παρουσιάζουν μὲν αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα, δὲν εἶναι δὲ σαφῶς μαρτυρημένο ὅτι γράφονται ἀπὸ αὐτόν.

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης: *114* μέσα σὲ κύκλο. Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Β᾽α: *50* καὶ χαμηλώτερα: *-62-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 364, ὅπου ἀποδίδεται στὸν κάλμο τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΕ᾽.

Καρὰ 115

αἰ. ΙΘ᾽ (ἀρχές) χαρτ. 21,6 x 15,8 φύλλα Α᾽-Δ᾽ + 186 + α᾽-θ᾽

Δ Ο Ξ Α Σ Τ Ι Κ Α Ρ Ι Ο [Π Ε Τ Ρ Ο Υ τ ο ῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ]

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Μετὰ ἀπὸ ἐξαιρετικὸ πολύχρωμο ἐπίτιτλο καὶ ἀνάλογο πρωτόγραμμα, μὲ χρυσὴ μελάνη: ΔΟΞΑΣΤΙΚΑ᾽ΡΙΟΝ σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχων πάντα τὰ δοξαστικὰ ἑσπερινοῦ ἀποστίχου τε καὶ αἴνων πάντων τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων σὺν τοῦ Τριῳδίου τε καὶ Πεντηκοσταρίου. Μὴν Σεπτέμβριος. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους.
Μὲ κόκκινη μελάνη: Εἰς τὴν α^ην^ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου:- Δόξα· ἦχος πλ. β᾽ *Θεία χάρις...*
Καθεξῆς τὸ γνωστὸ Δοξαστ[ικ]άριο σὲ σύνθεση τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

98α Μετὰ ἀπὸ πολύχρωμα ἄνθη (ἀντὶ ἐπιτίτλου): ἈΡΧΗ' ΣΥ'Ν ΘΕΩι ΑΓΙ'Ωι τῶν δοξαστικῶν τοῦ Τριῳδίου. Ἀρχόμεθα ἀπὸ τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Δόξα· ἦχος πλ. δ' *Παντοκράτωρ Κύριε...* Καθεξῆς ὅλη ἡ ὕλη τοῦ Τριῳδίου.

174β Μετὰ ἀπὸ λιτὸ ἐπίτιτλο: ἈΡΧΗ' ΣΥ'Ν ΘΕΩι ΑΓΙ'Ωι τῶν δοξαστικῶν τοῦ Πεντηκοσταρίου. Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Εἰς τοὺς αἴνους, δόξα καὶ νῦν· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Καθεξῆς ὅλη ἡ ὕλη τοῦ Πεντηκοσταρίου. Τὸ τελευταῖο μέλος τῆς ἑνότητας (*Δεῦτε πιστοί...*) ξεκινᾶ στὸ φ. 186α, τελειώνει στὸ 186β.

187α-190β Ἀριθμημένα, ἀλλὰ ἄγραφα. Ἀκολουθοῦν ἄλλα πέντε παράφυλλα, ἄρα, οὐσιαστικὰ μετὰ τὸ φ. 186 ὑπάρχουν ἄλλα ἐννέα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, ἀναλυτική, πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ καφὲ δέρμα, ταλαιπωρημένη ἀπὸ ὑγρασία. Χρυσοτυπίες: ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει παραλληλόγραμμο πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴ μέση ἕνα φυτό. Στὴ ράχη ἐξογκώματα καὶ ἀνάμεσά του ἄνθη.
Γραφὴ πολὺ ἐπιμελημένη, καθαρή, λεπτή, τεχνική, ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Ἐξαιρετικὰ πολύχρωμα ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα. Μεγάλα περιθώρια ἐξωτερικὰ καὶ κάτω, ἄνετο τὸ ἐπάνω, ὁριακὸ τὸ ἐσωτερικό.
Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς ὁ Χῖος. Γράφει μᾶλλον στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Ψηλὰ στὴν ἐσωτερικὴ μερὶὰ τοῦ καλύμματος τῆς στάχωσης: *115* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α'α: *-59-*.
Στὸ παράφυλλο Δ'α:

Καὶ τόδε κτῆμα Αντωνίου Σταματίου
ἔτος 1860 Ἀπριλίου 11

Στὸ παράφυλλο Δ'β, πρὶν τὸ φ. 1α, πλαγίως μιὰ ἀρίθμηση (ὅπως σὲ πολλοὺς ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς): *Νο 15*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΖ'.

Καρὰ 116

αἰ. ΙΘ' (1808) χαρτ. 17 x 11,5 φύλλα Α'-δ' + 216 + α'-ια'

ΔΟΞΑΣΤΙΚΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Ἐντὸς καλλιτεχνικοῦ πλαισίου (διατηρῶ ὀρθογραφία καὶ στίξη):

Δοξαστικάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ πε
ριέχον πάντα τὰ δοξαστικὰ τῶν
δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν έορ
τῶν καὶ τῶν έορταζομένων ἁγίων.
Συντεθὲν κατὰ είρμολογικὸν τρόπον
παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδα
σκάλου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ
Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.
Μεταγραφὲν δὲ ἐκ τοῦ πρωτοτύπου
παρ᾽ έμοῦ ἀ π ο σ τ ό λ ο υ τοῦ πύκλην
κ ώ ν σ τ α χ ί ο υ. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ,
αωη$^{\omega}$:-
Κατὰ μήνα μάρτιον ἐν κωνσταντί
νου πόλει. ἐν τῇ λεοφόρω
εἰς κερπίτζ χάνη
ἐν τῇ λεοφό
ρω:-

2α Μετὰ ἀπὸ άπλὸ ἐπίτιτλο καὶ ὄμορφο-καλλιτεχνικὸ πρωτόγραμμα ξεκινᾶ ὁ Σεπτέμβριος καὶ καθεξῆς οί ὑπόλοιποι μῆνες: Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, Ἰανουάριος (φ. 63α), Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλιος, Μάιος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὔγουστος (όπου, μετὰ τὸ *Θεαρχίῳ νεύματι* ὑπάρχει καὶ ἡ σύνθεση τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ (όπως καὶ στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ βιβλίου στὰ 1820).

112α Ἕτερον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ]· πλ. β᾽ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἡ Ἐλισάβετ συνέλαβε...*

113α Ἀρχίζει τὸ Τριῴδιο.

161α Ἀρχίζει ἡ ἀκολουθία τῶν Παθῶν.

198α Χαμηλὰ όλοκληρώνεται τὸ γ᾽ ἰδιόμελο τῆς πρωινῆς ἀκολουθίας τοῦ Μεγάλου Σαββάτου *Σήμερον ὁ Ἅιδης...*

198β Εἰς τὴν α᾽ Ἰανουαρίου εἰς τὴν λιτή, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· Δόξα ἦχος α᾽ *Πάντων τῶν ἁγίων...*

Εἰς τὴν κα᾽ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ ἁγίου Νεοφύτου, εἰς τὴν λιτήν· Δόξα ἦχος β᾽ *Νέον φυτόν...*

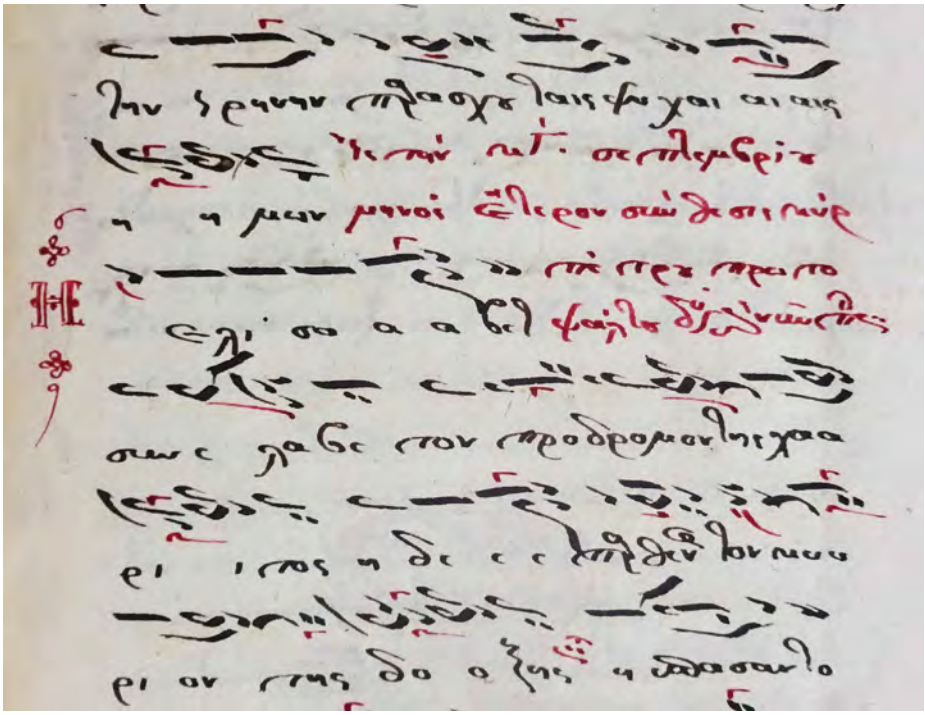

Πανομοιότυπο 101. Χφ. Καρὰ 116, φ. 112α.

199α Εἰς τὸν στίχον· Δόξα ἦχος πλ. δ′ *Εἰς τὰ τῶν οὐρανῶν θεία καταγώγια...*

200α Εἰς τὸν στίχον τῆς Μεγάλης Τρίτης· ἦχος πλ. β′ *Ὅταν ἔλθης ἐν δόξῃ μετ᾽ ἀγγελικῶν...*

200β πλ. β′ *Ὁ Νυμφίος ὁ κάλλει ὡραῖος...*

201α Ἀρχίζει τὸ Πεντηκοστάριο, τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 216β ὅπου ὁλοκληρώνεται τὸ δοξαστικὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων *Δεῦτε πιστοί...*

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ ἀναλυτικὴ τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Διακρίνονται λερώματα ἀπὸ ὑγρασία στὸ πάνω μέρος τῶν ἀρχικῶν φύλλων. Στάχωση ἀπὸ δέρμα σὲ καλὴ κατάσταση. Ἐξίτηλες χρυσοτυπίες (πλαίσιο μὲ ἄνθη).

Ὁ γνωστὸς καλλιτεχνικός, μικρόσχημος καὶ τεχνικὸς γραφικὸς χαρακτῆρας τοῦ Ἀπ ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Μελάνες: ἔντονη μαύρη καὶ βυσσινόχρωμη γιὰ τὰ ἁρμόδια σημάδια, τὰ πρωτογράμματα, τὰ ἐπίτιτλα καὶ τὶς ἐπιγραφές.
Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς ὁ Χ ῖ ο ς στὰ 1808 (φ. 1α). Ἀνθολογεῖ καὶ κάποιες συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ οἱ ὁποῖες δὲν συμπεριλήφθησαν στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ τόμου στὰ 1820.
Στὸ παράφυλλο Δ'α ὑπάρχει ἡ σημείωση:

Κυριάκος Σαράντους
ἔτος 1885
Μὴν Ἀπριλίου
-18-
ἡμέρα Πέμπτη
ἡ πατρὶς μου εἶναι
Καισάρεια. Ἐν Κων/πόλει

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λ. ΠΟΛΙΤΗ-Μ. ΠΟΛΙΤΗ, «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 364.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417, ὅπου σημειώνεται ὅτι στὴν ἀρχικὴ φάση τῆς ἔρευνας στὴν συλλογὴ Καρὰ ὁ συγκεκριμένος κώδικας δὲν ἐντοπίστηκε, ἐνῶ μὲ τὸν ἀριθμὸ 116 ὑπῆρχε ἄλλο χειρόγραφο τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ἤδη ὅμως ἡ ἀναλυτικὴ ἔρευνα ὁδήγησε στὸν ἐντοπισμὸ (σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς βιβλιοθήκης) τοῦ παρόντος χειρογράφου, τὸ ὁποῖο ὁ Λίνος Πολίτης εἶχε δεῖ παλαιότερα ὑπὸ τὸν ἀριθμὸ 116. Μετὰ ἀπὸ αὐτό, τὸ χειρόγραφο τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος μετακινήθηκε στὸν ἀριθμὸ 195 τῆς συλλογῆς[67].

Καρὰ 117

αἰ. ΙΘ' (1834;) χαρτ. 17 x 11,5 φύλλα Α'-Η' + σσ. 508 + α'-στ'

Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Ν Ε Ν Ι Α Υ Τ Ο Υ [Α Π Ο Σ Τ Ο Λ Ο Υ Κ Ω Ν Σ Τ Α;]

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1 ΜΗ'Ν ΣΕΠΤΕ'ΜΒΡΙΟΣ Εἰς τὴν $α^{ην}$. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Δόξα· ἦχος

67. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι ὁ κώδικας 195 εἶχε μνημονευτεῖ μὲ τὸν ἀριθμὸ 116 καὶ στό: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σ. 17.

πλ. β′ *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ Στιχηράριο ἢ Δοξασ[τικ]άριο ἐνιαυτοῦ. Τὸ μέλος μοιάζει σὲ κάποια σημεῖα μὲ τὸ τοῦ Π έ τ ρ ο υ *λα*μπαδαρίου, ὡστόσο ὅμως εἶναι αναλυτικότερο ἕως καὶ πολὺ διαφορετικό. Πιθανῶς πρόκειται γιὰ σύνθεση τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Σὲ δύο σημεῖα (σσ. 161-190 καὶ σσ. 367-384) παρεμβάλλονται φύλλα ἄλλου γραφέως ὁ ὁποῖος ἀναπληρώνει ἐκπεσόντα φύλλα τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ. Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων μηνῶν: Ὀκτώβριος-σ. 67, Νοέμβριος-σ. 93, Δεκέμβριος-σ. 130, Ἰανουάριος-σ. 205, Φεβρουάριος-σ. 279, Μάρτιος-σ. 297, Ἀπρίλιος-σ. 314, Μάιος-σ. 324, Ἰούνιος-σ. 337, Ἰούλιος-σ. 378, Αὔγουστος-σ. 435.

456 Δόξα Καὶ νῦν ὀκτάηχον, παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε *Θεαρχίῳ νεύματι...*

466 Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ [Κ ώ ν σ τ α] εἱρμολογικόν· ἦχος α′ κε *Θεαρχίῳ νεύματι..*

501 Δογματικὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατ᾽ ἦχον· ἦχος α′ *Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Ἀκολουθοῦν τὸ *Παρῆλθεν* τοῦ β′ ἤχου, τὸ *Πῶς μὴ θαυμάσωμεν* τοῦ τρίτου, τὸ *Ὁ διὰ σὲ* τοῦ δ′, καὶ στὴν σελίδα 508 χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ *Ἐν τῇ Ἐρυθρὰ* τοῦ πλ. α′ τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει ἄλλη σελίδα στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου, μὲ μικροδιαφοροποιήσεις στὴν χρήση κάποιων χαρακτήρων.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ καφὲ δέρμα (καμία διακόσμηση) τὸ ὁποῖο στὴ ράχη ἔχει λευκανθεῖ. Ἡ ἔντονη μαύρη μελάνη ἔχει ποτίσει τὰ φύλλα καὶ μερικὲς φορὲς ἡ ανάγνωσή τους δὲν εἶναι εὔκολη.

Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α, τεχνικὴ μὲν καὶ καλλιτεχνική, προβληματικὴ ὅμως σὲ πολλὰ σημεῖα λόγῳ τῆς μαύρης μελάνης.

Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς, καὶ ἄλλος (σσ. 161-190, 367-384). Ὁ Κ ώ ν σ τ α ς ἴσως γράφει στὰ 1834 (βλ. τὸ ἑπόμενο χειρόγραφο ποὺ εἶναι ὁ β′ τόμος τοῦ ἔργου) ἐπιθυμῶντας νὰ «καταθέσει» τὴν δική του συμβολὴ στὶς σύντομες μελοποιήσεις τῶν ἰδιομέλων. Σίγουρα, γιὰ τὸν κώδικα αὐτὸ καὶ τὸν ἑπόμενο β′ τόμο μιλᾶ ὁ Σίμων Καρὰς στὸ Θεωρητικό του (ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Α′* 1982, σ. 219· βλ. καὶ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, *ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ* 2002, σσ. 73-74).

Ἐπάνω δεξιὰ στὸ παράφυλλο Α′α: *117* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ στὴ μέση: *67*. Στὸ παράφυλλο Δ′α ὑπάρχει μιὰ ὠοειδὴς σφραγίδα (βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα):

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΜΑΡΚΟΥ Α. ΓΑΛΑΝΤΗ.
ΑΘΗΝΑΙ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 5

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417 (ὅπου ἐκ παραδρομῆς ἀναγράφηκε ὡς Στιχηράριο Ἰ α κ ώ β ο υ).

Καρὰ 118

αἰ. ΙΘ' (1834;) χαρτ. 17,1 x 11,5 φύλλα Α'-Δ' + σσ. 398 + α'-γ'

Σ Τ Ι Χ Η Ρ Α Ρ Ι Ο Τ Ρ Ι Ω ι Δ Ι Ο Υ καὶ Π Ε Ν Τ Η Κ Ο Σ Τ Α Ρ Ι Ο Υ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

Β'α Ἀπὸ τὸν γραφέα ποὺ συμπλήρωσε σελίδες τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα στὸν προηγούμενο κώδικα: Δοξαστάριον περιέχον τὰ παντὶ ἱεροψάλτῃ χρήζοντα Δοξαστικὰ τε καὶ ἰδιόμελα πασῶν τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, τῶν ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ἐνιαυτοῦ, τοῦ τε Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου. τόμος δεύτερος.
Χαμηλά: Constantinople 1834
καὶ χαμηλώτερα: 1874
Στὴν πίσω ὄψη μιὰ ὑπογραφή: *Spiridion Demetriadis*
Στὰ φφ. Γ'α, Γ'β, Δ'α γράφτηκαν τὰ περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου.

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν δοξαστικῶν τοῦ Τριῳδίου ἀρχομένου ἀπὸ τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου. Στιχηρὰ ἰδιόμελα· ἦχος α' ἐκ τοῦ πα *Μὴ προσευξώμεθα...*
Καθεξῆς ἡ ὕλη τοῦ Τριῳδίου. Τὶς σελίδες 161-186 γράφει ὁ γραφέας ποὺ ἀναπλήρωσε φύλλα καὶ στὸν προηγούμενο κώδικα.

293 Ἡ ἀρχὴ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Τὸ τελευταῖο μέλος τῆς ἑνότητας (*Δεῦτε πιστοὶ* τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων) ὁλοκληρώνεται στὴν σελίδα 398.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Ἡ ἴδια ἀκριβῶς στάχωση μὲ τὸν προηγούμενο κώδικα.
Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Πρωτογράμματα μὲ διακόσμηση μικρῶν ἀνθέων ἄνω καὶ κάτω. Ἡ μαύρη μελάνη καὶ πάλι εἶναι πολὺ ἔντονη.
Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς (καὶ ἄλλος στὶς σσ. 161-186), μᾶλλον στὰ 1834, ὅπως ἡ (ὑπὸ ἄλλου γραμμένη) ἐπιγραφὴ τοῦ φ. Β'α δηλώνει. Ἡ περίπτωση νὰ ὑπῆρχε σὲ ἕνα ἀρχικὸ φύλλο τοῦ χειρογράφου

τοῦ Κ ώ ν σ τ α αὐτὴ ἡ χρονολογία καὶ νὰ μεταφέρθηκε στὸ σημερινὸ φ. Β'α εἶναι πιθανή. Γιὰ ἄλλες ἀναφορὲς τοῦ ἔργου αὐτοῦ τοῦ Ἀποστόλου βλ. τὰ σχόλια στὸ προηγούμενο χειρόγραφο.

Στὸ παράφυλλο Α'α ψηλά: *118* μέσα σὲ κύκλο, στὴ μέση: *-68-* καὶ χαμηλώτερα ἡ σφραγίδα τοῦ φ. Δ'α τοῦ προηγούμενου κώδικα.
Γενικῶς, τὰ ἐμπρὸς παράφυλλα (βλ. παραπάνω τὴν περιγραφή τους) εἶναι νεώτερη προσθήκη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417.

Καρὰ 119

αἰ. ΙΘ' (ἀρχές) χαρτ. 17,2 x 15,1 φύλλα Α' + 174 + α'

Π Ρ Ο Θ Ε Ω Ρ Ι Α, Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν Σ Υ Ν Τ Ο Μ Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης
Ἀκολουθεῖ ἕνα ἄγραφο τμῆμα τοῦ φύλλου, καὶ χαμηλώτερα: Ἀρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα... Ἡ Προθεωρία, κάπως πρόχειρα γραμμένη.

5β Ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν τρία ἄγραφα καὶ ἀνάριθμα φύλλα.

6α Ἀναστασιματάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατὰ σύντομον τρόπον, συντεθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ διὰ προσταγῆς τοῦ Παναγιωτάτου κυρίου Σ α μ ο υ ὴ λ. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἑπτὰ ἑσπέρια ἰδιόμελα, τὸ Θεοτοκίο, τὰ τέσσερα ἀπόστιχα, καὶ τὸ Θεοτοκίο, τὰ Πασαπνοάρια καὶ τὰ ὀκτὼ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῶν αἴνων καὶ ὁ μακαρισμός. Ἴδια δομὴ σὲ ὅλους τοὺς ἤχους, ἕως καὶ τὸν πλ. δ'. Τὰ φφ. 40α-40β, 77α-77β εἶναι ἄγραφα.

78α Στίχοι ψαλλόμενοι κατ᾽ ἦχον μετὰ τὸ Κεκραγάριον, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Θοῦ, Κύριε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

99α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον. Κάθισμα Τὸν τάφον Σου Σωτήρ· ἦχος α' (μὲ μαλακὴ χρωματικὴ φθορά) *Τὰ*

Πάθη τὰ σεπτά... Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα καθίσματα τῆς ἡμέρας, μετὰ τὰ τῆς Μεγ. Τρίτης, τῆς Μεγ. Τετάρτης, Μεγ. Πέμπτης.

104β-109β Ἄγραφα.

110α Ἀντίφωνα σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις κὺρ Χ ο υ ρ - μ ο υ ζ ί ο υ μαθητοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ μὲ γνώμην τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Ἡ ὑπακοή· ἦχος α᾽ *Ἡ τοῦ ληστοῦ...* Ἀντίφωνα· ἦχος α᾽ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* Ἀργὸ μέλος, ὅλοι οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ α᾽ ἤχου καὶ τὸ Προκείμενο.

112β Ἕτερα ἀντίφωνα σύντομα τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ]· ἦχος α᾽ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...*

114α Μετὰ τὸ τέλος τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ α᾽ ἤχου: Εἰς τοὺς αἴνους· ἦχος α᾽ *Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη...*
Καθεξῆς καὶ οἱ ἑπτὰ ὑπόλοιποι ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομή (Ὑπακοή, ἀργὸ καὶ σύντομο μέλος ἀναβαθμῶν, στιχολογία αἴνων σὲ μέλος καὶ πάλι τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ).

167α Τὸ μετὰ τὸ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον, τὰς Κυριακάς· ἦχος β᾽ *Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με...* Πλήρης ὁ Ν᾽ ψαλμὸς καὶ τὰ τρία τροπάρια μετὰ ἀπὸ αὐτόν.

170β Ἡ ὑπακοὴ τοῦ β᾽ ἤχου *Μετὰ τὸ Πάθος...* Τὴν εἶχε παραλείψει ἀπὸ τὴν σειρά της.

171β Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἐξήγησις κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α᾽ *Νε δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ]· β᾽ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

172α Ἦχος β᾽ *Ἀλληλούια... ἀλληλούια... Ἀλληλούια...*

172β-174β Ἄνευ ἀξίας πρόχειρες μουσικὲς σημειώσεις.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος, πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει ἀπὸ ἕνα ἁπλὸ μεγάλο πλαίσιο. Στὴν ράχη (ἐξογκώματα, ἄνθη) ἡ γνωστὴ ὠοειδὴς ἐτικέτα (βλ. τὰ σχόλια τοῦ χφ. ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36). Στὴν ἐπάνω γραμμή της: *No 110*, ἐνῶ στὴν κάτω δὲν γράφτηκε κάτι.

Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α (ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς Προθεωρίας καὶ τὰ τελευταῖα φύλλα), μικρόσχημη, τεχνική. Περιθώρια ἄνετα, πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση. Πρόβλημα καὶ πάλι μὲ τὴν μαύρη μελάνη ἡ ὁποία μαύρισε τὰ φύλλα καὶ ἔκανε δύσκολη τὴν ἀνάγνωση τοῦ κώδικα.

Γραφέας, μὲ βάση τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα, ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς. Τὸ χειρόγραφο ἔχει ἀξία γιὰ τὸ περιεχόμενο σύντομο Ἀναστασιματάριο τοῦ Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (βλ. καὶ τὸ χειρόγραφο ὑπ᾽ ἀριθμὸν 59 τῆς συλλογῆς καὶ τὰ σχετικὰ σχόλια ἐκεῖ) καὶ γιὰ τὶς συνθέσεις τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ,

ὅλα αὐτὰ στὴν πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου ἀναλυτικὴ γραφή. Ἡ ἀργὴ σύνθεση τῶν Ἀντιφώνων (Ἀναβαθμῶν) σὲ κάθε ἦχο ἡ ὁποία περιέχεται καὶ στὸ (ἐπίσης αὐτόγραφο τοῦ Κ ώ ν σ τ α) χειρόγραφο Ἰβήρων 1296, δημοσιεύτηκε στὴν σημειογραφία τῆς Νέας Μεθόδου στὸν Α' τόμο τοῦ Ταμείου Ἀνθολογίας τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ στὰ 1824, σσ. 298-324, καὶ οἱ στιχολογίες τῶν Αἴνων κατ᾽ ἦχον στὴν πρώτη ἔκδοση τοῦ Εἱρμολογίου τῶν δύο Πέτρων στὰ 1825 (στὸ τέλος τοῦ β' τόμου ὁ ὁποῖος περιέχει τὸ σύντομο Εἱρμολόγιο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ).

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ ἀριθμός: *65*, ἐνῶ στὴν β' ὄψη: *119* μέσα σὲ κύκλο καὶ χαμηλά, πλαγίως (ὅπως σὲ πολλοὺς ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς) μιὰ παλαιὰ ἀρίθμηση: *No 11*.

Στὸ κάτω περιθώριο τοῦ φ. 1α μιὰ παλαιὰ σημείωση:

ἐκ τῶν τοῦ Ἰμαράκη Μανουὴλ καὶ τόδε
ῥαιδεστὸν

Πανομοιότυπη αὐτὴ ἡ σημείωση ὑπάρχει καὶ στοὺς κώδικες Γενναδείου 25 (ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι, ἀλλὰ στὸ ἐπάνω περιθώριο) καὶ Ψάχου 36/188β. Γιὰ τὸν Ἰμαράκη βλ. τὴν Εἰσαγωγὴ τῆς μετὰ χεῖρας ἐκδόσεως. Ἀνάποδα στὸ παράφυλλο α'β: *64*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Στὸ δημοσίευμα τοῦ Γ. Κωνσταντίνου «Τὸ σύντομο Ἀναστασιματάριο τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ» (βλ. τὴν παρατιθέμενη βιβλιογραφία στὸν κώδικα Καρὰ 59), δημοσιεύονται δύο φωτογραφίες τοῦ χειρογράφου (καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ φ. 6α) χωρὶς μνεία τῆς συλλογῆς στὴν ὁποία ἀνήκει: «Εἰκόνα 11» καὶ «Εἰκόνα 14» (ἡ δεύτερη φωτογραφία). Οἱ δύο αὐτὲς φωτογραφίες ἀπὸ τὸν κώδικα ἐμφανίζονται καὶ στὸ ἔργο τοῦ ἴδιου: *Ἀναστασιματάριον Πέτρου Ἐφεσίου. Ἐπιτομή. Πρακτικὸν μέρος ΙΙ.* [Θεωρία καὶ πράξη τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς 3. Ἱερὰ Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου], 2015, σ. ιστ' καὶ ιθ'.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΠΤΥΧΕΣ ΕΡΓΟΥ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ», 2016, σσ. 466-467.

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Β'* 2016, σ. 224 (στὴν τέταρτη ἀράδα ἀπὸ τὸ τέλος τῆς σελίδος νὰ διορθωθεῖ ὁ ἀριθμὸς τοῦ χειρογράφου τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται ὡς αὐτόγραφο τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα: ὄχι τὸ 59, ἀλλὰ τὸ 119).

Καρὰ 120

αἰ. ΙΘ' (1809) χαρτ. 16,8 x 11,1 φύλλα Α'-Δ' + 102 + α'

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ» ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑ (ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΟ)

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Ἴλ ἀλαχ ἀζιζὴν κουβετίκλεν μουσικὴ μαραφετινὴν τεχνολογιασι κι ζῶκρ ἐντεγιὸρ μουσικὴν σεσλώ νισανλαρὶν Γιρλοῦ. Ἐν μὲ βέ γιουξεέϊτζουν τενλὲρ βέρου χλάριτζου βὲ χὲρ μαραφὲτ μουσικανὴν. Γιαζιλντὶ μπεντὲν Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ,αωθ' (=1809) σενεντὲ δεκέμβριος ἀϊντὰ κερπίτζ χανηνά:--

Καθεξῆς, ἡ *Μουσικὴ Τέχνη καὶ Τεχνολογία* τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α στὰ Καραμανλίδικα, γνωστὴ στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφά του, μελετημένη καὶ κατὰ μέρος ἐκδεδομένη (βλ. κυρίως: ΣΤΑΘΗ, *Η ΕΞΗΓΗΣΙΣ* (γ' ἔκδ.) 1993, ὅπου ἐκδίδεται μέρος τοῦ θεωρητικοῦ τοῦ Κ ώ ν σ τ α μὲ βάση τοὺς κώδικες Δοχειαρίου 389-ἔτος 1807, Κουτλουμουσίου 450-ἔτος 1809, Εθν. Βιβλιοθήκης Ἑλλάδος 1867-ἔτος 1820 καὶ ἕναν ἀκόμη ἰδιωτικῆς συλλογῆς· ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, *ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ* 2002, ὅπου ἀναλυτικὴ μουσικολογικὴ μελέτη τοῦ Θεωρητικοῦ· ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΤΑΜΗΪΣ Α'* 1995, ὅπου ἐκδίδεται φωτογραφικὰ ὁ κώδικας ΕΒΕ 1867 τοῦ ἔτους 1820).

Κατὰ τὴν δομή του τὸ παρὸν χειρόγραφο εἶναι ὅμοιο κυρίως μὲ τοὺς κώδικες Δοχειαρίου 389 καὶ Κουτλουμουσίου 450, ὡστόσο ὑπάρχουν καὶ διαφοροποιήσεις στὴν ὕλη του.

59α Μποῦ χαβαλὰρ μπιρὶ μπιρλέριλα
καρισίγιορλαρ κύριοςλαρ γιαμακλὰρ
ορταλὰρ τζεϊρεκλὲρ σὰγ γεντιλικλὲρ
νὶμ γεντιλικλέρ. Βὲ χὲρ χαβὰ μπιρί
μπριρσίηλα. μπου σεκήλ· Ἦχος *α' Οἱ τὰ χερουβίμ...*

Σύμφωνα μὲ μετάφραση τοῦ ἐξαιρετικοῦ μουσικοῦ κ. Χρήστου Ψωμιάδη (τὸν ὁποῖο θερμὰ εὐχαριστῶ): Αὐτοὶ οἱ ἦχοι ἀνακατεύονται ἀναμεταξύ τους, κύριοι, πλάγιοι, μέσοι, δίφωνοι, γεροὶ επτάφωνοι (γεροφωνίες τῶν ἑπταφωνιῶν;) ἡμιεπτάφωνοι (μισοφωνίες τῶν ἑπταφωνιῶν;), καὶ ὅλοι οἱ ἦχοι ἀναμεταξύ τους, ὡς ἑξῆς· ἦχος *α' Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ καὶ στοὺς ὑπόλοιπους ἑπτὰ ἤχους, καὶ ἕνα σὲ δ'λέγετο, κοινωνικά, καὶ συνεχίζεται ἡ ὕλη τοῦ Θεωρητικοῦ.

80α Δοξολογία τοῦ Κώνστα σὲ ἀτζέμ. Σύμφωνα μὲ τὸν συνάδελφο καθηγητὴ Θωμᾶ Ἀποστολόπουλο, πρόκειται γιὰ «ἀσυνήθιστο στοιχεῖο γιὰ τὰ θεωρητικὰ τοῦ Ἀποστόλου. Εἶναι μᾶλλον ἡ ἴδια ποὺ ὑπάρχει στὸν κώδικα Ἰβήρων 452 στὴν Νέα Μέθοδο. Μοιάζει πολὺ μὲ τὴν γνωστὴ τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα.».

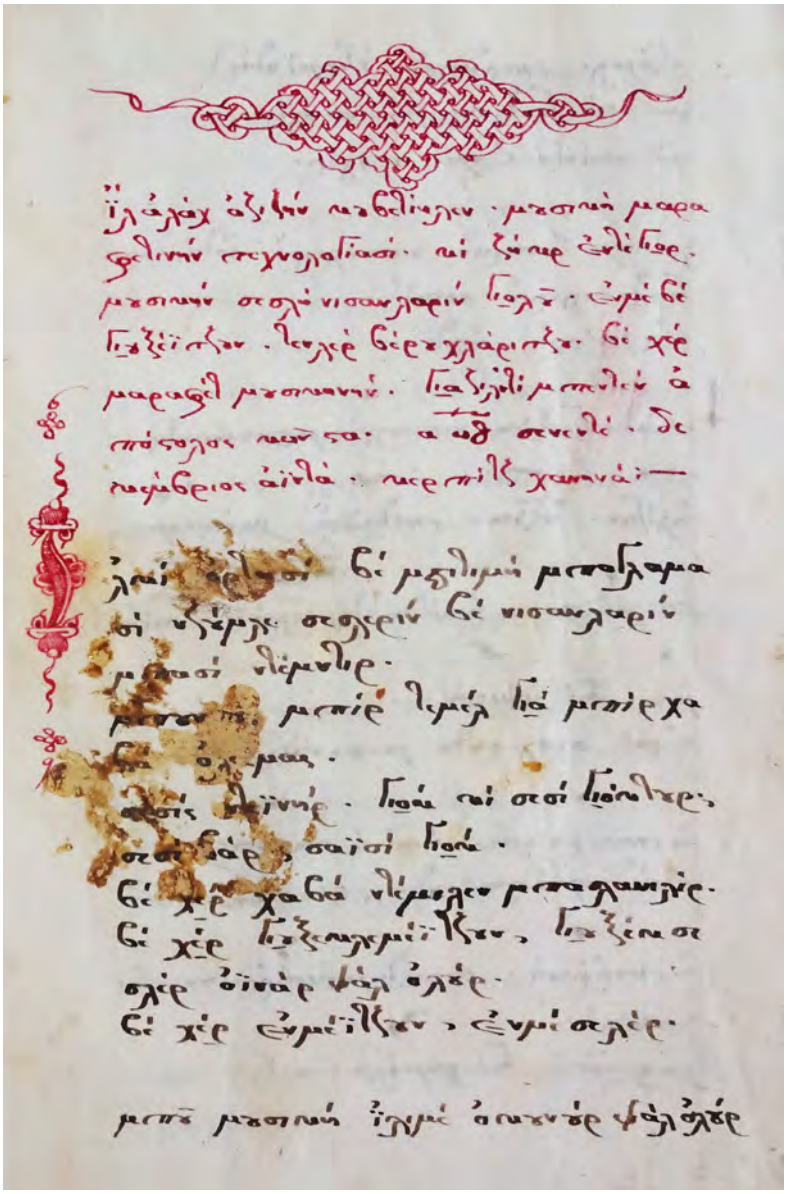

Πανομοιότυπο 102. Χφ. Καρὰ 120, φ. 1α.

83α-101α Ἄγραφα.

101β Ἦχος α′ *Τεριρεμ...* Σύμφωνα μὲ τὸν Θωμᾶ Ἀποστολόπουλο εἶναι «ἐπίσης ἀσυνήθιστο στοιχεῖο σὲ χειρόγραφο θεωρητικό».

102β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἐξηγητική, ἡ ὀλίγον πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες ὄμορφες ποὺ διατηροῦνται: ἐμπρὸς ὑπάρχει μεγάλο πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες, ὅμοιο μικρότερο ἐντός, καὶ στὸ κέντρο ρομβοειδὲς σχῆμα μὲ φυτὰ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Ἐσταυρωμένος. Ὁμοίως πίσω, ἀλλὰ στὸ κέντρο ἡ Βρεφοκρατοῦσα. Στὴ ράχη ἐξογκώματα μὲ ἄνθη στὰ κενά.
Γραφὴ καθαρή, μὲ ἔντονες μελάνες (μαύρη καὶ κόκκινη), ἄνετα περιθώρια καὶ διάστιχα. Εὐανάγνωστη, ἂν καὶ μικρόσχημη.
Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1809 στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἔγραψε στὴν Κωνσταντινούπολη, στὴν λεωφόρο Κερπίτζ χάνι, ὅπου ἔχει γράψει καὶ ἄλλα χειρόγραφα, ὅπως τὸ σημερινὸ ΕΒΕ 1868 τὸ ἔτος 1820. Σημειώνω ὅτι ἡ ὕπαρξη τοῦ κώδικα ἦταν γνωστὴ τὰ τελευταῖα χρόνια ἀπὸ δημοσίευμα τοῦ Λίνου Πολίτη, τὸ ὁποῖο εἶχε χρησιμοποιήσει καὶ ὁ Θωμᾶς Ἀποστολόπουλος (βλ. τὶς σχετικὲς ἀναφορὲς στὴν Βιβλιογραφία, παρακάτω).

Κάποια σχόλια τοῦ τελευταίου (εὐγενῶς προσφερθέντα, καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐκφράζω τὶς εὐχαριστίες μου) γιὰ τὸ παρὸν χειρόγραφο: «Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἕντεκα γνωστὰ θεωρητικὰ τοῦ Κώνστα, καὶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο γνωστὰ γραμμένα στὰ Καραμανλίδικα. Κατὰ τὴν δομὴ τοῦ περιεχομένου εἶναι ἴδιο μὲ τὰ ὑπόλοιπα, κατὰ τὴν πρώιμη τετραμερῆ σειρὰ τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα: «φθόγγοι, ἄργιες, ἐνέργειες-σχηματισμοί-γραμμές, ἦχοι, φθορές. Συνοδεύεται ἀπὸ κανόνια τῶν γνωστῶν τύπων τοῦ Ἀποστόλου, τουτέστιν βουστροφηδὸν διατάξεις παραλλαγῆς, στηλόμορφα γιὰ τὶς κλίμακες, τὸ Κανόνιο τῆς κεφαλῆς γιὰ τὶς «ἐνέργειες» καὶ τὶς θέσεις τῶν βάσεων τῶν ἤχων μὲ τὴν ὁρολογία τῶν μακαμιῶν, τετραγωνισμένους ἄβακες γιὰ φθορὲς καὶ ἀντιστοιχίες μὲ τὰ μακάμια καὶ κυκλικὰ γιὰ τὶς Καταλήξεις καὶ τὸν Τροχό. Ἐπίσης περιέχει τὴν σειρὰ τῶν γνωστῶν μελῶν ὡς παραδειγμάτων (μαθήματα Σημείων, Γραμμῶν Ἤχων, Ἄξιόν ἐστιν, Χερουβικά, κ.λπ.). Οἱ λεπτομέρειες στὸ Κανόνιο Κεφαλῆς, τὰ κυκλικὰ Κανόνια τῶν Καταλήξεων καὶ τοῦ Τροχοῦ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνέμων, τὸ ἀναδεικνύουν ὡς πλησιέστερο στὸν κώδικα Κουτλουμουσίου 450, γραμμένο τὴν ἴδια χρονιὰ (Ἰανουάριος 1809) καὶ τὸν ἀχρόνιστο Βιβλιοθήκης Κοραῆ 194.».

Στὸ παράφυλλο Α'α κάποιος σημείωσε:

11 x 17
σ 167
Ἡ τεχνολογία (Γραμματική) τῆς Μουσικῆς
χειρόγραφον μὲ ἐξηγήσεις
εἰς τουρκικήν
(στά Καραμανλίδικα)

Λίγο παρακάτω ὁ ἀριθμὸς *120* μέσα σὲ κύκλο.
Στὸ παράφυλλο Β'α, μᾶλλον ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Καρά: *ἀρ. 121*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, *ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ* 2002, σσ. 52, 83
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΖ'.

Καρὰ 121

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1821) χαρτ. 10,6 x 8,3 φύλλα Α'-Γ' + 101 + α'-δ'

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ, ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος.

1α Καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατ᾽ ἦχον, μετὰ τῶν ἠχημάτων αὐτῶν. Ὁ παρὼν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α' ἐκ τοῦ πα *Τὴν σὴν εἰρήνην*... Σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] εἰς αὐτό· α' *Αϟε-ιαϟε*... Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος α' ἐκ τοῦ πα *Νῦν πάντα*... μὲ κράτημα. Ἐπιφώνημα [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η - τ ό ς]· α' πα *Ὦ Πάσχα τὸ μέγα*... Ἕτερον ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος α' πα *Ὦ θείας, ὦ φίλης*... Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος λεγετος βου *Ἐν βυθῷ*...

15β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· βου *Εριρεμ*...

18β Ἕτερος, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος τρίτος γα *Λατρεύειν ζῶντι*...

21β Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος τρίτος *Ερερεμ*...

28β Ἤχημα παρὰ κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ παλαιοῦ· ἦχος δ' δι *Τερερεμ*... Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· πλ. α' πα *Ἔφριξε γῆ*... Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [Μ π ε ρ ε κ έ - τ η]· ἦχος δ' δι *Ἐσείσθησαν λαοί*... Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος δ' δι *Σὲ τὸ καθαρώτατον*... μὲ κράτημα.

41α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος πλ. α' *Στένω ἐκ βαθέων*... Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος πλ. β'[2] *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν*...

47α Κὺρ Β α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· ἦχος βαρὺς ζω *Μὴ τῆς φθορᾶς*...

49α Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος βαρὺς ζω *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

53α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος πλ. δ′ *Πῶς σου τὴν χάριν...* Ἕτερος, σύνθεσις κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ νη *Τὴν δέησίν μου...* μὲ κράτημα.

65α Ἐπιφώνημα [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος πλ. δ′ *Ῥοήν μου...*

66α Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα (*Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι*): *καὶ συνεζεύχθημεν τῷ θανάτῳ...*

68α Ἕτερον παρὰ κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ′ νη *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἀφοῦ μετὰ τὸ φ. 69β ὑπάρχει ἄλλη ὕλη.

70α Ἀσματικὸν νεκρώσιμον, σύνθεσις κὺρ Β α λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· ἦχος πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

77β Μετὰ τὸ Εὐλογητὸν ἄρχεται ὁ δεξιὸς χορός· ἦχος β′ ἐκ τοῦ δι *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Οἱ τρεῖς στάσεις.

83β Αἴτησις, εἶτα τὰ εὐλογητάρια. Ὁ ἀριστερὸς χορός· πλ. α′[1] *Εὐλογητός εἶ Κύριε...* Σύντομα μέλη.

87α Αἴτησις, εἶτα τὰ παρὸν (!) ἰδιόμελα. Ὁ δεξιὸς χορός· ἦχος α′ ἐκ τοῦ δι *Ποία τοῦ βίου...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Στὸ φ. 92α ξεκινᾶ τὸ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι* τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 92β.

93α *Δόξα... Ὁ θάνατός Σου... Καὶ νῦν... Ἁγνὴ Παρθένε...*

94α Αἴτησις, εἶτα ἄρχεται ὁ δεξιὸς χορός· ἦχος λεγετος ἐκ τοῦ βου *Μετὰ πνευμάτων...* κ.λπ.

95β Ὅταν παγαίνουν τὸ λείψανον εἰς τὸ μνῆμα, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ ο υ σύνθεσις τοῦ νέου· ἦχος πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...* Ἕως τὸ φ. 101β.

Στίχοι διπλοῖ 8.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Εἶναι μικρόσχημο. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη. Κάποια τετράδια εἶναι ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία.

Γραφὴ ἡ τοῦ Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Κ ώ ν σ τ α. Περιθώρια μικρά, πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Ἡ μαύρη μελάνη καὶ πάλι πότισε ἀρκετὰ τὰ φύλλα τοῦ χειρογράφου, εἰδικὰ στὰ μουσικὰ σημάδια τὰ ὁποῖα διαβάζονται δύσκολα.

Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς Κ ώ ν σ τ α ς. Γράφει μετὰ τὰ τέλη τοῦ 1821, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ὡς πρωτοψάλτη.

Στὸ παράφυλλο Α′β: *121* σὲ κύκλο.
Ψηλὰ στὸ παράφυλλο γ′β, ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

ιγ′ ἰουλίου αϑμβ (ν.η.) (= 13 Ἰουλίου 1942 (νέο ἡμερολόγιο))

Σ.Κ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΗ Λ.-ΠΟΛΙΤΗ Μ., «ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΟΙ» 1994, σ. 365.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 122

αἰ. ΙΘ′ (ἀρχές) χαρτ. 16,3 x 12 φύλλα Α′ + 9 + α′-β′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α (Σ Π Α Ρ Α Γ Μ Α)

1α Ἦχος πλ. δ′ γα *Ἀλληλούια...* Ἦχος πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα ὡς ἀπὸ τοῦ νη *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* (ἀργὸ μέλος).
Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (σύντομο καὶ ἀργό).

6β Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

7β Εἱρμοὶ τοῦ Ἀναστάσιμου Κανόνα. Σὲ κάποιους ἔγινε προσπάθεια νὰ χωριστοῦν σὲ τετράσημα μέτρα μὲ κάθετες ἐρυθρὲς διαστολές.

9α Ὁλοκληρώνεται Τὸ *Πᾶσα πνοὴ* τοῦ πλ. δ′ ἀπὸ χάσμα καὶ ξεκινᾶ τὸ *Αἰνεῖτε αὐτόν...* Ἀργότερον· πλ. δ′ νη *Αἰνεῖτε αὐτόν...* Ἕως τὸ φ. 9β.

Στίχοι διπλοῖ 9.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου, στὴν πρώιμη φάση της.
Τὸ σπάραγμα εἶναι κολλημένο σὲ ἕνα χάρτινο φύλλο, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν ἔξω μεριὰ γράφει *122* καὶ λίγο πιὸ κάτω *79*. Τὴν δεύτερη ἀρίθμηση (*79*) ἔγραψε κάποιος καὶ στὴν ἐσωτερικὴ μεριά. Κατάσταση ὄχι ἰδιαίτερα καλή.
Γραφὴ πρόχειρη, μὲ τὶς συνήθεις ἐρυθρογραφίες (ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη), μεγάλα περιθώρια, ἄνετα διάστιχα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται.

Στὸ παράφυλλο Α′β ὁ Καρὰς σημείωσε δυσδιάκριτα:

Β. Τόσκας-Δαρήνας (;)

ἰατρὸς

Λίγο παραπάνω ἀπὸ τὴν φράση αὐτή, ὁ ἴδιος: ..... *(ἀρβανίτ...)*
Χαμηλώτερα:

Κυριακὴ 22 Μαΐου 1932

(παρὰ Α. Δημητρίου)
Σ.Κ.

Τὰ χειρόγραφα Καρὰ 122, 175 καὶ 176 (ὅπου παρόμοιες σημειώσεις καὶ σφραγίδες) πρέπει νὰ δωρήθηκαν ἀπὸ τὸ Τόσκα στὸν Δημητρίου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὰ προμηθεύτηκε ὁ Σίμ. Καρὰς, πιθανότατα στὴν ἡμερομηνία ποὺ σημειώθηκε ἐδῶ: 22-5-1932. Ὁ Ἀντώνιος Δημητρίου μνημονεύεται ἀπὸ τὸν Σ. Καρὰ ὡς «ἐκ τῶν ἡμετέρων [μαθητῶν;]» ψάλτης τοῦ Ἁγιοταφικοῦ παρεκκλησίου τῆς Παναγίας στὴν ὁδὸ Ἀστυδάμαντος τοῦ Παγκρατίου, στὸν ὁποῖο ἐκκλησιαζόταν συχνὰ (ΚΑΡΑ, *ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Β'* 1982, σ. 154).
Στὸ παράφυλλο β'β ὑπάρχουν δύο ὠοειδεῖς σφραγίδες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 123

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1830) χαρτ. 22,2 x 15,7 φύλλα 317

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ (τὰ Κεκραγάρια εἶναι τοῦ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ), ΑΡΓΟ ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

1α Πέτρου πρωτοψάλτου [Βυζαντίου]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε...* Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου] *Ἐξάγαγε... Τὰς ἑσπερινάς...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἑσπέρια, τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ θεοτοκίο, τὰ ἀπολυτίκια, τὰ καθίσματα τοῦ ὄρθρου μέλος τῶν ἐξηγητῶν, οἱ ἀναβαθμοί, Εἰς τοὺς Αἴνους, Πέτρου λαμπαδαρίου *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* τὰ ὀκτὼ στιχηρά, οἱ Μακαρισμοὶ μέλος τῶν ἐξηγητῶν. Καθεξῆς οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι μὲ τὴν ἴδια δομή.

118α Ξεκινοῦν τὰ ἀναστάσιμα ἐξαποστειλάρια μὲ τὰ θεοτοκία τους καὶ τὰ ἀναστάσιμα ἑωθινά.

130α Ἄλλος (β') γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ στιχηραρικοῦ μέλους. Δογματικὰ κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ τοῦ κυρίου μουσικολογιωτάτου κυρίου [Παναγιώτου] Χρυσάφου τοῦ νέου μετὰ τῶν δοξαστικῶν αὐτῶν· ἦχος α' κε *Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Ἀκολουθοῦν σὲ ἀργὸ μέλος τὰ ὑπόλοιπα ἑπτὰ θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν.

155α Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, στιχηρὰ ψαλλό-

μενα εἰς τὰς ὥρας. Ὥρα πρώτη· ἦχος πλ. δ' *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ στιχηρὰ τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

175β Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων Ὁμοίως, ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ στιχηρὰ τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

194β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας Ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ στιχηρὰ τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

213α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου, παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ [Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν]· ἦχος πλ. α' πα *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

217α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς...*

221α Μᾶλλον γράφει ἄλλος (γ') γραφέας (ἄτεχνος καὶ πρόχειρος): Π έ - τ ρ ο υ Π ε ρ κ έ τ ο υ (=Μπερεκέτου)· ἦχος α' πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀργὸ μέλος μὲ κράτημα.

226α Κοινωνικὸν Π έ τ ρ ο υ Π ε ρ κ έ τ ο υ· πεντάφωνος ἦχος πλ. α' *Αἰνεῖτε...* Τὸ μέλος εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὸ φ. 225β, ἡ ἐπιγραφὴ γράφτηκε στὸ τέλος του.

Ἡ παροῦσα δοξολογία τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ - τ ο υ]· πλ. β'ιεναω *Δόξα σοι...*

231β Ἄγραφο.

232α Εἰς ἦχον πλ. α' πεντάφωνον, ποίημα Ἀλ (;) *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἀκολουθεῖ ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο β'.

234α-240β Ἄγραφα.

241α Ἄλλος (δ') γραφέας: Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β' *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Παρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ Νόμου...* Ἀργὸ μέλος.

Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος τρίτος *Πῶς μὴ θαυμάσωμεν..* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα θεοτοκία τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν, ὅλα σὲ ἀργὸ μέλος

260β Ἀρχὴ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἀργὰ ἰδιόμελα.

295α Ἄλλος (ε') γραφέας: Ὁ παρὼν πολυέλεος ἐποιήθη παρὰ [τοῦ] μουσικολογιωτάτου κυρίου Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο. Χωρισμένο σὲ τετράσημους πόδες μὲ κάθετες ἐρυθρὲς διαστολές.

307α Κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α' πα *Δόξα... Καὶ νῦν...* Τοῦ αὐτοῦ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Χωρισμένο καὶ αὐτὸ σὲ τετράσημους πόδες μὲ κάθετες ἐρυθρὲς διαστολές.

Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος πλ. α' κε

δ' φωνος *Αιεναιε...*

313α Ἄγραφο.

313β Τελειώνει ἀνάποδα ἕνα μέλος τὸ ὁποῖο εἶχε ξεκινήσει στὸ παράφυλλο 317 (ἐπίσης ἀνάποδα).

317 Ἀνάποδα, μὲ μπλὲ μελάνη: Δοξαστικὸν τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου Νικολάου ὑπὸ Γ. Π α π α ε μ μ α ν ο υ ὴ λ ἱεροψάλτου τανῦν ἐν τῷ ἐν Φιλιατροῖς Ἱ. Ναῷ τοῦ ἁγ. Νικολάου· ἦχος πλ. α' χρόνος μέτριος, ρυθμὸς 12 (μὲ τελεῖες πάνω ἀπὸ τοὺς δύο ἀριθμούς).

Στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ μέλους στὸ φ. 313β: *Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. Νὺξ βαθεία. Παπεμμανουήλ.*

Στίχοι διπλοῖ 14-15.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Ὀγκώδης τόμος. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, δέρμα φθαρμένο στὴν ράχη. Στὴν τελευταῖα χρυσοτυπίες: ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΔΟΞΑΣΤΑΡΙΟΝ.

Γραφὴ τοῦ α' γραφέως (φφ. 1α-129β) μικρόσχημη στὸ ποιητικὸ κείμενο, μεγαλύτερη στὰ σημάδια, δεξιοκλινής. Πρωτογράμματα ὄμορφα καὶ προσεγμένα στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων, ἁπλούστερα στὰ ὑπόλοιπα σημεῖα. Περιθώρια ἄνετα. Φύλλα ἁδρά, ὄχι καλῆς ποιότητος, μερικὰ εἶναι λερωμένα. Τοῦ β' γραφέως (φ. 130α κ.έ.) πιὸ μεγαλόσχημη, ὄρθια, μὲ μικρὰ περιθώρια. Ὁ γ' γραφέας (φ. 221α κ.έ.) ἄτεχνος.

Γραφεῖς ἄδηλοι. Ὁ πρῶτος ἀντιγράφει τὴν πρώτη ἔκδοση τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ στὰ 1820 (ἡ γραφίδα του παρατηρεῖται ξεκάθαρα καὶ στὸν ἑπόμενο κώδικα). Ἐνδιαφέρουσα ἡ χρήση κάθετων διαστολῶν ἀπὸ τὸν ε' γραφέα.

Πάνω ἀριστερὰ στὴν μέσα μεριὰ τοῦ καλύμματος τῆς στάχωσης: *123* μέσα σὲ κύκλο, καὶ λίγο παρακάτω: *-77-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 124

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1819) χαρτ. 21 x 15,5 φύλλα Α' + σσ. 454 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ, Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο, Π Α Π Α Δ Ι Κ Ο Μ Ε Λ Ο Σ

1 Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χρι-

στοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, μετὰ τὸν Τριαδικὸ Κανόνα· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν... Ἄξιόν ἐστιν... Ὑμνήσωμεν.... Ἐκ νεκρῶν....*

2 Τὰ κατ᾽ ἦχον Θεὸς Κύριος σὺν τοῖς τροπαρίοις καὶ θεοτοκίοις τῆς Ὀκτωήχου ἅτινα ἐμελοποιήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, ἐξηγήθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Θεὸς Κύριος... Τοῦ λίθου...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου *Τοῦ Γαβριήλ...* Ἀκολουθοῦν τὰ ὅμοια σὲ ὅλους τοὺς ἤχους χωρὶς ἰδιαίτερες ἐνδείξεις. Τὸ ἀπολυτίκιο τοῦ πλ. α′ *Τὸν συνάναρχον Λόγον* γράφτηκε δύο φορές, τὴν πρώτη σὲ ἀργὸ μέλος.

10 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ ἑβδομάδα εἰς τὸν Νυμφῶνα, μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀδήλου ἐμελουργήθη· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (ἀργὰ μέλη).

16 Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικά, ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

Εὐλογητάρια ψαλλόμενα ἐν ταῖς Κυριακαῖς, μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* (τὰ λεγόμενα «συνοπτικά»).

Δοξολογία Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (ἔσβησε τὴν λέξη «λαμπαδαρίου») πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ κε *Δόξα σοι...*

30 Τοῦ πρὸ τοῦ βήματος τρισάγιον, παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· β′ *ὡε δύναμις...*

Δοξολογία Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· διατονικῶς βου *Δόξα σοι...*

39 Αἱ κατ᾽ ἦχον δοξολογίαι τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

86 Δύναμις, μέλος ἀρχαῖον, τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

87 Πολυέλεος, ᾀσματοτονίσθη δὲ παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

109 Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· πλ. α′ *ὡε δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

110 Εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Σταυροῦ· ἦχος β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

111 Συνεχίζεται κράτημα ἀπὸ χάσμα τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται μὲ τὴν προσθήκη τῆς φράσης *καὶ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντα.*

113 Ἀρχὴ πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. α′, ᾀσματοτονισθεὶς δὲ παρὰ

Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

143 Ἦχος πλ. δ′ ἀτζέμ *Ἄξιόν ἐστιν*...

Χαμηλώτερα: Τοῦ κὺρ Ἀ ν θ ί μ ο υ· πλ. δ′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν..., Σὲ ὑμνοῦμεν... Ἔλεον εἰρήνης... Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου, Ἄξιον καὶ δίκαιον... Πατέρα Υἱόν...*

144 [Αὐγούστου] Ιε′, ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Δόξα, Καὶ νῦν ὀκτάηχον *Θεαρχίῳ νεύματι*...

147 Ψαλμὸς τοῦ πολυελέου, μελισθεὶς παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου τῆς μουσικῆς σχολῆς· ἦχος τρίτος *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

158 Ποίημα κυρίου Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ*...

166 Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Ἀ ν θ ί μ ο υ· ἦχος βαρὺς ζω *Ἄξιόν ἐστιν*...

167 Μάθημα τὸ ἀκόλουθον, ἐστὶ φήμη ἀρχιερατική. Ψάλλεται δὲ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν ᾧ λαμβάνει καιρὸν ὁ ἀρχιερεύς. Μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς Παπαδικῆς· ἦχος βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην*...

168 Μάθημα. Ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται*...

176 Ἐκ τῶν στίχων τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου. Ἐμελοποιήθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ γέροντος ἁγίου Ἐφέσου κυρίου Δ α ν ι ή λ (=Διονυσίου)· βαρὺς ζω *Περίζωσαι*...

182 Ἦχος βαρὺς (ἐναρμόνιος) *Ἄξιόν ἐστιν*...

183 Ἡ παροῦσα δοξολογία ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Δρύστρας κυρίου Κ υ ρ ί λ λ ο υ, ἐξηγηθεῖσα δὲ κατὰ τὸν νέον τρόπον παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κυρίου Ἀ ν θ ί μ ο υ Γ α ν ο χ ω ρ ί τ ο υ· ἦχος πλ. β′ πα *Δόξα σοι*... Μὲ ἀργὸ ᾀσματικό, ὁλοκληρωμένη.

190 Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ὁ εἱρμὸς τῆς ζ′ ᾠδῆς τοῦ Πάσχα καὶ μετά: Ὠιδὴ η′ *Αὕτη ἡ κλητή*... Ἀκολουθεῖ καὶ ἡ θ′ ᾠδή.

192 Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ ᾠδὴ α′ *Ἄισομεν πάντες λαοί*... Καθεξῆς τὸ ἀργὸ Εἰρμολόγιο τῶν δύο Πέτρων, Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ Β υ ζ α ν τ ί ο υ:

Καταβασίες Θεοφανείων Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, Ἀσώτου Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ καὶ Μεταμορφώσεως τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, α′ Κυριακῆς Νηστειῶν τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, Βαΐων, Πεντηκοστῆς (λεγετος) καὶ Ἀναλήψεως τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, Τελώνου καὶ Φαρισαίου καὶ Τυροφάγου τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, Ἀπόκρεω του ἴδιου (φ. 265) οἱ ὁποῖες δὲν ὁλοκληρώνονται.

266 Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος β′ δι *Ἄξιόν ἐστιν*...

267 Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον μελουργηθέντα παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ*... Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

295 Τρισάγιον νεκρώσιμον· πλ. β′ *ιεναιω Ἅγιος ὁ Θεός*...

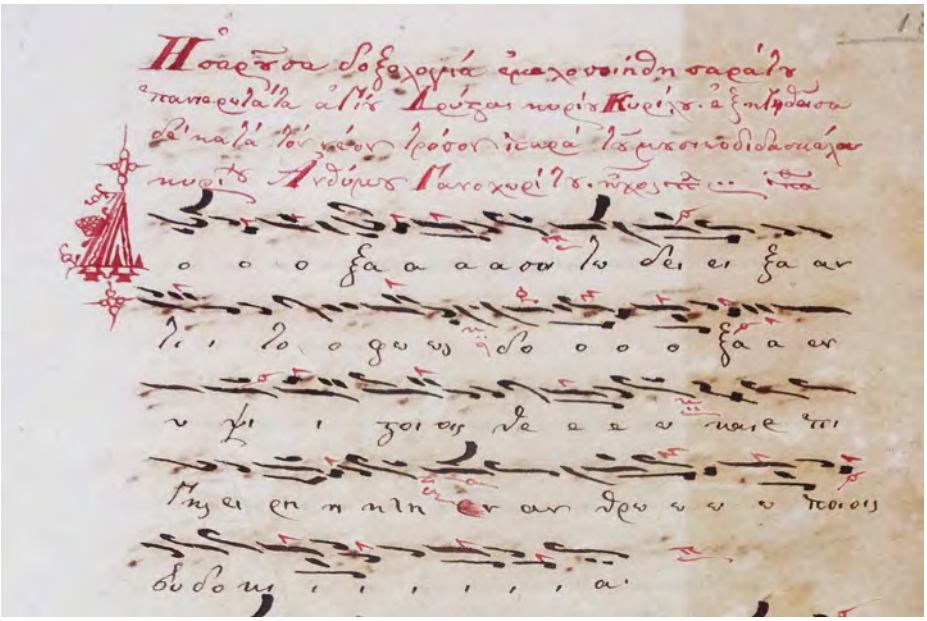

Πανομοιότυπο 103. Χφ. Καρὰ 124, σ. 183.

300 Κὺρ Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ψαλλόμενα εἰς τεθνεώτας· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι*...

305 Τὸ ᾀσματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὅπερ συνετμήθη παρὰ Γεωργίου τοῦ Κρητός· ἦχος δ' δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

307 Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ κυρίου Χουρμουζίου· ἦχος ἁρμονικὸς ζω *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της.

312 Τοῦ κυρίου Γρηγορίου λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α' πεντάφωνος πα *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό.

317 Τοῦ κυρίου Γεωργίου Κρητός· πλ. δ' *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της.

323 Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐμελοποιήθη παρὰ Χρυσάφου τοῦ λαμπαδαρίου· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

327 Τρισάγιον σύντομον ὡς ψάλλεται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος β' δι *Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Δύναμις τοῦ βήματος· β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Γεωργίου Κρητός· β' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

330 Ἦχος β' *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

331 Δοξολογία Γρηγορίου λαμπαδαρίου, συντεθεῖσα παρὰ Χρήστου Μαβρομάτου κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κὺρ Ἀθανασίου Μεσηβριανοῦ μαθητοῦ τοῦ ἱεροδιάκονος (!) κὺρ Νικηφόρου· ἦχος πλ. δ' *Δόξα σοι...* Ἡ γνωστὴ τοῦ πλ. δ' χρωματικοῦ μὲ παραλλαγὲς στὶς μουσικὲς γραμμές.

336 Τὰ παρόντα ἐμελοποιήθησαν παρὰ τοῦ κὺρ Χουρμουζίου διδασκάλου· ἦχος α' πα *Κύριε ἐλέησον...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

338 Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ ἱεροδιάκονος (!) κὺρ Νικηφόρου, συνετέθη δὲ παρὰ Χρήστου Μαβρομάτου κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κὺρ Ἀθανασίου μαθητοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. δ' νη ἀτζέμ *Ἄξιόν ἐστιν...*

340 Χερουβικὰ μελοποιηθέντα παρὰ κυρίου Ἐμμανουὴλ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ἦχοι: δ', βαρύς, πλ. δ', ὅλα τοῦ «κὺρ Ἐμμανουήλ». Δὲν εἶναι οἱ συνθέσεις ποὺ δημοσιεύτηκαν ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Σμύρνης Νικόλαο (*Νέον Ταμεῖον Μουσικῆς Ἀνθολογίας*, τόμος Γ', Σμύρνη 1867, σ. 74 κ.έ.) ὡς «ἕτερα χερουβικὰ κὺρ Μανουὴλ πρωτοψάλτου».

348-352 Ἄγραφα.

353 Ἄλλος γραφέας: Τὰ παρόντα ἐμελουργήθησαν παρὰ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος κατὰ τὸ παλαιόν, συνετμήθησαν παρὰ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου] ὅπερ ψάλλεται (!) ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος

β′ δι *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

Ἀκολουθεῖ: Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

360-363 Ἄγραφα.

364 Π έ τ ρ ο υ Π ε ρ ι κ έ τ η· ἦχος πλ. α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

374 Κοινωνικὸν πεντάφωνον τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Π ε ρ ε κ έ τ ο υ· [πλ. α′] *Αἰνεῖτε τὸν Κύριον...*

380 Ἄγραφο.

381 Ἀλληλουιάριον τὸ πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

384 Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ κὺρ Ν ι κ η φ ό ρ ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

385 Χερουβικὰ μελοποιηθέντα παρὰ κυρίου Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τά...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἐ μ μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου]· ἦχος δ′ *Οἱ τά...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλο ἕνα μόνο μὲ τὰ μουσικὰ σημάδια, χωρὶς ποιητικὸ κείμενο.

394 Ξεκινᾶ ἕνα μέλος μόνο μὲ τὰ μουσικὰ σημάδια, χωρὶς ποιητικὸ κείμενο.

402 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ παπαδικοῦ μέλους. Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

422 Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτη]· πλ. β′ιεταιω *Ἐξομολογεῖσθε...* Ἕως τὸ φ. 437, ὅπου: Τέλος τοῦ παπαδικοῦ μέλους τοῦ πολυελέου.

438-439 Ἄγραφα.

440 Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα.

441 Νεκρώσιμον τὸ ἁγιορείτικον· πλ. β′ιεταιω *Ἅγιος ὁ Θεός...*

445 Φήμη παλαιά, σύνθεσις κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πρωτόβαρυς *Τὸν δεσπότην...* Ἀργὸ μέλος μὲ κράτημα.

451 Εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου· ἦχος πλ. α′ πα *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον σύντομον *Χριστὸς ἀνέστη...*

452 Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα.

453 Θεοτοκίον κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. β′ πα ιεταιω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς λείπουν φύλλα στὸ τέλος τοῦ χειρογράφου.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Κολοβὸ χειρόγραφο τὸ ὁποῖο, ὡστόσο, διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ὅμοια μὲ τοῦ προηγούμενου κώδικα. Στὴν ράχη: ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.
Γραφὴ καθαρὴ καὶ σταθερή. Ἡ μαύρη μελάνη ἔχει ποτίσει λίγο στὰ φύλλα. Περιθώρια ἄνετα. Ἀρκετὰ πρωτογράμματα λείπουν.
Γραφέας, μᾶλλον ὁ α' τοῦ προηγούμενου κώδικα. Γράφει μᾶλλον περὶ τὸ 1819, πρὶν τὸν θάνατο τοῦ πρωτοψάλτου Μ α ν ο υ ή λ (σ. 158) καὶ τὴν ἀνάληψη τῆς πρωτοψαλτείας ἀπὸ τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο , τὸν ὁποῖο μνημονεύει ὡς λαμπαδάριο. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ τελευταῖος παρουσίασε τὸ Ἄξιόν ἐστιν τοῦ β' ἤχου (σ. 266). Ὁ Χ ο υ ρ - μ ο ύ ζ ι ο ς δὲν μνημονεύεται μὲ τὸ ὀφφίκιο τοῦ Χαρτοφύλακα ποὺ τοῦ δόθηκε περὶ τὰ 1819-20.
Γράφουν καὶ ἄλλοι, ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν σ. 353 κ.έ., οἱ περισσότεροι πρόχειρα. Πρέπει νὰ εἶναι τῆς ἴδιας πάνω-κάτω ἐποχῆς. Ἀπὸ τὴν σελίδα 441 κ.έ. ὁ γραφέας εἶναι πολὺ καλύτερος, μὲ καθαρὴ καὶ σταθερὴ γραφίδα. Ἐνδιαφέροντα τὰ χερουβικὰ τοῦ «Ἐμμανουὴλ πρωτοψάλτου» (βλ. τὶς σσ. 340 κ.έ. καὶ 385 κ.έ.).

Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος: *124* μέσα σὲ κύκλο. Στὸ παράφυλλο Α'α: *76*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 125

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 25 x 16,5 φύλλα 137

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α , Μ Ε Γ Α Λ Ε Σ Ω Ρ Ε Σ Ι Α Κ Ω Β Ο Υ Π Ρ Ω Τ Ο Ψ Α Λ Τ Ο Υ

1α Μεγάλος χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ *Μακάριος ἀνήρ...* τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (σύντμηση τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου) σὲ ἦχο πλ. δ'. Δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 4β, στὸ 5α ὑπάρχουν ἄλλα μέλη.

5α Δοξολογίαι κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Δόξα σοι...*
Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β' πα *Δόξα σοι...* Μὲ ἀσματικό.

12β Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι...* Μὲ ἀσματικό.

16β Παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ' *Δόξα σοι...*

19α Τὸ παρὸν ἀσματικὸν συνετμήθη ἀπὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ' δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

20β Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ πα *Δόξα σοι...*

24α Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ πα *Δόξα σοι...* Μὲ ᾀσματικό.

27β-28α Ἄγραφα.

28β Ἡ παροῦσα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς ζω *Δόξα σοι...* Μὲ ᾀσματικό.

32α Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

36α, β Ἄγραφα.

37α Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ πα *Ἔλαμψεν...* Καὶ νῦν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται...*

39α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, δόξα καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

41β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου, Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

44β Παρὰ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

46β Τῶν Γενεθλίων· πλ. β′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Σήμερον γεννᾶται...*

48α Τῶν Θεοφανείων· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν χεῖρα σου τὴν ἀψαμένην...* δίχορον.

51α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ· πλ. β′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Σήμερον κρεμᾶται...* δίχορον.

54β Αὐγούστου ιε′, ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὀκτώηχον· ἦχος α′ κε *Θεαρχίῳ νεύματι...* Τὰ τέσσερα τελευταῖα μέλη εἶναι συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ, μὲ μικρὲς παραλλαγὲς καὶ ἀναλύσεις.

56α, β Ἄγραφο.

57α Τὰ Κοινωνικὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εὑρεθέντα ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Ἐσημειώθη...* Ἕτερον· ἦχος πλ. β′ *Ἐσημειώθη...* Ἕτερον· ἦχος βαρὺς *Ἐσημειώθη...*

61β-62α Ἄγραφα.

63α Φύλλα μικρότερου μεγέθους (22 x 16,3). Ἄλλος γραφέας: Εἰς τὴν κδ′ τῇ παραμονῇ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν. Στιχηρὰ ψαλλόμενα εἰς τὰς ὥρας Πλήρης σειρὰ τῶν στιχηρῶν τῶν τεσσάρων ὡρῶν. Ἀργὲς συνθέσεις, μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

87α Εἰς τοὺς αἴνους δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Τῶν νομικῶν...* (μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ).

89α Ἀρχὴ τῶν ὡρῶν τῶν ἁγίων Παθῶν· ἦχος πλ. δ′ Πλήρης σειρὰ τῶν στιχηρῶν τῶν τεσσάρων ὡρῶν. Ἀργὲς συνθέσεις.

106β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὸν ἑσπερινὸν *Ὦ πῶς ἡ παράνομος...*

110α, β Ἄγραφο.

111α Λίγο μικρότερα φύλλα. Εἰς τὴν ε′, τῇ παραμονῇ τῶν Θεοφανείων. Ὥρα α′· ἦχος πλ. δ′ *Σήμερον τῶν ὑδάτων...* Πλήρης σειρὰ τῶν στιχηρῶν τῶν τεσσάρων ὡρῶν. Ἀργὲς συνθέσεις.

133β Ἄγραφο.

134α Δόξα Καὶ νῦν ὀκτάηχον· ἦχος α′ κε *Θεαρχίῳ νεύματι...* (μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ). Ἕως τὸ φ. 137α. Τὸ φ. 137 ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 16.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὰ ἄδετα σπαράγματα διατηροῦνται μέσα σὲ χάρτινο φάκελο.
Γραφὴ ἀριστερόκλινής, μὲ ζωηρὲς μελάνες (ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη). Μεγάλα περιθώρια, μικρὰ διάστιχα καὶ πυκνὴ γραφή. Τοῦ β′ γραφέως (φ. 63α κ.έ.) πιὸ καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Στὰ τελευταῖα φύλλα γράφει καὶ ἄλλος.
Γραφεῖς ἄδηλοι. Ὁ πρῶτος γράφει μετὰ τὸ 1819 ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη. Καὶ οἱ ἄλλοι δύο τὴν ἴδια περίπου ἐποχή.

Στὴ ἐξωτερική μεριὰ τοῦ φακέλου μέσα στὸν ὁποῖο βρίσκονται τὰ σπαράγματα ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *125* μέσα σὲ κύκλο καὶ παρακάτω ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε: *Σπαράγματα ἐκ κωδίκων τῆς νέας παρασημαντικῆς εἰς νέαν γραφήν.*
Ψηλὰ δεξιὰ στὸ φ. 1α ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

Πόπη Δεπάστα
ἐκ Σίφνου
19-5-61.

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 6, 24, 101, 103 καὶ 140).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 126

αἰ. ΙΘ′ (1836-1854) χαρτ. 21,5 x 16 φύλλα 107

Μ Ε Λ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ Ι Δ Ι Ο Μ Ε Λ Ω Ν ἀ π ὸ τ ὸ ν π. Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Ρ Υ Σ Ι Ο

Γραφέας: Γεώργιος ὁ Ρύσιος.

Πρόκειται γιὰ διάφορα φύλλα, πολὺ πρόχειρα καὶ πυκνὰ γραμμένα, αὐτόγραφα τοῦ γνωστοῦ ψάλτη καὶ μελοποιοῦ π. Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ. Σὲ αὐτὰ περιέχονται μελοποιήσεις του τῶν ἐτῶν 1836 ἕως 1854 καὶ κάποιες ἐνθυμήσεις. Παρακάτω μεταφέρω μόνο λίγες ἐνδιαφέρουσες ἐπιγραφές.

1α Ὁ Σίμων Καράς:
Γεώργιος Παναγιωτίδης Ρύσιος πρωτοψάλτης τῆς χώρας Ἀρετζοῦς μέχρι τοῦ 1838 (προφανῶς μαθητὴς Κωνσταντίνου πρωτοψάλτου παρ᾽ οὗ ἠτήσατο τῷ 1847 ὅπως μελίσῃ τὰ ἐν τέλει τοῦ τετραδίου δύο ἰδιόμελα τῶν Βαΐων «Ὁ πλεῖστος ὄχλος Κύριε» ἐξηγηθέντα εἰς τὴν νέαν γραφὴν παρὰ τοῦ Ρυσίου. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839 ἦλθε δεξιὸς ψάλτης εἰς Βλάγκαν τῆς Κω/πόλεως εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Θεοδώρου ὅπου ἱερωθεὶς παρέμεινε ψάλλων μέχρι τοῦ 1849. Μετέπειτα γράφει μέχρι καὶ τοῦ 1854)

1β Ἄγραφο.

2α Χαμηλά, καὶ πάλι ὁ Σίμων Καρὰς πολὺ ἀχνά:

ἀπὸ Χρίστον Πανούτσον
α᾽/ιδ᾽ 8βρίου ,αΠ)ξη᾽ (=1η/14η Ὀκτωβρίου 1968)
Δευτέρα .....

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες 53, 84, 97, 113, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα) καὶ 128 τῆς συλλογῆς). Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.

2β Ἄγραφο.

3α Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ χάσμα.

9α Τῇ β᾽ τοῦ Νοεμβρίου εἰς τοὺς αἴνους. Δόξα παρ᾽ ἐμοῦ 1838 ἔτ: αὐτό· ἦχος πλ. α᾽ πα

11α Ἔψαλλον δὲ τοῦτο μετὰ δύω σχεδὸν ὥρας τῇ ἐκκλησίᾳ οὕτοσὶ καὶ ἐνεκρίθη 1846· ἦχος πλ. α᾽ πα *Ὁ συνάναρχος καὶ συναΐδιος Υἱός...*

72α Ἰδιόμελον κατὰ μίμησιν τοῦ «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον τὸ φῶς ὥσπερ ἱμάτιον» σχεδιασθὲν παρὰ τοῦ νῦν Πρεσλάβας κυρίου Βενιαμίν, καὶ παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ ἱερέως τοῦ Ῥ υ σ ί ο υ μελουργηθὲν ἵνα ψάλλεται ἐν τῇ Μεταστάσῃ τῆς Θεοτόκου ἢ ἐν τῇ ἀποδόσει αὐτῆς· ἦχος πλ. α᾽ πα *Σὲ τὴν ἁγνῶς τεξαμένην...*

99β Σημείωση χαμηλά: *παρ᾽ ἐμοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς χώρας Ἀριτζοῦς.*

106α Τὰ παρόντα δύο στιχηρὰ ἐκ τῶν αἴνων τῆς Βαϊφόρου Κυριακῆς, ἐμελουργήθησαν κατ᾽ αἴτησίν μου παρὰ τοῦ νῦν πρωτοψάλτου κυρίου Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ. 1847: τῇ Πέμπτῃ

τῶν Βαΐων:- ἅτινα ἐξηγήθησαν παρ᾽ ἐμοῦ· ἦχος λεγετος βου *Ὁ πλεῖστος ὄχλος Κύριε...*

Στίχοι διπλοῖ 14-17.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Ἀντὶ γιὰ στάχωση ὑπάρχει ἕνα ἁπλὸ ἄσπρο χαρτί. Ἐπάνω ἀριστερὰ στὴν ἐμπρὸς ὄψη του ὁ ἀριθμὸς *126* μέσα σὲ κύκλο, καὶ παρακάτω ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *Γεωργίου τοῦ Ρυσίου μελοποίηση τοῦ Στιχηραρίου 1849-1854*. Πρόχειρα γραμμένο χειρόγραφο, χωρὶς καθόλου περιθώρια.
Γραφὴ πρόχειρη, μὲ ἐρυθρογραφίες στὶς ἐπιγραφές, μαρτυρίες, φθορές, γοργά, κ.λπ. Πρόκειται γιὰ διάφορα φυλλάδια τὰ ὁποῖα δέθηκαν ἐκ τῶν ὑστέρων.
Γραφέας ὁ π. Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Ρ ύ σ ι ο ς. Εἶναι τὸ δεύτερο γνωστὸ χειρόγραφο τοῦ ἐν λόγῳ μουσικοῦ, μετὰ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ σχολιασμό, λίγα χρόνια νωρίτερα, τοῦ κώδικα Γενναδείου βιβλιοθήκης Κ 27 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» 2011, σσ. 30-31 τοῦ ἑλληνικοῦ τόμου καὶ 29-30 τοῦ ἀγγλικοῦ). Καὶ σὲ ἐκεῖνο τὸν κώδικα (στὰ πρῶτα καὶ στὰ τελευταῖα φύλλα) ὁ Ρ ύ σ ι ο ς καταγράφει δικά του μελοποιήματα, ἐξηγεῖ μέλη τοῦ δασκάλου του Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου, κ.ἄ. Εἰδικὰ ἡ τελευταία περίπτωση μελοποιήσεων τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ καὶ κατόπιν ἐξηγήσεως τῶν μελῶν αὐτῶν ἀπὸ τὸν Ρύσιο εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 127

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1830;) χαρτ. 25 x 17,5 καὶ 24 x 16,5 φύλλα 12 + 8

Σ Π Α Ρ Α Γ Μ Α Τ Α: Χ Ε Ρ Ο Υ Β Ι Κ Α, Κ Ο Ν Τ Α Κ Α Ρ Ι Ο

α' σπάραγμα

1α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον χερουβικῶν ὕμνων ὅν τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

4α Κὺρ Ἀ γ α λ λ ι ν ο ῦ ἔντεχνον· ἦχος β' φυσικὸς ἀρχόμενος ἐκ τοῦ βου *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

9α Κὺρ Γ ε ρ α σ ί μ ο υ· ἦχος τρίτος *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Στὸ φ. 12β συνεχίζεται τὸ κράτημά του ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώνεται.

β' σπάραγμα

1α Συνεχίζεται ἀργὸ μέλος: *...αντες μάγοι, Εριρεμ... Θεοδρόμον*

ἀστέρα..... Εριρεμ...

4β Οἶκος κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ'ναα *Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον μετὰ τὸ φ. 8β δὲν ὑπάρχει ἄλλο.

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ τῆς νέας Μεθόδου.
Κολοβὰ χειρόγραφα. Τὰ σπαράγματα φυλλάσσονται σὲ φάκελο, ἔξω ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *127* μέσα σὲ κύκλο, καὶ παρακάτω ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε: *Ἐκ τῆς παλαιὰς παπαδικῆς εἰς νέαν γραφήν.*
Γραφὴ τοῦ α' σπαράγματος: πυκνή, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἀσθενῆ κόκκινη μελάνη, μεγάλα περιθώρια. Τοῦ β': τεχνικὴ καὶ καθαρή, μὲ μεγάλα περιθώρια καὶ ἄνετα διάστιχα, ἀριστεροκλινής, ἔμπειρου μουσικοῦ γραφέως.
Γραφεῖς ἄδηλοι. Ὁ γραφέας τοῦ β' σπαράγματος μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν λαμπαδάριο/πρωτοψάλτη Γ ρ η γ ό ρ ι ο.

Ψηλὰ στὸ φ. 1α τοῦ α' σπαράγματος ὁ Καρὰς σημείωσε: *ἐκ τῆς παλαιᾶς παπαδικῆς*, ἐνῶ στὸ κάτω περιθώριο ὁ ἴδιος ἔγραψε: *Πανούτσος α'/ιδ' 8βρίου ,αΠξη'* (=1η/14η Ὀκτωβρίου 1968).

Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α τοῦ β' σπαράγματος ὁ Καρὰς σημείωσε: *Οἶκος τοῦ Ἀκαθίστου ἀπὸ τὸ κοντακάριο τοῦ .....* (=Κλαδᾶ;), ἐνῶ στὸ κάτω περιθώριο ὁ ἴδιος ξαναέγραψε: *Πανοῦτσος α'/ιδ' 8βρίου ,αΠξη'* (=1η/14η Ὀκτωβρίου 1968). Βλ. καὶ τοὺς κώδικες 53, 84, 97, 113, 126 καὶ 128 τῆς συλλογῆς). Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 128

αἰ. ΙΘ' (β' ἥμισυ;) χαρτ. 19,5 x 15 φύλλα 8

ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

Περιέχονται προχειρότατα γραμμένα ὑμνογραφικὰ κείμενα, σημειώσεις, μελοποιήσεις δοξαστικῶν καὶ ἄλλων ὕμνων τοῦ Ἁγ. Παύλου τοῦ νέου καὶ Δημητρίου τοῦ νέου (14 Ἀπριλίου).

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ τεῦχος διατηρεῖται μέσα σὲ ἕνα ἁπλὸ φύλλο χαρτί, διπλωμένο. Στὴν ἐξωτερική του ὄψη, ψηλά: *128* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ στὸ κέντρο: *Νεομαρτύρων Παύλου καὶ Δημητρίου ἀκολουθία* καὶ μετὰ μιὰ ὑπογραφή. Ἀπὸ κάτω ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *Πανοῦτσος α'/ιδ' 8βρίου ,αϑξη'* (=1η/14η Ὀκτωβρίου 1968). Βλ. καὶ κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 53, 84, 97, 113, 126, 127 (καὶ στὰ δύο σπαράγματα). Ἀκόμη, χφ. Καρὰ 189.
Πρόκειται γιὰ πολὺ πρόχειρο τεῦχος, χωρὶς καθόλου περιθώρια.
Γραφὴ πρόχειρη, μὲ μπλὲ μελάνη.
Γραφέας ἄδηλος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 129

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1817-20;) χαρτ. 15,5 x 22,4 σελίδες 148

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ (ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ, τὰ Κεκραγάρια εἶναι τοῦ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ)

1 Ξεκινοῦν τὰ Κεκραγάρια σὲ ἦχο α' καὶ ἀκολούθως ἡ στιχολογία *Θοῦ Κύριε...* Πρόκειται γιὰ τὴν μελοποίηση τοῦ πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ στὸν παρόντα κώδικα εἶναι γραμμένα μὲ λιγότερες μελωδικὲς ἀναλύσεις σὲ σχέση μὲ τὴν πρώτη ἔκδοσή τους στὰ 1820.
Ἀκολουθοῦν τὰ στιχηρὰ ἑσπέρια, τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ Θεοτοκίο τους, τὰ Πασαπνοάρια τῶν αἴνων καὶ τὰ στιχηρά, ὁ Μακαρισμός. Ὅλα τὰ μετὰ τὸ Κεκραγάριο καὶ τὴν στιχολογία εἶναι σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὴν παραπάνω, πρώτη στὴν ἱστορία τῆς ψαλτικῆς, ἔντυπη ἔκδοση, ἀλλὰ καὶ πάλι μὲ λιγότερες ἀναλύσεις.

18 Μετὰ τὸν Μακαρισμὸ τοῦ α' ἤχου γράφονται τὰ δύο Ἀπολυτίκια τοῦ ἤχου σὲ μέλος Γρηγορίου λαμπαδαρίου (διάφορο τῆς ἔκδοσης τοῦ 1820).

19 Τοῦ ἰδίου ἤχου (!) τὸ Κεκραγάριον. Ἦχος β' ἐκ τοῦ δι *Κύριε ἐκέκραξα...* Καὶ πάλι τὸ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου μὲ λιγότερες ἀναλύσεις, ὅπως καὶ στὸν α' ἦχο.
Καθεξῆς ἡ ἴδια δομὴ μὲ τὸν α' ἦχο (χωρὶς ὅμως τὰ Ἀπολυτίκια). Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Κεκραγάρια μὲ τὴν στιχολογία τους, τὰ ὑπόλοιπα καὶ πάλι εἶναι μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, σὲ πιὸ ἁπλὴ καταγραφή.

Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων (μὲ παρόμοια ἐπιγραφή, ὅπως στὸ κεκραγάριο τοῦ β' ἤχου): τρίτος-σ. 37, δ'-σ. 52, πλ. α'-σ. 70, πλ. β'-σ. 89, βαρύς-σ. 105, πλ. δ'-σ. 119.

134 Τὰ ἕνδεκα ἑωθινά· ἦχος *α' Εἰς τὸ ὄρος*.. Ξεκινοῦν τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα ἑωθινὰ σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, καὶ αὐτὰ μὲ λιγότερες μελωδικὲς ἀναλύσεις τῆς σημειογραφίας σὲ σχέση μὲ τὴν πρώτη τους ἔκδοση στὰ 1820. Στὴν σ. 142 ξεκινᾶ τὸ θ', ἀλλὰ οἱ ὑπόλοιπες εἶχαν ἐκπέσει καὶ ὁ Σίμων Καρὰς πρόσθεσε ἄλλες σελίδες ὅπου συμπλήρωσε τὰ ἐκπεσόντα, πάλι μὲ λιτότερο μέλος.
Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ια' ἑωθινοῦ στὴν σελίδα 148 ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε μὲ κόκκινη μελάνη:

τέλος τῶν ἑωθινῶν ἅτινα συνεπληρώθησαν
ὑπ᾽ ἐμοῦ Σίμωνος Καρὰ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἑρμηνείας
τοῦ χειρογράφου (ἐκ τοῦ παλαιοῦ) τῇ 27 Ἰανουαρίου 1929
Κυριακῇ.
Σ. Καράς.

Στίχοι διπλοῖ 16.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ταλαιπωρημένη ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες: μεγάλο πλαίσιο καὶ στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες ἄνθη. Στὴν ἐπάνω μεριὰ τῆς ράχης τὸ δέρμα ἔχει ἐκπέσει. Ἐμφανῆ τὰ σημάδια χρήσης τοῦ κώδικα. Κάποια τετράδια ἔχουν φύγει ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Ἀρκετὰ φύλλα εἶναι λερωμένα.
Γραφὴ μικρόσχημη, ὄρθια, εὐανάγνωστη, μὲ ἰσορροπημένα χρώματα, ὄχι τόσο ἔντονα. Πρωτογράμματα μὲ ὄμορφη λιτὴ διακόσμηση. Μεγάλα περιθώρια. Φύλλα ὄχι καλῆς ποιότητος, χονδρὰ καὶ ἁδρά.
Γραφέας ἄδηλος. Γράφει, ἴσως, περὶ τὸ 1817-20. Ἐνδιαφέρουσα ἡ ἁπλούστερη καταγραφὴ τῶν μελῶν.

Στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος, ἐπάνω ἀριστερά, ὁ ἀριθμὸς *129* μέσα σὲ κύκλο.

Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α ὑπάρχει στὸ κέντρο ὁ ἀριθμὸς *83*, καὶ ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ ὁ Καρὰς σημείωσε:

ἀπὸ τὰ παλαιά μου χει (ὁ ἀριθμὸς 83) *ρόγραφα τῆς πλατείας Γιγάντων*
(βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα).
Στὸ δεξὶ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου, κάθετα, μιὰ ὑπογραφή:

Χαρίλαος Ρεσσαὶς 28/1/925 (προφανῶς ἐννοεῖ: *1925*).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σ. 28.

Καρὰ 130

αἰ. ΙΘ′ (1826) χαρτ. 20,8 x 15,5 φύλλα Α′ + 113 + α′-β′

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ (τὰ Κεκραγάρια εἶναι τοῦ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ)

Γραφέας: Ἰάκωβος Βρυώνης.

1α Ἀναστασιματάριον Πέτρου Πελοποννησίου ἅτινα ἐξηγήθησαν (!) κατὰ τὸν τρόπον τῆς νέας μεθόδου· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε...* Τὸ μέλος εἶναι πανομοιότυπο μὲ τὴν πρώτη ἔκδοση τοῦ Ἀναστασιματαρίου στὰ 1820. Τὰ Κεκραγάρια καὶ ἡ στιχολογία τους, σὲ ὅλους τοὺς ἤχους, εἶναι (ὅπως καὶ στὸ ἔντυπο τοῦ 1820) μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, τὰ ὑπόλοιπα τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Πλῆρες τὸ Ἀναστασιματάριο.

98α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ παρὰ Πέτρου πρω[τοψάλτου]. Ἑωθινὸν α′ πα *Εἰς τὸ ὄρος...* Ὅλα τὰ γνωστὰ ἀναστάσιμα ἑωθινά, τὸ μέλος ὅμως εἶναι τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (βλ. ἔκδοση του 1820) καὶ ὄχι τοῦ «Πέτρου πρωτοψάλτου».

107β *1826: Φεβρουαρίου ἠκοσιπέντε: 25*
ἐτελίωσε τῶ παρῶν
ἀναστασιματάριον ὑπο
χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπει
νοῦ κυρίου: ἰακώβου
βριὼνη τοῦ κυρίου
ζησίμου

108α Κεκραγάρια Πέτρου Πελοποννησίου· ἦχος α′ πα *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

113β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ δέρμα καφὲ ἀνοιχτόχρωμο μόνο στὴν ράχη.
Γραφὴ ἀρκετὰ πρόχειρη, κυρίως στὸ ποιητικὸ κείμενο.
Γραφέας ὁ Ἰάκωβος Βριώνης στὰ 1826 (φ. 107β).

Ψηλὰ στὴν α' ὄψη τοῦ παραφύλλου Α': *-84-*. Λίγο παρακάτω ὁ ἀριθμὸς *130* μέσα σὲ κύκλο, καὶ χαμηλώτερα ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

ἀπὸ τὰ παλαιά μου χειρόγραφα τῆς πλατείας Γιγάντων

(βλ. καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.

Καρὰ 131

αἰ. ΙΘ' (1819-1830) χαρτ. 16,7 x 12 φύλλα Α'-Β' + σσ. 511 + α'-δ'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΚΑΤΑΒΑΣΙΕΣ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

1 Ξεκινοῦν τὰ Ἀνοιξαντάρια τοῦ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς.

11 Τὸ *Μακάριος ἀνὴρ* τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ.

33 Τὸ *Μακάριος ἀνὴρ* τοῦ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς σὲ ἦχο βαρύ, ἕως τὴν σ. 46.

47-50 Ἄγραφες.

51-52 Δὲν ὑπάρχουν ἀριθμημένες.

53 Τὸ κυρίως χειρόγραφο. Στὸ ἐπάνω περιθώριο ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε: *Μᾶλλον ἰδιόχειρο Χουρμουζίου ἐντεῦθεν*

Συνεχίζονται στίχοι τοῦ *Μακάριος ἀνὴρ* ἀπὸ χάσμα: *ὅτι γινώσκει Κύριος... Ἰνατί...* Πρόκειται γιὰ τὴν σύνθεση τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς σὲ ἦχο πλ. δ'.

59 Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Οἱ ἦχοι α', β' καὶ δ'.

66 Εἰς τὴν εἴσοδον μέλος ἀρχαῖον· ἦχος β' δι *Φῶς ἱλαρόν...*

68 Προκείμενα τῆς ἑβδομάδος κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· ἦχος β' *Ἰδού...* Ὅλα τὰ γνωστά.

70 Προκείμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Λ ε υ ΐ τ ι δ ο ς· ἦχος βαρὺς γα *Τὶς Θεός... Ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἀγαπήσω Σε...* Ὅλα διπλά.

72 Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τὴν Λειτουργίαν μετὰ τὸν Ἀπόστολον ἀντὶ τοῦ Ἀλληλούια· βαρὺς γα *Ἀνάστα ὁ Θεός...*

73 Θεοτόκε Παρθένε ὀκτάηχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ - τ ο υ· ἦχος α' πα δίχορον Ἡ πλήρης σύνθεση.

85 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα τῶν Κυριακῶν, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

87 Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *πα Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος β′ *Πάντων προστατεύεις...*

91 Τὸ παρὸν κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

92 Θεοτοκίον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...* Τὸ παρὸν τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ]· ἦχος β′ δι *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

93 Τῇ Τρίτῃ καὶ τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ ἑβδομάδᾳ ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος α′[3] *Σφαγήν σου...*

94 Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργὸ καὶ σύντομο) *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ... Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

105 Σύντομον· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...* Ἦχος τρίτος[2] ἐκ τοῦ νη *Τὴν ὡραιότητα...*

106 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφίον· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργὸ καὶ σύντομο) Ἦχος πλ. δ′ *γα Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* (ἀργό) Ἦχος πλ. δ′ *ναα Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· ἦχος πλ. δ′ *ναα Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (ἀργὸ καὶ σύντομο).

114 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὄρθρου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ′ νη *Δόξα σοι Κύριε...*

115 *Δόξα Πατρί... Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

117 Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἦχος πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ κε *Γεύσασθε...*

121 Τὸ παρὸν ἐμελίσθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετράδι· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς...*

128 Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεός, ἐμελίσθη δὲ παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέ-

ων Πατρῶν· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

135 Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα. Σύντομον· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἀργόν· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

136 Δοξαστικὸ τῶν αἴνων τοῦ Πάσχα, κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

139 Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

164 Πασαπνοάριο τοῦ Ὀρθρου κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή...*

169 Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά.

184 Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον. Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό) Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· βαρὺς *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό) Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ] πλ. δ′ *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό) Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς ἑπτάφωνος· *Δόξα σοι...* Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Δόξα σοι...*

215 Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

243 Εἰ δὲ καταλιμπάνεις τὸ Δόξα Καὶ νῦν ψάλλε τὰ παρόντα· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

245-246 Ἄγραφες. Στὴν σ. 245 κάποιος μεταγενέστερος ἔγραψε δύο φορές: *Ἀκολουθία τῆς Λειτουργίας.*

247 Εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀρχιερέως, μέλος ἀρχαῖον *Τὸν δεσπότην...*

248 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὰς θεομητορικὰς ἑορτὰς ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Περίζωσαι...*

255 Δύναμις τὸ συνηθισμένον, ἐξήγησις κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

256 Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

257 Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

259 Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

292 Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος κε *Τὴν γὰρ σήν...*

298 Ἦχος πλ. α′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος βαρὺς ἁρμονικὸς ζω *Ἄξιόν ἐστιν...*

300 Τὸ παρὸν κὺρ Χουρμουζίου· ἦχος βαρὺς ζω *Ἄξιόν ἐστιν...*

Τοῦ αὐτοῦ [Χουρμουζίου] ἕτερον· ἦχος πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

302 Κοινωνικὰ τονισθέντα παρὰ κὺρ Γρηγορίου πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ πα *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

332 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα εἰς διαφόρους μνήμας ἁγίων. Τὸ παρὸν εἰς τοὺς Ταξιάρχας, κὺρ Γεωργίου Κρητός· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...* Γρηγορίου πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Κὺρ Γεωργίου τοῦ Κρητός· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*

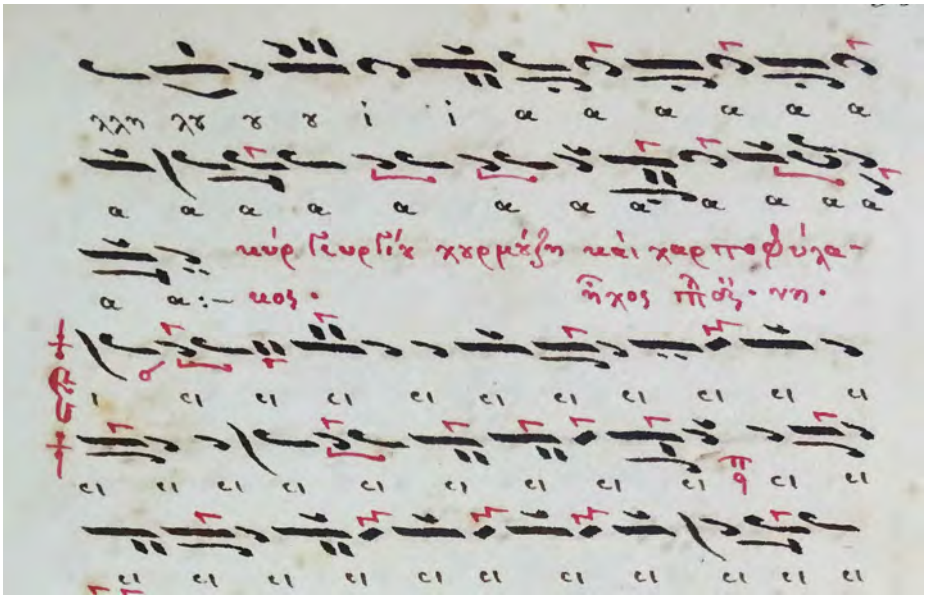

Πανομοιότυπο 104. Χφ. Καρὰ 131, σ. 353.

342 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτάς. Δανιήλ· ἦχος δ′ *Ποτήριον*... Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Ποτήριον*...

349 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα εἰς τὴν μνήμην τῶν Ἀποστόλων. Τὸ παρὸν κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Εἰς πᾶσαν*...

353 Κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η καὶ Χαρτοφύλακος· ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν*...

357 Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ μελοποιηθέντα παρὰ διαφόρων ποιητῶν, παλαιῶν τε καὶ νέων. Εἰς τὴν πρώτην τῆς ἰνδίκτου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον*...

Ἀκολουθοῦν: Τοῦ Σταυροῦ, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Ἐσημειώθη*... Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρύς· *Ἐσημειώθη*... Τῶν Χριστουγέννων, Δανιήλ· α′ κε *Λύτρωσιν*... Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Λύτρωσιν*... Θεοφανείων, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Ἐπεφάνη*... Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, Δ α ν ι ή λ· α′ κε *Ἐξελέξατω*... Τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Ἐκ στόματος*... Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ δι *Εὐλογημένος*...

379 Κοινωνικὸν τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ*... Ἕτερον κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Σῶμα Χριστοῦ*... Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Ἐπαίνει*... Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου*... Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σιγησάτω*... Κοινωνικὸν τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. α′ *Ἐξηγέρθη*... Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Ὁ τρώγων μου*... Τῆς Ἀναλήψεως, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Ἀνέβη*.. Τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον*... Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ [Π έ τ ρ ο υ] Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν*...

406 Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων, κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Χ ο υ ρ - μ ο ύ ζ η καὶ Χαρτοφύλακος· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως, κὺρ Δ α ν ι ή λ· ἦχος βαρὺς ζω *Ἐν τῷ φωτί...*

414 Εἰς τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος β′ δι *Εἴδομεν τὸ φῶς... Εἴη τὸ ὄνομα... Εἴη τὸ ὄνομα...*

Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ κατ᾽ ἦχον. Ὁ παρὼν Π έ τ ρ ο υ Μ π ε - ρ ε κ έ τ ο υ τοῦ μελωδοῦ· ἦχος α′ κε *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Γ ε - ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τὴν δέησιν...* μὲ κράτημα. Ἐπιφώνημα τοῦ ἰδίου [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...*

428 Καταβασίαι ψαλλόμεναι εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε ἐδῶ μὲ μολύβι: *τοῦ Βυζαντίου*. Πράγματι, πρόκειται γιὰ τὸ σύντομο μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ)· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν (τὶς περισσότερες φορὲς μὲ τὴν λανθασμένη ἐπιγραφή: Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἢ μὲ τὴν πιὸ ἀόριστη: Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου) οἱ σύντομες καταβασίες (πάντα σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ) τῶν Χριστουγέννων, τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τοῦ Πάσχα, τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, σ. 449: τῶν Θεοφανείων, τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, σ. 459: τῆς Ὑπαπαντῆς, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῆς Μεταμορφώσεως, σ. 471: τῆς α′ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν, τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, τῆς Ἀναλήψεως, τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω, τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

496 Καταβασίαι ψαλλόμεναι ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν ἐν πάσαις ταῖς δεσποτικαῖς καὶ θεομητορικαῖς ἑορταῖς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος πλ. δ′ *Μυστικὸς εἶ...* Ἀκολουθοῦν: Τῶν Εἰσοδίων, Τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, Τῶν Φώτων, Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, Τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, Τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, Τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, Τῆς Ἀναλήψεως, Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, Τῆς Πεντηκοστῆς, Ἕτερον τῆς Πεντηκοστῆς *Χαίροις ἄνασσα...*

Στίχοι διπλοῖ 11 (σσ. 1-46) καὶ 14 (ἀπὸ σ. 53 κ.ἑ.).
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση πρασινωποῦ αὐτοκόλλητου. Δέρμα στὴν ράχη καὶ στὶς γωνίες τοῦ ἐμπρὸς καὶ πίσω καλύμματος.
Γραφὴ τῶν σελίδων 1-46: δεξιοκλινής, μὲ τὶς συνήθεις ἐρυθρογραφίες, καθαρὴ καὶ ἀραιή, μὲ σχετικὰ μικρὰ περιθώρια. Ὁ γραφέας τοῦ κύριου τμήματος τοῦ κώδικα (σσ. 53 κ.έ.) εἶναι τεχνικός, μὲ καθαρή, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινῆ καὶ εὐανάγνωστη (ἂν καὶ μικρόσχημη) γραφή, σχετικὰ μικρὰ περιθώρια, ἄνετα διάστιχα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες.
Γραφέας ἄδηλος. Ἔμπειρος, χωρὶς ἰδιαίτερη διακόσμηση, ἀλλὰ μὲ συγκροτημένη ἐμφάνιση. Γράφει μετὰ τὸ 1819-20, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη καὶ τὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ὡς Χαρτοφύλακα. Πρόκειται γιὰ τὸν ἴδιο ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ὡς α' γραφέας στὸν κώδικα Καρὰ 143. Φαίνεται ὅτι γνωρίζει καλὰ τοὺς δύο δασκάλους, καθὼς εἶναι σημαντικὲς οἱ ἀναφορές του στὸ πλῆρες ὄνομα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (σ. 70) καὶ στὸ πλῆρες ὄνομα τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ: «Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ς» (σ. 353 καὶ σ. 406). Εἰδικὰ γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ οἱ ἐπιγραφὲς τοῦ κώδικα συνταιριάζουν μὲ τὸν Πρόλογο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ στὴν πρώτη ἔντυπη μουσικὴ ἔκδοση στὰ 1820 («Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ς»), μὲ τὸ κείμενο τοῦ ἴδιου στὸ περιοδικὸ *Ἑρμῆς ὁ Λόγιος* στὰ 1819, σσ. 610-613 («Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ς» [βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Α'* 2016, σ. 264]), καθὼς καὶ μὲ ἄλλες ἐπιγραφὲς κωδικογράφων ποὺ σχετίζονταν ἄμεσα μὲ τὴν «κοινὴ τοῦ γένους σχολή» στὴν ὁποία δίδασκε ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς.

Στὸ παράφυλλο Β'α: *-90-* καὶ λίγο παρακάτω ὁ ἀριθμὸς *131* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 418.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σ. 11.

Καρὰ 132

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1820-25) χαρτ. 20,2 x 14,5 φύλλα Α'-Δ' + 75 + α'

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ (τὰ Κ ε κ ρ α γ ά ρ ι α ε ἶ ν α ι τ ο ῦ Π Ε Τ Ρ Ο Υ τ ο ῦ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ)

1α Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Τὰς ἑσπερινάς...* καὶ καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ Ἀναστασιματαρίου. Μετὰ τὰ ἑπτὰ στιχηρὰ ἑσπέρια ἀκολουθεῖ τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ Θεοτοκίο, τὰ Πασαπνοάρια τῶν αἴνων (Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ), τὰ στιχηρὰ τῶν αἴνων, ὁ Μακαρισμὸς καὶ ἡ στιχολογία

τοῦ ἑσπερινοῦ (*Θοῦ Κύριε...*) στὸ τέλος τῆς ὁποίας ξαναγράφει τοὺς τελευταίους τέσσερις στίχους (*Ἐξάγαγε... Ἐμὲ ὑπομενοῦσι... Ἐκ βαθέων... Γενηθήτω...*) μὲ ἐπιγραφὴ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ μὲ ἀργοσύντομη κατάληξη ὥστε νὰ ἀκολουθοῦν τὰ στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ. Ἀκολουθεῖ τὸ Ἀπολυτίκιο *Τοῦ λίθου...*, οἱ Ἀναβαθμοί, οἱ Αἶνοι (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου) μὲ τοὺς στίχους τῶν ἀναστάσιμων στιχηρῶν.

9α Π έ τ ρ ο υ τοῦ πρωτοψάλτου [Β υ ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· *Τὸν προαιώνων...* Καὶ καθεξῆς μὲ τὴν ἴδια πάνω-κάτω δομὴ καὶ σίγουρα μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενο ὁ β′ ἦχος, ὁ τρίτος (φ. 17β κ.έ.), ὁ δ′ (φ. 25α κ.έ.), ὁ πλ. α′ (φ. 35β), ὁ πλ. β′ (φ. 42β), ὁ βαρὺς (φ. 50α) καὶ ὁ πλ. δ′ (φ. 57α).

63β-64α Ἄγραφα.

64β Ξεκινοῦν τὰ ἑωθινὰ δοξαστικὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Πλήρης σειρά.

68α Κεκραγάρια σύντομα εἱρμολογικά, μελουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Εἶναι τὸ σύντομο μέλος, κατὰ μίμησιν τοῦ σύντομου Εἱρμολογίου. Σὲ κάθε ἦχο μετὰ τὸ Κατευθυνθήτω ὑπάρχουν καὶ τὰ *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν καὶ ἀεί....* Ὅλοι οἱ ἦχοι, ἕως τὸ φ. 70α.

70α Γράφει ἄλλος: Εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...*

70β Ἄγραφο.

71α Ἕνα δύναμις σὲ ἦχο β′. Μετὰ τὸν Ἀπόστολον· βαρὺς *Ἀλληλούια...* (ἀργό μέλος).

72α Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ᾠδὴ α′· ἦχος λεγετος *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...* (ἀκολουθοῦν καὶ ἡ γ′ καὶ ε′ ᾠδή).

72β Τὰ παρόντα ἐμελουργήθησαν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γλυκέος κατὰ τὸ παλαιόν, συνετμήθησαν δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἅπερ ψάλλονται ἐν τῇ ἱερᾷ Λειτουργία Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

Στίχοι διπλοῖ 17.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, ἂν καὶ ταλαιπωρημένο ἀπὸ τὴν χρήση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ φθαρμένο δέρμα.

Οἱ χρυσοτυπίες ἐξίτηλες: πλαίσιο μὲ ρομβοειδεὶς γραμμὲς καὶ στὸ κέντρο ὁ Σταυρός.
Γραφὴ μικρόσχημη, πρόχειρη, λεπτή στὸ ποιητικὸ κείμενο. Μελάνες ἄτονες, καὶ εἰδικὰ ἡ κόκκινη σὲ πολλὰ σημεῖα ἐξίτηλη.
Γραφέας ἄδηλος. Γράφει σίγουρα μετὰ τὸ 1820-25.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ ἀριθμὸς *132* μέσα σὲ κύκλο. Λίγο πιὸ κάτω ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

ἀπὸ ανατόλικη (=ἀνατολίτην;) *ἐκ Διαρ Μπεκὴρ*
τῆς ἐπισκοπῆς Ἀμίδης
1961

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 8, 137 καὶ 145).

Στὸ παράφυλλο Γ'β μιὰ ὑπογραφή: *Χ. Σ. Α Κεσίσογλους*
Στὸ παράφυλλο α'α ὑπάρχουν διάφορες σημειώσεις ὀνομάτων καὶ χαμηλὰ ἄλλη σημείωση ὅτι τὸ Ἀναστασιματάριον εἶναι τοῦ παπᾶ Π έ τ ρ ο υ καὶ κατάρες γιὰ ὅποιον τὸ κλέψει. Ἀκόμη χαμηλώτερα ἄλλος «ἀπαντᾶ»: *Παπᾶ Πέτρε διὰ τι ἔγραψες τὸ ἀπάνω γράψιμον; αὐτὸ τὸ βιβλίον μόλον ὅτι εἶναι τοῦ κεσὶς ὄγλοῦ ἀνασίου ὁ αἰδεσιμοτητος σου θὰ κάμνει ἰδικόν σου κτῆμα; 1840 απριλλίου 7.*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 133

αἰ. ΙΘ' (1823) χαρτ. 21 x 14,6 φύλλα Α' + 112 + α'

Κ Α Λ Ο Φ Ω Ν Ι Κ Ο Ν Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν

Γραφέας: ἱερομόναχος Ἰωσὴφ Θεολογίτης, ἀπὸ τὸ Ζάρκο.

1α Εἱρμολόγιον τὸ καλοφωνικὸν ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται πάντες οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί. Ὁ ἀκόλουθος κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ· ἦχος *α' Ἡ κάμινος...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ κώδικα μὲ τοὺς εἱρμοὺς ἀριθμημένους, ὅπως στὴν ἐξήγηση τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (βλ. τὸν κώδικα Καρὰ 98).

79α Κρατήματα κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ τῶν νεωτέρων μουσικοδιδασκάλων ἕνεκα τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος *α' κε Αιεια...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ β' μέρους τοῦ βιβλίου. Τὸ ἐπιφώνημα *Ῥοὴν μου...* τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς τὸ

ὁποῖο στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ βιβλίου στὰ 1835 τοποθετήθηκε τελευταῖο στὸ πρῶτο μέρος τοῦ τόμου στὸ τέλος τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν, στὸ χειρόγραφο βρίσκεται μετὰ τὸ κράτημα τοῦ ἴδιου μελοποιοῦ σὲ ἦχο πλ. δ′.

108α Τὸ προτελευταῖο κράτημα τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ ἔχει ἐπιγραφή: ΚΒ. Κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου τῆς μουσικῆς σχολῆς τοῦ νέου συστήματος· ἦχος πλ. α′ (εἶχε γράψει «πλ. δ′ νη», ἀλλὰ σωστὰ τὸ διέγραψε) *Εριρεμ...*

112α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου κρατήματος τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος σὲ ἦχος πλ. δ′ γράφτηκε ὁ κολοφῶνας:

Ἐγράφη παρ᾽ εμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀμαθοῦς
Ἰωσὴφ ἱερομονάχου Θεολογίτου ἐκ κομοπόλεως
ζάρκου: ἐπὶ ἔτη σωτηρίῳ: αωκγ$^{\omega}$ ἐν μηνὶ ἰουλίῳ

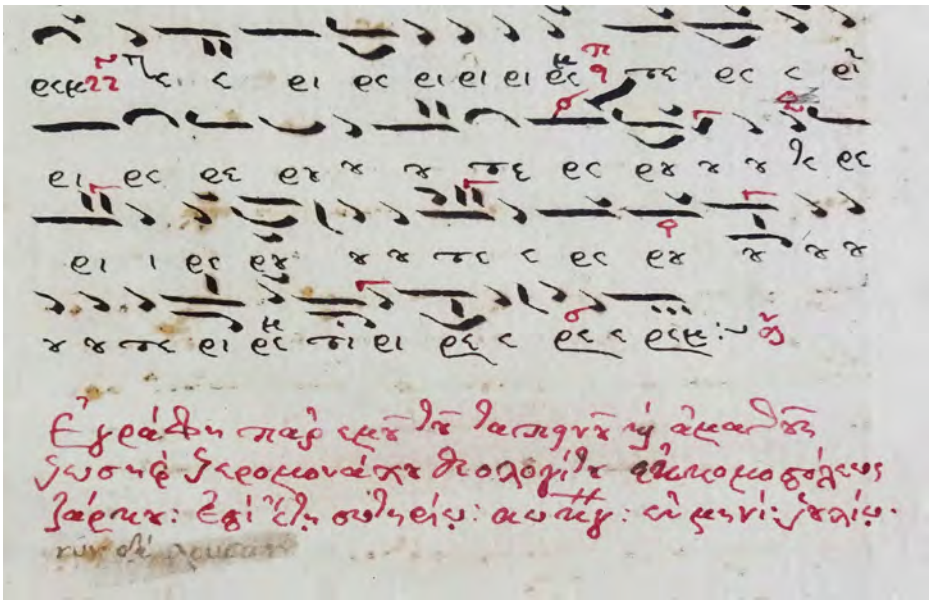

Πανομοιότυπο 105. Χφ. Καρὰ 133, φ. 112α.

Στίχοι διπλοῖ 16.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἐλαφρῶς ταλαιπωρημένη ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἀνοιχτόχρωμου καφὲ δέρματος χωρὶς διακοσμήσεις. Τὰ (χονδρὰ καὶ ἁδρά) φύλλα τοῦ κώδικα εἶναι ἀρκετὰ λερωμένα.

Γραφὴ ἐλαφρὰ δεξιοκλινής, κάπως πρόχειρη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν κωδίκων μὲ ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Περιθώρια ἄνετα, τὸ ἐπάνω λίγο μικρότερο. Ἡ μαύρη μελάνη ἐξίτηλη σὲ μερικὰ φύλλα.
Γραφέας ὁ ἱερομόναχος Ἰ ω σ ὴ φ Θ ε ο λ ο γ ί τ η ς ἐκ κωμοπόλεως Ζάρκου, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1823. Ἀντιγράφει σίγουρα ἀπὸ χειρόγραφο τῶν χρόνων τῆς σχολῆς τῆς Νέας Μεθόδου (1815-1820). Πιθανότατα καταγόταν ἀπὸ τὸ Ζάρκο τοῦ σημερινοῦ νομοῦ Τρικάλων, ὅπου, σὲ κοντινὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ χωριό, ὑπάρχει ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ ἀριθμὸς *133* μέσα σὲ κύκλο.

Στὸ φ. 1α ψηλὰ μιὰ σημείωση: *Χρυσάνθου ἱεροδιακόνου*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 134

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 17,5 x 11,7 φύλλα Α'-Ε' + 126 + α'

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ καὶ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ «τοῦ Φ Υ Γ Α»

1α Εἱρμολόγιον τῶν καταβασιῶν μελουργηθὲν παρὰ Π έ - [τ ρ ο υ] λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ Π έ - τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Φ υ γ ᾶ. Αἱ παρούσαι ἐμελοποιήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου· ἦχος *α' πα Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς οἱ καταβασίες σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ: Χριστουγέννων, Θεοφανείων, Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Μεταμόρφωσης, Ὑψώσεως Τιμ. Σταυροῦ. Ἀκολουθοῦν σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ: Τελώνου καὶ Φαρισαίου, Ἀσώτου, Ἀπόκρεω, *α'* Κυριακῆς Νηστειῶν. Μετά: τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ).

58α Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου παρὰ Γ ρ η [γ ο ρ ί ο υ]· πλ. δ' *Ὑγρὰν διοδεύσας...*
Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστὶν [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. δ' *Τὴν ἁγνήν...* Ἀκολουθοῦν οἱ καταβασίες Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ: τῶν Βαΐων, τοῦ Πάσχα, τοῦ Θωμᾶ. Μετὰ οἱ καταβασίες τῆς Μεσοπεντηκοστῆς τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ, καὶ συνεχίζουν τὰ μέλη τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ: καταβασίες Ἀναλήψεως, Πεντηκοστῆς.

88β Κανὼν ψαλλόμενος τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ· ἦχος πλ. β′ βου *Κύματι θαλάσσης...* (ἀργὸ μέλος).

9α Καθίσματα μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ δι *Τὸν τάφον σου...* Ἀκολούθως συνεχίζεται ὁ κανόνας τοῦ Μεγ. Σαββάτου.

104β Τὰ παρόντα ὡς ἀναγκαῖα ἐμελοποιήθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου καὶ ἡμετέρου [διδασκάλου (;)] καὶ προσετέθησαν ὡς ἀκολούθως. Τῇ Παρασκευῇ τοῦ δικαίου Λαζάρου εἰς τὸ ἀπόδειπνον μετὰ τὴν ἑνάτην· ἦχος α′ πα *Ἐποίησε κράτος...*

Ἀκολούθως γράφτηκαν οἱ διαφορετικὲς ᾠδὲς γιὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ζ′ ᾠδὴ τῆς Ὑψώσεως.

107α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον. Κάθισμα[τα] ἀσματουργηθέντα κατὰ μίμησιν τῶν Προλόγων τους παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Τὰ Πάθη τὰ σεπτά...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα γνωστά.

109β Κανόνες μελοποιηθὲν (!) παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ κατὰ μίμησιν τῶν παλαιῶν. Ὠιδὴ α′, ἦχος β′ πα *Τῷ τὴν ἄβατον...* Ὅλος ὁ Κανόνας. Πρόκειται πράγματι γιὰ τὸ σύντομο μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

Ἀκολουθοῦν τὰ καθίσματα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (πάλι: παρ᾽ ἐμοῦ) στὸν Ὄρθρο τῆς Μεγάλης Τρίτης καὶ ὁ κανόνας τῆς ἴδιας ἡμέρας σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, (τὸ γνωστὸ ἀργὸ μέλος). Ἀκολούθως ἀκριβῶς τὰ παρόμοια γιὰ τὸν ὄρθρο τῆς Μεγάλης Τετάρτης.

122β Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παρὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Σταυρὸν χαράξας...* (ἀργές καταβασίες).

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση ἀνοιχτόχρωμου δέρματος χωρὶς διακόσμηση. Φύλλα λεπτά, λευκά.

Γραφὴ μικρόσχημη, λεπτή, ἀριστεροκλινής, πρόχειρη. Λιτὰ πρωτογράμματα. Μεγάλα περιθώρια.

Γραφέας ἄδηλος, ἴσως μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (φ. 104β), ἂν δὲν ἀντιγράφει αὐτούσια ἐπιγραφὲς ἀλλων κωδίκων, ὅπως βλέπουμε νὰ κάνει στὰ φφ. 107β κ.ἑ. Ἡ ὕλη τοῦ χειρογράφου ἔχει, βέβαια, ἐκδοθεῖ στὸ Εἱρμολόγιο τῶν δύο Πέτρων (Κωνσταντινούπολη 1825).

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *30*.

Στὸ παράφυλλο Α'α: *-87-* καὶ παρακάτω: *134* μέσα σὲ κύκλο.

Στὸ παράφυλλο Ε'α:

Τῷ παρὸν ὑπάρχει καμὶ Ἰωάννου Θεοδοσίου καὶ ὅποιος
τὸ ἀποξενώσι νὰ ἔχει τᾶς ἀρᾶς ὅλον τῶν τριακοσίων
καὶ θεοφόρων πατέρον

Παρακάτω ἀπὸ ἄλλο χέρι:

Τῶ παρὸν βηβληάριον ἡπάρχει καμοῦ Ἰωάννου
γαμβροῦ Ππαπὰ Θεοδωσίου καὶ ὅποιος τὸ ἀποξενώσι
νὰ ἔχη τὲς ἀρὲς ὅλου τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ
θεοφώρων πατέρων. Ἐν ἐτήσιν 1827
σεπτεμβρίου 15 στάτιστα.

Στὸ παράφυλλο Ε'β, χαμηλά, πλαγίως, ὅπως σὲ πολλοὺς κώδικες τῆς συλλογῆς: *No 23*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 135

αἰ. ΙΘ' (1829) χαρτ. 17,8 x 10,8 φύλλα Α'-Ε' + σσ. 270 + α'-στ'

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ» ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

1 Ἀναστασιματάριον ἐκκλησιαστικόν, μελοποιηθὲν μὲν παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, μεταφρασθὲν δὲ κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς παρὰ Γρηγορίου καὶ Χουρμουζίου· ἦχος *α'* ἐκ τοῦ *πα Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε...* (Πρόκειται γιὰ τὸ μέλος τοῦ Πέτρου Βυζαντίου) Μετὰ τὴν στιχολογία ἀκολουθοῦν σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου τὰ ἑπτὰ στιχηρά, τὸ θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ θεοτοκίο τους, τὰ Πασαπνοάρια μὲ τὰ ὀκτὼ στιχηρὰ τῶν αἴνων καὶ ὁ Μακαρισμός. Καθεξῆς, μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς δομή, καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι: β'-σ. 33, τρίτος-σ. 65, δ'-σ. 94, πλ. α'-σ. 129, πλ. β'-σ. 169, βαρύς-σ. 200, πλ. δ'-σ. 226.

251 Ἀρχὴ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν κὺρ Πέτρου Πελοποννησίου. Ἑωθινὸν *α'*· ἦχος *α'* *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά, ὅλα τὰ

ἑωθινά, ἕως τὴν σελίδα 270, ὅπου:

τέλος τοῦ ἀναστασιματαρίου
1829 ἐν μηνὶ Δε
κεμβρίῳ 10:

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος χωρὶς διακόσμηση. Φύλλα ὑποκίτρινα, κάπως λερωμένα.
Γραφὴ ἄτονη, ἰδιαίτερα ἡ κόκκινη μελάνη. Πολὺ ἁπλὰ πρωτογράμματα, ἀλλὰ σὲ ἀρκετὲς σελίδες λείπουν καὶ αὐτά.
Γραφέας ἄδηλος, ὁ ὁποῖος ὁλοκλήρωσε τὸν κώδικα στὶς 10 Δεκεμβρίου τοῦ 1829 (σ. 270).

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης γράφει *Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος*.
Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *135* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ παρακάτω μιὰ παλιὰ ἀρίθμηση: *-86-*.
Στὸ παράφυλλο στ'β γράφτηκε μερικὲς φορὲς πρόχειρα τὸ ὄνομα *Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος* μὲ τὴν χρονολογία *1851 Ἰουνίου 16*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 136

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1821-22) χαρτ. 17,2 x 11,5 φύλλα 248 + α'-δ'

ΝΕΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (ΤΟΜΟΣ Β': ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ)

Γραφέας: Ματθαῖος Βατοπαιδινός.

1α Μετὰ ἀπὸ ὄμορφο πολύχρωμο ἐπίτιτλο: Ἀρχὴ τοῦ β' τόμου τῆς Νέας Ἀνθολογίας τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων, τὰ ἀναγκαιότερα μαθήματα τοῦ ὅλου χρόνου, ἀρχομένης ἐκ τοῦ τρισαγίου τοῦ βήματος τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀρχαῖον ἐστὶ τὸ παρόν· ἦχος β' δι *Ἅγιος ὁ Θεός...*

2α Τὸ μεγάλο Δύναμις τοῦ [Ξ έ ν ο υ] Κ ο ρ ώ ν η· ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

4β Ἕτερον μικρόν· ἦχος β′ *Νε δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

5β Ἕτερον νέον, μελοποιηθὲν παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η - τ ό ς· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

6α Τὸ δὲ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων καὶ ἐν ἄλλαις δεσποτικαῖς ἑορταῖς, τοῦ γραφέως [Μ α τ θ α ί - ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

7α Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος πλ. α′ *Νε Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον· ἦχος πλ. α′ *Ἀλληλούια...*

8α Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ δι (βάζει τὸ κλιτόν) *Δόξα σοι Κύριε...*

8β Ὅταν δὲ εἶναι ἀρχιερεὺς ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος ὁ αὐτὸς *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

9α Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος σύντομα κατ᾽ ἦχον. Τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, προσετέθησαν δὲ ἀρχαὶ καὶ κρατήματα, καὶ ἕτερα τρία παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ τῆς ἑβδομάδος μὲ τὰ τρία τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, ἀλλὰ μὲ προσθήκη σὲ ὅλα «ἀρχῶν καὶ κρατημάτων», προφανῶς ἀπὸ τὸν Μ α τ θ α ῖ ο.

24α Ἕτερα χερουβικὰ τῶν Κυριακῶν κατ᾽ ἦχον, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

45α Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

65β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικὸν καὶ κοινωνικόν, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

68α Ἕτερον, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

69β Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, τοῦ αὐτοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

70β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος, μελισθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι κοινωνικῶν.

79α Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν κατ᾽ ἦχον, μελισθέντα παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

92β Ἑτέρα στάσις κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν κατ᾽ ἦχον, μελισθέντων παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

107β Ἑτέρα στάσις, συντομώτερα, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ πα *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.

118β Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀντεγραφέντα ἐκ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ δευτέρου τύπου ἅπερ ἐμελοποιήθησαν παρὰ τῶν διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τῇ πρώτῃ Σεπτεμβρίου, ἐμελοποιήθη τὸ παρὸν παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Ἀκολουθοῦν: Ὑψώσεως τοῦ Δ α ν ι ή λ· α′ *Ἐσημειώθη...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ἐσημειώθη...* Χριστουγέννων, Δ α ν ι ή λ· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Λύτρωσιν...* Θεοφανείων, Δ α ν ι ή λ· α′ *Ἐπεφάνη...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ἐπεφάνη...* φ. 131α: Εὐαγγελισμοῦ, Δ α ν ι ή λ· α′ κε *Ἐξελέξατω...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐξελέξατω...* φ. 136α: Λαζάρου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Ἐκ στόματος...* Βαΐων, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Ἕτερον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* φ. 140β: Μ. Σαββάτου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...* Ἕτερον Γεωργίου τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...* 143β: Πάσχα, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Ἕτερον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* φ. 148α: Ἕτερον, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Θωμᾶ, Δ α ν ι ή λ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Μεσοπεντηκοστῆς, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* φ. 156β: Ἀναλήψεως, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Ἀνέβη...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἀνέβη...* Πεντηκοστῆς, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Δευτέρας τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...* φ. 165β: Ἁγ. Πάντων, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* φ. 168β: Ἕτερον Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Μεταμορφώσεως, Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...* Ἕτερον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

174β Ἕτερα κοινωνικὰ, ψαλλόμενα εἰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων. Τὸ παρὸν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Ἕτερον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ποτήριον...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Ποτήριον...* Ἕτερον Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος βαρὺς *Ποτήριον...* Τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ

αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ [λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι ἰδιόχειρον· ἦχος τρίτος γα *Εἰς πᾶσαν...*

187β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἰδιόχειρον εὑρέθη· ἦχος δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...*

192α Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος πλ. β′ πα *Εἰς πᾶσαν...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος βαρὺς *Εἰς πᾶσαν...*

196α Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Χ ο υ ρ μ ο υ - ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*

199β Ἕτερα κοινωνικά, ψαλλόμενα εἰς μνήμας ἁγίων, μαρτύρων, ἱεραρχῶν καὶ ὁσίων. Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος β′ πα *Εἰς μνημόσυνον...* Τοῦ αὐτοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...*

214α Τοῦ αὐτοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· πλ. β′ *Εἰς μνημόσυνον...* Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἕτερον Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*

221α Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...*

222β Ἕτερα, ψαλλόμενα εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Ἀσωμάτων. Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· δ′ *Ὁ ποιῶν...* Δ α ν ι - ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς, φοιτητοῦ ὄντως Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*

229β Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ δι *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

231β Προσετέθη καὶ τὸ παρὸν οὗτο παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ Μ α τ θ α ί ο υ δι᾽ εὐκολίαν τῶν ἀρχαρίων, σύντομον· ἦχος πλ. δ′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...Θεὸς ἡμῶν.* Ἄρχου τὸν πρῶτον οὕτως (ἀπὸ τὸν φθόγγο νη ὅπου κατέληξε τὸ πρῶτο τμῆμα τοῦ ὕμνου παραθέτει ἀπήχημα τὸ ὁποῖο καταλήγει στὸν κε τοῦ ἕξω α′ ἤχου, καὶ καθεξῆς τὸ β′ τμῆμα) κε *Τὴν γὰρ...*

233β Τὰ ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ τῶν Προηγιασμένων ψαλλόμενα, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον νέον, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον νεώτερον, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος α′ κε *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κλαδᾶ· α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...* Ἕτερον νέον, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Γεύσασθε..*

239β Τὰ ἀκόλουθα Προκείμενα καὶ τὸ ἰδιόμελον καὶ τὰ τῆς Ἀκαθίστου ὄπισθεν εἰς τὸ τέλος ζήτει.

240α Ἕτερον ἀργόν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ά σ κ ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον σύντομον τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ά σ κ ο υ· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Τοῦ γραφέως [Μ α τ θ α ί ο υ]· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα δύο.

241β Ἕτερα τοῦ Κανόνος [τῆς Ἀναστάσεως] σύντομα, ὧν τὸ πρῶτον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Τοῦ γραφέως [Μ α τ θ α ί ο υ] *Χριστὸς ἀνέστη...*

242α Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη... Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπό...*

242β Δοξαστικὸν τῶν αἴνων τοῦ Πάσχα, μελοποιηθὲν παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Τὸ κράτημα τοῦ μέλους δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 248β δὲν ὑπάρχει ἄλλο μὲ μουσικὰ κείμενα.

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ κολοβὸ αὐτὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχεδὸν καλὴ κατάσταση. Ἀπὸ τὴν στάχωση (κόκκινο δέρμα μὲ λιτὴ διακόσμηση) σώζεται μόνο τὸ ἐμπρὸς κάλυμμα.

Γραφὴ καλλιτεχνική, κάπως μεγαλόσχημη, μᾶλλον ὄρθια, ἡ γνωστὴ τοῦ Ματθαίου. Ἐπίτιτλα (στὶς ἀρχὲς τῶν ἑνοτήτων) καὶ πρωτογράμματα πολύχρωμα, μὲ ὡραία διακόσμηση. Περιθώρα ἄνετα. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη, ἡ πρώτη σὲ μερικὰ σημεῖα ἔχει ποτίσει στὰ φύλλα τοῦ κώδικα, ἰδιαίτερα πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικα ὅπου ὑπάρχουν μεγαλύτερες φθορές.

Γραφέας ὁ μοναχὸς Μ α τ θ α ῖ ο ς ὁ Β α τ ο π α ι δ ι ν ό ς (μὲ βάση τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 231β, ἀλλὰ καὶ τὸν χαρακτηριστικὸ γραφικὸ χαρακτῆρα του), ὅπως καὶ στὰ χφφ. Καρὰ 97 καὶ 144. Γράφει μετὰ τὸ 1821-22, ἐφόσον στὴν ἑνότητα τῶν Κοινωνικῶν εἰς μνήμας ἁγίων μνημονεύει τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ώς πρωτοψάλτη, μᾶλλον καὶ ἀργότερα καθὼς στὸ φ. 118β ὑποννοεῖ τὴν β′ ἔκδοση τοῦ Ταμείου Ἀνθολογίας ποὺ ἔγινε τὴν δεκαετία τοῦ 1830. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἄριστη συλλογὴ βασικῶν γιὰ

τὴν ψαλμῴδηση τῆς Θ. Λειτουργίας μελῶν, μὲ καλὴ καὶ λεπτομερῆ διάρθρωση καὶ παράθεση μελοποιήσεων. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἔχουν οἱ μελοποιήσεις τοῦ Ματθαίου, οἱ προσθῆκες ἀρχῶν καὶ κρατημάτων στὰ γνωστὰ χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος (βλ. καὶ τὸ αὐτόγραφό του ΕΒΕ 3473) καὶ ἡ (γνωστὴ καὶ ἀπὸ ἄλλους κώδικες-βλ. τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 111 καὶ τὴν σημείωση Καρὰ στὸν κώδικα 144 παρακάτω) χρήση τοῦ «Γ ρ η γ ο ρ ά σ κ ο υ» γιὰ τὸν πρωτοψάλτη Γ ρ η γ ό ρ ι ο .

Χαμηλὰ στὸ φ. 1α ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *136* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σ. 3 (ὅπου καὶ φωτογραφία τμήματος τοῦ φ. 240α).

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΗ'.

Καρὰ 137

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1818-19) χαρτ. 17,4 x 11,5 φύλλα Α'-Β' + 139 + α'-ι'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ, Μ Ε Γ Α Λ Ε Σ Ω Ρ Ε Σ Ι Α Κ Ω Β Ο Υ Π Ρ Ω Τ Ο Ψ Α Λ Τ Ο Υ

1α Μακάριος [ἀνήρ] ἀσματουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

7α Ἕτερον συντομώτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

10α Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἤχοι.

23β Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτώηχον παρὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η. Δίχορον· ἦχος α' *Θεοτόκε Παρθένε...*

28α Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος δ' ἐκ τοῦ πα *Ἔλαμψεν...*

29α Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' ἐκ τοῦ πα *Ἔλαμψεν...*

Ἀκολουθοῦν τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα τῶν κατανυκτικῶν ἑσπερινῶν: *Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν... Χαλινούς... Ἀτενίσαι... Ὁ τὸν ἀμπελῶνα... Λησταῖς λογισμοῖς...* σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, τὸ *Θαυμαστή....* μὲ ἐπιγραφὴ παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμ-

παδαρίου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, καὶ ὁ ἴδιος ὕμνος σὲ μελοποίηση τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

40α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετράδι εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς...*

42β Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. δ′ *Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς..*

44β Εἰς τὸν στίχον τῶν ἁγίων Παθῶν, μελουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἀναβαίνοντός Σου...* Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἀναβαίνοντός Σου...* Καὶ νῦν τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται...*

47β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ πα *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

49β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεός. Ἐμελοποιήθη δὲ παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Ν έ ω ν Π α τ ρ ῶ ν· ἦχος πλ. α′ *Τὸν ἥλιον...*

52β Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, δόξα, καὶ νῦν, ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

54β Ἕτερον, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἀκολουθεῖ καὶ τὸ κράτημα χωρὶς ἐπιγραφή.

57α Εἰς τὴν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...*

57β Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη (=συνετμήθη) παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

58α Κοινωνικὸν ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...*

58β Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, ἐμελουργήθη παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό) Ἕτερον σύντομον πλ. δ′ ἐκ τοῦ γα *Θεὸς Κύριος..* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ... Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

63α Τὰ Προκείμενα τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Μ′. Μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

63β Τῇ Μεγάλῃ ἑβδομάδι, εἰς τὸν Νυμφίον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ′ νη *Ἀλληλούια...* Σύντομον· πλ. δ′ναια *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ*

Νυμφίος... Ὅμοιον ψαλλόμενον τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ'ναια *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

66α Ἕτερα εἱρμολογικὰ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ' *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

67α Δοξολογίαι μελουργηθεῖσαι παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου κατ᾽ ἦχον Πλήρης σειρά· ὀκτὼ δοξολογίες.

87α Ἀισματονικόν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ [συνετμήθη] παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

88α Ἀισματονικὸν νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος πλ. β' πα *Ἅγιος ὁ Θεός...*

90β Δύναμις παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β' *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

91α Ἀλληλουιάριον [συντμηθέν] παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α' πα *Ἀλληλούια...*

91β Πολυέλεος ἀσματονισθεὶς παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' δι *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ Θεοτοκίο.

100β-104β Ἄγραφα.

105α Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, εἰς τὰς ὥρας στιχηρὰ ψαλλόμενα. Ὥρα α'· πλ. δ' νη *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Καθεξῆς ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῆς α' ὥρας καὶ τὸ τρίτο ἰδιόμελο τῶν ἑπόμενων (γ', στ, καὶ θ') ὡρῶν, σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

111β Εἰς τὰς ὥρας τῶν Θεοφανείων. Στιχηρὰ ψαλλόμενα εἰς τὴν πρώτη ὥρα· ἦχος πλ. δ' νη *Σήμερον τῶν ὑδάτων...* Καὶ πάλι ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῆς α' ὥρας καὶ τὸ τρίτο τῶν ὑπόλοιπων (γ', στ'καὶ θ') ὡρῶν, σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

118β Τῇ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας. Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὴν α' ὥρα· ἦχος πλ. δ' *Σήμερον τοῦ ναοῦ...* Καὶ πάλι ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῆς α' ὥρας καὶ τὸ τρίτο τῶν ὑπόλοιπων (γ', στ'καὶ θ') ὡρῶν, σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

125β Ἄγραφο.

126α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· τὰ γνωστὰ ἕνδεκα ἰδιόμελα, ἕως τὸ φ. 139α.

139β Ἄνευ ἀξίας πρόχειρες σημειώσεις.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση σκούρου δέρματος, κάπως φθαρμένη. Χρυσοτυπίες δὲν σώζονται, διακρίνονται ρόμβοι στὰ καλύμματα. Ἐξογκώματα στὴ ράχη.
Γραφὴ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, τεχνική, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Πυκνογραμμένο, μὲ σχετικὰ μικρὰ διάστιχα. Ἄνετα περιθώρια, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐσωτερικό.
Γραφέας ἄδηλος. Γράφει στὰ χρόνια μετὰ τὴν καθιέρωση τῆς Νέας Μεθόδου καὶ ὁπωσδήποτε μετὰ τὴν ἀρχικὴ ἐξηγητικὴ προσπάθεια τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καὶ τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ στὰ χρόνια 1816-19. Ὁ γραφικός του χαρακτῆρας μοιάζει κάπως μὲ ἐκεῖνον τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ τοῦ Κυπρίου.

Στὸ παράφυλλο Α'β ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *137* μέσα σὲ κύκλο.
Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

Φαίνεται σὰν γράψιμο Χουρμουζίου.

Στὸ παράφυλλο ι'β ὁ ἴδιος ἔγραψε πρόχειρα:

παρὰ τοῦ ἐκ Διὰρ Μπεκὴρ ὁμογενοῦς
1961.

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες ὑπ᾽ ἀριθμὸν 8, 132 καὶ 145 τῆς συλλογῆς)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 138

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1825) χαρτ. 16,8 x 11 φύλλα Α' + σσ. 15-548

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Χρύσανθος Καισαρεύς.

15 Μακάριος ἀνὴρ σύντομον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

21 Τὰ κατ᾽ ἦχον ἀργὰ Κεκραγάρια τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

48 Τὰ κατ᾽ ἦχον Κεκραγάρια Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

63 Τὸ ὀκτάηχον Θεοτόκε Παρθένε τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η Π έ τ ρ ο υ Πλῆρες τὸ δημοφιλὲς αὐτὸ μάθημα.

73 Μαθήματα ψαλλόμενα εἰς Θεομητορικὰς ἑορτάς. Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

79 Ἕτερον μάθημα Θεοτοκίον, Δ α ν ι ή λ· ἦχος δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

85 Θεοτοκίον μάθημα Δ α ν ι ή λ· ἦχος βαρὺς ζω *Σὲ μεγαλύνομεν...*

92 Μάθημα ψαλλόμενον εἰς κάθε ἀπόστολον, προφήτην, μάρτυρα, ἱεράρχην, ἱερομάρτυρα, ὅσιον, ὁσίαν, ἀθληφόρον, δι᾽ ἐναλλαγῆς τοῦ ὀνόματος· ἦχος δ′ *Ἡ μνήμη σου σήμερον ἅγιε Δημήτριε εὐφραίνει κατ᾽ ἀξίαν πάντα γῆς τὰ πέρατα...*

97 Πολυέλεος Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

114 Πολυέλεος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

181 Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰ θεομητορικὰς ἑορτάς, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος βαρὺς ζω *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

Εἰ βούλει καταλιμπάνειν τὰ κρατήματα τοῦ Δόξα Καὶ νῦν λέγεις τὸ παρὸν Ἀλληλουιάριον τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς]· βαρὺς ζω *Ἀλληλούια...*

149 Πολυέλεος κατ᾽ ἐκλογὴν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ δι *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

155 Πολυέλεος μελοποιηθεὶς παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος τρίτος γα *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...*

Στὸ τέλος: *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

159 Πασαπνοάρια τοῦ Ὄρθρου διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ πα *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν: Τοῦ ἰδίου [Ἰ ω ά ν ν ο υ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] σὲ ἦχο δ′, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (ἤχοι πλ. β′ καὶ πλ. δ′).

183 Πασαπνοάρια [τῶν αἴνων] κατ᾽ ἦχον μελουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

194 Τὰ κατ᾽ ἦχον ἑωθινὰ δοξαστικὰ Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἀναστάσιμα ἰδιόμελα.

218 Ἄγραφη.

219 Αἱ κατ᾽ ἦχον ἀργαὶ δοξολογίαι Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

251 Ἕτεραι δοξολογίαι τέσσερες διαφόρων ποιητῶν. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος λέγετος *Δόξα σοι...* Π έ τ ρ ο υ

λαμπαδαρίου [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Δόξα σοι...* Π έ - τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. α′ κε *Δόξα σοι...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς ἑπτάφωνος *Δόξα σοι...* Μόνο ἡ τελευταία μὲ τὸ ᾀσματικό της, οἱ ἄλλες χωρίς.

265 Ἀισματικὸν συντμηθὲν ἀπὸ τὸ [τοῦ] Σταυροῦ παρὰ Γ ε - ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

267 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία. Μάθημα ψαλλόμενον ὅταν λαμβάνῃ καιρὸν ὁ ἀρχιερεύς· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

268 Μάθημα ψαλλόμενο ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, Ἰ ω ά ν - ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆ- ται...*

273 Ἕτερον μάθημα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Περί- ζωσαι...*

278 Τρισάγιον τοῦ βήματος, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

279 Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

Εἰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χρι- στόν...*

Εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· ἦχος β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

281 Ἀλληλουιάριον τὸ τοῦ Εὐαγγελίου, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλ- του [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ πα *Νε Ἀλληλούια...*

Ἕτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. α′ *Ἀλληλούια...*

Μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ (μὲ τὸ κλιτόν) *Δόξα σοι...*

Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος δ′ (μὲ τὸ κλιτόν) *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

283 Κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

305 Τὰ κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ πρωτο- ψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

326 Εἰς τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν τῶν ἱερέων, τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω Σε Κύριε...*

327 Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Τὰ παρόντα Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς, συντετμημένα παρὰ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

Ἦχος α′ δ′φωνος κε *Τὴν γὰρ σήν...*

331 Τὰ κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν, παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

343 Τὰ κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε, ἀνέκδοτα λεγόμενα, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

357 Τὰ κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

377 Κοινωνικὰ εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Ἀγγέλων. Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α᾽ *Ὁ ποιῶν...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· δ᾽ *Ὁ ποιῶν...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β᾽ *Ὁ ποιῶν...* Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ᾽ *Ὁ ποιῶν...*

385 Εἰς μνήμας ἁγίων. Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· α᾽ *Εἰς μνημόσυνον...* Ἀκολουθοῦν συνθέσεις τοῦ ἴδιου κοινωνικοῦ: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ ἤχους β᾽ καὶ τρίτο, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ σὲ ἦχο δ᾽, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ ἤχους πλ. α᾽ καὶ πλ. β᾽, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ Δ α ν ι ὴ λ σὲ ἦχο βαρύ, καὶ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου σὲ ἦχο πλ. δ᾽.

402 Εἰς Θεομητορικὰς ἑορτάς. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί - ο υ]· ἦχος α᾽ *Ποτήριον...* Ἀκολουθοῦν συνθέσεις τοῦ ἴδιου κοινωνικοῦ: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου σὲ β᾽ ἦχο, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ σὲ τρίτο, Δ α ν ι ὴ λ σὲ δ᾽, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου σὲ δ᾽, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς σὲ πλ. α᾽, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ πλ. β᾽ καὶ βαρύ, Χ ο υ ρ - μ ο υ ζ ί ο υ σὲ βαρύ, καὶ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ πλ. δ᾽.

422 Εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α᾽ *Εἰς πᾶσαν...* Ἀκολουθοῦν συνθέσεις τοῦ ἴδιου κοινωνικοῦ: Π έ - τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] σὲ β᾽, τρίτο, δ᾽ καὶ πλ. α᾽ ἤχους, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ σὲ πλ. β᾽, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς σὲ βαρύ, Δ α ν ι ὴ λ σὲ πλ. δ᾽.

437 Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Α᾽ Σεπτεμβρίου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ [Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος α᾽ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Τοῦ Σταυροῦ, Δ α ν ι ή λ· α᾽ *Ἐσημειώθη...* Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. β᾽ *Ἐσημειώθη...* Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ]· βαρὺς *Ἐσημειώθη...* Εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α᾽ κε *Λύτρωσιν ἀπέστειλε...* Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α᾽ *Λύτρωσιν...* Τῶν Θεοφανείων, Δ α ν ι ή λ· ἦχος α᾽ *Ἐπεφάνη...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ἐπεφάνη...* Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, Δ α ν ι ή λ· α᾽ κε *Ἐξελέξατω...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α᾽ πα *Ἐξελέξατω...* Τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου Λαζάρου, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· α᾽ πα *Ἐκ στόματος...* Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, Δ α ν ι ή λ· δ᾽ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Π έ τ ρ ο υ λαμπα-

δαρίου· δ′ *Εὐλογημένος...*

461 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ πα (φθορὰ σκληροῦ χρώματος) *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου πα *Τοῦ δείπνου Σου...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

Κοινωνικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· α′ *Ἐξηγέρθη...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ [Κ ρ η τ ό ς]· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

474 Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν. Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τὸ ἴδιο σὲ ἤχους β′ καὶ βαρύ.

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ. Δ α ν ι ή λ· ἦχος α′ *Ἐπαίνει...*

480 Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*

Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*

Τῆς Ἀναλήψεως. Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ἀνέβη...* Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ἀνέβη...*

Τῆς Πεντηκοστῆς. Δ α ν ι ή λ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

492 Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*

493 Τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πάντων. Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

Τῆς Μεταμορφώσεως. Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

503 Ἡ Θεία Λειτουργία ἡ Προηγιασμένη· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ α κ ώ β ο υ· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...*

506 Γ ε ω ρ γ ί ο υ [Κ ρ η τ ό ς]· βαρὺς ζω *Γεύσασθε...*

508 Εἰς τὸν Ἀκάθιστον· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό) Ἦχος πλ. δ'ναια *Θεὸς Κύριος...*(σύντομο) *Τὸ προσταχθέν...* δίχορον· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

515 Ἕτερον σύντομον, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

517 Εἰς τὸν Νυμφῶνα. Τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ· πλ. δ' νη *Ἀλληλούια...* Σύντομον· πλ. δ'ναια *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

521 Τὰ κατ᾽ ἦχον ἀργὰ Θεὸς Κύριος, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

522 Τὰ κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ [καὶ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου] Πλήρης σειρά· οἱ ὀκτὼ γνωστὲς καὶ πολυεκδεδομένες συνθέσεις.

535 Τὰ Αἰνεῖτε κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις, τὰ λεγόμενα «σύντομα». Ἀκολουθεῖ ἕνα κοινωνικὸ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν* χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ.

546 Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* τὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται στὴν σελίδα 547.

547 Χαμηλά, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Κοινωνικοῦ:

διὰ χειρὸς Χρυσάνθου Καισαρέως

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, μὲ τὴν σοβαρή, ὅμως, ἐξαίρεση τῆς μαύρης μελάνης (βλ. παρακάτω). Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα, ἀρκετὰ φθαρμένη. Χρυσοτυπίες (ἐμπρὸς καὶ πίσω) ἐξίτιλες: πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὸ κέντρο ρομβοειδὲς σχῆμα μὲ φυτά. Φύλλα λεπτά.

Γραφὴ πολὺ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, καλλιτεχνική, μὲ ἔντονη μαύρη μελάνη ποὺ πότισε στὰ φύλλα καὶ δημιούργησε μεγάλα προβλήματα στὴν ἀνάγνωση τοῦ χειρογράφου. Ἡ κόκκινη μελάνη γιὰ τὰ ἁρμόδια σημάδια, τὰ πρωτογράμματα καὶ τὶς ἐπιγραφὲς εἶναι πιὸ ἄτονη.

Γραφέας εἶναι ὁ Χ ρ ύ σ α ν θ ο ς ὁ Κ α ι σ α ρ ε ὺ ς (βλ. τὴν σελίδα 547), γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλα του χειρόγραφα, στὰ ὁποῖα, βέβαια, ἐμφανίζεται ὁ ἴδιος χαρακτηριστικὸς γραφικὸς χαρακτῆρας. Γιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Χ ρ ύ σ α ν θ ο βλ. τὰ ἡμέτερα σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ αὐτογράφου του τῆς μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς [«Ἁγίας»] Ἄνδρου 35 (ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 211-215, καὶ Πανομοιότυπο ΙΘ'), καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς κώδικές του (μονῆς Παναχράντου Ἄνδρου 28, μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς [«Ἁγίας»] Ἄνδρου 39, μονῆς Τομπλοῦ Κρήτης 8) ποὺ μνημονεύονται -οἱ δύο πρῶτοι μάλιστα καὶ περιγράφονται ἀναλυτικά- ἐκεῖ.

Ἐὰν ὑποθέσουμε ὅτι ἡ σημείωση τοῦ ἱερέως Εὐγενίου (βλ. παρακάτω) ἀναφέρεται στὸν γραφέα Χ ρ ύ σ α ν θ ο, ποὺ εἶναι καὶ τὸ πιθανότερο, τότε αὐτὸς δὲν ζεῖ πέρα ἀπὸ τὸ 1833 ἢ 1834.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει μιὰ ἐνδιαφέρουσα σημείωση:

† Εὐγενίου ἱερέως κτῆμα καὶ τοῦτο, φιλοδωρηθὲν
αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐν Μακαρίᾳ τῇ Λήξει Γενομένου Χρυσάνθου
διδασκάλου. 1833ω νοεμβρίου 12

Ἀκολουθεῖ μιὰ διαγεγραμμένη λέξη (ἢ σχῆμα) καὶ ἀκολούθως, μᾶλλον ἀπὸ τὸν ἴδιο:

αωλδ: νοεμβρίου 1β (=1834)

(!, οἱ χρονολογίες δὲν ταυτίζονται).

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ ἀριθμὸς *138* μέσα σὲ κύκλο καὶ στὴν β' ὄψη μιὰ σημείωση:

καὶ τόδε πέφυκεν εὐγενίου πρεσβυτέρου

Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α: *Χρυσάνθου Καισαρέως*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 139

αἰ. ΙΗ' (τέλη)-ΙΘ' (ἀρχές) χαρτ. 15,7 x 11 φύλλα 202 + α'-β'

Κ Ε Κ Ρ Α Γ Α Ρ Ι Α Π Ε Τ Ρ Ο Υ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ, Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν καὶ Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο-Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Ἰωάννης (τμῆμα).

1α Κεκραγάρια σύντομα. Ἐτονίσθησαν κατ᾽ ἦχον παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

5α Μηνὶ Φεβρουαρίου β'. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος. Ἦχος α' ἰδιόμελα ποίημα κὺρ Ἀ κ α κ ί ο υ Μ ε γ α σ π η λ α ι ώ τ ο υ (οἱ τρεῖς τελευταῖες λέξεις διαβάζονται δύσκολα, καθὼς εἶναι διαγεγραμμένες μὲ μαύρη μελάνη) *Λέγε Συμεών...*

6α Ἄγραφο.

7α Ἄλλος (β') γραφέας: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀναστασίμων σὺν τοῖς Κεκραγαρίοις, συντεθέντων κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπα-

δαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν ἀρχαρίων. Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Ἀκολουθοῦν τὰ συνήθη: τὰ ἑπτὰ ἑσπέρια στιχηρά, τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ Θεοτοκίο, τὰ πασαπνοάρια καὶ τὰ στιχηρὰ τῶν αἴνων, ὁ Μακαρισμός. Ὅμοια δομὴ στοὺς ὑπόλοιπους ἤχους: β′-φ. 17α, τρίτος-φ. 27α, δ′-φ. 36α, πλ. α′-φ. 47α, πλ. β′-φ. 58α, βαρύς-φ. 67β, πλ. δ′-φ. 75β.

83α Ἀρχὴ τῶν ια′ ἑωθινῶν ποιηθέντα παρ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὸ ἴδιον ὕφος. Ἑωθινὸν α′· ἦχος α′ *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα.

91β Ἄγραφο.

92α Ἄλλος (τρίτος) γραφέας: Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ ποιηθὲν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου διδασκάλου λαμπαδαρίου κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Καταβασίες εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Ἀκολουθοῦν κατ᾽ ἦχον: Χριστουγέννων (διπλές), Σταυροπροσκυνήσεως, Πάσχα, Θωμᾶ, Θεοφανείων (διπλές), Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Βαΐων, Μεταμορφώσεως, «Ἀναλήψεως» (*Θείῳ καλυφθείς...*), Ἀναλήψεως (*Τῷ Σωτῆρι Θεῷ...*), Πεντηκοστῆς (*Πόντῳ ἐκάλυψεν...*), Τιμίου Σταυροῦ, οἱ (ἀργοί) Κανόνες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τὰ Εὐλογητάρια (τὰ λεγόμενα «συνοπτικά»), τὰ Ἐγκώμια.

158β Ξεκινοῦν τὰ ἀργὰ Προσόμοια (=Αὐτόμελα) κατ᾽ ἦχον.

168β Ὁμοίως τὰ Καθίσματα.

177β Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου· ἦχος πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργό). Ἦχος πλ. δ′ *ναα Θεὸς Κύριος...* (σύντομα δύο) *Τῷ προσταχθέν...* (ἀργό) Δίχορον· ἦχος πλ. δ′ *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

183α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργό). Ἦχος πλ. δ′ *ναα Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* (ἀργό) *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* (ἀργό).

185α Ἀντίφωνα ἦχος πλ. α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με Δαβιτικῶς...* κ.λπ.

187α Ἐξαποστειλάρια

189β Προσόμοια σύντομα τοῦ αὐτοῦ· ἦχος α′ *Τῶν οὐρανίων...* κ.λπ.

201α Εἰς τὰ Τριαδικά· ἦχος πλ. β′ *Ἄξιόν ἐστιν... Ὑμνήσωμεν πάντες... Ἐκ νεκρῶν ἰδοῦσα...*

202α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου ὕμνου:

εἴληφε τέλος διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου:-

202β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 10-11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ καφὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες: ἐμπρὸς ἡ Σταύρωση καὶ πίσω ἡ Θεοτόκος.
Γραφὴ τοῦ α': ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, κάπως πρόχειρη ἂν καὶ ἐνδεικτικὴ συγκροτημένου μουσικοῦ, μὲ περιθώρια ἱκανοποιητικὰ ἐκτὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ ποὺ εἶναι μικρό. Μελάνες ἄτονες, πρωτογράμματα πρόχειρα. Τοῦ β' (φφ. 7α κ.έ.): ζωηρὲς μελάνες, ἡ κόκκινη βαθύχρωμη. Ἀριστεροκλινὴς καὶ μικρόσχημη γραφή, μεγάλα περιθώρια, προσεγμένος γραφικὸς χαρακτῆρας. Ἄνετα διάστιχα, πρωτογράμματα λιτά. Τοῦ τρίτου («Ἰ ω ά ν ν η ς», φφ. 92α-202α): δεξιοκλινής, λεπτή, κάπως πρόχειρη, μὲ μεγάλα περιθώρια, ἔντονη μαύρη μελάνη, 11 διπλοὺς στίχους σὲ κάθε φύλλο (τὰ φύλλα σὲ αὐτὸ τὸ τμῆμα τοῦ χειρογράφου εἶναι κάπως λερωμένα).
Γραφεῖς τρεῖς: ἄδηλοι οἱ δύο πρῶτοι, ἐνῶ ὁ τρίτος ὑπογράφει ὡς Ἰ ω ά ν ν η ς. Γράφουν περὶ τὸ 1800, ἐκτὸς ἴσως τοῦ Ἰ ω ά ν ν η (τὸ τμῆμα τοῦ Εἱρμολογίου) ποὺ μᾶλλον εἶναι λίγο προγενέστερος. Ἐντύπωση δημιουργεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐνσωματώνει τὶς ἀργὲς καταβασίες τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ στὶς Κυριακὲς τοῦ Τριῳδίου καὶ τὴν Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, μὲ τὶς ὁποῖες συμπληρώθηκε τὸ Εἱρμολόγιο τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

Στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης μία σημείωση: *ἀντεγράφη ἐκ παλαιῶν τῇ 12 Σεπτ. 1922 καὶ ἐδέθη ὑπ᾽ ἐμοῦ ὑπατίου*
Ἀμέσως παρακάτω ἡ ἀρίθμηση *139* μέσα σὲ κύκλο καὶ μία παλαιότερη: *-56-*.
Χαμηλώτερα, ἄλλη σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρά:

Ἐξ ἁγίου Ὄρους 8/βριος τοῦ 1935
ἀπὸ τὸν πάτερ Κοσμᾶ ΠΠΣάββα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 140

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1820) χαρτ. 20 x 13,1 φύλλα Α'-Β' + 60 + α'-β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Μ Ε Λ Ω Ν Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ

Γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος;

1α Κεκραγάρια μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

5β Δοξαστικὰ μετὰ τῶν δογματικῶν Θεοτοκίων αὐτῶν, Π έ -

τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

12α Πασαπνοάρια [τῶν αἴνων] Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

15α Πασαπνοάρια τῶν αἴνων μελουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ ἦχοι.

24β Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συντμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα γνωστὰ ἰδιόμελα.

45α Ἕτερα σύντομα Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα ἰδιόμελα.

53α Ἑσπέρια ἀναστάσιμα στιχηρὰ ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς εἰς στιχηραρικὸν μέλος εἰς τὸ ψάλλεσθαι τῇ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάστασιν· ἦχος β′ δι *Τὸν προαιώνων...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα, γνωστὰ καὶ ἐκδεδομένα. Δίπλα στὴν λέξη «στιχηραρικόν» ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *τὸ σύντομον λοιπὸν στιχεράριον δὲν εἶναι μέλος στιχεραρικόν;*

58α Τὸ Φῶς ἱλαρὸν ὡς ψάλλεται ἐν τῇ εἰσόδῳ. Ἆισμα ἀρχαῖον καὶ ὁ μελουργήσας αὐτὸ ἄδηλος· ἦχος δ′ δι (φθορὰ μαλακῆς χρωματικῆς) *Φῶς ἱλαρόν...*

59β Ἦχος β′ δι *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*

60α Γράφτηκε ἕνα μέλος μόνο μὲ μαῦρα σημάδια καὶ χωρὶς ποιητικὸ κείμενο.

60β Γράφτηκε ἀπὸ ἄλλον χωρὶς ἐπιγραφὴ καὶ μαρτυρία ὁ καλοφωνικὸς εἱρμὸς *Τὸν ποιμένα τῶν προβάτων*. Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε ψηλά: *Καλοφωνικὸς εἱρμὸς Μ π α λ α σ ί ο υ· ἦχος α′*

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ φθαρμένο καφὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες: πλαίσιο μεγάλο καὶ λεπτό. Ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες του καὶ στὸ κέντρο.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, μεγαλόσχημη, μὲ ζωηρὴ μαύρη μελάνη καὶ χονδρὴ γραφίδα στὰ μουσικὰ σημάδια καὶ βαθύχρωμη κόκκινη. Καλογραμμένο καὶ εὐανάγνωστο. Λίγες τρῦπες ἀπὸ σκουλήκι. Περιθώρια ἄνετα, φύλλα χονδρὰ καλῆς ποιότητος.

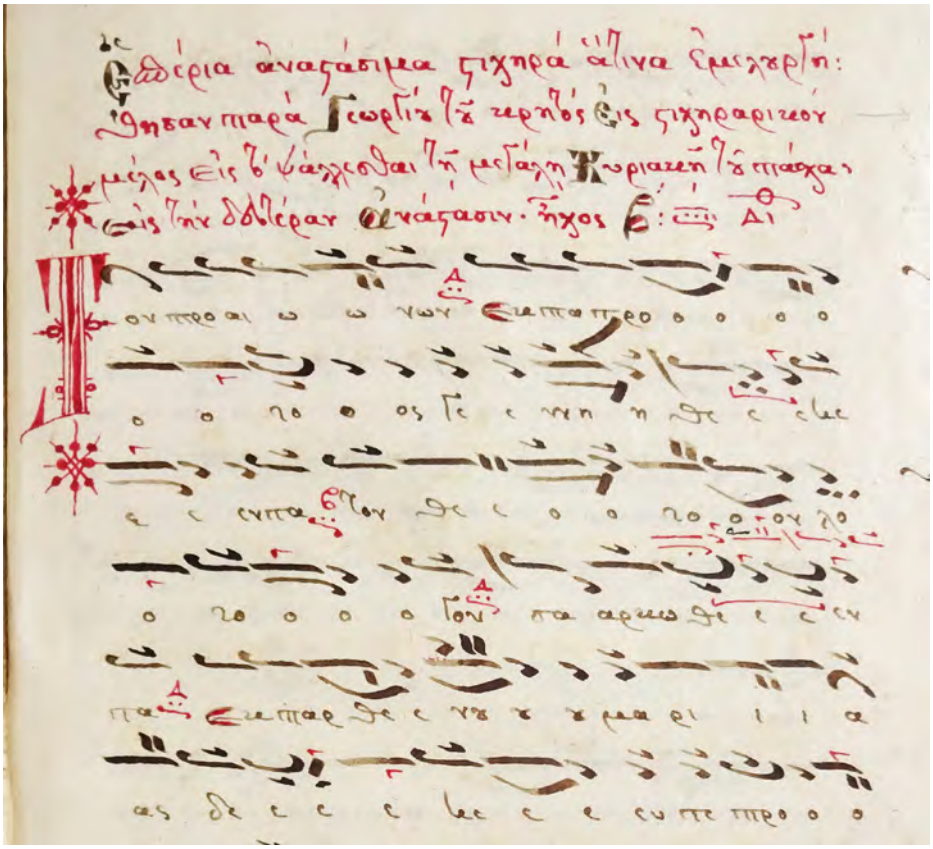

Πανομοιότυπο 106. Χφ. Καρὰ 140, φ. 53α.

Γραφέας ἄδηλος, ἀλλὰ μὲ βάση τὶς συγκρίσεις τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα εἶναι πιθανότατα ὁ Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς ὁ Κ ύ π ρ ι ο ς, μαθητὴς καὶ ἀντιγραφέας τῶν ἐξηγήσεων τοῦ λαμπαδαρίου καὶ κατόπιν πρωτοψάλτου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (βλ. καὶ τοὺς κώδικες 101, 103 καὶ τμῆμα τοῦ 107). Στὰ πρῶτα φύλλα ἴσως γράφει καὶ ἕνας ἄλλος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ φ. 53α κ.ἑ. ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας μοιάζει πολὺ μὲ τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης μιὰ παλαιὰ σημείωση: *1831 αὐγούστου 18 ἡμέρα τρίτη ἦλθε καράβι ἐξ ὕδρας.....*
Στὸ παράφυλλο Α'α ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμωνα Καρά:

Πόπη Δεπάστα ἐκ Σίφνου 19/5/61

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες 6, 24, 101, 103, 125).
Χαμηλώτερα ὁ ἀριθμὸς *140* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 141

αἰ. ΙΘ′ (1825-26) χαρτ. 16,7 x 11,5 φύλλα Α′-Δ′ + 310

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΡΘΡΟΥ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Γραφέας: Διονύσιος.

1α Ἡ σελίδα τίτλου τοῦ χειρογράφου:

Εἰς δόξαν
ΠΑΤΡΟΣ ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
τοῦ ἑνὸς ἐν Τριάδι Θεοῦ Μονάρχου
τοῦ παντὸς
ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ
τοῦ νέου συστήματος
τῆς μουσικῆς
Συλλεχθὲν ἐκ διαφόρων βίβλων καὶ
ποιητῶν, καὶ Διηρεθὲν εἰς Δύω τόμους
ἰδιοχείρως δὲ Γραφθὲν παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ
ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ Δ ι ο ν υ σ ί ο υ
(σβησμένες μιά-δυό λέξεις)
Ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται πάντα τὰ ἀ
ναγκαῖα ἀργὰ ψαλσίματα τῶν Ὄρ
θρων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ καὶ
τῆς λειτουργίας
Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ ἀπὸ Χριστοῦ
1825

Ἀμέσως ἀπὸ κάτω, μᾶλλον ἀπὸ τὸν ἴδιο, μὲ ἄλλη μελάνη:

-1826-

1β-2α Ἄγραφα.

2β Πολύχρωμη παράσταση τῆς δεήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ιωάννου τοῦ Προδρόμου πρὸς τὸν ἔνθρονο Βασιλέα Χριστό, όπωσδήποτε λαϊκότροπης τεχνοτροπίας.

3α Μέσα σὲ πλαίσιο, μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο φυτό, καὶ πρωτόγραμμα ἐπίσης καλλιτεχνικό: Ἀνθολόγιον τοῦ Ὄρθρου. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφίον, παρ᾽ ἀνωνύμου· ἦχος πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργὸ καὶ σύντομο) *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Καθίσματα τῆς Μεγάλης Δευτέ-

ρας, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος α′ δι (μαλακῆς χρωματικῆς) *Τὰ Πάθη τὰ Σεπτά... Ἀόρατε Κριτά...* Ἦχος πλ. δ′ *Τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου...*

8α Ξεκινοῦν τὰ Καθίσματα τῆς Μεγάλης Τρίτης, καὶ μετὰ τῆς Μεγάλης Τετάρτης σὲ μέλος Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ.

11α Θεὸς Κύριος τῶν ὀκτὼ ἤχων, μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

12β Εὐλογητάρια μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ Τὰ λεγόμενα «συνοπτικά».

15β Πασαπνοάριον τοῦ Ὄρθρου, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

20α Πολυέλεος ἀσματονισθεὶς παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

32α Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

46β Π έ τ ρ ο υ [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

60β Εἰς τὰς Θεομητορικὰς ἑορτάς, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

74β Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· ἦχος τρίτος γα *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

Καταλιμπάνοντες τὰ κρατήματα ψάλλομεν τὸ παρόν· βαρὺς ζω *Ἀλληλούια...* Αὐτὸ ὅμως ἀνήκει στὸν προηγούμενο πολυέλεο τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς.

82α Αἱ καταβασίαι. Ἡ παροῦσα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· ἦχος λέγετος *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...* Πρόκειται γιὰ τὰ ἀργὰ μέλη τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Ἀκολουθοῦν οἱ καταβασίες τοῦ Σταυροῦ τοῦ «Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ», τῶν Χριστουγέννων (διπλές), τῶν Θεοφανείων (διπλές), τῆς Ὑπαπαντῆς, τῆς Μεταμορφώσεως, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τοῦ Ἀσώτου, τῆς Τυροφάγου, τῆς Ἀποκρέω, τῆς α′ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν «Π έ τ ρ ο υ Βυζ[αντίου]», τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τοῦ Λαζάρου «Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου», τῶν Βαΐων, τῆς Ἀναστάσεως, τοῦ Θωμᾶ, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς «Β υ ζ [α ν τ ί ο υ], φ. 133α: Τῇ Πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως· ἦχος πλ. α κε *Τῷ Σωτῆρι Θεῷ...* τῆς Πεντηκοστῆς (καὶ οἱ δύο σειρές).

139α Πασαπνοάρια τῶν ὀκτὼ ἤχων, Ἰ α κ ώ β ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

147β Δόξα τῶν ὀκτὼ ἤχων καὶ τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ καί τινα τῶν ἁγίων· ἦχος α′ *Δόξα Πατρί...* Ἦχος β′ *Δόξα Πατρί...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα στοὺς ἄλλους ἕξι ἤχους.

148β Β α σ ί λ: Π α δ ό π (=Β α σ ι λ ε ί ο υ Π α π α δ ο π ο ύ λ ο υ)· ἦχος α′ κε *Εἰς τὸ ὄρος...* Ἀποτελεῖ μᾶλλον μιὰ προσπάθεια νὰ γραφτεῖ τὸ ἑωθινὸ τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ ὡς ἕξω α′ ἦχος.
Ἀκολουθεῖ τὸ β′ ἑωθινὸ τοῦ «Ἰ α κ ώ β ο υ», καὶ καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ τελευταίου.

164β Δόξα τῶν Ἀρχαγγέλων εἰς τὰς η′ Νοεμβρίου· πλ. α′ *Ὅπου ἐπισκιάσει ἡ χάρις σου...* Πρόκειται γιὰ τὸ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ. Καθεξῆς:

165β [Ἁγίου] Νικολάου· πλ. α′ *Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι...*

168α Σύντομον Ὁ ἴδιος ὕμνος. Ἀκολουθοῦν δοξαστικά: α′ Ἰανουαρίου *Ἐξεχύθη...* Εὐαγγελισμοῦ *Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος...* Ἁγ. Γεωργίου *Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ...* Ἁγ. Κων/νου καὶ Ἑλένης *Ὁ τῶν ἀνάκτων...* Μεταμορφώσεως *Παρέλαβεν...* Σύντομον ὁ ἴδιος ὕμνος, Κοιμήσεως *Τῇ ἀθανάτῳ...* Ἀποτομῆς *Πάλιν Ἡρωδιάς...* Ἀναλήψεως *Ἐτέχθης ὡς αὐτός...* Ἁγ. Πατέρων *Τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορός...* Πεντηκοστῆς *Γλῶσσαι ποτέ...*

182α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν· βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...*

182β Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

186β Μιὰ ἀκόμη πολύχρωμη, λαϊκότροπη παράσταση. Ἡ ἁγία Τριὰς μέσα σὲ νεφέλες καὶ χαμηλὰ οἱ ἄγγελοι ποὺ τὴν ὑμνοῦν μὲ τὸν ὕμνο (μέσα σὲ εἰλητάριο): *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς, δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ*

187α Δοξολογίαι Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· β′ βου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· τρίτος, τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· λεγετος βου, Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. α′ κε, φ. 201β: Β α σ ι λ ε ί ο υ Π α π α δ ο π ο ύ λ ο υ· πλ. β′ πα, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′, φ. 210α: Β α σ ι λ ε ί ο υ Π α π α δ ο π ο ύ λ ο υ· πλ. δ′, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′, Ἰ ω ά ν ν ο υ [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. δ′. Ἡ μόνη ἀπὸ τὶς παραπάνω ποὺ δὲν ἔχει ἀσματικὸ εἶναι ἐκείνη τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ.

219β Τοῦ Σταυροῦ [ἀσματικὸ τρισάγιο]· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

220β Τρισάγιον τοῦ βήματος· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

221β Ὅσοι εἰς Χριστὸν Βαλασίου ἱερέως· πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς*

Χριστόν...
Τὸν Σταυρόν σου· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου...*

223β Ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

224α Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

225α-226β Ἄγραφα.

227α Χερουβικά. Τὰ παρόντα Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

242α Χερουβικὰ δ′, Π έ τ ρ ο υ, ἀπὸ τοῦ πλαγίου α′ ἕως τοῦ πλαγίου δ′ Πράγματι, μόνο οἱ τέσσερις πλάγιοι ἦχοι.

249β Πεποίηνται μὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς, συντέτμηνται δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

252α Τὰ παρόντα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς ζω *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος τρίτος *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἐναρμόνιον· πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Εἰς τὸ ἀτζέμ, ἐκ τοῦ γα *Ἄξιόν ἐστιν...*

254α Κοινωνικὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

266α Εἰς μνήμας τῶν ἀρχαγγέλων, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*

268α Εἰς μνήμας ἁγίων, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Εἰς μνημόσυνον...* Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*

272β Εἰς τὰς Θεομητορικὰς [ἑορτάς]· ἦχος δ′ δι *Ποτήριον...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. α′ *Ποτήριον...* Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ποτήριον...*

277β Εἰς τὰς Ἀποστολικάς, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ πα *Εἰς πᾶσαν...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Εἰς πᾶσαν...* Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*

282α Ἐνιαυτοῦ Κοινωνικά. Περιέχονται: Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· α′ *Εὐλόγησον...*, Σταυροῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· τρίτος *Ἐσημειώθη...*, Χριστουγέννων Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Λύτρωσιν...*, Θεοφανείων Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ἐπεφάνη...*, Εὐαγγελισμοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐξελέξατω...*, τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐκ στόματος...*, Βαΐων Δ α ν ι ή λ· δ′ *Εὐλογημένος...*

290α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ, Π έ τ ρ ο υ

λαμπαδαρίου· πλ. β′ Τοῦ δείπνου Σου...

292α Ἀντὶ κοινωνικοῦ, Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

293α Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ χερουβικὸν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Κοινωνικὸν Π έ τ ρ ο υ· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

295β Εἰς τὴν Λαμπράν, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η - σ ί ο υ] ἔντεχνον· πλ. α′ *Ἐπαίνει Ἱερουσαλήμ...*

298β Εἰς τὴν Μεσοπεντηκοστήν, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Τῆς Ἀναλήψεως, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς, Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Τῇ Β′ Πεντηκοστῆς, Βυζ[αντίου Π έ τ ρ ο υ]· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*

303α Τῶν ἁγίων Πάντων, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω *Ἐν τῷ φωτί...*

306α Μετὰ τὸ τελευταῖο κοινωνικὸ συνεχίζει ἄλλος μὲ πιὸ ἄτονες μελάνες: Μάθημα Θεοτοκίο, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

310β Σημειώσεις (βλ. παρακάτω).

Στίχοι διπλοῖ 11.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ κοκκινωπὸ δέρμα, μὲ χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται: ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει μεγάλο πλαίσιο μὲ περίτεχνα ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὸ κέντρο. Ἐξογκώματα στὴ ράχη καὶ στὰ ἐνδιάμεσα διακοσμήσεις μὲ ἄνθη. Φύλλα λευκά, καλῆς ποιότητος.

Γραφὴ λεπτή, μικρόσχημη, μὲ ζωηρὲς μελάνες (μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη). Μεγάλα περιθώρια.

Γραφέας ὁ Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς, «ταπεινὸς καὶ ἁμαρτωλός» (φ. 1α). Ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν οἱ μελοποιήσεις τοῦ Β α σ ι λ ε ί ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (φ. 148β, 201β, 210α). Ὁ μουσικὸς αὐτὸς εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὸν κώδικα Παντελεήμονος 1014 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Β′* 1976, σσ. 440-441).

Στὸ παράφυλλο Α′α μιὰ σημείωση μὲ ἡμερομηνία: *13* (ἤ: *17* ;) *Ἀπρ. /86*. Λίγο παρακάτω ἡ ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου: *141* μέσα σὲ κύκλο.

Στὸ φ. 310β, ἀνάποδα, σημειώσεις γιὰ τοὺς μῆνες, σὲ συνδυασμὸ μὲ σχετικὸ σχῆμα ποὺ ὑπάρχει δίπλα (στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης):

ὄν ἰκη ἀγιλαρὴν επακτελερή

Μ. Α. Μ. Ι. Ι. Α. Σ. Ο. Ν. Δ. Ι .Φ. (=τὰ ἀρχικὰ τῶν μηνῶν)

ἔχει πέντε Μάρτιος: καὶ μίαν μόνην Ἀπρίλιος: ὁ δὲ Μάϊος ἔχει τρεῖς: ..... κ.λπ.

Τὸ σχῆμα ἀπέναντι εἶναι ἕνας μαῦρος δίσκος, ἀπὸ ἔντυπο βιβλίο. Μὲ ἀκτῖνες ἔχουν χωριστεῖ οἱ δώδεκα μῆνες ἐνῶ μία θέση ὑπάρχει καὶ γιὰ τὸ Πάσχα. Στὸ ἐπάνω μέρος προεξέχουν δύο παλάμες μὲ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου σὲ κάθε δάκτυλο. Στὴ μέση τους: † ΕΤΟΣ 1862 ΜΑΡΤΙΟΣ 2.
Πιὸ ψηλὰ ἐντύπως:

Δαϊρέϊ μαχσοὺς βὲ πεντζέϊ Σολομών

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΚΘ'.

Καρὰ 142

αἰ. ΙΘ' (1821) χαρτ. 17 x 11,3 φύλλα 125 + α'-γ'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Νεόφυτος Χιλανδαρινός.

1α Ξεκινᾶ ἡ Προθεωρία: Ἀρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα... ἡ ὁποία ὁλοκληρώνεται μὲ τὸν τροχὸ τῆς παραλλαγῆς καὶ μὲ τὴν «Ἑτέρα μέθοδο παραλλαγῆς» στὸ φ. 6β.

7α Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὰς καταβασίας τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν ὅπερ συνετέθη παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν. Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ὠιδὴ α'· ἦχος α' *Πεποικιλμένη...*

Ἀκολουθοῦν κατ᾽ ἦχον οἱ καταβασίες: Χριστουγέννων (διπλές), Σταυροπροσκυνήσεως, Πάσχα, Θωμᾶ, Θεοφανείων (διπλές), Ἀσώτου «Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ», Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Βαΐων, Μεταμορφώσεως, Πεντηκοστῆς (*Θείῳ καλυφθείς*), α' Κυριακῆς Νηστειῶν, Ἀναλήψεως, Ἀποκρέω, Τυρινῆς «κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ», Πεντηκοστῆς (*Πόντῳ ἐκάλυψεν...*), Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ, Μεσοπεντηκοστῆς.

62α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ Ὁ Κανόνας σὲ ἀργὸ μέλος, καὶ καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι κανόνες τῶν ἄλλων ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

87α Οἱ τρεῖς στάσεις τῶν Ἐγκωμίων καὶ τὰ Εὐλογητάρια (τὰ λεγόμενα συνοπτικά).

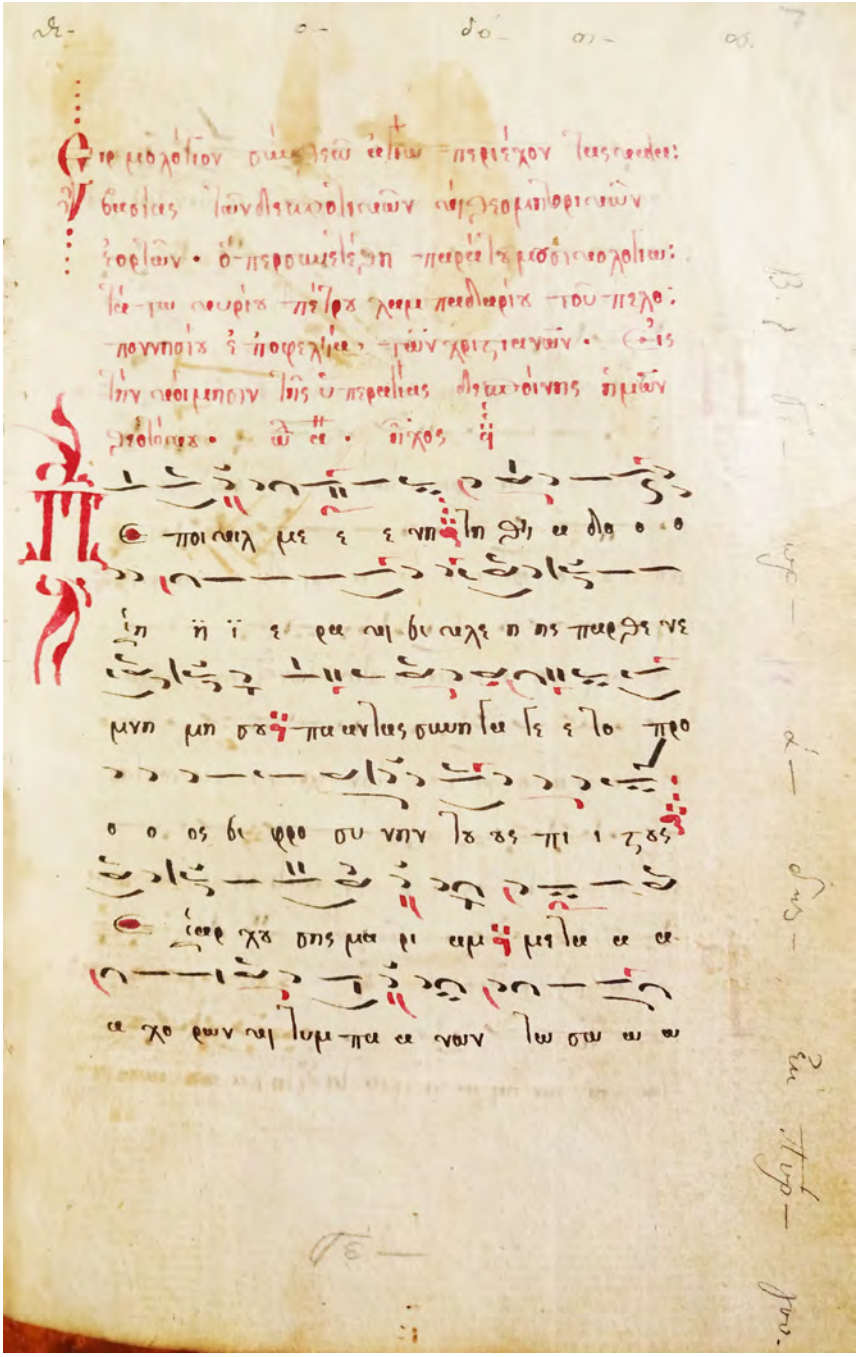

Πανομοιότυπο 107. Χφ. Καρὰ 142, φ. 7α.

90α Ἀρχὴ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων
Παρακάτω χωρὶς επιγραφὴ ξεκινοῦν τὰ καθίσματα τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος, τὰ Θεὸς Κύριος μὲ τὰ Ἀπολυτίκια.

113α Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*
Ἀντίφωνα· ἦχος λεγετος *Ἐκ νεότητός μου...* κ.λπ.
Ἕτερα· πλ. α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* κ.λπ.

118α Ἀρχὴ καὶ τῶν ἐξαποστειλαρίων
Ἀκολουθοῦν τά: *Πάντα προστατεύεις... Σφαγήν Σου... Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργὸ καὶ σύντομο).

122β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Ὁ Ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου...* Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· ἦχος βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* ἕως τὸ φ. 125α, λίγο πρὶν τὴν μέση. Ἀμέσως μετὰ στὸ ἴδιο φύλλο:

ετελειόθη εἰς τους 1821: παρεμοῦ νεοφύτου χιλανδαρινοῦ:

Παρακάτω κάποιος ἔγραψε μὲ μολύβι ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο πλ. β′ στὴν Νέα Μέθοδο, τὸ ὁποῖο καταλαμβάνει καὶ τὴν β′ ὄψη τοῦ φ. 125, καθὼς καὶ τὰ τρία ἑπόμενα παράφυλλα (ὡς καὶ φ. γ′α). Στὴν β′ ὄψη ὅμως τοῦ παραφύλλου γ′ ὑπάρχουν ἄνευ ἀξίας σημειώσεις.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ξύλινες πινακίδες καλυμμένες μὲ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα, ἐξογκώματα στὴν ράχη, δύο θηλυκωτῆρες, μόνο ὁ κάτω ἐν χρήσει. Φύλλα κιτρινωπά.
Γραφὴ ὄμορφη, λεπτή, ὄρθια. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια ἄνετα.
Γραφέας ὁ Ν ε ό φ υ τ ο ς Χ ι λ α ν δ α ρ ι ν ό ς στὰ 1821. Γράφει στὴν πρωτότυπη σημειογραφία. Εἶναι ἔμπειρος καὶ καλλιτέχνης γραφέας, ἂν καὶ λίγο ἀνορθόγραφος. Διαπίστωσα ὅτι ὁ ἴδιος ἔγραψε καλλιτεχνικώτατα καὶ τὸ πολὺ σημαντικὸ χειρόγραφο Ἰβήρων 1030 ὅπου δηλώνει ἱερομόναχος. Θὰ ἦταν ἐνδιαφέρον νὰ ἐρευνηθεῖ ἂν ταυτίζεται μὲ τὸν «Ν ε ό φ υ τ ο ἐκ μονῆς Χιλιανδαρίου» τοῦ κώδικα Χιλανδαρίου 80 (ἔτος 1795).

Στὴν μέσα μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ἕνας ἀριθμός: *45*, λίγο παρακάτω ἡ σημερινὴ ἀρίθμηση μέσα σὲ κύκλο: *142*.

Χαμηλὰ στὸ φ. 8β ἡ ὑπογραφή: *Θεοδόσιος Γεωργιάδης* (δύο φορὲς μὲ μολύβι, τὴν δεύτερη φορὰ ὡς *Θεοδόσιος Β. Γεωργιάδης*). Τὸ ἴδιο ὄνομα ἔχει γραφτεῖ καὶ στὰ δύο περιθώρια τοῦ φ. 7α μὲ λεπτὴ πένα· ἐπάνω: *Θε ο δό σι ος*, στὸ ἐξωτερικό: *Β Γε ωρ γι ά δης ἐκ Πύρ γου*. Θεωρῶ βέβαιο ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν ὁμώνυμο γνωστὸ μαθητὴ τοῦ Ν η λ έ ω ς Κ α μ α ρ ά δ ο υ, ἱεροψάλτη (στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἀργότερα στὴν Ἀθήνα ὅπου καὶ ἀπεβίωσε στὰ 1962),

ἐκδότη καὶ μουσικοδιδάσκαλο, ὁ ὁποῖος, πράγματι, καταγόταν ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Ὁ κώδικας ἦταν σίγουρα στὴν κατοχή του καὶ κάποια στιγμὴ ἀποκτήθηκε ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 143

αἰ. ΙΘ' (1807 καὶ μετὰ τὸ 1821-22) χαρτ. 16,2 x 10,7 φύλλα Α' + 162 + α'

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1α Ψηλὰ στὸ περιθώριο ὁ ἀριθμὸς 163. Σημειογραφία Νέας Μεθόδου (συνεχίζονται τὰ Κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* τοῦ πρωτοψάλτου Γρηγορίου ἀπὸ τὸ φ. 162α τοῦ κώδικα): Τοῦ αὐτοῦ [Γρηγορίου πρωτοψάλτου]· ἦχος πλ. β' πα *Αἰνεῖτε*... Καθεξῆς καὶ οἱ ἦχοι βαρὺς καὶ πλ. δ' μὲ τὴν ἔνδειξη «Τοῦ αὐτοῦ».

8α, β Ἄγραφο.

9α Ἄλλος γραφέας (ὁ γραφέας τοῦ κώδικα Καρὰ 83): Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων... Ἡ συνήθης Προθεωρία ἕως τὸ φ. 14α ὅπου ὁ τροχὸς τῆς παραλλαγῆς.

14β-15β Ἄγραφα.

16α Ἡ πρωτότυπος σημειογραφία: Ἀνθολογία περιέχον (!) τὰ ἅπαντα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Πολυέλεος κὺρ Δανιὴλ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον*... Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

29α Πασαπνοάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή*...

31α Δοξολογίαι συντεθεῖσαι παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Ἡ παροῦσα κὺρ Μπαλασίου ἱερέως· ἦχος δ' *Δόξα σοι*... Χωρὶς ἀσματικό. Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν· ἦχος πλ. α' *Δόξα σοι*... Χωρὶς ἀσματικό. Ἑτέρα κὺρ Δανιήλ· ἦχος βαρὺς *Δόξα σοι*...

41α Ψάλλεται τὸ παρὸν ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, ἐξήγησις δὲ παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου· πρωτόβαρυς *Τὸν δεσπότην*...

41β Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλους ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ

τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πρωτόβαρυς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

44α Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν γιὰ τὶς ὑπόλοιπες ἡμέρες οἱ ἦχοι: βαρύς, δ′, πλ. δ′, πλ. α′ τῆς γνωστῆς αὐτῆς σειρᾶς.

48α Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Οἱ ἦχοι α′ καὶ δ′ (ἀργὲς συνθέσεις).

51β Τὰ παρόντα χερουβικὰ ἐποιήθησαν παρὰ κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ [Μ α ρ ο ύ κ α] ἐκ νήσου Ὕδρας Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

64α Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος συντεθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Τῇ β′ (=Δευτέρᾳ)· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα πέντε τῆς γνωστῆς αὐτῆς σειρᾶς.

68α Κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ συντεθέντα παρὰ κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

75α Ἕτερα κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

81β Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ συντεθέντα παρὰ κυρίου Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ′ *Ποτήριον...* Τοῦ Σταυροῦ· α′ *Ἐσημειώθη...* Τῶν Χριστουγέννων· α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...* Τῶν Θεοφανείων· α′ *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· α′ δ′φωνος *Ἐξελέξατω...* Τοῦ Λαζάρου· α′ *Ἐκ στόματος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῆς Λαμπρᾶς· πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῇ Κυριακῇ τοῦ ἀντιπάσχα· πλ. α′ *Ἐπαίνει...* Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς· δ′ *Ὁ τρώγων μου...* Τῆς Ἀναλήψεως· δ′ *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου...* Τῶν ἁγίων Πάντων· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τῆς Μεταμορφώσεως· πρωτόβαρυς *Ἐν τῷ φωτί...*

98α Ἦχος πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...* Ἦχος πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

101α Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

103β Ἰδοὺ καὶ τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ τῶν Προηγιασμένων, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος α′ δ′φωνος ἐξηγητὸν *Γεύσασθε...*

106α Ψάλλεται τὸ παρὸν τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου, ἐξηγήθη δὲ παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* (ἀργὸ καὶ σύντομο) Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Ἦχος πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

110α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ β′ εἰς τὸν Ὄρθρον, ἐξηγήθη δὲ παρ᾽ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* (ἀργό) Ἦχος πλ. δ′ *ναα Ἀλληλούια...* (σύντομο) *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Ἦχος πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

114β Εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ Ἐπιταφίου· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

116β Χερουβικὸ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...* Ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...*

118β Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· ἦχος πλ. α′ *Δόξα Πατρί... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

119β Εἱρμὸς καλοφωνικὸς κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Κὺρ Δ α ν ι ή λ· πλ. β′[2] *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...*

122α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ εἱρμοῦ: *1807: Ἰουλίου: 11: ὕδρα.*

122β Ἄγραφο.

123α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. α′ *Μακάριοι οὓς ἐξελέξω...*

124α Ξεκινᾶ ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο βαρύ.

125α, β Ἄγραφο.

126α Ὁ πρῶτος γραφέας ξανά, στὴν Νέα Μέθοδο: Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *πα Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

149β Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Οἱ ἦχοι α′ ἕως καὶ πλ. α′ ὁ ὁποῖος τελειώνει στὸ φ. 162α. Ἡ συνέχεια καὶ ἡ ὁλοκλήρωση τῆς σειρᾶς τῶν κοινωνικῶν τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ βρίσκεται στὸ φ. 1α παραπάνω.

162β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 11-12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου καὶ ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ κοκκινωπὸ ὄμορφο δέρμα. Χρυσοτυπίες ὡραῖες: ἐμπρὸς καὶ πίσω μεγάλο πλαίσιο μὲ

λεπτὰ λουλούδια τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται καὶ στὸ κέντρο. Στὴ ράχη ἀνάλογη διακόσμηση καὶ ἡ «λέξη»: *ΑΘΟΛΟ* (=ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ). Φύλλα ὑποπράσινα.
Γραφὴ τοῦ α′: λεπτή, ἀριστεροκλινής, ἔμπειρου γραφέα. Ζωηρὴ μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη. Περιθώρια μικρά. Τοῦ β′: ὄρθια, ἀρκετὰ καλλιτεχνική ἂν καὶ κάπως βιαστική, μὲ ὡραῖες ζωηρὲς μελάνες. Γεμίζει τὶς ἐσωτερικὲς κοιλότητες τῶν γραμμάτων μὲ κόκκινη μελάνη.
Γραφεῖς: ὁ α′(φφ. 1α-7β καὶ 126α-162α) ἄδηλος, ὁ ὁποῖος γράφει μετὰ τὸ 1821-22, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ὡς πρωτοψάλτη. Εἶναι νομίζω ὁ ἴδιος ποὺ γράφει τὸν κώδικα 131. Ὁ β′ (φ. 9α κ.έ.) ἐπίσης ἄδηλος, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ γράφει καὶ τὸ χφ Καρὰ 83 καὶ τὸ ἐν Ὀξφόρδῃ Gr. Liturg. E. 5, καὶ σχετίζεται μὲ τὸν ἐκ νήσου Ὕδρας Δ η μ ή τ ρ ι ο Μ α ρ ο ύ κ α (βλ. τὰ σχετικὰ σχόλια στὸ Καρὰ 83 παραπάνω). Γράφει στὴν Ὕδρα στὰ 1807 (φ. 122α).
Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ ἀριθμὸς *143* μέσα σὲ κύκλο.
Στὸ παράφυλλο α′α μιὰ σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρά:

Ἠγοράσθη παρὰ τῆς κ.
Κανδρῆ ἐκ Σίφνου
Τρίτη Γ′ Ἰουνίου ,αΠνη′ (=1958)
Σ.Κ.

(βλ. καὶ τοὺς κώδικες 4 καὶ 50)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 144

αἰ. ΙΘ′ (ἀρχές)-Κ′ (ἀρχές) χαρτ. 17,7 x 11,7 φύλλα Α′-Β′ + 117 + α′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α (Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α Σ Υ Σ Τ Α Χ Ω Μ Ε Ν Α Τ Ε Τ Ρ Α Δ Ι Α)

Γραφεῖς: Ματθαῖος Ἐφέσιος Βατοπαιδινὸς καὶ ἄλλοι.

1α Πολυέλεος· ἦχος πλ. δ′ Μέλος χωρὶς ποιητικὸ κείμενο. Κάποιος σημείωσε ψηλά: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου
12α Εἰς τὸν στίχον· πλ. δ′ *Ἱεραρχῶν τοὺς ἀκραίμονας...*
13α, β Ἄγραφο.
14α Ἄλλος, μὲ μπλὲ μελάνη: Δόξα τῶν ἑσπερίων τῆς Σταυροπροσκυνήσεως· τρίτος *Χριστὸς ὁ Θεός...* Στὸ τέλος τοῦ δοξαστικοῦ: *Παρὰ Γ. Π. Βινάκη 1890.*
16α Ἄλλος, μὲ κόκκινη καὶ μαύρη μελάνη: Εἰς μνημόσυνον, ἀνώνυ-

μον· ἦχος βαρὺς

19α-20β Ἄγραφα.

21α Φύλλα ἀπὸ ἔντυπο τετράδιο: Δοξολογία παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. β′ *Δόξα σοι...*

28β-31β Ἄγραφα.

32α Ἄλλος γραφέας μὲ μπλὲ καὶ κόκκινη μελάνη: Χερουβικὰ Γ. Β. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Β ι ν ά κ η)· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλο ἕνα σὲ ἦχο πλ. δ′.

40β-41β Ἄγραφο.

42α Ἄλλο χειρόγραφο, παλαιότερο. Συνεχίζεται ἕνα μέλος: *ωωωω αἰώνιον ἔσται δίκαιος...* Ἀκολούθως ἕνα παλαιότερο τετράδιο ὅπου ὑπάρχει τὸ ποιητικὸ κείμενο κάποιων ἀπολυτικίων (π.χ. τῆς Ἁγίας Πουλχερίας).

48α Ἄλλο τετράδιο, ἄλλος γραφέας: Μάθημα παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Π ο τ α μ ι ά ν ο υ· ἦχος πλ. α′ *Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες τῆς δόξης Σου... Τότε ἀνοίσουσι...* Στὸ φ. 49β: *Τέλος τοῦ μαθήματος.*

50α Ἄλλος γραφέας: Ἦχος πλ. β′ *Ἦλθεν ἡμέρα ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ...* Μετὰ τὸ τέλος τῆς μελοποίησης τοῦ α′ στίχου, στὸ φ. 50β ὑπάρχουν γραμμένοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι τρεῖς: *Ὥσπερ Ἥλιος φωτίζει, τὰς ψυχὰς φωταγωγεῖ...* κ.λπ.

51α Ἕνας πολυχρονισμὸς στὸν Μητροπολίτη Οὐγγροβλαχίας Ν ή φ ω - ν α (1789-1875) στὴν ρουμανικὴ γλῶσσα (μεταγραφὴ ἀπὸ τὸ χειρόγραφο ἀπὸ τὸν συνάδελφο Nicolae Gheorghiţă, τὸν ὁποῖο θερμὰ εὐχαριστῶ): Odă, după ce se cântă Sfânta Liturghie, la sfârșit, ehul lăturaș IV (Ni) *Înalt Prea Cinstitului și de Dumnezeu alesului Mitropoli a Sfintei MItropolii a Ungrovlahiei, Domnului Domn Nifon, pre constit și exarh al plaiurilor și locțiitor al Kesareei Kapadokiei și kavaler de ordine mari împărătești, al nostru prea constit stăpân și domn. Întru mulți ani, întru mulți ani, întru mulți ani!*

52α Ἄλλος γραφέας: Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ διὰ Ἱερεμίου, μελοποιηθεὶς παρά τινος μαθητοῦ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Π έ τ ρ ο υ, διορθωθεὶς δὲ καὶ ἐξηγηθεὶς παρὰ τοῦ Μ α τ θ α ί ο υ Βατοπαιδινοῦ. Ψάλλεται δὲ τῇ Κυριακῇ τῆς Ἀποκρέω καὶ τῆς Τυρινῆς· ἦχος πλ. δ′ *Βαβυλῶνος, Ἀλληλούια... Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...*

56α Ἦχος δ′ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-

σίας *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

58α Γράφει ὁ Ματθαῖος ὁ Βατοπαιδινός: Ἰουλίου κε′ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας Ἄννης. Δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Δεῦτε πᾶσα ἡ κτίσις...* Εἰς τοὺς αἴνους Ἰακώβου πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Δεῦτε φιλοπάρθενοι...*

61β Ἄγραφο.

62α Ἄλλος γραφέας: Γερμανοῦ [Νέων] Πατρῶν· ἦχος δ′ πα *Πηγὴν ἰαμάτων...*

66α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου μέλους: *Ἐν Βατοπεδίῳ Γ. Χρυσουλας ιερ...* (=ἱερεὺς ;) *1883*

66β Ἄγραφο.

67α Ὁ Ματθαῖος: Ἐμελοποιήθη ἐν Κύπρῳ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Μακαριωτάτου Κυπριανοῦ παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ Ματθαίου Ἐφεσίου Βατοπαιδινοῦ, σχολαρχοῦντος ἐκεῖσε ἐν ἔτει ,αωιη′ (=1818)· ἦχος πλ. δ′ νη *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς...* Μὲ ᾀσματικό στὸ τέλος καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτό, στὸ φ. 71β: Ἕτερον παρρησιαστικότερον *Ἅγιος ἀθάνατος...*

72α Τοῦ αὐτοῦ [Ματθαίου] ὡραία· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι...* Μὲ ᾀσματικό.

75α Ἄλλος γραφέας: Ἡ παροῦσα δοξολογία ἐμελοποιήθη παρὰ Ζαφειρίου· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα σοι...*

79α Ἄλλος γραφέας: Ὅσον ἐξαρκεῖ πρὸς τὸ ἡμῶν διάστημα τοῦ Κοιμητηρίου μας· πλ. β′ πα *Ἅγιος ὁ Θεός...*

81α, β Ἄγραφο.

82α Ἄλλος, μελοποίηση ᾄσματος: Ἦχος α′ πα *Ψυχὴ ἀθλία τὶ δυστυχία ἀκαταπαύστως σὲ τυρανεῖ...*

83α Καὶ πάλι ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τοῦ Ματθαίου, σὲ σημειογραφία πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου (παλαιότερο τετράδιο), τώρα ὡς Μελέτιος: Τὸ παρὸν συνετέθη παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου γραφέως Μελετίου, δι᾽ αἰτήσεως τοῦ ἱερομουσικολογιωτάτου ἐν διακόνοις κὺρ Ἀθανασίου τοῦ Μακαριωτάτου ἁγίου Κύπρου· ἦχος α′ *Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου Κύριε...*

84β Σημειογραφία Νέας Μεθόδου: Ἦχος α′ πα *Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε...*

85α Συντομώτερον, εἰς τὸν Ὄρθρον· ἦχος α′ *Ἐν Ἰορδάνῃ*

86α, β Ἄγραφο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ 86β ὅπου ὁ Μελέτιος - Ματθαῖος σημείωσε: *Τοῦ ἱερομουσικολογιωτάτου κὺρ Ἰεζεκιήλ.*

87α Συνεχίζει ὁ Μελέτιος - Ματθαῖος: Ἀναστασίου Ῥα-

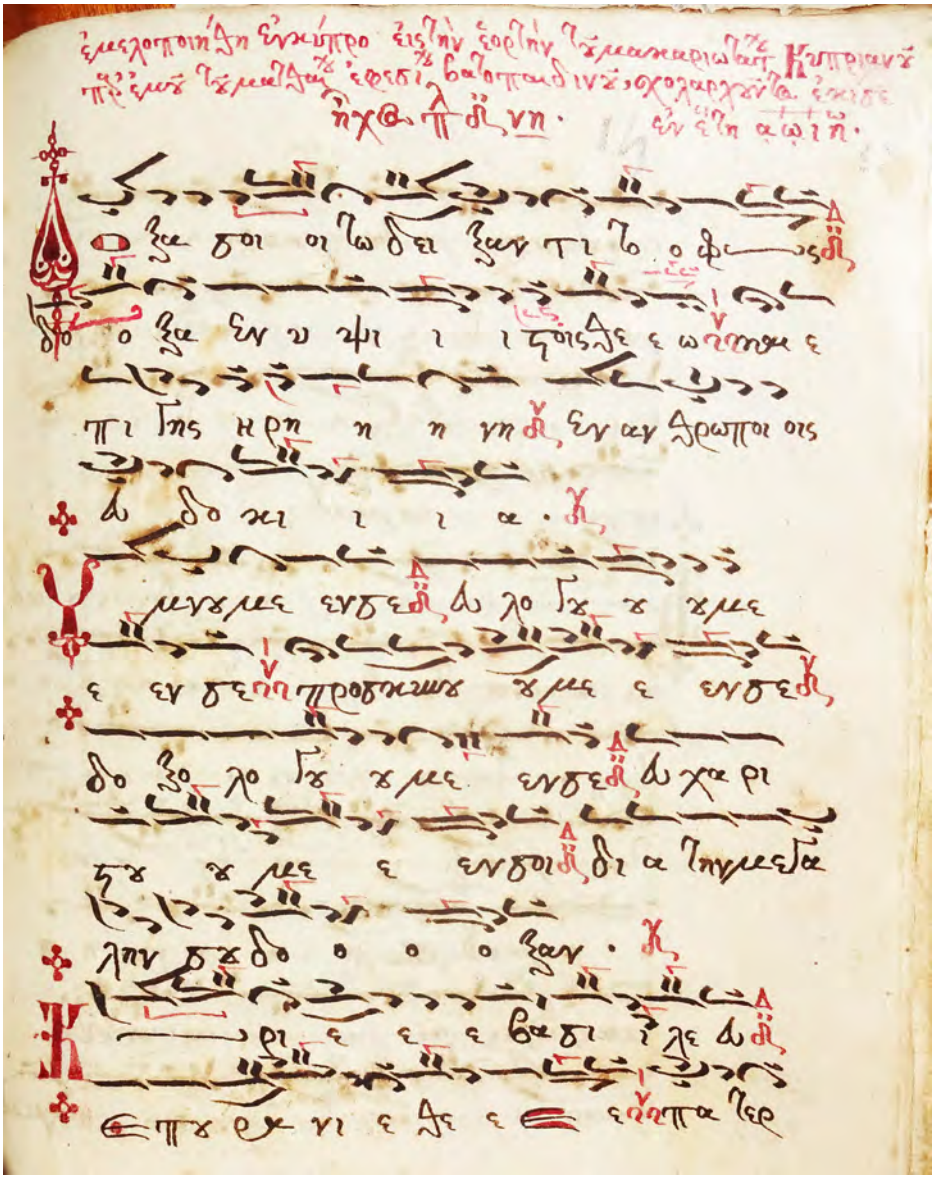

Πανομοιότυπο 108. Χφ. Καρὰ 144, φ. 67α.

ψ α ν ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου τῆς Λαρίσης· ἦχος πλ. δ' ὄπισθεν ἐξηγήθη καὶ ζήτει *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς...*

90α Καλλωπισθεῖσα καὶ ἐξηγηθεῖσα παρ᾽ ἐμοῦ [Μ α τ θ α ί ο υ] ὡς παρρησιαστικὴ καὶ χαρμόσυνος καὶ σύντομος ὁποῦ εἶναι. Μὴ ἔχουσα δὲ καὶ ᾀσματικὸν τῆς ἔκαμα κατὰ τὸ αὐτὸ μέλος της. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ τὴν ἑπταφωνίαν· ἦχος πλ. δ' νη (φ. 90β), *Δόξα σοι...* Ἡ ἴδια δοξολογία τοῦ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Ρ α ψ α ν ι ώ τ ο υ ἐξηγημένη στὴν Νέα Μέθοδο.

94α Ἀισματικὸν τοῦ γραφέως, ὁ αὐτός· ἦχος πλ. δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

95α, β Ἄγραφο.

96α Γράφει καὶ πάλι ὁ Ματθαῖος, σημειογραφία ἡ πρωτότυπος: Ὕμνος κατ᾽ ἀλφάβητον διὰ στίχων εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Τοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ] Ῥ α ψ α ν ι ώ τ ο υ· ἦχος βαρὺς *Ἄνοιξον δέομαι ἁγνή...* Βλ. καὶ κώδικα Καρὰ 97, φ. 91α (ἐκεῖ καὶ σχόλια-πληροφορίες γιὰ τὸ ὑμνογράφημα) ὅπου ἡ μελοποίηση αὐτὴ καταγράφηκε χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ, καὶ κώδικα Καρὰ 44, φ. 128α ὅπου ἀποδίδεται στὸν Σ υ ν έ σ ι ο Μ υ τ ι λ η ν α ῖ ο. Καὶ στὰ τρία χειρόγραφα τὸ μέλος εἶναι τὸ ἴδιο.

101α Ἕτερος ὕμνος κατ᾽ ἀλφάβητον διαλεγόμενος ὁ ἁμαρτωλὸς πρὸς τὴν Θεοτόκον, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ Λ α ρ ι σ α ί ο υ καὶ τὰ γράμματα καὶ τὸ μέλος· (φ. 101β) ἦχος πλ. δ' Ὁ ἁμαρτωλός *Ἀνύμφευτε Θεόνυμφε...* Ἡ Θεοτόκος *Βέβαια ἤθελες σωθῆ...* Βλ. καὶ κώδικα Καρὰ 97, φ. 95β (ἐκεῖ καὶ σχολιασμός-πληροφορίες γιὰ τὸ ὑμνογράφημα).

105β-106β Ἄγραφα.

107α Ἄλλος γραφέας: Κοινωνικὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. α' *Σῶμα Χριστοῦ...* Κοινωνικὸν Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. α' *Σωτηρίαν εἰργάσω...*

110β Κοινωνικὸν τοῦ Σαββάτου μελοποιηθὲν παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· πλ. δ' *Μακάριοι οὓς ἐξελέξω...*

112β Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, συνετμήθη παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου· (φ. 113α) βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

115α Ἄλλος γραφέας: Εἱρμὸς καλοφωνικὸς μελοποιηθὲν (!) παρὰ Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ, ὁ δὲ καλλωπισμὸς Σ π υ ρ ί δ ω ν ο ς ΒΤΠΔ (δίπλα στὸ περιθώριο μὲ μολύβι: *1880*, ἐνῶ στὸ ἐπάνω περι-

θώριο ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *Βατοπεδινοῦ*. Πράγματι, πρόκειται γιὰ τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης μοναχὸ Σ π υ ρ ί δ ω ν α Β α τ ο π α ι δ ι - ν ό)· ἦχος πλ. δ' *Νῦν πεποιθὼς ἐπὶ τὴν σήν...*

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος καὶ ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ ἁπλὸ χαρτόνι, δέρμα μόνο στὴν ράχη ὅπου ὑπάρχουν τυπωμένα τὰ ἀρχικά: *Ι.Γ.Χ* (βλ. σχόλια παρακάτω). Πρόκειται γιὰ διάφορα, διαφορετικοῦ μεγέθους καὶ διαφόρων γραφέων, τετράδια τὰ ὁποῖα δέθηκαν μαζί.
Γραφὴ τοῦ Μ α τ θ α ί ο υ: μὲ ἔντονες μελάνες, ἡ γνωστὴ ἀρκετὰ καλλιτεχνική, εὐανάγνωστη, ἀλλὰ καὶ ἰδιότυπη. Τῶν ἄλλων γραφέων πιὸ πρόχειρη.
Γραφέας ὁ Μ α τ θ α ῖ ο ς (βλ. καὶ χφφ. Καρὰ 97 καὶ 136) καὶ ἀρκετοὶ ἄλλοι νεώτεροι. Οἱ μελοποιήσεις τοῦ Μ α τ θ α ί ο υ ὡς «Μ ε λ ε τ ί ο υ» στὴν πρὸ τῆς Νέας Μεθόδου σημειογραφία μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ χρονολογήσουμε κάποια φύλλα τοῦ παρόντα κώδικα στὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΘ' αἰῶνα (βλ. καὶ φ. 67α ὅπου ὑποννοεῖται ὅτι γράφει μετὰ τὴν ἀναφερόμενη χρονολογία 1818). Ἐνδιαφέρουσες οἱ πληροφορίες, οἱ ἐξηγήσεις καὶ οἱ μελοποιήσεις τοῦ πρώτου, κάποιες ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἤδη σχολιάστηκε ὅτι βρίσκονται καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς Καρά. Ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ μέλη τοῦ πρωτοψάλτου Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ καὶ τοῦ περίφημου ἱεροψάλτη (καὶ γαμπροῦ τοῦ Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ) Γ ε ω ρ γ ί ο υ Β ι ν ά κ η (ἡ ὕπαρξη χερουβικῶν του ἴσως σημαίνει ὅτι τὰ ἀντίστοιχα τετράδια χρονολογοῦνται ἀκόμη καὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ Κ' αἰῶνος). Ἀκόμη, στὰ ἀξιόλογα τοῦ χειρογράφου καὶ τὰ δύο ἄσματα ποὺ περιέχει. Κάποια ἀπὸ τὰ τετράδια ἔχουν σίγουρα σχέση μὲ τὴν μονὴ Βατοπαιδίου.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε:

Ἔξω γράμματα Ι.Γ.Χ(ρύσουλας;) παραπέμποντας ἀσφαλῶς στὰ τυπωμένα στὴν ράχη τῆς στάχωσης. Παρακάτω, ἡ σημερινὴ ἀρίθμηση τοῦ χειρογράφου μέσα σὲ κύκλο: *144*.

Στὸ παράφυλλο Β'α ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε:

η'/κα' αὐγούστου ,αϒμβ (=8η/21η Αὐγούστου 1942)
Σ. Καράς
τὸ παρὸν χειρ/φον ἠγορά-
σθη σήμερον. Ἀνῆκε δ' ὡς φαί-
νεται ποτὲ τῷ πρωτοψάλτη
Ρεδαιστηνῷ καὶ εἶτα τῷ Βινάκη.
Περιέχει διάφορα τετράδι-
α νέων καὶ παλαιῶν συνθέσε-
ων ἐν ᾗ καὶ τινα ἀξιόλο-
γα ἰδιόχειρα Ματθαίου
Βατοπεδινοῦ οὕτινος παρὰ

τῷ Κομπούπᾳ (;) *ἀφήκα σήμε-*
ρον ἰδιόχειρον τοῦ α′ τόμου
Ἡ συνέχεια στὸ παράφυλλο Β′β:
ἀνθολογίας ἀντίγραφον ἐξ
ἐντύπου τοιαύτης Χουρμουζίου (182.. (=8; ἢ μᾶλλον 4)
ὑπῆρξε προφανῶς μαθητὴς ἐκ
τῶν πρώτων τῆς σχολῆς 1815-1821 διότι διὰ τὴν
ἀνθολογίαν λέγει ὅτι ἐξηγήθησαν
τὰ κατ᾽ αὐτὴν παρὰ Χρυ-
σάνθου τοῦ σοφοῦ, Γρηγορά-
σκου Πρωτοψάλτου καὶ Χουρμου-
ζίου Χαρτοφύλακος τῆς Μ. Ἐκ
κλησίας. Ἐξ ὧν τὸν τελευταῖον ἀποκαλεῖ
καὶ ἀρχιδιδάσκαλον καὶ ὅτι τὴν ἔγραψε
..... (τῇ;) *αἰτήσει τοῦ πανοσιο-*
μουσικολογιωτάτου Εὐθυμίου
Βατοπεδινοῦ οὕτινος καὶ κτῆ-
μα ὑπάρχει, ἐν ἔτει
Αωλ μηνὶ Ἀπριλίῳ.
Ὁ Ματθαῖος οὗτος (ὁ αὐτὸς
μὲ τὸν ἐν τῷ παρόντι Μελέτιον νὰ
εἶναι;) ὑπῆρξε Σχολάρχης ἐν Κύ-
πρῳ καὶ τῆς Μουσικῆς διδάσκαλος (1818)
καὶ κάτοχος καὶ τοῦ παλαιοῦ συστήματος.
Σ.Κ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 145

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1820-40) χαρτ. 12,6 x 10,3 φύλλα 66 + α′-γ′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

1α Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη (=συνετμήθη) παρὰ κὺρ Ἐ μ μ α - ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

17α-19β Ἄγραφο.

20α Ἄλλος γραφέας (μᾶλλον παλαιότερο χειρόγραφο): Ἕτερα χερουβικὰ σύντομα Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Εἶναι τὰ γνωστὰ «τῆς ἑβδομάδος» Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου. Πλήρης σειρά· ὀκτὼ μελοποιήσεις.

39β Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ - ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

41β Κοινωνικὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

43α Τὰ παρόντα παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς κατὰ τὸ παλαιόν, συνετμήθη[σαν] δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου ἅπερ ψάλλονται ἐν τῇ Θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος κε *Τὴν γὰρ σήν...*

49α Δύναμις τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

50β Ἀλληλουιάριον· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...* (τὸ ἀργό).

52β Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ τῶν ἕξι συνθέσεων.

Στίχοι διπλοῖ 8.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτί, πρόχειρη.

Γραφὴ τοῦ α′ γραφέα (φφ. 1α-16β): ἔντονα ἀριστεροκλινής, ἀραιή, κάπως πρόχειρη καὶ ἀσθενής. Τοῦ β′ (φ. 20α κ.έ.): καθαρή, ἀριστεροκλινής, μὲ κάπως ἄτονες μελάνες, σχετικὰ ἄνετα περιθώρια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Πρωτογράμματα λιτά. Γραφεῖς ἄδηλοι.

Στὸ μέσα μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος ὁ ἀριθμὸς *145* μέσα σὲ κύκλο.

Πιὸ ψηλὰ ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε (πολὺ δυσδιάκριτο, μὲ ἀμφιβολία): *(ἐκ τῆς .....) Αἰκ. λαμπαδαρίου*

Στὸ παράφυλλο γ′β ὁ ἴδιος ἔγραψε:]

Παρὰ τοῦ ἐκ Διὰρ Μπεκὴρ ὁμογενοῦς 1961.

(βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα Καρὰ 8, 132, καὶ 137).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 419.

Καρὰ 146

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὰ 1765-1770;) χαρτ. 17,1 x 11,7 φύλλα Α' + 145 + α'-β'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ, ΤΡΙΩιΔΙΟ [ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ] ΧΡΥΣΑΦΗ τοῦ ΝΕΟΥ

1α Κὺρ Πέτρου δομεστίκου [Πελοποννησίου]· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ ἀργὲς συνθέσεις.
Ὁ Σ. Καρὰς χαμηλὰ στὴν ὥα ἔγραψε: *Πελοποννησίου*

16α Κὺρ Δανιὴλ λαμπαδαρίου, τῶν Χριστοῦ Γεννῶν· ἦχος α' δ' φωνος *Λύτρωσιν ἀπέστειλε...* Εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνεια· α' *Ἐπεφάνη...* Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· α' *Ἐσημειώθη...* Τῶν Βαΐων· δ' *Εὐλογημένος...* Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν· πλ. α' *Σῶμα Χριστοῦ...* Τῆς Ἀναλήψεως· δ' *Ἀνέβη...* Τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ αὐτοῦ [Δανιήλ]· α' *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...* Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...* Τοῦ αὐτοῦ [Δανιήλ]· πρωτόβαρυς *Εἰς μνημόσυνον...*

25β Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου· δ' *Ποτήριον...*

28β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δανιὴλ λαμπαδαρίου· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

43α Σύντομος, κὺρ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

55α [Πασαπνοάριο τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὄρθρου]· ἦχος α', τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου πρωτοψάλτου τοῦ Τραπεζουντίου] *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Τραπεζουντίου]· ἦχος δ' *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Τραπεζουντίου]· ἦχος βαρὺς *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Τραπεζουντίου]· ἦχος α' *Πᾶσα πνοή...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Τραπεζουντίου] σύντομον· α' *Πᾶσα πνοή...*

70α Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου Τραπεζουντίου]· ἦχος β' *Πᾶσα πνοή...*

72β Κὺρ Δανιὴλ λαμπαδαρίου· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

80β Κὺρ Πέτρου δομεστίκου [Πελοποννησίου]· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.
Εἶναι αὐτὰ ποὺ σὲ μεταγενέστερους κώδικες ἔχουν τὴν ἐπιγραφή: «Ἕτερα τοῦ αὐτοῦ ὄντας δομέστικος, ὡραῖα λίαν» (βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 94).

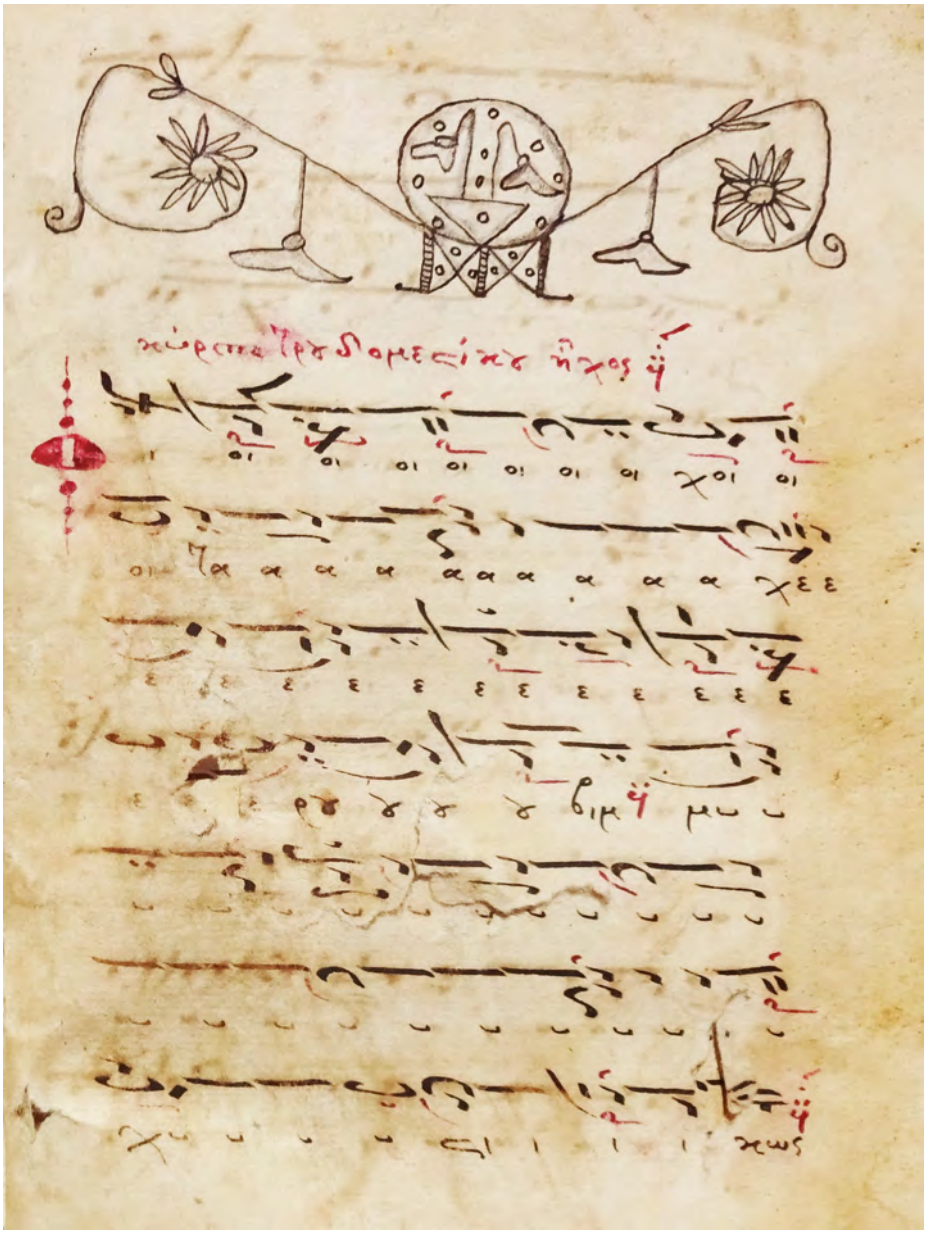

Πανομοιότυπο 109. Χφ. Καρὰ 146, φ. 1α.

87β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η] ἔντεχνον· ἦχος α′ *Συνέχομαι πάντοτε...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Ἀπὸ τοῦ θρόνου...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Αὕτη ἡ κλητή...*

91β Ἔντεχνον καὶ γλυκύτατον, τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Σὲ τὸ καθαρώτατον...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· δ′ *Χαῖρε φωτὸς νεφέλη...*

95α Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Ἐν λύπαις...* Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*

99α Τοῦ αὐτοῦ [Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. δ′ *Οἱ τῆς Χαλδαίας καμίνου...*

99β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Τριῳδίου, περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Κυριακῇ α′ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ὑπὸ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ *Μὴ προσευξώμεθα...* Καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα.

101β Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου. Δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας... Τῆς σωτηρίας...* Ἦχος πλ. β′ *Τὰ πλήθη...* Ἀκολουθεῖ τὸ ἰδιόμελο δοξαστικὸ τῶν αἴνων τῆς ἴδιας Κυριακῆς, τὰ ἰδιόμελα τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου, τοῦ Σαββάτου τῆς Ἀπόκρεω, τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω, πάντα σὲ ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος.

117β Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας εἰς τὸν στίχον· πλ. δ′ *Λιχνευσάμενοι τὴν πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν...* Ἀκολουθοῦν οἱ Κυριακὲς τῆς Τυροφάγου, τῆς Ὀρθοδοξίας, «τοῦ Σταυροῦ» (=Σταυροπροσκυνήσεως), δ′ Νηστειῶν (μαζὶ καὶ τὰ «εἰς τὸν στίχον» ἰδιόμελα τῶν ἑσπερινῶν τῶν Κυριακῶν αὐτῶν: *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου..., Δεῦτε ἐκκαθάρωμεν..., Χαλινούς...*, κ.λπ.), ε′ Νηστειῶν ἑσπέρας εἰς τὸν στίχον *Θαυμαστή...*, Κυριακὴ Βαϊφόρου καὶ ὁ ἑσπερινός.

132α Ἀντίφωνον ιε′· ἦχος πλ. β′ *Σήμερον κρεμᾶται...*

132β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ὡρῶν τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς. Ὥρα α′· πλ. δ′ *Σήμερον τοῦ ναοῦ...* Τὰ ἰδιόμελα ὅλων τῶν ὡρῶν, ἕως καὶ τὸ *Σήμερον κρεμᾶται.*

142α Ἕτερον δόξα καὶ ἔντεχνον, μὲ τὰ νενανίσματα· ἦχος πλ. β′ *Δόξα.. Καὶ νῦν... Σήμερον κρεμᾶται... Στέφανον...* κ.λπ.

145α Κυριακῇ δ′ Νηστειῶν ἑσπέρας, εἰς τὸ ἀπὸ στίχου· πλ. β′ *Ληστᾶς λογισμοῖς...*

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ προβληματικὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ μαῦρο δέρμα, ἀρκετὰ ταλαιπωρημένη μὲ τρῦπες. Φύλλα πολὺ φθαρμένα ἀπὸ ὑγρασία ἡ ὁποία σὲ μερικὲς περιπτώσεις ἔχει ἀλλοιώσει καὶ τὸ γραμμένο μέρος τους. Κάποια εἶναι καὶ ἀποκολλημένα ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Μεγάλα περιθώρια.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, σχετικὰ λεπτή, μὲ ζωηρὲς μελάνες (δυνατὴ μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη). Ἄνετα διάστιχα.
Γραφέας ἄδηλος. Ἡ ἐκτίμηση τοῦ Σίμωνα Καρὰ (βλ. παρακάτω τὴν σχετικὴ σημείωση στὸ χειρόγραφο) περὶ πρώιμου κώδικα τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ εἶναι ἴσως ὑπολογίσιμη, καθὼς ὑπάρχουν κάποιες ὁμοιότητες τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα στὸν παρόντα κώδικα μὲ ἐκεῖνον τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ ὅπως τὸν γνωρίζουμε ἀπὸ μεταγενέστερα χειρόγραφά του. Ἐπιπρόσθετα, ἐφόσον ὁ κώδικας περιέχει μέλη τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «Π έ τ ρ ο υ δομεστίκου» καὶ ἄλλα τοῦ Δ α ν ι ὴ λ μὲ τὴν ἰδιότητά του ὡς λαμπαδαρίου, θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποθέσει ὅτι ἴσως βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ ἕνα χειρόγραφο τῆς πρώτης νεότητος τοῦ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Ἕως τὸ 1770 ὁ Π έ τ ρ ο ς ἦταν δομέστικος καὶ ὁ Δ α ν ι ὴ λ λαμπαδάριος, καὶ τὴν χρονιὰ αὐτὴ (μὲ τὸν θάνατο τοῦ πρωτοψάλτη Ἰ ω ά ν ν η τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ) ὁ Δ α ν ι ὴ λ ἀνέλαβε τὴν θέση τοῦ πρωτοψάλτη καὶ ὁ Π έ τ ρ ο ς ἔγινε λαμπαδάριος.

Ἡ σύγκριση τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρα μὲ τὸ πρωιμότερο γνωστὸ χειρόγραφο τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, τὸν κώδικα Γριτσάνη 13 (ἔτος 1773), δὲν ξεκαθάρισε τὰ πράγματα. Πέρα ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐπιμέρους ὁμοιότητες στὸν σχηματισμὸ ἀρκετῶν γραμμάτων καὶ συνδυασμῶν τους, στὸν δεύτερο κώδικα ἡ γραφὴ εἶναι πολὺ πιὸ σταθερή, σαφῶς ἀριστεροκλινὴς καὶ μὲ πιὸ συγκροτημένη ἐμφάνιση, κάτι ποὺ θὰ δικαιολογοῦσε βέβαια ἡ αὐξανόμενη ὡριμότητά του ὡς γραφέα καὶ μουσικοῦ.

Προσωπικά, πιστεύω ὅτι δύσκολα θὰ μποροῦσε ὁ κώδικας Καρὰ 146 νὰ εἶναι πράγματι αὐτόγραφο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, ἂν καὶ μοιάζει πράγματι μὲ ἔργο ἑνὸς προσώπου κοντινοῦ μὲ τὸν Π έ τ ρ ο τὸν Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο, τὸν Δ α ν ι ὴ λ καὶ τὸν πρωτοψάλτη Ἰ ω ά ν ν η, ἔργα τῶν ὁποίων κυρίως καταγράφει. Σὲ κάθε περίπτωση, εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ παρατηρήσουμε τὰ περιεχόμενα μέλη, καθὼς δείχνουν τὸ ρεπερτόριο τῶν κορυφαίων αὐτῶν μουσικῶν ἐκεῖνα τὰ χρόνια, λίγο πρὶν τὴν «ἔκρηξη» μελοποιητικῆς παραγωγῆς ἀπὸ τὸν Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο στὰ χρόνια τῆς λαμπαδαρείας του.

Στὸ παράφυλλο Α'α (ὅπου ἡ ἀρίθμηση *146* μέσα σὲ κύκλο) ὁ Σίμων Καρὰς ἔγραψε: *ἀπὸ τὰ παλαιά μου χειρόγραφα* καὶ παρακάτω: *-46-*.
Στὴν πίσω ὄψη ὁ ἴδιος:

τὸ χειρ/φον τοῦτο
εἶναι ἰδιόχειρον
τοῦ
Πέτρου Βυζαντίου
(τὸ ἐν ἀρχῇ κόσμημα

εἶναι μεταγενεστέρας χειρός).
Φαίνεται ἀπὸ τὰ πρῶτα
χειρ/φα τοῦ Βυζαντίου καὶ πε
ριέχον ἀνορθογραφίας τινὰς
γραμματικάς.

Στὸ παράφυλλο α'α μιὰ παλαιὰ πρόχειρη ἐνθύμηση:

1811 ἐτελειώθη ἡ παροῦσα μουσικὴ
ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ πέντε

Ὁ Σίμ. Καρὰς ἔγραψε ἀπὸ κάτω: *νεώτερον τοῦτο*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 419.

Καρὰ 147

αἰ. ΙΗ' (περὶ τὰ 1789-1800) χαρτ. 15,5 x 10,4 φύλλα 116 + α'-β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

1α Στὸ ἐπάνω περιθώριο μιὰ σημείωση κτήσης μὲ μπλὲ μελάνη:

Τόδε Κτῆμα Ἀριστειδου Νικολαΐδου
πρωτοψαλτου τῆς Μ. Χ. Ἐκκλησίας

Ἀνθολογία τῆς ὀκτωήχου μετὰ καί τινῶν ἀναγκαίων εἱρμολογικῶν, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] τοῦ λαμπαδαρίου· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἰδοὺ πεπλήρωται... Πᾶσα πνοή...* τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς ἀνάμεσα στὰ φύλλα 3 καὶ 4 ἔχουν ἐκπέσει κάποια.

4α Συνεχίζεται τὸ Θεοτοκίο τῶν ἀποστίχων τοῦ β' ἤχου, καὶ καθεξῆς τὸ *Πᾶσα πνοὴ* καὶ τὸ *Αἰνεῖτε αὐτόν* τοῦ ἴδιου ἤχου. Ἀκολουθεῖ ὁ τρίτος μὲ τὴν ἴδια δομή, καὶ οἱ υπόλοιποι, μέχρι καὶ τὸν πλ. δ'.

21β Τυπικὰ ψαλλόμενα εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. δ' *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* κ.λπ. Ἦχος β' *Δόξα τῷ Πατρί....* καὶ ἀκολούθως καὶ τὸ *Ὁ Μονογενὴς Υἱός...*

27β Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ θείου Χρυσοστόμου, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν· ἦχος πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργό) Ἦχος β' *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ δεύτερον... Τὸ τρίτον... *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος...* Ἕτερον *Δύναμις, Ἅγιος ὁ*

Θεός... Ἕτερον ἀργὸν *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*
Ἀλληλούια τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος *α′ Ἀλληλούια...* (τὸ ἀργό).

30α Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι...* Ἦχος τρίτος *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

30β Τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος *α′* δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

33β Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος [Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος *α′ Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι τῆς γνωστῆς σειρᾶς: βαρύς, δ′, πλ. δ′ καὶ πλ. α′.

38α Κοινωνικὰ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] καθημερινὰ τῆς ἑβδομάδος. Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ Δευτέρᾳ· ἦχος *α′ Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα γνωστά, ἕως καὶ τὸ τοῦ Σαββάτου.

42β Τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ τῶν Προηγιασμένων· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἦχος *α′* δ′φωνος *Γεύσασθε...*

45α Ψάλλονται τῇ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἦχος πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

47α Γράφει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ πιὸ προσεγμένα (μὲ πολύχρωμα ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα), μᾶλλον σὲ ἄλλη χρονικὴ στιγμή: Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον, σύνθεσις Β α σ ι λ ε ί ο υ Στεφάνου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Τὸ παρόν· ἦχος *α′ Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον, μὲ τὴν ἔνδειξη «τοῦ αὐτοῦ».

59α Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν, σύνθεσις κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

67α Τῷ Σαββάτῳ τῆς Ἀκαθίστου· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ *Θεὸς Κύριος... Τὸ προσταχθέν... Τῇ Ὑπερμάχῳ...* (τὸ ἀργό, δίχορο).

72β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ· πλ. δ′ *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

76α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν λαμπροφόρον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅταν ἀσπάζονται ἀλλήλοις οἱ χριστιανοί· πλ. *α′ Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* (τὸ ἀργό).

77α Ἄλλος γραφέας: Ἑωθινὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ συντεθέντα παρὰ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ νῦν πρωτοψάλτου. Ἑωθινὸν *α′ Δόξα... Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα δοξαστικά.

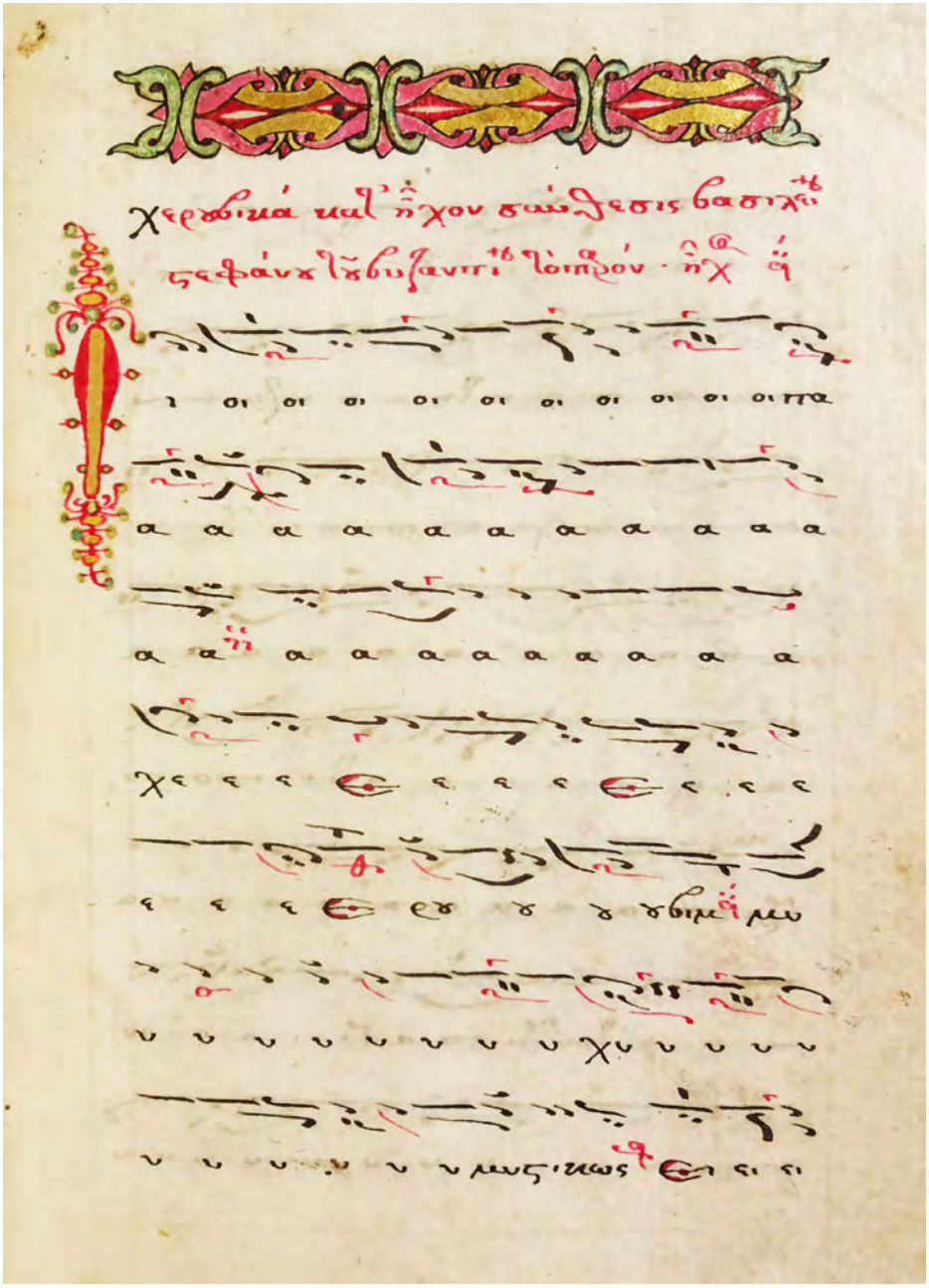

Πανομοιότυπο 110. Χφ. Καρὰ 147, φ. 47α.

87α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· τὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα δοξαστικά.

95α Δοξολογίαι σύντομαι κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις κατ᾽ ἦχον.

113α Ἄλλος, πολὺ πρόχειρος, γραφέας: Ἕτερον δύναμις, ἐξήγησις τοῦ αὐτοῦ· ἦχος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

114α Τὰ *Αἰνεῖτε...* τῶν αἴνων κατ᾽ ἦχον, χωρὶς ἐρυθρογραφίες, ἕως τὸ φ. 116β.

Στίχοι διπλοῖ 9.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκουρόχρωμου κοκκινωποῦ δέρματος. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται: Στὸ ἐμπρὸς κάλυμμα πλαίσιο μὲ πλούσια ἄνθη στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὸ κέντρο ἕνας Σταυρὸς σχηματισμένος μὲ φυτά, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὁποίου ἡ Σταύρωση. Πίσω ἀκριβῶς τὸ ἴδιο σκηνικό, ἀλλὰ στὴν μέση ἡ Θεοτόκος Βρεφοκρατοῦσα. Στὴν ράχη πτηνά. Φύλλα καθαρὰ καὶ λεπτά, μὲ μικρὰ λερώματα ποὺ δὲν ἐπηρεάζουν τὸ κείμενο.

Γραφὴ τοῦ α′: πολὺ λεπτή, ὄμορφη, ἀριστεροκλινής, καλλιτεχνική. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες μὲ ἁπαλὲς μελάνες. Περιθώρια μεγάλα, διάστιχα πολὺ ἄνετα.

Τοῦ γραφέα τῶν φύλλων 77α-112β: πιὸ χονδρὴ γραφίδα, ἀριστεροκλινής, ζωηρότερες μελάνες (βαθύχρωμο κόκκινο), μικρότερα περιθώρια,

Γραφεῖς ἄδηλοι. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 77α εἰδικὰ ὁ β′ γράφει στὰ χρόνια πρωτοψαλτείας τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ (1789-1800) καί, ἐὰν δεχτοῦμε τὴν σημείωση στὸ πίσω κάλυμμα (βλ. παρακάτω), στὰ 1797. Πάντως, καὶ ὁ πρῶτος γραφέας εἶναι περίπου σύγχρονός του.

Ψηλὰ στὸ φ. 1α ἡ μνημονευθεῖσα σημείωση κτήσης τοῦ πρωτοψάλτου Ἀ ρ ι σ τ ε ί δ η Ν ι κ ο λ α ΐ δ η, καὶ χαμηλὰ ὁ ἀριθμὸς *147* μέσα σὲ κύκλο. Ὁ Ν ι κ ο λ α ΐ δ η ς ἦταν μαθητὴς καὶ κανόναρχος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Βυζαντίου στὸν Πατριαρχικὸ ναό, περὶ τὸ 1888 ἔγινε λαμπαδάριος, καὶ ἀπὸ τὶς 5 Νοεμβρίου τοῦ 1905 ἕως τὸ 1911 πρωτοψάλτης.

Στὸ παράφυλλο α′α μιὰ σφραγίδα μὲ τὸ ὄνομα *Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου* ποὺ ἔχει ἀποξεστεῖ ἔντονα.

Στὸ παράφυλλο β′β ὁ Σίμων Καρὰς σημείωσε πολὺ ἀχνά: *ἀπὸ τὸν Μουτάογλου* (καὶ σὲ μικρὸ τεμάχιο καφὲ χαρτιοῦ τὸ ὁποῖο βρίσκεται μέσα στὸν κώδικα ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *τὸ χειρ/φον ηγοράσθη ἀπὸ ἱεροψάλτην αλέκον μουτάογλου*).

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης κάποιος ἔγραψε παλαιότερα: *Ἔτος 1797*.

Ὁ Ἀ ρ ι σ τ ε ί δ η ς Ν ι κ ο λ α ΐ δ η ς (1851-1923) ποὺ ἔγραψε τὸ ὄνομά του στὸ φ. 1α, ἔψαλε ἐπὶ 29 ἔτη στὸν πατριαρχικὸ ναό τῆς Κωνσταντινούπολης, ὡς πρωτοψάλτης δὲ ὑπηρέτησε τὴν περίοδο 1905-1911. Ἐφόσον ὁ Σίμ. Καρὰς ἀγόρασε

τὸ χειρόγραφο ἀπὸ τὸν ἐξαίρετο ἱεροψάλτη Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο Μ ο υ τ ά ο γ λ ο υ (Κωνσταντινούπολις 1895-Αθήνα 1980) ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔψαλε σὲ πολλοὺς ναοὺς τῆς Πόλης μετακινήθηκε στὴν Ἀθήνα στὰ 1924, εἶναι λογικὸ νὰ συμπεράνουμε τὴν πορεία τοῦ κώδικα, ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἕως σήμερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 148

αἰ. ΙΗ' (τέλη) χαρτ. 16,1 x 10,5 φύλλα 230

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Α (Χ Ρ Υ Σ Α Φ Ο Υ Ν Ε Ο Υ, Π Ε Τ Ρ Ο Υ τ ο ῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ), Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

1α Συνεχίζει καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ γ' ἀναστάσιμο στιχηρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ α' ἤχου *Δεῦτε λαοί...* καὶ ἀκολούθως καὶ τὰ ὑπόλοιπα: *Εὐφράνθητε οὐρανοί...* τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ Θεοτοκίο, τὰ Πασαπνοάρια, τὰ στιχηρὰ τῶν αἴνων καὶ ὁ Μακαρισμός. Πρόκειται γιὰ τὸ μέλος τοῦ πρωτοψάλτη Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η, «τοῦ νέου».

Οἱ ἀρχὲς τῶν ὑπόλοιπων ἤχων: β'-φ. 10β, τρίτος-φ. 21β, δ'-φ. 31β, πλ. α'-φ. 43α, πλ. β'-φ. 57α, βαρύς-φ. 68β, πλ. δ'-φ. 78β.

Τὰ κεκραγάρια δὲν γράφτηκαν στὶς ἀρχὲς τῶν ἤχων. Λογικά, ὅπως καὶ σὲ ἄλλους κώδικες συμβαίνει, θὰ ὑπήρχαν ὅλα μαζὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ κώδικα, πρὶν τὰ ἀναστάσιμα τοῦ α' ἤχου.

Στὸ φ. 65α, μετὰ τὸ στιχηρὸ τῶν αἴνων τοῦ πλ. β' *Σὺν Πατρί...* ὑπάρχει ἐπιγραφή: Εἱρμολογικόν· πλ. β' *Τριήμερος ἀνέστης...*

89α, β Ἄγραφο.

90α Ἄλλος (β') γραφέας: Ἀναστασιματάριον σύντομον κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας συντεθὲν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ διὰ προσταγῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Προύσης κυρίου κὺρ Μ ε λ ε τ ί ο υ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν χριστιανῶν. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ πρώτου ἤχου· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* Τὸ σύνηθες Ἀναστασιματάριο τοῦ Π έ τ ρ ο υ χωρὶς ἐρυθρογραφίες μέχρι τὸ φ. 142β (ὅπου τὰ στιχηρὰ τῶν αἴνων τοῦ πλ. α') καὶ ἀκολούθως, μᾶλλον ἀπὸ ἄλλον (τρίτο) γραφέα, μὲ ἐρυθρογραφίες τὰ ὑπόλοιπα.

167α Ξεκινοῦν τὰ ἑωθινὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

176α Χωρὶς ἰδιαίτερη ἐπιγραφὴ ξεκινᾶ τὸ *Ἅγιος, ἅγιος* τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου καὶ τὰ *Ἀμήν, ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

179α Κὺρ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] ἐξηγητόν· πλ. δ′ α′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...*

181α Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β′ ἡμέτερον *Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ...*

181β Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ Βλήτου· ἦχος α′ δ′φωνος *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

184α-188β Ἄγραφα.

189α Ὁ γραφέας τῶν φφ. 90α-142β: Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν συντεθεῖσαι παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Καὶ πρῶτον τῆς Κοιμήσεως· ἦχος α′ *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς οἱ καταβασίες τοῦ ἴδιου: τῶν Χριστουγέννων, Θεοφανείων (τὰ φφ. 202β-204β εἶναι ἄγραφα), Ὑπαπαντῆς, Εὐαγγελισμοῦ, Βαΐων, Πεντηκοστῆς, Ὑψώσεως.

219β Ἦχος α′ *Ἄισομαι πάντες λαοί...*

221β Ἦχος δ′ *Χοροὶ Ἰσραήλ...* Ἀκολουθοῦν οἱ καταβασίες τῆς Ἀναλήψεως, τὰ προσόμοια (= Αὐτόμελα) κατ᾽ ἦχον. Στὸ φ. 230β ξεκινᾶ τὸ αὐτόμελο *Ὦ τοῦ παραδόξου...* σὲ ἦχο πλ. δ′, τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Ἀκέφαλο καὶ κολοβὸ χειρόγραφο, τὸ ὁποῖο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ κοκκινωπὸ δέρμα (ἐμπρὸς καὶ πίσω πλαίσιο μὲ ἄνθη, ἐξογκώματα στὴν ράχη). Φύλλα ἁδρὰ καὶ λεπτά.

Γραφὴ τοῦ α′ γραφέα: κάπως ἄτεχνη, ὄρθια καὶ πολὺ πυκνή, μὲ ἱκανοποιητικὰ περιθώρια. Πολὺ ἁπλὰ πρωτογράμματα, φύλλα ἀρκετὰ λερωμένα. Τοῦ β′ (φ. 90α-142β, 189α-τέλος): πρόχειρη, μὲ ἔντονη κόκκινη (ἀλλὰ κάποιες φορὲς ἐξίτηλη) μελάνη καὶ ἄτονη μαύρη. Περιθώρια ἄνετα. Πρωτογράμματα ἐνίοτε δὲν γράφτηκαν, φύλλα λερωμένα καὶ ταλαιπωρημένα. Τοῦ τρίτου (φ. 143α κ.έ.): τεχνική, μὲ ἄνετα διάστιχα, μὲ ζωηρὴ μαύρη καὶ ἤπια κόκκινη μελάνη.

Γραφεῖς ἄδηλοι. Γράφουν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος, ἀπὸ τὰ 1765-1770 κ.έ.. Ὁ πρῶτος ταυτίζεται μὲ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα ΕΒΕ 962 ποὺ εἶναι μᾶλλον ὁ Μ π α λ ά σ ι ο ς Β λ ή τ η ς Γαστουνιώτης περὶ τὰ 1770.

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ ἀριθμὸς *148* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 420.

Καρὰ 149

αἰ. ΙΘ′ (1835) χαρτ. 15,3 x 10,5 φύλλα Α′-Γ′ + σσ. ιζ′ + σσ. 478 + α′-β′

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ ἔργου τοῦ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ)

Γραφέας: Χουρμούζιος ὁ Χαρτοφύλακας.

Β′α Ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Γεωργίου Χουρμουζίου, Χαρτοφύλακα ἡ σελίδα ψευδότιτλου τοῦ τόμου:

Θεωρητικὸν
Μέγα
τῆς Μουσικῆς

Χαμηλὰ κάποιος κόλλησε ἕνα παραλληλόγραμμο χαρτὶ, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὴν πίσω ὄψη τοῦ φύλλου (ἴσως προσπαθώντας νὰ καλύψει μιὰ σημείωση κτήσης;).

Γ′α Θεωρητικὸν μέγα τῆς μουσικῆς, συνταχθὲν μὲν παρὰ Χρυσάνθου ἀρχιεπισκόπου ποτὲ μὲν Δυρραχίου, νῦν δὲ Σμύρνης τοῦ ἐκ Μαδύτων, τύποις δ᾽ ἐκδοθὲν ὑπὸ Παναγιώτου Γ. Πελοπίδου, τοῦ Πελοποννησίου διὰ φιλοτίμου συνδρομῆς τῶν ὁμογενῶν. Ἐν Τεργέστῃ ,αωλβ′. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Μιχαὴλ Βάϊς

Ἀκολουθεῖται καὶ ἀντιγράφεται ἐπακριβῶς ἡ ὕλη τοῦ ἐντύπου. Ἡ παράθεση *Κἀμοὶ δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται...* ἡ ὁποία ὑπάρχει στὴν σελίδα τίτλου τοῦ ἐντύπου, ἀντιγράφεται ἀπὸ τὸν Χουρμούζιο στὴν β′ ὄψη της, μαζί μὲ τὴν παράθεση *Μουσικὰ δέ...* ποὺ οὔτως ἢ ἄλλως τυπώθηκε στὸ ἴδιο σημεῖο στὰ 1832.

Ὅπως καὶ στὸ ἔντυπο συμβαίνει, ὁ Χουρμούζιος ἀριθμεῖ τὶς σελίδες τοῦ Προλόγου μὲ γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου (ἂν καὶ ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ α′), καὶ καθεξῆς (τὸ «Μέρος πρῶτον. Μουσικῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς....» καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα) μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμούς. Οἱ ὑποσημειώσεις τοῦ ἐντύπου, ἐδῶ γράφονται μὲ κόκκινη μελάνη.

Ἡ δειγματοληπτικὴ ἐξέταση τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα ἔδειξε ὅτι ἐλάχιστες τροποιήσεις ἢ συμπληρώσεις τοῦ ἐντύπου ἔγιναν ἀπὸ τὸν Χουρμούζιο. Ἐπὶ παραδείγματι, στὸν πίνακα τῆς σελίδας 168 τοῦ πρώτου μέρους, στήλη τέταρτη, κάτω ἀπὸ τὸ «πλ. τοῦ πρώτου» ὁ Χουρμούζιος γράφει: «καὶ πλάγιος τοῦ δευτέρου».

Στὴν παράθεση τῶν πέντε κλιμάκων τοῦ ἐναρμονίου γένους (§ 262) τροποποιεῖ ἀνεπαίσθητα τὰ διαστήματα τοῦ ἐντύπου στὴν πρώτη (σὲ ἀνιοῦσα κίνηση: 13, 3, 13, 12, 3, 12, 12) καὶ στὴν πέμπτη (12, 12, 4, 12, 9,

7, 12), προσθέτοντας στὴν βάση καὶ τῶν πέντε τὴν ὀνομασία τους σύμφωνα μὲ τὴν ἀνατολικὴ μουσικὴ ὁρολογία (κατὰ σειράν: πουσελίκ, ἀτζέμ, ἀτζέμ κιουρδί, σεμπᾶ, νισαμπούρ).

Στὸ κεφάλαιο Θ′ («Πόσαι αἱ δυναταὶ χρόαι», παράγραφοι 271, 272, 273, σσ. 197-200 τοῦ χειρογράφου) ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς ἐνσωμάτωσε τὶς ἀνατολικὲς ὀνομασίες τῶν κλιμάκων ποὺ παράγουν οἱ διάφορες χρόες στὸ κυρίως κείμενο (στὴν ἔντυπη ἔκδοση γράφτηκαν στὶς ὑποσημειώσεις) καὶ στὴν μνεία τοῦ ὀνόματός του (σ. 120-ὑποσημείωση β′ τοῦ ἐντύπου) μετέβαλε τὸ «Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου» σὲ «Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος» (σ. 199 τοῦ χειρογράφου).

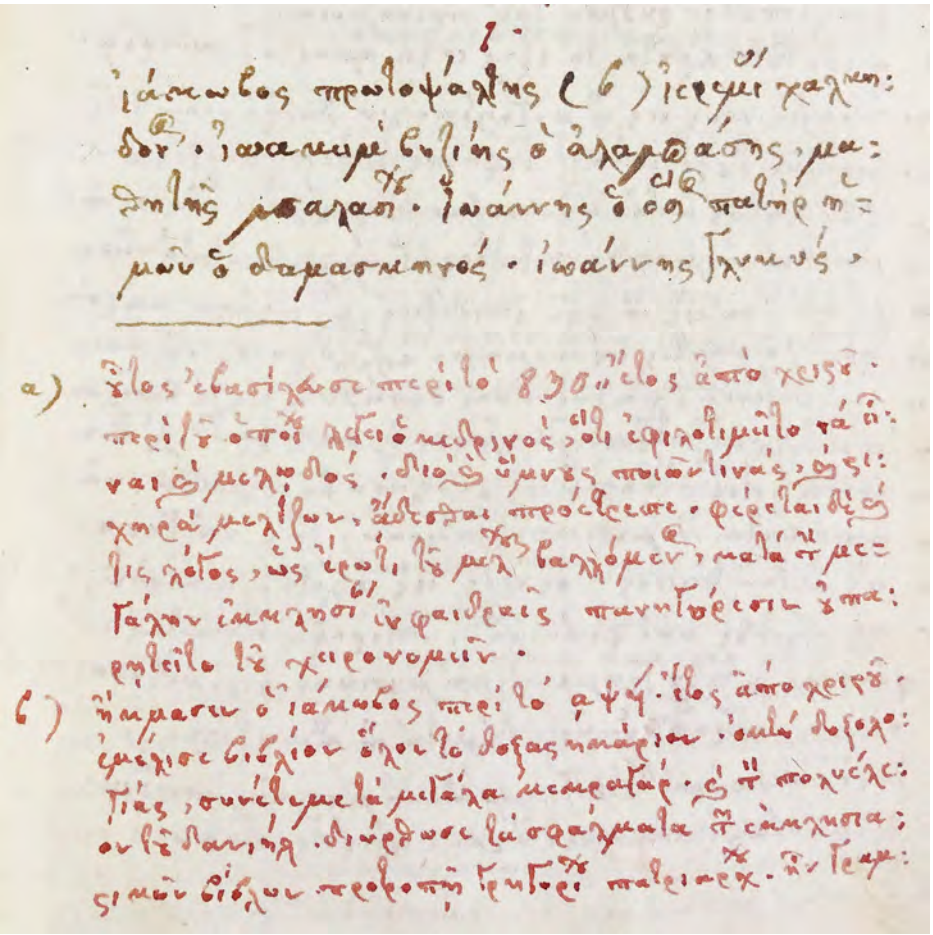

Πανομοιότυπο 111. Χφ. Καρὰ 149, σ. 441.

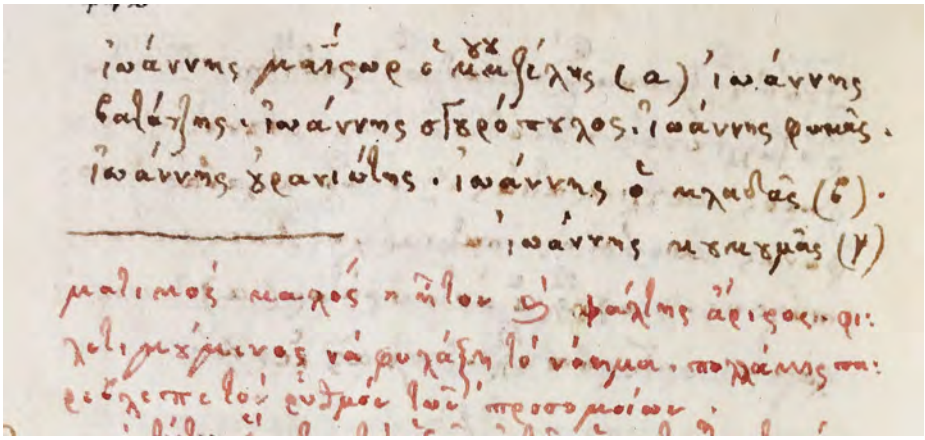

Πανομοιότυπο 112. Χφ. Καρὰ 149, σ. 442.

Στὴν ἑνότητα ὅπου ἀναφέρονται ἀλφαβητικὰ οἱ μουσικοὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰ ω ά ν ν η τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ «ἕως καὶ τοὺς ἐδικούς μας χρόνους», ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς τροποποιεῖ λίγες ἀναφορές. Μία ἀπὸ αὐτὲς εἶναι τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο (τὸν ὀνομάζει πρωτοψάλτη καὶ ὄχι «ὁ νῦν λαμπαδάριος», ὅπως γράφει ἡ ἔντυπη ἔκδοση (στηριζόμενη στὰ δεδομένα πρὶν τὰ 1819), καὶ τὸν ἀναφέρει μόνο ὡς μαθητὴ τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς, καὶ ὄχι τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ]).

Στὴν ἴδια ἑνότητα, ἄλλη τροποποίηση τοῦ ἐντύπου γίνεται στὰ περὶ τὸν ἑαυτό του, τὸν ὁποῖο ὀνομάζει «Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο» καὶ ὄχι «Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η» (ὅπως τὸν γράφει ὁ Χ ρ ύ σ α ν θ ο ς καὶ πολλοὶ ἄλλοι [βλ. παραπάνω τὸ χειρόγραφο Καρὰ 131]). Ἂν καὶ παραμένει λιτὸς στὴν ἀναφορά του, ἀπαριθμεῖ καὶ δραστηριότητές του οἱ ὁποῖες -πολὺ λογικά- δὲν ὑπήρχαν ὥστε νὰ μνημονευτοῦν στὰ χρόνια συγγραφῆς τοῦ πονήματος τοῦ συνεργάτη του Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ: «Οὗτος ἦν μαθητὴς Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, εἷς δὲ τῶν τριῶν διδασκάλων ἐφευρετῶν τῆς νέας μουσικῆς μεθόδου. Ἐμέλισεν τὸ *Μακάριος ἀνήρ*, *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον* ὀκτάηχον, πολυελέους, δοξολογίας, τυπικά, χερουβικά, κοινωνικά, μαθήματα, καὶ ἄλλα. Μετέφρασε δὲ ὅλα τὰ παλαιὰ βιβλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς μόνος του εἰς τὴν ῥηθεῖσαν μέθοδον, διορισθεὶς γενικῶς, ἵνα μετὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου παραδίδει εἰς τὴν κοινὴν τοῦ γένους σχολὴν τὸ πρακτικὸν αὐτῆς μέρος».

Ἐντελῶς διαφορετικὴ ὀπτικὴ ἀπὸ ἐκείνη τοῦ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ δίνει γιὰ τὸν δάσκαλό του, πρωτοψάλτη Ἰ ά κ ω β ο, γράφοντας ὅτι ὡς γραμματικὸς καλὸς καὶ ψάλτης ἄριστος φύλαγε τὸ νόημα τῶν ὕμνων παραβλέποντας πολλὲς φορὲς τὸν ρυθμὸ τῶν προσομοίων.

Ἀναλυτικότερα γιὰ τὶς πολὺ ἐνδιαφέρουσες διαφορὲς τοῦ παρόντος χειρογράφου ἀπὸ τὸ ἔντυπο βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015.

477 Μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου τοῦ Μεγάλου Θεωρητικοῦ («...τῷ ἑσπέρας ἡδύνουσι τὸν αὐτόν.») ὁ Χουρμούζιος ἔγραψε:

τέλος

καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ αὐτῆς τῆς λέξης:

αωλε′ (=1835) *φευρ^{ου} ζ′*

478 Κάποιος σημείωσε χαμηλὰ μὲ μπλὲ μελάνη: *16-3-34*

Στὰ δύο τελευταῖα παράφυλλα κάποιος πολὺ μεταγενέστερος ἔγραψε μὲ κόκκινες καὶ μπλὲ μελάνες τὰ Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση καφὲ δέρματος. Ἐμπρὸς καὶ πίσω ὑπάρχει πλαίσιο μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις ἐσωτερικὲς γωνίες καὶ στὴν μέση ἕνας ρόμβος μὲ φυτὰ. Ὠοειδὴς ἐτικέτα στὴν ράχη, παρόμοια μὲ αὐτὴν ποὺ ὑπάρχει καὶ σὲ ἄλλους κώδικες τῆς συλλογῆς (βλ. τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα ὑπ᾽ ἀριθμὸν 36), στὴν ὁποία ὡστόσο, δὲν διακρίνονται οἱ ἐνδείξεις.

Γραφὴ ἡ γνωστὴ τοῦ Γεωργίου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ ἀλλὰ κάπως βιαστικὴ. Στὰ 1835 ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς ἦταν σίγουρα σὲ μεγάλη ἡλικία (περὶ τὰ 75-78) καὶ πιθανῶς αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν κάπως πιὸ ἀσταθῆ γραφικό του χαρακτῆρα. Περιθώρια μικρά, πυκνογραφημένο χειρόγραφο.

Γραφέας ὁ Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο ς, Χαρτοφύλακας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ 1819-20 καὶ μετά, μαρτυρούμενος ἀπὸ τοὺς μαθητὲς καὶ συνεργάτες του καὶ ὡς «Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ η ς» ἢ «Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Χ ρ ο υ μ ο ύ ζ η ς». Ὁλοκλήρωσε τὴν ἀντιγραφὴ στὶς 7 Φεβρουαρίου τοῦ 1835. Ἄγνωστο γιατὶ θέλησε νὰ ἀντιγράψει (μὲ πολὺ κόπο ὁπωσδήποτε) τὸ ἔντυπο *Θεωρητικὸν Μέγα* τοῦ συνεργάτη του Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ, χωρὶς νὰ συμπληρώνει ἢ νὰ διορθώνει πολλὰ ἐπιμέρους στοιχεῖα του, κάτι ποὺ ἔκανε μὲ τὴν *Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς*, λίγα χρόνια νωρίτερα (βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ-ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ* 2007).

Στὸ παράφυλλο Α′α ὁ ἀριθμὸς *149* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ στὴν β′ ὄψη χαμηλὰ καὶ λίγο πλάγια (ὅπως σὲ πολλοὺς κώδικες τῆς συλλογῆς παρατηροῦμε στὸ παράφυλλο πρὶν τὴν ἀρχὴ τῆς ὕλης τους): *No 9*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 420.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015, σσ. 14-17 (ὅπου καὶ φωτογραφίες ἀπὸ τὸν κώδικα).

ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Α′* 2016, σ. 216.

Καρὰ 150

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1819-1822) χαρτ. 15,8 x 11,3 φύλλα 122

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

1α Ὁλοκληρώνεται ἡ καταβασία τῆς στ' ᾠδῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ συνεχίζονται καὶ οἱ ὑπόλοιπες. Πρέπει νὰ ἐξέπεσαν δύο φύλλα μὲ τὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ καὶ τὶς πρῶτες ᾠδὲς τῶν Καταβασιῶν.
Ἀκολουθεῖται ἀκριβῶς ἡ δομὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου μὲ τὶς προσθῆκες τῶν Καταβασιῶν τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, ὅπως αὐτὸ ἐκδόθηκε στὰ 1825. Στὸν κώδικα ὅμως δὲν ὑπάρχουν οἱ καταβασίες τῆς Πεντηκοστῆς σὲ ἦχο βαρὺ τετράφωνο τοῦ Χαρτοφύλακος Χουρμουζίου.
Καθεξῆς συνεχίζεται ἡ παράθεση τῆς ὕλης ὅπως αὐτὴ ἐκδόθηκε στὰ 1825. Στὸ φ. 61α: Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν ὄρθρον. Καθίσματα μελουργηθέντα παρὰ Γρηγορίου πρωτοψάλτου· ἦχος α' πρὸς Τὸν τάφον Σου Σωτήρ. Ἄρχου ἐκ τοῦ δι (μὲ φθορὰ μαλακῆς χρωματικῆς) *Τὰ Πάθη τὰ σεπτά...* καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ὅπως στὸ ἔντυπο. Στὸ τέλος τοῦ Κανόνα τῆς Μεγ. Δευτέρας προσθέτει τὸ ἐξαποστειλάριο *Τὸν νυμφῶνα Σου βλέπω* καὶ στὸ τέλος τοῦ Κανόνα τῆς Μεγ. Παρασκευῆς τὸ ἐξαποστειλάριο *Τὸν ληστὴν αὐθημερόν*. Καθεξῆς καὶ πάλι σύμφωνα μὲ τὴν γνωστὴ σειρὰ τοῦ ἐντύπου. Παραθέτει πρῶτα τὰ Μεγαλυνάρια-Ἐγκώμια καὶ μετὰ τὰ Εὐλογητάρια.

95β Στιχηρὰ προσόμοια μελοποιηθέντα παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Ὅλα ὅπως στὸ ἔντυπο. Ἡ ἑνότητα τῶν Καθισμάτων ποὺ ἀκολουθεῖ, ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ *Ὁ εὐσχήμων* καὶ καθεξῆς τὰ γνωστά. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἀντίφωνα *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...*

119α Τὸ Ἅγιος Κύριος... καὶ τὰ ἐξαποστειλάρια.

122α Μετὰ τὸ ἐξαποστειλάριο *Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις*, χαμηλὰ ὁ γραφέας σημείωσε: *τέλος τῷ δὲ Θεῷ δόξα:--*

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Ἀκέφαλο χειρόγραφο, τὸ ὁποῖο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση σκουρόχρωμου δέρματος χωρὶς καμία διακόσμηση. Φύλλα καθαρά.

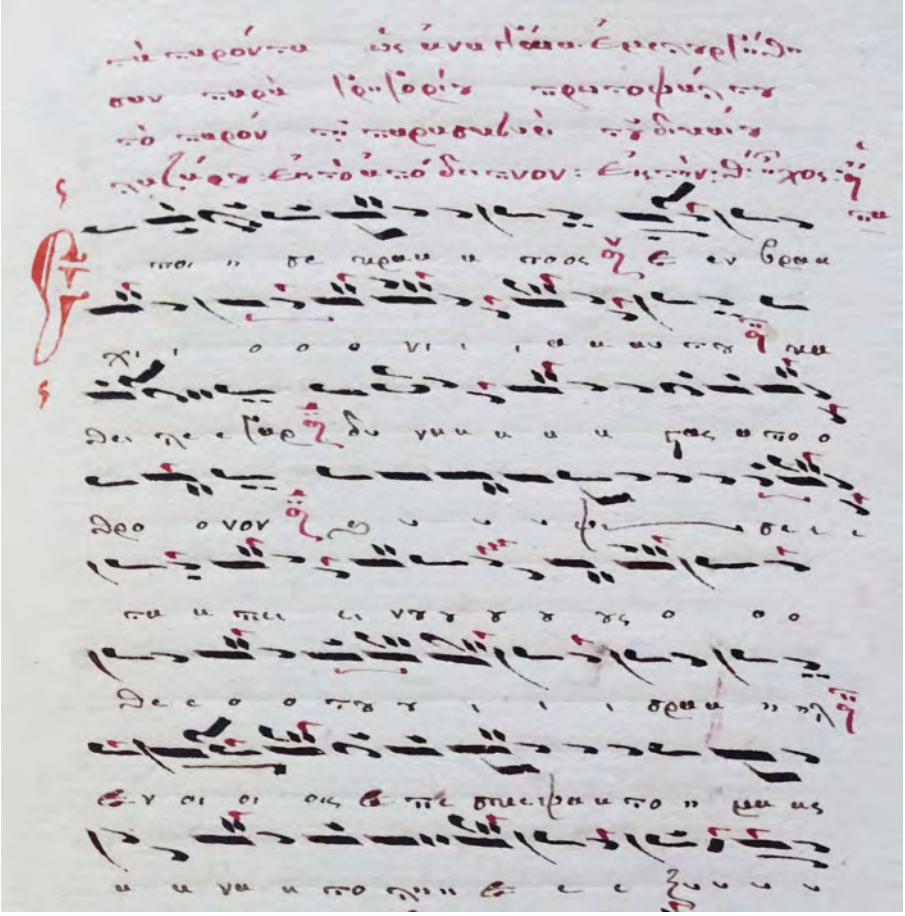

Πανομοιότυπο 113. Χφ. Καρὰ 150, φ. 59α.

Γραφὴ πολὺ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Περιθώρια μεγάλα (τὸ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικά) καὶ μικρότερα (τὰ ἄλλα δύο). Πρωτογράμματα ἁπλά, μὲ λιτὴ διακόσμηση. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Διάστιχα ἄνετα.
Γραφέας ἄδηλος, καλὸς κωδικογράφος. Γράφει μετὰ τὸ 1819, μᾶλλον ὅμως ὄχι πέρα ἀπὸ τὸ 1821-22.

Χαμηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α ὁ ἀριθμὸς *150* μέσα σὲ κύκλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 151

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1830) χαρτ. 16,4 x 11 φύλλα 194

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ,
ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΡΓΟΝ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

1α Ὁλοκληρώνεται ἕνα μέλος: *...ώθη ἡ καρδία μου* (τὸ τέλος τοῦ εἱρμοῦ τοῦ β′ ἤχου *Ἐξήνθησεν ἡ ἔρημος*). Ἀκολούθως: *Ἰσχὺν ὁ διδούς... Ὅσοι παλαιῶν...* Καθεξῆς συνεχίζεται τὸ σύντομο Εἱρμολόγιο τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Ἀρχὴ τῶν εἱρμῶν τοῦ τρίτου ἤχου στὸ φ. 10β, τοῦ δ′ στὸ φ. 15α, τοῦ πλ. α′ στὸ φ. 26α, τοῦ πλ. β′ στὸ φ. 30α, τοῦ βαρέος στὸ φ. 37β, καὶ τοῦ πλ. δ′ στὸ φ. 40β.

51β Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων Τὰ γνωστὰ, ὅπως στὴν ἔκδοση τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ ἔτους 1825 (ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠ., ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 1825). Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ Καθίσματα κατ᾽ ἦχον, τὰ *Πάσχα ἱερόν...*, ὁ Ἄμωμος, ἕως καὶ τὸ φ. 69β ὅπου τελειώνει τὸ *Ἡ μόνη ἁγνή...* (ὅλα ὅπως στὴν ἔκδοση του 1820) καὶ ὁ γραφέας σημείωσε:

τέλος τῷ δὲ Θεῷ δόξα.

70α, β Ἄγραφο.

71α Εἱρμολόγιον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὠιδὴ *α′·* ἦχος *α′ Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς τὸ γνωστὸ ἀργὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ μὲ τὶς προσθῆκες τῶν καταβασιῶν τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Στὸ φ. 126α οἱ καταβασίες τοῦ Σαββάτου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *ἰαια Ὑγρὰν διοδεύσας...*

128α Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν ψάλλεται τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. δ′ νη *Τὴν ἁγνήν...*

128β Συνεχίζεται ἡ ὕλη: οἱ καταβασίες τῆς Μεσοπεντηκοστῆς Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα, σύμφωνα ἀκριβῶς μὲ τὰ περιεχόμενα τῆς ἔκδοσης τοῦ 1820. Ὡστόσο, ὑπάρχει ἕνα προβληματικὸ δέσιμο τῶν φύλλων: τὸ κάθισμα τῆς Μεγ. Τετάρτης (φ. 143β) *Ἡ πόρνη ἐν κλαυθμῷ* δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς στὸ φ. 144α ὑπάρχει ἡ συνέχεια καὶ τὸ τέλος τοῦ τροπαρίου *Ῥυφθέντες πόδας* τοῦ κανόνα τῆς Μεγ. Πέμπτης καὶ καθεξῆς ἡ συνέχεια. Τὸ *Ἡ πόρνη ἐν κλαυθμῷ* συνεχίζεται στὸ φ. 149α καὶ παρακάτω ξεκινᾶ ὁ κανόνας τῆς Μεγ. Τετάρτης. Φαίνεται ἐπίσης ὅτι μερικὰ φύλλα ἐξέπεσαν

τελείως ἀπὸ τὸ χειρόγραφο

153α Ἐξαποστειλάριο τῶν Ἁγίων Παθῶν· τρίτος γα *Τὸν ληστὴν αὐθημερόν...* Καθεξῆς τὰ καθίσματα τοῦ Μεγ. Σαββάτου σὲ μέλος τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καὶ ὁ κανόνας τῆς ἡμέρας τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου στὸν ὁποῖο παρεμβάλλεται καὶ τὸ μεσώδιο κάθισμα. Οἱ τρεῖς στάσεις τῶν Ἐγκωμίων, τὰ Εὐλογητάρια τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (φ. 167α), τὰ προσόμοια (=αὐτόμελα) τοῦ ἴδιου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

183α Τὸν τάφον Σου Σωτήρ· τὸ κάθισμα ἐσημειώθη στὸν κανόνα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Κάθισμα· ἦχος β' *Ὁ εὐσχήμων...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ὅλα ὅπως στὴν ἔκδοση τοῦ 1820.

189β Ἕτερα ἀντίφωνα· ἦχος πλ. α' *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* ἕως τὸ φ. 190β ὅπου χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ *Ἐπὶ οἶκον Δαβίδ.* Τὸ ἑπόμενο φύλλο (191α, β) γράφτηκε ἀπὸ τὸν Σίμωνα Καρὰ ὁ ὁποῖος συνεχίζει τὸ μέλος (ἐξέπεσε ἕνα φύλλο τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου καὶ τὸ συμπληρώνει). Ἡ ὕλη συνεχίζεται στὰ φύλλα 192 καὶ 193 τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου καὶ ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 194 α, β ποὺ πάλι εἶναι νεώτερο, γραμμένο ἀπὸ τὸν Σ. Καρά, ὁ ὁποῖος τὸ ὑπογράφει στὸ τέλος (χαμηλὰ στὴν β' ὄψη):

τῇ 8η Φεβρουαρίου 1929 Σ. Καρὰς

Ὁ Καρὰς κατέγραψε ἕως καὶ τὸ *Ἅγιος Κύριος... ὅτι ἅγιος ἐστί* χωρὶς νὰ περιλάβει τὰ ἐξαποστειλάρια, οὔτε καὶ τὶς καταβασίες ἀντὶ τοῦ *Ἄξιόν ἐστιν* σὲ μέλος τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια ἕως κακὴ κατάσταση λόγῳ τῶν προβλημάτων ποὺ δημιούργησε ἡ μαύρη μελάνη στὰ φύλλα καὶ εἶναι ἀκέφαλο (στὸ φ. 1α χαμηλὰ ξεκινᾶ τὸ ζ' τετράδιο) καὶ κολοβό. Στάχωση ἀπὸ φθαρμένο καφὲ δέρμα χωρὶς διακόσμηση (ἁπλὸ πλαίσιο μὲ παράλληλες γραμμές). Τὰ χονδρὰ φύλλα εἶναι κάπως λερωμένα καὶ κιτρινισμένα.

Γραφὴ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, δηλωτικὴ ἀρκετὰ ἔμπειρου γραφέα. Ἡ μαύρη μελάνη (χαρακτῆρες ποσότητος καὶ ποιητικὸ κείμενο) πιὸ ἔντονη, πότισε εἰδικὰ τὰ πρῶτα φύλλα τοῦ σύντομου Εἱρμολογίου καὶ πάρα πολλὰ τοῦ ἀργοῦ. Ἡ κόκκινη (ἐπιγραφές, μαρτυρίες, φθορές, κ.λπ.) ἀσθενέστερη. Περιθώρια ἄνετα, μὲ τὰ κάτω καὶ τὰ ἐξωτερικὰ μεγαλύτερα. Πολλὰ πρωτογράμματα λείπουν.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Θεωρῶ ὅτι γράφει μετὰ τὸ 1820-30.

Ψηλὰ στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης μέσα σὲ κύκλο ὁ ἀριθμὸς *151* καὶ λίγο παρακάτω ὁ ἀριθμὸς *88*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 152

αἰ. ΙΘ′ (1820-1880)

ΦΑΚΕΛΟΣ ΜΕ ΔΕΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ Ἢ ΣΠΑΡΑΓΜΑΤΑ

Μέσα στὸν φάκελο ὑπάρχουν τὰ ἑξῆς τεύχη:

152*α*′.

Τετράδιο μεγέθους 21x15 έκ. (διπλωμένο στὴ μέση) καὶ 29x21,5 έκ. (ἀνεπτυγμένο). Φφ. 14.

Ἐξωτερικὰ (μὲ τὸ τεῦχος διπλωμένο) ὑπάρχει μὲ μολύβι ὁ ἀριθμὸς *101* και παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *152α*. Ἀνάμεσα στὰ δύο αὐτὰ ὑπάρχει πρόχειρη σημείωση τοῦ Σ. Καρὰ γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ τετραδίου: *Σπάραγμα μὲ συνθέσεις (στιχηρὰ καὶ εἱρμολογικά) Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱεροδιακόνου*. Ὅταν τὸ τεῦχος ἀναπτυχθεῖ, ἐξωτερικὰ ὑπάρχει καὶ πάλι ὁ ἀριθμὸς *-101-*.

Στὸ φ. 1α τελειώνει ἀπὸ χάσμα τὸ *Πᾶσα πνοή...* τοῦ α′ ἤχου καὶ συνεχίζει τὸ *Αἰνεῖτε...* καὶ τὰ ἰδιόμελα [τῶν Αἴνων τοῦ Ὄρθρου τῆς Μεγ. Τετάρτης] Ἀ ν θ ί μ ο υ ἐκ τοῦ πα *Σὲ τὸν τῆς Παρθένου...* καὶ στὴ συνέχεια: ὁ αὐτὸς [ἦχος α′] Κ λ ε ο μ έ ν ο υ ς *Τὸ πολυτίμητον μύρον...* Στὴ συνέχεια ἀκολουθοῦν καὶ ὑπόλοιπα μέλη τῆς ἀκολουθίας σὲ μέλος τῶν δύο αὐτῶν μουσικῶν. Παρακάτω (φ. 5α) γράφτηκε ἀπὸ ἄλλον γραφέα ἕνα Κοινωνικὸν τῆς Κυριακῆς· ἦχος πλ. β′ πα Γ ε ω ρ γ ί ο υ Σ κ ρ έ κ ο υ *Αἰνεῖτε...*

Τὸ φ. 5β εἶναι ἄγραφο.

Φ. 7α: Καταβασίαι διπλαί, ᾠδὴ α′· ἦχος α′ πα *Χριστὸς γεννᾶται...* Σύντομο μέλος. Ἡ θ′ ᾠδὴ ὁλόκληρη, καὶ ἀκολούθως τὰ μεγαλυνάρια τοῦ ἰαμβικοῦ κανόνα καὶ ἡ θ′ ᾠδή. Στὸ τέλος (φ. 14α) μιὰ ὑπογραφή: *Δημήτριος Χ. Καραγεῶργος 5/9/92 Μεσολόγγιον* Καὶ παρακάτω ξανά: *Δημήτριος Καραγεῶργος*

Τὰ φύλλα εἶναι φθαρμένα καὶ λιωμένα στὶς ἄκρες, σχισμένα, κάποια μάλιστα μετακινοῦνται ἀπὸ τὸ δέσιμό τους. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Σημειογραφία Νέας Μεθόδου. Γραφέας δὲν δηλώνεται.

152β′.

Πρόκειται γιὰ τεῦχος 12 φύλλων μὲ διαστάσεις 19,5 x 13,5 έκ.. Στὴν ἐξωτερικὴ πλευρὰ ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *100* καὶ πιὸ ψηλώτερα μέσα σὲ κύκλο: *152β*. Χαμηλώτερα ὁ Σ. Καρὰς εἶχε σημειώσει: *Μακάριος ἀνὴρ βαρὺς ζω Μ α τ θ α ί ο υ Ἐφεσίου τοῦ Β α τ ο π ε δ ι ν ο ῦ (νέα γραφή)*. Στὸ παράφυλλο Α′α: *-100-*.

Στὸ φ. 1α ψηλὰ στὸ περιθώριο ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *22/5/32*. Παρακάτω ξεκινᾶ ἡ ὕλη τοῦ τεύχους: Μακάριος ἀνὴρ μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ ἐν μονα-

χοῖς Μ α τ θ α ί ο υ Ἐφεσίου τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ εἰς ἦχον βαρύν *Μακάριος...*

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μέλους: Ἕτερον σύντομον Θ. Φ ω κ [α] έ ω ς· ἦχος ὁ αὐτὸς *Μακάριος ἀνήρ...* Τό μέλος τελειώνει στὸ φ. 12β καὶ ἀκολουθεῖ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο.

Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Σημειογραφία Νέας Μεθόδου. Γραφέας δὲν δηλώνεται. Δὲν εἶναι ὁ Μ α τ θ α ῖ ο ς.

152γ'.

Τεῦχος 13 φύλλων μὲ διαστάσεις 20,5 x 14,3 έκ. . Ἐξωτερικὰ ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *Ἄμωμος, ἀντίγραφον ἐκ χειρογράφου Κυριακοῦ Φιλοξένους ἔτους 1840.* Παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *152γ*. Στὸ παράφυλλο Α'α ψηλά: *108*. Παρακάτω ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *Ἄμωμος εἰς κοιμηθέντας. Γραφὴ ἡ πρὸ τῆς σημερινῆς. Ἐκ χειρογράφου τοῦ Κυριακοῦ ἱερέως τοῦ Φιλοξένους 1840.*

Φ. 1α: Τὰ παρόντα ψάλλονται εἰς κοιμηθέντας. Στάση α'· ἦχος β' *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἄλλες δύο στάσεις.

Φ. 4β: Ἰδιόμελα εἱρμολογικά· ἦχος α' *Ποία τοῦ βίου τρυφή...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἰδιόμελα κατ᾽ ἦχον ως τὸ φ. 13β. Ἀκολουθοῦν δύο ἄγραφα παράφυλλα.

Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος. Γραφέας ἄδηλος.

152δ'.

Τεῦχος 10 φύλλων μὲ διαστάσεις 22 x 16 έκ.. Ἐξωτερικὰ ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *Φωκίωνος Βάμβα Ἰδιόχειρον. (Σύρος 1850),* ἐνῶ μεταγενέστερα συμπλήρωσε μὲ μπλὲ στυλό: *Λόγον ἀγαθὸν ἦχος δ'*. Χαμηλώτερα μέσα σὲ κύκλο: *152δ*.

Φ. 1α: Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς πᾶσαν ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου· ἦχος δ' *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο, ἕως τὸ φ. 9β ψηλά. Δὲν πρόκειται γιὰ μία ἀπὸ τὶς γνωστὲς συνθέσεις τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η ἢ τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ.

φ. 10α: ἄγραφο.

Φ. 10β: *Φωκίων Βάμβας Μουσικολογιοδιδάσκαλος* (ἡ λέξη αὐτὴ ἔχει διαγραφεῖ) *1850 Σύρος*

Πολὺ λερωμένα φύλλα. Νέα Μέθοδος. Γραφέας δὲν δηλώνεται.

152ε'.

Σπάραγμα ἕξι φύλλων ἀπὸ χειρόγραφο, μὲ διαστάσεις 21 x 15,5 έκ.. Ψηλὰ στὸ περιθώριο μὲ μολύβι: *-80-* καὶ πιὸ δεξιὰ μέσα σὲ κύκλο: *152ε*. Στὸ φύλλο αὐτὸ (1α) συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ μέλος τοῦ δοξαστικοῦ τῆς Κασσιανῆς (Ὄρθρος Μεγ. Τετάρτης) τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Ἀκολούθως: Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* ἕως τὸ

τέλος τοῦ σπαράγματος. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Φύλλα φθαρμένα. Σημειογραφία τῆς Νέας Μεθόδου.

152στ'.

Τεῦχος 19 φύλλων μὲ διαστάσεις 17,5 x 11 έκ.. Ἐξωτερικὰ ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε: *Μακάριος ἀνὴρ Θ. Φωκαέως διὰ τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ νήσῳ καὶ ἄλλα τινά.* Πάνω ἀπὸ αὐτὴ τὴν σημείωση: *99* καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὴν μέσα σὲ κύκλο: *152στ*.

Δύο παράφυλλα ἄγραφα. Μόνο στὴν α' ὄψη τοῦ πρώτου: *-99-*.

Φ. 1α: Μακάριος ἀνὴρ ποιηθὲν παρὰ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Π.Π. Φ ω κ α έ ω ς κατὰ μίμησιν τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων, κατ᾽ αἴτησιν τῶν ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

Φ. 8β: Κοινωνικὸν ψαλλόμενον εἰς μνήμας Ἁγίων, μελοποιηθὲν παρὰ Ἀ λ ε ξ ά ν δ ρ ο υ Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ· ἦχος α' *Εἰς μνημόσυνον...*

Φ. 10β (ἀπὸ ἄλλον γραφέα): Ψαλμὸς ψαλλόμενος εἰς βασιλικὰς τελετὰς παρὰ Α. Κ α β ά λ η· ἦχος πλ. δ' *Ὁ Θεός, τὸ κρίμα Σου...*

Φ. 13α: Ἦχος πλ. δ' *Πολυχρόνιον ... τὸν θεοσεβέστατον καὶ φιλόχριστον βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον τὸν Α' σὺν τῇ εὐσεβεστάτῃ βασιλίσσῃ ἡμῶν Ὄλγαν...*

Φ. 14β: Εἰς τὸ ἐξαιρέτως, παρὰ τοῦ μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Ζ α - φ ε ι ρ ί ο υ Α. Ζ α φ ε ι ρ ο π ο ύ λ ο υ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. α' ἀτζὲμ μὲ [τοποθετεῖ τὴν ἐναρμόνια φθορά] ἐκ τοῦ πα *Ἄξιόν ἐστιν...*

Φ. 16α: Παρὰ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς· ἦχος πλ. δ' μὲ β' *Ἄξιόν ἐστιν...*

Φ. 17α: Ἕτερος τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. α' *Πολυχρόνιον...* ἴδιο κείμενο μὲ τὸ τοῦ φ. 12α. Ἀκολουθεῖ ἕνα ἄγραφο φύλλο καὶ ἄλλο ἕνα ὅπου ὑπάρχει Σημείωσις εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

Λίγες ἐρυθρογραφίες καὶ πολλὰ φύλλα μόνο μὲ μαύρη μελάνη. Γραφεῖς δὲν δηλώνονται. Ὁ πρῶτος μοιάζει πάρα πολὺ μὲ τὸν Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο Γ ε ω ρ γ ι ά δ η τὸν Λημναῖο (βλ. παρακάτω τὸν κώδικα 177) καὶ ὁ δεύτερος δηλώνει μαθητὴς τοῦ Ζ α φ ε ι ρ ί ο υ Ζ α φ ε ι ρ ο π ο ύ λ ο υ.

152ζ'.

Πρόκειται γιὰ τεῦχος 16 φύλλων διπλωμένο στὰ δύο. Μακρόστενο (38 x 13,5 έκ.).

Στὴν ἀρχὴ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο. Ἄγραφο καὶ τὸ φ. 1α, στὴν πίσω ὄψη τοῦ ὁποίου βρίσκεται τὸ σχεδιάγραμμα τῆς διατονικῆς κλίμακας τοῦ πα καὶ στὸ φ. 2α τὰ σχόλια περὶ αὐτῆς. Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιπες κλίμακες, ἔργο τοῦ πρωτοψάλτου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (†1821), μὲ παρόμοιο τρόπο: ἀριστερὰ τὰ σχεδιαγράμματα καὶ δεξιὰ τὰ σχόλια, ἢ ἡ ἑρμηνεία τους. Σύνολο κλιμάκων: ιε'. Στὸ τέλος ἕνα ἄγραφο παράφυλλο.

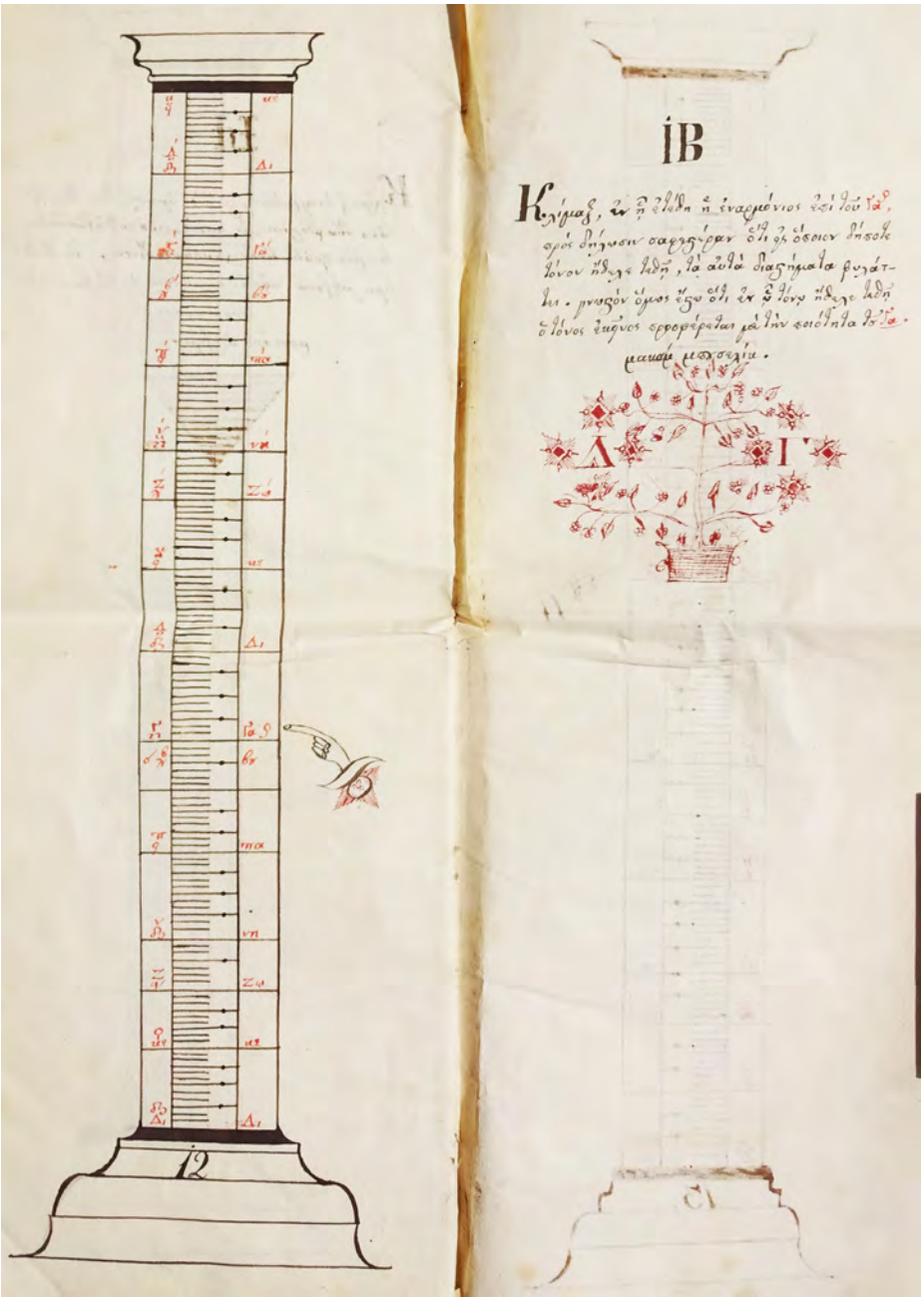

Πανομοιότυπο 114. Χφ. Καρὰ 152ζ, φ. 13α.

Ἀναλυτικὰ σχόλια γιὰ τὸ τεῦχος αὐτὸ βλ. στὸ βιβλίο ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΥΠΗΧΗΣΕΙΣ*, 2011, σ. 59 ὅπου γίνεται ἡ κριτικὴ ἔκδοση τῶν κλιμάκων καὶ τῶν σχολίων τοῦ Γρηγορίου, μὲ βάση πολλὰ χειρόγραφα.

152η'.

Τεῦχος 14 φύλλων διπλωμένο στὴν μέση, τὸ ὁποῖο ὅταν ἀναπτυχτεῖ ἔχει διαστάσεις 24 x 19 έκ.. Στὴν ἀρχὴ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο. Στὸ φ. 1α: Ἀπόστιχα εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ψαλλόμενα ἐξερχομένης τῆς ἱερᾶς σινδόνος παρὰ τῶν ἱερέων ἐκ τοῦ ἱεροῦ, συντεθέντα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου Πρεσλάβας Βενιαμίν· ἦχος β' *Ὅτε ἐν τῇ κλίνῃ σὲ νεκράν...* μόνο τὸ κείμενο, χωρὶς νὰ εἶναι μελοποιημένο. Ὕμνοι ἐπιτάφιοι ψαλλόμενοι ἐν τῇ Κοιμήσει τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Στάσις α' Ἐγκώμια τῆς Θεοτόκου (τρεῖς στάσεις). Ἀκολουθοῦν Εὐλογητάρια τῆς Θεοτόκου.

Φ. 13α: Ἀποστίχων Δόξα, Καὶ νῦν· ἦχος πλ. α' Μελοποιηθὲν παρὰ Ὀνουφρίου Ἰωάννου Βυζαντίου *Σὲ τὴν ἁγνῶς τεξαμένην...* Μετὰ τὸ «Βυζαντίου» ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι: *(πρωτοψάλτου τοῦ ἐν Κων/λει ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου ὅπου ὡς φαίνεται οἱ ἁγιοταφίται ἔκαμον ἐπιτάφιον τῆς Παναγίας).*

Τὸ φ. 14β εἶναι ἄγραφο, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο στὸ τέλος.

152θ'.

Τεῦχος 6 φύλλων διαστάσεων 20,5 x 16 έκ. Στὴν ἀρχὴ ἕνα ἄγραφο παράφυλλο καὶ ἀκολούθως στὸ φ. 1α: Κοινωνικὸν εἰς μνήμας ἁγίων Δημητρίου Μοσκέτου, μαθητοῦ Ἀνθίμου ἀρχιδιακόνου· πλ. α' *Εἰς μνημόσυνον...* (μὲ ὁδηγίες γιὰ τὴν παράλειψη κάποιων τμημάτων τῆς σύνθεσης κατὰ τὴν ψαλμώδηση, καὶ μὲ σημειώσεις γιὰ τοὺς πόδες στοὺς ὁποίους εἶναι χωρισμένη ἡ σύνθεση, ὅπως π.χ.: «ἑξάσημος ποὺς λεγόμενος μολοσσός»), Νενανισμὸς παρ᾽ Ἀνδρέου Παλαμᾶ ἐκ τῶν παλαιῶν μαθητῶν Ἀνθίμου ἀρχιδιακόνου· πλ. α' *πα Αιεναιε...*, Κοινωνικὸν τονισθὲν παρὰ Ἀναστασίου Καρβέλη, μαθητοῦ Ἀνθίμου ἱεροδιακόνου τοῦ Ἐφεσιομάγνη (1829-1907)· α' *Αἰνεῖτε...* Στὸ τέλος ὑπογράφει ἕνας Α. Ἀκουλας.

152ι'.

Δίφυλλο σπάραγμα ἀπὸ χειρόγραφο Δοξαστικάριο Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, Νέας Μεθόδου (διαστάσεις 16,7 x 11), στὸ ὁποῖο ὁλοκληρώνεται ἕνα μέλος ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τῆς α' Σεπτεμβρίου: *...ταῖς θείαις δυνάμεσι...* Ἀκολουθεῖ: Ἦχος πλ. δ' *Ὁ ἀῤῥήτῳ σοφίᾳ...* Εἰς τὰς η' τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου· πλ. β' *Σήμερον ὁ τοῖς νοεροῖς θρόνοις...* Ἀκολουθεῖ τὸ δοξαστικὸ τῶν ἀποστίχων καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ δοξαστικοῦ τῶν Αἴνων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΥΠΗΧΗΣΕΙΣ*, 2011, σ. 59 (γιὰ τὸ Καρὰ 152ζ').

Καρὰ 153

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1820-25) χαρτ. 20,2 x 14,5 φύλλα Α' + 91

ΔΟΞΟΛΟΓΙΕΣ ΜΑΝΟΥΗΛ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ, ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ, ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ

Γραφέας: Ἰωάννης Φώσκολος.

1α Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον σύντομαι Μανουὴλ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Δόξα σοι...* μὲ τὸ *Σήμερον σωτηρία* τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Καθεξῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι ὁμοίως. Στὸν βαρὺ ὑπάρχει καὶ ἡ τοῦ πεντάφωνου.

21α Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον Ἰακώβου πρωτοψάλτου. Μέλος ἀργόν. Ἡ παροῦσα ἦχος α' κε *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι μὲ τὰ ἀσματικά τους. Ἡ τοῦ β' ἤχου καταγράφηκε σὲ μαλακὴ χρωματική.

50α Ἕτεραι δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον συντομώτεραι, μελισθεῖσαι παρὰ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος· ἦχος α' κε *Δόξα σοι...* Ὅλες μὲ τὰ ἀσματικά τους. Εἶναι οἱ γνωστὲς ἀπὸ τὸ *Ταμεῖον Ἀνθολογίας* τοῦ Χουρμουζίου, Κωνσταντινούπολις 1824.

88α Τρισάγιον τοῦ Σταυροῦ· ἦχος δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 91β, ὅπου ὁ γραφέας τοῦ κώδικα σημείωσε:

καὶ τῷδε σὺν τοῖς ἄλλοις, κἀμοῦ Νικολάου
Ἰ: Φοσκόλου

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, ὡστόσο μερικὰ φύλλα ἔχουν ἀποκολληθεῖ ἀπὸ τὴν στάχωση. Ἐπίσης σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις εἶναι λερωμένα καὶ ἐξίτηλα ἀπὸ ὑγρασία. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι, ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη.
Γραφὴ μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, εὐδιάκριτη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων. Ἔντονη μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη
Γραφέας ὁ Νικόλαος Ἰ. Φώσκολος (φ. 91β). Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τοῦ κολοφῶνα εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἴδιος μὲ τοῦ ὑπόλοιπου χειρογράφου.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α: *-103-* καὶ λίγο παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *153*.

Ψηλὰ στὴν ράχη μιὰ παλαιὰ ἐτικέτα: *22β*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010.

Καρὰ 154

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1830-35) χαρτ. 18,5 x 14 φύλλα Α' + 179 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α (Λ Ε Σ Β Ι Ο Ν Σ Υ Σ Τ Η Μ Α)

Γραφέας: πιθανῶς ὁ Ἰωάννης Κακούρης.

1α Τὸ παρὸν συνετέθη παρὰ κυρίου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· τρόπος η' *Μακάριος ἀνήρ...*

8α Ἕτερον σύντομον κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητὸς· τρόπος η' *Μακάριος ἀνήρ...*

13α Κατ᾽ ἦχον κεκραγάρια ἀργὰ κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος α' *Κύριε ἐκέκραξα...* σὲ ὅλους τοὺς τρόπους.

26β Μέλος ἀρχαῖον· τρόπος β' *Φῶς ἱλαρόν...*

28α Τὸ παρὸν ψάλλεται ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ δίχορον Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ, ὀκτάηχον· τρόπος α' *Θεοτόκε Παρθένε...* πλῆρες.

37α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Μὴ ἀποστρέψῃς...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου] *Ἔδωκας κληρονομίαν...*

38β Ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς συντεθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Πλήρης σειρά.

51α Εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Θεὸς Κύριος...* ἀργὸ καὶ δύο σύντομα, *Τὸ προσταχθέν... Τῇ Ὑπερμάχω...* τὸ ἀργὸ καὶ δίχορο, *Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...* Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος: *Ἀλληλούια...* ἀργὸ καὶ σύντομο, *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* τὰ ἀργὰ καὶ τὰ σύντομα.

61β Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

64β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἐπιτάφιον *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

69α Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

72α Νεκρώσιμον *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

76α Μαθήματα διαφόρων ποιητῶν ψαλλόμενα ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ τοῦ Ὄρθρου. Τὸ παρὸν Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος γ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

90α Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ θεοτοκίο.

96α Ἕτερος πολυέλεος κυρίου Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου· τρόπος ε′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ θεοτοκίο.

113α Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· τρόπος η′ *Δοῦλοι Κύριον...* Στὰ (γνωστά) Τριαδικὸ καὶ θεοτοκίο ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή: Τοῦ αὐτοῦ γράμματα καὶ μέλος.

131α Ἐκλογὴ ψαλλομένη εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου συντεθεῖσα παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· τρόπος ζ′ *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ θεοτοκίο καὶ τὰ ἐναλλακτικὰ Ἀλληλούια (βλ. π.χ. τὸν κώδικα Καρὰ 85, φ. 69β).

150α Πασαπνοάριον τοῦ Ὄρθρου· τρόπος στ′ *Πᾶσα πνοή...*

154α Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος α′ *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι.

163α Δοξαστικὸν τῶν Αἴνων τοῦ Πάσχα [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· τρόπος α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Τὸ παρεμβαλλόμενο κράτημα (μετὰ τὸ *πατήσας*) ἔχει ἐπιγραφή: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου.

167α Ἕτερον σύντομον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

168α Γράφει ἄλλος, πολὺ πρόχειρα: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Εὐλογητός εἶ Κύριε... Τῶν ἀγγέλων ὁ δῆμος...* Ὅλα τὰ ἀναστάσιμα Εὐλογητάρια.

172α Πάλι ὁ κύριος γραφέας: Τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· τρόπος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν... Σὲ ὑμνοῦμεν...* Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου]· τρόπος α′ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

175β Ἕτερον· τρόπος η′ *Ἐπὶ σοὶ χαίρει Κεχαριτωμένη...*

177α Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων· τρόπος ε′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον *Κατευθυνθήτω...* Π έ τ ρ ο υ

λαμπαδαρίου· τρόπος α′ (!) *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Τρόπος α′ *Γεύσασθε...* ἕως τὸ φ. 179β. Τὸ παράφυλλο α′ εἶναι ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τοῦ Λεσβίου συστήματος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι, δέρμα (φθαρμένο) μόνο στὴν ράχη.
Γραφὴ δεξιοκλινής, κάπως κουραστικὴ στὴν ἀνάγνωση. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν κωδίκων.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει μετὰ τὸ 1830-35 καὶ εἶναι πιθανῶς ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς Κ α κ ο ύ ρ η ς (βλ. παρακάτω).

Στὴν ἐσωτερικὴ μερὶὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, μέσα σὲ κύκλο: *154*. Στὰ παράφυλλο Α′α ψηλά: *-105-*. Παρακάτω μιὰ παλαιὰ σημείωση: *Ἐγράφη παρὰ Ἰωάννου Α. Κακούρη ἀθηναίου. 9 Ἀπριλίου 1932*.
Παρακάτω ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε μὲ μολύβι:

Μοῦ τὸ ἔδωσε ἡ Κατερίνα Κακούρη
ὅταν ἔμεναν εἰς
τὴν ὁδὸν Σουρρῆ. Ἦσαν τοῦ
πεθεροῦ της Ἰατροῦ ἀειμνήστου
Κακούρη ἤσαν τοῦ πατρός του
Ἰωάννου Κακούρη ποὺ μνημονεύ
εται ἀνωτέρω.

Βλ. καὶ τὸ χφ Καρὰ 193.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 155

αἰ. ΙΘ′ (1823) χαρτ. 21,7 x 15 φύλλα 90

ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Γραφέας: Ζήσης τοῦ Μανωλάκη.

1α Εἱρμολόγιον σύντομον ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη αὐτοῦ τοῦ ἔργου τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ. Ἡ ἀρχὴ τοῦ β′ ἤχου στὸ φ. 16β, τοῦ τρίτου στὸ φ. 28α, τοῦ δ′ στὸ φ. 32β, τοῦ πλ. α′ στὸ φ. 44α, τοῦ πλ. β′ στὸ φ. 48β, τοῦ βα-

ρέος στὸ φ. 56β καὶ τοῦ πλ. δ′ στὸ 59α.

71β Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον προσομοίων (=αὐτομέλων) Ὅλα τὰ γνωστά. Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ ἔργου: *Θεὸς Κύριος*, Καθίσματα, ὁ Ἄμωμος καὶ τὰ νεκρώσιμα Εὐλογητάρια μὲ τὰ τροπάρια τῶν μνημοσύνων.

90α *ὁ γράψας ζήσης τοῦ μανολάκη ἀπὸ ὁρτά: κιον ἐν κωνσταν εἰς τὸν γαλατᾶ εἰς κεραστιτζίδικον τοῦ χωτζιω ἡλία ἐν ετι 1823 ἀπριλί 6:*

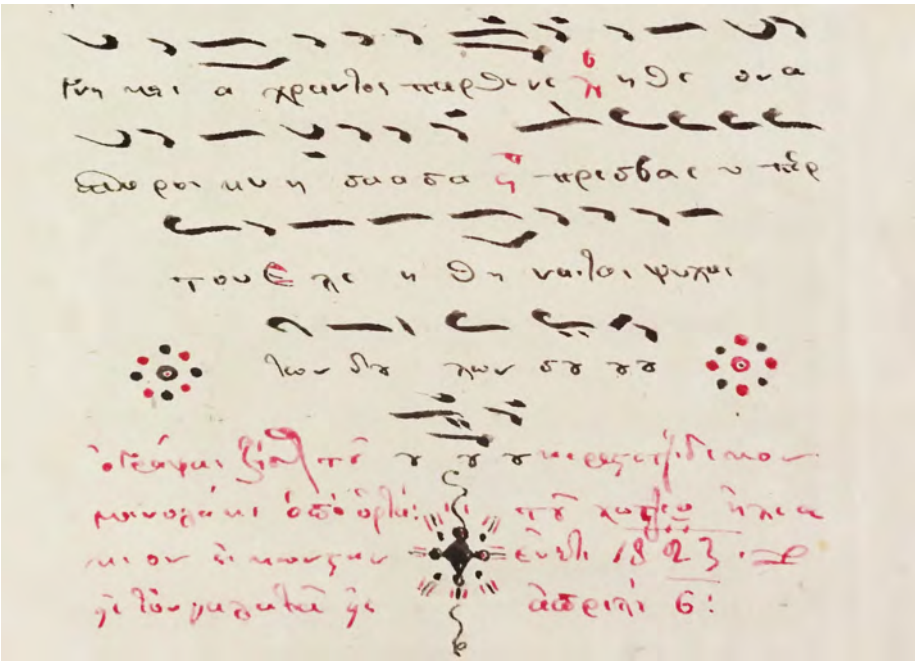

Πανομοιότυπο 115. Χφ. Καρὰ 155, φ. 90α.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι πολὺ ταλαιπωρημένη, δέρμα μόνο στὴν ράχη ὅπου τὸ ἐπάνω μέρος εἶναι κατεστραμμένο. Τὰ φύλλα ἔχουν ἴχνη ὑγρασίας.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, καθαρή, ἀρκετὰ τεχνική, μὲ ἔντονη μαύρη καὶ ἐλαφρὰ ἀσθενέστερη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια μεγάλα, εἰδικὰ τὰ κάτω καὶ τὰ εξωτερικά.

Γραφέας ὁ Ζ ή σ η ς τοῦ Μανωλάκη, στὸν Γαλατᾶ τῆς Κωνσταντινούπολης, στὰ 1823, Ἀπριλίου 6 (φ. 90β)

Στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης μέσα σὲ κύκλο: *155*. Στὸ φ. 1α ψηλὰ μιὰ παλαιὰ σημείωσε: *ἀριθμὸς 125*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 156

αἰ. ΙΘ' (1822) χαρτ. 22 x 14,5 φύλλα 74

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Γραφέας: Φώτιος Ἀντωνιάδης.

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Ἀναστασιματαρίων (!) μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καθὼς ψάλλονται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος α' *Τὰς ἑσπερινάς*... Τὰ στιχηρὰ ἑσπέρια, τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα, τὰ Πασαπνοάρια, τὰ στιχηρὰ τῶν Αἴνων καὶ ὁ μακαρισμός. Στὸ φ. 9α ξεκινοῦν τὰ ἀντίστοιχα τοῦ δ' ἤχου, τοῦ πλ. δ' (φ. 18α), τοῦ τρίτου (φ. 24β), τοῦ βαρέος (φ. 31β) στὸ τέλος τοῦ ὁποίου περιέχεται καὶ ὁ μακαρισμὸς τοῦ αὐτοῦ εἱρμολογικόν ζω, τοῦ πλ. α' (φ. 37β), τοῦ β' (φ. 46β), τοῦ πλ. β' (φ. 53β), πάντα ἀποδιδόμενα στὸν Π έ τ ρ ο τὸν λαμπαδάριο.
Τὸ μέλος εἶναι πράγματι τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου, ὅπως ἀκριβῶς ἐμφανίζεται καὶ στὴν ἔκδοση τοῦ Ἀναστασιματαρίου στὰ 1820.

58α Ἀρχὴ τῶν κεκραγαρίων παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε*... Ὅλη ἡ στιχολογία. Τὸ ἴδιο καὶ σὲ ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους ἤχους, ἕως τὸ φ. 74β ὅπου ὁλοκληρώνεται τὸ μέλος τοῦ πλ. δ' σὲ σχῆμα ἀνάποδου κώνου. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ κώνου:

εἰ μὲν
χείρα
ἔγραψε μέ
λει φθαρείναι
τα δὲ γραφώμενα
μένουσιν αἰωνίως

τέλος καὶ τῷ
Θεῷ δόξα
ὁ γράψας φώτιος
ἀντωνιάδης
ἐν τῇ χώρα τζόρλλου
ἐν ἔτει 1822
ἀπριλήου 23

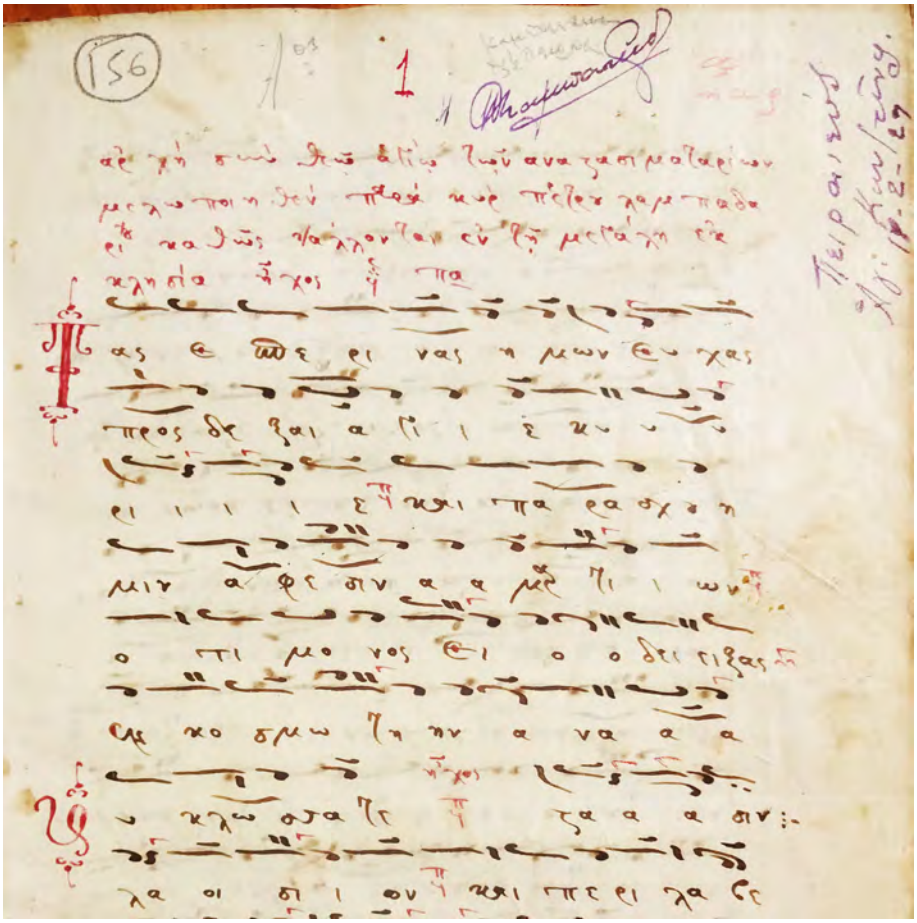

Πανομοιότυπο 116. Χφ. Καρὰ 156, φ. 1α.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι, ἐπένδυση μὲ δέρμα καφὲ ταλαιπωρημένο. Ὡστόσο, τὸ ἐμπρὸς κάλυμμα καὶ ἡ ράχη ἔχουν ἀποκολληθεῖ ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία
Γραφὴ τεχνικὴ καὶ εὐανάγνωστη, ἀριστεροκλινής. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν κωδίκων. Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα.
Γραφέας ὁ Φ ώ τ ι ο ς Ἀ ν τ ω ν ι ά δ η ς στὴν Τζόρλου, δηλαδὴ τὴν Τυρολόη τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, στὰ 1822 (Ἀπριλίου 23). Εἶναι γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφά του, ὅπως τὰ Παντελεήμονος 902, 921 καὶ Μπενάκη ΤΑ 280.

Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α μέσα σὲ κύκλο: *156* καὶ δεξιότερα μιὰ παλαιὰ ὑπογραφή: ... (*Π.;*) *Καμπανίδης*. Στὸ δεξιὸ περιθώριο κάθετα: *Πειραιεὺς*

Ἅγ. Κωνσταντίνος 18/2/29. Πρόκειται γιὰ τὸν Παναγιώτη Καμπανίδη ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ 1929 ἕως τὸ 1932 ἦταν β′ ψάλτης στὸν Ἅγιο Κωνσταντίνο Πειραιῶς (ΑΝΤΩΝΕΛΛΗ, *Η ΒΥΖ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ*, 1956, σ. 108).

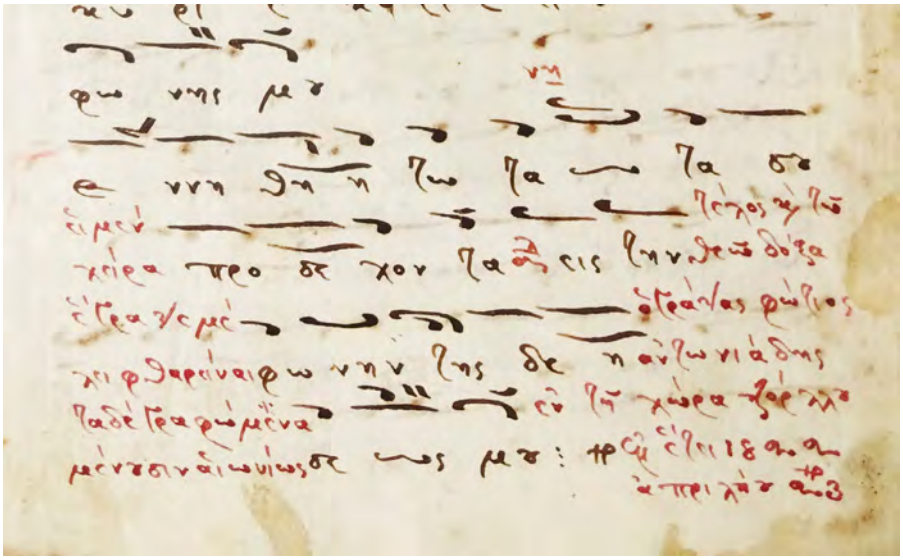

Πανομοιότυπο 117. Χφ. Καρὰ 156, φ. 74β.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 157

αἰ. ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1817-18) χαρτ. 17 x 11,5 φύλλα Α′-Δ′ + σσ. 362 + α′-δ′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ

Γραφέας: Θεόδωρος Χαλκηνός;

1 Ἐνδιαφέρον ἐπίτιτλο: κεφάλι ἐστεμμένου ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ὁποίου ξεπηδοῦν φυτὰ καὶ ζῶα. Ἀμέσως μετά: Ἀνθολογία τῆς Παπαδικῆς περιέχουσα ἅπαντα τοῦ ἑσπερινοῦ, ἐξηγημένα κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς, τῶν τε παλαιῶν ἱερῶν μελοποιῶν, καὶ νεωτέρων. Καὶ πρῶτον τὰ Ἀνοιξαντάρια. Τὸ δὲ παρὸν μέλος ἀρχαῖον καὶ ἀνώνυμον. α′· ἦχος πλ. δ′ *Ἀνοί-*

ξαντός Σου... Τὰ γνωστὰ ὡς «Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ - λ ο υ ς». Οἱ στίχοι ἀριθμοῦνται: α′, β′, γ′, κ.λπ. καὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτοὶ ποὺ ἐκδόθηκαν στὰ 1850 (*Πανδέκτη*, τόμ. 1, Κωνσταντινούπολις 1850, σσ. 1-38) ὡς μέλη τῶν: Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η, Π α ν α - ρ έ τ ο υ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ο ν τ ο π ε τ ρ ῆ, Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά - φ ο υ, Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ λ α δ ᾶ.

Στὸ ἐπάνω περιθώριο τῆς σ. 25 μιὰ κόκκινη σφραγίδα:

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ
1914

40 Μακάριος ἀνὴρ ἀσματουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

59 Ἕτερον Μακάριος ἀνὴρ σύντομον, μελουργηθὲν παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

71 Ἕτερον συντομώτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

79 Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον μελουργηθέντα παρὰ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι.

120 Στάσις β′ Κεκραγαρίων ἀσματουργηθεῖσα παρὰ κὺρ Β α - λ α σ ί ο υ ἱερέως τοῦ Νομοφύλακος Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι.

160 Τὰ κατ᾽ ἦχον κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρ᾽ Ἰ α κ ώ - β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι.

183 Στιχηρὰ ἀναστάσιμα ψαλλόμενα εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Λαμπρᾶς, μελουργηθέντα παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· ἦχος β′ Τὰ γνωστά (*Πανδέκτη*, τόμ. 1, Κωνσταντινούπολις 1850, σσ. 204 κ.έ.).

193 Τὸ Φῶς ἱλαρὸν ἀρχαῖον ἄσμα παρ᾽ ἀνωνύμου· ἦχος δ′[6] *Φῶς ἱλαρόν...*

196 Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελουργηθέντα παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Πλήρης σειρά (*Πανδέκτη*, τόμ. 1, Κωνσταντινούπολις 1850, σσ. 214 κ.έ.).

198 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα τῶν Κυριακῶν, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

200 Ἕτερα προκείμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς Γ ρ η γ ο ρ ί - ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὶς Θεός...* δύο μελοποιήσεις, *Ὁ Θεός ἡμῶν...* δύο μελοποιήσεις, *Ἀγαπήσω Κύριε...* δύο μελοποιήσεις.

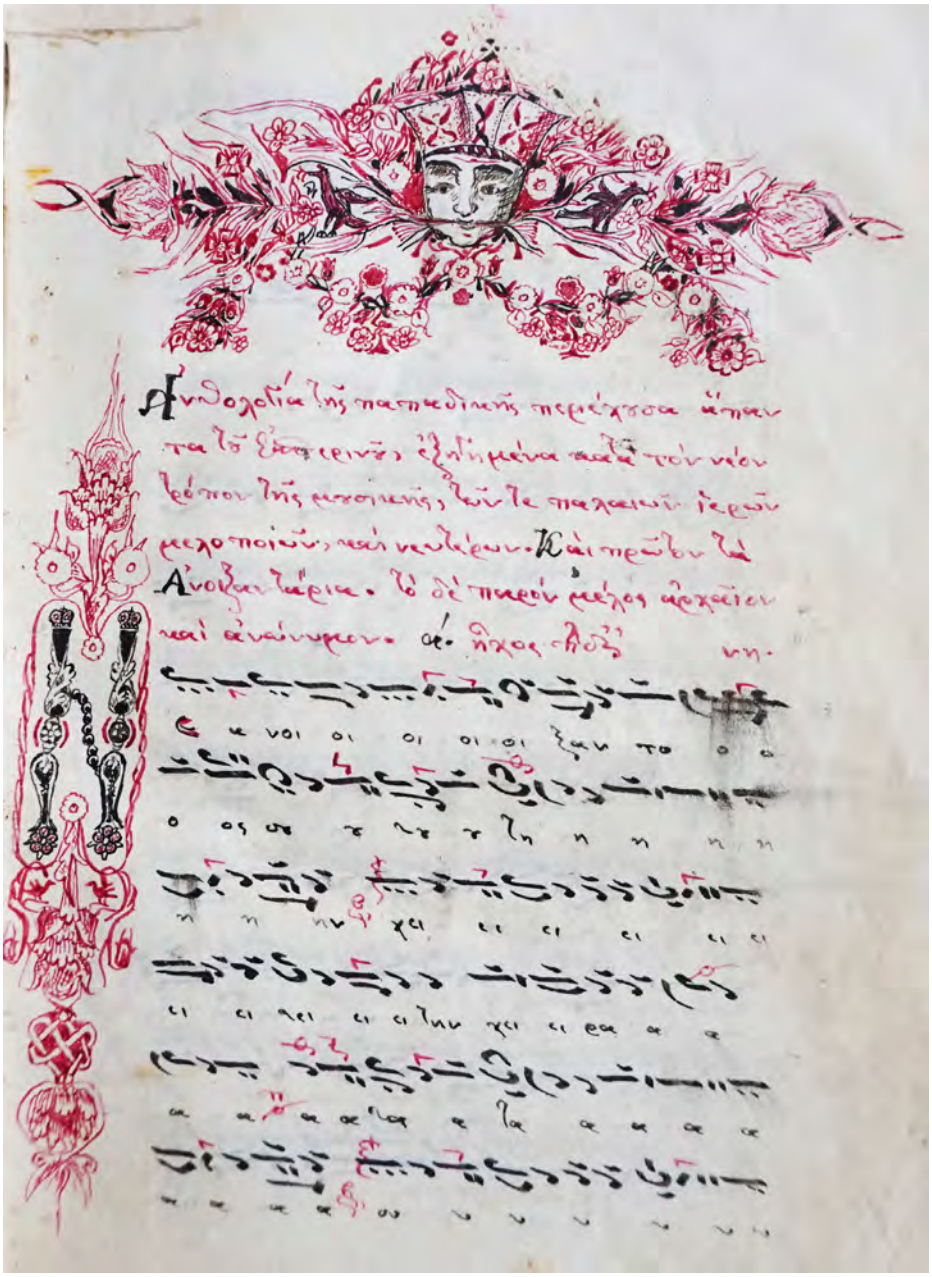

Πανομοιότυπο 118. Χφ. Καρὰ 157, σ. 1.

202 Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τὴν Λειτουργίαν μετὰ τὸν Ἀπόστολον ἀντὶ τοῦ Ἀλληλούια· βαρὺς γα *Ἀνάστα ὁ Θεός*... δύο μελοποιήσεις.

203 Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτώηχον παρὰ Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτου Τὸ γνωστὸ μέλος.

217 Κύριε ἐλέησον ψαλλόμενον ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ μετὰ τὸ Σῶσον ὁ Θεός· β′ *Κύριε ἐλέησον*...

218 Τὸ σύντομον Θεοτόκε τῆς ἀρτοκλασίας· πλ. α′ κε *Θεοτόκε Παρθένε*... Ἦχος βαρὺς γα *Πλούσιοι ἐπτώχευσαν*...

219 Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Μ′. Τὸ παρὸν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου*... Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ· δ′ *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου*... Πλήρης σειρά τῶν ἰδιομέλων σὲ δύο μελοποιήσεις γιὰ τὸ καθένα: τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Πελοποννησίου καὶ τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ. Μόνο στὸ τελευταῖο (*Θαυμαστή*...) ἡ πρώτη μελοποίηση εἶναι τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, ὅπως γνωρίζουμε καὶ ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφα. Στὴν *Πανδέκτη* τοῦ ἔτους 1850, σσ. 293-294 κ.έ. καὶ σὲ ἄλλες ἐκδόσεις τὸ μέλος αὐτὸ ἀποδόθηκε λανθασμένα στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Πελοποννήσιο.

256 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων Δόξα Καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις*...

263 Ἕτερον παρ᾽ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς*...

269 Εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων τῶν Ἁγίων Παθῶν, μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου*... Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου*...

274 Καὶ νῦν παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται κάλαμος*...

277 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Στ′ ἑσπέρας. Δόξα Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων παρ᾽ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*...

283 Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ ἅγιος ὁ Θεός, ἐμελοποιήθη δὲ παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα*...

291 Εἰς τὴν λαμπροφόρον ἀνάστασιν Δόξα Καὶ νῦν, μελοποι-

ηθὲν παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

296 Ἕτερον παρ᾽ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

299 Κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ δ′φωνος *Αιεναιε...*

307 Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον ὅμοιον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

308 Σύντομον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

309 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...*

310 Τὸ παρὸν παρ᾽ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρ᾽ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

312 Ἕτερον παρ᾽ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

313 Κοινωνικὸν παρ᾽ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρ᾽ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

315 Ἕτερον, μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· βαρὺς *Γεύσασθε...*

317 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ ἐν τοῖς ἀποδείπνοις, μελουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· πλ. β′ *Μεθ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός...* Καὶ οἱ δύο ἑπόμενες στάσεις.

325 Τὸ παρὸν Θεοτοκίον ἐμελουργήθη παρ᾽ ἐμοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ] ὡς ψάλλεται [ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ]· ἦχος πλ. β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...*

326 Ἕτερον θεοτοκίον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου λαμπαδαρίου]· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

327 Συντομώτερον· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

328 Ἕτερον τελευταῖον· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

329 Κοντάκιον τοῦ Μεγάλου Κανόνος μελουργηθὲν παρὰ Ἰ ω -

ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

330 Ἕτερον παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

331 Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ] καὶ φοιτητοῦ αὐτῶν· ἦχος πλ. β′ ὁδεύει δὲ βου χρωματικῶς *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

332 Ἕτερον σύντομον παρ᾽ ἐμοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

333 Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς τοῦ Μεγάλου Κανόνος μελοποιηθεὶς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

334 Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...*

335 Στίχοι ψαλλόμενοι τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Μ′ εἰς τὰς ὥρας, σύνθεσις ἡμετέρα [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ]· πλ. β′ πα *Τὸ πρωί...* Πλήρης σειρά· οἱ στίχοι ὅλων τῶν ὡρῶν.

338 Οἱ Μακαρισμοί· πλ. β′ *Μνήσθητι ἡμῶν...* Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Θεοτόκε Παρθένε..., Βαπτιστά... Ἱκετεύσατε...*

339 Τὰ παρόντα προσόμοια ψάλλονται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος β′ *Πάντων προστατεύεις...*

340 Τῇ Τρίτῃ καὶ τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος α′[3] *Σφαγήν Σου...*

342 Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ νη *Θεὸς Κύριος...* ἀργό, Ἦχος πλ. δ′ ναα *Θεὸς Κύριος...* δύο μελοποιήσεις, Ἦχος πλ. δ′ νη *Τὸ προσταχθέν...*

347 Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω... Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

354 Ἕτερον μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...* Στὴν *Πανδέκτη* τοῦ ἔτους 1850 τὸ μέλος αὐτὸ ἀποδίδεται ἄστοχα στὸν πρωτοψάλτη Π έ τ ρ ο τὸν Β υ ζ ά ν τ ι ο.

357 Σύντομον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...* Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Μ′ τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος τρίτος *Τὴν ὡραιότητα...*

359 *Τέλος τοῦ α′ τόμου*

360-2 Γράφτηκαν τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου. Ἀκολουθοῦν τέσσερα ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση (ἐντελῶς ὅμοια μὲ τὰ δύο ἑπόμενα χειρόγραφα 158 καὶ 159) ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση σκουρόχρωμου καφὲ δέρματος. Χρυσοτυπίες ποὺ σώζονται: λεπτὸ πλαίσιο καὶ στὶς ἐσωτερικὲς γωνίες γλάστρες μὲ φυτά. Στὴν μέση φυτὸ σὲ σχῆμα ρόμβου. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ πίσω κάλυμμα. Στὴν ἐλαφρῶς φθαρμένη ράχη ὑπάρχουν ἐξογκώματα τῆς βιβλιοδεσίας καὶ στὰ ἐνδιάμεσά τους φυτά. Φύλλα λεπτὰ καὶ λεῖα. Στὴν ἀρίθμηση τῶν σελίδων παραλείφθηκε ὁ ἀριθμὸς 125, ἐνῶ τὸ ἐξωτερικὸ τμῆμα τῆς σελίδας 149-150 σχίστηκε καὶ λείπει.
Γραφὴ τεχνική, εὐανάγνωστη, καλαίσθητη, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, δηλωτικὴ πολὺ ἔμπειρου καὶ καλαίσθητου γραφέα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων μὲ ἔντονες μελάνες. Περιθώρια ἄνετα.
Γραφέας ἄδηλος. Ἀντιγράφει λίγο μετὰ τὸ 1817-18 αὐτούσιες τὶς πρῶτες ἐξηγήσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καὶ δὲν εἶναι βέβαια ὁ ἴδιος ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς ὅπως ἐμφανίζεται στὶς σελίδες 315, 325, 332, 335. Τὸ γεγονὸς δὲν εἶναι ἀσφαλῶς μοναδικό, ἀφοῦ ὑπάρχουν πολλὰ τέτοια χειρόγραφα μαθητῶν τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, ἡ πιστότητα ὡστόσο τῆς ἀντιγραφῆς αὐτοῦ καὶ ἄλλων παρόμοιων κωδίκων βοηθᾶ στὴν ἀπόδοση κάποιων μελῶν στὸν πραγματικὸ δημιουργό τους (βλ. ἐπὶ παραδείγματι τὶς περιγραφὲς τῶν σελίδων 219-256, 354). Ἡ πιθανότητα ὁ γραφέας νὰ εἶναι ὁ Θ ε ό δ ω ρ ο ς Χ α λ κ η ν ὸ ς ποὺ σχετίζεται μὲ τὸν Πατριαρχικὸ ναὸ (κανόναρχος;) εἶναι ὑπαρκτή, καθὼς ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τῆς σημείωσης τοῦ φ. Δ'β (βλ. παρακάτω τὴν ἀναγραφή της) μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα. Πάντως, ἡ σημείωση αὐτὴ τοῦ ἔτους 1832 εἶναι μεταγενέστερη τῆς γραφῆς τοῦ χειρογράφου.

Στὸ παράφυλλο Α'α: *-72-* καὶ λίγο παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *157*.

Στὸ παράφυλλο Β'α ἐπάνω δεξιά: *16*. Στὸ παράφυλλο Δ'α μιὰ σημείωση τοῦ Σ. Καρὰ μὲ μολύβι:

Μοῦ τὸ ἐδώρησε ὁ
Ἀρβανιτίδης στὰ Μεσαιω-
νικὰ Γράμματα;
μᾶλλον ἴδε σ. 108-109 τε
μάχιον φύλλου ἀντίγραφον «κ^ον^ Καρρᾶν»

Πράγματι τὸ χειρόγραφο ἀνῆκε στὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο Ἀ ρ β α ν ι τ ί δ η (βλ. τὴν περιγραφὴ τῆς σελίδος 25) ὁ ὁποῖος ἔγινε ἀργότερα ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐνίσχυε οἰκονομικὰ τὸν λογιώτατο Μέγα Χαρτοφύλακα Μανουὴλ Γεδεὼν στὴν Ἀθήνα, καὶ στὸ τέλος κληρονόμησε τὴν πλούσια βιβλιοθήκη του.
Στὸ παράφυλλο Δ'β μιὰ παλαιότερη ἐνθύμηση:

Ἐκ τῶν τοῦ Θεοδώρου Μιχ. Χαλκηνοῦ
Κανονάρι Πρώτ. Πατριαρ.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ
Τόμος Α'
Ἐπιγραφείσα παρὰ τοῦ ἰδίου Θεοδώρου
1832. Σεπτεμβρίου α'

Ὅπως ἤδη σημειώθηκε παραπάνω, αὐτὸ καὶ τὰ δύο ἑπόμενα χειρόγραφα ἔχουν ἀκριβῶς ἴδια στάχωση. Πέραν τοῦτου, οἱ παλαιότεροι ἀριθμοὶ στὴν συλλογὴ τοῦ Σ. Καρὰ ἦταν ἐπίσης συνεχόμενοι: τὸ 157 εἶχε παλαιὰ ἀρίθμηση *-72-*, τὸ 158 εἶχε *-71-* καὶ τὸ 159 εἶχε *-73-*. Εἶναι πολὺ πιθανὸ ὁ Σ. Καρὰς νὰ τὰ προμηθεύτηκε ἀπὸ τὴν ἴδια «πηγή» (τὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο Ἀ ρ β α ν ι τ ί δ η;).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 158

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819-20) χαρτ. 16,6 x 11 φύλλα Α'-Γ' + 330 + α'-ε'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ Ἀνθολογία περιέχουσα τὰ χρειώδη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας κατ᾽ ἐκλογὴν συντεθέντα παρὰ διαφόρων μουσικῶν διδασκάλων. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...* Πρόκειται γιὰ τὴν σύντμηση τοῦ μέλους τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου.

8α Τὰ κατ᾽ ἦχον κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Ὁ α' καὶ ὁ β' ἦχος.

11α Ἕτερον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου μέγιστον· ἦχος β' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Καθεξῆς καταγράφονται οἱ ἦχοι τρίτος ἕως καὶ πλ. δ' σὲ μέλος τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

25β Τὸ ὀκτάηχον Θεοτόκε Παρθένε, ἐμελουργήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η δίχορον Τὸ γνωστὸ μέλος.

34α Τὸ σύντομον Θεοτόκε Παρθένε τῆς ἀρτοκλασίας· πλ. α' κε *Θεοτόκε Παρθένε...*

34β Ἦχος βαρὺς γα *Πλούσιοι ἐπτώχευσαν...* Προκείμενα τῶν Κυριακῶν τῆς Τεσσαρακοστῆς μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ' *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

36α Ἰδιόμελα ἅτινα ψάλλονται εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μελοποιηθέντα παρὰ

Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά.

46β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ Δόξα Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

50β Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ ἅγιος ὁ Θεός. Ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

55α Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, Δόξα Καὶ νῦν ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Παρεμβάλλεται κράτημα τοῦ αὐτοῦ κὺρ Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου.

61β Ἦχος πλ. α′ πα *Χριστὸς ἀνέστη...*

62α *Χριστὸς ἀνέστη...*

62β Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...*

63α Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ - ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

64β Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

65β Κοινωνικὸν τὸ Γεύσασθε, ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος κε *Γεύσασθε...*

66β Ἕτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· βαρὺς ζω *Γεύσασθε...*

67β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ ἅπερ ψάλλονται ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἀποδείπνῳ, ἐμελουργήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

68α Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...* Παρὰ Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...*

68β Τὸ παρὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

69α Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου ψυχή μου...*

70α Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ.

δ′ νη *Θεὸς Κύριος...* Τὸ σύντομον· πλ. δ′ ϊαϊα *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον συντομώτερον· πλ. δ′ ϊαϊα *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...*

77β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα εἰς τὸν Νυμφῶνα μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· πλ. δ′ νη *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ ϊαϊα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

81β Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικὰ ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ ϊαϊα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

83α Ἄλλος γραφέας. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων Δόξα Καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

86β Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

89α Εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων τῶν ἁγίων Παθῶν παρὰ Ἰ α - κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου...*

90β Πάλι ὁ α′ γραφέας: Καὶ νῦν τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ] πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται...*

92α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν πολυελέων. Ὁ παρὼν παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

107β Ἕτερος πολυέλεος ἀσματονισθεὶς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

124β Ἕτερος πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· βαρὺς ζω *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

141β Καταλιμπάνοντες δ᾽ εἰ τύχοι τὰ κρατήματα τοῦ τε δόξα, καὶ τοῦ Καὶ νῦν, τότε ψάλλομεν ἀντὶ κρατημάτων τὸ παρὸν ἀλληλούια, ἐμελουργήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η - τ ό ς]· ἦχος βαρὺς ζω *Ἀλληλούια...*

142β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ μερικῶν πασαπνοαρίων. Τὸ παρὸν Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ πα *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν: τοῦ ἴδιου [Ἰ ω ά ν ν ο υ] σὲ ἦχο β′ καὶ δ′, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ σὲ πλ. β′ καὶ πλ.

δ′.

162α Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων κατ᾽ ἦχον μελουργηθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

172β Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα.

196β Καὶ νῦν εἰς κάθε Κυριακήν· ἦχος β′ δι *Ὑπερευλογημένη...*

197α Αἱ κατ᾽ ἦχον σύντομαι δοξολογίαι κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις. Δὲν ταυτίζονται ἀκριβῶς μὲ τὸ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, οὔτε μὲ τὸ τοῦ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου.

219α Ἑτέρα δοξολογία, μελοποιηθεῖσα παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος ζω [πεντάφωνος] *Δόξα σοι...*

222β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ αἱ [ἀργαὶ] δοξολογίαι μελοποιηθεῖσαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της. Ἀκολουθοῦν οἱ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους β′ (μὲ ᾀσματικό) καὶ δ′, τοῦ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ σὲ ἦχο πλ. α′ πα, τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ σὲ ἦχο πλ. β′ (μὲ ᾀσματικό), τοῦ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο βαρὺ διατονικὸ ἑπτάφωνο.

249β Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον μελοποιηθεῖσαι παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

283α Ἑτέρα δοξολογία παρὰ κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος βαρὺς ἁρμονικὸς *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της.

287β Τὸ παρὸν ᾀσματικὸν συνετμήθη ἀπὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητός· ἦχος δ′ *Ἅγιος ὁ θεός...*

289α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος ἀρχαῖον ἐκ τῆς παπαδικῆς· ἦχος βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...*

290α Μάθημα μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς· ἦχος βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

296β Ἕτερον θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς τὰς θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ εἰς κάθε ἀγρυπνίαν, Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Ἐπίβλεψον...*

303α Ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου μάθημα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ ἁγίου Ἐφέσου κὺρ Δ ι ο ν υ σ ί ο υ· ἦχος βαρὺς

ζω Περίζωσαι...

308α Θεοτοκίον ὅπερ ψάλλεται εἰς κάθε Θεομητορικὴν ἑορτήν, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

313β Θεοτοκίον ὅπερ εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, κράτημα δὲ διὰ τοῦτο οἷον βούλει ψάλλε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· ἦχος βαρὺς *ζω Σὲ μεγαλύνομεν...*

315α Εἰς τὴν ιε' τοῦ Αὐγούστου ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου δοξαστικὸν ὀκτάηχον· ἦχος α' *Θεαρχίῳ νεύματι...*

320β Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν εἰς τὴν θ' ὥραν, Δόξα Καὶ νῦν Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β' *Σήμερον γεννᾶται...*

323α Εἰς τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων, εἰς τὴν θ' ὥραν δοξαστικόν [Ἰ α κ ώ β ο υ]· ἦχος πλ. α' πα *Τὴν χεῖραν Σου...*

327α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ εἰς τὴν θ' ὥραν, δοξαστικὸν κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. β' *Σήμερον κρεμᾶται...* Ἕως τὸ φ. 330α

330β Ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν πέντε ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 12-13.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Ἡ στάχωση καὶ ἡ διακόσμησή της εἶναι ἀκριβῶς ὅμοια μὲ ἐκείνη τοῦ προηγούμενου χειρογράφου ὑπ᾽ ἀρ. 157 καὶ τοῦ ἑπόμενου ὑπ᾽ ἀρ. 159. Φύλλα λεπτά καὶ λεῖα, καὶ μετὰ τὸ 83α πιὸ ἁδρά.
Γραφὴ μικρόσχημη, μὲ ἀσθενεῖς μελάνες. Περιθώρια ἄνετα. Σὲ πολλὰ φύλλα δὲν γράφτηκαν τὰ πρωτογράμματα.
Γραφεῖς: ὁ α' (κύριος γραφέας, μετὰ τὸ 1819-20, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη) στὰ φφ. 1α-82β, 90β κ.έ.· ὁ β' ἀπὸ τὸ φ. 83α ἕως τὸ 90β. Ὁ κύριος γραφέας γράφει καὶ τὸ ἑπόμενο χειρόγραφο Νο 159, καθὼς καὶ τὸ Νο 162.

Στὸ παράφυλλο Α'β μέσα σὲ κύκλο: *158*. Στὸ φ. Β'α ψηλά: *71*. Στὸ φ. Γ'β πλαγίως χαμηλά: *Νο 20*. Γιὰ τὴν προέλευση τοῦ κώδικα βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου 157.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 159

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1819-20) χαρτ. 16,1 x 11 φύλλα Α'-Ε' + 177 + α'-ε'

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ

1α Μετὰ ἀπὸ λιτὸ ἐπίτιτλο μὲ τρία ἄνθη: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ Εἱρμολόγιον τὸ καλοφωνικὸν ἐν ᾧ συμπεριέχονται πάντες οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί. Ὁ ἀκόλουθος ἐμελοποιήθη παρὰ Ἀρσενίου τοῦ μικροῦ. Εἱρμὸς α΄· ἦχος α΄ *Ἡ κάμινος Σωτήρ...*
Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ὅπως αὐτὸ ἐξηγήθηκε στὴν Νέα Μέθοδο ἀπὸ τὸν λαμπαδάριο, τότε, Γρηγόριο (βλ. π.χ. τὸν κώδικα Καρὰ 98) καὶ ἐκδόθηκε ἀργότερα στὰ 1835. Οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 125β μὲ τὸ μέλος *Τὴν δέησίν μου δέξαι* τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητός.
Ἀκολουθοῦν τρία ἄγραφα φύλλα χωρὶς ἀρίθμηση.

126α Κρατήματα κατ᾽ ἦχον εἰς τοὺς εἱρμούς, μελοποιηθέντα παρὰ τῶν νεωτέρων διδασκάλων ἕνεκα τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν. Τὸ παρὸν Ἰωάννου πρωτοψάλτου εἰς τὸ Ἡ Τρίφωτος οὐσία· ἦχος α΄ κε *Αλεγαλε...* Ἀκολουθοῦν τὰ κρατήματα ἀκριβῶς μὲ τὴν σειρὰ μὲ τὴν ὁποῖα περιελήφθησαν στὴν ἔκδοση τοῦ 1835. Μόνη ἐξαίρεση ἡ παρεμβολὴ τοῦ ἐπιφωνήματος *Ῥοήν μου* τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητός, τὸ ὁποῖο στὰ 1835 μεταφέρθηκε στὸ τέλος τῶν εἱρμῶν.
Ἐπειδὴ στὸν παρόντα κώδικα σημειώνεται γιὰ ποιὸν εἱρμὸ γράφτηκε «παρὰ τῶν νεωτέρων διδασκάλων» τὸ κάθε κράτημα (κάτι ποὺ συμβαίνει καὶ σὲ ἄλλα χειρόγραφα), καὶ ἐπειδὴ οἱ πληροφορίες αὐτὲς δὲν ἐνσωματώθηκαν στὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου στὰ 1835, μεταφέρονται οἱ σχετικὲς ἐπιγραφές.
Ἰωάννου πρωτοψάλτου εἰς τὸ Τὴν σὴν εἰρήνην· α΄. Ἰωάννου πρωτοψάλτου εἰς τὸ Ἐν τῇ βροντώσῃ· α΄. Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου εἰς τὸ Ποίαν σοι ἐπάξιον· α΄. Πέτρου λαμπαδαρίου εἰς τὸ Συνέχομαι πάντοθεν δεινοῖς· α΄ δ΄φωνος κε.

137α Εἴ βούλει καὶ εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ψάλλεται, Γεωργίου τοῦ Κρητὸς εἰς τὸ Νῦν πάντα πεπλήρωται· α΄.

138β Ἦχος β΄. Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, ἦχος β΄ διατονικὸς εἰς τὸ Ἐν βυθῷ κατέστρωσε· βου λέγετος. Ἰακώβου πρωτοψάλτου, ἦχος β΄ διατονικὸς διὰ τὸ Ἥν ἡρετίσω· λέγετος.

142β Πέτρου λαμπαδαρίου διὰ τὸ Λίαν εὔφρανας, εἴ βούλει καὶ εἰς τὸ Λατρεύειν· τρίτος γα.

146α Μελετίου τοῦ Σιναΐτου τοῦ παλαιοῦ διὰ τὸ Παντάνασσα· δ΄. Ἰωάννου πρωτοψάλτου εἰς εἱρμὸν Τῇ εἰκόνι τῇ

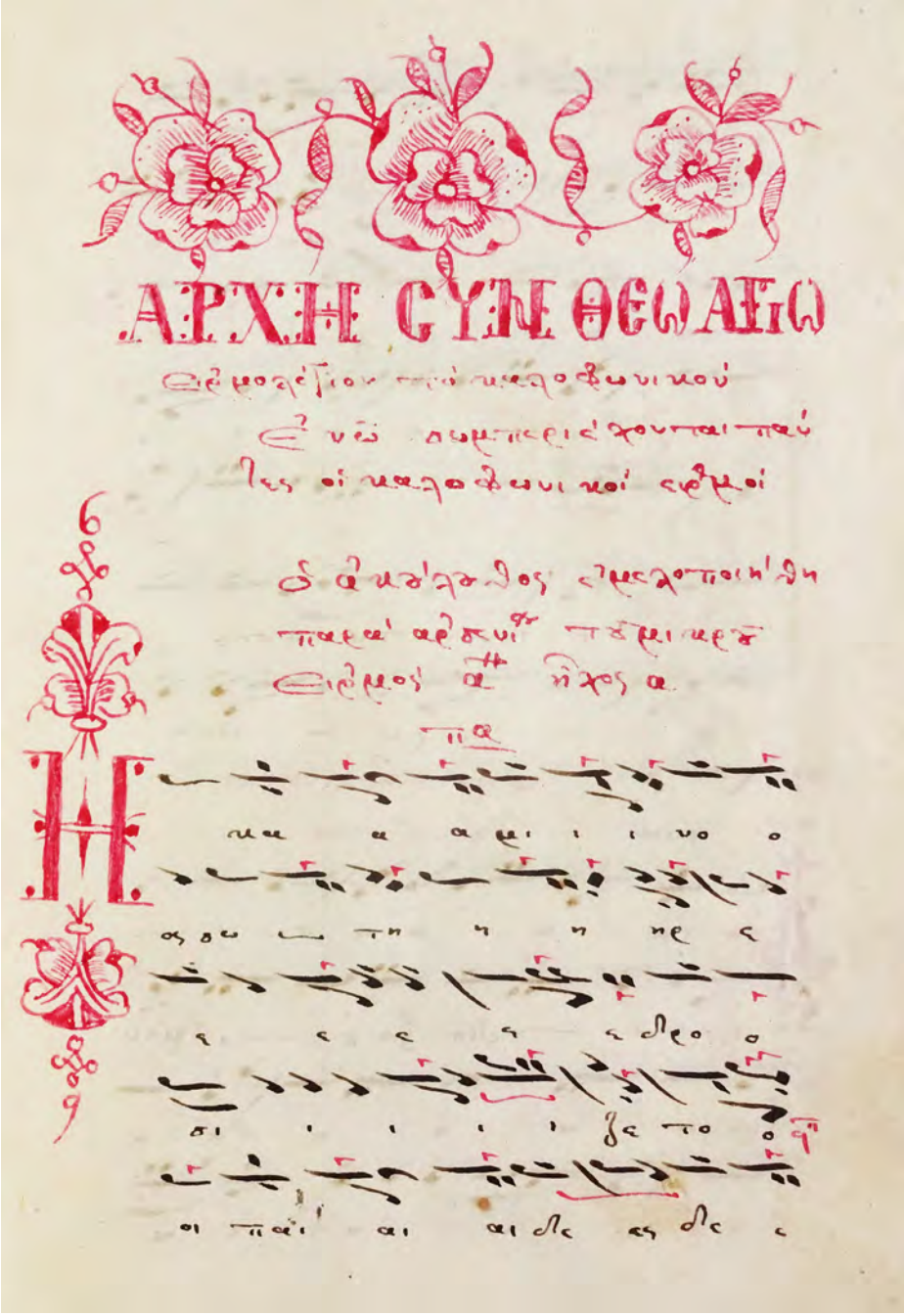

Πανομοιότυπο 119. Χφ. Καρὰ 159, φ. 1.

χρυσῇ· δ′. Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου εἰς τὸ Ἐσείσθησαν λαοί· δ′.

151α Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′. Κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ διὰ τὸ Ἔφριξε γῆ· πλ. α′[5].

154α Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου εἰς τὸ Θεὸν ἀνθρώποις· πλ. β′[2].

156α Κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ διὰ τὸ Μὴ τῆς φθορᾶς· βαρὺς ζω. Ἀνωνύμου τινός· βαρὺς ζω. Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω.

164β Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου διὰ τὸ Πῶς σου τὴν χάριν· πλ. δ′. Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′. Παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κρητὸς διὰ τὸ Τὴν δέησίν μου δέξαι· πλ. δ′. Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ εἱρμοῦ· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...* Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου τῆς κοινῆς Σχολῆς· πλ. α′ πα. Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Χ ο υ ρ - μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′. Ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 177α. Τὸ 177β ἄγραφο καὶ ἀκολουθοῦν πέντε παράφυλλα ἐπίσης ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Ἡ στάχωση καὶ ἡ διακόσμησή της εἶναι ἀκριβῶς ὅμοια μὲ ἐκείνη τῶν δύο προηγούμενων χειρογράφων ὑπ᾽ ἀρ. 157 καὶ 158. Φύλλα καθαρά.
Γραφὴ ἀριστεροκλινὴς καὶ τεχνική. Περιθώρια μεγάλα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Προέρχεται ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καὶ ἀντιγράφει τὴν ἐξήγηση τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ποὺ ἔγινε στὰ 1817 (βλ. τὸν κώδικα Καρὰ 98). Ὁ ἴδιος γράφει καὶ τὸν προηγούμενο (Νο 158) κώδικα τῆς συλλογῆς, καθὼς καὶ τὸν Νο 162. Γράφει μετὰ τὸ 1819-20, ἐφόσον ὁ Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς ἀναφέρεται ὡς πρωτοψάλτης.

Στὸ παράφυλλο Α′β μέσα σὲ κύκλο: *159* καὶ λίγο χαμηλώτερα: *-73-*. Στὸ παράφυλλο Ε′α χαμηλὰ καὶ πλαγίως: *Νο 22*.
Γιὰ τὴν προέλευση τοῦ κώδικα βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ χειρογράφου 157.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 420.

Καρὰ 160

αἰ. ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20) χαρτ. 16,5 x 10,5 φύλλα Α′ + 140 + α′-δ′

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ

1α Μετὰ ἀπὸ ἐξαιρετικὸ πολύχρωμο ἐπίτιτλο (ἄνθη): Εἱρμολόγιον τὸ καλούμενον καλοφωνικὸν ἐν ᾧ περιέχονται πάντες οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ τῶν τε παλαιῶν καὶ νεωτέρων διδασκάλων ἐξηγηθέντες κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς παρὰ Χουρμουζίου καὶ Γρηγορίου τῶν διδασκάλων. Ὁ δὲ κὺρ Ἀρσενίου τοῦ μικροῦ· ἦχος α′ *Ἡ κάμινος Σωτήρ...* Ὄμορφο πολύχρωμο πρωτόγραμμα. Καθεξῆς οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ ἕως καὶ τὸ μέλος *Τὴν δέησίν μου...* τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητὸς ποὺ ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 101α.
Τὰ φφ. 101β-102β εἶναι ἄγραφα.

103α Κρατήματα ὡραῖα ἕνεκεν τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν καὶ ἐξηγηθέντα κατὰ τὸν νέον τρόπον τῆς μουσικῆς παρὰ τῶν ἄνω διδασκάλων Χουρμουζίου δηλ. καὶ Γρηγορίου. Τὸ παρὸν Ἰωάννου πρωτοψάλτου· ἦχος α′ κε Καθεξῆς τὰ γνωστὰ κρατήματα, χωρὶς ὡστόσο νὰ ἀναφέρεται γιὰ ποιὸν εἱρμὸ μελοποιήθηκε τὸ καθένα. Ὁ Γρηγόριος ἀναφέρεται ὡς πρωτοψάλτης, ἐνῶ δὲν περιέχονται τὰ δύο κρατήματα τοῦ Χουρμουζίου σὲ ἤχους πλ. α′ καὶ πλ. δ′. Τὰ κρατήματα (τὸ κράτημα τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητὸς καὶ τὸ ἐπιφώνημα *Ῥοήν μου* τοῦ ἴδιου) ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 140α ψηλά.
Τὸ φ. 140β καὶ τὰ ἑπόμενα τέσσερα παράφυλλα εἶναι ἄγραφα.

Στίχοι διπλοῖ 12.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση, ὡστόσο ὑπάρχουν ἐμφανῆ ἴχνη ἀπὸ ὑγρασία σὲ ὅλα τὰ φύλλα. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι, δέρμα (καφὲ ἀνοιχτόχρωμο) μόνο στὴν ράχη ὅπου ὑπάρχει «τυπωμένο» ἕνα κεφαλαῖο «Μ».
Γραφὴ τεχνική, εὐανάγνωστη, μικρόσχημη, λεπτή (εἰδικὰ στὸ ποιητικὸ κείμενο), ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής. Περιθώρια ἄνετα καὶ ἰσορροπημένα, διάστιχα ἐπίσης ἰσορροπημένα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες. Ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα καλαίσθητα καὶ καλλιτεχνικά.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Εἶναι συγκροτημένος καὶ μὲ καλλιτεχνικὴ ἱκανότητα, πιθανῶς μαθητὴς τοῦ Χουρμουζίου καὶ Γρηγορίου. Γράφει μετὰ τὸ 1819-20 ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γρηγόριο ὡς πρωτοψάλτη, ὄχι ὅμως καὶ πολὺ ἀργότερα.

Στὸ παράφυλλο Α′α μέσα σὲ κύκλο: *160*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.
Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο Λ′.

Καρὰ 161

αἰ. ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20) χαρτ. 17 x 10,5 σσ. 508 + α′-β

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος;

1 Κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

47 Ἕτερα χερουβικὰ ἀσματουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

94 Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ διδασκάλου τοῦ πρωτοψάλτου, ἅτινα διεδώθησαν παρ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴ 1817 ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ· ἦχος α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

140 Ἕτερα χερουβικὰ σύντομα, τὰ μὲν πέντε ἐμελουργήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, τὰ δὲ τρία παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου διὰ νὰ ἀποσωθεῖ ἡ α′ στάσις. Τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* ἡ γνωστὴ σειρὰ χερουβικῶν τῆς ἑβδομάδος.

165 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν, ἐμελουργήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος β′ *Ἀγαπήσω, σὲ Κύριε...*

167 Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου ὡς ψάλλεται ἐν τῇ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

169 Τὰ παρόντα ἐμελουργήθησαν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς κατὰ τὸ παλαιόν, συνετμήθησαν δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἅπερ ψάλλονται ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ τοῦ ἁγίου Μεγάλου Βασιλείου· β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν..., Ἀμήν..., Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

176 Κοινωνικὰ Αἰνεῖτε τὸν Κύριον. Στάσις α′, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

204 Τὸ παρὸν ἐμελουργήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, ἐκδοθὲν δὲ παρὰ τοῦ φοιτητοῦ [αὐτοῦ] Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. δ′ *Αἰνεῖτε...*

208 Στάσις β′ μελοποιηθεῖσα παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί - ο υ καὶ φοιτητοῦ αὐτοῦ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

241 Στάσις γ′. Τὰ κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ ἃ ἐμελοποιήθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρὰ *Αἰνεῖτε*· ὀκτὼ συνθέσεις.

278 Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Οἱ ἕξι γνωστὲς συνθέσεις.

294 Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ταξιαρχῶν κοινωνικὸν παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν ἄλλα δύο ὅμοια Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς (πλ. δ′) καὶ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (δ′).

307 Κοινωνικὰ εἰς μνήμας ἁγίων εἰς ἤχους ὀκτώ, ἅπερ τὰ μὲν ἐμελοποιήθησαν παρὰ τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων Δ α - ν ι ή λ, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ Γ ε ω ρ γ ί - ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς, τὰ δὲ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου Ἀκολουθεῖ τὸ *Εἰς μνημόσυνον...* σὲ συνθέσεις Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (ἦχοι: α′, β′ πα, τρίτος), Χ ο υ ρ - μ ο υ ζ ί ο υ (δ′), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (πλ. α′, πλ. β′), Δ α ν ι ὴ λ (βαρύς), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (πλ. δ′).

338 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα ἐν ταῖς Θεομητορικαῖς ἑορταῖς ᾀσματοτονισθέντα τὰ μὲν παρὰ τῶν ἀοιδίμων διδασκάλων Δ α ν ι ή λ, Π έ τ ρ ο υ καὶ Γ ε ω ρ γ ί ο υ [Κ ρ η τ ό ς], τὰ δὲ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου Ἀκολουθεῖ τὸ *Ποτήριον* σὲ συνθέσεις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (ἦχοι: α′, δ′), Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς (πλ. α′), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (βαρύς), πρωτοψάλτου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λευϊτιδος (πλ. δ′).

356 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, μελοποιηθέντα παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου, Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς, Γ ρ η γ ο - ρ ί ο υ πρωτοψάλτου καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου Ἀκολουθεῖ τὸ *Εἰς πᾶσαν...* σὲ συνθέσεις Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (ἦχοι: α′, δ′ «ὅπερ εὑρέθη ἰδιόχειρον αὐτοῦ», πλ. α′ πα «καὶ αὐτὸ ὁμοίως εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασιν αὐτοῦ»), Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς (βαρύς), Δ α ν ι ὴ λ (πλ. δ′).

380 Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ μελοποιηθέντα παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου καὶ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Καταγράφηκαν: Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς (α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*), Δ α - ν ι ὴ λ (α′ *Ἐσημειώθη...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (τρίτος *Ἐσημειώθη...* «εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι...»), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (πλ. β′ *Ἐσημειώθη...* ἀλλὰ κάποιος σημείωσε δίπλα «Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτ[οψάλ-

του]»), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (βαρὺς *Ἐσημειώθη...*).

395 Κοινωνικὰ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστοῦ Γεννῶν Καταγράφηκαν: Δ α ν ι ὴ λ (α′ δ′φωνος *Λύτρωσιν...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου «τὸ μέγιστον» πλ. α′ *Λύτρωσιν...*).

409 Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων Καταγράφηκε: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (βαρὺς *Ἐπεφάνη...*).

413 Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου κοινωνικὸν παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ κε *Ἐξελέξατω...*

418 Ἕτερον ὅμοιον παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐξελέξατω...*

422 Κοινωνικὸν ψαλλόμενον τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐκ στόματος...*

424 Κοινωνικὸν ψαλλόμενον τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, μελοποιηθὲν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Ἕτερον ὅμοιον Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...*

429 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*Ἕτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

437 Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, μελουργηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

439 Κοινωνικὸν τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Ἐξηγέρθη...*

442 Ἕτερον ὅμοιον ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*

445 Κοινωνικὰ τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως Καταγράφηκε τὸ *Σῶμα Χριστοῦ* σὲ συνθέσεις: Δ α ν ι ὴ λ (α′), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου (ἦχοι: β′, τρίτος, δ′), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (πλ. α′, πλ. β′ «εὑρέθη ἐν τοῖς σημειώμασι...»), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (βαρύς, πλ. δ′).

469 Κοινωνικὸν εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, μελοποιηθὲν παρὰ Δ α ν ι ή λ· α′ *Ἐπαίνει...* Ἕτερον ὅμοιον Π έ τ ρ ο υ τοῦ λαμπαδαρίου ἔντεχνον· πλ. α′ *Ἐπαίνει...*

477 Κοινωνικὸν τῆς Μεσοπεντηκοστῆς παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*

481 Κοινωνικὸν τῆς Ἀναλήψεως μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ′ *Ἀνέβη...*

484 Κοινωνικὸν εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*

487 Κοινωνικὸν ψαλλόμενον τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εὑρέθη δὲ ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Π έ τ ρ ο υ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*

489 Κοινωνικὸν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Πάντων, παρὰ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

492 Ἕτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

496 Ἕτερον ὅμοιον μελοποιηθὲν παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*

500 Κοινωνικὸν τῆς ἁγίας Μεταμορφώσεως, μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ πρωτοψάλτου Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*

504 Ἕτερον ὅμοιον παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ· δ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

507 Ἦχος β′ *Εἴδομεν τὸ φῶς... Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...* (δύο μελοποιήσεις).

508 Ἄγραφη. Στὰ δύο παράφυλλα στὸ τέλος ὑπάρχει ὁ Πίνακας τῶν περιεχομένων.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση ἀπὸ σκοῦρο καφὲ δέρμα. Χρυσοτυπίες, ἐμπρὸς καὶ πίσω, λιτὲς: λεπτὸ πλαίσιο μὲ ρόδακες. Στὴν ράχη παλαιὸ ἔντυπο ὠοειδὲς αὐτοκόλλητο μπλὲ χρώματος, ἀκριβῶς ἴδιο μὲ ἐκεῖνο ποὺ συναντᾶται στὰ χειρόγραφα 36, 59, 60, 66, 73, 74, 96, 109, 110, 111, 119, 149 καὶ 172 τῆς συλλογῆς. Σὲ αὐτὸ ἀναγράφεται, στὴν ἐπάνω γραμμὴ (μετὰ τὸ *Νο*, τὸ ὁποῖο εἶναι τυπωμένο) ὁ ἀριθμός *40* καὶ στὴν κάτω (ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ προαναφερθέντα χειρόγραφα ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια ἐτικέτα) *Γ. Πρ.* (= Γ ε ω ρ γ ί - ο υ Πρωτοψάλτου [Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ];).

Γραφὴ τεχνική, ἀριστεροκλινής, δηλωτικὴ ἔμπειρου γραφέως. Λιτὰ ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα. Περιθώρια σχετικὰ μικρά, διάστιχα ἄνετα. Μελάνες μαῦρες καὶ κόκκινες ἔντονες.

Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀλλὰ μοιάζει πάρα πολύ, ἕως καὶ ταυτίζεται, μὲ τὸν Ἀ ν - τ ώ ν ι ο τὸν Κ ύ π ρ ι ο, μαθητὴ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου (βλ. καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 103, 107, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους, ὅπως ὁ Παντελεήμονος 934, Νάουσας 52, μονῆς Ὀμπλοῦ 10, κ.ἄ.). Γράφει μετὰ τὸ 1819-20 ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη.

Στὴν σελίδα 1 ψηλά: *Νο 21* καὶ στὸ κέντρο: *-96-*, λίγο δεξιώτερα: *1817* καὶ δεξιὰ μέσα σὲ κύκλο: *161*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 162

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819-20) χαρτ. 15,2 x 10,8 φύλλα Α'-Β' + σσ. 566

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ-ΟΡΘΡΟΥ-ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1 Χῶρος κενὸς γιὰ ἐπίτιτλο, τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν σχεδιάστηκε (γιὰ μιὰ ὑπάρχουσα σημείωση στὸν χῶρο αὐτὸ βλ. τὰ σχόλια παρακάτω). Ἀμέσως μετὰ πολὺ ἀχνὰ λόγῳ φθορᾶς ἀπὸ ὑγρασία: Ἀνθολογία περιέχουσα τὰ χρειώδη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας κατ᾽ ἐκλογὴν συντεθέντα παρὰ διαφόρων μουσικῶν διδασκάλων. Τὸ παρὸν συνετμήθη παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

Ἀκολουθοῦν: σ. 17: Κεκραγάρια Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου-πλήρης σειρὰ· σ. 50: Ὀκτάηχον *Θεοτόκε Παρθένε* Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ - τ η· σ. 70: πολυέλεος Δ α ν ι ὴ λ *Δοῦλοι Κύριον...* σὲ ἦχο δ'· σ. 106: πασαπνοάρια Εὐαγγελίου Ὀρθρου τοῦ Ἰ ω ά ν ν η πρωτοψάλτη (ἦχος α') καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (ἦχος πλ. β')· σ. 123: Πασαπνοάρια Αἴνων Ἰ α κ ώ β ο υ (πλήρης σειρά)· σ. 146: Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· σ. 199: Καὶ νῦν τῶν Κυριακῶν ἦχος β' *Ὑπερευλογημένη...*· σ. 201: Δοξολογίες αργές τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ (ἤχοι α' καὶ β' μὲ τὰ ᾀσματικά τους), Π έ τ ρ ο υ Πελοποννησίου (δ', μὲ ᾀσματικὸ Ἰ α κ ώ β ο υ), Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (πλ. α'), Δ α ν ι ὴ λ (βαρὺς ἑπτάφωνος μὲ ᾀσματικό), Ἰ α κ ώ β ο υ (βαρὺς καὶ πλ. δ' μὲ τὰ ᾀσματικά τους). Ὡστόσο, ἡ τελευταία δοξολογία εἶναι κολοβὴ (δὲν ὁλοκληρώνεται ὁ στίχος *Καταξίωσον Κύριε...*), ἀφοῦ μετὰ τὴν σ. 258 ὑπάρχουν δύο φύλλα ἄγραφα καὶ ἀνάριθμα.

259 Ἀισματικὸν νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β'[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς ὑπάρχει χάσμα μεταξὺ τῶν σελίδων 260-261 (βλ. παρακάτω τὴν περιγραφὴ τῆς σ. 561-563).

261 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος ἀρχαῖον ἐκ τῆς παπαδικῆς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

264 Ἄγραφη.

265 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῆς ἀκολουθίας τῆς Θείας καὶ ἱε-

ρᾶς Λειτουργίας. Ἀκολουθοῦν: Δύναμις τὸ συνηθισμένο σὲ ἦχο β'· Ἀλληλουιάριο πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο α' *Ἀλληλούια...*· σ. 270: Χερουβικὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου Β υ ζ α ν τ ί ο υ (πλήρης σειρά, ὀκτὼ συνθέσεις)· σ. 323: Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (ἦχος α', ὁ ὁποῖος δὲν ὁλοκληρώνεται, ἀφοῦ μετὰ τὴν σελίδα 324 ὑπάρχουν δύο ἄγραφα καὶ ἀνάριθμα παράφυλλα).

325 Συνεχίζεται καὶ ὁλοκληρώνεται τὸ χερουβικὸ τοῦ β' ἤχου τοῦ Γρηγορίου ἀπὸ τὴν φράση *εἰκονίζοντες*. Ἀκολουθεῖ: τοῦ αὐτοῦ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· τρίτος, καὶ τὰ ὑπόλοιπα: Π έ τ ρ ο υ (δ' καὶ πλ. α'), Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (πλ. β'), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (βαρύς, πλ. δ').

349 Τὰ τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου, σύντμηση Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] σὲ ἦχο β', καὶ τὸ σὲ ἦχο α' δ'φωνο *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

359 Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν. Κατὰ σειρὰ τὰ ὀκτὼ κατ᾽ ἦχον *Αἰνεῖτε* τοῦ Δ α ν ι ή λ, καὶ ἡ σελίδα 392 στὸ τέλος εἶναι ἄγραφη.

393 Κοινωνικὰ ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι συνθέσεων.

411 Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν ὕμνων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Καταγράφηκαν κοινωνικὰ τῶν ἑορτῶν κατὰ σειρὰ (βλ. π.χ. τὸ χφ. Καρὰ 161 τοῦ ἴδιου γραφέα, σσ. 380 κ.έ.): Γ. Κ ρ η τ ὸ ς (α' *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (πλ. α' *Ἐσημειώθη...* καὶ εὑρεθέντα ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Π έ τ ρ ο υ: *Ἐσημειώθη...* σὲ ἤχους τρίτο, πλ. β', βαρύ), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (πλ. α' *Λύτρωσιν...*), Δ α ν ι ὴ λ (α' *Ἐπεφάνη...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (α' *Ἐξελέξατω...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (α' *Ἐκ στόματος...*), Δ α ν ι ὴ λ (δ' *Εὐλογημένος...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ (πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου*)· σ. 452: Ἰ α κ ώ β ο υ (πλ. α' *Σιγησάτω...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (α' *Ἐξηγέρθη...*)· Κοινωνικὰ τοῦ Πάσχα τῶν: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου σὲ πλ. α', Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ ἤχους β', τρίτο καὶ βαρύ· σ. 473: Δ α ν ι ὴ λ (α' *Ἐπαίνει...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (δ' *Ὁ τρώγων μου...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (δ' *Ἀνέβη...*), Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον...*), Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (α' *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...*).

490 Τὰ παρόντα λέγονται καὶ τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ καὶ εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ἁγίας Ἄννης, τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α' *Ἀγαλλιᾶσθε...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ' *Ἀγαλλιᾶσθε...*

497 Εἰς τὰς στ' τοῦ Αὐγούστου τῆς Μεταμορφώσεως, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος δ' *Ἐν τῷ φωτί...*

502 Ἄγραφη καὶ ἀκολουθοῦν δύο φύλλα χωρὶς ἀρίθμηση καὶ ἄγραφα.

503 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς Καταγράφηκαν τὰ Προκείμενα *Μὴ ἀποστρέψῃς...* καὶ *Ἔδωκας κληρονομίαν...* τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, καὶ (σ. 506 κ.έ.) τὰ ἑπτὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς σὲ σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

521 Τὰ τοῦ Ἀκαθίστου: Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ νη *Θεὸς Κύριος...* Τὸ σύντομον· πλ. δ′ ηαηα *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον συντομώτερον· πλ. δ′ ηαηα *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω... Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

547 Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα εἰς τὸν Νυμφῶνα μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· πλ. δ′ νη *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ ηαηα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...*

553 Τὸ παρὸν τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ′ ηαηα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

557 Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικὰ ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ γα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

559 Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...*

561 Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον στὴν σελίδα 563 συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἕνα ἀργὸ τρισάγιο (μᾶλλον τὸ τῆς σελίδας 259-260, βλ. παραπάνω).

564 Ἀισματικὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μελοποιηθὲν παρὰ [Μ α ν ο υ ή λ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Καὶ αὐτὸ δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον μετὰ τὴν σελίδα 566 δὲν ὑπάρχει ἄλλη. Ἀκολουθοῦν δύο παράφυλλα: στὸ α′α ἔγινε προσπάθεια νὰ γραφτοῦν τὰ Περιεχόμενα τοῦ τόμου, ἐνῶ στὸ α′β ὑπάρχει μιὰ σημείωση (βλ. τὰ σχόλια παρακάτω). Τὸ παράφυλλο β′ εἶναι ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση, ὡστόσο ὅμως σὲ κάποιες σελίδες ὑπάρχουν φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα φθαρμένο μόνο στὴν ράχη, ὅπου ἡ ἐπιγραφή: *ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ*. Κολοβὸ χειρόγραφο.

Γραφὴ ἡ τῶν κωδίκων Καρὰ 158 καὶ 159. Περιθώρια μικρά.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ὁ ἴδιος γράφει καὶ τὰ χειρόγραφα 158 καὶ 159 τῆς συλλογῆς, σίγουρα μετὰ τὸ ἔτος 1819-20, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ὡς πρωτοψάλτη.

Στὸ παράφυλλο Β'β:

Τῷ φιλτάτῳ μοι Κωνσταντίνῳ
Πελαχρονίῳ (;) *προσφέρω ὡς*
ἐνθύμιον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου
Μιχαὴλ Μαζοκόπος

Λίγο παρακάτω: *-70-* καὶ ἀκόμη παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *162*.
Ψηλὰ καὶ ἀριστερὰ στὸ φ. 1α, στὸν χῶρο ποὺ ἔμεινε κενὸς γιὰ νὰ σχεδιαστεῖ ἐπίτιτλο: *Μιχαὴλ Γ. Μαζοκόπος ἐνθύμιον 1923*.
Στὸ παράφυλλο α'β μιὰ σημείωση:

Τῷ ἱερολογιωτάτῳ Σάββα
ἱεροδιακόνῳ ἁγίας Μη-
τροπόλεως Τραπεζοῦντος
Εἰς Τραπεζούντα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 420.

Καρὰ 163

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1821-22) χαρτ. 16,4 x 12,5 σσ. 416 + φ. α'-β'

Τ Α Μ Ε Ι Ο Ν Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ (Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α)

1 Μετὰ ἀπὸ ὄμορφο ἐπίτιτλο (φυτό): Ταμεῖον ἀνθολογίας περιέχον ἅπασαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνιαύσιον ἀκολουθίαν τῆς Λειτουργίας, Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατ᾽ ἐκλογὴν τῶν ἐμμελεστέρων καὶ εὐφραδεστέρων μουσικῶν μαθημάτων τῶν ἐνδοξοτέρων διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων, ἐξηγηθεῖσα εἰς τὴν νέαν τῆς μουσικῆς μέθοδον καὶ μετὰ πάσης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου· ἦχος β' *Ἀμήν, ἅγιος ὁ Θεός...*, Τὸ τρίτον *Ἅγιος ὁ Θεός...*, Ἀργότερον· ἦχος β' *Δύναμις ἅγιος ὁ Θεός...*, Ἕτερον· ἦχος β' *Δύναμις...*

52 Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ τοῦ κὺρ Σ τ ε φ ά ν ο υ ἁγιορείτου (κάποιος σημείωσε μὲ μολύβι: *μοναχοῦ Ξηροποταμινοῦ*)· ἦχος α' ἐκ τοῦ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

36 Ἄλλος γραφέας πολὺ πρόχειρα: Δύναμις Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς δίχορον· β′ *Δύναμις...* Ἀκολουθεῖ Δύναμις στὶς δεσποτικὲς ἑορτὲς καὶ ἕτερον (*Ὅσοι εἰς Χριστόν...*).

41 Ἄλλος, τρίτος, γραφέας: Ἀλληλουιάριο τοῦ Εὐαγγελίου· ἦχος α′ *Ἀλληλούια...*

43 Ἑτέρα στάσις παρὰ [Π έ τ ρ ο υ] Β υ ζ α ν τ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

81 Ἑτέρα στάσις παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

120 Ἑτέρα στάσις, χερουβικὰ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

160 Ἑτέρα στάσις, χερουβικὰ παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἕτερον τοῦ κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος β′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἦχος δ′ παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ *Οἱ τά...*

168 Ἦχος βαρὺς *Οἱ τά...* Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος πλ. δ′ ἐκ τοῦ νη *Οἱ τά...*

173 Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου χερουβικοῦ γράφει ἄλλος: Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ· πλ. α′ *Οἱ τά...*

177 Γράφει πάλι ὁ α′ γραφέας: Ἑτέρα στάσις χερουβικῶν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τά...* Παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· ἦχος β′ Καὶ συνεχίζεται ἡ γνωστὴ σειρὰ «τῆς ἑβδομάδος».

200 Ἄγραφη.

201 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ *Τὴν γὰρ σήν...* Ἀπὸ τὴν σελίδα 205 τὸ μέλος τὸ συνεχίζει ἄλλος γραφέας, ὁ ὁποῖος γράφει καὶ ὅλες τὶς ὑπόλοιπες σελίδες τοῦ χειρογράφου.

207 Ἕτερον· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος...*

210 Ἦχος ὁ αὐτὸς ἐκ τοῦ βου *Σὲ ὑμνοῦμεν...*

211 *Ἀμήν...*

212 Ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

215 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Τὸ παρὸν ἀντὶ κοινωνικοῦ μελοποιηθὲν [παρά] Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συντεθὲν (=συντμηθὲν) [παρά] Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις*

217 Κοινωνικὸν μελοποιηθὲν [παρά] Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ,

συντεθὲν (=συντμηθὲν) [παρά] Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Γεύσασθε...*

219 Ἀρχὴ τῶν κοινωνικῶν κατ᾽ ἦχον. Παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α - ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

248 Ἑτέρα στάσις τῶν κοινωνικῶν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

270 Κοινωνικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι συνθέσεων. Ὡστόσο, μετὰ τὸ κοινωνικὸ τῆς Τετάρτης *Ποτήριον...* ὑπάρχει καὶ ἄλλη μία σύνθεση τοῦ ἴδιου κοινωνικοῦ.

291 Ἑτέρα στάσις κοινωνικὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

309 Κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ μελοποιηθέντα παρὰ Δ α - ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου, πλὴν τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς διὰ τὴν α′ τοῦ Σεπτεμβρίου· α′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α - ν ι ὴ λ στὶς ἑορτὲς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅλα σὲ α′ ἦχο.

325 Κοινωνικὸν τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐκ στόματος...*

327 Κοινωνικὸν τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων παρὰ Δ α ν ι ή λ· δ′ *Εὐλογημένος...*

329 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ [Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

333 Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

336 Κοινωνικὸν τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ. Τὸ παρὸν Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ *Ἐξηγέρθη...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ στὶς ἑορτές: Πάσχα (ἦχος α′), Θωμᾶ (πλ. α′), Μεσοπεντηκοστῆς (δ′), Ἀναλήψεως (δ′), Πεντηκοστῆς (α′), Ἅγ. Πάντων (πλ. δ′), Μεταμορφώσεως (βαρύς).

358 Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ· α′ *Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν...* Ἀκολουθοῦν: Δανιὴλ (εἰς μνήμας ἁγίων, βαρύς), εἰς Θεομητορικὰς ἑορτάς [Γ ρ η γ ο ρ ί - ο υ]· βαρὺς *Ποτήριον...*, ἀνωνύμου· δ′ *Σῶμα Χριστοῦ...* ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε δίπλα: «Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ».

369 Γράφει ἄλλος: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· β′ *Δύναμις, Ἅγιος*

ὁ Θεός... Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· α' *Ἀλληλούια...* Τοῦ Σταυροῦ· β' *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...* Ἕτερον ἀργόν· ἦχος β' *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

372 Ἕτερον κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· β' *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

374 Ἕνα μέλος χωρὶς ποιητικὸ κείμενο, ἕως τὴν σ. 378.

379 Γράφει ἄλλος: Ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ν ν α δ ί ο υ μοναχοῦ, προσόμοιον εἰς τύπον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α'[3] *Τῆς αὐτολέκτου καὶ θείας διδασκαλίας σου...*

380 Ἕτερον ἄλλον, Πανεύφημοι μάρτυρες ἡμᾶς Συνεχίζει μὲ προσόμοια σὲ διάφορους ἤχους.

394-395 Ἄγραφα.

396 Συνεχίζονται τὰ προσόμοια.

400 Γράφονται ἄτεχνα κάποια μέλη, ὅπως *Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν...* καὶ στὶς ἑπόμενες σελίδες (σ. 406 κ.ἑ.) σημειώνονται

414 Μιὰ σφραγίδα (βλ. παρακάτω, μετὰ τὰ σχόλια).

415 Ξεκινᾶ ὁ πίνακας περιεχομένων τοῦ τόμου.

Στίχοι διπλοῖ 11-12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση σκουρόχρωμου δέρματος τὸ ὁποῖο εἶναι ἀρκετὰ ταλαιπωρημένο. Διακόσμηση λιτή: ἐμπρὸς ὑπάρχουν τέσσερα ἁπλὰ ἄνθη στὶς γωνίες καὶ ἕνα χερουβὶμ στὸ κέντρο, ἐνῶ πίσω ἕνα ἁπλὸ φυτό. Τὰ φύλλα εἶναι χονδρά, ὄχι πολὺ καλῆς ποιότητος.

Γραφὴ ἐλαφρὰ ἀριστερόκλινής, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη, ἀρκετὰ τεχνική. Ἀπὸ τὴν σελίδα 205 κ.ἑ. ὅπου γράφει ἄλλος (πιὸ ὄρθια καὶ τεχνικὴ γραφή, μὲ ζωηρότερες μελάνες) ὅλα τὰ «ε» γράφονται ἐπιμήκη (εἰδικὰ ἡ μεσαία καὶ κάτω κεραῖες, πρὸς τὰ δεξιά) καὶ τὸ κάτω μέρος τους γεμίζει μὲ κόκκινη μελάνη, ὅπως γεμίζουν καὶ τὰ «δ», «σ», κ.λπ.. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ πρωτογράμματα μὲ φυτά. Περιθώρια ἄνετα, μὲ τὸ κάτω νὰ εἶναι μεγαλύτερο.

Γραφεῖς δὲν δηλώνονται. Ὁ α' (11 διπλοῖ στίχοι) εἶναι ἀρκετὰ ἀνορθόγραφος καὶ σὲ λίγα σημεῖα παρεμβάλλονται ἕνας-δύο ἀκόμη. Ἀπὸ τὴν σελίδα 205 ἕως τὴν 368 γράφει ἄλλος (12 διπλοῖ στίχοι), σαφῶς πιὸ συγκροτημένος. Ἀπὸ τὴν σελίδα 369 ἕτερος (πολὺ πρόχειρος, μὲ ἐλάχιστα περιθώρια), καὶ ἀπὸ τὴν σ. 379 ἄλλος ἕνας ἐπίσης πρόχειρα. Γράφουν μετὰ τὸ 1821-22, ὄχι ὅμως καὶ πολὺ ἀργότερα.

Ἀριστερὰ στὸ ἐπάνω περιθώριο τῆς σελίδας 1: *-94-*, ἐνῶ δεξιότερα ἡ γνωστὴ σφραγίδα τοῦ Ν ι κ ο λ ά ο υ Χ ρ υ σ ο χ ο ΐ δ ο υ (βλ. καὶ τὴν σ. 414, καὶ τὰ χειρόγραφα 20, 95, 106):

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ν. Α. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΟΥ

Στὸ κάτω περιθώριο τῆς ἴδιας σελίδας μέσα σὲ κύκλο: *163*.

Στὴν σελίδα 414 ἡ γνωστὴ σφραγίδα: *Βιβλιοθήκη Ν. Α. Χρυσοχοΐδου*.

Μέσα στὸ παρὸν χειρόγραφο ὑπάρχει ἕνα χαρτὶ ὅπου εἶναι γραμμένα τὰ ἑξῆς: *Κὺρ Σίμωνι, τῷ Μαγίστορι ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων καὶ τῆς ὀνομαστικῆς αὐτοῦ ἑορτῆς εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀπείρου πρὸς αὐτὸν ἀγάπης μας. Γ.ΠΑΝΑΓΟΥΛΙΑΣ, Π. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΡ. ΜΠΟΓΙΑΝΤΖΗΣ, Κ. ΠΑΠΛΙΓΚΙΝΗΣ, Α. ΒΑΣΣΟΣ καὶ Α. ΣΙΑΚΑΜΠΕΝΗΣ 10.5.38 Τετάρτη*

Γιὰ τὸν Σιακαμπένη βλ. τὰ χειρόγραφα 171 καὶ 192, καθὼς καὶ τὴν Εἰσαγωγή. Πιθανότατα ὁ παρὼν κώδικας ἀποτελεῖ δῶρο τῶν παραπάνω στὸ Σίμωνα Καρά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 164

αἰ. ΙΘ' (1827) χαρτ. 15,3 x 10,3 σελίδες 1-192 + φφ. α'-μστ' + σσ. 193-590

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Κυριαζῆς ἀπὸ τὸ Βελεστίνο.

1 Μετὰ ἀπὸ ἄτεχνο ἐπίτιτλο (φυτά): Βιβλίο τρίτον, περιέχον τὴν Θείαν Λειτουργίαν ὃ καὶ ἐχωρίσθη οἰκονομικῶς ὅπως μὲ τὰ τρία ἐκδοθέντα ὀγκώδη ἀποτελέσωσι τὴν βίβλον. Χερουβικὰ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος *α' Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

60 Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις, τὰ λεγόμενα «μέγιστα».

140 Χερουβικὰ σύντομα, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ Ἡ γνωστὴ σειρὰ «τῆς ἑβδομάδος» μὲ τοὺς ἤχους β', τρίτο καὶ πλ. β' νὰ εἶναι μελοποιημένοι ἀπὸ τὸν «λαμπαδάριο» Γ ρ η γ ό ρ ι ο.

170 Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Μέλος ἀρχαῖον· πλ. β' *Κατευθυνθήτω...*

171 Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κοινωνικὸν Ἰ ω -

ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

177 Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, κὺρ Ἰ ω ά ν - ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

186 Κοινωνικὸν ψαλλόμενον τῇ Παρασκευῇ· πλ. α′ *Σωτηρίαν εἰργάσω...*

189 Τῷ Σαββάτῳ· πλ. α′ *Μακάριοι οὓς ἐξελέξω...* ἕως τὴν σ. 192. Ἀκολουθοῦν κάποια φύλλα μὲ κοινωνικὰ *Αἰνεῖτε* ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα, τὰ ὁποῖα ἀριθμήθηκαν ἀπὸ τὸν Σ. Καρὰ μὲ ἑλληνικοὺς ἀριθμούς. Ἡ σειρὰ δεσίματος τῶν φύλλων στὸν τόμο σὲ σχέση μὲ τὴν ἀρίθμησή τους εἶναι: ιε′-μστ′, α′-ιδ′. Στὸ α′: Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἡ σειρὰ μελοποιήσεων, μετὰ τὸ φ. ιδ′ συνεχίζεται στὸ ιε′ καὶ ὁλοκληρώνεται στὸ φ. μβ′, ὅπου: Τῆς Πεντηκοστῆς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὸ Πνεῦμά σου...* ἕως τὸ φ. μστ′.

193 Κοινωνικὰ ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακάς, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

229 Τὰ λεγόμενα ἀνέκδοτα, ἅτινα εἰσὶ δέκα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου, ἐξεδόθησαν δὲ παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί - ο υ καὶ φοιτητοῦ αὐτοῦ· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἡ γνωστὴ σειρὰ (ὅπως ἐκδόθηκε στὴν *Πανδέκτη* τοῦ ἔτους 1851 μὲ δύο συνθέσεις στοὺς ἤχους βαρὺ καὶ πλ. δ′). Ὡστόσο, στὸ παρὸν χειρόγραφο καταγράφονται μόνο ὀκτὼ συνθέσεις, μία σὲ κάθε ἦχο.

268 Ἀρχίζει μιὰ ἑνότητα κοινωνικῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ: Ταξιαρχῶν (Γ ρ η - γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· δ′, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′), Ἁγίων, δικαίων, ὁσίων (Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου σὲ ἤχους α′ *Εἰς μνημόσυνον...*, β′, τρίτο, καί: Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· δ′, Δ α ν ι ή λ· βαρύς, καὶ ἕνα χωρὶς ὄνομα μελοποιοῦ σὲ πλ. δ′).

308 Ἀρχίζουν κοινωνικὰ εἰς Θεομητορικὰς ἑορτὰς εἰς ἤχους η′ παρὰ Δ α ν ι ὴ λ, Π έ τ ρ ο υ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς, Γ ρ η γ ο ρ ί - ο υ καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ: Π έ τ ρ ο υ λ α μ π α δ α ρ ί ο υ· πλ. α′, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· β′, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· τρίτος, Δ α - ν ι ή λ· δ′, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· βαρύς.

332 Κοινωνικὰ γιὰ τὶς ἑορτὲς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων παρὰ Δ α ν ι ὴ λ, Π έ τ ρ ο υ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ τῶν διδασκάλων: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου (*Εἰς πᾶσαν...* σὲ ἤχους α′, β′, δ′), Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. β′, Γ ε ω ρ - γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· βαρύς, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′.

361 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ ἅπαντα τὰ κοινωνικὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς οὗ ποιητὴς ἄδηλος· ἦχος α′ *Εὐλόγησον...* Εἶναι τὸ μέλος τοῦ Γεωργίου τοῦ Κρητός.

365 Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Ἐσημειώθη...* Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· βαρὺς *Ἐσημειώθη...* Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικά: Χριστουγέννων (Δ α ν ι ή λ· α′), Θεοφανείων (Δ α ν ι ή λ· α′, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρύς), Χριστουγέννων (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρύς), Εὐαγγελισμοῦ (Π έ τ ρ ο υ· α′), Σαββάτου Λαζάρου (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′), Βαΐων (Δ α ν ι ή λ· δ′), Μ. Πέμπτης (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′).

411 Συνέχεια: Μ. Σαββάτου ἀντί χερουβικοῦ (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Σιγησάτω...*), Κοινωνικὸ Μ. Σαββάτου (πλ. α′), Ἀναστάσεως (Δ α ν ι ή λ· α′, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σε ἤχους β′, τρίτο, δ′, καὶ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ.α′), τὰ Κοινωνικὰ τοῦ Δ α ν ι ὴ λ στὶς ἑορτὲς τοῦ Θωμᾶ (ἦχος α′), Μεσοπεντηκοστῆς (δ′), Ἀναλήψεως (δ′), Πεντηκοστῆς (α′), Ἅγ. Πάντων (πλ. δ′) καὶ Μεταμορφώσεως (βαρύς).

470 Εἰς Κυριακάς, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...*

474 Εἱρμοὶ καλοφωνικοὶ παλαιῶν διδασκάλων. Παρὰ κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Γ α ν ο χ ω ρ ί τ ο υ· *Ἀντίληψίς μου Κόρη...* Ψηλὰ στὴν ᾧα ὁ γραφέας ἔγραψε: Ἦχος α′ πα δ′φωνος κε Τὸ μέλος ὡστόσο εἶναι ἦχος α′ πα.

479 Ἦχος πλ. β′ *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου...* ἕως τὴν σελίδα 483.

484 Ἀγραφη, καὶ μετὰ ἡ ἑπόμενη ξανά-αριθμήθηκε: 481 κ.ἑ.

481 Ἐγράφησαν δὲ ὧδε καὶ μερικοὶ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ μετὰ τῶν κρατημάτων αὐτῶν. Τὸ παρὸν παρὰ Β α λ α σ ί ο υ ἱερέως· α′ *Ἔφριξε γῆ...* Παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· β′ διατονικὸς ἤτοι λέγετος *Ἣν ἡρετίσω δέσποτα...* Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· τρίτος *Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...* Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. α′ *Στένω ἐκ βαθέων...* Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Μνήσθητι Δέσποινα κἀμοῦ...* Π έ τ ρ ο υ τοῦ μελωδοῦ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...*

521 Κρατήματα κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ τῶν νέων μουσικοδιδασκάλων ἕνεκα τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· α′ κε *Αἰεναιε...* Π έ -

τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ἦχος β′ διατονικὸς ἤτοι λέγετος *Εριρε...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Αιεναιε...* Ἰ ω - ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Τοτοτοτο...* Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ερρερεμ...* Κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Τετετετε...*

550 Ἄγραφη.

551 Π α ν α γ ι ώ τ ο υ πρωτοψάλτου Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· βαρὺς *Τεριρερε...* Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Τιτιτι...*

563 Ἀισματικὸν νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ὁλοκληρώνεται στὴν σελίδα 573, ὅπου χαμηλὰ ὁ γραφέας σημείωσε: *Τέλος τοῦ τρίτου βιβλίου.*

574 *Εἴληφε τέλος ἡ παροῦσα Ἀνθολο:*
γία ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωκζ′ (=1827) *ἀπὸ*
Χριστοῦ. κατὰ μῆνα Μάϊον
ἐν τῇ κ′. διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ τα:
πεινοῦ Κυριαζῇ ἀναγνώστου Κων:
σταντίνου Κώστογλου τοῦ ἐκ Κωμο:
πόλεως Βελεστήνου. οἱ χρώ:
μενοι τῇ βίβλῳ καὶ ἐξ αὐτῆς ὠ:
φελούμενοι μεμνήσθωσαν τοῦ Γε:
γραφότος.

Ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε παρακάτω:

μαθητοῦ Γρηγορίου λαμπα[δα]*ρίου*
ἐν τῇ Σχολῇ αωιε′-αωιη′ ;

575 Μετὰ ἀπὸ ἐπίτιτλο: Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου Στὶς ἑπόμενες σελίδες συνεχίζεται ὁ Πίνακας περιεχομένων τοῦ τόμου.

582 Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Τὸ παρὸν ψάλλεται ὡς νεκρώσιμον· πλ. δ′ νη *Μετὰ τῶν ἁγίων...* Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· β′ *Δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τεθνεώτας· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

589 Ἄγραφη.

590 Ἐνθυμήσεις διάφορες: *1828 ἰουναρίου 7 ἐδέθησαν εἰς βέ νιτο...* (;) *Δαμασκηνὸς ....* (;). Παρακάτω ὁ ἴδιος μὲ ἄλλη πένα: *1828 ἰουναρίου 18 ἀρχίνισι Θόδορους ...* (;).

Στίχοι διπλοῖ 11.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση (ξύλινες πινακίδες μὲ ἐπένδυση δέρματος) μὲ ἐξίτηλες χρυσοτυπίες ἐμπρὸς καὶ πίσω (πλαίσιο μὲ ἄνθη). Θηλυκωτῆρες ποὺ σώζονται. Φύλλα ἀρκετὰ κιτρινισμένα. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφὴ μικρόσχημη καὶ ἄτονη, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἄτεχνη καὶ βιαστική. Τὸ ποιητικὸ κείμενο διαβάζεται δύσκολα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων.
Γραφέας ὁ Κ υ ρ ι α ζ ῆ ς ἀναγνώστης Κωνσταντίνου Κ ώ σ τ ο γ λ ο υ, ἐκ Κωμοπόλεως Βελεστίνου, τὸν Μάιο του 1827. Δηλώνει μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ.

Στὴν ἐσωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, μέσα σὲ κύκλο: *164*, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ψηλὰ στὴν ᾧα τῆς σελίδος 1.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 165

αἰ. ΙΘ' (1851) χαρτ. 17,5 x 12 φύλλα Α'-Β' + σσ. 1000 + α'-δ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Γεώργιος Πετζιλαδῆς.

1 Ἀνθολογία κατ᾽ ἐκλογὴν τῶν ἐμμελεστέρων καὶ γλαφυροτέρων μαθημάτων. Ἀνοιξαντάρια Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η συντμηθέντα παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Τὰ γνωστά, δημοσιευμένα στὰ 1845 στὸ *Ταμεῖον Ἀνθολογίας* τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ.

Καθεξῆς τὸ χειρόγραφο περιέχει γνωστὲς καὶ ἐκδεδομένες συνθέσεις, οἱ ὁποῖες παρακάτω περιγράφονται σύντομα, ἀλλὰ μὲ πληρότητα. Ὁ γραφέας ἀντλεῖ κυρίως ἀπὸ τὸ *Ταμεῖον Ἀνθολογίας* τοῦ πρωτοψάλτου Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ (1845) καὶ ἀπὸ μέλη τοῦ Νικολάου Σμύρνης:
Μακάριος ἀνὴρ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἕτερον Θ. Π.Π. Φωκαέως σὲ ἦχο βαρύ, Κεκραγάρια Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ (πλήρης σειρά), Κεκραγάρια Θ.Π.Φ[ω κ α έ ω ς] (πλήρης σειρά), Τὰ *Φῶς ἱλαρόν* σὲ ὀκτὼ ἤχους τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ προσκυνητοῦ ἡμῶν πατριάρχου κυρίου κυρίου Γ ε ρ μ α ν ο ῦ. Σελ. 97: ἕτερα ὑπὸ Θ. Π.Π. Φ[ω κ α έ ω ς]· δ' *Φῶς ἱλαρόν...*, πλ. β' *Φῶς ἱλαρόν...* Σελ. 101: Θεοτόκε Παρθένε ὀκτάηχο σὲ σύντμηση Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ. Σελ. 109: Ἀνοιξαντάρια σύντομα Φ ω κ α έ ω ς (τὰ γνωστά). Ὁ Ν' ψαλμὸς ὑπὸ Φωκαέως (βαρύς, καὶ πλ. δ'). Σελ. 134: Προ-

κείμενα τοῦ ἑσπερινοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας *Μὴ ἀποστρέψῃς, Ἔδωκας κληρονομίαν* καὶ τὰ ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τοῦ ἴδιου. Σελ. 154: Τῇ ὑπερμάχῳ σύντομον Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. δ′, καὶ τὸ ἴδιο δίχορον (τὸ γνωστό). Ἀκολουθοῦν τὰ Ἀλληλούια καὶ Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος. Σελ. 167: Τὸ παρὸν μελοποιηθὲν παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου εἰς ἦχον πλ. δ′, ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Επιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεὸς *Τὸν ἥλιον...* Σελ. 176: Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Σελ. 184: Πολυέλεος Φ ω κ α έ ω ς, ἦχος λέγετος ἤτοι διατονικὸς β′ ἐκ τοῦ βου *Ἐξομολογεῖσθε...* (μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο). Σελ. 208: μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος τρίτος *Δόξα σοι Κύριε...* Εἰ δὲ ἐστιν ἀρχιερεὺς ψάλλεται τὸ παρόν· τρίτος *Εἰς πολλὰ ἔτη..* Σελ. 209: Πολυέλεος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Δοῦλοι Κύριον...* (μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο). Σελ. 235: ἕτερος μελοποιηθεὶς παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· δ′ *Λόγον ἀγαθόν...* (μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο). Σελ. 250: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ δοξολογίαι. Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό). Τοῦ αὐτοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ] πλ. β′ (μὲ ᾀσματικό) Τοῦ αὐτοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ]· βαρὺς (μὲ ᾀσματικό). Τοῦ αὐτοῦ [Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ]· πλ. δ′ (μὲ ᾀσματικό). Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ (μὲ ᾀσματικό). Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· βαρύς (μὲ ᾀσματικό). Σελ. 295: Ἦχος β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Μετὰ τὸν Ἀπόστολον· β′ *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Δόξα σοι...* Ὅταν εἶναι ἀρχιερεύς· ἦχος δ′ *Εἰς πολλά...* Ἕτερον Δόξα σοι Κύριε. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκολουθίας· ἦχος β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Σελ. 297: Δοξολογίες. Ἡ παροῦσα Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ διατονικὸς βου *Δόξα σοι...* (μὲ ᾀσματικό). Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ πλ. α′ (μὲ ᾀσματικὸ Γ.Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;) ἐκ τοῦ κε). Σελ. 313: Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς (μὲ ᾀσματικό). Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς (μὲ ᾀσματικό). Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ (μὲ ᾀσματικό). Σελ. 337: Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, συνετμήθη παρὰ Γ. ΚΡ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς)· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀρχιερέως, μέλος ἀρχαῖον· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς· βαρὺς *Σὲ μεγαλύνομεν...* Σελ. 347: Κύριε ἐλέησον κατ᾽ ἦχον ρυθμικά, παρὰ Θ. Π.Π. Φ[ω κ α έ ω ς]· α′ *Κύριε ἐλέησον...* Σελ. 351: Τὰ κατ᾽ ἦχον ἀργοσύντομα χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος καὶ τῶν ἐλαχίστων ἑορτῶν, μελοποιηθέντα παρὰ Θ. Π.Π.Φ[ω κ α έ ω ς]· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Σελ. 355: κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· κε *Τὸν Βασιλέα...* Σελ. 356: Ἦχος β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Τὸν Βασιλέα...* Ἦχος τρίτος *Οἱ τά...* Ἦχος δ' *Οἱ τά...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Τὸν Βασιλέα...* Ἦχος πλ. α' *Οἱ τά...* Ἦχος πλ. β' *Οἱ τά...* Ἦχος βαρὺς *Οἱ τά...* Ἦχος πλ. δ' *Οἱ τά...* Σελ. 385: Τῆς ἑβδομάδος παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου (πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 405: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τὰ λεγόμενα ἀνέκδοτα (πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 457: Ἕτερα κατ᾽ ἦχον παρὰ κὺρ Π έ - τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (οἱ τέσσερις κύριοι ἦχοι). Μετὰ τὴν σ. 474 παρεμβάλλονται οἱ σελίδες 491-506, ἀκολουθοῦν οἱ σελίδες 475-490 καὶ μετὰ κανονικὰ ἡ 507 κ.ἑ. Σελ. 491: Χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ Θ. Π. Π. Φ. (= Θεοδώρου παπᾶ Παράσχου Φωκαέως, οἱ ἦχοι α', β', τρίτος, πλ. β', βαρύς, πλ. δ'). Ἕτερον εἰς ἦχον λέγετον παρὰ Γ. Π (= Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου;). Σελ. 508: Ἦχος δ' *Οἱ τά...* καὶ ἀκολούθως ἄλλα χερουβικὰ σὲ πλ. α', πλ. β', βαρύ, πλ. δ'. Σελ. 539: Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, παρὰ Γ. Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;)· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἕτερον Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...* Κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου...* Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ παρὰ Γ.Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;)· πλ. α' *Σιγησάτω...* Σελ. 551: ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α' *Σιγησάτω...* Τῷ αὐτῷ Μεγάλῳ ζ' κοινωνικὸν Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ· α' *Ἐξηγέρθη...* Σελ. 556: εἰς τὴν Θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων παρὰ Γ.Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;)· δ' *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Σελ. 558: Ἄξιόν ἐστιν τονισθὲν εἰς ἦχον πρῶτον παρὰ Ν ι - κ ο λ ά ο υ πρωτοψάλτου Σμύρνης καὶ ἡμετέρου μουσικοδιδασκάλου· α' *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἕτερα τρία μελισθέντα παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου εἰς ἤχους α', δ', βαρύν (καταγράφονται). Σελ. 563: Κοινωνικὸν παρὰ Γ.Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;)· ἦχος δ' *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...* Ἕτερα παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ (τὸ *Γεύσασθε* σὲ ἤχους α' καὶ δ'). Παρὰ Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Γεύσασθε...* Σελ. 571. Ἡ Θ. Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου, διορθωθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Ν ι κ ο λ ά ο υ πρωτοψάλτου Σμύρνης· β' *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Μέλος ἀρχαῖον· α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...* Ἕτερον μελισθὲν παρὰ Ὀ γ ο υ ρ λ ο ῦ Γ ε ω ρ γ. τοῦ ἐκ Κ α ι σ α - ρ ε ί α ς καὶ μεταφρασθὲν εἰς τὴν νέαν τῆς μουσικῆς μέθοδον παρὰ Σ π υ ρ ι δ. Ἀ ν α σ τ. τοῦ ἐκ Πισιδ.· ἦχος πλ. δ' *Ἐπὶ σοὶ χαίρει...* (εἶναι γνωστὸ ὅτι καὶ ἄλλα μέλη τοῦ Γεωργίου Ὀ γ ο υ ρ λ ο ῦ μετεγράφησαν στὴν Νέα Μέθοδο παρὰ τοῦ Σ π υ ρ ί δ ω ν ο ς Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας). Ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος...* Ἕτερον συ-ντομώτερον *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον τοῦ βήματος *Ἅγιος ὁ*

Θεός... Δύναμις τὸ συνηθισμένον· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί - ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· β′ *Δύναμις...* Σελ. 589: Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Ἀλληλούια...* Σελ. 591: Νικολάου πρωτοψάλτου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* (δύο μελοποιήσεις) *Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστὸν ἐνεδύσασθε... Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Σελ. 592: ἕτερον ἀργὸν μὲ κράτημα τοῦ αὐτοῦ [Ν ι - κ ο λ ά ο υ πρωτοψ. Σμύρνης]· πλ. α′ *Δύναμις. Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Ἕτερον παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου *Δύναμις, Ὅσοι εἰς...* Ἦχος β′ παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου *Τὸν Σταυρόν σου...* Τὸ παρὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...* Σελ. 598: Τὰ κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...* (πλήρης σειρά· ὀκτώ). Σελ. 604: Στιχηρὰ τοῦ Πάσχα παρὰ Ν ι κ ο - λ ά ο υ πρωτοψάλτου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. α′ κε *Πάσχα ἱερόν...* Ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ν ι κ ο λ ά ο υ]· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Σελ. 610: Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Ν ι κ ο λ ά ο υ]· πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...* Ἦχος πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἦχος πλ. α′ κε τοῦ αὐτοῦ [Ν ι κ ο λ ά ο υ] *Πάσχα ἱερόν...* (δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον στὴν σ. 613 ὑπάρχει ἕνα *Χριστὸς ἀνέστη*). Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ σύντομον *Χριστὸς ἀνέστη...* (δύο μελοποιήσεις). Κύριε ἐλέησον παρὰ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος α′ *Κύριε ἐλέησον...* Σελ. 615: Τὰ κατ᾽ ἦχον Ἄξιόν ἐστιν παρὰ Γ.Π.Ρ. (=Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ;)· α′ *Ἄξιόν ἐστιν...* (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 623: Παρὰ ἡμετέρου διδασκάλου· ἦχος βαρὺς *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ· β′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Σελ. 626: Ἦχος α′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος βαρὺς τετράφωνος *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἕτερον παρὰ Ε ὐ σ τ ρ α τ ί ο υ (;) Ζ ω - γ ρ ά φ ο υ εἰς ἦχον πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος πλ. α′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Σελ. 631: Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἡμετέρου διδασκάλου· λέγετος *Εὐαγγελίζου γῆ... Ὡς ἐμψύχῳ...*Τοῦ αὐτοῦ· ἦχος α′ *Μεγάλυνον ψυχή μου... Μυστήριον... Στέργειν μέν...* Σελ. 635: Πίνακας τῶν ἐμπεριεχομένων. Σελ. 638: ἕνα κείμενο ἐξαποστειλαρίου: Δέσποινα πάντων Δέσποινα καὶ πάντων ἀνωτέρα... Σελ. 637: Κοινωνικὰ νέα τῆς ἑβδομάδος παρὰ τοῦ ἐν Βλάγκα Γ ε ω ρ γ ί ο υ π. Ρ. (= π. Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ) μελουργηθέντα κατὰ μίμησιν. Τῇ Δευτέρᾳ· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν γιὰ τὶς ὑπόλοιπες ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος: βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, δ′ *Ποτήριον...*, πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*, πλ. α′ *Σωτηρίαν...*, πλ. α′ *Μακάριοι...* Σελ. 652: Τὰ κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε παρὰ Θ. Π.Π.Φ[ω κ α έ ω ς] (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 687: Ἕτερα κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ μέγιστα καὶ ἀνέκδοτα λεγόμενα καὶ ἐκδοθέντα παρὰ [Π έ τ ρ ο υ] Β υ ζ α ν τ ί ο υ (πλήρης σειρὰ· ἀλλὰ στὸν βαρὺ ὑπάρχουν δύο συνθέσεις, ἄρα σύνολο ἐννέα μέλη). Σελ. 717:

Ἕτερα Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 729: Ἕτερα κοινωνικὰ παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις). Σελ. 751: Κοινωνικὰ ἐνιαύσια τοῦ τε κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ καὶ διαφόρων ποιητῶν. Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικὰ τοῦ Κωνσταντίνου: Ἰνδίκτου· α′, εἰς ἐγκαίνια ναοῦ· α′ *Κύριε ἠγάπησα...*, Ἀναστάσεως· α′, Ἁγ. Πνεύματος· α′. Ἀκολούθως τὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου: α′ *Ὁ ποιῶν...*, α′ *Εἰς μνημόσυνον...*, α′ *Ποτήριον...*, α′ *Εἰς πᾶσαν...* Μετὰ τὰ τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ: Ἀναστάσεως· β′ πα, Σταυροῦ· β′ πα, Μεταμορφώσεως· β′ πα, Θεοφανείων· α′, Χριστουγέννων· β′, ἦχος πλ. β′ *Ποτήριον...* Ξανὰ συνθέσεις τοῦ Πέτρου λαμπαδαρίου: ἦχος β′ *Εἰς πᾶσαν...*, Εὐαγγελισμοῦ· τρίτος, Ἀναστάσεως· τρίτος, Μεταμορφώσεως· τρίτος, Σταυροῦ· τρίτος, ἦχος τρίτος *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος τρίτος *Ποτήριον...*, ἦχος δ′ *Εὐλόγησον τὸν στέφανον...*, Σταυροῦ· δ′, Χριστουγέννων· δ′, Θεοφανείων· δ′, Εὐαγγελισμοῦ· δ′, Ἀναστάσεως· δ′, τῆς Ἀναλήψεως συνετμήθη χάριν τῆς ἀποδόσεως· δ′ *Ἀνέβη...*, Ἁγ. Πνεύματος· δ′, ἦχος δ′ *Ο ποιῶν...*, ἦχος δ′ *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος δ′ *Ποτήριον...*, ἦχος δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Σελ. 827: Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...* Ἀκολουθοῦν τὰ μέλη τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ: ἦχος πλ. α′ *Ἐξηγέρθη...*, ἦχος πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ...*, ἦχος πλ. α′ *Ἐπαίνει...*, ἦχος πλ. α′ *Ἐν τῷ φωτί...*, ἦχος πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...* Μετά: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἀγαλλιᾶσθε...* Καὶ πάλι τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ: ἦχος πλ. β′ *Λύτρωσιν...*, ἦχος πλ. β′ *Ἐσημειώθη...*, ἦχος πλ. β′ *Εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος βαρὺς *Λύτρωσιν...*, ἦχος βαρὺς *Σῶμα Χριστοῦ...*, ἦχος βαρὺς *Κύριε ἠγάπησα...* Σελ. 852: ἦχος βαρὺς *Μὴ ἀποστρέψῃς...* (τὸ κοινωνικὸ τοῦ ἁγίου Μανδηλίου), ἦχος βαρὺς *Ἐσημειώθη...* ἦχος βαρὺς *Ποτήριον...*, ἦχος βαρὺς *Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι...*, ἦχος βαρὺς *Εἰς πᾶσαν...*, ἦχος βαρὺς *εἰς μνημόσυνον...*, ἦχος πλ. δ′ *Ἐσημειώθη...*, ἦχος πλ. δ′ *Λύτρωσιν...* Σελ. 871: ἦχος πλ. δ′ *Ὁ ποιῶν...*, ἦχος πλ. δ′ *Ποτήριον...*, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Σελ. 878: Ἕτερα κοινωνικὰ παρὰ διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· δ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Ἀκολουθοῦν: Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ποτήριον...*, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· λέγετος *Εἰς πᾶσαν...*, Π έ τ ρ ο υ· πλ. α′ *Εἰς πᾶσαν...*, Δ α ν ι ή λ· πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...* Σελ. 900: Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἐσημειώθη...*, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Λύτρωσιν...*, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τὸ μέγιστον· πλ. α′ *Λύτρωσιν...*, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Δ α ν ι ή λ· α′ δ′φωνος, ἦχος α′ *Ἐπαίνει...* (μᾶλλον τοῦ Δ α ν ι ή λ), Δ α ν ι ή λ· δ′ *Ὁ τρώγων μου...*, Δ α ν ι ή λ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*,

Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, Δ α ν ι ή λ· βαρὺς *Ἐν τῷ φωτί...*, Δ α ν ι ή λ· δ′ *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...* Σελ. 938: Ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεύς, ἐρανισθὲν ἀπὸ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου. Μάθημα ἀσματονισθὲν παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ πρωτοψάλτου δι᾽ αἰτήσεως ἁγίου Ἐφέσου κυρίου Δ ι ο ν υ σ ί ο υ· βαρὺς *Περίζωσαι...* Σελ. 944: Μάθημα Θεοτοκίο ὀκτάηχον ψαλλόμενον εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος α′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...* (πλῆρες τὸ γνωστὸ αὐτὸ μέλος). Σελ. 955: Εἱρμοὶ καλοφωνικοί. Π έ τ ρ ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...* Ἀκολουθοῦν οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοί: Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· λέγετος *Ἐν βυθῷ...*, τοῦ ἴδιου· τρίτος *Λατρεύειν...*, τοῦ ἴδιου· δ′ *Ἐσείσθησαν...*, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Πρόβατον εἰμί...*, τοῦ ἰδίου· πλ. β′ *Ἡ ἐν οὐρανοῖς...*, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...*, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ· βαρὺς *Κύκλῳ τῆς τραπέζης σου...*, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου δέξαι...*, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ· πλ. δ′ *Χαρᾶς μου τὴν καρδίαν...* Σελ. 980: Τὰ κατ᾽ ἦχον κρατήματα τῶν εἱρμῶν. Ἦχος α′ [Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου Τραπεζουντίου] *Τοτοο τοτο...*, ἦχος λέγετος [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] *Εριρεμ...*, ἦχος τρίτος *Αιεναιε...*, ἦχος δ′ *Εριρεμ...*, ἦχος πλ. α′ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] *Εριρεερεμ...*, ἦχος πλ. β′ (Δανιήλ;) *Τετετε...*, ἦχος βαρὺς [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ] *Τοτοτο...*, ἦχος πλ. δ′ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς] *Τιτιτιτι...* Σελ. 999: Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ′ (σελ. 1000) *Ῥοήν μου τῶν δακρύων...*

Χαμηλὰ στὴν σελίδα:

Τέλος ἀγαθόν, Χριστὲ Παντελεήμων
δὸς μοι τοῦ βίου, δέομαι ὁ παντλήμων
εἰς σὲ γὰρ θαῤῥῶ, ἀδιστάκτῳ καρδίᾳ,
εἰ καὶ ἥμαρτον, ἐν γνώσει, καὶ ἀγνοίᾳ
Διὰ χειρὸς Γεωργίου Πετζιλαδῆ 1851 Ὀκτωβρίου 25

Στίχοι διπλοῖ 12.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἄσχημη κατάσταση. Ἡ κόκκινη μελάνη ἔχει ποτίσει τὰ φύλλα καὶ ἡ ἀνάγνωση εἶναι δύσκολη. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση φθαρμένου δέρματος, χωρὶς διακόσμηση. Πολλὲς φθορὲς στὰ φύλλα.

Γραφὴ πρόχειρη καὶ ἄτεχνη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες (ζωηρὲς μελάνες). Περιθώρια ἄνετα, μεγάλα γιάστιχα.

Γραφέας ὁ Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Π ε τ ζ ι λ α δ ῆ ς ἐκ Πλωμαρίου στὰ 1851 (βλ. σ. 1000 καὶ παράφυλλο α′β). Ὅπως ἤδη σημειώθηκε παραπάνω, ἀντιγράφει πολλὲς συνθέσεις

τοῦ πρωτοψάλτου Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ ὅπως αὐτὲς βρίσκονται στὸ *Ταμεῖον Ἀνθολογίας* (ἔκδοση 1845), ἀλλὰ καὶ πολλὰ μέλη (κάποια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνέκδοτα) τοῦ πρωτοψάλτου Σμύρνης Ν ι κ ο λ ά ο υ, τὸν ὁποῖο ὀνομάζει διδάσκαλό του. Ἐπίσης, ἐνσωματώνει μέλη τοῦ γνωστοῦ μουσικοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ρ υ σ ί ο υ, τὶς περισσότερες φορὲς μὲ τὴν συντομογραφία *Γ.Π.Ρ.* ποὺ σίγουρα ὑπονοεῖ αὐτὸν (βλ. ὡστόσο καὶ τὴν σελ. 637).

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος, μέσα σὲ κύκλο: *165*. Στὸ παράφυλλο α'β μιὰ σημείωση:

Ἡ παροῦσα ἐκλογὴ πέλει ἐμοῦ τοῦ
Γεωργίου Πιτζιλαδῆ ἐκ Πλωμαρίου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 166

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1830) χαρτ. 15 x 10,1 φύλλα Α'-Δ' + σσ. 856

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ - Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Θ Ε Ι Α Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

1 Ἀνθολογία ἐμπεριέχουσα τὰ ἀναγκαῖα μέλη ἑσπερινοῦ τε καὶ Λειτουργίας. Τὸ δὲ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ' *Μακάριος ἀνήρ...*

14 Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον μελισθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις).

49 Στιχηρὰ ἀναστάσιμα ψαλλόμενα εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β' *Τὸν προαιώνων...* Καὶ τὰ ὑπόλοιπα γνωστά.

64 Τὸ παρὸν ψάλλεται ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ δίχορον, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ, ὀκτάηχον· ἦχος α' *Θεοτόκε Παρθένε...* (πλῆρες).

87 Ἰδιόμελα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μελισθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου (πλήρης σειρὰ· οἱ ἑπτὰ γνωστὲς συνθέσεις)

115 Εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον· πλ. δ' *Θεὸς Κύριος...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ'ναια *Θεὸς Κύριος...* Ἦχος πλ. δ' *Τὸ προστα-χθέν...* Ἦχος πλ. δ' *Τῇ Ὑπερμάχῳ...*

132 Ἦχος πλ. δ' *Χαῖρε Νύμφη...*, *Ἀλληλούια...* Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφῶνα παρὰ ἀνωνύμου· πλ. δ' νη

Ἀλληλούια... Σύντομον· πλ. δ'ϝαϝα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ'ϝαϝα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

143 Ἕτερα σύντομα Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. δ'ϝαϝα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

146 Τὸ παρὸν Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...*

157 Καὶ νῦν Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α' *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

166 Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ Ἅγιος ὁ Θεός, ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

177 Τῇ ιε' Αὐγούστου εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου ὀκτάηχον· ἦχος α' κε *Θεαρχίῳ νεύματι...*

189 Ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ἀντὶ Ἀλληλούια· βαρὺς *Ἀνάστα ὁ Θεός...*

190 Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα. Σύντομον· πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον ἀργόν· πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...*

192 Δοξαστικὸν τῶν Αἴνων τοῦ Πάσχα [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

204 Ὁ παρὼν πολυέλεος κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χ α ρ τ ο φ ύ λ α κ ο ς· ἦχος τρίτος *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

223 Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

264 Πασαπνοάριον τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α' *Πᾶσα πνοή...*

301 Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις).

326 Μέλος χωρὶς ποιητικὸ κείμενο, καὶ χωρὶς τὰ ἐρυθρὰ μουσικὰ σημάδια.

328-329 Ἄγραφες.

330 Μόνο μὲ μαύρη μελάνη, ἕνα Ἄξιὸν ἐστιν σὲ ἦχο πλ. α' πα.

333 Ἦχος πλ. β' *Ἄξιόν ἐστιν...*

336 Ἦχος βαρὺς ζω *Ἄξιόν ἐστιν...*

338 Ἦχος πλ. β' πα παρὰ Ν ι κ ο λ ά ο υ *Ἄξιόν ἐστιν...*

340-341 Ἄγραφες.

342 Ἦχος πλ. δ' νη *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος α' *Ἄξιόν ἐστιν...*

346 Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον, μέλος ἀρχαῖον· β′ *Φῶς ἱλαρόν...*

350 Ἦχος πλ. α′ *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος βαρὺς *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος πλ. δ′ *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος βαρὺς *Κύριε ἐλέησον...*

353-370 Ἄγραφες.

375 Τόμος δεύτερος. Δοξολογίαι μελοποιηθεῖσαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

386 Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος βου *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

398 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

409 Θ ε ο δ ώ ρ ο υ [Φ ω κ α έ ω ς] ἐκδότου· ἦχος β′ ἐκ τοῦ δι μὲ διπλὸ χ[ρόνο] *Δόξα σοι...*

419 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

429 Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· βαρὺς *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

439 Ἡ παροῦσα παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· βαρὺς *Δόξα σοι...*

449 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

459 Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...* (μὲ τὸ ᾀσματικό της).

470 Τρισάγιον τοῦ Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

478 Τρισάγιον νεκρώσιμον· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

486 Τροπάριον ψαλλόμενον εἰς τεθνεώτας, Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

496 Εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀρχιερέως· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

498 Ὅταν ἐνδύεται ὁ ἀρχιερεὺς Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

512 Ἕτερον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς ζω *Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν Σου...*

523 Δύναμις τὸ σύντομον· β′ *Νε δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...*

525 Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· β′ *Δύναμις...*

527 Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς δύναμις μέλος ἀρχαῖον· πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

528 Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Σταυροῦ· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου..., Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...* Ἕτερον παλαιόν· β′ *Δύναμις, Τὸν*

Σταυρόν σου...

530 Εἰς Λειτουργίαν ἀρχιερέως· τρίτος γα *Κύριε σῶσον... Καὶ ἐπάκουσον... Ἄξιος, ἄξιος...* Ἦχος β′ δι *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

531 Ἀλληλουιάριον τοῦ Εὐαγγελίου· πλ. α′ *Ἀλληλούια...*

533 Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος δ′ δι (κλιτόν) *Δόξα σοι...*

534 Ὅταν εἶναι ὁ ἀρχιερεύς· δ′ δι (κλιτόν) *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Χερουβικὰ σύντομα τῆς ἑβδομάδος κατ᾽ ἦχον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πρόκειται γιὰ τὴν γνωστὴ σειρὰ τῆς ἑβδομάδος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ «πρωτοψάλτου».

562 Ἕτερα χερουβικὰ κατ᾽ ἦχον παρὰ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις).

627 Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων παρὰ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ [Φ ω κ α έ ω ς]· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...* Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε καὶ ἴδετε...* Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *ζω Γεύσασθε...*

638 Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...*

643 Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ, Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

646 Ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...* («τὸ συνηθισμένον»).

648 Ἕτερον· πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

650 Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἰ α κ ώ β ο υ (=Ἰωάννου) πρωτοψάλτου [σύντμησις]· ἦχος β′ *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

658 Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Ἡ γνωστὴ σειρὰ ἕξι μελῶν.

677 Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν κατ᾽ ἦχον μελισθέντα παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· α′ *Αἰνεῖτε...* (πλήρης σειρὰ· ὀκτὼ συνθέσεις).

711 Κοινωνικὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τῇ πρώτῃ Σεπτεμβρίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· α′ *Εὐλόγησον...*

Ἀκολουθοῦν τὰ κοινωνικά: Ὑψώσεως (Δ α ν ι ή λ· α′), Χριστουγέννων (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′), Θεοφανείων (Δ α ν ι ή λ· α′), Εὐαγ-

γελισμοῦ (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′), Λαζάρου (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′), Βαΐων (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′), Μ. Σαββάτου (Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· α′), Ἀναστάσεως (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′), Θωμᾶ (Δ α ν ι ή λ· πλ. α′), Μεσοπεντηκοστῆς (Δ α ν ι ή λ· δ′), Ἀναλήψεως (Δ α ν ι ή λ· δ′), Πεντηκοστῆς (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρύς), Ἁγ. Πνεύματος (Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· α′), Ἁγ. Πάντων (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′), Μεταμορφώσεως (Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′), Ταξιαρχῶν (Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′), εἰς μνήμας Ἁγίων (Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· α′ *Εἰς μνημόσυνον...*), ἦχος βαρὺς *Ποτήριον...*, Ἁγ. Ἀποστόλων (Γ. Κ ρ η τ ό ς· βαρύς).

788 Εἰρμοὶ καλοφωνικοί. Ὁ παρὼν Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*, Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· α′ *Ἡ τρίφωτος οὐσία...*

798 Τὸ παρὸν Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. α′ *Τεριρεμ...*

803 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· λέγετος *Ἥν ἠρετίσω...* Τοῦ αὐτοῦ· λέγετος βου *Εριρεμ...*

811 Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· λέγετος *Ἐπιβοώμεθα πάντες...*

812 Τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος δ′ *Ἐσείσθησαν λαοί...* Ἀκολουθεῖ καὶ ὁμόηχο κράτημα.

819 Π α ν α γ ι ώ τ η πρωτοψάλτου τοῦ Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· πλ. α′ *Ἔφριξε γῆ...*, Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Τεριρεμ...*

827 Τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· βαρὺς *Πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου...* Ἀκολουθεῖ καὶ ὁμόηχο κράτημα.

840 Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Τὴν δέησίν μου...* Ἀκολουθεῖ καὶ ὁμόηχο κράτημα.

849 Ἐπιφώνημα τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...*

851-852 Ἄγραφες.

853 Ἀπὸ τὸν κύριο γραφέα συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα ἕνα κράτημα ἕως τὴν σ. 854. Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον μετὰ τὴν σ. 854 ὑπάρχει ἕνα φύλλο ὅπου ὁ ἴδιος ἐπιχείρησε νὰ γράψει τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου.

Στίχοι διπλοῖ 9.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση σκούρου δέρματος. Ἡ ράχη ἀρκετὰ φθαρμένη. Χρυσοτυπίες ἐντελῶς ἐξίτηλες (λεπτὸ πλαίσιο μὲ ἄνθη). Λείψανα θηλυκωτήρων. Ἐμφανέστατα ἴχνη-λερώματα ἀπὸ ὑγρασία στὰ πρῶτα, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα φύλλα τοῦ κώδικα.

Γραφὴ ὄρθια, τεχνική, λεπτή, μικρόσχημη, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη, μὲ μεγάλα διάστιχα καὶ ζωηρὴ μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Συγκροτημένος καὶ

ἔμπειρος κωδικογράφος. Πρωτογράμματα λιτὰ ἀλλὰ προσεγμένα. Περιθώρια ἄνετα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Εἶναι προσεκτικὸς καὶ ὀρθογράφος. Γράφει μετὰ τὸ 1822, ἐφόσον μνημονεύει τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ὡς πρωτοψάλτη, πιθανότατα περί τὸ 1830-35.

Στὸ παράφυλλο Α'α: *-95-* καὶ πιὸ χαμηλὰ μέσα σὲ κύκλο: *166*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 167

αἰ. ΙΘ' (1832) χαρτ. 17,9 x 13 φύλλα Α'+ σσ. 161 + 52+ φφ. 52-263 + α'-δ'

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Ι Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ, Τ Α Κ Ε Κ Ρ Α Γ Α Ρ Ι Α Τ Ο Υ Π Ε Τ Ρ Ο Υ Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ο Υ (Ε Ξ Η Γ Η Σ Ι Σ Γ Ρ Η Γ Ο Ρ Ι Ο Υ).
Δ Ο Ξ Α Σ Τ Ι Κ Α Ρ Ι Ο Π Ε Τ Ρ Ο Υ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ

Γραφέας: Γεώργιος παπᾶ Ἰωάννου Μάνος.

1 Ἀναστασιματάριον μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἐξηγηθὲν δὲ κατὰ τὴν νέαν μέθοδον τῆς μουσικῆς παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου. Κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω... Θοῦ Κύριε... Μὴ ἐκκλίνης...* Κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος α' *Τὰς ἑσπερινάς...* Ἀκολουθοῦν τὰ ἀναστάσιμα ἑσπέρια στιχηρά, τὸ Θεοτοκίο, τὰ ἀπόστιχα μὲ τὸ Θεοτοκίο τους, οἱ Αἶνοι καὶ τὰ στιχηρά τους, καὶ ὁ μακαρισμός. Τὸ μέλος εἶναι αὐτὸ ποὺ ἐκδόθηκε στὰ 1820.
Ἀκριβῶς μὲ τὴν ἴδια δομὴ καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦχοι: στὴν σελίδα 18 ξεκινᾶ ὁ β', στὴν 35 ὁ τρίτος, στὴν 50 ὁ δ', στὴν 70 ὁ πλ. α', στὴν 90 ὁ πλ. β', στὴν 107 ὁ βαρὺς καὶ στὴν 122 ὁ πλ. δ'.

136 Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Πλήρης σειρά· ἕνδεκα συνθέσεις, ἕως τὴν σελίδα 152 ὅπου ὁ κολοφών:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ
Γεωργίου παπᾶ ἰωάννου μάνου. κτῆμα δὲ
παύλου παπᾶ παναγιώτου πελοποννησίου

ἀριθμὸς 13: τῷ ,αωλβ. (=1832) *τὴν κ' φεβρουαρίου ὕδρα.*

153-161 Ἄγραφες.

1 Νέα ἀρίθμηση σελίδων (1-52) καὶ ἀκολούθως φύλλων (52-263): Σύντομον δοξαστάριον περιέχον τὰ δοξαστικὰ τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ, ἐξηγηθὲν δὲ κατὰ τὴν νέαν τῆς μουσικῆς μέθοδον παρὰ κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Μὴν Σεπτέμβριος. Εἰς τὴν α'. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. Ἦχος πλ. β' *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ γνωστὸ Δοξαστάριο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ. Τὸ Τριῴδιο ξεκινᾶ στὸ φύλλο 153α καὶ τὸ Πεντηκοστάριο στὸ φ. 246α.

263β *Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου παπᾶ ἰωάννου μάνου. κτῆμα δὲ, παύλου παπᾶ ἀναγιώτου, πελοποννησίου. ἀριθμὸς 10. ἐν ὕδρᾳ τῇ ιθ' μαρτίου ,αωλβ.* (=1832)

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Τὰ ἀρχικὰ φύλλα εἶναι λερωμένα ἀπὸ ὑγρασία, ἀλλὰ οἱ μελάνες δὲν ἔχουν ποτίσει σὲ αὐτὰ καὶ τὰ μουσικὰ κείμενα διαβάζονται ἄνετα. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση πολὺ ταλαιπωρημένου καφὲ δέρματος. Ἐμπρὸς καὶ πίσω πλαίσια, μὲ ἄνθη στὶς τέσσερις γωνίες καὶ στὸ κέντρο. Λείψανα θηλυκωτήρων.

Γραφὴ τεχνικὴ καὶ καθαρή, λεπτή, ἀριστεροκλινής. Πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση, διάστιχα μικρά-ἰσορροπημένα, περιθώρια ἄνετα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων.

Γραφέας ὁ γνωστὸς καλλιγράφος μουσικὸς Γ ε ώ ρ γ ι ο ς παπᾶ Ἰωάννου Μ ά ν ο ς, στὴν Ὕδρα, στὰ 1832 (βλ. καὶ τὸ ἑπόμενο χειρόγραφο).

Στὸ παράφυλλο Α'α, μέσα σὲ κύκλο: *167*, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ψηλὰ στὸ φ. 1α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 168

αἰ. ΙΘ′ (1831) χαρτ. 21,5 x 15,8 φύλλα Α′ + 79 + α′

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ (ΤΑ ΚΕΚΡΑΓΑΡΙΑ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ)

Γραφέας: Γεώργιος παπᾶ Ἰωάννου Μάνος.

1α Χῶρος γιὰ ἐπίτιτλο καὶ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκαν. Παρακάτω: Κὺρ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Στιχηρὰ ἀναστάσιμα κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· α′ *Τὰς ἑσπερινάς...* Καθεξῆς ἡ δομὴ τοῦ ἀναστασιματαρίου ὅπως στὸν προηγούμενο κώδικα.

68α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινά. Ἑωθινὸν α′ Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα σὲ μέλος Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

76α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ια′ ἑωθινού:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου παπᾶ ἰωάννου μάνου ὑδραίου. κτῆμα δὲ χρυσάνθου ἱερομονάχου ὑδραίου. ὕδρα τῇ 3 ιουλίου 1831. ἀριθμὸς 12.

76β Πρόχειρα, ἀπὸ ἄλλον: Τρισάγιον τοῦ βήματος· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

77α Μέλος ἀρχαῖον εἰς τὴν εἴσοδον· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

78α Ἡ κατὰ τὸ συνεχὲς παραλλαγὴ τοῦ διατονικοῦ γένους *πα νη ζω...*

78β Τὸ σχεδιάγραμμα τῆς διατονικῆς κλίμακας.

79α Σχεδιασμένοι χαρακτῆρες ποσότητος

79β Ἄγραφο, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο ποὺ ἀκολουθεῖ.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση ταλαιπωρημένου σκουρόχρωμου δέρματος. Λείψανα θηλυκωτήρων. Διακοσμήσεις ἐξίτηλες (πλαίσιο μὲ φυτὰ στὶς ἄκρες καὶ στὸ κέντρο).

Γραφὴ ἡ τοῦ προηγούμενου χειρογράφου. Περιθώρια μεγάλα. Ἡ κόκκινη μελάνη εἶναι κάπως ἐξίτηλη.

Γραφέας ὁ γνωστὸς καλλιγράφος μουσικὸς Γ ε ώ ρ γ ι ο ς παπᾶ Ἰωάννου Μ ά ν ο ς, στὴν Ὕδρα, στὰ 1831 (βλ. καὶ τὸ προηγούμενο χειρόγραφο).

Στὸ παράφυλλο Α′α:

Ἀναστασιματάριον
τοῦ
αἰδεσιμωτάτου χρυσάνθου ἱερομονάχου
Καρατζά ἡδραίου ἡγούμενος εἰς
τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας τριάδος

Παρακάτω, μέσα σὲ κύκλο: *168* καὶ πιὸ κάτω: *85*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 169

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1820-40) χαρτ. 23 x 15,5 φύλλα 115

ΕΚΛΟΓΗ ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

1α Συνεχίζεται μέλος ἀπὸ φύλλα τὰ ὁποῖα σήμερα δὲν ὑπάρχουν: *...τῶν ἀσωμάτων τὸ ᾄσμα...* Εἶναι τὸ α' θεοτοκίο τοῦ ἀναστάσιμου ἑσπερινοῦ τοῦ α' ἤχου, σὲ ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ η Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου, τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον στὸ φ. 3α συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα τὸ θεοτοκίο τοῦ β' ἤχου (λείπουν ἕνα-δύο φύλλα).

4α Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος τρίτος *Δόξα... Καὶ νῦν... Πῶς μὴ θαυμάσωμεν...* Καθεξῆς καὶ τὰ ὑπόλοιπα θεοτοκία κατ᾽ ἦχον, παρατηροῦνται ὅμως χάσματα λόγῳ ἐκπεσόντων φύλλων.

20α Ἀρχὴ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Γ λ υ κ έ ο ς· Ἑωθινὸν α' *Εἰς τὸ ὄρος...* Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα σὲ ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος.

52α Ὧραι τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστοῦ Γεννῶν ἐκ τοῦ παλαιοῦ στιχηραρίου. Ὥρα πρώτη· πλ. δ' *Βηθλεὲμ ἑτοιμάζου...* Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

73α Ὧραι τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

91α Ὧραι τῶν ἁγίων Παθῶν Ὅλα τὰ ἰδιόμελα τῶν τεσσάρων ὡρῶν.

111α Δοξαστικὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐκ τοῦ παλαιοῦ στιχηραρίου, ὀκτάηχον, ἄρχεται δὲ ἀπὸ ἦχον πρῶτον ἔχοντα τὴν βάσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ πα *Θεαρχίῳ νεύματι...*

115α Ἕτερον ὀκτάηχον εἰς τὴν Ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου. Ἄρχου

πρῶτος ἦχος πα *Σήμερον ἡ ἀνοσιουργότροπος...* Τὸ μέλος δὲν ὁλοκληρώνεται καθὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλο φύλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση, εἶναι ὅμως ἀκέφαλο, καὶ ἐνδιάμεσα ὑπάρχουν χάσματα. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση ταλαιπωρημένου δέρματος. Ἁπλὲς διακοσμήσεις: σταυρὸς μὲ ἄνθη στὴν μέση. Φύλλα ἁδρά.
Γραφὴ πυκνή, ἀριστεροκλινής, μὲ μικρὰ διάστιχα, καὶ ἔντονες μελάνες (μαύρη καὶ κόκκινη). Περιθώρια μεγάλα, εἰδικὰ τὸ κάτω. Πρωτογράμματα δὲν σχεδιάστηκαν. Κολοβὸ χειρόγραφο.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Πιθανῶς γράφει καὶ ἄλλος ἕνας σὲ κάποια σημεῖα.

Στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης, μέσα σὲ κύκλο: *169*. Ψηλὰ στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1α: *-82-*.
Στὸ δεξὶ περιθώριο τοῦ φ. 7α: *καὶ τοδε πεφυκεν ἐμου Ιωαννου Σ. Πλιατοκα εξ Ακρ...μιῳ των Γανοχορων*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 170

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1820) χαρτ. 22,3 x 17,2 φύλλα Α'-Γ' + 228 + α'-γ'

Α' ΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΙΚΗΣ-Β' ΤΜΗΜΑ (ΕΞΗΓΗΣΗ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΟΥ)

1α Στίχοι καλοφωνικοὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ψαλμοῦ. Ἐμελίσθησαν παρὰ διαφόρων ποιητῶν, ἐξηγήθησαν δὲ παρὰ Χουρμουζίου διδασκάλου τοῦ Χαρτοφύλακος. Ὁ παρὼν κὺρ Ἰωάννου Κουκουζέλους· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν...*

6α Στίχος δεύτερος, μελισθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰωάννου Κουκουζέλους· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν...*

11β Στίχος τρίτος, κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη τὸ θαυμάσιον· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν...*

17α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη στίχος τέταρτος· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν...*

21β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ξένου τοῦ Κορώνη στίχος πέμπτος· πλ. δ' *Ἰνατί ἐφρύαξαν...*

28α Στίχος ἕκτος, κὺρ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκου-

ζ έ λ ο υ ς· πλ. δ′ *Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς...*

32β Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ - λ ο υ ς στίχος ἕβδομος· πλ. δ′ *Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς...*

39α Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ - λ ο υ ς στίχος ὄγδοος· πλ. δ′ *Τότε λαλήσει...*

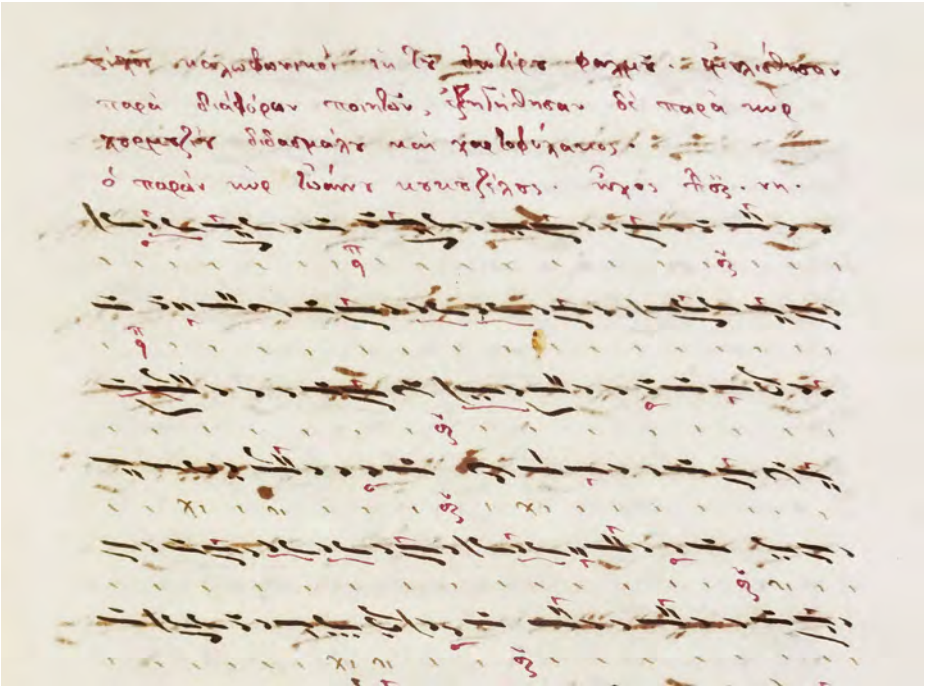

Πανομοιότυπο 120. Χφ. Καρὰ 170, φ. 1α.

42β Κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Τοτοτο...*

47β Στίχος ἕνατος, μελισθεὶς παρὰ τοῦ μουσικωτάτου κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ δι᾽ ὁρισμοῦ τοῦ βασιλέως κὺρ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ τοῦ τελευταίου· πλ. δ′ *Ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε...*

55α Στίχος δέκατος, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς καὶ μαΐστορος· πλ. δ′ *Αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ...*

62α Στίχος δέκατος πρῶτος, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ καὶ μαΐστορος· πλ. δ′ *Ὡς σκεύη κεραμέως...*

65α Τὸ δὲ κράτημα ἐμελίσθη παρὰ τοῦ κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ

Χ ρ υ σ ά φ ο υ· πλ. δ′ *Τεριρεμ...*

68β Στίχος δέκατος δεύτερος, τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς καὶ μαΐστορος, τὸ λεγόμενον δύσκολον· πλ. δ′ *Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ...*

76β Στίχος δέκατος τρίτος, κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η· πλ. δ′ *Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ...* Ὁ Σ. Καρὰς σημείωσε δίπλα: *ἦχος πλ. α′.*

83β Στίχος δέκατος τέταρτος, Γ α β ρ ι ὴ λ ἱερομονάχου τοῦ Ξ α ν θ ο π ο ύ λ ο υ· βαρὺς ζω *Καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ...*

91α Στίχος δέκατος πέμπτος, κὺρ Δ η μ η τ ρ ί ο υ τοῦ Δ ο κ ε ι - α ν ο ῦ· πλ. δ′ *Ὅταν ἐκκαυθῇ...*

96β Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τῶν κατ᾽ ἦχον κεκραγαρίων. Τὰ παρόντα μέλος ἀρχαῖον· ἦχος α′ *Κύριε ἐκέκραξα... Κατευθυνθήτω...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

120β Στάσις δευτέρα. Ἕτερα κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον συντομώτερα τὰ λεγόμενα ἁγιορείτικα· ἦχος α′ ὡς ἀπὸ τοῦ κε Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

131β Στάσις τρίτη κεκραγαρίων, μελισθέντων παρὰ κὺρ Μ π α - λ α σ ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος· α′ κε Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

153α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον, μέλος ἀρχαῖον· ἦχος δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

154β Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος ἅτινα καλοῦνται δοχαί, πάνυ δύσκολα. Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· α′ *Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε...* Στίχος *Οἱ ἑστῶτες...* Ἄλλη δοχή· α′ *Ἰδοὺ δή εὐλογεῖτε...* Ἡ μεγάλη καὶ ἔντεχνος δοχή· α′ *Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε...* Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας· πλ. α′ *Κύριος εἰσακούσεταί μου...* Στίχος *Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με...* Ἡ ἁπλὴ δοχή πλ. α′ *Κύριος εἰσακούσεταί μου...* Ἡ μεγάλη δοχή· πλ. α′ *Κύριος εἰσακούσεταί μου...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ δοχὲς τῆς Τρίτης, Τετάρτης, Πέμπτης, Παρασκευῆς, Σαββάτου, ὅλες μὲ τὴν ἴδια δομή.

Μετὰ τὸ φ. 177 ὑπάρχει ἕνα ἀνάριθμο. Στὴν α′ ὄψη του: Πολίτικον· ἦχος α′ *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...* ἀργὸ μέλος.

178α Τοῦ γλυκυτάτου κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· ἦχος δ′ δι *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

180β Ἐπιφωνήματα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ - ζ έ λ ο υ ς· πλ. δ′ νη *Ἐνεδύσατο ὁ Κύριος...*

185β Θετταλικόν· ἦχος δ′ δι *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

189β Τῇ Κυριακῇ πρωί· πλ. β′ πα *Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ*... Στίχος, Ἕτερος στίχος, Ἡ μικρὰ δοχή, Ἡ ἔντεχνος καὶ μεγάλη δοχή κ.λπ.

194α Ἐπιφωνήματα τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς καὶ μαΐστορος· πλ. β′ πα *Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε*...

201β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἑσπέρας· βαρὺς *Τὶς Θεὸς* Στίχος· βαρὺς *Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς* Ἕτερος στίχος Ἡ μικρὰ δοχὴ *Τὶς Θεός*... Ἡ μεγάλη καὶ ἔντεχνος δοχή Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας· βαρὺς Καὶ ἀκολουθοῦν μὲ παρόμοιο τρόπο τὰ Προκείμενα τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος.

214β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ· πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν*... Στίχος, Ἕτερος στίχος, Ἡ μικρὰ δοχή, ἡ μεγάλη καὶ ἔντεχνος δοχή Καὶ ἀκολουθοῦν μὲ παρόμοιο τρόπο τὰ Προκείμενα τῶν ἄλλων ἡμερῶν.

218β Αἱ μικραὶ δοχαὶ τῆς ὅλης ἑβδομάδος κατ᾽ ἦχον. Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· α′ κε *Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε*... Καὶ ἀκολουθοῦν μὲ παρόμοιο τρόπο τὰ Προκείμενα τῶν ὑπόλοιπων ἡμερῶν.

222α Ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἑσπέρας, σύντομα· πλ. δ′ *Ἔδωκας κληρονομίαν*...

223α Ἀναγραμματισμὸς ἀπὸ τὸ Θεοτόκε Παρθένε συντεθεὶς παρὰ τοῦ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς καὶ μαΐστορος, ψάλλεται δὲ ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ· α′ δ′φωνος *Κεχαριτωμένη χαῖρε*... ἕως τὸ φ. 227β χαμηλά.

228α Ψηλά:

Τέλος τοῦ πρώτου τόμου τῆς παπαδικῆς
περιέχων τὸν μέγαν ἐσπερινόν ὅστης καὶ
ἐξηγήθη παρὰ τοῦ μουσικοσοφολογιωτάτου κυρίου
Χουρμουζίου διδασκάλου τῆς μουσικῆς σχολῆς τοῦ
νέου συστήματος

228β Ἄγραφο, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ τρία ἑπόμενα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια ἕως κακὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη ὅπου: *Ο ΜΕΓΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΕΩΝ* καὶ παρακάτω: 2. Φύλλα λευκὰ καὶ καθαρά. Περιθώρια μεγάλα. Ἔντονη μαύρη μελάνη (ποὺ πότισε πολὺ στὰ φύλλα μὲ συνέπεια νὰ μὴν διαβάζονται καθόλου εὔκολα) καὶ βαθύχρωμη κόκκινη.

Γραφὴ ἀριστεροκλινὴς μὲ μικρὰ διάστιχα, πυκνή. Διαβάζεται πολύ δύσκολα λόγω τῆς μαύρης μελάνης. Πρωτογράμματα δὲν σχεδιάστηκαν.
Γραφέας, ἄδηλος, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸν Σίμ. Καρὰ (βλ. παρακάτω τὴν σχετικὴ σημείωση), ὁ Ἰ ω ά ν ν η ς Κ ο ν ι δ ά ρ η ς, γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλα ψαλτικὰ χειρόγραφα. Διατηρῶ κάποιες ἐπιφυλάξεις, καὶ σημειώνω ὅτι οἱ ἐπιγραφὲς τῶν φύλλων 1α καὶ 6α σίγουρα δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι ποὺ γράφει τὸν ὑπόλοιπο κώδικα. Πάντως, γράφει περὶ τὸ 1820 ἀντιγράφοντας τὴν ἐξήγηση τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ. Ὁ τελευταῖος ὁλοκλήρωσε τὴν ἐξήγηση τοῦ Α' τόμου τῆς Παπαδικῆς τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1818, κώδικας ΕΒΕ-ΜΠΤ 703 (βλ. ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΡΑΦΑ Β'* 2016, σσ. 31-41, ὅπου ἀκόμη ἀναλυτικότερη περιγραφὴ τοῦ περιεχομένου [π.χ. ἀναλυτικὰ οἱ δοχές]). Ὁ γραφέας τοῦ χειρογράφου Καρὰ 170 ἀντέγραψε τὸ β' μισὸ τῆς ἐξήγησης τοῦ Χουρμουζίου στὸν κώδικα ΕΒΕ-ΜΠΤ 703, τὰ φφ. 227β-τέλος. Θὰ πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὅτι σὲ κάποιο ἄλλο χειρόγραφο ὑπάρχει καὶ τὸ α' μέρος.

Στὸ παράφυλλο Α'α, μέσα σὲ κύκλο: *170*, καὶ στὸ Γ'α ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σίμ. Καρά:

χειρ/φον Ἰωάννου Κονιδάρη
ἀγορασθὲν ἀντὶ δρχ 100
ἀπὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς ὁδοῦ
Χαριλάου Τρικούπη

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 171

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1820) χαρτ. 22,5 x 16,5 φύλλα Α' + 156 + α'-γ'

ΔΟΞΑΣΤΙΚΑΡΙΟΝ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ (ΤΜΗΜΑ Α' ΤΟΜΟΥ), ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

1α Ἡ γνωστὴ εἰκόνα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ὄρθιος νὰ παίζει τὴν πανδουρίδα. Ἀμέσως μετά: Δοξαστάριον μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, ἐξηγηθὲν ἤδη παρὰ τοῦ κυρίου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ εἰς τὸ νέον σύστημα. Μὴν Σεπτέμβριος. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, τῆς Θεοτόκου τῶν Μιασηνῶν καὶ Συμεῶνος τοῦ στυλίτου. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν Δόξα· ἦχος πλ. β' πα *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Ἰακώβου.

132β Ὁλοκληρώνεται τὸ *Ἀνυμνήσωμεν οἱ πιστοί...* τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων.

133α Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἀκολουθία τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν μελουργηθεῖσα παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κυρίου Ζ α φ ε ι ρ ί ο υ Σ μ υ ρ ν α ί ο υ. Στιχηρὰ προσόμοια· ἦχος δ′ πρὸς τὸ Ὡς γενναῖον *Τρισηλίου Θεότητος...* Καθεξῆς πλήρης ἡ ἀκολουθία μελοποιημένη, ἕως τὸ φ. 139α.

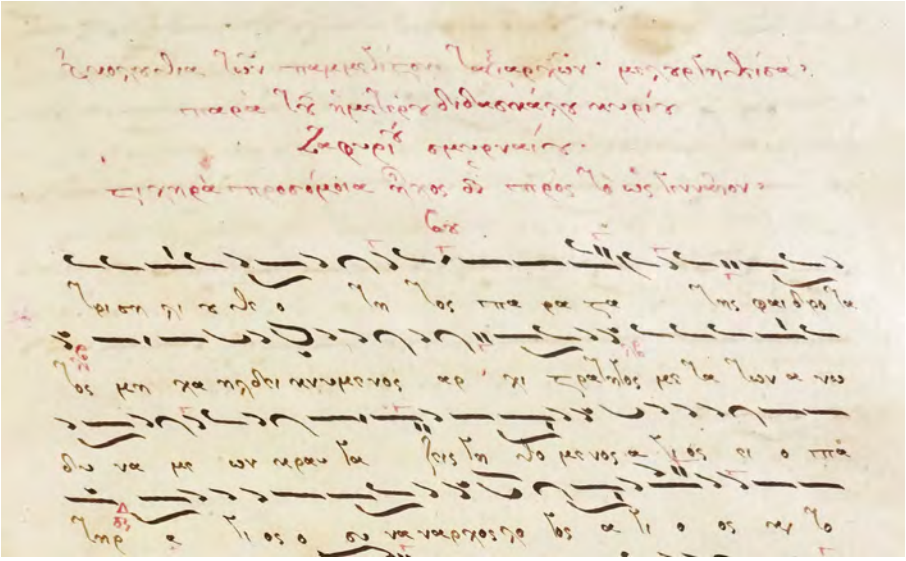

Πανομοιότυπο 121. Χφ. Καρὰ 171, φ. 133α.

139β Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτου, τοῦ αὐτοῦ Ζ α φ ε ι ρ ί ο υ· ἦχος α′ Τῶν οὐρανίων ταγμάτων Καθεξῆς πλήρης ἡ ἀκολουθία μελοποιημένη.

145β Ἦχος α′ *Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων...*

147α Στιχηρὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου· ἦχος λέγετος *Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι...* Ἀκολουθεῖ τὸ δοξαστικὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς ἑορτῆς *Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων...*, τὸ Προκείμενο *Κύριος εἰσακούσεταί μου...* Εἰς τὸν στίχον· λεγετος *Ἀνευφημοῦσι λαοὶ ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις...*, τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ δοξαστικὸ *Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα...*, τὸ ἀπολυτίκιο καὶ τὸ ἀπολυτίκιο τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ. Μετὰ οἱ Αἶνοι: ἦχος α′ Πανεύφημοι μάρτυρες *Μετὰ τὴν ἐκ τάφου Σου...* Ἕτερα τοῦ ἁγίου· β′ *Δεῦτε τὴν πανέορτον φαιδράν...* Ἦχος πλ. α′ *Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ... Φιλάνθρωπε...*

154α Τοῦ αὐτοῦ· πλ. α′ *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

155α Δοξαστικὰ τοῦ κυρίου Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ· ἦχος πλ. β′

Τῶν κόλπων τῶν πατρικῶν... Ἦχος β' *Ἐτέχθης ὡς αὐτὸς ἠθέλησας...* Ἦχος πλ. β' *Νάματα Ἰορδάνεια...* ἕως τὸ φ. 156β, ὅπου χαμηλὰ ὑπάρχει μιὰ σημείωση ἀνάποδα:

ἄνδρέας οσαρχόπουλος ητονε μεθηγμένος ητον...
κε φρόνιμος στὴν .....
Δημήτριος στεφάνου
8βρίου τή 8 ετους 1881
ημέρα πέμπτη

Ἡ ἴδια περίπου ὑπάρχει καὶ σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πίσω παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση φθαρμένη ἀπὸ χαρτόνι, μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη. Ψηλὰ στὴν τελευταία *ΔΟΞΑΣΤΙΚ[Α] ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ*. Χαμηλώτερα: *Τόμος Α' Β.Ι.Γ.Σ.*
Γραφὴ τοῦ α' γραφέα (φφ. 1α-132β): τεχνική, ἐλαφρὰ ἀριστεροκλινής, λεπτή, μικρόσχημη, μὲ ἐξίτηλη κόκκινη μελάνη καὶ πιὸ ἔντονη μαύρη ποὺ ἔχει ποτίσει λίγο τὰ φύλλα. Τὰ τελευταῖα εἶναι κιτρινωπὰ καὶ λίγο λερωμένα καὶ ἀπὸ τὸ φ. 93 ἕως τὸ φ. 121 ἀκόμη πιὸ ἁδρὰ καὶ μαυρισμένα. Τοῦ β' γραφέα (φ. 133α κ.έ.): ἔντονα ἀριστεροκλινής, λεπτή, δηλωτικὴ συγκροτημένου κωδικογράφου, κάπως ἄτονη, εἰδικὰ στὰ τελευταῖα φύλλα. Πρωτογράμματα δὲν γράφτηκαν στὸ χειρόγραφο. Περιθώρια μεγάλα.
Γραφεῖς δὲν δηλώνονται. Ὁ β' (φ. 133α κ.έ.) ἀναφέρεται ὡς μαθητὴς τοῦ Ζ α φ ε ι - ρ ί ο υ τοῦ Σ μ υ ρ ν α ί ο υ (φ. 133α).

Στὸ παράφυλλο Α'β: *-74-* καὶ χαμηλώτερα μέσα σὲ κύκλο: *171*.

Βλ. καὶ τὴν σημείωση στὸ φ. 156β. Στὰ πίσω παράφυλλα ὑπάρχουν σημειώσεις, ἐπίσης ἄνευ ἀξίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΡΑ, *ΓΕΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ* 1970, σ. 18, ὅπου ὁ Σίμ. Καρὰς δημοσίευσε φωτογραφία τοῦ φ. 1α τοῦ χειρογράφου μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰακώβου, ἀναφέροντας ὅτι ὁ κώδικας προέρχεται ἀπὸ τὴν Μεσήμβρια τῆς Θράκης. Ἀπὸ τὴν φωτογραφία αὐτὴ ἡ εἰκόνα ἀντιγράφηκε καὶ χρησιμοποιήθηκε καὶ ἀπὸ ἄλλους. Γιὰ τὴν πληροφορία περὶ τῆς προέλευσης τοῦ κώδικα 171 καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὸν ἔδωσε στὸν Σ. Καρὰ βλ. τὸ χειρόγραφο 192 παρακάτω.
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΛΑ'.

Καρὰ 172

αἰ. ΙΘ' (1820-25, 1874) χαρτ. 22 x 16 φύλλα 158 + α'-στ'

ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΝ ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ, ΕΚΛΟΓΗ ΙΔΙΟΜΕΛΩΝ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ

1α Χῶρος γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Στὸν χῶρο αὐτὸ μιὰ πρόχειρη σημείωση: *ἐκ τῶν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίου Βασιλειάδου Σιναΐτου* Χαμηλώτερα:
Ἦχος *α' Ἡ κάμινος Σωτήρ...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ὅπως ἐμφανίζεται καὶ στὴν ἔντυπη ἔκδοσή του στὰ 1835. Πρόκειται περὶ ἀντιγραφῆς ἀπὸ τὴν ἐξήγηση του Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, κάτι ποὺ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν «τυφλή» ἀντιγραφὴ φράσεων ὅπως «Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου». Ὡστόσο, πέρα ἀπὸ αὐτό, ὁ γραφέας πρέπει νὰ εἶναι μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ ὅπως σημειώνει πρὶν ἀπὸ κράτημα τοῦ τελευταίου στὸ φ. 105α: Ἐμελοποιήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμ[παδαρίου] καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· βαρὺς ζω *Τοτοτο...*

81α Καὶ πάλι χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Κάποιος μεταγενέστερος σημείωσε: Κρατήματα κατ᾽ ἦχον εἰς τοὺς καλοφωνικοὺς εἱρμοὺς μελισθέντα παρὰ τῶν νεωτέρων μουσικῶν. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α' κε *Αιεναιε...* Καθεξῆς τὰ γνωστὰ κρατήματα, ἕως καὶ τὸ ἐπιφώνημα τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς *Ῥοήν μου...* στὸ φ. 111β. Δὲν περιέχονται τὰ κρατήματα τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ τοῦ Χαρτοφύλακος.

112α, β Ἄγραφο.

113α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας. Δόξα εἰς τὴν α' ὥρα· πλ. δ' *Τοῖς συλλαβοῦσί σε παρανόμοις...* Εἰς τὴν θ' ὥρα Δόξα, Καὶ νῦν· πλ. β' *Σήμερον κρεμᾶται...* Πρόκειται γιὰ τὰ μέλη τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ.

116β Εἰς τὰς κδ'. Ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Δοξαστικὰ ψαλλόμενα εἰς τὴν α' ὥρα· πλ. δ' *Τάδε λέγει...* Εἰς τὴν θ' ὥρα Δόξα Καὶ νῦν· πλ. β' *Σήμερον γεννᾶται...* Τῇ παραμονῇ τῶν Θεοφανείων, εἰς τὴν α' ὥρα· πλ. δ' *Πρὸς τὴν φωνήν...* Εἰς τὴν θ' ὥρα Δόξα· ἦχος πλ. α' *Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην...*

123β Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου εἰς τὸν ἑσπερινόν· πλ. δ' *Παντοκράτωρ Κύριε...* Ἀκολουθοῦν, πάντα σὲ ἀργὸ μέλος, τὰ δοξαστικὰ τῶν ἑσπερίων τῶν ἑσπερινῶν τῶν Κυριακῶν: Ἀσώτου, Ἀπόκρεω, Τυροφάγου.

129β Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τοὺς Αἴνους. Δόξα καὶ νῦν· πλ. β' *Τὴν σήμερον μυστικῶς...* Τὸ συγκεκριμένο δοξαστικὸ δὲν ὑπάρχει στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ Δοξαστικαρίου τοῦ Ἰακώβου.

Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα ἀργὰ δοξαστικά: τῶν ἁγ. Ἀποστόλων (*Τῷ τριττῷ...*), τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (*Θεαρχίῳ νεύματι*), τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ (*Δεῦτε ἅπαντα τὰ ἔθνη...*), τοῦ ἁγ. Δημητρίου (*Σήμερον συγκαλεῖται ἡμᾶς...*), τῶν Ἀρχαγγέλων (*Συγχάρητε ἡμῖν...*), τῶν Εἰσοδίων (*Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε...*), τοῦ ἁγ. Νικολάου (*Ἱεραρχῶν τὴν καλλονήν...*), τῶν Χριστουγέννων (*Αὐγούστου μοναρχήσαντος...*), τοῦ Μ. Βασιλείου (*Σοφίας ἐραστής...*), τῶν Θεοφανείων (*Ὑπέκλεινας κάραν...*), ἕως τὸ φ. 149β.

150α-152β Ἄγραφα.

153α Γράφει ἄλλος μόνο μὲ μαύρη μελάνη, πρόχειρα: Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ, συνετμήθη μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ Μ α ν ο υ - ὴ λ πρωτοψάλτου, διορθώθη παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ' ..... (;) *Μακάριος ἀνήρ...*

Στὴν δεξιὰ ᾧα, κάθετα: *Μακάριος ἀνὴρ Μανουὴλ πρωτοψάλτου ὁ καὶ διορθωθὲν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ Γεωργίου πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἦχος πλ. δ' νη κατὰ Μάρτιον 1874*

Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ τὸν Γ ε ώ ρ γ ι ο Ρ α ι δ ε σ τ η ν ὸ ὁ ὁποῖος σημειώνει αὐτὰ καὶ γράφει τὸ μέλος, ἕως τὸ φ. 156α. Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας τῆς σημείωσης εἶναι ἀκριβῶς ὅμοιος μὲ ἄλλες σημειώσεις τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ σὲ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς Καρὰ (βλ. π.χ. τοὺς κώδικες 51, 52, 54, 67, καὶ σὲ ἄλλους).

156β Ἦχος πλ. δ' *Τὸ προσταχθέν...*

157β-158β Ἄγραφα, ὅπως καὶ τὰ ἕξι παράφυλλα ποὺ ἀκολουθοῦν.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχεδὸν καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση φθαρμένου ἀνοιχτόχρωμου δέρματος. Φύλλα λευκὰ καλῆς ποιότητος, στὰ ὁποῖα πάντως πότισε λίγο ἡ μαύρη μελάνη δυσκολεύοντας τὴν ἀνάγνωση.

Γραφὴ τοῦ α' γραφέα: πυκνή, ἀριστεροκλινής, μὲ ἔντονες μαύρες καὶ κόκκινες μελάνες. Περιθώρια ἄνετα, μὲ τὰ ἐξωτερικὰ καὶ τὰ κάτω νὰ εἶναι μεγάλα.

Γραφεῖς δὲν δηλώνονται. Ὁ α' γράφει τὸ Καλοφωνικὸ Εἱρμολόγιο καὶ τὰ ἰδιόμελα τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ περὶ τὸ 1820, καὶ ὁ β' ποὺ εἶναι ὁ πρωτοψάλτης Γ ε ώ ρ γ ι ο ς ὁ Ραιδεστηνὸς ἀπὸ τὸ φ. 153α κ.ἑ. τὸν Μάρτιο τοῦ 1874.

Στὴν ἐσωτερικὴ μερὶὰ τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης: *Χ 90α* καὶ λίγο παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *172*. Ἀκόμη πιὸ χαμηλά, πλαγίως: *Νο 14*.

Στὴν ράχη τὸ γνωστὸ καὶ ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς ὠοειδὲς αὐτοκόλλητο (βλ. τὰ σχόλια στὸ χειρόγραφο 161) Σὲ αὐτὸ ἀναγράφεται, στὴν ἐπάνω γραμμὴ (μετὰ τὸ *Νο*, τὸ ὁποῖο εἶναι τυπωμένο) ὁ ἀριθμός *98* (μήπως: *28;*) καὶ στὴν κάτω

(ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ προαναφερθέντα χειρόγραφα ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια ἐτικέτα) *Γ. Πρ.* (= Γ ε ω ρ γ ί ο υ Πρωτοψάλτου [Ρ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ];).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 173

αἰ. ΙΘ' (1819) χαρτ. 23,5 x 16 φύλλα Α'-Γ' + 112 α'-β'

Κ Α Λ Ο Φ Ω Ν Ι Κ Ο Ν Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν

Γραφέας: Κωνσταντίνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

1α Μετὰ ἀπὸ μιὰ χαλκογραφία (βλ. τὰ σχόλια παρακάτω) ξεκινᾶ χωρὶς ἐπιγραφὴ τὸ μέλος τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμοῦ *Ἡ κάμινος Σωτήρ...* σὲ ἦχο α'. Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Καλοφωνικοῦ Εἱρμολογίου ὅπως ἐμφανίζεται καὶ στὴν ἔντυπη ἔκδοσή του στὰ 1835. Πρόκειται (ὅπως σὲ πάρα πολλὰ χειρόγραφα συμβαίνει) γιὰ ἀντιγραφὴ ἀπὸ χειρόγραφο τοῦ Γρηγορίου (βλ. π.χ. στὸ φ. 78α: παρὰ τοῦ μακαρίτου ἡμετέρου διδασκάλου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος πλ. δ' *Τὴν δέησίν μου...*). Οἱ καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ ὁλοκληρώνονται στὸ φ. 80α.

80β-81α Ἄγραφα.

81β Οἱ χαλκογραφίες τοῦ παραφύλλου Γ'β (βλ. τὰ σχόλια παρακάτω) ἔχουν μπεῖ καὶ στὸ φ. αὐτό.

82α Χῶρος γιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Κάποιος σημείωσε πρόχειρα: Ἦχος α' ἐκ τοῦ κε. Παρακάτω ξεκινᾶ ἕνα κράτημα (τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ): *Αιεναιε...* Καθεξῆς τὰ γνωστὰ κρατήματα ὅπως στὴν ἔκδοση τοῦ τόμου στὰ 1835, καὶ πάλι ἐξ ἀντιγραφῆς ἀπὸ χειρόγραφο τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (π.χ. φ. 110β: Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου πλ. δ' *Τιτιτι...*).

112β Μετὰ τὸ ἐπιφώνημα τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ὸ ς *Ῥοήν μου...*:

τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. 1819 ἰουνίου 15:
Ἐγράφη παρ᾽ ἐμοῦ Κωνσταντίνου διδασκάλου ἐκ κώμης ἄρτης.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

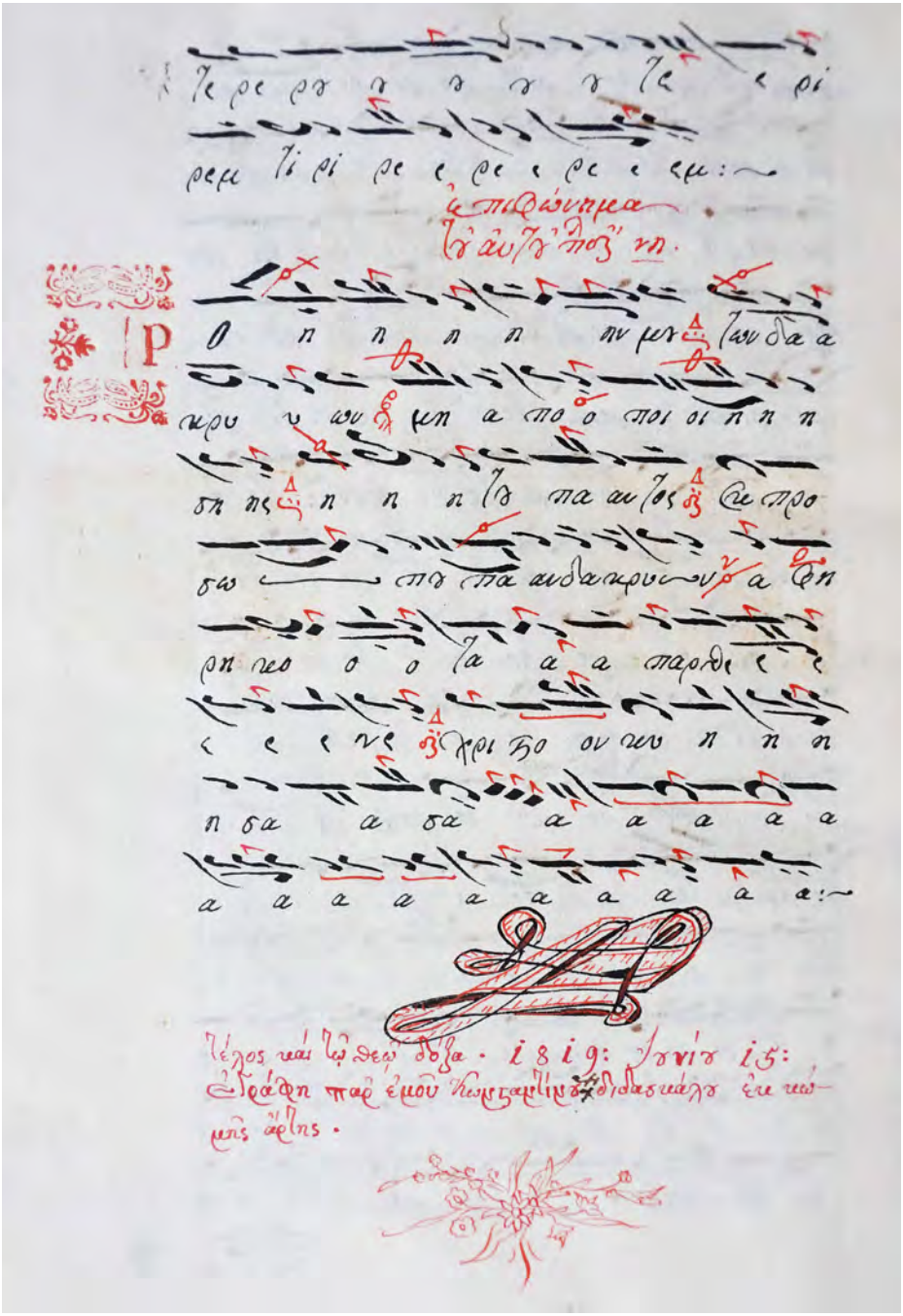

Πανομοιότυπο 122. Χφ. Καρὰ 173, φ. 112β.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση ἀνοιχτόχρωμου καφὲ δέρματος καλῆς ποιότητος, ἀλλὰ ἐλαφρὰ φθαρμένου. Στὴν ράχη: *Κ.Α.* Στὴ θέση τῶν πρωτογραμμάτων σὲ κάθε εἱρμὸ ἔχουν τυπωθεῖ μὲ κάποιο εἶδος σφραγίδας ἀρχικὰ γράμματα μὲ διακόσμηση ἀνθέων. Φύλλα καλῆς ποιότητος.
Γραφὴ ἰδιάζουσα ἀλλὰ εὐανάγνωστη, δεξιοκλινής, μὲ ἔντονες μελάνες (μαύρη καὶ κόκκινη), μικρὰ διάστιχα καὶ μεγάλα περιθώρια.
Γραφέας ὁ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς, διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα, στὰ 1819 (βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα, καθὼς καὶ τοὺς Νο 179, 180, 181). Μὲ βάση τὶς ἀναφορές του στοὺς κώδικες Καρὰ 174 καὶ 179 εἶναι μαθητὴς τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ καὶ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου, καὶ -γενικώτερα- ἀντιγράφει τὶς ἐξηγήσεις παλαιῶν μελῶν κυρίως τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ, καθὼς καὶ νέες μελοποιήσεις τῶν δύο αὐτῶν καὶ ἄλλων μουσικῶν τῆς ἐποχῆς του (βλ. καὶ τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τοῦ κώδικα Καρὰ 181).

Στὸ παράφυλλο Α'α μέσα σὲ κύκλο: *173*.

Στὸ παράφυλλο Γ'β ὑπάρχουν τρεῖς δυτικότροπες χαλκογραφίες: ψηλὰ ἡ Ἁγία Τριὰς καὶ γύρω οἱ Εὐαγγελιστές, καὶ πιὸ κάτω ἡ Παναγία ἔνθρονη μὲ τὸν Χριστό, καὶ δίπλα ὁ Χριστός. Οἱ ἴδιες ὑπάρχουν καὶ στὸ φ. 81β, ἐνῶ ἡ πρώτη χαλκογραφία ὑπάρχει κολλημένη καὶ ψηλὰ στὸ φ. 1α ἀλλὰ μὲ κόκκινη μελάνη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 174

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 22,5 x 16 φύλλα 134 +α'-β'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α, Π Α Π Α Δ Ι Κ Ο Μ Ε Λ Ο Σ

Γραφέας: Κωνσταντίνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

1α Ξεκινᾶ ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο βαρύ. Εἶναι φανερὸ ὅτι γράφει ὁ γραφέας τοῦ προηγούμενου κώδικα, Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα. Κάποιος σημείωσε ψηλὰ στὴν ᾠ̈α: *καὶ τὸ παρὸν τοῦ ὄπισθεν ποιητοῦ*. Πιθανῶς ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα φύλλα πρὶν ἀπὸ αὐτὸ τὰ ὁποῖα ἐξέπεσαν, ἐκτὸς καὶ ἂν ὑποννοεῖται ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 2α (βλ. παρακάτω), ὁπότε καὶ τὸ παρὸν χερουβικὸ ἀνήκει στὸν Πέτρο τὸν Ἐφέσιο.

2α Χαμηλά, μετὰ τὸ τέλος τοῦ χερουβικοῦ: Τὰ παρόντα χερουβικὰ ἐμελοποιήθησαν παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ καὶ ἡμετέρου διδασκάλου (φ. 2β)

Ἦχος βαρὺς *Οἱ τὰ χερουβίμ*... Ἀκολουθοῦν χερουβικὰ σὲ ἤχους: πλ. δ′, πλ. δ′, α′, πλ. β′, τρίτο, δ′.

11β Ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός*... (τρία), *Δόξα... Καὶ Νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος... Δύναμις...*

12β Ἦχος βαρὺς εἰς τόπον τοῦ βου λέγετος, ἄρχεται ζω *Ἅγιος ὁ Θεός*... (δύο) *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος... Δύναμις... Δύναμις...*

14α Δοξολογία εἰς ἦχον πρωτόβαρυν ἥτις ἐμελοποιήθη νεωστὶ παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου *Δόξα σοι*... (μὲ ἀσματικό).

18α Δι᾽ αἰτήσεως ἑνὸς τῶν φίλων Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ἐμελουργήθησαν καὶ τὰ ἀκολούθως παρ᾽ αὐτοῦ κατ᾽ ἦχον Ἄξιόν ἐστιν· ἦχος α′ *Ἄξιόν ἐστιν*... Οἱ γνωστὲς καὶ ἐκδεδομένες δεκαέξι συνθέσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ, δύο σὲ κάθε ἦχο.

26α ιε *Ἀλληλούια*... Τὸ γνωστὸ ἀργὸ τοῦ Εὐαγγελίου.

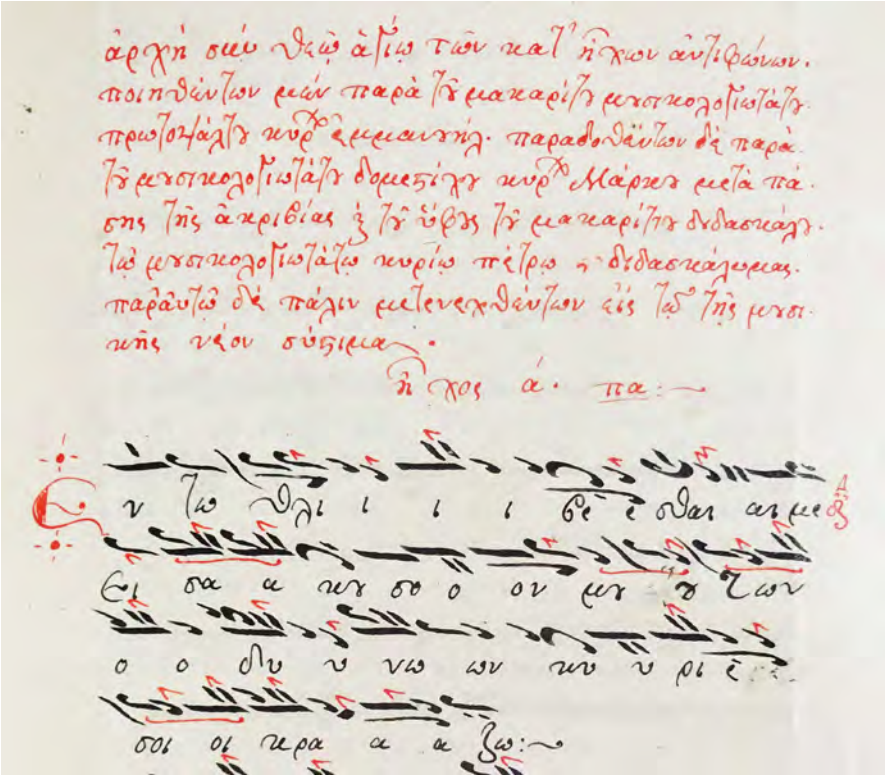

Πανομοιότυπο 123. Χφ. Καρὰ 174, φ. 27α.

27α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κατ᾽ ἦχον ἀντιφώνων, ποιηθέντων μὲν παρὰ τοῦ μακαρίτου μουσικολογιωτάτου πρωτοψάλτου κὺρ Ἐ μ μ α ν ο υ ή λ, παραδοθέντων δὲ παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου δομεστίχου κὺρ Μ ά ρ κ ο υ μετὰ πάσης τῆς ἀκριβείας καὶ τοῦ ὕφους τοῦ μακαρίτου διδασκάλου τῷ μουσικολογιωτάτῳ κυρίῳ Π έ τ ρ ῳ καὶ διδασκάλῳ μας, παρ᾽ αὐτῷ δὲ πάλιν μετενεχθέντων εἰς τὸ τῆς μουσικῆς νέον σύστημα· ἦχος α′ *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με... Τοῖς ἐρημικοῖς...* (ὅλοι οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ α′ ἤχου καὶ τὸ Προκείμενο).

29α Ὠιδὴ θ′ *Τύπον τῆς ἁγνῆς...*

29β Ἦχος β′ Τὰ ὅμοια τοῦ β′ ἤχου καὶ ὁ εἱρμὸς *Ἀνάρχου γεννήτορος...*, καὶ τῶν ὑπόλοιπων ἤχων (ἐκδεδομένα στὸν δεύτερο τόμο τοῦ ἔργου *Πανδέκτη* τὸ ἔτος 1851).

43β Ἦχος πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

45α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ χερουβικοῦ γράφτηκε ἀκόμη ἕνα *Τριάδι*. Χαμηλά: Τὰ παρόντα ἐμελοποιήθησαν παρὰ κυρίου Π έ τ ρ ο υ Ἐ φ ε σ ί ο υ καὶ ἡμετέρου διδασκάλου (φ. 45β) Ἦχος πλ. β′ *Αἰνεῖτε...* (κοινωνικό).

47β Ἦχος β′ *Δύναμις... Ἅγιος ὁ Θεός...*

48β Ἐγράφη παρὰ τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ διδασκάλου μας· ζω (ἐναρμόνια φθορά) *Ἄξιόν ἐστιν...*

49α Ἦχος τρίτος ἐκ τοῦ γα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

51β Γράφει ἄλλος μόνο μὲ μαύρη μελάνη: Τὸ παλαιὸν καὶ συνηθισμένον δύναμις· ἦχος β′ ἐκ τοῦ δι *Δύναμις...*

52α Ἕτερον δύναμις τοῦ διδασκάλου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· β′ *Δύναμις...*

52β Χαμηλὰ ἀπὸ τὸν α′ γραφέα: Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου καὶ προσεφωνήθη παρ᾽ αὐτοῦ τῷ μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κυρίῳ Ἀ ν θ ί μ ῳ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς του· ἦχος βαρὺς ζω *Τριὰς ἡ ὑπερούσιος...*

57β Θεοτοκίον παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. α′ *Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ...*

62α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν, ἐμελοποιήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...* (ἀργό).

62β Ἕτερον συντομώτερον· πλ. α′ *Χριστὸς ἀνέστη...*

63α Θεοτοκίον εἰς κάθε θεομητορικὴν ἑορτήν, Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Δέσποινα πρόσδεξαι...*

68α Τυπικὰ τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· πλ. δ′ *Ἀμήν, Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* (καὶ ἡ β′ στάση μὲ τὸ *Ὁ μονογενὴς Υἱός...*)

72α Ἀντίφωνα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· β′ *Ταῖς πρεσβείαις...* (δύο), *Σῶσον ἡμᾶς...*, Εἰσοδικὸν *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*, Ἕτερον ἀργόν *Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*, Ἕτερον εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν· β′ *Ἐκ γαστρός...*, Ἕτερον τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως· β′ *Ἐν Ἐκκλησίαις...*

73α Τρισάγιον σύντομον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (δύο), *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*, Ἕτερον ἀργότερον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* (τρία), *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος ἀθάνατος... Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

74α Εἰς δεσποτικὰς ἑορτὰς τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ]· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν...* (δύο), *Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστὸν ἐνεδύσατε... Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Τὰ ἀνάλογα καὶ γιὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ σὲ ἦχο β′.

Ἀκολουθοῦν: Σύντομον· πλ. α′ *Ἀλληλούια...*, Συντομώτερον· πλ. α′ *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ Π ε - λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ′ *Δόξα σοι Κύριε...*, Σύντομον· *Δόξα σοι...* Ἦχος τρίτος γα *Κύριε σῶσον... Καὶ ἐπάκουσον...* Ἦχος β′ *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος τρίτος *Ἄξιος...* Ἦχος β′ *Εἰς πολλὰ ἔτη...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· δ′ (κλιτόν) *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

76β Τρισάγιον τοῦ βήματος· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

77α Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς δύναμις ἀρχαῖον· πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...* Ἕτερον Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. α′ *Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

78β Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ παλαιόν· β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

79α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ παπαδικοῦ μέλους. Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος α′ ἄρχεται δὲ ἐκ τοῦ πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

91α Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η]· πλ. β′ *Ἐξομολογεῖσθε...* Μετὰ τὸ τέλος τῶν στίχων: *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

98α Πασαπνοάρια. Τὸ παρὸν κὺρ Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου· ἦχος β′ *Πᾶσα πνοή...*

101β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· ἦχος ϟεϟαϟω *Δόξα σοι...* Μὲ ᾀσματικὸ τοῦ ἴδιου.

106β Τρισάγιον νεκρώσιμον τὸ ἁγιορείτικον· ἦχος ϟεϟαϟω *Ἅγιος ὁ Θεός...*

109β Δύναμις τὸ ἁγιορείτικον· β' *Δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀλληλουιάριον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· β' *Ἀλληλούια...*

112β Χερουβικά. Τὸ παρὸν κὺρ Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ, ἔντεχνον· ἦχος β' *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

118β Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ· πλ. α' (ἐναρμόνιος) *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

125α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, ἔντεχνον τὸ καλούμενον παλατινόν· πλ. β' *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

128β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος. Τῇ Δευτέρᾳ· α' *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν τὰ γνωστὰ γιὰ τὴν Τρίτη (βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*), τὴν Τετάρτη (δ' *Ποτήριον...*), τὴν Πέμπτη (πλ. δ' *Εἰς πᾶσαν...*), τὴν Παρασκευὴ (πλ. α' *Σωτηρίαν...*), τὸ Σάββατο (πλ. α' *Μακάριοι...*). Πρόκειται γιὰ καλλωπισμούς-συντμήσεις τῶν κοινωνικῶν τοῦ Παναγιώτη Χρυσάφη τοῦ νέου. Τὸ τελευταῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς μετὰ τὸ φ. 134 ὑπάρχουν ἁπλῶς δύο ἄγραφα παράφυλλα. Στὴν πρώτη ὄψη τοῦ πρώτου μία χρονολογία: *1819*.

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι καὶ ἀνοιχτόχρωμο καφὲ δέρμα, ἐλαφρὰ ἀποκολλημένη ἀπὸ τὴν βιβλιοδεσία. Λιτὲς διακοσμήσεις μὲ ἄνθη στὴ ράχη. Περιθώρια ἄνετα. Κολοβὸ χειρόγραφο.
Γραφὴ ἡ τοῦ προηγούμενου κώδικα 173. Ἀρκετὰ πρωτογράμματα δὲν γράφτηκαν.
Γραφέας (μὲ βάση τὶς συγκρίσεις μὲ τὸ προηγούμενο χειρόγραφο) ὁ Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο ς, διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα (βλ. καὶ τὰ χειρόγραφα 173, 179, 180, 181). Δηλώνει μαθητὴς τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Ε φ ε σ ί ο υ (φφ. 2α, 27α, 45α). Γράφει πιθανῶς στὴν Κωνσταντινούπολη ἴσως ὅμως καὶ στὴν Βλαχία, μετὰ τὸ 1819 (βλ. καὶ τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων Καρὰ 173 καὶ 181). Ἰδιαίτερα ἐνδιαφέροντα εἶναι κάποια ἀπὸ τὰ περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου, ὅπως τὰ ἀντίφωνα τοῦ «μακαρίτου» πρωτοψάλτου Μ α ν ο υ ὴ λ σὲ ἀπόδοση τοῦ δομεστίκου Μ ά ρ κ ο υ (γνωστοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλες παρόμοιες περιπτώσεις), ἡ ἐξήγηση τῶν κοινωνικῶν τοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἤδη αὐτὴ τὴν ἐποχή, κ.ἄ. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Μανουὴλ σὲ ἀπόδοση Μάρκου καὶ ἐξήγηση τοῦ Πέτρου Ἐφεσίου ἐκδόθηκαν στὰ 1830 σὲ ἐλαφρὰ ἀναλυτικότερη μουσικὴ γραφὴ (*ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ* 1830).

Στὸ δεξὶ περιθώριο τοῦ φ. 1α, μέσα σὲ κύκλο: *174*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 175

αἰ. ΙΘ' (1850 καὶ ἀργότερα) χαρτ. 21,5 x 14,7 φύλλα Α' + σσ. 340 +α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Σπυρίδων Κομποθέκρας.

1 Ἀριστερὰ κάποιος σημείωσε μεταγενέστερα: *Ἀνθολογίας Μέρος Α' Σ.Ι.Κ* (=Σπυρίδων Κομποθέκρας;). Στὸ κέντρο: Ἐν τῷ ναῷ· πα ιεεε, *Ἐν τῷ ναῷ... Ἄνοιξον ἡμῖν τὴν θύραν...* Ἦχος πλ. δ' *Δόξα... Καὶ νῦν... Εὐλόγει ἡ ψυχή μου...* Τρισάγιον· ἦχος β' *Ἅγιος ὁ Θεός...* (δύο), *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

6 Ἦχος πλ. δ' *Ἀγαπήσω Σε...*

7 Ἦχος πλ. δ' *Ἅγιος, ἅγιος..., Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο - ν ι δ ά ρ η· πλ. δ' *Ἄξιόν ἐστιν...*

10 Κράτημα [Γ ε ρ α σ ί μ ο υ] Μ α τ ζ α β ί ν ο υ· τρίτος *Τεριρεμ...*

12 Χερουβικὸ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος α' *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

17 Γράφει ἄλλος: Ἀνοιξαντάρια Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Π.Π. Φ ω κ α έ ω ς καὶ κρατήματα Γ. Ι. Ματζαβίνου· πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...* Μετὰ τὸν πρῶτο στίχο: Τὰ κρατήματα Γ ε ρ α σ ί μ ο υ ἀρχιδιακόνου Μ α τ ζ α β ί ν ο υ *Εριρεμ...* Καθεξῆς μετὰ ἀπὸ κάθε στίχο προστίθεται ἕνα κράτημα τοῦ Μ α τ ζ α β ί ν ο υ.

37 Μιὰ σημείωση μετὰ τὸ τελευταῖο κράτημα: *j' ai écrit ces Anixandar l' un an mil huit cent soixente quatre* [=1864] *P. S. Combottiecre*. Παρακάτω μιὰ ἀκόμη σημείωση: *Εἰς τὸν ἀγαπητόν μου Ἀντ. Δημητρίου Δωρεῖται* Βλ. καὶ τὸν ἑπόμενο κώδικα Νο 176, φ. Α'α, καθὼς καὶ τὸ χφ Καρά 122.

Ἀκολουθεῖ μονογραφή, ἀλλὰ ἀπὸ κάτω ὑπάρχει μία σφραγίδα: *ΒΑΣ. Δ. ΤΟΣΚΑΣ ΔΑΡΡΟΝΑΣ ΙΑΤΡΟΣ*

38 Στίχοι ψαλλόμενοι εἰς βασιλικὰς τελετὰς· ἦχος τρίτος *Κύριε ἐν τῇ δυνάμει Σου... Μεγάλη, μεγάλη, μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ...*

41 Ὕμνος βασιλικός· ἦχος πλ. δ' *Κύριε φύλαττε Γεώργιον καὶ*

Ὄλγαν...

42 Ὕμνος βασιλικὸς· ἦχος πλ. δ′ *Πολυχρόνιον ποιήσαι Κύριος ὁ Θεός... Γεώργιον τὸν Α′ σὺν τῇ βασιλίσσει ἡμῶν... καὶ διαδόχῳ αὐτῶν Κωνσταντίνῳ...* Ἀκολουθοῦν λίγοι ὕμνοι τῶν Χριστουγέννων.

45 Ὕμνος βασιλικός· ἦχος πλ. δ′ *Πολυχρόνιον... Γεώργιον τὸν πρῶτον...*

46 Κύριε ἐλέησον διάφορα (ἤχοι: β′, τρίτος, τρίτος)

48 Κοινωνικόν· πλ. α′ *Εἰς μνημόσυνον...*

53 *Τὸ παρὸν πρῶτον μέρος τῆς Ἀνθολογίας ἔγραψα κατὰ μῆνα Μάιον τοῦ ἔτους 1850. Σπυρ. Κομποθέκρας*

Χαμηλώτερα: Ἀνοιξαντάρια Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ - λ ο υ ς πλ. δ′ *Ἀνοίξαντός Σου...* Λίγοι στίχοι ἀπὸ τὶς γνωστὲς αὐτὲς συνθέσεις.

66 Ἕτερα ἀνοιξαντάρια συνοπτικὰ μελισθέντα μὲν παρὰ ἀνωνύμου τινός, ἐξηγηθέντα δὲ κατὰ τὸν νέον τῆς μουσικῆς τρόπον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο ν ι δ ά ρ ο υ Κ ε - φ α λ λ ῆ ν ο ς· πλ. δ′ *Ἀνοίξαντός Σου...*

90 Δόξα. Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος γράμματα καὶ μέλος· πλ. δ′ *Δόξα... Ἡ τρισυπόστατος Μονάς...* (τὸ γνωστό Τριαδικό).

101 Καὶ νῦν. Τοῦ αὐτοῦ [Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ] γράμματα καὶ μέλος· πλ. δ′ *Ἀπείρανδρε, πανάσπιλε...* (τὸ γνωστὸ θεοτοκίο).

111 Μακάριος ἀνὴρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

140 Τὸ αὐτό, συνετμήθη δὲ παρὰ Μ α ν ο υ ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

154 Ἕτερον Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

167 Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον μελισθέντα παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

197 Τὸ παρὸν ψάλλεται ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ, δίχορον, Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ, ὀκτάηχον· α′ *Θεοτόκε Παρθένε...* Τὸ γνωστὸ δημοφιλὲς μέλος.

212 Ἔγραψε ὀλίγον-ἴσον-ἀπόστροφο-συνεχὲς ἐλαφρὸν καὶ ἀπὸ κάτω: μαρτυρία Δι μαλακῆς χρωματικῆς-ὀλίγον-ἴσον μὲ δίγοργο καὶ ὑπογραφόμενο ὁμαλόν-ὑπορροή-ἀπόστροφο μὲ γοργόν-βαρεία-ὀλίγον-ἀπόστροφο μὲ γοργόν-ὀλίγον, καὶ σημείωσε: Ἡ παροῦσα

θέσις ἠμπορεῖ νὰ ὑποτίθεται εἰς τὸ εὐάρμοστον αὐτῆς μέρος

Ἀμέσως παρακάτω: Ἦχος β′ *Φῶς ἱλαρόν...*

214 Προκείμενον Ἄκουσον θύγατερ· πλ. δ′ *Ἄκουσον θύγατερ...*

216 Ἄγραφη.

217 Εἰς τὴν εἴσοδον, μέλος ἀρχαῖον· δ′ *Φῶς ἱλαρόν...*

220 Τὸ παρὸν ψάλλεται ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ, δίχορον, συνετμήθη δὲ παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· α′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

230 Τὸ παρὸν δοξαστικὸν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν σειρά του· πλ. α′ *Δόξα... Ἡ ὑπεράρχιος Θεότης...* Πλῆρες, μὲ τὸ κράτημά του.

241 Θεοτοκίον ὀκτάηχον, μελισθὲν παρὰ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος. Ἄρχου ἦχος α′ *Ῥόδον τὸ ἀμάραντον...*

258 Πολυέλεος. Ὁ παρὼν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

286 Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· λέγετος *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

314 Εἰ δὲ καταλιμπάνεις τὸ Δόξα Καὶ νῦν ψάλλε τὰ παρόντα συντομίας χάριν· λέγετος βου *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

315 Ἄλλος γραφέας: Ἦχος τρίτος παρὰ Γ ε ρ α σ ί μ ο υ Γ. *Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...*

317 Πάλι ὁ γραφέας ποὺ κατέγραψε νωρίτερα τοὺς πολυελέους: Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· ἦχος τρίτος *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

331 Ἕτερος πολυέλεος Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Χαμηλὰ στὴν σελίδα 340 ξεκινᾶ ὁ στίχος *Καὶ τὸ μνημόσυνόν σου* ὁ ὁποῖος δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς ἀκολουθεῖ ἕνα παράφυλλο, στὶς δύο ὄψεις τοῦ ὁποίου καταγράφηκαν τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα (ἀνοιχτόχρωμο καφέ) μόνο στὴν ράχη ὅπου ψηλά: *ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ*, χαμηλώτερα: *Μέρος Α′* καὶ κάτω: *Σ.Ι.Κ.* Φύλλα κιτρινωπά, ὄχι καλῆς ποιότητος, ἀρκετὰ εἶναι λερωμένα. Κολοβὸ χειρόγραφο.

Γραφὴ πολὺ πρόχειρη, μὲ πολὺ μικρὰ περιθώρια. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων. Ἀπὸ τὴν σελίδα 53 κ.ἑ. γράφει ἄλλος μὲ περιθώρια ἱκανοποιητικά, μεγαλόσχημη δεξιοκλινῆ γραφή. Ἀπὸ τὴν σ. 197 ἡ ἔντονη μαύρη μελάνη πότισε στὰ φύλλα.

Γραφέας εἶναι κυρίως ὁ Σ π υ ρ. Κ ο μ π ο θ έ κ ρ α ς (σσ. 1 (*Σ.Ι.Κ*), 53, καὶ στὴν ράχη (ὁμοίως: *Σ.Ι.Κ.*)) τὸ ἔτος 1850. Σχετίζεται ὁπωσδήποτε μὲ τὴν Κεφαλονιά καὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 175 γράφει καὶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἑπόμενου κώδικα. Παρεμβάλλονται καὶ ἕνας-δύο ἀκόμη γραφεῖς στὰ κενὰ ποὺ ἄφησε ὁ κύριος γραφέας. Πάντως, οἱ σελίδες 1-52 πρέπει νὰ γράφτηκαν μεταγενέστερα καὶ νὰ ἐνσωματώθηκαν μετὰ στὸν τόμο (βλ. τοὺς Πολυχρονισμοὺς γιὰ τὸν Γεώργιο τὸν Α' ἡ βασιλεία τοῦ ὁποίου ξεκίνησε στὰ 1863, καὶ τὸν διάδοχο Κωνσταντίνο ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στὰ 1868). Ἐνδιαφέρουσα ἡ περίπτωση τῶν κρατημάτων στὰ Ἀνοιξαντάρια τοῦ Φωκαέως (σ. 17 κ.έ.). Ὁ Γ ε ρ ά σ ι μ ο ς Μ α τ ζ α β ί ν ο ς (1805-1891) ἦταν μαθητὴς τοῦ ἀρχιδιακόνου Σ π υ ρ ί δ ω ν ο ς Δ α φ α ρ ά ν α (βλ. τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ ἑπόμενου χειρογράφου).

Στὸ παράφυλλο Α'α: *-98-* καὶ χαμηλώτερα σὲ κύκλο: *175*. Στὴν πίσω ὄψη ὑπάρχουν κάποια *Κύριε ἐλέησον* σὲ ἤχους βαρύ καὶ πλ. δ'.
Τὸ χειρόγραφο δωρήθηκε στὸν Ἀντώνιο Δημητρίου ἀπὸ τὸν ἰατρὸ Βασ. Τόσκα Δαρρόνα (σ. 37), ὅπως καὶ τὸ ἑπόμενο Νο 176. Φαίνεται ὅτι ὁ Σίμ. Καρὰς τὰ ἀπέκτησε ἀπὸ τὸν «ἐκ τῶν ἡμετέρων [μαθητῶν;]» Δημητρίου στὰ 1932 (βλ. τὸ χφ 122 καὶ τὰ σχόλια ἐκεῖ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 176

αἰ. ΙΘ' (1850 καὶ ἀργότερα) χαρτ. 22 x 14 φύλλα Α' + σσ. 288

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Γραφέας: Σπυρίδων Κομποθέκρας.

1 Δόξα καὶ νῦν Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, ὀκτάηχον, εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου· *α' Θεαρχίῳ νεύματι...* Πλῆρες.

9 Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα: *ἀλληλούια.* [Ἦχος δ'] *Ὅτι κρινεῖ Κύριος... Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

30 Πολυέλεος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος πλ. α' ἐκ τοῦ πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

59 Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς ζω *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

93 Ἕτερος πολυέλεος Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· πλ. δ' *Δοῦλοι Κύριον...*

110 Πασαπνοάρια Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ-

ν τ ί ο υ]. Ἦχος *α′ Πᾶσα πνοή...*, Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...*, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...* ἕως τὴν σ. 134.

135 Συνεχίζεται ἕνα ἐκτενὲς κράτημα (ἀπὸ κάποιο Πασαπνοάριο, ἀλλὰ ὄχι ἀπὸ τὸ τελευταῖο τοῦ Π έ τ ρ ο υ): *Τοτορορο...*

141 Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· ἦχος β′ *Πᾶσα πνοή...*

156 Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος βαρὺς ζω *Πᾶσα πνοή...*

160 Τιμιωτέραι κατ᾽ ἦχον σύντομοι, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

163 Ἕτεραι Τιμιωτέραι ἀργαὶ κατ᾽ ἦχον, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

170 Δοξολογίαι κατ᾽ ἦχον Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, μέλος ἀργόν. Ἡ παροῦσα· ἦχος α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της. Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες τοῦ ἴδιου στοὺς ἤχους β′ (σὲ μαλακὴ χρωματική), τρίτο, δ′, πλ. α′, πλ. β′, βαρύ, ὅλες μὲ τὸ ᾀσματικό τους.

237 Ἑτέρα δοξολογία Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· ἦχος βαρὺς ἁρμονικός *Δόξα σοι...*

246 Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της.

254 Εἰς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀρχιερέως, μέλος ἀρχαῖον· βαρὺς ζω *Τὸν δεσπότην...* Μετὰ τὴν σελίδα 256 ὑπάρχει ἕνα φύλλο τὸ ὁποῖο δὲν ἀριθμεῖται. Ἡ α′ ὄψη του εἶναι ἄγραφη, ἐνῶ στὴν β′ ὑπάρχει μιὰ σημείωση:

1850 μῆνα Μάϊον ἔγραψα τὸ παρὸν
μέρος πρῶτον τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς
Ἀνθολογίας εἰς τετράδια 33
Σπυρίδων Π. Κομποθέκρας

257 Ἀπὸ ἄλλον γραφέα: Ἦχος δ′ *Πᾶσα πνοή...* μέλος ἀργὸ μὲ κράτημα.

264 Ποίημα ἱεροδιακόνου Μ α τ ζ α β ί ν ο υ 1859. Παρακάτω μόνο μὲ μαύρη μελάνη, ἀπὸ ἄλλο χέρι: Μελοποιηθὲν παρὰ ἀρχιδιακόνου Γ ε ρ α σ ί μ ο υ Μ α τ ζ α β ί ν ο υ Μᾶλλον ἀναφέρεται στὸ προηγούμενο μέλος ποὺ ὁλοκληρώθηκε στὸ σημεῖο αὐτό.

265 Καὶ πάλι ἀπὸ τὸν κύριο γραφέα: Πασαπνοάριον ἦχος πλ. δ′. Ἐτονίσθη παρ᾽ ἀνωνύμου τινὸς *Πᾶσα πνοή...*

268 Συνεχίζεται τὸ προηγούμενο μέλος, κάποιος ὡστόσο σημείωσε στὴν ἐπάνω ᾤα: Τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ ἢ δι᾽ ἄλλην ἔχθραν ἐκινήθησαν εἰς τοῦτο ὥστε ἐὰν τύχῃ καὶ ἄργησεν τοὺς ἱερεῖς, ἢ ἀφώρισεν

269 Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πασαπνοαρίου ὁ κύριος γραφέας ἔγραψε: λεγετος ἀλλὰ ἀπὸ κάτω ἄλλος σημείωσε: πλ. δ' *Τὸ πρόσωπόν σου...*

272 Ἀπὸ τὸν κύριο γραφέα: Πασαπνοάριον νέον· πλ. α' *Πᾶσα πνοή... Αἰνεῖτε αὐτόν...* Μελοποιοῦνται καὶ οἱ ὑπόλοιποι στίχοι τῶν Αἴνων, ἕως τὴν σ. 281 ψηλά, ὅπου μία σημείωση:

ἐν ἔτει 1852 Σπυρ. Κομποθέκρας.

281 Μετὰ τὴν παραπάνω σημείωση: Κράτημα· τρίτος *Τετετε...*

285 Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων Ἦχος πλ. δ' (1868) *Ὁ γλυκασμός τῶν ἀγγέλων...* Χαμηλὰ στὴν σελίδα 286, μετὰ τὸ τέλος τοῦ μέλους: *ἐκ τῶν τοῦ ἀρχιδιακόνου Δαφαράνα.*

Στὶς δύο ἑπόμενες σελίδες γράφτηκαν τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου. Τὸ τελευταῖο μέλος ἀναφέρεται ἐκεῖ ὡς ποίημα τοῦ ἀρχιδιακόνου Δ α φ α ρ ά ν α.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀκριβῶς ἴδια μὲ τοῦ προηγούμενου κώδικα. Δέρμα μόνο τὴν ράχη ὅπου ψηλά: *ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ*, χαμηλώτερα: *Μέρος Β'* καὶ κάτω: *Σ.Ι.Κ.* (βλ. τὴν ράχη τοῦ προηγούμενου κώδικα).

Γραφὴ ἡ τοῦ προηγούμενου χειρογράφου, δεξιοκλινής, μεγαλόσχημη, μὲ ἐξίτηλες μελάνες (εἰδικὰ ἡ κόκκινη) καὶ μικρὰ περιθώρια.

Γραφέας ὁ Σ π υ ρί δ ω ν Κ ο μ π ο θ έ κ ρ α ς στὰ 1850 (βλ. φύλλο μετὰ τὴν σελίδα 256) καὶ 1852 (σ. 281), γραφέας καὶ τοῦ προηγούμενου χειρογράφου. Πρὸς τὸ τέλος διακρίνονται καὶ μεταγενέστεροι γραφεῖς (βλ. τὴν σ. 285 μὲ τὴν χρονιὰ 1868), ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τμῆμα τοῦ προηγούμενου κώδικα τοῦ Κ ο μ π ο θ έ κ ρ α (συλλογῆς Καρὰ 175). Τὶς σελίδες 257-264 γράφει μουσικὸς ποὺ μᾶλλον συνδέεται μὲ τὴν Κεφαλληνιακὴ ψαλτικὴ παράδοση. Ὁ «Δ α φ α ρ ά ν α ς» δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν μουσικώτατο διάκονο Σ π υ ρ ί δ ω ν α Δ α φ α ρ ά ν α (Ἀργοστόλι 1766-1845) καὶ ὁ Γ ε ρ ά σ ι μ ο ς Μαντζαβίνος (1805-1891) εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητές του.

Στὸ παράφυλλο Α'α: *-98α-* καὶ δίπλα μέσα σὲ κύκλο: *176*. Ἀπὸ κάτω μιὰ σημείωση (βλ. καὶ τὸν προηγούμενο κώδικα Νο 175, σ. 37 καὶ τὰ σχόλια μετὰ τὴν περιγραφή του, καθὼς καὶ τὸ χφ Καρὰ 122): *Εἰς τὸν ἀγαπητόν μου φίλον εἰς Μανουργύ Ἀντώνιον Δημητρίου δωρεῖται ....* Ἀκολουθεῖ μονογραφὴ καὶ σφραγίδα ὅπως στὴν σ. 37 τοῦ χειρογράφου Νο 175: *ΒΑΣ. Δ. ΤΟΣΚΑΣ ΔΑΡΡΟΝΑΣ ΙΑΤΡΟΣ* Χαμηλώτερα μιὰ ἀκόμη σφραγίδα: *ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Β.Δ. ΤΑΜΠΑΚΗ Σταδίου ...* (96;) *ΑΘΗΝΑΙ*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 177

αἰ. ΙΘ′ (1834) χαρτ. 20,5 x 14,5 φύλλα Α′ + 394 + α′-γ′

ΔΟΞΑΣΤΑΡΙΟΝ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΟΥ

Γραφέας: Ἀλέξανδρος Γεωργιάδης, Λημναῖος.

1α Ψηλὰ λιτὸ ἐπίτιτλο (ἄνθη). Χῶρος γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Παρακάτω: Δόξα· ἦχος πλ. β′ *Θεία χάρις...* Καθεξῆς τὸ δοξαστάριο τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ (ὅπως ἀπὸ τὴν σύγκριση τοῦ μέλους προκύπτει). Ἡ ὕλη εἶναι ἡ γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου στὰ 1836 καὶ τὶς ἀνατυπώσεις του.

276β Ἄγραφο.

277α Χῶρος γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ποὺ δὲν γράφτηκε. Παρακάτω: Τριῴδιον. Τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου. Δόξα· ἦχος πλ. δ′ *Παντοκράτωρ Κύριε...*

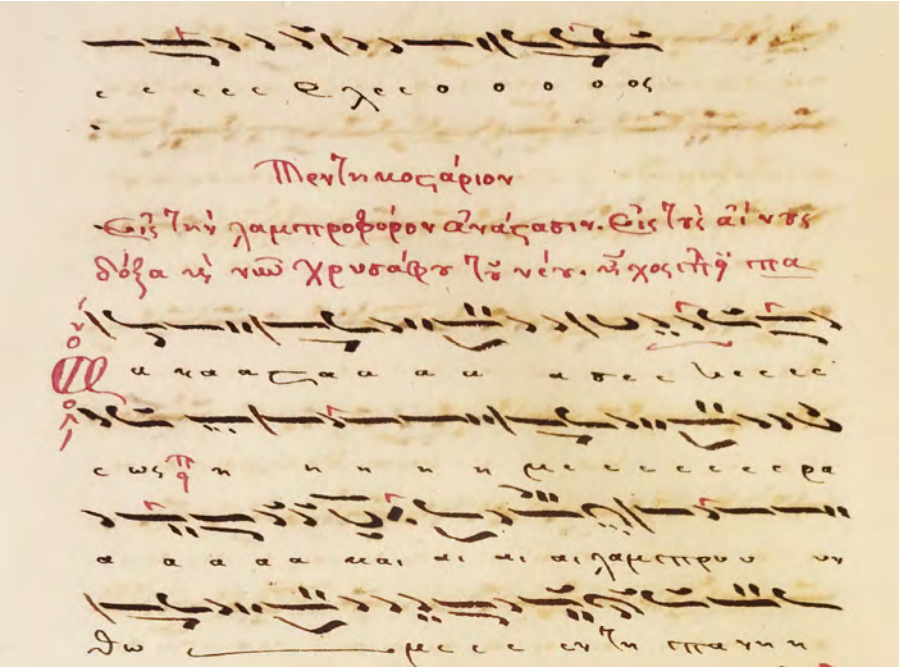

Πανομοιότυπο 124. Χφ. Καρὰ 177, φ. 363β.

359β Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ

νεκρωσίμου. Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α′ *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

363β Πεντηκοστάριον. Εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν. Εἰς τοὺς Αἴνους Δόξα καὶ νῦν τοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά - φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος πλ. α′ *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

365α Τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου. Ἰ α κ ώ β ο υ· πλ. δ′ *Τὶς λαλήσει...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ Πεντηκοσταρίου τοῦ Ἰ α - κ ώ β ο υ, ἕως τὸ φ. 394β, ὅπου ὁ κολοφώνας:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα καὶ κλέος. Ἔγράφη διὰ χειρὸς
ἐμοῦ Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου τοῦ λημναίου.
ἐν Τιπαρήνῳ τῇ δεκάτῃ τέταρτῃ Μαϊου
1834

Ἀκολουθοῦν τρία ἄγραφα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 13.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, δέρμα μόνο στὴν ράχη ὅπου *ΔΟΞΑΣΤΑΡΙΟΝ ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΟΤΟΨΑΛΤΟΥ*. Φύλλα μὲ ἁπαλὸ πράσινο χρῶμα ὡς τὸ φ. 236, μετὰ κιτρινωπά.
Γραφὴ τεχνική, ἐπιμελημένη, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, εὐανάγνωστη, ἔμπειρου γραφέα. Ἔντονη μαύρη καὶ βαθύχρωμη κόκκινη μελάνη. Περιθώρια μεγάλα.

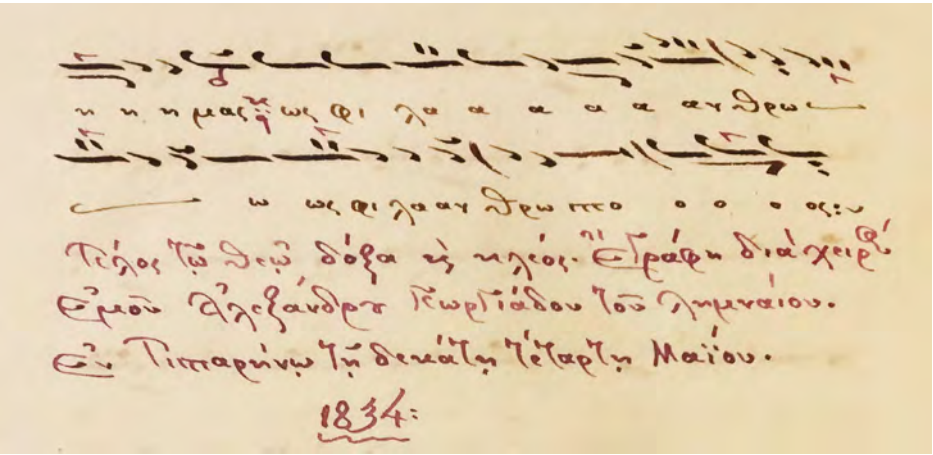

Πανομοιότυπο 125. Χφ. Καρὰ 177, φ. 394β.

Γραφέας ὁ Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Γ ε ω ρ γ ι ά δ η ς ὁ Λημναῖος στὰ 1834 (14 Μαΐου), γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλα του ψαλτικὰ χειρόγραφα. Ἐπιλέγει νὰ προσθέσει στὴν ὕλη τοῦ βιβλίου τὸ ἰδιόμελο *Τὸν ἥλιον κρύψαντα* τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν,

καθὼς καὶ νὰ ἀντικαταστήσει τὸ δοξαστικὸ τῆς Αναστάσεως τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ μὲ τὴν σύνθεση τοῦ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ (βλ. παρόμοια πρακτική του καὶ στὰ χειρόγραφα Ξενοφῶντος 110 καὶ 111 στό: ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Β'* 1976, σσ. 24-26). Καὶ στὸ χειρόγραφο αὐτὸ περιλαμβάνεται τὸ δοξαστικὸ *Τὴν σήμερον μυστικῶς*, τὸ ὁποῖο δὲν ὑπάρχει στὴν ἔντυπη ἔκδοση τοῦ Δοξαστικαρίου τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ.

Τὰ φφ. 32α-36β τὰ γράφει ἄλλος, πιθανῶς ἀναπληρώνοντας ἐκπεσόντα φύλλα.

Στὸ παράφυλλο Α'α: *177*. Στὸ παράφυλλο γ'β: *100*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 421.

Καρὰ 178

αἰ. ΙΘ' (1820-30) χαρτ. 21 x 13 φύλλα Α' + 155 + α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ο Ρ Θ Ρ Ο Υ - Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ

Γραφέας: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος ὁ Μυτιληναῖος;

1α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφίον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ' νη *Ἀλληλούια...* Σύντομο· ἦχος πλ. δ'ναα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος...* Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· πλ. δ'ναα *Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικά [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου]· πλ. δ'ναα *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

5β Πολυέλεος κὺρ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

18β Ἕτερος πολυέλεος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

31α Πολυέλεος ἀσματουργηθέντα (!) παρὰ κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· τρίτος γα *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

38α Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου, κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· ἦχος δ' *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

42β Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, σύνθεσις τοῦ μουσικωτάτου κυρίου Γ ε ω ρ γ ί ο υ [Κ ρ η τ ό ς]· βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ

Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο.

56β Καταλιμπάνοντες δὲ τὰ κρατήματα τοῦ τε δόξα, καὶ τοῦ Καὶ νῦν, ψάλλομεν μόνον τὸ ἀλληλούια· ἦχος βαρὺς ζω *Ἀλληλούια...*

57α Ἀρχὴ τῶν Πασαπνοαρίων πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἀκολουθοῦν: Ἕτερον πασαπνοάριον κὺρ Π έ - τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τὸ μέγιστον· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*, Ἕτερον πασαπνοάριον τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο - π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′ *Πᾶσα πνοή...*

67β Μετὰ τὸ Ἐλέησόν με ὁ Θεός· ἦχος β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων... Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου... Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς...*

68α Ἕτερα τοῦ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [ἀργά]· ἦχος β′ δι *Δόξα... Ταῖς τῶν ἀποστόλων... Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου... Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς...*

68β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας... Καὶ νῦν... Τῆς σωτηρίας...* Ἦχος πλ. β′ *Τὰ πλήθη...*

70α Τιμιωτέραι σύντομαι κατ᾽ ἦχον τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτώ, καὶ ἀκολούθως: Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος λεγετος *τὴν Τιμιωτέραν...*

72α Τὰ κατ᾽ ἦχον πασαπνοάρια τῶν Αἴνων τοῦ κὺρ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτώ.

80β Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετέθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα.

100α Αἱ κατ᾽ ἦχον δοξολογίαι τοῦ μουσικολογιωτάτου κυρίου Ἰ - α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· α′ δ′φωνος *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της. Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιπες ἑπτὰ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ μὲ τὰ ᾀσματικά τους.

127β Ἑτέρα δοξολογία Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Δόξα σοι...*

130β Ἑτέρα δοξολογία κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος βαρὺς *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ᾀσματικό της.

134β Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

136β Συντετμημένον ἀπὸ τὸ αὐτόν, παρὰ τοῦ κυρίου Γ ε ω ρ γ ί - ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· δ′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

138α Τρισάγιον νεκρώσιμον· ἦχος ιεϊαϊω *Ἅγιος ὁ Θεός...*

141β Τὸ παρὸν ψάλλεται ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς λαμβάνῃ καιρόν· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

142α Μάθημα παλαιὸν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

147β Θεοτοκίο ὅπερ ψάλλεται εἰς τὰς δεσποτικὰς καὶ εἰς τὰς θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ εἰς κάθε ἀγρυπνίαν, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος α' *Ἐπίβλεψον...*

152β Τὰ παρόντα ψάλλονται ἐν τῇ Θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· β' *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* (τρία) *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις...* Δύναμις τὸ συνηθισμένον· β' *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

154α Ἕτερον τοῦ Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ὸ ς ἐξηγηθὲν παρὰ Ν ε ο φ ύ τ ο υ ἱεροδιακόνου Μ υ τ ι λ η ν α ί ο υ· β' *Δύναμις, Ἅγιος ὁ Θεός...*

154β Ἀλληλουιάριον πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α' *Ἀλληλούια...* Σύντομον· β' *Ἀλληλούια...* Μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· δ' (κλιτόν) *Δόξα σοι Κύριε...* Σύντομον· δι (κλιτόν) *Δόξα σοι Κύριε...* Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον· δι (κλιτόν) *Εἰς πολλὰ ἔτη...*

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, δέρμα (ἀνοιχτόχρωμο καφέ) μόνο στὴν ράχη, ὅπου ψηλά: *ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ* καὶ χαμηλώτερα: *2*. Φύλλα κιτρινωπά, χονδρὰ καὶ ἁδρά.

Γραφὴ μικρόσχημη, δεξιοκλινής, ἄτεχνη. Πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων, ἀλλὰ μὲ ἄτονες μελάνες. Περιθώρια μεγάλα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει τὴν τρίτη δεκαετία τοῦ 19ου αἰῶνος. Πιθανῶς νὰ εἶναι ὁ ἱεροδιάκονος Ν ε ό φ υ τ ο ς ὁ Μ υ τ ι λ η ν α ῖ ο ς (βλ. τὸ φ. 154α), γνωστὸς καὶ ἀπὸ δύο τουλάχιστον ἄλλα χειρόγραφά του στὴν Σχολὴ Μανταμάδου (ἀπὸ ὅπου καὶ καταγόταν) τῆς Λέσβου. Καταβάλλει φιλότιμη προσπάθεια να μιμηθεῖ καλαίσθητους γραφεῖς ψαλτικῶν χειρογράφων, εἶναι ὅμως κάπως ἄτεχνος.

Στὸ παράφυλλο Α'α ψηλά: *Οἰκογένειας Καΐρη*. Λίγο παρακάτω ὁ ἴδιος: *Τῷ φιλτάτῳ κ. Καρρᾶ ἐνθύμιον Π Κο.....* (δυσδιάκριτη ὑπογραφή).

Στὸ κέντρο τοῦ φύλλου: *-104-* καὶ παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *178*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 179

αἰ. ΙΘ' (1818, 1819) χαρτ. 22,5 x 16 φύλλα 222

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ, ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Γραφέας: Κωνσταντίνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

1α Ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου τῆς Θεοτόκου, μάθημα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ σεβαστοῦ γέροντος Ἐφέσου κυρίου Διονυσίου. Ψάλλεται εἰς ἀρχιερέας ὅταν λαμβάνῃ καιρόν· βαρὺς *Περίζωσαι...*

4α Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς παπαδικῆς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

5α Μάθημα παρὰ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη· βαρὺς ζω *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...*

10β Τὸ παρὸν κὺρ Ἰακώβου πρωτοψάλτου καὶ προσεφωνήθη παρ᾽ αὐτοῦ τῷ μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κυρίῳ Ἀνθίμῳ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς του· βαρὺς ζω *Τριαα...* Μόνο ἡ ἀρχικὴ γραμμὴ τοῦ μέλους καὶ μιὰ σημείωση: *τὸ παρὸν ἐγραύθη εἰς τόμον πέμπτον.*

11α Μιὰ παράσταση τῆς Ἁγίας Τριάδος μὲ κόκκινο χρῶμα (ἡ ἴδια μὲ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 173, φ. 1α) [Ἦχος α'] πα *Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ...* Οἱ καταβασίες τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου σὲ μέλος τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου. Καθεξῆς ἡ ὕλη τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ὅπως ἀκριβῶς ἐκδόθηκε στὰ 1825 (ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠ., ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 1825, σσ. 1-112), χωρὶς ὅμως τὶς καταβασίες τῆς Πεντηκοστῆς *Πόντῳ ἐκάλυψεν...* σὲ βαρὺ τετράφωνο τοῦ Χουρμουζίου. Ἀκολουθοῦν (ὅπως καὶ στὴν ἔκδοση τοῦ ἔτους 1825, σσ. 117 κ.ἑ.) καὶ οἱ καταβασίες τῆς Ὑψώσεως Τιμ. Σταυροῦ τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου «παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου», τῆς Μεσοπεντηκοστῆς τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

67α Ἕτερον παρὰ Γεωργίου [Κρητός]· πλ. δ' *Ἀλλότριον*

τῶν μητέρων... Τὰ παρόντα ὡς ἀναγκαῖα ἐμελουργήθησαν παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου καὶ προσετέθησαν ὡς ἀκολούθως. Τῇ Παρασκευῇ τοῦ δικαίου Λαζάρου εἰς τὸ ἀπόδειπνον μετὰ τὴν Θ'· α' *Ἐποίησε κράτος...* Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς τὴν δ' ᾠδήν· *Ὁ καθήμενος...* Εἰς τὴν στ' *Ἐβόησε...* Εἰς τὴν η' *Ἄκουε κόρη...* Εἰς τὴν ζ' τῆς Ὑψώσεως· πλ. δ' *Ἔκνοον πρόσταγμα...*

70α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ εἰς τὸν Ὄρθρον. Καθίσματα ᾀσματονισθέντα κατὰ μίμησιν τῶν προλόγων τους παρὰ Γρηγορίου λαμπαδαρίου καὶ ἡμετέρου διδασκάλου. Τὸ παρὸν πρὸς Τὸν τάφον Σου Σωτήρ· β' *Τὰ Πάθη τὰ σεπτά...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος ὅπως καὶ στὴν ἔκδοση τοῦ 1825, σ. 138 κ.έ. Οἱ κανόνες τοῦ Πέτρου λαμπαδαρίου ἐπιγράφονται «κατὰ μίμησιν τῶν παλαιῶν». Ὁ Γρηγόριος μνημονεύεται παντοῦ ὡς λαμπαδάριος.

103α Τὰ Εὐλογητάρια ἐξηγήθησαν εἰς τὴν Ἀνθολογίαν. Ἦχος πλ. α' *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἄλλες δύο στάσεις τῶν Ἐγκωμίων καὶ τὰ Εὐλογητάρια τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ὅπως στὸ Εἱρμολόγιο τοῦ 1825, σ. 210 κ.έ.

106α Προσόμοια μελοποιηθέντα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Πέτρου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Τὰ γνωστὰ (ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΛΟΠ., ΠΕΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, 1825, σ. 216 κ.έ.).

117α Τὸν τάφον Σου Σωτὴρ τὸ κάθισμα ἐσημειώθη σὺν τῷ κανόνι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τὰ δὲ Θεὸς Κύριος τῶν ὀκτὼ ἤχων ἐσημειώθησαν σὺν τοῖς ἀπολυτικίοις ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Κάθισμα· ἦχος β' *Ὁ εὐσχήμων...* Ἀκολουθοῦν τὰ καθίσματα κατ᾽ ἦχον.

122β Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος, ὁ Νυμφίος, τὸ Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ καὶ τὰ Ἀντίφωνα τοῦ δ' ἤχου ἐσημειώθησαν ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Ἀντίφωνα· ἦχος πλ. α' *Ἐν τῷ θλίβεσθαί με...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἐξαποστειλάρια.

126β Τὸ παρὸν ψάλλεται πρὶν τῶν ἀναστασίμων ἐξαποστειλαρίων· β' *Ἅγιος Κύριος...* (τρία), *Ὑψοῦτε Κύριον...*

127β Ἄγραφο.

128α Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τοὺς εἱρμοὺς τῶν δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ ἑορταζομένων ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, συντεθὲν μὲν παρὰ κὺρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης

Ἐκκλησίας, ὕφος δὲ σύντομον· ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος...* Τὸ γνωστὸ σύντομο Εἱρμολόγιο τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ ὅπως ἐκδόθηκε στὸ β′ τμῆμα τῆς μνημονευθείσης ἔκδοσης τοῦ 1825. Στὸ φ. 192β ξεκινοῦν τὰ κατ᾽ ἦχον προσόμοια. Στὸ φ. 199β ξεκινοῦν τὰ *Θεὸς Κύριος...* καὶ τὰ καθίσματα, ἀκολουθοῦν τὰ *Πάσχα ἱερόν...*, καὶ ὁ Ἀμωμος καὶ μετὰ τὰ νεκρώσιμα τροπάρια τοῦ δ′ ἤχου, ἕως καὶ τὸ φ. 209β.

210α Ἦχος β′ δι *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

Χαμηλὰ ὁ κολοφώνας:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. 1819: Ἀπριλλίου 7:
Ἐγράφη παρ᾽ ἐμοῦ Κωνσταν:
τίνου διδασκάλου ἐκ κώμης ἄρτης

210β Γράφονται ἀπὸ ἄλλο γραφέα, μόνο μὲ μαύρη μελάνη, τὰ νεκρώσιμα ἰδιόμελα.

212β Ἦχος πλ. δ′ *Μετὰ τῶν ἁγίων...*

213α Ἀπὸ ἄλλο γραφέα συνεχίζει καὶ τελειώνει ἕνα μέλος *Ἀλληλούια...* Παρακάτω: Ἦχος πλ. δ′ *Μετὰ τῶν ἁγίων...*

213β Πάλι ὁ Κωνσταντίνος: Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ, ψαλλόμενον εἰς θανόντας· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

216β Σύνθεσις τοῦ διδασκάλου κυροῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· πλ. δ′ *Ὁ θάνατός Σου Κύριε...* Ἀργὸ μέλος τὸ ὁποῖο τελειώνει στὸ φ. 218α, ὅπου:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. 1818: Ἰανουαρίου α′
Ἐγράφη παρ᾽ ἐμοῦ Κωνσταντίνου διδασκάλου ἐκ κώμης ἄρτης.

218β Ἀισματικὸν τοῦ νεκρωσίμου, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′[2] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

221β Μαθήματα. Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς ἀρχιερέα ὅταν λαμβάνῃ καιρόν, μέλος παλαιὸν ἐκ τῆς παπαδικῆς· βαρὺς *Τὸν δεσπότην...*

222α Μάθημα μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· ἦχος βαρὺς *Ἄνωθεν οἱ προφῆται...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον μετὰ τὸ φ. 222 δὲν ὑπάρχει ἄλλο στὸν κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση ἀνοιχτόχρωμου καφὲ δέρματος καλῆς ποιότητος, ἀλλὰ ἐλαφρὰ φθαρμένου,

ὅμοια μὲ ἐκείνη τοῦ κώδικα 173 τῆς συλλογῆς. Ψηλὰ στὴν ράχη: *ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ*. Τὰ φύλλα εἶναι λεία καὶ λεπτά. Κολοβὸ χειρόγραφο.
Γραφὴ ἡ τοῦ κώδικα Καρὰ 173. Ἡ μαύρη μελάνη ἔχει μαυρίσει λίγο τὰ φύλλα καὶ ὑπάρχουν κάποιες δυσκολίες στὴν ἀνάγνωση. Ὅπως καὶ στὸν κώδικα 173, ἔτσι καὶ ἐδῶ τὰ πρωτογράμματα προστέθηκαν μὲ ἔντυπες σφραγίδες.
Γραφέας ὁ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς, διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα (φφ. 210α καὶ 21α), μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου (φ. 70α) καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ (βλ. χφ. Καρὰ 174). Γράφει στὰ 1819 (τὸ Εἱρμολόγιο) καὶ στὰ 1818 τὰ τελευταῖα φύλλα ποὺ ἐνσωματώθηκαν ἐκ τῶν ὑστέρων στὸν τόμο, πιθανῶς στὴν Κωνσταντινούπολη ἢ στὴν Βλαχία, ἀντιγράφοντας τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Βλ. καὶ τοὺς κώδικες 173, 174, 180, 181, καθὼς καὶ τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων Καρὰ 173 καὶ 181.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

Κωνσταντῖνος διδάσκαλος
ἐξ ἄρτης
μαθητὴς Γρηγορίου πρωτοψάλτου
(ἴσως καὶ τῆς Σχολῆς τοῦ ,αωιε')
-ἴδε φφ. 70, 210, 218-

Παρακάτω, μέσα σὲ κύκλο: *179*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 180

αἰ. ΙΘ' (1819) χαρτ. 23 x 16,5 φύλλα Α'-Γ' + 303 +α'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ε Σ Π Ε Ρ Ι Ν Ο Υ, Τ Ρ Ι Ω Δ Ι Ο καὶ Π Ε Ν Τ Η Κ Ο Σ Τ Α Ρ Ι Ο Ι Α Κ Ω Β Ο Υ Π Ρ Ω Τ Ο Ψ Α Λ Τ Ο Υ

Γραφέας: Κωνσταντίνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

1α Χῶρος γιὰ ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ ἡ ὁποία δὲν γράφτηκε. Λίγο παρακάτω: *Ἦχος πλ. δ' Ἀνοίξαντός Σου...* Εἶναι ἡ σύνθεση τοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η καὶ ἀκολουθοῦν οἱ γνωστοὶ στίχοι καὶ τῶν ἄλλων μελοποιῶν ὅπως ἐκδόθηκαν στὰ 1850 (βλ. καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 157 παραπάνω).

23α Μακάριος ἀνὴρ ἀσματουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ' *Ἀνήρ, ἀλληλούια...*

33β Ἕτερον Μακάριος ἀνὴρ σύντομον, μελουργηθὲν παρὰ τοῦ

μουσικολογιωτάτου Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλου· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

39α Ἕτερον συντομώτερον παρὰ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Μακάριος ἀνήρ...*

43β Κεκραγάρια κατ᾽ ἦχον μελουργηθέντα παρὰ τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι. Ἀπὸ τὸ φ. 61α τὸ Κεκραγάριο τοῦ πλ. δ′ τὸ συνεχίζει ἄλλος γραφέας.

62β Στάσις β′ Κεκραγαρίων ἀσματουργηθεῖσα παρὰ κὺρ Β α - λ α σ ί ο υ ἱερέως τοῦ Νομοφύλακος Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι.

80α Τὰ κατ᾽ ἦχον κεκραγάρια ἀσματουργηθέντα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὅλοι οἱ ἦχοι. Ἀπὸ τὸ φ. 81α τὸν δ′ ἦχο τὸν συνεχίζει ὁ πρῶτος γραφέας, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ στὴν συνέχεια.

93α Στιχηρὰ ἀναστάσιμα ψαλλόμενα εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, μελουργηθέντα παρὰ Γ ε ω ρ - γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· ἦχος β′ Τὰ γνωστά.

97β Τὸ Φῶς ἱλαρὸν ἀρχαῖον ἄσμα παρ᾽ ἀνωνύμου· ἦχος δ′[6] *Φῶς ἱλαρόν...* Ἀκολουθοῦν: Προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος μελουργηθέντα παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Πλήρης σειρά (*Πανδέκτη*, τόμ. 1, Κωνσταντινούπολις 1850, σσ. 214 κ.έ.).

99β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Προκείμενα τῶν Κυριακῶν, μέλος ἀρχαῖον· πλ. δ′ *Μὴ ἀποστρέψῃς... Ἔδωκας κληρονομίαν...* Ἀκολουθοῦν: Ἕτερα προκείμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Τὶς Θεός...* δύο μελοποιήσεις, *Ὁ Θεός ἡμῶν...* δύο μελοποιήσεις, *Ἀγαπήσω Κύριε...* δύο μελοποιήσεις. Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τὴν Λειτουργίαν μετὰ τὸν Ἀπόστολον ἀντὶ τοῦ Ἀλληλούια· βαρὺς γα *Ἀνάστα ὁ Θεός...* δύο μελοποιήσεις.

102α Τὸ Θεοτόκε Παρθένε ὀκτάηχον παρὰ τοῦ μακαρίτου Π έ - τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ ἀσματονισθὲν Τὸ γνωστὸ μέλος.

108α Κύριε ἐλέησον ψαλλόμενον ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ μετὰ τὸ Σῶσον ὁ Θεός· β′ *Κύριε ἐλέησον...* Τὸ σύντομον Θεοτόκε τῆς ἀρτοκλασίας· πλ. α′ κε *Θεοτόκε Παρθένε...* Ἦχος βαρὺς γα *Πλούσιοι ἐπτώχευσαν...*

108β Ἰδιόμελα ψαλλόμενα εἰς τὰς Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Μ′. Τὸ παρὸν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· δ′ *Ἔλαμψεν ἡ χάρις*

Σου... Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ· δ' *Ἔλαμψεν ἡ χάρις Σου...* Πλήρης σειρά τῶν ἰδιομέλων σὲ δύο μελοποιήσεις γιὰ τὸ καθένα: τοῦ λαμπαδαρίου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ καὶ τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ. Μόνο στὸ τελευταῖο (*Θαυμαστή...*) ἡ πρώτη μελοποίηση εἶναι τοῦ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, ὅπως γνωρίζουμε καὶ ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφα. Στὴν *Πανδέκτη* τοῦ ἔτους 1850, σσ. 293-294 κ.έ. τὸ μέλος αὐτὸ ἀποδόθηκε λανθασμένα στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ι ο.

125α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων Δόξα Καὶ νῦν, μελοποιηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου κατὰ μίμησιν Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· πλ. δ' Ὡστόσο ἡ ἀρχὴ τοῦ μέλους δὲν ὑπάρχει στὸ χειρόγραφο, καθὼς τὸ φ. 125β εἶναι ἄγραφο καὶ τὸ φ. 126 ἐλλείπει.

127α Συνεχίζεται ἀπὸ χάσμα τὸ δοξαστικὸ τῆς Κασσιανῆς σὲ μέλος τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ.

128β Ἕτερον παρ᾽ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ' *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς...*

131α Εἰς τὸν στίχον τῶν Αἴνων τῶν Ἁγίων Παθῶν, μελουργηθὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου. Δόξα· ἦχος πλ. δ' *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου...* Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ' *Κύριε, ἀναβαίνοντός Σου...* Καὶ νῦν παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ]· πλ. δ' *Ἤδη βάπτεται κάλαμος...*

134β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Δόξα Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ - β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α' *Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον...*

137β Τὸ παρὸν στιχηρὸν ψάλλεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἐπιταφίου ἀντὶ τοῦ ἅγιος ὁ Θεός, ἐμελοποιήθη δὲ παρὰ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· πλ. α' *Τὸν ἥλιον κρύψαντα...*

141α Εἰς τὴν λαμπροφόρον ἀνάστασιν Δόξα Καὶ νῦν, ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· πλ. α' *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

143α Ἕτερον, μελοποιηθὲν παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. α' *Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

144β Κράτημα εἰς τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α' δ'φωνος *Αιειαιε...*

147β Ἦχος πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἕτερον ὅμοιον· πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...* Σύντομον· πλ. α' *Χριστὸς ἀνέστη...*

148β Ἡ Θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, μέλος

ἀρχαῖον· πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Ἕτερον σύντομον· πλ. α′ *Κατευθυνθήτω...* Τὸ παρὸν ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Ἕτερον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κοινωνικὸν μελουργηθὲν παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ, συνετμήθη δὲ παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε - ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

151β Ἕτερον, ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κὺρ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Γεύσασθε...*

152β Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ ἐν τοῖς ἀποδείπνοις, μελουργηθέντα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλονται ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ· πλ. β′ *Μεθ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός...* Καὶ οἱ δύο ἑπόμενες στάσεις.

156α Τὸ παρὸν Θεοτοκίον ἐμελουργήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου ὡς ψάλλεται· ἦχος πλ. β′ δι *Παναγία Θεοτόκε...* Ἕτερον θεοτοκίον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Ἕτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Συντομώτερον· β′ *Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...* Παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος πλ. β′ πα *Κύριε τῶν δυνάμεων...* (δύο-τρεῖς μελοποιήσεις) Ἕτερον τελευταῖον· πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

158α Κοντάκιον τοῦ Μεγάλου Κανόνος ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

159α Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ] καὶ φοιτητοῦ αὐτῶν· ἦχος πλ. β′ ὁδεύει δὲ βου χρωματικῶς *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Ἕτερον σύντομον παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί - ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου...*

159β Μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὸν Μέγαν κανόνα ἀσματονισθὲν παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· ἦχος πλ. β′ πα *Ψυχή μου, ψυχή μου...* Τὸ γνωστὸ ἀργὸ μάθημα.

162β Ὁ εἱρμὸς τῆς θ′ ᾠδῆς τοῦ Μεγάλου Κανόνος μελοποιηθεὶς παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...* Ἕτερον παρὰ Π έ τ ρ ο υ πρωτοψάλτου τοῦ Β υ ζ α ν - τ ί ο υ· πλ. β′ δι *Ἀσπόρου συλλήψεως...* Στίχοι ψαλλόμενοι τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ εἰς τὰς ὥρας, σύνθεσις Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ πα *Τὸ πρωί...* Πλήρης σει-

ρά· οἱ στίχοι ὅλων τῶν ὡρῶν. Οἱ Μακαρισμοί· πλ. β′ *Μνήσθητι ἡμῶν...*

164β Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Θεοτόκε Παρθένε..., Βαπτιστά... Ἱκετεύσατε...*

165α Τὰ παρόντα προσόμοια ψάλλονται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν· ἦχος β′ δι *Πάντων προστατεύεις...* Τῇ Τρίτῃ καὶ τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι ψάλλεται τὸ παρόν· ἦχος α′[3] *Σφαγήν Σου...*

166α Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος μελουργηθεὶς παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις· πλ. δ′ νη *Θεὸς Κύριος...* ἀργό, Σύντομον· ἦχος πλ. δ′ ναα *Θεὸς Κύριος...* δύο μελοποιήσεις, Ἦχος πλ. δ′ νη *Τὸ προσταχθέν...* Δίχορον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...*

171β Ἕτερον ὅπερ ἐμελοποιήθη παρὰ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...* Στὴν *Πανδέκτη* τοῦ ἔτους 1850 τὸ μέλος αὐτὸ ἀποδίδεται ἄστοχα στὸν πρωτοψάλτη Πέτρο τὸν Βυζάντιο.

173α Σύντομον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχω...*

173β Μάθημα ψαλλόμενον εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον, μελοποιηθὲν παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ λ α δ ᾶ· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ...*

180α Τὸ παρὸν ψάλλεται τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ, τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας εἰς τὴν ἀπόλυσιν· τρίτος γα *Τὴν ὡραιότητα...*

181α *Τέλος τοῦ πρώτου τόμου*

Χαμηλώτερα: Ἦχος πλ. δ′ *Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν εὐσεβέστατον καὶ φιλόχριστον ἡμῶν αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πάσης Οὐγγροβλαχίας κύριον κύριον Ἰωάννην Γεωργίου Καρατζᾶ βοεβόδα. Κύριε φύλαττε αὐτὸν εἰς πολλὰ ἔτη.*

181β-182β Ἄγραφα.

183α Τριῴδιον· ἦχος πλ. δ′ *Παντοκράτωρ Κύριε...* Πρόκειται γιὰ τὸ ἀργὸ στιχηραρικὸ μέλος τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ τοῦ πρωτοψάλτου σὲ ἐξήγηση τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ. Καθεξῆς ἡ ὕλη Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου τοῦ γνωστοῦ καὶ ἐκδεδομένου αὐτοῦ βιβλίου. Στὸ φ. 248α ξεκινοῦν τὰ δοξαστικὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Κάποια δοξαστικὰ τὰ ὁποῖα γράφτηκαν νωρίτερα στὴν Ἀνθολογία (π.χ. τὸ *Ἤδη βάπτεται κάλαμος,* ἢ τὸ *Ἀναστάσεως ἡμέρα*) παραλείπονται.

Ἀπὸ τὸ φ. 261α κ. ἑ. συνεχίζει τὸ δοξαστικὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ *Κύριε παράγων...* ὁ γραφέας τῶν φύλλων 61α-80β καὶ μοιάζει νὰ συνεχίζει ὡς τὸ τέλος..

278α Κατὰ τὴν κα′ Ἰανουαρίου, μνήμη τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Νεοφύτου. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν Δόξα· ἦχος πλ. β′ *πα Δεῦτε τῶν φιλεόρτων...* Εἰς τὴν Λιτήν· ἦχος πλ. α′ *Δεῦτε φιλέορτοι πάντες...* Εἰς τὸν στίχον σύντομον· πλ. δ′ *Προγονικὴν εὐσέβειαν...* Εἰς τοὺς Αἴνους· πλ. α′ *Τῇ νῦν πανηγύρει τοῦ μεγαλομάρτυρος...* Σὲ ἄλλα χειρόγραφα τὰ ἀργὰ αὐτὰ δοξαστικὰ μνημονεύονται ὡς συνθέσεις τοῦ πρωτοψάλτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ - ζ α ν τ ί ο υ.

284β Δοξαστικὰ κατ᾽ ἦχον μετὰ τῶν δογματικῶν θεοτοκίων τῆς ὀκτωήχου· (φ. 285α) ἦχος α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Καθεξῆς τὰ ὀκτὼ θεοτοκία τῶν ἑσπερίων τῶν ἀναστάσιμων ἑσπερινῶν. Τὸ μέλος εἶναι κοντὰ σὲ ἐκεῖνο τοῦ Ἰακώβου, ἀλλὰ δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς.

298β Τοῦ αὐτοῦ [Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου], ψάλλεται δὲ ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ· δ′ *Θεοτόκε Παρθένε...*

Χαμηλὰ ὁ κολοφώνας:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα, ἐν ἔτει σωτηρίῳ
1819
Δεκεμβρίου 4
Κωνστ[αντίνου] *δασκάλου ἄρτης*

299α Ἄγραφο.

299β Παρὰ Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*

301α-303α Ἄγραφα.

303β Ἦχος πλ. δ′ *Τὸ προσταχθέν...*

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι καὶ ἐπένδυση δέρματος. Στὴν ράχη: *ΤΟΜΟΣ ΟΡΘΡΟΣ*. Φύλλα καθαρά.

Γραφὴ ἐλαφρὰ δεξιοκλινής, μὲ ἔντονες μελάνες (μαύρη καὶ κόκκινη), μικρὰ διάστιχα καὶ μεγάλα περιθώρια. Πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση.

Γραφέας ὁ γνωστὸς ἀπὸ τοὺς κώδικες 173, 174, 179 καὶ 181 Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς, διδάσκαλος ἐξ Ἄρτης. Τὰ φύλλα 61α-80β καὶ 261α-298β (μὲ τὴν ἐξαίρεση τοῦ κολοφῶνα) γράφονται ἀπὸ ἄλλον ποὺ ἐναλλάσσεται μὲ τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο. Ἡ πιθανότητα νὰ εἶναι ὁ ἴδιος μὲ ἄλλη πένα εἶναι πολὺ μικρή. Πρόκειται γιὰ τὸ πολὺ γνωστὸ φαινόμενο τῆς ἐναλλαγῆς, σὲ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸ κώδικα, γραφέων-μαθητῶν τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ καθὼς ἀντιγράφουν τὶς ἐξηγήσεις τοῦ δασκάλου τους. Γιὰ τὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο βλ. τὰ σχόλια στὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων Καρὰ 173 καὶ 181.

Στὸ παράφυλλο Β′α ὑπάρχει ἕνα σχέδιο ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου στὸ ἐσωτερικὸ πλαίσιο τοῦ ὁποίου: *ΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ Ν Φ Μ Ξ*.

Στὸ παράφυλλο Γ'α, μέσα σὲ κύκλο: *180*, καὶ στὴν πίσω ὄψη ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

ἐκ τοῦ ἐν φ. 181 Πολυχρονισμοῦ
τοῦ ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας
Ἰωάννου Γεωργίου Καρατζᾶ βοεβό-
δα, φαίνεται ὡς ψάλτης ἐν Βουκουρε-
στίῳ ὁ γραφεὺς Κων/νος διδάσκαλος
ὁ ἐξ ἄρτης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 181

αἰ. ΙΘ' (1819) χαρτ. 23,5 x 16 φύλλα 305 +α'-β'

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΡΘΡΟΥ

Γραφέας: Κωνσταντίνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα.

1α Δοξολογίαι. Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου]· ἦχος α' *Δόξα σοι...* Πέτρου λαμπαδαρίου· α' *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ἀσματικό της. Πέτρου λαμπαδαρίου· ἦχος β' διατονικὸς ἤτοι λέγετος *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ἀσματικό της. Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ἦχοι τρίτος καὶ δ' τοῦ ἴδιου μὲ τὰ ἀσματικά τους.

16α Συντετμημένον [τρισάγιον Τιμ. Σταυροῦ] παρὰ κὺρ Γεωργίου τοῦ Κρητός· δ' *Ἅγιος ὁ Θεός...*

17α Πέτρου τοῦ Βυζαντίου· ἦχος α' δ'φωνος *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες: Πέτρου Πελοποννησίου σὲ ἦχο πλ. β' μὲ ἀσματικό, Δανιὴλ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο βαρύ, καὶ Ἰωάννου πρωτοψάλτου [Τραπεζουντίου] σὲ ἦχο πλ. δ' μὲ ἀσματικό.

29β Ξεκινοῦν οἱ ὀκτὼ ἀργὲς δοξολογίες τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου, ὅλες μὲ τὰ ἀσματικά τους.

54β Στάσις τρίτη δοξολογιῶν, μελοποιηθέντων παρὰ τῶν ἐξηγητῶν Γρηγορίου λαμπαδαρίου καὶ Χουρμουζίου διδασκάλου. Ἡ παροῦσα ἐμελοποιήθη παρὰ τοῦ διδασκάλου Χουρμουζίου· α' κε *Δόξα σοι...* Μὲ τὸ ἀσματικό της.

Ἀκολουθοῦν οἱ δοξολογίες (ὅλες μὲ τὰ ἀσματικά τους): Ἦχος β′ διατονικός, ἤτοι λέγετος. Παρὰ τοῦ διδασκάλου κὺρ Χουρμουζίου· ἦχος β′ δι. Τοῦ αὐτοῦ Χουρμουζίου διδασκάλου· ἦχος βαρὺς ἁρμονικός. Τοῦ αὐτοῦ Χουρμουζίου διδασκάλου· δ′. Γρηγορίου λαμπαδαρίου· πλ. α′ πεντάφωνος. Γρηγορίου λαμπαδαρίου· πλ. β′ μὲ βαρύν. Γρηγορίου λαμπαδαρίου· βαρύς. Γεωργίου τοῦ Κρητὸς καὶ ἡμετέρου διδασκάλου· πλ. δ′. Γρηγορίου λαμπαδαρίου· πλ. δ′.

86β Ἀισματικὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ λαμπαδαρίου [Μανουήλ] Χρυσάφου· δ᾽ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀισματικὸν νεκρώσιμον, μέλος ἀρχαῖον· πλ. β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...*

93α Κολλημένη μιὰ χαλκογραφία: ἡ Ἁγία Τριὰς καὶ γύρω οἱ Εὐαγγελιστὲς (βλ. χειρόγραφο Καρὰ 173, φ. Γ′β). Χαμηλώτερα: Τόμος Β′ τῆς Ἀνθολογίας. Ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Τὰ τέσσερα Τριαδικὰ τοῦ Μεσονυκτικοῦ.

94α Τὰ Θεὸς Κύριος κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ Πέτρου λαμπαδαρίου· α′ *Θεὸς Κύριος... Τοῦ λίθου σφραγισθέντος...* Γρηγορίου· *Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου...* Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι ἑπτὰ ἦχοι (Θεὸς Κύριος, Ἀπολυτίκιο, Θεοτοκίο) χωρὶς ἄλλη ἔνδειξη.

99β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδι εἰς τὸν Νυμφώνα, μέλος ἀρχαῖον παρ᾽ ἀνωνύμου· πλ. δ′ νη *Ἀλληλούια...* Ἕτερον σύντομον· πλ. δ′ ναα *Ἀλληλούια... Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...* Ἕτερα σύντομα εἱρμολογικὰ ἅπερ συνετέθησαν παρὰ Γρηγορίου πρωτοψάλτου· πλ. δ′ νη *Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος... Ὅτε οἱ ἔνδοξοι...*

103β Εὐλογητάρια ἐν ταῖς Κυριακαῖς, Πέτρου λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Εὐλογητός εἶ...* Τὰ λεγόμενα «συνοπτικά».

106β Πολυέλεος ἀσματοτονισθεὶς παρὰ Ἰωάννου [Τραπεζουντίου] πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἦχος α′ πα *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικό.

116α Πολυέλεος μελοποιηθεὶς παρὰ τοῦ Ἰωάννου πρωτοψάλτου· δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

126β Πολυέλεος Δανιὴλ πρωτοψάλτου· δ′ δι *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

138α Πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. α′ ἀσματοτονισθεὶς παρὰ τοῦ μα-

καρίτου Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

150α Πολυέλεος παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς ζω *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

161α Πολυέλεος παρὰ Μ ε λ ε τ ί ο υ τοῦ Σ ι ν α ΐ τ ο υ Κρητός· πλ. δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

172β Πολυέλεος εἰς ἦχον πλ. δ′ ἀσματουργηθεὶς παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ καὶ διδασκάλου τῆς μουσικῆς σχολῆς· πλ. δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

186α Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐμελουργήθη δὲ παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· βαρὺς *Λόγον ἀγαθόν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο. Καταλιμπάνοντες δ᾽ εἰ τύχοι τὰ κρατήματα τοῦ τε Δόξα, Καὶ νῦν, τότε ψάλλομεν ἀντὶ τῶν κρατημάτων τὸ παρὸν ἀλληλούια, ὅπερ ἐμελουργήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς]· ἦχος βαρὺς ζω *Ἀλληλούια... ἀλληλούια...*

199α Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ πολυελέου παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου. Πολυέλεος· ἦχος δ′ *Δοῦλοι Κύριον...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ θεοτοκίο.

203α Πασαπνοάρια. Τὸ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· α′ *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ· α *Πᾶσα πνοή...* Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ τὸ μέγιστον· α′ *Πᾶσα πνοή...*

210β Πασαπνοάριον παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· β′ *Πᾶσα πνοή...*

212β Πασαπνοάριον τῆς Παπαδικῆς παρὰ Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου τοῦ Λεσβίου· τρίτος *Πᾶσα πνοή...*

215β Πασαπνοάριον παρὰ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· δ′ *Πᾶσα πνοή...*

219α Μ ε λ ε τ ί ο υ Σ ι ν α ΐ τ ο υ τοῦ Κρητός· πλ. α′ *Πᾶσα πνοή...*

222β Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

225β Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Πᾶσα πνοή...*

230β Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου· βαρὺς *Πᾶσα πνοή...*

234α Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. δ′

Πᾶσα πνοή...

237β Ἕτερα σύντομα τοῦ Εὐαγγελίου, μελουργηθέντα παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· ἦχος β′ *Πᾶσα πνοή... Εἰς πολλὰ ἔτη...* Τοῦ αὐτοῦ [Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ]· β′ *Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με...* Ὅλος ὁ ψαλμὸς καὶ τὰ λεγόμενα «Πεντηκοστάρια» ποὺ ψάλλονται ἀκολούθως.

240α Ἕτερα ἀργότερα παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· β′ *Δόξα... Ταῖς τῶν...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

240β Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ, ἐμελοποιήθησαν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Δόξα... Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

241β Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Τῆς μετανοίας...* καὶ τὰ ὑπόλοιπα.

243α Τιμιωτέραι σύντομαι κατ᾽ ἦχον μελουργηθεῖσαι παρὰ Π έ - τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά.

244α Ἕτεραι Τιμιωτέραι ἀργαὶ μελουργηθεῖσαι παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά. Στὸ τέλος: Ἑτέρα εἰς ἦχον πλ. δ′ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου· πλ. δ′ *Τὴν Τιμιωτέραν...* Ἡ παροῦσα Τιμιωτέρα εὑρέθη εἰς μίαν παπαδικὴν γεγραμμένη ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτη Ἰ ω ά ν ν η· δ′ λεγετος *Τὴν Τιμιωτέραν...*

246β Τιμιωτέρα ὀκτώηχος μελουργηθεῖσα παρὰ Δ α μ ι α ν ο ῦ τοῦ Β α τ ο π α ι δ ι ν ο ῦ τοῦ καὶ διδασκάλου τῶν Πολιτῶν μουσικῶν· α′ ἄρχου πα *Τὴν ὄντως Θεοτόκον...*

252β Πασαπνοάρια τῶν Αἴνων μελουργηθέντα κατ᾽ ἦχον παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

260α Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ ἅπερ συνετμήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν μετὰ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πλήρης σειρά· ἕνδεκα ἰδιόμελα.

276β Καὶ νῦν εἰς κάθε Κυριακήν· β′ δι *Ὑπερευλογημένη...*

277α Αἱ κατ᾽ ἦχον σύντομαι δοξολογίαι τοῦ μακαρίτου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις (ὡστόσο ὅμως μετὰ τὸν βαρὺ παρεμβάλλεται ἡ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ ἦχο βαρὺ τετράφωνο ἀπὸ ζω, ἄρα οἱ δοξολογίες εἶναι ἐννέα). Εἶναι οἱ γνωστὲς καὶ ἐκδεδομένες (π.χ. στὴν *Πανδέκτη* τόμ. 2 τοῦ ἔτους 1851, σ. 574 κ.έ.), ὡστόσο ἡ τοῦ β′ ἤχου εἶναι παρασημασμένη σὲ μαλακὴ χρωματική.

294α-295β Ἄγραφα.

296α Ψαλμὸς τρίτος ἐκ τῶν τοῦ πολυελέου ψαλμῶν ὅστις ἐμελο-

ποιήθη παρὰ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου δι᾽ αἰτήσεως τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Μολδαβίας κυρίου κυρίου Β ε ν ι - α μ ί ν· τρίτος *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν...* Μὲ τὸ Τριαδικὸ καὶ τὸ Θεοτοκίο, ἕως καὶ τὸ φ. 305α, ὅπου χαμηλὰ ὁ κολοφώνας:

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. 1819: Ἰανουαρίου 12:
Ἐγράφη παρ᾽ ἐμοῦ Κωνσταντίνου διδασκάλου ἐκ κώμης ἄρτης.

305β Ἄγραφο. Ἀκολουθοῦν δύο παράφυλλα. Στὴν α′ ὄψη τοῦ δεύτερου: Ψάλλεται διὰ τὸ Ἄξιόν ἐστιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Σεπτ. 14, μελοποιηθὲν παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Π έ τ ρ ο υ Ἐ - φ ε σ ί ο υ· βαρὺς ζω *Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε...*

Στίχοι διπλοῖ 15.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται μᾶλλον σὲ κακὴ κατάσταση λόγῳ τοῦ μαυρίσματος πολλῶν φύλλων. Στάχωση ὅμοια μὲ τοῦ προηγούμενου χειρογράφου. Στὴν φθαρμένη ράχη: *ΤΟΜΟΣ 3*.
Γραφὴ ἡ τοῦ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ διδασκάλου ἐξ Ἄρτης (βλ. τὰ χειρόγραφα 173, 174, 179, 180 τῆς συλλογῆς). Τὰ πρωτογράμματα σὲ ἔντυπη μορφή, ὅπως καὶ στὰ ἄλλα χειρόγραφα τοῦ ἴδιου. Ἡ μαύρη μελάνη ἔχει ποτίσει στὰ λεπτὰ καὶ ἁδρὰ φύλλα καθιστώντας σὲ πολλὰ σημεῖα δύσκολη τὴν ἀνάγνωση τοῦ κώδικα, οὐσιαστικὰ ἀχρηστεύουν τὸν τόμο.
Γραφέας ὁ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς, διδάσκαλος ἐξ Ἄρτης, στὰ 1819 (βλ. καὶ τοὺς κώδικες Καρὰ 173, 174, 179, 180 τοῦ ἴδιου). Γνωρίζουμε ὅτι εἶναι μαθητὴς τοῦ Γ ρ η γ ο - ρ ί ο υ τοῦ λαμπαδαρίου (χφ. Καρὰ 179) καὶ τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Ἐ φ ε σ ί ο υ (χφφ. Καρὰ 174 καὶ 181). Πιθανότατα ἦταν μαθητὴς στὴν Σχολὴ τῆς Νέας Μεθόδου (βλ. καὶ ἔμμεση ἀναφορὰ στὸν παρόντα κώδικα, φ. 172β). Τὰ παραπάνω χειρόγραφά του ποὺ σώζονται στὴν συλλογὴ Καρὰ δείχνουν ὅτι ἀντιγράφει τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ (πολὺ λογικὰ τὸν ἀναφέρει πάντα ὡς λαμπαδάριο) καὶ τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ (δὲν ἀναφέρει πουθενὰ τὸ ὀφφίκιο τοῦ Χαρτοφύλακα), καθὼς καὶ ἄλλα μέλη, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1818 (χφ. Καρὰ 179), καὶ τὸν Ἰανουάριο (χφ. Καρὰ 181), τὸν Ἀπρίλιο (χφ. Καρὰ 179), τὸν Ἰούνιο (Καρὰ 173) καὶ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1819 (χφ. Καρὰ 180). Ἴσως βρίσκεται στὴν Βλαχία (βλ. Καρά 180, φ. 181α). Γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο βλ. καὶ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΠΕΤΡΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΠΟΛΥΕΛΕΟΙ ΚΑΙ ΕΩΘΙΝΑ* 2019.

Ψηλὰ στὸ φ. 1α μέσα σὲ κύκλο: *181*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, “A LEGENDARY COLLECTION” 2010, σ. 422.

Καρὰ 182

αἰ. ΙΘ′ (1817-18 καὶ ἀργότερα) χαρτ. 23 x 15 φύλλα Α′-Γ′ + 147 + α′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΑΠΑΔΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ, ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΒΛΗΣΙΔΗ

Γραφέας: Στυλιανὸς Βλησίδης (μόνο σὲ λίγα παρέμβλητα φύλλα).

1α Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ παπαδικοῦ μέλους. Πολυέλεος κὺρ Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος α′ ἄρχεται ἐκ τοῦ *πα Δοῦλοι Κύριον...*

12β Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ]· πλ. β′ ιεναγω *Ἐξομολογεῖσθε...* Στὸ τέλος: *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀλληλούια...*

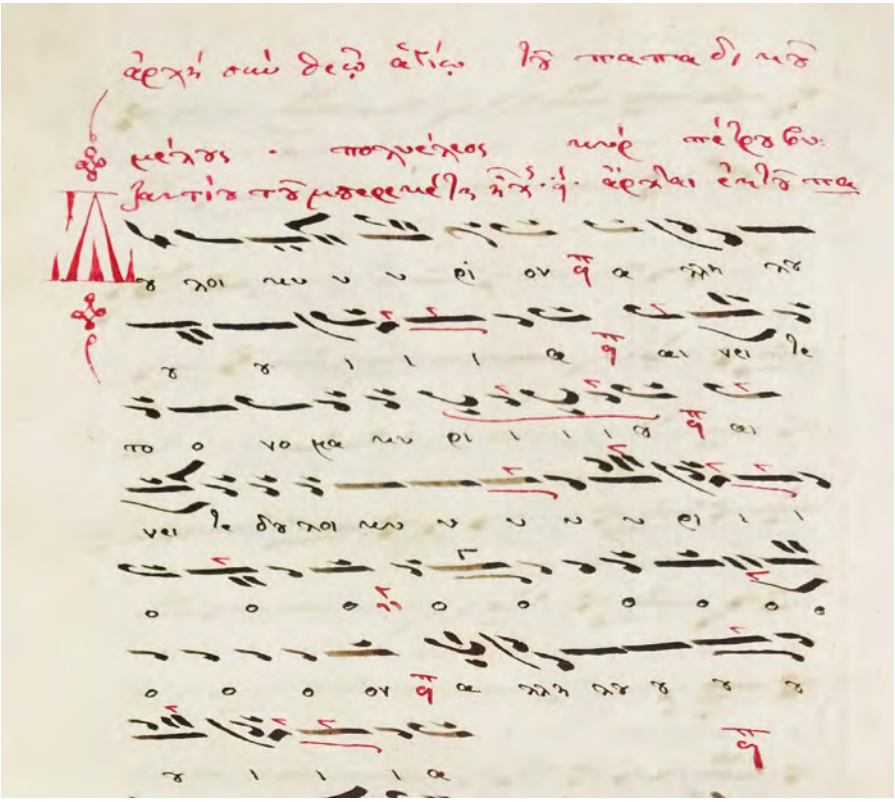

Πανομοιότυπο 126. Χφ. Καρὰ 182, φ. 1α.

19β Πασαπνοάρια. Τὸ παρὸν κὺρ Κ λ ή μ ε ν τ ο ς ἱερομονάχου· ἦχος β′ δι *Πᾶσα πνοή...*

22β Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Ῥ α ι δ ε σ τ η ν ο ῦ· ἦχος πλ. β′ *Πᾶσα*

πνοή...

26β Δοξολογίαι. Ἡ παροῦσα κὺρ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· λεγετος *Δόξα σοι...* Ἀισματικὸν τοῦ αὐτοῦ· *Ἅγιος ὁ Θεός...*

32α Κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως ἡ πεντάφωνος· πλ. α′ *Δόξα σοι...* Ἀισματικὸν τοῦ αὐτοῦ· *Ἅγιος ὁ Θεός...*

37β Κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος πλ. β′ ϟεϟαϟω *Δόξα σοι...* Ἀισματικὸν τοῦ αὐτοῦ· *Ἅγιος ὁ Θεός...*

41β Τρισάγιον νεκρώσιμον τὸ ἁγιορείτικον· πλ. β′ ϟεϟαϟω *Ἅγιος ὁ Θεός...*

44α Δύναμις τὸ ἁγιορείτικον· ἦχος β′ *Δύναμις, ἅγιος ὁ Θεός...*

44α Ἀλληλουιάριον κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ ο υ· β′ *Ἀλληλούια...*

46β Χερουβικά. Τὸ παρὸν κὺρ Ἀ γ α λ λ ι α ν ο ῦ ἔντεχνον· ἦχος β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

52α Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· πλ. α′ (πεντάφωνος) *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

57α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς, ἔντεχνον τὸ καλούμενον παλατινόν· πλ. β′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

60β Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος μελοποιηθέντα παρὰ κὺρ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ ἱερέως καὶ Νομοφύλακος. Τῇ Δευτέρᾳ· α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἀκολουθοῦν τὰ γνωστὰ γιὰ τὴν Τρίτη (βαρὺς *Εἰς μνημόσυνον...*), τὴν Τετάρτη (δ′ *Ποτήριον...*), τὴν Πέμπτη (πλ. δ′ *Εἰς πᾶσαν...*), τὴν Παρασκευὴ (πλ. α′ *Σωτηρίαν...*), τὸ Σάββατο (πλ. α′ *Μακάριοι...*).

65β Κοινωνικὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ πεντάφωνον· πλ. α′ *Αἰνεῖτε...*

68α Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον μαθημάτων. Τὸ παρὸν κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ Γ λ υ κ έ ο ς· ἦχος πλ. β′ *Φοβερὸς εἶ Κύριε καὶ τὶς ὑποστήσεται...*

72β Εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως, ποίημα κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Οὐρανοὶ ἔφριξαν...*

77α Ἐκ τῶν Ὡρῶν τῶν ἁγίων Παθῶν, κὺρ Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Χ ρ υ σ ά φ η· πλ. δ′ νη *Τοῖς συλλαβοῦσι σε...*

81β Τῶν ἁγίων Πάντων, κὺρ Σ υ μ ε ὼ ν τοῦ Ψ η ρ ί τ ζ η· ἦχος δ′ δι *Ἄγγελοι ἐν οὐρανοῖς...*

87β Ἀρχὴ τῶν κατ᾽ ἦχον κρατημάτων. Τὸ παρὸν κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ, ἐθνικόν, τὸ καλούμενον ναγμές· α′ πα *Αϟεϟαϟε...*

92β Τοῦ Λ α σ κ ά ρ ε ω ς ἡ λεγομένη ποταμίς· ἦχος β′ *Τοτοτοτο...*

94α Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· τρίτος γα *Αιεγαιε..*

97β Κὺρ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ τοῦ μικροῦ, τὸ καλούμενον δὶς διαπασῶν· δ′ *Αιεγαιε...*

101β Τοῦ μακαριωτάτου Μ η τ ρ ο φ ά ν ο υ ς τοῦ Κ α ρ ύ κ η, ἐξωτερικόν· πλ. α′ πα *Αιεγαιε...*

104α Κὺρ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ Μ π ο ύ ν η τοῦ Ἀ λ υ ά τ ο υ, ἔντεχνον· πλ. β′ *Αιεγαιε...*

111β Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η καὶ πρωτοψάλτου· βαρὺς ζω *Αιεγαιε...*

115α Κὺρ Ξ έ ν ο υ τοῦ Κ ο ρ ώ ν η τὸ λεγόμενον ροδάνι· πλ. δ′ *Αιεγαιε...*

119β Οἶκος τῆς Θεοτόκου μελοποιηθεὶς παρὰ κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ μαΐστορος τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς· ἦχος δ′ δι (φθορὰ σκληρῆς χρωματικῆς) *Θεοδρόμον ἀστέρα...*

125β Ἕτερος οἶκος, κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Κ λ α δ ᾶ· ἦχος πλ. δ′ *ηαια Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον...*

131β Προκείμενα τῆς ἑβδομάδος ἅτινα καλοῦνται δοχαί· ἦχος α′ πα *Ἰδοὺ δὴ...* Ἦχος πλ. α′ πα *Κύριος εἰσακούσεταί μου...* Ἦχος πλ. α′ πα *Τὸ ἔλεός Σου Κύριε...* Ἦχος πλ. α′ πα *Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί Σου...* Ἦχος πλ. α′ πα *Ἡ βοήθειά μου...* Ἦχος βαρὺς γα *Ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ...* Ἦχος πλ. β′ πα *Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...*

135α Ἕτεραι δοχαὶ ἔντεχναι· ἦχος πλ. β′ πα *Ἡ βοήθειά μου...*

137α Ἑτέρα ὁμοία· ἦχος α′ *Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε...*

139α Τοῦ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ ο υ ς ἐπιφωνήματα· πλ. β′ *Ἐξομολογήσομαί σοι Κύριε...* Ἕως τὸ φύλλο 143β, ὅπου ὁλοκληρώνεται ψηλὰ στὴν πρώτη γραμμή.

Χαμηλώτερα γράφει ἄλλος μὲ μαύρη μελάνη, πρόχειρα: Ἦχος πλ. δ′ νη *Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

144α Συνεχίζει ὁ ἴδιος: Εἰς τὸ τέλος τῶν Εὐαγγελίων τῶν Παθῶν παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ η· ἦχος τρίτος ἐκ τοῦ γα *Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ...*

Παρακάτω: Πολυχρονισμὸς τῶν βασιλέων τονισθεὶς παρ᾽ ἐμοῦ Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ τῷ 1852: νοεμ-

βρίου 2· πλ. δ' νη *Πολυχρονίον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τοὺς θεοσεβάστους καὶ ἀηττήτους βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορας Γουλιέλμον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, Φίλιππον τῆς Γαλλίας, Νικόλαον πασῶν τῶν Ρωσσιῶν καὶ Λουδοβίκον τῆς Γαλλίας, τοὺς θερμοὺς ἡμῶν προστάτας...*

144β Πολυχρονισμὸς τῆς Α.Μ. τονισθεὶς τῇ 20 Φεβρουαρίου τοῦ 1837 ἔτους παρ᾽ ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Σκευοφύλακος Σ τ υ λ λ ι α ν ο ῦ ἱερέως Β λ η σ ί δ ο υ· ἦχος πλ. δ' *Πολυχρόνιον, πολυχρόνιον, πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Θεοσεβέστατον καὶ φιλόχριστον βασιλέα ἡμῶν Ὄθωνα...*

145α Εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ Ἐσταυρωμένου τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ τονισθὲν παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Σκευοφύλακος Β λ η σ ί δ η τῇ 30 Μαρτίου 1840· πλ. δ'ναα *Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου...*

145β Ξεκινᾶ μιὰ διήγησις τοῦ Β λ υ σ ί δ ο υ γιὰ ἕνα ὅραμα ποὺ εἶδε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ ἔτους 1862, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐξήγηση τοῦ ὁράματος αὐτοῦ, ἡ ὁποία ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 146α.

146β Τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ἀπολυτίκιον· ἦχος δ' *Λαοὶ προσκιρτήσατε...* Κοντάκιον αὐτῆς· ἦχος τρίτος πρὸς τὸ Ἡ Παρθένος σήμερον *Χριστοῦ Νύμφη πάνσεμνε...*

147α Μιὰ ἀκόμη ἐνθύμηση τοῦ Β λ η σ ί δ ο υ γιὰ ἔκλειψη Σελήνης: 1860 Ἰανουαρίου 25 εἰς τὴν πανσέληνον...

Στὴν α' ὄψη τοῦ ἑπόμενου παράφυλλου τὸ ὁποῖο εἶναι κολλημένο στὸ πίσω κάλυμμα τῆς στάχωσης, ὑπάρχει μια σημείωση, γιὰ τὴν ὁποία βλ. παρακάτω.

Στίχοι διπλοῖ 15.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια μὲ ἐπένδυση δέρματος τὸ ὁποῖο ὅμως εἶναι ὑπερβολικὰ φθαρμένο, ἔτσι ὥστε νὰ φαίνεται παντοῦ τὸ ἐσωτερικὸ χαρτόνι καὶ στὴν ράχη νὰ φαίνεται τὸ δέσιμο τῶν τετραδίων. Φύλλα χονδρὰ καὶ ἀρκετὰ καθαρά.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, μικρόσχημη, μὲ ἔντονα μελάνια (τὸ κόκκινο εἶναι βαθύχρωμο). Περιθώρια μεγάλα κάτω καὶ ἐξωτερικά, μικρότερα τὰ ἄλλα δύο. Διάστιχα μικρὰ ἀλλὰ ἰσορροπημένα. Πρωτογράμματα μὲ λιτὴ διακόσμηση, μόνο ὅμως στὰ πρῶτα φύλλα, μετὰ δὲν γράφτηκαν.

Γραφέας δὲν δηλώνεται, μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν Ἀπόστολο Κώνστα. Δὲν εἶναι σὲ καμμία περίπτωση ὁ Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο ς ἀπὸ τὴν Ἄρτα τὸν ὁποῖο δηλώνει ὁ Σίμ. Καρὰς (βλ. παρακάτω). Ἀπὸ τὸ φ. 143β κ.ἑ. γράφει πρόχειρα ὁ Σ τ υ λ ι α ν ὸ ς Β λ η σ ί δ η ς (βλ. καὶ τὰ χφφ Καρὰ 107, 184, 185).

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς *182* μέσα σὲ κύκλο, ἐνῶ παρακάτω ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

κατὰ τὴν περὶ ἐξώσεως Κυρίλλου
Πατριάρχου σημείωσιν ἐν τῇ
σταχώσει τοῦ τεύχους (τῇ ἐν τέλει) φαί-
νεται ὅτι ὁ γραφεὺς (Κωνσταντίνος
διδάσκαλος ὁ ἐξ ἄρτης) τῷ 1818 τὸν
Δεκέμβριον εὑρίσκετο εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν ἔνθα ἀντέγραφε τὰ πα-
ρόντα τεύχη ἐξ ἰδιογράφων Γρηγο-
ρίου τοῦ πρωτοψάλτου

Στὰ παράφυλλα Α'β-Γ'β, ὑπάρχει πρόχειρη ἀντιγραφὴ θεωρητικοῦ κειμένου:

1. *Ἡ μουσικὴ εἶναι ἐπιστήμη μέλους καὶ τῶν περὶ τὸ μέλος συμβαινόντων.*
2. *Τὸ μέλος συνίσταται ἀπὸ μελῳδίαν, ῥυθμὸν καὶ λέξιν.*
3. *Ἡ μελῳδία εἶναι πλοκὴ φθόγγων...*

Εἶναι φανερὸ ὅτι πρόκειται γιὰ κείμενο ἢ ἴσως γιὰ σημειώσεις ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐγχειρίδια τῆς Νέας Μεθόδου.

Στὸ φ. Γ'β:

Ἐπίγραμμα εἰς οἶκον
Οἴκου ὑλικοῦ, ὡς δῆμος, οὕτω μέλω.
στοῦ ἀΰλου δὲ φροντίζω, ἐκεῖνον θέλω.
τὸ αὐτὸ αλλοτρόπως
Οἴκου ὑλικοῦ, ὡς δῆμος, οὕτω μέλω:-
τοῦ ἀΰλου δέ, ἐφίεμαι καὶ θέλω:-

Στὸ παράφυλλο α'α:

τῷ 1818 ἔτει κατὰ μῆνα δεκέμβριον εἰς τὰς 13 τοῦ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ παρασκευῇ ἐξώσθη ἐκ τῆς πατριαρχίας
ὁ Κύριλλος, πατριάρχης. εἰς τὰς ἕνδε....(;) καὶ
πρὸς τῆς ἡμέρας, ὁ καιρός ἀρχεῖος χιονιά, νερά
καὶ λάσπη ἀνυπόφορος.

Καὶ ἀπὸ ἄλλον: *δοκίμιον τοῦ κονδηλίου*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 183

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1820-25) χαρτ. 22,3 x 15 φύλλα 155

ΕΚΛΟΓΗ ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

1α Ψηλὰ στὴν ᾧα κάποιες σημειώσεις γιὰ τὶς ὁποῖες βλ. παρακάτω. Ἀρχὴ τοῦ στιχηραρικοῦ μέλους. Δογματικὰ κατ᾽ ἦχον μελοποιηθέντα παρὰ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου μετὰ τῶν δοξαστικῶν· ἦχος α′ *Δόξα... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ κώδικα αὐτοῦ, ὅπως συναντᾶται καὶ πολλοὺς ὁμοίους του, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τὸ χειρόγραφο Καρὰ 169 (βλ. παραπάνω). Μετὰ τό: ὀκτάηχον εἰς τὴν Ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου. Ἄρχου πρῶτος ἦχος πα *Σήμερον ἡ ἀνοσιουργότροπος...* Ἀκολουθοῦν:

147α Τῇ Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως· πλ. α′ *Ὁρῶσα σε ἡ κτίσις...*

150α Δεινόν· πλ. δ′ *Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ...* ἕως τὸ 155α, ὅπου χαμηλά: *Τέλος και τῷ εν Τριαδη Θεῷ δόξα*

155β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Ἀντὶ γιὰ στάχωση ὑπάρχει ἕνα χαρτὶ κολλημένο στὴν ράχη τοῦ τόμου ποὺ ἔχει τὸν ρόλο τοῦ ἐμπρὸς καὶ πίσω καλύμματος. Φθορὲς ἀπὸ ἔντομο στὰ φύλλα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀρκετὰ λερωμένα καὶ ταλαιπωρημένα.

Γραφὴ πρόχειρη καὶ βιαστική, ὄρθια-ἐλαφρῶς ἀριστεροκλινής. Ἔντονη μαύρη (ἡ ὁποία ὡστόσο σὲ μερικὰ φύλλα εἶναι ἐξίτηλη) καὶ πιὸ ἄτονη κόκκινη μελάνη. Τὸ ποιητικὸ κείμενο μὲ ἀσθενέστερη μαύρη μελάνη. Διάστιχα ἰσορροπημένα. Περιθώρια ἐξωτερικὰ καὶ κάτω μεγάλα, τὰ ἄλλα δύο μᾶλλον μικρά.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει περὶ τὸ 1820 ἢ λίγο ἀργότερα.

Ψηλὰ στὸ φ. 1α μιὰ παλαιὰ σημείωση μὲ μαύρη μελάνη:

Ἀφιεροῦται τῇ ἐν τῷ Φαναρίῳ πατριαρχικῇ βιβλιοθήκη.

Ἐν Ἀγχιάλῳ τῇ γ′ Μαρτίου ,αωπβ′ (=1882).

Λίγο παραπάνω μὲ μολύβι: *Θεωδοράκης παπαδημητρίου*. Πρὶν τὴν ἀρχικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ χειρογράφου, μέσα σὲ κύκλο: *183*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 184

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὸ 1820, καὶ ἀργότερα) χαρτ. 23 x 16 φύλλα 136

ΕΚΛΟΓΗ ΣΤΙΧΗΡΑΡΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ, ΜΕΛΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΒΛΗΣΙΔΟΥ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

Γραφέας: Στ. Βλησίδης (τμῆμα).

1α Ἀρχὴ τοῦ στιχηραρικοῦ μέλους. Δογματικὰ κατ᾽ ἦχον μελοπονηθέντα παρὰ κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος *α′ Δόξα... Τὴν παγκόσμιον δόξαν...* Καθεξῆς ἡ συνήθης ὕλη τοῦ κώδικα αὐτοῦ, ὅπως ἀκριβῶς συναντᾶται στὸ προηγούμενο χειρόγραφο Καρὰ 183 (βλ. παραπάνω) καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα. Τὸ τελευταῖο μέλος: Δεινόν· πλ. δ′ *Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ...* ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 127β

128α Ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Σ τ . Β λ η σ ί δ η: Πολυχρονισμὸς τοῦ κυβερνήτου· ἦχος β′ δι μελοποιηθεὶς παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Σκευοφύλακος Β λ η σ ί δ η *Πολυχρόνιον, πολυχρόνιον, πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θεοσεβέστατον καὶ φιλόχριστον ἡμῶν κυβερνήτην κύριον κύριον Ἰωάννην Καποδίστριαν μετὰ τῶν συμπρακτόρων του. Κύριε φύλαττε αὐτούς...*

128β Μὲ πολὺ μικρὰ γράμματα καὶ πυκνὴ γραφή, ὁ Β λ η σ ί δ η ς: Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς... Πρόκειται γιὰ μιὰ πρωτογενῆ μορφὴ τῆς *Εἰσαγωγῆς εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς* τοῦ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ ἀπὸ τὴν Μάδυτο. Ἡ σειρὰ τῶν Κεφαλαίων παρουσιάζεται ὅπως στὴν ἔκδοση τοῦ ἔτους 1821 στὸ Παρίσι, οἱ ἐπιμέρους ὅμως παράγραφοι στὸ καθένα ἔχουν ἄλλη δομή, τὸ περὶ Διέσεως καὶ ὑφέσεως δὲν ἔχει τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἔκδοσης, καὶ ἀπουσιάζει τὸ τελευταῖο Κεφάλαιο περὶ μαρτυριῶν. Τὸ σύγγραμμα ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 136β.
Γιὰ πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὶς πρωτογενεῖς μορφὲς τοῦ γνωστότατου αὐτοῦ ἔργου τοῦ Χρυσάνθου βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ», 2015.

Στίχοι διπλοῖ 16-17.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι, ἀλλὰ ἡ ἐπένδυση τοῦ δέρματος ἔχει σχεδὸν τελείως φθαρεῖ. Ἡ ράχη ἐντελῶς φθαρμένη καὶ φαίνεται ἡ βιβλιοδεσία. Φύλλα χονδρά, ἀρκετὰ καθαρά.

Γραφὴ τοῦ α' γραφέα: δεξιοκλινής, πυκνή, σχετικὰ πρόχειρη καὶ ἄτεχνη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων, μὲ τὴν κόκκινη μελάνη κάπως ἄτονη. Περιθώρια ἄνετα. Στὸ κυρίως τμῆμα τοῦ χειρογράφου (φφ. 1α-127β) παρουσιάζονται καὶ ἄλλοι δύο-τρεῖς γραφεῖς ποὺ ἐναλλάσσονται ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ροὴ καταγραφῆς ἑνὸς μέλους. Πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ φαινόμενο ποὺ παρατηρεῖται στὶς ἀντιγραφὲς τῶν ἐξηγήσεων ἀπὸ μαθητὲς κυρίως τοῦ Γρηγορίου (βλ. π.χ. τὸν κώδικα Καρὰ 180).

Γραφεῖς τοῦ κυρίου μέρους δὲν δηλώνονται. Ἀπὸ τὸ φ. 128α γράφει ὁ Σ τ . Β λ η σ ί δ η ς (βλ. τοὺς κώδικες Καρὰ 107, 182, 185).

Ψηλὰ στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ἀπὸ παλαιὸ γραφέα: *Θεωρητικόν* καὶ λίγο παρακάτω μιὰ λίγο μεταγενέστερη σημείωση τὴν ὁποία μετέγραψε καὶ ὁ Σίμ. Καρὰς σὲ φύλλο ποὺ ὑπάρχει μέσα στὸ χειρόγραφο: *Ἰωάννης ἔγραψα τὰ ἄνωθεν*

Ἰωάννης (ἢ: *Νικόλαος* ;) *Βλησίδης ἔγραψα διὰ χειρός μου τὰ ἄνωθεν ὅτι οὗτο τὸ βιβλίον ὀνομάζεται θεωρητικὸν τὸ ὁποῖον θωρεῖ καὶ διαλύει τοὺς χαρακτήρας τῆς μουσικῆς ὥστε ὁποῦ ὁ κάθε ἀ*[ρ]*χάριος νὰ προχωρῇ εἰς τὴν ταύτην τέχνην καὶ ἔγραψα τὸ 1832 ἔτει Μαρτίου 6. Νικόλαος Παλαμίδης ἔγραψα*

Στὸ παράφυλλο Α'α, μέσα σὲ κύκλο: *184* καὶ λίγο παρακάτω:

Σ. Βλυσίδου 1870.

Στὴν β' ὄψη τοῦ παράφυλλου αὐτοῦ ὑπάρχει μιὰ σημείωση τοῦ ἔτους 1869 περὶ μισθοδοτήσεως. Ἄλλη μιὰ ἄνευ ἀξίας σημείωση τοῦ ἔτους 1834 ὑπάρχει στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 185

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1818) χαρτ. 22,3 x 15 φύλλα Α' + 132 + α'

Ε Ι Ρ Μ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Ν Π Ε Τ Ρ Ο Υ Λ Α Μ Π Α Δ Α Ρ Ι Ο Υ τοῦ Π Ε Λ Ο Π Ο Ν Ν Η Σ Ι Ο Υ (Ε Ξ Η Γ Η Σ Η Γ Ρ Η Γ Ο Ρ Ι Ο Υ)

1α Τὸ Εἱρμολόγιο τῶν καταβασιῶν, μελοποιηθὲν μὲν παρὰ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ κατὰ τὴν ἐθιζομένην τάξιν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐπεξηγηθὲν δὲ καὶ εἰς τὸ εὐληπτότερον μετενεχθὲν κατὰ τὸν νέον τῆς μουσικῆς τρόπον παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου, ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται αἱ καταβασίαι τῶν

δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν, οἱ κανόνες τῶν Ὀρθρων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τὰ σύντομα Εὐλογητάρια, τὰ προσόμοια στιχηρὰ καὶ τὰ προσόμοια καθίσματα κατ᾽ ἦχον, τὰ ἀντίφωνα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰωάννου (=Μανουήλ) εἰς ἦχον πλ. α᾽ καὶ τὰ προσόμοια τῶν ἐξαποστειλαρίων. Προσετέθησαν δὲ ἐν τῷ ἀνήκοντι μέρει τῆς βίβλου καί τινα ἀναγκαῖα ἐλλείποντα ἅτινα ἐμελουργήθησαν παρὰ Πέτρου Βυζαντίου καὶ Γρηγορίου λαμπαδαρίου. Ὠιδὴ α᾽ πα *Πεποικιλμένη...* Καθεξῆς τὸ γνωστὸ Εἱρμολόγιο τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου σὲ ἐξήγηση τοῦ Γρηγορίου, ὅπως (ἀκριβῶς!) καὶ στὸν κώδικα Καρὰ 179, φφ. 11α-127α (καὶ στὸν παρόντα τόμο χωρὶς τὶς καταβασίες τῆς Πεντηκοστῆς σὲ βαρὺ τετράφωνο, τοῦ Χουρμουζίου). Ἡ ὕλη τοῦ κώδικα ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 132α χωρὶς νὰ περιλαμβάνει καὶ τὸ σύντομο Εἱρμολόγιο τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου. Σύγκρινε τὸν τίτλο τοῦ παρόντος χειρογράφου μὲ τὸν ἀνάλογο τοῦ κώδικα Κουτλουμουσίου 590, φ. 193α κ.ἑ. (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Γ'* 1993, σ. 375).

132β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 14.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι καὶ ἐπένδυση δέρματος τὸ ὁποῖο ὅμως ἔχει σχεδὸν τελείως φθαρεῖ. Στὴν ράχη φαίνεται ἡ βιβλιοδεσία.

Γραφὴ ὄρθια, ἀρκετὰ ἄτεχνη, μὲ ἔντονες μελάνες. Σὲ κάποια φύλλα ἡ μαύρη ἔχει ξεβάψει. Στὸ χειρόγραφο δὲν ἔχουν γραφτεῖ πρωτογράμματα. Διάστιχα μικρά, περιθώρια μεγάλα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται, ἀνήκει ὅμως σίγουρα στὸν κύκλο μαθητῶν τοῦ Γρηγορίου οἱ ὁποῖοι ἀντιγράφουν τὶς ἐξηγήσεις του.

Στὸ παράφυλλο Α'α μέσα σὲ κύκλο: *185*. Στὸ παράφυλλο α'β:

Σακελλαρίου ἐλαχίστου Βλησίδου

καὶ πιὸ κάτω: *Ἐπιγράμματα φιλοσοφικὰ διάφορα...*

Στὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τοῦ πίσω καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχουν δύο σημειώσεις τῶν ἐτῶν 1831 καὶ 1833 ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Βλησίδου καὶ κάποιες ἄλλες μεταγενέστερες τοῦ 1865 ποὺ τὶς ὑπογράφει πάλι ὁ ἴδιος (*Στυλιανὸς Ἰω*[*άννου* (;)] *Βλησίδης*), ὅλες ἄνευ ἀξίας. Γιὰ τὸν Βλησίδη βλ. τὰ χειρόγραφα Καρὰ 107, 182, 184.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 186

αἰ. ΙΘ′ (1890) χαρτ. 19 x 14 φύλλα Α′-Β′ + σελίδες 140 + φ. α′

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ Α Ν Τ Ω Ν Ι Ο Υ Σ Ι Γ Α Λ Α

Γραφέας: Ἀντώνιος Σιγάλας;

1 Τεῦχος περιέχον τὰ ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ μυσταγωγίᾳ ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα. Τυπικά, τρισάγια τοῦ Ἀποστόλου τῶν τε δεσποτικῶν καὶ Σταυρωσίμων ἑορτῶν, χερουβικὰ καὶ κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν κατ᾽ ἦχον, κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος καὶ ἑορταζομένων ἁγίων τῶν ἀκινήτων μηνιαίων ἑορτῶν καὶ κινητῶν, Τριῳδίου τε καὶ Πεντηκοσταρίου. Λειτουργία τοῦ Μ[εγάλου].Β[ασιλείου]. καὶ Προηγιασμένης μελισθέντα ὑπὸ Α . Ν . Σ ι γ ά λ α Θηραίου. 1890

2 Ἄγραφη.

3 Εἰς τὴν Λειτουργίαν τὰ Τυπικά· πλ. δ′ *Δόξα Πατρί... Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον καὶ πάντα... Ὁ αὐτὸς Καὶ νῦν... Ὁ Μονογενής...* Ἕτερον εἰς ἦχον β′ *Ὁ Μονογενής...*

6 Τρισάγιον τοῦ Ἀποστόλου· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις...* Δύναμις ἀρχαῖον ἀνώνυμον· β′ *Δύναμις...* Ἕτερον ὑπὸ Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς· β′ *Δύναμις...*

10 Ἕτερον ὑπὸ Ἀ. Ν. Σ ι γ ά λ α· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ἦχος πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...*

13 Εἰς σταυρωσίμους ἑορτάς· β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...* Μετὰ τὸν Ἀπόστολον· β′ *Ἀλληλούια...* Ἕτερον ἀργὸν εἰς ἦχον πλ. α′ *Ἀλληλούια...*

15 Χερουβικὰ σύντομα κατ᾽ ἦχον ὑπὸ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Σ ι γ ά λ α· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

31 Ἕτερα ἀργὰ κατ᾽ ἦχον ὑπὸ τοῦ ἰδίου [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Σ ι γ ά λ α] Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

56 Ἄγραφη.

57 Κοινωνικὰ τῶν Κυριακῶν σύντομα κατ᾽ ἦχον ὑπὸ τοῦ ἰδίου Σιγάλα· ἦχος α′ δ′φωνος κε *Αἰνεῖτε...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

64 Ἕτερα ἀργότερα ὑπὸ τοῦ ἰδίου [Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Σ ι γ ά λ α]· α′

δ'φωνος Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις.

76 Κοινωνικὰ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων καὶ τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν. Τῇ Δευτέρᾳ τῶν Ἀσωμάτων· α' *Ὁ ποιῶν*... Ἀκολουθοῦν: τῆς Τρίτης σὲ ἦχο β', Τετάρτης σὲ δ', Πέμπτης σὲ πλ. δ', Παρασκευῆς σὲ πλ. α', Σαββάτου σὲ πλ. α'.

85 Μὴν Σεπτέμβριος. Εἰς τὴν α'ην τῆς Ἰνδίκτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ στυλίτου καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· ἦχος α' *Εὐλόγησον τὸν στέφανον*... Ἀκολουθοῦν τὰ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (ἦχος δ'), Χριστουγέννων (α' δ'φωνος), Θεοφανείων (α'), Εὐαγγελισμοῦ (α'), Μεταμορφώσεως (δ').

95 Κοινωνικὰ τοῦ Τριῳδίου. Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως· τρίτος *Ἐσημειώθη*... Ἀκολουθοῦν: Λαζάρου (α'), Βαΐων (δ'), Μ. Πέμπτη ἀντὶ χερουβικοῦ πλ. β' χρόνος ᛋ *Τοῦ δείπνου Σου*... Ἕτερον σύντομον πολλάκις ψαλλόμενον ἀντὶ κοινωνικοῦ· πλ. β' *Τοῦ δείπνου Σου*... Τὸ παρὸν ψάλλεται ἀντὶ τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς εἰς ἦχον πλ. β' *Μνήσθητι εὔσπλαχνε*...

103 Τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. α' *Σιγησάτω*... Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀντὶ κοινωνικοῦ· ἦχος ὁ αὐτὸς *Ἐξηγέρθη*...

107 Κοινωνικὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· ἦχος α' δ'φωνος *Σῶμα Χριστοῦ*... Ἀκολουθοῦν: τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (πλ. β'), Θωμᾶ (α'), Μεσοπεντηκοστῆς (δ'), Ἀναλήψεως (δ'), Πεντηκοστῆς (βαρὺς καὶ ἄλλο ἕνα σὲ ἦχο α'), Ἁγ. Πνεύματος (α'), Ἁγ. Πάντων (πλ. δ').

123 Εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· ἦχος β' *Ἄξιον καὶ δίκαιόν ἐστιν προσκυνεῖν Πατέρα Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον*. Ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος*..., *Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν*... Ἦχος πλ. δ'ϙαϙα *Ἐπὶ σοὶ χαίρει*... Εἰς ἦχον α' δ'φωνον *Τὴν γὰρ σήν*...

128 Μεγαλυνάριον· ἦχος β' *Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ*...

129 Ἕτέρα μετάφρασις ἐκ τοῦ σλαβικοῦ· ἦχος πλ. δ' νη *Ἄξιον καὶ δίκαιόν ἐστιν προσκυνεῖν*... *Ἅγιος, ἅγιος*..., *Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν*... *Ἐπὶ σοὶ χαίρει*...

133 Εἰς τὴν Προηγιασμένην Λειτουργίαν· ἦχος α' πα *Κατευθυνθήτω*... Ἀντὶ χερουβικοῦ· πλ. β' *Νῦν αἱ δυνάμεις*... Ἀντὶ κοινωνικοῦ· α' δ'φωνος *Γεύσασθε*... Ἀντὶ τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς *Εὐλογήσω τὸν Κύριον*...

138 Ἄγραφη. Ἀκολουθοῦν δύο σελίδες ὅπου γράφτηκαν τὰ Περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου, καὶ ἕνα παράφυλλο ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη. Φύλλα λεπτά, κιτρινωπά, γραφὴ μὲ ἄτονη μαύρη και σκουρόχρωμη κόκκινη μελάνη. Διάστιχα εὐρύχωρα καὶ περιθώρια μικρά.
Γραφὴ μικρόσχημη, δεξιοκλινής καὶ κάπως πρόχειρη.
Γραφέας πιθανῶς ὁ ἴδιος ὁ Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς Σ ι γ ά λ α ς, γνωστὸς μουσικὸς ἀπὸ τὴν Θήρα ὁ ὁποῖος μορφώθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη κοντὰ στὸν Χ ο υ ρ μ ο ύ ζ ι ο τὸν Χαρτοφύλακα καὶ ἀνέπτυξε ἀξιόλογη δράση ἐπὶ πολλὲς δεκαετίες, μέχρι τὸν θάνατό του περὶ τὸ 1895. Ὑπάρχει ἡ σαφὴς πληροφορία ὅτι ὁ Σ ι γ ά λ α ς «ὑπέβαλε εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησιαστικὸν Μουσικὸν Σύλλογον ἅπαντα τὰ ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ ψαλλόμενα ᾄσματα ἀπὸ τῶν Τυπικῶν μέχρι τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς» (ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *ΛΕΞΙΚΟΝ*, 1995, σ. 209), ἕνα ἔργο ποὺ μοιάζει νὰ ταυτίζεται ἀκριβῶς μὲ τὰ περιεχόμενα τοῦ παρόντος χειρογράφου.

Ψηλὰ στὸ παράφυλλο Β'α μέσα σὲ κύκλο: *186*, καὶ χαμηλώτερα ἀπὸ τὸν γραφέα ποὺ γράφει καὶ τὸ ὑπόλοιπο χειρόγραφο:

Τῷ
φίλῳ καὶ μαθητῇ μου
κυρίῳ Νικολάῳ Μ. Δεναξᾷ
τεκμήριον χρηστότητος
1890.

Σύμφωνα μὲ τὸ ἔργο τοῦ Δ α ν ι ὴ λ Δ ε ν α ξ ᾶ, *Ἡ ἱερὰ μητρόπολη Θήρας*, Πειραιάς 1933, ἕνας Μ ᾶ ρ κ ο ς Δ ε ν α ξ ὰ ς ἦταν ἐφημέριος στὴν ἐνορία τῆς Παναγίας τῶν Εἰσοδίων τοῦ Μεγαλοχωρίου, στὰ 1871 (βλ. http://kallistorwntas.blogspot.gr/2016 /01/blog-post_5. html). Δὲν μποροῦμε βέβαια νὰ γνωρίζουμε ἐὰν σχετίζεται μὲ τὸ πρόσωπο ποὺ ἀναφέρεται στὸ παρὸν χειρόγραφο. Βλ. καὶ τὸν κώδικα Σίμωνος Πέτρας 60 (ΣΤΑΘΗ, *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Β'* 1976, σσ. 571-572 [ὑπὸ τὸν ἀριθμὸ 15]· ΣΩΤΗΡΟΥΔΗ, *ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΦΦ ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ*, 2012, σ. 100).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 187

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὰ 1860-90) χαρτ. 20 x 13 φύλλα Α' + 55

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ν Ε Ω Τ Ε Ρ Ω Ν Μ Ε Λ Ω Ν, Α Σ Μ Α Τ Α

1α Ὕμνος πρὸς Θεὸν ψαλλόμενος εἰς ἔναρξιν μαθημάτων καὶ εἰς δημοσίας ἐξετάσεις, μελοποιηθεὶς παρὰ τοῦ Κ. Ι. Α. Ζ α φ ε ι ρ ο π ο ύ λ ο υ, καθηγητοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μου-

σικῆς· πλ. δ′ *Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους...*

1β Ὑπὸ Χ. Φ λ ω ρ ο π ο ύ λ ο υ Μ π ο υ σ ε λ ί κ η· ἦχος πλ. α′ *Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεός...* Γιὰ τὸν Γεώργιο τὸν Α′.

2α Ἕτερος παρὰ τοῦ μουσικοδιδασκάλου τῆς ἱερατικῆς σχολῆς Γ λ υ κ έ. Κ ο υ γ ι ά· ἦχος πλ. δ′ *Πολυχρόνιον...* Γιὰ τὸν Γεώργιο τὸν Α′, τὴν βασίλισσα Ὄλγα καὶ τὸν διάδοχο Κωνσταντίνο.

3α Τὸ παρὸν ἐμελ[οποιήθη] παρὰ τοῦ Μ. Σ. Ἀ ν α σ τ α σ ι ά δ ο υ τοῦ ἐκ Πάρλας τῆς Πισιδίας· πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Τὸ γνωστὸ ἑπτάφωνο.

3β Ἐμελοποιήθη παρὰ Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱεροδιακόνου· πλ. α′ κε *Ἄξιόν ἐστιν...*

4α Τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν θ ί μ ο υ]· πλ. δ′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἀκολουθοῦν στὸν ἴδιο ἦχο δύο *Ἀμὴν* καὶ *Κύριε ἐλέησον*

5α Ὕμνος παίδων εἰς Χριστόν· πλ. δ′ *Σῶτερ Ἰησοῦ, ποιμὴν ἀμνῶν βασιλικῶν...*

6α [Ἦχος πλ. α′] *Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία... Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ...* Ἦχος πλ. β′ *Κύριε τῶν δυνάμεων...*

7α Δοξολογία τονισθεῖσα παρὰ Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱεροδιακόνου· πλ. α′ κε *Δόξα σοι...* Μὲ σύντομο ἀσματικό.

9β Χερουβικὸν μελοποιηθὲν παρὰ Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱεροδιακόνου· πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν: Ἦχος πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...* Κοινωνικόν· ἦχος α′ *Γεύσασθε...*

12β Χερουβικὸν καὶ κοινωνικὸν ψαλλόμενον ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τῆς Μεγάλης Πέμπτης παρ. Ἀνθ. (= παρὰ Ἀ ν θ ί μ ο υ) · πλ. β′ *Τοῦ δείπνου Σου...* Ἀκολουθεῖ: Χερουβικὸν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου· πλ. α′ *Σιγησάτω...*

14α Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ· ἦχος β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἦχος βαρὺς ζω *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος βαρὺς γα *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος λέγετος *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος πλ. α′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος ὁ αὐτὸς *Ἄξιόν ἐστιν...*

18α Ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν· ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Σὲ τὴν φαεινήν...* Τῇ 15η Αὐγούστου ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν· ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Αἱ γενεαί...* Ἦχος πλ. α′ δι *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν...*

19β Ἀργοσύντομον· πλ. δ′ *Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ...* (δίχορο) *Χαῖρε Νύμφη... Ἀλληλούια...*

21α Ἦχος πλ. α′ ἐκ τοῦ κε *Δεῦτε λάβετε φῶς... Ὁ ἄγγελος ἐβόα...* (τρεῖς συνθέσεις) *Φωτίζου, φωτίζου..., Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτί-*

ζου, φωτίζου... (δύο συνθέσεις).

24β Ἦχος α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δόξα... Καὶ νῦν... Χριστόν... Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις, Ὅσοι εἰς Χριστόν...*

25β Ἦχος β′ *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός...* Τὸ τρίτον *Ἅγιος ὁ Θεός... Δύναμις...*

26β Ἦχος τρίτος *Τὸν Νυμφῶνα σου βλέπω...* Ἦχος πλ. α′ *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ... Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

28α Δόξα τῶν Αἴνων τοῦ ἁγίου Ἠλιού· πλ. δ′ *Τῶν προφητῶν τοὺς ἀκραίμονας...* Ἀκολουθοῦν: Τῆς Μεταμορφώσεως· πλ. δ′ *Παρέλαβεν ὁ Χριστός...*

30α Μάθημα θεοτοκίον· ἦχος πλ. δ′ ὑπὸ Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ Χ ρ ι σ τ ο π ο ύ λ ο υ *Οὐ σιωπήσω τοῦ βοᾶν...*

32β Ἦχος πλ. α′ (ἐναρμόνιος) *Ἄξιόν ἐστιν...* Ἦχος πλ. β′ *Ἄξιόν ἐστιν...*

35α Χερουβικὸν μελουργηθὲν παρὰ Ἀ ν θ ί μ ο υ ἱεροδιακόνου· ἦχος α′ πα *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

38β Παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν θ ί μ ο υ]· πλ. β′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

41β Ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης Σου, παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν θ ί μ ο υ]· ἦχος α′ *Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες τῆς δόξης Σου...*

43α Νῦν αἱ δυνάμεις, ποίημα Χ ρ ι σ τ ο π ο ύ λ ο υ Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ τοῦ Κεσσανιέως μελισθὲν εἰς ἦχον α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

44β Νενανισμὸς ληφθεὶς ἐκ τοῦ πολυελέου τοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ ἐπὶ τὸ βέλτιον μελοποιηθεὶς παρὰ τοῦ Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ Χ ρ ι σ τ ο π ο ύ λ ο υ εἰς ἦχον πλ. α′ *Αϟεϙαϟε...* Μεταξὺ τῶν φύλλων 44 καὶ 45 ὑπάρχει ἕνα ἀνάριθμο στὸ ὁποῖο ἀναπτύσσεται τὸ μέλος τοῦ νενανισμοῦ.

45α *Ἄξιόν ἐστιν...*

45β Ἄγραφο.

46α Ἦχος πλ. δ′ νη *Σεβδιμ γκινε πιρ...*

46β Σαρκὶ μακὰμ μαχοὺρ οὐσουλὶ σοφιάν· πλ. δ′

47α Σαρκὶ μακὰμ χιτζὰζ οὐσουλὶ σοφιάν· πλ. α′

48β Σαρκὶ μαμὰμ σαμπᾶ οὐσουλὶ σοφιάν ἐκ τοῦ πα

51α Σαρκὶ μακὰμ χιτζὰζ οὐσοὺλ σοφιάν· πλ. β′

52α Τὸ νακαρὰτ τοῦ γ′ στίχου· ἦχος ὁ αὐτὸς πλ. β′ Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλες παρόμοιες συνθέσεις ἐξωτερικῆς μελοποιίας.

55β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση μπλὲ πλαστικοῦ καλύμματος. Δέρμα στὴν ράχη ὅπου γράφει *ΜΟΥΣΙΚΗ*.
Γραφὴ καλλιγραφική, δεξιοκλινής, πυκνή, μόνο μὲ μαύρη μελάνη (ἔντονα τὰ μουσικὰ σημάδια, μικρόσχημο καὶ μὲ λεπτὴ γραφίδα τὸ ποιητικὸ κείμενο).
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει περὶ τὸ β' ἥμισυ τοῦ 19ου αἰῶνος (1860-90) ἀνθολογώντας μέλη νεωτέρων, καὶ ἀρκετὰ τοῦ περίφημου μουσικοῦ καὶ ζωγράφου Ἀ ν θ ί μ ο υ τοῦ Ἐφεσιομάγνητος, πρωτοψάλτου Μεσολογγίου. Ἐνδιαφέρουσες καὶ οἱ κοσμικὲς συνθέσεις ποὺ περιλαμβάνονται στὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ χειρογράφου.

Στὸ παράφυλλο Α'α ὑπάρχουν δυσδιάκριτες σημειώσεις ὅπου καὶ ἡ χρονολογία *1872* καὶ ἡ φράση *μουσικὴ καλλιγραφία*. Λίγο παρακάτω μέσα σὲ κύκλο: *187* (τὸ ἴδιο καὶ ψηλὰ στὸ φ. 1α). Στὴν πίσω ὄψη μιὰ σημείωση: *ἔξοχον δεῖγμα μουσικῆς καλλιγραφίας*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 188

αἰ. Κ' (κυρίως 1904) χαρτ. 20 x 14 φύλλα Α'-Γ' + 5 + 94 + α'-δ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α καὶ Α Σ Μ Α Τ Α

Γραφέας: Ἄγγελος Γραμμενίδης.

1α Μετὰ τὰ τρία παράφυλλα ὑπάρχουν πέντε φύλλα στὰ ὁποῖα ἔχουν γραφτεῖ ἕνα χερουβικὸ σὲ ἦχο β' καὶ πλ. β', ἕνα *Αἰνεῖτε* σὲ ἦχο πλ. δ', τὰ *Ταῖς πρεσβείαις...*, *Σῶσον ἡμᾶς... Ὁ Μονογενής...* σὲ ἦχο πλ. α', τὸ *Τῶν Ἁγίων Πατέρων...* σὲ ἦχο πλ. δ'.

1α Οἱ Ἀναβαθμοὶ· ἦχος δ' ἀργός. Ἀντίφωνον Α' Ἀ ν θ ί μ ο υ *Ἐκ νεότητός μου...*

2α Εὐλογητάρια· ἦχος πλ. α' κε Α. Τ σ ι κ ν ο π ο ύ λ ο υ Τὰ ἀναστάσιμα.

4β Οἱ ἀναβαθμοί. Ἀντίφωνον α'· ἦχος δ' βου, Ἀ ν θ ί μ ο υ *Ἐκ νεότητός μου...* Δὲν ὁλοκληρώνεται, ἐφόσον στὸ φ. 5α γράφει ἄλλος μὲ μπλὲ καὶ κόκκινη μελάνη: Δοξολογία Π έ τ ρ ο υ Β υ ζ α ν τ ί ο υ· ἦχος πλ. α' κε *Δόξα σοι...*
Ἀκολουθεῖ ἡ τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ σὲ βαρὺ τετράφωνο, ἀπὸ τὸν α' γραφέα ἡ τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο πλ. δ' μὲ τὸ ᾀσματικό της

ἕως τὸ φ. 17β ὅπου: *Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1904 Ἄγγελος Γραμμενίδης.*

18α, β Ἄγραφο.

19α Δύναμις Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· β′ *Ἅγιος ὁ Θεός...* Ἀκολουθοῦν: Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον *Δόξα σοι...* Ἐπιφώνημα Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ρ η τ ό ς· πλ. δ′ *Ῥοήν μου...* καὶ ἡ σημείωση: *Ἀθήνα 15-7-*[1]*904.*

21α Ἀ ν θ ί μ ο υ· πλ. δ′ *Ἄκουσον θύγατερ...* Α. Τ σ ι κ ν ο π ο ύ - λ ο υ· α′ *Ἅγιος ὁ Θεός... Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις...* Ἦχος τρίτος *Κύριε ἐλέησον...* Ἦχος πλ. β′ *Κύριε ἐλέησον...*

23α Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· β′ *Τὸν Σταυρόν σου... Δύναμις...* Ἕτερον παλαιόν· β′ *Δύναμις, Τὸν Σταυρόν σου...*

24α Ἀλληλούια τοῦ Εὐαγγελίου· πλ. α′ *Ἀλληλούια...* Τὸ ἀργὸ μέλος.

25α Χερουβικὰ σύντομα κατ᾽ ἦχον Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· α′ Ἀκολουθοῦν καὶ τοῦ Γρηγορίου σὲ ἤχους β′ καὶ τρίτο ἀπὸ τὴν γνωστὴ σειρὰ «τῆς ἑβδομάδος».

30α Χερουβικὸν Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ πρωτοψάλτου· δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Στὸ τέλος τοῦ ἀργοῦ μέλους ὑπογράφει: *Α. Γραμμενίδης.*

32β Κοινωνικὸν Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Γ. Κ η λ τ ζ α ν ί δ ο υ· ἦχος πλ. β′ *Αἰνεῖτε...* Στὸ τέλος: *Γραμμενίδης*

34α Χερουβικὰ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Στὸ τέλος: *Ἀθῆναι 25-7-*[1]*904.*

36α [Θ. Φ ω κ α έ ω ς] Ἦχος πλ. β′ *Οἱ τὰ...* Ἀκολουθοῦν καὶ τὰ χερουβικὰ τοῦ βαρέος καὶ τοῦ πλ. δ′. Στὸ τέλος: *Ἀθῆναι 27-7-*[1]*904.*

41β Ἄγραφο.

42α Ἄξιόν ἐστιν κατ᾽ ἦχον Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου Στὸ τέλος τοῦ πρώτου μέλους (α′ ἦχος): *Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1904.*

43α Τὸ συνηθισμένον· ἦχος β′ *Ἄξιόν ἐστιν...* Στὸ τέλος: *Α. Γραμμενίδης.*

44α Ἦχος τρίτος ἐναρμόνιος γα Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς *Ἄξιόν ἐστιν... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1904. Α. Γραμμενίδης.* Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Φ ω κ α έ ω ς· ἦχος λέγετος βου *Ἄξιόν ἐστιν... Ἔγραφον τῇ 31 Ἰουλίου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

46α Ἦχος πλ. α′ μὲ (ἐναρμόνια φθορά) παρ᾽ ἀνωνύμου *Ἄξιόν ἐστιν... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1904. Α. Γραμμενί-*

δης.

47β Γ ε ω ρ γ ί ο υ Σ α ρ α ν τ α ε κ κ λ η σ ι ώ τ ο υ ᾠδὴ πρὸς τὴν Α.Α.Μ. Σουλτάνου· ἦχος πλ. α′ *Τὸν Ἀμπτουλχαμίτ... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 20/9/*[1]*904. Α. Γραμμενίδης.*

48α Ἄξιόν ἐστιν ἦχος πλ. β′ ἀγνώστου συγγραφέως *Ἄξιόν ἐστιν...* Τὸ περίφημο «ἀνωνύμου».

49α Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [Κ η λ τ ζ α ν ί δ ο υ] Π ρ ο υ σ α έ ω ς· ἦχος βαρὺς ἐναρμόνιος ἑπτάφωνος *Ἄξιόν ἐστιν...* Στὸ τέλος: *Α. Γραμμενίδης.*

50α Ν ε κ τ α ρ ί ο υ Β λ ά χ ο υ· πλ. δ′ μεικτὸς *Ἄξιόν ἐστιν... Ἀθῆναι τῇ 30 Ἰουλίου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

51α Κοινωνικόν· πλ. β′ πα Ἀ ν θ ί μ ο υ *Αἰνεῖτε... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 24/8/*[1]*904 Α. Γραμμενίδης.* Ἕτερον· πλ. δ′ τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν θ ί μ ο υ] *Αἰνεῖτε...*

53β Τρισάγιον Τ σ ι κ ν ο π ο ύ λ ο υ· βαρὺς ζω *Ἀμήν, Ἅγιος ὁ Θεός... Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα... Καὶ νῦν... Ἅγιος Ἀθάνατος... Δύναμις...* Στὸ τέλος: *Ἀθῆναι τῇ 31/8/*[1]*904.*

55α Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα· πλ. α′ *Σῶμα Χριστοῦ... Ἀθῆναι τῇ 29 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

56α Τῶν Βαΐων· [ἦχος δ′] *Εὐλογημένος... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

57α Κοινωνικὸν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. α′ *Ἐπαίνει... Ἀθῆναι τῇ 23/7/*[1]*904.*

59α Κοινωνικὸν εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· βαρὺς *Ἐσημειώθη... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 28η Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

61α Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὴν θ′ ὥρα Χριστουγέννων παρὰ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. β′ *Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου...*

64α Εἰς τὴν εἴσοδον· ἦχος β′ μέλος ἀρχαῖον *Φῶς ἱλαρόν...*

65β Ἦχος τρίτος ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου *Ἀνάστα ὁ Θεός...*

66α Προκείμενον ἑσπερινοῦ· ἦχος πλ. δ′ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου *Μὴ ἀποστρέψεις... Ἔδωκας κληρονομίαν...*

67α Κοντάκιον Μεγάλου Κανόνος Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· πλ. β′ βου *Ψυχή μου, ψυχή μου... Ἀθῆναι 16/3/*[1]*904. Α. Γραμμενίδης.*

68α Καὶ νῦν Ἤδη βάπτεται Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου· πλ. δ′ *Ἤδη βάπτεται... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 13/8/*[1]*904. Α. Γραμμενίδης.*

70α Λατρεύειν ζώντι Θεῷ, Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτου· τρίτος *Λατρεύειν... Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Αὐγούστου* [1]*904. Α. Γραμμενίδης.*

72α Παντάνασσα Γ ε ρ μ α ν ο ῦ Νέων Πατρῶν· δ′ *Παντάνασσα...* Ἀκολουθεῖ τὸ *Ἐσείσθησαν λαοί* τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ ο υ σὲ ἦχο δ′ καὶ τὸ *Ἐπιβώμεθα* τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου σὲ ἦχο λέγετο. Στὸ τέλος: *Ἀθῆναι 21 Ἰουνίου 1904.*

76α Ἔφριξε ἡ γῆ· ἦχος πλ. α′ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ α λ ά τ ζ ο - γ λ ο υ ς *Ἔφριξε γῆ...*

78α Ν ι κ ο λ ά ο υ πρωτοψάλτου Σμύρνης· πλ. β′ *Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου... Α. Γραμμενίδης. Ἐν Ἀθήναις τῇ 30/7/*[1]*904.*

80α Τοῦ αὐτοῦ [Ν ι κ ο λ ά ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Εριρεμ...*

82α Ὠιδαὶ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος πλ. δ′ τοῦ ἀοιδίμου κ. Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ *Μεταξὺ φρικτῶν κυμάτων διαφόρων συμπτωμάτων...* Καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν ὑπόλοιπων στίχων γιὰ νὰ ψάλλεται μὲ τὴν ἴδια μελωδία. Μὲ τοὺς στίχους αὐτοὺς εἶναι γνωστὸ ἕνα ἄσμα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ σὲ ἦχο πλ. δ′ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Γ ρ η γ ό ρ ι ο τὸν Ε′ (α′ πατριαρχεία: 1797-1798).

83α Ε ὐ γ ε ν ί ο υ τοῦ ἀοιδίμου· πλ. α′ *Ὦ τρικυμίᾳ φοβερᾷ...* Καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν ὑπόλοιπων στίχων. Στὸ τέλος: *Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουλίου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

86α Τοῦ ἀοιδίμου Κ. Ἀ ν θ ί μ ο υ· πλ. β′ *Ἄνθος τερπνὸν ἐαρινόν...* Καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν ὑπόλοιπων στίχων.

87α Τοῦ κ. Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ· πλ. β′[2] *Φαέθως παύει τῆς ἀταξίας...* Καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν ὑπόλοιπων στίχων.

88α Τὰ ἐν Μακεδονίᾳ ὑπὸ κ. Δ ι α λ η σ μ ᾶ· ἦχος β′ *Τὶ τρέχει ἄτι γίνεται...* Καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν ὑπόλοιπων στίχων, ὅπως καὶ γενικότερα συμβαίνει μὲ τὰ ἄσματα στὸ τμῆμα αὐτὸ τοῦ κώδικα.

88β Ἰδοὺ ὁ ἦχος α′ ἐκ τοῦ πα *Δολοφονώνται ἀδελφοί...*
Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.

89α Τ ζ α β έ λ α· α′ ἦχος *Ἐμπρὸς παιδιά...* Χαμηλά: *Τὸ παρὸν ἔγραψα 27 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

89β Τοῦ Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Γ ρ ί β α· ἦχος πλ. α′ κε ὑπὸ Α.Β.Τ *Ἂν δὲν κλαῖτε...*

90α Ἡ Ἑλλὰς τοῖς τέκνοις ([Ρ ή γ α] Φ ε ρ ρ α ί ο υ)· ἦχος πλ. α′ *Ὦ παιδιά μου ὀρφανά μου...* Τῷ Μ ι α ο ύ λ η κατὰ τὸ Ἑλλὰς

στὶς τέχνες (μόνο στίχοι) *Ἔγραψα τῇ 27 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

91α Ὁ σπῖνος· πλ. α' *Σὲ φουντωμένο δένδρο... Τὸ παρὸν ἔγραψα 27 Μαΐου 1904. Α. Γραμμενίδης.*

91β Ἀλβανικόν· πλ. δ' Α. Β. Τ. *Ἄιντε, ἄιντε, ἄιντε, ἄιντε λεβέντες μου...*

92α Τὸ λαγ᾽ ἀρνί· πλ. β' νη *Ἔβγα Μάρω στὸ βουνό...*

93α Συνεχίζει μέλος ἀπὸ χάσμα: *...τοῦ νοητοῦ στερεώματος...* ἕως τὸ φ. 94α.

94β Ἄγραφο ὅπως καὶ τὰ τέσσερα ἑπόμενα παράφυλλα.

Στίχοι διπλοῖ 8.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι καὶ στὴν ράχη ὑπάρχει κολλημένο πανί.
Γραφὴ τῶν πρώτων φύλλων: χωρὶς ἐρυθρογραφίες (μόνο ἔντονη μαύρη μελάνη), μὲ μικρὰ περιθώρια. Ἀπὸ τὸ φύλλο 5α κ.έ. μὲ ἐρυθρογραφίες καὶ ἀνετώτερα περιθώρια.
Γραφέας κυρίως ὁ Ἄ γ γ ε λ ο ς Γ ρ α μ μ ε ν ί δ η ς, στὴν Ἀθήνα, στὰ 1904.

Στὸ παράφυλλο Α'α μέσα σὲ κύκλο: *188*. Στὸ Β'α: *Μουσικὰ τεμάχια* καὶ στὸ Γ'β: *188*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 189

αἰ. ΙΘ' (1829) χαρτ. 21 x 15 φύλλα Α' + σελίδες 64 + α'-β'

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η Ε Ι Σ Τ Ο Θ Ε Ω Ρ Η Τ Ι Κ Ο Ν Κ Α Ι Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Ν Τ Η Σ Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α Σ Τ Ι Κ Η Σ Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η Σ (Χ Ρ Υ Σ Α Ν Θ Ο Υ), Ε Ρ Ω Τ Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ Σ Χ Ο Λ Η Σ Ν Ε Α Σ Μ Ε Θ Ο Δ Ο Υ

Γραφέας: Ἀπόστολος ἀπὸ τὸ Σμόκοβο τῶν Ἀγράφων.

1 Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Νέαν Μέθοδον. Κεφάλαιον Α' Περὶ τοῦ κατὰ τὴν μελωδίαν ποσοῦ Καθεξῆς ἡ *Εἰσαγωγὴ* τοῦ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ ἡ ὁποία ἐκδόθηκε στὸ Παρίσι στὰ 1821, ὡστόσο μὲ ἐπιμέρους διαφορές. Τὸ Κεφάλαιο ΙΘ' ὁλο-

κληρώνεται στὴν σ. 57: *...πρὸς πίστωσιν ἀσφαλείας.*

58 Ἑτέρα ἐξέτασις τῆς μουσικῆς κατ᾽ ἐρωταπόκρισιν. Τὶ ἐστὶ μουσική; Ἡ μουσικὴ εἶναι ἐπιστήμη μέλους...

Καθεξῆς καταγράφεται τὸ γνωστὸ ἀπὸ τὴν δημοσίευσή του στὸν *Λόγιο Ἑρμῆ* (1817), σσ. 431-433 ἐρωτηματολόγιο τοῦ Χ ρ υ σ ά ν θ ο υ κατὰ τὴν ἐξέταση τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς τοῦ νέου συστήματος, στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τὸ ἔτος 1816 (βλ. τὴν κριτικὴ ἔκδοσή του ἀπὸ τὸν ΧΑΛΔΑΙΑΚΗ, *ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ* Α′ 2014, σσ. 57-63). Πάντως, τὸ κείμενο τοῦ παρόντος χειρογράφου παρουσιάζει ἀρκετὲς διαφορὲς (πρωτίστως ἀπὸ πλευρᾶς δομῆς) σὲ σχέση μὲ τὴν παραπάνω κριτικὴ ἔκδοσή του.

63 Ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐρωτηματολογίου, χαμηλὰ ὑπάρχει ὁ κολοφώνας:

Ἀντεγράφη ἡ παροῦσα Γραμματικὴ τῆς μουσικῆς, διὰ χειρὸς Ἀποστόλου τοῦ ἐξ Ἀγράφων· κόμης Σμόκοβον· κατὰ τῷ 1829 ἐν μηνὶ μαΐῳ

Ἡ χρονολογία διακρίνεται πολὺ δύσκολα. Τὴν ἀντέγραψε καὶ ὁ Σίμ. Καρὰς χαμηλώτερα μὲ βάση τὴν δική του ἀνάγνωση.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση πολὺ φθαρμένη ἀπὸ χαρτόνι καὶ ἐπένδυση καφὲ δέρματος, χωρὶς ἰδιαίτερες διακοσμήσεις. Πρόβλημα μὲ τὴν βιβλιοδεσία ποὺ ἔχει χαλαρώσει καὶ εἰδικὰ στὸ κάτω μέρος τὰ φύλλα ἔχουν ἀποκολληθεῖ. Φύλλα χονδρά, ὄχι ἰδιαίτερα καλῆς ποιότητος, ἀρκετὰ λερωμένα (ἰδιαίτερα τὰ τελευταῖα, χαμηλά, ἀπὸ ὑγρασία).

Γραφὴ καθαρὴ καὶ τεχνική, ἐλαφρὰ δεξιοκλινής, εὐανάγνωστη. Μελάνη μαύρη ἔντονη, καὶ σκουρόχρωμη κόκκινη.

Γραφέας ὁ Ἀ π ό σ τ ο λ ο ς ἀπὸ τὸ Σμόκοβο τῶν Ἀγράφων, στὰ 1829. Εἶναι ἐγγράμματος καὶ συγκροτημένος κωδικογράφος.

Στὸ παράφυλλο Α′β ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις μακαρίου ἐκ τῆς μονῆς Κορώνης τῶν Ἀγράφων*. Πρόκειται γιὰ ἀντιγραφὴ σχετικοῦ παλαιοῦ κτητορικοῦ σημειώματος ποὺ ὑπάρχει ψηλὰ στὸ φ. 1α, ἀλλὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ δυσδιάκριτο πιά. Στὸ δεξὶ περιθώριο τοῦ φ. 1α, μέσα σὲ κύκλο: *189*.

Στὴν σελίδα 64 μιὰ σημείωση μὲ μπλὲ μελάνη:

Ἐκ τῶν τοῦ Ἐπιφανίου Ἰωαννίδου, ἱερομονάχου Ταξιαρχίτου Αἰγιαλείας

Ἡ ἴδια σημείωση χωρὶς τὸ *ἱερομονάχου* ὑπάρχει καὶ στὸ παράφυλλο β′α.

Στὸ παράφυλλο α′β ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε:

Πέμπτη λ′ Σ/βρίου (ν.ἡ.) ,απξε′
ἀπὸ Χρίστον Πανούτσον
Σ.Κ.

Μικρὴ ἡ πιθανότητα τὸ δυσδιάκριτο Σ στὴν σημείωση αὐτὴ νὰ εἶναι τελικὰ *Δ* ὁπότε ὁ Σ. Καρὰς νὰ παρέλαβε τὸ χειρόγραφο ἀπὸ τὸν Χρ. Πανοῦτσο τὸν Δεκέμβριο τοῦ

1965 (30 Σεπτεμβρίου καὶ 30 Δεκεμβρίου ἐκείνου τοῦ ἔτους ἦταν ἡμέρα Πέμπτη). Πάντως, τὰ ἄλλα χειρόγραφα τῆς συλλογῆς ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδια πηγὴ παρελήφθησαν ὅλα μαζὶ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1968 (βλ. τοὺς κώδικες 53, 84, 97, 113, 126, 127, 128).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 190

αἰ. ΙΘ' (μετὰ τὸ 1842) χαρτ. 20 x 14,5 φύλλα Α'-Β' + 2 + σελίδες 190

ΚΡΗΠΙΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΦΩΚΑΕΩΣ

1α, β Στὶς δύο ὄψεις τοῦ φύλλου γράφτηκαν τὰ Περιεχόμενα τοῦ τόμου.

2α Ὁ τίτλος τοῦ χειρογράφου, ἀκριβῶς ὅπως στὴν γνωστὴ ἔκδοση τοῦ Θεοδώρου Φωκαέως στὰ 1842 (ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ, *ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ* 1998, σσ. 219-220): Κρηπὶς τοῦ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς...

Μετὰ τό: Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ γραφέας σημείωσε: *τοῦ αὐτοῦ ἀντίγραφον*.

Ἀπὸ τὴν σελίδα 1 ξεκινᾶ ἡ ὕλη τοῦ γνωστοῦ αὐτοῦ βιβλίου δομημένη σὲ ΚΣΤ' κεφάλαια καὶ ὁλοκληρώνεται στὴν σελίδα 190.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση πράσινου πλαστικοῦ καλύμματος. Στὴν ράχη καφὲ δέρμα.
Γραφὴ πρόχειρη, δεξιοκλινής.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει ὁπωσδήποτε μετὰ τὸ 1842.

Στὸ παράφυλλο Α'β: *-97-*. Ψηλὰ (πρὶν ἀπὸ τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου) στὸ πρῶτο φύλλο ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ παράφυλλο Β' ὑπάρχει μέσα σὲ κύκλο: *190*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 191

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1825-45) χαρτ. 19 x 14 φύλλα Α' + 13

ΧΕΡΟΥΒΙΚΑ (ΛΕΣΒΙΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ)

1α Χερουβικὰ τῆς ἑβδομάδος κατὰ τρόπον· τρόπος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν σὲ ἦχο β′ καὶ τρίτο τὰ χερουβικὰ Χουρμουζίου, καὶ σὲ δ′ τὸ τοῦ Πέτρου Πελοποννησίου.

8β Χερουβικὸν Κωνσταντίνου· τρόπος ε′ Δὲν καταγράφηκε.

9α Ἀπὸ ἄλλο γραφέα: Χερουβικόν· τρόπος 7 *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

10α Πάλι ὁ α′ γραφέας: Γρηγορίου πρωτοψάλτου *Αἰνεῖτε...*

13α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου μέλους: *Θάμβος βαθὺς κατέχει με ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τοιούτου μέλους παλαιοῦ, ἀγνοῶ, ἀλλὰ θαυμάζω, ὡς νὰ ἀκροῶμαι τουτονὶ ἀπὸ τὸ στόμα γηραιοῦ Τὸ βρῆκα ἐκεῖ ποὺ ἡ λησμονιὰ τοῦ χρόνου τὸ εἶχε ἀφήσει μονάχο, ἔρημο ... ἀλλὰ καὶ τώρα μόνο μένει..... !!!*

13β Διάφορα μουσικὰ ἔργα παρὰ διασήμων μελουργῶν τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ὑπὸ Χρουμουζίου Χαρτοφύλακος· ἦχος α′ Ξεκινᾶ ἕνα μέλος μόνο γιὰ μιάμιση σειρὰ καὶ δὲν συνεχίζει. Ἀκολουθοῦν πολλὰ ἀκόμη φύλλα ἀριθμημένα ἕως τὸν ἀριθμὸ 60, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄγραφα καὶ δὲν τὰ προσμετρῶ.

Στίχοι διπλοῖ 10.
Σημειογραφία τοῦ Γεωργίου Λεσβίου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ σχετικὰ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅμως σώζεται μόνο ἕνα μικρὸ τμῆμα (ὅπου καὶ τὰ ἀρχικά: Δ.Α.). Βιβλιοδεσία ταλαιπωρημένη
Γραφὴ πρόχειρη, ἀραιή, δεξιοκλινής.
Γραφέας δὲν δηλώνεται.

Στὸ παράφυλλο Α′α, μέσα σὲ κύκλο: *191* καί ἐπίσης: *-106-*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 192

αἰ. ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819) χαρτ. 21 x 17 φύλλα 5-130

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

9α Ἀνθολογία ἤτοι παπαδικὴ τῶν νέων μαθημάτων περιέχουσα ἅπαντα τὰ νέα μαθήματα, ἀρχομένης ἀπὸ τῶν τοῦ Ἰωάννου πρωτοψάλτου, Δανιήλ, Πέτρου λαμπαδαρίου,

Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου, Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ, Γ ε ω ρ γ ί ο υ τοῦ Κ ρ η τ ό ς, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ λαμπαδαρίου καὶ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ διδασκάλων τῆς κοινῆς μουσικῆς σχολῆς καί τινα ἀναγκαῖα ἐκ τῆς παπαδικῆς καὶ τὰ ἰδιόμελα στιχηρὰ τῆς Μεγάλης Μ' Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου καὶ Ἰ α κ ώ β ο υ. Ἀνοιξαντάρια ἐκ τῆς παπαδικῆς, τὸ δὲ παρὸν Ἰ ω ά ν ν ο υ Κ ο υ κ ο υ ζ έ λ η· ἦχος πλ. δ' *Ἀνοίξαντός Σου...*

Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ Α' τόμου τῆς παπαδικῆς, ὅπως ἀκριβῶς τὴν βλέπουμε καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα παρόμοια χειρόγραφα. Ἐπὶ παραδείγματι, ὁ γραφέας τοῦ παρόντος χειρόγράφου περιλαμβάνει τὰ μέλη (καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς σειρά) ποὺ βλέπουμε καὶ στὸν κώδικα Καρὰ 157. Ὡστόσο, στὸ παρὸν χειρόγραφο παραλείπει: τὰ Κεκραγάρια τοῦ Ἰ. Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ, τὰ Κεκραγάρια τοῦ Μ π α λ ά σ η, τὸ ὀκτάηχο *Θεοτόκε Παρθένε* τοῦ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η, τὰ *Νῦν αἱ δυνάμεις* καὶ *Γεύσασθε* τοῦ Κ λ α δ ᾶ, τοὺς στίχους εἰς τὰς ὥρας τῆς Μεγάλης Μ' καὶ τοὺς Μακαρισμούς. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα εἶναι ἀκριβῶς τὰ ἴδια καὶ μὲ ὅμοιες ἐπιγραφές. Ὁ γραφέας δὲν ἀντιγράφει ἀπὸ τὰ χειρόγραφα τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ «τυφλά» τὴν ἐπιγραφὴ «παρ᾽ ἐμοῦ» πρὶν ἀπὸ τὶς συνθέσεις τοῦ τελευταίου, παρὰ μόνο τὰ ἀποδίδει ξεκάθαρα σὲ αὐτόν.

Τὸ τελευταῖο μέλος τοῦ τόμου (*Τὴν ὡραιότητα...*) ὁλοκληρώνεται στὸ φ. 130α.

130β Ἄγραφο.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια, μὲ δέρμα καφὲ μόνο στὴν ράχη. Τὰ φύλλα εἶναι ἐλαφρῶς λερωμένα, ἐν μέρει καὶ λόγῳ τῆς μαύρης μελάνης. Ἡ ἀρίθμηση τῶν φύλλων ἔχει γίνει ἀπὸ τὸν γραφέα τοῦ κώδικα καὶ ξεκινᾶ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ 5.

Γραφὴ λεπτή, δεξιοκλινής, καλλιτεχνική. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων, ζωηρὲς μελάνες. Περιθώρια ἄνετα, διάστιχα ἰσορροπημένα. Ἀρκετὰ πρωτογράμματα δὲν γράφτηκαν.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Μοιάζει ἀξιόλογος μουσικὸς κωδικογράφος, ὁ ὁποῖος ἀντιγράφει τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ. Σὲ μία τουλάχιστον περίπτωση ὀνομάζει τὸν τελευταῖο «πρωτοψάλτη», ἄρα γράφει μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1819.

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει μιὰ ὑπογραφή: *Ἀ.Δ.Σιακαμπένης 12/8/35* (ὁ ἴδιος ὑπέγραψε καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ πίσω καλύμματος τοῦ τόμου, χωρὶς ὅμως νὰ σημειώσει χρονολογία). Στὸ φ. 5α μέσα σὲ κύκλο: *192*, λίγο παρακάτω: *-75-* καὶ χαμηλώτερα μιὰ σημείωση τοῦ Σίμωνα Καρά:

τοῦτο τὸ χειρ/φον ὁμοῦ μὲ τὸ φέρον

τὴν εἰκόνα τοῦ Γιακουμάκη πρωτοψάλτου
παίζοντος θαμπούραν τά ἔφερε ὁ μακαρί-
της Τάσος Σιακαμπένης μὲ τὴν πληροφο-
ρίαν ὅτι ὁ πωλητης τοῦ εἶπε ὅτι προέρχον-
ται ἐκ Μεσημβρίας τῆς Θράκης. Πράγ-
ματι δὲ τὸ ἄλλο χειρ/φον φέρει σφραγί-
δα μὲ βουλγάρικα γράμματα ὡς καὶ ση-
μείωσιν .... τεθνεώτων (;) μὲ θρα-
κιώτικα ὀνόματα

Ὁ Τάσος Σιακαμπένης ἦταν ἐκ τῶν παλαιῶν μαθητῶν τοῦ Σ. Καρὰ ὁ ὁποῖος ἀργότερα δίδαξε καὶ στὴν σχολὴ τοῦ Συλλόγου. Τὸ χειρόγραφο «τὸ φέρον τὴν εἰκόνα τοῦ Γιακουμάκη» εἶναι τὸ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 171 τῆς συλλογῆς. Γιὰ τὸν Σιακαμπένη βλ. καὶ τὸ χειρόγραφο 163.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 193

αἰ. ΙΘ′ (περὶ τὰ 1825-45) χαρτ. 22 x 16 φύλλα Α′-Ε′ + 139 + α′

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (ΛΕΣΒΙΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ)

1α Ἐκλογὴ περιέχον μαθήματα διαφόρων ποιητῶν μουσικῶν τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας τοῦ νέου συστήματος μεταφρασθὲν εἰς τὸ Λέσβιον σύστημα παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Γεωργίου Λεσβίου· τρόπος ε′ *Χριστὸς ἀνέστη...* Ἀκολουθοῦν τὰ Ἀντίφωνα τῆς Θείας Λειτουργίας, τὰ Εἰσοδικά, Τρισάγιο καὶ Δύναμις, τὸ συνηθισμένον, τὸ ἀργὸ Ἀλληλουιάριο τοῦ Εὐαγγελίου, τὰ *Δόξα σοι Κύριε...* καὶ τὰ *Εἰς πολλὰ ἔτη...*, τὰ *Κύριε σῶσον... Ἄξιος... Εἰς πολλά... Ὅσοι εἰς Χριστόν...*, τὸ Δύναμις τοῦ Κρητός.

6β2 Κατ᾽ ἦχον χερουβικὰ διαφόρων μουσικῶν ποιητῶν. Τὸ παρὸν Πέτρου λαμπαδαρίου· τρόπος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν τὰ χερουβικὰ τοῦ Χουρμουζίου σὲ ἤχους β′ καὶ τρίτο, τὰ τοῦ Πέτρου σὲ δ′ καὶ τρόπο ε′, Χουρμουζίου σὲ τρόπο στ′, Πέτρου σὲ τρόπο ζ′.

13α Μετὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου χερουβικοῦ ξεκινᾶ ἕνα ἀκόμη χωρὶς ἐπιγραφή, ἀλλὰ δὲν συνεχίζεται στὸ φ. 13β.

14α Ἄγραφο.

14β Κατ᾽ ἦχον κοινωνικὰ κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· τρόπος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθεῖ καὶ τὸ τοῦ τρόπου β′ τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς τὸ φ. 16 εἶναι ἄγραφο.
Ἀκολούθως ὑπάρχουν 12 ἄγραφα φύλλα.

29α Ἕτερα κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Πλήρης σειρά· ὀκτὼ συνθέσεις (οἱ ἀργὲς τοῦ Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ).

43β Κατ᾽ ἦχον Αἰνεῖτε κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου· τρόπος α′ *Αἰνεῖτε...* Ἀκολουθοῦν οἱ τρόποι β′ καὶ γ′ ἕως τὸ φ. 47β, καὶ κατόπιν 20 ἄγραφα φύλλα.

68α Κατ᾽ ἦχον δοξολογίαι. Κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ πρωτοψάλτου καὶ κυρίου Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ πρωτοψάλτου. Ἡ παροῦσα κυρίου Ἰ α κ ώ β ο υ· τρόπος α′ *Δόξα σοι...* Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ τοῦ Ἰ α κ ώ β ο υ σὲ τρόπους β′, γ′ καὶ δ′, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ τρόπο ε′ καὶ στ′, Ἰ α κ ώ β ο υ σὲ τρόπο ζ′, Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ σὲ τρόπο η′ (ὅλες μὲ τὰ ᾀσματικά τους).

90α-91β Ἄγραφα.

92α Ἐνιαύσια [κοινωνικά] τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν. Τὸ παρὸν κυρίου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου ψάλλεται εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Σταυροῦ· τρόπος ε′ *Ἐσημειώθη...* Ἀκολουθοῦν: Δ α ν ι ή λ· τρόπος α′ *Λύτρωσιν...*, καὶ τὰ τοῦ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου: τρόπος ζ′ *Ἐπεφάνη...*, τρόπος α′ *Ἐξελέξατω...*, τρόπος α′ *Ἐκ στόματος...*, τρόπος δ′ *Εὐλογημένος...*, τρόπος στ′ *Τοῦ δείπνου Σου...* τὸ ὁποῖο δὲν ὁλοκληρώνεται, καθὼς τὸ φ. 99β εἶναι ἄγραφο.

100α Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· τρόπος ε′ *Σῶμα Χριστοῦ...* καὶ τοῦ ἴδιου: τοῦ Θωμᾶ· τρόπος ε′ *Ἐπαίνει...*, Ἀναλήψεως· τρόπος δ′ *Ἀνέβη...*, τοῦ Δ α ν ι ὴ λ τῆς Πεντηκοστῆς· τρόπος α′ *Τὸ Πνεῦμα Σου...*, τοῦ Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος τῶν ἁγ. Πάντων· τρόπος η′ *Ἀγαλλιᾶσθε...*, τοῦ Δ α ν ι ὴ λ τῆς Μεταμορφώσεως· τρόπος ζ′ *Ἐν τῷ φωτί...*

108β-111β Ἄγραφα.

112α Εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου· τρόπος α′ *Ποτήριον...* Εἰς μνήμας ἁγίων Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ Χαρτοφύλακος· τρόπος ζ′ *Εἰς μνημόσυνον...* Εἰς μνήμας Ἀποστόλων Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ί ο υ· τρόπος ζ′ *Εἰς πᾶσαν...*

116α Τῶν Ἀσωμάτων Δ α ν ι ὴ λ πρωτοψάλτου· τρόπος στ′ *Ὁ ποιῶν...*

118α-139β Ἄγραφα, ὅπως καὶ ἕνα παράφυλλο στὸ τέλος.

Στίχοι διπλοῖ 13.

Σημειογραφία ἡ τοῦ Λεσβίου συστήματος.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ καλὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι καὶ ἐπένδυση ἀπὸ πράσινο πλαστικὸ κάλυμμα. Στὴ ράχη δέρμα καὶ γράφει: *ΑΠΑΝΘΗΣΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΥΠΟ ΛΕΣΒΙΟΥ*.
Γραφὴ μικρόσχημη καὶ λεπτή, δεξιοκλινής. Ὄμορφα ἐπίτιτλα. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν ψαλτικῶν χειρογράφων. Ἄνετα περιθώρια, ἰσορροπημένα διάστιχα.
Γραφέας δὲν δηλώνεται. Γράφει περὶ τὸ 1825-45.

Στὸ παράφυλλο Β'α μέσα σὲ κύκλο: *193*, ἐνῶ χαμηλώτερα ὁ Σίμ. Καρὰς σημείωσε: *καὶ τοῦτο δωρεὰ τῆς*(;) *οἰκογενείας Κακούρη ἰατροῦ*. Βλ. καὶ τὸ χφ. Καρὰ 154.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 194

αἰ. ΙΘ' (περὶ τὸ 1820-30) χαρτ. 21 x 15,5 φύλλα Α'-Β' + σελίδες 600

ΔΟΞΑΣΤΙΚΑΡΙΟΝ ΠΛΗΡΕΣ ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ τοῦ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

1 Δοξαστάριον σύντομον τοῦ ἀοιδίμου Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ μεταφρασθὲν κατὰ τὴν νέαν μέθοδον τῆς μουσικῆς τῶν μουσικολογιωτάτων διδασκάλων τοῦ νέου συστήματος ἤδη εἰς τὸ φῶς ἀχθὲν ἀναλώμασι τῶν ἐκδοτῶν. Μὴν Σεπτέμβριος. Εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ στυλίτου. Δόξα· ἦχος πλ. β' *Θεία χάρις...* Καθεξῆς ἡ γνωστὴ ὕλη τοῦ ἔργου τοῦ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ (Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ, Τριῳδίου, Πεντηκοσταρίου), ἐξ ἀντιγραφῆς (ὅπως στὴν σελίδα 1 ἔμμεσα δηλώνεται) ἀπὸ τὴν πρώτη του ἔκδοση στὸ Βουκουρέστι στὰ 1820. Τὸ ἔργο τελειώνει στὴν σ. 599. Ἡ σ. 600 εἶναι ἄγραφη.

Στίχοι διπλοῖ 14.
Σημειογραφία ἡ τῆς Νέας Μεθόδου.
Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ δέρμα μόνο στὴν ράχη, ὅπου γράφτηκε *ΔΟΞΑΣΤΑΡΙΟΝ ΣΗΝΝΤΟΜΟΝ Δ.Ν.Β.*. Τὰ πρῶτα φύλλα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἀκόμη, εἶναι πολὺ λερωμένα ἀπὸ ἔκθεση σὲ ὑγρασία.
Γραφὴ ἀριστεροκλινής, πυκνή, μὲ ἐξίτηλες μελάνες, μικρὰ περιθώρια (μὲ τὴν ἐξαίρεση τῶν ἐξωτερικῶν).

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Ἀντιγράφει περὶ τὰ 1820-30 τὴν ἔκδοση τοῦ ἔτους 1820, ὅπως φαίνεται ἤδη ἀπὸ τὴν σελίδα τίτλου.

Στὸ παράφυλλο Β′β μέσα σὲ κύκλο: *194* (τὸ ἴδιο καὶ στὸ δεξὶ περιθώριο τῆς σ. 1).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 422.

Καρὰ 195

αἰ. ΙΗ′ (περὶ τὸ 1700-30) χαρτ. 14,3 x 10,4 φύλλα 54

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1α Εἰς τὰς ἱερὰς Λειτουργίας τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ποίημα Μπαλασίου· πλ. α′ *Ὅσοι εἰς Χριστόν... Δύναμις...*

1β Εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποίημα κὺρ Μπαλασίου· ἦχος β′ *Τὸν Σταυρόν σου...*

2α Ἀλληλουιάριον, ποίημα Θεοδούλου μοναχοῦ· ἦχος βαρὺς *Ἀλληλούια...*

2β Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· β′ *Ἅγιος, ἅγιος... Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...* Ἦχος α′ *Τὴν γὰρ σὴν μήτραν*

4β Ποίημα Ἀθανασίου Ἀνδριανουπόλεως· α′ *Αἰνεῖτε...*

6β Ἦχος α′ *Γεύσασθε...*

7β Ἦχος α′ *Μακάριοι οὕς ἐξελέξω...*

8α [Ἦχος α′] *Ὁ ποιῶν...*

9α Χερουβικὰ καὶ κοινωνικὰ διαφόρων ποιητῶν. Τὸ παρὸν ἐποιήθη παρὰ Κυριακοῦ Σκουλιδᾶ· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

11α Ποίημα κυρίου Κυριακοῦ Σκουλιδᾶ Μωραΐτου· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...*

13α Ποίημα κυρίου Ἀρσενίου τοῦ μικροῦ· α′ *Αἰνεῖτε...*

14β Ποίημα κὺρ Πέτρου [Μπερεκέτη] τοῦ μελωδοῦ· ἦχος α′ δ′φωνος *Αἰνεῖτε...*

16α Τὰ παρόντα ποιηθέντα παρὰ Θεωνᾶ ἱερομονάχου· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...* Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα τρία χερουβικὰ τοῦ ἴδιου σὲ ἤχους τρίτο, δ′ καὶ πλ. α′.

21α Παύλου ἱερέως· ἦχος πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

22β Ποίημα κυρίου Ἰ ω ά ν ν ο υ Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η· α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

24α Ταῦτα ἐστι ποίημα κὺρ Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ι κ έ τ η. Τῇ Δευτέρᾳ τῶν Ἀσωμάτων· ἦχος α′ *Ὁ ποιῶν...* Ἦχος α′ δ′φωνος *Εἰς μνημόσυνον...* Τῇ Τετάρτῃ τῆς Παναγίας· ἦχος βαρὺς *Ποτήριον...* Τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· ἦχος α′ δ′φωνος *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν...*

28β Ποίημα κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ η] Χ ρ υ σ ά φ η τοῦ νέου· α′ *Αἰνεῖτε...*

30β Ποίημα Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ [διδασκάλου;] τοῦ [Γ ε ρ μ α ν ο ῦ] Νέων Πατρῶν· πρωτόβαρυς *Αἰνεῖτε...*

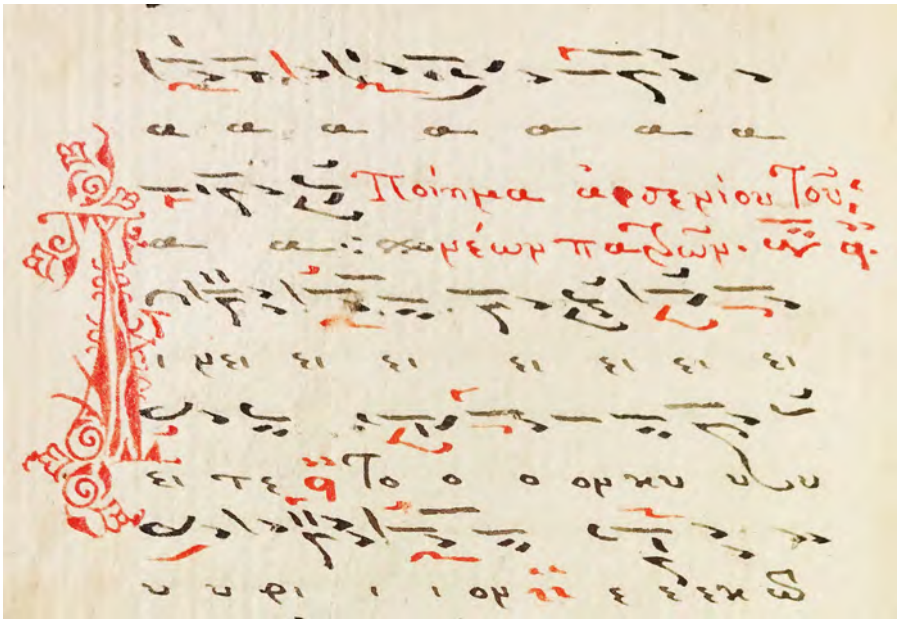

Πανομοιότυπο 127. Χφ. Καρὰ 195, φ. 30β.

32α Δοξολογία κὺρ Μ π α λ α σ ί ο υ ἱερέως· δ′ *Δόξα σοι...*

35β Ἦχος τρίτος *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

37β Ἦχος πρωτόβαρυς *Σῶμα Χριστοῦ...*

39α Ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ κοινωνικοῦ ξεκινᾶ ἕνα κράτημα.

40β Διάφορες σημειώσεις ἄνευ ἀξίας.

41α Ποίημα κυρίου Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων· ἦχος α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

42β Ὕμνος ἐκ τῶν ἐξ ἀδύτων, τοῦ αὐτοῦ [Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ ἱερομονάχου]· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

45α Ὕμνος ἐκ τῶν ἐξ ἀδύτων· πλ. α′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

47α Ποίημα κυρίου Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων· ἦχος α′ *Αἰνεῖτε...*

49β Τοῦ αὐτοῦ Ἀ ν τ ω ν ί ο υ· ἦχος δ′ *Οἱ τὰ χερουβίμ...*

51α Ἦχος πλ. α′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*

52α [Π έ τ ρ ο υ Μπερεκέτη· ἦχος πλ. δ′] *Πῶς σου τὴν χάριν...*

54α Εἰς φήμην ἀρχιερέως· ἦχος βαρὺς *Τὸν δεσπότην...* Ἕως τὸ φ. 54β.

Στίχοι διπλοῖ 9.

Σημειογραφία ἡ πρωτότυπος.

Τὸ χειρόγραφο διατηρεῖται σὲ μέτρια κατάσταση ἕως κακὴ κατάσταση. Στάχωση ἀπὸ χαρτόνι μὲ ἐπένδυση πολὺ φθαρμένου δέρματος χωρὶς διακοσμήσεις. Ταλαιπωρημένη βιβλιοδεσία, ἡ στάχωση ἔχει ἀποκολληθεῖ ἀπὸ αὐτήν. Φύλλα πολὺ λερωμένα ἀπὸ ὑγρασία καὶ φθαρμένα, ὡστόσο διαβάζονται.

Γραφὴ ἀριστεροκλινής, τεχνικότατη καὶ καλλιγραφική. Ζωηρὲς μαῦρες καὶ κόκκινες μελάνες, ὄμορφα πρωτογράμματα μὲ διακόσμηση ἀνθέων. Διάστιχα μικρά, περιθώρια ἄνετα.

Γραφέας δὲν δηλώνεται. Μοιάζει ἀρκετὰ μὲ τὸν Ἰ ω ά ν ν η Χ ρ υ σ ο β έ ρ γ η, γραφέα τοῦ κώδικα ΕΒΕ-ΜΠΤ 522 τοῦ ἔτους 1705, «ἀνηψιὸ Ἀ ν α σ τ α σ ί ο υ ψάλτου ἐξ Ἰωαννίνων» (ὅπως φαίνεται παραπάνω, μέλη καὶ τῶν δύο περιλαμβάνει τὸ χειρόγραφο). Σὲ κάθε περίπτωση εἶναι καλλιτέχνης καὶ συγκροτημένος μουσικὸς κωδικογράφος.

Ὁ Κ υ ρ ι α κ ὸ ς Σ κ ο υ λ ι δ ᾶ ς (φφ. 9α, 11α) εἶναι ὁ γνωστὸς «Κ υ ρ ι ά κ ο ς Κ ο υ λ ι δ ᾶ ς ὁ Ναυπλιώτης», γραφέας τοῦ κώδικα Παντελεήμονος 942. Τὰ δύο μέλη του ποὺ περιέχει τὸ χειρόγραφο δὲν μοιάζουν γνωστὰ ἀπὸ ἀλλοῦ.

Σημαντικὴ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ φ. 30β ἂν ὄντως ὑπονοεῖ μαθητεία τοῦ Γ ε ρ μ α ν ο ῦ στὸν Ἀ ρ σ έ ν ι ο. Γιὰ τὸ εὐρύτερο θέμα τοῦ μουσικοῦ κύρους τοῦ Ἀ ρ σ ε ν ί ο υ στὴν ἀντίληψη τῶν σπουδαίων μουσικῶν τῆς Κωνσταντινούπολης τοῦ β′ μισοῦ τοῦ ΙΖ′ αἰῶνα βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΡΣΕΝΙΟΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ», 2004, ὅπου μνημονεύεται καὶ ἡ παραπάνω ἐπιγραφὴ τοῦ χειρογράφου Καρὰ 195.

Τέλος, κάπως περίεργες εἶναι οἱ δύο ἐπιγραφὲς πρὶν ἀπὸ χερουβικὰ (φφ. 42α, 45α): «Ὕμνος ἐκ τῶν ἐξ ἀδύτων» (= ἀπὸ τὸ ἐσώτατο, τὸ ἱερώτατο). Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις ἐμφανίζεται στὸν κώδικα ὡς μία λέξη: «ἐξαδύτων», θὰ πρέπει ὅμως νὰ ὑπολογιστεῖ ὅτι πρόκειται γιὰ παλαιὰ ἔκφραση ἡ ὁποία συναντᾶται ἤδη στὸν Ὠριγένη: «Ὅσα δὲ ἐξ ἀδύτων αὐτῶν ἠκούσθησαν θαυμάσια;», καὶ «Ἤδη δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν ἀδύτων φωνὴ βαρεῖα καθεῖλεν αὐτούς» (Κατὰ Κέλσου, τόμος ὄγδοος, 45 [*Ὠριγένους τὰ εὑρισκόμενα πάντα. Tomus XX*, Berolini 1846, σσ. 173-174]).

Στὸ ἐσωτερικὸ μέρος τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης μέσα σὲ κύκλο: *195* καὶ πιὸ ψηλὰ μιὰ παλιὰ σημείωση: *Ἰωάννης Μαρτίκας*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GIANNOPOULOS, "A LEGENDARY COLLECTION" 2010, σ. 417 (καὶ ὑποσημείωση 64), ὡς No 116. Ὁ μεταγενέστερος ἐντοπισμός, ὡστόσο, τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου μὲ τὸν ἀριθμὸ 116 σὲ ἄλλο σημεῖο τοῦ ἀρχείου Καρά, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τοποθέτηση ἐκείνου στὴν ἀρχική-σωστή του σειρὰ καὶ τὴν μετακίνηση τοῦ παρόντα κώδικα στὸν ἀριθμὸ 195 τῆς συλλογῆς.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, «ΑΡΣΕΝΙΟΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ», 2004 (στὴν ἀναδημοσίευση τῆς ἐργασίας στὸν τόμο: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *Η ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Β'* 2016, σ. 106).

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, *ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΔΡΟΥ* 2005, σσ. 17-18.

Βλ. καὶ τὸ ἔγχρωμο πανομοιότυπο ΛΒ'.

Καρὰ 196

αἰ. 18ος (τέλη) χαρτ. 16,5 x 11,5 φύλλα Α' + σσ. 184 + α'-γ'

Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Α

1 Κεκραγάρια συνοπτικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ Τὸ *Κύριε ἐκέκραξα* καὶ τὸ *Κατευθυνθήτω* σὲ ὅλους τοὺς ἤχους.

12 Χερουβικὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν - ν η σ ί ο υ] τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ὅλοι οἱ ἦχοι.

45 Ἕτερα σύντομα τῆς ἑβδομάδος τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Οἱ ἦχοι: α', βαρὺς, δ', πλ. δ', πλ. α'.

52 Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, σύνθεσις κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α - π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ]· ἦχος β' *Ἅγιος, ἅγιος..., Ἀμήν, Ἀμήν, Σὲ ὑμνοῦμεν...*

54 Ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

55 Ἐξήγησις κὺρ Ἀ ν δ ρ έ ο υ ἱερέως καὶ ἐντιμοτάτου Χ ί ο υ· (σ. 56) ἦχος α' δ'φωνος *Τὴν γὰρ σήν...*

59 Κοινωνικὰ κατ᾽ ἦχον κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Πελοποννησίου]· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Ὅλοι οἱ ἦχοι.

75 Ἕτερα κατ᾽ ἦχον τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου]· ἦχος α' *Αἰνεῖτε...* Οἱ ἀργὲς συνθέσεις.

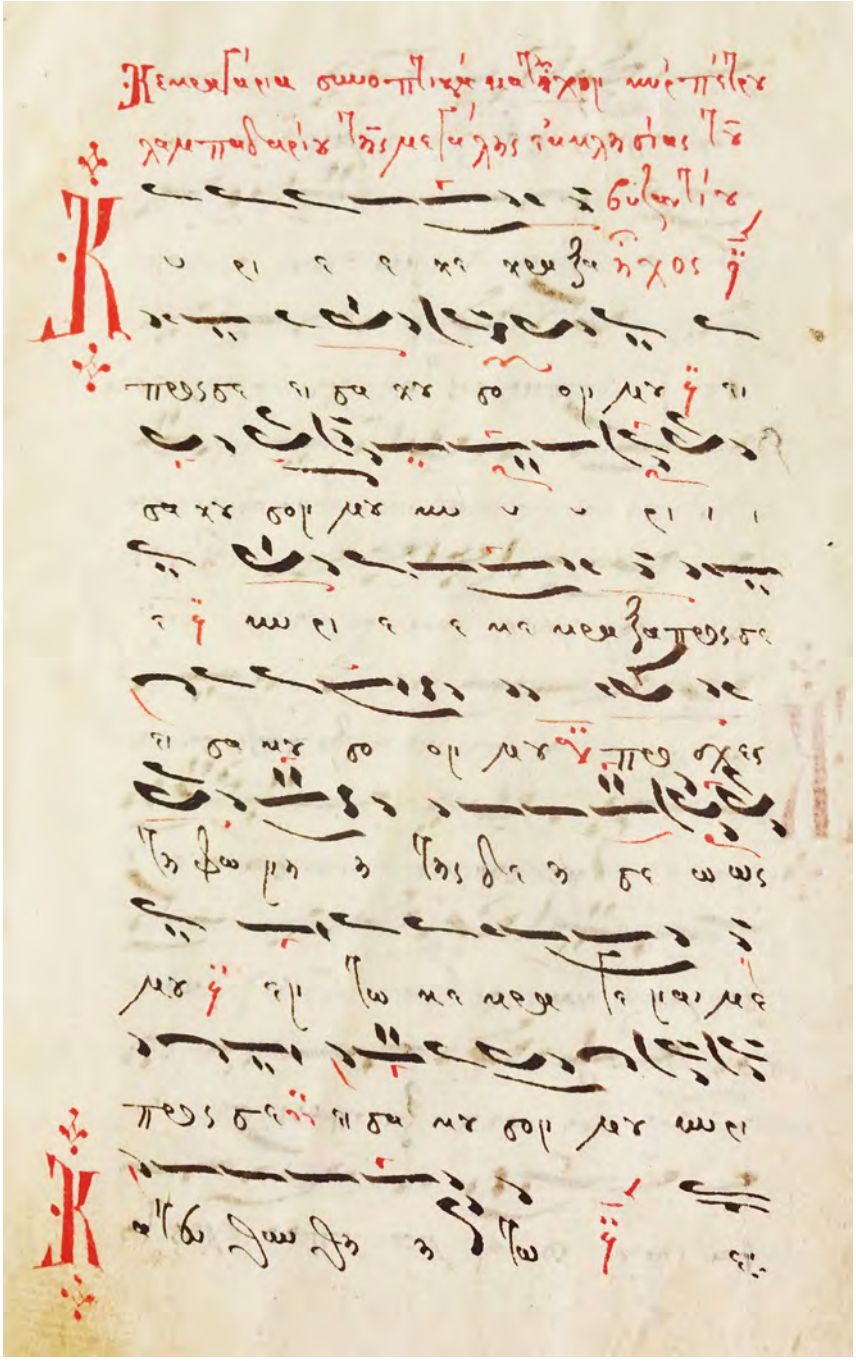

Πανομοιότυπο 128. Χφ. Καρὰ 196, σ. 1.

97 Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, σύνθεσις τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′ *Κατευθυνθήτω...* Τοῦ αὐτοῦ Π έ τ ρ ο υ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ· πλ. β′ *Νῦν αἱ δυνάμεις...*
Ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος α′ δ′φωνος *Γεύσασθε...*

102 Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, κὺρ Π έ τ ρ ο υ τοῦ Β υ ζ α ν τ ί ο υ (λάθος τοῦ γραφέα, πρόκειται γιὰ τὴν σύνθεση τοῦ πρωτοψάλτου Ἰ α κ ώ β ο υ)· ἦχος πλ. α′ *Δόξα... Καὶ νῦν... Ἀναστάσεως ἡμέρα...*

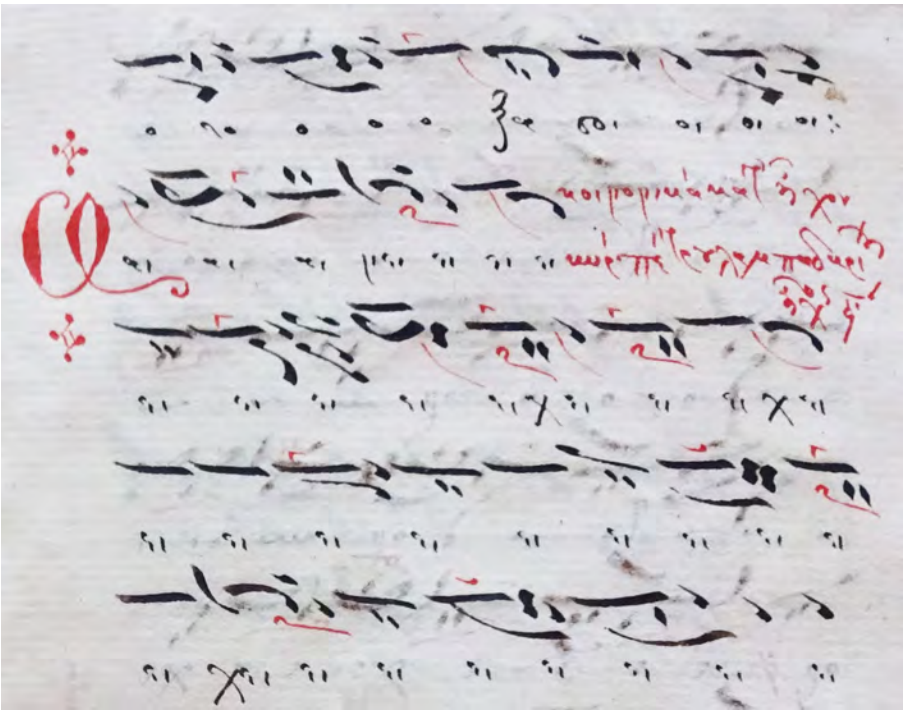

Πανομοιότυπο 129. Χφ. Καρὰ 196, σ. 59.

105 Ἦχος α′ δ′φωνος *Αλεγαλε...*

113 Εἱρμοὶ καλοφωνικοί. Ὁ παρὼν κὺρ Π α ν α γ ι ώ τ ο υ [πρωτοψάλτου] Χ α λ ά τ ζ ο γ λ ο υ· ἦχος α′ *Ἔφριξε γῆ...* Μὲ τὸ ὁμόηχο κράτημα τοῦ ἴδιου.

119 Τοῦ Μ π ε ρ ε κ έ τ η κὺρ Π έ τ ρ ο υ· ἦχος α′ *Συνέχομαι...* Μὲ

ὁμόηχο κράτημα.

127 Τοῦ αὐτοῦ [Π έ τ ρ ο υ Μ π ε ρ ε κ έ τ η· ἦχος] α′ *Τὴν σὴν εἰρήνην...*

129 Κὺρ Ἰ ω ά ν ν ο υ πρωτοψάλτου [τοῦ Τ ρ α π ε ζ ο υ ν τ ί ο υ] ἦχος α′ *Τοτοο τοτοο...*

131 Ἄμωμος ψαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας εὐσεβεῖς χριστιανοὺς κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος β′ (σ. 132) *Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ...* Οἱ τρεῖς στάσεις.

145 Τρισάγιον νεκρώσιμον ἐξηγηθὲν παρὰ κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ]· ἦχος πλ. β′[1] *Ἅγιος ὁ Θεός...*

152 Τροπάρια κατανυκτικὰ ψαλλόμενα εἰς κοιμηθέντας κὺρ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ] Χ ρ υ σ ά φ ο υ τοῦ νέου· ἦχος α′ *Ποία τοῦ βίου...*

154 Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος δ′ *Ὄντως φοβερώτατον...*

156 Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. δ′ *Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι...*

159 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. β′ *Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις...*

160 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος β′ *Ὡς ἄνθος μαραίνεται...*

161 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Ὅταν τίθονται θρόνοι...*

165 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· ἦχος πλ. δ′ *Οἴμοι μέλαινα ψυχή...*

168 Τοῦ αὐτοῦ [Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Χ ρ υ σ ά φ ο υ]· πλ. β′ *Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν...*

170 Ἦχος πλ. β′ *Ὦ, ποία ὥρα τότε...*

173 Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Π έ τ ρ ο υ λαμπαδαρίου [τοῦ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ί ο υ] Ἡ γνωστὴ σειρά· μαζὶ καὶ μὲ τὸ *Μακάριοι...* τοῦ Σαββάτου σὲ ἦχο πλ. α′, ἕως τὴν σελίδα 183.

Στὰ πίσω παράφυλλα ὑπάρχουν γραμμένα τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Στίχοι διπλοῖ 10.

Σημειογραφία ἡ ἐξηγητικὴ τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

Στάχωση ἀπὸ χαρτόνια καὶ ἐπένδυση μὲ φθαρμένο δέρμα. Χρυσοτυπίες ἐξίτηλες (πλαίσιο μὲ παραστάσεις στὸ κέντρο). Φθορὲς ἀπὸ πολυχρησία τοῦ χειρογράφου.

Γραφὴ λεπτή, μικρόσχημη, ἀριστεροκλινής, τεχνική, καθαρὴ καὶ εὐανάγνωστη. Οἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίες τῶν μουσικῶν χειρογράφων. Τὰ μαύρα σημάδια εἶναι ἐντονότερα καὶ σὲ κάποια φύλλα ἔχουν μαυρίσει τὸ χαρτί. Μεγάλα περιθώρια.
Μετὰ τὴν σ. 51 ὑπάρχουν δύο σελίδες (ἀριστερή-δεξιά) ποὺ δὲν ἀριθμήθηκαν καὶ ἀκολούθως συνεχίζεται ἡ ἀρίθμηση μὲ τὴν 52 κ.έ.
Ἔμπειρος γραφέας, γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλους κώδικες ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὡστόσο ἄδηλος. Γράφει στὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνα, περὶ τὸ 1800. Λαθεύει στὴν ἀπόδοση τοῦ μέλους τῆς σελίδας 102 στὸν Π έ τ ρ ο τὸν Βυζάντιο, κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως εἶναι ἀξιόπιστος.

Στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἐμπρὸς καλύμματος τῆς στάχωσης ὑπάρχει τὸ *196* μέσα σὲ κύκλο, ὅπως καὶ στὸ δεξὶ περιθώριο τῆς σελίδας 1. Στὸ παράφυλλο Α'β:

Βίβλος μουσικῆς, ὅπερ μοι ἐχα
ρίσατο, Γεώργιος Ἀνδρέου κου
κουλᾶ, εἰς μνημόσυνον τοῦ θείου
του Γερμανοῦ χζη συγγέλου καὶ
αἰωνία του ἡ μνήμη:-
Τῷ 1ωδϹ: Ν: 13, Ἰωάννης
κολώνης ψάλτης

Παρακάτω ἄλλη παλαιότερη:

Καὶ ταύτην ἐπήαμεν καὶ ἔγινεν
ἐμοῦ χ^η^ Συγγέλου Γερμανοῦ Τηνίου
κουκουλᾶ κτίμα: 1825 μαΐου 3

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΕ ΠΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΧΘΟΥΣ ΣΥΝΕΛΕΞΕ ΑΟΚΝΩΣ, ΔΙΕΣΩΣΕ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΕΜΒΡΙΘΩΣ
Ο ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΣ
ΣΙΜΩΝ ΚΑΡΑΣ

ΤΩι ΘΕΩι ΔΟΞΑ,
ΣΙΜΩΝΙ ΔΕ ΚΑΡΑι ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ

NOTE ABOUT THE BOOK

Simon Karas (1903-1999) was a well-known Greek musicologist and researcher who devoted his entire life to the study, research and teaching of Greek traditional, Byzantine and post-Byzantine ecclesiastical music. For this purpose and through many difficulties, he began collecting old manuscripts from his early age (1925), studying them systematically and presenting the results of his research with lectures and publications. At the beginning of the 1930s his collection already numbered several codes and grew larger in the following years. Today, it consists of 196 musical manuscripts and 18 of various content.

My scientific work in Simon Karas' library started in 2004 and 2008, and continued more systematically after 2012. This volume contains the analytical descriptions of the music codes, which is accompanied by many comments, identities of scribes and compositions, morphological observations, chronological data, palaeographical and codicological observations.

Many of the 196 manuscripts were written during the 18th and 19th centuries, but there are also some older codes of great importance as well. This material is extremely important for the science of musicology, and at the same time largely unknown. Although the existence of the collection has been known for about 80 years and a number of vague references have been made to it, this is the first time that all its content is revealed in detail. Thus, very important autographs of great musicians are highlighted for the first time and they can be studied further. Many interesting compositions are also highlighted and other issues of musicological, hymnological, historical and palaeographical interest come to light.

In the Introduction of this volume, there is a detailed reference to the older information about the existence of the collection, to the gradual increase of the manuscripts number, to the provenance of most of them, to the various (musicological and other) notes of Simon Karas in the manuscripts, as well to the very few researchers who had accessed the manuscripts in the past. The research has revealed that about 35 of the manuscripts come from the library of the famous precentor of the Ecumenical Patriarchate, Georgios Raidestēnos (†1889), other manuscripts also originate from Constantinople, while the rest come from various sources.

Furthermore, on the basis of other Simon Karas notes found during the research, we now have a clear picture of the way in which he transcribed the musical compositions from the old manuscripts, based on a random observation by him on December 24, 1940.

After the analytical Introduction, the main part of this volume follows with analytical and detailed descriptions of the manuscripts. In the last pages of the volume we can find the necessary tables for its best use. Many photos of selected manuscripts' folios (black & white and coloured) accompany and enhance the main body of text.

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ Α΄-ΛΒ΄

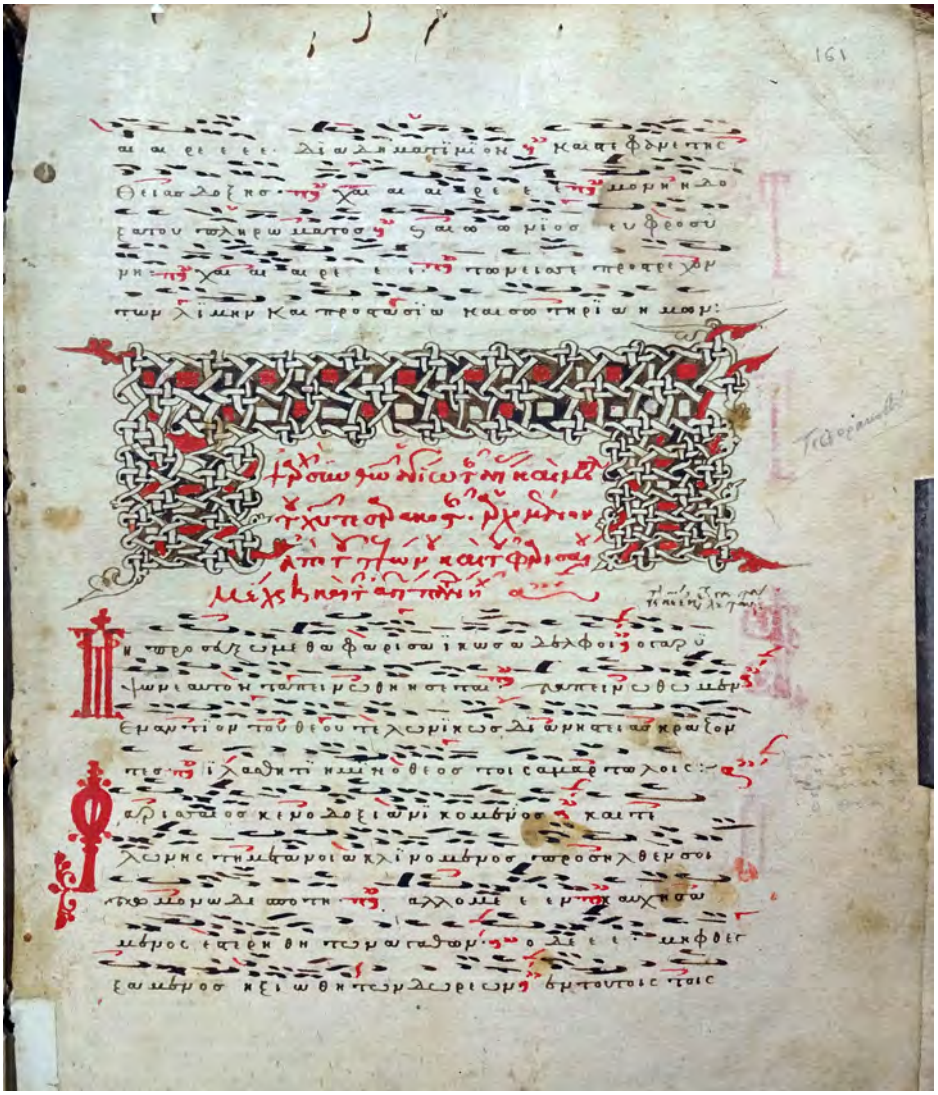

Α΄. Χφ. Καρὰ 3, φ. 161α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου.

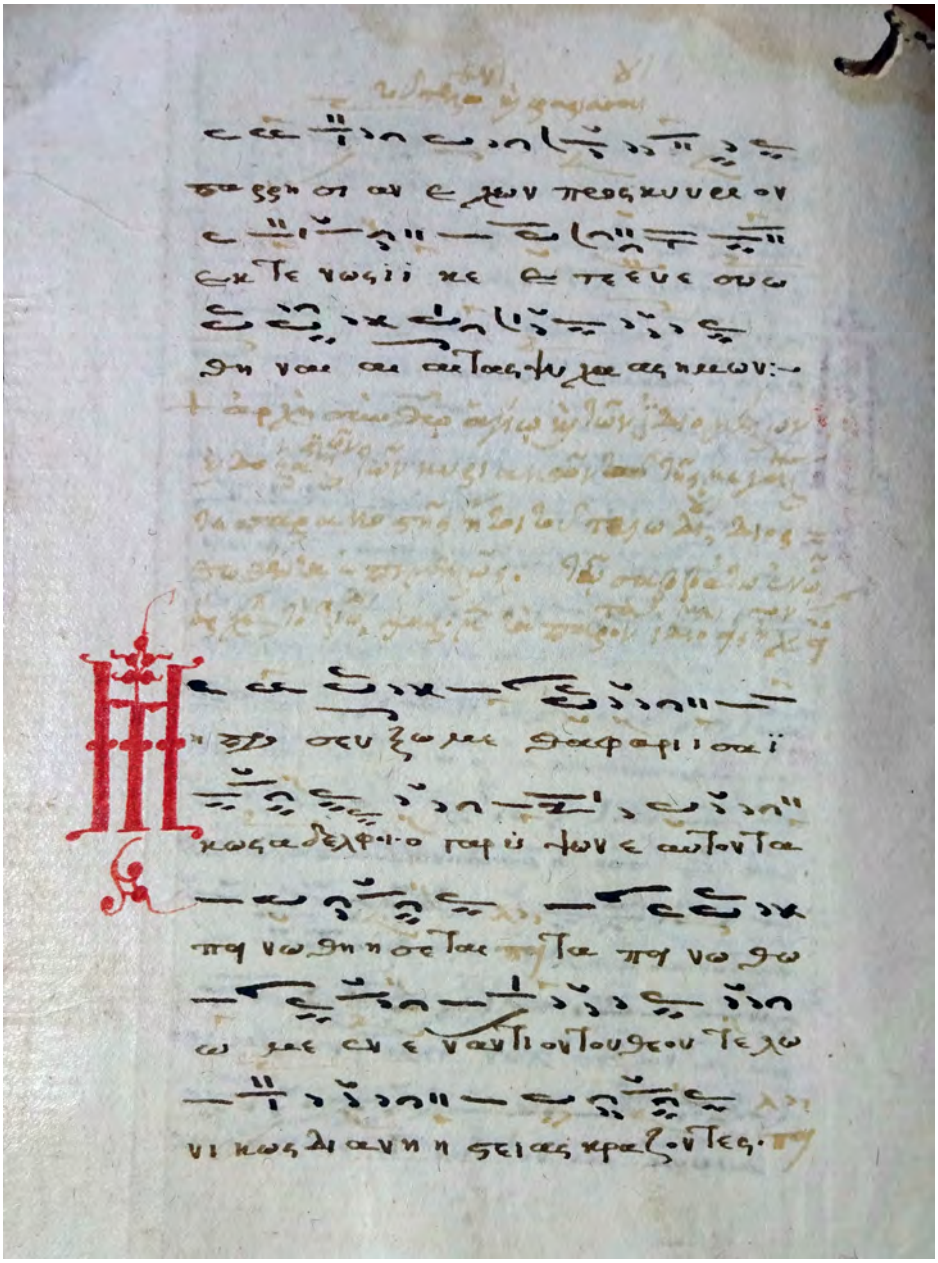

Β′. *Χφ. Καρὰ 6, φ. 143β. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριῳδίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἐπισκόπου Ῥαιδεστοῦ Μελχισεδέκ.*

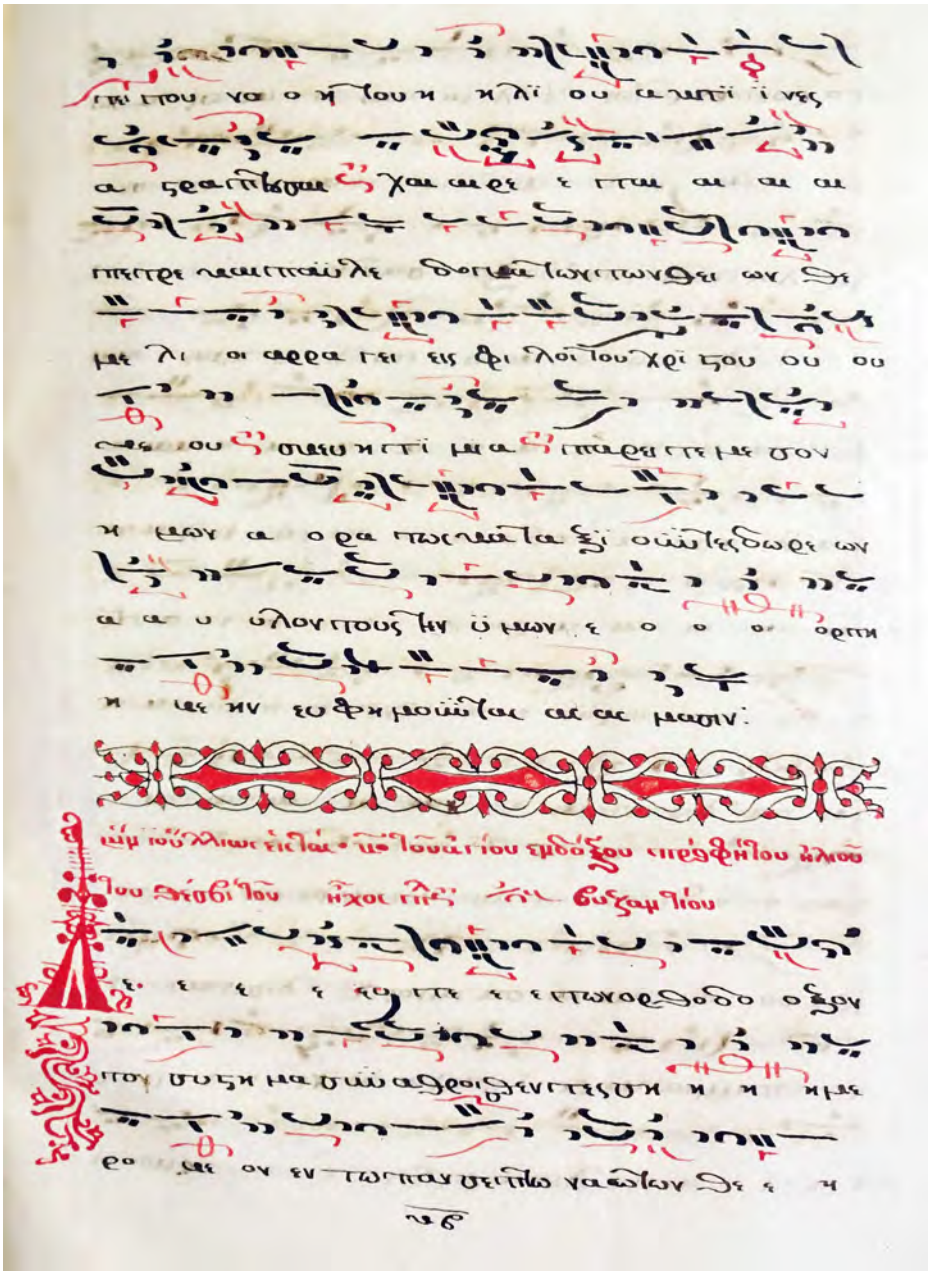

Γ′. *Χφ. Καρὰ 9, φ. 84α. Μικρὸ ἐπίτιτλο καὶ πρωτόγραμμα.*

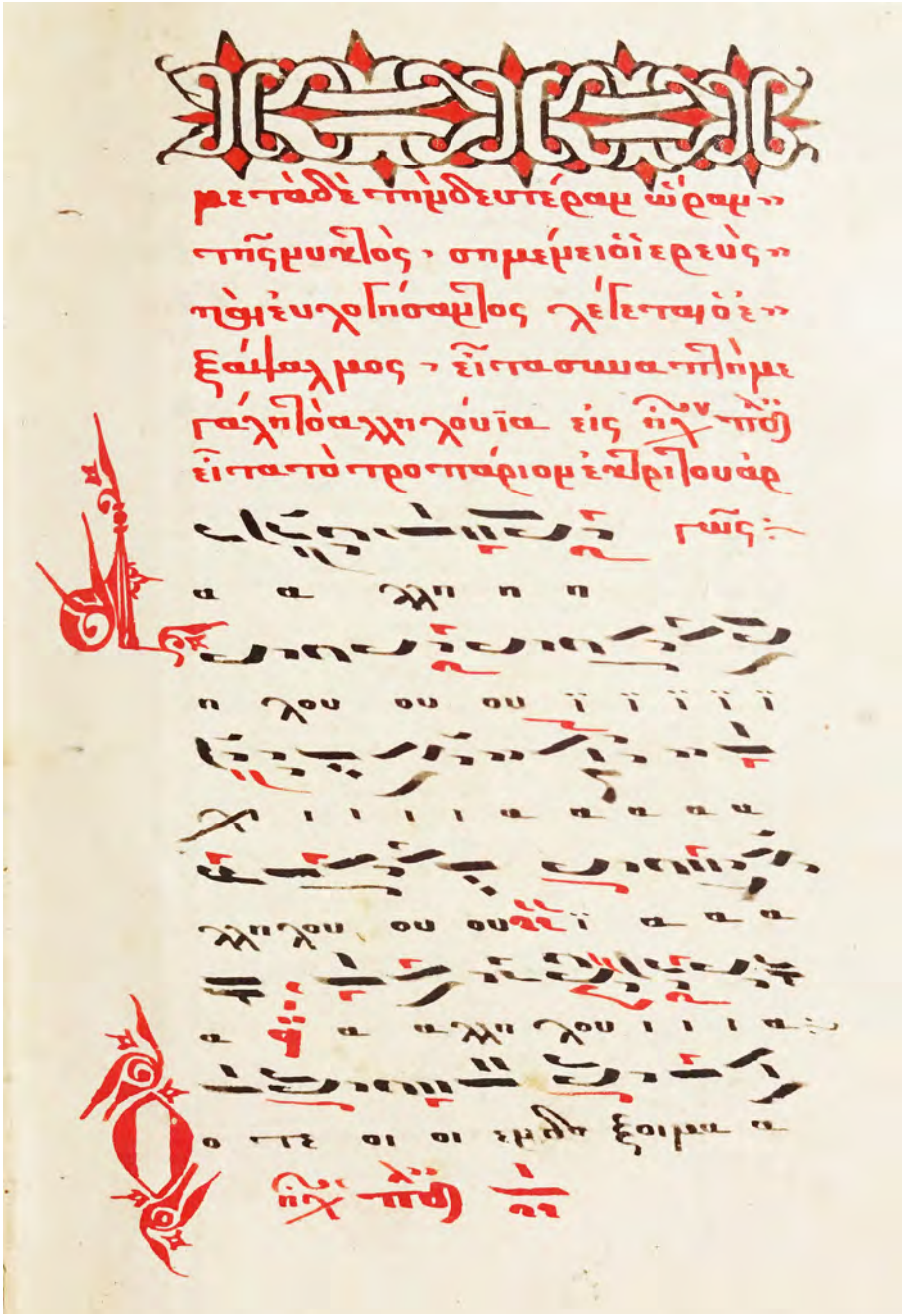

Δ΄. Χφ. Καρὰ 10, φ, 8α. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος ἀπὸ τὸν χαρακτηριστικὸ γραφέα.

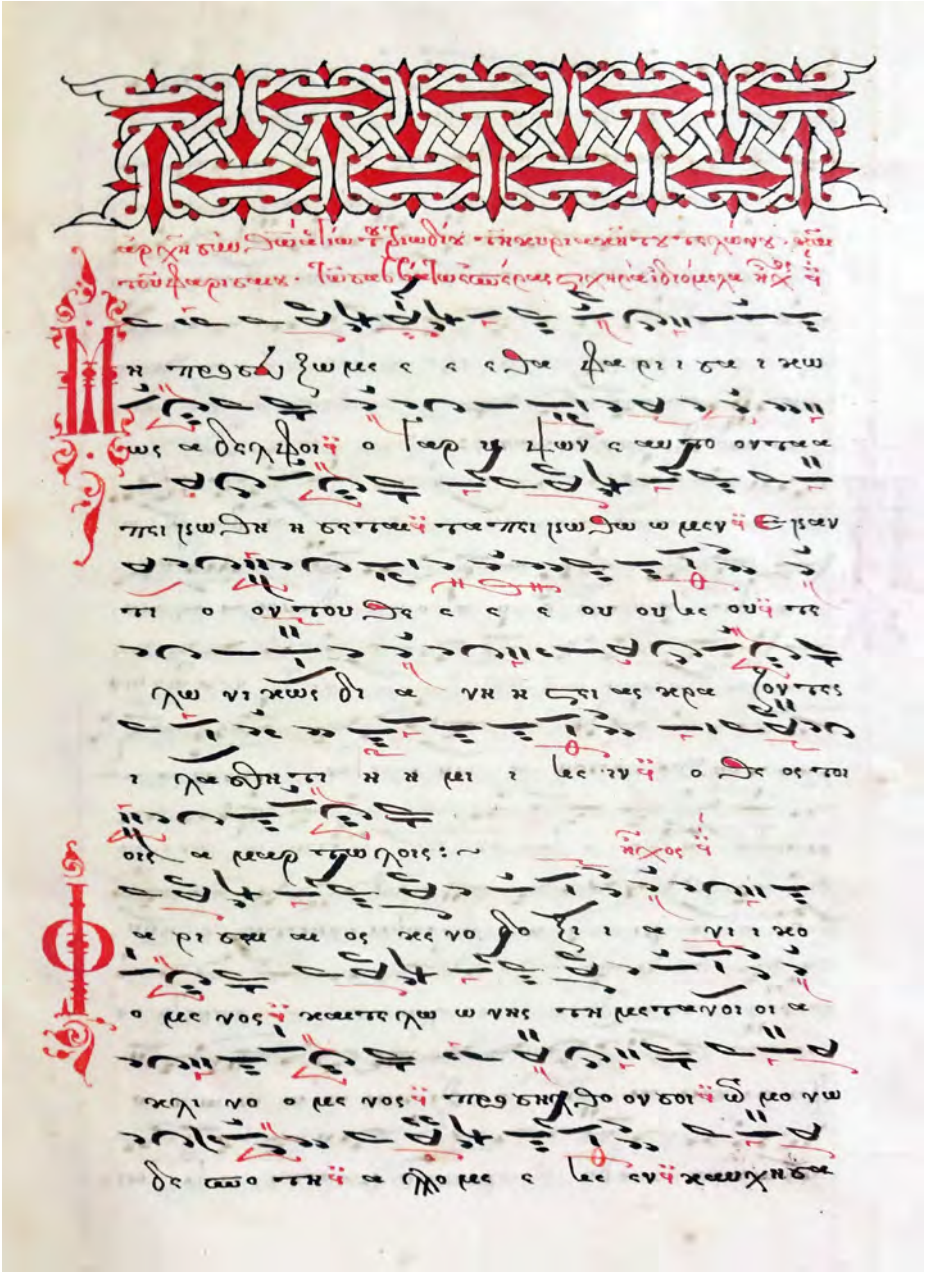

Ε′. *Χφ. Καρὰ 16, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ καλλιγράφου Σεραφεὶμ Λαυριώτη.*

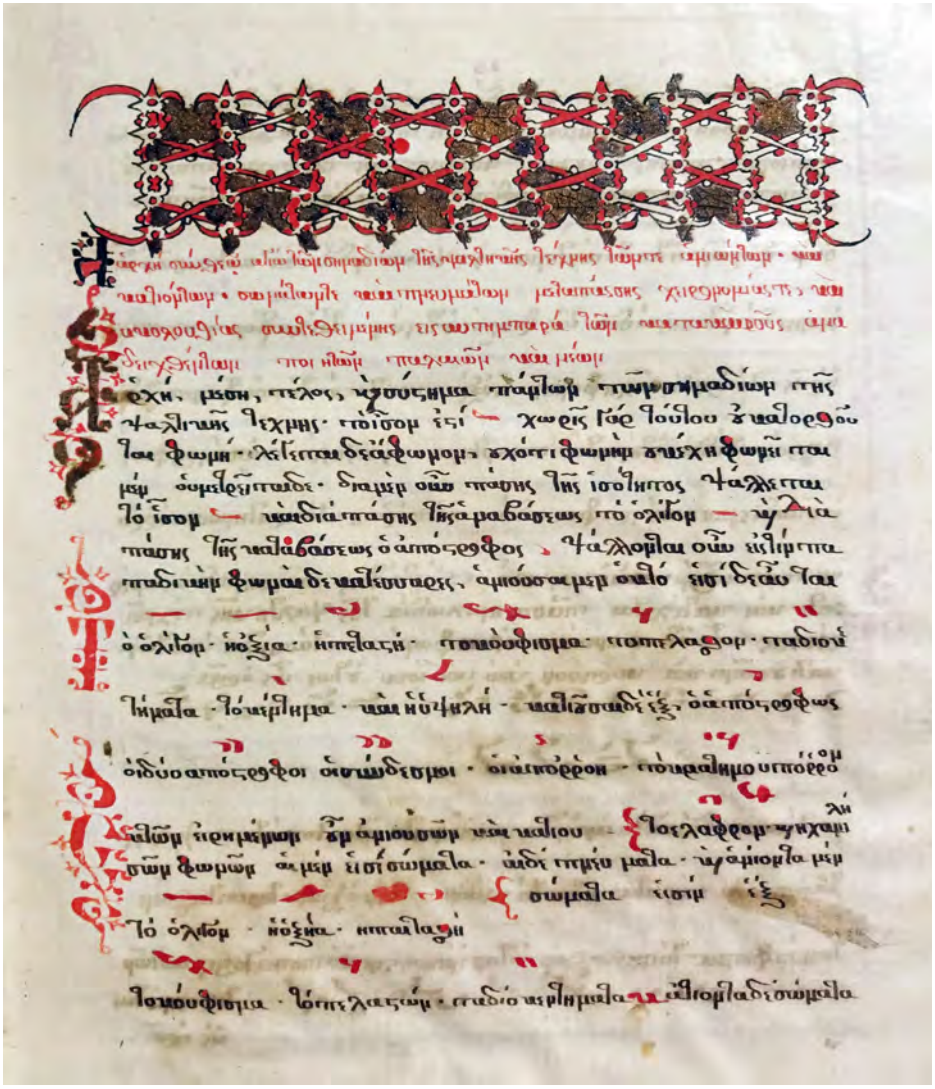

Ϛ'. Χφ. Καρὰ 18, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα (Προθεωρία) τοῦ καλαίσθητου καὶ καλλιτέχνη κωδικογράφου.

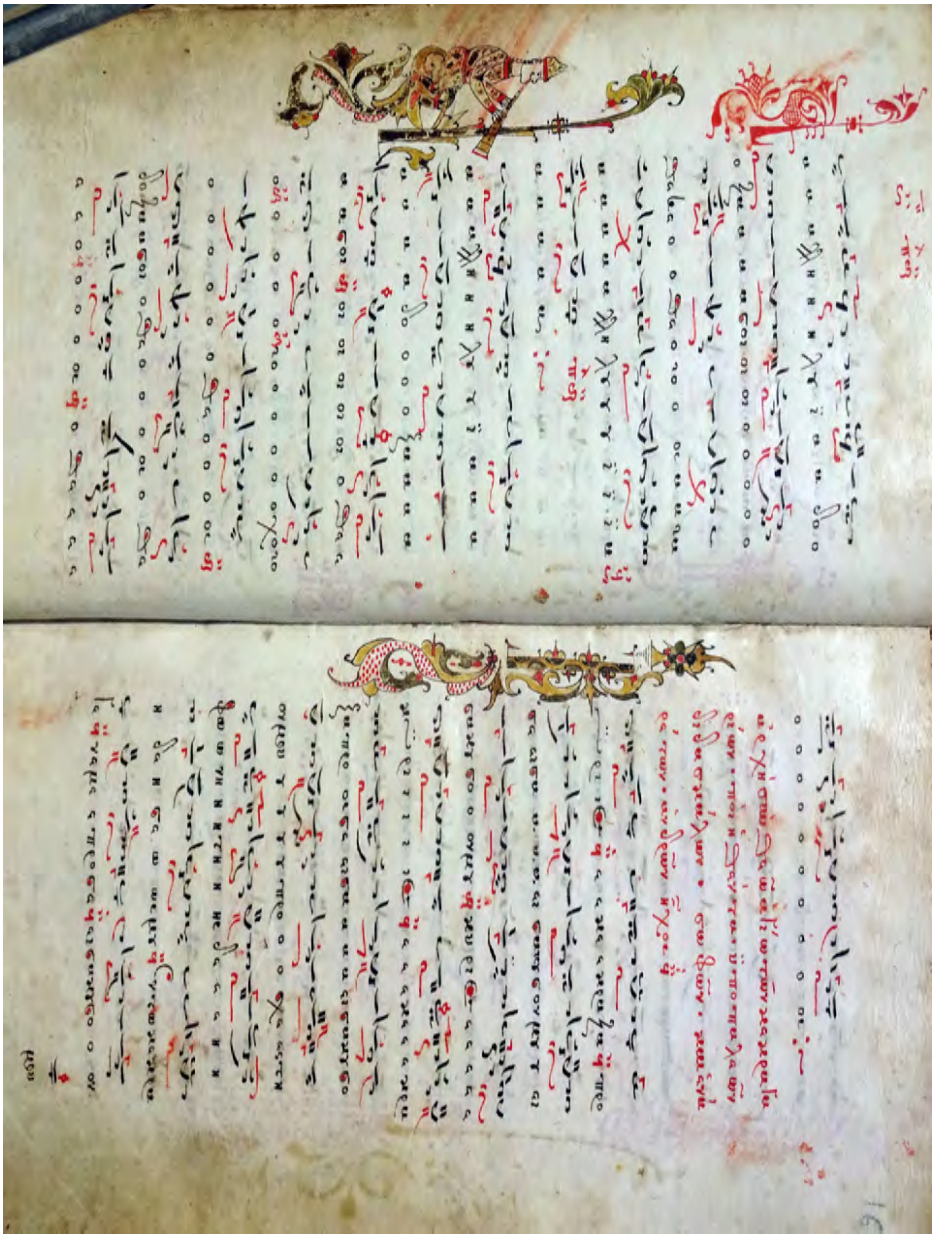

Ζ΄. Χφ. Καρὰ 21, φφ. 15β-16α. Διακοσμήσεις πρωτογραμμάτων ἀπὸ τὸν α΄ γραφέα.

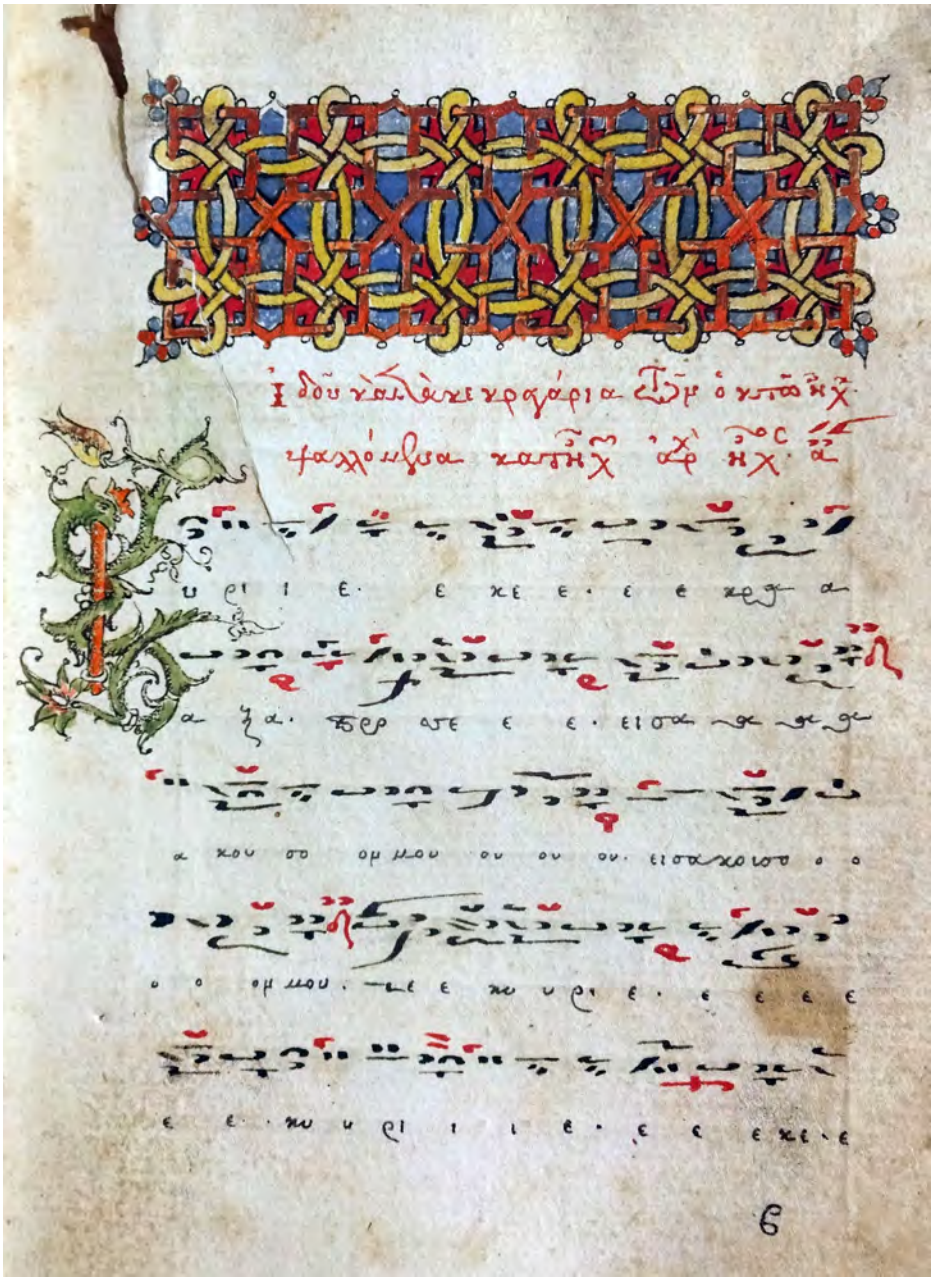

Η'. *Χφ. Καρὰ 30, φ. 4α. Ἡ ἀρχὴ τῶν Κεκραγαρίων τῶν ὀκτὼ ἤχων ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἰωαννίκιο.*

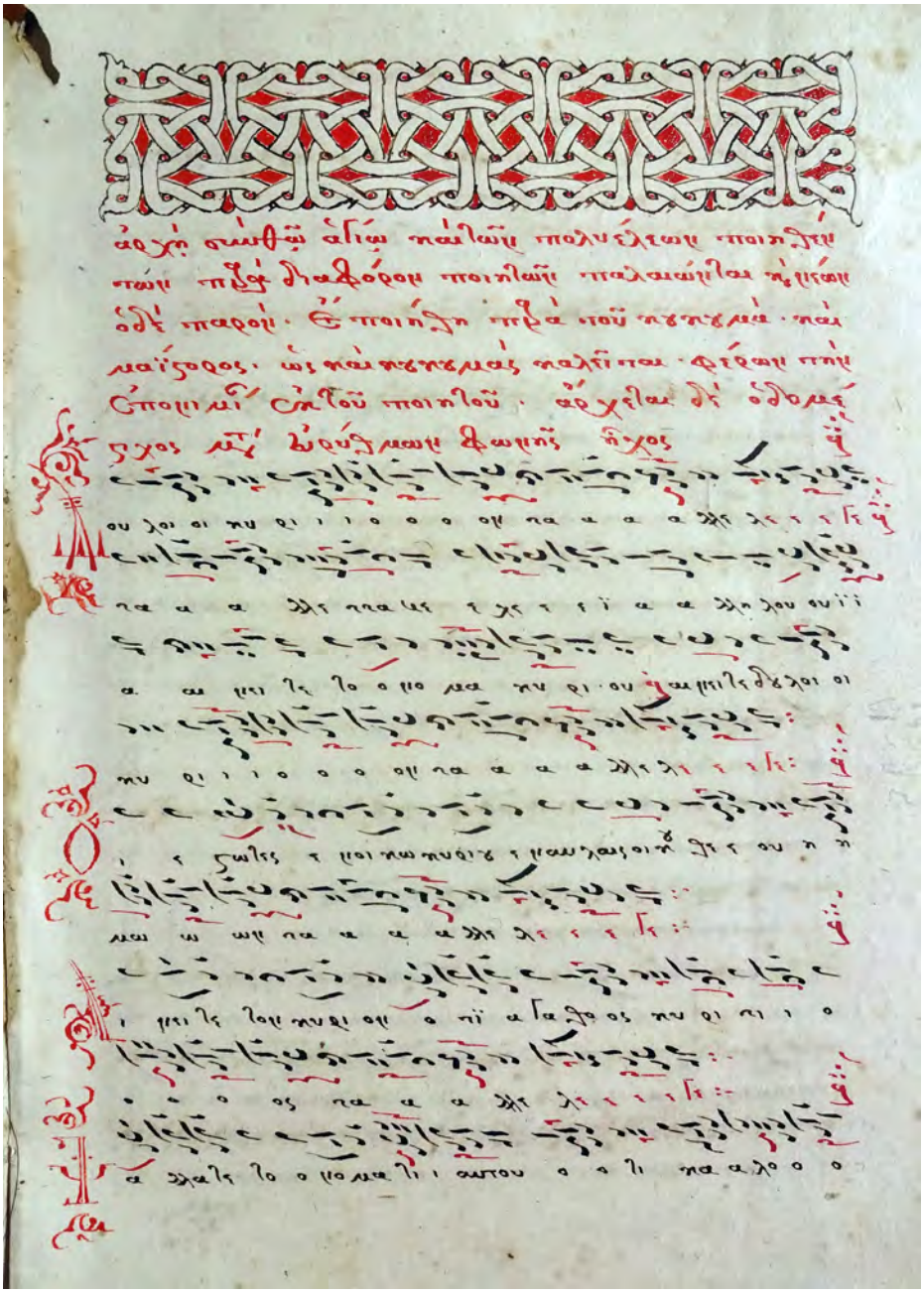

Θ΄. Χφ. Καρὰ 35, φ. 104α. Ἡ ἀρχὴ τῶν πολυελέων τῆς σπουδαίας αὐτῆς Παπαδικῆς.

Ι΄. Χφ. Καρὰ 36, φ. 103α. Ἡ ἀρχὴ τῶν κρατημάτων ἀπὸ τὸ χέρι «τοῦ εὐτελοῦς καλλινίκου ἱεροδιακόνου, εἰς τοὺς 1749:-».

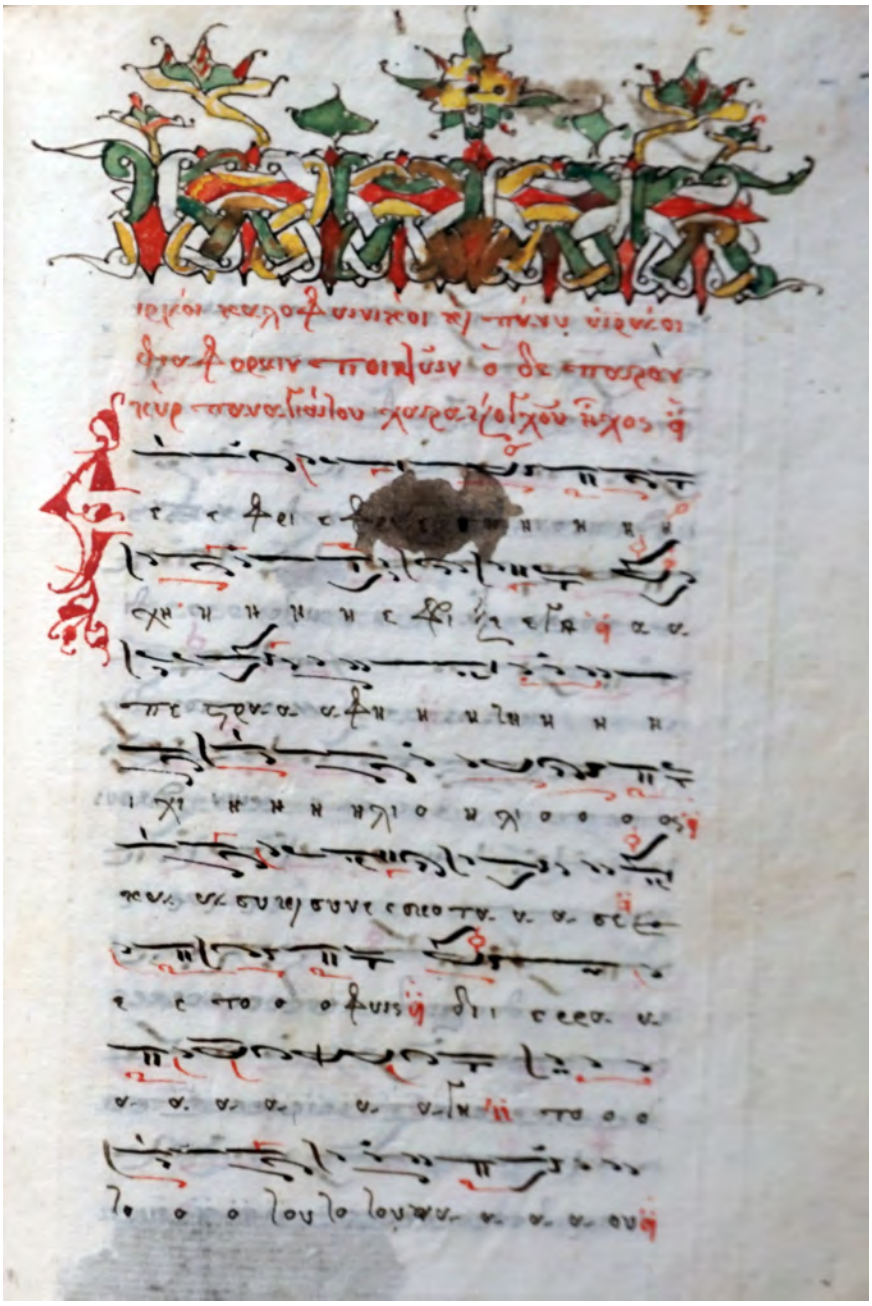

ΙΑ΄. *Χφ. Καρὰ 39, φ. 201α. Πολύχρωμο ἐπίτιτλο καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν.*

ΙΒ′. *Χφ. Καρὰ 43, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰωάννου τοῦ Τραπεζουντίου.*

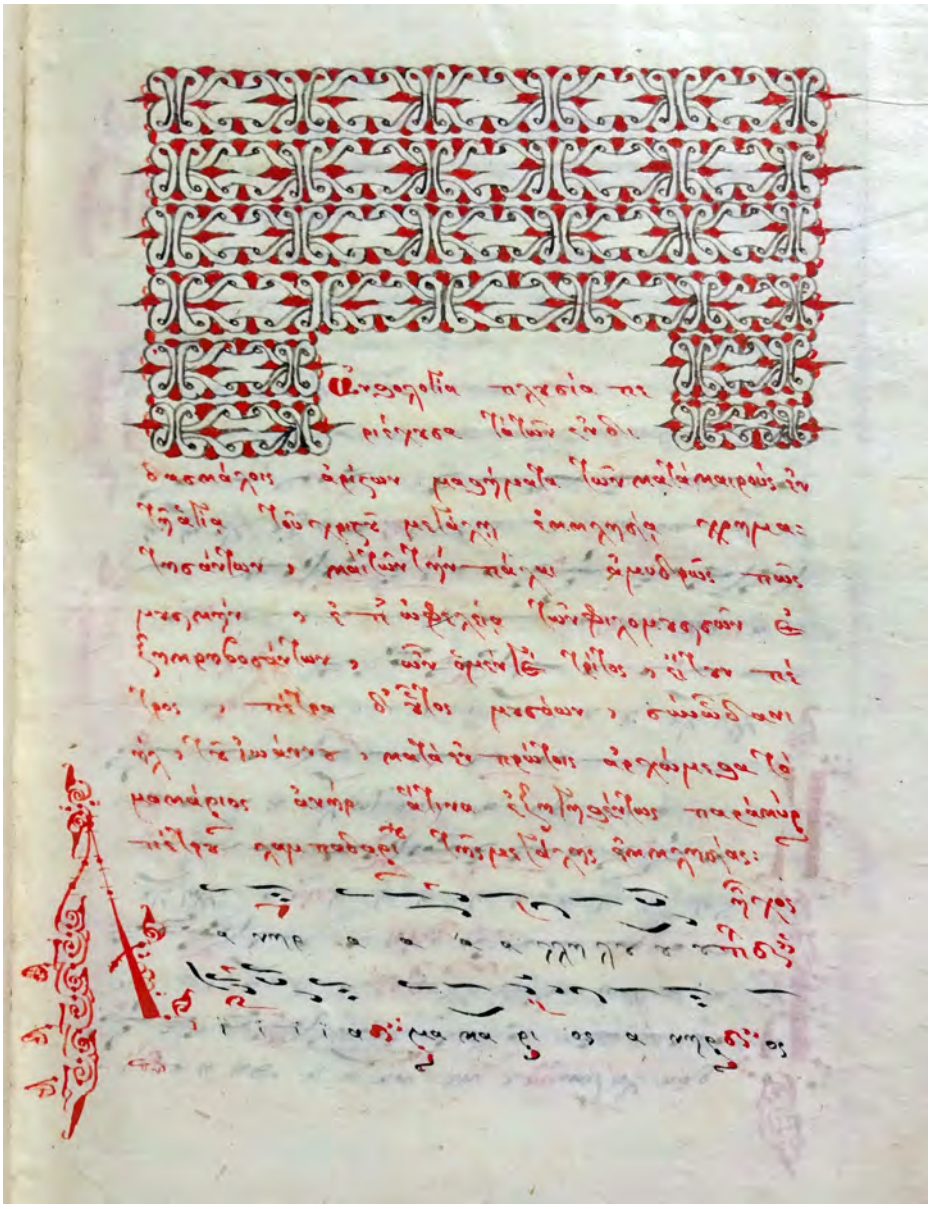

ΙΓ'. *Χφ. Καρὰ 44, φ. 16α. Ἡ ἀρχὴ τῆς σημαντικῆς αὐτῆς Ἀνθολογίας πιθανῶς ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Παρθενίου τοῦ Μηλαίου.*

ΙΔ′. *Χφ. Καρὰ 49, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ ἔτους 1805 ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Κυπριανοῦ τοῦ Γανοχωρίτου.*

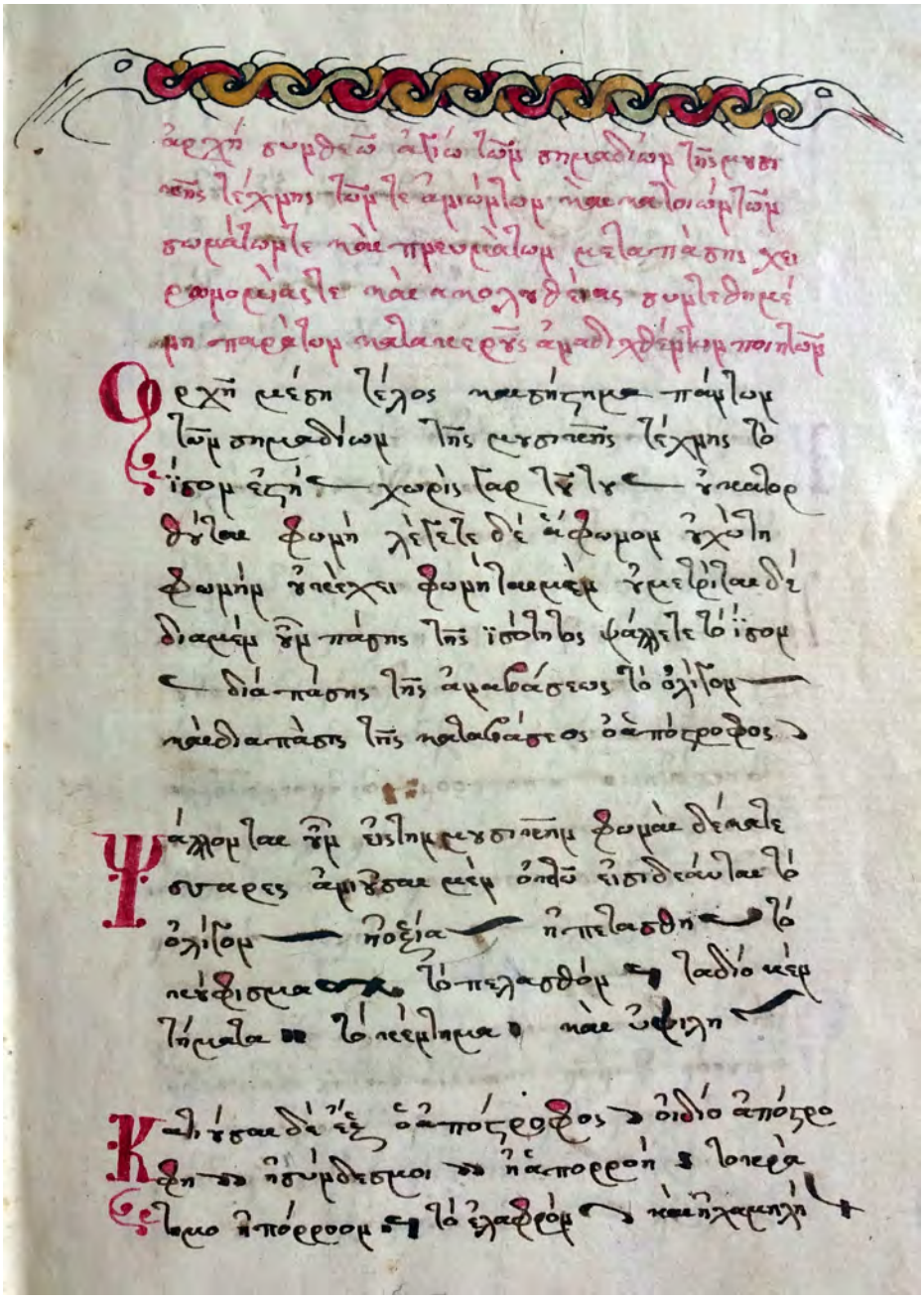

ΙΕ΄. *Χφ. Καρὰ 50, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Προθεωρίας ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Δημητρίου Μαρούκα, περὶ τὸ 1800.*

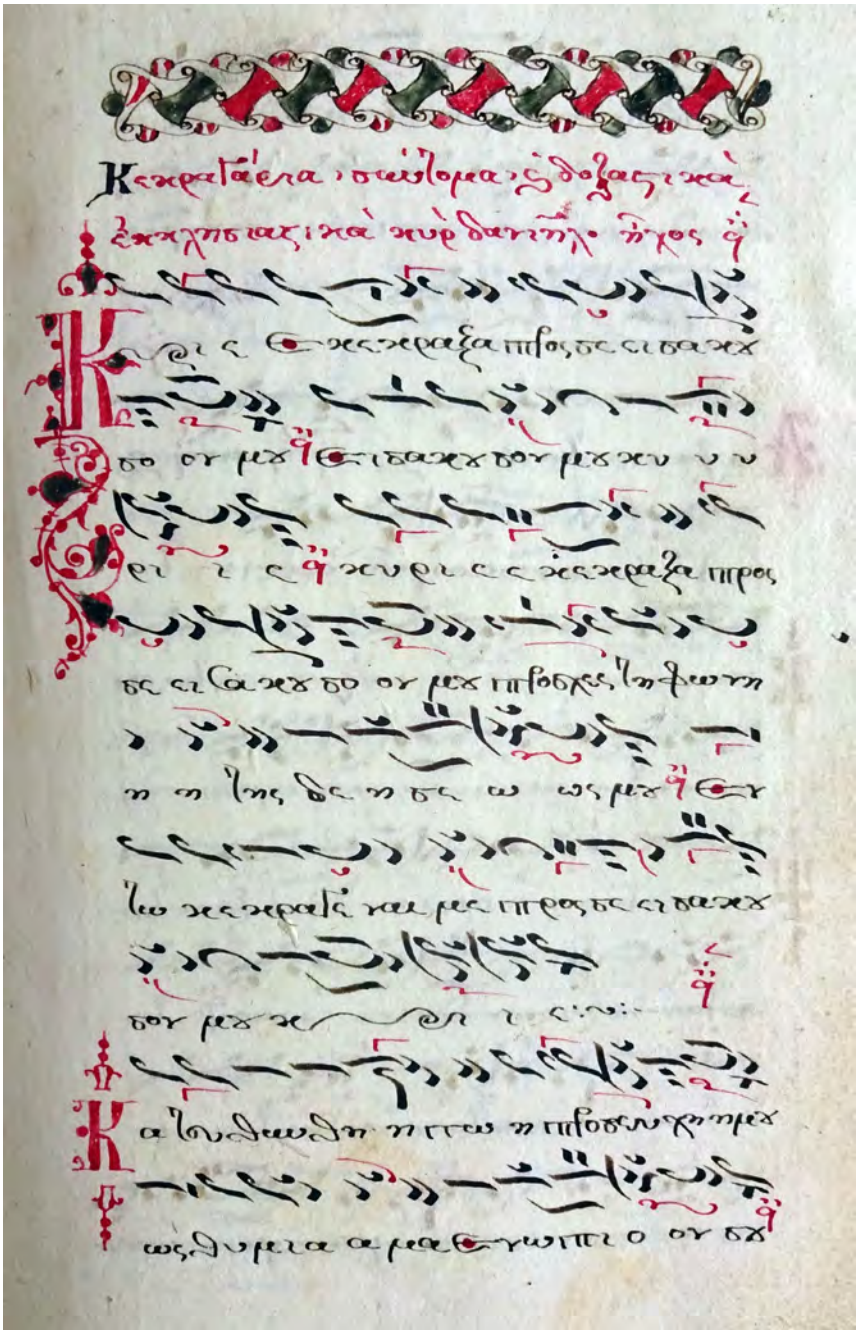

ΙϹ′. *Χφ. Καρὰ 53, φ. 88α. «Κεκραγάρια σύντομα καὶ δοξαστικὰ ἐκκλησιαστικὰ κὺρ Δανιήλ» ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἱεροδιακόνου Νεοφύτου.*

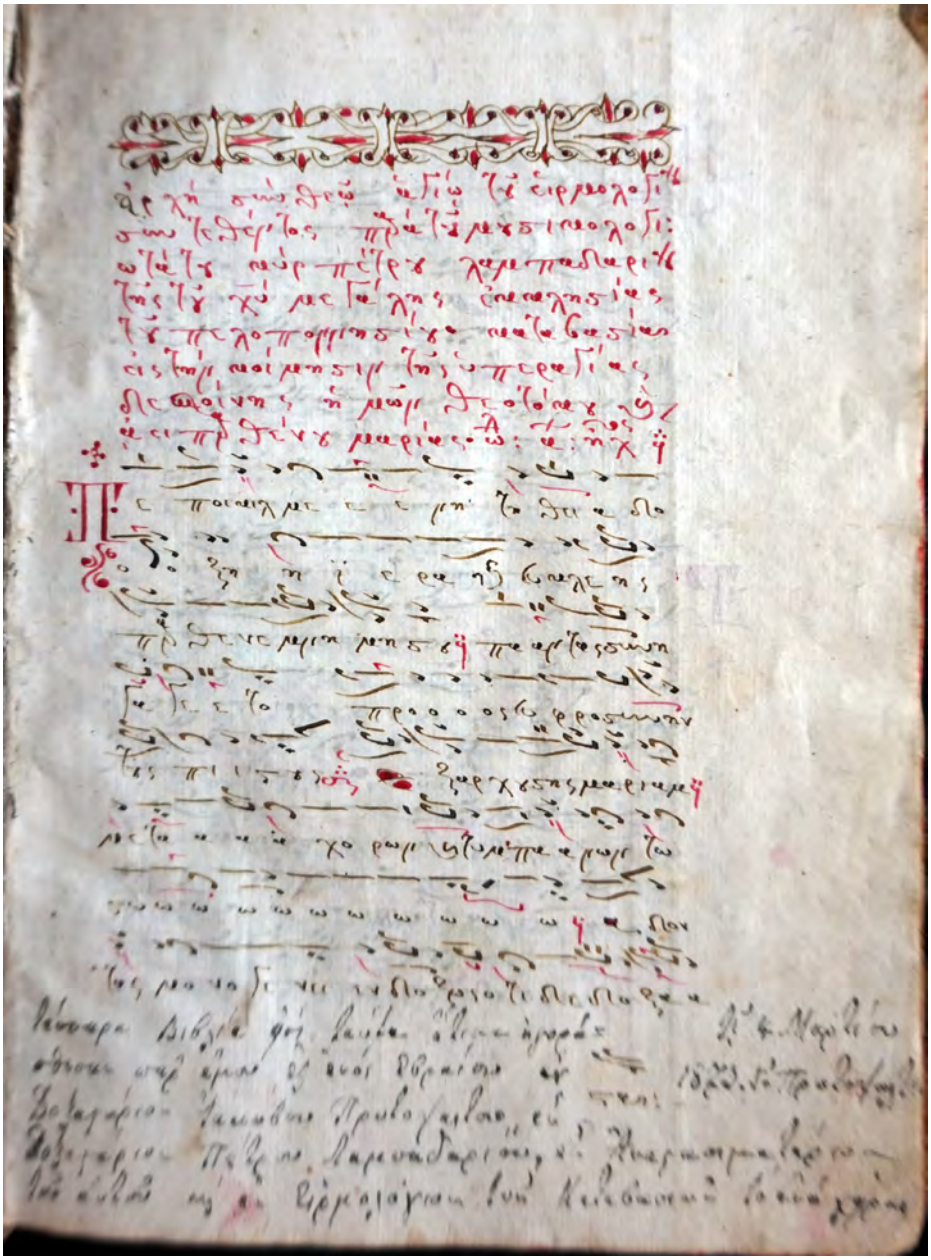

ΙΖ′. *Χφ. Καρὰ 54, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ χαμηλὰ ἡ σημείωση ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου τοῦ Ραιδεστηνοῦ.*

ΙΗ΄. *Χφ. Καρὰ 56, φφ. 7β-8α. Ὁ τροχὸς τῶν ὀκτὼ ἤχων καὶ ἐκεῖνος τῶν χρωματικῶν.*

ΙΘ'. *Χφ. Καρὰ 71, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Εἱρμολογίου τοῦ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ δομεστίκου Ἀθανασίου τοῦ Πελοποννησίου.*

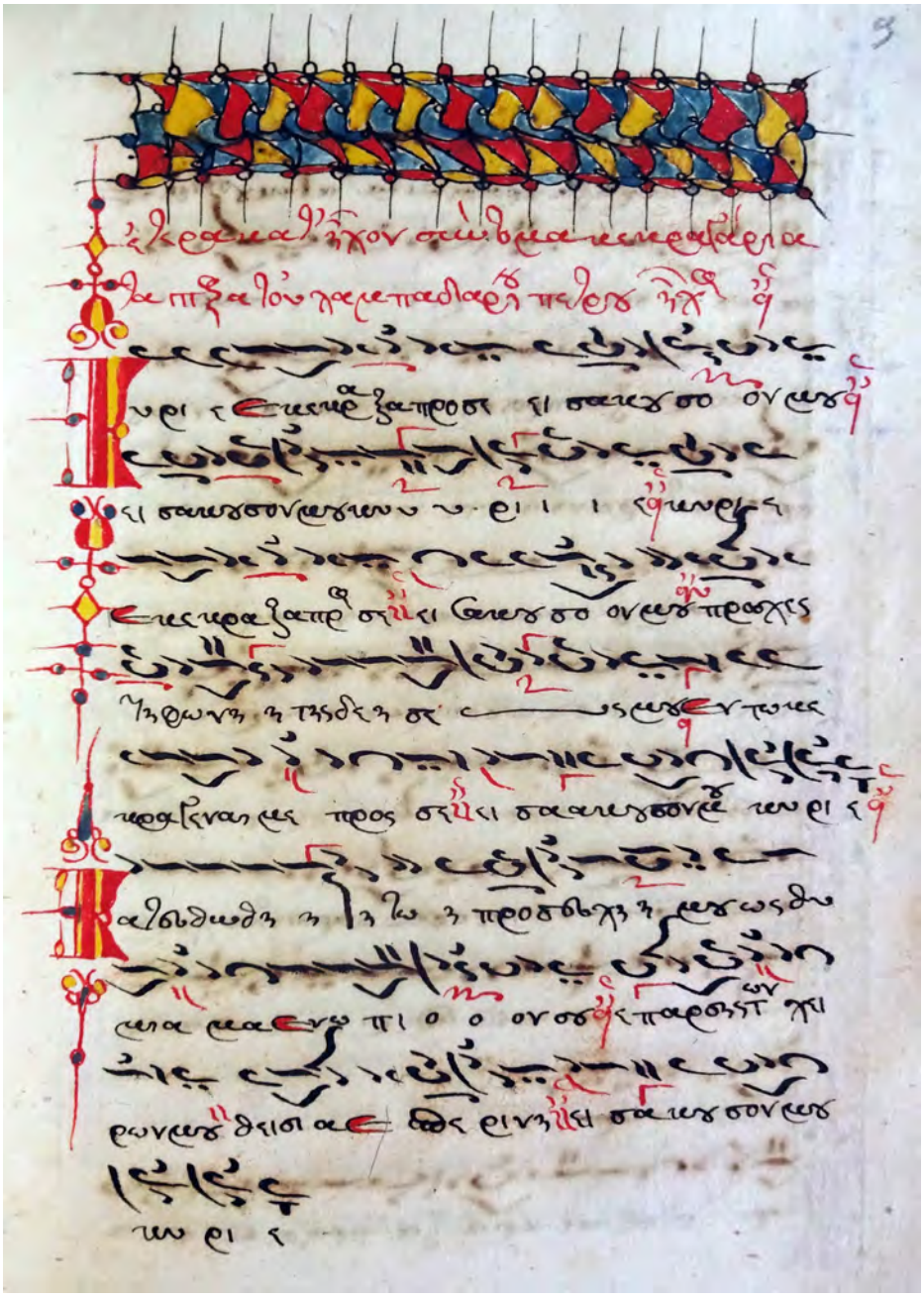

Κ΄. Χφ. Καρὰ 83, φ. 9α. Ἡ ἀρχὴ τῶν Κεκραγαρίων τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου.

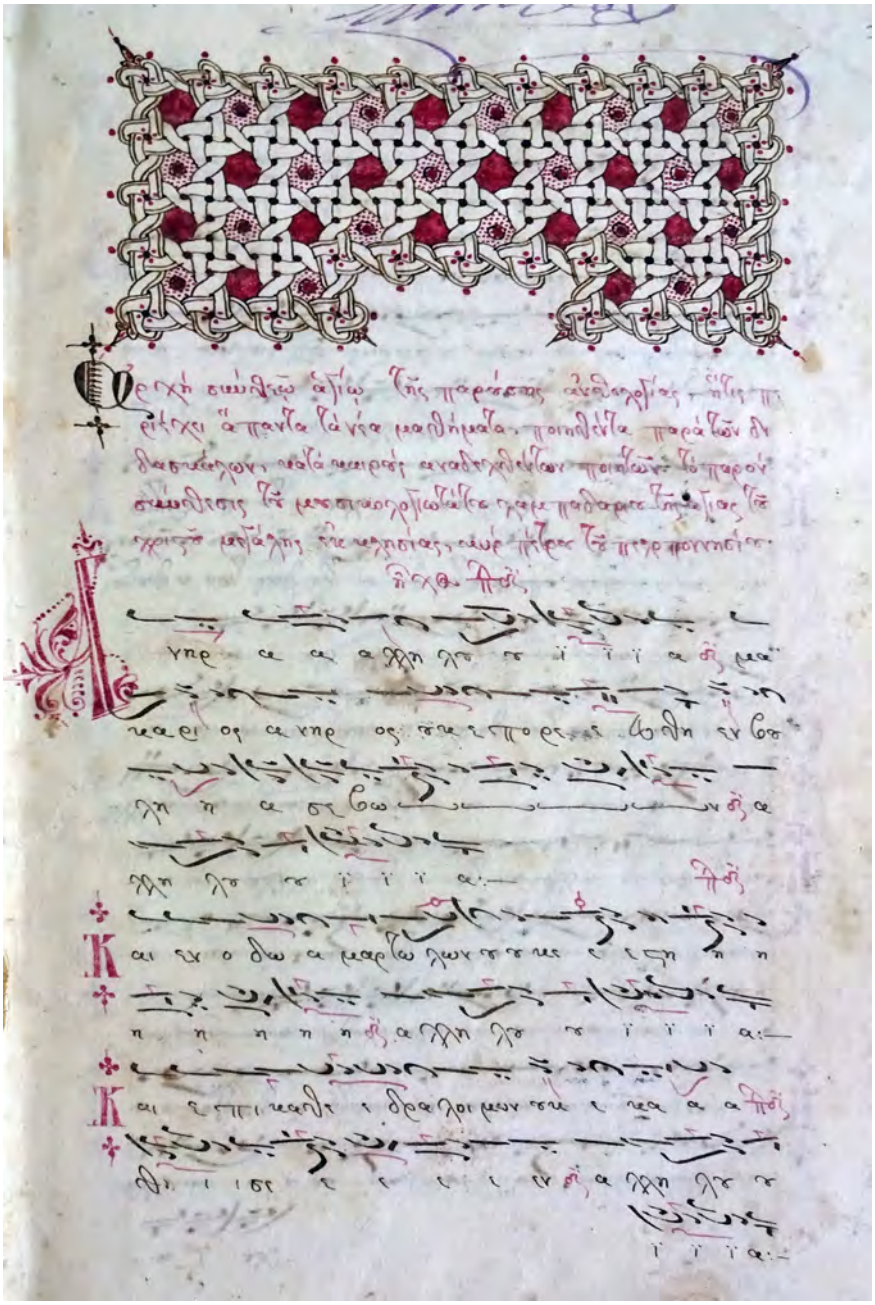

ΚΑ΄. *Χφ. Καρὰ 85, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τῶν νέων μαθημάτων ἀπὸ τὸ χέρι πολὺ συγκροτημένου κωδικογράφου.*

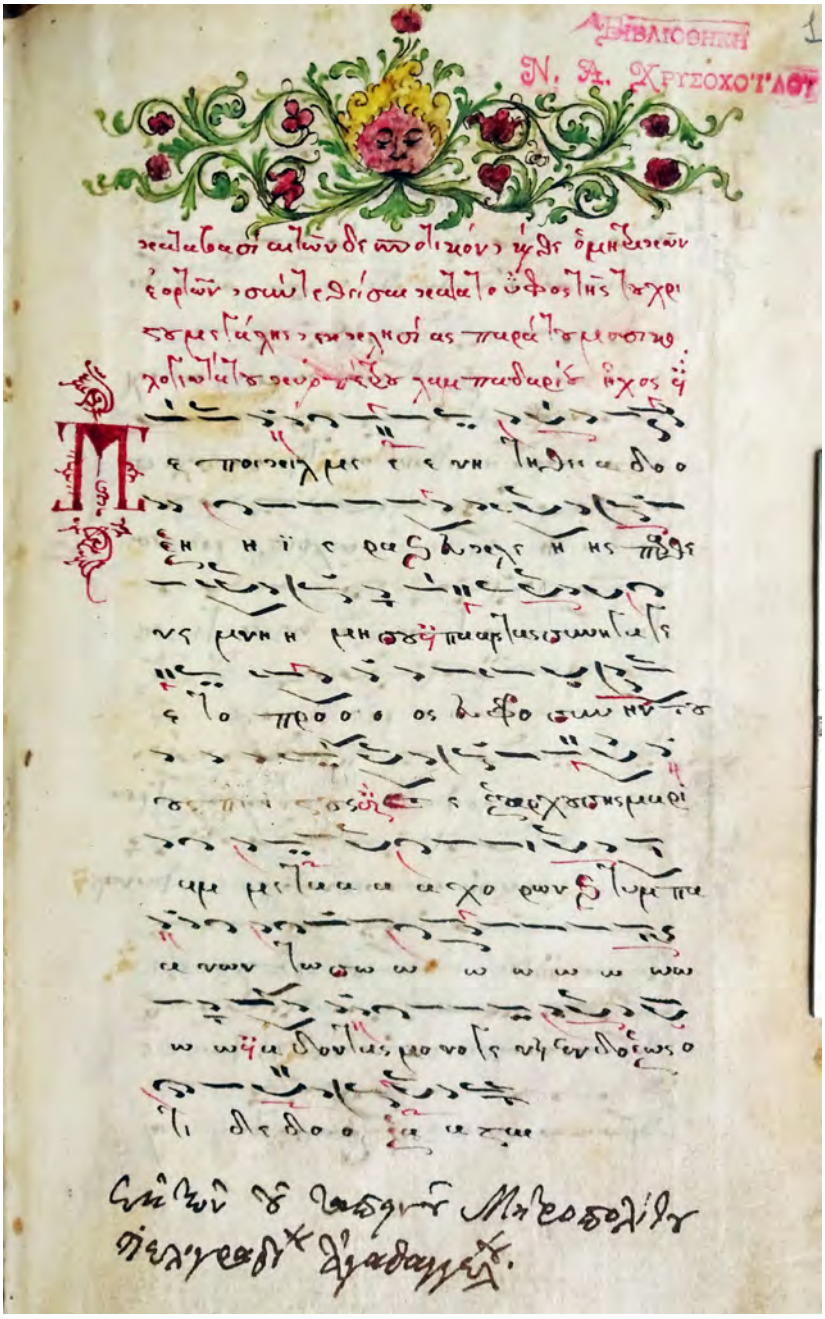

ΚΒ΄. *Χφ. Καρὰ 95, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Ζαγκλιβερινοῦ (1796).*

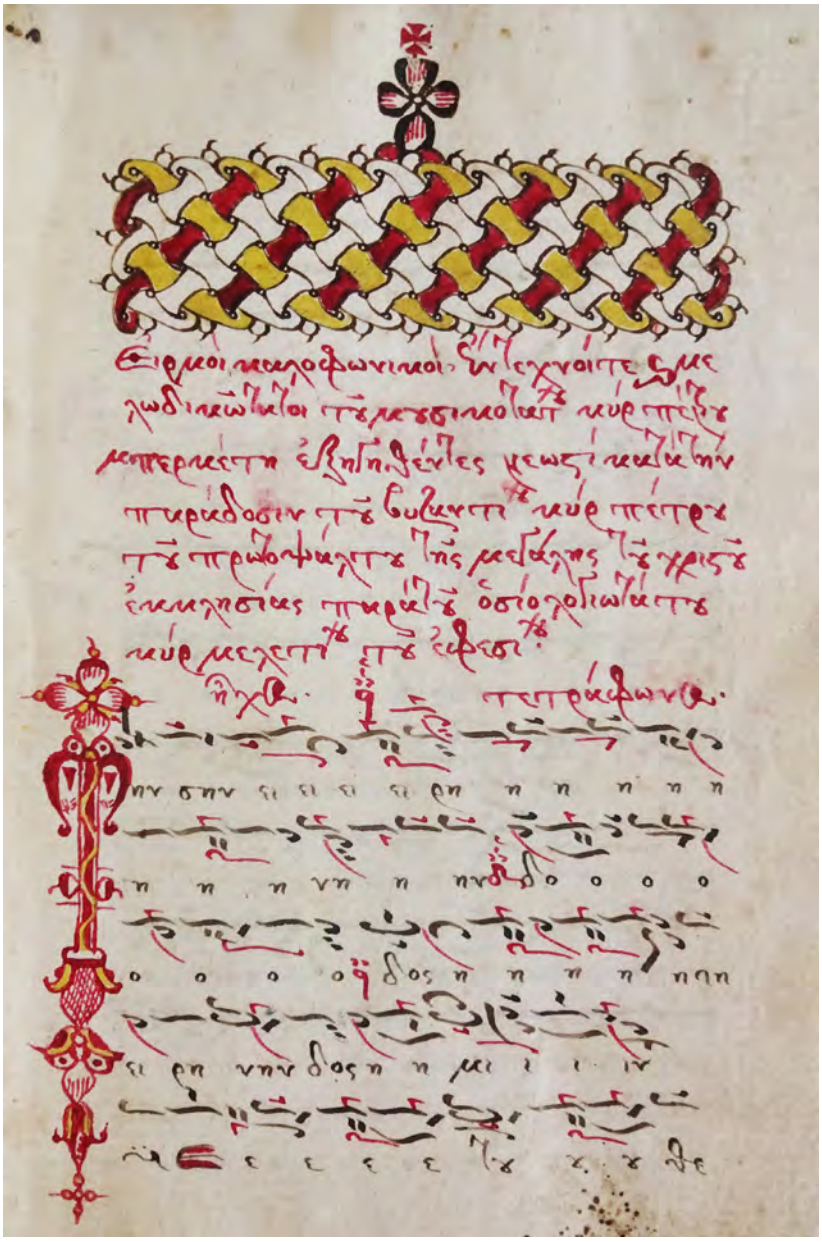

ΚΓ'. *Χφ. Καρὰ 97, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν ποὺ ἐξηγήθηκαν «νεωστί» κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πρωτοψάλτου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου. Γραφέας ὁ Μελέτιος Ἐφέσιος (μετέπειτα Ματθαῖος Βατοπαιδινός)*

ΚΔ'. *Χφ. Καρὰ 109, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα, μὲ περίτεχνη διακόσμηση.*

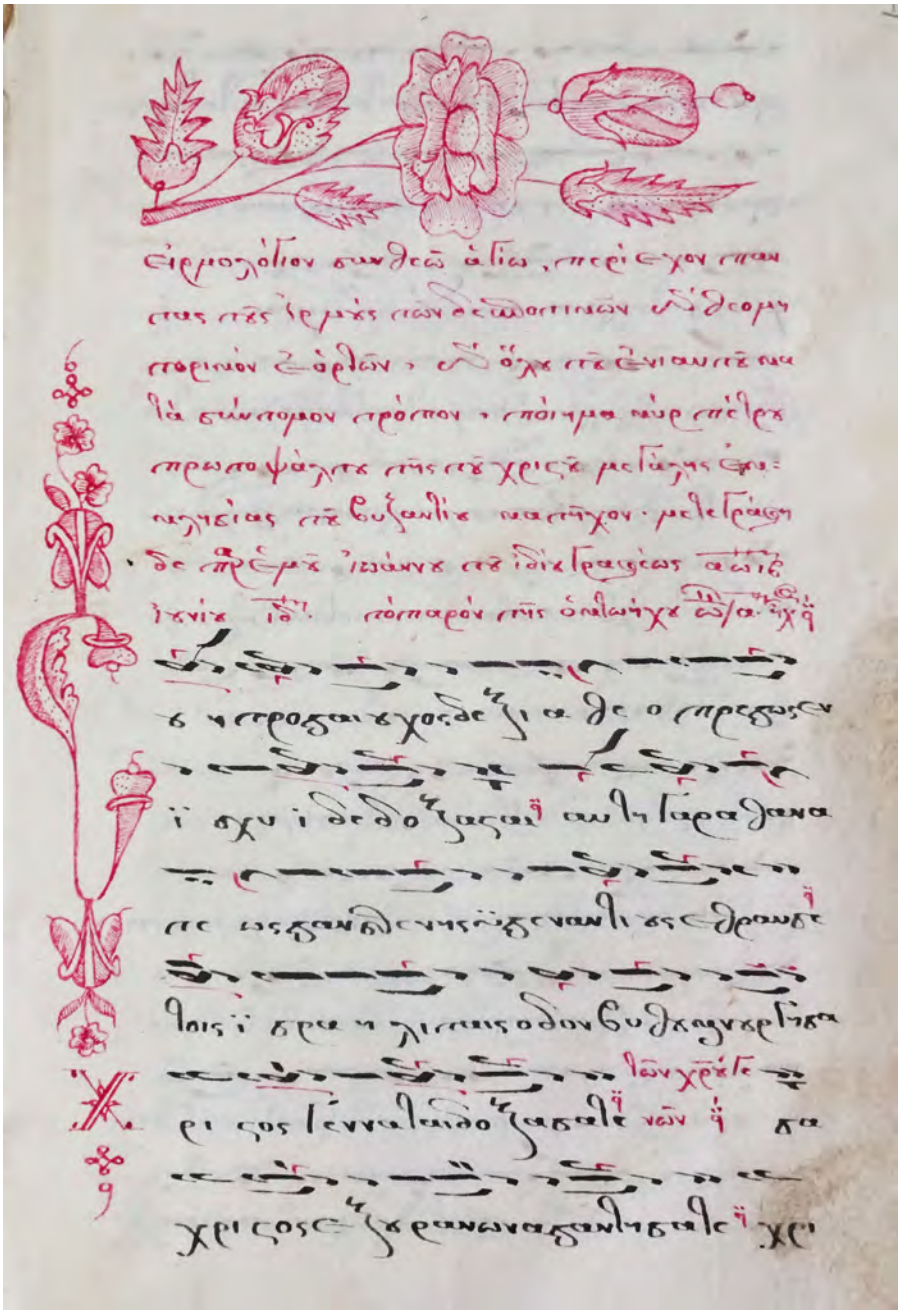

ΚΕ'. *Χφ. Καρὰ 114, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ κώδικα τοῦ Ἰωάννη Χατζηπαρασκευᾶ τὸ ἔτος 1812.*

ΚϹ΄. *Χφ. Καρὰ 115, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Δοξαστικαρίου τοῦ λαμπαδαρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα.*

ΚΖ'. *Χφ. Καρὰ 120, φ. 41α. Κανόνιο τῶν ἤχων ἀπὸ τὸ χειρόγραφο τῆς «Μουσικῆς Τεχνολογίας» τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα, στὰ Καραμανλίδικα (ἔτος 1809).*

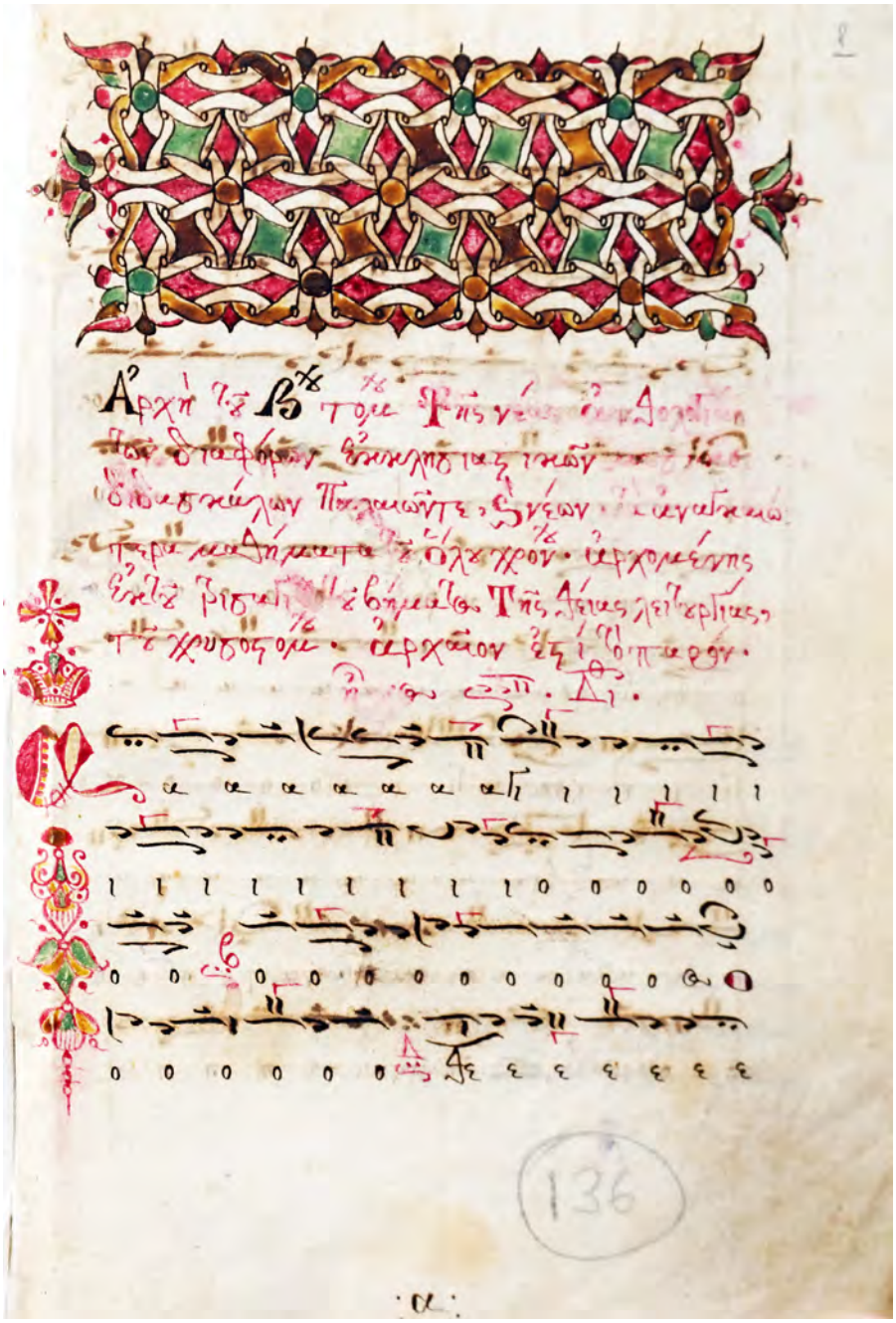

ΚΗ'. *Χφ. Καρὰ 136, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Ματθαίου τοῦ Βατοπαιδινοῦ μὲ καλαίσθητη διακόσμηση.*

ΚΘ΄. *Χφ. Καρὰ 141, φφ. 2β-3α. Λαϊκότροπη παράσταση καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ Ὄρθρου ἀπὸ τὸν «ταπεινὸ καὶ ἁμαρτωλό» γραφέα Διονύσιο.*

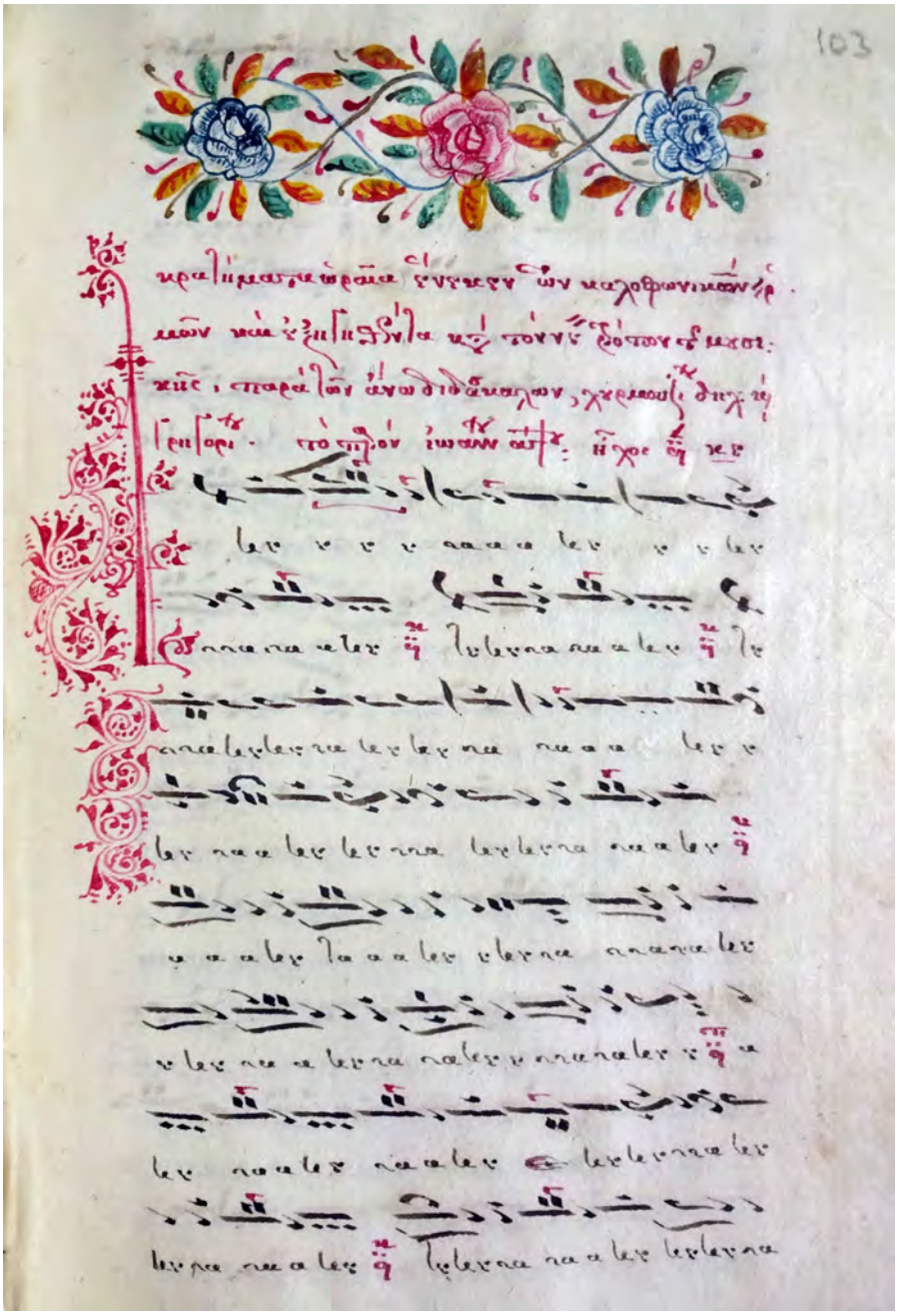

Λ΄. Χφ. Καρὰ 160, φ. 103α. «Κρατήματα ὡραῖα ἕνεκεν τῶν καλοφωνικῶν εἱρμῶν» ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη καὶ καλαίσθητο γραφέα.

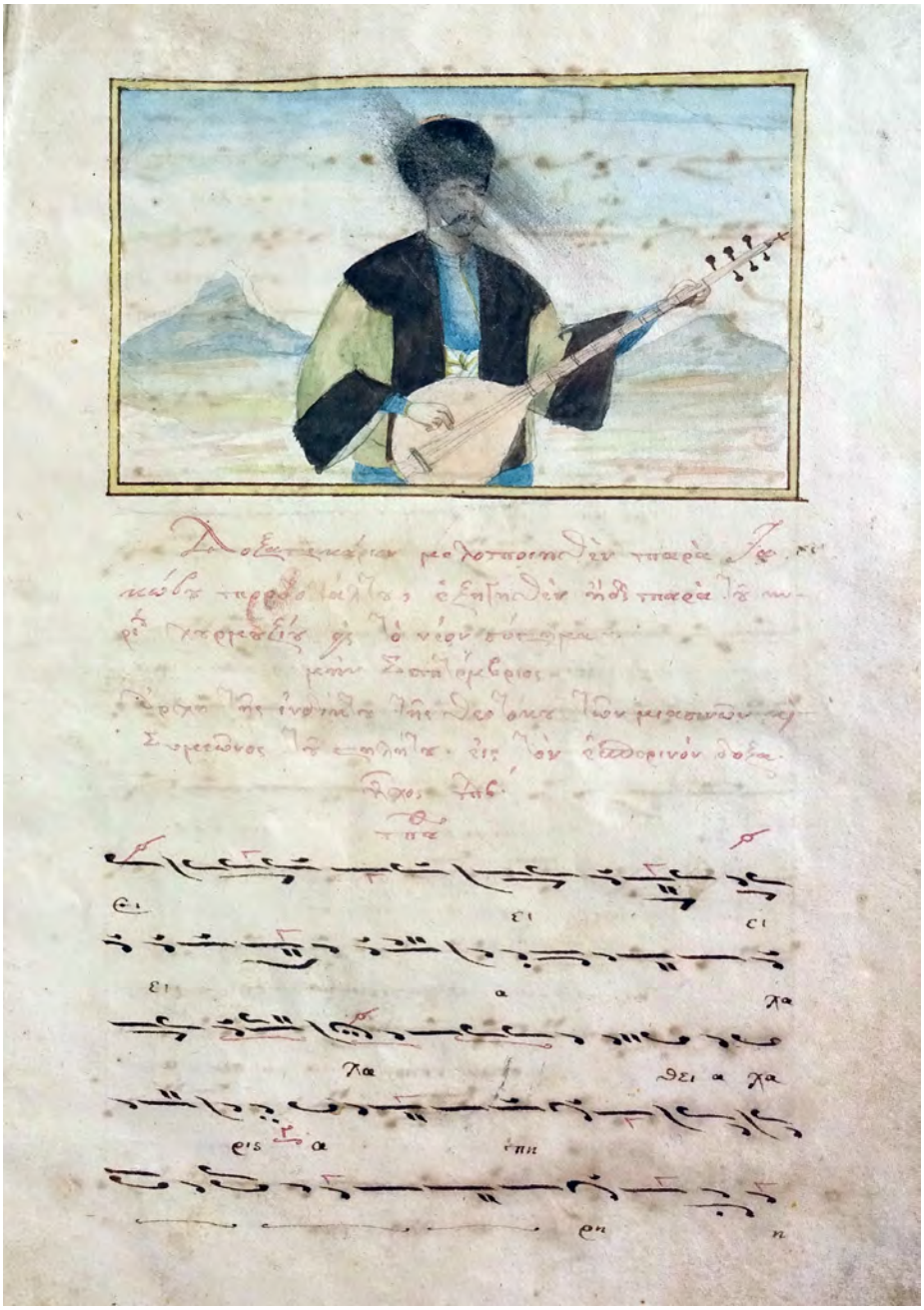

ΛΑ΄. Χφ. Καρὰ 171, φ. 1α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Δοξασταρίου τοῦ πρωτοψάλτου Ἰακώβου μὲ τὴν περίφημη παράσταση ὅπου χειρίζεται τὴν πανδουρίδα.

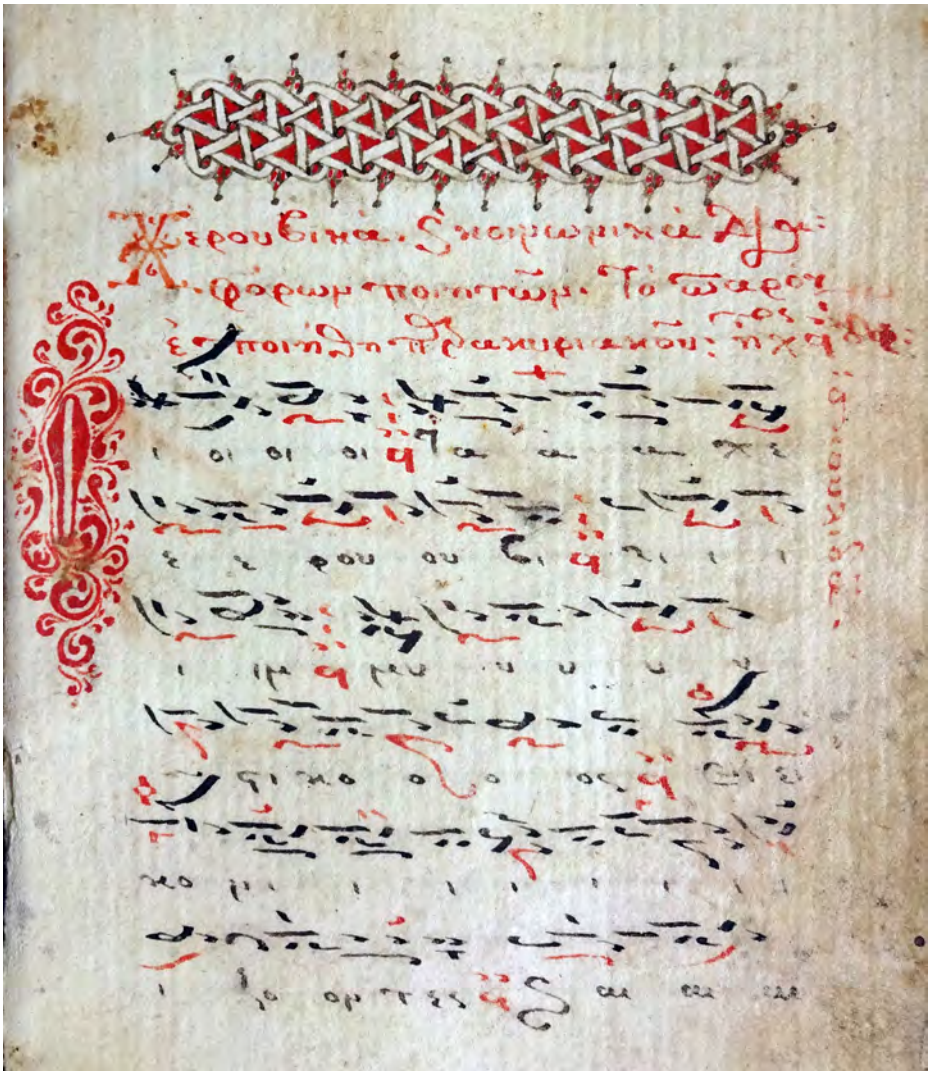

ΛΒ′. *Χφ. Καρὰ 195, φ. 9α. Ἡ ἀρχὴ τοῦ χερουβικοῦ τοῦ Κυριακοῦ Σκουλιδᾶ σὲ ἦχο α′.*

Α΄. ΓΕΝΙΚΟ ΛΗΜΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Στὸν ἀκόλουθο πίνακα καταχωρήθηκαν τὰ ὀνόματα ποὺ ἀπαντοῦν στὸν ἀνὰ χεῖρας κατάλογο. Οἱ μετὰ τὰ κύρια ὀνόματα δι᾽ ἐντόνων στοιχείων (Bold) ἀριθμοὶ ἀντιστοιχοῦν στὴν αὔξουσα γενικὴ ἀρίθμηση τῶν χειρογράφων στὰ ὁποῖα αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται, ἐνῶ οἱ ἀριθμοὶ ποὺ ἀκολουθοῦν ἀντιστοιχοῦν στὶς σελίδες τοῦ παρόντος τόμου. Ἐὰν ἀντὶ γιὰ ἀριθμὸ μὲ Bold ὑπάρχει τὸ **Εἰσ.**, ἡ παραπομπὴ γίνεται στὶς σελίδες τῆς Εἰσαγωγῆς. Ὅσα ὀνόματα καταχωρήθηκαν διὰ πλαγίων στοιχείων (Italics) συναντῶνται σὲ σημειώσεις, ἐνθυμήσεις, ἢ κτητορικὰ σημειώματα τῶν κωδίκων, ἐνῶ ὅσα ἐστοιχειοθετήθηκαν δι᾽ ἀραιῶν στοιχείων ἐμφανίζονται ἀποκλειστικὰ στὴν ἡμέτερη Εἰσαγωγή, στὴν βιβλιογραφία, στὰ σχόλια καὶ στὶς ὑποσημειώσεις ποὺ συνοδεύουν τὶς περιγραφές.

Μὲ ἀστερίσκο * στὸ τέλος τῶν ὀνομάτων σημειώθηκαν τὰ ὀνόματα τῶν κωδικογράφων καὶ μὲ ἀστερίσκο ἐντὸς παρενθέσεως (*) οἱ μελουργοὶ οἱ ὁποῖοι ἐμφανίζονται καὶ ὡς κωδικογράφοι. Οἱ κώδικες ποὺ οἱ πρώτοι ἢ οἱ δεύτεροι ἔγραψαν, σημειώθηκαν ἐπίσης μὲ ἀστερίσκο. Δὲν ἀποδελτιώθηκαν τὸ ὄνομα «Σίμων Καράς» καθὼς βρίσκεται παντοῦ, τυχὸν ὀνόματα στοὺς τίτλους τῶν δημοσιευμάτων τῆς βιβλιογραφίας καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Ἁγίων. Σημειώνεται ὅτι πολλὰ ὀνόματα ἐμφανίζονται παρὰ πάνω ἀπὸ μία φορὰ στὶς σελίδες ὅπου γίνονται οἱ παραπομπές.

Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι ἔγιναν πάρα πολλὲς ταυτίσεις μελῶν καὶ ἀπόδοσή τους σὲ μελοποιοὺς, ἢ διαχωρισμοὶ μελοποιῶν μὲ τὸ ἴδιο βαπτιστικὸ ὄνομα (μὲ βάση τὶς συνθέσεις τους), ἀρκετὲς ὅμως περιπτώσεις ἀφέθηκαν νὰ διασαφηθοῦν σὲ μελλοντικὲς συνθετικὲς ἐργασίες, βασισμένες στοὺς ἀναλυτικοὺς περιγραφικοὺς καταλόγους ψαλτικῶν χειρογράφων. Σήμερα εἶναι, δυστυχῶς, παραπάνω ἀπὸ ἐμφανὴς ἡ ἔλλειψη τέτοιων πολύτιμων ἐργασιῶν.

Beniamin· **20** 141.
Gheorghiţă Nicolae· **144** 665.
Giannopoulos Emmanouil (βλ. καί: Γιαννόπουλος)· 29-31 **Εἰσ.** 41, 49, 51 καὶ σὲ ὅλες τὶς ἐπιμέρους βιβλιογραφικὲς ἀναφορὲς μετὰ τὶς περιγραφὲς τῶν κωδίκων.
Kalaitzidis Kyriakos· 31 **32** 198 **38** 251.
Olivier Jean-Marie· 31 **Εἰσ.** 37
Patrinelis· 31 **35** 228.
Schartau Bjane· 31 **34** 207.
ШЕХОВЦОВА И. П.· 31 **51** 325.
Spyridion Demetriadis· **118** 594.
Stefanović D.· **59** 361.
Velimirović M.· **59** 361.

Ἀβασιώτης· **5** 92.
Ἀβράμιος ἀπὸ τὴν Σίφνο· **103** 537.
Ἀγαθάγγελος μητροπολίτης Περιγραδίου· **95** 503.
Ἀγάθων μοναχός, ἀδελφὸς τοῦ Κορώνη· **35** 215, 219, 222, 224 **42** 263 **56** 348 **86** 458.
Ἀγαλλινός· βλ. Μανουὴλ Ἀγαλλιανός.
Ἄγγελος Βουδούρης, δομέστικος τῆς Μ.Χ.Ε.· 21 **Εἰσ.** 65-66.
Ἄγγελος Γραμμενίδης*· **188*** 803-807.
Ἀδάμης Μιχάλης· 21 **Εἰσ.** 58 **51** 325.
Ἀθανάσιος Ἀγγελίδης Ραιδεστηνός· **80** 435 **93** 497.
Ἀθανάσιος διάκονος Μακαριωτάτου Κύπρου· **144** 666.
Ἀθανάσιος Ζαγκλιβερινός*· 15, 19 **95*** 502-503. 848.

Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης· **29** 179-180
Ἀθανάσιος ἱερομόναχος· **35** 215, 219.
Ἀθανάσιος ἱερομόναχος· **81** 438.
Ἀθανάσιος ἱερομόναχος Ἰβηρίτης(*)· **32*** 195-196, 198.
Ἀθανάσιος ἱερομόναχος Θετταλὸς καὶ Ἰβηρίτης· **13** 115 **37** 238.
Ἀθανάσιος Μεσηβριανὸς μαθητὴς Νικηφόρου ἱεροδιακόνου· **124** 610.
Ἀθανάσιος μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ζαγορᾶς· **Εἰσ.** 73 **44** 272, 275 **51** 323 **65** 374-375.
Ἀθανάσιος μητροπολίτης [Τυρνόβου, μετά] Ἀνδριανουπόλεως καὶ τέλος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **10** 105 **13** 116-117 **17** 125 **35** 215, 217, 219-221 **37** 237 **38** 245, 250-251 **48** 304 **73** 403 **195** 815.
Ἀθανάσιος μοναχός· **42** 263.
Ἀθανάσιος Παπαχρυσάνθου· **48** 309.
Ἀθανάσιος ....σύγκελος Ραιδεστηνός· **36** 236.
Ἀθανάσιος Φωτεινὸς ὁ Πελοποννήσιος δομέστικος τῆς Μ.Χ.Ε.*· 14, 19 **71*** 390-392. 845.
Ἀκάκιος Μεγασπηλαιώτης· **97** 511 **139** 648.
Ἀκουλας Α.· **152θ** 694.
Ἀλέκος Μουτάογλου· **Εἰσ.** 67 **147** 679-680.
Ἀλέξανδρος· **23** 155.
Ἀλέξανδρος Γεωργιάδης ὁ Λημναῖος(*)· 17 **152στ*** 692 **177*** 770-771.
Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου· **147** 679.
Ἀλέξ. Δρακάκης· **46** 296.
Ἀλέξιος, πατέρας τοῦ Μεγ. Πέτρου· **35** 228.
Ἀμπελοκηπιώτης· **42** 263 **86** 458.
Ἀμπτοὺλ Χαμίντ, Σουλτάνος· **188** 805.
Ἀναγνώστης Ἀσιμάκης· **48** 306.
Ἀναστασιάδης Μ. Σ. ἐκ Πάρλας τῆς Πισιδίας· **187** 801.
Ἀναστάσιος Βάιας· **34** 212.
Ἀναστάσιος ἱερομόναχος ἐξ Ἰωαννίνων· **195** 817.
Ἀναστάσιος Καρβέλης, μαθητὴς Ἀνθίμου ἱεροδιακόνου τοῦ Ἐφεσιομάγνητος· **152θ** 694.
Ἀναστάσιος ὁ Προικοννήσιος· **51** 325, 327 **85** 456 **93** 498-499.
Ἀναστάσιος ὁ Ραψανιώτης πρωτοψάλτης Λαρίσης· 13 **13** 117-118 **15** 121 **37** 236, 239, 242 **39** 252 **44** 272, 279-280 **45** 286 **46** 288-295 **47** 302 **50** 317 **84** «Λαρσινός» 446 **97** 509 **144** 666, 668 «Λαρισαῖος» 668.
Ἀναστάσιος Σιακαμπένης· βλ. Σιακαμπένης
Ἀνδρέας Βαρούχας· **12** 112.
Ἀνδρέας ἱερεὺς ὁ Χῖος· **56** 353 **196** «ἐντιμότατος» 818.
Ἀνδρέας, μαθητὴς Πέτρου· βλ. Ἰωάννης Ἀνδρέου.
Ἀνδρέας Παλαμᾶς, μαθητὴς Ἀνθίμου ἀρχιδιακόνου· **152θ** 694.
Ἀνδρέας Σιγηρός· **33** 203 **35** 215.
Ἀνδρέας Τσικνόπουλος· **188** 803-805.
Ἄνθιμος Γανοχωρίτης· **124** 608.
Ἄνθιμος δομέστικος Λαύρας· **38** 245.
Ἄνθιμος ἱεροδιάκονος· **152α** 690.
Ἄνθιμος ἱερομόναχος· **27** 169 **35** 219.
Ἄνθιμος ἱεροδιάκονος Ἐφεσιομάγνης πρωτοψάλτης Μεσολογγίου· **152θ** 694 **187** 801-803 **188** 803-806.
Ἄνθιμος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **106** 548 **174** 761 **179** 775.
Ἀντωνέλλης Παναγιώτης· 21 **156** 702.
Ἀντώνιος ἱερεὺς Καλλιάρχης, Οἰκονόμος Χίου· 12 **33** 199, 202-203, 206.
Ἀντώνιος Βενιέρης· **4** 90.
Ἀντώνιος Γεωργίου Σταμάτη· **38** 251.
Ἀντώνιος Δημητρίου· **Εἰσ.** 55 **122** 604, **175** 764 **176** 769.
Ἀντώνιος ἱερεύς, Οἰκονόμος, Νομοφύλακας τῆς Μ.Χ.Ε. *· 11 **11*** 106, 110 **17** 125-126 **21** 144-145 **34** 208 **35** 220, 227 **37** 239-240 **39** 253-254 **41***(;) 259, 261 **46** 290 **48** 303 **77** 420 **87** 475-476 **90** 483 **174** 763 **182** 790 **195** 817.
Ἀντώνιος ἱερεὺς Λ. (Κουρτεζᾶς;)· **26** 167.
Ἀντώνιος ὁ Κύπριος*· 16 **101***(;) 528 **103*** 531, 537 **107*** 551, 555, 557 **137** 642 **140***(;) 650, 652 **160** 718, 721 **161***(;) 718, 721.
Ἀντώνιος Σιγάλας*(;)· **186***(;) 798, 800.
Ἀντώνιος Σταματίου· **115** 589.
Ἀποστολόπουλος Θωμᾶς· 21 **117** 593 **120** 598, 598.
Ἀπόστολος ἀπὸ τὸ Σμόκοβο τῶν Ἀγράφων*· **189*** 807-808.

Ἀπόστολος Κώνστας (ἢ Κωνστάλας) ὁ Χῖος(*)· 16, 19 **Εἰσ.** 49, 56-57, 59, 70 **59** 359 **78*** 425, 429 **82*** 440, 442 **109*** 560, 567 **110*** 567, 571 **111*** 571-573, 575, 578 **112*** 579-582 **113*** 583, 586 **114** 588 **115*** 588-589 **116*** 590, 592 **117*** 592-593 **118*** 594-595 **119*** 595-597 **120*** 597-598, 600-601 **121*** 601-602 **182***(;). 850, 852-853.
Ἀρβανιτίδης· βλ. Γεώργιος Ἀρβανιτίδης.
Ἀργυρὸς ἀπὸ τὴν Ρόδο· **36** 232.
Ἀρκάδιος μοναχός· **56** 346 **86** 458.
Ἀριστείδης Νικολαΐδης, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· **Εἰσ.** 67 **147** 676, 679.
Ἀριστομένης· **48** 309.
Ἀρσένιος ἱερομόναχος ὁ μικρὸς ἐκ νήσου Ἄνδρου· 17 **18** 131 **22** 152 **35** 219, 222, 224, 227 **38** 247, 249 **73** 402 **87** 476 **96** 504 **98** 512-513 **133** 629 **159** 714-715 **160** 717 **182** 791 **195** 815-817.
Ἀρσένιος Κυδωνίας· **17** 125.
Ἀ σ τ έ ρ η ς· βλ. Λεωνίδας Ἀστέρης.

Βαλάσιος· βλ. Μπαλάσης ἱερεύς.
Βάμβας Φωκίων· **152δ** 691.
Βασίλειος Παπαδόπουλος· **141** 655, 657.
Βασίλειος Στεφάνου (ἢ Στεφανίδης) ὁ Βυζάντιος· 16 **86** 464 **147** 677-678.
Βάσσος Α.· **163** 729.
Β έ η ς Ν ι κ ό λ α ο ς· 325.
Βενέδικτος Ἐπισκοπόπουλος· **30** 187.
Β ε ν ι α μ ὶ ν Κ ω σ τ ά κ ε· **20** 141 βλ. καὶ Βενιαμὶν μητροπολίτης Μολδαβίας.
Βενιαμὶν μητροπολίτης Μολδαβίας (μᾶλλον ὁ ἴδιος μὲ τὸν προηγούμενο)· **107** 556 **181** 788.
Βενιαμὶν πανιερώτατος Πρεσλάβας· **125** 615 **152η** 694.
Β έ ρ γ ο ς . Σ π ά ν ι α β ι β λ ί α **97** 510.
Βινάκης Γεώργιος· βλ. Γεώργιος Βινάκης.
Β ο υ δ ο ύ ρ η ς Ἄ γ γ ε λ ο ς· βλ. Ἄγγελος Βουδούρης.

Γαβριὴλ μοναχὸς ἐξ Ἀγχιάλου· **22** 152 **34** 210 **35** 227.
Γαβριήλ, ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ· **28** 172.
Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος(;)*(;)· **38***(;) 243, 251.
Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος μητροπολίτου Νηκομηδείας· **62** 368.
Γαβριὴλ ἱερομόναχος· **4** 89 **42** 264.
Γαβριὴλ ἱερομόναχος ἐκ κώμης Ἅγ. Λαυρεντίου, μαθητὴς Ἀναστασίου Ραψανιώτου*· 12 **15*** 121 **37*** 236, 242.
Γαβριὴλ ἱερομόναχος ἐκ τῶν Ξανθοπούλων· **36** 234 **170** 750.
Γ ε δ ε ὼ ν Μ α ν ο υ ή λ· βλ. Μανουὴλ Γεδεών.
Γεννάδιος ἐξ Ἀγχιάλου· **19** 135 **22** 0 **37** 238 **42** 263.
Γεννάδιος, Μέγας «ἱεροδιάκονος ἐκ Ραιδεστοῦ· **Εἰσ.** 63 **36** 236.
Γεννάδιος μοναχός· **163** 728.
Γεννάδιος Σχολάριος, Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **11** «Χρυσοσχολάριος» 109.
Γεράσιμος, ἱερομόναχος ἐκ τῶν Ξανθοπούλων, φοιτητὴς Μανουὴλ Χρυσάφου, Ἁγιορείτης· **33** 202 **35** 219-221 **37** 239-240 **127** 616.
Γεράσιμος Ἀνδριανουπόλεως· **10** 106.
Γεράσιμος ἀρχιδιάκονος Ματζαβίνος· **175** 764, 766 **176** 768-769.
Γεράσιμος διάκονος Λαυριώτης· **48** 308.
Γεράσιμος Ἡρακλείας· **17** 123.
Γεράσιμος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Δέρκων· **51** 324-325 **93** 499.
Γερμανός, ἐπίσκοπος Νέων Πατρῶν· 10-11 **Εἰσ.** 55, 72, 75 **12** 110-112 **13** 113-116 **14** 119 **15** 120-121 **16** 122 **17** 123-126, 128 **18** 133 **19** 136-137 **21** 142, 144-146, 149 **22** 152 **28** 171, 175 **29** 178, 180-182 **32** 196, 198 **34** 208, 211 **35** 215-216, 218-225 **37** 238-240 **38** 245, 248-250 **39** 253 **46** 289 **47** 297, 300 **48** 303-305 **50** 318 **54** 337 **66** 377-378 **73** 402-403 **75** 408, 411 **77** 419, 423 **81** 438 **83** 443 **84** 446 **86** 462, 469 **87** 474, 476 **90** 485 **91** 487 **100** 521 **105** 541 **107** 554 **113** 585 **123** 605 **125** 613 **131** 622-623 **137** 640 **143** 661 **144** 665, 669 **157** 705 **158** 710 **166** 740 **177** 771 **180** 780 **182** 790 **188** 806 **195** 816-817.
Γ ε ρ μ α ν ὸ ς ἱερομόναχος ὁ Κρητικός, ἀπὸ μονὴ Ἁγ. Τριάδος Ὀλύμπου· **13** 118 **41** 261.
Γ ε ρ μ α ν ὸ ς μητροπολίτης Σάρδεων· **44** 281 **97** 511.
Γερμανὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **165** 733.

Γερμανὸς Χατζῆ σύγκελλος Τήνιος· **196** 822.
Γεωργιάδης Χριστόπουλος· **187** 802.
Γ ε ώ ρ γ ι ο ς· **59** 359.
Γεώργιος*· **92*** 491-492, 494.
Γεώργιος· **56** 348.
Γεώργιος· **122** 603.
Γεώργιος Ἀναστασίου Τζιομάγκας· **94** 501.
Γεώργιος Ἀνδρέου Κουκουλᾶς· **196** 822.
Γεώργιος Ἀρβανιτίδης· **Εἰσ.** 70 **157** 703, 708-709.
Γεώργιος Ἀργυρόπουλος· **35** 223 **37** 240.
Γεώργιος Βινάκης· **Εἰσ.** 68 **144** 664-665, 669.
Γεώργιος Βιολάκης, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· **Εἰσ.** 64 **42** 268.
Γεώργιος Γανοχωρίτης· **164** 731.
Γεώργιος δομέστικος ὁ Συρόπουλος· **35** 221.
Γεώργιος ἐξ Ἀθηνῶν· **36** 229.
Γεώργιος Εὐστρατιάδης ὁ Ραιδεστηνός, λαμπαδάριος/πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. ὁ Β′ (ΙΘ′ αἰών) (*)· 10, 13, 18-19 **Εἰσ.** 43, 59-69 **36** 235 **42** 267-268 **43** 270 **51** 323-325, 328 **52** 329 **54** 335-336 **59** 359-361 **60** 364 **66** 378 **67** 379 **73** 403 **74** 406 **80** 436 **93** 497-499 **144** 665, 669 **161** 721 **172*** 756-757. 843.
Γεώργιος ἱεροδιάκονος ἐκ Θερμίων· **86** 472.
Γ ε ώ ρ γ ι ο ς Κ α ρ ύ δ η ς· **Εἰσ.** 68 **50** 322.
Γεώργιος Κοντοπετρῆς· **12** 111 **13** 114 **21** 142 **36** 232 **42** 263 **56** 346 **57** 354 **86** 458 **157** 703.
Γεώργιος Κορέσσιος· **33** 201, 206.
Γεώργιος Κουτρικᾶς· **13** 117.
Γεώργιος λαμπαδάριος ὁ Αἰνίτης· **44** 273-274.
Γεώργιος Μεντζελόπουλος· **46** 295.
Γεώργιος ὁ Α′ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων· **152στ** 692 **175** 765, 767 **187** 801.
Γεώργιος Ὀγουρλοὺς ἐκ Καισαρείας· **165** 735.
Γεώργιος ὁ Κρητικός· 16 **Εἰσ.** 56, 58 **51** 324, 327-328 **72** 393, 396 **76** 414-416 **85** 450-451, 453-454, 456-457 **86** 458, 469-470 **91** 489-490 **92** 494 **93** 499 **97** 508 **98** 514-515 **99** 518 **100** 525-526 **101** 527 **103** 531-536 **104** 539 **105** 540, 542 **106** 545-546, 549 **107** 551-552, 555-556 **110** 570 **111** 572-573, 576, 578 **112** 579, 581-582 **113** 584, 586 **121** 601-602 **124** 607, 610 **125** 612-613 **131** 621, 623-626 **133** 629 **136** 635-638 **137** 639, 641 **138** 642-646 **140** 651 **141** 654, 656 **149** 684 **152ε** 691 **154** 696 **157** 703, 705 **158** 710-712 **159** 714, 716 **160** 717 **161** 719-720 **162** 723 **163** 726-727 **164** 730-732 **165** 734-736, 738 **166** 739, 741-743 **172** 755 **173** 757 **174** 762 **176** 767 **178** 772-774 **179** 775 **180** 779, 781 **181** 784-786 **186** 798 **188** 804 **192** 811.
Γεώργιος ὁ Λέσβιος· **Εἰσ.** 69 **191** 810 **193** 812, 814.
Γεώργιος ὁ Ραιδεστηνός, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. ὁ Α′ (ΙΖ′ αἰών)· **13** 116 **27** 169 **28** 175 **29** 178, 181-182 **35** 215-216, 218-219, 221-222, 225 **36** 229 **37** 237-238, 240 **38** 244-245 **144** 665, **182** 789.
Γεώργιος ὁ Ρύσιος, Παναγιωτίδης, ἱερεύς, πρωτοψάλτης Ἀριτζοῦς· **126** 614-616 **152δ** 691 **165** 734-736, 739.
Γεώργιος Πανάρετος· **21** 142 **35** 222-223 **37** 240 **55** 339 **56** 346 **86** 457 **157** 703.
Γεώργιος παπᾶ Ἰωάννου Μάνος ὁ Ὑδραῖος*· **167*** 744-745 **168*** 746.
Γεώργιος Ποταμιάνος· **144** 665.
Γεώργιος Πετζιλαδῆς ἐκ Πλωμαρίου, μαθητὴς Νικολάου πρωτοψάλτη Σμύρνης*· **165*** 733, 738-739.
Γεώργιος πρωτοψάλτης Γάνου· **35** 220.
Γεώργιος Σαρανταεκκλησιώτης· **188** 805.
Γεώργιος Σκρέκος· **152α** 690.
Γεώργιος Χουρμούζιος· βλ. Χουρμούζιος ὁ Χαρτοφύλακας.
Γεώργιος Ψαλτόπουλος· **99** 519.
Γ ι α ν ν α κ ο π ο ύ λ ο υ Ἐ λ έ ν η **33** 206.
Γ ι α ν ν ό π ο υ λ ο ς Ἐ μ μ α ν ο υ ή λ (βλ. καί: Giannopoulos)· 8, 21-24 **Εἰσ.** 41, 49, 51, 54, 65 **7** 99 **8** 102 **11** 109-110 **13** 118 **21** 149 **22** 155 **25** 163 **30** 191 **34** 207-212 **37** 242 **41** 261 **49** 317 **50** 322 **56** 353 **59** 361 **61** 367 **72** 397 **75** 411 **89** 480 **92** 495 **97** 510-511 **98** 516 **107** 558 **111** 579 **116** 592 **119** 597 **126** 616 **129** 619 **131** 627 **136** 639 **138** 647 **149** 685 **152ζ** 694-695 **184** 795 **195** 817-818.
Γιοβάσκος Βλάχος· **35** 216 **44** 275 **48** «μαθητὴς τοῦ Νέων Πατρῶν» 303.
Γλυκέ. Κουγιά.· **187** 801.

Γουλιέλμος βασιλεὺς Μεγάλης Βρετανίας· **182** 792.
Γρηγόριος· **21** 146 **47** 300.
Γρηγόριος δομέστικος· **35** 214-215.
Γρηγόριος δομέστικος/λαμπαδάριος/πρωτοψάλτης(*)· 13, 15, 17 **Εἰσ.** 55-56, 58 **49** «Γρηγοράσκος» 314-315 **72** 396-397 **76** 414, 417 **78** 428-429 **89** 480 **91** 487-491 **92** 492-494 **97** 508, 510-511 **98*** 512, 514-515 **99** 516 **100** 519-520, 522-524, 526, «τοῦ Λευϊτίδους» 524 **101** 527-528 **102** 529 **103** 532-535, 537 **104** 539 **105** 540, 542-544 **106** 545-546, 548, 550 **107** 551-553, 555-557 **111** 572-575, 577-578, «Γρηγοράσκος» 572 καὶ 578 **112** 579, 582 **113** 583-585 **119** 596 **124** 607-610, 612 **125** 613-614 **127** 617 **129** 618 **131** 621-625, 627 «τοῦ Λευϊτιδος» 621 **133** 629 **134** 632 **135** 633 **136** 635-639, «Γρηγοράσκος» 638 **137** 641-642 **138** 643-647 **140** 652 **141** 654-656 **143** 661, 663 **144** 664-665, «Γρηγοράσκος» 670 **145** 671 **149** 684 **150** 686-687 **151** 688-689 **152ζ** 692, 694 **154** 697 **157** 703, 706-708 **158** 710-713 **159** 714, 716 **160** 717 **161** 718-721, «τοῦ λευϊτιδος» 719 **162** 723-725 **163** 726-727 **164** 729-733 **165** 734, 737-738 **166** 740-743 **167** 744-745 **172** 755 **173** 757 **174** 760 **175** 764 **178** 772-773 **179** 775-776, 778 **180** 779, 781, 783 **181** 784-785, 787-788 **182** 793 **185** 797 **188** 803-804 **191** 810 **192** 811 **193** 813.
Γρηγόριος ἱεροδιάκονος τοῦ Ἁγίου Ἰκονίου· **79** 432 (ἐκ Νεοχωρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως; **79** 432).
Γρηγόριος Μπούνης ὁ Ἀλυάτης· **27** 169 **28** 172-173 **33** 204 **36** 233 **182** 791.
Γρηγόριος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ Ε'· **110** 568, 571 **111** 571-572, 578 **188** 806.
Γρηγόριος ὁ Σαββαΐτης· **32** 196.
Γρηγόριος πρωτοπαπᾶς Χαλδίας· **19** 139.
Γρηγόριος Χίου· **98** 515.
Γρηγόριος Χρυσόγονος· **102** 529, 531.
Γριτσάνης Παναγιώτης· βλ. Παναγιώτης Γριτσάνης.

Δαβὶδ μοναχός· **29** 178, 181.
Δαμασκηνός· **87** 477.
Δαμασκηνὸς ἱερομόναχος· **17** 125 **21** 144.
Δαμασκηνὸς ἱερομόναχος ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος· **29** 184.
Δαμασκηνός (μοναχὸς Ἰβηρίτης;)· **48** 306.
Δαμιανὸς ἱερομόναχος ὁ Βατοπαιδινός· **13** «Ἰβηρίτης» (!) 117 **17** 128 **19** 137 **21** 144, 146 **22** 154 **32** 195-196, 198 **34** 208, 211 **35** 221-222 **37** 238 **38** 245, 248, 249 **46** 290 **50** 321 **73** 402 **87** 475 **107** «διδάσκαλος τῶν Πολιτῶν μουσικῶν» 555 **181** 787.
Δανιὴλ Δεναξᾶς· **186** 800.
Δανιὴλ λαμπαδάριος/πρωτοψάλτης ἐκ Τυρνάβου· 14-15, 18 **8** 102 **21** 146 **23** 156 **34** 210 **39** 255-256 **40** 258-259 **44** 271, 273, 276-280 **45** 282-286 **47** 297-300, 302 **48** 304-306, 308 **49** 310-312, 314 **50** 318, 320-321 **53** 330, 332 **55** 341-342, 344-345 **56** 349-351 **64** 373 **70** 388 **72** 393, 396-397 **73** 398-399, 402 **75** 407-410 **76** 412-413, 415-416 **77** 418-424 **78** 425, 427 **80** 433-435 **81** 438 **82** 441 **83** 443-445 **84** 446-449 **85** 451, 454-456 **86** 458-459, 462, 464-470 **90** 484-486 **91** 487, 489-490 **92** 492-494 **97** 506, 508 **99** 516 **100** 521-526 **101** 527-528 **102** 530 **103** 532-533, 535-536 **105** 541-543 **106** 546-547 **107** 552-553, 555 **109** 561-562, 564-565 **110** 569-570 **111** 575-577 **123** 605 **124** 607 **131** 623, 625-626 **136** 635-637 **137** 640-641 **138** 643, 645-646 **141** 654, 656-657 **143** 661-663 **146** 672, 675 **157** 705, 707 **158** 711-713 **159** 716 **161** 718-721 **162** 722-723 **163** 727 **164** 730-732 **165** 734, 737-738 **166** 742-743 **174** 761 **175** 766 **178** 772 **180** 780-781, 783 **181** 784-785 **192** 810 **193** 813.
Δανιὴλ μοναχὸς Ἁγιορείτης· **29** 178.
Δαφαράνας Σπυρίδων ἀρχιδιάκονος· **175** 767 **176** 769.
Δεναξᾶς· βλ. Μάρκος ἢ Δανιὴλ ἢ Νικόλαος Δεναξᾶς.
Δημήτριος· **38** 250.
Δημήτριος διδάσκαλος· **45** 287.
Δημήτριος δομέστικος· **73** 401 **100** 525.
Δημήτριος Δοκειανός· **35** 215 **36** 231-232, 234 **42** 263-264 **170** 750.
Δημήτριος Κουτσαρδάκης· **Εἰσ.** 68 **48** 309.
Δημήτριος Λαδᾶς· **48** 304.
Δημήτριος Χ. Καραγεῶργος· **152α** 690.
Δημήτριος Λῶτος πρωτοψάλτης Σμύρνης, ὁ Χῖος· **44** 276-277, 281 βλ. καὶ Δημήτριος πρωτοψάλτης.

Δημήτριος Μαρούκας(*)· 13, 15, 18 **50*** 317-319, 322 **83** 443, 445 **84*** 446-447, 450 **143** 662, 664. 841.
Δημήτριος Μοσκέτος, μαθητὴς Ἀνθίμου ἀρχιδιακόνου· **152θ** 694.
Δημήτριος ὁ Μυτιληναῖος· **13** 117 **17** 125 **37** 242.
Δημήτριος ὁ Ραιδεστηνός· **35** 222.
Δημήτριος πρωτοψάλτης (Λῶτος;)· **44** 273
Δημήτριος Στεφάνου· **171** 754.
Δημήτριος Ταμίας πρωτοψάλτης Κρήτης· 11 **25** 161- 163 **26** 165-166.
Δημητρόπουλος Π.· **163** 729.
Διαλησμᾶς Κ.· **188** 806.
Διονύσιος «ταπεινὸς καὶ ἁμαρτωλός»*· 19 **141*** 653, 657. 855.
Διονύσιος Λάτας· **Εἰσ.** 69 **26** 167.
Διονύσιος μητροπολίτης Ἐφέσου· **101** 527 **106** 548 **124** 608 **158** 712 **165** 738 **179** 775.
Διονύσιος, μητροπολίτης Ἡρακλείας· **28** 176 **35** 219 **38** 245.
Διονύσιος μητροπολίτης Λαρίσσης· **33** 206.
Διονύσιος μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας· **38** 250.
Διονύσιος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **38** 249, 251.
Διονύσιος Φωτεινός υἱὸς τοῦ Ἀθανασίου Φωτεινοῦ· **71** 392.
Διονύσιος Ψαριανός, μητροπολίτης Κοζάνης· **56** 353.
Δοκειανός· βλ. Δημήτριος Δοκειανός
Δόμνα Σαμίου **Εἰσ.** 67 **70** 389.
Δοσίθεος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **34** 208 **38** 249, 251.
Δούκας Συρόπουλος· **28** 174 **35** 219 **38** 245.
Δραγούμης Μᾶρκος· βλ. Μᾶρκος Δραγούμης.
Δράκος, μαθητὴς Παναγιώτου Χρυσάφου· **97** 509.

Ἐμμανουὴλ Γούτας· βλ. Μανουὴλ Γούτας.
Ἐμμανουὴλ ὁ Βυζάντιος πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· βλ. Μανουὴλ ὁ Βυζάντιος.
Ἐμμανουὴλ πρωτοψάλτης (ὁ Μανουὴλ Βυζάντιος;)· **124** 610-612.
Ἐμμ. Σαμαριᾶς· **79** 432.
Ἐμμανουὴλ Χρυσάφης· βλ. Μανουὴλ Χρυσάφης
Ἐπιφάνιος Ἰωαννίδης ἱερομόναχος Ταξιαρχίτης Αἰγιαλείας· **189** 808.
Εὐάγγελος Ραιδεστηνός, υἱὸς τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ τοῦ Β΄· **Εἰσ.** 65.
Εὐαγγελινός ὁ Σκοπελίτης(*)· 11 **22*** 149, 152-154 **47** 301-302.
Εὐγένιος· **188** 806.
Εὐγένιος ἱερεύς· **138** 648.
Εὐθύμιος Βατοπαιδινός· **144** 670.
Εὐλόγιος Κουρίλας· **16** 123.
Εὐστάθιος ἐξ Ἰωαννίνων· **17** 124.
Εὐστρατιάδης Σωφρόνιος· βλ. Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης.
Εὐστράτιος Ζωγράφος· **165** 736.

Ζαμπάκης ἢ Τουμπάκης βιβλιοπώλης· **Εἰσ.** 53 **23** 158.
Ζαφείριος Ζαφειρόπουλος· **152στ** 692.
Ζαφειρόπουλος Κ. Ι. Α.· **187** 800.
Ζαφείριος ὁ Σμυρναῖος· 17 **51** 325 **171** 752-754.
Ζαφείριος· **144** 666.
Ζαχαρίας ἱερομόναχος Ραιδεστηνός· **80** 435.
Ζαχαρίας ὁ Χανεντές· **8** 102 **44** 275 **45** 285 **49** 315 **73** 401 **80** 435 **86** 471 **96** 504 **97** 507.
Ζήσης τοῦ Μανωλάκη*· 17 **155*** 698-699.

Θεοδόσιος Γεωργιάδης ἐκ Πύργου· **Εἰσ.** 67 **142** 660.
Θεόδουλος δομέστικος Καλλικρατείας· **35** 221.
Θεόδουλος μοναχός (ὁ παλαιός)· **17** 124 **18** 131 **19** 135 **21** 143 **22** 152 **28** 171 **34** 208 **35** 219 **38** 244 **48** 303 **195** 815.
Θεόδουλος μοναχὸς ὁ Αἰνίτης(*)· 11-12 **17** 123-125 **21*** 142, 147-148 **34*** 207, 210-211.
Θεοδόσιος· **35** 221.
Θεοδόσιος ἱεροδιάκονος ὁ Χῖος· **46** 288-289, 295.
Θεοδωράκης Παπαδημητρίου· **183** 794.
Θεόδωρος Γρίβας· **188** 806.
Θεόδωρος Κουρκουμέλης-Κοθρῆς· **Εἰσ.** 69 **26** 167.

Θεόδωρος Φωκαεύς· **131** 621 **152β** 691 **152στ** 692 **165** 733-736 **166** 741-742 **175** 764, 767 **188** 804 **190** 809.
Θεόδωρος Χαλκηνός*(ι)· **Εἰσ.** 67 **157***(ι) 702, 708-709.
Θεόκλητος μητροπολίτης Μεσημβρίας· **44** 273, 281.
Θεοφάνης Καρύκης Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης (καὶ ὡς «Μητροφάνης»)· **17** 124 **28** 171 **29** 178 **33** 202, 204 **35** 219 **37** 239 **38** 244, 247, **182** «Μητροφάνης» 791.
Θεοφύλακτος Ἀργυρόπουλος· **35** 215, 221.
Θεωνᾶς ἱερομόναχος Σίμωνος Πέτρας· **17** 124-125 **195** 815.
Θηβαῖος· **35** 215.

Ἰάκωβος Βρυώνης*· **130*** 620.
Ἰάκωβος ἱερομόναχος ὁ Χῖος· **86** 462, 471.
Ἰάκωβος ὁ Βυζάντιος (ἢ Πελοποννήσιος;), πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· 13-14, 16, 20 **Εἰσ.** 58, 61, 70 (Γιακουμάκης) **44** 273, 280 **45** 285, 287 **47** 302 **49** 311-313 **50** 317-318 **51** 323-328 **54** 335, 337 **55** 342, 345 **56** 348-349, 352 **60** 364 **65** 374-375 **67** 380 **68** 381-382 **70** 387 **72** 393-394 **75** 411 **76** 412-416 **77** 423 **82** 440 **85** 451-452, 454 **86** 458-462, 465 **91** 486-488 **92** 492 **93** 495-499 **97** 507 **98** 514 **99** 516-517 **100** 519, 521-522 **102** 529 **103** 531, 533, 536 **104** 539 **105** 541-542 **106** 545, 548 **107** 551-556 **108** 558-559 **109** 562, 567 **110** 568-569 **111** 572-573, 576 **112** 582 **113** 584-586 **117** 593 **119** 596 **124** 607 **125** 612-614 **131** 621-623, 625 **136** 635, 637-638 **137** 639-641 **138** 642-644, 646 **140** 651 **141** 654-655, 657 **144** 666 **147** 677, 679 **149** 684 **153** 695 **154** 696 **157** 703, 705-706 **158** 709-713 **159** 714 **161** 720 **162** 722-724 **164** 731 **165** 734-736 **166** 739-743 **171** 752, 754 **172** 755-756 **174** 761 **175** 765 **176** 767-768 **177** 770-772 **178** 772-773 **179** 775 **180** 778-783 **181** 784, 786-787 **188** 803, 805-806 **192** 811, «*Γιακουμάκης*» 812 **193** 813. 857.
Ἰγνάτιος ἱερομόναχος Καπελέτης· **33** 201.
Ἱλαρίων ἱερομόναχος· **1** 86.
Ἱμαράκης Μανουὴλ· **Εἰσ.** 63 **119** 597.
Ἱππόλυτος Χίου· **25** 161.
Ἰωακεὶμ ἱεροδιάκονος· **113** 586.
Ἰωακεὶμ μητροπολίτης Ἀγκύρας· **38** 244.
Ἰωακεὶμ μητροπολίτης Βιζύης Σαλαμπάσης· **13** 116 **17** 124-125 **19** 139 **21** 144 **22** 152 **35** 220, 222, 224 **37** 239-240 **46** 290 **48** 303 **87** 475-476 **90** 482.
Ἰωάννης*· 15 **81*** 436, 438-439.
Ἰωάννης*· **139*** 648-650.
Ἰω. Ἀ. Παπαδημητρίου· **92** 494.
Ἰωάννης Ἀνδρέου, μαθητὴς κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]· **44** 278-279, 281 (μᾶλλον ὁ ἴδιος μὲ τὸν Ἰωάννη Ἀνδρέτο).
Ἰωάννης Βλάχος· **48** 305.
Ἰωάννης Βλησίδης· **184** 796.
Ἰωάννης Γεωργίου Καρατζᾶς, βοεβόδας καὶ ἡγεμόνας πάσης Οὐγγροβλαχίας· **180** 782, 784.
Ἰωάννης Γλυκύς· 11 **5** 92 **13** 113 **17** 123, 125 **18** 129 **19** 135 **21** 142 **22** 150 **25** 163 **27** 168-170 **28** 171 **34** 208 **35** 215-217, 219 **36** 232-234 **37** 238 **38** 244 **38** 245 **39** 253 **44** 273 **47** 296 **60** 362 **66** 377 **77** 417 **88** 479 **90** 481 **92** 492 **100** 520 **123** 605 **124** 610 **132** 628 **138** 644 **141** 656 **145** 671 **161** 718 **169** 747 **182** 790.
Ἰωάννης Θεοδοσίου· **134** 633.
Ἰωάννης Κώνστας ἱερεὺς Νομοφύλακας Χίου, πατέρας τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα· **113** 583, 586.
Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ χώρας Νεοχωρίου· **10** 103.
Ἰωάννης· **35** 221.
Ἰωάννης Κακούρης(ι)· *Α.* **154***(ι) 696, 698.
Ἰωάννης Καποδίστριας· **184** 795.
Ἰωάννης Κολώνης ψάλτης· **196** 822.
Ἰωάννης Κομνηνοῦ· **64** 376.
Ἰωάννης Κονιδάρης Κεφαλληναῖος*(ι)· 16 **108** 558-560 **170***(ι) 752 **175** 764.
Ἰωάννης Κουκουζέλης, Παπαδόπουλος μαΐστωρ· 6 **1β** 86 **5** 91-93 **10** 104 **12** 111 **13** 113-116 **17** 126 **18** 130 **19** 136 **21** 142, 146 **22** 153 **25** 161 **27** 169-170 **28** 173-174 **29** 180-182, 184, 186 **30** 189 **31** 194 **32** 196 **33** 204 **34** 207 **35** 213-215, 219 **36** 229-234 **37** 236-237 **38** 243-244, 247 **39** 253 **42** 263-266 **43** 268 **44** 275 **45** 282 **46** 290 **47** 297, 300 **49** 311 **50** 318 **55** 339-340 **56** 346 **57** 353-354 **72** 394 **75** 409 **76** 414 **77** 419 **78** 425 **80** 433 **82** 440 **83** 443 **86** 457-458, 462 **90** 483-484 **91** 488 **100** 522-523 **103** 533 **106** 547 **108** 558 **110** 569 **124** 608, 611 **138** 644 **141** 655 **143** 661 **144** 668 **157** 703 **158** 712 **165** 733

166 741 **170** 748-751 **174** 763 **175** 765 **178** 774 **179** 775, 777 **180** 778 **182** 790-791 **192** 811.

Ἰωάννης Κουλούρης· **92** 494.

Ἰωάννης λαμπαδάριος Κλαδᾶς· **5** 92, **13** 114, 117 **17** 126 **18** 132 **19** 136 **21** 142-143 **25** 161 **27** 169-170 **28** 172-173 **29** 180, 182 **33** 199, 202-203 **35** 215, 217-222, 224-225, 227 **36** 229-234 **37** 239-240 **38** 245-247 **39** 254 **42** 263 **44** 271 **47** 297, 300 **49** 313 **54** 335 **55** 339, 342 **56** 346, 348 **57** 354 **77** 422 **86** 457-458 **87** 477 **90** 484 **91** 490 **100** 520 **102** 529 **103** 531-532 **105** 542-543 **107** 552-553 **113** 584 **127** 616-617 **136** 638 **137** 640 **145** 671 **157** 703, 706 **158** 710 **162** 724 **163** 726 **164** 729 **166** 742 **180** 781-782 **182** 791 **192** 811.

Ἰωάννης Λάσκαρης· **27** 169 **28** 171 **33** 203 **35** «Πηγονίτης» 221 **36** 232 **182** 791.

Ἰωάννης Μαρκέτης· **30** 191.

Ἰωάννης Μαρτίκας· **195** 818.

Ἰωάννης Ξηρός· **42** 263.

Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· **35** 218-219, 221, 226-227 **37** 236 **39** 251 **42** 264 **43** 268 **60** 362 **86** 459, 461 **104** 539 **107** 551 **137** 639 **138** 642 **149** 684 **157** 703 **180** 779 **192** 811.

Ἰωάννης ὁ Ζακχαῖος· **35** 221.

Ἰωάννης ὁ Τραπεζούντιος, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.(*)· 13, 17-18 **13** 115, 118 **21** 142-143 **35** 217 **37** 239, 243 **39** 252-256 **40** 258-259 **42** 267 **43*** 268-270 **44** 271-273, 275, 277, 279 **45** 283-286 **46** 288 **47** 297-299 **48** 306 **49** 310-311, 313-315 **50** 317-318, 321 **55** 339-340, 344-345 **56** 349-350 **62** 368 **64** 373 **70** 387 **72** 394, 396 **75** 407-408, 410 **76** 412, 416 **77** 418-419, 423 **78** 425 **79** 430 **80** 433 **81** 436-438 **82** 440 **83** 443 **84** 446, 449 **85** 451-455 **86** 458-462, 466-467, 470 **87** 473-474, 478 **90** 481 **91** 488-490 **92** 492 **97** 507-508 **98** 514 **99** 516-517 **100** 520, 523, 525 **103** 531-534 **105** 542 **106** 545-547, 549 **107** 552, 555 **109** 561-563, 565 **110** 569 **111** 574 **113** 584 **116** 590 **121** 601 **124** 610-611 **131** 623 **132** 628 **133** 629 **137** 640-641 **138** 643-644, 646 **141** 654-656 **143** 661 **145** 671 **146** 672, 675 **154** 697 **157** 706-707 **158** 710-711 **159** 714, 716 **160** 717 **161** 718 **162** 722-724 **163** 726-727 **164** 729-732 **165** 735-736, 738 **166** 740, 742 **172** 755 **173** 757 **175** 766 **176** 767-768 **178** 773-774 **180** 781 **181** 784-787 **185** 797 **192** 810 **196** 818, 821. 838.

Ἰωάννης παπᾶ Ἰορδανίδης· **77** 424.

Ἰωάννης Πλιατόκας· **169** 748.

Ἰωάννης Πλουσιαδηνός· **35** 219.

Ἰωάννης πρωτοψάλτης· **185** 797.

Ἰωάννης πρωτοψάλτης· **5** 92.

Ἰωάννης πρωτοψάλτης ὁ Οὐρανιώτης· **35** 221.

Ἰωάννης πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. ἐκ Νεοχωρίου· **74** 406, **147** 679.

Ἰωάννης Σγουρόπουλος διάκονος· **35** 221 **86** 458.

Ἰωάννης Χατζηπαρασκευᾶς, μαθητὴς Ἀποστόλου Κώνστα*· 19 **114*** 586, 588. 851.

Ἰωάννης Χελίδης· **33** 202 **34** 208 **35** 219.

Ἰωάννης Χρυσοβέργης· **21** 144 **29** 184 **195** 816-817.

Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς , δάσκαλος τοῦ Μελετίου-Ματθαίου Ἐφεσίου (ὁ ἴδιος μὲ τὸν μητροπολίτη Φιλιππουπόλεως Ἰωαννίκιο;)· **97** 510.

Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος*· 12, 18 **30*** 184, 189, 191 **31*** 192, 194-195. 834.

Ἰωαννίκιος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως ὁ ἀπὸ Ἐλασσῶνος· **97** 509-510.

Ἰωάσαφ μητροπολίτης Ἀγχιάλου· **Εἰσ.** 73 **44** 273, 281.

Ἰωάσαφ μοναχὸς ὁ νέος Κουκουζέλης· **17** 126 **18** 132 **19** 136 **21** 143 **28** 172 **33** 202 **35** 226 **38** 245 **87** 477.

Ἰωσὴφ Βατοπαιδινός· **97** 508.

Ἰ ω σ ὴ φ ἱερομόναχος Λαζέος ἢ Λαζόπουλος, ἡγούμενος τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ· **6** 94.

Ἰωσὴφ ἱερομόναχος Θεολογίτης ἐκ Ζάρκου*· 16 **133*** 629-631.

Καβάλης Α.· **152στ** 692.

Καΐρη οἰκογένεια· **Εἰσ.** 70, **178** 774.

Κακούρη, οἰκογένεια· **Εἰσ.** 69.

Καλλίνικος διάκονος Λαυριώτης ἐκ Παλαιᾶς Πάτρας*· 13 **48*** 303, 306, 309.

Καλλίνικος ἱεροδιάκονος*· 12, 18 **36*** 229, 234-235. 836.

Καλλίνικος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **38** 244.

Καλλίνικος Προύσης καὶ Μουντανίων· **35** 217.
Κάλλιστος ἱερομόναχος· **48** 303.
Καλογερόπουλος Γεώργιος· **Εἰσ.** 51.
Καμπάνης· **34** 207.
Καμπανίδης· βλ. Παναγιώτης Καμπανίδης.
Κανδρῆ, κυρία ἐκ Σίφνου· **Εἰσ.** 68 **4** 90 **50** 322 **143** 664.
Καρὰ Ἀγγελική· **Εἰσ.** 38-39, 49, 74, 82-83.
Καραβίας Ν., βιβλιοπώλης· **Εἰσ.** 68 **56** 352.
Καραγκούνης Κωνσταντῖνος· 25 **19** 139 **33** 206.
Καρακατσάνης Χαράλαμπος· 25 **120** 598.
Κατερίνα Κακούρη· **154** 698.
Κεσίσογλους Χ.Σ.Α. · **132** 629.
Κλέντος Ἰωάννης ἐκ Ζούρτης· **Εἰσ.** 51.
Κλέντος Νικόλαος· **Εἰσ.** 00 **44** 281.
Κλεομένης· **152α** 690.
Κλήμης ἱερομόναχος ὁ Μυτιληναῖος, Λέσβιος· **19** 139 **21** 144 **28** 176 **33** 201-202 **34** «ἱερομόναχος Βατοπαιδινός» 207 **35** 215, 219-221 **37** 237-238 **174** 762 **181** 786 **182** 789.
Κοντοπετρῆς· βλ. Γεώργιος Κοντοπετρῆς.
Κορέσσιος· βλ. Γεώργιος Κορέσσιος.

Κοσμᾶς· **37** 238.
Κοσμᾶς Μακεδὼν ἱερομόναχος Ἰβηρίτης· **7** 98 **22** 152 **29** 178-179, 184 **35** 215, 219-221 **38** 245, 249-250 **39** 252.
Κοσμᾶς ὁ Χῖος· **97** 508, 511.
Κοσμᾶς πάτερ· **139** 650.
Κοσμᾶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας· **35** 216, 228.
Κουκουμᾶς (Νικόλαος)· 12 **27** 168 **28** 173 **33** 201 **34** 207 **35** 213-214 **42** 263, 266-267.
Κουρτεζᾶς· βλ. *Ἀντώνιος ἱερεὺς Λ.*
Κράλης ἱερεὺς καὶ Σακέλλιος· **18** 133 **35** 217-218.
Κρητικού Φλώρα· 26 **7** 99 **26** 167.
Κυπριανὸς Γανοχωρίτης*· 13, 18 **49*** 310, 315-316. 840.
Κυπριανὸς Μακαριώτατος Κύπρου· **144** 666.
Κυριαζῆς ἀναγνώστης Κωνσταντίνου Κώστογλου ἀπὸ τὸ Βελεστίνο*· **164*** 729, 733.
Κυριάκος Σαράντους· **116** 592.
Κυριάκος Σκουλιδᾶς ἢ Κουλιδᾶς· 20 **195** 815, 817. 858.
Κυριακὸς Φιλοξένης ἱερεύς· **152γ** 691.
Κύριλλος ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας· **90** 483.
Κύριλλος Δρύστρας· 16 **85** 456 **124** 608.
Κύριλλος ἐπίσκοπος Γάνου καὶ Χώρας· **Εἰσ.** 73 **44** 275 **49** 314-315 **86** 461.
Κύριλλος ἐπίσκοπος Τήνου ὁ Μαρμαρηνός· 10 **Εἰσ.** 51-52 **39** 254, 256 **44** 278, 279 **48** 306 **86** 461, 465.
Κύριλλος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **182** 793.
Κύριλλος ὁ Ναουσαῖος· **13** 118.
Κωνσταντῖνος, διάδοχος θρόνου· **175** 765, 767 **187** 801.
Κωνσταντῖνος διδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἄρτα, μαθητὴς Γρηγορίου πρωτοψάλτου καὶ Πέτρου τοῦ Ἐφεσίου*· 17 **173*** 757-759 **174*** 759 **179*** 775, 777-778 **180*** 778, 783-784 **181*** 784, 788 **182** 792-793.
Κωνσταντῖνος ἐξ Ἀγχιάλου· **28** 174, 176 **29** 177 **32** 196 **33** 202-203 **34** 208 **35** 213, 216, 218-219, 221 **37** 238-239 **38** 244-245.
Κωνσταντῖνος ἱερεὺς Χαρτοφύλακας· **65** 376.
Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς· **19** 135 **22** 150 **28** 173 **33** 202 **35** 213, 223 **37** 240 **38** 243, 250 **42** 267.
Κωνσταντῖνος ὁ Βυζάντιος, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· 10, 16 **Εἰσ.** 55-56, 58, 61, 64 **59** 358 **74** 405-406 **75** 411 **77** 424 **93** 498-499 **111** 572, 578 «Κωστῆς» 572 **121** 602 **126** 615-616 **136** 637-638 **143** 663-664 **144** 668 **163** 728 **165** 733-739 **166** 742, 744 **188** 804 **191** 810.
Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, αὐτοκράτορας· **170** 749.
Κωνσταντῖνος Πελαχρόνιος· **162** 725.
Κωνσταντῖνος Σταυριανὸς ὁ Λαζός· **13** 115.
Κωνσταντῖνος ψάλτης Ἁγ. Παρασκευῆς Χάσκιοϊ· **73** 404.
Κωνσταντίνου Γεώργιος 26 **59** 362 **90** 486.

Κωνστάντιος Α' Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Σιναίου· **Εἰσ.** 61 **93** 498.

Λαλούτζος· **27** 170 **28** 173 **37** 238 **38** 249.
Λαυρέντιος· **17** 124, 128 **29** «ἱερομόναχος Σιμωπετριώτης, Ἁγιορείτης» 178.
Λέων ΣΤ' ὁ σοφός· **13** 113 **17** 123 **19** 135 **21** 142 **22** 150 **25** 163 **33** 204 **34** 208 **35** 216 **37** 238 **38** 244 **39** 252 **44** 273 **47** 296 **60** 362 **66** 377 **77** 417 **87** 473 **88** 479.
Λεωνίδας Ἀστέρης· **51** 323.
Λογγίνος μοναχός· **27** 169 **28** 172 **33** 204 **35** 226.
Λουδοβίκος βασιλεὺς Γαλλίας· **182** 792.

Μακάριος ἐκ τῆς μονῆς Κορώνης τῶν Ἀγράφων· **189** 808.
Μακάριος ἱερομόναχος μονῆς Κύκκου· **13** 115-116.
Μακάριος ἱερομόναχος ὁ Βερροιαῖος· **13** 117-118 **44** 279.
Μανουγρᾶς· **5** 92.
Μανουὴλ Ἀγαλλιανός· **33** 203 **35** 213, 215, 218 **36** 234 **42** 263 **127** 616 **174** 763 **182** 790.
Μανουὴλ Ἀργυρόπουλος· **35** 215, 222 **37** 240 **42** 263.
Μανουὴλ Βλατηρός· **35** 219, 222, 225.
Μανουὴλ Γαζῆς· **17** 123 **18** 129 **19** 135 **21** 143 **22** 150 **27** 168 **32** 196 **35** «λαμπαδάριος» 220 **37** 238 **38** 244 **39** 252 **42** 267 **44** 271 **47** 297 **48** 303 **77** 418 **85** 452 **86** 460 **87** 474 **90** 481.
Μανουὴλ Γεδεών· **Εἰσ.** 56, 70.
Μανουὴλ (ἢ καὶ Ἐμμανουήλ) Γούτας **13** «ὁ Θετταλός»· 115, 117 **17** 124-125 **21** 142 **22** 154 **35** «ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης» 227 **40** 258 **46** 293 **47** 302 **48** 304 **73** 401.
Μανουὴλ Δούκας Χρυσάφης, λαμπαδάριος τοῦ εὐαγοῦς βασιλικοῦ κλήρου· 13 **4** 89 **13** 114-117 **17** 124-126 **18** 131-132 **19** 135-136 **21** 142-143, 145 **22** 153 **25** «Ἐμμανουήλ» 161 **27** 169-170 **28** 172-176 **29** 177, 179-182, 184, 186 **32** 196 **33** 199, 202 **34** 207, 210 **35** 213-214, 218-227 **36** 230-234 **37** 237-242 **38** 244-249 **42** 263-264 **44** 279 **45** 282 **46** 293 **47** 297, 300 **48** 304 **55** 339, 342 **56** 346, 348 **57** 354 **75** 410 **85** 453 «Ἐμμανουήλ» 455 **86** 457-458, 462, 467, 469 **87** 476-477 **90** 482 **97** 508-509 **100** 522 **106** 546 **111** 575 **113** 585 **124** 609-610 **157** 703 **162** 724 **166** 741 **170** 749-750 **174** 763 **179** 777 **181** 785 **182** 790.
Μανουὴλ Ἰμαράκης· βλ. Ἰμαράκης.
Μανουὴλ Καββάκος· **33** 202, 203, 206.
Μανουὴλ Κορώνης υἱὸς τοῦ Δοκειανοῦ· **35** 224.
Μανουὴλ ὁ Βυζάντιος πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. (καὶ ὡς Ἐμμανουήλ)· 17 **Εἰσ.** 63 **67** 380-380 **72** 393, 397 **91** 486 **108** 558 **110** 568, 571 **111** 571, 575-578 **124** 608, 612 (καὶ 610-611;) **125** 612 **145** 670 **153** 695 **158** 709, 712 **161** 719-720 **162** 722 **163** 726 **172** 756 **174** 760 **175** 765 **185** 797. Βλ. καὶ Ἐμμανουὴλ πρωτοψάλτης.
Μανουὴλ ὁ Μέγας Ρήτωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ Κορίνθιος· **34** 208 **56** 346.
Μανουὴλ υἱὸς τοῦ Κορώνη· **35** 221-222.
Μαντζούρης Μιχάλης· 8 **Εἰσ.** 39, 49, 82.
Μαντζούρης Νικόλαος· **Εἰσ.** 39, 82.
Μανωλάκης **77** 424.
Μάρκος δομέστικος· 17 **174** 760-761, 763.
Μάρκος Δεναξᾶς· **186** 800.
Μάρκος Δραγούμης· 25 **Εἰσ.** 65.
Μάρκος, μητροπολίτης Κορίνθου· **29** 177 **35** «ἱερομόναχος» 219, «τοῦ Ξανθοπούλου» 221, «ὁ Εὐγενικός» 221, 222, 227 **36** 232 **42** 263.
Μάρκου Γαλάντη βιβλιοχαρτοπωλεῖον· **Εἰσ.** 70 **117** 593.
Ματθαῖος ὁ Βατοπαιδινός· βλ. Μελέτιος-Ματθαῖος.
Μελέτιος ἀρχιερεὺς (Κλαυδιουπόλεως;) *ἐκ Σαντορίνης*(ι)·* **96*** 505.
Μελέτιος ἱερομόναχος Σιναΐτης ὁ Κρῆς ὁ νέος· **44** 272, 275, 277-278, 280 **45** 283, 286 **47** 298-299 **82** 440, 441, 452 **70** 388 **84** 449 **86** 460, 471 **91** 488 **100** 522 **103** 532 **106** 548 **108** 558 **181** 786.
Μελέτιος ἱερομόναχος ὁ Ναουσαῖος(*)· **13*** 115, 118.
Μελέτιος-Ματθαῖος ὁ Εφέσιος, Βατοπαιδινός(*)· 16, 19 **97*** 507-511 **136*** 634-635, 637-639 **144*** 664-670 **152β** 690-691. 849, 854.

Μελέτιος μητροπολίτης Προύσης· **94** 500 **148** 680.
Μελέτιος ὁ Σιναΐτης ὁ Κρητικός, ἱερομόναχος, ὁ παλαιός· **18** 133 **19** 137, 139 **21** 146 **34** 211 **39** 255 **44** 280 **47** 301-302 **48** 305 **49** 314 **50** 321 **72** 396 **73** 401-402 **75** 411 **76** 416 **77** 422 **83** 445 **84** 449 **90** 485 **100** «ὁ παλαιός» 525 καὶ 526 **112** 582 **121** 601 **159** «τοῦ παλαιοῦ» 714.
Μελέτιος ὁ Σιναΐτης Παλαμᾶς· **100** 525.
Μελέτιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **34** 208, 211.
Μελιδώνης· 29 **33** 206.
Μελχισεδέκ, ἐπίσκοπος Ραιδεστοῦ(*)· 12, 18 **Εἰσ.** 72 **6*** 93-94 **19** 135 **22** 152, 154 **28** 174 **32** 196 **33** 203 **34** 208 **35** 216 **37** 238 **38** 244 **90** 483. 828.
Μελχισεδὲκ ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὸ Ἡσυχαστήριο Ἅγ. Ὀνουφρίου, πλησίον μονῆς Παντοκράτορος*· **29*** 177, 185-186.
Μητροφάνης ἱερομόναχος· **37** 238.
Μητροφάνης Καρύκης· βλ. Θεοφάνης Καρύκης.
Μιαούλης· **188** 806.
Μιχαὴλ Ἀνανεώτης· **35** 215 **37** 237.
Μιχαὴλ ἱερεὺς Κουκουλᾶς· **35** 221.
Μιχαὴλ Μαζοκόπος· **162** 725.
Μιχαὴλ Παπαδάκης· **Εἰσ.** 69 **97** 511.
Μπαλαγεῶργος Δημήτρης· 26 **7** 99 **21** 148 **34** 211.
Μπαλάσιος Βλήτης Γαστουνιώτης*(;)· **94** 500-501 **148***(;) 681.
Μπαλάσης, ἱερεὺς καὶ Νομοφύλακας (καὶ ὡς Βαλάσιος)· 12 **Εἰσ.** 73 **10** 105 **11** 110 **13** 113, 115-117 **17** 123-126, 128 **18** 130-133 **19** 135-138 **21** 143-146, 148 **22** 150, 152-154 **29** 178-184 **32** 195-196, 198 **34** 207-208, 211 **35** 212, 214-216, 218-227 **36** 229-230 **37** 236-240, 242 **38** 244-250 **39** 252-255 **41** 259-262 **42** 264 **43** 268 **44** 275 **45** 285 **46** 288-290, 292 **47** 297-302 **48** 303-305 **49** 314-315 **50** 321 **73** 401-403 **75** 408-411 **76** 414 **77** 418-423 **83** 443 **84** 449 **86** 462, 469 **87** 474-477 **90** 482-485 **96** 504 **100** 525 **104** 539 **106** 549 **113** 585 **121** 601-602 **140** 651 **143** 661 **157** 703 **164** 731 **170** 750 **180** 779 **182** 790 **192** 811 **195** 815.
Μπογιαντζῆς Γρ.· **163** 729.
Μπούρης· **46** 296.
Ναθαναὴλ ἱερομόναχος· **33** 202.
Ναθαναὴλ μητροπολίτης Νικαίας· **35** 219, 221-222.
Νεκτάριος· **21** 144.
Νεκτάριος Βλάχος· **188** 805.
Νεκτάριος ἱερομόναχος ὁ Μυτιληναῖος· **17** 125.
Νεκτάριος ἱερομόναχος ὁ Ραιδεστηνός· **80** 435.
Νεκτάριος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **11** 106
Νεόφυτος ἱεροδιάκονος ἀπὸ ἐνορία Ἀγοὶ Καπίου Κωνσταντινούπολης (μαθητὴς Κων/νου πρωτοψάλτου;)*· 13-14 **53*** 330, 332 **69*** 383, 385-387 **74*** 404-406 **76** 417 **78***(;) 425, 429. 842.
Νεόφυτος ἱεροδιάκονος Μυτιληναῖος*(;)· **178***(;) 772.
Νεόφυτος ἱερομόναχος ἀρχιμανδρίτης Ἀντιοχείας· 11 **11** 109.
Νεόφυτος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **93** 498.
Νεόφυτος Πατριάρχης Ἀντιοχείας· **34** 208 **38** 249, 251.
Νεόφυτος Χιλανδαρινός*· 16 **142*** 658, 660.
Νηλεὺς Καμαράδος· **Εἰσ.** 67 **142** 660.
Νήφων μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας· **144** 665.
Νικηφόρος Ἠθικός· **5** 91 **19** 136 **22** 152 **27** 169 **28** 172 **33** 204 **34** 210 **35** 215, 220, 222, 227 **36** 231-233 **37** 237 **38** 246.
Νικηφόρος ἱεροδιάκονος δάσκαλος Ἀθανασίου Μεσημβριανοῦ· **124** 610-611.
Νικηφόρος Καντουνιάρης ὁ Χῖος· **72** 397 **97** 511.
Νικηφόρος μητροπολίτης Νικομηδείας· **62** 368.
Νικόδημος μητροπολίτης Χαλκηδόνος· **35** 216-217, 228.
Νικόλαος· **166** 740.
Νικόλαος αὐτοκράτορας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν· **182** 792.
Νικόλαος Βλησίδης ἱεροδιάκονος· **107** 558. Βλ. καὶ **184** 796.
Νικόλαος Γεωργίου πρωτοψάλτης Σμύρνης· **124** 610 **165** 735-736, 739 **188** 806.
Νικόλαος Δεναξᾶς· **186** 800.

Νικόλαος Ἰ. Φώσκολος*· **153*** 695.
Νικόλαος ὁ Ἀσὰν ἀπὸ τὴν Κύπρο· **35** 221.
Νικόλαος Παλαμίδης· **184** 796.
Νικόλαος Ραιδεστηνός, υἱὸς τοῦ Γεωργίου Ραιδεστηνοῦ τοῦ Β'· 10 **Εἰσ.** 60, 63-67 **41** 262 **42** 268 **43** 270 **59** 361 **60** 364 **66** 378 **73** 403-404 **74** 406 **80** 436 **93** 499.
Νικόλαος τοῦ παπᾶ Σπυρίδωνος*· **94*** 500-501.
Νικολόπουλος Σ. ἐκ Λεπρέου· **Εἰσ.** 51.

Ξένος Κορώνης, πρωτοψάλτης τῆς Ἁγίας Σοφίας· **5** 91-93 **13** 114, 116 **17** 126 **18** 130-131 **19** 135, 138 **21** 143 **22** 152 **23** 156 **27** 168-169 **28** 172, 174 **29** 177, 180 **33** 201 **34** 207 **35** 213-215 «Ξενοφών» 215, 217, 219, 221-222, 224, 227 **36** 231-234 **37** 238-239 **38** 244-245, 249 **39** 253 **42** 263-264 **44** 275 **47** 297 **49** 311 **55** 341 **56** 346, 348 **57** 354 **75** 409, 411 **77** 419 **85** 453 **86** 458, 463 **87** 474 **90** 484 **103** 533 **106** 549 **109** 563 **111** 574 **136** 634 **170** 748, 750 **182** 791.

Ὀγουρλούς· βλ. Γεώργιος Ὀγουρλούς.
Ὄθων Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων· **182** 792.
Ὄλγα Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων· **152στ** 692 **175** 765 **187** 801.
Ὀνούφριος Ἰωάννης Βυζάντιος· **152η** 694.

Παγκράτιος μοναχός· **28** 174 **35** 218-219, 224, 226 **38** 245.
Παΐσιος ἱερομόναχος· **10** 105
Παΐσιος μοναχός· **35** 219.
Παΐσιος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **35** 216, 228.
Παΐσιος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας· **34** 208.
Παλάτιος ἐκ Μελενίκου· **29** 182 **35** 216.
Παναγιώτης Γριτσάνης· 12 **Εἰσ.** 69 **26** 167 **42** 263, 265, 267 **87** 473, 477-478.
Παναγιώτης διδάσκαλος· **10** 105.
Παναγιώτης Καμπανίδης· **Εἰσ.** 70 **156** 701-702.
Παναγιώτης Κηλτζανίδης Προυσαεύς· **188** 804-805.
Παναγιώτης Πελοπίδης ὁ Πελοποννήσιος· **92** 493 **149** 682.
Παναγιώτης Χαλάτζογλους ὁ Τραπεζούντιος, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.· **18** 133-134 **19** 139 **21** 146 **37** 243 **38** 248, 250 **39** 255 **44** 280 **47** 301 **49** 315 **55** 344 **56** 352 **73** 401-402 **75** 410-411 **77** 423-424 **83** 445 **86** 469 **90** 484-485 **97** 506 **100** 525-526 **121** 601 **159** 716 **164** 732 **166** 743 **188** 806 **196** 820.
Παναγιώτης Χρυσάφης πρωτοψάλτης· βλ. Χρυσάφης ὁ νέος.
Παναγούλιας Γ.· **163** 729.
Πανάρετος· βλ. Γεώργιος Πανάρετος.
Πανούτσος· βλ. Χρήστος Πανούτσος.
Παπαδόπουλος Γεώργιος· 26 **188** 800.
Παπαγιάννης Γρηγόρης· **Εἰσ.** 82
Παπαδόπουλος Κεραμεὺς Ἀθανάσιος· 26 **51** 325.
Παπαδόπουλος Κ. Δ.· **56** 345.
Παπαεμμανουὴλ Γ.· **123** 606.
Παπλιγκίνης Κ.· **163** 729.
Παρθένιος Κυπρέος· **11** 109.
Παρθένιος Μηλαῖος(*)(ι)· 13, 18 **Εἰσ.** 73 **44***(ι) 270, 273, 280, 281 **45***(ι) 282-283, 287 **70** 389. 839.
Παρθένιος ὁ Χῖος· **44** 281 (ὁ ἴδιος μὲ τὸν Παρθένιο Μηλαῖο;).
Παρθένιος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας· **38** 249, 251.
Παῦλος ἱερεύς· **17** 124-125 **35** 219 **195** 815.
Παῦλος, μαθητὴς Πέτρου Μπερεκέτη·* 10-11 **7*** 95, 99 **19*** 134, 139.
Παῦλος παπα-Παναγιώτου Πελοποννησίου· **167** 744-745.
Περιστέρης Σπυρίδων· **20** 141.
Πέτρος· **188** 806.
Πέτρος, συνθέτης χερουβικῶν (Ἐφέσιος; Συμεὼν Ἁγιοταφίτης;)· 15 **99** 517-519.
Πέτρος Βασιλέας Μοσχοβίας, ὁ Μέγας· 12 **35** 217, 228.
Πέτρος ὁ Ἐφέσιος· 17 **98** 518-519 **131** 627 **144** 668 **163** 726 **171** 752-753 **173** 759 **174** 759-761, 763 **179** 778 **181** 788.
Πέτρος Μπερεκέτης ὁ Βυζάντιος· 10-11 (Τζελεμπῆς), 12 **Εἰσ.** 77, 79 **7** 95-99 (νέος Γλυκύς) **13** 115-117 **17** 123-126, 128 **18** 129 «Τζελεπῆς ὁ Βυζάντιος» 130-134 **19** 134-139 **21** 143-148 **22** 154 **29** 184 **34** 0 **34** 207,

«μακαριστὸς διδάσκαλος» 208, 210-212 **35** 213-228 **36** 229-231 **37** «δομέστικος τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας» 241, 242-243 **38** 249-250 **39** 252-255 **40** 256-258 **44** 272, 279-280 **45** 286 **46** 288-289, 293 **47** 296-297, 299-302 **48** 305 **49** 311, 313-315 **50** 321 **55** 344 **56** 349, 352 **57** 356 **66** 377 **67** 380 **72** 396-397 **73** 401-403 **75** 407, 409-411, «Τζελεπῆς» 409 **76** 416 **77** 419-423 **78** 428 **80** 433, 435 **83** 445 **84** 448-449 **86** 462, 469 **87** 473-474, 476-477 **90** 481-482, 484-485 **91** 488 **96** 504 **97** 506-507, 510 **98** 514 **100** 519, 525 **103** 531 **105** 541, 543 **107** 551, 553 **108** 559 **111** 572-573, 578 **112** 580-581 **121** 601-602 **123** 605 **124** 611 **131** 621, 626 **137** 639 **138** 642, 647 **142** 660 **143** 663 **146** 674 **152δ** 691 **154** 696 **157** 705, 707 **158** 709 **162** 722 **164** 731 **165** 734, 738 **166** 739, 743 **174** 762-763 **175** 765 **180** 779, 782 **182** 789-790 **188** 806 **192** 811 **195** 815-817 **196** 820-821.

Πέτρος ὁ Βυζάντιος, δομέστικος/λαμπαδάριος/πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε.(*)· 13-14, 16-17, 19 **Εἰσ.** 54, 56-57, 59, 73 **42***(ι) 262, 267 **43** 268 **44** 271, 275-278, 280 **45** 282, 284, 286 **46** 293 **49** 311-313 **50** 317-318, 320-321 **51** 325, 327 **52** 329 **54** 335, 337-338 **55*** 338-345 **56** 348-353 **57*** 353-354, 356 **58*** 357-358 **59*** 358-362 **60*** 362, 364 **61*** 365-367 **62*** 367-368 **63***(ι) 369, 371 **64** 373 **67** 378-379 **68** 381, 383 **70** 388 **71** 390, 392 **72** 393-396 **74** 405 **75** 409, 411 **76** 414 **77** 419, 423 **78** 425 **79** 432 **82** 440-442 **83** 443, 445 **84** 447-448 **85** 451-456 **86** 458-460, 462-464, 467, 469, 471-472 **89** 480 **91** 487, 489-490 **92** 493-494 **93** 496, 499 **95** 502 **97** 506, 510-511 **98** 512, 515 **99** 517-518 **100** 521-523, 525 **102** 530 **103** 533, 535-536 **105** 541, 543 **106** 545, 548 **107** 552 **108** 559 **109** 561-562, 565-567 **110** 568-569 **111** 574-575, 578 **112** 579-580 **113** 583-584 **114** 586-587 **116** 590, 592 **119** 595, 597 **123** 604 **124** 607-609 **129** 618 **130** 620 **131** 621-623, 625-626 **132** 627-628 **134** 631-632, «ὁ Φυγᾶς» 631 **135** 633 **136** 635-636 **137** 639-640 **138** 642, 644, 646 **139** 648, 650 **140** 650 **141** 654-657 **142** 658 **143** 662 **146** 675-676 **149** 684 **150** 686 **151** 688 **155** 698 **156** 700 **157** 705, 707 **158** 710, 712 **161** 718-719, 721 **162** 722-723 **163** 726 **164** 730 **165** 734, 736 **166** 743 **167** 744 **168** 746 **174** 761 **178** 773-774 **179** 775-777 **180** 780-781, 783 **181** 784 **185** 797 **188** 803 **192** 811 **196** 818-820, 822. 846.

Πέτρος ὁ Πελοποννήσιος, δομέστικος/λαμπαδάριος τῆς Μ.Χ.Ε.· 13-14, 16-19 **Εἰσ.** 51, 54, 61, 63, 68, 73, 77 **42** 267 **44** 270-273, 275-281 **45** 282-287 **46** 294 **47** 298-299, 302 **48** 303-306, 308 **49** 310-313, 315 **50** 318, 320 **52** 328-329, 332 **53** 330 **54** 334-337 **55** 339-345 **56** 346, 348-352 **57** 353-356 **58** 357 **59** 358-362 **60** 364 **61** 365, 367 **62** 367-368 **63** 369-370 **64** 371-373 **67** 378-380 **69** 383-385 **70** 387-389 **71** 390, 392 **72** 393-396 **73** 398-401 **74** 404-406 **75** 407-411 **76** 412-416 **77** 417-423 **78** 425-426, 428-429 **79** 430-432 **80** 433-434 **81** 436-438 **82** 440-441 **83** 443-445 **84** 446-449 **85** 450-456 **86** 457-472 **90** 486 **91** 486-490 **92** 491-492, 494 **93** 495 **94** 500-501 **95** 502 **97** 506-507 **98** 512, 515 **99** 516-518 **100** 519-524 **101** 527 **102** 528-529 **103** 531-536 **104** 538 **105** 541-543 **106** 545, 547-549 **107** 551-556 **109** 560-566 **110** 568-570 **111** 573-578 **112** 579-580 **113** 582-586 **114** 586-587 **115** 588 **116** 590-591 **117** 593 **119** 595-597 **121** 601 **123** 604-606 **124** 606-609 **125** 612-613 **129** 618 **130** 620 **131** 621-623, 625-626 **132** 627-628 **134** 631-632 **135** 633 **136** 635-638 **137** 639-640 **138** 643-647 **139** 648-650 **140** 650-651 **141** 654-657 **142** 658-659 **143** 661-663 **144** 665 **145** 671 **146** 672-673, 675 **147** 676-677 **148** 680-681 **150** 686 **151** 688-689 **152ε** 691 **152ι** 694 **153** 695 **154** 696-698 **156** 700-701 **157** 703, 705-707 **158** 709-713 **159** 714 **161** 718-721 **162** 722-724 **163** 726-728 **164** 729-732 **165** 733-738 **166** 740-743 **167** 744-745 **168** 746 **172** 756 **174** 761-762 **175** 765 **176** 767-768 **178** 772-774 **179** 775-776 **180** 778-782 **181** 784-787 **185** 796-797 **187** 802 **188** 804-805 **191** 810 **192** 810-811 **193** 812-813 **194** 814 **196** 818, 820-821. 845, 852.

Πολίτης Λίνος· 26 **Εἰσ.** 42, 49, 66 **4** 90 **6** 95 **21** 149 **22** 154 **29** 186 **30** 191 **31** 195 **34** 212 **36** 236 **38** 251 **42** 268 **43** 270 **44** 281 **49** 317 **51** 328 **53** 334 **55** 345 **57** 357 **58** 358 **59** 361 **60** 365 **61** 367 **62** 369 **63** 371 **64** 373 **69** 385 **71** 393 **77** 424 **81** 440 **82** 442 **85** 457 **94** 501 **95** 504 **96** 505 **98** 516 **104** 540 **105** 545

106 550 **107** 558 **109** 567 **110** 571 **111** 579 **112** 582 **113** 586 **114** 588 **115** 589 **116** 592 **117** 594 **118** 595 **119** 597 **120** 600-601 **121** 603.

Πολίτη Μαρία· 26 **Εἰσ.** 38, 40-42, 49 82. **6** 95 **21** 149 **22** 154 **29** 186 **30** 191 **31** 195 **34** 212 **36** 236 **38** 251 **42** 268 **43** 270 **44** 281 **49** 317 **53** 334 **55** 345 **57** 357 **58** 358 **59** 361 **60** 365 **61** 367 **62** 369 **63** 371 **64** 373 **69** 385 **71** 393 **77** 424 **81** 440 **82** 442 **85** 457 **94** 501 **95** 504 **96** 505 **98** 516 **104** 540 **105** 545 **106** 550 **107** 558 **109** 567 **110** 571 **111** 579 **112** 582 **113** 586 **114** 588 **115** 589 **116** 592 **117** 594 **118** 595 **119** 597 **120** 601 **121** 603.

Πολύκαρπος ἱερεὺς· **75** 412, **77** 424.

Πολυχρόνης Παχείδης· **Εἰσ.** 60.

Πόπη Δεπάστα, ἐκ Σίφνου· **Εἰσ.** 68 **6** 95 **24** 160 **101** 527-528 **103** 537 **125** 614 **140** 652.

Πορφύριος Ἄρτης· **53** 332.

Πράσινος· **36** 231.

Προκόπιος ἱεροδιάκονος· **48** 309.

Ρήγας Φεραῖος· **188** 806.

Σάββας ἱεροδιάκονος μητροπόλεως Τραπεζούντας· **162** 725.

Σαμουὴλ Βυζάντιος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Δέρκων· **59** 358-359 **119** 595.

Σαραλάκας Δ.Ι. πρωτοψάλτης Χρυσοσπηλιωτίσσης· **62** 369 (ἢ Τζαραλάκας;).

Σεραφείμ, ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος· **Εἰσ.** 74.

Σεραφεὶμ Λαυριώτης*· 18 **Εἰσ.** 73 **16***(ι) 122-123 **21***(ι) 142, 148 **34***(ι) 207, 211 **39***(ι) 251, 255 **44** 272 **87** 478. 831.

Σεραφεὶμ Μπόσνας· **59** 359.

Σεραφεὶμ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπὸ Νικομηδείας· **37** 238, 242.

Σιακαμπένης Ἀναστάσιος· **Εἰσ.** 69-70 **163** 729 **192** 811.

Σικελιανὸς Ἄγγελος· **Εἰσ.** 50.

Σικελιανοῦ Εὔα· **Εἰσ.** 50.

Σίλβεστρος Πατριάρχης Ἀντιοχείας· **35** 216, 228.

Σίλβεστρος Σγουρόπουλος ἐκκλησιάρχης τῆς Μ.Χ.Ε.· **109** 567.

Σπανός· **46** 295.

Σπυρίδων Ἀναστασίου ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας· **165** 735.

Σπυρίδων Βατοπαιδινὸς Θεσσαλονικεύς· **144** 668-669.

Σπυρίδων Δαφαράνας· βλ. Δαφαράνας Σπυρίδων.

Σπυρίδων Δημητριάδης· βλ. *Spyridion Demetriadis.*

Σπυρίδων Κομποθέκρας*· **175*** 764-765, 767 **176*** 767-769.

Στάθης Γρηγόριος· 26-28 **Εἰσ.** 37, 40, 50, 65, 80 **7** 99 **11** 109 **21** 149 **33** 206 **35** 227-228 **36** 229 **40** 256 **41** 261 **42** 267 **44** 281 **46** 295 **49** 317 **51** 325 **56** 353 **60** 364 **65** 376 **97** 509-510 **98** 516 **119** 597 **120** 598 **131** 627 **141** 657 **149** 685 **170** 752 **177** 772 **186** 800.

Σταυρῆς ἢ Σταυράκης(*)· 11, 15 **8*** 101-102 **44** 276 **45** 282 **47** 298 **80*** 433-435.

Σταυρινὸς ὁ Λαζός· **39** 253 **44** 275 **46** 289.

Στέφανος Ἁγιορείτης μοναχὸς Ξηροποταμηνός· **163** 725.

Στουπάκης Ν.· 28 **33** 206.

Στρουμπάκης Μιχαὴλ· 28 **93** 499 **99** 519.

Στυλιανὸς ἱερεύς· **42** 263.

Στυλιανὸς ἱερεὺς Βλησίδης Σακελλάριος Σκευοφύλακας Δρυμαλίας Νάξου(*)· 16 **107*** 551-558 **182*** 789, 791-792 **184*** 795-796 **185** 797.

Συμεὼν Ψηρίτζης· **182** 790.

Συνέσιος Ἰβηρίτης Μυτιληναῖος· **44** 272 **97** 509 **144** 668.

Σφακιανάκης· **Εἰσ.** 69 **26** 167 **76** 417 **97** 511.

Σωτηρούδης Παναγιώτης· 28 **Εἰσ.** 82 **186** 800.

Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης· **16** 123.

Σωφρόνιος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· **93** 498.

Σωφρόνιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **57** 356 **90** 483.

Τερζόπουλος π. Κωνσταντῖνος· 28 **51** 323 **59** 361 **74** 406 **75** 411-412, **77** 424 **95** 500.

Τζαβέλας· **188** 806.

Τζακνόπουλος· **42** 263.

Τζαραλάκας· βλ. *Σαραλάκας*.
Τιμόθεος Πνευματικός· **16** 122.
Τόσκας Βασ.-Δαρρόνας, ἰατρός· **Εἰσ.** 55 **121** 603 **175** 764 **176** 769.
Τουμπάκης ἢ *Ζαμπάκης*, βιβλιοπώλης· **Εἰσ.** 53 **23** 155.

Ὑπάτιος, μαθητὴς τοῦ νέου Χρυσάφου· **34** 208.

Φίλιππος βασιλεὺς Γαλλίας· **182** 792.
Φλωρόπουλος Μπουσελίκης· **187** 801.
Φωκᾶς Ἀγγελᾶτος· **Εἰσ.** 68 **86** 472.
Φωκᾶς δομέστικος· **35** 221.
Φώτιος Ἀντωνιάδης*· 17 **156*** 700-702.
Φώτιος ἱερεὺς Κουζίνος· **33** 201, 206.

Χαβιαρᾶς Δημοσθένης· 29 **33** 206.
Χαλδαιάκης Ἀχιλλεύς· 29 **51** 325 **69** 385 **86** 471 **189** 808.
Χαλιβούρης· **42** 263.
Χαράλαμπος ὁ Κύπριος· **91** 491.
Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος· **135** 634.
Χαρίλαος Ρεσσαίς· **129** 619.
Χατζηγιακουμῆς Μανόλης· 29 **Εἰσ.** 40 **6** 94 **11** 110 **21** 149 **22** 154 **41** 261 **43** 269-270 **46** 295 **55** 345 **57** 356 **58** 358 **59** 361 **60** 365 **61** 367 **62** 369 **63** 317.
Χατζηθεοδώρου Γεώργιος· 29 **190** 809.
Χουρμούζης ἢ καὶ Χρουμούζης ἱερεύς· **18** 133 **19** 136 **21** 146 **22** 154 **38** 248 **44** 280 **77** 423.
Χουρμούζιος ὁ Χαρτοφύλακας, Γεώργιος(*)· 15-17 **85** 456-457 **91** 489, 491 **92** 492-494, «Γεώργιος» 493 **98** 515 **99** 516, 519 **100** 523-524 **101** 527-528 **103** 533, 535-537 **104** 538 **106** 545, 548 **107** 551, 555, 557 **108** 559 **119** 596-597 **120** 598 **124** 610, 612 **131** 621, 623-627, «Γεωργίου Χουρμούζη» 624-626 **133** 630 **135** 633 **136** 636-638 **137** 642 **138** 645 **141** 654-657 **144** 668, 670 **149*** 682-685 **150** 686 **151** 689 **153** 695 **154** 696-697 **157** 703 **158** 712 **159** 716 **160** 717 **161** 719, 721 **164** 730 **165** 737-738 **166** 740-741, 743 **170** 748, 751-752 **171** 752 **172** 755 **173** 759 **174** 761 **175** 765-766 **176** 767-768 **178** 772 **179** 775, 777 **180** 779, 782 **181** 784-786, 788 **185** 797 **186** 800 **191** 810 «Χρουμούζιος» 810 **192** 811 **193** 812-813.
Χρήστος Μαβρομάτης· **124** 610.
Χρήστος Πανοῦτσος· **Εἰσ.** 69 **53** 332, 334 **84** 450 **97** 511 **113** 586 **126** 615 **127** 617 **128** 618 **189** 808.
Χριστόπουλος Γεωργιάδης· βλ. Γεωργιάδης Χριστόπουλος.
Χριστόφορος Μυστάκων· **35** 213-214 **37** 237.
Χρυσάνθη Τιβερίου· **99** 519.
Χρύσανθος ἀπὸ τὴ Μάδυτο, ἀρχιεπίσκοπος Δυρραχίου· **91** 489 **102** 530 **144** 670 **149** 682, 684-685 **184** 795 **189** 807-808.
Χρύσανθος ἱεροδιάκονος· **133** 631.
Χρύσανθος ἱερομόναχος, μαθητὴς Πέτρου τοῦ Βυζαντίου*· **51** 325 **93*** 495, 497.
Χρύσανθος ἱερομόναχος Καρατζᾶς ὁ Ὑδραῖος ἡγούμενος Ἁγ. Τριάδος· **168** 746-747.
ΧρύσανθοςΚαισαρεύς*· **138*** 642, 647-648.
Χρύσανθος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· **35** 215, 228.
Χρυσάφης Μανουήλ· βλ. Μανουὴλ Χρυσάφης.
Χρυσάφης ὁ νέος, πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. [Παναγιώτης]· 11 **Εἰσ.** 63, 73, 77-78 **6** 94 **7** 95-99 **9** 102-103 **10** 103 **11** 106-109 **13** 115 **17** 123-126, 128 **18** 129, 131-133 **19** 134-139 **20** 140-141 **21** 143-146, 149 **22** 149-150, 152-153 **23** 155-156, 158 **24** 158, 160 **29** 178-182, 184 **32** 196 **33** 203 **34** 207-208, 211 **35** 214, 216, 218-227 **36** 230 **37** 237-240, 243 **38** 243-248 **39** 252-255 **44** 277 **46** 288, 290, 293-294 **47** 297, 299-301 **48** 303-305 **49** 313 **55** 342 **60** 362 **66** 377 **72** 396 **75** 407, 410 **77** 421, 423 **87** 473-477 **88** 479 **90** 481-484 **91** 486 **97** 509 **100** 522 **105** 541-542 **107** 554 **109** 566 **110** 568 **111** 573 **113** 585 **121** 602 **123** 604-605 **124** 611 **125** 613 **131** 623 **136** 638 **137** 640 **146** 672, 674 **148** 680 **154** 697 **157** 706 **158** 710 **165** 734 **166** 740 **169** 747 **177** 770-772 **180** 780 **183** 794 **184** 795 **195** 816 **196** 821.
Χρυσούλα Ζαφειροπούλου· **Εἰσ.** 67 **70** 389.
Χρύσουλας Ι.Γ.· **144** 669.

Χρυσοχοΐδης Νικόλαος· **Εἰσ.** 51, 68 **20** 140-141 **95** 503 **106** 550 **163** 728-729.

Ψάχος Κωνσταντῖνος· 29 **Εἰσ.** 37, 50-51, 56, 67 **20** 141 **42** 0 **51** 325.

Ψ ω μ ι ά δ η ς Χ ρ ή σ τ ο ς· **120** 598.

Ὠ ρ ι γ έ ν η ς· **195** 817.

Β′. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΜΕΛΩΝ

(οἱ σπουδαιότερες ἀναφορές)

ἀηδονάτον· **36** 232, 232.
ἀηδών· **29** 177, 177 **36** 232, 233, 234.
ἀλλαχόθεν τὰ ἄνθη· **29** 177-178.
ἀνυφαντῆς· **36** 233.
ἀργὸν· **27** (τρισάγιον καθὼς ψάλλεται ἐν Κωνσταντινουπόλει) 170.
ἀργὸν μετὰ παραδόσεως· **19** 137
ἀρχαῖον· **13** 116 **21** 142 **37** 236 **39** 254 **91** 487, 487 **92** 492 **100** 520, 521, 522 **103** 531, 532, 533, 533 **105** 540, 540, 542 **108** 559 **106** 546, 549 **107** 551 **124** 607, 607 **131** 621, 622, 622, 623 **132** 628 **136** 634, 638 **137** 640, 641 **140** 651 **154** 696 **157** 702, 703, 703, 706 **158** 709, 710, 712 **162** 722, 722, 724, 724 **164** 729, 732 **165** 734, 735 **166** 741, 741 **168** 746 **170** 750, 750 **174** 762 **175** 766 **176** 768 **179** 777 **180** 779, 779, 781, **181** 785 **186** 798 **188** 805.
ἀρχαῖον Θεσσαλονικαῖον **34** 210.
ἀσπασμὸς τῆς Θεοτόκου· **7** 96-97 **39** 252.
ἀσπασμὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου· **19** 136 **38** 247.
ατζὲμ ασιράν· **44** 273 **45** 283 **86** 462 **92** 492.
ατζέμ κιουρδί· **44** 273 **45** 283.
βουλγάρα· **27** 168 **35** 213.
βουλγάρικον **36** 232-233.
βλάχικη δοξολογία· **44** 274.
δέμα· **33** 202.
δὶς διαπασῶν· **38** 247 **182** 791.
δύσκολον· **42** 264.
δυσικόν· **35** 219.
δύσκολον· **42** 264 **170** 750.
δύσκολος **36** 233.
ἐθνικόν· **18** (κράτημα) 132.
ἐθνικὸν τὸ καλούμενον ναγμές· **182** 790.
εἱρμολογικά· **72** (κεκραγάρια) 393 **82** 440 **110** 568 **132** 628.
ἐκκλησιαστικά· **27** (κεκραγάρια) 168 **35** (κεκραγάρια) 212 **46** (ἑωθινά) 289 **53** (δοξαστικά) 330.
ἐκκλησιαστικόν· **27** (κεκραγάριον) 168, (δύναμις) 169, (ἀσματικόν) 170 **28** (κοντάκιον) 173 **35** (Θεός Κύριος) 213 **36** (κοντάκιον) 229 **39** 252 **53** (Ἀναστασιματάριον) 330 **135** 633.
ἐκκλησιαστικός· **47** (πολυέλεος) 296.
ἐκ τῶν ἐξ ἀδύτων· **195** 817, 817.
ἐμπαχούμ· **36** 234.
ἔντεχνα· **49** (κοινωνικά) 312 **55** (χερουβικά) 341 **78** (κεκραγάρια) 425.
ἔντεχναι· **182** (δοχαί) 791.
ἔντεχνη καὶ ὀκτάηχη **34** (προπαιδεία) 207.
ἔντεχνοι καὶ γλυκύτατοι· **40** (εἱρμοί) 258 **75** 410
ἔντεχνοι καὶ ἡδύτατοι **76** 416.
ἔντεχνον· **13** 117 **40** 258, 258 **55** (κοντάκιον) 342 **85** (πασαπνοάριον) 452 **97** (εἱρμός) 507 **146** 674 **182** 790, 790.
ἔντεχνον καὶ γλυκύτατον· **146** 674.
ἔντεχνος· **55** (εἱρμός) 344.
ἔντεχνος· **97** (ἐξήγηση εἱρμοῦ) 507.
ἔντεχνος καὶ μελωδικός· **97** 506.
ἔντεχνος καὶ ὡραῖος· **86** (εἱρμός) 470 **97** 507.
ἐξηγητόν· **13** (ἀλληλουιάριον) 116 **39** 253, 254 **49** 311, 311 **50** 318 **78** 425 **86** 464, 465, 466, 466 **143** 662 **148** 681.
ἐξωτερικόν· **182** 791.
ἑπτάφωνον καὶ ὡραῖον· **7** 98.
ἡδύτατα καὶ ἔντεχνα· **44** (χερουβικά) 278 **45** (χερουβικά) 283 **77** 420.
ἡδύτατος· **55** (πολυέλεος) 339 **87** 473.
θαυμάσιον· **170** 748.

θαυμασιώτατον καὶ ἡδύτατον καὶ πανηγυρικόν· **13** 114.
θρῆνος τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ· **31** 193.
ἰσμαηλίτικον· **33** 204.
κάλλιστον· **36** 234.
καλοφωνικοὶ ἔντεχνοι· **49** (εἱρμοί) 313.
καλοφωνικοὶ ἔντεχνοι καὶ ἡδύτατοι· **47** 300.
καλοφωνικὸν· **13** (θεοτοκίον) 116.
καλοφωνικὸν καὶ ὡραῖον καὶ ἔντεχνον· **19** 136.
καλοφωνικὸς καὶ πάνυ ὡραῖος· **18** (εἱρμός) 133.
καμπάνα καὶ βιόλα· **36** 234.
κατανυκτικός· **49** (εἱρμός) 314 **97** 508.
κινύρα· **29** 177.
κλαυθμηρόν· **32** (πασαπνοάριον) 196.
Λατρινός (πολυέλεος)· **19** 135 **28** 174 **35** 213, 214 **37** 237 **38** 248.
λεπτότατον· **36** 234.
λίαν ἔντεχνος· **97** (εἱρμός) 506.
λίαν ἔντεχνος καὶ μελωδικός· **97** (εἱρμός) 506.
μέγιστον· **47** 299 **86** (πασαπνοάριον) 460 **103** 532 **158** 709 **161** 720 **165** 737 **178** 773 **181** 786.
μέγιστον καὶ πάνυ ἔντεχνον· **38** 247.
μελωδικόν· **21** 146 **77** 423.
μελωδικότατον· **21** 146.
μικρὸν σημαντήρι· **34** 210.
μονόπνους· **36** 233.
μουραμπάς· **32** 198.
μουσικόν ὀργανικόν· **35** (κοινωνικόν) 221, 222 **36** 234.
μουσικὸν τε καὶ ὀργανικόν· **13** 116, 117.
μουσχάλι· **38** 247.
νάι· **29** 178 **33** 204 **38** 247.
νέον καὶ σύντομον· **49** 311.
ὀκτάηχον· **7** 97 **23** 156 **26** 163, 163, 165, 165, 165 **27** 170 **35** 215 **40** 258, 258, 258 **44** 277 **48** 306 **56** 352 **62** 368 **64** 373 **78** 428 **79** 430, **100** 519 **105** 541 **108** 559, 559 **111** 572 **117** 593 **124** 608 **125** 614 **131** 621 **138** 642 **149** 684 **154** 696 **158** 709, 713 **162** 722 **165** 733, 738 **166** 739, 740 **169** 747, 747 **175** 765, 766, **176** 767 **180** 779 **183** 794 **192** 811.
ὀκτάηχος· **23** 155 **34** 208 **35** 216 **36** 231 **37** 242 **38** 244 **39** 252 **107** 555.
ὀκτάηχον καὶ ὑμνεδικόν· **37** 237.
ὅλον φθορικόν· **18** (κοινωνικόν) 131.
ὅλον φθορικὸν καὶ ἡδύτατον· **19** 137.
ὅλον φθορικὸν καὶ ὀργανικόν· **18** 131.
ὀργανική· **21** (δοξολογία) 146, 148 **33** 203.
ὀργανικὴ καὶ καλόφωνος· **13** (δοξολογία) 115.
ὀργανικόν· **13** 117, 117 **18** 131 **19** 135 **21** 144, 146 **33** 202 **35** (κοινωνικόν) 220, 221, 222.
ὀργανικὸν λεγόμενον τερπνόν· **36** 232.
ὀργανικὸν λίαν καὶ ἔντεχνον· **44** 277 **86** (μάθημα) 470.
ὀργανικὸν καὶ ἡδύτατον· **21** 146.
ὀργανικὸς πέρσικος· **36** 232.
ὀρφανόν· **36** 233.
ὁσιακός (πολυέλεος)· **30** 190.
παπαδοπούλα **36** 234.
παλαιά· **44** (κεκραγάρια) 271 **45** (φήμη) 285 **49** 310 **55** 339, 340, **57** 353, 354 **70** 387 **72** 394 **73** 398 **75** 407 **76** 414 **77** 417 **78** 425 **83** 443 **85** 450, 453 **86** 458, 462 **102** 530 **110** 569 **124** 611.
παλαιόν· **33** 203 **35** (χερουβικόν) 219, 226 **37** 239 **42** 263, 263, 263 **46** 289 **49** 311 **55** 341 **75** 407, 407 **77** 417 **100** 520, 522 **101** 527 **106** 547, 549 **107** 557 **109** 563 **112** 579, 582 **113** 584, 586 **124** 608, 610 **132** 628 **161** 718 **166** 741 **174** 761, 762 **178** 774 **179** 775, 777 **188** 804.
παλαιὸν καὶ ἔντεχνον· **42** 264 **57** 354.
παλαιὸν ὕφος τοῦ Ἁγίου Ὄρους· **111** 572.
παλατιανόν· **35** (χερουβικόν) 219.
παλατιανός· **35** 214.
παλατινόν· **174** 763 **182** 790.
παλατινός· **38** 248.
πανωραῖον· **13** 117.
πανηγυρικόν· **13** (δύναμις) 116.
πανηγυρικόν· **11** (μάθημα) 106.
πάνυ ἔντεχνα· **42** (κεκραγάρια) 264 **60** (κεκραγάρια) 362 **86** 458.
πάνυ ἔντεχνος· **38** (τιμιωτέρα) 244.
πάνυ ἔντεχνος καὶ πάνυ ἡδύς· **18** 129.
πάνυ ἔντεχνον καὶ δύσκολον καὶ φθορικόν, ὀκτάηχον· **35** (πασαπνοάριον) 215.
πάνυ ἡδύ· **7** 98.
πάνυ ἡδύ· **7** 98 **18** (κοινωνικόν) 218 **35** 218.
πάνυ καλόν· **36** 234, 234.
πάνυ καλὸν καὶ ὡραῖον· **35** (χερουβικόν) 218.
πάνυ μελωδικοί· **18** (εἱρμοί) 133.

πάνυ ὡραῖα· **44** (χερουβικά) 278.
πάνυ ὡραῖα καὶ ἔντεχνα· **44** (πασαπνοάρια) 272 **45** 285, 286.
πάνυ ὡραίαι· **85** (δοξολογίαι) 453.
πάνυ ὡραῖοι· **39** (είρμοί) 255.
πάνυ ὡραῖοι καὶ γλυκύτατοι (τερεντισμοί)· **31** 193.
πάνυ ὡραῖοι καὶ ἔντεχνοι· **44** (πολυέλεοι) 271, 279 **45** (πολυέλεοι) 284.
πάνυ ὡραῖον· **18** 131 **21** 146 **35** (κοινωνικόν) 227.
πάνυ ὡραῖον καὶ κατὰ πολλὰ τεχνικὸν· **18** (κράτημα) 133.
πάνυ ὡραῖος· **36** 234.
πάνυ ὡραῖος καὶ γλυκύτατος· **30** 188.
πάνυ ὠφέλιμος (παραλλαγή)· **30** 189 **31** 194.
πανωραῖον· **13** 117.
παπαδοπούλα· **36** 234.
παρακλητικόν· **11** (μάθημα) 109 **38** 246.
παρακλητικὸν καὶ ἔντεχνον **21** 146.
παρρησιαστικὴ καὶ χαρμόσυνος· **144** (δοξολογία) 668.
παρρησιαστικότερον· **144** 666.
πέρσικον· **36** 231, 231, 231, 232, 234.
πέρσικον λέγεται ἀνακαρᾶς· **36** 234.
πέρσικον λεγόμενον μαργαρίτης· **36** 234.
πέρσικον συνοπτικόν· **29** 177.
πολεμικόν· **36** 232.
ποταμίδα· **36** 232.
ποταμίς· **182** 791.
ροδακινάτον· **36** 232.
ροδάνι· **36** 234 **182** 791.
σάλπιγξ· **44** (κοινωνικόν) 273.
σημαντήρα· **36** 232.
σημαντήρι μικρόν· **36** 232.
σουρλᾶς· **25** (κράτημα) 161 **29** 178 **36** 233.
συνοπτικά· **44** 272 **45** 284 **55** 343 **74** 404 **91** 488 **108** (ἀνοιξαντάρια ἀνωνύμου) 558 **109** 561 **124** 607 **139** 649 **141** 654 **142** 658 **175** 765 **181** 785 **196** 818.
συνοπτική· **5** (Ἀκάθιστος) 91.
συνοπτικὴ καὶ ὀργανική· **87** 474.
συνοπτικόν· **28** 174 **29** 178 **35** (χερουβικόν) 219.
συνοπτικός (πολυέλεος)· **13** 115 **17** 123 **35** (πολυέλεος) 214, 214 **40** (πολυέλεος) 258 **47** 297 **77** 418 **81** 438 **86** 460 **87** 473.
συνοπτικὸς καὶ ἡδύτατος· **75** (πολυέλεος) 407 **87** 473.
συνοπτικότερον· **35** (χερουβικόν) 219.
σύντομα, καθημερινά (κεκραγάρια)· **22** 150 **35** (κεκραγάρια) 213 **44** 271.
σύντομον· **18** (κοινωνικόν) 131 **17** (χερουβικόν) 124, 124, 124, 125 **18** 131 **35** (χερουβικόν) 218, 218, 219, 223, 223, 223 **38** 244, 249 **44** 273, 276 **45** 283 **46** 287, 288, 288, 290, 290, 292, 293, 293, 294, 294, 294, **48** 306 **49** 311, 311, 311, 313 **55** 344 **56** 351 **59** 359 **76** 414 **78** 429 **86** 462 **91** 487, 487, 487, 487, 488, 490, 490 **100** 520, 521, 521 **102** 529 **103** 531, 531, 532, 532, 534 **104** 538 **105** 541, 542, 542, 543 **106** 548, 549, 549 **107** 551, 552, 553, 553 **109** 562, 562, 562 **113** 585 **114** 587 **119** 595 **122** 603 **124** 610, 611 **131** 622, 623 **136** 635, 637 **137** 640, 640 **138** 642, 644, 647, 647 **141** 655, 655 **146** 672 **147** 677, 677 **148** 680 **152β** 691 **154** 696, 697, 697 **155** 698 **157** 703, 705, 706, 706, 707, 707 **158** 709, 710, 711, 711 **162** 724, 724 **165** 734, 736 **166** 740, 740, 741 **174** 762, 762, 762 **178** 774 **179** 777 **180** 779, 780, 781, 781, 782, 782, 783 **186** 799 **194** 814.
σύντομος· **18** 129 **21** 143 **35** (δοξολογία) 216.
τὰς νήφη πέρσικον· **36** 231.
τοῦ βασιλέως· **36** 234.
τρουμπέτα· **36** 232.
τροχός· **36** 234.
φθορική (δοξολογία)· **37** 238 **44** (δοξολογία) 275 **45** 285 **46** 289.
φθορικόν· **28** (κράτημα) 172, 173 **36** 234, 234 **37** (κοινωνικόν) 240 **47** 300 **48** 305 **73** (είρμός) 402, 403 **86** (κράτημα) 467.
φθορικὸν ἔντεχνον καὶ πάνυ ἡδύ· **35** (χερουβικόν) 219.
φθορικὸν ἐστί δὲ ὅλον κύριον· **35** (χερουβικόν) 222.
φθορικὸν καὶ δύσκολον· **36** 233.
φθορικὸν καὶ ἡδύτατον· **7** 98.
φθορικός· **36** 232 **49** 314 **73** 401 **86** 469 **97** (είρμός) 506.
φθορικὸς καὶ ὀργανικός· **47** 301.
φθορικὸς καὶ ἔντεχνος· **97** (είρμός) 506, 506.
χαρμόσυνον, ὀργανικὸν καὶ ἔντεχνον· **13** 117.

χαρμόσυνος· **48** 305.
χορός· **36** 234.
ψαλτήρα· **27** 169 **28** 172, 173 **33** 202.
ὡραῖα· **13** (δοξολογία) 115 **46** 288, 289, 289, 289, 289 **90** 485 **144** 666 **160** 717.
ὡραῖα καὶ ἔντεχνα· **49** (χερουβικά) 312.
ὡραῖα λίαν· **75** 410 **146** 672.
ὡραίαι λίαν καὶ ἔντεχναι· **44** (δοξολογίαι) 273 **45** 285.
ὡραῖον· **19** (μάθημα) 136, 137 **35** (κοινωνικόν) 224, 225 **46** 292, 293, 293, 293 **48** 308 **49** 311 **97** (κράτημα) 507.
ὡραῖον καὶ γλυκύτατον· **46** 293.
ὡραῖον καὶ γλυκύτατον καὶ θαυμασιώτατον καὶ ὀργανικόν· **13** 117.
ὡραῖον καὶ ἔντεχνον **35** (χερουβικόν) 220 **35** (χερουβικόν) 222.
ὡραῖον καὶ ἔντεχνον ὅλον φθορικόν· **35** 222.
ὡραῖον καὶ ἡδύ **7** 98 **35** (χερουβικόν) 222.
ὡραῖον καὶ πάνυ ἔντεχνον **18** (χερουβικόν) 131.
ὡραῖον καὶ πάνυ χαρμόσυνον (θεοτοκίον) **19** 136.
ὡραῖον, ὀργανικὸν καὶ ἔντεχνον **13** 117.
ὡραῖος· **17** 123.
ὡραῖος καὶ γλυκύς **35** (πολυέλος) 214.
ὡραῖος καὶ πάγκαλος· **48** 305.
ὡραῖος λίαν καὶ ἔντεχνος **86** (πολυέλεος) 459.
ὡραιότατον **46** 293.

Γ'. ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ

ἁγιορείτικα σύντομα καθημερινά (κεκραγάρια)· **22** 150 **42** 264 **170** 750.
ἁγιορείτικα· **43** 268.
ἁγιορείτικη (μέθοδος)· **23** 155.
ἁγιορείτικον· **33** 204 **36** 229 **37** 238 **39** 253 **91** 490 **106** (δύναμις) 549 **124** 611 **174** 763, 763 **182** 790, 790.
Ἁγίου Ὄρους ᾀσματικόν· **27** 170.
Ἁγίου Ὄρους, κατὰ τὸ ὕφος· **111** 572, 578.
Ἁγίου Ὄρους κεκραγάρια· **35** 212 **37** (ἐκκλησιαστικά) 236.
Ἁγίου Ὄρους πολυέλεος· **31** 192.
βατοπαιδινόν· **17** 123.
Θεσσαλονικαῖον· **34** 210 **42** 264.
Κρητικά· **26** 166.
Κωνσταντινουπόλεως ἄμωμος· **29** 178.
Κωνσταντινουπόλεως Εἱρμολόγιον· **41** 259.
Κωνσταντινουπόλεως τρισάγιον· **27** 170.
Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὕφος· **45** 284 **49** 310, 313 **58** 357, 357 **59** 359 **67** 379 **69** 383 **71** 390 **74** 404 **79** 430 **85** 453 **86** 460, 461, 461, 462, 464, 471 **94** 500 **95** 502 **107** 551 **112** 580 **124** 609 **139** 648, 649, 649 **148** 680 **158** 712 **165** 734 **174** 762 **179** 776.
Πολίτικον· **36** 229.
Χίου ᾀσματικὴ παράδοση· **33** 226.

Δ′. ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

Στὸν ἀκόλουθο πίνακα σημειώνονται σὲ τέσσερις στῆλες κατὰ σειράν: ὁ **αὔξων ἀριθμὸς** τοῦ κάθε χειρογράφου, ἡ **ὀνομασία** του (μὲ βάση τὸ περιεχόμενο) καὶ ὁ **κωδικογράφος** (ὅταν ἀναγράφεται στὸν κώδικα ἢ διαπιστώθηκε μετὰ ἀπὸ ἔρευνα ἡ ταυτότητά του), ἡ **χρονολόγησή** του καὶ ἡ **σελίδα** τοῦ τόμου ὅπου ξεκινᾶ ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφή του.

1.	Σπαράγματα	ΙΒ′-ΙΓ′ καὶ ἄλλα	85
2.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου	ΙΔ′-ΙΕ′	86
3.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου	ΙΕ′	87
4.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου. Ἀναστασιματάριον	ΙΖ′ (ἀρχές)	89
5.	Κοντακάριον, Μαθηματάριον, Κρατηματάριον	ΙΕ′	90
6.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου (γραφέας: Μελχισεδὲκ ἐπίσκοπος Ῥαιδεστοῦ)	ΙΖ′ (α′ ἥμισυ)	93
7.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου· μέλος Χρυσάφου τοῦ νέου (γραφέας: Παῦλος ἱερεύς, μαθητὴς τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη)	ΙΗ′ (1700-1705)	95
8.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-α′ μέρος (ὁ β′ γραφέας εἶναι ὁ Σταυρῆς ἢ Σταυράκης)	ΙΗ′ (β′ ἥμισυ)	101
9.	Ἀνθολογία Στιχηραρίου· μέλος Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΗ′	102
10.	Μεγ. Ὧρες, Μεγ. Ἑβδομάς· μέλος Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΖ′-ΙΗ′	103
11.	Πεντηκοστάριο· μέλος Χρυσάφου τοῦ νέου, τμῆμα Εἱρμολογίου (γραφέας: Ἀντώνιος ἱερεύς)	ΙΖ′-ΙΗ′	106
12.	Ἑσπερινός, Στιχηράριο· μέλος Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	110
13.	Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου· μέλος Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Μεγ. Ὧρες, Εἱρμολόγιον Γερμανοῦ Ν.Π. καὶ Μπαλάση ἱερέως (γραφέας: Μελέτιος ἱερομόναχος ἀπὸ Νάουσα)	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	113
14.	Στιχηράριον· μέλος Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν	ΙΗ′ (β′ ἥμισυ)	118
15.	Στιχηράριον Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου· μέλος Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν (γραφέας: Γαβριὴλ ἱερομόναχος)	ΙΗ′ (περ. 1770)	120
16.	Στιχηράριον Τριῳδίου-Πεντηκοσταρίου· μέλος Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν (γραφέας: Σεραφεὶμ ἀπὸ τὴν μονὴ Μεγ. Λαύρας (;))	ΙΗ′ (μέσα-β′ ἥμισυ)	121
17.	Ἀναστασιματάριον, Ἀνθολογία, Στιχηράριο ἐνιαυτοῦ-Τριῳδίου	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	123
18.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ		

	νέου	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	128
19.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον, Ἀνθολογία (γραφέας: Παῦλος ἱερεύς, μαθητὴς Πέτρου Μπερεκέτη)	ΙΗ′ (1714)	134
20.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΗ′ (ἀρχές)	140
21.	Προθεωρία, Ἀνθολογία, Ἀναστασιματάριον Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Μαθηματάριον, Εἱρμολόγιον Γερμανοῦ, Καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ (γραφεῖς: ὁ β′: Σεραφεὶμ ἀπὸ τὴν Λαύρα (;), ὁ γ′: Θεόδουλος Αἰνίτης)	ΙΗ′ (μέσα)	142
22.	Ἑσπερινός, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου, Ὄρθρος, Θ. Λειτουργία (γραφέας: Εὐαγγελινὸς Σκοπελίτης)	ΙΗ′ (γ′ τέταρτο)	149
23.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΗ′ (γ′ τέταρτο)	155
24.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΖ′ (τέλη)	158
25.	Ἀναστασιματάριον Δημητρίου Ταμία	ΙΖ′ (β′ ἥμισυ)	160
26.	Ἀκολουθία Κοιμήσεως Θεοτόκου. Κρητικὸ χφ.	ΙΖ′ (μέσα)	163
27.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΣΤ′ (ἀρχές)	168
28.	Ἀνθολογία, Ἀναστασιματάριον Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Μεγ. Ὧρες	ΙΖ′ (ἀρχὲς καὶ τέλη)	171
29.	Κρατήματα, Μαθηματάριον, Ἀνθολογία (γραφέας: Μελχισεδὲκ ἱεροδιάκονος Παντοκρατορινός)	ΙΗ′ (1729)	177
30.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου (γραφέας: Ἰωαννίκιος)	ΙΖ′ (1678)	186
31.	Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, διάφορες μελοποιήσεις, Καταβασίες (γραφέας: Ἰωαννίκιος)	ΙΖ′ (1687)	192
32.	Ἀνθολογία (γραφέας: Ἀθανάσιος ἱερομόναχος ἀπὸ μονὴ Ἰβήρων)	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	195
33.	Προθεωρία, Ἀνθολογία (ψαλτικὴ παράδοση Χίου)	ΙΖ′ (1694;)	198
34.	Παπαδικὴ (γραφέας: Σεραφεὶμ ἀπὸ τὴν μονὴ Μεγ. Λαύρας (;) καὶ Θεόδουλος Αἰνίτης)	ΙΗ′ (1731-μέσα)	207
35.	Παπαδική	ΙΗ′ (μετὰ τὸ 1728)	212
36.	Ἀκάθιστος Ὕμνος Ἰωάννου Κλαδᾶ, Κρατηματάριον (γραφέας: Καλλίνικος ἱεροδιάκονος)	ΙΗ′ (1749)	229
37.	Ἀνθολογία (Γαβριὴλ ἱερομόναχος)	ΙΗ′ (περ. 1770)	236
38.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου, Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (ἀρχές)	243
39.	Ἀνθολογία (Κεκραγάρια, Δογματικά, Ὄρθρος, Θ. Λειτουργία). Γραφέας: πιθανὸν ὁ Σεραφεὶμ ἀπὸ		

	μονὴ Μεγ. Λαύρας	ΙΗ′ (μέσα)	251
40.	Ἅπαντα Πέτρου Μπερεκέτη	ΙΗ′ (μέσα)	256
41.	Εἱρμολόγιον Μπαλάση ἱερέως (γραφέας: ὁ Ἀντώνιος ἱερεύς)	ΙΗ′ (1739)	259
42.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου (γραφέας: πιθανότατα ὁ Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (τέλη)	262
43.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ (γραφέας: Ἰωάννης ὁ Τραπεζούντιος)	ΙΗ′ (μέσα-1770)	268
44.	Ἀνθολογία (γραφέας: ἴσως ὁ Παρθένιος Μηλαῖος, καὶ ἄλλοι)	ΙΗ′ (1790-1800)	270
45.	Ἀνθολογία, Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: ἴσως ὁ Παρθένιος ὁ Μηλαῖος)	ΙΗ′ (1790-1800)	282
46.	Κεκραγάρια, Δογματικά, Ἀνθολογία	ΙΗ′ (μετὰ τὸ 1770)	287
47.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (τέλη)	296
48.	Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: ὁ α′: Καλλίνικος ἱεροδιάκονος)	ΙΗ′ (1784)	303
49.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Κυπριανὸς Γανοχωρίτης)	ΙΘ′ (1805)	310
50.	Προθεωρία, Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Δημήτριος Μαρούκας)	ΙΗ′-ΙΘ′ (περ. 1800)	317
51.	Ἅπαντα Ἰακώβου πρωτοψάλτου (Στιχηράριο, κεκραγάρια, δογματικά, πασαπνοάρια, ἑωθινά, κ.ἄ.)	ΙΗ′ (τέλη)	323
52.	Στιχηράριο· μέλος Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΗ′ (τέλη)	328
53.	Ἀναστασιματάριο καὶ Εἱρμολόγιο Πέτρου Πελοποννησίου καὶ Ἀναστασιματάριο Δανιὴλ πρωτοψάλτου (γραφέας: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος)	ΙΗ′-ΙΘ′	329
54.	Εἱρμολόγια Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, ἐξηγήσεις, Ἀνθολογία	ΙΗ′ (τέλη)	334
55.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΘ′ (1800-1808)	338
56.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (ἀρχές)	345
57.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Μεγ. Ὧρες. Ἐξηγήσεις (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (περὶ τὸ 1783)	353
58.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (περὶ τὸ 1783)	357
59.	Ἀναστασιματάριον «κατὰ τὸ τοῦ εἱρμολογίου ὕφος», Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (περὶ τὸ 1773-1782)	358
60.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (περὶ τὸ 1783)	362

61.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Πέτρος «ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (1783)	365
62.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (περ. 1780)	367
63.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: πιθανῶς ὁ Πέτρος ὁ Βυζάντιος)	ΙΗ′ (τέλη)	369
64.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΗ′ (τέλη)	371
65.	Ἅπαντα Ἰακώβου πρωτοψάλτου (Στιχηράριο, κεκραγάρια, δογματικά, πασαπνοάρια, ἑωθινά, κ.ἄ.)	ΙΗ′-ΙΘ′	374
66.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, Ἀνθολογία	ΙΗ′ (α′ ἥμισυ)	376
67.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, Μελοποιήσεις Πέτρου τοῦ Βυζαντίου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1805)	378
68.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, Δοξολογίες Ἰακώβου πρωτοψάλτου	ΙΗ′ (τέλη)	381
69.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος)	ΙΘ′ (1804)	383
70.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (τέλη)	387
71.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Ἀθανάσιος Φωτεινός, δομέστικος)	ΙΗ′ (1784)	390
72.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1810)	393
73.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Καλοφωνικοὶ εἱρμοί	ΙΗ′ (τέλη)	397
74.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος)	ΙΘ′ (ἀρχές)	404
75.	Προθεωρία, Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (1780-90)	407
76.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Μεγ. Ὧρες Ἰακώβου πρωτοψάλτου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1810)	412
77.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (1780-90)	417
78.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφεῖς: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος; καὶ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	περ. 1800, μετὰ τὸ 1810	425
79.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (περ. 1800)	430
80.	Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Σταυράκης)	ΙΗ′ (περ. 1780)	433
81.	Ἀνθολογία (γραφέας: Ἰωάννης)	ΙΗ′ (1796)	436
82.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (ὁ α′ γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΗ′-ΙΘ′ (1795-1814)	440
83.	Προθεωρία, Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (περ. 1810)	442

84.	Προθεωρία, Ἀνθολογία (γραφέας: Δημήτριος Μαρούκας)	ΙΘ′ (1809)	446
85.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου	ΙΘ′ (ἀρχές)	450
86.	Ἀνθολογία νέων ποιητῶν, ἐξηγήσεις	ΙΗ′ (1795-1800)	457
87.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου, Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΗ′ (1750-1775)	473
88.	Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΖ′ (τέλη)-ΙΗ′ (ἀρχές)	479
89.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον (μὲ βάση τὴν ἐξήγηση τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου)	ΙΘ′ (1812-14)	479
90.	Προθεωρία, Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Μεγ. Ὧρες, Μαθήματα	ΙΗ′ (περ. 1760-1770)	481
91.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (1817-18)	486
92.	Ἀνθολογία Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Γεώργιος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819)	491
93.	Ἅπαντα Ἰακώβου πρωτοψάλτου (γραφέας: Χρύσανθος ἱερομόναχος, μαθητὴς Πέτρου τοῦ Βυζαντίου)	ΙΗ′ (1795-1800)	495
94.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, Ἀνθολογία (γραφέας: Νικόλαος)	ΙΘ′ (1819)	500
95.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Ἀθανάσιος Ζαγκλιβερινός)	ΙΗ′ (1796)	501
96.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον (γραφέας: Μελέτιος ἀπὸ νήσο Σαντορίνη, ἐπίσκοπος Κλαυδιουπόλεως)	ΙΘ′ (1809;)	504
97.	Καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ Πέτρου Μπερεκέτη, κ.ἄ. (γραφέας: Μελέτιος Ἐφέσιος, ἀργότερα Ματθαῖος ὁ Βατοπαιδινός)	ΙΘ′ (1811-15)	505
98.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον (γραφέας: Γρηγόριος ὁ λαμπαδάριος, μετέπειτα πρωτοψάλτης)	ΙΘ′ (1817)	512
99.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (1815-25)	516
100.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (περ. 1817-18)	519
101.	Σπαράγματα (γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος;)	ΙΘ′ (1817-18)	527
102.	Σπαράγματα Ἀνθολογίας, Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν... Χρυσάνθου	ΙΘ′ (ἀρχὲς καὶ μετὰ τὸ 1815-16)	528
103.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819)	531
104.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ (α′ μέρος)	ΙΘ′ (περ. 1817-18)	538
105.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ (β′ μέρος)	ΙΘ′ (περ. 1817-18)	540
106.	Ἀνθολογία, Μαθηματάριον	ΙΘ′ (περ. 1817-18)	545
107.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου (γραφεῖς: Ἀντώ-	ΙΘ′ (περ. 1818,	

	νιος ὁ Κύπριος, Στυλιανὸς Βλησίδης)	καὶ περὶ τὰ μέσα)	551
108.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1820)	558
109.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΗ′ (1789-1800)	560
110.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (1806-1808;)	567
111.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (ἕνας ἀπὸ τοὺς γραφεῖς: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1810)	571
112.	Ἀνθολογία, Εἱρμολόγια Πέτρων (Πελοποννησίου καὶ Βυζαντίου), Καλοφωνικοὶ εἱρμοὶ (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1810)	579
113.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, Ἀνθολογία (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (1833)	582
114.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, Δοξολογίες (γραφέας: Ἰωάννης Χατζηπαρασκευάς)	ΙΘ′ (1812)	586
115.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (ἀρχές)	588
116.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (1808)	589
117.	Στιχηράριον ἐνιαυτοῦ (μέλος Ἀποστόλου Κώνστα;). Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος	ΙΘ′ (μᾶλλον 1834)	592
118.	Στιχηράριον Τριωδίου-Πεντηκοσταρίου (μέλος Ἀποστόλου Κώνστα;). Γραφέας: Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος	ΙΘ′ (μᾶλλον 1834)	594
119.	Προθεωρία, Ἀναστασιματάριον σύντομον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας ὁ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (ἀρχές)	595
120.	Μουσικὴ Τεχνολογία Ἀποστόλου Κώνστα (στὰ Καραμανλίδικα). Γραφέας ὁ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος	ΙΘ′ (1809)	597
121.	Καλοφωνικοὶ εἱρμοί, νεκρώσιμος ἀκολουθία (γραφέας ὁ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1821)	601
122.	Σπάραγμα Ἀνθολογίας	ΙΘ′ (ἀρχές)	603
123.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, Στιχηραρικὸν μέλος	ΙΘ′ (1830)	604
124.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Εἱρμολόγιον, Παπαδικὸν μέλος	ΙΘ′ (περ. 1819)	606
125.	Ἀνθολογία, Μεγ. Ὧρες Ἰακώβου πρωτοψάλτου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1817-18)	612

126.	Μελοποιήσεις π. Γεωργίου Ρυσίου (γραφέας: Γεώργιος Ρύσιος)	ΙΘ′ (1836-1854)	614
127.	Χερουβικά, Οἶκοι τῆς Θεοτόκου	ΙΘ′ (περ. 1825-35)	616
128.	Πρόχειρες μελοποιήσεις	ΙΘ′ (β′ ἥμισυ;)	617
129.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (περ. 1817-20)	618
130.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Ἰάκωβος Βρυώνης)	ΙΘ′ (1826)	620
131.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Καταβασίες Πέτρου τοῦ Βυζαντίου	ΙΘ′ (1820-30)	621
132.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1820-25)	627
133.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον (γραφέας: Ἰωσὴφ ἱερομόναχος Θεολογίτης ἀπὸ τὸ Ζάρκο)	ΙΘ′ (1823)	629
134.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819)	631
135.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (1829)	633
136.	Νέα Ἀνθολογία-τόμ. Β′ τῆς Θείας Λειτουργίας (γραφέας: Ματθαῖος ὁ Βατοπαιδινός)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1821-22)	634
137.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Μεγ. Ὧρες Ἰακώβου πρωτοψάλτου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1818-19)	639
138.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας (γραφέας: Χρύσανθος Καισαρεύς)	ΙΘ′ (περ. 1825)	642
139.	Ἀναστασιματάριον καὶ Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (ἕνας ἀπὸ τοὺς γραφεῖς: Ἰωάννης)	ΙΗ′ (τέλη)-ΙΘ′ (ἀρχές)	648
140.	Μελοποιήσεις Ἑσπερινοῦ και Ὄρθρου (γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος;)	ΙΘ′ (1820)	650
141.	Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας, Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Διονύσιος)	ΙΘ′ (1825-26)	653
142.	Προθεωρία, Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Νεόφυτος Χιλανδαρινός)	ΙΘ′ (1821)	658
143.	Προθεωρία, Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (1807 καὶ 1821-22)	661
144.	Διάφορες μελοποιήσεις (ἕνας ἀπὸ τοὺς γραφεῖς: Μελέτιος-Ματθαῖος Ἐφέσιος Βατοπαιδινός)	ΙΘ′ (περ. 1810-20) καὶ Κ′	664
145.	Ἀνθολογία	ΙΘ′ (περ. 1820-40)	670
146.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας, Τριώδιο Χρυσάφου τοῦ νέου	ΙΖ′ (περ. 1765-70;)	672
147.	Ἀνθολογία	ΙΗ′ (1789-1800)	676
148.	Ἀναστασιματάριον Χρυσάφου τοῦ νέου, Ἀναστασιματάριον καὶ Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (ὁ α′ γραφέας: Μπαλάσιος Βλήτης Γα-		

	στουνιώτης;)	ΙΗ′ (τέλη)	680
149.	Θεωρητικὸν Μέγα Χρυσάνθου (γραφέας: Χουρμούζιος Χαρτοφύλακας)	ΙΘ′ (1835)	682
150.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819)	686
151.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (περ. 1830)	688
152.	Σπαράγματα ἢ τεύχη ψαλτικῶν καὶ θεωρητικῶν κειμένων	ΙΘ′ (1820-80)	690
153.	Διάφορες μελοποιήσεις δοξολογιῶν (γραφέας: Ἰωάννης Φώσκολος)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1820-25)	695
154.	Ἀνθολογία Λεσβίου συστήματος (γραφέας: Ἰωάννης Κακούρης;)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1830-35)	696
155.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Βυζαντίου (γραφέας: Ζήσης τοῦ Μανωλάκη)	ΙΘ′ (1823)	698
156.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Φώτιος Ἀντωνιάδης)	ΙΘ′ (1822)	700
157.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ (γραφέας: Θεόδωρος Χαλκηνός;)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1817-18)	702
158.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20)	709
159.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20)	713
160.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20)	716
161.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας (γραφέας: Ἀντώνιος ὁ Κύπριος;)	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20)	718
162.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819-20)	722
163.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας	μετὰ τὸ 1821-22	725
164.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας (γραφέας: Κυριαζῆς Κώστογλου ἀπὸ τὸ Βελεστίνο)	ΙΘ′ (1827)	729
165.	Ἀνθολογία (γραφέας: Γεώργιος Πετζιλαδῆς)	ΙΘ′ (1851)	733
166.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ-Ὄρθρου-Θ. Λειτουργίας	ΙΘ′ (περ. 1830)	739
167.	Ἀναστασιματάριον καὶ Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Γεώργιος παπᾶ Ἰωάννου Μάνος)	ΙΘ′ (1832)	744
168.	Ἀναστασιματάριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου (γραφέας: Γεώργιος παπᾶ Ἰωάννου Μάνος)	ΙΘ′ (1831)	746
169.	Ἐκλογὴ στιχηραρικοῦ μέλους	ΙΘ′ (περ. 1820-40)	747
170.	Παπαδική-τόμος Α′-τμῆμα Β′ Ἑσπερινός	ΙΘ′ (περ. 1820)	748
171.	Στιχηράριον Ἰακώβου πρωτοψάλτου, Μελοποιή-		

	σεις Ζαφειρίου Σμυρναίου καὶ Πέτρου τοῦ Ἐφεσίου	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1820-25)	752
172.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον, Δοξαστικὰ Ἰακώβου πρωτοψάλτου	ΙΘ′ (περ. 1820-25, 1874)	755
173.	Καλοφωνικὸν Εἱρμολόγιον (γραφέας: Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ἄρτα)	ΙΘ′ (1819)	757
174.	Ἀνθολογία, Παπαδικὸ μέλος (γραφέας: Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ἄρτα)	ΙΘ′ (περ. 1818-19)	759
175.	Ἀνθολογία (γραφέας: Σπυρίδων Κομποθέκρας)	ΙΘ′ (1850 κ.έ.)	764
176.	Ἀνθολογία (γραφέας: Σπυρίδων Κομποθέκρας)	ΙΘ′ (1850, 1852 κ.έ.)	767
177.	Στιχηράριον Ἰακώβου πρωτοψάλτου (Ἀλέξανδρος Γεωργίου Λημναῖος)	ΙΘ′ (1834)	770
178.	Ἀνθολογία Ὄρθρου-Θείας Λειτουργίας (γραφέας: Νεόφυτος ἱεροδιάκονος ὁ Μυτιληναῖος;)	ΙΘ′ (1820-30)	772
179.	Ἀνθολογία, Εἱρμολόγια Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου καὶ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου (γραφέας: Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ἄρτα)	ΙΘ′ (1818, 1819)	775
180.	Ἀνθολογία Ἑσπερινοῦ, Τριώδιον καὶ Πεντηκοστάριον Ἰακώβου τοῦ πρωτοψάλτου (γραφέας: Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ἄρτα)	ΙΘ′ (1819)	778
181.	Ἀνθολογία Ὄρθρου (γραφέας: Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ἄρτα)	ΙΘ′ (1819)	784
182.	Ἀνθολογία παπαδικοῦ μέλους (γραφέας: πιθανῶς ὁ Ἀπόστολος Κώνστας ὁ Χῖος, ἀλλὰ καὶ αὐτόγραφες μελοποιήσεις Στυλιανοῦ Βλησίδου	ΙΘ′ (περ. 1817-18)	788
183.	Στιχηραρικὸν μέλος	ΙΘ′ (περ. 1820-25)	794
184.	Στιχηραρικὸν μέλος, μέλος Βλησίδου, *Εἰσαγωγὴ* Χρυσάνθου (ἕνας ἀπὸ τοὺς γραφεῖς: Στυλιανὸς Βλησίδης)	ΙΘ′ (1820 κ.έ.)	795
185.	Εἱρμολόγιον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (περ. 1818)	796
186.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας· μέλος Ἀντωνίου Σιγάλα (γραφέας: Ἀντώνιος Σιγάλας;)	ΙΘ′ (1890)	798
187.	Διάφορες μελοποιήσεις καὶ κοσμικὰ τραγούδια	ΙΘ′ (περ. 1860-90)	800
188.	Ἀνθολογία καὶ ἄσματα (γραφέας: Ἄγγελος Γραμμενίδης)	Κ′ (1904)	803
189.	*Εἰσαγωγὴ* Χρυσάνθου, Ἐρωταποκρίσεις Νέας Μεθόδου (γραφέας: Ἀπόστολος ἀπὸ τὰ Ἄγραφα)	ΙΘ′ (1829)	807
190.	Κρηπὶς Φωκαέως	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1842)	809
191.	Χερουβικὰ (Λέσβιον σύστημα)	ΙΘ′ (περ. 1825-45)	809
192.	Ἀνθολογία Νέας Παπαδικῆς-Ὄρθρος	ΙΘ′ (μετὰ τὸ 1819)	810

193.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας (Λέσβιον σύστημα)	ΙΘ′ (1825-45)	812
194.	Στιχηράριον Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου	ΙΘ′ (περ. 1820-30)	814
195.	Ἀνθολογία Θείας Λειτουργίας	ΙΗ′ (περ. 1700-30)	815
196.	Ἀνθολογία	ΙΗ′ (τέλη)	818

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΑ ΚΑΡΑ.
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΕΙΝΑΙ ΠΟΝΗΜΑ
ΤΟΥ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΣ
ΩΣ ΕΡΕΥΝΑ, ΣΥΓΓΡΑΦΗ,
ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΤΕΛΙΚΗ ΜΟΡΦΗ.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΩΝ
ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ
ΚΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΟΡΔΑΝΗ
ΜΑΝΤΖΟΥΡΗ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΩι ΔΕ ΔΩΡΕΩΔΟΤΗι ΤΩΝ
ΟΛΩΝ ΘΕΩι
ΔΟΞΑ.

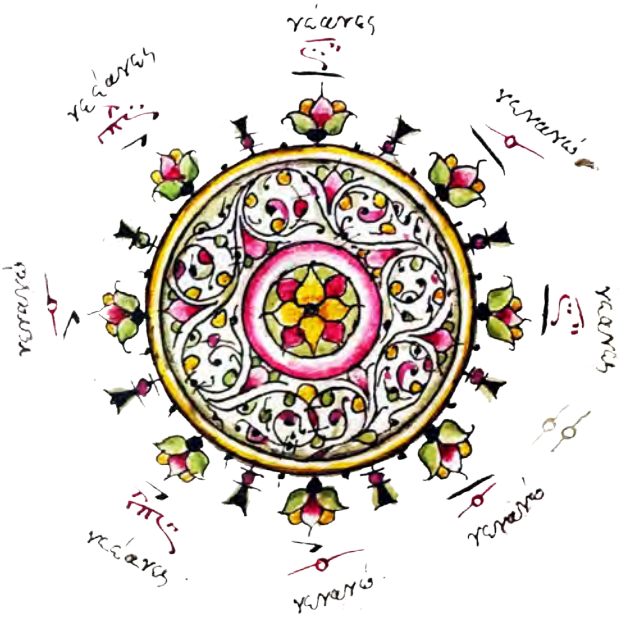

ISBN: 978-960-99648-5-2